

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

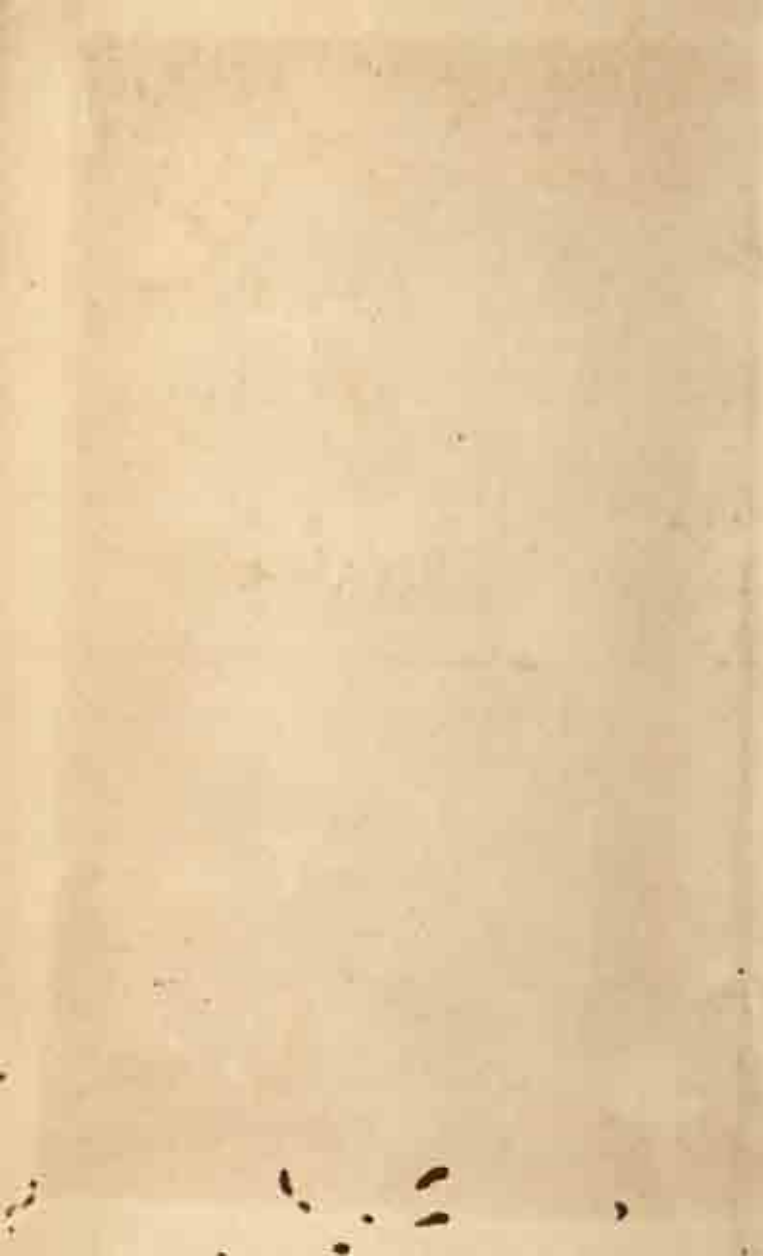
ACCESSION NO. 13467

CALL No. 909/Dio

D.G.A. 79

~~A. M.~~
~~2761~~

NOT TO BE ISSUED

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

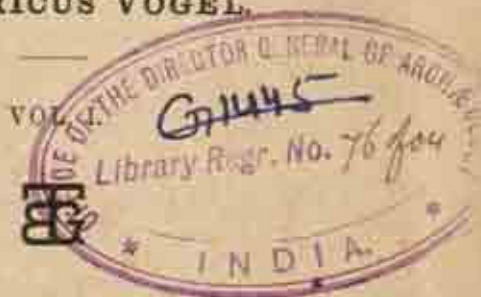
DIODORI

BIBLIOTHECA HISTORICA.

EDITIONEM PRIMAM CURAVIT IMM. HECKER
ALTERAM LUDOVICUS DINDORF

RECENSUIT

FRIDERICUS VOGEL.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCLXXXVIII.

1888

909

Dio.

CENTRAL ANTHROPOLOGICAL
LIBRARY, BUREAU OF MUSEUMS

Acc. No. 13467

Date 14.7.1960

Call No. 909 Vol. (I)
Dio

Henricus Stephanus ut est princeps editorum Diodori Siculi, ita ea quoque re ceteris excellit, quod ad opera Diodori edenda ipse libros manu scriptos inquisivit et consuluit. Nam Petrus Wesselingius, praestantissimus secundum Stephanum Diodori editor, omnes codicum collationes debet aliis, imprimis Franc. Dionysio Camusato, qui cum Josepho Wasse Diodori opera correcta edere animum induxerat; Camusati mortui scripta per Jac. Ph. D'Orvillium, qui ea suo aere redemerat, in Wesselingi manus venerunt. Eademque fortasse invidia accidit, ut Richardus Bergmann, qui quod Bekker et Dindorf omiserant, ipsos Diodori codices adiit, morte immatura abreptus his suis collationibus tanto labore ac sudore conquisitis ipse uti nequirit: quod eo magis dolemus, quo maiores expectationes vir tam eximiae diligentiae commovit, etiamsi praeter varias codicum lectiones in scriniis eius nihil ad editionem Diodori parandam utile inventum est. Bergmanni collationes per Teubner bibliopolam de scriptoribus antiquis bene meritum conservatae mihiq; ante duodeviginti menses traditae ad novam editionem curandam optimo fuerunt adiumento. Quam ob causam

haec Diodori editio memoriae

Richardi Bergmann

sacra esto

tamquam monumentum ex hereditate factum.

Norimbergae, Nov. 1857.

Fr. Vogel.

DE CODICIBUS

QUIBUS QUINQUE LIBRI PRIMI CONTINENTUR.

Ex quadraginta libris, quos Diodorus natus Agrigoli in oppido Siciliae paulo post Caesaris necem composuit, quindecim non amplius sunt servati, qui sunt libri I—V et XI—XX; ceteri praeter excerpta satis copiosa, quae inveniuntur apud posteriores scriptores, perditum sunt aut certe pro perditis hodie habentur. Atque etiam illi quindecim libri, qui interitum effugerunt, multis tempestatibus tantopere disturbati ac dissipati sunt, ut ne unus quidem exstet codex, quo cuncti contineantur. Itaque emissis ad tempus ceteris, primorum quinque librorum codices seorsus tractemus: quae de re nuper multo cum studio et consilio disseruit Georgius Schneider (in programme gymn. Berol. 1884).

Horum codicum duas esse partes, quarum altera pendet ex codice Vindobonensi (D), altera optime representatur codice Vaticano (C), comprobabimus singulos libros signatos eisdem litteris, quas Ludovicus Dindorf in editione anni 1828 induxit, perillustrantes.

CODICES PRIORIS CLASSIS.

D Vindobonensis codex 79 scriptus est maxima ex parte manu saeculi XI, folia quinquaginta unum (fol. 6—22, 118—149, 224 et 227) suppleta sunt manu saec. XIII. Continetur 291 foliis, quorum plurima

sunt membranacea; chartacea sunt folia 127—132, 135—140, 143—148, praeterea quinque folia, quae nonnullis locis ex deteriore Diodori codice sumptis incondite neque eadem manu depicta codici praefixa sunt. Huc accedit, quod is qui folia numeris Arabicis significavit nescio quo casu deceptus numerum 262 praetermisit, ita ut illis quinque foliis additis 297 folia computaret. At recte prior, fortasse primus librarius in folio 294 verso adscripserat quaternionis numerum 15, in folio 295 recto 15. Qua cum computatione quaternionum alia conveniunt, veluti illi tres quaterniones fol. 126—149, qui constant ex senis foliis chartaceis inter bina folia membranacea.

Hic liber 'perelegans optimae notae' a Montefalconio inventus est Neapoli in bibliotheca S. Joannis de Carbonara Augustinianorum (Montfaucon biblioth. p. 231, Paris 1739), postea Carolo sexto etiamtum regnante translatus Vindobonam (Kollar in suppl. Lambecii p. 486). Neapolim venisse codicem per Ianum Parrhasium, humanistam saeculo XV Consentiae natum, indicant verba in ultimo folio scripta: 'Antonii Seripandi ex Iani Parrhasii testamento'.

Post Garallium bibliothecae Vindobonensis praefectum, qui Wesselingio pauca excerpta misit (edit. Wess. I p. 195), postque J. Baptistam Bollam, qui editoribus Bipontinis collationem integram et multo accuratiorum confecit (edit. Bipont. IV praef. et X p. 391—493), codex D denovo singulari diligentia excussus est anno 1869 (Neue Jahrb. CIV p. 447) a Richardo Bergmann, qui in exemplar suum, quo una est editio Bekkeri, una cum distinctione paginarum atque etiam versuum ex codice accentus spiritus interpunctiones compendia ductusque litterarum transcripsit.

Numeri versuum in singulis paginis exaratorum fluctuant inter triginta et duodetriginta; paginae ultimorum foliorum continentur tricenis versibus. Tricesimus autem versus ultimae paginae (fol. 297^v) hic est (V 84, 1):

καὶ τῆς Ἀλφῆς τῆς παραθελαιτίου κατέσχεν^(*)

Ergo ut argumentum primi libri in initio codicis D desideratur, ita in eiusdem fine deest formula paene sollemnis, qua Diodorus singulos libros concludebat. Dixit fortasse quispiam ne ea quidem, quae in aliis codicibus post illud κατέσχεν sequuntur, huic Diodori consuetudini satis esse consentanea: post κατέσχεν aliquid desiderari nemo negabit. Neque dubitari potest, quin librarius codicis D non in hoc vocabulo finem scribendi fecerit. Qui cum in fine ceterorum librorum subscriptionem ornatis litteris addere et puncta quaedam lineolasque pingere consueverit, eum toto opere perfecto haec ornamenta omisisse et punctum solum supra lineam posuisse nullo pacto credi potest. Denique digna memoratu sunt, quas Schneider (l. c. p. 5)

^(*) Cave ne ex hoc *κατέσχεν* concludas finem orationis significatum esse; nam hoc *κατέσχεν* in D periaephe invenitur ante vocabula artissime coniuncta, quorum prima littera est consonans. — Licet hic simul quaedam alia scripturae D propria addere: 1. Elisiones vocalium (in vocibus ut *δέ, τέ, γέ, αἰῶ*) in D multo sunt crebriores quam in ceteris libris. — 2. Compendiose scripta inveniuntur haec: *αἶας* (= *ἄσθρωνος*), *οὐνός* (= *οὐρανός*), *πῆψ* (= *πυρήν*), *εἶς* (= *αἰτησία*), praeterea haud raro syllabae in fine vocabulorum positae atque particulae, unde varii errores orti sunt veluti *παράχθιστα* pro *παράταχθιστα*, *πράξεις* pro *παράξεις*, *πάλιν* pro *παράλιν*. — 3. In margine foliorum manu saeculi XI descriptorum brevia argumenta Graecis litteris uncialibus exarata sunt, desunt in recentioribus foliis.

observavit: 'quamvis pullus lacerque sit margo, medium ipsum folium (297) quodam modo defensum tectumque fuisse facile ex eius munditia perspicitur. qua re venit in opinionem aliquamdiu folium aliquod affixum fuisse, quod efficeret, ne id quod nunc est ultimum (297) laederetur.' Hoc folium iam diu abscissum cum foliis 295—297 olim effecit dimidium quaternionem, ut supra diximus, litteris λξ insignitum.

Pro certo igitur habendum est codicis D et primum et ultimum folium hominum temporumque iniuriis perditum esse et id, ut videtur, ante saeculum XIII, quo alter librarius folia quinquaginta unum renovans damna codicis sarcienda suscepit. Quo explorato simul constat omnes codices, qui librum quintum tribus paragraphis omissis in vocabulo *κατέσχευ* finiunt, ortos esse ex codice D. Sant vero hi:

Cöislinianus codex 149 chartaceus foliorum formae A maximae 780 scriptus saeculo XV (continet libros I—V atque XI—XV): 'in eo sunt lectionum discrimina multa, quorum specimen in bibliotheca Cöisliniana dedimus p. 214; hunc codicem consulat, si quis novam editionem parare velit' Montfaucon biblioth. p. 1057. Collationem huius libri a Camusato factam publici iuris fecit Wesselingius.

Mutinensis codex III. F. 7 (in folio) bibliothecae B Estensis, in quo post librum quintum haec invenitur subscriptio: *Μιχαήλ Ἀποστόλης Βυζάντιος μετὰ τὴν ἔλθωσιν τῆς αἰτίας πατρίδος περὶ τῶν συζῶν καὶ τῆς αἰτίας τὴν βίβλον μισθῶ ἐν Κρήτῃ ἐξέγραψεν*, collatus est in usum Camusati ab L. A. Muratorio; sed nisi forte Wesselingi editio parum est accurata, nimis festinanter eum munere suo functum esse cum alia tum id ostendit, quod

ex hac collatione intellegi non potuit, num post vocem *κατίσχευ* codex B reliqua adderet necne. Ab Antonio Cappelli, bibliothecae Mutinensis praefecto humanissimo, per litteras certior factus sum etiam codicis B, ut ex toto libri genere ac statu primum erat conicere (Schneider p. 16), ultimam vocem esse *κατίσχευ*.

Quamvis saepe de lectionibus non solum codicis B sed etiam A*) adnotatis a Wesselingio existant dubitationes, tot tamen restant loci, quibus utrumque horum codicum ex D descriptum esse comprobetur, ut pauci electi ad rem illustrandam sufficere videantur. Ac spectamus prius de codice A quid sit indicandum:

I 39, 10	τοσοῦτο πλῆθος	το (foramen in membrana) πλῆθος D, τὸ πλῆθος A
II 28, 6	καὶ τὸν τε Γαλαϊμένην ἀντίλον καὶ τῶν ἀντιταξαμένων τοῦς μὲν ἐν τῇ φυγῇ κατίσφαζαν . . .	καὶ τὸν τε Γαλαϊμένην ἀντιταξαμένων . . . . D καὶ τῶν περὶ Γαλαϊμένην ἀντιταξαμένων . . . . A
III 47, 6	τορεύματα	τορεῦα* τα AD
IV 51, 3	ὥστε πιστεῦσαι διότι πάρεστιν ἡ θεὸς τοῦ δαίμονα ποιήσους τὸν οἶκον	ὥστε πιστεῦσαι μὴ ποιήσους τὸν οἶκον D ὥστε πιστεῦσαι μόνην ποιήσους τὸν οἶκον A

Triginta amplius locis eadem lacunas inveniuntur in A atque in D; quibus etiam plus valent ei loci,

*) Etiam codicis A collationem, quam Wesselingius exhibet, multis laborare erratis nuper docuit Alfredus Jacob (Mélanges Gruux 1884 p. 525). Ceterum hac nova codicis exploratione id maxime effectum est, ut quo diligentius codex A conferatur, eo maiorem eius similitudinem cum D esse appareat.

ubi in A totidem verba desunt, quod in D uno versu comprehenduntur:

I 35, 1	τόν τε — ἔππον	versum complent in D, omissa in A
III 72, 3	τὸ καὶ — χρόνων	
IV 37, 2	καταφυγόντες — ἔτυχον	
IV 76, 5	πρίστων — ἔδοξεν	
IV 45, 2		

ἐπιτ' Ἀγρίμυδος

ἰερὸν ἰδρυσσάμενην, καὶ τοὺς καταπλίοντας

ξένους θύεσθαι τῇ θεῷ D

ἐπιτ' Ἀγρίμυδι ξένους θύεσθαι τῷ θεῷ A

His quamvis paucis locis satis superque credo demonstratum est codicem A pendere ex D*), simul vero patet non ex ipso D descriptum esse. Nam si librarius A ipso D pro exemplari usus esset, lacunas velut IV 45, 2 non suo Marte explere vel potius obtegere studisset. Idemque docetur hac ratione: Quamquam omnibus locis, quos modo attulimus, in editione Wesselingi codicis B nusquam mentio fit, cave tamen ne ex hoc silentio sumas codicem B ibi servasse lectiones integras. Muratori enim collatio, ut iam supra monuimus, tam multa reticet, ut ei loci inquirendi sint, ubi disertis verbis dictum est, quae lectio sit codicis B. Rem quam paucissimis absolvemus:

- III 4, 3 φυλακὴν] κρέφην AB
16, 4 προσεγγίζου] προσπελάζειν AB

*) Vix timendum est, ne quis huic sententias opponat, quod codex A IV 68, 3 unus recte (falso tamen loco) exhibet nomen Νηλεός facile ex sensu repertum neque quod V 88, 6 valde abhorret ab D, videlicet in versibus Hesiodi a librario A alieno auxilio emendatis.

IV 17, 3 ζῶον] θηρίων AB

27, 4 ἀποκομίσαι] ἀποσπῆλαι AB

27, 4 ὅλον] ἅπαντα

I 94, 5 συνετόν] δυνατόν καὶ συνετόν AB

II 2, 3 Αἴγυπτον] Αἴγυπτον πάσαν AB

III 53, 5 κεκτημένοις] κεκτημένοις αὐτὰ καὶ διοίνοισι A
διοίνοισι καὶ κεκτημένοις αὐτὰ B

59, 8 βωμούς] θιούς ποιησαμένης βωμούς AB

63, 2 ὑποστησάμενοι] εἰσηγησάμενοι καὶ ὑποστησά-
μενοι AB

65, 1 χωρᾷς] τιμῆς καὶ χωρᾷς AB

Piget alia referre vel lacunas A et B communes enumerare, cum iam satis constet codices A et B necessitudine peculiari inter se conjunctos esse. Atqui A originem duxit ex D, ergo etiam B cum D cohaeret. Hic autem existit quaestio, utrum A an B propius a D absit: quam ad solvendam etsi multae suppetunt lacunae, quibus solus A deformari videtur, tamen prae-
stat in auxilium vocare exempla huiusmodi:

I 27, 3 εἶναι δὲ καὶ στή-
λην ἑκατέρου τῶν θεῶν
ἐπιγεγραμμένην τοῖς ἱε-
ροῖς γράμμασιν, ἐπὶ μὲν
οὖν τῆς τοῦτοιοῦς ἐπιγε-
γράφαι

I 58, 2 δι' ἀρετήν

I 77, 8 κατατμηθέντας

εἶναι δὲ καὶ στήλην ἑκατέ-
ρου τῶν θεῶν ἐπιγε-
γράφαι B

εἶναι δὲ καὶ στήλην ἑκατέ-
ρου τῶν θεῶν ἔχουσαν
ἐγγεγραμμένα ταῦτα A

διαρπαγὴν DB

δι' ἀπάσης γῆς A

κατακλισθέντας καὶ κατα-
τμηθέντας B

κατακλισθέντας A

IV 67, 3 τῶν Αἰόλου

τῶναι ὡτοῦ D

τῶ καυτοῦ B

τῶ Δόγῃ A

V 80, 2 περὶ Μαλίαν τῶ-
πῶν

περὶ κάλισσεν τόπων B

περικαλίσαντων A

Hinc primum elucet etiam codicem B ex D esse descriptum (nec video quid impediatur, quin B ex ipso D descriptum esse statuatur); tum codicem A ex B ortum esse posse, sed B utpote codici D similiorum minime ex A; denique libros et B et A prae D neglegendos esse eorumque lectiones a D discrepantes esse meras librorum coniecturas seu rectas seu pravas. Ac ne in eis quidem partibus codicis D, quae manu saeculi XIII suppletas sunt, illis libris quidquam ponderis concedendum esse iudico, quamquam quaestionem, utrum ipse B (scil. saeculo XV) an eius exemplar ante saeculum XIII ex codice D descriptum sit, per se spinosam atque sterilem propter collationis B vitia in suspensio relinquere satius duco.

Vindobonensis codex 81 chartaceus foliorum 83 maxime 83 scriptus saeculo XVI (Kollar in supplem. Lambecii p. 496) continet librum primum ab initio usque ad verba *μεγάλα καὶ θανατώσι* (c. 31, 9) et quintum librum; collatus est rogatu Heynei ab Carolo Weigel (edit. Bipont. IV p. III et X p. 391—493). — Nihil inveni in eo utile.

Parisinus codex regius 1659 (quondam 2062) E chartaceus saeculo XVI scriptus (Catal. manuscr. n. 1760 p. 383)*): collationem huius libri in usum

*) Ibidem memoratur alius codex Diodori 1658 chartaceus saec. XVI, qui, si quid ex paucis lectionibus in Bergmanni exemplari annotatis conicere licet, secundae classi adscribendus est.

Wesselingi a De la Barre factam haud paucis locis mendosam esse nuper demonstravit Alfredus Jacob octo capita primi libri denno percensens (*Mélanges Graux* 1884 p. 525). Attamen ut ipse ne unam quidem repperit lectionem, qua Diodoro mederetur, ita totum codicem E nullius momenti esse mihi persuasum est. Quamquam enim non in omnibus partibus cum D concinit, id quod et Jacobum et Schneiderum (p. 15) fugit, tamen etiam lectiones a D discrepantes eiusmodi sunt, ut melius ex aliis libris, praesertim ex codice C, recipiantur. Concinit autem cum codice D in priora parte primi libri atque in toto fere libro quinto: cf. I 8, 1 27, 2 29, 8 etc. Nolo rem per se claram pluribus testimoniis offundere, iuvat tamen memorare in E verba ἀπὸ τε — ξηροῦ (I 43, 2) esse omissa, quae eadem verba in codice D tres ultimos versus folii 40 versi efficientia teste Bergmanno maxima ex parte abrasa et exstincta sunt. Ille ergo loco librarium E etiamtum pro exemplari usus est libro ex D derivato*), etiamsi iam I 32, 2 in margine E vestigia libri alterius classis comparent; deinceps aliquamdiu librarium E ex duobus libris sua hausisse inde concludimus, quod in E cum I 59, 2 mutilata lectio in textu, genuina a D servata in margine scripta sit, paulo post I 66, 3, ubi libri secundae classis lacuna deformati sunt, scriptura hac contagione vacat. Tum lectiones prioris classis saepius in margine E adscriptae inveniuntur, ut I 80, 1 ἀπείλας — 83, 8 παρατήρησις

*) Neque enim ex ipso D codicem E descriptum esse testantur lectiones diversae, quas E cum aliis libris ipso antiquioribus habet communes: cf. I 3, 8 8, 1 27, 2 etc.; maxime congruit cum A.

(quam vocem codices ABD falso pro παραίτησιν exhibent) — 91, 5 καθαροί — 92, 4 κατηγορεῖν — II 7, 4 ὁπίς. Desierat ergo librarius E priore exemplari uti eiusque loco usurpaverat librum secundae classis, quem codici C simillimum fuisse hinc intelleges:

I 85, 4 λέγοντες] καὶ λέγουσι CE

II 4, 6 εὐθύς οὖν] τούτους μαθόντας τὴν αἰτίαν καὶ
add. C

τούτους μαθόντας τὴν ἀλήθειαν καὶ add. E

17, 1 μυριάδες . ἑπῆραρον δὲ om. CE

41, 2 εἰς τοὺς πόλεις] εἰς τὸ πολέμιον ἀποστρέφειν C²E

54, 6 ἀνάκωλοι] καὶ μὴ πολύσαρκοι add. CE

ib. λαγαροί] καὶ ἀντισφινγμένα τὰς λαγόνας add. CE

56, 4 καὶ καθάπερ ἐπιλωπίδας αὐτοῖς ἐκπιφνύεται
del. C², om. E

III 17, 2 θριμμάτων] προβάτων CE

19, 6 ποιοῦμενοι κυκλούμενον ἰδιοτρόπως τὸν βίον
ἔχουσι παρ' ἑλόν τὸν αἰῶνα] ποιοῦνται manu
recentiore corr. et cetera del. C²; ποιοῦνται
ceteris omisiss E

IV 31, 7 καὶ τοὺς ἀμπελῶνας αὐάπτειν ἀναγκάζοντα
om. CE

61, 1 δίκας αἰτῶν . . φόνου] δικάσαι τὸν . . φόνον CE

In quinto denique libro librarius E rediit, sive suo arbitrio sive inopia coactus, ad exemplar prioris classis atque finit, id quod nobis in codicibus distinguendis signo est, in vocabulo κατέχων. — Ancora igitur est codex E, ex utraque librorum stirpe contaminatus, ita tamen ut maior eius pars se applicet ad secundam classem.

- O Simili modo codex Vaticanus quidam saeculi XIII (edit. Wees. I praef.), cuius principium et finem Weeselingius Roma accepit (ib. I p. 399), liber tamquam hybrida fuisse videtur, quippe qui in primis capitibus secundae classi propinquus praecisus sit post vocem *κατέορξ*, ut D eiusque progenies.

Venetna codex 374 chartaceus saeculi fere XV foliorum 242 (in 8°) ex libris Bessarionis cardinalis in bibliotheca Marciana: descriptus est a Georgio Schneller (progr. Berol. 1884 p. 8), qui congestis exemplis satis multis hunc librum priori classi familiarem et codici A simillimum esse docuit.

CODICES SECUNDAE CLASSIS.

- C Vaticanus codex 130 in charta Pergamena scriptus saeculo XII: qui quamvis multis lacunis glossematis scholiis scateat, omnium tamen dignissimus videtur, qui iterum diligentius perquiratur. Quibus verbis collationem in editione Weeselingiana propositam negligentiae nequaquam insimulare studeo, immo auctor eius gratiam nostram atque etiam laudem sibi conciliavit, sed est cur ex hoc libro alterius classis optimo post centum fere quinquaginta annos denuo collato spicilegium haud spernendum conquiri posse arbitremur.
- L Laurentianus codex 16 plutei LXX membranaceus in 4° minore saec. XV nitidissimus optimeque servatus constat foliis 167 (Blandini catal. cod. Graec. II 676): cuius libri inculentum specimen Weeselingio miserat A. Cocchi; quo, quia episcopus et bibliopolae damnosum videbatur negotium, frui Weeselingio non licuit. Id tamen satis animadvertit in plerisque hunc librum cum Claremontanis (P et G) amice consentire (Wees. ed. I praef.). — Collatione indiget ac dignus est.

Venetus codex membranaceus foliorum 188, manu M Caesaris Strategii scriptus saec. XV, olim monasterii Dominicanorum S. Joannis et Paulli, exstat nunc in bibliotheca Marciana (Suppl. class. VII cod. 7). In tegumento libri fere soluto inscripta sunt haec: *πρώτον τῷ Ἰππικῷ καὶ πεποδαυμένῳ ἐκπατρίδῃ κυρίῳ Ἰερο-
νύμῳ Ζήνῳ* — subscriptio autem haec est: *Θεοῦ τὸ
δῶρον . ἡδὲ Καίσαρος πόρος* (G. Schneider l. c. p. 18). Huius libri collatio per abbatem Blasium Caryophilum facta Wesselingio oblata est, postquam tres libros typis excudendos curavit. Ex illa collatione facile sibi quisque persuadebit codices M et F artissime inter se coniunctos esse; atqui codices M et L sunt simillimi: sequitur ergo ut tres hi libri eiusdem stirpis sint. Quod quamvis sit rationi consentaneum, magnam tamen habemus gratiam Georgio Schneider, qui id paucis quidem sed aptis illustravit exemplis:

- I 12, 8 τοῦτο μὲν γὰρ εἰρηθεὶς ἐπάργχειν om. FLM.
 17, 4 μάλιστα πάντες — τοῦτο τῷ Θεῷ om. LM.*)
 98, 3 τὴν φορὰν — παρ' αὐτοῖς om. FLM. Pro
 antecedentibus vocabulis *ἐναντίαν δὲ τοῖς* spa-
 tium est vacuum relictum in LM.
 98, 6 κατὰ δὲ τὴν — συντελεσθῆναι om. FM (ser-
 vavit L).

Praeterea codices L et M argumentis librorum
 (praeter summaria duorum primorum libri secundi ca-

*) Adnotat Wesselingius eadem verba omissa esse in codice *Claramontano 2* (= G), sed verisimillimum est corrigendum esse *Claramontano 1* (= F) vel *Claramontanis* duobus. Nam eodem Wesselingio auctore codicibus F et M plurimae lacunae sunt communes.

pitum) neglectis spatium ad illa excipienda vacuum reliquisse idem observavit Schneider.

Fet G Claromontanus codex prior (F) praestat indubie Wesselingio bonitate et antiquitate codici Claromontano posteriori (G), manu Bartholomaei scripto (saec. XV; cf. Montfaucon. *Palaeogr. Graec.* I 8): est tamen hic priori in plerisque consentaneus, ut res ipsa ostendit neque Camusatus, qui utrumque contulit, admodum neglexit (Wess. ed. I praef.).

Aetatem codicis F ipse quidem Wesselingius non sine diffidentia quidam ita descripsit 'circa saeculi XII finem, ut perhibent, scriptus'; primus tamen Alfredus Jacob (*Mélanges Graux* 1884, p. 526) haec verba in suspicionem vocavit et id optimo iure. Inveniuntur enim in Catalogo manuscriptorum codicum collegii Claromontani (Paris. 1764) quinque codices Diodori, quorum duobus continentur primi quinque libri huius scriptoris. Describuntur autem in illo catalogo (p. 69) his verbis:

No. CCXVIII

Codex chartaceus in fol. (complectens folia 252) saeculo XVI exaratus ac Venetis emptus scutis aureis decem an. 1553. Ibi continentur Diodori Siculi bibliothecae historicae libri V priores.

No. CCXIX

Codex chartaceus in fol. (constans foliis 237) saeculo XVI exaratus ac non compactus, quo continentur Diodori Siculi bibliothecae historicae libri V priores. (Hoc codice usi sunt in extendendo typographi).

Cum vero Wesselingius (edit. I praef.) et ipse testetur alterum codicem Claromontanum (F) ab Henrico

Stephano in procuranda Diodori editione adhibitum ideoque variis notis et additionibus instructum esse, pro certo habemus illos libros in catalogo Claromontano descriptos esse eodem, quorum lectiones Wesselingius ex Camusanti seriniis edidit. Quodsi verum est, uterque codex et F et G saeculo XVI est adscribendus; nam catalogus bibliothecae Claromontanae utique maiore fide dignus est quam Wesselingius, qui illos libros nunquam vidit et ipse, ut diximus, verbis parum certis descripsit. Huc accedit, quod sibi ipse repugnat, cum in praefatione codicem F notis Stephani instructum esse dicit, alio autem loco (I p. 326) memorat notam Stephani margini codicis G inscriptam. Unde apparet, id quod per se veri simillimum est, codices Claromontanos F et G a Wesselingio, quippe qui non suis oculis, sed alterius adnotationibus usus sit, saepius inter se esse mutatos. Contra ea catalogi verba, priorem codicem Claromontanum Venetiis emptum esse, pretiosissima sunt, quia codicem Venetum M cum Claromontano F plurimis locis consentire constat. Denique cum codex F etiam pluribus lacunis quam M deformatus sit, codex M ergo ex F descriptus esse non possit, argumentis vix convellendis comprobatum est codicem F (sicuti G) non ante saeculum XVI scriptum esse.*)

Vaticanus codex 900 nisi ex paucis lectionibus, P quas Wesselingius in extremo libro quinto proposuit, nobis cognitus non est.

Florentinos codices Diodori complures inapexit Georgius Schneider: quorum veterrimus est codex I

*) Codices F et G nunc retriui sunt in bibliotheca Cheltenhamensi (No. 1628 et 1629).

platei LXX bombycinus saeculi XIV, optime servatus. Fastidiosa tamen negligentia libraria permulta omisit, descripsit tantum haec: I 1—5, 29—36; II; III 1—56; V 1—46; cetera ὡς μὲθώδη τε καὶ ληροῦδη ἐπαρξάμενα praeteriit. Neque unum idemque exemplar in transcribendo secutus esse videtur, cum lectiones tertii libri propius absint a codice D, quinti libri lectiones consentiant cum F (cf. Schneider p. 19—23). Huic libro simillimi sunt platei LXX codices 9 et 18 et 34; quorum ultimus cum Constantinopoli (anno 1427) scriptus sit, recte monet Schneider ex eadem urbe etiam codicem I ortum esse videri.

In duas partes Diodori codices discedere quoniam ex quavis huius editionis pagina cognoscere licet, hac de re ne verbum quidem addam. Illud vero discrimen, quo libri ad hanc aetatem conservati dirimuntur, translationis esse concludimus ex quibusdam litterarum commutationibus ad pristinam scripturae formam referendis; permutantur

1. litterae A et A et A

I 10, 6 ἐπίλυστον

ἐπίλυστον CF

64, 13 Ἰναρῶν

Ἰνῶν D

III 27, 4 ἀναλώσωναι

ἀναδύσωναι F

ἀναδύσωναι C

IV 12, 7 Ὀμαδος

Ὀμαλος D

23, 5 Γλυχίαν

Γενοχίαν II

31, 8 Κισόδαος D

Κισόλαος II

39, 4 καταλεχθῆναι

καταδεχθῆναι D

82, 4 Καλλίστητον

Καλλίστητον II

2. litterae AA et M

V 26, 2 πόμα

τὰ πολλά D; cf. 3, 32, 3

IV 56, 2 ἔμα

ἄλλά II; cf. 2, 28, 6; 5, 6, 5

3. litterae Γ et Τ

1 45, 2	Τνίφαρχθον	Γνίφαρχθω CGM
78, 4	ἐνηρηγῆκίμαι	ἐνηρητῆκίμαι D
86, 5	τότε	τόγε D ^{*)}

In duas partes iam pridem codices divisos esse efficitur etiam hac ratione: cum excerpta codicis Pairsesciani saeculo decimo scripti (Dindorf edit. Paris. II) una cum libris secundae classis praebent I 64, 9 ἐκκαλίσθαι (pro ἐκκαλίσασθαι), III 67, 2 Θάμυριν (pro Θαμύραν) atque II 23, 3 tres versus plane omittant, itemque codicis Escorialensis excerpta περί επιβουλῶν (ed. Feder, Darmstadt 1848—55), quae I 57, 7 τοῖς θεοῖς et IV 52, 4 καταντῆσαι καὶ omittunt aliaque mutant velut II 24, 5 βαρβάρων, II 33, 3 ἐκβολαῖς, IV 51, 6 ἐντυγῖν, ad secundam classem se applicent, Theophylactus saeculi septimi scriptor omnibus fere locis criticis cum codice D facit:

	classis I	Theoph. 7, 17	classis II
I 38, 5	δεῖσθαι		προσδεῖσθαι
39, 11	σχεδόν πᾶσαν		πᾶσαν σχεδόν
41, 1	τοῦναντίον	ἐναντίας	om.
	εὐφάνητον	δῆλον	εὐδῆλον
41, 8	τόποις		ὅροις
41, 10	καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς		om.

Cum igitur illud codicum discidium saeculo septimo antiquius sit, in eis quae Eusebius a Diodoro mutuatus est vestigia utriusque classis comparent; cuius rei pauca afferam exempla:

^{*)} Simili errore II 9, 8 in DG scriptum est δέκα pro τετρεῖς i. e. Γ pro Γ.

classis I	Euseb. pr. ev.	classis II
I 16, 1 λόγον τε νευρίστην	II 1, 8 λόγον τε εὐρεῖν	λόγον τε εὐρεῖν ἤν
22, 6 τὸν τιμᾶς	1, 21 τὸν 1, 22 τιμᾶς	om. τιμᾶν
96, 2 τὸ πο- λαῖόν	X 8, 2 om.	om.
96, 5 γινόμενα	8, 4 om.	om.
96, 6 μνηστή- ρων	8, 5 ἡρώων	ἡρώων
97, 8 Μώμε- ριν	8, 11 Μώμε- ριν	Μίμριν
III 60, 4 ἐπιφανε- στάτοις	II 2, 46 εὐφυνιστά- τοις	εὐφυνιστάτοις
IV 6, 4 σχιδόν τινὸς τι- μῆς	2, 14 om. τινὸς τι- μῆς	om. τιμῆς τινοῦ
7, 3 om.	2, 16 om.	γεγονέναι
10, 1 οὐ κατα- πλαγίς	2, 20 οὐ κατα- πλαγίς	om.
33, 7 om.	2, 26 om.	Ἀδγγ

Constat ergo codicum nostrorum dissimilitudines maxima ex parte non noviciorum librariorum nugae esse sed artificia interpretatorum antiquitus tradita. Neque mirum esse potest, quod opus Diodori, qui ab Iustino Martyre *ἱστοριογράφος* τῶν *ἱστοριογράφων* et ab Eusebio *γνωσιμώτατος* τοῖς τῶν Ἑλλήνων *λογιστάτοις* appellatur, multis interpolationibus deformatum est, id quod ipse Diodorus (I 5, 2) metuerat frustra dehortatus τοὺς *διασκευάζειν* *εἰσθόρας* τὰς *βίβλους*. Quo factum est, ut verba Diodori his variis glossematis modo commutata modo aucta interdum etiam mutilata per librarios diverse traderentur. At quamvis antiquis

temporibus codices bifariam distributi sint, utrosque tamen ex archetypo iam degenerate derivatos esse mendis quibusdam communibus probatur. Quod ad explicandum non eis tantum nitimur locis, qui recentiorum sagacitate emendati sunt, sed fortuna prospera contigit ut Diodori verba ad auctorem ipsum, unde hausta sunt, examinari possint. Agatharchidis enim fragmenta a Photio tradita (ed. U. Müller Geographi Graeci I p. 111) vacant his manifestis vitiis, quibus cuncti Diodori codices depravati sunt:

Diodori codices	Agatharchides
III 19, 3 ἡλέται	ἡλαῖται
35, 7 ὁμαίτων	ὁταῖων
44, 4 οὐχ εἰς	οὐχ ἑξελ.

DE EDITIONIBUS.

Præquam Diodori bibliotheca historica Graece prelo subiecta est, interpretatio Latina primorum quinque librorum a Poggio curata atque typis est excusa Bononiae anno 1472 et deinde saepius Venetiis et Parisiis. Quae interpretatio quamquam lectiones prioris classis reddere solet, tamen in duobus vel pluribus codicibus posita esse videtur; cum enim Poggius IV 22, 3 lectione secundae classis deceptus in errorem ridiculum inciderit, Graeca verba *κυνήγιον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Θήβαν (χώραν II) ἀρόρεπαθρήσας διανομισμένον* ita vertens: erat venator in regione quae dicitur Andrugathia, e contrario IV 61, 4 codicem (A) prioris classis ad manum habuisse putandus est, verba *καθόντες καὶ πρότερον ποτιῖν εὐδόντες (εἰς Ἰωνίαν A)* sic interpretatus: quemadmodum et antea in Ioniam fecerunt. — Ceterum quoniam

interpretatione Poggiana ne una quidem gravior corruptela sanata est, non tanti esse existimo in hac spinosa quaestione diutius versari.

Vincentii Obsopoei editio Basilae 1539 excussa continet tantum libros Diodori XVI—XX, qua de causa eam hic praeterimus.

Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου βιβλιοθήκης ιστορικῆς βιβλίοι πεντεκαίδεκα (I—V et XI—XX) anno 1559 excudebat Genevae Henricus Stephanus, cuius merita Bipontinus editor (l. p. CLXIII) enumerat haec: 1. praemisit brevem tractatum de Diodoro; 2. libros decem I—V et XI—XV primum in lucem protulit; 3. opus maiore quam antea diligentia adhibitisque pluribus codicibus manuscriptis emendavit. Codices quibus usus fuerit, ipse nullo indicio prodidit; e Claremontanis omnia sumpta esse, non neglectis tamen aliis, inque his fortassis Fuggeri codicibus, Wesselingius auctor est; Fabricius quindecim libros e codicibus Huldrici Fuggeri descriptos esse, nescio qua auctoritate nixus, asseverat.*) 4. Varias lectiones margini adiecit nullius tamen codicis nota apposita. 5. Libro XX succedunt excerptae e posterioribus Diodori libris historiae, quas quattuor ante annis Romae agens in quodam volumine cum aliis collectaneis invenerat; pars Graece exhibita, pars tantum Latine, cuius Graecum exemplar afferre omiserat. Excerptas historias plures, in quas inciderat, praetermisit, cum non in promptu haberet, nec editionem iampridem studiosorum votis expetitam tantisper,

*) Id certe mihi persuasum est Stephanum neque codice D neque illo eius familiae libro usum esse. An putas, ut uno exemplo fungar, Stephanum consulto IV 18, 7 *Μινεσιόν* et in margine *Μινέην Ιερόμερον* scripsisse pro lectione *Μινέσιον Ορχομερόν*, quam praebent ABDE?

dum eas nancisceretur, differendam esse putaret. 6. Supplementa Diodori e Floro, Arriano, Curtio. 7. Sequuntur adnotationes.

Laurentii Rhodomani editio (Hanoviae 1604) continet, praeter Diodori libros ipsos ad verbum ex Stephani recensione repetitos, interpretationem Latinam, indices rerum, tabulas chronologicas, denique eclogas quasdam, quas Rhodomano miserant Abraham Drentwedi Augustanus et David Hoeschellius.

Petrus Wesselingius editionem suam (Amstelodami 1746) tam uberibus frugibus ingenii et industriae complevit, ut hinc tamquam ex horreo omnes deinceps editores plurima depromerent. Summis laudibus eius doctrinam extulit Reiske in praefatione animadversionum suarum, Dindorf tamquam invidens eius gloriae obtrexavit. Wesselingius multorum codicum lectiones protulit, quas aut hereditate a Camusato acceperat aut per amicos colligendas curaverat, tum singulari doctrina res explanavit et verba exemplis aliunde petitis seu correxit seu comprobavit, deinde indices vocabulorum locupletes congecit, denique fragmenta librorum deperditorum apud alios scriptores investigata addidit. Quibus si ea, quae post Wesselingium ad Diodori bibliothecam historicam colendam effecta sunt, comparaverimus, erit quod nos negligentiae nostrae pudeat.

L. Wachler editionem Diodori 'ex recensione Wesselingi' instituit (Lemgo 1795), sed primum tantum volumen libros I—XI continens perfecit. Quem librum cum frustra in compluribus bibliothecis quaesiverim, diiudicare nequeo, num Eichstaedt iure tam acerbè in eum inventus sit.

Bipontina editio, excusa inter annos 1798—

1807, continet praeter ea, quae Wesselingius suppeditaverat, commentationes, quas C. G. Heyne de fontibus Diodori et Ier. Nic. Eyring de virtute et oeconomia eius bibliothecae scripserant; pretiosissimum autem additamentum huius editionis est collatio codicis D (et N), quae cum sero oblata esset, Bipontinae editioni ipsi adiumento esse non potuit (cf. tom. IV praef. et X p. 391).

Eichstaedt nescio quo casu impeditus duo volumina edidit Halle Saxonum anno 1800 et 1802, quibus continentur libri I—V et XI—XIV. Nova subsidia, quae quidem in codicibus vel membranis essent, caruit, dum ex Augustano et Monachiensibus*) codicibus lectionum varietatem impetravit (I praef. li et II praef. IV); animadversiones autem et indices locupletissimi, quae in titulo promissae, nunquam excusa sunt. Tamen haec editio minime est vilis, cum Eichstaedt Diodorum non paucis vitiis ingenii sui et doctrinae ope purgaverit; quarum emendationum multas in praefatione tomi prioris diserte explanavit. — In rem esse videtur ad verbum reddere, quae de consilio editionis suae exposuit (I praef. XII): "Arduum esse agnovi et fateor: sed ne aut suscipiens expavescerem aut suscepti vim sentiens animo debilitarer, magna illius, qui imposuerat, auctoritas effecit. Nimirum ante hoc ferme decennium ad novam Diodori procurandam editionem animum adinlexerat Fridericus Augustus Wolffius. Versabatur praestantissimi viri consilium in eo, ut

*) Unus ex his fuit cod. Monac. Graec. 48 saec. XVI, cuius in fol. 433 scripta sunt haec: "Collatio facta cum edit. Amst. et missa Prof. Eichstaedt Jenam — I. Hardt." Continet libr. II 1—34, quae Gewissus ex Diodoro compilaverat; ipse contuli, sed operam perdidit.

editio Diodori emitteretur forma habili et ad usum expedita, textum nitida descriptione commendabilis, annotationum mole non onusta, omninoque tali habitu, quam et emere valerent non nimis numati nec respuerent copiosi, et tractare vellent hi, qui magna volumina exhorrescentes, ipsos dumtaxat scriptores, non eorum quaererent enarratores. Proinde nihil ipse addere constituerat praeter notationes temporum et brevia argumenta. Wesselingi notas, incertum erat, an librarius subinde per alium virum doctum curaturus esset singulari volumine adiciendas. Quamquam huic consilio minime adversabatur Wolfius, recte indicans commentariis huiusmodi, qui rari essent, denno et vili pretio recudendis maguam a multis gratiam iniri simulque ipsum adiuvare doctius studium antiquitatis.

Ludovici Dindorf nomen prae se ferunt quattuor Diodori editiones (praeterimus enim editiones Tauchnitzianae): Lipsiensis anni 1826 (4 vol. apud Weidmann in 12°), Lipsiensis 1828—1831 (5 vol. apud Hartmann in 8°) continens Wesselingi notas et apparatus criticum, Parisina 1842—1844 (2 vol. apud Didot in 8°) Graece et Latine, Lipsiensis 1856—1868 (5 vol. apud Teubner). Quibus editionibus ad Diodori libros castigandos permultum contulit cum ingeniosis coniecturis tum ea re, quod primus quanti codex D sit intellexit eiusque lectiones assentis locis restituit. Optime autem meritas est de fragmentis colligendis et disponendis. At in codice ipso non descendit; nam verba eius in prima pagina editionis a. 1866: 'codicis Monacensis de legatis tituli n. 267 nonnihil profuit accuratior ab me ipso instituta comparatio' ridicula non videri non possunt reputantibus in illo codice vix ducenta verba Diodori (fragm. XXXI 15, 2—3) inveniri.

Immanuel Bekker edidit Diodorum Lipsiae 1853—1854 (4 vol. apud Teubner); singulis tomis praemissus est brevis lectionum variarum index. Dolendum est, quod Bekker ingenio suo tam multis in scriptoribus Graecis exercitato ac spectato in Diodori editione parceret, nedum laborem codices denuo perquirendi in se suscepit.

Restat ut paucis de huius editionis institutis rationem reddam. Quae cum parata sit, ut in locum Dindorfi editionis Teubnerianae succedat, primum cum ea est conferenda. Delectum variarum lectionum, quae Dindorf omiserat, singulis quibusque paginis addidi; cui ut spatium fieret, commentationes Heynel et Eyringi exterminatae sunt. Quamvis enim sint pretiosae, tamen eas recipere modum talium editionum, qualis haec est, excedere videtur, praeterquam quod ipse hodie egent correctionibus. Attamen si viri docti his aegre carebant, nihil obstat, quin posteriori tomo inserantur.

De apparatu critico scito haec: lectiones ex codice D allatae nituntur in accuratissima Richardi Bergmann collatione, ceteras omnes debemus Wesselingio. Facillimum scilicet fuerat, id quod Dindorf in editione sua a. 1828 fecerat, totam lectionum molem a Wesselingio aliisque congestam reddere; sed bibliopolae atque legentium intererat censura subtili adulterinas lectiones amoveri. Quo in delectu quam difficile sit rectum modum tenere nemo non sentit. Summum autem est mea quidem sententia, non tam lectionum singillatim delectum habere quam ipsorum codicum. Quare facilius a me impetravi, ut centies libros A et B (ex codice D descriptos) neglegarem prae una lectione D etiamsi manifesto vitio corrupta. Saepius

enim accidit, ut ex vitio vetusti codicis librarius posterior speciosam correcturam fixerit, aut ut idem vel simile vitium alibi lateat nondum agnitum, aut ut legentes vicino vitio non cognito proximae lectioni vitiosae sed captiosae nimiam fiduciam habeant. Qui errores ubicumque non timendi erant, vel optimorum librorum corruptelas praeterii.

Cur potissimum codicem D respexerim atque ex secunda classe tanquam principem C elegerim, ex eis, quae supra de codicibus aestimandis disserui, haud difficile est intellectu. At vereor ne quis me propter codicem F interpellet. Id quidem sibi quisque persuadebit ad imaginem secundae classis efficiendam codicem C non sufficere; sed ipse supra docere studui codicem F codici C non modo non supparem esse aetate, sed in recentissimis numerandum. Neque dubito affirmare illum codice M atque L et recentiorum et deteriore esse. Nihilominus secundum C lectionibus F plurimum spatii concessi: cum quod reliqui libri nobis multo minus sunt noti, tum quod editiones inde a Stephano tam cognatae sunt libro F, ut nisi hoc cognito multis locis perplexae nobis videantur.

Quamquam enim editores, quo ex tempore codicem D cognoverunt, codici F primas partes attribuere desierunt, tamen eius auctoritas apud Stephanum et Wesselingium praevalida tam pertinax est, ut ne recentissimis quidem in editionibus abolita sit. Neque a me ipso extinctum est, quicquid ex illo immerito principatu codicis F residuum fuerat; immo multa conservavi, quae delere aut praeter lectionibus D vel C contemnere malui et fortasse debui. At ne maiore licentia in has aliasque corruptelas animadverterem, deterruit me non modo auctoritas Stephani Wesselingi

Dindorfii Bekkeri, quorum ad doctrinam ne minimum quidem adspirare audeo, sed etiam manca eodictum cognitio. Hanc autem augere mihi non licuit, quia exemplaribus prioris editionis omnibus venditis a bibliopola vix impetravi, ut ad hunc totum absolvendum spatium duodeviginti mensium daretur.

DE SERMONE DIODOREO.

Diodorus*) etsi eo est natus sermone et dicendi genere quo omnes tum utebantur qui non veteres emulantes suae aetatis consuetudinem relinquerent, nec magis quam Polybius, quem non solum saepe descripsit, sed etiam in multis expressit, obsoletam affectavit dialectum aut vocabula capnavit archaica, quippe qui omnia ad vitae utilitatem lectorumque quibus prodesse studeret commoditatem referret, in hac tamen oratione sua quasdam sibi leges scripsit satis severas, quas nunquam ipse**), saepissime vero migrasse videntur librarii quibus debemus codices mille amplius annis post eius aetatem scriptos.

Primum enim crasin Diodorum ad evitandum et in multis evitatum ab se hiatum, qui et *ἤπερ* diceret potius quam *ἢ* sequente, et *διότι* potius et *διότι* quam *ὅτι* et *ὅτι* praecedente vocali***), adhibuisse quum

*) Quae sequuntur de Diodori dicendi genere, recepi ex editione Dindorfii Teubneriana; non paucas inter lineas correxi vel addidi, alia additamenta repositi in notis.

**) quod equidem dubito, immo nego.

***) Eandem ob causam variant *ἢ* *ὅτι* et *ὅτι*, *τοκοῦτο* et *τοκοῦτο*, *διὰ τὸ* et *διὰ τὸ*, *ἐν* et *ἐν*, *διότι* et *διότι*, *ὅτι* et *ὅτι* pro *ὅτι* et cetera; alia remedia hiatum evitandi esse inversionem verborum et additionem articuli docuit

quavis fere ostendat pagina, prorsus est incredibile quae haud pauca occurrant diaeresis iisdem in formulis exempla ipsius potius esse quam libroriorum incuriae tribuenda. Veluti quod saepissime habet τᾶλλα, sed aliquoties in omnibus distractum in τὰ ἄλλα, ut 1, 2, 3; 1, 18, 4; et in nonnullis 1, 11, 6; 5, 13, 2; 5, 46, 5; 16, 38, 1; 17, 38, 5, quum tertio horum locorum ipse Eusebius Praep. vol. 1, p. 101, 9 ed. Gaist., praebeat τᾶλλα, quamvis c. 20, 1 vicissim τὰ ἄλλα inferens pro τᾶλλα ib. 14, quibus accedunt exempla ex fragmentis, velut 9, 10, 3; 36, 2, 4; 37, 2, 4, petenda. Eodem modo τὰδελφοὺς restitutum ex libris optimis 1, 21, 2; 1, 98, 6; 4, 56, 1; minusque bonis 15, 77, 5, et abibi, ut 11, 67, 4; 19, 34, 5; 19, 35, 1; 20, 16, 1; 20, 68, 3; 29, 10; 31, 20, in omnibus servatum, redarguit diaeresin in τοὺς ἀδελφοὺς 5, 61, 1; 15, 61, 2, quum τὰδελφοὺς sit 15, 60, 5; ut 31, 15^a, 1, idem τοὺς ἀδελφοὺς redarguitur duplici τὰδελφοὺς 31, 17^a; 31, 27^a; et 18, 37, 1; 25, 10, 1, et, ut opinor, 4, 24, 4, ubi τοὺς ἀδελφιδου. Item τὰδελφῶ 5, 50, 2; 11, 48, 4; 17, 34, 2; 20, 16, 1; 31, 23, redarguit τῶ ἀδελφῶ 1, 27, 1; 3, 71, 1; 4, 68, 4; 8, 4, 1; 11, 66, 4; 17, 79, 2; 17, 83, 9, illatum in uno 4, 27, 2; 17, 34, 2. Eiusdem generis sunt τὰγαθὰ 10, 7, 2, sed τὰ ἀγαθὰ 10, 9, 7 (ut 34, 18), et rursus τὰγαθὰ 10, 9, 8; 21, 17, 4, et in verbis Demetrii 31, 10; τὰ ἐναγκαῖα 19, 11, 4, quum alibi sit τὰπύργητα τὰδικήματα τὰκριβεῖς τὰληθεῖς τὰγυμνον, τὸ αὐτόματον 11, 21, 3; 11, 44, 6, alibi recte scriptum ταὐτόματον

eleganter Kaelker (dissert. Lips. 1880. p. 308—311). — Similia attente legentibus saepius occurrunt, veluti κατεσχύνει pro λοχέει, ἀπολύθεις dativo suo antepositum vel postpositum.

et *κατὰ κράτος*. Et τὸ αὐτὸ 11, 63, 6; 13, 97, 4; 20, 76, 2, quod 1, 7, 1 et 14, 52, 2, ubi alii τὸ αὐτὸ; 14, 70, 4; 15, 54, 7; 16, 26, 3; 18, 29, 7; 19, 14, 4, ubi alii τὸ αὐτὸ; 20, 109, 5, recte contractum, ut *κατὰ* 13, 59, 8; 17, 72, 6, redarguit male distractum τὰ αὐτὰ 13, 26, 1; 13, 93, 5; 34, 13; 38, 2, 2, atque etiam τοῦ αὐτοῦ 13, 109, 3, contrahendum videtur, ut 2, 26, 3 est ἐν ταύτῃ. Et τοῦ ἐνδρόος 18, 23, 3; 26, 16; 26, 24, 1; 31, 19, 7; et in pluribus 13, 22, 4 et in uno 13, 84, 3; 17, 29, 4; quod recte scriptum τὰνδρόος 1, 88, 4; 5, 70, 2; 11, 42, 5; 11, 57, 6; 13, 75, 5; 13, 84, 3; 14, 5, 6; 14, 112, 3; 16, 11, 2; 17, 29, 4; 17, 101, 6; 19, 2, 7; 20, 106, 3; 23, 15, 5; 24, 12, 1; 26, 24, 2; 31, 27, 3; 34, 33, 7; 37, 13, 2, ut τὰνδρὶ 4, 28, 4; 19, 34, 6; 20, 93, 4; 31, 19, 7; 32, 10, 6; 32, 11, 1: ut etiam τοῦ ἀκριβοῦς 13, 90, 7 contrahendum videatur, ut supra τὰκριβίς.

Item τὸ ἐναντίον apud Photium 32, 12, 3, alibi semper τοῦναντίον scriptum. Et τὰ ἐναντία 16, 32, 2, quum τὰναντία sit 3, 40, 9; 14, 87, 1; 14, 90, 5; 16, 27, 5; τὰκείνος 3, 17, 5; 4, 84, 4; 11, 56, 8; 17, 36, 5; 18, 66, 1; τὰπίχυρα 29, 6, 3. Τοῦτο γὰρ quum ex libris optimis pro τὸ ἔργον sit restitutum 1, 61, 4, etiam 1, 64, 7 foret restituendum, nisi ibi liber optimus praeberet τὸ πᾶν ἔργον, quod est 1, 63, 9, ut certe est restituendum 1, 64, 8 subiato fortasse τοῦτο, et 3, 23, 1, ubi omnes τὸ ἔργον. Et καλοῦς καὶ ἀγαθοῦς 33, 14, 1, quod mirum si scripserit qui dixit καλονόημα 1, 2, 2 et alibi. Nam etiam recentiores hi scriptores, ut Dionysius A. R. 3, 17, p. 453, 7, qui ibidem p. 451, 12, crasin habet τὰλαγίστα, observarunt praeceptum Photii: Καλὸς κ' ἀγαθὸς λέγεται κατὰ συναιουμένην, οὐχὶ καλὸς καὶ ἀγαθός. Ubi quod

scriptum * librarii saepe mutarunt in *καί*, ut apud Plutarchum. Alius enim generis videtur 12, 20, 2 πάντων τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίων.*)

Contraxit etiam, non solvit, Diodorus formas adiectivorum in *εως*, nec scripsit *χάλκως* 1, 96, 9, ubi *χαλκίως*; 2, 8, 7, ubi *χάλκως* (*χαλκαί·αί* D); 12, 10, 6, ubi *χάλκων*, sed *χαλκοῦς*, ut aliis locis multis et hoc et ἀργυροῦς σιδηροῦς χρυσοῦς, et κτενεῶν pro κείνων ex optimis restitutum 4, 22, 1. Idem non scripsit, ut est in libris, βαθύπλοος vel adeo βαθύπλοος, sed contraxit βαθύπλοος 3, 40, 4, ut αἰγιαλὸς δυσπρόπλοος 3, 44, 4 et 12, 48, 1 πολλὰς ἡπιοῦς, de quo dixi ad Thes. Stephani v. ἡπιοῦς. Et haud dubie πυρίπλοος 4, 47, 3, ubi libri πυρίπλοος, pariterque πυρηνόω 6, 7, 8, ubi etiam a modo additum modo omissum librorum coarguit malam fidem, ut δόσων; contraxit 3, 17, 5. Neque curandi sunt ne apud recentiores quidem librarii haec omnia distrahere soliti, ut vel optimis in libris reperiantur depravata, velut Vaticano Dionysii A. R. 1, 59 lin., *χάλκως*, ut 1, 79; 2, 54, 70, quum ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς sit 2, 23, et Vaticano Strabonis 15, p. 703, *λιθονοχόους* pro *λιθονόχους*, ut apud Demosthenem ἐπιτοπλόω pro ἐπιτόπιος et Thucydidem εὐνόων pro εὐνών, et alia multa huius generis, de quibus dixi praef. ad Xenoph. Anab. p. X ed. Ox., ubi εὐνοοί C. pr. 2, 4, 16.

Idem Diodorus non dixit *ἐμὴν*, sed *ῥήν*, non *ληξισθαί*, quod libri constanter etiam apud Atticos praebent, sed *ληξισθαι*, ut *ληξής*. Neque *πρῶται* 17, 37, 3, sed *πρῶς*; neque *πρηξίδαν* 1, 72, 2; *ἐπρήσαν* 4, 12, 5; 13, 80, 3; *ἀπρήσαν* 12, 68, 1 et alibi, sed — *ῥαν*:

*) τοῦτομα, τοῦτοφανές, τοῦτοπῶς, τοῦτοπροσθεν, κακῶς addit Kaelker p. 312.

neque *πίλις* 15, 42, 3 aut *ῥοειν* 16, 94, 3, sed *πίλιν* et *ῥοειν*.

Neque dubitandum quin semper contraxerit Diodorus augmentum et cum praepositione *προ* coniunctum, quae crasis certe aliquoties est servata, ut in *προδῶκε* 11, 48, 8; 36, 3, 6; *προδῶκεν* 13, 66, 6; *προκαίειτο* 18, 13, 1; 26, 3, 1; *προκαλοῦντο* 13, 105, 1 (14, 64, 2); *προέλεγε* 13, 97, 5; *προέλεγον* 33, 24, ut *προέλεγε* in fragmento Demetrii Phalerei 31, 10, 1; *προέπειπε* 19, 72, 6; *προετίπαιτο* 31, 27, 2. Nam eadem utriusque formae alternatio est in libris Thucydidis aliorumque Atticorum, pariterque Polybii, Dionysii Halic., Dionum, quae omnes certam est una usque esse contracta. Nusquam vero apud Diodorum apparet *προέχεν*, ut aliquoties apud Dionysium.

Quemadmodum autem crasin et contractionem in multis diaeresi praetulit Diodorus, ita hiatui elisionem cum anteposuisse haud pauca huius ostendunt exempla, etsi alterum non ita ut Polybius aliique fugit. Quo de genere quum multa videantur apud Diodorum non minus quam apud Polybium abolita, non mirum quod pauca tantum sunt relicta eiusmodi ut *προκαίειται* αὐτοῦς 19, 108, 3; *κατελείπει* αὐτοῖς 20, 93, 7; *ἰδίκευθ'* ὁπὸ τῶν ἑγχωρίων 17, 83, 1; *συνετάξαθ'* ἡμῖν 20, 94, 4. Item *ἔπειν'* ἐπαράττειτο 14, 21, 2; *τάλειν'* ἐγχωρίων 17, 54, 2; *τραύματ'* ἐληφόσι 17, 103, 6; *τά στόματ'* ἐπαράττειντοι 19, 94, 8; *χρήματ'* εὐαίφερον 20, 84, 4; *προτιμήσαντ'* αὐτήν 20, 81, 3 et similia. Et saepius in numeralibus, ut *δέχ'* ἡμερῶν 19, 37, 3; 20, 73, 3; *ὀγδοήκοντ'* ἔτη 1, 5, 1; *πένθ'* ἡμερῶν 1, 13, 4; *πένθ'* ἡμέρας 2, 25, 8; 13, 39, 2; 14, 21, 6; 19, 37, 5, quum *πέντε* ἡμέρας sit 31, 11, 1; *πέντε* ἡμέραις 36, 5, 1; *πεντήκοντ'* ἄνδρας 17, 76, 8; *πεντήκονθ'* ἡμέρας

14, 31, 1; πεντήκονθ' ἑπταίαν 19, 55, 5; τετραράκονθ' ἡμίται; 1, 85, 3; τενάρκονθ' ἡμίται; 17, 78, 4.*)

Ad formas vero verborum singulorum multis modis depravatas priusquam accedam, quaedam de declinatione et coniugatione vocabulorum sunt praemitenda. Nam utraque apud Diodorum non minus in multis est corrupta quam apud veteres.

Et in declinatione quidem librarii maxime peccarant in accusativis quibusdam, antiquiores plerumque formas in novicias mutantes. Quamobrem ego accusativos in *v* modo recte modo male terminatos in nonnullis certe ad eam revocavi formam quae una conveniret Diodoro. Scripsi enim *Δημήτρα*, quod omnes servant 14, 77, 5, alibi inter hoc et *Δημήτραν****) variantes, in nonnullis est vel *Δημήτρας* et *Δημήτρας*. Quam formam quod ad Stephanum metro versus stabiliri dixi apud Pausan. 1, 37, 2: *Σμυρὴν Δημήτραν*, ὅτε πρῶτον ὀνόμας καρπὸν ἔφηνεν, ei iam substituo

*) De elisione etiam fusius egit Kaelker p. 314. — Ceterum hanc rem multas cautiones habere recte monuit Dindorf (edit. Teubn. IV. p. XV): 'Multa de hoc genere apud Diodorum depravata videri dixi, etsi plerique intacta reliqui, cum vel antiquissimis in libris ea reperitur scripturae inconstantia ut in Philodemi libellis ex papyris Herculanensibus editis eadem in pagina scribatur *καὶ* et *καὶ ἐπὶ*, *καὶ* et *καὶ ἄν*, *τὴν ὁμοιότητα ἐπάρχει* et *τὴν ὁμοιότητ' εἶναι*, et multae appareant insolentiores elisiones, velut diphthongi *αι*, sed rursus *πάντα* et *ἄλλα* non elidantur ante vocalem, et alia solvantur quae alibi coniunguntur per crasin, ut nisi ipsi alibi in talibus non omnino constiterunt scriptores, certe antiquissimos iam librarios sibi non constituisse appareat.' — Accuratior his quoque in rebus est codex D, quo nunc elisiones saepissime (trecenties fere *δ'* pro *δὲ*) tacite restitui.

**) hanc formam probat Cobet, repugnat Schenkl.

versum apud Oenomaum Eusebū Praep. 5 p. 231 D: *Εἰς πάτην φυνγάδας κατάγων Δήμητρον ἀρχόντις*, quum in altero facillima sit correctio *Δήμητρον ἀρχόντις*. Et vicissim ubique *Κῶν*, quod est in omnibus 19, 68, 4, alibi *Κῶ* exhibentibus aut inter hoc et illud variantibus, ut solent librarii » in huiusmodi accusativis interdum negligere, ut plerique in *Κίεσ* 4, 82, 1, nonnulli in *Ἰάων* (D, *Ἰόλαον* H) 4, 24, 4; *Πηγέλων* 4, 67, 7; *χρυσόκερω* D 4, 13, 1; *Τυνδαρίω* 4, 33, 5, sed ibidem *Τυνδαρίων* D. — Nominum vero in *ης* tertiae declinationis accusativos etsi excepto *Εὐμένης*, cuius accentus novicius *Εὐμένης*, de quo dixi ad Thea. Stephani, excluderet », fere in *ην* terminant libri Diodori, haud pauca tamen alterius formae exempla in nonnullis certe sunt nominibus relictā, ut *Διομήδην* in omnibus praeter D 4, 15, 3; *Ἄρη* in uno C 5, 74, 4; *Πολυχῶν* 8, 5, 1—6; *Δημοσθένην* 12, 60, 1; *Παρμένη* 16, 34, 2; *Ἀστυγίην* 19, 17, 4, ut plerique 19, 12 et 13; *Ξυνοπίθην* 19, 16, 1; *Ἀριστομένη* 28, 14; quibus accedunt servata in nonnullis *Ἐρμοκράτη* 13, 4, 1; *Ἐγκράτη* 16, 26, 6; *Λισσθίνην* 17, 111, 3; *Ἀριστοτίλην*, 19, 68, 3, et quas Gemistus praebet *Λισσθίνην*, *Ἀακράτη*, *Εὐθυκράτη*, *Λασθίνην*, ubi libri Diodori omnes *-ην*. Credo igitur his quantumvis non ita multis formae in *η* exemplis tamen alterius omnia non minus redargui quam apud Cassium Dionem dixi redargui vol. 5 p. X, et haud dubie etiam apud Chrysostomum, de quo dixi vol. 1 p. IX.

Accusativi adiectivorum in *ης* in *η* parum desinentes etsi plerumque per *η* scripti sunt in libris, ut *αἰσχροπνῆ* 3, 45, 7; *εὐφυνῆ* 3, 67, 5; *διφυνῆ* (pro *ἰδιοφυνῆ*) 2, 57, 5; 4, 77, 3 (ubi D *διφυνῆς*); *συμφυνῆ* 1, 10, 7; 1, 30, 6; *ἐπιφυνῆ* 4, 22, 3; 4, 34, 2; 4, 72, 4, tamen

haec exempla redarguere videntur nonnulla in α, ut *ἐνδεῖ* 10, 31, 1, quum *ἐνδεῖ* 1, 45, 2 et *παράδει* sit 17, 21, 5, quae correxi, et *ἐνδεῖ* 16, 7, 4. Nam perpetuo sic peccant librarii etiam apud Atticos, ut dixi ad Xen. Comment. 1, 6, 13, fuitque vel multo recentiorum unus et alter quem meliores libri hoc vitio liberarent, ut Pausan. 3, 7, 11; Procop. Pers. 2 p. 157 D, qui *ἐνδεῖ*.

Accusativos pluralis nominum in *εῖς* etsi libri modo in *εῖς* modo in *εῖς* terminant, interdum tamen etiam inter utramque formam variant, ut unus de optimis (i. e. A; sed item D) 3, 3, 6 *πασιῶν* pro *πασιῶν*. In quibus quum etiam Atticorum libri saepe fallant, non indigna memoratu sunt verba Graevii ad Luciani Soloecistam c. 8, vol. 3, p. 575: „Nomina in *εῖς* apud medicos inter Atticorum veterum et sophistarum aetatem, Polybium, Diodorum, Diogenem Laertium et eiusdem notae scriptores fere *εῖς* contractum habent in accusativo plurali: apud veteres Atticos, Aristophanem, Thucydidem, Xenophontem, Platonem, Lysiam, Demosthenem, Isocratem, Aristotelem, Theophrastum, et Xenophontis imitatorem Arrianum, tum apud sophistas Pausaniam, Heliodorum, Libanium, Aristidem, Lucianum, alios eius aetatis scriptores, Dionem, Appianum, Herodianum, et ex nostris Chrysostomum, Basilium, Gregorium Theologum, Synesium sine contractions fere in *εῖς*, quod et notavit P. Leopardus in Miscellaneis. Plutarchus et Iosephus modo *εῖς* modo *εῖς* dicunt, nisi illud quoque intempestivis emendatoribus debemus. Plethon certe Gemistus Plutarchi et Diodori verba transcribens pro *ἐπεί* accusativo semper *ἐπεί* habet. Plutarchus in Timol. c. 16: *Οἱ Κορίθιοι πέντε σὺν αὐτῷ διόχῳ ὁλίγω* καὶ

Εἰ πορίσασθαι 38, 19, nisi hoc est pro πορίζεσθαι. Sic 19, 50, 2 ἀπειλείειν unus pro ἀπειλείν. Formam ἀποπλεύσεισθαι 19, 58, 6, etiam in libris nonnullis recte scriptam ἀποπλεύσεσθαι, redarguit συμπλεύσεσθαι 16, 66, 4. Suspectum παραπλεύσων 13, 54, 5.

Eiusdem futuri forma passiva pro media supposita in verbis quibusdam satis superque probat etiam Diodoro illud fuisse illatum vitiorum genus quod antiquioribus omnibus saepissime intulerunt librarii. Quis enim dubitet, cui 4, 84, 4 ex libris optimis restitui στερήσεσθαι pro στερηθήσεσθαι τῆς ὁράσεως, eidem me 4, 23, 2 recte exemisse στερηθήσεται τῆς ἀθανασίας, et 12, 12, 5 ἀποστερηθήσεσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδεύματων?*) Ac ne Dioni Cassio quidem 41, 7, 5 στερηθήσεσθαι puto tribuendum, cui alia nonnulla de genere hoc quae ipse redarguit exemisse me dixi vol. 5 p. XI, quibus addendum προθυμηθήσεσθαι 50, 28, 5, etiam apud Platonem in Phaedone interdum illatum pro legitimo προθυμήσομαι, sed nihilo verius quam ἐνθυμηθήσομαι apud Arrianum Epict. 1, 3, 1, cui etiam διετησόμεθα illatum 1, 17, 3 pro διεσόμεθα, et Hierocli Photii Bibl. cod. 251 p. 466, 34 προνοηθήσόμεθα pro eo quod in altero est codice προνοησόμεθα. Diodoro vero etiam alia huiusmodi vitia sunt eximenda, qui 2, 18, 2 τὸν Ἰνδὸν πειραθήσεσθαι τῆς περὶ αὐτὴν ἔρετης et 12, 1, 2 τῆς ὁμοίας τύχης πειραθήσεσθαι haud dubie scripserat, quod Pausanias 4, 25, 4 πολιορκίας πειράσεσθαι μακροτέρως, etsi alterum est apud Iosephum Ant. J. 10, 7, 6 οὐδενὸς κακοῦ πειραθήσεσθαι, quod repetit Zonaras vol. 1 p. 115 B, sed ut illius quoque libros fallere putem. Et 3, 6, 2 λόγον οὐκ ἔχουσα

*) 13, 56, 2 πολιορκήσεσθαι scribendum est ex codice: Dindorf edit. Teubn. IV p. XVI.

τὸν ἐναντιωθῆσόμενον, quod scripsi ἐναντιωσόμενον, ut 19, 5, 4 μηδὲν ἐναντιωθῆσασθαι τῇ δημοκρατίᾳ respondere ἐναντιωσασθαι, abolito vulgari vitio,*) de quo

*) nec quisquam hoc recte factum dubitabit, nisi qui etiam Dionysium A. R. 1, 59, vol. 1, p. 151, 11, ubi Vaticanus ἐναντιωθῆσόμενος mutat in ἐναντιωσόμενον, et 6, 62, vol. 2, p. 1181, 3, ubi ἐναντιωθῆσασθαι in ἐναντιωσασθαι 3, 23, vol. 1, p. 481, 4, ubi omnes ἐναντιωσεται, ut 3, 72, p. 595, 2; 4, 10, vol. 2, p. 661, 13; 6, 38, p. 1127, 10; 48, p. 1148, 12; 65, p. 1189, 3; 69, p. 1197, 1; 75, p. 1211, 13; 85, p. 1236, 16 (ubi Vat. ἐναντιωθῆσόμεθα); 7, 50, vol. 3, p. 1424, 16; 8, 31, p. 1574, 9, etc., sed nihilominus 4, 51, vol. 2, p. 766, 13, semel scripsisse putet ἐναντιωθῆσεται, quod hic est in ipso Vaticano, ut apud Galenum vol. 1, p. 229, 6 Lips. Quae sufficiunt, opinor, ad librorum Diodori consensum in hac forma non minus elevandam quam in aliis, ubi modo variant modo consentiunt, etsi idem illud ἐναντιωθῆσασθαι est in epistola Antiochi regis ex lapide edita *Archives des missions scientifiques et littéraires*, deuz. sér. t. 3, liv. 3, 1867, pl. 3, v. 14: Τὸν δὲ ἐναντιωθῆσόμενον τοὺς τοὺς προεγγραμμένους ἐνοχόν τιναι ἀσβερίῳ, quod utrum recte habeat an fallat ut quod continuo sequitur: Ἀναγραφῆναι τε καὶ τὰ ἀντίγραφα ἐν στήλῃ λίθινῃ pro δὲ καὶ in medio relinquo. Sunt enim huiusmodi quos dixeris Macedoniam multo antiquioris aetate originis quam ut ab librariis codicum superstitem possint dici profecti, quantumvis scriptoribus meliorem sequentibus dialectum non sint tribuendi, ut quod ego neque Polybio neque Diodoro, cui semel in Exc. Vat. p. 39 (10, 32, 1) est illatum, ut Aristoteli et Straboni, quorum ipsae codicum varietates frandem redarguant, verbum καταγλιᾶ et substantivum καταγλιᾶ pro iisdem per x scriptis, ut παρδοχεῖος et παρδοχεῖς apud Polybium partim per x partim per χ scripta ipse exhibet Vaticanus, eadem forma καταγλιᾶ hic est in papyro Ptolemaeo et Cleopatrae regibus Aegypti oblata in * *Mall. Class. Auct.* vol. 5, p. 356, 14; 358, 28, sed in eadem 356, 11 et 12, activum καταγλιᾶσαι et ἐπιγαγλιᾶσθαι, quod ex Byzantinis tantum scriptoribus cognitum, et in aliis p. 603 ult. ἐπαγλιᾶσαι, et 604, 1, ἀντιγλιᾶσαι (et vol. 4,

Dionysio, Dioni Cassio, aliisque illato dixi ad Stephanum. Neque quod 11, 18, 2 est: *ὄντοι γὰρ ἰδόντων καὶ φιλοτιμηθῆσθαι*, scripserat Diodorus, sed *φιλοτιμησθαι*, et Plato, Demosthenes et alii omnes, quo ipso etiam *τιμηθῆσθαι* 15, 74, 1; 16, 75, 4, quamvis passiva significatione positum suspectum redditur, pariter atque 20, 3, 3; 27, 18, 3 *ἡτιμηθῆσθαι* et *ἡτιμηθῶμεν*. Nam in utroque verbo sic peccare solent librarii, ut de priori multis ostendi exemplis ad Stephanum, de altero, etiam dixit Euripides, Lysias, quem p. 161, 3 *ἡτιμηθῶνται τῶν κακῶν*, sed p. 180,

p. 445, 12 *ἀγαγῆσαι*), ut quod ib. p. 354, 35 et 358, 32 est *διδόντων* et *δοῦναι* neque Polybio neque Diodoro hanc optativi formam possit vindicare, quam ego non solum illis exemi prae f. ad Polyb. vol. 1, p. LIII et p. XII, aut Atticis, ut Xenophonti, de quo dixi ad Comment. 1, 4, 19, p. 44 ed. Oxon., aliisque de quibus ad Stephanum v. *Ἀσίνης* p. 2862, B, sed ne Homero quidem vindicatam putabo, donec certiori confirmatam videro exemplo quam quod unum nunc est apud illum Il. F, 733: *ἄλλ' ὅτε δὴ δ' Ἀλάντα μεταστροφόμεναι καὶ αὐτὰς σταίησαν, τῶν δὲ τῶν περὶ τοῦ*. Nam facilis est correctio *σταίησαν*, τῶν δ' αὐτὰς τῶν περὶ τοῦ, nec magis codicum consensus multis antiquitus vitulis inquisitorum lueri poterit quod non sit Homericæ ætatis quam prorsus barbarum *ἐμβλῆσαι* pro *ἐμβλῆσαι* in omnes illatum, quod correxi ad Stephanum v. *Βάλλας* p. 90, D. Cum illo autem Antiochino, sed nihilominus non Diodoreo *ἐκτιμῶμεθα*, conferre licet quam ut Macedonicam, non Diodoream notavi, terminationem imperativi *μενε* pro *ων*, sæpius etiam Atticis illatam, ut dixi prae f. ad Xenophontis Hist. Gr. ed. Lips. tertiam p. XVIII, sed ut quæ certissima eius videri possint exempla, eadem vel maxime fallant, ut Euripidis Ion. 1131: *Θέσας δὲ γενέταις Θεοδῶν, ἦν μακρὸν χρόνον μένω, παρὸς δαίτας ἔσταναν φίλοις*, ubi nuper restitui quod etiam sententia possit, *δαίτας ἔσταν φίλοις*: Dindorf V p. XI.

19 ὧν ὑμῖς ἡπλήροσθε, et non priori quoque loco scripseris ἡπλήσονται nemo credet. Nihil melius ὡφελήσονται 19, 7, 1 et, ut opinor, καταφρονήσομαι 12, 4, 2, quod etsi est apud Isocratem et Lucianum, tamen καταφρονήσομαι est apud Platonem, ut certe Isocrati haec forma sit restituenda. Nam incredibilis apud omnes cernitur scriptores librariorum in his formis in alteras mutandis incuria, ut apud Diodorum 13, 92, 2 vel περιμνησθήσονται illatum sit pro περιμνήσονται. Vicissim 14, 117, 5 male nonnulli ἐπιμνησόμεθα pro ἐπιμνησθήσόμεθα, quae una usitata in prosa forma huius futuri, ut apud Pausaniam 5, 25, 1 ἐπιμνησόμεθα καὶ τούτων mutandam putem in ἐπιμνησθήσόμεθα, quod est 8, 9, 7; 8, 15, 4, ut μνησθήσομαι 6, 1, 2, et fortasse ne Eunapio quidem Ero. p. 65, 19 ed. Nieb., ἐπιμνήσεται πάλιν τῶν συντετιμμένων, relinquendum. Inter utramque formam variant libri Demosthenis p. 432, 7, Polybii 5, 33, 3, ubi optimi μεμνήσομαι, ut non dubitem Herodoto 1, 5, 177 pro ἐπιμνήσομαι restituere, quod 2, 3 habet, ἐπιμνησθήσομαι. Nam etiam 1, 51, ubi libri ἐπιμνήσομαι, Photius Bibl. cod. 190, p. 150, 9 ἐπιμνησθήσομαι.

Optativorum forma tertiae pluralis in αἰεν pro ταν etsi apparet aliquoties in libris, ut τερήσαιν 2, 4, 4; προσάξαιεν 8, 3^a, 2, tamen nihilo verior est apud Diodorum quam apud Atticos, quibus saepe est illata. Nam et multo plura sunt formae in ταν exempla, et ipsa librorum inter utramque variantium 20, 4, 4 fides vacillat. Eadem ratio videtur formarum illarum in αἶεν et αἶσαν, quae sunt 8, 15, 1, ubi βούληθείμεν, quum talia etiam recentioribus illata arguant librorum in loco Attici apud Eusebium Praep. 15, p. 802, A, varietates διακριθείμεν praebentium pro διαμειθείμεν,

et 3, 36, 1, ubi ἐποληφθειῶσαν, 8, 25, 4, ubi εἶχον. Nam ἀξιοῖμεν est 10, 21, 2; κληθῆεν 13, 21, 7; καταποληφθειῶν 14, 39, 3; εἶεν 14, 21, 3.

Secunda singularis indicativi praesentis et futuri mediū vel passivi etsi constanter scribitur γ, nihilominus Diodoro haud dubie restituendum est σ.

Perfectis, interdum etiam aoristis, male interpositum σ, ut non tantum constanter fere in κέλευσμαι, semel sine σ scripto in nonnullis 19, 61, 6, et in uno 14, 66, 4, et κέχρημαι 4, 38, 2; 17, 103, 4.*) sed, ut videtur, etiam in ἀλήτσωμαι 3, 14, 1, etsi hoc est etiam apud Agatharchidem Photii cod. 250, p. 448, 3, et περιέσωμαι 1, 72, 2; 5, 29, 2; παρεξωμένος fr. Escor. p. 26 ed. Müller., nisi haec quidem veteribus fuerint peculiaria, etsi περιέσωμα est 3, 8, 5, Diodoro autem κέχρημαι relinquendum, ut 2, 9, 2 χρίσω, quod mihi et ipsum scribendum videtur χρίσα, ut περιέσωμα. Sed ἡσθισθῶν 20, 51, 3 redarguit ἐξελθίντις, in deterioribus serratum 4, 67, 1, in plerisque 11, 23, 3.

Imperativi utramque formam ita ut 18, 29, 5 et 6 sit coniunctam, ubi praecesserat ὑπομενόντων et ἰχόντων, et sequitur παραιτίσθων — καταμεμψίσθων — ἐπικαλίσθων, quum etiam libri Xenophontis, Thucydidis, Platonis saepe sic inter se coniunctam exhibeant, nemo dubitet Diodoro librariorum affinis, ut tollenda sit altera etiam 18, 56, 5 et 6, ubi καταδεχίσθων et παραγενίσθων.

Praeter haec in formis vitiosa et ab librariis ad suam consuetudinem detorta multa sunt vocabula modo recte modo secus scripta, de quibus ut compendifacorem operam ad locos singulos singulatim dicendi, memoratu

*) 4, 54, 5 κέχρημαι manu prima D.

digniora ordine hic coniunctim recensenda et sub uno conspectu ponenda duxi.

Ἄμμος quum 1, 32, 4 in optimo sit libro (i. e. D) conservatum, qui ἐφ' ἄμμου, et in plerisque 17, 50, 1, eundem ubique spiritum restitui, de quo dixi ad Thea. Stephani, restituendum hand dubie etiam in nomine *Ἄμμου*.

Ἄν delevi, ubi cum futuri absurde coniungebatur participio: 1, 53, 8 διδάξαι τὸν πατέρα ῥαδίως ἂν ἰσομένην τὴν στρατείαν, nisi praestet γενησομένην. Item, ubi cum infinitivo futuri: 1, 76, 3 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα μῆτε τοὺς εὐφρατίς τῶν βραδυτέρων πλεονεκτῆσαι 18, 55, 3 οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τὸν μὲν Κάσσανδρον ταπεινώσιν, ἑαυτοῖς δὲ μεγάλην δόξαν . . περιποιήσιν 20, 3, 3 πάντων διτληφώτων μὲν ἂν ἐγγιγῇσιν αὐτὸν τοῖς Καρχηδονίοις ἀντιπαθῆναι, ut Polybio ad Thea. Stephani p. 294 A, et Dioni Chryz. saepius eximendum dixi praef. p. XII. Nihilo meliora sunt exempla cum futuro coniuncti apud Dionysium. Eadem vero particula deesse videtur 1, 40, 3: Εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἀνέβαινε, δῆλον ὑπῆρχεν, ἐπεὶ δὲ, ubi δῆλον ἂν ὑπῆρχεν Hertleinus in progr. Werthem. a. 1865, p. 5. Sic εἰ — ἂν — ἐπεὶ δὲ est 13, 20, 5; 15, 79, 2. Atque etiam 13, 1, 1, ubi item εἰ — ἦν — ἐπεὶ δὲ, scribendum videtur σχεδὸν ἂν ἦν, et 1, 39, 10 post εἰ μὲν — ἂν quod sequitur εἰ δὲ — ἀδύνατον ἦν, item ἂν ἦν, et 10, 7, 2, ἐπιπλεονῶν. Simile quidem καθέκον ἦν 1, 38, 11, ubi item sequitur ἐπεὶ δὲ, et apud Polybium 1, 1, 1 εἰ μὲν — ἀναγκαῖον ἦν, sequente

Ἄλλοιθεν pro ἄλλοις ἰθὺς 2, 48, 2 et 17, 83, 2 restituit Dindorf (Neue Jahrb. 1869 p. 472): cf. 1, 66, 9; 1, 67, 9; 1, 74, 1; 2, 38, 1; 2, 39, 4; 2, 48, 3; 2, 55, 3; 3, 18, 3; 11, 71, 4; 25, 2, 1; 29, 19; 40, 3, 2.

item ἐπὶ δέ: sed utroque loco tanquam nihilo certiori, ut de Polybiano dixi praefatione vol. 1, p. XLVII, illos non magis quam hos illis defendi facile intellegitur. Duplex ἄν e libro optimo D restitui 2, 40, 4, ut in omnibus est 13, 20, 5.

Ἀροῖα et si semel apparet cum augmento ab Atticistis improbatum ἐξήροισεν 1, 33, 11, tamen quum ceteris locis omnibus sit ἄροα —, dubium utrum libri fallant an ipse lapsus sit Diodorus, ut Pausanias 2, 35, 7 ἡναίχθησαν, 4, 26, 8 ἡροισε dicens, et si ἀροῦμεν dixit 4, 5, 9, nisi quis putet etiam apud hunc fallere libros, qui tamen non, ut in N. T., variant inter utramque formam, quarum alteram illam per η et α grammatici quidem ut prorsus barbaram reiciunt, sed praebent etiam libri Xenophontis, de quibus dixi praef. ad Hist. Gr. ed. Lips. tertiam p. XX.

Ἀροῖος et si nonnisi 20, 110, 1 uno in libro scriptum ἄροῖος, tamen id ipsum constanter etiam Diodoro esse restituendum vix dubitabit qui contulerit quae de utraque forma dixi ad Stephanum, et ἀοῖκητος pro ἀοῖκητος 3, 38, 1 et 2 bis restitutum ex libris, ut est in plerisque 4, 17, 4. Quare ἄροῖος scripsi 14, 115, 2; 14, 116, 2; 16, 10, 3; 17, 8, 5; 17, 42, 2; 17, 64, 1; 17, 84, 6; 18, 9, 5; 20, 11, 2; 20, 66, 3.

Ἀρταίος pro ἀρταίαν quum optimi praebent 5, 23, 5, idem restitui 2, 47, 1; 3, 38, 4; 3, 39, 3; 3, 42, 1; 5, 60, 1; 5, 82, 1; 5, 83, 2; 13, 65, 4; 13, 79, 6, ut faciendum dixeram ad Thea. Stephani.

Ἀρωάτω et si ex optimis restituendum fuit 2, 10, 3 pro ἡ δ' ἀρωάτη σθγιγῆ, non sequitur tamen ex uno Gemisto ibidem τὴν ἀρωάτω pro τὴν ἀρωάτην

ἑνάλθην pro ἀνέθην 2, 23, 2; 2, 59, 1; 16, 37, 2; 37, 3, 3.

ἐπιφάνειαν et ex eodem, qui etiam 2, 13, 2 solus τὸ κατώτατο μέρος pro κατώτατον, et libro uno 2, 10, 6 τῆς ἀνωτάτης ἐπιφανείας pro τῆς ἀνωτάτης esse recipienda, quippe hiatus evitandi causa consulto a Diodoro, ut videtur, non posita.

Ἀξιοχρίους οὐσας 11, 34, 3 et *ἡγεμόνας ἀξιοχρίους* 14, 77, 6, videtur scribendum *ἀξιώχρεως*, quod habet vel Pausanias 7, 6, 9 ὥς μηδὲ σῶζειν τὰ οἰκεία ἀξιώχρεως εἶναι, etsi *ἀξιώχρεα* est 8, 31, 9, ubi nonnulli ω pro ο, quod ad α potius referendum, ut singulari certe libri fere semper *ἀξιώχρεως*. Plurali tamen etiam *κατάχρεοι* est 32, 26, 3, ut apud Polybium quoque, quamvis accusativo *ἀξιώχρεως* dicentem, horum compositorum etiam formae in οἱ apparent. In quibus tamen etiam libri variant inter formas ω et alteras, ut Plutarchi Timol. c. 11, nonnulli *διάπλεω* pro *διάπλειαι*. Dixi de his vitiis ad Thes. Stephani p. 1097, A.

Ἀπαράσκεινος tantum dixisse Diodorum, non etiam *ἀπαρσκέυαστος*, quod est in omnibus 14, 47, 3 et in uno 12, 69, 4, probat ceterorum locorum omnium in altera forma consensus 2, 26, 5; 2, 29, 5; 3, 65, 3; 13, 36, 4; 16, 84, 2; 17, 86, 5; 18, 51, 2; 29, 3; 31, 42, eademque formam alteram apud Atticos inferendi librariorum consuetudo, de qua dixi ad Stephanum.

In formis *Ἀπόλλω* et *Ἀπόλλωνα*, sive absit articulus sive adeit, etsi libri ita ludunt ut nihil in iis sit praesidii (cf. 3, 59), haud dubie tamen *Ἀπόλλω* tantum dixerat Diodorus, etsi non dixit *Ποσειδῶ*, sed, in quo libri perpetuo consentiunt, *Ποσειδῶνα*.

Ἐπιδωρ cum recte sit 2, 49, 4 in omnibus, *Ἐπιδωρος* est in libris secundae classis 3, 19, 5; 3, 40, 4; 3, 50, 4; 3, 70, 4; 4, 13, 3; 4, 21, 5.

Ἀπόρροια 2, 49, 4 et 3, 46, 5 ne Diodorus quidem scripsisse videtur, sed, quod Phrynichus, cuius de praecepto dixi praef. ad Xenophontis Hist. Gr. p. XIX ed. tertiae, *σπυρότερον* indicat, *ἀπορροάς*, ut omnes 2, 8, 2, quum *ἐκροάς* 11, 25, 3 in nonnullis item scriptum sit *ἐκροάας*, et plerisque Strabonis 15 p. 702, ubi pro *ἀπορροαδὴν* optimus Vaticanus *ἀπορροαδῶν*. Non melioris fidei videtur *ἐπίρροια* 2, 2, 1, ubi *εὐρροια* potius desiderari vidit Herwerdenus, et 5, 25, 3, ut Polybio 2, 32, 2 *συρροάας* restituendum pro *συρροάας*, quum huius quoque vocabuli forma *ἐπιρροή* utantur veteres, ut fallere putem exemplum Theophrasti ad Theophrasti citatum. Ita *περιπυλάας* pro *περιπυλαίς* illatum plerisque Diodori 3, 19, 4, omnibus in *ἀναπυλαίς* convenientibus 2, 12, 2, et *πυλαίς* vel optimo Polybii 1, 56, 4, et plerisque Strabonis 16 p. 769, et *φoάς* ex optimo D restitui pro *φoαίς* 4, 35, 4, et *χρoαί* pro *χρoά* illatum 17, 75, 3, contra constantem Diodori consuetudinem, 3, 47, 8 et 9; 3, 50, 2; 4, 22, 1, quod etiam aliis eximendum, ut Straboni 16 p. 779, qui *χρoά* habet 17 p. 809, 823, tamquam prorsus alienum a prosa, ut vel *χρoαία* Diodori unus (G) pro *χρoά* 2, 14, 4. Pro *πυλάας* 20, 69, 1, una ed. Basil. *πυλῆς*, quod videatur esse *πυλῆατος*, quod est 20, 66, 4.

Ἀνωθεν pro *ἐνωθεν* restitui 2, 4, 2; 3, 15, 3;

ἄσπετος omnes pro *ἄσπυτος* 1, 28, 4.

Ἀῖξ omnibus locis restitui, ut est in omnibus libris 1, 11, 5; 1, 35, 2; 1, 36, 2 et 7; 1, 50, 6; 2, 45, 2; 3, 58, 2; 11, 46, 1; 11, 61, 5; 11, 79, 2; 12, 77, 3 etc. — *αἰξάσιν* 4, 72, 7; 4, 73, 5 II; 2, 1, 9 D; 4, 11, 1 D.

Ἀσπρὸν saepissime pro *αὐρὸν* scriptum est (in D spiritu saepe neglecto), veluti 1, 20, 2; 2, 10, 3; 2, 10, 9; 3, 69, 5; 3, 71, 3; 4, 18, 4; 4, 37, 4.

4, 24, 2 (ἀπὸθε D); 12, 10, 6 (ἀπὸθεν P); 13, 59, 6 (ἀπὸθε P); 13, 85, 1 (ἀπὸθε P); 20, 6, 1; 20, 16, 6, servatum in ed. Basil. 20, 6, 1, et in eadem et libro uno 20, 16, 6, et in fr. Escorialensi p. 21 ed. Müller. Saepe sic peccatum apud omnes, ut vel ἀπο-
τέω inferatur, quibus de vitis dixi ad Thea. Stephani.

Ἀρεῖς etsi 2, 46, 5; 30, 15; 37, 30, 2 tantum Ἀρεός, ceteris locis constanter in libris flectitur Ἀρεας, illi nihilominus perinde fallunt ut libri Dionysii, Pausaniae, cuius pauci tantum 8, 32, 3; 8, 37, 12; 9, 36, 1, 3; 9, 37, 7 Ἀρεός, et aliorum, ut dixi ad Thea. Stephani p. 1933, A.

Ἀφώρως tantum, non etiam ἀφώζω, dixisse Diodorum multa persuadent prioris formae exempla, ut libris eius alteram interdum inferentibus nihilo plus tribuendum sit quam Xenophontis; cf. Σφάρτα.

Ἀχρὶ semper, non ἄχρῃ, esse scribendum dicetur in μέγας.

Βόρως. De accusativo pluralis βόρως, non βόρως, v. Ἰχθύς.

Βός qui dixit 3, 31, 2, mirum si αἱ βόες dixerit 4, 23, 2; 4, 24, 2; quod facile potuit ex praecedentibus accusativis inferri, ut apud Pausan. 4, 4, 5 ἰγνύοντο βόες, ex accus. 6, ἀποδομνέως βόες et βόες ἄγισθαι, pariterque 4, 36, 5 ex praecedentibus accusativis, etsi 5, 1, 9 iterum est βόες, quamvis nullus sit accus. in proximis. Βόες accus. apud Diodorum 3, 37, 9; 3, 64, 1; 4, 22, 6; 4, 23, 2 etc. Itaque sustuli quod Xen. Cyr. 4, 1, 9 vel optimi inferunt βόες, ut apud eundem Anab. 3, 5, 9 vicissim βόας deteriores inferunt pro βόες. Nam eadem librorum

in his formis fides quae in formis *καὶ* et *καί*, ut ne Dionysio quidem A. R. 1, 39, p. 98, 12 relinquendum putem *βόας* post *βοῦς* ib. 8 illatum, etai redit p. 100, 4, 10.

Βοιτὸς pro *βοῖτὸς* Diodoro quoque 2, 11, 5, ut ibidem *ὀρεῖτὸς* pro *ὀρεῖός*, et 17, 69, 8 restitui, ut aliis omnibus est restituendum quod metrum poscit apud poetas.

Γαμήσαντε 2, 39, 2, et *γαμήσας* 18, 25, 3 et Exc. Vat. 33, 7, 6 non scripsisse qui ceteris locis omnibus multo pluribus scripsit *ἔγχεα*, non dubitabit qui contulerit quae hoc de vitio dixi praef. ad Dionem Chrys. p. IX.

Γένεσται et *γενέσται* etai vix semel iterumque praebent meliores libri, ut 1, 52, 6; 1, 66, 3; 1, 83, 4; 5, 56, 1; 17, 7, 5; 17, 58, 3, minime tamen negem constanter esse restituenda, quam non minus ludere soleant apud Atticos. Nulla enim ratio est cur Diodoro aut Dionysio Halle, apud quem et ipsam obtinet forma *γεν*—, non tribuatur qua non solum alii eiusdem aetatis nisi sunt scriptores, ut Nicolaus Damascenus, de quo dixit Federus p. 222, sed multi etiam multo recentiores, ut uterque Dio.

Διανεύοντες 8, 9, 2; 17, 37, 5, ubi praecedit *διανεύοντων*, scribendum esse *διανεύοντων*, et 19, 26, 9 *διανεύετε* pro *διανεύοντες*, alterius formae probant exempla 1, 75, 3; 4, 6, 4; 5, 46, 3; 16, 92, 5, et *καταγωνόντες* 2, 59, 8, et *μυγόντες* 5, 17, 2; *ἀπολιόντες* 10, 9, 3; *ἀναζευγόντες* 14, 20, 4; *αβινόντες* 14, 90, 6; *περρισηγόντες* 17, 35, 7; *ἀπορρηγνύσα* 5, 27, 1. Cui ab eclogario suppositum *διανεύοντων* non mirabitur qui ibidem viderit 9, 6 *ἀντιστήσαν*, et *ἀπεύλιντο* 9, 12, 1, *εἰλιντο* 10, 19, 3, *ἐπενεῖλιντο* 31.

20*), ut *ἀνέλαστε* apud Photium 36, 4, 4. Nam etiam indicativi non solum praesens in *vo* saepius est apud Diodorum, et imperfecti forma tertiae singularis in *e* pro *vo* nusquam apparet nisi apud Photium 31, 19, 8, ubi *ἰδόμεν*, participiū**) tamen forma illa non magis rara est quam verbi *γράφω* formis *ἀναγράφω* et *ἀναγίγνωσκω* 1, 7, 4; 3, 62, 10, de quibus saepe sic illatia dixi ad Theop. Stephani p. 622, C. Nam etiam Pausanias eisdem abstinenti *ἀναγράφω* affinxit libri unius librarius 2, 31, 8.

Διοσκοποι, quamvis semel tantum iterumque, et ne ab optimo quidam libro, servatum Diodoro constanter esse restituendum non dubitabit qui idem vel apud Pausaniam, sed semel tantum iterumque, in nonnullis certe servatum viderit***). Et sic *Διοσκοπιδής* 19, 62, 7 et 9; 19, 68, 4 tantum non omnes, etiam consentiunt in *Διοσκοπιδής* 13, 3, 4, de quo ubique per *ov* scripto v. Theop. Stephani.

Διάβορος, pro *διαβόρος* quum D praebuisset 1, 33, 12 et A 1, 57, 2, sine libris restitui 1, 57, 3; 1, 52, 2, ubi duo optimi (AB) *διαβόρως*; 1, 63, 1; 1, 63, 4; 2, 9, 2; 4, 11, 4; 4, 18, 6; 4, 35, 4; 18, 35, 2; 18, 73, 3; 19, 13, 4; 20, 94, 5. Nam etiam apud Polybium sic peccant libri deteriores et Suidas, quum *γ*

*) ut *ἀπελάττω* in D 2, 28, 5; 4, 31, 7; 4, 34, 4.

**) ut *ἀνέλαστέον* 2, 21, 4. — Sagaciter animadvertit Kaelker (p. 309): Verba in *-α* ante vocales infinitivum exeuntem habent in *-ειν*, ante consonantes in *-αι*: 4, 62, 6 *δυναστέον* scilicet, contra 16, 23, 5 *δυναστέαι* κατὰ τὸ *δυναστέον*. cf. 14, 90, 5; 19, 57, 4; 14, 25, 8.

***) καὶ οἱ πάντες omnes 4, 77, 4; classis secunda 4, 61, 3.

Διόδορ 1, 7, 7; 3, 46, 3 D; 1, 25, 2 D; 3, 68, 3 C; 3, 24, 3 CD.

servet Vaticanus, ut Strabonis 15, p. 723 optimus videtur servare Vaticanus, et cum omnibus 16, p. 737, sed vicissim deteriores tantum 16, p. 740 servant χ , et ne hi quidem 5, p. 244, 245; 17, p. 788, 795, 804, 805, 809, 810, 811, etsi Strabonem non est credibile deteriori usum esse forma quam Plutarchum, cuius libri non minus quam Dionis Cassii consentiunt in χ , nisi quod Fab. c. 1 vel $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon\iota$ plerique pro $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon\varsigma$, quod est in duobus, in uno $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon\varsigma$, quum ipsi Xenophonti Anab. 1, 7, 15 unus inferat γ , quod credo ne Pausaniae quidem 3, 1, 1 relinquendum, quum librorum fidem prorsus nullam esse in hac forma ostendant etiam codices Zonarae, qui $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon\varsigma$ Ann. vol. 1, p. 298 D, ubi $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon\varsigma$ Iosephus B. J. 6, 1, 7, qui sic etiam A. J. 1, 9, 1, sed $\delta\omega\sigma\upsilon\gamma\epsilon$ p. 352 A.

Avaxaldras pro *δῶδεκα* in libros nonnullos illatum*) 13, 42, 5; 15, 89, 3; 16, 36, 3, Photio relinquendum 36, 8, 2.

Δωὶν an *δωῖν* dixerit Diodorus etsi dubium videri possit, libris modo hoc modo illud praebentibus vel omnibus vel nonnullis, ego utrumque eum dixisse non credens praetuli *Δωὶν*, quod est in omnibus 3, 74, 4; 13, 19, 6; 13, 20, 1; 13, 34, 3. Etsi fieri potest ut una ei potius forma *δωῖν* sit restituenda**).

Εἰς verbi tertiae pl. imperfecti forma *ἦσαν* etsi semper est in libris, tamen ne Diodoro quidem relinquendam duxi, pariterque eximendam Polybio et Dionysio, ut vel Dionis utrique eximendam dixi ad illos,

*) ortum ex numerorum compendiis, sicuti saepius *δωδεκάρη* atque in D *σπαράρη* pro *τρεσπαράρη* 1, 45, 4; 2, 8, 5; 2, 9, 5 et 7.

**) cf. Zarneke, Lit. Zentralbl. 1867 p. 1020, ubi haec iure refelluntur.

quum sit etiam multo recentioribus ex libris restituta, in libris autem saepe vel pro $\xi\sigma\alpha\upsilon$ illata omninoque nusquam fere servata nisi ubi pro $\xi\sigma\alpha\upsilon$ habuerunt librarii; cf. p. XXXI.

$\epsilon\iota\varsigma$ etsi constanter [at $\epsilon\iota\varsigma$ 3, 13, 2] dicit Diodorus, $\epsilon\sigma\omega\theta\epsilon\upsilon$ tamen habet 2, 16, 10. Quod etiam apud alios omnes, qui $\epsilon\iota\varsigma$ dicunt potius quam $\epsilon\iota\varsigma$, obtinere dixi ad Thea. Steph. vol. 3, p. 344 B.

$\epsilon\lambda\alpha\iota\alpha$ scribendum videri $\epsilon\lambda\alpha\alpha$ dicam in *Kalos*.

$\epsilon\mu\pi\iota(\mu)\pi\lambda\alpha\mu\alpha\iota$ quum sit ceteris locis omnibus, $\epsilon\nu\epsilon\mu\pi\iota\mu\lambda\omega\tau\omicron$ 34, 2, 29 eclogarii esse apparet aut librarii, ut $\epsilon\mu\pi\iota\mu\lambda\omega\sigma\theta\alpha\iota$ est in uno (D) 2, 45, 2 et $\mu\iota\mu\pi\rho\acute{\alpha}\tau\alpha\iota$ vel in optimo (D) 2, 12, 2. Duplex autem μ fere abolitum in libris et in simplex mutatum, in uno (C) 5, 39, 4, in nonnullis servatum 18, 28, 1, constanter restitui, de quo dixi ad Xen. Cyr. 4, 2, 41 in ed. Ox.

Formarum $\epsilon\nu\iota\alpha\upsilon\sigma\iota\omicron\varsigma$ et $\epsilon\nu\iota\alpha\nu\sigma\iota\alpha\iota\omicron\varsigma$ priori sola usus Diodorus alteram saepe accepit ab librariis, a me ubique sublatam.

$\epsilon\pi\iota\theta\epsilon\mu\alpha$ 3, 14, 3, scripsi $\epsilon\pi\iota\theta\eta\mu\alpha$, ut est 5, 30, 4, et $\epsilon\beta\theta\epsilon\mu\alpha$ sublatum 5, 5, 3, restituto hic et 17, 44, 1

$\epsilon\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ et $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\eta\varsigma$ invenitur: 1, 67, 9 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ $\epsilon\iota\varsigma$ 11, 84, 4 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\eta\varsigma$ $\sigma\tau\epsilon\phi\alpha\tau\epsilon\upsilon\sigma\iota\nu$, 11, 84, 5 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ $\alpha\pi\omicron\gamma\alpha\phi\epsilon\sigma\theta\alpha\iota$, 18, 53, 7 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ $\epsilon\pi\alpha\chi\omicron\upsilon\omicron\sigma\tau\alpha\varsigma$, 16, 42, 9 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ $\sigma\tau\epsilon\phi\alpha\tau\iota\omega\tau\alpha\iota$, 18, 61, 5 $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ $\kappa\alpha\tau\eta\gamma\eta\tau\omega$. Cum ex 11, 84, 4 appareat Diodorum non abstinuisse a forma $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\eta\varsigma$, sane mirum esset, si ante vocales potissimum (1, 67, 9; 11, 84, 5; 18, 53, 7) scribere maluisset $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$: Kaelker p. 319. — Ac re vera est 1, 67, 9 in CD $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\iota$ et 11, 84, 5 in P(atmensi) $\iota\theta\epsilon\iota\omicron\lambda\omicron\tau\tau\eta\varsigma$ (cf. etiam 32, 4, 2; 38, 12).

$\epsilon\chi\gamma\gamma\epsilon\omicron\varsigma$ pro $\epsilon\chi\gamma\epsilon\omicron\varsigma$ saepe in libris deterioribus; cor-
recti ex D etiam 2, 32, 3.

ἐνρημα, quod est in omnibus 3, 62, 10, et 12, 16, 4
ἐνρησιολογίας pro ἐνρηταιολογίας (cf. 1, 37, 9; 17, 116, 4).

Ἐπιμέλλομαι quum sit in omnibus 1, 62, 5; 1, 67,
8, et in uno (E) 1, 15, 4, et in optimo (D) 2, 45, 4,
Diodoro constanter esse reddendum apparet, etsi ἐπι-
μελῶνται omnes 3, 42, 4; ἐπιμελούμενοι 1, 83, 2; 11,
87, 4; ἐπιμελείσθαι 19, 95, 7, ut omittam 8, 1, 2, ubi
reliquis ἐπιμελείσθαι, tanquam ab oecologio aliter haec
conformante positum, etai austali ἐπιμελῶνται ib. 3; idem
cadit in μετεμύλλομαι.

Composita cum ἔρος etai servant plerumque a in-
terpositam, tamen quod 2, 55, 3 in melioribus est τριακοντ'
ἔτη pro τριακονταετούς, prodere videtur τριακοντίους,
ut πεντατηρίδα pro πενταετηρίδα est in uno (E) 5, 32, 6.

Εὐθηνεῖν 4, 80, 4, scribendum esse εὐθενεῖν ipsae
librorum varietates (εὐθην. D, ἑαθεν. C, εὐθην. F) ita
produnt ut apud alios plerosque quibus illatum η. De
quo dixi ad Stephanum.

Ἐως quum sit ubique, ferri non potuit semel illa-
tum 1, 32, 5 τὴν ἡῶ.

Ἡλίον πόλιν, non Ἡλιοπόλιν, scripsisse videri Dio-
dorum dicetur infra in Νέα πόλιν.

Ἡρακλειῶν quum sit 15, 81, 5; 18, 56, 5; 20, 56, 3;
20, 109, 6, ferri non potuit Ἡρακλειῶται 14, 31, 1, ubi
alterum est in libris nonnullis, aut Ἡρακλειωτικῶν 26, 13, 1.

Θάμνος etai genere feminino est 2, 49, 3 χόγροι
καὶ θάμνοι βαθεῖαι τοσαύται πεφύκασιν, ubi vel θάμναι

Εὐθές ante vocalem 4, 38, 4; 4, 51, 5; ante consonantem
4, 49, 5; εὐθέ ante consonantem 2, 12, 2; 3, 5, 1; 4, 38, 4;
4, 43, 2 etc.

Ἐπίη pro ἔπειν 3, 62, 7; 4, 52, 3; παθεφόμενος in D
1, 40, 7; ἑφῶντες in CP 1, 84, 5 etc.

Θενλούμενον pro θενλούμενον omnes 3, 37, 9.

in D, tamen quum 4, 20, 3 *ἴς τινες θάμνοες*, *ἐν αἷς* *τεκοῦσα*, idem praeseat *οἷς*, altero quoque loco fortasse latet vitium, quum mire dictum sit *βᾶθιαι τοσαύτας*, et scribendum *βᾶθις τοσοῦτος*. Feminini enim generis quam suspecta sit fides etiam Themistii ostendit se ipsum refellens exemplum quod allatum in Thes. Stephani.

Θραῦμα quum 3, 12, 6 ex libris ABCG, inter quos optimi duo, et Agatharchidem describentis Photii Bibl. p. 448, 17 codice optimo pr. manu, restituissem, idem sine libris 17, 20, 5 scripsi pro *Θραῦμα*, quod etiam Aesch. Pers. 425 tollit codex Medicus, et meliores Pausanias 5, 20, 8, et Luciani Hist. c. 25 unus qui *Θαυμάριον*, ut nemo sit dubitaturus de expungendo apud illum quoque α. Ita *κονιάσματα* unus pro *κονιάμασι* 20, 8, 3, et saepe scribitur *κροῦμα* pro *κροῦμα*, et quae sunt alia huius generis, ut *χόλουα*, de quo dixi supra (p. XLII) ubi de perfecto *κέρματι*.

Ἰππάρχη 11, 30, 3, his scribendum *Ἰππαρχον*, ut est 12, 64, 1; 12, 80, 7; 14, 93, 2; 15, 85, 7; 19, 72, 6; 19, 76, 3, ut 20, 7, 4 male illatum *τρηπάρχον* pro *τρηπάρχων*, quod est 20, 51, 3 et 13, 71, 2; 13, 77, 6 *τρηπάρχαίς* pro *τρηπάρχοις*, quod est in uno 20, 7, 4 [ut *τρηπάρχη* 24, 1, 6]. Neutrum enim illorum dixit Diodorus, quantumvis diceret *βοιωτάρχης*, etsi in hoc quoque variant libri 15, 62, 4, et *ρομάρχης*.

Ἰχθύς nominativum pluralis praebent libri optimi 3, 15, 4, ubi deteriores (C) cum Agatharchide p. 449, 7 *ἰχθύες*, sed *ἰχθύες* iidem 1, 35, 5, ubi ceteri *ἰχθύς*. Et quanquam *ἰχθύες* est etiam apud Atticos, tamen apud Diodorum haud dubie utroque praestat loco *ἰχθύς*, quum etiam apud Pausaniam, qui *ἰχθύς* habet 4, 34, 1, 2; 8, 21, 2 bis; 9, 24, 2, unus tantum altero loco praeseat *ἰχθύες*.

Ἰδορυθείς saepius pro *ἰδορυθείς* in libris II classis.

Ἰζθὺς accus. omnes 2, 4, 3; 3, 22, 3; 11, 25, 4; 17, 75, 3, pro quo male Ἰζθύες D 5, 3, 5, ut meliores apud Agatharchidem p. 449, 17. Ita βόρνας 3, 63, 3, hand dubie scribendum βόρνας, ut est 4, 35, 4; 3, 70, 8 (3, 62, 5 D). Sic τοὺς στόχους 1, 14, 2; 5, 21, 5.

Καθαίρω quod semel in omnibus 12, 58, 6 acritum habet scriptum per η ἐκάθηραν, et in duobus 20, 91, 8 ἀρεκάθηρε, redarguit quae sunt 4, 13, 3; 4, 31, 4; 4, 69, 4 καθαῖραι, 4, 13, 3 ἐκκαθάρας, 13, 56, 4; 18, 71, 2 et 4 ἀνακαθάρας. Nam recta vel multo recentiores uson esse forma ostendunt libri Athenagorae p. 315 E, προκαθήρας praebentes ubi editi — α. Cf. dicenda in Σημείωσι.

Καθάριος 5, 33, 5 (καθαροί D), et καθαριότης 5, 46, 2 restitui pro καθάριος et καθαριότης, quae nihili sunt.

Καίω, aliquoties in libris recte scriptum κάω [κατακάεσθαι D 1, 77, 8; ἐπικάεσθαι D 3, 53, 3; ἐξεκάετο 13, 112, 1], ubique sustuli, ut κλαίω 17, 66, 5; 20, 15, 5; 33, 14, 5; 37, 12, 3, quemadmodum αἰετός deteriores (CD) 4, 15, 2, et αἰεὶ tricies fere in D illatum pro αἰε. Quibus nihilo verius videtur ἁλά, constanter sic scriptum in libris.

Καλιχιδών etsi omnibus in libris est in Χαλιχιδών mutatum 12, 82, 2; 13, 64, 3; 13, 66, 3; 19, 60, 3, Diodorum tamen, ut Polybium, scripsisse Καλιχιδών prodit argumenti scriptor l. 12, ubi libri Καλιχιδόνιοι vel Καρχηδόνιοι. Non dubitavi igitur restituere ei quod aegre servatum apud Xenophontem librarum vel Thucydidi et Demostheni eripuerunt, nisi quod apud hunc semel servarunt nonnulli et vix ipse optimus 8.

Καταγράφτης qui scripsit 17, 97, 2: Τῆς δὲ ναυαρχίδος καταγράφτη μεγάλῃ περιπεσούσης, etiam Nili cata-ractas 1, 32, 10, non ut Latini et recentiores Graeci,

simplici, sed duplici scripsisse videtur ρ, ut Strabo, apud quem contra libros plerosque illatum simplex ρ, aliique, de quibus dictum ad Thea. Stephani. Atque etiam 1, 41, 9 *δύβροι καταράττοντες*, et 17, 75, 2 *παταρὸς καταράττων μετὰ πολλοῦ φόβου* duplici videntur scribenda littera ρ, ut apud Polyb. 10, 48, 7.

Κερασθεῖς 2, 26, 7 redarguitur forma recta 20, 72, 5 libris omnibus servata *κραθεῖσαν*, et 4, 3, 4 *κεκραμένους*. Nec dubium non minus fallere exemplum Xenophontis Anab. 5, 4, 29, ubi deteriores *κεραθεῖς*, et pauca Platonica de *κερασθεῖς* et *ἀνακρασθεῖς*, atque duplo pluribus formae *κραθεῖς* redargui, quum vel apud Piatarchum et Philonem sit *ἀνακραθεῖς* et *κεκραμένος*, ut mirum sit si *ἐπικρασθεῖς* scripserit Dionysius A. R. 1, 29, p. 76, 6 potius quam quod propemodum vel apud Galenum ad Thea. Stephani citatum superest *ἐπικραθεῖς*, idemque 1, 60 *ἀνακρασθέντες*, quomodo Hesychius interpretatur formam *ἀνακραθεῖς*, et 1, 89 *συγκερασθέντων*, quum 2, 46 pro *συνεκράσθσαν ἀλλήλοις* ipse Vaticanus praebent *συνεκράσθσαν*, unde intellegitur quomodo ortae sint formae illae toties alteris suppositae, et idem Dionysius scripserit *ἀνακεκραμένης* 1, 77 med., *ἐγκεκραμένως* 2, 22 med., *κεκραμένην* 2, 24, 34, ut Luciano Dial. Mer. 4, 4 apparent eximendum esse *κεκράσθαι* vel adeo *κεκράσθαι*, restituto *κεκράσθαι*.

Κρίβανος an improbatum Atticistis *κρίβανος* dixerit Diodorus 2, 49, 3, incertum faciunt libri optimi (CD) praebentes. Sed lidem (AC) fere 2, 58, 5 *περιναύσια* pro *περιναύτια*, quod refellit *ναυτία* (*navtilia* D) 4, 47, 4, ut Polybio quoque 31, 22, 1 perperam putem illatum

ἐπιναύσια. Itaque non duxi consultum deteriores formam ex melioribus easque sic fallentibus recipere.

Κροκόδιλος etsi apud Diodorum constanter scribitur, ut apud Strabonem, nisi quod apud hunc semel unus 17 p. 811 *Κροκοδείλων* δὲ πόλιν *ἐκαλεῖτο* πρότερον mutat in *Κορκοδείλων*, tamen quum Dionis Cassii 55, 10, 8 codex Venetus idem praebet pro altero, quod hic et alibi ponit Xiphilinus cum ceteris, et Levit. 11, 29 Alexandrinus *κορκόδιλος*, et Chronici Paschalis Vaticanus p. 156 D *κορκοδείλων*, fieri potest, ut etiam Diodori fallant codices, etsi sine ullo eorum indicio neutrius vocabuli sollicitanda est scriptura: Dindorf edit. Teubn. V p. XIII.

Κεῖν, non *κέιν*, scripsi 2, 42, 1. De quo dixi ad Xen. Cyrop. 5, 4, 35.

Κελινδεῖσθαι potius Diodorum dixisse quam *κελινδεσθαι* duobus exemplis 3, 16, 4, ubi *κελινδεῖσθαι*, et 13, 13, 6, ubi *κελινδομένης*, etsi formae barytonae nullum apud eum est exemplum, non magis probatur quam formae contractae apud Atticos exemplis. *Κελινδόνται* libri omnes Pausaniae 10, 13, 2, *προκελινδομένων* unus Plut. Sull. c. 14, cuius libri alibi aut *κελινδεῖσθαι* exhibent aut *κελινδεῖσθαι*, quorum aut hoc ubique restituendum aut illud in *κελινδεσθαι* mutandum, atque apud Diodorum aut *κελινδεῖσθαι* scribendum videtur aut *κελινδεσθαι*, etsi usus est etiam aliena a prosa Atticorum forma *κελῖν* [quae occurrit 1, 87, 5; 3, 40, 4; 4, 59, 4].

Κυνηγεῖν pro *κυνηγεῖν* quum ex libris sit restitutum 2, 40, 6; 3, 44, 2; 4, 34, 4, et in omnibus sit 3, 25, 4; 31, 38; 34, 34, credibile est etiam 4, 84, 4, ubi omnes *κυνηγεῖν*, omnes fallere, ut apud Polybium, pariterque in *κυνηγεῖα* 4, 81, 4; 31, 27, 8; 34, 34, quum

inter utrumque variant libri 4, 34, 3 et 4, et *κρηγία* sit 3, 15, 5; 3, 25, 3; 3, 36, 3; 5, 39, 3; 5, 65, 3; 5, 76, 3; 9, 29, 1; 31, 38; 34, 11, et alibi semper, nec minus in *κρηγισίαν* 4, 81, 4, et *κρηγεῖων* 31, 38, quum *κρηγοί* et *κρηγῶν* sit in omnibus 3, 26, 1; 3, 36, 4; 3, 37, 8. Quamobrem ego haec omnia correxi. Nam etsi alterae formae, ut animadvertit Phrynichus p. 428, et Lobeckius p. 432, meliores sunt et antiquiores, Diodorum tamen pariter atque Polybium probabilius est constanter usum esse noviciis, ut vicissim Pausanias constanter utitur alteris.

Αιαινω dixisse Diodorum, non ut 5, 28, 3 libri, *ἀπολειαινουσι* (*ἀπολειαινουσι* D), ostendit etiam *ἐκλεινεν* 3, 39, 3.

Λουομένου et *λουόμενον* 4, 79, 2; 14, 80, 8, scripsi *λουμένου* et *λούμενον* idemque haud dubie restituendum Polybio in particula ab Athenaeo servata 26, 10, 16, ubi *λουμένων*, ut ib. 13 et 15, *ἐλούετο*, quum vel apud Dionem Chr. Or. 23, vol. 1, p. 513 sit *λέοντες*, quod *λεόντες* scripsi, ut apud Diodorum 5, 33, 5 *λεόντων* scripsi pro *λεόντων*, qua de forma etiam apud recentiores ab librariis alteri supposita dixi ad Stephanum.

Μεσογειος quum pariter atque cetera cum *γη* composita prope constanter per *σ* scribatur, ferri non potuit *μεσογεῖος* 11, 68, 1 (*μεσογεῖος* P). Quod saepe illatum etiam Atticis aliisque, ut dixi ad Polyb. vol. 1, p. XLIX.

Μέχρι ante vocalem toties praebent libri optimi ut nemo dubitare possit constanter hoc pariter atque *ἄχρι* esse restituendum.

Μέχρι ἄν οὐ, quod 16, 60, 1, ubi *μέχρι* ἄν (ἄν om. P) οὐ *ἐκτίσσει*, redarguit sequens 2, *μέχρι* ἄν *ἐκτίσσει*,

Μεγαλειήβολος pro *μεγαλειόβολος* 1, 19, 2; ut recte D 2, 7, 2; 2, 20, 5 atque P 13, 68, 5; cf. 24, 10, 1.

etiam 1, 30, 7, ubi *μέχρι* *ἄν* *ὅσον* βοηθήσωσιν; 1, 39, 3, ubi *μέχρι* *ἄν* *ὅσον* προστίσῃ; 3, 14, 2, ubi *μέχρι* *ἄν* *ὅσον* καθαρὸν γένηται omnes praeter unum minus bonum, qui omittit *ὅσον*, et 3, 26, 4, ubi optimi duo οἶ; 3, 33, 2; 4, 24, 4; 5, 33, 4, esse tollendum deleto omnibus his locis *ὅσον*, satis probant libri Aristotelis H. A. 9, 37, p. 620, 18 *μέχρι* *περὶ* *ἄν* *πρὸς* τὸ *σκόπε* *προσαγγῆ* pro *ἄν* οἶ, quod librariorum imperitia intulit in alios, praebentes, quum p. 621, 20, 27 bis sit *μέχρι* οἶ *ἄν* *ἐκτείνωσι*, uno semel omittente οἶ, quod his tollendum, ut omnes 8, 5, p. 595, 4 *μέχρι* *ἄν* *ὅσπερ* (*ὅσον*?) *ψόφον* *ἀκούσῃ*, nonnulli tantum *μέχρις*, etai *μέχρις* (scr. *μέχρι*) οἶ *ἄν* *δύνηται* est Pollit. 1, 8, p. 1256, 12, ut De gen. an. 2, 4, p. 737, 16 *μέχρι* *περὶ* *ἄν* οἶ *γενήσῃ*, omittendum esse οἶ, quod deest libro uni, ostendit quem primum memoravi, cui accedunt ib. 4, 8, p. 533, 22 *μέχρι* *περὶ* *ἄν* *συγκυκλώσωσιν*; 9, 5, p. 611, 12 *μέχρι* *περὶ* *ἄν* *ἐκφύσῃ*; et Polybii 5, 56, 2: *Μεθ' ἑωρ τοῦτου περιμῖναι μέχρις ἄν* οἶ *τοῖς ὁμοίοις τὰδετέφθ παλαίῃ συνπιώμασιν*, ubi deleui erasum in Vaticano οἶ, quod abest ceteris eius locis omnibus. Dioscorides 1, 66: *Ἐφε* *μέχρις* *ἄν* οἶ *τὴν ὁρμὴν ἀναλάβῃ*, non magis scripserat quam Plutarchus Cic. c. 21 initio: *Ἀχρὶ ἄν* οἶ *καταποληρηθῇ Κατίλινας*, ubi unus οἶ *ἄν*; Mor. p. 690, A: *Ἀχρὶ ἄν* οἶ *πάν* *ἐκχυσθῇ*; aut Arrianus Epict. 2, 12, 4: *Μέχρις* *ἄν* οἶ *δευτέρης*. Nam omnibus eximendum est οἶ, ut Thucydidi 7, 83 *μέχρι* οἶ *δ' ἄν* τὰ *χρήματα* *ἀποδοθῇ* esse eximendum ipsa ostendit sedes incerta, Vaticano ponente post *δ'*, quum Thucydides hand dubie scripserit quod 1, 137, ubi libri *μέχρι* *πλοῦς* *γένηται*, Schneiderus ei ad Aristot. H. A. vol. 4, p. 169 restituit *μέχρι* *ἄν*. Est enim illud οἶ vel *ὅσον* post *ἄν* positum non minus absurdum quam si dicas *εἰς* *ἄν* *ὅ*.

vel $\delta\epsilon$ $\delta\alpha$ $\sigma\upsilon$ et similia, neque intellegitur cur genitivum Diodorus addiderit, qui sine illo dixit $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\delta\alpha$ 1, 18, 3; 1, 83, 3; 2, 57, 2; 3, 23, 1; 3, 25, 2; 3, 26, 3, 3, 27, 3 et 4; 3, 33, 3; 4, 23, 3; 4, 46, 4; 9, 14, 1; 17, 114, 4; 20, 61, 6, et $\delta\chi\omega\iota$ $\delta\alpha$ 1, 80, 6; 3, 13, 1. Quomodo convincitur $\delta\chi\omega\iota$ $\delta\alpha$ $\sigma\tau\omicron\nu$ 12, 17, 2, et duplex, de quo supra, Plutarchi $\delta\chi\omega\iota$ $\delta\alpha$ $\sigma\upsilon$, quum idem alibi saepe dixerit $\delta\chi\omega\iota$ $\delta\alpha$ sine $\sigma\upsilon$, ut nihil tribuendum videatur exemplis simplicibus apud eundem $\delta\chi\omega\iota$ $\sigma\upsilon$, sequente verbi indicativo, quum idem saepe usus sit nudo $\delta\chi\omega\iota$ sine $\sigma\upsilon$, ut omnino latissime patet hoc vitium additi post $\delta\chi\omega\iota$, $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$, $\xi\omega\varsigma$ genitivi $\sigma\upsilon$ vel $\sigma\tau\omicron\nu$, pariter atque omissae ante coniunctivum cum iis coniunctum particulae $\delta\alpha$. Quis enim credat Platonem Protag. p. 325 C scripsisse quod omnibus est in libris: $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ $\pi\epsilon\rho$ $\delta\alpha$ $\zeta\omega\sigma\iota$, non quod ceteris locis omnibus habet $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\pi\epsilon\rho$ $\delta\alpha$? Neque Menex. p. 245, A: $\text{Ἐλευθέριος εἶναι μέχρι οὗ πάλιν αὐτοὶ αὐτοῖς καταδουλώσαντο}$ scripserat cum genitivo, sed solum $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$, aut Plutarchus Caes. c. 7 extr.: $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ $\kappa\alpha\tau\alpha\pi\omicron\lambda\epsilon\mu\eta\theta\eta$ $\kappa\alpha\tau\iota\lambda\acute{\iota}\nu\alpha\varsigma$, sed $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\delta\alpha$ $\kappa\alpha\tau\alpha\pi\omicron\lambda\epsilon\mu\eta\theta\eta$, ut solet, addito $\delta\alpha$, omisso autem $\sigma\upsilon$, neque Mor. p. 688, E: $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ $\pi\acute{\alpha}\lambda\iota\nu$ $\epsilon\pi\alpha\rho\rho\eta$ $\gamma\acute{\iota}\nu\eta\tau\alpha\iota$, sed $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\delta\alpha$, ut ibi C: Ἀχρὶ δὲ ἔκαστῃ . Itaque Pyrrh. c. 19: $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\delta\epsilon$ $\sigma\upsilon$ $\pi\acute{\alpha}\rho\sigma\iota\tau\iota\nu$ $\epsilon\nu$ $\delta\pi\lambda\omicron\iota\varsigma$, $\pi\omicron\lambda\epsilon\mu\acute{\eta}\sigma\iota\nu$ $\alpha\upsilon\tau\omega$ Ῥωμαίους , et Mor. p. 736, B: $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ $\sigma\upsilon\nu\epsilon\sigma\tau\alpha\lambda\acute{\iota}\mu\epsilon\nu\omicron\iota$ $\iota\sigma\tau\acute{\iota}\nu$, pariterque aliis locis omnibus, ubi $\delta\chi\omega\iota$ vel $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ sequitur illud $\sigma\upsilon$, quod tot aliis recte abest, non videtur addidisse Plutarchus. Atque sic etiam Diodoro 2, 9, 2 $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\tau\omicron\nu$ $\tau\omicron$ $\pi\acute{\alpha}\chi\omicron\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon$ $\chi\rho\acute{\iota}\sigma\mu\alpha\tau\omicron\varsigma$ $\epsilon\pi\omicron\iota\eta\sigma\alpha\iota$ $\pi\eta\chi\omega\nu$ $\tau\epsilon\tau\acute{\alpha}\rho\omega\nu$, ubi alii $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota\varsigma$ $\sigma\tau\omicron\nu$, alii $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\tau\omicron\upsilon$ ($\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ D), simplex restituendum videtur $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$, et 2, 33, 6 $\mu\acute{\epsilon}\chi\rho\iota$ $\sigma\upsilon$ $\kappa\acute{\alpha}\theta\omicron\varsigma$ $\epsilon\acute{\iota}\varsigma$ Ἰβήρας $\mu\epsilon\tau\acute{\iota}\sigma\tau\eta\sigma\iota$ $\tau\eta\nu$ $\eta\gamma\gamma\eta\mu\omicron\nu\acute{\iota}\alpha\nu$, ubi deteriores $\sigma\tau\omicron\nu$, et 17, 92, 3 $\text{ἔμινεν ξῶς σὺν γενομένῳ ἔξαιμος ἐν ἐπίθανῃ τῷ θηρίῳ}$, delendi

videntur genitivi οὗ vel ὄρου. De quibus sic additis ab librariis dixi ad Thea. Stephani in *Ἀρχαῖς Μύθοις* et *Ἑσας*, etsi de recentioribus quidem anceps saepe est iudicium, quos dixisse alienum a veteribus ἄρχοι οὗ ἔν vel καὶ certis constat inscriptionum testimoniis, ut illud tantum certum sit neminem dixisse aut potuisse dicere ἄρχοι aut μέγχοι ἔν οὗ. Quanquam hoc ipso multo etiam mirabilius est illud μέγχοις οὗ vel ὄρου, quod cum genitivo coniunctum apud Herodotum omnes inde ab H. Stephano in *Thea. v. μέγχοι*, p. 952, B, C, ad hunc usque diem illius potius quam librariorum esse crediderunt. Quod graecum esse* credam tum quum melioris quam sunt libri Herodoti, omni vitiorum genere contaminati, fidei testis confirmatum videro testimonio hoc omnis rationis expere genus loquendi*).

Μίγχοι, quum acristum secundum passivi alibi ex libris receperit, fortasse etiam 4, 37, 2, ubi ἀναμυχθέντες, et 5, 33, 1, ubi μυχθέντων, et 5, 55, 4, ubi μυχθέντα sequente mox altera forma, quae tot aliis est locis, et 5, 80, 1, ubi ἐπιμυχθέντων, libri fallant, ut ἐκδομθέντος vel optimi (D) pro ἐκδομθέντος 4, 47, 5, et unus (A) ἀπομυχθεῖσα pro ἀπομυχθεῖσα 4, 72, 2, etsi non est cur in hoc quidem verbo non duplex Diodoro concedatur forma aequae usitata.

Μικρός tantum, non *σ μικρός* quum dixerit Diodorus, *σ μικρολογίαν* 30, 21, 3 corrigendum videtur.

Μίως Diodorum flexisse *Μίω*, *Μίω*, *Μίω*, non ut saepe fit in libris *Μίωος*, *Μίωι*, *Μίωα*, non est dubitandum, etsi libri ita in utraque forma ludunt ut in formis *Ἀπόλλω* et *Ἀπόλλων*, sed saepius consentiunt

*) μέγχοι ante vocales, μέγχοι ὄρου ante consonantes Diodorum praetulisse arbitratur Kaelker p. 310.

in forma recta, quam vel in argumento libri quarti servarunt optimi.

Μόρις, non *μόλις*, dixisse Diodorum ita probant ipsae librorum varietates, ut haud dubie Photii sit *μόλις* 31, 5, 1 (at ex c. Val. *μόρις* 31, 5, 2); 36, 2, 2; 36, 6; 37, 2, 3 (ut idem Photius contra Diodori libros 3, 17, 4); et librarum 5, 33, 1.

Μελυβδᾶς, quod est in optimis 2, 10, 5, etiam alibi hoc vocabulum et quae ab eo ducuntur persuadet per *v*, quod interdum praebet liber unus et alter, ut 3, 14, 3, potius esse scribendum quam per *ι*.

Ναῦς pro *νηῦς* illatum 11, 19, 3, per praecedens 2 *πολλὰς ναῦς*, et ib. 24, 2; 13, 13, 4; 13, 46, 1; 13, 77, 6; 13, 78, 3; 13, 100, 5; 14, 60, 6; 14, 62, 2; 14, 72, 4 et 5; 15, 41, 3; 17, 97, 1; 22, 8, 5; 23, 15, 4, plurima redarguunt formae rectae exempla, et ipsae librorum 2, 17, 1, ubi *νηῦς* plures de melioribus (AB); 11, 60, 8; 12, 54, 6; 19, 62, 7; 19, 103, 5; 20, 52, 5; 20, 61, 6, varietates.

Νέα πόλις qui alibi semper divisit, non scripsit 26, 13, 1 *Νεαπόλεως* et 32, 12, 1 *Νεαπόλει*, sed *Νέας πόλεως* et *Νέας πόλει*, quod ex libris restitutum 20, 44, 1. Atque sic etiam *Ἡλιούπολις* 1, 57, 4; 1, 59, 3 et 4*); 5, 57, 2, scribendum erit *Ἡλίου πόλις*, ut 1, 84, 4 reapse scribit Eusebius Praep. 2, p. 51, B, quum libri optimi 1, 75, 3 *ἐξ Ἡλίου γὰρ πόλεως* praebent pro *ἐξ Ἡλιούπολεως γὰρ*, ut Stephani quoque Byz. codex Behdigernus dividit et Strabo, qui dicit etiam *ἡ τοῦ Ἡλίου πόλις*, et recte nunc dividitur apud Herodotum, sed gentile *Ἡλίου πολιτεῖς*, quod apud Stephanum scribitur *Ἡλιopolίτες*, restituendum est Herodoto, eademque scrip-

*) D *Ἡλίου πόλεως* 1, 57, 4; *Ἡλιούπολει* (sic) 1, 59, 3 et 4.

tura divisa restituenda etiam Iosepho aliisque omnibus antiquioribus, quae saepe vel apud Zonaram servata. Ita *Διόντων πόλεις* meliores praebuerunt pro *Διοντωνπόλεις* 1, 84, 4, etai fieri potest ut talia utroque modo scriberentur, quemadmodum *Μινώταυρος*; interdum vocabulo interposito dividitur.*)

Νορτιεύειν, non *νορτιύνειν* dixisse Diodorum, ut 2, 4, 4, libri *ἐνορτιεύοντος* vel per *σσ*, nonnisi Gemisto servante interceptum *ε*, nedum quod 3, 69, 2 *ἐννοσσειύν* est in libris et 5, 43, 2 *ἐννοσσειύναι*, ipsae eorum ostendunt varietates.

Νῆσος in formula *ἐπὶ τῶν νήσων* 13, 47, 6: *Τῶν πλοθν ἐπὶ τῶν νήσων ἐποίησαντο*, Diodorum quoque, ut alios, de quibus dixi ad Thea. Stephani, sine articulo dixisse non dubitabit qui 20, 100, 5; 20, 111, 3, ex libris correctum *διὰ νήσων* pro *διὰ τῶν νήσων* animadvertit, nedum ut vel contra libros inferat Polybii 4, 16, 8: *Ἐρημὸν ἐπὶ νήσων*. Simile est vitium 13, 67, 1 *περὶ μέσας τὰς νύκτας*, quod semper sine articulo dicit Diodorus, male in nonnullis interposito etiam 19, 95, 2.

Οἶμαι in *οἶμαι* mutavi 3, 14, 5, ut est 1, 2, 4; 8, 12, 6; 10, 10, 2; 13, 24, 2; 13, 90, 7; 14, 68, 2; 20, 13, 3; 20, 43, 5; 21, 17, 4; 26, 1, 3; 27, 1, 2; 27, 13; 27, 16, 2; 31, 3, 3; 34, 18.

Ὀλισθάνω pro *ὀλισθαίνω* 1, 30, 9; 5, 25, 5, scripsisse Diodorum nemo dubitabit, quum vel Pausaniae libri nonnulli 5, 27, 4 servant *ἀπολισθάνουσαι*, et 6, 14, 8 *ὀλισθάνουσαι*, et omnes 10, 23, 4 *ἀπολισθάνουσαι*.

Ὀλυμπιακός optimi (AB, non D) 3, 74, 4, sed *Ὀλυμπικός* 1, 95, 2; 4, 14, 1; 4, 53, 6; 15, 78, 2, quos fallere

*) *Διός πόλεις* 1, 97, 7 scripsit Hertlein progr. Westh. 1871 p. 6.

ubi Ὀλυμπικός praebent similia persuadent vitia, ut in uno de ipsis (A) 4, 6, 1 est *Αὐτομακίς*, etsi eodem modo quarentem ultra verior sit ludificant apud Pausaniam, Strabonem et alios.

Ὀσρέ quum sit in omnibus 2, 22, 5; 2, 56, 2; 4, 79, 4; 13, 75, 2; 18, 36, 1; 19, 44, 2; 26, 16, neque ὀσρία ex melioribus 4, 62, 4 fuit recipiendum, neque ferendum quod 4, 38, 5 est in omnibus, ὀσρίων, quam formam rejiciunt Atticistae, quum ὀσροῦν item in omnibus sit 5, 33, 4, et ὀσρών 3, 21, 6; 3, 35, 10; 5, 11, 4; 13, 75, 5; 17, 88, 1; 19, 59, 3. Quo redarguitur ὀσρίων 9, 36, 3, ὀσρία 32, 8, tanquam eclogario relinquenda. Saepe sic peccatum etiam apud alios, ut Strabonem 16, p. 775, ubi ὀσρίων, quibus formis constanter utuntur novicii scriptores, nunquam antiquiores.

Ὀστικοῦν in accusativo singularis masculini et feminini α abicere ita alia ostendunt exempla ut 23, 15, 2 ὀστινακοῦν corrigendum sit ὀστινοῦν, quemadmodum 1, 59, 1; 1, 61, 2; 13, 55, 7 ἡστινοῦν ex libris restitui pro ἡστινακοῦν, et est in omnibus 13, 102, 3.

Παλαιότερος et παλαιότερο; etsi constanter praebent libri, tamen haud dubie non minus fallunt quam apud alios plerosque, ut vel Eusebii nonnulli Praep. 3, p. 96, B, servant παλαιτέρα et 4, p. 169, D, παλαιότερης, et apud Pausaniam quamvis constanter scribatur παλαιότερος, tamen hoc pariter atque σχολαιότερος 7, 12, 9, redarguit duorum optimorum scriptura σχολαιτέρα, ut παλαιτέρα Dionysii A. R. 1, 40, p. 101, 13; 2, 47, p. 335, 7; 8, 74, p. 1689, 4, redarguit quod est 1, 8, 9, 12, 68; 2, 12, παλαιότερος, et 13, παλαιότερον; 2,

Οἰθεῖς exhibent omnes 2, 19, 6; οἰθερός 1, 31, 6; οἰθίνα 3, 78, 6; οἰθίς 1, 37, 2; πεθερός 1, 22, 1 aliisque locis variant.

Ὀῦρας etiam ante consonantes non raro invenitur.

4, p. 244, 3, παλαιότερων, ut 4, 1, πάλαi Reiskius optime correxerit παλαιάτα.

Παλαιότης, quod est 1, 55, 9, et in διπλάσιοις 5, 30, 4; 18, 26, 5, Diodoro non magis puto relinquendum quam Polybio, cuius libri constanter ut Xenophontis in Cynaegetico, servantur et pro confirmato inscriptionibus α.

Παρανομεῖν quum 3, 5, 2 flectatur παρανομομήκοτα; 4, 37, 1 παρανομομηκίνα; 12, 16, 5 παρανομομηκότων; 17, 106, 2 παρανομομήκασι, et ibidem et 31, 8, 1 παρανομομηκότα; ferri non potuit 1, 78, 3 παρηγόμηναι, quum vel apud Pollucem 7, 78 pro παρηγομημένα alius liber praebeat παρανομομημένα, etsi in altero augmento consentiant libri Dionis Cassii, non tantum in Xiphilini epitome, sed etiam in superstitie operis Dionis parte, fortasse apud hunc quoque non minus fallentes quam apud alios, de quibus v. Thea. Stephani.

Nihil inaptius fingi potest formarum πεζικός et πεζός alternatione, quae ut apud veteres, etiam apud Diodorum ita obtinet in libris ut horum apud eum ego exemplum aequi non minoris duxerim superstitionis quam apud Xenophontem aut Polybium. Nemo enim credat Diodorum 11, 16, 2 τὸ πεζικὸν στρατοπέδον, sed 11, 17, 2 τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις, aut 11, 20, 2 πεζικὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις, sed continuo πεζὴν δύναμιν ib. 3 τῷ πεζῷ στρατεύματι, τῇ ναυτικῇ δυνάμει 13, 47, 2 βοηθείας πεζῆς τε καὶ ναυτικῆς, sed 15, 2, 1 scripsisse συνιστήσατο δόναμεν ναυτικὴν τε καὶ πεζικὴν μεγάλην. τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στρατεύμα μυριάδων ἦν τριάκοντα . . . στρατηγούς δ' ἐπέδειξε τῆς πεζῆς δυνάμεως Ὀρόντην, τῆς δὲ ναυτικῆς Τιρίβαζον, nec priori quoque loco πεζὴν, ut est 11, 5, 1 τῇ πεζῇ στρατιᾷ, et 11, 59, 2 τὴν πεζὴν

δύναται, et 11, 61, 4 *πρὸς στρατιάν*, 11, 68, 2 et 4; 11, 77, 1 bis; 11, 81, 2; 13, 13, 1 et 7; 13, 14, 4; 13, 17, 4; 13, 45, 6; 13, 46, 5; 13, 67, 1 bis; 13, 100, 5; 14, 48, 4, et altero unus *πρὸς* pro *πρὸς*, ut 15, 4, 2 omnes, et vicissim 20, 45, 1 omnes praeter unum *πρὸς* et *καὶ αὐτὸς*, quod etiam aliis est locis multis, quum librarii vel pro adverbio *πρὸς* interdum intulerint *πρὸς*, ut apud Pausaniam 1, 29, 14.

Περαιῶ quum sit 11, 41, 2; 12, 49, 2 seq.; 13, 68, 2; 13, 107, 2; 14, 3, 5; 18, 65, 1 et 3; 18, 66, 2; 18, 68, 1 et 2; 18, 69, 2; 18, 75, 1; 20, 45, 2 et 3, neque *Περαιά* 11, 60, 3; 14, 32, 4; 14, 33, 2 et 4; 14, 85, 2; 15, 29, 5; 15, 34, 3; 15, 35, 2; 18, 64, 4, neque *Περαιῶς* 11, 41, 2; 14, 33, 4; 14, 85, 2; 18, 64, 4; 18, 65, 5; 18, 68, 2, ferendum, sed utrumque contrahendum, ut *Περαιῶ* et *Περαιῶς* est 13, 3, 1 et 3; 13, 107, 4, et libri inter utrumque formam variant, ut inter *Περαιῶ* et *Περαιά* 14, 3, 5; 18, 65, 68, 69; 20, 45, 2. Nihil enim perversius perpetua inter has formas fluctuatione, quae vel in libris Atticorum, ut Thucydidis, de quo dixi ad Thes. Stephani v. *Ἐπίστα*, conspicitur et ab defensoribus eius ipsis scriptoribus imputatur.

Περαιῶν, quod D *Περαιῶν* scribit 4, 4, 1; 4, 22, 1; 4, 25, 4; 4, 26, 1; 5, 2, 3; 5, 68, 2; 5, 75, 4, non solum 3, 64, 1, ex alio etiam 5, 68, 2 cum illo bis praebente, sed etiam 27, 4, 1 ita esse scribendum, non *Περαιῶν*, ostendit quod ibidem 7 est *Φίλα*, ut apud Appianum, de quo fallitur Schweighauserus ad Hannib. c. 56, semper scribendum *Περαιῶν*, non modo hoc modo illud, quum etiam Dionysii A. R. 2, 19 codex Vaticanus servet *Φ*. Itaque sic etiam 6, 2, 9 scripsi pro eo quod apud Eusebium est *Περαιῶν*.

Πηχών etsi plerumque omnibus est in libris, tamen 1, 57, 5, semel in tribus, semel in duobus libris scriptum *πηχίων*, quamvis vitioso accentu, idem et hic et alibi, ut 2, 7, 4; 2, 9, 2; 2, 10, 3, ubi Gemistus *πηχίων*, prodere videtur esse restituendum. Eodem modo Polybio nunc hoc nunc illud tribuerunt librarii. Quibus relinquendum esse repudiatum ab Atticistis *πηχών* non solum apud veteres, sed etiam apud recentiores, hodie de his non magis fortasse dubitaret Lobeckius ad Phryn. p. 246, quam de Xenophonte Piersonius ad Meerin. p. 327. Neque *ἀνθών* scripserat Diodorus 5, 3, 2, sed quod ib. 3 ex melioribus recepi *ἀνθείων*, ut praecipiant Atticistae, quorum maior certe auctoritas quam librorum utramque formam promiscue exhibentium.

Πλίον tantum, non *πλείον*, dixisse Diodorum satis multa modo omnibus (1, 82, 2; 3, 35, 3) modo melioribus (D 1, 79, 2; 4, 77, 6; 3, 58, 3 *ἐμπλείοντα* pro *ἐπὶ πλείον*) in libris prioris formae conservata ostendunt exempla, librariis tamen saepissime substituentibus non solum *πλείον*, sed etiam soleecum illud *πλείς* (1, 63, 4; 2, 5, 4; 4, 12, 1), de quo quae alio loco dixi repetita sunt in Thes. Stephani. Summa constantia *πλίον* servatum in libris Pansaniae, temere modo hoc modo *πλείον* ponentibus librariis apud Xenophontem, Polybium, aliosque.

Πλήθω quum sit in omnibus 2, 40, 6 *τὴν Ἰνδικὴν πλήθουσαν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν θηρίων* 4, 17, 4 *τὴν Αἰθίοην πλήθουσαν ἀγρίων ζώων* 13, 97, 6 *τοῦ θαλάτρου πλήθοντος* 15, 5, 3 *πλήθουσαν ἀνδρῶν ἀλκίμων*, et ubi eadem verba 18, 22, 2, et in optimis (D) 3, 50, 2

Πισχυμένω pro *πισχυμένω* D 1, 84, 1; *πισχυόμενος* D 3, 71, 2; 4, 84, 2; *πισχυόμενοι* D 5, 37, 3; P 12, 52, 2; 19, 55, 7; 13, 88, 2; P^a 11, 30, 3 (at *πισχυόμενος* P 11, 22, 4); cf. 3, 21, 3; 3, 26, 3; 21, 12, 1.

πλήθει παντοίων ὄψεων, et in uno de optimis (A) 3, 68, 3 γῆν παντοδαποῖς καρποῖς πλήθουσιν, et in duobus 17, 50, 1 δένδριον πλήθει, idem pro πληθύνω restituentium 2, 1, 5 πληθύνει ἀλκίων ἀνδρῶν· 2, 35, 3 δένδρεσι πληθύνοντα· 2, 54, 3 πληθύνει γεωργῶν· 2, 54, 5 θρηνημάτων πληθύνει· 3, 16, 6 ἑπὶ πλείονα χρόνον πληθύνει συμβαλεῖν τὸν ὠκεανόν· 5, 19, 4 διὰ τὸ φύσει τὸν ὠκεανόν πανταχῇ πληθύνειν παντοδαπῶν ἰχθύων· 5, 25, 2 πάγοις ἱθαίοις πληθύνει· 5, 43, 1 πληθύνοντος τοῦ τόπου ναυμασιῶν ὁδάτων· quum vel πληθυνούσης ἀγορᾶς sit apud Athen. 6 p. 270 D, et in libro optimo Xen. Anab. 2, 1, 7 a prima manu πληθύνουσιν, ut in Vaticano Dionysii A. R. 3, 3, p. 411, 6 πληθυνούσης, quod nemo dixisse videtur, sed πληθοῦσης, ut τοῦ θεάτρον πληθυνοντος est apud Diodorum 13, 97, 6, qui ἀγορᾶς πληθοῦσης 13, 104, 5. Nec dubium etiam apud alios multos sic esse peccatum, quum Herodiani certe Περὶ μόν. λ. 5, 2: Εἰ μὴ πληθύνον πανταχοῦ ὡς ἡμαρτημένον ἐλέγχειν ἐπιχειρήσαιμεν, manifesto scripserit quod scripsit p. 3, 1: Τῶν λέξεων αἱ μὲν πληθύνουσι καθ' ὁμοιότητα, αἱ δὲ οὐ καὶ τῶν μὲν πληθυνουσῶν κτλ., et p. 5, 24 ἴσθ' ὅτι πλήθει ἐν ὁμοιώμασιν, ὅπως διὰ τοῦ πληθύνοντος. . ἐλέγχωμεν, hand dubie πληθύνοντος, neque aliter, ut opinor, Pausanias 6, 25, 5: Καθότι δὲ Ἑλλήων ἢ πόλεις πληθύνει μάλιστα ἀνθρώποις, ubi liber optimus πληθύνει, alius πληθείη, supra scripto νει, alius πληθύνει, ut Polybii 5, 44, 11: Πεδία πληθύνοντα πόλεις, deteriores inferant πληθύνοντα, ut unus Athenensi loco citato, Polybius autem, opinor, scripserat πλήθοντα.

Πλημέρειν et πλημενείς etai duplloi μ scripta exhibent libri Diodori, tamen etiam huic alteram ego restitui formam, ut simplex μ semel servat liber optimus Vaticanus Strabonis 15, p. 742.

Πηλός adiectivum 18, 38, 2, τῶν πηλείων πολισμάτων, in adverbium esse mutandum ipse ostendit liber optimus Vindob. 4, 66, 3, idem praebens pro τῶν πηλείων πόλεων.*)

Ποιῖσθαι ῥοπήν etsi bis est, 15, 32, 1 *μεγάλως ποιῖται ῥοπῆς ἐν ταῖς παρατάξεσι*, et 19, 15, 5 ὅ γὰρ τῶν στασιαζόντων οὗτος πρόσθοιτο, *μεγίστην ἐποιῖτο ῥοπήν*, tamen his exemplis certius est activi exemplum 15, 85, 5 *μεγάλην ῥοπήν ποιτὴν εἰώθεισαν ἐν ταῖς μάχαις**)*, quod veteres certe ipseque Polybius in hac formula semper usurpant.

Πόμα etsi non minore librorum consensu legitur locis omnibus quam vicissim *ἐκπομα*, tamen qui *ἐκπομα* scripsit, non scripsit *πόμα*, sed *πῶμα*, etiam apud Atticos saepe in libris omnibus in alterum depravatum, ut solet etiam in accentu huiusmodi vocabulorum peccari, et *χῶμα* scriptum erat 17, 75, 7, pro *χῆμα*, et *χρίματος* pro *χρίματος* scriptum videtur 2, 9, 2***). Librarios haec omnia pervertentes arguit vel *ἐκπομα* scriptum in optimis Xenophontis Cyrop. 1, 3, 9, et apud Pausaniam, cuius libri omnes *πῶμα* servant 2, 13, 8, alterum vel ubi operculum significat illatum 4, 26, 8.

Ποσιδῶν in accusativo semper in omnibus scriptum *Ποσιδῶνα* notavi a. v. *Ἀπόλλων*, etsi apud alios variant, ut Plut. Rom. c. 14.

*) et 22, 9, 5; recte etiam D 4, 33, 9 *εἰς τὴν πηλείον εἶλην*, cf. 1, 13, 3; 3, 46, 4; 4, 13, 2; 4, 78, 1.

**) Eadem mutatio in aliis quoque locutionibus crebra est, veluti *παρατηρήσεις ποιῖσθαι* 2, 9, 4; 2, 80, 2; 2, 51, 9; 3, 60, 3; sed 1, 28, 1 π. *ποιεῖν* in libris II classis; cf. 1, 67, 10; 4, 2, 3; 4, 5, 4; 4, 78, 4.

***) *Θρασύματα* DF 3, 12, 6.

Ποταμός 1, 36, 3, improbatum Photio et inusitatum veteribus, redarguit *πρόως* 34, 2, 33.

Πυγέρροοι *καῖροι* 4, 47, 3, et *πυγέρροι* *Χιμαίροι* 6, 7, 8 vix videntur ab eodem sic scripta, et al difficile dictu est utrum sit Diodori. Quem certe utrumque contraxisse videri *προι* et *πρω* dixi supra p. XXXI.

Πίστω, quod 5, 39, 8 duo optimi (DE), qui *ἑαυτοὺς* *ῥιπτόμεντες* *εἰς* *ἀβυσσὸν* *κινδύνου*, mutant in *ῥιπτῶ*, cursus tollunt 3, 16, 2, optimi duo (BD) praeferentes *ῥιπτόμενοι* pro *ῥιπτούμενοι*, quod est 19, 99, 3, et vicissim 14, 27, 6 *ῥιπτόμενα*, ubi alii *ῥιπτούμενα* et D 3, 29, 1 *ἐκῥιπτόμεν*, sed omnes 2, 19, 6 *ἀναῤῥιπτούμενοι*, item 17, 59, 1 omnes *ῥιπτούμενα*, ut 3, 13, 1 *τὴν ῥιπτούμενην κατὰ μικρὸν πίπτειν*, unus (B) *ῥιπτούμενην ἀναῤῥιπτεῖται* omnes 5, 37, 4, *ἐκῥιπτοῦν* 14, 5, 5, et si *ἐκῥιπτοῦν* in eadem formula est 14, 12, 3; 30, 5; sed *τὰς ἐπιβάθρας ἐκῥιπτοῦντες* 14, 51, 7, et *δίκεται ἐκῥιπτοῦντες* 17, 43, 10, et *ἐκῥιπτοῦν* 17, 44, 2 et 4, sed *ἐκῥιπτον* 13, 78, 7 (*ἐκῥιπτον* P), et *τὰ σώματα παραῤῥιπτόντων* 13, 79, 2; et 14, 114, 7 *ῥιπτοῦντες τὰ ὄπλα*, et 15, 48, 2 *καταῤῥιπτούμενοι*, 18, 34, 2 *τὰς ἐπάλξεις ἑκῥιπτοῦν*, ubi unus *ἑκῥιπτον*, 19, 49, 4 *ὅπερ τῶν τυχῶν ἐκῥιπτοῦν*, et 36, 4, 7 *τὰ ὄπλα ῥιπτοῦντων* et *ῥιπτοῦντες*, sed *κατὰ τῶν τυχῶν ῥιπτοῦντες ἑαυτοὺς* 19, 8, 1, et *παραῤῥιπτει τοῖς θηρίοις* 25, 3, 1, *ἑκῥιπτοῦν τὰ χεῖματα* 27, 4, 3, et *συγκαταῤῥιπτῶν* 29, 32. Credibile igitur etiam alibi formam contractam alteri esse substituendam, ut 2, 26, 6 ex Gemisto recepi *ἑαυτοὺς ῥιπτῶν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν*, velut 1, 83, 3 *χεῖρα τοῖς ἵπποις πετομένοις ἀναῤῥιπτοῦναι*, 2, 58, 5 *τὰ δὲ θάμβους πληρούμενα ῥιπτοῦσιν*, 3, 15, 6 *ῥιπτοῦσιν ἐπὶ τὴν γῆν*, 3, 19, 6 *ῥιπτοῦσιν εἰς τὴν θάλατταν*, 3, 48, 3 *ἀποῤῥιπτοῦν*.

Σαλπικηῆς pro *σαλπικητῆς* restitui ex libris 3, 37, 3, contra libros 13, 45, 8 (at *σαλπικαί* P); 13, 77, 6; 13, 99, 1; 15, 87, 2 (*σαλπίγγων* P); 16, 84, 3; 17, 33, 4; 17, 58, 1; 17, 86, 5; 19, 4, 6; 19, 6, 5; 19, 30, 1; 19, 41, 3; 20, 7, 4; cf. *φάρμα*.

Σημάλειν aoristum apud Diodorum habet per *η*, non per *α*, quod est interdum in libris, scriptum, ut supra dixi de *καθαίλειν*.

Σφαῖραι quum sit 3, 18, 5; 19, 8, 5; 37, 19, 4, *ἀποσφάζει* 11, 48, 8, librarii, *σφαζον* 34, 2, 22, Photii esse apparet, ut ibidem *ἑμα τετάρων* pro *τέταρσι*, et eclogarii aut librarii *ἑκατάσφαξι* 34, 12; 34, 31; *σφαζονται* 25, 6. Ambiguum 9, 29, 1 *ἐπικατασφάζειν*, quod est in codice, utrum sit pro *-σφαττειν* an pro *-σφάζειν* an pro *σφάζαι*, ut 20, 72, 1 idem codex Peirescianus *ἀποσφάζειν* pro *ἀποσφάζαι*. Cf. *ἀρμόστω*.

Τελίως pro *τελείως* ab libris suppeditatum 1, 3, 8; 1, 37, 4; 1, 61, 4; 2, 5, 3; 2, 15, 4; 19, 45, 8, et alibi constanter restitui.

Τετραπόδοις ζώοις 2, 42, 1, redarguitur forma recta *τετράποσι* 20, 73, 3 et *τετράπουν* 3, 50, 2; ut apud Polybium 4, 75, 7, quod est *τῆς τετράποδος λείας* redarguit *τῆς τετραπόδου λείας* 1, 29, 7, quod scripsi *τετράποδος*, etsi ita peccarunt scriptores novicii, ut Georgius ante *Μνιάλαμ* dicens p. 3, 8 *τοῖς τετραπόδοις*.

Τοσοῦτον ante vocales et *τοσοῦτο* ante consonantes

Στανώτατος omnes codices 2, 8, 2; *στεινώτατος* 4, 22, 6 et 4, 86, 3 unus D.

Συρακείστος pro *Συρακούσιος* 1, 34, 2; 4, 23, 4; 5, 4, 2 unus praebebat D, 5, 13, 3 unus G, in posterioribus libris plerumque P cum duobus aliis codicibus.

Τιθασιένω pro *τιθασιένω* omnes 3, 35, 5 et 9; 3, 37, 7 et 8.

quam dixisse videatur Diodorus, quod 14, 23, 2 est τοσοῦτ' ἐπ' αὐτοῦς, haud dubie*) scribendum τοσοῦτον.

Τρωγλοδύτης etiam libri constanter scribunt cum λ, tamen quam fallax sit eorum fides ostendunt libri Strabonis, qui etiam ceteris locis hisque multis conspirant in eadem scriptura, uno tamen loco optimus et saepe solam veram servans scriptoram codex Vaticanus 16 p. 768 bis exhibet formam Τρωγοδυτικῇ. Atque Epitome libri 16 p. 574, 13 ed. Kramerii Τρωγοδυτῶν et 16 ὅτι Τρωγοδυται ἔνευ τοῦ λ λέγει ὁ Στράβων. Cuius disertum testimonium, quo constanter hanc illi formam esse restituendam evincitur, ignarus adhuc Letronnius, qui iam *Recherches sur le livre De mensura orbis terrae par Dieul* p. 77 scripserat: 'Trogoditis Arabia. J'écris Trogodytis et non Troglodytis, parce que c'est l'orthographe constante des manuscrits de Pline [cui constanter restituit Detlefsenus], Solin, Mela (Claudianus ad Mel. 1, 8, 43), Isidore (passim; au lieu de Tragodytae [9 c. 21, p. 121 B] lisez Trogodytae) et qu'il ne me paraît pas prouvé que les géographes latins ne s'en soient jamais servis. On sait en effet que les Grecs disaient τρώξ, τρώγος (racine de Trogodytis) aussi bien que τρώγλη, racine de Troglodytis (Salmas. Ex. Plin. p. 894, F. Voessius ad Melam 1, 4, 31)'; idem *Recueil des Inscriptions gr. et lat.* vol. 2 p. 247 ad inscriptionem CXC, in qua ΣΩΘΕΙΣ ΕΚ ΤΚΩΓΙΟΑΤΤΩΝ scribit: 'S'il y a Τρωγοδυτῶν au lieu de Τρωγλοδυτῶν, comme la copie l'indique clairement, ce sera la première fois que cette orthographe se rencontre en grec; mais elle est autorisée par les manuscrits de Pline etc.' Fortasse igitur haec

*) ut τοσοῦτ' ἐπ' αὐτοῖς D 4, 30, 2, qui una recte τοσοῦτον γὰρ 4, 29, 6 (sed cum omnibus τοσοῦτον γὰρ 2, 12, 1).

scriptura Graecis non minus reddenda quam Latinis, etsi nullum eius vestigium in libris Diodori*) pariterque Herodoti et Aristotelis: Dindorf ed. Teubn. V p. XIII.

ῥις quum sit in omnibus tantum 12, 12, 5, ut 2, 26, 8 Gemistus *ῥις*, ceteris locis omnibus usque permultis *ῥις*, credibile est formae *ῥις* non maiorem apud Diodorum quam apud Polybium esse fidem, ut *ῥις* semper dixit Dionysius.

ῥις 2, 58, 3 scripsi pro *ῥις*. Quod nihil esse hodie nemo dubitat.

ῥις verbi aoristos inter primum et secundum activi in participio maxime ita variat scriptura ut modo omnibus modo melioribus in libris sit aut prior aut alter, et nemo dixerit secundo tantum an priori promissione cum illo usus sit Diodorus**). Sed verbi *ῥις* aoristo novicio *ῥις* 16, 64, 2 Diodorum liberat (P praebens *ῥις* et) *ῥις* 16, 93, 7 et 19, 70, 5.

*) 3, 21—40 D cum ceteris libris exhibet *ῥις*, at 1, 30, 3; 3, 41, 4; 3, 48, 5 *ῥις*, neque id casu factum est. Nam illa pars 2, 46—3, 40 in D supplata est manu saeculi XIII. Nunc me patet formae sine *ῥ* scriptas Diodoro non reddidisse.

**) *ῥις* ante consonantem 5, 71, 1; 13, 102, 2; 15, 10, 4; 15, 55, 4; sed ante vocalem *ῥις* 1, 87, 8; 1, 97, 4; 11, 59, 1; 13, 19, 5; 19, 95, 7; 20, 25, 4; explicavit optime Kaelker p. 309. — Ceteris in formis Diodorus aoristum primum praetulisse videtur, secundi aoristi formas in primis libris non inveni nisi has: *ῥις* 1, 26, 7 (omnes); 2, 43, 4 (DG); 3, 85, 6 (II); 4, 71, 1 (D) [contra 4, 40, 1]; *ῥις* 1, 46, 4. — *ῥις* aliquotiens pro *ῥις* restitutum esse monet Hertlein, ut 3, 35, 2 et 5, ubi Agatharchides praebet *ῥις* et *ῥις*.

ῥις pro *ῥις* (quod omnes praebent 4, 85, 2) scriptum exstat in omnibus libris 3, 44, 7 atque in D 3, 39, 3; 3, 50, 4; 3, 53, 6.

Χρίσμα, quod est 2, 9, 2, Diodorum scripsisse videri χρίμα dixi supra, ubi de perfecto κέχρημαι, et s. v. πόμα.

Φιλογύναι scripsisse Diodorum 5, 17, 3 μέλιστα δὲ τῶν ἀπάντων ὄντες φιλογύναιοι προτιμᾶσιν αὐτάς, ut Polybius 10, 19, 3 συνειδότες φιλογύνην ὄντα τὸν Πόπλιον, conicio ex eo quod et apud Polybium libri nonnulli φιλόγυνον et Suidas v. Πόπλιος supponit φιλογύναιον, et Regum 3, 11, 1 φιλογύνης plures mutant codices in φιλογύναιος, quod ne Philoni quidem tribuendum videtur II p. 301, 9 καὶ οἱ φιλογυνοῖς συνοδείαις ἐπιμεμηνότες, ubi φιλογύναιοι Schlenznerus Lex. V. T., sed praestat fortasse φιλογύναι οἱ συνοδείαις ἐπιμεμηνότες, idemque videtur restituendum Platoni Conv. p. 191 D φιλογύναιες ἢ εἰσι, sequente continuo γυναιδες, nisi certiori haec forma quam uno auius loci tam anceps confirmata fuerit testimonio: Dindorf edit. Teubn. V p. X.

Nomina Spartana in ας, quae in ης saepe terminantur in libris, ut Αἰωνίδης, plerumque sic, raro per α, et Αἰωνυχίδης modo sic modo Αἰωνυχίδας scriptum, Καλλικρατίδης 13, 76, 2, sequente ib. 4, et 13, 78, 4 et 5; 79, 4 seq.; 97, 3 seq.; 98, 1 seq.; 99, 3 seq. Καλλικρατίδας, semper scribenda esse per ας non minus certum quam Boeotica, ut Ἐπαμεινώνδας et Πειλοπίδας.

Ὀφελίην pro ὀφελίην saepius scriptum est in D.

Denique non est silentio praetereundum Dindorfium semper π pro αα scripsisse, cum codices ac principes libri secundae classis formis cum αα scriptis faveant, quarum exempla, ut omitam Θάλασσαν τίσεως aliaque sescenties repetita, pauca referam: καοαίτρος omnes 3, 14, 3; omnes praeter F 2, 36, 2 — καλοακωός omnes 1, 46, 1 et 2, 34, 5 (contra omnes καλοαρός 1, 67, 1) — λόαα omnes 2, 6, 10 et 4, 11, 1.

Nec *Συμπόριος* II. 6, 1 scripserat Diodorus, sed *Συμπόριος*, ut est in uno,

Haec igitur praecipua sunt de hoc genere, in quo Diodori quoque, ut aliorum omnium scriptorum, libri ita fallunt et vacillant ut qui illorum vestigia sequatur, saepissime non solum inops consilii sit haesitaturus, sed etiam iniuriam facturus Diodoro, non indigno qui non minorem certe quam ipse orationi suae impendit curam experiatur eius qui reliquias operis ampli multisque rebus memorabilibus quas ex optimis excerpsit scriptoribus referti ad pristinam studeat formam revocare. Quibus quae addenda sunt alia haud pauca eiusdem generis et quae praeterea libris permulta graviora illata sunt vitia, de his in annotationibus*) erit agendum.

---

*) Hae adnotationes, quas Dindorf in inscriptione singulorum tomorum ac disertis verbis T. V p. XV promiserat, nunquam publici iuris factae sunt; neque in scrinio eius quidquam utile reliqui fuisse docuit me bibliopola, in cuius possessionem libri et scripta Dindorf venerant.

DIODORI BIBLIOTHECAE EPITOME.

LIB. I.

Cap.

1. Prooemium operis. Historia magistra hominum.
2. Historia patrona virtutum, vindex facinorum, nutrix eloquentiae.
3. Historiam universalem usque ad Diodori aetatem nemo confecit.
4. Primus historiam universalem scribere aggressus Diodorus triginta annorum operam impendit. Operis adiumenta et partitio: primis sex libris continetur fabulosa historia usque ad Troiam captam, sequentibus libris undecim res per orbem gestae ad Alexandri obitum, postremis denique libris viginti tribus facta usque ad Caesaris bellum Gallicum.
5. Chronologica ratio operis.
6. 7. Pars prima mythica incipit. De rerum hominumque ortu.
8. Prima hominum vita rudis et inculta describitur. Usus et necessitas docuit linguam, artes, vitae commoda.
9. Quae gens ortu prima fuerit incertum.
10. Aegyptiorum historia incipit. Cur primi homines in Aegypto provenisse multis videantur.

Haec epitome, eis qui indices carent necessaria, omnibus ut spero grata, composita est ab editore Bipontino, quem ad verbum descripsit Dindorf; ipse eam retractavi permultis locis correctis, aliis suppletis aliis contractis, usus saepius breviario Eichstaedti.

Cyp.

11. Theologia Aegyptiorum. Dii caelestes: Sol et Luna seu Osiris et Isis.
12. Singulis elementis deos praefecere singulos Aegyptii: Iovem, Vulcanum, Demetra sive Terram matrem, Oceanum sive Nilum, Minervam.
13. Dii terrestres caelestibus ex parte cognomines: Sol, Saturnus, Rhea, Iuppiter, Iuno, Vulcanus, Vesta, Mercurius. Saturnus genuit Iovem et Iunonem. Ex his nati quinque dii: Osiris, Isis, Typhon, Apollo, Venus.
14. Osiridis et Iadis merita de genere humano.
15. Osiris, qui Thebas condidisse dicitur, et Isis artium inventoribus favent et agriculturam colunt.
16. Mercurius linguae, litterarum, palaestrae, lyrae, olus inventor.
17. Osiris genus humanum ad vitam cultiorem perducitur totum orbem cum exercitu peragrat.
18. Osiridis expeditioni intererant filii Anubis et Macedon, tum Pan, Maron, Triptolemus. Primum adit Aethiopiam. Ibi Satyrorum gentem assumit.
19. Fabula de Prometheus et Hercule explanatur. Osiris per Arabiam ad Indos proficiscitur.
20. Osiris Asiam peragrat totam; per Hellespontum in Europam traiecit; Thraciam mandat Maroni, Macedoniam Macedoni, Atticam Triptolemo. Reversum in patriam inter deos retulere Aegyptii.
21. Osiris occisus est a Typhone fratre. Caedem ulta Isis. Collecta corporis frusta sacerdotibus sepelienda traduntur. Ei varia animalia, in primis Apim et Mueum consecrant.
22. Isis sola regnat: ipsa quoque post obitum divinis culta honoribus. Osiridis pudenda phalli nomine consecrata: haec Graeci etiam in orgiorum sacris venerantur.
23. Sunt qui auctore Orpheo Osiridem Thebis ex Semele et Iove natum dicant. Graeci plures Aegyptiorum deos falso suos iactant, ut Herculem.
24. Aegyptiorum Hercules multo antiquior quam Graecorum.
25. Confusa plura Graecorum et Aegyptiorum deorum nomina. Isis inventrix artis medicae. Horum filium, qui ultimus deorum regnavit, in vitam revocavit et immortalitate donavit.

- Cap.
 26. Immensi annorum numeri et chronologiae apud Aegyptios ratio redditur: anni triginta dierum vel quattuor mensium erant. Isidis aetate gigantes fuisse dicuntur.
 27. Mores in Isidis honorem recepti, ut sororis consubium, feminarum privilegia. Isidis et Osiridis columnae cum inscriptionibus.
 28. Coloniae ex Aegypto deductae in Babyloniam et Graeciam, ad Colchos et Iudaeam.
 29. Erechtheus Athenarum rex genere Aegyptius.
 30. Chorographia Aegypti. Serbonis lacus.
 31. Aegypti pars maritima. Aegypti figura, magnitudo, incolarum urbiumque numerus.
 32. Nili descriptio incipit. Cataractae.
 33. Insulae Nili, quarum maxima Meroe. Ostia Nili et fossae a Necho et Dario et Ptolemaeo altero ductae.
 34. Delta, eius situs ac fructus.
 35. Animalia quae Nilus alit: crocodilus, ichneumon, hippopotamus.
 36. Placuum in Nilo copia. Nili inundationes. Aegypti fertilitas. Niloscopia.
 37. Qui de Nili inundatione scripserint recensentur. Fontes Nili ipsi indigenti ignoti; variorum de iis opiniones.
 38. Inundationis causae propositae a Thalete, Anaxagora, Herodoto.
 39. De Nili inundationibus quid senserint: Democritus Abderita et Ephorus.
 40. Philosophi quidam Memphitarum,
 41. Oenopida Chius et Agatharchides Cnidius.

LIBRI PRIMI PARS POSTERIOR.

42. Breviarium utriusque partis.
 43. Victus Aegyptiorum antiquissimus.
 44. Regum Aegyptiorum classes et periodi diversae.
 45. Menes ex hominibus primus rex. Thephachtus. Successores quinquaginta duo ex eadem familia. Busiris et octo ex posteris. Thebarum urbs tunc extracta describitur.
 46. Thebarum divitiae regumque sepulcra.
 47.—49. Ozymandiae monumentum.
 50. Thebis astrologia inventa annusque primus ad solis

Cap.

- cursum accommodatus. Uchorens Memphin condidit, quae urbs describitur.
51. Memphis nomen accepit ab Uchorei filia, qua natus est Aegyptus.
52. Moeris lacum sui nominis extruendum curavit.
53. Sesosis educatur una cum aequalibus eodem die natis. Parat expeditionem ad subigendum terrarum orbem.
54. Aegypto in triginta sex nomos divisa ingentes copias cogit.
55. Aethiopes superat, primus naves longas extruit; Asiam totam subigit. Europam adit; positis in Thracia columnis in patriam redit.
56. Tempia extruit per captivos. Babylon et Troia, urbes in Aegypto conditae.
57. Sesosis aggeres Nilo opponit et ex eo novas fossas ducit. Fossis et muro Aegyptum firmat. Navem auratam, obeliscos, statuas consecrat.
58. Sesosis superbia in victis. Mors voluntaria. Darii de Sesosi iudicium.
59. Sesosis filius viem orbatos et mire sanatus.
60. Annis Aegyptiis superbia exacerbatis ab Actisane rege Aethiopum regno expellitur; hic constituit praedonum oppidum Rhinocolura.
61. Recuperant Aegyptii regnum. Mendes sive Marius labyrinthi auctor.
62. Cetes sive Proteus tempore belli Troiani regnat. Hemphis rex avaritia.
63. Nileus. Chemmis pyramidis maximae conditor.
64. Cephren sive Chabryes rex pyramidem alteram statuit. Mycerinus sive Mencherinus tertiam pyramidem condidit. Plures pyramides commemorantur.
65. Bocchoris. Sabaco rex Aegypti genere Aethiops poenas capitales abrogat reosque ad opera publica condemnat. Somnio turbatus imperium abdicat.
66. Dodecarchia per quindecim annos. Commune incohant duodecim principes mausoleum ad lacus Moeridis ostium. Sed Psammetichus assumpto ex Caria et Ionia milite solus regnum occupat.
67. Ducenta milia Aegyptiorum a Psammeticho mercennariis externis favente deficiunt. Rex benignus in externos, praecipue in Graecos.

Cap.

63. Apries viginti duos annos regnans urbes finitimas vincit. Amasis a militibus Aegyptiis rex factus imperium tenet quinquaginta quinque annos. Cambyses Aegyptum Persis subiecit Ol. 63, 3.
69. Aegyptiorum instituta. Graeci commemorantur qui Aegyptum adierunt.
70. Regum Aegyptiorum vita, officia, victus.
71. Regum arbitrio et libidini nihil permittitur.
72. Reges mortui septuaginta duos dies lugentur, quorum ultimo die publicum indicium de mortuo datur.
73. Nomi Aegyptiorum et nomarchae. Incolarum classes: sacerdotes, reges, milites.
74. Agriculae, pastores, artifices.
75. Iudiciorum apud Aegyptios ratio. Dicasterium summum triginta virorum. Praesidis insigne Veritas. Causae non dictae, sed scriptae.
76. Causidicos Aegyptii non admittunt.
77. Leges Aegyptiorum in periuros, calumniatores, parricidas.
78. Leges in desertores, proditores, falsarios, adulteros.
79. Aegyptiorum leges de commerciis et fenore.
80. Aegyptiorum leges de furto. Leges de nuptiis ac liberis educandis.
81. Litterarum apud Aegyptios studia. In astrologia Chaldaei sunt Aegyptiorum coloni et alumni. Palaestram et musicam haud curant Aegyptii.
82. Ars medica Aegyptiorum.
83. Animalia sacra publice alunt Aegyptii. Eorum caedes morte multatur.
84. Apim, Mnemius, hircum, crocodilum, leonem Aegyptii praecipua cura alunt et venerantur. § 10
85. De Apide.
86. 87. Causa religiosi bestiarum cultus mythica. Causae aliae.
88. Hircus fecundae generationis symbolum. Boves rufos immolare licuit. Lupi Aegyptiis sacri.
89. Inprimis crocodili apud Aegyptios coluntur.
90. Sanctitatis bestiarum alia causa.
91. Mortuos lugendi eorumque corpora secandi et condiendi ratio.
92. Funebria Aegyptiorum. Indicium publicum de mortuis.

Cap.

93. Religiosus defunctorum cultus quantum valuerit ad mores formandos.
94. 95. Aegyptiorum legumatores Mnevis, Sasychis, Sesosis, Bocchoris, Amasis, Darus.
96. Graeci qui discendi studio in Aegypto peregrinati sunt. Graecorum mythi de inferis ex Aegypto translati.
97. Rerum aliarum exempla ex Aegypto in Graeciam advectorum.
98. Ut legumatores et philosophi, ita artifices quoque Graecorum Aegyptios imitati sunt.

LIB. II.

1. Breviarium primi libri. Asiae historia incipit. Assyriorum primus rex Ninus: delectos iuvenes armat et cum Ariaeo rege Arabiae societatem init. Babyloniam et Armeniam subigit.
2. Totam Asiam intra Tanain et Nilum imperio subicere parat. Domitarum gentium recensuit.
3. Ninus urbem ingentem ad Euphratem condere constituit, Ninum appellatam.
4. Semiramis, Derceton deae filia, a columbis nutrita et a Simma pastore regio educata.
5. Semiramidem Onnes, consilii regii princeps, primo in matrimonio habuerat. Nini admirabilis contra Bactrianos copiarum numerus, comparatus cum aliorum populorum exercitiis.
6. Primus impetus in Bactra, ubi Oxyartes rex sedem habuit, irritus. In Nini castris aderat Onnes eumque secuta Semiramis, cuius consilio et audacia arx tandem capta est. Mulieris et pulchritudinem et virtutem admiratus Ninus cogit maritum ut ei ei cedat uxorem.
7. Ninya filius Nini et Semiramidis. Nino mortuo Semiramis succedit. Marito monumentum ponit eiusque opera aemulans Babylonem condere instituit. Urbis magnitudo, muri, turres.
8. Pons Euphrati impositus iungit Babylonem urbem. Regiae in utraque ripa munitae et magnifice ornatae.
9. Regiae cuniculo inter se coniunctae. Beli templum cum specula siderum. Deorum statuae, mensa, vasa aurea.

- Cap.
 10. Babylonis horti pensiles.
 11. Urbes aliae et emporia multa ad Euphratem et Tigridem constructa. Obeliscus ingens in via nobilissima.
 12. Immensa bituminis in Babylonia copia. Lacus mortifer.
 13. Semiramis apud Bagistanum montem hortos apparat ibique suam et centum satellitum imagines saxo insculpit addita Syriacis litteris inscriptione. Eadem in hortis ad urbem Chauonem institutis vagae libidini indulget. Viam per montem Zarcseum aperit, Echatanis regiam condit eoque per montem Orontem aquam ducit.
 14. Persiam et reliquam Asiam adit atque monumentis suis exornat. Tum iter facit per Aegyptum in Libyam ad Iovem Ammonem, cuius oraculum de exitu vitae suae consulit.
 15. Obiter Aethiopum sepeliendi ritus describuntur.
 16. Semiramis redit Bactra et Indis bellum illatura parat ingentes copias, lintres solubiles, elephantorum simulacra.
 17. Copiae Semiramidis enumerantur. Contra eam Stabrobates Indorum rex summo opere bellum parat.
 18. Semiramis neque admonitione neque minis Stabrobatae deterritus prima pugna in Indo flumine facta superior discedit.
 19. Pugna terrestria. Indi iterum fugati, sed Stabrobates rex aciem restituit. Regina vulnere accepto vix cum tertia exercitus parte evadit.
 20. Semiramis ob invidias factas et memor oraculi Iovis Ammonis Ninyae filio regnum tradit. Confestim evanuit, ab Assyriis deinde inter deos relata et sub columbas imagine culta. Scriptores reconantur qui de Semiramide diversa narrant.
 21. Ninyae et successorum omnium per triginta aetates vita desidiosa. Sardanapallus ultimus. Tunc Assyria Media subiecta.
 22. Ex his Assyriorum regibus unus Teutamius memorabilis, qui copias ad bellum Troianum misit dace Memnone. Memnonia i. e. aedre reginae Susie exstructae.
 23. Sardanapalli vita luxuriosa.
 24. Arbaces Medus et Belesys Babyionius defectionis consilia inveniunt. Arabum principem advocant socium, magnas cogunt copias.

Cap.

25. Tribus proeliis rebelles vincit Sardanapallus.
26. Sardanapallo novae copiae a Bactriana missae. Sed hae interceptae et ad defectionem illectae. Sardanapallus triplici victoria elatus et novae defectionis ignarus ad pristinam ignaviam se convertit. Regii nocte oppressi funduntur. Rex in urbe Nino obsidetur.
27. Sardanapallus in tertium annum obsidione clausus, cum Euphrates facta inundatione mari partem deieceret, abiecta spe incendio omnia delet et semet ipsum perimit. Arbaces rex declaratur.
28. Arbaces gratum in amicos esse praestat. Veniam dat etiam Belery, qui magnum vim auri sub cinere absconditam fraude ex urbe Nino abstulerat. Nino deleta regni sedes Echatana transfertur.
29. De Chaldaeis Babyloniorum sacerdotibus et eruditis. Eorum officia et disciplinae. Comparantur cum Graecorum philosophis.
30. Chaldaeorum doctrina de mundo, deo, providentia. Planetarum et stellarum fixarum systema.
31. Chaldaeorum ex astrologia sumptae praedictiones. De luna et sole et terra. Chronologia infinita.
32. Medorum historia. Discrepant de ea Herodotus et Ctesias. Regum catalogus usque ad Artaxerxem.
33. Artaxerxes Medorum regis bellum cum Cadusis.
34. Artaxerxes et Astibaranes Medorum reges. Parthi deficiunt ad Sacas. Inde bellum cum Saca. Sacarum regina Zarina sapientia et virtute nobilissima. Monumentum sepulchrale ei publice consecratum. Aspadanes sive Astyages ultimus Medorum rex a Cyro victus: Media Persarum provincia.
35. Indiae situs et magnitudo et fertilitas.
36. Indiae fructus varii. Bis in anno metitur. Agrie et agricolis vel ab hoste parcitur.
37. Flumina Indiae, imprimis Ganges et Indus.
38. Indi sunt aborigines. Victor antiquissimus. Bacchus eoduxit exercitum, agri et vini culturam, artes, religiones, leges docuit.
39. Post Bacchum regnum Indiae occupat Hercules eiusque prognati. Omnes homines in India sunt liberi.

- Cap.
40. 41. Populi in India ordines septem: philosophi, agricolae, pastores, artifices, milites, ephori, senatores.
42. Elephantum Indici. Advenarum peculiaris tutela.
43. Scytharum historia. Initio gens fuit perexigua ad Araxem. Clarissimus eorum rex Scythas, Iove natus. Scythas filii Patas et Napes. Inde orti Pali et Napae; Sacae, Massagetae, Arimaei. Sauromatae Scythiam vastant.
44. Anarchia, deinde gynaeocratia apud Scythas.
45. Amazonum origo et prima regina. Themiscyra Amazonum urbs ad ostia Thermodontis. Amazonum res fortiter gestae et victoriae.
46. Amazonum secunda regina magnam Asiae partem expugnat. Herculis adversus Amazones expeditio. Pacatum a vicinis debellatae et extinctae. Penthesilea ultima Amazonum regina, tempore belli Troiaci.
47. Hyperborei. Terrae situs ex Hecataeo. Latona ibi nata ideoque Apollinis cultus praecipuus. Graecis amici. Luna ipais proxima. Apollinis epiphania et annus Metonis. Imperium est penes Boreadas.
48. Arabes. Regionis situs. Orientem versus Nabataei terram sterilem (Arabiam desertam et Petraeam) incolunt, gens indomita et latrociniiis nobilis. Petra ingens, lacus asphaltites, balsamum stirps indigena.
49. Arabia felix. Odores exhalant variae plantae et ipsa terra.
50. Aurum apyrum Arabiae felicia. Pecorum abundantia. Struthocameli.
51. Camelopardales, tragelaphi, bubali, aliae bestiae biformes.
52. Lapidibus Arabiae felicia: crystallus, smaragdus, beryllus, chrysolithi. Aves varicolors. De generatione huius eorum varietatis per solis calorem.
53. Aliae proprietates rerum orientalium a maiore solis calore.
54. Arabes scenitae sive Pastores meridiem versus. Agricolae et mercatores Syriam versus. Alia pars maris attingens est lacunosa. Abundat elephantis et camelis.
55. Insulae incognitae in Oceano meridionali ab Iambulo descriptae. Iambulus ab Aethiopibus captus pro hostia ad insulam beatam ablegatur.
56. Incolarum huius insulae statura, corporis proprietates, lingua gemina. Caeli temperies mitis, arborum fructus per totum annum.

Cap.

57. Aunona illi copiosa. Litterarum studia, maxime astrologia. Scriptura deorsum ducta. Aetas longissima. Vitae spatium lege definitum.
58. Mulieres communes. Bestiae singulari forma. Septentriones non videntur. Puerorum ingenia per volucres explorantur. Natus maximus rex in singulis tribubus. Insulas sunt septem eiusdem generis.
59. Victus ratio in his insulis frugalis. Dii. Terrae proventus et animalia. Vestitus. Sacrorum et funerum ratio.
60. Iambuli reditus in Graeciam.

LIB. III.

1. Breviarium primi et secundi libri.
2. Aethiopum historia. Hi primi homines fuisse videntur, utpote autochthones solique proximi. Primi deos coluerunt, ideoque diis grati et tuti ab exterarum gentium imperio.
3. Ex Aethiopia in Aegyptum colonia ab Osiride deducta. Quare Aegyptiis sunt eadem leges et ritus iidem, idem scripturae genus, nempe hieroglyphicum. Sacra etiam regumque insignia eadem.
4. De litteris Aethiopicis sive hieroglyphicis.
5. Leges Aethiopum singulares. Reges e sacerdotibus ac per sacerdotes leguntur; iidem arbitrio suo nihil, omnia e legibus decernunt. Capitis damnum ipsi ac vita privare debent.
6. Regi sacerdotes per nuntium mortem imperant. Ergumenes prima hunc usum abolevit.
7. Regis amici iidem quibus rex deformatur naevi se afficiunt et cum eo mortem obeunt.
8. Aethiopes extra Aethiopiae fines. Aethiopum corpora et ingenia. Arma, vestitus, victus.
9. Aethiopum supra Meroen insulam habitantium theologumem. Inimici quoque athei. Ritus sepeliendi varii. Reges creant vel formosissimos vel pastores optimos vel opulentissimos vel fortitudinis probatissimos.
10. De regione fertilissima et amoenissima certant Libyes et Aethiopes. Elephantorum et draconum certamina.
11. Recensens scriptorum rerum Aethiopicarum.
- 12.—14. Fodiunt aurariae in confinis Aegypti et Arabiae et

Cap.

Aethiopiae describuntur. Damnatorum ad metalla ingens numerus et aerumosa vita. Operae in metallis singulae.

15. Nationes, quae ad sinum Arabicum ac Trogodyticam et Aethiopiam ad meridiem vel occidentem spectantem habitant: Ichthyophagi. Inculta et horrida eorum vita. Piscandi ratio.
16. Cibus e piscibus et conchis sibi parant.
17. Quadriduum in piscando et edendo consumunt, quinto quoque die aquae immoderato potu se recreant. Vita morborum experta, sed brevis.
18. Gens a sinu Arabico remotior crudis vescitur piscibus, potu caret. Apathia incredibilis. Non lingua sed manibus colloquitur. Cum phocis consortium habet.
19. Habitatio multiplex vel in speluncis vel sub costis balaeonarum alga obiectis vel sub contextarum olearum umbraculo vel sub tumulis musci marini. Mortuos prociunt piscibus.
20. Incolunt nonnulli cavernas praeruptis saxis et mari inclusas, quomobrem aborigines habentur.
21. Chelonophagi. Testudines venandi ratio. Carne et testis utuntur. Cetophagi.
22. Piscandi modus in ora Babyloniae obiecta.
23. Rhizophagi in Aethiopia supra Aegyptum sita. A leonibus infestantur.
24. Hylophagi et Spermatophagi. Horum mores agrestes.
25. Aethiopes Venatores. Venatus ferarum.
26. 27. Aethiopes elephantorum venatores.
28. Aethiopes Simi et Struthophagi; struthionum descriptio.
29. Acridophagi. Locustas capiendi modus et e locustis paratus cibus. Pediculorum morbo conficiuntur.
30. Acridophagis propinqua regio ob magnam phalangiorum et scorpionum vim desolata.
31. Cynamolgi in extremo meridie positi. Boum Indicorum venatio per canes.
32. Trogodytae sive Nomadae. Mulieres communes, victus a pecore, quod parentum loco habent. Potus, habitus. Circumcidunt genitalia.
33. Species Trogodytarum Megabari. Peculiaris funerum et procellorum ratio. Infirmi sponte finiunt vitam aut impune ab aliis interficiuntur.

Cap.

34. Ingeniorum morumque diversitas e caeli discrimine explicanda.
35. Animalia Aethiopiae: rhinoceros, sphinx, cynocephalus, cepus, laurus scrophiagus, crocottas.
36. 37. Serpentes Aethiopiae. Anguis triginta cubitorum longitudine quondam captus et Ptolemaeo II. oblatas.
38. Aethiopiae historia finitar. Sinus Arabici descriptio generalis.
39. Descriptio particularis orae dextrae inde ab urbe Arsinoe: portus Veneris, sinus ἀνδοῦρος, insula Ophiodes lapide topazio clara.
40. Ichthyophagorum et Trogodytarum gentes dextram sinus Arabici oram accolunt. Mare parum profundum et in superficie viride ob algam. Navigatio difficilis et periculosa.
41. Ora a Tauris in orientem conversa; mare deinceps profundissimum et beluae refertum.
42. Ora Arabiae obiecta: Posidium, palmetum, phocarum insula.
43. Ulterioris orae accolae Maramitae et Garindane. Lacuniarum sinus; accolunt Arabes Nabataei.
44. Banizomennum sinus; adiacent tres insulae; ultra eas mare scopulorum. Arabes Thamudeni. Insulae sporadicae. Peninsula amoenissima cum pulchro portu Charnuthae.
45. Quinque montes pyramidales, sinus cum tribus templis, mons Chabinnus. Arabes Debae. Annis aurifer. Alilaei et Gaandae Arabes, quorum regio aurum nativum profert.
46. Carbae et Sabaei incolunt Arabiam felicem, regionem suavissimis odoribus impletam.
47. Carbarum et Sabaeorum regio scatet serpentibus mortiferis. Sabae, urbs regia; summa auri argentique copia, suppellax magnifica. Prope insulae bestiae.
48. Singularia in caelo, in ortu siderum ac solis praesertim observata. Venti his regionibus familiares.
49. Libyes circa Cyrenen et Syrtes habitantes: Nasamones, Auschidae, Narmaridae, Macae; horum alii agricolae alii nomades alii latrones. Vita agrestis, arma simplicia.
50. Regio Cyrenae proxima est ferax; quae vergit ad meridiem, inculta ac deserta, plena serpentibus. Vanae species per aera volantes.
51. Earum causae physicae ex aere immoto derivatae.

Cap.

52. Amazones Libycae: multo vetustiores quam Thermo-
dontene ob earumque rem oblivione suppressae, Gorgones.
53. Amazonum gynaeceocratia. Virorum inter eas condicio
servilis. Ab adustis mammis nomen habent. Sedes
erat insula Hesperia in palude Tritonide. Captis insulae
oppidis vicinisque multis superatis condant urbem
Chersonesum.
54. Amazones hinc profectae arma inferunt Atlantii et
Gorgonibus.
55. Gorgones bello superstitae Medusa regnante Perseus
perdomnit, sicut et ipsas Amazones Hercules delevit.
Deinde Myrina regina Amazonum bellum infert Africae
populis inita cum Ibero rege Aegypti amicitia, tum
Arabibus, Syris ac Cilicibus, nationibus ad Taurum;
denique descendit per Phrygiam ad mare et progred-
ditur usque ad Caicum fluvium. Urbes Myrina a se
et copiarum ducibus appellavit. Occupat etiam insulas,
inprimis Lesbum. Myrina interfecta Amazones a Thra-
cibus fugatae redeunt in Libyam.
56. Atlantii: gens pia et beata. Uranus prius rex, astro-
logiae peritus.
57. Uxores Uranus plures habuit. Liberi e Titam Titanes
appellati. Filiae Basilea et Rhea sive Pandora. Ex Ba-
silea et fratre Hyperione suscepti Helius et Selene.
Hi post mortem ut dii inter caeli sidera relati.
58. Aliae de Basilea Phrygum fabulae: nata e Mesone et
Dindyma exposita est in monte Cybele: inde appellata
Cybele et mater montana: festulam, cymbala, tympana
invenit. Diu versatur cum Marsya, vitiatur ab Attide.
59. Reversa ad patrem Cybele paulo post furibunda aufugit,
ac cum Marsya ad Bacchum et Apollinem pervenit.
Marsyae et Apollinis certamen. Apollinis cum Cybele
errores. Cybele in Phrygia ex oraculi responso pro
dea culta.
60. Uranii filii, inter quos praestant Atlas et Saturnus, regnum
inter se dividunt. Atlantis filius Hesperus, filiae septem
Atlantides, singulas illustribus natis clarae.
61. De Saturno et Rhea eorumque filio Iove.
62. De Baccho, cuius varia nomina et fabulae physice inter-
pretatione explicantur.

Cap.

63. Quidam tres Bacchos existisse dicunt. Antiquissimus Indus barbatus fuisse fertur.
64. Alter Bacchus Iovis et Proserpinae vel Cereris filius fingitur cornutus. Tertius est Thebanus Iovis et Semeles filius, ob Iunonis invidiam per abortum natus et in Iovis femore ad maturitatem perductus et Nysae a Nymphis educatus. Baccharum agmina per terrarum orbem ducit.
65. Impiī Bacchi contemptores puniuntur, inter quos nobilissimi Pentheus, Myrrha, Lycurgus. Charopi praemil loco Thraciae regnum et mysteria tradita, cuius nepos est Orpheus mysteriorum praeses. Bacchus triumphans ex India Thebas redit.
66. Regiones et urbes commemorantur de Bacchi patria certantes. Libycas de Baccho narrationes a Dionysio aliisque Graecis scriptoribus servatae.
67. Linus carminum apud Graecos inventor. Hercules, Thyra, Orpheus discipuli sunt Lini. Promapides Homeri magister.
68. Ab eis traduntur haec: Ammon rex Libyae ex virgine Amalthea casu oblata genuit filium (Bacchum), clam in urbem Nysam translatum, ut tutus esset ab uxoris Rhae insidiis. Nysa sita est in insula pulcherrima.
69. Antrum Nysaeum eximiae amoenitatis.
70. Bacchus in antro custodiebatur ab Aristaeo et Minerva, quae in eadem insula ad amnem Tritonem nata erat. Obiter Minervae facinora memorantur, imprimis Aegidis monstri caedes, ob quam vindicandam eius mater Tellus Gigantes peperit, deorum acerrimos hostes. Bacchus puer vini inventor vitiumque cultor.
71. Rhea noverca ad Titanes revertitur, et Saturno iuncta bellum in Ammonem movet. Ammon superatus in Cretam insulam fugit. Sed Bacchus adiutus ab Amazonibus et Minerva Titanes debellat. A captis Titanibus, quos libertate donavit, ut deus adoratur. Inde libationis origo.
72. Belli socii Baccho etiam Sileni erant. In urbe Zabirna Campen monstrum horrendum occidit, Saturnum Rheamque vincit, sed ut parentes pietate colit.
73. Bacchus condit Ammoni patri oraculum. Cur uterque cornutus fingatur. Aegypto Iovem regem praeficit vi-

Cap.

nique culturam Aegyptios docet. Similiter reliquas orbis partes artibus suis cultiores reddit. Ex India reversus Titanes funditus tollit. Deinde Ammone et Baccho inter divos relatis Iuppiter universi mundi rex factus est.

74. Libycae de Baccho altero et tertio traditiones. Tres Bacchi, sicut dñs Hercules, a posteris pro uno habiti sunt.

LIB. IV.

1. Exordium quo historiae antiquae difficultates explicantur. Breviarium libr. I—III et IV. Graecorum antiquissima historia incipit a Bacchi utpote antiquissimi et beneficentissimi fabula.
2. Bacchi natales. Iove et Semele natum nymphis in antro Nysae traditur, unde Dionysi nomen habet. Vini et zythi inventor. Eleutherus in Bosotia condit.
3. Bacchus usque in Indiam expeditionem fecit; reduci a Graecis sacra instituantur: ritus sollemnes describuntur.
4. Bacchus antiquior, Sabazius, Proserpinae filius, noctu cultus et cornutus. Bacchi Semele nati ingenium, forma, comites Musae, Silenus paedagogus et socius, habitus.
5. Bacchi cognomina eorumque causae. Cur biformis sit, cur Satyri et Musae in eius comitatu.
6. Priapus Bacchi et Veneris filius. Origines cultus vel a propagatione generis humani vel ab Osiridis fabula derivandas. Ithyphallus et Tychon cognominatur. Ortus Hermaphrodit.
7. Musarum parentes, numerus, nomina nominumque ratio.
8. Herculis mythus multa continet impedita et quae fidem excedant, quod rei mythicae proprium est.
9. Herculis stemma. Immanis vires per ipsam portentosam procreationem Herculi infusae et auctae per Iunonem, quae mammas in scia ei praeberat.
10. Angues in cunis suffocat, unde Herculis nomen consecutus est, ante Alcaeus appellatus. Thebis educatus ab Ergini tributo et tyrannide urbem liberat, Orchomeniorum Minyarumque oppidum destruit. Eurythem per invidiam Herculi duodecim certamina imponit.
11. Hercules in animi aegritudinem et furorem incidit, quo

Cap.

- liberatus singulos adit labores. 1) Leonem in Nemea occidit. 2) Hydram Lernaean exstinguit.
12. 3) Aprum Erymanthium capit. Centauroreum caedes.
13. 4) Cervam auris cornibus et velocitate insignem capit. 5) Aves e Stympthalide palude abigit. 6) Anguae stabulum expurgat. 7) Taurum e Creta in Peloponnesum traducit.
14. Defunctis hoc certamine ludos Olympicos Iovi instituit Hercules. Ipse in omni certaminum genere victor a diis deabusque munera accipit. Obiter commemoratur Niobem primam, Alconem postremam mortalem fuisse ab Iove compressam.
15. Bello a Gigantibus in deos moto Hercules diis auxilio venit, et ita caelestium deorum honores consequitur. Prometheum liberat. 8) Diomedis equas carnivores domat. Argonautarum socius.
16. 9) Amazonibus victis Hippolytae zonam rapit. Antiope captam dono dedit Theseo.
17. 10) Iler in Iberiam ad abducendas Geryonis boves. Congregatis in Creta insula, quam bestiis purgat, copulis primo in Libyam traicit, ubi Antaeum tollit terranique a feris et tyrannis liberat.
18. Iler convertit in Aegyptum et Busiridem occidit. In Libya Hecatompylon condit, urbem post a Carthaginensibus captam. Ad fretum Gaditanum columnas statuit. Victis Chrysaoris filii boves abigit. Columnis positis Hercules fretum mutavit, sicuti Thessaliam siccam, palustrem Boeotiam reddidit.
19. Transiit Herculis in Collicam, ubi Alesiam urbem a Caesare expugnatam exstruit, inde per Alpes in Italiam.
20. Ligurum ager ingratus et duri labores, quos subeunt etiam feminae.
21. Hercules ad Tiberim benigno hospitio exceptus, decimae Herculi votae templumque exstructum. In campum Cumaeum sive Phlegraeum progressus Gigantes perdomuit.
22. Lacum Aversum a mari dividit, viam Heracleam munat. Venator in Dianam impius supplicio affectus. Cicadae ob Herenlis pietatem deletae. Nando Hercules cum bobus in Siciliam traicit.
23. Thermis Himeracis et Egestanis recreatus Hercules Ery-

Cap.

com certamine vincit eiusque regnum praemium reportat, quod unus e posteris, Doriens, obtinet ibique Heracleum exstruit, a Carthaginiensibus postea dirutam. Symonis sacra Cereri et Proserpinae instituit. Sicanes infesta acie obvius caedit.

24. Agyrinaei divinos Herculi honores exhibent. Pro his monumenta relinquit lacum sui nominis, Geryonis lucum, farum Iolai India celebratum. Tum boves retro in Italiam agit, Lacinium ob furtum obtruncat, Crotoni ponit tumulam.
25. Hercules circa Hadriam redit in Epirum. 11) Cerberum ex inferis protrahit. Ante sacris Eleusiniis est initiatus, quae sacra occasionem praebent de Orpheo disserendi.
26. Hercules apud inferos. 12) Hesperidum aurea mala asportat. Diversae de his opiniones.
27. Atlas et Hesperus, Atlantides seu Hesperides. Hesperides a Busiride raptas Hercules Atlantii restituit. Hercules ab Atlante astrologiam accipit, ab ipso Graecis traditam.
28. Amazones, quae ob illata per Herculem damna raptamque Antiopen Atticae bellum intulerant, proelio victas a Theseo.
29. Perfunctus Hercules laboribus oraculi inest subolem a Thespi illabus procreantem doce Iolao in Sardiniam mittit. Thespiadum historia. Sardinia ab Iolao expugnata et deinde exulta.
30. Accessit a Sicilia Daedalus Sardiniam multis operibus decorat. Iolao deinde in Graeciam rediturus coloniam relinquit in Sicilia. Condita in Sardinia colonia bello nunquam est victa.
31. Hercules Ioleu petit. Accepta repulis Iphitum fratrem eius necat. Hercules expiationis causa Omphalea Maeonum reginae in servitutem traditur.
32. Reversus in Peloponnesum Hercules proficiscitur Troiam, iniurias a Laomedonte olim illatas vindicaturus. Laomedontem occidit regnumque Priamo tradit.
33. Hercules ultum it Augeam ob recusatam mercedem. Centauro obtruncato in Hippolytae nuptiis primo Tyrythem, deinde Pheneum in Arcadiam se confert. Eurytum eiusque patrem Augeam interfecit, regnum Phyleo tradit. Tyndareum Sparta pulsum in regnum

Cap.

- restituit. Ange ab Hercule gravis damna ut submergeretur, servatur cum filio Telepho.
34. Relicta Peloponneso Hercules Calydonem Aetoliae urbem petit et Deianiram uxorem ducit. Apri Calydonii venatio: Meleager, Atalante, Althaea.
35. De Calydoniis Hercules bene meruit facto novo Acheloi alveo, unde orta fabula de cornu Amaltheae.
36. Hercules Ephyram vi capit regeque Phyleo occiso ex eius filia Telepolemum procreat. Ob Eurynomum casu ab eo interemptum cum Deianira fugiens pervenit ad flumen Euenum. Nessi scelus. Hercules cum Arcadibus sociis Ceycem Trachiniae regem hospes adit.
37. Phylantem regem Dryopum in Delphos impium Hercules occidit eiusque ex filia Antiochum progignit. Nati e Deianira. Dryopum expulsaorum novae sedes resque gestae. Hercules Doriensis contra Lapithas defendit, Cygnum certamine vincit, ex Astydania subacto Ormenii rege, eius patre, Ctesippum procreat. Iola rapta ad promuntorium Cmaeum discedit.
38. Ad celebrandum sacrum vestia Nessi veneno tincta affertur per Liebam. Hercules exitiali morbo conficitur. Eius rogos in Oeta.
39. Herculi instituta sacra.
40. Argonautae, quorum socius Hercules erat. Iasonis consilium.
41. Itineris Argonautarum apparatus. Itineris socii.
42. Argonautarum in itinere fata. Ad oram Troadis Hesione celo interfecto Hercules liberat. Praemii loco accipit Hesionem et equos regios, quos interea Laomedonti custodiendos relinquit.
43. Argonautae tempestate agitati per deos Samothracas servantur. In Thraciam vecti duo regia Phinei filios vident.
44. Phineum repugnantem Boreadae occidunt: regnum illis traditur. Eadem fabula ab aliis aliter narratur. Inde in Pontum profecti Argonautae appellant ad Chersonesum Tauricam, ignari hic more barbarorum hospites immolari.
45. Croenti in Taurica Chersoneso cultus origo simulque res Colchicae narrantur. Aestes Colchida, Perseus Tauricae

Cap.

rex, fratres. Hecate Persae Ella venena invenit, patrem veneno perimit, hospitem immolationem instituit. Aetiae nupta Circeus, Medeam, Aegialum peperit. Circe matris artem diram colit. Circaeum promuntorium.

46. Medea mitioris ingenii servat appulso peregrinos. Suspecta patri fugit et obviam fit Argonautis, cuius auxilio Iason data matrimonii fide vellus aureum occupare parat.
47. Fabula de Phrixo et aureo vellere apud Colchos in templo Martis custodito.
48. Rapto vellere aureo Argonautae ad naves confugiunt. Aetes eos persecutus in pugna perit. Argonautarum reditus. Glaucus itineris comes et adiutor.
49. Reversis in Troadem Argonautis ob Hesionen equosque rocinatos pugna incunda erat cum Laomedonte, quo occiso regnum Priamo traditur. In Samothrace diis Samothracibus vota reddunt.
50. Pelias extincta stirpe Iasonis, quem interire potat, regnum occupaverat. Iason rex iniurias ulcisci parat, cum Medae consilia et insidias.
51. Assumpta saepe personae Medea Iolei urbem et regiam ingreditur, magica ministeria senectae transformandas in juvenilem vigorem offert et praestigis approbat.
52. Pelias Medae fraude occisus. Dato signo Argonautae regiam invadunt.
53. Iason in superstitem Peliae familiam benignus Aenae filio regnum cedit; ipse Corinthum sedem deligit. Argonautae novum foedus in futuros casus inungunt et ludos celebrant Iovi Olympio sacros.
54. Iason tribus filiis e Medea procreatis novum coniugium cum Glaucis init. Medea repudiata atrociter ulciscitur.
55. Iason mortem sibi conscivit. Thessalus, superstes eius filius, Ioleum reversus et rex factus incolae a se Thessalos appellat. Medae errores. Medae et Aegri filius Medus Medorum rex.
56. Narrationes aliae de Medea et Medo. Argonautae adverso Tanai et per aliud flumen in Oceanum, inde per fretum Gaditanum in mare mediterraneum rediisse Timaeus alique tradunt.
57. Heraclidae. Trachinae apud Ceyxem regem educati, ab Atheniensibus contra Eurystheum in Italiam recipiuntur.

Cep.

58. Victo Eurystheo Heraclidæ ducē Hyllō Peloponnesum et Mycenarum regnum recuperare parant. Hyllō in singulari certamine caeso Heraclidæ ad quinquaginta annos regno et Peloponneso exclusi rediunt Tricorythum. Tlepolemus occupat Rhodum.
59. Thesei genus. Coryneten, Sinin, aprum Crommyonensem, Scironem, Cercyonem, Procrasten superat. Marathonium taurum domat.
60. Fabula de Minotauro. Cretæ historia et regum Cretensium recensens. Androgeos Minois filius per insidias ab Aegeo Atheniensium rege interemptus.
61. Attica a Minne bello et fame pressa. Oraculo iussu Athenienses poemum dant septem pueros puellasque Minotauro proiciendos. Theseus Ariadnæ ope Minotaurum occidit. Ariadna in insula Naxo a Baccho rapta. Aegeus nigris velis deceptus vitam finit. Succedens Theseus legibus et institutis patriam augeat.
62. Phædra Thesei coniux Hippolytum privignum impuro amore prosequitur. Utriusque interitus. Theseus exul.
63. Theseus et Pirithous rapiunt Helenam. Proserpinam rapturi descendunt ad inferos.
64. Septem ad Thebas. Laius Thebarum rex et Iocasta. Oedipus incens patrem occidit et ænigmate Sphingis soluto matrem uxorem ducit.
65. Sceleris detecto et Oedipo inlato filii regno potiuntur. Polyneices a fratre regno pulsus ab Adrasto auxilium impetrat. Septem duces Thebis bellum inferunt. Cadunt omnes præter Adrastum.
66. Septem ducum filii Epigoni dicti bellum renovant. Thebani victi in agrum Tilphossæum migrant. Thebæ ab Epigoniis captæ. Daphne Tiriasis filia Delphos missa evasit Sibiylla.
67. Thebani deinde alii Doriensium terrarum occupant, alii redeunt Thebas. — Aëolus et Boeotorum origines. Boeoti proles usque ad bellum Troianum.
68. Aëoli progenies Salmonsus et Tyco: horum posteræ usque ad Nestorem et bellum Troianum.
69. Lapitharum genus, ex quo ortus Ixion gignit Centauros.
70. Centauroreum bellum adversus Lapithas horumque reliquias.

Cep.

71. Aesculapius, Apollinis filius, artis medicae peritissimus propter Plutonis querelas a Iove necatur. Apollo filium ultus damnatur. Aesculapii filii expeditioni in Troiam intersunt.
72. Penel et Asopi genus cum posteris usque ad bellum Troianum.
73. Oenomaus et Hippodamiae filiae proci. Pelops Myrtili auxilio consequitur victoriam et puellae coniugium. Peloponneso ab eo nomen inditur.
74. Tantalus eiusque filia Niobe superbientes graves poenas dant. Tantalum regno expulit Ius Trois filius.
75. Trois stirps a Teucro repetita et usque ad Priamum deducta.
76. Daedalus. Talam, sororis filium, nova inventis clarum invidia commotus dolo interemit. Capitis damnatur ab Areopagitia.
77. Fuga delatus in Cretam Daedalus construxit bovis machinam ad explendam Pasiphae libidinem. Minotaurus inde ortus. Labyrinthus. Ob Minois iram Daedalus cum Icaro in Siciliam fugit. Icarus mors. Fabula de alia e cera facta.
78. Daedali opera in Sicilia effecta.
79. Bellum ob receptum Daedalum a Minoe Sicilia illatum. Minois mors et sepulcrum. Cretenses in Sicilia relictæ urbem Minoam et Engyum condunt templumque deabus matribus extruunt.
80. Deorum matrum in Sicilia cultus. Templum sumptibus maximis constructum.
81. Aristaeus, Apolline et Cyrene ortus, nymphis traditur nutriendus, a quibus lactis, apum, olivarum, culturam accipit. Thebas profectus ex Antonoe Cadmi filia procreat Actaeonem venatorem a canibus dilaceratum.
82. Aristaeus in Ceam insulam vectus Graeciam postilentia liberat. Relicta ibi subole ipse Sardiniam Siciliam aliasque insulas adit ac beneficiis suis cultiores reddit. Denique in Thracia aliquamdiu moratus evanescit et divinos honores consequitur.
83. Eryx, Veneris et Butae filius, Siciliae regulus condit urbem sui nominis et in eius arce templum Veneris Erycinae; quod post Erycem Aeneas, Siculi, Cartha-

Cap.

ginienses, Romani donis et religioso cultu amplissimum reddiderunt.

84. Daphnis Mercurio et nympba genitus in amoenissima convalle montium Heraeorum bucolicorum modorum inventer exstitit. Ab irata nympba visu orbatu.
85. Orion venatione magnique roboris operibus clarus portum, qui Acte appellatur, ad Messaniam construit. Quaeritur num Sicilia olim chersoneus fuerit. Orion inter astra relatus.

NOTARUM EXPLICATIO.

- A = Coisimianus codex saec. XV (praef. p. VII)
 B = Motinensis codex saec. XV (praef. p. VII)
 C = Vaticanus codex saec. XII (praef. p. XIV)
 D = Vindobonensis codex saec. XI (praef. p. IV)
 E = Parisianus codex saec. XVI (praef. p. XI)
 F = } Claromontani codices saec. XVI (praef. p. XVI)
 G = }
 M = Venetus codex saec. XV (praef. p. XV)
 N = Vindobonensis codex saec. XVI (praef. p. XI)
 vulg. = vulgaris lectio omnium librorum praeter D
 II = secundae classis libri i. e. omnes codices praeter ABD
 Eich. = Eichstaedti
 Rhod. = Rhodomani
 Steph. = Stephani
 Wess. = Wesselingi

editio (praef. p. XXII s.)

Hertlein: programmata, Wertheim 1864. 1865. 1866. 1871.
 1873

Reiske: animadversionum ad Graecos auctores vol. I
 Schäfer: meletemata in Dionys. Halic.

1 Τόδε ἐνιστίν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.

Προοίμιον τῆς ὅλης πραγματείας.

Περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις λεγομένων περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως.

6 Περὶ τῶν θεῶν ὅσοι πόλεις ἔκτισαν κατ' Αἴγυπτον.

Περὶ τῶν πρώτων γεγενημένων ἀνθρώπων καὶ τοῦ παλαιωτάτου βίου.

Περὶ τῆς τῶν ἀθανάτων τιμῆς καὶ τῆς τῶν νανῶν κατασκευῆς.

10 Περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς κατ' Αἴγυπτον χώρας καὶ τῶν
2 περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν παραδοξολογουμένων, τῆς τε
τούτου πληρώσεως τῆς αἰτίας καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ φι-
λοσόφων ἀποφάσεων.

Περὶ τῶν πρώτων γεγενημένων κατ' Αἴγυπτον βασιλέων καὶ
15 τῶν κατὰ μέρος αὐτῶν πράξεων.

Περὶ κατασκευῶν τῶν πυραμίδων τῶν ἀναγεγομένων
ἐν τοῖς ἐπὶ θαυματούχοις λόγοις.

Περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστηρίων.

Περὶ τῶν ἀφιερωμένων Ἱερῶν κατ' Αἰγυπτίους.

90 Περὶ τῶν νομίμων τῶν περὶ τοὺς τετελεστηκότας παρ'
Αἰγυπτίοις γεγενημένων.

Περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυματούχων
παραβλόντες εἰς Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων μα-
θόντες μετήνεγκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Haec omnia desunt in D, argumentum aliud finit A.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΕΥΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΡΩΤΗ.

1 Τοῖς τὰς κοινὰς ἱστορίας πραγματευσαμένοις
μεγάλως χάριτας ἀπονέμειν δίκαιον πάντας ἀνθρώ-
πους, ὅτι τοῖς ἰδίοις πόνοις ὠφελῆσαι τὸν κοινὸν
βίον ἐφιλοτιμήθησαν· ἀκίνδυνον γὰρ διδασκαλίαν
τοῦ συμφέροντος εἰσηγησάμενοι καλλίστην ἐμπει-
ρίαν διὰ τῆς πραγματείας ταύτης περιποιούσι τοῖς
2 ἀνεγινώσκουσιν. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῆς πείρας ἐκάστου
μάθησις μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ποιεῖ τῶν
χρησίμων ἕκαστα διαγινώσκειν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν
ἡρώων ὁ πολυπειρώτατος μετὰ μεγάλων ἀνιχημάτων
πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἔσται καὶ νόον ἔγρω·
ἡ δὲ διὰ τῆς ἱστορίας περιγινομένη σύνεσις τῶν ἄλ-
λοτριῶν ἀποτευγμάτων τε καὶ κατορθωμάτων ἐπί-
3 ρατον κακῶν ἔχει τὴν διδασκαλίαν. ἔπειτα πάντας
ἀνθρώπους, μετέχοντας μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους συγ- 15
γενείας, τόποις δὲ καὶ χρόνοις διεστηκότας, ἐφιλοτι-
μήθησαν ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἀγαγεῖν,
ὥσπερ τινὲς ὑπουργοὶ τῆς θείας προνοίας γενηθέν-
τες. ἐκείνη τε γὰρ τὴν τῶν ὀρωμένων ἄστρον διακό-
σμησιν καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις εἰς κοινὴν ἀνα- 20

λογίαν συνθεῖσα κυκλεῖ συνεχῶς ἕπαντα τὸν αἰῶνα,
 τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστοις ἐκ τῆς πεπωμένης μερί-
 ζουσα, οἱ τε τὰς κοινὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις κα-
 θέατο μίᾳ πόλει ἀναγράφαντες ἕνα λόγον καὶ
 κοινὸν χρηματιστήριον τῶν συντεταγμένων ἀπέ-
 δειξαν τὰς ἑαυτῶν πραγματείας. καλὸν γὰρ τὸ δύ-
 νασθαι τοῖς τῶν ἄλλων ἀγνοήμασι πρὸς διορθώσιν
 χρῆσθαι παραδείγμασι, καὶ πρὸς τὰ συγκυροῦντα
 ποικίλως κατὰ τὸν βίον ἔχειν μὴ ζήτησιν τῶν πρα-
 ττομένων, ἀλλὰ μίμησιν τῶν ἐπιτετυγμένων. καὶ
 γὰρ τοὺς πρεσβυτέρους ταῖς ἡλικίαις ἕπαντες τῶν
 νεωτέρων προκρίνουσιν ἐν ταῖς συμβουλαῖς διὰ τὴν
 ἐκ τοῦ χρόνου περιγεγενημένην αὐτοῖς ἐμπειρίαν
 ἧς τοσοῦτον ὑπερέχειν συμβέβηκε τὴν ἐκ τῆς ἱστο-
 ρίας μάθησιν ὅσον καὶ τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων
 προτιροῦσαν αὐτὴν ἐπεγνώκαμεν. διὸ καὶ πρὸς
 ἀπάσας τὰς τοῦ βίου περιστάσεις χρησιμωτάτην ἔν-
 τις εἶναι νομίσαι τὴν ταύτης ἀνάληψιν. τοῖς μὲν δ'
 γὰρ νεωτέροις τὴν τῶν γεγηρακότων περιποιεῖ σὺν-
 εῖν, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις πολλαπλασιάζει τὴν ὑπάρ-
 χουσαν ἐμπειρίαν, καὶ τοὺς μὲν ἰδιώτας ἀξιόους ἡγε-
 μονίας κατασκευάζει, τοὺς δ' ἡγεμόνας τῷ διὰ τῆς
 δόξης ἀθηναισμῷ προτρέπεται τοῖς καλλίστοις τῶν
 ἔργων ἐπιχειρεῖν, χωρὶς δὲ τούτων τοὺς μὲν στρα-
 τιώτας τοῖς μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπαίνοις ἐτοιμοτά-
 ρους κατασκευάζει πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κιν-
 δύνους, τοὺς δὲ πονηροὺς τῶν ἀνθρώπων ταῖς αἰωνί-
 οις βλασφημίαις ἀποτρέπει τῆς ἐπὶ τὴν κακίαν ὁρ-

1 κυκλοῖ D   4 ἕνα λόγον] ἀνάλογον Reiske   16 ὑπε-
 ρεῖσθαι CF   27 αἰωνίαις CD; corr. Dind.

2 μῆς. καθόλου δὲ διὰ τὴν ἐκ ταύτης ἐπ' ἀγαθῷ μνή-
 μην οἱ μὲν κρίσται πόλειων γενέσθαι προεκληθή-
 σαν, οἱ δὲ νόμους εἰσηγήσασθαι περιέχοντας τῷ
 κοινῷ βίῳ τὴν ἀσφάλειαν, πολλοὶ δ' ἐπιστήμας καὶ
 τέχνας ἐξευρεῖν ἐφιλοτιμήθησαν πρὸς εὐεργεσίαν
 τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. ἐξ ἐκείνων δὲ συμ-
 πληρουμένης τῆς εὐδαιμονίας, ἀποδοτέον τῶν ἐπαί-
 νων τὸ πρωτεῖον τῇ τούτων μάλιστα αἰτία ἱστορίᾳ.
 3 ἡγητέον γὰρ εἶναι ταύτην φύλακα μὲν τῆς τῶν ἀξιο-
 λόγων ἀρετῆς, μάρτυρα δὲ τῆς τῶν φαύλων κακίας, 10
 εὐεργέτιν δὲ τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. εἰ γὰρ
 ἡ τῶν ἐν ἥδον μυθολογία τὴν ὑπόθεσιν πεπλασμένην
 ἔχουσα πολλὰ συμβάλλεται τοῖς ἀνθρώποις πρὸς
 εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην, πόσῳ μᾶλλον ὑπολη-
 πτίον τὴν προφητίαν τῆς ἀληθείας ἱστορίαν, τῆς 15
 ὅλης φιλοσοφίας οἰοῦναι μητρόπολιν οὔσαν, ἐπισκευ-
 ᾶσαι δύνασθαι τὰ ἥθη μᾶλλον πρὸς καλοκάγαθειαν;
 2 πάντες γὰρ ἄνθρωποι διὰ τὴν τῆς φύσεως ἀσθέν-
 νειαν βιοῦσι μὲν ἀκαριαῖόν τι μέρος τοῦ πατιῶς αἰ-
 ῶνος, τετελευτήμασι δὲ πάντα τὸν ὕστερον χρόνον, 20
 καὶ τοῖς μὲν ἐν τῷ ζῆν μῆδεν ἀξιόλογον πράξασιν
 ἅμα ταῖς τῶν σωμάτων τελευταῖς συνεποδνησκει
 καὶ τὰ ἕλλα πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον, τοῖς δὲ δι'
 ἀρετὴν περιποιησαμένοις δόξαν εἰ πράξεις ἅπαντα
 τὸν αἰῶνα μνημονεύονται, διαβώμεναι τῷ θειοτάτῳ 25
 4 τῆς ἱστορίας στόματι. καλὸν δ', οἶμαι, τοῖς εὐφρο-
 νοῦσι θνητῶν πόρων ἀντικαταλλάξασθαι τὴν ἐθέ-

1 ἀγαθῷ] ἀμικρον CF 3 περιέχοντας Ch. Graue 8
 αἰτία om. CF 9 φύλακα G, φυλακὴν ceteri 12 ἐπὶ-
 μετρεῖ D 14 μᾶλλον om. CF 17 ἥθη CF 27 ἀνταί-
 λαξασθαι D (cf. X 21,5).

νατον εὐφημίαν. Ηρακλῆς μὲν γὰρ ὁμολογεῖται
πάντα τὸν γενόμενον αὐτῷ κατ' ἀνθρώπου χρόνον
ἵπομειναι μεγάλους καὶ συνεχεῖς πόνοους καὶ κιν-
δύνους ἔκουσίως, ἵνα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων εὐ-
εργετήσας τύχη τῆς ἀθανασίας· τῶν δὲ ἄλλων ἀγα-
θῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἡρωικῶν, οἱ δὲ ἰσοθέων τιμῶν
ἔτυχον, πάντες δὲ μεγάλων ἐκαίνων ἡξιώθησαν, τὰς
ἀρετὰς αὐτῶν τῆς ἱστορίας ἀπαθανατιζούσης. τὰ
μὲν γὰρ ἄλλα μνημεῖα διαμένει χρόνον ὀλίγον, ὑπὸ
πολλῶν ἐκαιρούμενα περιστάσεων, ἡ δὲ τῆς ἱστο-
ρίας δύναμις ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διήκονσα
τὸν πάντα τᾶλλα λυμαινόμενον χρόνον ἔχει φύλακα
τῆς κίωνίου παραδόσεως τοῖς ἐπιγινόμενοις· συμ-
βάλλεται δ' αὕτη καὶ πρὸς λόγου δύναμιν, οὗ
καλλίον ἕτερον οὐκ ἂν τις ὁραδίως εὔροι. τούτῳ
γὰρ οἱ μὲν Ἕλληνες τῶν βαρβάρων, οἱ δὲ περαι-
τεωμένοι τῶν ἀπαιδευτῶν προίχουσι, πρὸς δὲ τού-
τοις διὰ μόνον τοῦτον δυνατόν ἐστιν ἵνα τῶν πολ-
λῶν περιγενέσθαι καθόλου δὲ φαίνεται πᾶν τὸ
προτεθὲν τοιοῦτον ὅποιον ἂν ἡ τοῦ λέγοντος δύ-
ναμις παραστήσῃ, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀξίους
λόγου προσωγορεύομεν, ὥς τοῦτο τὸ πρωτεῖον
τῆς ἀρετῆς περιπεποιημένους· εἰς πλείω δὲ μέρη
τούτου διηρημένον, συμβαίνει τὴν μὲν ποιητικὴν
τέρπειν μᾶλλον ἢ περ ὠφελεῖν, τὴν δὲ νομοθεσίαν
κολάζειν, οὐ διδάσκειν, παραπλησίως δὲ καὶ τᾶλλα
μέρη τὰ μὲν μηδὲν συμβάλλεσθαι πρὸς εὐδαιμο-

18 ἵνα] τὸν ἵνα CF 20 προστεθὲν CDF², προστε-
θεῖς F¹G¹, παραθὲν G²; corr. Weaselung 22 τοῦτο]
τούτους DF τό f. delendum.

νίαν, τὰ δὲ μειγμένην ἔχειν τῷ συμφέροντι τὴν
βλάβην, ἐνια δὲ κατεψεύσθαι τῆς ἀληθείας, μόνην
δὲ τὴν ἱστορίαν, συμφωνούντων ἐν αὐτῇ τῶν λό-
γων τοῖς ἔργοις, ἅπαντα τὰλλα χρήσιμα τῇ γραφῇ
περιμληφέναι. ὁρᾶσθαι γὰρ αὐτὴν προτρεπομένην
ἐπὶ δικαιοσύνην, κατηγοροῦσαν τῶν φαύλων, ἐγκω-
μιάζουσαν τοὺς ἀγαθοὺς, τὸ σύνολον ἐμπειρίαν με-
γίστην περιποιούσαν τοῖς ἐντυγχάνουσι.

Διὸ καὶ θεωροῦντες ἡμεῖς δικαίως ἀποδοχῆς
τυγχάνοντες τοὺς ταύτην πραγματευσαμένους προή-
χθημεν ἐπὶ τὸν ὅμοιον τῆς ὑποθέσεως ζῆλον. ἐπι-
στήσαντες δὲ τὸν νοῦν τοῖς πρὸ ἡμῶν συγγραφεῦσιν
ἀπιδεξάμεθα μὲν ὥς ἐνὶ μάλιστα τὴν προαίρεσιν
αὐτῶν, οὐ μὴν ἐξαργάσθαι πρὸς τὸ συμφέρον καὶ
τὸ δυνατόν τὰς πραγματείας αὐτῶν ἐπιλάβομεν.
καί μιν γὰρ τοῖς ἀναγινώσκουσι τῆς ὀφελείας ἐν
τῷ πλείσταις καὶ ποικιλωτάταις περιστάσεσι λαμβά-
νειν, οἱ πλείστοι μὲν ἐνὸς ἔθνους ἢ μιᾶς πόλεως
ἀντοτελείς πολέμους ἀνέγραψαν, ὀλίγοι δ' ἀπὸ τῶν
ἀρχαίων χρόνων ἀρξάμενοι τὰς κοινὰς πράξεις ἐπε-
χείρησαν ἀναγράφειν μέχρι τῶν καθ' αἴτιους και-
ρῶν, καὶ τούτων οἱ μὲν τοὺς οἰκείους χρόνους ἐκά-
στοις οὐ παρέξενξαν, οἱ δὲ τὰς τῶν βαρβάρων πράξεις
ὑπερέβησαν, ἔτι δ' οἱ μὲν τὰς παλαιὰς μυθολογίας
διὰ τὴν δυσχέρειαν τῆς πραγματείας ἀπεδοκίμασαν,
οἱ δὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἐπιβολῆς οὐ συντέλεισαν,
μεσολαβηθέντες τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπρωμένης. τῶν
δὲ τὴν ἐπιβολὴν ταύτης τῆς πραγματείας πεποιημέ-

14 καὶ] κατὰ Stephanus

τοῖς DF¹, ἐπὶ τοῖς CF¹

16 τοῖς Wesseling, ἐν

18 ἐνὸς add. Porson.

νων οὐδεὶς προεβίβασε τὴν ἱστορίαν κατωτέρω τῶν
 Μακεδονικῶν καιρῶν· οἱ μὲν γὰρ εἰς τὰς Φιλίππου
 πράξεις, οἱ δ' εἰς τὰς Ἀλεξάνδρου, τινὲς δ' εἰς τοὺς
 διαδόχους ἢ τοὺς ἐπιγόνους κατίστρεψαν τὰς συν-
 τάξεις· πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων τῶν μετὰ ταῦτα
 πράξεων ἀπολλελεωμένων μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου
 τῶν ἱστοριογράφων οὐδεὶς ἐπεβάλετο πᾶσιν μιᾶς
 συντάξεως περιγραφῇ πραγματεύεσθαι διὰ τὸ μέ-
 γεθος τῆς ὑποθέσεως. διὸ καὶ ἐρημιζόντων τῶν τε
 χρόνων καὶ τῶν πράξεων ἐν πλείοσι πραγματεῖαις
 καὶ διαφόροις συγγραφεῦσι δυσπερίληπτος ἡ τοῦ-
 των ἀνάληψις γίνεται καὶ δυσμνημόνευτος. ἐξετά-
 σαντες οὖν τὰς ἑκάστου τούτων διαθίσεις ἐκρί-
 ναμεν ὑπόθεσιν ἱστορικὴν πραγματεύεσθαι τὴν
 πλείστα μὲν ὠφελῆσαι δυναμένην, ἐλάχιστα δὲ τοὺς
 ἀναγινώσκοντας ἐνοχλήσουσαν. εἰ γάρ τις τὰς εἰς
 μνήμην παραδιδόμενας τοῦ σύμπαντος κόσμου πρά-
 ξεις, ὥσπερ τινὸς μιᾶς πόλεως, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν
 ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀναγράφει κατὰ τὸ δυνατόν
 μέχρι τῶν καθ' αὐτὸν καιρῶν, πόνον μὲν αἶψα πο-
 λὺν ὑπομίνειν δὴλον ὅτι, πραγματεῖαν δὲ πασῶν
 εὐχρηστοτάτην συντάττει τοῖς φιλαναγνωστοῦσιν.
 ἐξίσταται γὰρ ἐκ ταύτης ἕκαστον πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπό-
 στασιν ἱεοίμως λαμβάνειν τὸ χρήσιμον, ὥσπερ ἐκ
 μεγάλης ἀρουόμενοι πηγῆς. τοῖς μὲν γὰρ ἐπιβαλ-
 λομένοις διεξίειναι τὰς τῶν τοσούτων συγγραφέων
 ἱστορίας πρῶτον μὲν οὐ ῥάδιον εὐπορῆσαι τῶν εἰς
 τὴν χρεῖαν πιπτονσῶν βίβλων, ἐπιτα διὰ τὴν ἀνω-

μαλίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν συνταγμάτων δυσκατά-
ληπτος γίνεται τελέως καὶ δυσείρictos ἢ τῶν πεπρα-
γμένων ἀνάληψις· ἢ δ' ἐν μιᾷ συντάξει περι-
γραφῇ πραγματεία τὸ τῶν πράξεων εἰρόμενον ἔχουσα
τὴν μὲν ἀνάγνωσιν εἰοίμην παρέχεται, τὴν δ' ἀνά-
ληψιν ἔχει παντελῶς εὐπαρεκχολούθητον. καθόλου
δὲ τῶν ἄλλων τοσοῦτον ὑπερέχειν ταύτην ἡγησίαν
ὅσῳ χρησιμώτερόν ἐστι τὸ πᾶν τοῦ μέρους καὶ τὸ
συνεχὲς τοῦ διεσπρηγμένου, πρὸς δὲ τοῦτοις τὸ διη-
κριβομένον τοῖς χρόνοις τοῦ μηδὲ γινωσκομένου¹²
ταῖς ἐπράχθη καιροῖς.

- 4 Διόπερ ἡμεῖς ὁρῶντες ταύτην τὴν ὑπόθεσιν
χρησιμωτάτην μὲν οὖσαν, πολλοῦ δὲ πόνου καὶ
χρόνου προσδεομένην, τριάκοντα μὲν ἔτη περὶ αὐ-
τὴν ἐπραγματεύθημεν, μετὰ δὲ πολλῆς κακοπαθείας¹³
καὶ κινδύνων ἐπὶ ἡλθομεν πολλὴν τῆς τε Ἀσίας καὶ
τῆς Εὐρώπης, ἵνα τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ πλείστων
μερῶν αὐτόπται γενηθῶμεν· πολλὰ γάρ παρὰ τὰς
ἀγνοίας τῶν τόπων διήμαρτον οὐχ οἱ τυχόντες τῶν
συγγραφῶν, ἀλλὰ τινες καὶ τῶν τῇ δόξῃ πεπρα-¹⁴
2 τευκότων. ἀφορμῇ δὲ πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην
ἐχορηγάμεθα μέλιστα μὲν τῇ πρὸς τὴν πραγματείαν
ἐπιθυμίᾳ, δι' ἣν πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ δοκοῦν ἔπο-
ρον εἶναι τυγχάνει συντελείας, ἔπειτα καὶ τῇ
ἐν Ῥώμῃ χορηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν ἐποκειμένην¹⁵
3 ὑπόθεσιν ἀνηκόντων. ἢ γὰρ ταύτης τῆς πόλεως

2 καὶ δυσείρictos om. AE. πεπραγματευμένη F. 3 μιᾷ
Schäfer, μία cod. 9 διεσπρηγμένου CF. 19 τυχόντες] μέ-
ρον add. F. 24 τῇ — χορηγία Hertlein, διὰ τῆς — χορη-
γίας libri 25 ἐν] ἐν τῇ DF.

ὑπεροχή, διατείνουσα τῇ δυνάμει πρὸς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἐτοιμοτάτας καὶ πλείστας ἡμῖν ἀφορμὰς παρῆσχετο παρεπιδημήσασιν ἐν αὐτῇ πλείω χρόνον. ἡμεῖς γὰρ ἐξ Ἀγυρίου τῆς Σικελίας ὄντες, καὶ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τοῖς ἐν τῇ νήσῳ πολλὴν ἐμπειρίαν τῆς Ῥωμαίων διαλέκτου περιπεποιημένοι, πάσας τὰς τῆς ἡγεμονίας ταύτης πράξεις ἀκριβῶς ἀντελάβομεν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων. πεποιημένα δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῶν μυθολογουμένων παρ' Ἑλλήσι τε καὶ βαρβάροις, ἐξετάσαντες τὰ παρ' ἑκάστοις ἱστοροῦμενα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἐφ' ὅσον ἡμῖν δύναμις.

Ἐπεὶ δ' ἡ μὲν ὑπόθεσις ἔχει τέλος, αἱ βίβλοι δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἀνέκδοτοι τυγχάνουσιν οὐσαι, βούλομαι βραχεῖα προδιορίσαι περὶ ὅλης τῆς πραγματείας. τῶν γὰρ βιβλίων ἡμῖν ἔξ μὲν αἱ πρῶται περιέχουσι τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις καὶ μυθολογίας, καὶ τούτων αἱ μὲν προηγούμεναι τρεῖς τὰς βαρβαρικὰς, αἱ δ' ἑξῆς σχεδὸν τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολογίας. ἐν δὲ ταῖς μετὰ ταύτας ἑνδεκα τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν κοινὰς πράξεις ἀναγεγράφαμεν ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς· ἐν δὲ ταῖς ἑξῆς εἴκοσι καὶ τρισὶ βίβλοις τὰς λοιπὰς ἀπ᾽ ἅσας κατετάξαμεν μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ συστάντος πολέμου Ῥωμαίοις πρὸς Κελτοὺς, καθ' ὃν ἡγούμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς θεὸς κατεπολέμησε μὲν τὰ πλείστα καὶ μαχिमώτατα τῶν Κελτῶν ἔθνη, προειβίβασε δὲ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης μέχρι τῶν

4 ἀγγυρίου D, ἀγγυρίον τὸ γένος CF 16 ἡμῖν ἔξ μὲν αἱ] ἡμῖν ἔξ αἱ D, αἱ μὲν ἔξ comico.

Βρεττανικῶν νήσων· τούτου δ' αἱ πρότεαι πράξεις
ἐπιτελέσθησαν ὀλυμπιάδος τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδο-
ηκοστῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐκ' ἄρχοντος Ἀθη-
νησιν Ἡρώδου.

5 Τῶν δὲ χρόνων τούτων περιελημμένων ἐν
ταύτῃ τῇ πραγματείᾳ τοὺς μὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν
οὐ διαριζόμεθα βεβαίως διὰ τὸ μηδὲν περὶ ἀπὸ
περιληφέναι περὶ τούτων πιστευόμενον, ἀπὸ δὲ
τῶν Τρωικῶν ἐκολουθῶς Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ
τίθμεν ὀγδοήκοντ' ἔτη πρὸς τὴν κέθοδον τῶν Ἡρα-
κλειδῶν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην ὀλυμπιάδα
δυοὶ λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα, συλ-
λοριζόμενοι τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Ἀκκιδεΐμονι
βασιλευσάντων, ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος εἰς
τὴν ἄρχὴν τοῦ Κελτικοῦ πολέμου, ἣν τελευταίην πε-
ποιημένα τῆς ἱστορίας, ἐπιακόσια καὶ τριάκοντα
ὥστε τὴν ὅλην πραγματείαν ἡμῶν τετταράκοντα
βίβλων οὖσαν περιέχειν ἔτη δυοὶ λείποντα τῶν χι-
λίων ἑκατὸν τετταράκοντα χωρὶς τῶν χρόνων τῶν
περιεχόντων τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις.

2 Ταῦτα μὲν οὖν ἀκριβῶς προδιωρισάμεθα, βου-
λόμενοι τοὺς μὲν ἀναγινώσκοντας εἰς ἐννοίαν ἀγα-
γεῖν τῆς ὅλης προθέσεως, τοὺς δὲ διασκαπάζειν
ἐκδοτάς τὰς βίβλους ἀποτρέψαι τοῦ λυμαινέσθαι
τὰς ἀλλοτρίας πραγματείας. ἡμῖν δὲ παρ' ὅλην τὴν
ἱστορίαν τὰ μὲν γραφέντα καλῶς μὴ μεταχέτω φθόγου,
τὰ δὲ ἐγνωθέντα τυγχάνειω διορθώσεως ὑπὸ τῶν
3 δυνατατέρων. διεληλυθότες δὲ ὑπὲρ ὧν προηρου-

2 ἐπιτελέσθησαν CF

3 πρῶτον] τρίτος Holzapfel.

μεθα, τὴν ἐπαγγελίαν τῆς γραφῆς βεβαιοῦν ἐγχειρήσομεν.

Περὶ μὲν οὖν θεῶν τίνας ἐννοίας ἔσχον οἱ πρῶ- 6
 τοι καταδειξάντες τιμὰν τὸ θεῖον, καὶ τῶν μυθο-
 λογουμένων περὶ ἑκάστου τῶν ἀθανάτων, τὰ μὲν
 πολλὰ συντάξασθαι παρήσομεν κατ' ἰδίαν διὰ τὸ
 τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλοῦ λόγου προσδεῖσθαι,
 ὅσα δ' ἂν ταῖς προκειμέναις ἱστορίαις οἰκεία δό-
 ξωμεν ὑπάρχειν, παραστήσομεν ἐν κεφαλαίοις, ἵνα
 10 μηδὲν τῶν ἀκοῆς ἄξιων ἐπιζητῆται. περὶ δὲ τοῦ 2
 γένους τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων καὶ τῶν πρᾶχθέν-
 των ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης,
 ὥς ἂν ἐνδέχεται περὶ τῶν οὕτω παλαιῶν, ἀκριβῶς
 ἀναγράφομεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀρξά-
 15 μενοι. περὶ τῆς πρώτης τοίνυν γενέσεως τῶν ἀν- 2
 θρώπων διτταὶ γέγονασιν ἀποφάσεις παρὰ τοῖς νο-
 μιματώτεοις τῶν τε φυσιολόγων καὶ τῶν ἱστορικῶν·
 οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀγέννητον καὶ ἄφθαρτον ὑπόστη-
 σάμενοι τὸν κόσμον, ἀπεφάνησαν καὶ τὸ γένος τῶν
 20 ἀνθρώπων ἐξ αἰῶνος ὑπάρχειν, μηδέποτε τῆς αὐτῶν
 τεκνώσεως ἀρχὴν ἔσχηκυίας· οἱ δὲ γεννητὸν καὶ
 φθαρτὸν εἶναι νομίσαντες ἔφησαν ὁμοίως ἐκείνῳ
 τοῖς ἀνθρώποις τυχεῖν τῆς πρώτης γενέσεως ὀρι-
 σμένοις χρόνοις.

4 τιμὰς om. D καὶ περὶ τῶν μυθολογουμένων ἑκά-
 στου codices (et Euseb. praep. ev. 17, 1); corr. Dindorf
 (cf. IV 6, 1) 6 παρήσομεν Madvig, παρασώμεθα libri
 8 οἰκεία scripsi, τοικόντα libri 16 παρὰ τοῖς νομιματώτα-
 τοις καὶ νομιματώτεοις D 22 ἀφθαρτον C; καὶ φθαρτὸν
 om. F 22 ἐκείνῳ Rhodoman, ἐκείνοις codices, ἐκείνῳ καὶ
 Hertlein.

7 Κατὰ γὰρ τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν ὅλων σύστασιν μίαν
 ἔχειν ἰδίαν οὐρανὸν τε καὶ γῆν, μιμνημένης αὐτῶν
 τῆς φύσεως· μετὰ δὲ ταῦτα διαστάντων τῶν σωμα-
 των ἀπ' ἀλλήλων, τὸν μὲν κόσμον περιλαβεῖν ἄπα-
 σαν τὴν ὁρωμένην ἐν αὐτῷ σύνταξιν, τὸν δ' ἀέρα
 κινήσεως τυχεῖν συνεχοῦς, καὶ τὸ μὲν πυρῶδες αὐ-
 τοῦ πρὸς τοῖς μεταωροτάτους τόπους συνδραμεῖν,
 ἄνωφεροῦς οὐσης τῆς τοιαύτης φύσεως διὰ τὴν κον-
 φότητα· ἀπ' ἧς αἰτίας τὸν μὲν ἥλιον καὶ τὸ λοιπὸν
 πλῆθος τῶν ἡστρων ἐναποληφθῆναι τῇ πάσῃ δίνῃ·
 τὸ δὲ ἰλυώδες καὶ θολερὸν μετὰ τῆς τῶν ὕγρων
 συγκρίσεως ἐπὶ ταῦτό καταστῆναι διὰ τὸ βάρος·
 2 εἰλούμενον δ' ἐν ἑαυτῷ συνεχῶς καὶ συστριφόμενον
 ἐκ μὲν τῶν ὕγρων τὴν θάλατταν, ἐκ δὲ τῶν στε-
 ρεμνισμάτων ποιῆσαι τὴν γῆν πηλώδη καὶ πεν-
 3 τελῶς ἀπαλὴν. ταύτην δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ
 τὸν ἥλιον πυρὸς καταλάμπαντος πῆξιν λαβεῖν, ἔπειτα
 διὰ τὴν θερμασίαν ἀναζυμωμένης τῆς ἐπιφανείας
 συνοιδῆσαι τινα τῶν ὕγρων κατὰ πολλοὺς τόπους,
 καὶ γενέσθαι περὶ αὐτὰ σηπεδόνας ὕμεισι λεπτοῖς
 4 περιεχομένας· ὅπερ ἐν τοῖς ἔλασι καὶ τοῖς λιμνά-
 ζουσι τῶν τόπων ἔτι καὶ νῦν ὁρᾶσθαι γινόμενον,
 ἐπειδὴν τῆς χώρας κατεψυγμένης ἐφ' ὧν διάπυρος
 ὁ ἀήρ γίνηται, μὴ λαβὼν τὴν μεταβολὴν ἐκ τοῦ
 5 κατ' ὀλίγον. ζωογονουμένων δὲ τῶν ὕγρων διὰ
 τῆς θερμασίας τὸν εἰρημένον τρόπον τὰς μὲν τύχας
 λαμβάνειν αὐτίκα τὴν τροφήν ἐκ τῆς πιπτούσης

12 καταστῆναι] καταεστῆναι C. 13 καὶ συστριφόμενον
 συνεχῶς vulg. 19 ἀνοιδῆσαι Reiske 24 ὁ οὐκ. DE
 (Euseb.).

ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ὁμίχλης, τὰς δ' ἡμέρας ὑπὸ
τοῦ καύματος στερεοῦσθαι· τὸ δ' ἔσχατον τῶν
κυοφορουμένων τὴν τελαίαν αὐξήσιν λαρόντων, καὶ
τῶν ὑμένων διακαυθιέντων τε καὶ περιφραγόντων,
ἀναφυῆναι παντοδαποὺς τύπους ζώων. τούτων δὲ
τὰ μὲν πλείστης θερμοσίας κικονιωνηκότα πρὸς
τοὺς μετεώρους τόπους ἀπελθεῖν γενόμενα πτηνά,
τὰ δὲ γεώδους ἀντεχόμενα συγκρίσεως ἐν τῇ τῶν
ἰσπετῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιγείων τάξει κατ-
αριθμηθῆναι, τὰ δὲ φύσει ὑγρὰς μάλιστα ματιλη-
φότα πρὸς τὸν ὁμογενῆ τόπον συνδραμεῖν, ὀνομα-
σθέντα πλωτά. τὴν δὲ γῆν αἰεὶ μᾶλλον στερεομένην
ὑπὸ τε τοῦ περὶ τὸν ἥλιον πυρός καὶ τῶν πνευ-
μάτων τὸ τελευταῖον μηκέτι δύνασθαι μηδὲν τῶν
μειζόνων ζωογονεῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα μί-
ξεως ἔκαστα γεννᾶσθαι τῶν ἐμφύχων. ἔοικε δὲ περὶ
τῆς τῶν ὅλων φύσεως οὐδ' Εὐριπίδης διαφωνεῖν
τοῖς προειρημένοις, μαθητῆς δὲ τὸν Ἀντιζαγόρου τοῦ
φυσικοῦ· ἐν γὰρ τῇ Μελανίπῃ τίθησιν οὕτως,
ὥς οὐρανὸς τε γαλᾶ τ' ἦν μορφή μία·
ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δόξα,
τίκτουσι πάντα κἀνέδωκαν εἰς φάος,
δένδρη, πτηνὰ, θῆρας, οὓς θ' ἄλμυ τρέφει,
γένος τε θνητῶν.

Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης τῶν ὅλων γενέσεως
τοιαῦτα παρειλήφαμεν, τοὺς δὲ ἐξ ἀρχῆς γεννηθέν-

ἢ ἀναφύηται] καὶ φανῆναι add. D: ἀναφροσθῆναι for-
tasse 25 καὶ περὶ — παρειλήφαμεν CFGLM (et Euseb.
pr. ev. 17, 10); καὶ περὶ . . . τῶν ὅλων λόγων γενέσεως
τοιαῦτα παρειλήφαμεν· τοὺς δὲ (τῶν ὅλων — δὲ om. ABEN)
τοῦ ζωογονεῖν τὴν γῆν, εἰ καὶ παράδοξον εἶναι τισι φαίνε-

- τας τῶν ἀνθρώπων φασὶν ἐν ἀτάκτῳ καὶ θηριώδει
 βίῳ καθεστῶτας σποράδην ἐπὶ τὰς νομάς ἐξίναί,
 καὶ προσφέρεισθαι τῆς τε βοτάνης τὴν προσηνεστά-
 την καὶ τοὺς αὐτομάτους ἀπὸ τῶν δένδρων καρπούς.
 2 καὶ πολεμουμένους μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων ἀλλήλοις ἁ
 βοηθεῖν ὑπὸ τοῦ συμφέροντος διδασχομένους, ἀθροί-
 ζομένους δὲ διὰ τὸν φόβον ἐπιγινώσκειν ἐκ τοῦ
 3 κατὰ μικρὸν τοὺς ἀλλήλων τύπους. τῆς φωνῆς δ'
 ἀσήμου καὶ συγκεχυμένης οὐσης ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 διαφθεροῦν τὰς λέξεις, καὶ πρὸς ἀλλήλους τιθέντας 12
 σύμβολα περὶ ἐκάστου τῶν ὑποκειμένων γνώριμον 11
 σφίσιν αὐτοῖς ποιῆσαι τὴν* περὶ ἀπάντων ἱερμ-
 4 νείαν. τοιούτων δὲ συστημάτων γινομένων καθ'
 ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, οὐχ ὁμόφαινον πάντας
 ἔχειν τὴν διάλεκτον, ἐκάστων ὥς ἔτυχε συνταξάν- 13
 των τὰς λέξεις· διὸ καὶ παντοίους τε ὑπάρχει
 χαρακτηῖρας διαλέκτων καὶ τὰ πρῶτα γενόμενα
 συστήματα τῶν ἀπάντων ἔθνων ἀρχέγονα γενέσθαι.
 5 τοὺς οὖν πρῶτους τῶν ἀνθρώπων μηδεὶνὸς τῶν
 πρὸς βίον χρησίμων εὐρημένον ἐπιπόνως διάγειν, 20

ται, τὴν τότε ἐνέργειαν φασὶ καὶ τὰ μέχρι τῶν γινόμενα
 μαρτυρεῖν ἑαυτοῖς· κατὰ γὰρ τὴν Θηβαίδα τῆς Αἰγύπτου
 καθ' οὗς ἂν καιροὺς πλειονάσῃ τὴν ἀνάβασιν ὁ Νεῖλος καὶ
 τῆς μὲν γῆς διὰ τοῦτο καθύγρου γινομένης, τῆς δὲ περὶ τὸν
 ἥλιον θερμοσίας ἄνω προσπεισούσης καὶ διὰ τοῦτο κατὰ
 πολλοὺς τόπους τῆς ἐπιφανείας σήψεως γινομένης, πλῆθος
 μῶν ἐκ γῆς ἀναρῶμενον γεννάσθαι. ἐπὶ ε' οὖν τῆς γῆς
 σκληρῆς γεγενημένης καὶ τοῦ πικριέχοντος αἵματος οὐκίτι δια-
 τηρούντος τὴν ἐξ ἀρχῆς εὐκρασίαν (εὐταβλίαν καὶ εὐκρα-
 σίαν ABEN), φύεται ζῶα, φανερόν εἶναι λέγουσι, διότι κατὰ
 τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν ὄλων γένεσιν ἐκ τῆς γῆς συνίβαντε ζωο-
 γονεῖσθαι παντοίας φύσεις ἱερμύχων ABDEN — cf 10, 2
 9 οὐσης] ἐπαρχούσης CF (Euseb.).

γυμνοὺς μὲν ἐσθῆτος ὄντας, οἰκήσεως δὲ καὶ πυρὸς
 ἀήθεις, τροφῆς δ' ἡμέρου παντελῶς ἀνενηνοῖτους.
 καὶ γὰρ τὴν συγκομιδὴν τῆς ἀγρίας τροφῆς ἀγνο- 6
 οῦντας μηδεμίαν τῶν καρπῶν εἰς τὰς ἐνδείας ποι-
 εῖσθαι παράθισιν· διὸ καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀπόλλυ-
 σθαι κατὰ τοὺς χειμῶνας διὰ τε τὸ ψύχος καὶ τὴν
 σπάνιν τῆς τροφῆς. ἐκ δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς 7
 πείρας διδασκομένους εἰς τε τὰ σπῆλαια καταφεύ-
 γειν ἐν τῷ χειμῶνι καὶ τῶν καρπῶν τοὺς φυλάτ-
 10 τεῖσθαι δυναμένους ἀποτίθεσθαι. γνωσθέντος δὲ τοῦ 8
 πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων κατὰ μικρὸν
 καὶ τὰς τέχνας εὗρεσθῆναι καὶ τἄλλα τὰ δυνάμενα
 τὸν κοινὸν βίον ὠφελεῖν. καθόλου γὰρ πάντων 9
 τὴν χρεῖαν αὐτὴν διδάσκαλον γενέσθαι τοῖς ἀνθρώ-
 10 ποις, ὁφηγουμένην οἰκείως τὴν ἐκάστου μάθησιν
 εὐφραίνει ἥρω καὶ συνεργοὺς ἔχοντι πρὸς ἅπαντα χεῖ-
 ρας καὶ λόγον καὶ ψυχῆς ἐργάζονται.

Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης γενέσεως τῶν ἀν- 10
 θρώπων καὶ τοῦ παλαιοτάτου βίου τοῖς ᾠητέσι
 20 ἐρικεισθησόμεθα, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας. περὶ 9
 δὲ τῶν πράξεων τῶν παραδεδομένων μὲν εἰς μνή-
 μην, γενομένων δὲ ἐν τοῖς γνωριζομένοις τόποις
 τῆς οἰκουμένης, διεξιέναι πειρασόμεθα. τοὺς μὲν 2
 οὖν πρώτους ὑπάρξαντας βασιλεῖς οὔτ' αὐτοὶ λέγειν
 25 ἔχομεν οὔτε τῶν ἱστορικῶν τοῖς ἐπαγγελλομένοις
 εἰδέναι συγκατατιθέμεθα· ἀδύνατον γὰρ τὴν εὐρε-
 σιν τῶν γραμμάτων οὕτως εἶναι παλαιῶν ὥστε
 τοῖς πρώτοις βασιλεῦσιν ἡλικιώσιδα γενέσθαι· εἰ

7 τοῦ Schäfer, ταῦτα codices

8 καταφεύγειν B

19 ἐξευρεσθῆναι C 24 οὐκ om. D.

- δέ τις καὶ τοῦτο συγχωρήσαι, τό γε τῶν ἱστοριο-
γράφων γένος παντελῶς φαίνεται ταυσι τῷ κοινῷ
βίῳ συνεσταμένον. περὶ δὲ τῆς τοῦ γένους ἀρχαιό-
τητος οὐ μόνον ἀμφισβητοῦσιν Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ 13
πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἑαυτοὺς αὐτόχθονας λέγον-
τες καὶ πρώτους τῶν ἐπάντων ἀνθρώπων εὐρετὰς
γενέσθαι τῶν ἐν τῷ βίῳ χρησίμων, καὶ τὰς γενο-
μένας παρ' αὐτοῖς πράξεις ἐκ πλείστων χρόνων
ἀναγραφῆς ἡξιώσθαι. ἡμεῖς δὲ περὶ μὲν τῆς ἐκά-
στων παλαιότητος τάκριβες καὶ τίνων προτερεῖ τὰ 14
ἔθνη τῶν ἄλλων τοῖς χρόνοις καὶ πόσοις ἔτεσιν οὐκ
ἐν διορισαίμεθα, τὰ δὲ λεγόμενα παρ' ἐκάστοις
περὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν παλαιῶν πράξεων ἐν
κεφαλαίοις ἀναγράφομεν, στοχαζόμενοι τῆς συμμε-
τρίας. περὶ πρώτων δὲ τῶν βαρβάρων διέξιμεν, 15
οὐκ ἀρχαιοτέρους αὐτοὺς ἡγούμενοι τῶν Ἑλλήτων,
καθάπερ Ἐφορος εἰρηκεν, ἀλλὰ προδιελθεῖν βουλό-
μενοι τὰ πλείστα τῶν περὶ αὐτοὺς, ὅπως ἀρξάμε-
νοι τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱστορουμένων μηδεμίαν
ἐν ταῖς ἀρχαιολογίαις ἑτερογενῇ πράξει παρεμβά- 16
λωμεν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον θεῶν τε γενέ-
σις ἐπαρξαι μυθολογοῦνται, αἳ τε τῶν ἡσטרων
ἀρχαιοτάται παρατηρήσεις εὐρησθαι λέγονται, πρὸς
δὲ τοῦτοις πράξεις ἀξιόλογοι καὶ πολλὰ μεγάλων
ἀνδρῶν ἱστοροῦνται, ποιησόμεθα τῆς ἱστορίας τὴν 17
ἀρχὴν διὰ τῶν κατ' Αἴγυπτον प्राχθέντων.
- 10 Φασὶ τοίνυν Αἰγύπτιοι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν
ὄλων γενέσιν πρώτους ἀνθρώπους γενέσθαι κατὰ
τὴν Αἴγυπτον διὰ τε τὴν εὐκρασίαν τῆς χώρας καὶ
διὰ τὴν φύσιν τοῦ Νείλου, τοῦτον γὰρ πολὺγο- 18

τον ὄντα καὶ τὰς τροφὰς αὐτοφυνίς παρὲχόμενον
 ὁμοίως ἐκτρέφειν τὰ ζωογονηθέντα· τὴν τε γὰρ τοῦ
 καλάμου ὄριζαν καὶ τὸν λωτόν, ἐτι δὲ τὸν Αἰγύπτιον
 κύκνον καὶ τὸ καλούμενον κορσαῖον καὶ πολλὰ κοι-
 5 αὐθ' ἕτερα τροφήν ἐτοίμην παρέχεσθαι τῷ γένει
 τῶν ἀνθρώπων. τῆς δ' ἐξ ἀρχῆς παρ' αὐτοῖς ζωογο-
 νίας τεκμήριον πειρῶνται φέρειν τὸ καὶ νῦν ἐτι τὴν
 ἐν Θηβαίῃδι χώραν κατὰ τινὰς καιροὺς τοσοῦτους
 καὶ τηλικούτους μὲν γεννᾶν ὥστε τοὺς ἰδόντας τὸ
 10 γινόμενον ἐκπληττεσθαι· ἐνίοις γὰρ αὐτῶν ἕως μὲν
 τοῦ στήθεος καὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν διατετυ-
 πώσθαι καὶ κίνησιν λαμβάνειν, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ
 σώματος ἔχειν ἀδιατύπωτον, μενούσης δὲ κατὰ
 φύσιν τῆς βώλου. ἐκ τούτων δ' εἶναι φανερόν ὅτι 3
 15 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν τῆς γῆς
 14 εὐκράτου καθιεστῶσης μάλιστα ἢν ἔσχα τὴν γένεσιν
 τῶν ἀνθρώπων ἢ κατ' Αἰγύπτου χώρα· καὶ γὰρ
 νῦν, οὐδαμοῦ τῆς ἄλλης γῆς φουόσης οὐδὲν τῶν
 τοιούτων, ἐν μόνῃ ταύτῃ θεωρεῖσθαι τινα τῶν
 20 ἐμψύχων παραδόξως ζωογονούμενα. καθόλου δὲ
 λέγουσιν, εἴτε κατὰ τὸν ἐπὶ Λευκαλίωνος γινόμενον
 κατακλυσμὸν ἐφθάσῃ τὰ πλείστα τῶν ζῴων, εἰκός
 μάλιστα διασπασθῆναι τοὺς κατὰ τὴν Αἰγύπτου ὑπὸ
 τὴν μεσημβρίαν κατοικοῦντας, ὥς ἂν τῆς χώρας
 25 αὐτῶν οὐσης ἀνόμβρου κατὰ τὸ πλείστον, εἴτε, καθ-
 ἕπερ τινὲς φασί, παντελοῦς γινομένης τῶν ἐμψύ-
 χων φθορᾶς ἢ γῇ πάλιν ἐξ ἀρχῆς καινὰς ἡνεγκε

7 τεκμήριον ἀπόδειξις πειρῶνται D; utrum est glossema?

8 ἐν τῇ Θ. χώρα F 12 καὶ ἐκασίζουσιν καὶ κίνησιν λαμβάνουσιν D; κίεσιν λαμβάνουσιν glossemati similis.

τῶν ζώων φύσεις, ὁμοῦ καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον
 πρέπειν τὴν ἀρχηγὸν τῶν ἐμψύχων γένεσιν προσ-
 5 ἅπτειν ταύτῃ τῇ χώρᾳ. τῆς γὰρ παρὰ τοῖς ἕλλοις
 ἐπομβρίας τῷ παρ' ἑαυτοῖς γινομένῳ καύματι μισγί-
 σης εἰκὸς εὐκρατότατον γενέσθαι τὸν ἄερα πρὸς
 6 τὴν ἐξ ἀρχῆς τῶν πάντων ζωογονίαν. καὶ γὰρ ἐν
 τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐτι χρόνοις κατὰ τὴν ἐπίλυστον
 Αἴγυπτον ἐν τοῖς ὁψίμοις τῶν ὑδάτων φανερώς
 7 ὁραῖσθαι γεννωμένας φύσεις ἐμψύχων· ὅταν γὰρ τοῦ
 ποταμοῦ τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένου τὴν πρώτην
 10 τῆς ἰλῦος ὁ ἥλιος διαξηράνῃ, φασὶ συνίστασθαι ζῷα,
 τινὰ μὲν εἰς τέλος ἀπηρτισμένα, τινὰ δὲ ἡμιτελῆ
 καὶ πρὸς αὐτῇ συμφυῇ τῇ γῇ.

11 Τοὺς δ' οὖν κατ' Αἴγυπτον ἀνθρώπους τὸ
 παλαιὸν γενομένους, ἀναβλέψαντας εἰς τὸν κόσμον
 καὶ τὴν τῶν ὕλων φύσιν καταπλαγέοντας τε καὶ
 θαυμάζοντας, ὑπολαβεῖν εἶναι δύο θεοὺς αἰδιόους
 τε καὶ πρώτους, τὸν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, ὧν
 τὸν μὲν Ὅσιριν, τὴν δὲ Ἴσιν ὀνομάσαι, ἀπὸ τινος
 ἐτύμου τεθείσης ἑκατέρας τῆς προσηγορίας ταύτης.
 12 μεθισταμένην γὰρ τούτων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν
 τῆς διαλέκτου τρόπον εἶναι τὸν μὲν Ὅσιριν πολυ-
 ὀφθαλμον, εἰκότως· πανταχῇ γὰρ ἐπιβάλλοντα τὰς
 ἐκτίνας ὥσπερ ὀφθαλμοῖς πολλοῖς βλέπειν ἅπασαν
 γῆν καὶ θάλατταν. καὶ τὸν ποιητὴν δὲ λέγειν σύμ-
 13 φωνα τοῦτοις

ἡέλιός θ', ὅς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

4 ἑαυτῆς D, αὐτοῖς F 7 ἐπίκταντον CF 13 πρὸς]
 βίβλιν add. D, κατὰ μέρος Hertlein καὶ προσφῆ αὐτῇ
 eunicle τῆς γῆς D 16 τε om. vulg. 23 πάντῃ CF.

τῶν δὲ παρ' Ἑλλήσι παλαιῶν μυθολόγων τινὲς τὸν 3
 Ὅσιριν Διόνυσον προσονομάζουσι καὶ Σείριον παρ-
 10 ωνύμως· ὦν Εἰδημόλοπος μὲν ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἱερασί-
 φησιν

ἄστροφαῖ Ἀιόνυσον ἐν ἰακτίνεσσι πυρωπόν,
 Ὅρφινός δέ

τοῦνεκά μιν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον.
 φασὶ δέ τινες καὶ τὸ ἔναμμα αὐτῷ τὸ τῆς νεβρίδος 4
 ἀπὸ τῆς τῶν ἡστρον ποικιλίας περιῆφθαι. τὴν δὲ
 10 Ἰσιν μεθερμηνευομένην εἶναι παλαιάν, τεθειμένης
 τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς αἰδίου καὶ παλαιᾶς γενέ-
 σιας. κίρατα δ' αὐτῇ ἐπιτιθέασιν ἀπὸ τε τῆς ὕψους
 ἣν ἔχουσα φαίνεται καθ' ὅν ἂν χρόνον ὑπάρχη
 μνησιδής, καὶ ἀπὸ τῆς καθιερωμένης αὐτῇ βοδὸς
 12 παρ' Αἰγυπτίοις. τοὺτους δὲ τοὺς θεοὺς ὑφίστανται 5
 τὸν σύμπαντα κόσμον διοικεῖν τρέφοντάς τε καὶ
 αὖξιντας πάντα τριμερέσιν ὥραις ἀοράτῳ κινήσει
 τὴν περίοδον ἀπαρτιζούσας, τῇ τε ἱαρινῇ καὶ θε-
 ρινῇ καὶ χειμερινῇ· ταύτας δ' ἐναντιωτάτην ἀλλήλαις
 16 τὴν φύσιν ἔχουσας ἀπαρτίζειν τὸν ἐνιαυτὸν ἀρίστη
 συμφωνία· φύσιν δὲ συμβάλλεσθαι πλείστην εἰς τὴν
 τῶν ἀπάντων ζωογονίαν τῶν θεῶν τούτων τὸν μὲν
 πυρώδους καὶ πνεύματος, τὴν δὲ ὕγροῦ καὶ ξηροῦ,
 κοινῇ δ' ἀμφοτέρους αἴρος· καὶ διὰ τούτων πάντα
 20 γενεᾶσθαι καὶ τρέφεσθαι. διὸ καὶ τὸ μὲν ἅπαν 6
 σῶμα τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης

1 τὸν Ὅσιριν om. D   2 ἱσονομάζουσι CF   3 Σείριον D
 4 ἄστροφαῖ CD   5 διήσθαι D   12 περιτιθέασιν CF
 15 ὑφίστανται] ἂν τις προβάλλονται add. D   20 τὴν φύσιν
 ἀλλήλαις CF   21 φύσιν] φασί Reiske   πλείστα Weiss.

ἀπαρτιζέσθαι, τὰ δὲ τούτων μέρη πάντα τὰ προειρη-
μένα, τὸ τε πνεῦμα καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ ξηρόν, ἐτι δὲ
τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ τελευταῖον τὸ ἀερώδες, ὥσπερ ἐπ'
ἀνθρώπου κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας καὶ τὰλλα
μέρη καταριθμοῦμεν, τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ σῶμα
τοῦ κόσμου συγκρίσθαι πᾶν ἐκ τῶν προειρημένων.

- 12 τούτων δ' ἕκαστον θεὸν νομίσαι καὶ προσηγορίαν
ιδίαν ἑκάστῳ θεῖναι κατὰ τὸ οἰκεῖον τοὺς πρῶτους
διαλέκτορ χρησαμένους διηρθρωμένα τῶν κατ' Αἰγυπ-
2 τον ἀνθρώπων. τὸ μὲν οὖν πνεῦμα Δία προσαγο- 10
ρεῦσαι μεθερμηνευομένης τῆς λέξεως, ὃν αἴτιον ὄντα
τοῦ ψυχικοῦ τοῖς ζῴοις ἐνόμισαν ὑπάρχειν πάντων
οἰονεῖ τινα πατέρα. συμφωνεῖν δὲ τούτοις φασὶ
καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν παρ' Ἑλλήσι ποιητῶν
ἐπὶ τοῦ θεοῦ τούτου λέγοντα

πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

- 3 τὸ δὲ πῦρ μεθερμηνευόμενον Ἥφαιστον ὀνομάσαι, 16
νομίσαντες μέγαν εἶναι θεὸν καὶ πολλὰ συμβάλλε-
4 σθαι πᾶσιν εἰς γένεσίν τε καὶ τελείαν αὐξήσιν. τὴν
δὲ γῆν ὥσπερ ἀγγεῖδόν τι τῶν φνομένων ὑπολαμ- 20
βάνοντας μητέρα προσαγορευεῖν καὶ τοὺς Ἑλληνας
δὲ ταύτην παραπλησίως Δημήτραν καλεῖν, βραχὺ
μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως· τὸ γὰρ
παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μητέρα, καθάπερ καὶ τὸν
'Ορφία προσμαρτυρεῖν λέγοντα

Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

- 5 τὸ δ' ὑγρὸν ὀνομάσαι λέγουσι τοὺς παλαιούς 'Ωκε-
άνην, ὃ μεθερμηνευόμενον μὲν εἶναι τροφὴν μητέρα,

3 ἑκάστω θεῖναι ἰδίαν D 10 ἀγορεύειν D 27 ὀκε-
άνην Weiseling (c. 19, 4), ἀνέλεμν E, ὀκεανόν CD.

παρ' ἐπίοις δὲ τῶν Ἑλλήνων Ὀκεανὸν ὑπάρχειν
ὀπιλήφθαι, περὶ οὗ καὶ τὸν ποιητὴν λέγειν

Ὀκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.

- οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι νομίζουσιν Ὀκεανὸν εἶναι τὸν ε
παρ' αὐτοῖς ποταμὸν Νεῖλον, πρὸς ᾧ καὶ τὰς τῶν
θεῶν γενέσεις ὑπάρχει· τῆς γὰρ πάσης οἰκουμένης
κατὰ μόνην τὴν Αἴγυπτον εἶναι πόλεις πολλὰς ὑπὸ
τῶν ἀρχαίων θεῶν ἐκτισμένας, ὅλον Διὸς, Ἡλίου,
'Ερμοῦ, Ἀπόλλωνος, Πανός, Εἰλειθυίας, ἄλλων
10 πλείονων. τὸν δ' αἶρα προσαγορεύσαι φασιν Ἀθη-
νᾶν μεθερμηνευομένης τῆς λέξεως, καὶ Διὸς θυγα-
τέρα νομίσαι ταύτην, καὶ παρθένον ὑποστήσασθαι
διὰ τε τὸ ἄφθορον εἶναι φύσει τὸν αἶρα καὶ τὸν
ἀκρότατον ἐπέχειν τόπον τοῦ σύμπαντος κόσμου·
15 διόπερ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Διὸς μυθολογηθῆναι
ταύτην γενέσθαι, ὠνομάσθαι δὲ αὐτὴν Τριτογένειαν 8
ἀπὸ τοῦ τρεῖς μεταβάλλειν αὐτῆς τὴν φύσιν κατ'
ἐνιαυτόν, ἔαρος καὶ θέρος καὶ χειμῶνος· λέγεσθαι
δ' αὐτὴν καὶ Γλανκῶπιν, οὐχ ὥσπερ ἐνιοὶ τῶν
20 Ἑλλήνων ἐπέλαβον, ἀπὸ τοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχειν
γλανκούς· τοῦτο μὲν γὰρ εἰρηθες ὑπάρχειν· ἀλλ' ἀπὸ
τοῦ τὸν αἶρα τὴν πρόσοψιν ἔχειν ἐγγλανκον. φασὶ 9
δὲ τοὺς πάντες θεοὺς τοὺς προειρημένους πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην ἐπιπορεύεσθαι, φανταζομένους τοῖς ἀν-
25 θρώποις ἐν ἱερῶν ζώων μορφαῖς, ἵστι δ' ὅτι εἰς
ἀνθρώπων ἰδέας ἢ τιμῶν ἄλλων μεταβάλλοντας· καὶ
τοῦτο μὴ μυθῶδες ὑπάρχειν, ἀλλὰ δυνατόν, εἴπερ

16 ταύτην γενέσθαι C, συνέβη ταύτην γενέσθαι E, συνέ-
βη ταύτην D 21 τοῦτο . . . ὑπάρχειν om. F 22 ὅσον D
23 τὴν πᾶσαν D

- οὗτοι πρὸς ἀληθείαν εἰσιν οἱ πάντα γεννῶντες καὶ
 10 τὸν ποιητὴν δὲ εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ μετα-
 σχόντα παρὰ τῶν ἱερέων τῶν τοιούτων λόγων θείναι
 πον κατὰ τὴν ποιήσιν τὸ προειρημένον ὡς γινόμενον,
 καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἄλλοδαποῖσι 17
 παντοῖοι τελέθοντες ἐπιστροφῶσι πόληας,
 ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐσοφῶντες.
 περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν καὶ γένεσιν
 αἰδίων ἐσχηκότων τοσαῦτα λέγουσιν Αἰγύπτιοι.
- 13 Ἄλλους δ' ἐκ τούτων ἐπιγείους γενέσθαι φασίν, 18
 ὑπάρξαντας μὲν θνητούς, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ κοι-
 νὴν ἀνθρώπων εὐεργεσίαν τελευχότας τῆς ἀθανα-
 σίας, ὧν ἐνίους καὶ βασιλεῖς γερονέμει κατὰ τὴν
 2 Αἴγυπτον. μετρημηνευομένων δ' αὐτῶν τινὲς μὲν
 ὁμωνύμους ὑπάρχειν τοῖς οὐρανίοις, τινὰς δ' ἰδίαν 15
 ἐσχηκέναι προσηγορίαν, Ἥλιόν τε καὶ Κρόνον καὶ
 Ῥέαν, ἐπὶ δὲ Δία τὸν ὑπὸ τινῶν Ἀμμωνα προσεγο-
 ρεούμενον, πρὸς δὲ τούτοις Ἥραν καὶ Ἥφαιστον,
 ἐπὶ δ' Ἑστίαν καὶ τελευταίον Ἐραῖν. καὶ πρῶτον μὲν
 Ἥλιον βασιλεῦσαι τῶν κατ' Αἴγυπτον, ὁμωνύμων 20
 3 ὄντα τῷ κατ' οὐρανὸν ἑστρω. ἐνιοὶ δὲ τῶν ἱερέων
 φασὶ πρῶτον Ἥφαιστον βασιλεῦσαι, πυρὸς εὐρετὴν
 γινόμενον καὶ διὰ τὴν εὐχρησίαν ταύτην τευχόντα
 τῆς ἡγεμονίας· γινόμενον γὰρ ἐν τοῖς ὕδασι κεραυ-
 νοβόλου δένδρου καὶ τῆς πλησίον ὕλης καομένης 25
 προσελθόντα τὸν Ἥφαιστον κατὰ τὴν χειμέριον
 ὥραν ἡσθῆναι διαφερόντως ἐπὶ τῇ θερμασίᾳ, λή-
 γοντος δὲ τοῦ πυρὸς αἰὲ τῆς ὕλης ἐπιβάλλειν, καὶ

ταύτῳ τῷ τρόπῳ διατηροῦντα τὸ πᾶρ προκαλεῖσθαι
 τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πρὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ γινο-
 μένην εὐχρηστίαν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Κρόνον ἐφ-
 ξαι, καὶ γήμента τὴν ἀδελφὴν Ῥέαν γεννῆσαι κατὰ
 5 μὲν τινες τῶν μυθολόγων Ὅσιριν καὶ Ἴσιν, κατὰ
 δὲ τοὺς πλείστοντας Δία τε καὶ Ἥραν, οὗς δι' ἀρε-
 τὴν βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου. ἐκ δὲ τούτων
 γενέσθαι πάντε θεοὺς, καθ' ἑκάστην τῶν ἐπαγομέ-
 νων παρ' Αἰγυπτίοις πένθ' ἡμερῶν ἐνὸς γεννηθέν-
 10 τος ὀνόματα δὲ ὑπάρχει τοῖς τεκνωθεῖσιν Ὅσιριν
 καὶ Ἴσιν, ἐτι δὲ Τυφῶνα καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ἀφρο-
 δίτην· καὶ τὸν μὲν Ὅσιριν μεθερμηνευόμενον εἶναι ὁ
 Διόνυσον, τὴν δὲ Ἴσιν ἑγγιστά πως Διμήτραν.
 ταύτην δὲ γήμента τὸν Ὅσιριν καὶ τὴν βασιλείαν
 15 διαδεξάμενον πολλὰ πράξει πρὸς εὐεργασίαν τοῦ
 κοινοῦ βίου.

Πρῶτον μὲν γὰρ παῦσαι τῆς ἀλληλοφαγίας τὸ 14
 τῶν ἀνθρώπων γένος, εὐφροσύνης μὲν Ἰσίδος τὸν τε
 τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κριθῆς καρπὸν, φυόμενον μὲν
 20 ὥς ἐτυχε κατὰ τὴν χώραν μετὰ τῆς ἄλλης βοτάνης,
 18 ἀγνοοῦμενον δὲ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ δὲ Ὅσι-
 ριδος ἐπινοησαμένου καὶ τὴν ταύτων κατεργασίαν
 τῶν καρπῶν, ἡδέως μεταθέσθαι πάντας τὴν τρο-
 φὴν διὰ τε τὴν ἡδονὴν τῆς φύσεως τῶν εὐρεθέν-
 23 των καὶ διὰ τὸ φαίνεσθαι συμφέρον ὑπάρχειν ἀπέ-
 χεσθαι τῆς κατ' ἑλλήλων ὁμότητος. μαρτύριον δὲ 2
 φέρουσι τῆς εὐρίσεως τῶν εἰρημνίων καρπῶν τὸ
 τηρούμενον παρ' αὐτοῖς ἐξ ἀρχαίων νόμιμον· ἐτι

1 προκαλεῖσθαι codices, corr. Dind. 3 ἀρεξαι om. D
 22 ἐπινοήσαντος Reiske καὶ om. II 23 ἡδέως] δὲ add. II.

γὰρ καὶ νῦν κατὰ τὸν θερισμὸν τοὺς πρώτους ἀμει-
 θύντας σιτόνους θέντας τοὺς ἀνθρώπους κόπτεσθαι
 πλησίον τοῦ δρόμου καὶ τὴν Ἰσιν ἀνακαλεῖσθαι,
 καὶ τοῦτο πράττειν τιμὴν ἀπονέμοντας τῇ θεῷ τῶν
 εὐρημένων κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς τῆς εὐρείσεως καιρὸν.
 2 παρ' ἐνίαις δὲ τῶν πόλεων καὶ τοῖς Ἰσίοις ἐν τῇ
 πομπῇ μετὰ τῶν ἄλλων φέρεσθαι καὶ πυθμένεας
 πυθῶν καὶ κριθῶν, ἐπομνημόνευμα τῶν ἐξ ἀρχῆς
 τῇ θεῷ φιλοτέχνως εὐρεθέντων. θεῖναι δὲ φασι
 καὶ νόμους τὴν Ἰσιν, καθ' οὓς ἀλλήλοις διδόνται
 τοὺς ἀνθρώπους τὸ δίκαιον καὶ τῆς ἀθέσμου βίας
 καὶ ὕβρεως παύσασθαι διὰ τὸν ἀπὸ τῆς τιμωρίας
 4 φόβον· διὸ καὶ τοὺς παλαιοὺς Ἑλλήνας τὴν Ἀθη-
 ναν θεσμοφόρον ὀνομάζειν, ὡς τῶν νόμων πρῶτον
 ὑπὸ ταύτης τεθειμέναν.

- 15 Κτίσαι δὲ φασὶ τοὺς περὶ τὸν Ὀσίριν πόλιν ἐν
 τῇ Θηβαΐδι τῇ κατ' Αἴγυπτον ἑκατόμυλον, ἣν ἐκεί-
 νους μὲν ἐπώνυμον ποιῆσαι τῆς μητρὸς, τοὺς δὲ
 μεταγενεσιτέρους αὐτὴν ὀνομάζειν Διὸς πόλιν, ἐνί-
 2 ους δὲ Θήβας. ἀμφισβητεῖται δ' ἡ κτίσις τῆς πό-
 λεως ταύτης οὐ μόνον παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν,
 ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱερεῦσι·
 πολλοὶ γὰρ ἱστοροῦσιν οὐχ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀσι-
 ριν κτισθῆναι τὰς Θήβας, ἀλλὰ πολλοῖς ὕστερον
 ἔτισιν ὑπὸ τινος βασιλείας, περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος
 3 ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφονται. ἰδρύνασθαι
 δὲ καὶ ἱερὸν τῶν γυνίων Διὸς τε καὶ Ἥρας ἕξιό-

1 ἀπονέμοντας τιμὴν CF 6 ἐν om. D 8 ἐπομνη-
 μονεύματα CF 21 παρὰ om. D 22 παρ' αὐτοῖς τοῖς]
 παρὰ τοῖς C, om. F.

λογον τῷ τε μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ πολυτελείᾳ, καὶ
 ναοὺς χρυσοῦς δύο Διὸς, τὸν μὲν μείζονα τοῦ οὐ-
 ρανίου, τὸν δὲ ἐλάττωνα τοῦ βασιλευκότητος καὶ
 19 πατρὸς αὐτῶν, ὃν τινες Ἄμμωνα καλοῦσι. κατα- 4
 σκευάσαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν τῶν προσημύ-
 νων ναοὺς χρυσοῦς, ὧν ἐκάστῳ τιμὰς ἀπονεῖμαι
 καὶ καταστήσαι τοὺς ἐπιμελομένους ἱερεῖς. προ-
 τιμᾶσθαι δὲ παρὰ τῷ Ὀσίριδι καὶ τῇ Ἰσιδι τοὺς τὰς
 τέχνας ἀνευρίσκοντας ἢ μεθοδεύοντάς τι τῶν χρη-
 20 σίμων· διότι ἐν τῇ Θηβαϊδί χαλκουργείων εὗρε- 5
 θέντων καὶ χρυσαίων ὅπλα τε κατασκευάσασθαι,
 δι' ὧν τὰ θηρία κτείνοντας καὶ τὴν γῆν ἐργαζομέ-
 νους φιλοτίμως ἐξημερῶσαι τὴν χώραν, ἀγέλματέ
 τε καὶ χρυσοῦς ναοὺς κατασκευάσασθαι τῶν θεῶν
 21 διαπρεπεῖς. γενέσθαι δὲ καὶ φιλογέωργον τὸν Ὀσίριν, 6
 καὶ τραφῆναι μὲν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐν
 Νύσῃ πλησίον Αἰγύπτου Διὸς δυοὶ παῖδα, καὶ
 τὴν προσηγορίαν ἔχειν παρὰ τοῖς Ἕλλησι ἀπὸ
 22 τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ τόπου Διόνυσον ὀνομα- 7
 σθέντα. μεμνήσθαι δὲ τῆς Νύσης καὶ τὸν ποιητὴν 7
 ἐν τοῖς ὕμνοις, ὅτι περὶ τὴν Αἰγυπτον γέγονεν, ἐν
 οἷς λέγει

ἔστι δὲ τις Νύση, ὕψιστον ὄρος ἀνθρώπων ὕλη,
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτιοιο ῥοάων.

23 εὐρετὴν δ' αὐτὸν γενέσθαι φασὶ τῆς ἀμπέλου περὶ 8
 τὴν Νύσαν, καὶ τὴν κατεργασίαν τοῦ ταύτης καρ-
 ποῦ προσεπινοήσαντα πρῶτον οἶνον χρῆσασθαι, καὶ
 διδάξαι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τὴν τε φυτείαν τῆς

ἀμπέλου καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνου καὶ τὴν συγκο-
9 μίδην αὐτοῦ καὶ τήρησιν. τιμᾶσθαι δ' ἐπ' αὐτοῦ
μέλιστα πάντων τὸν Ἑρμῆν, διαφόρῳ φύσει κεχο-
ρηγημένον πρὸς ἐπίνοϊαν τῶν δυναμένων ὠφελῆσαι
τὸν κοινὸν βίον.

16 Ὑπὸ γὰρ τούτου πρῶτον μὲν τὴν τε κοινὴν δια-
λεκτικὴν διαρθρωθῆναι καὶ πολλὰ τῶν ἀνωτέρων τυ-
χεῖν προσηγορίας, τὴν τε εὐρεῖσιν τῶν γραμμάτων
γενέσθαι καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν θεῶν τιμὰς καὶ θυ-
σίας διαταχθῆναι· περὶ τε τῆς τῶν ἑσθρων τάξεως 10
καὶ περὶ τῆς τῶν φθόγγων ἁρμονίας καὶ φύσεως
τούτου πρῶτον γενέσθαι παρατηρητὴν, καὶ παλαι-
στρας εὐρετὴν ὑπέρχειν, καὶ τῆς εὐρυθυμίας καὶ τῆς 20
περὶ τὸ σῶμα προεπούσης πλάσεως ἐπιμεληθῆναι.
λύσαν τε νευρίην ποιῆσαι τρίχορδον, μιμησάμενον 21
τὰς κατ' ἐνιαυτὸν ὥρας· τρεῖς γὰρ αὐτὸν ὑποστή-
σασθαι φθόγγους, ὀξὺν καὶ βαρὺν καὶ μέσον, ὀξὺν
μὲν ἀπὸ τοῦ θέρους, βαρὺν δὲ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος,
2 μέσον δὲ ἀπὸ τοῦ ἱαρός. καὶ τοὺς Ἑλλήνας δι-
δάσκει τούτου τὰ περὶ τὴν ἐρμηνείαν, ὑπὲρ ὧν Ἑρ- 23
μῆν αὐτὸν ὀνομάσθαι. καθόλου δὲ τοὺς περὶ
τὸν Ὀσίριν τούτου ἔχοντας ἱερογραμματεῖα ἅπαντ'
αὐτῷ προσανακοινοῦσθαι καὶ μέλιστα χρῆσθαι τῇ
τούτου συμβουλίᾳ. καὶ τῆς ἱλαίας δὲ τὸ φυτὸν
αὐτὸν εὐρεῖν, ἀλλ' οὐκ Ἀθηναίαν, ὥσπερ Ἑλληνεῖς 24
φασι.

17 Τὸν δὲ Ὀσίριν λέγουσιν, ὥσπερ εὐεργετικόν

15 νευρίην] εὐρεῖν ἦν CF 22 γραμματεῖα C 27 ὥσπερ
aut dolere aut ms (ἀτ) scribere vult Hertlein εὐεργετικόν
F: εὐεργετικόν C, εὐεργετικόν εὐεργετικόν D.

ὄντα καὶ φιλόδοξον, στρατόπεδον μέγα συστήσα-
 σθαι, διανοούμενοι ἐπιλθεῖν ἅπασαν τὴν οἰκουμέ-
 νην καὶ διδάξαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τὴν τε
 τῆς ἀμπέλου φύτεϊαν καὶ τὸν σπόρον τοῦ τε πυρί-
 νου καὶ κριθίνου καρποῦ· ὑπολαμβάνειν γὰρ αὐ- 2
 τὸν ὅτι πᾶντας τῆς ἀγριότητος τοὺς ἀνθρώπους καὶ
 διαίτης ἡμέρου μεταλαβεῖν ποιήσας τιμῶν ἀθανά-
 των τεύχεται διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας. ὕπερ
 δὲ καὶ γενέσθαι· οὐ μόνον γὰρ τοὺς κατ' ἐκείνους
 10 τοὺς χρόνους τυχόντας τῆς δωρεᾶς ταύτης, ἀλλὰ
 καὶ πάντας τοὺς μετὰ ταῦτα ἐπιγενομένους διὰ τὴν
 ἐν ταῖς εὐριθείαις τροφαῖς χάριτα τοὺς εἰσηγησα-
 μένους ὡς ἐπιφανεστάτους θεοὺς τιμηκύναι. τὸν 3
 δ' οὖν Ὀσίριν φασὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον κατα-
 15 στήσασθαι καὶ τὴν τῶν ὅλων ἡγεμονίαν Ἰσιδι τῇ
 γυναικὶ παραδόντα, ταύτῃ μὲν παρακαταστήσαι σύμ-
 βουλον τὸν Ἑρμῆν διὰ τὸ φρονήσει τοῦτον διαφέ-
 ρειν τῶν ἄλλων φίλων, καὶ στρατηγὸν μὲν ἀπολι-
 πὲν ἀπάσης τῆς ὑφ' αὐτὸν χώρας Ἡρακλέα γένει
 20 τε προσήκοντα καὶ θαυμαζόμενον ἐκ' ἀνδρείῃ τε
 καὶ σώματος ὁμῇ, ἐπιμελητὰς δὲ τάξαι τῶν μὲν
 πρὸς Φοινίκην κεκλιμένων μερῶν καὶ τῶν ἐπὶ θα-
 λάτῃ τόπων Βούσιριν, τῶν δὲ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν
 καὶ Λιβύην Ἀνταῖον, αὐτὸν δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου
 25 μετὰ τῆς θυνάμεως ἀναξεῦξαι πρὸς τὴν στρατείαν,
 21 ἔχοντα μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν, ὃν οἱ Ἕλληνες
 Ἀπόλλωνα καλοῦσιν. εὐρετὴν δὲ καὶ τοῦτον φασὶ 4
 γενέσθαι τοῦ φυτοῦ τῆς δάφνης, ἣν καὶ περιτιθέασιν

21 ὁμῇ σώματος D

26 ἑαυτοῦ vulg. καὶ om. D.

τούτῳ τῷ θεῷ μάλιστα πάντες ἄνθρωποι. τοῦ δὲ
 κίττου τὴν εὐρίσιν ἀκατιθίσαι Ὀσίριδι, καὶ καθι-
 ροῦσιν αὐτὸν τούτῳ τῷ θεῷ, καθότι καὶ οἱ Ἕλ-
 5 ληνες Διονύσω. καὶ κατὰ τὴν Αἰγυπτίων μὲν διώ-
 λεκτον ὀνομάζεσθαι φασὶ τὸν κίττον φυτὸν Ὀσίριδος, 1
 προκικρίσθαι δὲ τῆς ἀμπέλου τοῦτον πρὸς τὴν ἀφι-
 ρωσιν διὰ τὸ τὴν μὲν φυλλορροεῖν, τὸν δὲ πάντα
 τὸν χρόνον ἀμυδαλῇ διακτείνειν· ὅπερ τοὺς παλαιούς
 καὶ ἐφ' ἑτέρων φυτῶν αἰὲ θάλλοντων πεποιημέ-
 ναι, τῇ μὲν Ἀφροδίτῃ τὴν μυρσίνην, τῷ δ' Ἀπόλ- 10
 λωνι τὴν δάφνην προσέψαντας.

18 Τῷ δ' οὖν Ὀσίριδι συνεστρατεῦσθαι δύο λέγου-
 σιν υἱοὺς Ἄνουβιν τε καὶ Μακεδόνα, διαφερόντας
 ἀνδρεία. ἀμφοτέρους δὲ χρησασθαι τοῖς ἐπισημοτά-
 τοις ὅπλοις ἀπὸ τινων ζώων οὐκ ἀνοικεῖων τῇ· περὶ 15
 αὐτοὺς εὐτολμία· τὸν μὲν γὰρ Ἄνουβιν περιθέσθαι
 κυνὴν, τὸν δὲ Μακεδόνα λύκον προτομήν· ἐφ' ἧς
 αἰτίας καὶ τὰ ζῶα ταῦτα τιμηθῆναι παρὰ τοῖς Αἰ-
 2 γυπτίοις. παραλαβεῖν δ' ἐπὶ τὴν στρατείαν καὶ
 τὸν Πάνα, διαφερόντως ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τιμώ- 20
 μενον· τούτῳ γὰρ τοῖς ἐγχωρίοις οὐ μόνον ἀγέλ-
 ματα πεποιημέναι κατὰ πᾶν ἱερὸν, ἀλλὰ καὶ πόλιν
 ἐπίωννον κατὰ τὴν Θηβαίδα, καλουμένην μὲν ὑπὸ
 τῶν ἐγχωρίων Χερμώ, μεθερμηνευομένην δὲ Πανὸς
 πόλιν. συνέπεσθαι δὲ καὶ τῆς γεωργίας ἐμπειρίαν 25
 ἔχοντας, τῆς μὲν περὶ τὴν ἐμπειρίαν φυτείας Μά-

3 καὶ om. C. 4 μὲν om. CF. 5 φησὶ D. 11 προσ-
 ἄφαιτος;] τῇ δ' Ἀθηνᾷ τῆς ἐκείνης add. F (c. 16, 2). 14
 χρῆσθαι C. 20 τῶν om. CF. 24 Χερμῶ CF¹, Χερμῶ
 ἢ Χερμῶ ceteri. 25 καὶ] τοὺς add. CF.

ρωνα, τοῦ δὲ κατὰ τὸν αἶτον σπόρου καὶ τῆς ὅλης
 συγκομιδῆς Τριπτόλεμον. πάντων δ' εὐτρεπῶν γε- 3
 νομένων τὸν Ὀσίριν, εὐξέμενον τοῖς θεοῖς θρέψειν
 τὴν κόμην μέχρι ἂν εἰς Αἴγυπτον ἀνακάμῃ, τὴν
 5 πορείαν ποιῆσθαι δι' Αἰθιοπίας· δι' ἣν αἰτίαν μέχρι
 τῶν νεωτέρων χρόνων ἐνισχύσαι τὸ περὶ τῆς κόμης
 νόμιμον παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ τοὺς ποιουμένους τὰς
 ἀποδημίας μέχρι τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς κομποτρο-
 22 φεῖν. ὅτι δ' αὐτῷ περὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐχθῆναι 4
 10 λέγουσι πρὸς αὐτὸν τὸ τῶν Σατύρων γένος, οὗς
 φασιν ἐπὶ τῆς ὀσφύος ἔχειν κόμην. εἶναι γὰρ τὸν
 Ὀσίριν φιλογέλωτά τε καὶ χαίροντα μουσικῇ καὶ χο-
 ροῖς· διὸ καὶ περιέγεσθαι πλῆθος μουσουργῶν, ἐν
 οἷς παρθένους ἐννέα δυναμένας ἔδιδαν καὶ κατὰ τὰ
 15 ἄλλα πεπαιδευμένας, τὰς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὀνο-
 μαζομένας Μούσας· τούτων δ' ἡγείσθαι τὸν Ἀπόλ-
 λωνα λέγουσιν, ἀφ' οὗ καὶ Μουσηγέτην αὐτὸν ὀνο-
 μέσθαι. τοὺς τε Σατύρους πρὸς ὄρχησιν καὶ μελ- 5
 ῳδίαν καὶ πᾶσαν ἄνεσιν καὶ παιδιάν ὄντας εὐθέτους
 20 παραληφθῆναι πρὸς τὴν στρατείαν· οὐ γὰρ πολε-
 μικὸν εἶναι τὸν Ὀσίριν οὐδὲ παρατάξεις συνίστα-
 σθαι καὶ κινδύνους, ἵτε παιστὸς ἔθρους ὡς θεὸν
 ἀποδεχομένον διὰ τὰς εὐεργεσίας. κατὰ δὲ τὴν Αἰ- 6
 25 θιοπίαν διδάξαντα τοὺς ἀνθρώπους τὰ περὶ τὴν
 γεωργίαν καὶ πόλεις ἀξιολόγους κτίσαντα καταλι-
 πεῖν τοὺς ἐπιμελησομένους τῆς χώρας καὶ φόρους
 πρᾶξομένους.

Τούτων δ' ὄντων περὶ ταῦτα, τὸν Νεῖλόν φασιν 19

12 τε om. D   17 ὀνομάσθαι αὐτὸν D   23 ἀπο-
 δεχομένην] αὐτὸν add. F   27 εἰσπραξομένους F.

κατὰ τὴν τοῦ σειρήϊου ἄστρου ἐπιτολὴν, ἐν ᾧ καιρῷ
 μάλιστα εἶωθε πληροῦσθαι, φερόμενα κατακλύσαι
 πολλὴν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μάλιστα τοῦτο τὸ μέρος
 ἐπελθεῖν οὐ Προμηθεὺς εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν· δια-
 φθαρόντων δὲ σχεδὸν ἐπάντων τῶν κατὰ ταύτην
 τὴν χώραν τὸν Προμηθεὶα διὰ τὴν λύπην κινδύ-
 2 νεύειν ἐκλιπεῖν τὸν βίον ἐκουσίως. διὰ δὲ τὴν ὀξύ-
 τητα καὶ τὴν βίαν τοῦ κατενεχθέντος ῥεύματος τὸν
 μὲν ποταμὸν Αἰτὸν ὀνομασθῆναι, τὸν δ' Ἡρακλέα,
 μεγαλειόβολον ὄντα καὶ τὴν ἀνδρείαν ἐξηλωκότα, 10
 τὸ τε γινόμενον ἐκρηγμα ταχέως ἐμφράξαι καὶ τὸν
 ποταμὸν ἐπὶ τὴν προὔπερξασαν φύσιν ἀποστρέψαι.
 3 διὸ καὶ τῶν παρ' Ἑλλήσι ποιητῶν τινες εἰς μῦθον
 ἀγαγεῖν τὸ πραχθέν, ὥς Ἡρακλέους τὸν αἰτὸν ἀνη-
 4 ρηκότος τὸν τὸ τοῦ Προμηθεὺς ἦπαρ ἐσθίωντα, τὸν 11
 δὲ ποταμὸν ἀρχαιοτάτον μὲν ὄνομα σχεῖν Ὀκεάνην,
 ὅς ἐστιν ἑλληνιστὶ Ὀκεανός· ἔπειτα διὰ τὸ γινόμε-
 νον ἐκρηγμα φασιν Αἰτὸν ὀνομασθῆναι, ὕστερον
 δ' Αἰγύπτου ἀπὸ τοῦ βασιλεύσαντος τῆς χώρας προσ- 23
 αγορευθῆναι· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὸν ποιητὴν λέγοντα 20
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἐμφυλίσσας.
 κατὰ γὰρ τὴν καλουμένην Θῶνιν ἐμβαλλόντος εἰς
 θάλατταν τοῦ ποταμοῦ, τοῦτου τὸν τόπον ἐμπόριον
 εἶναι τὸ παλαιὸν τῆς Αἰγύπτου· τελευταίας δὲ τε-
 24 χεῖν αὐτὸν ἥς νῦν ἔχει προσηγορίας ἀπὸ τοῦ βασι- 25
 5 λεύσαντος Νειλέως. τὸν δ' οὖν Ὅσιριν παραγενό-
 μενον ἐπὶ τοὺς τῆς Αἰθιοπίας ὄρους τὸν ποταμὸν ἐξ

1 τὴν] τοῦ αὐτοῦ add. D   5 δὲ om. vulg.   6 τὸν]
 8] add. C   14 ἀναγαγεῖν D   15 τοῦ om. D   16 ἀκρό-
 μης II.   21 στήσα CDF   22 θίωμι C, θειήνη F.

ἀμφοτέρων τῶν μερῶν χώμασιν ἀναλαβεῖν, ὥστε
κατὰ τὴν πλήρωσιν αὐτοῦ τὴν χώραν μὴ λιμνάζειν
παρὰ τὸ συμφέρον, ἀλλὰ διὰ τινῶν κατισκευασμέ-
νων θυρῶν εἰσαφίεσθαι τὸ ῥέυμα πρῶτως καθ' ὅσον
5 ἂν ἡ χρεία. ἐπειτα ποιήσασθαι τὴν πορείαν δι' Ἀρα- 6
βίας παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν ἕως Ἰνδῶν καὶ
τοῦ πέρατος τῆς οἰκουμένης. κτίσαι δὲ καὶ πόλεις 7
οὐκ ὀλίγας ἐν Ἰνδοῖς, ἐν αἷς καὶ Νύσαν ὀνομάσαι,
βουλόμενον μνημεῖον ἀπολιπεῖν ἐκείνης καθ' ἣν
10 ἐτρόφη κατ' Αἴγυπτον. φυτεῦσαι δὲ καὶ κίττον
ἐν τῇ παρ' Ἰνδοῖς Νύσῃ, καὶ διαμένειν τοῦτο τὸ
φυτὸν ἐν ἐκείνῳ μόνῳ τῷ τόπῳ τῶν τε κατὰ τὴν
Ἰνδικὴν καὶ τὴν ὁμορον χώραν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα 8
σημεῖα τῆς ἐαυτοῦ παρουσίας ἀπολειπομένη κατ'
15 ἐκείνην τὴν χώραν, δι' ἣν προκχθέντας τοὺς μετα-
γενεστέρους τῶν Ἰνδῶν ἀμφισβητῆσαι τοῦ θεοῦ, λέ-
γοντας Ἰνδὸν εἶναι τὸ γένος.

Γενέσθαι δὲ καὶ περὶ τὴν τῶν ἐλεφάντων θῆ- 20
ραν, καὶ στήλας πανταχοῦ καταλιπεῖν τῆς ἰδίας
= στρατείας. ἐπελθεῖν δὲ καὶ τᾶλλα τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν
ἔθνη, καὶ περιωθῆναι κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον εἰς
τὴν Εὐρώπην. καὶ κατὰ μὲν τὴν Θράκην Ἀνκοῦρ- 2
ρον τὸν βασιλέα τῶν βαρβάρων ἐναντιούμενον τοῖς
ὑπ' αὐτοῦ πραττομένοις ἀποκτείνει, Μάρωνα δὲ
10 γηγραιὸν ἤδη καθεστῶτα καταλιπεῖν ἐπιμελητὴν τῶν
ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ φυτευομένων, καὶ κτίστην αὐτὸν
ποιῆσαι τῆς ἐπωνύμου πόλεως, ἣν ὀνομάσαι Μα-

8 εὐσθης D 10 κατ' Αἴγυπτον abundat 16 τοῦ]
περὶ τοῦ Π 19 καταλιπεῖν πανταχοῦ vulg. 20 στρατείας
καὶ ἐπελθεῖν D 26 ταύτῃ] αὐτῇ D.

- 3 ρώνειαν. καὶ Μακεδόνα μὲν τὸν υἱὸν ἀπολιπεῖν
 βασιλεῖα τῆς ἀπ' ἐκείνου προσαγορευθείσης Μακε- 24
 δονίας, Τριπολέμῳ δ' ἐπιτρέψαι τὰς κατὰ τὴν Ἀτ-
 τικὴν γεωργίας. τέλος δὲ τὸν Ὀσίριον πᾶσαν τὴν
 αἰκουμένην ἐπελθόντα τὸν κοινὸν βίον τοῖς ἡμερω-
 4 τίοις καρποῖς εὐεργετῆσαι. εἰ δέ τις χώρα τὸ φν-
 τὸν τῆς ἀμπέλου μὴ προσδέχοιτο, διδάξαι τὸ ἐκ τῆς
 κριθῆς κατασκευαζόμενον πόμα, λειπόμενον οὐ πολὺ
 5 τῆς περὶ τὸν οἶνον εὐωδίας τε καὶ δυνάμεως. ἐπαρ-
 ελθόντα δ' εἰς τὴν Αἴγυπτον συναποκομίσαι δῶρά τε
 τε πενταχόθεν τὰ κράτιστα καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν
 εὐεργεσιῶν συμπεσφωρημένην λαβεῖν παρὰ πᾶσι τὴν
 6 ἀθανασίαν καὶ τὴν ἰσὴν τοῖς οὐρανόις τιμὴν. μετὰ
 δὲ ταῦτ' ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μεταστάντα τυ-
 χεῖν ὑπὸ Ἰσιδος καὶ Ἑρμοῦ θυσιῶν καὶ τῶν ἑλλίων
 7 τῶν ἐπιφανιστάων τιμῶν. τούτους δὲ καὶ τελε-
 τὰς καταδειξαι καὶ πολλὰ μυστικῶς εἰσηγήσασθαι,
 μεγαλύνοντας τοῦ θεοῦ τὴν δύναμιν.
 21 Τῶν δ' ἱερῶν περὶ τῆς Ὀσίριδος τελευτῆς ἐξ
 ἀρχαίων ἐν ἀπορρήτοις παρεληφότεων, τῷ χρόνῳ
 ποτὲ συνέβη διὰ τινων εἰς τοὺς πολλοὺς ἐξενεχθῆ-
 2 ναι τὸ σιωπώμενον. φασὶ γὰρ νομίμως βασιλεύ-
 οντα τῆς Αἰγύπτου τὸν Ὀσίριον ὑπὸ Τυφῶνος ἀναι-
 ρεθῆναι τάδεῖφοῦ, βιαίου καὶ ἀσεβοῦς ὄντος· ὃν
 διαλόντα τὸ σῶμα τοῦ φονευθέντος εἰς ἕξ καὶ εἰ- 20
 κοσι μέρη δοῦναι τῶν συνεπιθεμένων ἑκάστῳ με-
 ρίδα, βουλόμενον πέντας μετασχεῖν τοῦ μύσου,
 καὶ διὰ τούτου νομίζοντα συναγωνιστὰς εἶναι καὶ

2 ἀπ' ἐπ' D 15 τιμῶν] θεῶν τιμῶν G, 16 θεοῖς τιμῶν
 Euseb. pr. ev. II 1, 15 21 ποτὲ G, τότε ceteri 28 διὰ τοῦτο vulg.

φύλακας τῆς βασιλείας βαβαίονος. τὴν δὲ Ἰσιν ἀδελ- 3
 φὴν οὖσαν Ὀσίριδος καὶ γυναῖκα μετέλθειν τὸν φό-
 νον, συναγωνιζομένου τοῦ παιδὸς αὐτῆς Ὄφρου ἀνα-
 λούσας δὲ τὸν Τυφῶνα καὶ τοὺς συμπράξαντας
 5 βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου. γενέσθαι δὲ τὴν μάχην 4
 παρὰ τὸν ποταμὸν πλησίον τῆς τῶν Ἀνταίου κό-
 μης καλουμένης, ἣν κτεῖσθαι μὲν λέγουσιν ἐν τῷ
 κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρει, τὴν προσηγορίαν δ' ἔχειν
 ἀπὸ τοῦ κολασθέντος ὑπ' Ἡρακλείου Ἀνταίου, τοῦ
 10 κατὰ τὴν Ὀσίριδος ἡλικίαν γινομένου. τὴν δ' οὖν 5
 Ἰσιν πάντα τὰ μέρη τοῦ σώματος πλήν τῶν αἰδοίων
 ἀνευρεῖν βουλομένην δὲ τὴν εὐάνδρος ταφὴν ἠδη-
 λον ποιῆσαι καὶ τιμωμένην παρὰ πᾶσι τοῖς τὴν Αἰ-
 γύπτου κατοικοῦσι, συντελέσαι τὸ δόξαν τοιῷδε τι 6
 12 τρόπῳ. ἐκάστῳ τῶν μισθῶν περιπλάσαι λέγουσιν
 αὐτὴν τύπον ἀνθρωποειδῆ, παραπλήσιον Ὀσίριδι τὸ
 μέγεθος, ἐξ ἁρωμάτων καὶ κηροῦ εἰσκαλεσαμένην 6
 δὲ κατὰ γένη τῶν ἱερῶν ἐξορκίσαι πάντας μηδενὶ
 δηλώσειν τὴν δοθησομένην αὐτοῖς πίστιν, κατ' ἰδίαν
 20 δ' ἐκάστοις εἶπαι ὅτι μόνοις ἐκαίνοις πυρατίζεται 7
 11 τὴν τοῦ σώματος ταφὴν, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν ὑπο-
 μνησάσας παρακαλέσαι θάναντας ἐν τοῖς ἰδίοις τό-
 ποις τὸ σῶμα τιμᾶν ὡς θεὸν τὸν Ὀσίριν, καθιε-
 ρῶσαι δὲ καὶ τῶν γινομένων παρ' αὐτοῖς ἔξωθεν ἐν
 13 ὁποῖον ἂν βουληθῶσι, καὶ τοῦτ' ἐν μὲν τῷ ζῆν
 τιμᾶν, καθάπερ καὶ πρότερον τὸν Ὀσίριν, μετὰ δὲ
 τὴν τελευτὴν τῆς ὁμοίας ἐκαίνω κηδείας ἀξιοῦν.
 βουλομένην δὲ τὴν Ἰσιν καὶ τῷ λυσίταλει προτρέ- 7
 ψασθαι τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς προσηγμένους τιμὰς, τὸ

δ βασιλεύει CD.

Diodorus 1.

8.

- τρίτον μέρος τῆς χώρας αὐτοῖς δοῦναι πρὸς τὰς
 8 τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ λειτουργίας· τοὺς δ'
 ἱερεῖς λέγεται, μνημονεύοντας τῶν Ὀσίριδος εὐεργ-
 γισίων καὶ τῇ παρακαλούσῃ βουλομένους χαρίζε-
 σθαι, πρὸς δὲ τοῦτοις τῷ λυσιτελεῖ προκληθέντας,
 9 πάντα πράξαι κατὰ τὴν Ἰσιδος ὑποθήκην. διὸ καὶ
 μέχρι τοῦ νῦν ἐκάστους τῶν ἱερέων ὑπολαμβάνειν
 παρ' ἑαυτοῖς τιθάσθαι τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰ τε ἐξ
 ἀρχῆς καθιερωθέντα ἔφα τιμᾶν, καὶ τελευτησάντων
 αὐτῶν ἐν ταῖς ταφαῖς ἀναγεοῦσθαι τὸ τοῦ Ὀσίριδος
 10 πένθος. τοὺς δὲ ταύρους τοὺς ἱερούς, τὸν τε ὀνο-
 μαζόμενον Ἄσιν καὶ τὸν Μνεῦιν, Ὀσίριδι καθιερω-
 θῆναι, καὶ τούτους σέβεισθαι καθάπερ θεοὺς κοινῇ
 11 καταδειχθῆναι πᾶσιν Αἰγυπτίοις· ταῦτα γὰρ τὰ ἔφα
 τοῖς εὐροῦσι τὸν τοῦ σίτου καρπὸν συνεργῆσαι μέ-
 12 λιστα πρὸς τε τὸν σπόρον καὶ τὰς κοινὰς ἀπέντων
 ἐκ τῆς γεωργίας ὠφελείας.
 22 Τὴν δὲ Ἰσὶν φασι μετὰ τὴν Ὀσίριδος τελευτήν
 ὁμοῦσαι μηδενὸς ἀνδρὸς ἐτι συνουσίαν προσδέξασθαι,
 διατελέσαι δὲ τὸν λοιπὸν τοῦ βίου χρόνον βασιλεύ-
 13 ονσαν νομιμώτατα καὶ ταῖς εἰς τοὺς ἀρχομένους
 2 εὐεργεσίαις ἅπαντας ὑπερβαλλομένην. ὁμοίως δὲ
 καὶ ταύτην μεταστᾶσαν ἐξ ἀνθρώπων τυχεῖν ἀθα-
 νάτων τιμῶν καὶ ταφῆναι κατὰ τὴν Μέμφιν, ὅπου
 δείκνυνται μέχρι τοῦ νῦν ὁ σηκός, ὑπάρχων ἐν τῷ
 3 τμήνῃ τοῦ Ἡφαίστου. ἔτι οἱ δὲ φασιν οὐκ ἐν Μέμ-
 φει κτεῖσθαι τὰ σώματα τούτων τῶν θεῶν, ἀλλ' ἐπὶ

1 αὐτοῖς] εἰς προσόδους add. D   12 Μνεῦιν] Μέμφιν D
 19 προσδέξασθαι libri, corr. Hertleis (c. 27, 1)   25 εὐε]
 αὐτῆς add. CF.

τῶν ὄρων τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς Αἰγύπτου κατὰ
 τὴν ἐν τῷ Νεῖλῳ νῆσον, κειμένην μὲν πρὸς ταῖς
 καλουμέναις Φίλαις, ἔχουσιν δὲ προσηγορίαν ἀπὸ
 τοῦ συμβεβηκότος ἱεροῦ πεδίου. σημεῖα δὲ τούτου 4
 δεικνύουσιν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ διαμένοντα τὸν τε
 τάφον τὸν κατεσκευασμένον Ὀσίριδι, κοινῇ τιμώ-
 μενοι ὑπὸ τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερέων, καὶ τὰς περὶ
 26 τοῦτον κειμένας ἐξήκοντα καὶ τριακοσίας χοάς· ταύ- 5
 τας γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γάλακτος πληροῦν
 10 τοὺς πρὸς τούτοις ταχθέντας ἱερεῖς, καὶ θρηνεῖν
 ἀνακαλουμένους τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα. διὰ ταύ- 6
 τὴν δὲ τὴν αἰτίαν καὶ τὴν νῆσον ταύτην ἔβατον
 εἶναι τοῖς παρIOUSI καὶ πάντας τοὺς τὴν Θη-
 βαίδα κατοικοῦντας, ἥπερ ἐστὶν ἀρχαιοτάτῃ τῆς Αἰ-
 12 γύπτου, μέγιστον ὄρκον κρίναι, ὅταν τις τὸν Ὀσι-
 ριν τὸν ἐν Φίλαις κείμενον ὁμόσῃ.

Τὰ μὲν οὖν ἀνευραθέντα τοῦ Ὀσίριδος μέρη ταφῆς
 ἀξιοθῆναι φασὶ τὸν εἰρημένον τρόπον, τὸ δὲ αἰδολον
 ὑπὸ μὲν Τυφῶνος εἰς τὸν ποταμὸν βυθῆναι λέγουσι
 20 διὰ τὸ μηδένα τῶν συνεργησάντων αὐτὸ λαβεῖν
 βουληθῆναι, ὑπὸ δὲ τῆς Ἰσιδος οὐδὲν ἦτιον τῶν
 ἄλλων ἀξιοθῆναι τιμῶν ἰσοθίων· ἐν τε γὰρ τοῖς
 ἱεροῖς αἰδωλον αὐτοῦ κατασκευάσαντες τιμὰν κατα-
 25 δίδωσι καὶ κατὰ τὰς τελετὰς καὶ τὰς θυσίας τὰς τῷ
 θεῷ τούτῳ γινόμενας ἐντιμώτατον ποιῆσαι καὶ πλεί-
 στου σεβασμοῦ τυγχάνειν. διὸ καὶ τοὺς Ἕλληνας, 7

4 ἱερὸν πεδίου CF 8 χοάς om. D 13 τοῖς παρ-
 οῦσι] πλὴν ταῖς ἱερεῦσι E; cf. p. 43 15 τὸν om. D 19
 τὸν om. vulg. λέγουσι omnes codices, del. Dind. 23
 τιμὰς D

ἐξ Αἰγύπτου παρειληφότας τὰ περὶ τοὺς ὀργισμοὺς
καὶ τὰς Διονυσιακὰς ἐορτάς, τιμὰν τοῦτο τὸ μῦθον
ἐν τε τοῖς μυστηρίοις καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ τούτου
τελεταῖς τε καὶ θυσίαις, ὀνομάζοντας αὐτὰ φαλλόν.

- 23 Εἶναι δὲ ἔτη φασὶν ἀπὸ Ὀσίριδος καὶ Ἰσίδος ἕως
τῆς Ἀλεξάνδρου βασιλείας τοῦ κτίσαντος ἐν Αἰ-
γύπτῳ τὴν ἐπὶ νῦν αὐτοῦ πόλιν πλείω τῶν μυ-
ρίων, ὥς δ' ἔνιοι γράφουσι, βραχὺ λείποντα τῶν
2 δισμυρίων καὶ τρισχιλίων. τοὺς δὲ λέγοντας ἐν Θή-
βαις τῆς Βοιωτίας γεγονέναι τὸν θεὸν ἐκ Σεμέλης 3
καὶ Διὸς φασὶ σχεδιάζειν. Ὀρφία γὰρ εἰς Αἴγυπτον
παρβαλόντα καὶ μετασχόντα τῆς τελετῆς καὶ τῶν
Διονυσιακῶν μυστηρίων μεταλαβεῖν, τοῖς δὲ Κρό-
νιδος φίλον ὄντα καὶ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν μετα-
θεῖναι τοῦ θεοῦ τὴν γένεσιν ἐκείνοις χορίζομενον 5
τοὺς δ' ἄλλους τὰ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν, τὰ δὲ διὰ 21
τὸ βούλεσθαι τὸν θεὸν Ἕλληνα νομίζεσθαι, προσ-
δέξασθαι προσηνῶς τὰς τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια.
3 ἑφορμὰς δ' ἔχειν τὸν Ὀρφία πρὸς τὴν μετάθεσιν
τῆς τοῦ θεοῦ γένεσός τε καὶ τελετῆς τοιαύτας. 22
4 Κρόνον ἐκ Θηρῶν ὄντα τῶν Αἰγυπτίων γενήσθαι
σὺν ἄλλοις τέκνοις καὶ Σεμέλῃ, ταύτην δὲ ὑφ' ὅτου
δήποτε φθαρθεῖσαν ἔγκυν γενέσθαι, καὶ τεκεῖν ἑπτὰ
μηνῶν διελθόντων βρέφος τὴν ὄψιν οἰόντα οἱ κατ'
Αἴγυπτον τὸν Ὀσίριν γεγονέναι νομίζουσι. 23
2 γονεῖσθαι δ' οὐκ εἰσθύνει τὸ τοιοῦτον, εἴτε τῶν
θεῶν μὴ βουλομένων εἴτε τῆς φύσεως μὴ συγχω-

2 [ἐορτάς] τελεταῖς add. D   τιμὰν om. C   13 μετα-
λαβόντα AE   21] 22 D   20 τελετῆς CDE   22 ἐπὶ
τῶν δὴ ποτε codices, corr. Stephanus   23 τῶν om. D.

ρούσης Κάδμον δ' εἰσθόμενον τὸ γεγονός, καὶ 5
 χρησμὸν ἔχοντα διατηρεῖν τὰ τῶν πατέρων νόμιμα,
 χρυσάσαι τε τὸ βρέφος καὶ τὰς καθηκούσας αὐτῷ
 ποιήσασθαι θυσίας, ὡς ἐπιφανείας τινὸς κατ' ἐν-
 10 θρώπους Ὀσίριδος γεγεννημένης. ἀνάγει δὲ καὶ 6
 τὴν γένεσιν εἰς Δία, σμενύοντα τὸν Ὀσίριν καὶ
 τῆς φθοράσης τὴν διαβολὴν ἀφαιρούμενον· διὸ καὶ
 παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἔχδοθῆναι λόγον ὡς ἡ Κάδμου
 Σεμέλη τέτοκεν ἐκ Διὸς Ὀσίριν. ἐν δὲ τοῖς ὕστε-
 15 ρον χρόνοις Ὀρφεία, μεγάλῃν ἔχοντα δόξαν παρὰ
 τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ μελῳδία καὶ τελεταῖς καὶ θεολο-
 γίαις, ἐπιξενωθῆναι τοῖς Καδμείοις καὶ διαφερόν-
 τως ἐν ταῖς θήβαις τιμηθῆναι. μετεσχηκότα δὲ τῶν
 παρ' Αἰγυπτίοις θεολογουμένων μετενεγκεῖν τὴν 7
 16 Ὀσίριδος τοῦ παλαιοῦ γένεσιν ἐπὶ τοῖς νεωτέροις
 χρόνοις, χαριζόμενον δὲ τοῖς Καδμείοις ἐνστήσα-
 σθαι καὶ τὴν τελετὴν, καθ' ἣν παραδοῦναι τοῖς μυ-
 θουμένοις ἐκ Σεμέλης καὶ Διὸς γεγεννησθαι τὸν Διό-
 νυσον. τοὺς δ' ἀνθρώπους τὰ μὲν διὰ τὴν ἡγνοίαν
 20 ἑξαπατωμένους, τὰ δὲ διὰ τὴν Ὀρφείως ἀξιοπιστίαν
 καὶ δόξαν ἐν τοῖς τοιοῦτοις προσέχοντας, τὸ δὲ μέ-
 γιστον ἡδέως προσδεχομένους τὸν θεὸν Ἕλληνας νο-
 μιζόμενον, καθάπερ προεῖρηται, χρῆσασθαι ταῖς τε-
 28 λεταῖς. ἔπειτα παραλαβόντων τῶν μυθογράφων καὶ 8
 29 ποιητῶν τὸ γένος, ἐμπιπλῆσθαι τὰ θέατρα, καὶ τοῖς
 ἐπιγινομένοις ἰσχυρὰν πίστιν καὶ ἀμετάθετον γέ-
 νισθαι.

Καθόλου δὲ φασὶ τοὺς Ἕλληνας ἐξειδικῆσθαι τοὺς

6 Ὀσίριν] τε καὶ τὸ γεγονός add. D 18 γεγεννησθαι D 21
 προσέχοντας CG, καιροῖς ἔχοντας ceteri 25 ἐμπιπλῆσαι CF.

ἐπιφανεστάτους ἡρώας τε καὶ θεοὺς, ἔτι δ' ἀποικίας
 24 τὰς παρ' ἑαυτῶν. καὶ γὰρ Ἡρακλῆα τὸ γένος Αἰγύ-
 πτιον ὄντα, δι' ἀνδρείαν ἐπελθεῖν πολλὴν τῆς οἴκου-
 μένης, καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Λιβύης θέσθαι στηλὴν· ὑπὲρ
 2 οὗ πειρῶνται τὰς ἀποδείξεις παρὰ τῶν Ἑλλήνων λαμ-
 βάνειν. ὁμολογουμένου γὰρ ὄντος παρὰ πᾶσιν ὅτι
 τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς Ἡρακλῆς συνηγωνίσατο τὸν πρὸς
 τοὺς γίγαντας πόλεμον, φασὶ τῇ γῇ μηδαμῶς ἀρμόττειν
 γεγεννημέναι τοὺς γίγαντας κατὰ τὴν ἡλικίαν ἣν οἱ
 Ἕλληνες φασιν Ἡρακλῆα γεγενῆσθαι, γενεᾷ πρότε- 10
 ρον τῶν Τρωικῶν, ἀλλὰ μᾶλλον, ὥς αὐτοὶ λέγουσι,
 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν τῶν ἀνθρώπων· ἀπ'
 ἐκείνης μὲν γὰρ παρ' Αἰγυπτίοις ἔτη καταριθμεί-
 σθαι κλείω τῶν μυρίων, ἀπὸ δὲ τῶν Τρωικῶν
 3 ἱλάττω τῶν χιλίων καὶ διακοσίων. ὁμοίως δὲ τό- 15
 τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντὴν τῷ παλαιῷ πρέπειν
 Ἡρακλεῖ διὰ τὸ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μήπω
 τῶν ὅπλων εὐρημένων τοὺς ἀνθρώπους τοῖς μὲν
 ξύλοις ἀμύνεσθαι τοὺς ἀντιτακτομένους, ταῖς δὲ
 δοραῖς τῶν θηρίων σκεπαστηρίοις ὅπλοις χρῆσθαι. 20
 καὶ Διὸς μὲν υἱὸν αὐτὸν ἀναγορεύουσι, μητρὸς δὲ
 4 ἧς ἔστιν οὗ φασιν γινώσκειν. τὸν δ' ἐξ Ἀλκμήνης
 γινόμενον ὕστερον πλείοσιν ἔτισιν ἢ μυρίοις, Ἀλ-
 κείον ἐκ γενετῆς καλούμενον, ὕστερον Ἡρακλῆα
 μετονομασθῆναι, οὐχ ὅτι δι' Ἡραν ἐσχε κλέος, ὥς 25
 φησιν ὁ Μάτρις, ἀλλ' ὅτι τὴν αὐτὴν ἐξηλακώς προ-
 αἶρεσιν Ἡρακλεῖ τῷ παλαιῷ τὴν ἐκείνου δόξαν ἄμα
 5 καὶ προσηγορίαν ἐκληρονόμησε. συμφωνεῖν δὲ τοῖς

9 οἱ om. D   10 γενέσθαι F   18 τοὺς ἀνθρώπους
 om. CF   19 ἀντιτακτομένους] τῶν ἀνθρώπων add. CF.

ὑφ' ἑαυτῶν λεγομένοις καὶ τὴν περὰ τοῖς Ἕλλησιν
 ἐκ πολλῶν χρόνων παραδεδομένην φήμην, ὅτι κα-
 θαράν τὴν γῆν τῶν θηρίων ἐποίησεν Ἡρακλῆς· ὅπερ
 μηδαμῶς ἀρμόττειν τῷ γεγονότι σχεδὸν κατὰ τοὺς
 29 Τρωικοὺς χρόνους, ὅτε τὰ πλείστα μέρη τῆς οἴκου-
 30 μένης ἑξημέρωτο γεωργίαις καὶ πόλεσι καὶ πλήθει
 τῶν κατοικοῦντων τὴν χώραν πανταχοῦ. μᾶλλον οὖν
 πρέπειν τῷ γεγονότι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὴν
 ἡμέρωσιν τῆς χώρας, κατισχυομένων ἐν τῶν ἀνθρώ-
 10 πων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν θηρίων, καὶ μάλιστα κατὰ
 τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν ὑπερχειμένην χώραν μέχρι τοῦ
 νῦν ἔρημον οὔσαν καὶ θηριώδη. εἰκὸς γάρ ταύτης
 15 ὥς πατρίδος προνοηθέντα τὸν Ἡρακλῆα, καὶ καθα-
 ράν τὴν γῆν τῶν θηρίων ποιήσαντα, παραδοῦναι τοῖς
 γεωργοῖς τὴν χώραν, καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν τυχεῖν
 ἰσοθέου τιμῆς. φασὶ δὲ καὶ τὸν Περσέα γεγονέναι
 κατ' Αἴγυπτον, καὶ τῆς Ἰσίδος τὴν γενέσιν ὑπὸ τῶν
 20 Ἑλλήνων εἰς Ἄργος μεταφέρεισθαι, μυθολογούντων
 τὴν Ἰῶ τὴν εἰς βοδὸς τύπον μεταμορφωθείσαν.
 Καθόλου δὲ πολλὴ τίς ἐστὶ διαφωνία περὶ τοῦ- 25
 των τῶν θεῶν. τὴν αὐτὴν γὰρ οἱ μὲν Ἴσιν, οἱ δὲ
 Διμήτραν, οἱ δὲ Θεσμοφόρον, οἱ δὲ Σελήνην, οἱ
 δὲ Ἥραν, οἱ δὲ πάσαις ταῖς προσηγορίαις ὀνομά-
 ζουσι. τὸν δὲ Ὀσίριν οἱ μὲν Σάραπιν, οἱ δὲ Διῶ- 30
 25 νυσον, οἱ δὲ Πλούτωνα, οἱ δὲ Ἀμμωνα, τινὲς δὲ
 Δία, πολλοὶ δὲ Πᾶνα τὸν αὐτὸν νενομίχασιν· λί-

1 ἐπ' αὐτῶν CF 2 πολλοῖς] παλαιῶν C
 11 καὶ ἀερίαι, ἧς G, εἰς ceteri
 εἶναι Dindorf 19 τὴν Ἰῶ τῆς] Ἰῶ τὴν CF
 20 τὸν αὐτὸν om. CF.

8 ἀρχαιο-
 12 οὐσαν]
 23 κομ-

γουσι δὲ τινες Σάραπιν εἶναι τὸν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι
 Πλούτωνι ὀνομαζόμενον. φασὶ δ' Αἰγύπτιοι τὴν
 Ἰσιν φαρμάκων τε πολλῶν πρὸς ὑγίαν εὐρέτιν γε-
 γονέναι καὶ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης μεγάλῃν ἔχειν
 2 ἐμπειρίαν· διὸ καὶ τυχοῦσιν τῆς ἀθανασίας ἐπὶ
 ταῖς θεραπαίαις τῶν ἀνθρώπων μάλιστα χαίρουσιν,
 καὶ κατὰ τοὺς ὕπνου τοῖς ἀξιούσι διδόναι βοηθή-
 ματα, φανερώς ἐπιδεικνυμένην τὴν τε ἰδίαν ἐπιφά-
 νειαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς δεομένους τῶν ἀνθρώπων
 4 εὐεργετικόν. ἀποδείξεις δὲ τούτων φασὶ φέρειν ἑαυ-
 τοὺς οὐ μυθολογίας ὁμοίως τοῖς Ἑλλήσιν, ἀλλὰ πρά-
 ξεις ἐναργεῖς· πᾶσαν γὰρ σχεδὸν τὴν οἰκουμένην
 μαρτυρεῖν ἑαυτοῖς, εἰς τὰς ταύτης τιμὰς φιλοτιμου-
 6 μένην διὰ τὴν ἐν ταῖς θεραπαίαις ἐπιφάνειαν. κατὰ
 γὰρ τοὺς ὕπνου ἐγισταμένην διδόναι τοῖς κείμενοις 15
 βοηθήματα πρὸς τὰς νόσους, καὶ τοὺς ἐπακούσαν-
 τας αὐτῇ παραδόξως ὑγιαίνειν καὶ πολλοὺς μὲν 20
 ὑπὸ τῶν ἰατρῶν διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ νοσήματος
 ἀπὸ τῆς ἐπιπλοῦς ὑπὸ ταύτης σῶζεσθαι, συχνοὺς δὲ
 παντελῶς περρωθέντας τὰς ὁράσεις ἢ τινα τῶν ἑλ- 25
 λων μερῶν τοῦ σώματος, ὅταν πρὸς ταύτην τὴν
 θεὸν καταφύγῃσιν, εἰς τὴν προὔπάρχουσαν ἐποκαθ-
 6 ἵστασθαι τᾶξιν. εὐρεῖν δ' αὐτὴν καὶ τὸ τῆς ἀθα-
 νασίας φάρμακον, δι' οὗ τὸν υἱὸν Ὁρόν, ἐκ τῶν
 Τιτάνων ἐπιβουλευθέντα καὶ νεκρὸν εὐρεθέντα καθ' 30
 ὕδατος, μὴ μόνον ἀναστῆσαι, δοῦσαν τὴν ψυχὴν,
 7 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀθανασίας ποιῆσαι μεταλαβεῖν. δοκεῖ
 δ' ὕστατος τῶν θεῶν οὗτος βασιλεῦσαι μετὰ τὴν

2 τομζόμενον CD 5 ἐμπειρίαν] καὶ τὸ εὐεργετικόν πολλὰ
 ρησανήσασθαι add D καὶ] καὶ εὐν D.

τοῦ πατρὸς Ὀσίριδος ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν.
τὸν δὲ Ὄρον μετεμνηνόμενον φασιν Ἀπόλλωνα
ἐπέρχειν, καὶ τὴν τε ἱατρικὴν καὶ τὴν μυτικὴν
ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἰσιδος διδασχόμενα διὰ τῶν χρησμῶν
καὶ τῶν θεραπειῶν εὐεργετεῖν τὸ τῶν ἀνθρώπων
γένος.

Οἱ δ' ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς 26
Ἡλίου βασιλείας συλλογιζόμενοι μέχρι τῆς Ἀλεξάν-
δρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν φασιν ὑπάρχειν ἐτῶν
20 μάλιστα πῶς δισμυρίων καὶ τρισχιλίων. μυθολο- 2
γοῦσι δὲ καὶ τῶν θιῶν τοὺς μὲν ἀρχαιοτάτους βα-
σιλεῦσαι πλείω τῶν χιλίων καὶ διακοσίων ἐτῶν, τοὺς
δὲ μεταγενεστέρους οὐκ ἔλάττω τῶν τριακοσίων.
ἀπίστου δ' ὄντος τοῦ πλήθους τῶν ἐτῶν, ἐπιχει- 3
13 ροῦσά τινες λέγειν ὅτι τὸ παλαιόν, οὕτω τῆς περὶ
τὸν ἥλιον κινήσεως ἐπεγνωσμένης, συνέβαινε κατὰ
τὴν τῆς σελήνης περίοδον ἕγχεσθαι τὸν ἐνιαυτὸν.
διόπερ τῶν ἐτῶν τριακοσθημέρων ὄντων οὐκ ἀδύ- 4
νατον εἶναι βεβαιώκεναι τινὰς ἔτη χίλια καὶ διακό-
10 5 σια· καὶ γὰρ νῦν δωδεκαμήνων ὄντων τῶν ἐνι-
αιυτῶν οὐκ ὀλίγους ὑπὲρ ἑκατὸν ἔτη ζῆν. παρα- 6
πλήσιαι δὲ λέγουσι καὶ περὶ τῶν τριακόσια ἔτη
δοκούτων ἡρῆαι κατ' ἐκαίνους γὰρ τοὺς χρόνους
τὸν ἐνιαυτὸν ἀπαρτίζεσθαι τέτταρσι μηνὶ τοῖς γνο-
15 7 μένοις κατὰ τὰς ἐκάστων τῶν χρόνων ὥρας, οἷον
ἱμῆος, θέρους, χειμῶνος· ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ παρ'
ἐνίοις τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐνιαυτοὺς ὥρους καλεῖ-

3 τε om. D καὶ τὴν] καὶ D 17 ἀγισθαι D (c. 50, 2),
γενέσθαι C, γένεσθαι F 20 δωδεκαμήνων Dindorf, δω-
καίδεκα μηνῶν libri 24 τέτταρσι D 27 ὥρας D.

σθαι καὶ τὰς κατ' ἔτος ἀναγραφὰς ὡρογραφίας προσ-
αγορεύεσθαι.

- 6 Οἱ δ' οὖν Αἰγύπτιοι μυθολογοῦσι κατὰ τὴν Ἰσι- 31
δος ἡλικίαν γεγονέναι τινὰς πολυσωμάτων τοὺς ὑπὸ
μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζομένους γίγαντας, ὑφ' ἑαυ- 6
τῶν δὲ διακοσμουμένους τερατωδῶς ἐπὶ τῶν ἱερῶν
7 καὶ τυπτομένους ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀσίριν. ἔνιοι
μὲν οὖν αὐτοὺς γηγενεῖς φασιν ὑπάρχειν, προσφάτου
τῆς τῶν ζώων γενέσεως ἐκ τῆς γῆς ὑπαρχούσης, ἔνιοι
δὲ λέγουσι σώματος ὁῶμη διενεγκόντας καὶ πολλὰς 10
πράξεις ἐπιτελεσάμενους ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος μυ-
8 θολογηθῆναι πολυσωμάτων. συμφωνεῖται δὲ παρὰ
τοῖς πλείστοις ὅτι τοῖς περὶ τὸν Δία καὶ τὸν
Ὀσίριν θεοῖς πόλεμον ἐνστήσαντες πάντες ἀνηρέ-
θησαν. 16

- 27 Νομοθετῆσαι δέ φασι τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸ
κοινὸν ἔθος τῶν ἀνθρώπων γαρῖν ἀδελφὰς διὰ τὸ
γινούσιν ἐν τούτοις τῆς Ἰσιδος ἐπίτευγμα· ταύτην
γὰρ συνοικήσαντες Ὀσίριδι τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἀποθα-
νόντες ὁμόσασαν οὐδενὸς ἐτι συνουσίαν ἀνδρὸς 20
προσδέξασθαι, μετελθεῖν τὸν τε φόνον τῶνδρὸς καὶ
διατελέσαι βασιλεύουσιν νομιμώτατα, καὶ τὸ σύν-
λον πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίαν γενέ-
2 σθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας
καταδειχθῆναι μίζονος ἐξουσίας καὶ τιμῆς τυγχά- 25
ναι τὴν βασιλίαν τοῦ βασιλέως, καὶ παρὰ τοῖς
ἰδιώταις κυριεύειν τὴν γυναῖκα τῶνδρὸς, ἐν τῇ τῆς

3 post ὑφ' ἑαυτῶν δὲ nomen Intercidiasse videtur 3
γενέσεως] ὑπάρξεως D 21 προσδέξασθαι codices (c. 22, 1)
22 βασιλεύουσιν D 25 καταδειχθῆναι CF.

προϊκός συγγραφῇ προσομολογούντων τῶν γαμονύ-
των ἅπαντα πιδαρχήσιν τῇ γαμονύμῃ.

Οὐκ ἄγνοῶ δὲ διότι τινὲς τῶν συγγραφέων ἀπο- 3
φαίνονται τοὺς τάφους τῶν θεῶν τούτων ὑπάρχειν
ἐν Νύσῃ τῆς Ἀραβίας, ἀφ' ἧς καὶ Νυσαίον τὸν Διό-
νυσον ὀνομάσθαι. εἶναι δὲ καὶ στηλὴν ἑκατέρου τῶν
θεῶν ἐπιγεγραμμένην τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν. ἐπὶ μὲν 4
οὖν τῆς Ἰσίδος ἐπιγεγράφθαι „Ἐγὼ Ἰσίς εἰμι ἡ βασί-
λισσα πάσης χώρας, ἡ παιδευθεῖσα ὑπὸ Ἑρμοῦ, καὶ
ἡσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα, οὐδεὶς αὐτὰ δύναται λύσαι.
ἐγὼ εἰμι ἡ τοῦ νεωτέρου Κρόνου θεοῦ θυγάτηρ προ-
σβυτάτη· ἐγὼ εἰμι γυνὴ καὶ ἀδελφὴ Ὀσίριδος βα-
σιλέως· ἐγὼ εἰμι ἡ πρώτη καρπὸν ἀνθρώποις εὖ-
ροῦσα· ἐγὼ εἰμι μήτηρ Ὄρου τοῦ βασιλέως· ἐγὼ
10 εἰμι ἡ ἐν τῷ ἔσθρῳ τῷ ἐν τῷ κυνὶ ἐπιτέλλουσα·

2 γαμονύμῃ] ταυτῇται δὲ λέγουσι τὴν ἴσιν ἐν μέμφει,
καθ' ἣν μέχρι τοῦ νῦν δείκνυσθαι τὸν σηκόν, ἐν τῷ ταμίῳ
τοῦ ἡφαίστου· ἴσιναι δὲ φασὶ τὰ σήματα τῶν θεῶν ταύτων
[add. ABDEN] ἐπὶ τῶν ὀρῶν καίεσθαι τῆς αἰθιοπίας καὶ
τῆς αἰγύπτου κατὰ τὴν ἐν τῷ νεῖλῳ νῆσον [add. BD; καί-
εσθαι κατὰ τὴν ἐν φίλαις τοῦ νεῖλου νῆσον, ὥσπερ προείρη-
ται μοι add. AEN] τῆς κειμένης μὲν ἐπὶ ταῖς καλουμέναις
φίλαις, ἔχουσιν δὲ τὸ προσκαγορευόμενον ἀπὸ τοῦ συμ-
βεβηκότος ἱερῶς πύθιον· σημειῶν δὲ τούτου διακτενοῦσιν ἐν
τῇ νήσῳ ταύτῃ διαμένοντα τὸν τε τάφον κατεσκευασμένον
Ὀσίριδι, καὶ τὴν τιμώμενον ὑπὸ τῶν κατὰ γυπτον ἱερέων· καὶ
φασι περὶ τούτου κειμένας χοὰς ἐξήκοντα καὶ 7· ταύτας
γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γάλακτος πληροῦν τοὺς πρὸς τού-
τοις ταχθέντας ἱερεῖς, καὶ θρηνητὴν ἀνακαλουμένους τὰ τῶν
θεῶν ὀνόματα· διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ τὴν νῆσον
ἄρατον εἶναι πλὴν τοῖς ἱεροῦσιν· καὶ πάντας τοὺς τῆς θε-
βαΐδα κατοικοῦντας, ἡπίεθ' ἴσιν ἀρχαιοτάτῃ τῆς αἰγύπτου,
μέγιστον ὄρκον κρίνεις, ὅταν τις δαίρει τὸν ἐν φίλαις κεί-
μενον ὁμόση add. BD; c. 22, 2—6 10 αὐτὰ om. CF
15 ἡ om. D τῷ ἐν τῷ κυνὶ CD, τῷ κυνὶ F, del. Dindl.

ἔμοι Βούβαστος ἢ πόλις ἀποδομήθη. χαῖρε χαῖρε 32

5 Αἰγύπτῃ ἢ θρέψασέ με.⁴ ἐπὶ δὲ τῆς Ὀσίριδος ἐπι-
γεγράφθαι λέγεται „Πατήρ μὲν ἐστὶ μοι Κρόνος
νεώτατος θεῶν ἀπάντων, εἰμὶ δὲ Ὀσίρις ὁ βασι-
λεὺς, ὁ στρατεύσας ἐπὶ πᾶσαν χώραν ἕως εἰς τοὺς 3
ἀοικήτους τόπους τῶν Ἰνδῶν καὶ τοὺς πρὸς ἑσπτον
κακλιμένους, μέχρι Ἰστροῦ ποταμοῦ πηγῶν, καὶ πάλιν
ἐπὶ τὰλλα μέρη ἕως ὠκεανοῦ. εἰμὶ δὲ υἱὸς
Κρόνου πρεσβύτατος, καὶ βλαστὸς ἐκ καλοῦ τε καὶ
εὐγενοῦς φύου σπέρματι συγγενὲς ἐγεννήθην ἡμέρας. 10
καὶ οὐκ ἐστὶ τόπος τῆς οἰκουμένης εἰς ὃν ἐγὼ οὐκ
ἄφιγμαι, διαδοὺς πᾶσιν ὧν ἐγὼ εὐφρετῆς ἐγενόμην.“

6 τοσαῦτα τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς στήλαις φασὶ δύ-
νασθαι ἀναγνῶναι, τὰ δ' ἄλλα ὅσα πλείω κατα-
γράφθαι διὰ τὸν χρόνον. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς τα- 15
φῆς τῶν θεῶν τούτων διαφωνεῖται παρὰ τοῖς πλεί-
στοις διὰ τὸ τοὺς ἱερεῖς ἐν ἀπορρήτοις περιληφότες
τὴν περὶ τούτων ἀκριβείαν μὴ βούλεσθαι τὰληθὲς
ἐκφέρειν εἰς τοὺς πολλοὺς, ὥς ἂν καὶ κινδύνων
ἐπικειμένων τοῖς ἀπόρρητα περὶ τῶν θεῶν τούτων 20
μηνύσασιν εἰς τοὺς ὄχλους.

28 Οἱ δ' οὖν Αἰγύπτιοι φασὶ καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαι-
κίας πλείστας ἐξ Αἰγύπτου κατὰ πᾶσαν διωσπαρῆ-
ναι τὴν οἰκουμένην. εἰς Βαβυλῶνα μὲν γὰρ ἀγα-
γεῖν ἀποίκους Βῆλον τὸν νομιζόμενον Ποσειδῶνος 25
εἶναι καὶ Αἰβύνης· ὃν περὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν

2 τῆς] τοῦ vulg. 4 πάντας D 6 τοῦ om. D B
ἐβλαστον E, εὐλαστον C 10 φύου Wesseling, αἰῶν C, οὐ
οὐ G, οἰῶν ceteri 12 εὐφρετῆς Wesseling ('inventor'
Poggius), εὐεφρετῆς codices.

καθιδρυθέντα τοὺς τε ἱερεῖς καταστήσασθαι παρα-
 πλησίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἑτέροις καὶ πάσης λει-
 τουργίας ἀπολειψμένους, οὗς Βαβυλώνιοι καλοῦσι
 Χαλδαῖους, τὰς τε παρατηρήσεις τῶν ἁστρον του-
 5 τας ποιεῖσθαι, μιμουμένους τοὺς παρ' Αἰγυπτίους
 ἱερεῖς καὶ φυσικοὺς, ἔτι δὲ ἀστρολόγους. λέγουσι 2
 δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Δαναὸν ὀρμηθέντας ὁμοίως
 33 ἐκείθεν συνοικίσαι τὴν ἀρχαιοτάτην σχεδὸν τῶν παρ'
 Ἑλλήσι πόλεων Ἄργος, τὸ τε τῶν Κόλχων ἔθνος ἐν
 16 τῷ Πόντῳ καὶ τὸ τῶν Ἰουδαίων ἀνὰ μίαν Ἀραβίαν
 καὶ Συρίας οἰκίσαι τινὰς ὀρμηθέντας παρ' ἑαυτῶν
 διὸ καὶ παρὰ τοῖς γένεσι τούτοις ἐκ παλαιοῦ παρα- 3
 δεδῶσθαι τὸ περιτέμνειν τοὺς γινωμένους παῖδας,
 18 ἔξ Αἰγύπτου μετενηνεγμένου τοῦ τομίμου. καὶ τοὺς 4
 15 Ἀθηναίους δὲ φασὶν ἀποίκους εἶναι Σαῖτων τῶν ἐξ
 Αἰγύπτου, καὶ πειρῶνται τῆς οἰκειότητος ταύτης
 φέρειν ἀποδειξεις· παρὰ μόνοις γὰρ τῶν Ἑλλήνων
 τὴν πόλιν ἄστυ καλεῖσθαι, μετενηνεγμένης τῆς προσ-
 ηγουρίας ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτοῖς Ἄστυος. ἔτι δὲ τὴν
 20 πολιτείαν τὴν αὐτὴν ἰσχυκέναι τάξιν καὶ διαίρεσιν
 τῇ παρ' Αἰγυπτίοις, εἰς τρία μέρη διανεμηθεῖσθαι
 καὶ πρώτην μὲν ὑπάρχει μερίδα τοὺς εὐπατρίδας 5
 καλουμένους, οἵτινες [ἱεροποιοὶ] ἑπὶ ἄρχον ἐν παι-
 δείᾳ μάλιστα διατετριφότες καὶ τῆς μεγίστης ἡξίω-
 25 μένοι τιμῆς παραπλησίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱε-
 ρεῦσι· δευτέραν δὲ τάξιν γενέσθαι τὴν τῶν γεωμό-

ὁ ποιῆσαι CF 7 τὸν om. Π 10 Ἰουδαίων] ἰσρα-
 ρεπτῶν C, ἰσραελαίων E (c. 55, 5) ἀνὰ] ὄντας ἀνὰ D 15
 σάτων D 19 δὲ Dindorf, ex codicibus 23 ἱεροποιοὶ
 Wessling, ἰσραελαίων ADEN, ἰσραελοποι B, om. osteri.

ρων τῶν ὀφειλόντων ὄπλα κεκτῆσθαι καὶ πολεμεῖν
 ὑπὲρ τῆς πόλεως ὁμοίως τοῖς κατ' Αἴγυπτον ὀνο-
 μαζομένοις γεωργοῖς καὶ τοὺς μαχίμους παρεχομέ-
 νοις· τελευταίαν δὲ μερίδα καταριθμηθῆναι τὴν τῶν
 δημιουργῶν τῶν τὰς βαναύσους τέχνας μεταχειρι-
 ζομένων καὶ λειτουργίας τελούντων τὰς ἀναγκαιο-
 τάτας, τὸ παραπλήσιον ποιούσης τῆς τάξεως ταύτης
 6 παρ' Αἰγυπτίοις. γεγονέναι δὲ καὶ τῶν ἡγεμόνων
 τινὰς Αἰγυπτίους παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· τὸν γὰρ
 Πίτην τὸν πατέρα Μενεσθίως τοῦ στρατευσαυτοῦ 10
 εἰς Τροίαν φανερώς Αἰγύπτιον ὑπέφξαντα τυχεῖν
 7 ὕστερον Ἀθήνησι πολιτείας τε καὶ βασιλείας. διφνοῦς
 δ' αὐτοῦ γεγονότος, τοὺς μὲν Ἀθηναίους μὴ δύνα-
 σθαι κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπόστασιν ἀποδοῦναι περὶ τῆς
 φύσεως ταύτης τὰς ἀληθεῖς αἰτίας, ἐν μέσῳ κειμένον 11
 πᾶσιν ὅτι δυοῖν πολιτειῶν μετασχών, Ἑλληνικῆς 34
 καὶ βαρβάρου, διφνῆς ἐνομίσθη, τὸ μὲν ἔχων μέρος
 θηρίου, τὸ δὲ ἀνθρώπου.

- 20 Ὅμοίως δὲ τοῦτο καὶ τὸν Ἑρεχθίαν λέγουσι τὸ
 γένος Αἰγύπτιον ὄντα βασιλεῦσαι τῶν Ἀθηναίων, ται-
 11 νύτας τινὰς φέροντες ἀποδείξεις· γενομένων γὰρ
 ὁμολογουμένως αὐχμῶν μεγάλων κατὰ πᾶσαν σχε-
 δὸν τὴν οἰκουμένην πλὴν Αἰγύπτου διὰ τὴν ιδιό-
 τητα τῆς χώρας, καὶ φθορᾶς ἐπιγενομένης τῶν τε
 καρπῶν καὶ πλήθους ἀνθρώπων, ἐξ Αἰγύπτου τὸν 2
 Ἑρεχθίαν κομίσαι διὰ τὴν συγγένειαν αἵτου πλήθος
 εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀνθ' ὧν τοὺς εὖ παθόντας βασι-
 2 λεία καταστήσαι τὸν εὐεργέτην. τοῦτον δὲ παρα-

12 hic orationem hinc monent, cum quas sequuntur
 unum in Cecropem convenient. 13 μὲν del. Holste.

λαβόντα τὴν ἡγεμονίαν καταδείξει τὰς τελετὰς τῆς
 Δήμητρος ἐν Ἐλευσίνῃ καὶ τὰ μυστήρια ποιῆσαι,
 μετενεγκόντα τὸ περὶ τούτων νόμιμον ἐξ Αἰγύπτου.
 καὶ τῆς θεοῦ δὲ παρουσίας εἰς τὴν Ἀττικὴν γεγονυίαν
 5 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους παραδιδόσθαι κατὰ λόγον,
 ὥς ἐν τῶν ἐπωνύμων ταύτης καρπῶν τότε κοι-
 σθέντων εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ διὰ τοῦτο δόξαι πάλιν
 ἐξ ἀρχῆς τὴν εὐρίσιν γεγονέναι τοῦ σπέρματος,
 δωρησαμένης τῆς Δήμητρος. ὁμολογεῖν δὲ καὶ τοὺς 3
 10 Ἀθηναίους ὅτι βασιλεύοντος Ἐρεχθίδεως καὶ τῶν
 καρπῶν διὰ τὴν ἀνομβρίαν προηφανισμένων ἢ τῆς
 Δήμητρος ἐγένετο παρουσία πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡ
 δωρεὰ τοῦ σίτου. πρὸς δὲ τούτοις αἱ τελεταὶ καὶ
 τὰ μυστήρια ταύτης τῆς θεοῦ τότε καταδείχθησαν
 15 ἐν Ἐλευσίνῃ. τὰ τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἁφ- 4
 χαιότητας ὡσαύτως ἔχουσιν Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς Αἰγυ-
 πτίους· τοὺς μὲν γὰρ Εὐμολπίδας ἀπὸ τῶν κατ'
 Αἴγυπτον ἱερέων μετενηνέχθαι, τοὺς δὲ Κήρυκας
 ἀπὸ τῶν παστοφόρων. τὴν τε Ἴσιν μόνους τῶν
 20 Ἑλλήνων ὁμνύειν, καὶ ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς ἡθεσιν
 ὁμοιοτάτους εἶναι τοῖς Αἰγυπτίοις. πολλὰ δὲ καὶ 5
 ἄλλα τούτοις παραπλήσια λέγοντες φιλοτιμότερον
 ἢ περ ἀληθινώτερον, ὥς γ' ἔμοι φαίνεται, τῆς ἀποι-
 κίας ταύτης ἀμφισβητοῦσι διὰ τὴν δόξαν τῆς πόλεως.
 25 καθόλου δὲ πλείους ἀποικίας Αἰγύπτιοί φασιν
 ἐκπέμψαι τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐπὶ πολλὰ μέρη
 τῆς οἰκουμένης διὰ τε τὴν ὑπεροχὴν τῶν βασιλευ-

4 καὶ τὴν τῆς Hertlein δὲ om. D ἡ κομισθέντων
 τότε CF 11 ἢ om. F 23 ὥς γ' ἐμοὶ libei 26 τοὺς
 ἐξ ἑαυτῶν CF

πάντων παρ' αὐτοῖς καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 6 πολυανθρωπίας· ὑπὲρ ὧν μήτε ἀποδείξαις φερο-
 μένης μηδεμιᾶς ἀκριβοῦς μήτε συγγραφείας ἀξιο-
 πίστου μαρτυροῦντος, οὐκ ἐκρίναμεν ὑπάρχειν τὰ
 λεγόμενα γραφῆς ἔξια. καὶ περὶ μὲν τῶν θεολο-
 8 γουμένων παρ' Αἰγυπτίοις τοσαῦθ' ἡμῖν εἰρησθῶ,
 88 στοχαζομένοις τῆς συμμετρίας· περὶ δὲ τῆς χώρας
 καὶ τοῦ Νείλου καὶ τῶν ἑλλων τῶν ἀκοῆς ἀξίων ἐν
 κεφαλαιοῖς ἕκαστα διεξίεναι πειρασόμεθα.

- 30 Ἡ γὰρ Αἴγυπτος καίται μὲν μάλιστα πῶς κατὰ
 μεσημβρίαν, ὀχυρότητι δὲ φυσικῇ καὶ κάλλει χώρας
 οὐκ ὀλίγῳ δοκεῖ προέχειν τῶν εἰς βασιλείαν ἀφω-
 2 ρισμένων τόπων. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς δύσεως ὠχέ-
 ρωκεν αὐτὴν ἡ ἔρημος καὶ θηριώδης τῆς Αἰθιοπίας,
 ἐπὶ πολὺ μὲν περιεκτείνουσα, διὰ δὲ τὴν ἀνυδρίαν 13
 καὶ τὴν σπάνιν τῆς ἐπάσης τροφῆς ἔχουσα τὴν
 διέξοδον οὐ μόνον ἐπίπονον, ἀλλὰ καὶ παντελῶς
 ἐπικίνδυνον· ἐκ δὲ τῶν πρὸς νότον μερῶν οἱ πε-
 4 κιαυράκιαι τοῦ Νείλου καὶ τῶν ὄρων τὰ συνορίζοντα
 3 τούτοις· ἀπὸ γὰρ τῆς Τρωγλοδυτικῆς καὶ τῶν ἐσχά- 10
 των τῆς Αἰθιοπίας μερῶν ἐντὸς σταδίων πεντα-
 κισχιλίων καὶ πεντακοσίων οὔτε πλεῦσαι διὰ τοῦ
 ποταμοῦ ῥάδιον οὔτε περὶ πορευθῆναι μὴ τυχόντα
 4 βασιλικῆς ἢ παντελῶς μεγάλης τινὸς χορηγίας. τῶν
 δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν νεύοντων μερῶν τὰ μὲν ὁ 25
 ποταμὸς ὠχέρωκε, τὰ δ' ἔρημος περιέχει καὶ παδία

3 μηδεμιᾶς ἀξιολόγου μήτε συγγραφίης νομίμου μαρ-
 τυρούμενος οὐκ ἐκρίναμεν CFGM ὁ παρ' Αἰγυπτίοις τοσαῦτ'
 εἰπεῖν ἔχομεν. περὶ δὲ CFM 7 στοχαζόμενοι D 8 τῶν
 ἑλλων om D 13 ἡ τε ἔρημος καὶ ἡ θ. CF 20 τρωγ-
 λυτικῆς D 21 πεντακισχιλίων καὶ om D.

τελευτώδη τὰ προσαγορευόμενα Βάραθρα. ἴσθι γὰρ
 ἐνὰ μέσον τῆς Κοίλης Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου
 λίμνῃ τῷ μὲν πλάττει στενὴ παντελῶς, τῷ δὲ βάθει
 θαυμάσιος, τὸ δὲ μήκος ἐπὶ διακοσίους παρήκουσα
 5 σταδίου, ἣ προσαγορεύεται μὲν Σερβωνίς, τοῖς δ'
 ἀπείροις τῶν προσπιλαζόντων ἀνελπίστους ἐπιφέρει
 κινδύνους. στενοῦ γὰρ τοῦ ῥεύματος ὄντος καὶ 5
 ταινία παραπλησίον, θινὼν τε μεγάλων πάντῃ περι-
 κχυμένων, ἐπειδὴν τότοι συνεχεῖς πνεύσωσιν, ἐπι-
 10 σείεται πλῆθος ἄμμου. αὕτη δὲ τὸ μὲν ὕδωρ κατὰ 6
 τὴν ἐπιφάνειαν ὥσημον ποιεῖ, τὸν δὲ τῆς λίμνης
 τύπον συμφυῆ τῇ χερσὶ καὶ κατὰ πᾶν ἐδιαγγραστον.
 διὸ καὶ πολλοὶ τῶν ἐγνοούντων τὴν ιδιότητα τοῦ
 τόπου μετὰ στρατευμάτων ὅλων ἠφανίσθησαν τῆς
 15 ὑποκαίμενης ὁδοῦ διαμαρτόντες. ἡ μὲν γὰρ ἄμμος 7
 ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον πικτουμένη τὴν ἐνδοσιν λαμ-
 βάνει, καὶ τοὺς ἐπιβάλλοντας ὥσπερ προνοία τινὶ
 πονηρᾷ παρακρούεται, μέχρι ἂν ὄτου λαβόντες
 ὑπόνοιαν τοῦ συμβησομένου βοηθήσωσιν ἑαυτοῖς,
 20 οὐκ οὐσης εἴη φυγῆς οὐδὲ σωτηρίας. ὁ γὰρ ὑπὸ 8
 τοῦ τέλεματος καταπινόμενος οὔτε νήχεσθαι δύναται,
 παραινουμένης τῆς ἰλῆος τὴν τοῦ σώματος κίνησιν,
 οὔτ' ἐκβῆναι κατισχύει, μηδὲν ἔχων στερεῦμα εἰς
 ἐπίβασιν· μεμιγμένης γὰρ τῆς ἄμμου τοῖς ὕγροις,
 25 καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἑκατέρων φύσεως ἡλλοιωμένης,
 30 συμβαίνει τὸν τόπον μήτε πορευτὸν εἶναι μήτε
 πλωτόν. διόπερ οἱ τοῖς μέρεσι τούτοις ἐπιβάλλοντες 9
 φερόμενοι πρὸς τὸν βυθὸν οὐδεμίαν ἀντίληψιν

12 τόπον CF 17 ἐπιβαίνοντας Cabet 27 ἐπιβαί-
 λοντες] καὶ πιλάζοντες add. D.

βοηθείας ἔχουσι, συγκατολισθανούσης τῆς ἁμμον
τῆς παρὰ τὰ χεῖλη. τὰ μὲν οὖν προειρημένα πεδία
τοιανύτην ἔχοντα τὴν φύσιν οἰκείας ἔτυχε προση-
γορίας, ὀνομασθέντα Βάρεθρα.

- 31 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τῶν ἀπὸ τῆς χέρσου
τριῶν μερῶν τῶν ὀχυροῦντων τὴν Αἴγυπτον διηλ-
θομεν, προσθήσομεν τοῖς εἰρημένοις τὸ λειπόμενον.
2 ἡ τετάρτη τοίνυν πλευρὰ πᾶσα σχεδὸν ἀλιμένη
θαλάττῃ προσκλυζομένη προβέβληται τὸ Αἰγύπτιον
πέλαγος, ὃ τὸν μὲν παράπλου ἔχει μακρότατον, τὴν
δ' ἀπόβασιν τὴν ἐπὶ τὴν χώραν δυσπροσδόρμιστον.
ἀπὸ γὰρ Παρατονίου τῆς Αἰβύης ἕως Ἰώπης τῆς
ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίας, ὄντος τοῦ παράπλου σταδίων
σχεδὸν πεντακισχιλίων, οὐκ ἔστιν εὐρεῖν ἀσφαλῆ
3 λιμένα πλὴν τοῦ Φάρου. χωρὶς δὲ τούτων ταινία 15
παρ' ὅλην σχεδὸν τὴν Αἴγυπτον παρήκει τοῖς ἀπαί-
4 ροις τῶν προσπλόντων ἀθειώρητος· διόπερ οἱ τὸν
ἐκ πελάγους κίνδυνον ἐκπεφανύεται νομίζοντες, καὶ
διὰ τὴν ἄγνοιαν ἄσμενοι πρὸς τὴν γῆν καταπλίνοντες,
ἐξαίφνης ἐποκελλόντων τῶν σκαφῶν ἀνεπίστως 20
5 ναυαγοῦσιν· ἔνιοι δὲ διὰ τὴν ταπεινότητα τῆς
χώρας οὐ δυνάμενοι προϊδέσθαι τὴν γῆν λανθάνου-
σιν ἑαυτοὺς ἐκπίπτοντες οἱ μὲν εἰς ἐλώδεις καὶ
λιμνάζοντας τόπους, οἱ δ' εἰς χώραν ἱερήμον.
6 Ἡ μὲν οὖν Αἴγυπτος πανταχόθεν φυσικῶς 25
ὠχύρωται τὸν εἰρημένον τρόπον, τῷ δὲ σχήματι
παρημήκης οὕσα διςχιλίαν μὲν σταδίων ἔχει τὴν
παραθαλάττιον πλευρὰν, εἰς μεσόγειον δ' ἀνήκει

σχεδὸν ἐπὶ σταδίους ἑξακισχιλίους. πολυανθρωπία δὲ
 τὸ μὲν παλαιὸν πολὺν προέσχε πάντων τῶν γνωριζο-
 μένων τόπων κατὰ τὴν οἰκουμένην, καὶ καθ' ἡμᾶς
 δὲ οὐδενὸς τῶν ἑλλων δοκεῖ λείπεσθαι· ἐπὶ μὲν γὰρ 7
 τῶν ἀρχαίων χρόνων ἔσχε κώμης ἄξιολόγους καὶ
 πόλεις πλείους τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων, ὡς
 ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς ὁρᾶν ἔστι κατακεχωρισ-
 μένον, ἐπὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Αἰγίου πλείους τῶν
 τρισμυρίων ἡριθμηθήσαν, ὧν τὸ πλῆθος διαμεμένη-
 10 κεν ἕως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. τοῦ δὲ σύμπαντος
 λαοῦ τὸ μὲν παλαιὸν φασὶ γεγονέναι περὶ ἑπτακο-
 σίας μυριάδας, καὶ καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκ ἐλάττους εἶναι
 [τριακοσίων]. διὸ καὶ τοὺς ἀρχαίους βασιλεῖς ἴστο- 9
 37 ροῦσι κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἔργα μεγάλα καὶ θαυμα-
 12 στα διὰ τῆς πολυχειρίας κατασκευάσαντας ἀθάνατα
 τῆς ἑαυτῶν δόξης ἀπολιπεῖν ὑπομνήματα. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὑστερον ἀναγρά-
 ψομεν, περὶ δὲ τῆς τοῦ ποταμοῦ φύσεως καὶ τῶν
 κατὰ τὴν χώραν ἰδιωμάτων νῦν διεξιμεν.
 20 Ὁ γὰρ Νεῖλος φέρεται μὲν ἀπὸ μεσημβρίας ἐπὶ 32
 τὴν ἄρκτον, τὰς πηγὰς ἔχων ἐκ τόπων ἀοράτων, οἱ
 κελῖνται τῆς ἐσχάτης Αἰθιοπίας κατὰ τὴν ἐρημον,
 ἀπροσίτου τῆς χώρας οὐσης διὰ τὴν τοῦ καύματος
 ὑπερβολὴν. μέγιστος δ' ὢν τῶν ἀπάντων ποταμῶν 2
 25 καὶ πλείστην γῆν διεξὶὼν καμπύς ποιεῖται μέγας,
 ποτὲ μὲν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν Ἀραβίαν ἐπι-
 στρέφων, ποτὲ δ' ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ τὴν Αἰθύνην
 ἐκκλίνων· φέρεται γὰρ ἀπὸ τῶν Αἰθιοπικῶν ὁρῶν

μέχρι τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς στάδια μάλιστα πρὸς
 3 μύρια καὶ δισχίλια σὺν αἷς ποιεῖται καμπαῖς. κατὰ
 δὲ τοῖς ὑποκάτω τόποις συστέλλεται τοῖς ὄγκοις
 εἰς μᾶλλον, ἐποσπωμένου τοῦ ρεύματος ἐπ' ἀμφο-
 4 τέρως τὰς ἡπείρους. τῶν δ' ἐποσχιζομένων μερῶν τὸ
 μὲν εἰς τὴν Λιβύην ἐκκλίνειν ὑφ' ἄμμου καταπίνε-
 ται τὸ βάθος ἐχούσης ἔπιστον, τὸ δ' εἰς τὴν Ἀρα-
 βίαν ἐναντίως εἰσχιόμενον εἰς τέλματα παμμεγέθη
 καὶ λίμνας ἐκτρέπεται μεγάλας καὶ περιωικουμένας
 5 γένεσι πολλοῖς. εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον ἐμβάλλει τῇ 10
 μὲν δέκα σταδίων, τῇ δ' ἑλαττον τούτων, οὐκ ἐπ'
 εὐθείας φερόμενος, ἀλλὰ καμπὰς παντοίας ποιού-
 μενος· ποτὲ μὲν γὰρ ἐλίττεται πρὸς τὴν Ἰω, ποτὲ
 δὲ πρὸς τὴν Ἰσπέραν, ἔστι δ' ὅτε πρὸς τὴν μεσημ-
 6 βρίαν, εἰς τοῦπίσω λαμβάνων τὴν καλίσροικαν. ὅρη 15
 γὰρ ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ ποταμοῦ παρῖκει, πολ-
 λὴν μὲν τῆς παραποταμίας ἐπέχοντα, διαιλημένα
 δὲ φέρονται καὶ κρημνοῖς στενοπόροις, οἷς ἐμπίπτει
 τὸ ρεῦμα καλίσσεται διὰ τῆς πεδιάδος, καὶ πρὸς
 τὴν μεσημβρίαν ἐπ' ἱκανὸν τόπον ἐνεχθὲν πάλιν 20
 7 ἐπὶ τὴν κατὰ φύσιν φορὰν ἀποκαθίσταται. τηλί-
 κωτήν δ' ἔχων ὑπεροχὴν ἐν πᾶσιν ὁ ποταμὸς οὗτος
 μόνος τῶν ἑλλων ἔχει βίας καὶ κυματώδους ὀρυγῆς
 τὴν φύσιν ποιεῖται, πλὴν ἐν τοῖς καλουμένοις κατα-
 8 ράκταις. τόπος γὰρ τίς ἐστὶ μήκει μὲν ὥς δέκα 25

2 καμπαῖς] περιεληφθαι δὲ καὶ τήσους ἐν αὐτῷ κατὰ
 μὲν τὴν Αἰθιοπίαν ἄλλας τε πλείους καὶ μίαν εὐμεγέθη,
 τὴν ὀνομαζομένην Μερῶν, ἣ εἴκοσι δυοῖν σταδίων ἴστί το
 πλάτος add. CP; cf. c. 33, 1. 5 τὰς] παρακειμένας add.
 CP. 8 εἰσχιόμενον CP. 11 ἑλάττω D. 13 πρὸς τὴν
 Ἰω ποτὲ δὲ om. D. 25 μὲν ὥς om. D, ὥς om. C.

σταδίων, κατάντης δὲ καὶ κρημνοῖς συγκλιόμενος
 38 εἰς στενὴν ἐντομὴν, ἔπας δὲ τραχύς καὶ φαρυγγώδης,
 ἔτι δὲ πέτρους ἔχων πικνοὺς καὶ μεγάλους εἰσκότας
 σκοπέλοις· τοῦ δὲ θεύματος περὶ τοῦτον· σχιζο-
 9 μένου βιαιότερον καὶ πολλάκις διὰ τὰς ἐγκοπὰς
 ἀναικλωμένου πρὸς ἐναντίαν τὴν καταφορὰν συνί-
 στανται δίνει θαυμασταί· πᾶς δ' ὁ μεσάζων τόπος 9
 ὑπὸ τῆς παλιρροίας ἄφρου τε πληροῦται καὶ τοῖς
 προσιοῦσι μεγάλην παρέχεται κατάπληξιν· καὶ γὰρ
 10 ἡ καταφορὰ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐστὶν ὀξεῖα καὶ
 βίαιος ὥστε δοκεῖν μηδὲν βέλους διαφέρειν. κατὰ 10
 δὲ τὴν πλήρωσιν τοῦ Νεῖλου, τῶν σκοπέλων κατα-
 κλυζομένων καὶ παντὸς τοῦ τραχύνοντος τόπου τῷ
 πλήθει τοῦ θεύματος καλυπτομένου, καταπλέουσι
 15 μὲν τινες κατὰ τοῦ καταράκτου λαμβάνοντες ἐναν-
 τίους τοὺς ἀνέμους, ἀναπλεῦσαι δὲ οὐδεὶς δύναται,
 νικώσης τῆς τοῦ ποταμοῦ βίας πᾶσαν ἐπίνοϊαν ἄν-
 θρωπίνην. καταράκται μὲν οὖν εἰσι τοιοῦτοι πλείους, 11
 μέγιστος δ' ὁ πρὸς τοῖς μεθορίαις τῆς Αἰθιοπίας
 12 τε καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Περὶ εἰλήφει δ' ὁ ποταμὸς καὶ νήσους ἐν αὐτῷ, 33
 κατὰ μὲν τὴν Αἰθιοπίαν ἑλλας τε πλείους καὶ μίαν
 εὐμεγέθη, τὴν ὀνομαζομένην Μερόην, ἐν ἣ καὶ πόλις
 ἐστὶν ἀξιόλογος ὁμώνυμος τῇ νήσῳ, κτίσας αὐτὴν
 α Καμβύσου καὶ θεμένου τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τῆς
 μητρὸς αὐτοῦ Μερόης. ταύτην δὲ τῷ μὲν σχηματί 2
 φασιν ὑπέρχειν θυρεῷ παραπλησίαν, τῷ δὲ μεγέθει
 πολὺ προέχειν τῶν ἑλλων νήσων τῶν ἐν τούτοις
 τοῖς τόποις· τὸ μὲν γὰρ μήκος αὐτῆς εἶναι λέγουσι

- σταδίων τρισχιλίων, τὸ δὲ πλάτος χιλίων. ἔχειν
 δ' αὐτὴν καὶ πόλεις οὐκ ὀλίγας, ὧν ἐπιφανιστάτην
 3 ὑπάρχειν τὴν Μερόην. παρήκειν δὲ τῆς νήσου
 τὸν περικλυζόμενον πάντα τόπον ἀπὸ μὲν τῆς
 Λιβύης θίνας ἔχοντας ἄμμου μέγεθος ἀέριον, ἀπὸ
 δὲ τῆς Ἀραβίας κρημνοὺς κατερωγότας. ὑπάρχειν
 δ' ἐν αὐτῇ καὶ μέταλλα χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου
 καὶ σιδήρου καὶ χαλκοῦ· πρὸς δὲ τούτοις ἔχιν πλη-
 4 θος ἑβένου, λίθων τε πολυτελῶν γένη παντοδαπὰ.
 καθόλου δὲ τοσαύτας νήσους ποιεῖν τὸν ποταμὸν 10
 ὥστε τοὺς ἀκούοντας μὴ ῥαδίως πιστεῦσαι· χωρὶς
 γὰρ τῶν περικλυζομένων τόπων ἐν τῷ καλουμένῳ 32
 Αἴλτα τὰς ἄλλας εἶναι νήσους πλείους τῶν ἐπιτα-
 κοσίων, ὧν τὰς μὲν ὑπὸ Αἰθιοπῶν ἐπαντλουμένας
 γεωργεῖσθαι κέγχρω, τὰς δὲ πλήρεις ὑπάρχειν ὄψεων 15
 καὶ κυνοκεφάλων καὶ ἄλλων θηρίων παντοδαπῶν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἀπρὸςίτους εἶναι τοῖς ἀνθρώποις.
 6 Ὁ δ' οὖν Νεῖλος κατὰ τὴν Αἴγυπτον εἰς πλείω
 μέρη σχιζόμενος ποιεῖ τὸ καλούμενον ἀπὸ τοῦ σχή-
 7 ματος Αἴλτα. τούτου δὲ τὰς μὲν πλευρὰς κατα-
 γράφει τὰ τελευταῖα τῶν χειμάτων, τὴν δὲ βᾶσιν
 ἀνακληροῖ τὸ διεχόμενον πέλαγος τὰς ἐκβολὰς τοῦ
 7 ποταμοῦ. ἐξίησι δ' εἰς τὴν θάλατταν ἑπτὰ στόμασιν,
 ὧν τὸ μὲν πρὸς ἑὸ κεκλιμένον καὶ πρῶτον καλεῖται
 Πηλουσιακόν, τὸ δὲ δεύτερον Ταυτιτικόν, εἴτα Μεν-
 8 δισιον καὶ Φατιντικόν καὶ Σεβεντυτικόν, ἔτι δὲ

7 καὶ ἀργύρου om. D, καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου om. C
 9 πολυτελῶν om. CF 14 ἐπαντλουμένας C 16 ἄλλων
 τῶν ἄλλων D 23 ποταμοῦ] Νεῖλου CF 25 ταυτιτικόν D
 26 σεβεντυτικόν CD.

Βολβέτινον, καὶ τελευταῖον Κανωβικόν, ὃ τινες
 Ἑρακλεωτικόν ὀνομάζουσιν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα στό- 8
 ματα χειροποίητα, περὶ ὧν οὐδὲν κατεπίγει γράφειν.
 ἐφ' ἑκάστῳ δὲ πόλις τετείχισται διαιρουμένη τῷ
 5 ποταμῷ καὶ καθ' ἑκάτερον μέρος τῆς ἐκβολῆς ζεύγ-
 μασι καὶ φυλακαῖς εὐκαίροις διειλημμένη. ἀπὸ
 δὲ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος διωρύξ ἔστι χειρο-
 ποιήτος εἰς τὸν Ἀράβιον κόλπον καὶ τὴν Ἐρυθρὰν
 θάλατταν. ταύτην δ' ἐπεβάλετο πρῶτος κατασκευά- 9
 10 ζειν Νεκῶς ὁ Ψαμμητίχου, μετὰ δὲ τοῦτον Δαρεῖος
 ὁ Πέρσης, καὶ προκόψας τοῖς ἔργοις ἕως τινὸς τὸ
 τελευταῖον εἶπεν αὐτὴν ἀσυντέλεστον· ἐδιδάχθη 10
 γὰρ ἐπὶ τινων ὅτι διορύξας τὸν ἰσθμὸν αἴτιος
 ἔσται τοῦ κατακλυσθῆναι τὴν Αἴγυπτον· μετεωρο-
 15 τήραν γὰρ ἀπειδείκνυνον ὑπάρχειν τῆς Αἰγύπτου τὴν
 Ἐρυθρὰν θάλατταν. ὕστερον δὲ ὁ δεύτερος Πτολε- 11
 μαῖος συντέλεισεν αὐτήν, καὶ κατὰ τὸν ἐπικαιρότα-
 τον τόπον ἐμηχανήσατό τι φιλότεχνον διάφραγμα.
 τοῦτο δ' ἐξήνοιγεν, ὅποτα βούλοιο διαπλεῦσαι, καὶ
 20 ταχέως πάλιν συνέκλειεν, εὐστόχως ἐλαμβανομένης
 τῆς χρείας. ὁ δὲ διὰ τῆς διώρυγος ταύτης ῥίαν 12
 ποταμὸς ὀνομάζεται μὲν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος
 Πτολεμαῖος, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκβολῆς πόλιν ἔχει τὴν
 προσαγορευομένην Ἀρσινόην.

40 Τὸ δ' οὖν Δέλτα τῇ Σικελίᾳ τῷ σχήματι παρα- 34
 25 κλήσιον ὑπάρχον τῶν μὲν πλευρῶν ἑκατέραν ἔχει
 σταδίων ἑπτακοσίων καὶ πενήκοντα, τὴν δὲ βάσιν
 θαλάττῃ προσκλυζομένην σταδίων χιλίων καὶ τρια-

2 κοσίαν. ἡ δὲ νῆσος αὕτη πολλὰς διώρυξας χειρο-
 ποιητοῖς διείληπται καὶ χώραν περιέχει καλλίστην
 τῆς Αἰγύπτου. ποταμώχωστος γὰρ οὐσα καὶ κατέ-
 ρυτος πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς ἐκφέρει καρπούς,
 τοῦ μὲν ποταμοῦ διὰ τὴν κατ' ἔτος ἀνάβασιν νιαρὰν
 ἰλὶν ἀεὶ καταχέοντος, τῶν δ' ἀνθρώπων ῥαδίως
 ἔπασαν ἀρδευόντων διὰ τινα μηχανῆς, ἣν ἐπενόησε
 μὲν Ἀρχιμήδης ὁ Συρακοσίος, ὀνομάζεται δὲ ἀπὸ
 3 τοῦ σχήματος κοχλίας. πρᾶξαν δὲ τοῦ Νείλου τὴν
 ῥοσὶν ποιουμένου, καὶ γῆν πολλὴν καὶ παντοδαπὴν
 καταφέροντος, ἔτι δὲ κατὰ τοὺς κοίλους τόπους
 4 λιμναζόντος, ἔλη γίνεται πέμφορα. ῥίζαι γὰρ ἐν
 αὐτοῖς φύονται παντοδαπαὶ τῇ γένει καὶ κυρτῶν
 καὶ κυλῶν ἰδιάζουσαι φύσεις, πολλὰ συμβαλλόμεναι
 τοῖς ἀπόροις τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῖς ἐσθιναῖς πρὸς
 5 αὐτάρκειαν. οὐ γὰρ μόνον τροφὰς παρέχονται ποι-
 κίλας καὶ πᾶσι τοῖς θιομένοις ἐτοίμας καὶ θαυραῖς,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸ ζῆν ἀναγκαίων οὐκ
 6 ὀλίγα φέρουσι βοηθημάτων· λωτός τε γὰρ φύεται
 πολὺς, ἐξ οὗ κατασκευάζουσιν ἄρτους οἱ κατ' Αἰγυ-
 7 πτον δυνάμενους ἐκπληροῦν τὴν φυσικὴν τοῦ σώμα-
 τος ἰνδίαν, τό τε χερσίων θαυράσιστατον ἐπάρχον
 8 φέρει τὸν καλούμενον Αἰγύπτιον κύαμον. ἔστι δὲ
 καὶ δένδρων γένη πλείονα, καὶ τούτων αἱ μὲν ὀνο-
 μαζόμεναι περσαῖαι καρπὸν διάφορον ἔχουσι τῇ
 9 γλυκύτητι, μενεχιθίντος ἐξ Αἰθιοπίας ἐπὶ Περσῶν
 τοῦ φυτοῦ καθ' ὃν καρπὸν Καμφύσης ἐκράτησεν
 10 ἐκείνων τῶν τόπων· τῶν δὲ συκαμίνων αἱ μὲν τὸν

17 καὶ (ante πῆν) om. C   24 γένη πλείονα om. C
 καὶ τ.] καὶ φύεις πλείους καὶ τ. CF   25 περσαῖαι OF.

τῶν μόνων καρπὸν φέρουσιν, αἱ δὲ τὸν τοῖς σύκοις
 ἐμφερέη, καὶ παρ' ὅλον σχιδὸν τὸν ἐνιαυτὸν αὐτοῦ
 φερόμενον συμβαίνει τοὺς ἀπόρους καταφυγὴν ἱτοι-
 μιν ἔχειν τῆς ἐνθίας. τὰ δὲ βῆτα καλούμενα 9
 3 (μυζάρια) συνάγεται μὲν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ
 ποταμοῦ, διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φύσεως αὐτῶν
 ἐν τραγῆματι μέρι κατακαλίσχεται. κατασκευάζουσι 10
 41 δὲ καὶ ἐκ τῶν κριθῶν Αἰγύπτιοι πόμα λειπόμενον
 οὐ πολὺ τῆς περὶ τὸν οἶνον ἐνθίας, ὃ καλοῦσι
 10 ζύθος. χρῶνται δὲ καὶ πρὸς τὴν τῶν λύχνων καῦσιν 11
 ἐπιχέοντες ἀντ' ἐλαίου τὸ ἀποθλιβόμενον ἐκ τινος
 φυτοῦ, προσαγορευόμενον δὲ κίκι. πολλὰ δὲ καὶ
 ἄλλα τὰ δυνάμενα τὰς ἀναγκαίας χρήσεως παρῆχθαι
 τοῖς ἀνθρώποις θαυσιλὴ φύται κατὰ τὴν Αἴγυπτον.
 13 ἐπεὶ δὲ μακρὸν ἂν εἴη γράφειν.

Θηρία δ' ὁ Νεῖλος τρέφει πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα 35
 τὰς ἰδίαις ἐξηλλαγμένα, δύο δὲ διάφορα, τὸν τε
 κροκόδειλον καὶ τὸν καλούμενον ἵππον. τούτων 2
 δ' ὁ μὲν κροκόδειλος ἐξ ἐλαχίστου γίνεται μέγιστος,
 3 ὡς ἂν φά μὲν τοῦ ζῆντος τούτου τίκτοντος τοῖς χει-
 νείοις παρὰ πλῆσιν, τοῦ δὲ γεννηθέντος αὐξομένου
 μέχρι πηγῶν ἐκκαίδεκα. καὶ μακρόβιον μὲν ἔστιν 3
 ὡς κατ' ἀνθρώπου, γλῶττιαν δὲ οὐκ ἔχει. τὸ δὲ
 σῶμα θαυμαστῶς ὑπὸ τῆς φύσεως ὠχύρωται· τὸ
 10 μὲν γὰρ δέρμα αὐτοῦ πᾶν φολισωτόν ἐστι καὶ τῇ
 σκληρότητι διάφορον, ὁδόντις δ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν
 μερῶν ἐπάρχουσι πολλοί, δύο δὲ οἱ χελυδόντες
 πολὺ τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων διπλάττονται. σαρκο- 4

1 τῶν om. D   5 μυζάρια om. CF   25 γὰρ om. D
 πᾶν γ.] περὶ φολισωτόν D   26 διαφέρειν OF.

φαγῇ δ' οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ζῶων τὰ προσπελάζοντα τῷ πο-
 ταμῷ. καὶ τὰ μὲν δῆγματα ποιεῖ ἄδρᾳ καὶ χαλιπῷ,
 τοῖς δ' ὄνυξι δεινῶς σπαράττει, καὶ τὸ διαιρεθὲν
 5 τῆς σαρκὸς παντελῶς ἀπεργάζεται δυσίατον. ἐθη-
 ρεύετο δὲ ταῦτα τὰ ζῶα τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ τῶν
 Αἰγυπτίων ἀγκίστροις ἔχουσιν ἐπιδεδιευασμένους
 ὑείας σόφρας, ὕστερον δὲ ποτὶ μὲν δικτύοις παχίσιν
 ὥσπερ τινας ἰχθῦς, ποτὶ δ' ἐμβολίοις σιδηροῖς ἐκ
 τῶν ἀκίων τυπτόμενα συνεχῶς εἰς τὴν κεφαλὴν. 10
 6 πλῆθος δ' αὐτῶν ἀμύθητόν ἐστι κατὰ τε τὸν ποτα-
 μὸν καὶ τὰς παρακείμενας λίμνας, ὥς ἂν πολυγόνων
 τε ὄντων καὶ σπανίως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκαιρου-
 μένων· τῶν μὲν γὰρ ἐγγωρίων τοῖς πλείστοις νόμι-
 μόν ἐστιν ὡς θεὸν σίβεσθαι τὸν κροκόδειλον, τοῖς 15
 δ' ἄλλοφύλοις ἀλυσιτελής ἐστιν ἡ θήκη παντελῶς,
 7 οὐκ οὐσης ἰδωδίμου τῆς σαρκός. ἀλλ' ὅμως τοῦ
 πλῆθους τούτου φερόμενον κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἡ
 φύσις κατασκευάσει μέγα βοήθημα· ὁ γὰρ καλού-
 μενος ἰχνεύμων, παραπλήσιος ὢν μικρῷ κυνί, περι- 20
 ἔρχεται τὰ τῶν κροκοδείλων ὥς συντρίβαν, τίκτοντος
 τοῦ ζῴου παρὰ τὸν ποταμὸν, καὶ τὸ θαυμασιώτατον,
 οὔτε κατασθίων οὔτε ὠφελούμενος οὐδὲν διατελεῖ
 φυσικὴν τινα χρείαν καὶ καταπραγασμένην ἐνερ-
 8 γῶν εἰς ἀνθρώπων εὐεργεσίαν. ὁ δὲ καλούμενος
 ἵππος τῷ μεγέθει μὲν ἐστὶν οὐκ ἐλάττω πηχῶν
 πέντε, τετράπους δ' ὢν καὶ δίχηλος παραπλήσιος
 τοῖς βουαὶ τοὺς χαυλιόδοιτας ἔχει μείζονες τῶν

2 τῆς om. D   3 ἄδρᾳ] μεγάλη CF   25 οὐ κατ-
 εσθίων D   26 ἐλάττω D.

ἀγρίων ὕδων, τρεῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ὥτα
 δὲ καὶ κέρχον καὶ φωνήν ἱππῶ περιεμφερή, τὸ δ'
 ὅλον κύτος τοῦ σώματος οὐκ ἀνόμοιον ἐλέφαντι,
 καὶ δέσμα πάντων σχεδὸν τῶν θηρίων ἰσχυρότατον.
 5 ποτάμιον γὰρ ὑπάρχον καὶ χειρσαῖον τὰς μὲν ἡμέρας 9
 ἐν τοῖς ὕδασι ποιεῖ γυμναζόμενον κατὰ βάθους,
 τὰς δὲ νύκτας ἐπὶ τῆς χώρας κατανέμεται τὸν τε
 σίτον καὶ τὸν χόρτον, ὥστε εἰ πολύτεκνον ἦν τοῦτο
 τὸ ζῷον καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐτικτεν, ἐλυμαίνεται ἂν
 10 ὅλοσχαρῶς τῆς γεωργίας τὰς κατ' Αἴγυπτον. ἐλί- 10
 σκεται δὲ καὶ τοῦτο πολυχειρία τῶν τυπτόντων
 τοῖς σιδηροῖς ἐμβολίοις ὅπου γὰρ ἂν φανῇ, συνά-
 γουσιν ἐκ' αὐτὸ πλοῖα, καὶ περιστάντες κατατραν-
 ματίζουσιν ὥσπερ τισὶ κοπεῦσιν ἐπὶ σιδηροῖς ἀγκύ-
 15 στροῖς, εἰθ' ἐνὶ τῶν ἐμπεγόντων ἐνέπτοντες ἀρχὰς
 στυπίνας ἀφιάσι, μέχρι ἂν ὅτου παραλυθῇ γενό-
 μενον ἔξαιμον. τὴν μὲν οὖν σάρκα σκληρὰν ἔχει 11
 καὶ δύσπικτον, τῶν δ' ἐντοσθεν οὐδὲν ἐδώδιμον,
 οὔτε σπλάγγχνον οὔτ' ἐγκοίλιον.

20 Χωρὶς δὲ τῶν εἰρημένων θηρίων ὁ Νεῖλος ἔχει 35
 παντοῖα γένη ἰχθύων καὶ κατὰ τὸ πλῆθος ἔπιστα·
 τοῖς γὰρ ἰχθυοῖς οὐ μόνον ἐκ τῶν προσφάτως
 ἄλισκομένων παρέχεται δεψιλῇ τὴν ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ
 καὶ πλῆθος εἰς ταριχεῖαν ἀνέτησιν ἀνέκλειπτον. καθ- 2
 25 ὅλον δὲ ταῖς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει
 πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμούς. τῆς
 γὰρ πληρώσεως τὴν ἀρχὴν ἀπὸ θερινῶν τροπῶν

5 γὰρ] δι Dind. 6 ποιεῖ] διατρέβει II 7 τῆς D, τὰς F,
 om. C 11 τοῦτο] τοῦτο τὸ ζῷον vulg. 14 κατεῖπται D
 17 [ἔξαιμον] τοιοῦτον δὲ ὑπάρχον add. D 21 κατὰ om. CF
 ἔπιστον CF.

ποιοῦμενος αὐξεται μὲν μέχρι τῆς ἰσημερίας τῆς
 μετοπωρινῆς, ἐπάγων δ' αἰὲν ἑῶαν ἰλὺν βρέχει τὴν
 γῆν ὁμοίως τὴν τε ἀργὴν καὶ σπόριμον καὶ φυτεύ-
 σιμον τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἂν οἱ γεωργοῦντες τὴν
 3 χώραν ἰθιλήσωσι. τοῦ γὰρ ὕδατος πρῶτος φερο-
 μένου ῥαδίως ἀποτρέπονσιν αὐτὸν μικροῖς χώμασι,
 καὶ πάλιν ἐπάγουσιν εὐχερῶς ταῦτα διαιροῦντες,
 4 ὅταν δόξη συμφέρον. καθόλου δὲ τοσαύτην τοῖς 43
 μὲν Ἰργοῖς ἐνδοσίαν παρέχεται, τοῖς δ' ἀνθρώποις
 λυσιτέλειαν, ὥστε τοὺς μὲν πλείστοις τῶν γεωργῶν 44
 τοῖς ἀναξηραινομένοις τῆς γῆς τάποις ἐφισταμένους
 καὶ τὸ σπέρμα βάλλοντας ἐπάγειν τὰ βοσκήματα,
 καὶ τοῦτοις συμπιπῆσαντας μετὰ τέτταρας ἢ πέντε
 μῆνας ἑπαντᾶν ἐπὶ τὸν θιρισμόν, ἐνίοις δὲ κούφοις
 ἀρότροις ἐπαγαγόντας βραχέως τὴν ἐπιφάνειαν τῆς 45
 βιβριζμένης χώρας σωροὺς ἀναιρεῖσθαι τῶν καρπῶν
 5 χωρὶς διαπάνης πολλῆς καὶ κακοπεθείας. ὅλως γὰρ
 πέσα γεωργία παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι μετὰ
 μεγάλων ἀναλωμάτων καὶ ταλαιπωριῶν διοικεῖται,
 παρὰ δ' Αἰγυπτίοις μόνοις ἐλαχίστοις δαπανήμασι 46
 καὶ πόνοις συγκομίζεται. ἢ τε ἀμπέλους ὁμοίως
 ἄρδευομένη θαφίλειαν οἶνον τοῖς ἰγχωρίοις παρα-
 6 σκενάζει, οἱ δὲ χειραίνειν ἴσαντες τὴν χώραν τὴν
 ἐπιτεκλινσμένην καὶ τοῖς ποιμνίοις ἐνέντες μελόβο-
 τον διὰ τὸ πλῆθος τῆς νομῆς δις τεκόντα καὶ δις 47
 ἀποκαρύνει τὰ πρόβατα καρποῦνται.

7 Τὸ δὲ γινόμενον περὶ τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νεί-
 λου τοῖς μὲν ἰδοῦσι θαυμαστὸν φαίνεται, τοῖς δ'

15 ἐπαγαγόντας Reiske
 16 ἴσαν CF.

23 τὴν ἐπιτεκλινσμένην

ἀκούσασι παντὶ ὡς ἐπιστον. τῶν γὰρ ἄλλων ποτα-
 μῶν ἀπάντων περὶ τῆς θεινῆς τροπῆς ἑλαττο-
 μένων καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς χρόνον τοῦ θέρους αἰ-
 μάλλον ταπεινουμένων, οὗτος μόνος τότε τὴν ἀρχὴν
 λαβὼν τῆς πληρώσεως ἐπὶ τοσοῦτον αὖξεται καθ'
 ἡμέραν ὥστε τὸ τελευταῖον πᾶσαν σχεδὸν ἐπικλύζειν
 τὴν Αἴγυπτον. ὁσαύτως δὲ πάλιν εἰς τοῦνικτίαν 8
 μεταβαλὼν τὸν ἴσον χρόνον καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ
 κατ' ὀλίγον ταπεινοῦται, μέχρι ἂν εἰς τὴν προὔπαρ-
 10 ξασαν ἀφίκηται τάξιν. καὶ τῆς μὲν χώρας οὐδης
 πεδιάδος, τῶν δὲ πόλεων καὶ τῶν κωμῶν, ἐπὶ δὲ
 τῶν ἀγροικιῶν κειμένων ἐπὶ χειροποιήτων χωμέτων,
 ἢ πρόσσοις ὁμοία γίνεται ταῖς Κυκλάσι νήσοις.
 τῶν δὲ χειρῶν θηρίων τὰ πολλὰ μὲν ὑπὸ τοῦ 9
 12 ποταμοῦ περιληφθέντα διαφθείρεται βαπτιζόμενα,
 τινὰ δ' εἰς τοὺς ματιωροτέρους ἐκφεύγοντα τόπους
 διασώζεται. τὰ δὲ βοσκήματα κατὰ τὸν τῆς ἀνα-
 βάσεως χρόνον ἐν ταῖς κώμαις καὶ ταῖς ἀγροικίαις
 διατρέφεται, προπαρασκευαζομένης αὐτοῖς τῆς τρο-
 14 φῆς. οἱ δ' ὄχλοι πάντα τὸν τῆς πληρώσεως χρόνον 10
 11 ἀπολελυμένοι τῶν ἔργων εἰς ἡνισιν τρέπονται,
 συνελθὼς ἑστιώμενοι καὶ πάντων τῶν πρὸς ἡδονὴν
 ἀνηρόντων ἐνιμποδίστως ἀπολαύοντες. διὰ δὲ τὴν 11
 ἀγωνίαν τὴν ἐκ τῆς ἀναβάσεως τοῦ ποταμοῦ γινο-
 12 μένην κατισκεύασται Νειλοσκοπεῖον ὑπὸ τῶν βασι-
 λέων ἐν τῇ Μέμφει· ἐν τούτῳ δὲ τὴν ἀνάβασιν
 ἀκριβῶς ἐκμετροῦντες οἱ τὴν τούτου διοίκησιν ἔχον-
 τες ἐξαποστέλλουσιν εἰς τὰς πόλεις ἐπιστολάς, δια-

- σαφούντες πόσους πήχεις ἢ δακτύλους ἀναβέβηκεν
 ὁ ποταμὸς καὶ πότε τὴν ἀρχὴν πεποιήται τῆς ἐλατ-
 12 τώσεως. διὰ δὲ τοῦ τοιούτου τρόπου τῆς μὲν
 ἄγωνίας ἐπολύεται πᾶς ὁ λαὸς, πυθόμενος τὴν τῆς
 αὐξήσεως εἰς τὸν κεντῖον μεταβολήν, τὸ δὲ πλῆθος
 τῶν ἰσομένων καρπῶν εὐθὺς ἅπαντες προειπεγνώ-
 κασιν, ἐκ πολλῶν χρόνων τῆς παρατηρήσεως ταύ-
 τῆς παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἀκριβῶς ἀναγεγραμμένης.
 37 Μεγάλῃς δ' οὔσης ἀπορίας περὶ τῆς τοῦ ποτα-
 μοῦ πληρώσεως, ἐπικειχειρήκασιν πολλοὶ τῶν τε φιλο-
 σοφῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν ἀποδιδόναι τὰς ταύτης
 αἰτίας, περὶ ὧν ἐν κεφαλαίοις ἐροῦμεν, ἵνα μὴτε
 μακρὰς ποιῶμεθα τὰς παρεκβάσεις μὴτε ἄγραφον τὸ
 2 παρὰ πᾶσιν ἐπιζητούμενον ἐπολείπωμεν. ὅλως γὰρ
 ὑπὲρ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νεῖλου καὶ τῶν πηγῶν,
 11 ἔτι δὲ τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς καὶ τῶν ἄλλων
 ὧν ἔχει διαφορῶν παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμούς,
 μέγιστος ὢν τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, τινὲς μὲν
 τῶν συγγραφέων ἐπλῶς οὐκ ἐτόλμησαν οὐδὲν εἰπεῖν,
 καίπερ εἰωθότες μηκύνειν ἐνίοτε περὶ χειμάρρου
 τοῦ τυχόντος, τινὲς δ' ἐπιβαλόμενοι λέγειν περὶ
 τῶν ἐπιζητουμένων πολὺ τῆς ἀληθείας δῆμαρτον.
 3 οἱ μὲν γὰρ περὶ τὸν Ἑλλάνιον καὶ Κάδμον, ἔτι δ'
 Ἑκαταίον, καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι, παλαιοὶ παντά-
 πασιν ὄντες, εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις ἀπέκλιναν.
 4 Ἡρόδοτος δὲ ὁ πολυπράγμων, εἰ καὶ τις ἄλλος,
 γεγονώς καὶ πολλῆς ἱστορίας ἐμπειρος ἐπικειχείρηκε

6 προειπεγνώκασιν CF 7 πολλῶς] τῆς ἄλλων CF 8 παρὰ
 τοῖς Αἰγυπτίοις] παρ' αὐτοῖς CF 11 ἀποδιδόναι ABE
 (cf. Theophrastus VII 17) 21 τοῦ om. D.

μὲν περὶ τούτων ἀποδιδόναι λόγον, ἡκολουθηκώς
 δὲ ἀντιλεγόμεναις ὑπονοίαις εὐρίσκειται· Ξενοφῶν
 δὲ καὶ Θουκυδίδης, ἐπαινούμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν
 τῶν ἱστοριῶν, ἀπέσχοντο τελείως κατὰ τὴν γραφὴν
 τῶν τόπων τῶν κατ' Αἴγυπτον· οἱ δὲ περὶ τὸν
 Ἐφορον καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων εἰς ταύτ'
 ἐπιταθέντες ἤκιστα τῆς ἀληθείας ἐπέτυχον. καὶ
 διεσφάλησαν οὗτοι πάντες οὐ διὰ τὴν ἀμέλειαν,
 ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς χώρας ἰδιότητα. ἀπὸ γὰρ τῶν
 ἀρχαίων χρόνων ἔχει Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου
 προσαγορευθέντος οὐχ ὅπως τινὲς τῶν Ἑλλήνων
 ὑπερέβαλον εἰς Αἰθιοπίαν, ἀλλ' οὐδὲ μέχρι τῶν
 ὄρων τῆς Αἰγύπτου προσανέβησαν· οὕτως ἕξαι
 πάντα ἦν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους καὶ παντε-
 λῶς ἐπικίνδυνα· τοῦ δὲ προειρημένου βασιλείως μεθ'
 Ἑλληνικῆς δυνάμεως εἰς Αἰθιοπίαν πρῶτον στρα-
 τεύσαντος ἐπεγνώσθη τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην
 ἀκριβέστερον ἀπὸ τούτων τῶν χρόνων. τῆς μὲν
 οὖν τῶν προτέρων συγγραφέων ἀγνοίας τοιαύτας
 τὰς αἰτίας συνέβη γενέσθαι· τὰς δὲ πηγὰς τοῦ Νεί-
 λου, καὶ τὸν τόπον ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν ἑσχὴν τοῦ
 θεύματος, ἔορακέναι μὲν μέχρι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν
 γραφομένων οὐδεὶς εἶρηκεν οὐδ' ἔκοην ἀπεφήνατο
 παρὰ τῶν ἔορακέναι διαβεβαιουμένων. διὸ καὶ τοῦ
 πράγματος εἰς ὑπόνοιαν καὶ καταστοχασμὸν πιθα-
 ρὸν καταντώντος, οἱ μὲν κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς ἀπὸ
 τοῦ περιφρόντος τὴν οἰκουμένην ὠκεανοῦ φασιν
 αὐτὸν τὴν σύστασιν λαμβάνειν, ἕγχε μὲν οὐδὲν
 λέγοντες, ἀπορία δὲ τὴν ἀπορίαν λύοντες καὶ λόγον

φέροντες εἰς πίστιν αὐτὸν πολλῆς πίστεως προσ-
 8 θεόμενον· τῶν δὲ Τρωγλοδυτῶν οἱ μεταναστάντες
 ἐκ τῶν ἄνω τόπων διὰ κυῖμα, προσκερορευόμενοι
 δὲ Βόλγιοι, λέγουσιν ἐμφάσεις τινὰς εἶναι περὶ τοὺς
 τόπους ἐκείνους, ἐξ ὧν ἔν τις συλλογίσαιτο διότι
 πολλῶν πηγῶν εἰς ἓνα τόπον ἀθροιζομένων συν-
 ἴσταται τὸ ῥεῖμα τοῦ Νείλου· διὸ καὶ πολυγονώ-
 9 τατον αὐτὸν ὑπάρχειν πάντων τῶν γνωριζομένων
 ποταμῶν. οἱ δὲ περιοικοῦντες τὴν νῆσον τὴν ὀνο-
 μαζομένην Μερόην, οἷς καὶ μάλιστα ἔν τις συγκατά- 10
 θοιτο, τῆς μὲν κατὰ τὸ πιθανὸν εἰρησιλογίας πολὺν
 κεχωρισμένοις, τῶν δὲ τόπων τῶν ζητουμένων ἐγ-
 γιστα καίμενοις, τοσοῦτον ἀπέχουσι τοῦ λέγειν τι
 περὶ τούτων ἀκριβῶς ὥστε καὶ τὸν ποταμὸν Ἀστά-
 πουν προσηγομένους, ὅτι ἐστὶ μεθερμηνευόμενον 15
 εἰς τὴν Ἑλλήνων διάλεκτον ἐκ τοῦ σκότους ἕδωρ.
 10 οὗτοι μὲν οὖν τῷ Νείλῳ τῆς ἐν τοῖς τόποις ἀνω-
 ρησίας καὶ τῆς ἰδίας ἀγνοίας οἰκίαν ἐταξεν προση-
 γορίαν· ἡμῖν δ' ἐληθέστατος εἶναι δοκεῖ λόγος ὁ
 11 πλείστον ἀπέχων τοῦ προσποιήματος. οὐκ ἄγνοω 16
 δὲ ὅτι τὴν πρὸς τὴν ἑω τοῦ ποταμοῦ τούτου καὶ 11
 τὴν πρὸς ἰσπέραν Αἰθῶν ἀφορίζων Ἡρόδοτος ἀνα-
 τίθησι Αἰθῦσι τοῖς ὀνομαζομένοις Νεσαμῶσι τὴν
 ἀκριβῆ θεωρίαν τοῦ ῥείθρου, καὶ φησιν ἐκ τινος
 λίμνης λαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν τὸν Νεῖλον φέρεσθαι 17
 διὰ χώρας Αἰθιοπικῆς ἀμυθίτου· οὐ μὲν αὐτόθεν

1 πέντε Stephanns, πέντε codices   2 τρωγλοδυτῶν D
 4 βόλγιοι CDF, μόλγιοι ABE   5 ἐκείνους om. CF   9
 περιοικοῦντες CF.   12 κεχωρισμένοι D   13 καίμενοι D
 16 εἰς τῆς Ἑλλήνων διάλεκτον om. CF   17 τοῖς om. D.

οὔτε τοῖς εἰπαῦσι Αἰθίοσιν, εἴπερ καὶ πρὸς ἀλήθειαν
εἰρήκασιν, οὔτε τῷ συγγραφῇ προσεχτέον ἀναπό-
δεικτα λέγοντι.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν πηγῶν καὶ τῆς φύσεως αὐ- 38
τοῦ διεληλύθαμεν, πειρασόμεθα τὰς αἰτίας ἀποδι-
δόναι τῆς πληρώσεως. Θαλῆς μὲν οὖν, εἰς τῶν 2
ἐπὶ σοφῶν ὀνομαζόμενος, φησὶ τοὺς ἐτησίαις ἀντι-
πνέοντες ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ κολύειν εἰς
θάλατταν προχέσθαι τὸ ῥεῦμα, καὶ διὰ τοῦτ' αὖ-
10 τὸν πληρούμενον ἐπικλύζειν ταπεινὴν οὖσαν καὶ
πιδυῖδα τὴν Αἴγυπτον. τοῦ δὲ λόγου τούτου, καί- 3
περ εἶναι δοκοῦντος πιθικοῦ, ῥῥῆδιον ἐξελέγξαι τὸ
ψεῦδος. εἰ γὰρ ἦν ἀληθὲς τὸ προσηρημένοι, οἱ πο-
ταμοὶ πάντες ἂν οἱ τοῖς ἐτησίαις ἐναντίας τὰς ἐκβο-
15 λὰς ἔχοντες ἐποιοῦντο τὴν ὁμοίαν ἀνάβασιν· οὐ μὴ-
δαμοῦ τῆς οἰκουμένης συμβαίνοντος ζητητὴν ἑτέραν
αἰτίαν ἀληθινὴν τῆς πληρώσεως. Ἀναξαγόρας δ' ὁ 4
φυσικὸς ἀπεφήνατο τῆς ἀναβάσεως αἰτίαν εἶναι τὴν
τεχνομένην χιόνα κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, ᾧ καὶ ὁ ποιη-
20 τῆς Εὐριπίδης μαθητῆς ὢν ἠκολούθηκε· λέγει γοῦν
Νεῖλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδαρ,
ὅς ἐκ μελαμφοτόιο πληροῦται ῥοᾶς
Αἰθιοπίδος γῆς, ἥνικ' ἂν ταχῇ χιών.
καὶ ταύτην δὲ τὴν ἀπόφασιν οὐ πολλῆς ἀντιρρή- 5
25 σεως δεῖσθαι συμβέβηκε, φανεροῦ πᾶσιν ὄντος ὅτι
διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν καυμάτων ἀδύνατον χιόνα
πίπτειν περὶ τὴν Αἰθιοπίαν· καθόλου γὰρ περὶ 6
τοὺς τόπους τούτους οὔτε πάρος οὔτε ψυχρὸς οὐδ'

4 Ἐπειδὴ] Inai C 17 αἰτίαν ἑτέραν vulg. 21
γαίης CD 25 προσδεῖσθαι II.

ὅλως χειμῶνος ἔμφασις γίνεται, καὶ μάλιστα περὶ
 τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νεῖλου. εἰ δέ τις καὶ συγχωρή-
 σαι χιόνος εἶναι πλῆθος ἐν τοῖς ὑπὲρ Αἰθιοπίαν
 τόποις, ὅμως ἐλέγχεται τὸ ψεῦδος τῆς ἀποφάσεως.
 7 πᾶς γὰρ ποταμὸς ἀπὸ χιόνος ῥέων ὁμολογουμένως
 αὐτὰς ἀναδίδωσι ψυχρὰς καὶ τὸν αἶρα παχύνει.
 περὶ δὲ τὸν Νεῖλον μόνον τῶν ποταμῶν οὔτε νέ-
 φους ὑποστάσεις ἐπάρχουσιν οὔτ' αὐταὶ ψυχραὶ
 8 γίνονται οὔθ' ὁ αἶρ παχύνεται. Ἡρόδοτος δέ φησι
 τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν φύσει τηλικούτου ἡλίκος γί-
 νεται κατὰ τὴν πληρωσιν, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τὸν
 ἥλιον κατὰ τὴν Αἰθύνην φερόμενον ἐπισπᾶσθαι πρὸς
 ἑαυτὸν πολλὴν ὑγρασίαν ἐκ τοῦ Νεῖλου, καὶ διὰ
 τοῦτο περὶ τοὺς καιροὺς τούτους παρὰ φύσιν ἐλάτ-
 9 τωνα γίνεσθαι τὸν ποταμόν· τοῦ δὲ θέρους ἐπι-
 στάντος ἀποχωροῦντα τῇ φορᾷ τὸν ἥλιον πρὸς τὰς
 10 ἀρκτοὺς ἀναξηραίνειν καὶ ταπεινοῦν τοὺς τε περὶ
 τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἑλληνὴν χώ-
 ραν τὴν ὁμοίως ἐκσίνη κειμένην. οὐκέτ' οὖν εἶναι
 παράδοξον τὸ γινόμενον περὶ τὸν Νεῖλον· οὐ γάρ
 11 ἐν τοῖς καύμασι αὐξέσθαι, κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ
 ταπεινοῦσθαι διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. ὁ γὰρ
 οὖν καὶ πρὸς τοῦτον ὅτι καθήκον ἦν, ὥσπερ ἀπὸ
 τοῦ Νεῖλου τὴν ὑγρασίαν ὁ ἥλιος ἐφ' ἑαυτὸν ἐπι-
 σπᾶται κατὰ τοὺς τοῦ χειμῶνος καιροὺς, οὕτω καὶ
 12 ἀπὸ τῶν ἑλλων τῶν κατὰ τὴν Αἰθύνην ὄντων πο-
 ταμῶν ἀναλαμβάνειν τι τῶν ὑγρῶν καὶ ταπεινοῦν
 τὰ φερόμενα ῥεύματα. ἐπεὶ δ' οὐδαμοῦ τῆς Αἰθύνης

4 ὁμοίως D   9 οὔθ' ὁ] οὔτε D   13 ἐκ τοῦ Νεῖλου
 om. CE   21 καύμασι D   αὐξέσθαι om. D.

οὐδὲν τοιοῦτον γινόμενον θεωρεῖται, περιφανὲς ὁ
 συγγραφεὺς σχεδιάζων εὐρίσκεται· καὶ γὰρ οἱ περὶ
 τὴν Ἑλλάδα ποταμοὶ τὴν αὐξήσιν ἐν τῷ χειμῶνι
 λαμβάνουσιν οὐ διὰ τὸ μακρότερον ἀφίστασθαι τὸν
 ἥλιον, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τῶν γινομένων ὕμβρων.
 Δημόκριτος δ' ὁ Ἀβδηρίτης φησὶν οὐ τὸν περὶ 39
 τὴν μισημβρίαν τόπον χιονίζεσθαι, καθάπερ εἶρη-
 κεν Εὐριπίδης καὶ Ἀναξαγόρας, ἀλλὰ τὸν περὶ τὰς
 ὄρεας, καὶ τοῦτο ἔμφανές ἐστιν πᾶσι. τὸ δὲ πλῆ- 2
 10 θος τῆς σωρευομένης χιόνος ἐν τοῖς βορείοις μέρει
 περὶ μὲν τὰς τροπὰς μένειν πεπηγός, ἐν δὲ τῷ θά-
 ρει διαλυομένων ὑπὸ τῆς θερμασίας τῶν ἀγῶν
 πολλὴν τηκιδόνα γίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ
 γεννᾶσθαι καὶ παχέα νέφη περὶ τοὺς μετεωροτέ-
 13 ρους τῶν τόπων, δαψιλοὺς τῆς ἀναθυμιάσεως πρὸς
 τὸ ὕψος αἰρομένης. ταῦτα δ' ὑπὸ τῶν ἐτησίων 3
 ἐλαύνεσθαι, μέχρι ἂν ὅτου προσπέσῃ τοῖς μεγίστοις
 ὄρεσι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην, ἃ φησὶν εἶναι περὶ
 τὴν Αἰθιοπίαν· ἔπειτα πρὸς τοῦτοις οὖσιν ὑψηλοῖς
 20 βραχίως θραυνόμενα παμμεγέθεις ὕμβρους γεννᾶν, ἐξ
 ὧν πληροῦσθαι τὸν ποταμὸν μάλιστα κατὰ τὴν τῶν
 ἐτησίων ὥραν. ῥᾶδιον δὲ καὶ τοῦτον ἐξελέγχει τοὺς 4
 χρόνους τῆς αὐξήσεως ἀκριβῶς ἐξετάζοντα· ὁ γὰρ
 Νεῖλος ἄρχεται μὲν πληροῦσθαι κατὰ τὰς θερινὰς
 25 τροπὰς, οὕτω τῶν ἐτησίων πνεόντων, λήγει δ'
 ὕστερον ἰσημερίας φθινοπωρινῆς, πάλαι προκειπα-
 μένων τῶν εἰρημένων ἀνέμων. ὅταν οὖν ἡ τῆς 5
 πείρας ἀκριβεία κατισχύῃ τὴν τῶν λόγων πιθανό-

τηται, τὴν μὲν ἐπίτοιαν τὰνδρὸς ἀποδεικτέον, τὴν
 δὲ πίστιν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις οὐ δοτέον.
 6 παρήμῃ γὰρ καὶ διότι τοὺς ἐτησίαις ἰδεῖν ἔστιν οὐ-
 δέν τι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέοντας ἢ πρὸς τῆς
 ἐσπέρας· οὐ βορραὶ γὰρ οὐδ' ἀπαρκταὶ μόνοι, ἀλλὰ
 καὶ οἱ πνέοντες ἀπὸ θειρινῆς δύσεως ἀργέσται κοι-
 νωνοῦσι τῆς τῶν ἐτησίων προσηγορίας· τό τε λέ-
 γειν ὡς μέγιστα συμβαίνει τῶν ὁρῶν ἐπάρχειν τὰ
 περὶ τὴν Αἰθιοπίαν οὐ μόνον ἀναπόδεικτόν ἐστιν,
 ἀλλ' οὐδὲ τὴν πίστιν ἔχει διὰ τῆς ἐναργείας συγχω-
 7 ρουμένην. Ἐφορος δὲ καινοτάτην αἰτίαν εἰσφέρων 48
 πιθανολογεῖν μὲν πικρᾷται, τῆς δ' ἀληθείας οὐδα-
 μῶς ἐπιτυχάνων θεωρεῖται. φησὶ γὰρ τὴν Αἴγυ-
 πτον ἑπασαν οὐσαν ποταμόχωστον καὶ χυάνην, ἐπὶ
 δὲ κισσηρώδῃ τὴν φύσιν, θανάδας τε μεγάλας καὶ 12
 διηρικεῖς ἔχειν, διὰ δὲ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμ-
 βάνειν ὄγρον πλῆθος, καὶ κατὰ μὲν τὴν χειμερινὴν
 ὥραν συνίχειν ἐν ἑαυτῇ τοῦτο, κατὰ δὲ τὴν θειρι-
 νὴν ὥσπερ ἰδρωτάς τινας ἐξ αὐτῆς πανταχόθεν ἀνι-
 8 ναι, καὶ διὰ τούτων πληροῦν τὸν ποταμόν, ὃ δὲ 20
 συγγραφίδος οὗτος οὐ μόνον ἡμῖν φαίνεται μὴ τε-
 θεσμέως τὴν φύσιν τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τό-
 πων, ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν εἰδότην τὰ κατὰ τὴν
 9 χώραν ταύτην ἐπιμελῶς πεποιημένος· πρῶτον μὲν
 γὰρ, εἰπερ ἐξ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος τὴν αὐ- 25
 ξησιν ἐλάμβανεν, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ἀνωτέρω μέρεσιν
 ἐπληροῦτο, διὰ τε πατρώδους καὶ στερεῆς χώρας

10 ἐναργείας codices, corr. Wes. 12 ἑπασαν τὴν Αἴ-
 γυπτον ποταμόχωστον οὐσαν II 23 εἰδότην | ἰδότην
 Theophylactos VII 47, 22.

φερόμενος· τὸν δὲ πλείω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων
 διὰ τῆς Αἰθιοπίας ῥέων τὴν πληρωσὶν ἔχει πρὶν ἢ
 ψεῦσαι τῆς Αἰγύπτου. ἔπειτ' εἰ μὲν τὸ ῥεῦμα τοῦ 10
 Νείλου ταπεινότερον ἦν τῶν κατὰ τὴν ποταμώχω-
 στον γῆν ἀραιωμάτων, ἐπιπολαίους ἂν εἴναι τὰς
 ῥαγάδας συνέβαινε, καθ' ὅς ἀδύνατον ἦν διαμένειν
 τοσοῦτο πλῆθος ὕδατος· εἰ δ' ὑψηλότερον τόπον
 ἐπέχεν ὁ ποταμὸς τῶν ἀραιωμάτων, ἀδύνατον ἦν
 ἐκ τῶν ταπεινότερων κοιλωμάτων εἰς τὴν ὑψηλοτέ-
 19 ραν ἐπιφάνειαν τὴν τῶν ὕψων σύρρυσιν γίνεσθαι.
 καθόλου δὲ τίς ἂν δυνατόν ἡγήσαιο τοὺς ἐκ τῶν 11
 κατὰ τὴν γῆν ἀραιωμάτων ἰδρωτάς τοσαύτην αὐ-
 ξησὶν τοῦ ποταμοῦ ποιῆν ὥστε ἐπ' αὐτοῦ σχι-
 δὸν πᾶσαν τὴν Αἶγυπτον ἐπικλύζεσθαι; ἀπίημι
 15 γὰρ καὶ τὸ ψεῦδος τῆς τε ποταμώχωστος γῆς καὶ
 τῶν ἐν τοῖς ἀραιώμασι τηρουμένων ὑδάτων, ἐμ-
 φανῶν ὄντων τῶν ἐν τούτοις ἐλέγχων. ὁ μὲν 12
 γὰρ Μαίανδρος ποταμὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολλὴν
 χώραν πεποιήκε ποταμώχωστον, ἐν ᾗ τῶν συμβαι-
 20 νόντων περὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου τὸ σύν-
 ολον οὐδὲν θεωρεῖται γινόμενον. ὁμοίως δὲ ταῦτα 13
 περὶ μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν ὁ καλούμενος Ἀχελῷος
 ποταμὸς, περὶ δὲ τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς φερό-
 μενος ἐκ τῶν Φωκίων προσέχων οὐκ ὀλίγην χώ-
 25 ραν, ἐφ' ᾧ ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανερώς τὸ ψεῦ-
 dos τοῦ συγγραφέως. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν τις παρ'
 Ἐφύρῳ ζητήσμεν ἐκ παντὸς τρόπου τάκριβεις, ὁρῶν
 αὐτὸν ἐν πολλοῖς ὀλιγορηκότα τῆς ἀληθείας. τῶν 40

1 πρὶν CP   12 τῆς om. D   13 πᾶσαν αἰσθόρ νυῖρ.
 24 προκίχων D.

δ' ἐν Μίμφει τινὲς φιλοσόφων ἀπεχείρησαν αἰτίαν 49
 φέρειν τῆς πληρώσεως ἀνεξιέργκτον μᾶλλον ἢ πι-
 2 θανήν, ἣ πολλοὶ συγκατατίθενται. διαιρούμενοι
 γὰρ τὴν γῆν εἰς τρία μέρη φασὶν ἐπάρχειν ἓν μὲν
 τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην, ἕτερον δὲ τὸ
 τούτοις τοῖς τόποις ἀντιπεπονηθὸς ταῖς ὥραις, τὸ δὲ
 3 τρίτον μεταξὺ μὲν κτεῖσθαι τούτων, ὑπάρχειν δὲ διὰ
 καὶ ἄλλου αἰσθητόν. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἀνέβαινε
 κατὰ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, δῆλον ὅτι ὑπῆρχεν
 ὡς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ζώνης λαμβάνει τὴν ἐπίρρουσιν 10
 διὰ τὸ περὶ τούτους τοὺς καιροὺς μάλιστα γίνεσθαι
 παρ' ἡμῖν τὰς ἐπομβρίας· ἐπεὶ δὲ τοῦναντίον περὶ
 τὸ θέρος πληροῦται, πιθανὸν εἶναι κατὰ τοὺς ἀντι-
 κειμένους τόπους γεννᾶσθαι τοὺς χειμῶνας, καὶ
 τὸ πλεονάζον τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους ὑδά- 15
 4 των εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην φέρεσθαι. διὸ
 καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νεῖλου μηδένα δύνασθαι
 παρελθεῖν, ὥς ἂν ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης διὰ τῆς
 ἀοικητοῦ φερομένου τοῦ ποταμοῦ. μαρτυρεῖν δὲ
 τούτοις καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτητος τοῦ κατὰ 20
 τὸν Νεῖλον ὕδατος· διὰ γὰρ τῆς κατακαυμένης
 αὐτὸν ἕρποντα καθέψεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο γλυκύτα-
 τον εἶναι πάντων τῶν ποταμῶν, ὅτι φύσει τοῦ
 5 πυρῶδους πᾶν τὸ ὑγρὸν ἀπογλυκαίνοντος. οὗτος δ'
 ὁ λόγος ἔχει μὲν τινα [φανερὰν καὶ] πρόχειρον ἀν- 21
 τίρρησιν, ὅτι παντελῶς ἀδύνατον εἶναι δοχεῖ ποτα-
 μὸν ἐκ τῆς ἀντικειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέ-
 ραν ἀναφέρεισθαι, καὶ μάλιστα εἰ τις ὑπόθοιτο σφαι-

ροειδῇ τὴν γῆν ὑπάρχειν. καὶ γὰρ εἴαν τις τοῖς λό-
 γοις κατατολμήσας βιάζεται τὴν ἐνάργειαν, ἢ γε
 φύσις τῶν πραγμάτων οὐδαμῶς συγχωρήσει. καθ-
 ὅλου μὲν γὰρ ἀνεξέλεγκτον ἀπόφασιν εἰσηγούμε-
 5 νοι, καὶ τὴν εὐκλείητον χώραν μεταξὺ τιθέμενοι,
 ταύτῃ διαφευξέσθαι τοὺς ἀκριβεῖς ἐλέγχους νομί-
 ζουσι· δίκαιον δὲ τοὺς περὶ τινων διαβεβαίονμέ-
 νους ἢ τὴν ἐνάργειαν παρέχεσθαι μαρτυροῦσαν ἢ
 τὰς ἐποδείξεις λαμβάνειν ἐξ ἑρμῆς συγκεχωρημέ-
 10 νας. πῶς δὲ μόνος ὁ Νεῖλος ἐξ ἐκείνης τῆς οἰκον-
 μένης φέρεται πρὸς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους; εἰκὸς
 γὰρ εἶναι καὶ ἑτέρους ποταμούς, καθάπερ καὶ παρ'
 ἡμῖν. ἢ τε τῆς περὶ τὸ ὕδωρ γλυκύτητος αἰτία ἢ
 παντιλῶς ὁ λόγος. εἰ γὰρ καθιψόμενος ὑπὸ τῶν
 15 καυμάτων ὁ ποταμὸς ἐγλυκαίνετο, πολύγονος οὐκ
 ἂν ἦν οὐδὲ ποικίλος ἰχθύων καὶ θηρίων ἰδέας εἶχε·
 πᾶν γὰρ ὕδωρ ὑπὸ τῆς πυρώδους φύσεως ἄλλοι-
 20 ωθέν ἄλλοτριώτατόν ἐστι ζωογονίας. διόπερ τῇ
 παρειαγομένῃ καθιψήσει τῆς φύσεως τοῦ Νεῖλου
 25 παντάπασιν ἐναντιουμένης ψευδεῖς τὰς εἰρημίνας
 αἰτίας τῆς πληρώσεως ἡγητέον. Οἶνοπίδης δὲ ὁ Χιὼς 41
 φησι κατὰ μὲν τὴν θερινὴν ὥραν τὰ ὕδατα κατὰ
 τὴν γῆν εἶναι ψυχρά, τοῦ δὲ χειμῶνος τὸ ἐναντίον
 θερμά, καὶ τοῦτο εὐδηλον ἐπὶ τῶν βαθύων φορέ-
 30 των γίνεσθαι· κατὰ μὲν γὰρ τὴν ἀκμὴν τοῦ χει-
 μῶνος ἥκιστα τὸ ὕδωρ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχειν ψυχρόν,
 κατὰ δὲ τὰ μέγιστα καίματι ψυχρότατον ἐξ αὐτῶν

2 ἐνάργειαν A et D in margine m. 1., ἐνάργειας ceteri.
 8 ἐνάργειαν CF 17 ἀπὸ D 23 τὴν om. CF τοῦ-
 παντίαν om. CF 24 εὐδηλον] εὐφάνητος V.

- 2 ὑγρὸν ἀναφέρεσθαι· διὸ καὶ τὸν Νεῖλον εὐλόγως
κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα μικρὸν εἶναι καὶ συστέλλε-
σθαι, διὰ τὸ τὴν μὲν κατὰ γῆν θερμασίαν τὸ πολὺ
τῆς ὑγρᾶς οὐσίας ἀναλίσκειν, ὁμβροὺς δὲ κατὰ τὴν
Αἴγυπτον μὴ γίνεσθαι· κατὰ δὲ τὸ θέρος μηκέτι
τῆς κατὰ γῆν ἀπαναλώσειως γινομένης ἐν τοῖς κατὰ
βάθος τόποις πληροῦσθαι τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ
3 ὕσιν ἀνιμποδίστως. ῥητίον δὲ καὶ πρὸς τοῦτον
εἶναι πολλοὶ ποταμοὶ τῶν κατὰ τὴν Αἰθίαν ὁμοίως
μὲν καίμενοι τοῖς στόμασι, παραπλησίους δὲ τὰς
ὕσεις ποιοῦμενοι, τὴν ἀνάβασιν οὐκ ἔχουσιν ἀνά-
λογον τῷ Νεῖλῳ· τοὐναντίον γὰρ ἐν μὲν τῷ χει-
μῶνι πληροῦμενοι, κατὰ δὲ τὸ θέρος λήγοντες
ἐλέγχουσι τὸ ψεῦδος τοῦ περρωμένου τοῖς πιθανοῖς
4 καταμάχεσθαι τὴν ἀλήθειαν. ἐγγιστα δὲ τῇ ἀλη-
θείᾳ προσεληλυθὲν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος· φησὶ
γὰρ κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι
γίνεσθαι συνεχεῖς ὁμβροὺς ἀπὸ θαρινῶν τροπῶν
5 μέχρι τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας· εὐλόγως οὖν τὸν
Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεσθαι, τὴν κατὰ
φύσιν ἔχοντα ὕσιν ἀπὸ μόνων τῶν πηγῶν, κατὰ
δὲ τὸ θέρος διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὁμβροὺς λαμβά-
6 νειν τὴν αὐξησιν. εἰ δὲ τὰς αἰτίας μηδεὶς ἀπο-
δοῦναι δύναται μέχρι τοῦ νῦν τῆς τῶν ὑδάτων γε-
νέσεως, οὐ προσήκειν ἀθετεῖσθαι τὴν ἰδίαν ἀπό-
7 ρεῖν· πολλὰ γὰρ τὴν φύσιν ἐναντίως φέρουσιν, ὅν
τὰς αἰτίας οὐκ ἐφικτὸν ἀνθρώποις ἐκριβῶς ἐξε-
ρεῖν. μαρτυρεῖν δὲ τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ λεγομένοις καὶ

τὸ γινόμενον περὶ τινὰς τόπους τῆς Ἀσίας· πρὸς
 μὲν γὰρ τοῖς ὄρεσι τῆς Σκυθίας τοῖς πρὸς τὸ Καν-
 κάσιον ὄρος συνάπτονσι, παρεληλυθότος ἤδη τοῦ
 χειμῶνος, καθ' ἕκαστον ἔτος νιφετοὺς ἐξαισίους γί-
 νεσθαι συνεχῶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐν δὲ τοῖς πρὸς
 βορρᾶν ἐστραμμένοις μέρει τῆς Ἰνδικῆς ὠρισμένοις
 51 καιροῖς καὶ χάλαζαν ἄπιστον τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆ-
 θος καταράττειν, καὶ περὶ μὲν τὸν Ἰθάσπην ποτα-
 μὸν ἀρχομένον θέρους συνεχεῖς ὄμβρους γίνεσθαι,
 10 κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν μεθ' ἡμέρας τινὰς ταῦτό
 συμβαίνειν, καὶ ταύτην τὴν περίστασιν κελευμέ-
 νην αἰετὸς συνεχεῖς τόπους χιμᾶζειν. οὐδὲν οὖν
 εἶναι παράδοξον εἰ καὶ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν και-
 μένην ὑπὲρ Αἰγύπτου συνεχεῖς ἐν τοῖς ὄρεσιν ὄμ-
 12 βροι καταράττοντες ἐν τῷ θέρει πληροῦσι τὸν
 ποταμόν, ἄλλως τε καὶ τῆς ἐναργείας αὐτῆς μαρτυ-
 ρουμένης ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς τόπους οἰκούντων βαρ-
 βάρων. εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν
 9 ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, οὐ διὰ τοῦτ' ἀπιστητίον·
 20 καὶ γὰρ τὸν νότον παρ' ἡμῖν μὲν εἶναι χειμέριον,
 περὶ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν αἰθριον ὑπάρχειν, καὶ τῆς
 βορείου πνοῆς περὶ μὲν τὴν Εὐρώπην εὐτόνους εἶ-
 ναι, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν χώραν βληχεῖς καὶ ἀτόνους
 [καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς].

25 Καὶ περὶ μὲν τῆς πληρώσεως τοῦ Νείλου, δε-
 νύμενοι ποικιλώτερον ἀντιπεῖν πρὸς ἅπαντας, ἀφ-

2 ὄροις] τόποις D et Theophr. VII 17, 41 8 Ἰθάσπην
 vulg. 9 ἀρχομένον θέρους om. D 16 ἐναργείας codices,
 corr. Wess. 24 καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς· γῶσιος τοῦ Νείλου
 (καὶ περὶ μὲν πλῆ in margine add.) D; καὶ παντελῶς ἀσθε-
 νεῖς om. CPGM.

κισθησόμεθα τοῖς εἰρημένοις, ἵνα μὴ τὴν ἐξ ἀρχῆς
 ἡμῖν προκειμένην συντομίαν ὑπερβαίνωμεν. ἐπεὶ
 δὲ τὴν βίβλον ταύτην διὰ τὸ μέγεθος εἰς δύο μέρη
 διηγήκαμεν, στοχεζόμενοι τῆς συμμετρίας, τὴν πρῶ-
 τὴν μερίδα τῶν ἱστορουμένων αὐτοῦ περιγράφομεν,
 τὰ δὲ συνεχῇ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἱστορουμένων
 ἐν τῇ δευτέρᾳ κατατάζομεν, ἀρχὴν ποιησάμενοι τὴν
 ἀπαγγελίαν τῶν γενομένων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου
 καὶ τοῦ παλαιωτάτου βίου παρ' Αἰγυπτίοις.

4 διηγήκαμεν μέρος vulg.

5 παραγράφομεν C.

[ΜΕΡΙΣ ΔΕΤΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ.]

Τῆς πρώτης τῶν Διοδώρου βίβλων διὰ τὸ μέ-42
γεθος εἰς δύο βίβλους διηρημένης ἡ πρώτη μὲν περι-
έχει προοίμιον περὶ ὅλης τῆς πραγματείας καὶ τὰ
λεγόμενα παρ' Αἰγυπτίοις περὶ τῆς τοῦ κόσμου γε-
5 νέσεως καὶ τῆς τῶν ὄλων ἐξ ἀρχῆς συστάσεως, πρὸς
δὲ τούτοις περὶ τῶν θεῶν, ὅσοι πόλεις ἐκτίσαν
κατ' Αἴγυπτον ἱππυόμους ἑαυτῶν ποιήσκοντες, περὶ
τε τῶν πρώτων γενομένων ἀνθρώπων καὶ τοῦ πα-
λαιωτάτου βίου, τῆς τε τῶν ἀθανάτων τιμῆς καὶ
10 τῆς τῶν νεῶν κατασκευῆς, ἐξῆς δὲ περὶ τῆς τοπο-
82 θεσίας τῆς κατ' Αἴγυπτον χώρας καὶ τῶν περὶ τὸν
Νεῖλον παταμῶν παραδοξολογουμένων, τῆς τε τοῦ-
του πληρώσεως τὰς αἰτίας καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ
φιλοσόφων ἀποφάσεις, ἔτι δὲ τὰς πρὸς ἕκαστον
15 τῶν συγγραφέων ἀντιρρήσεις· ἐν ταύτῃ δὲ τῇ βί- 2
βλῳ τὰ συνεχῇ τοῖς προειρημένοις διέξιμεν. ἀρχό-
μεθα δὲ ἀπὸ τῶν γενομένων πρώτων κατ' Αἴγυ-
πτον βασιλέων, καὶ τὰς κατὰ μέρος αὐτῶν πράξεις
ἐκθησόμεθα μέχρι Ἀμείσιδος τοῦ βασιλέως, προεικ-

Argumentum huius partis verborum praepōnit A. —
1 τῆς πρώτης — διηρημένης om. C 17 ἀπὸ τῶν πρώ-
των κατ' Αἴγυπτον γενομένων βασιλέων CF 19 Ἀμείσις DE

θέμετοι κεφαλαιωδῶς τὴν ἀρχαιοτάτην ἐγωγὴν τῶν κατ' Αἴγυπτον.

- 43 Βίω γὰρ τὸ παλαιὸν Αἰγυπτίους φασὶ χρῆσθαι τὸ μὲν ἀρχαιοτάτον πόον ἰσθίουσας καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔλεσι γινομένων τοὺς κανλοὺς καὶ τὰς ῥέζας, πείραν δὲ διὰ τῆς γεύσεως ἐκάστου λαμβάνοντας, πρώτην δὲ καὶ μάλιστα προσενέγκασθαι τὴν ὀνομαζομένην ἡγρωσιν διὰ τὸ καὶ τῇ γλυκύτητι διάφορον εἶναι καὶ τὴν τροφήν ἀρκούσαν παρέχεσθαι τοῖς σώμασι τῶν ἀνθρώπων· καὶ γὰρ τοῖς κτήρεσι ταύτην θεωρεῖσθαι 10 προσηνῇ καὶ ταχὺ τοὺς ὄγκους αὐτῶν προσανατρέφειν. διὸ καὶ τῆς εὐχρηστίας τῆς περὶ τὴν βοτάνην ταύτην μνημονεύοντας τοὺς ἀνθρώπους μέχρι τοῦ νῦν, ὅταν πρὸς θεοὺς βαδίζωσι, τῇ χειρὶ ταύτης λαμβάνοντας προσεύχεσθαι· οἶονταί γὰρ τὸν ἀνθρώπον 15 ἔλειον καὶ λιμνῶδες εἶναι ζῷον, ἀπὸ τε τῆς λειότητος τεκμαιρόμενοι καὶ τῆς φυσικῆς ποιότητος, ἐπὶ δὲ τοῦ προσδεῖσθαι τροφῆς τῆς ὑγρᾶς μᾶλλον ἢ τῆς ξηρᾶς. δευτέραν δὲ λέγουσιν εἶχειν διαγωγὴν τοὺς Αἰγυπτίους τὴν τῶν ἰχθύων βρώσιν, πολλὴν δὲ 20 ψίλλιν παρεχομένου τοῦ ποταμοῦ, καὶ μάλιστα ὅτε μετὰ τὴν ἀνάβασιν ταπεινούμενος ἀναξηραίνοιτο. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν βοσκημάτων ἵνα σαργοφαγεῖν, καὶ ταῖς δοραῖς τῶν κατεσθιομένων ἰσθῆσι χρῆσθαι, καὶ τὰς οἰκήσεις ἐκ τῶν καλάμων κατασκευάζεσθαι. ἔγνη δὲ τούτων διαμίνειν παρὰ τοῖς νομεῦσι τοῖς κατ' Αἴγυπτον, οὓς ἅπαντας φασὶ μέχρι τοῦ νῦν μηδεμίαν ἑλλήνην οἰκήσιν ἢ τὴν ἐκ τῶν κα-

7 ἡγρωσιν C

πιοῖτος Reiske

8 τῇ om. vulg.

24 ἰσθῆσι D.

14 ταύτης D

17

λάμειν ἔχειν, δοκιμάζοντας ἀρκεῖσθαι ταύτῃ. πολ-
 λούς δὲ χρόνους τούτῳ τῷ βίῳ διεξαγαγόντας τὸ
 τελευταῖον ἐπὶ τοὺς ἐδωδόμενους μεταβῆναι καρπούς,
 53 ὧν εἶναι καὶ τὸν ἐκ τοῦ λωτοῦ γινόμενον ἔρπον.
 καὶ τούτων τὴν εὐρεσιν οἱ μὲν εἰς τὴν Ἰσιν ἀνα-
 φέρουσιν, οἱ δ' εἰς τινα τῶν παλαιῶν βασιλέων τὸν
 ὀνομαζόμενον Μηνᾶν. οἱ δ' ἱερεῖς εὐρετὴν τῶν μὲν
 παιδείων καὶ τῶν τεχνῶν μυθολογοῦσι τὸν Ἑρμῆν
 γεγονέναι, τῶν δ' εἰς τὸν βίον ἀταγκαίων τοὺς
 10 βασιλεῖς· διὸ καὶ τὸ παλαιὸν παραδίδοσθαι τὰς βα-
 σιλείας μὴ τοῖς ἐκρόνοις τῶν ἀρχόντων, ἀλλὰ τοῖς
 πλείστα καὶ μέγιστα τὸ πλῆθος εὐεργετοῦσιν, εἴτε
 προκαλουμένων τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐφ' ἑαυτῶν
 βασιλεῖς ἐπὶ τὴν κοινὴν εὐεργισίαν, εἴτε καὶ κατ'
 15 ἀλήθειαν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀνυγραφαῖς οὕτω παρειλη-
 φότων.

Μυθολογοῦσι δ' αὐτῶν τινες τὸ μὲν πρῶτον 44
 ἄρξαι τῆς Αἰγύπτου θεοὺς καὶ ἥρωας ἐτη βραχὺ
 λείποντα τῶν μυθίων καὶ ὀκτακισχιλίων, καὶ θεῶν
 10 ἰσχυρόν βασιλεῦσαι τὸν Ἰσιδος Ὀρον ὑπ' ἀνθρώ-
 πων δὲ τὴν χώραν βεβασιλευσθαί φασιν (ἀπὸ Μοί-
 ριδος) ἐτη βραχὺ λείποντα τῶν πεντακισχιλίων μέ-
 χρι τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, καθ'
 ἣν ἡμεῖς μὲν παρεβάλομεν εἰς Αἰγύπτον, ἐβασίλευε
 20 δὲ Πτολεμαῖος ὁ νέος Διώνυσος χρηματίζων. τοῦ-
 των δὲ τὰ μὲν πλείστα κατασχεῖν τὴν ἀρχὴν ἐγγω-
 ρίσουν βασιλεῖς, ὀλίγα δὲ Αἰθίοπας καὶ Πέρσας καὶ

2 διεξάγουτος libri, corr. Dindorf 7 μὲν τῶς libri,
 corr. Dind. 8 τὸν οὐκ. C 18 καὶ] τε καὶ vulg. 21
 μεγέθος D, μεγαλός F, del. Dind. 24 ἐβασίλευσε D.

Μακεδόνας. Αἰθίοπας μὲν οὖν ἄρξαι τέτταρας, οὐ κατὰ τὸ ἐξῆς, ἀλλ' ἐκ διαστήματος, ἔτη τὰ πάντα
 3 βραχὺ λείποντα τῶν ἑξ καὶ τριάκοντα· Πέρσας δ' ἠγγίσασθαι Καμβύσου τοῦ βασιλέως τοῖς ὅπλοις καταστρεφόμενον τὸ ἔθνος πέντε πρὸς τοῖς ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτεσι σὺν ταῖς τῶν Αἰγυπτίων ἀποστάσεσιν, ἃς ἐποίησαντο φέρειν οὐ δυνάμενοι τὴν τραχύτητα τῆς ἐπισυναίας καὶ τὴν εἰς τοὺς ἐγγυρ-
 4 ρίους θεοὺς ἀσέβειαν. ἰσχύοντες δὲ Μακεδόνας ἄρξαι καὶ τοὺς ἀπὸ Μακεδόνων ἑξ ἔτη πρὸς τοῖς δια-
 10 κοσίοις καὶ ἑβδομηκοντα. τοὺς δὲ λοιποὺς χρόνους ἅπαντας διατελεῖσαι βασιλεύοντας τῆς χώρας ἐγγυρρίους, ἄνδρας μὲν ἑβδομηκοντα πρὸς τοῖς τετρακοσίοις, γυναῖκας δὲ πέντε· περὶ ὧν ἁπάντων οἱ μὲν ἱερεῖς εἶχον ἀναγκρῶς ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἐκ πα-
 15 λαιῶν χρόνων αἰεὶ τοῖς διαδόχοις παραδεδομένας, ὁπηλίκος ἕκαστος τῶν βασιλευσάντων ἐγένετο τῷ
 20 μεγέθει καὶ ὁποῖός τις τῇ φύσει καὶ τὰ κατὰ τοὺς
 5 ἰδίους χρόνους ἑκάστῳ παραθέντα· ἡμῖν δὲ περὶ ἑκάστου τὰ κατὰ μέρος μακρὸν ἂν εἴη καὶ περιέρ-
 25 γον γράφειν, ὥς ἂν τῶν πλείστων ἀχρήστων περιελημμένων. διόπερ τῶν ἀξίων ἱστορίας τὰ κυριώτατα συντόμως διεξίναμι πειρασόμεθα.

- 45 Μετὰ τοὺς θεοὺς τοίνυν πρῶτόν φασι βασιλευ-
 σαι τῆς Αἰγύπτου Μηνᾶν, καὶ καταδιδῆναι τοῖς λαοῖς
 20 θεοὺς τε σέβασθαι καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν, πρὸς δὲ
 τούτοις παρατίθεσθαι τραπέζας καὶ κλίνας καὶ στρω-
 μὴ πολυτελεῖ χρῆσθαι, καὶ τὸ σύνολον τρυφὴν καὶ
 2 πολυτελῆ βίον εἰσηγγέσασθαι. διὸ καὶ πολλὰς ὕστε-

ρον γενεαῖς βασιλεύοντα Τυέφαχθον τὸν Βοκχό-
 ριδος τοῦ σοφοῦ πατέρα λέγουσιν εἰς τὴν Ἀραβίαν
 στρατεύσαντα, τῶν ἐπιτηδείων αὐτὸν διὰ τὴν
 ἐρημίαν καὶ τὰς δυσχωρίας ἐκλιπύοντων, ἀναγκα-
 5 σθῆναι μίαν ἡμέραν ἐνδεῶ γενόμενον χρήσασθαι
 δικαίῃ παντελῶς εὐτελεῖ παρὰ τισι τῶν τυχόντων
 ἰδιωτῶν, ἡσθέντα δὲ καθ' ὑπερβολὴν καταγνῶναι
 τῆς τροφῆς καὶ τῷ καταδείξαντι τὴν πολυτέλειαν ἐξ
 ἀρχῆς βασιλεῖ καταρῶσθαι· οὕτω δ' ἐγκάρδιον αὐτῷ
 10 τὴν μεταβολὴν γενέσθαι τὴν περὶ τὴν βρώσιν καὶ πό-
 σιν καὶ κοίτην ὥστε τὴν κατάραν ἀναγράφαι τοῖς Ιε-
 ροῖς γράμμασιν εἰς τὸν τοῦ Διὸς ναὸν ἐν Θήβαις·
 ὃ δὴ δοκεῖ μάλιστα αἴτιον γενέσθαι τοῦ μὴ διαμεί-
 ναι τὴν δόξαν τοῦ Μηνῶ καὶ τὰς τιμὰς εἰς τοὺς
 15 ὕστερον χρόνους. ἐξῆς δ' ἄρχει λέγεται τοῦ προ- 3
 ειρημένου βασιλέως τοὺς ἀπογόνους δύο πρὸς τοῖς
 πεντήκοντα τοὺς ἅπαντας ἔτη πλείω τῶν χιλίων
 καὶ τετταράκοντα· ἐφ' ὧν μηδὲν ἄξιον ἀναγραφῆς
 γενέσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα κατασταθέντος βασιλέως 4
 20 Βουσίριδος καὶ τῶν τούτου πάλιν ἐκγόνων ὀκτώ,
 τὸν τελευταῖον ὁμώνυμον ὄντα τῷ πρώτῳ φασὶ κτί-
 σαι τὴν ὑπὸ μὲν τῶν Αἰγυπτίων καλουμένην Διὸς
 πόλιν τὴν μεγάλην, ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων Θήβας.
 τὸν μὲν οὖν περίβολον αὐτὸν ὑποστήσασθαι σταδίων
 25 ἑκατὸν καὶ τετταράκοντα, οἰκοδομήμασι δὲ μεγά-
 λοις καὶ ναοῖς ἐκπρεπέσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναθήμασι
 κοσμήσαι θαυμασιῶς· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς τῶν ἰδιω- 5

1 βασιλεύοντα Π γενεαῖς U 3 στρατεύοντα U
 αὐτῷ CF 18 τετταράκοντα AE 22 τῶν om. vulg. 26
 εὐπρεπέσι Π.

τῶν οἰκίας, ἃς μὲν τετρωρόφους, ἃς δὲ πεντωρό-
 φους κατασκευάσαι, καὶ καθόλου τὴν πόλιν εὐδαι-
 μονιστάτην οὐ μόνον τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ 55
 6 τῶν ἄλλων πασῶν ποιῆσαι. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν
 τῆς περὶ αὐτὴν εὐπορίας τε καὶ δυνάμεως εἰς πάντα
 τόπον τῆς φήμης διαδιδομένης ἐπιμενῆσθαι καὶ
 τὸν ποιητὴν αὐτῆς φασιν ἐν οἷς λέγει

οὐδ' ὅσα Θηβας

Αἴγυπτίας, ὅθι πλείστα δόμοις ἐνὶ κτήματα καίται,
 αἷθ' ἑκατόμυλοι εἰσι, διηκόσιοι δ' ἂν' ἐκάστην 10
 ἀνέρις ἐξοικνεύει σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.

7 ἔνιοι δὲ φασιν οὐ πύλας ἑκατὸν ἐσχηκέναι τὴν πό-
 λιν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ μεγάλα προπύλαια τῶν ἱερῶν,
 ἀφ' ὧν ἑκατόμυλον ὠνομάσθαι, καθάπερ πολύ-
 πylon. δισμύρια δ' ἄρματα πρὸς ἀλήθειαν ἐξ αὐ- 15
 τῆς εἰς τοὺς πολέμους ἐκπορεύεσθαι· τοὺς γὰρ ἵπ-
 πῶνας ἑκατὸν γεγονέναι κατὰ τὴν παραποιεμίαν
 τὴν ἀπὸ Μέμφεως ἔχει Θηβῶν τῶν κατὰ τὴν Λι-
 βύην, ἐκίστου δεχομένου ἀνὰ διακοσίους ἵππους,
 ὧν ἔτι νῦν τὰ θεμέλια δείκνυσθαι. 20

46 Οὐ μόνον δὲ τοῦτον τὸν βασιλεῖα παρελήφαμεν,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ὕστερον ἀρξάντων πολλοὺς εἰς τὴν
 αὐξήσιν τῆς πόλεως πεφιλοτιμησθαι. ἀναθήμασί τε
 γὰρ πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς, ἔτι
 δ' ἐλεφαντίνουσιν, καὶ κολλαστικῶν ἀνδριάων πλή- 25
 θει, πρὸς δὲ τοῖς κατασκευαῖς μονολίθων ὀβε-
 λίσκων μηδεμίαν τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον οὕτω κεκο-

9 [εἰ] 47 D 16 [ἐκπορεύεσθαι] ἐξίεναι CF 18 τῶν
 κατὰ τὴν [τὴν om. vulg.] Λιβύην adulteramentum totum;
 v. 12—20 spurios esse conl. Eichstädt 25 [ἐλεφαντίνων] D.

σμῆσθαι, τεττάρων γὰρ ἱερῶν κατασκευασθέντων
 τό τε κάλλος καὶ τὸ μέγεθος θαυμαστὸν εἶναι τὸ
 παλαιότατον, τρισκαίδεκα μὲν σταδίων τὴν περιμέ-
 τρον, πέντε δὲ καὶ τετταράκοντα πηχῶν τὸ ὕψος,
 εἰκοσι δὲ καὶ τεττάρων ποδῶν τὸ πλάτος τῶν τοί-
 χων. ἀκόλουθον δὲ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ ταύτῃ καὶ 3
 τὸν ἐν αὐτῷ κόσμον τῶν ἀναθημάτων γενέσθαι, τῇ
 τε δαπάνῃ θαυμαστὸν καὶ τῇ χειρουργίᾳ περιττῶς
 εὐφρασμένον. τὰς μὲν οὖν οἰκοδομὰς διαμεινυκέ- 4
 10 ναι μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, τὸν δ' ἄρχειον
 καὶ χρυσὸν καὶ τὴν δι' ἐλέφαντος καὶ λιθείας πολυ-
 τέλειαν ὑπὸ Περσῶν σεσυλῆσθαι καθ' οὗς και-
 ροὺς ἐνέπρησε τὰ κατ' Αἴγυπτον ἱερὰ Καμβύσης·
 οἱ δὲ φασὶ τοὺς Πέρσας μετενεγκόντας τὴν εὐπο-
 12 ρίαν ταύτην εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τεχνίτας ἐξ Αἰγύ-
 πτου παραλαβόντας κατασκευάσαι τὰ περιβόητα βα-
 σίλεια τὰ τε ἐν Περσепόλει καὶ τὰ ἐν Σούσοις καὶ
 56 τὰ ἐν Μηδίᾳ. τοσοῦτο δὲ πλῆθος χρημάτων ἀπο- 3
 φαίνουσι γεγονέναι τότε κατ' Αἴγυπτον ὥστε τῶν
 30 κατὰ τὴν σύλῃσιν ἀπολειμμάτων κατακαυθέντων τὰ
 συναχθέντα κατὰ μικρὸν εὐρεθῆναι χρυσοῦ μὲν
 πλείων τῶν τριακοσίων ταλάντων, ἀργυρίου δ' οὐκ
 ἐλάττω τῶν δισχιλίων καὶ τριακοσίων ταλάντων.
 εἶναι δὲ φασὶ καὶ τάφους ἐνταῦθα τῶν ἀρχαίων βα- 4
 23 σιλέων θαυμαστοὺς καὶ τῶν μεταγενεστέρων τοῖς
 εἰς τὰ παραπλήσια φιλοτιμουμένοις ὑπερβολὴν οὐκ
 ἀπολείποντας. οἱ μὲν οὖν ἱερεῖς ἐκ τῶν ἀναγραφῶν 7
 ἔφρασαν εὐρίσκειν ἑπτὰ πρὸς τοῖς τετταράκοντα τὰ

2 θαυμαστὸν D, θαυμαστὸν δὲ F, θαυμαστὸν ἢ C

20 ἀπολειμμάτων] τῶν add D 22 ἀργύρου vulg.

φους βασιλικούς· εἰς δὲ Πτολεμαῖον τὸν Λέγον δια-
 μίναί φασιν ἑπτακαίδεκα μόνον, ὧν τὰ πολλὰ κατ-
 ἑφθάρτο κατ' οὗς χρόνους παρεβέλομεν ἡμεῖς εἰς
 ἐκείτους τοὺς τόπους, ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς καὶ ὀγδοη-
 8 κοστῆς ὀλυμπιάδος, οὐ μόνον δ' οἱ κατ' Αἴγυπτον
 ἱερεῖς ἐκ τῶν ἀναγραφῶν ἱστοροῦσιν, ἀλλὰ καὶ
 πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν παραβαλόντων μὲν εἰς
 τὰς Θήβας ἐπὶ Πτολεμαῖον τοῦ Λέγον, συνταξα-
 μένων δὲ τὰς Αἰγυπτιακὰς ἱστορίας, ὧν ἔστι καὶ
 Ἑκαταῖος, συμφωνοῦσι τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημύνοις.¹⁰
 47 ὑπὸ γὰρ τῶν πρώτων τέφρων, ἐν οἷς παραδίδονται
 τὰς παλλακίδας τοῦ Διὸς τεθάρθαι, δέκα σταδίων
 φησὶν ὑπάρχει βασιλικὸς μνήμα τοῦ προσεγορευ-
 θέντος Ὀσυμανδῶν. τοῦτου δὲ κατὰ μὲν τὴν εἰς-
 οδοὺ ὑπάρχειν πυλῶνα λίθου ποικίλου, τὸ μὲν μῆ-
 15 κος δίπλεθρον, τὸ δ' ὕψος τετταράκοντα καὶ πέντε
 2 πηχῶν· διελθόντι δ' αὐτὸν εἶναι λίθινον περιστύ-
 λον τετράγωνον, ἑκάστης πλευρῆς οὗσης τεττάρων
 πλέθρων· ὑπηρεῖσθαι δ' ἀντὶ τῶν κίωνων ξώδια
 πηχῶν ἑκαίδεκα μονόλιθα, τὸν τύπον εἰς τὸν ἑρ-
 20 χαῖον τρόπον εἰργασμένα· τὴν ὀροσφὴν τε πᾶσαν ἐπὶ
 πλάτος δυοῖν ὀργυῶν ὑπάρχειν μονόλιθον, ἀστέρας
 ἐν κενῷ καταπεποικιλμένην· ἐξῆς δὲ τοῦ περιστύ-
 λου τοῦτου πάλιν ἑτέραν εἰσοδοὺν καὶ πυλῶνα τὰ μὲν
 ἄλλα παραπλήσιον τῷ προειρημένῳ, γλυφαῖς δὲ
 3 παντοίαις περιττότερον εἰργασμένον· παρὰ δὲ τὴν
 εἰσοδοὺν ἀνδριάντης εἶναι τρεῖς εἰς ἑνὸς τοὺς πάν-

2 φασί· om. CF 4 ἐπὶ — ὀλυμπιάδος del. Eich. (c. 44, 1)
 11. ὑπὸ γὰρ δέκα σταδίων τῶν πρ. Hertlein 14 Ὀσυμανδ-
 νίως C, ὀσμανδένως D (ἀγνισθος τάφου καὶ κάλλος οὐραν-
 δονου in mg.)

τας λίθου μέλανος τοῦ Σουηνίτου, καὶ τούτων ἵνα
 μὲν καθήμενον ὑπάρχειν μέγιστον πάντων τῶν κατ'
 Αἴγυπτον, οὗ τὸν πόδα μετρούμενον ὑπερβέλλειν
 37 τοὺς ἑπτὰ πήχεις, ἑτέρους δὲ δύο πρὸς τοῖς γόνασι,
 3 τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἐξ εὐωνύμων, θυγατρὸς
 καὶ μητρὸς, τῷ μεγέθει λειπομένους τοῦ προσιφη-
 μένου. τὸ δ' ἔργον τοῦτο μὴ μόνον εἶναι κατὰ τὸ 4
 μέγεθος ἀποδοχῆς ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῇ τέχνῃ θαν-
 μαστὸν καὶ τῇ τοῦ λίθου φύσει διαφέρον, ὥς ἂν ἐν
 10 τηλικούτῳ μεγέθει μήτε διαφωίδος μήτε κηλίδος μη-
 διμιεῖς θεωρουμένης. ἐπιγεγράφθαι δ' ἐπ' αὐτοῦ
 „Βασιλεὺς βασιλέων Οὐρμανθίας εἰμί. εἰ δέ τις εἰ-
 δέναι βούλεται πηλίκος εἰμί καὶ ποῦ κεῖμαι, νικάτω
 15 τι τῶν ἐμῶν ἔργων.“ εἶναι δὲ καὶ ἄλλην εἰκόνα τῆς 6
 13 μητρὸς αὐτοῦ καθ' αὐτὴν πηχῶν εἴκοσι μονόλιθον,
 ἔχουσαν δὲ τρεῖς βασιλείας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἧς δια-
 σημαίνειν ὅτι καὶ θυγάτηρ καὶ γυνὴ καὶ μήτηρ βα-
 σιλέως ὑπῆρξε. μετὰ δὲ τὸν πυλῶνα περιστυλὸν 7
 εἶναι τοῦ προτέρου ἀξιολογώτερον, ἐν ᾧ γλυφῆς
 20 ὑπάρχειν παντοίας δηλούσας τὸν πόλεμον τὸν γε-
 νόμενον αὐτῷ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Βάκτροις ἀποστάν-
 τας· ἐφ' οὗς ἐστρατεῦσθαι πεζὸν μὲν τετταράκοντα
 μυριάσιν, ἱππεῦσι δὲ δισμυρίοις, εἰς τέτταρα μέρη
 διηρημένης τῆς πάσης στρατιᾶς, ὧν ἀπάντων υἱὸς
 25 τοῦ βασιλέως ἐσχηκέναι τὴν ἡγεμονίαν. καὶ κατὰ 48
 μὲν τὸν πρῶτον τῶν τοίχων τὸν βασιλεῖα κατεσκευά-
 σθαι πολιορκουντα τείχος ὑπὸ ποταμοῦ περιόρυστον
 καὶ προκινδυνεύοντα πρὸς τινὰς ἀντιτιταγμένους

1 μέλανος Hertlein, Μέρνονος libri 12 Οὐρμανθίας D
 15 εἴκοσι πηχῶν vulg. 21 βασιταίοις D 24 ἀπάσης CF.

μετὰ λέοντος, συναγωνιζομένου τοῦ θηρίου κατα-
 πληκτικῶς· ὑπὲρ οὗ τῶν ἐξηγουμένων οἱ μὲν ἔφα-
 σαν πρὸς ἀλήθειαν χειροῦσθαι λέοντα τριφόμενον ὑπὸ
 τοῦ βασιλέως συγκινδυνεύειν αὐτῷ κατὰ τὰς μάχας
 καὶ τροπὴν ποιεῖν τῶν ἐναντίων διὰ τὴν ἀλκὴν,³
 τινὲς δ' ἰστόρουν ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἀνδρείος ὦν
 καὶ φορτικῶς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζειν βουλόμενος, διὰ
 τῆς τοῦ λέοντος εἰκότος τὴν διάθεσιν ἑαυτοῦ τῆς
² ψυχῆς ἐσήμαινεν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοίχῳ τοὺς
 αἰχμαλώτους ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀγομένους εἰργά-¹⁰
 σθαι τὰ τε αἰδοῖα καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἔχοντας, δι'
 ὧν δοκεῖν δηλοῦσθαι δίοτι ταῖς ψυχαῖς ἀνάνδρῳι
 καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς δεινοῖς ἐπιτολῆς ἔχειν ἦσαν.
³ τὸν δὲ τρίτον ἔχειν γλυφὰς παντοίας καὶ διαπρι-
 πτεῖς γραφαί, δι' ὧν δηλοῦσθαι βουθυσίας τοῦ βα-²⁰
 σιλέως καὶ θριάμβον ἀπὸ τοῦ πολέμου καταγόμε-¹⁵
⁴ νον. κατὰ δὲ μέσον τὸν περιστύλον ὑπαίθριον
 βωμὸν ᾠκοδομησθαι τοῦ καλλίστου λίθου τῇ τε χειρ-
⁵ ουργίᾳ διάφορον καὶ τῷ μεγέθει θαυμαστόν. κατὰ
 δὲ τὸν τελευταῖον τοίχον ὑπάρχειν ἀνδριάντας καθ-²⁰
 ἡμένους δύο μονολίθους ἑπτὰ καὶ εἰκοσι πηχῶν,
 παρ' οὓς εἰσόδους τρεῖς ἐκ τοῦ περιστύλου κατε-
 σκευάσθαι, καθ' ἃς οἶκον ὑπάρχειν ὑπόστυλον,
 φθείου τρόπον κατεσκευασμένον, ἐκάστην πλευρὰν
⁶ ἔχοντα δίπλεθρον. ἐν τούτῳ δ' εἶναι πλῆθος ἀν-²⁵
 δριάντων ξυλίνων, διασημαίνον τοὺς [τὰς] ἀμφισβη-
 τήσεις ἔχοντας καὶ προσβλέποντας τοῖς τὸς δίκας
 κρίνουσι· τούτους δ' ἐφ' ἐνὸς τῶν τοίχων ἐγγεγλύ-

1 τοῦ om. D   7 φορτικῶς τυγ.   10 τοῦ om. D
 12 δοκεῖ DF   18 οἰκοδομησθαι D   26 τὰς om. D.

φθαι τριάκοντα τὸν ἀριθμόν, καὶ κατὰ τὸ μέσον
 τὸν ἀρχιδικαστήν, ἔχοντα τὴν ἀλήθειαν ἐξηγημέ-
 νην ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμύ-
 οντα, καὶ βιβλίων αὐτῷ παρακείμενον πλῆθος· ταύτας
 5 δὲ τὰς εἰκόνας ἐνδείκνυσθαι διὰ τοῦ σχήματος ὅτι
 τοὺς μὲν δικαστὰς οὐδὲν δεῖ λαμβάνειν, τὸν ἀρχι-
 δικαστὴν δὲ πρὸς μόνην βλέπειν τὴν ἀλήθειαν. ἔξῃς 49
 δ' ἐπάρχειν περίπατον οἰκῶν παντοδαπῶν πλήρη,
 καθ' οὓς παντοῖα γένη βρωτῶν κατεσκευάσθαι τῶν
 10 πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδίστων. καθ' ὃν δὲ γλυφαῖς ἐν-
 τυχεῖν εἶναι καὶ χρώμασιν ἐπηνθισμένον τὸν βασιλεῖα,
 φέροντα τῷ θεῷ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ὃν ἐξ ἀπάσης
 ἐλάμβανε τῆς Αἰγύπτου κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ τῶν ἀρ-
 γυρείων καὶ χρυσείων μετάλλων· ὑπογεγράφθαι δὲ
 15 καὶ τὸ πλῆθος, ὃ συγκεφαλαιούμενον εἰς ἀργυρίου
 λόγον εἶναι μνῶν τρισχιλίας καὶ διακοσίας μυριά-
 δας. ἔξῃς δ' ἐπάρχειν τὴν ἱερὰν βιβλιοθήκην, ἐφ' ᾧ 3
 ἥς ἐπιγεγράφθαι Ψυχῆς ἰατρικόν, συνεχεῖς δὲ ταύτη
 τῶν κατ' Αἴγυπτον θεῶν ἀπάντων εἰκόνας, τοῦ
 20 βασιλέως ὁμοίως θωροποροῦντος ἃ προσῆκον ἦν
 ἑκάστοις, καθάπερ ἐνδείκνυμένου πρὸς τε τὸν Ὅσιον
 καὶ τοὺς κάτω παρίδρους ὅτι τὸν βίον ἐξετέλεσεν
 εὖσεβῶν καὶ δικαιοπραγῶν πρὸς τε ἀνθρώπους καὶ
 25 θεοῦς. ὁμοιοῖχον δὲ τῇ βιβλιοθήκῃ κατεσκευάσθαι 4
 30 περιττῶς οἶκον εἰκοσίκλινον, ἔχοντα τοῦ τε Διὸς
 καὶ τῆς Ἥρας, εἰ δὲ τοῦ βασιλέως εἰκόνας, ἐν ᾧ

1 ἀριθμόν] ἀρίστος supplet Hertlein (ex Plut. de laide 10)
 τὸ οὐκ. CD 3 ἐπιμύοντων codices, corr. Hertlein 10
 ἐντυχεῖς F, εὐτύχοις Wesseling, ἐμψύχοις Eichstädt, ἐντυ-
 χον malim; γλυφαῖς ἐν ταίχῃ ἰδεῖν εἶναι Beiske.

δοκίειν καὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἐντεταθῆναι.
 5 κύκλῳ δὲ τούτου πλήθος οἰκημάτων κατεσκευάσθαι
 γραφὴν ἔχοντων ἐκπρεπῆ πάντων τῶν καθιερωμένων
 ἐν Αἰγύπτῳ ζώων· ἐνάβασίν τε δι' αὐτῶν εἶναι
 πρὸς ὅλον τὸν τάφον· ἣν διελθοῦσιν ἐπάρχειν ἐπὶ
 τοῦ μνήματος κύκλον χροσοῦν τριακοσίων καὶ ἐξη-
 κοντα καὶ πέντε πηχῶν τὴν περίμετρον, τὸ δὲ πᾶχος
 πηχναῖον· ἐπιγεγράφθαι δὲ καὶ διηρησθαι καθ'
 ἑαστον πῆχυν τὰς ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ, παραγε-
 γραμμένων τῶν κατὰ φύσιν γινομένων τοῖς ἄστροις
 ἀνατολῶν τε καὶ δύσεων καὶ τῶν διὰ ταύτας ἐπιτε-
 λουμένων ἐπισημασίδων κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους ἀστρο-
 λόγους. τοῦτον δὲ τὸν κύκλον ἐπὶ Καμβύσου καὶ
 Περσῶν ἔφασαν σευσλῆσθαι καθ' οὓς χρόνους ἐκρά-
 τησεν Αἰγύπτου.

6 Τον μὲν οὖν Ὀσυμανδύον τοῦ βασιλέως τάφον
 τοιοῦτον γενέσθαι φασίν, ὃς οὐ μόνον δοκεῖ τῇ κατὰ
 τὴν δαπάνην χορηγία πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκεῖν,
 50 ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν τεχνιτῶν ἐπινοίᾳ. οἱ δὲ Θηβαῖοί
 φασιν ἑαυτοὺς ἀρχαιοτάτους εἶναι πάντων ἀνθρώ-
 πων, καὶ παρ' ἑαυτοῖς πρώτοις φιλοσοφίαν τε εὖ-
 ρησθαι καὶ τὴν ἐπ' ἀκριβὲς ἀστρολογίαν, ἅμα καὶ
 τῆς χώρας αὐτοῖς συντεργούσης πρὸς τὸ τηλαυγίστε-
 ρον ὄρεν τὰς ἐπιτολάς τε καὶ δύσεις τῶν ἄστρον.
 2 Ἰδίως δὲ καὶ τὰ περὶ τοὺς μῆνας αὐτοῖς καὶ τοὺς
 ἐνιαυτοὺς διατετάχθαι. τὰς γὰρ ἡμέρας οὐκ ἄγουσι
 κατὰ σελήνην, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἥλιον, τριακονθήμε-

5 εὐπρεπῆ CF 4 δι' ἐπ' CF 5 ὅλον] ἀκρὸς Hertlein
 16 Ὀσυμανδίου F, Ὀσυμανδίας D 24 ὄρεν] αὐτοῖς ὄρεν D
 26 διατετάχθαι Cameracensis

ρους μὲν τιθέμενοι τοὺς μῆνας, πάντα δ' ἡμέρας
καὶ τέταρτον τοῖς δώδεκα μηνσὶν ἐπέγουσι, καὶ τοῦτω
τῷ τρόπῳ τὸν ἐνιαύσιον κύκλον ἀναπληροῦσιν.
ἐμβολίμους δὲ μῆνας οὐκ ἔχουσιν οὐδ' ἡμέρας ὑφα-
ροῦσι, καθάπερ οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων. περὶ δὲ
τῶν ἐκλείψεων ἡλίου τε καὶ σελήνης ἀκριβῶς ἐπε-
σκέφθαι δοκοῦσι, καὶ προρρήσεις περὶ τούτων ποι-
οῦνται, πάντα τὰ κατὰ μέρος γινόμενα προλέγοντες
ἀδιαπτῶτως.

10 Τῶν δὲ τούτου τοῦ βασιλέως ἀπογόνων ὕδατος 3
60 ὁ [ἄπὸ τοῦ πατρὸς] προσεγορευθεὶς Οὐχορέης ἐκτισί
πόλιν Μέμφιν, ἐπιφανιστάτην τῶν κατ' Αἴγυπτον.
ἐξελέξατο μὲν γὰρ τόπον ἐπιχειρότατον ἀπέσης τῆς
χώρας, ὅπου σχιζόμενος ὁ Νεῖλος εἰς πλείονα μέρη
15 ποιεῖ τὸ κυλούμενον ἀπὸ τοῦ σχήματος Δέλτα· διὸ
καὶ συνέβη τὴν πόλιν εὐκαίρως κειμένην ἐπὶ τῶν
κλειθρῶν εἶναι κυριεύουσιν τῶν εἰς τὴν ἑνωχώραν
ἀναπλεόντων. τὸ μὲν οὖν περίβολον τῆς πόλεως 4
ἐποίησε σταδίων ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, τὴν δ'
20 ὀχυρότητα καὶ τὴν εὐχρηστίαν θαυμαστήν, τοιῶδέ
τινι τρόπῳ κατασκευάσας. ὄροντες γὰρ τοῦ Νεῖλου 5
περὶ τὴν πόλιν καὶ κατὰ τὰς ἀναβάσεις ἐπικλύζοντες,
ἐπὶ μὲν τοῦ νότου προιβάλετο χῶμα πυρμένεδες,
πρὸς μὲν τὴν πλήρωσιν τοῦ ποταμοῦ προβλήματος,
25 πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς πολεμίους ἀκροπόλεως
ἔχον τάξιν· ἐκ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν πανταχόθεν
ὠρυξε λίμνην μεγάλην καὶ βαθεῖαν, ἣ τὸ σφοδρὸν
τοῦ ποταμοῦ δεχομένη καὶ πάντα τὸν περὶ τὴν

11 ἀπὸ τοῦ πατρὸς om. CF Οὐχορέης] ἄγερενς osicio
20 τὴν om D.

πόλιν τόπον πληροῦσα, πλὴν ἢ τὸ χῶμα κατασκευ-
 6 αστο, θανμαστήν ἐποίει τὴν ὀχυρότητα. οὕτω δὲ
 καλῶς ὁ κτίσας αὐτὴν ἰστοχέσατο τῆς τῶν τόπων
 εὐκαιρίας ὥστε τοὺς ἐξῆς βασιλεῖς σχεδὸν ἅπαντας
 καταλιπόντας τὰς Θήβας τὰ τε βασίλεια καὶ τὴν
 οἰκῆσιν ἐν ταύτῃ ποιῆσθαι. διόπερ ἀπὸ τούτων
 τῶν χρόνων ἤρξατο ταπεινοῦσθαι μὲν τὰ περὶ τὰς
 Θήβας, αὐξέσθαι δὲ τὰ περὶ τὴν Μίμφιν, ἕως Ἀλε-
 ξάνδρου τοῦ βασιλέως· τούτου γὰρ ἐπὶ θαλάττῃ
 τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ πόλιν οἰκίσαντος οἱ κατὰ τὸ
 ἐξῆς βασιλεύσαντες τῆς Αἰγύπτου πάντες ἐφιλοτι-
 7 μήθησαν εἰς τὴν ταύτης αὐξήσιν. οἱ μὲν γὰρ βα-
 σιλεῖοις μεγαλοπρεπέσιν, οἱ δὲ νειωρίοις καὶ λιμέ-
 σιν, οἱ δ' ἐτέροις ἐναυδήμασι καὶ κατασκευάσμασιν
 ἄξιολόγοις ἐπὶ τοσοῦτον ἐκόσμησαν αὐτὴν ὥστε
 παρὰ τοῖς πλείστοις πρῶτην ἢ δευτέραν ἀριθμεῖσθαι
 τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην πόλεων. ἀλλὰ περὶ μὲν
 ταύτης τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀνα-
 51 γράψομεν. ὁ δὲ τὴν Μίμφιν κτίσας μετὰ τὴν τοῦ
 χώματος καὶ τῆς λίμνης κατασκευὴν ὄψκοδόμησε βα-
 σίλεια τῶν μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐ λειπόμενα, τῆς
 δὲ τῶν προβασιλευσάντων μεγαλοψυχίας καὶ φιλο-
 2 καλίας οὐκ ἄξια. οἱ γὰρ ἐγγῶριοι τὸν μὲν ἐν τῷ
 ἕξῃ χρόνῳ εὐτελεῖ παρτελεῶς εἶναι νομίζουσι. τὸν
 δὲ μετὰ τὴν τελευταίην δι' ἀρετὴν μνημονευθησόμε-
 νον περὶ πλείστου ποιοῦνται, καὶ τὰς μὲν τῶν ζών-
 των οὐκίσεις καταλύσεις ὀνομάζουσιν, ὥς ὀλίγον

7 μὲν ταπεινοῦσθαι D   8 περὶ] κατὰ CF   9 βασι-
 λέως] Μακεδόνης CF   10 ὁμοῦτον CF   αὐτοῦ Eick.
 11 πάντες om. D.

χρόνον ἐν ταῖταις οἰκούντων ἡμῶν, τοὺς δὲ τῶν
 61 τετελευτηκότων τάφους αἰδίοις οἴκους προσεγορεύ-
 ουσιν, ὡς ἐν ᾧδου διατελούντων τὸν ἄπειρον αἰῶνα·
 διόπερ τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας κατασκευῶν ἦττον
 6 φροντίζουσι, περὶ δὲ τὰς ταφὰς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπο-
 λείπουσι φιλοτιμίας. τὴν δὲ προειρημένην πόλιν 3
 ὀνομασθῆναι τινὲς φασιν ἀπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ
 κτίσαντος αὐτὴν βασιλέως. ταύτης δὲ μυθολογοῦσιν
 ἐρασθῆναι τὸν ποταμὸν Νεῖλον ὁμοιωθέντα τούτῳ,
 10 καὶ γεννῆσαι τὸν ἐπ' ἀριτῇ θανυμασθέντα παρὰ τοῖς
 ἐγγχωρίοις Αἰγυπτίον, ἀφ' οὗ καὶ τὴν σύμπασαν
 χώραν τυχεῖν τῆς προσηγορίας. διαδεξάμενον γὰρ 4
 τοῦτον τὴν ἡγεμονίαν γενέσθαι βασιλέα φιλάνθρω-
 πον καὶ δίκαιον καὶ καθόλου σπουδαῖον ἐν πᾶσι·
 15 διὸ καὶ μεγάλῃς ἀποδοχῇς ἀξιούμενον ὑπὸ πάντων
 διὰ τὴν εὐνοίαν τυχεῖν τῆς προειρημένης τιμῆς.

Μετὰ δὲ τὸν προειρημένον βασιλέα δώδεκα 5
 γενεαῖς ὕστερον διαδεξάμενος τὴν κατ' Αἰγυπτίον
 ἡγεμονίαν Μοῖσις ἐν μὲν τῇ Μίμφει κατεσκεύασε
 20 τὰ βόρεια προπύλαια, τῇ μεγαλοπρεπείᾳ πολὺ τῶν
 ἄλλων ὑπερίχοντα, ἐπάνω δὲ τῆς πόλεως ἀπὸ δέκα
 σχοίνων λίμνην ὥρυξε τῇ μὲν ἐνχρηστία θανυμαστὴν,
 τῷ δὲ μεγέθει τῶν ἔργων ἄπιστον· τὴν μὲν γὰρ 6
 περίμετρον αὐτῆς φασιν ὑπάρχειν σταδίων τρισχι-
 25 λίων καὶ ἑξακοσίων, τὸ δὲ βάθος ἐν τοῖς πλείστοις
 μέρεσιν ὀργυῶν πεντήκοντα· ὥστε τίς οὐκ ἐν ἀνα-
 λογιζόμενος τὸ μέγεθος τοῦ κατασκευέσματος εἰκό-
 τως ζητῆσαι πόσαι μυριάδες ἀνδρῶν ἐν πόσει

7 τινὲς del. Dindorf   8 μυθολογοῦσι] πρὶς add. F
 19 Νόρις DF   20 πολὺ om. CF.

7 ἵεσι τοῦτο συνετέλεσαν· τὴν δὲ χροίαν τὴν ἐκ ταν-
της καὶ κοινωφελίαν τοῖς τὴν Αἴγυπτον οἰκοῦσιν,
ἔτι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπίνοιαν, οὐκ ἔν τις ἐπαι-
νέσαι τῆς ἀληθείας ἐξίως.

- 52 Ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Νεῖλος οὐχ ὠρισμένως ἐποι-
εῖτο τὰς ἀναβάσεις, ἡ δὲ χώρα τὴν εὐχαρίαν παρι-
σκευάζεν ἀπὸ τῆς ἐκείνου συμμετρίας, εἰς ὑποδοχὴν
τοῦ πλεονάζοντος ὕδατος ὥρυξε τὴν λίμνην, ὅπως
μήτε διὰ τὸ πλῆθος τῆς ὕδατος ἐπικλύζων ἀκκίρωσιν
τὴν χώραν ἔλη καὶ λίμνας κατασκευάζῃ, μήτ' ἐλάττω
τοῦ συμφέροντος τὴν πλήρωσιν ποιούμενος τῇ λι-
2 μνῇ τοὺς καρποὺς λυμαίνηται. καὶ διώρυγα
μὲν ἐκ τοῦ ποταμοῦ κατασκευάσεν εἰς τὴν λίμνην
ὀγδοήκοντα μὲν σταδίων τὸ μήκος, τριπλεῖθρον δὲ
τὸ πλάτος· διὼ δὲ ταύτης ποτὶ μὲν δεχόμενος τὸν
ποταμὸν, ποτὶ δ' ἀποστρέφων, παρίετο τοῖς γεωρ-
γοῖς τὴν τῶν ὑδάτων εὐκαιρίαν, ἀνοιγομένου τοῦ
στόματος καὶ πάλιν κλειομένου φιλοτέχνως καὶ
πολυδαπάνως· οὐκ ἐλάττω γὰρ τῶν πεντήκοντα
62 ταλάντων δαπανᾶν ἦν ἀνάγκη τὸν ἀνοῖξαι βουλό-
μενον ἢ κλεῖσαι τὸ προειρημένον κατασκευάσμε-
3 διαμεμένηκε δ' ἡ λίμνη τὴν εὐχρηστίαν παρικομένη
τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἔως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων,
καὶ τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος ἔχει,
4 καλουμένη μέχρι τοῦ νῦν Μολιδοῦς λίμνη. ὁ δ' ἐν
σὺν βασιλεὺς ὀρύττων ταύτην κατέλιπεν ἐν μέσῃ
τόπον, ἐν ᾧ τάφου ὀκοδόμησε καὶ δύο πυραμίδας,
τὴν μὲν ἑαυτοῦ, τὴν δὲ τῆς γυναικὸς, σταδίαίας τὸ

ὕψος, ἐφ' ᾧ ἐπέστησεν εἰκόνας λιθίνας καθημένας
 ἐπὶ θρόνου, νομίζων διὰ τούτων τῶν ἔργων ἀθά-
 νατον ἑαυτοῦ καταλείψαι τὴν ἐπ' ἀγαθῷ μνήμην.
 τὴν δ' ἐκ τῆς λίανης ἀπὸ τῶν ἰχθύων γινομένην
 5 πρόσδοτον ἔδωκε τῇ γυναικὶ πρὸς μύρα καὶ τὸν
 ἕλλον καλλωπισμὸν, φερούσης τῆς θήρας ἀργυρίου
 τέλειτοντο ἐκάστης ἡμέρας· εἰκοσι γὰρ καὶ δύο γένη
 10 τῶν κατ' αὐτὴν φασιν ἰχθύων εἶναι, καὶ τοσοῦτον
 αὐτῶν ἀλίσκεσθαι πλῆθος ὥστε τοὺς προσκαρτε-
 ροῦντας ταῖς ταριχεύαις ὄντας καμπληθεῖς δυσχερῶς
 περιγίνεσθαι τῶν ἔργων. περὶ μὲν οὖν Μοίριδος
 τοσαῦθ' ἱστοροῦσιν Αἰγύπτιοι.

Σεσώσιν δέ φασιν ὕστερον ἐπὶ γυναικὶ βασι- 53
 λεία γινόμενον ἐπιφανιστάτα καὶ μεγίστα τῶν πρὸ
 10 αὐτοῦ πράξεις ἐπιτελέσασθαι. ἐπεὶ δὲ περὶ τούτου
 τοῦ βασιλείως οὐ μόνον οἱ συγγραφεῖς οἱ παρὰ τοῖς
 Ἕλλησι διαπεφωνήκασιν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ
 τῶν κατ' Αἴγυπτον οἱ τε ἱερεῖς καὶ οἱ διὰ τῆς φθῆς
 αὐτὸν ἐγκωμιάζοντες οὐχ ὁμολογούμενα λέγουσιν.
 20 ἡμεῖς πειρασόμεθα τὰ πιθανώτατα καὶ τοῖς ὑπάρ-
 χουσιν ἐτι κατὰ τὴν χώραν σημείοις τὸ μάλιστα
 συμφωνοῦντα διελθεῖν. γεννηθέντος γὰρ τοῦ Σε- 2
 σωῦσιος ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μεγαλοπρεπές τι
 καὶ βασιλικόν· τοὺς γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 25 γεννηθέντας παῖδας ἐξ ὅλης τῆς Αἰγύπτου συναγα-
 γὼν καὶ τροφούς καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους ἐπιστη-
 σας τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν καὶ παιδείαν ὥρισε τοῖς

3 τὴν om. CD   11 Μοίριδος D   13 Σεσώσιν C
 22 Σεσώσιος] προσηγορίαν CF   23 ἐποίησεν omittunt et
 post βασιλικόν inserunt ἔπραξε H   27 καὶ] καὶ τὴν CD.

πᾶσιν, ὑπολαμβάνων τοὺς μάλιστα συντραφέντας
 καὶ τῆς αὐτῆς παρησίας κοινωνηκότας εὐνου-
 σιάτους καὶ συναγωνιστάς ἐν τοῖς πολέμοις ἀρίστους
 3 ἵεσθαι. πάντα δὲ θαψιλῶς χορηγήσας διεπόνησε
 τοὺς παῖδας ἐν γυμνασίοις συνεχέσι καὶ πόνοις.²
 οὐδενὶ γὰρ αὐτῶν ἐξῆν προσενέγκασθαι τροφήν, εἰ
 μὴ πρότερον δοῦμοι σταδίους ἑκατὸν καὶ ὀγδοηκοντα.
 4 διὸ καὶ πάντες ἀνδρωθέντες ἐπῆρξαν ἀθληταὶ μὲν 63
 τοῖς σώμασιν εὐρωστοί, ἡγεμονικοὶ δὲ καὶ καρτερικοὶ
 ταῖς ψυχαῖς διὰ τὴν τῶν ἀρίστων ἐπιτηδευμάτων
 5 ἀγωγήν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὁ Σισώωσις ἀποσταλαῖς
 ὑπὸ τοῦ πατρὸς μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀραβίαν,
 6 συστρατευομένων καὶ τῶν συντρόφων, περὶ τε τῶν
 θήρας διεπονθήθη καὶ ταῖς ἀνδρῶν καὶ σπανοσι-
 τῶν ἐγκατεργήσας κατεστρέψατο τὸ ἔθνος ἅπαν
 7 τὸ τῶν Ἀράβων, ἀδούλωτον τὸν πρὸ τοῦ χρόνον
 8 γεγονός· ἔπειτα εἰς τοὺς πρὸς τὴν ἑσπέρην τόπους
 ἀποσταλαῖς τὴν πλείστην τῆς Αἰθῶς ἐπήκοον ἐποίη-
 9 σατο, παντελῶς νέος ὢν τὴν ἡλικίαν. τοῦ δὲ πατρὸς
 τελευτήσαντος διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν καὶ ταῖς
 10 προκατεργασθείσαις πράξεσι μετεωρισθείς, ἐπιβάλετο
 11 τὴν οἰκουμένην κατακτήσασθαι. ἔνιοι δὲ λέγουσιν
 αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἰδίας θυγατρὸς Ἀθύρτιος παρακλη-
 12 θῆναι πρὸς τὴν τῶν ὄλων δυναστείαν, ἣν οἱ μὲν
 συνέσει πολὺ τῶν ἑλλων διαφέρουσάν φασι διδάξαι
 13 τὸν πατέρα ὁμῶς [αὐ] ἰσομένην τὴν στρατείαν,
 οἱ δὲ μαντικῇ χρωμένην καὶ τὸ μέλλον ἵεσθαι

2 κοινωνησάντας C 3 πόνοις] κακοπαθείαις CF 10
 ἀρίστοι] ἀγαθοὶ CF 14 τε om. C 16 Ἀράβων Wesseling,
 βαρβάρων codices 17 τὴν om. CF 18 ἀποσταλαῖς] ἐκπε-
 φθίς C 24 ἦν om. D 26 αὐν del. Dind.

προγενώσκουσιν ἐκ τῆς θυτικῆς καὶ τῆς ἐγκοι-
 μήσεως τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐτι δὲ τῶν κατὰ τὸν
 οὐρανὸν γινομένων σημείων. γεγράφασι δὲ τινες 9
 καὶ διότι κατὰ τὴν γένεισιν τοῦ Σισσοώσιος ὁ πατήρ
 αὐτοῦ καθ' ὕπνου δόξαι τὸν Ἡφαιστον αὐτῷ λέγειν
 ὅτι πάσης τῆς οἰκουμένης ὁ γεννηθεὶς παῖς κρατήσῃ.
 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν τὸν μὲν πατέρα τοὺς 10
 ἡλικιώτας τοῦ προειρημένου ἀθροίσαι καὶ βασιλικῆς
 ἀγωγῆς ἀξιῶσαι, προκατασκευαζόμενον εἰς τὴν τῶν
 10 ὅλων ἐπίθισιν, αὐτὸν δ' ἀνδρωθέντα καὶ τῇ τοῦ
 θεοῦ προφησίᾳ πιστεύσαντα κατενεχθῆναι πρὸς τὴν
 εἰρημένην στρατείαν. πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν δὲ
 πρῶτον μὲν τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν κατισκεύασε
 πᾶσι τοῖς κατ' Αἴγυπτον, ἡγούμενος δεῖν τοὺς μὲν
 15 συστρατεύοντας ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῶν ἡγουμένων ἀπο-
 θνήσκειν, τοὺς δ' ἀπολειπομένους ἐπὶ τῶν πατρίδων
 μηδὲν νεωτερίζειν, εἰ μέλλει τὴν προαίρεσιν ἐπὶ
 τέλος ἄγειν. διὸ καὶ πάντα ἐκ τῶν ἐνδεχομένων 2
 εὐηργέτει, τοὺς μὲν χρημάτων δωρεαῖς ἐκτεταπύων,
 20 τοὺς δὲ χώρος δόσει, τινὰς δὲ τιμωρίας ἀπολύσει,
 πάντα δὲ ταῖς ὁμιλίαις καὶ τῇ τῶν τρόπων ἐπει-
 κείᾳ προσήγετο· τῶν τε γὰρ βασιλικῶν ἐγκλημάτων
 ἑπαντας ἀθῶους ἀφῆκε καὶ τοὺς πρὸς ἀργύριον
 24 συγκεικλιμένους ἀπέλυσε τοῦ χρέους, ὅντος πολλοῦ
 25 πλῆθους [ἀνθρώπων] ἐν ταῖς φυλακαῖς. τὴν δὲ 3
 χώραν ἄπυσαν εἰς 72 καὶ τριάκοντα μέρη διελών,
 ἃ καλοῦσιν Αἰγύπτιοι νομούς, ἐπέστησεν ἄπυσι
 νομόφχαρ τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν τε προσόδων

12 προειρημένην CF 13 ἐγκατεσκευάσει Reiske 22 προσ-
 ηγάγετο D 25 ἀνθρώπων om. CF 27 νόμους D 28 τῶν τε] τε

τῶν βασιλικῶν καὶ διοικησόντων ἕκαστα τὰ κατὰ
 4 τὰς ἰδίαις μερίδαι. ἐπελῆξατο δὲ καὶ [τούτων] τῶν
 ἀνδρῶν τοὺς ταῖς ῥώμας διαφέροντας καὶ συν-
 στήσατο στρατοπέδον ἕξιον τοῦ μεγέθους τῆς ἐπι-
 βολῆς· κατέγραψε γὰρ πεζῶν μὲν ἑξήκοντα μυριάδας,⁵
 ἵππεις δὲ διαμυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ζεύγη δὲ
 5 πηλεμιστήρια διαμύρια καὶ ἱπτακισχίλια. ἐπὶ δὲ
 τὰς κατὰ μέρος ἡγεμονίας τῶν στρατιωτῶν ἔταξε
 τοὺς συντερόφους, ἐνηθληκότας μὲν ἤδη τοῖς πολέ-
 μοις, ἀρετὴν δ' ἐξηλαυκότας ἐκ παιδῶν, εὐνοίαν δὲ
 10 ἀδελφικὴν ἔχοντας πρὸς τε τὸν βασιλέα καὶ πρὸς
 ἀλλήλους, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πλείους τῶν χιλίων
 6 καὶ ἑπτακοσίων. πᾶσι δὲ τοῖς προειρημένοις κατα-
 κληροῦνχαι τὴν ἀρίστην τῆς χώρας, ὅπως ἔχοντες
 ἱκανὰς προσόδους καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς ὄντες ἀσκάσαι
 15 ὅσα ἐπὶ τοὺς πολέμους. κατασκευάσας δὲ τὴν δύ-
 ναμιν ἰσθράτευσεν ἐπὶ πρώτους Αἰθίοπας τοὺς πρὸς
 τῇ μεσημβρίᾳ κατοικοῦντας, καὶ καταπολεμήσας
 ἠνάγκασε τὸ ἔθνος φόρους τελεῖν ἔβρον καὶ χρυσόν
 2 καὶ τῶν ἐλαφάντων τοὺς ὀδόντας. ἔπειτ' εἰς μὲν
 τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν ἀπίστευτε στόλον νεῶν
 τετρακοσίων, πρῶτος τῶν ἐγχωρίων μακρὰ σκάφη
 ναυπηγησάμενος, καὶ τὰς τε νῆσους τὰς ἐν τοῖς τό-
 ποις κατεκτήσατο καὶ τῆς ἡπείρου τὰ παρὰ θάλατ-
 ταν μέρη κατεστρέψατο μέχρι τῆς Ἰνδικῆς· αὐτὸς
 35 δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως περὶ τὴν πορείαν ποιησάμε-

τῶν αὐτ. τῶν Eicb. 2 τούτων incl. Bekker 4 συνστήσατο]
 τὸ add. D 8 ἔταξε τῶν στρατιωτῶν vulg. 9 πολέμοις G,
 πολεμίοις ceteri 14 ἀρίστην τῆς χώρας] καλλίστην χώραν CF
 18 τὴν μεσημβρίαν F 26 πορείαν διανομῆς ποιησάμενος D.

1 νος κατεστρέψατο πᾶσαν τὴν Ἀσίαν. οὐ μόνον γὰρ 3
 τὴν ὑστερον ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος κατα-
 κτηθεῖσαν χώραν ἐπῆλθεν, ἀλλὰ καὶ τινα τῶν
 ἔθνων ὧν ἐκεῖνος οὐ παρίβαλεν εἰς τὴν χώραν. καὶ 4
 5 γὰρ τὸν Γάγγην ποταμὸν διέβη καὶ τὴν Ἰνδικὴν
 ἐπῆλθε πᾶσαν ἕως ὠκεανοῦ καὶ τὰ τῶν Σκυθῶν
 ἔθνη μέχρι Τανάδος ποταμοῦ τοῦ διορίζοντος τὴν
 Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας· ὅτε δὴ φασι τῶν Αἰγυ-
 10 πτίων τινὰς καταλειφθέντας περὶ τὴν Μαυρίαν λίμνην
 15 συστήσασθαι τὸ τῶν Κόλχων ἔθνος. ὅτι δὲ τοῦτο 6
 τὸ γένος Αἰγυπτιακὸν ἐστὶ σημεῖον εἶναι τὸ περι-
 τέμνυσθαι τοὺς ἀνθρώπους παραπλησίως τοῖς κατ'
 Αἴγυπτον, διαμένοντος τοῦ νομίμου παρὰ τοῖς ἐποί-
 65 κοῖς, καθέπερ καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. ὁμοίως δὲ 6
 10 καὶ τὴν λοιπὴν Ἀσίαν ἅπασαν ἐπῆκοον ἐποίησατο
 καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τὰς πλείους. διαβὰς δ'
 εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ διεξὶόν ἥπασαν τὴν Θράκην
 ἐκινδύνεισεν ἀποβαλεῖν τὴν δύναμιν διὰ σπάνιν
 τροφῆς καὶ τόπων δυσχωρίας. διόπερ ὄντι τῆς 7
 20 στρατείας ποιησάμενος ἐν τῇ Θράκῃ, στήλας κατα-
 σκεύασεν ἐν πολλοῖς τόποις τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατα-
 κτηθέντων· αὗται δὲ τὴν ἐπιγραφὴν εἶχον Αἰγυ-
 πτίοις γράμμασι τοῖς ἰεροῖς λεγομένοις, „Τῇδε τὴν
 25 χώραν ὅπλοις κατεστρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ βασιλεὺς
 30 βασιλέων καὶ δεσπότῃς δεσποτῶν Σισδῶσις“. τὴν 8
 δὲ στήλην κατασκεύασεν ἔχουσαν αἰδοτον ἐν μὲν
 τοῖς μαχίμοις ἔθνεσιν ἀνδρός, ἐν δὲ τοῖς ἀγεννέσι
 καὶ δειλοῖς γυναικός, ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου μέρους

1 τῆς om. D 6 σκευαῶν D 14 ὁμοίως ὡς C, ὡς F καθ-
 ἄπερ ... Ἰουδαίοις spectum (c. 28, 2) 23 τῆς om. D 28 σκευα-

τὴν διαθέσιν τῆς ἐκάστων ψυχῆς φανερωτέτην τοῖς
 9 ἐπιγινομένοις ἐπιδόλαι νομίζων. ἐν ἐνίοις δὲ τόποις
 καὶ τὴν ἑαυτοῦ κατεσκευάσειν εἰκόνα λιθίνην, τόξα
 καὶ λόγχην ἔχουσαν, τῷ μεγέθει τέτταρσι παλαι-
 10 σταῖς μείζονα τῶν τεττάρων πήχων, ἡλικὸς ὢν καὶ
 αὐτὸς ἐνύγχανεν. ἐπεικῶς δὲ προσενεχθεὶς ἦπυσεν
 τοῖς ὑποταταγμένοις καὶ συντελέσας τὴν στρατείαν
 ἐν ἑτεσιν ἐννέα, τοῖς μὲν ἔθνεσι κατὰ δύναμιν προσ-
 11 ἔταξε δωροφορεῖν κατ' ἑναικτὸν εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς
 δ' ἀθροίσας αἰχμαλώτων τε καὶ τῶν ἑλλήνων λευκῶ-
 12 ρων πλῆθος ἀνυπέροβλητον ἐπανήλθην εἰς τὴν πα-
 τρίδα, μεγίστας πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ κατειργα-
 11 σμένος. καὶ τὰ μὲν ἱερὰ πάντα τὰ κατ' Αἴγυπτον
 ἐνασθήμασιν ἀξιολόγοις καὶ σκύλοις ἐκόσμησε, τῶν
 12 δὲ στρατιωτῶν τοὺς ἀνδραγαθήσαντας δωρεαῖς κατὰ
 τὴν ἀξίαν ἐτίμησε. καθόλου δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς
 στρατείας οὐ μόνον ἡ συνανδραγαθήσασα δύναμις
 μεγάλην εὐπορίαν κτησαμένη τὴν ἐπάνοδον ἐποιή-
 13 σκετο λευκῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν Αἴγυπτον ἄπασαν
 συνέβη παντοίας ὠφελείας ἐμπλησθῆναι.

56 Ὁ δὲ Σεσόσις ἀποστήσας τὰ πλῆθη ἀπὸ τῶν
 πολεμικῶν ἔργων τοῖς μὲν συνανδραγαθήσασιν συν-
 14 ἐχώρησε τὴν ἡρασιάνην καὶ τὴν ἐπόλαυσιν τῶν κατα-
 κτηθέντων ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ φιλόδοξος ὢν καὶ τῆς
 εἰς τὸν αἰῶνα μνήμης ὀρεγόμενος κατεσκευάσειν
 15 ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά ταῖς ἐπινοίαις καὶ ταῖς
 χορηγίαις, ἑαυτῷ μὲν ἀθάνατον περιποιοῦντα δοῦναι,
 τοῖς δ' Αἰγυπτιοῖς τὴν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον ἀσφά-

τύκων II.

ἐκάστον C

19 ἦπυσεν] διημ C

21 ἀπὸ

om. CF

26 ἔργα] ἔργα τε ταῖς.

- 66 λειαν μετὰ ῥηστώνης· πρῶτον μὲν γὰρ ἀπὸ θεῶν 2
 ἀρξάμενος ὠκοδόμησεν ἐν πάσαις ταῖς κατ' Αἴγυ-
 πτον πόλεσιν ἱερὸν θεοῦ τοῦ μάλιστα παρ' ἑκάστοις
 τιμωμένον· πρὸς δὲ τὰς ἐργασίας τῶν μὲν Αἴγυ-
 7 πτίων οὐδὲνα παρέλαβε, δι' αὐτῶν δὲ τῶν αἰχμα-
 λώτων ἕπαντα κατασκεύασε· διόπερ ἐπὶ πᾶσι τοῖς
 ἱεροῖς ἐπέγραψεν ὥς οὐδεὶς ἐγγώριος εἰς αὐτὰ με-
 μόχθηκε· λέγεται δὲ τῶν αἰχμαλῶτων τοὺς ἐκ τῆς 8
 Βαβυλωνίας ἀλόντας ἀποστήναι τοῦ βασιλείως, μὴ
 10 δυναμένους φέρειν τὰς ἐν τοῖς ἔργοις ταλαιπωρίας·
 οὗς καταλαβομένους παρὰ τὸν ποταμὸν χωρίον καρ-
 τερόν διαπολεμαῖν τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τὴν σύνεγγυς
 χώραν καταφθεῖρειν, τέλος δὲ δοθείσης ἁδείας αὐ-
 τοῖς κατοικῆσαι τὸν τόπον, ὃν καὶ ἀπὸ τῆς πατρίδος
 12 Βαβυλῶνα προσαγορεύσαι· δι' αἰτίας δὲ παραπλη- 4
 βίους φασὶν ὠνομάσθαι καὶ τὴν Τροίαν τὴν ἐτι
 [καὶ] νῦν οὖσαν παρὰ τὸν Νεῖλον· τὸν μὲν γὰρ
 Μενέλαον ἐξ Ἰλίου πλείοντα μετὰ πολλῶν αἰχμαλῶ-
 των παραβαλεῖν εἰς Αἴγυπτον, τοὺς δὲ Τρῶας
 14 ἀποστάντας αὐτοῦ καταλαβέσθαι τινὰ τόπον καὶ
 διαπολεμῆσαι μέχρι ὅτου συγχωρηθείσης αὐτοῖς τῆς
 ἀσφαλείας ἐκτίσαν πόλιν, ἣν ὁμώνυμον αὐτοῦς
 ποιῆσαι τῇ πατρίδι· οὐκ ἄγνοῦ δ' ὅτι περὶ τῶν 5
 εἰρημένων πόλεων Κτησίας ὁ Κνίδιος διαφόρως
 16 ἰστόρησε, φήσας τῶν μετὰ Σεμράμιδος παραβαλόν-
 των εἰς Αἴγυπτον τινὰς ἐκτικέναι ταύτας, ἀπὸ τῶν
 ἰδίων πατρίδων θεμένους τὴν προσήγορίαν· περὶ 6
 δὲ τούτων τὸ μὲν ἀληθὲς ἐκθίσθαι μετὰ ἰκριβείας

14 τὸν om. D 17 καὶ om. D 20 καταλαβέσθαι G²,
 ἀπολαβέσθαι CG¹, καταλαβεῖν DF.

οὐ βᾶδιον, τὸ δ' ἀναγραφῆς ἀξιώσαι τὰ διαφωνού-
μενα παρὰ τοῖς συγγραφείοις ἀναγκαῖον, ὅπως
ἀκέραιος ἢ περὶ τῆς ἀληθείας κρίσις ἀπολείπηται
τοῖς ἀναγινώσκουσιν.

- 57 Ὁ δ' οὖν Σασώσις χώματα πολλὰ καὶ μεγάλα
κατασκευάσας τὰς πόλεις εἰς ταῦτα μετόπισεν, ὅσαι
μὴ φυσικῶς τὸ ἔδαφος ἐτύγγανον ἐπηρμένον ἔχου-
σαι, ὅπως κατὰ τὰς πληρώσεις τοῦ ποταμοῦ κατα-
φυγὰς ἔχουσιν ἀκινδύνους οἷ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ
2 κτήνη. κατὰ πᾶσαν δὲ τὴν χώραν τὴν ἀπὸ Μίμ- 10
φως ἐπὶ θαλάτταν ὥρυξε πυκνὰς ἐκ τοῦ ποταμοῦ
διώρυγας, ἵνα τὰς μὲν συγκομιδὰς τῶν καρπῶν
ποιῶνται συντόμως καὶ βᾶδιως, ταῖς δὲ πρὸς ἄλλη-
λους τῶν λαῶν ἐπιμιξίαις καὶ πᾶσι τοῖς τόποις
ἐπαρξῇ ῥαστώσῃ καὶ πάντων τῶν πρὸς ἐπαύλυσιν 15
πολλὴ θαψίλεια· τὸ δὲ μέγιστον, πρὸς τὰς τῶν πο- 67
λεμίων ἱσχύους ὀχυρὰν καὶ δυσέμβολον ἐποίησε
3 τὴν χώραν· τὸν γὰρ πρὸ τοῦ χρόνου ἢ κρατίστη
τῆς Αἰγύπτου πᾶσα σχεδὸν ἐπαύσιμος ὄνσα καὶ ταῖς
συνωρίσιν ἑββάτος ἐκ' ἐκείνου τοῦ χρόνου διὰ τὸ 20
πλῆθος τῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ διαφύγων δυσεφοδω-
4 τάτη γέγονεν. ἐτείχισε δὲ καὶ τὴν πρὸς ἀντιόλῃς
κινούσαν πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς
Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολὰς ἀπὸ Πηλουσίου
μέχρι Ἡλιονπόλεως διὰ τῆς ἐρήμου, τὸ μῆκος ἐπὶ 25
5 σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐναυπηγήσατο
δὲ καὶ πλοῖαν κέδρινον τὸ μὲν μῆκος πηχῶν δια-

3 ἀληθείας κρίσις] ἀκριβείας σύστασις D   6 εἰς ταύ-
τας DF, ταύτας C, corr. Wess.   14 ἀπότοις CF   18 τοῦ]
ταύτων D   20 ἑββάτος ταῖς

κοσίων καὶ ὀγδοήκοντα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔχον
 τὴν μὲν ἔξωθεν ἐκίχονσον, τὴν δ' ἐνδοθεν κατη-
 γυρωμένην· καὶ τοῦτο μὲν ἀνέθηκε τῷ θεῷ τῷ
 μάλιστα ἐν θήβαις τιμωμένοι, δύο τε λιθίνους ὀρε-
 λίσκους ἐκ τοῦ σκληροῦ λίθου πηχῶν τὸ ὕψος εἰκοσι
 πρὸς τοὺς ἑκατόν, ἐφ' ὧν ἐπέγραψε τό τε μέγεθος
 τῆς δυνάμεως καὶ τὸ πλῆθος τῶν προσόδων καὶ
 τὸν ἀριθμὸν τῶν καταπολεμηθέντων ἔθνων· ἐν
 Μίμφει δ' ἐν τῷ τοῦ Ἡφαιστοῦ ἱερῷ μονολίθους
 10 εἰκόνας ἑαυτοῦ τε καὶ τῆς γυναικὸς τὸ ὕψος τριά-
 κοντα πηχῶν, τῶν δ' ὕψων εἰκοσι πηχῶν, διὰ σύμ-
 πτωμα τοιόνδε· ἐκ τῆς μεγάλης στρατείας ἀνακίμ- 6
 ναντος εἰς Αἰγύπτου τοῦ Σισσοῦσιος καὶ διατρίβοντος
 περὶ τὸ Πηλοῦσιον, ἔστιν αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς μετὰ
 12 τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων ἐπιβουλήν συνε-
 στήσατο· ἀναπνευσμένων γὰρ αὐτῶν ἀπὸ τῆς μέθης,
 ἔχον καλίανον ξηροῦ πλῆθος ἐκ χρόνου παρεσκευ-
 ασμένον, καὶ τοῦτο νυκτὸς τῇ σκηνῇ περιθεῖς, ἐνέ-
 πρησεν. ἄφνω δὲ τοῦ πυρὸς ἐκλάμψαντος οἱ μὲν 7
 14 ἐπὶ τῆς θεραπείας τοῦ βασιλέως τεταγμένοι παρι-
 βολήθησαν, ἀγένηώς ὥς ἂν οἰνωμένοι, ὁ δὲ Σισσοῦσις
 ἑμπορέας τὰς χεῖρας ἀνατείνας καὶ ὑπὲρ τῆς σωτη-
 ρίας τῶν τε παίδων καὶ τῆς γυναικὸς τοὺς θεοὺς
 εὐχόμενος διεξέπαισε διὰ τῆς φλογὸς σωθεὶς δὲ 8
 16 παραδόξως τοὺς ἄλλους θεοὺς ἐτίμησεν ἀναθή-
 μασι, καθότι προείρηται, πάντων δὲ μάλιστα τὸν
 Ἡφαιστον, ὡς ὑπὸ τούτου τετυγχὼς τῆς σωτηρίας.

2 ἐνδοθεν] ἐντός CF

4 τε Wesseling, δὲ codices

13 διατρίβοντος CF

16 ἀναπνευσμένων CF

23 τε om.

vulg. τοὺς θεοὺς om. CF 25 τοὺς D, τοὺς τε vulg.

- 58 Πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων περὶ τὸν Σισδῶσιν
 ὑπαρξάντων δοκεῖ μεγαλοπρεπέστατον αὐτῶ γε-
 νῆναι τὸ συντελούμενον ἐν ταῖς ἐξόδοις περὶ τοὺς 64
 2 ἡγεμόνας. τῶν γὰρ καταπεπολημένων ἔθνων οἱ
 τε τὰς συγκεχωρημένας βασιλείας ἔχοντες καὶ τῶν
 ἁλλῶν οἱ τὰς μεγίστας ἡγεμονίας παρὴληφότες
 ἀπῆντων εἰς Αἴγυπτον ἐν ταύτοις χρόνοις φέροντες
 δῶρα· οὗς ὁ βασιλεὺς ἐκδεχόμενος ἐν μὲν τοῖς ἁλ-
 λοις ἱτίμα καὶ διαφερόντως προῆγεν, ὅποτε δὲ πρὸς
 ἱερὸν ἢ πόλιν προσιέναι μέλλοι, τοὺς ἱπποὺς ἀπὸ 10
 τοῦ τεθρίππου λύων ὑπεζεύγνυνεν ἀντὶ τούτων κατὰ
 τέτταρας τοὺς τε βασιλεῖς καὶ τοὺς ἁλλοὺς ἡγεμό-
 νας, ἐνδείκνυμενος, ὥς ᾔετο, πᾶσιν ὅτι τοὺς τῶν
 ἁλλῶν κρατίστους καὶ δι' ἀρετὴν ἐπιφανεστάτους
 καταπολεμήσας εἰς ἑμὴν ἀρετῆς οὐκ ἔχει τον 15
 2 θυνάμεινον συγκριθῆναι. δοκεῖ δ' οὕτως ὁ βασιλεὺς
 πάντα τοὺς πῶποτε γενομένους ἐν ἔξουσίαις ὑπεθ-
 βερῆκεναι ταῖς τε πολεμικαῖς πράξεσι καὶ τῷ μεγέ-
 θει καὶ τῷ πλήθει τῶν τε ἀναθημάτων καὶ τῶν
 ἔργων τῶν κατασκευασμένων κατ' Αἴγυπτον. ἔτη 20
 δὲ τρία πρὸς τοῖς τριάντοις βασιλεύσας ἐκ προαι-
 ρίστως ἐξέλιπε τὸν βίον, ὑπολιπόντων αὐτὸν τῶν
 ὁμμάτων· καὶ τοῦτο πράξας οὐ μόνον παρὰ τοῖς
 ἱεροῦσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἁλλοῖς Αἰγυπτίοις
 ἐθαυμάσθη, δόξας τῇ μεγαλοψυχίᾳ τῶν πεπραγμέ- 25
 νων ἀκόλουθον πεποιῆσθαι τὴν τοῦ βίου κατα-
 4 στροφὴν. ἐπὶ τοσοῦτο δ' ἰσχυροὶ καὶ διέτρενε τοῖς
 χρόνοις ἢ δόξα τούτου τοῦ βασιλείως ὥσπερ τῆς

10 ἀπὸ] ἐπὶ Hartlein

14 δι' ἀρετὴν] διαπραγμῆν D

15 τοὺς θυναμένους CF 19 τῷ om. D 22 ὑπολιπόντων DF.

- Αἰγύπτου πολλὰς γαίτας ὕστερον πεσούσης ὑπὸ
 τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν, καὶ Δαρείου τοῦ Σέρξου
 πατρὸς σπονδέσαντος ἐν Μίμφει τὴν ἰδίαν εἰκόνα
 στήσαι πρὸ τῆς Σισσοώσιος, ὁ μὲν ἀρχιερεὺς ἀντίστη
 λόγου προτεθέντος ἐν ἐκκλησίᾳ τῶν ἱερῶν, ἀπο-
 φηνόμενος ὡς οὕτω Δαρεῖος ὑπερβέβηκε τῆς Σισσοώ-
 σιος πράξεις, ὁ δὲ βασιλεὺς οὐχ ὅπως ἠγανάκτησεν,
 ἀλλὰ καὶ τούτωντιον ἡσθίς ἐπὶ τῇ παρορησίᾳ σπον-
 δάσειν ἔφησιν ὅπως κατὰ μηδὲν ἐκείνους λειψθείη
 βιώσας τὸν ἴσον χρόνον, καὶ παρικάλει συγκρίνειν
 τὰς ἡλικιώτιδας πράξεις· τοῦτον γὰρ δικαιοτάτον
 ἔλεγχον εἶναι τῆς ἀρετῆς. περὶ μὲν οὖν Σισσοώσιος 5
 ἀκρισθησόμεθα τοῖς λόγοις τοῖς ῥηθείαι.
 69 Ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν 59
 καὶ τὴν τοῦ πατρὸς προσηγορίαν ἑαυτῷ περιδόμενος
 πράξιν μὲν πολεμικὴν ἢ μνήμης ἀξίαν οὐδ' ἦντι-
 ον συνετελέσατο, συμπτώματι δὲ περιέπεισιν ἰδιό-
 ζοντι. ἰσतिρήθη μὲν γὰρ τῆς ὀράσεως εἴτε διὰ τὴν 2
 πρὸς τὸν πατέρα τῆς φύσεως κοινοσίαν εἶθ', ὡς
 30 τινες μυθολογοῦσι, διὰ τὴν εἰς τὸν ποταμὸν ἀσέ-
 βειαν, ἐν ᾧ χειμαζόμενος ποτε τὸ φερόμενον θεῶμα
 κατηκόντισε· διὰ δὲ τὴν ἀτυχίαν ἀναγκασθεὶς κατα-
 φνεῖν ἐπὶ τὴν τῶν θεῶν βοήθειαν, ἐπὶ χρόνους
 ἑκατοὺς πλείστους θυσίαις καὶ τιμαῖς τὸ θεῖον ἐξ-
 35 λασχόμενος οὐδεμιᾶς ἐτύγχανε πολνωρίας· τῷ δε- 3
 κτῷ δ' εἴτι μαντείας αὐτῷ γενομένης τιμῆσαι τε

4 πρὸ τῆς Dindorf, πρὸς τῇ D, πρὸ τῆς τοῦ ceteri
 6 ἐπερτεθίται II 13 τοῖς λόγοις τοῖς ῥηθείαι ABDE,
 τοῖς εἰρημένους λόγοις ceteri 21 ἐν ᾧ . . . . . κατηκόν-
 τισεν ABDE², τὸ γὰρ (γὰρ om. FG) θεῶμα κατηκόντισεν ceteri.

τὸν θεὸν τὸν ἐν Ἑλιουπόλει καὶ γυναικὸς οὐρο
 νῆξασθαι τὸ πρόσωπον ἦτις ἑτέρου πείραν ἀνδρὸς
 οὐκ εἴληψε, τῶν μὲν γυναικῶν ἀπὸ τῆς ἰδίας ἡρ-
 ξάμενος καὶ πολλὰς ἐξετάσας οὐδεμίαν εὖρεν ἀδαι-
 φθορον πλὴν κηπουροῦ τινος, ἦν ὕγιης γενόμενος
 ἐγῆμα· τὰς δ' ἄλλας ζώσας ἐν κόρῃ τινὶ κατέκασεν,
 ἦν Αἰγύπτιοι διὰ τὸ σύμπτωμα τοῦτο προσηγόρευσαν
 ἱερὰν βῶλον· τῇ δ' ἐν Ἑλιουπόλει θεῶ τὰς χάριτας
 ἀπονέμων τῆς εὐεργεσίας κατὰ τὸν χρησμὸν ὀβε-
 λίσκους ἀνέθηκε δύο μονολίθους, τὸ μὲν πλάτος 10
 ὀκτώ, τὸ δὲ μήκος πήχων ἑκατόν.

- 60 Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν βασιλεῖα συχνοὶ τῶν δια-
 δεξαμένων τὴν ἀρχὴν τινες οὐδὲν ἐπραξαν ἀνα-
 γραφῆς ἕξιν. πολλαῖς δ' ὕστερον γενεαῖς Ἀμασις
 γενόμενος βασιλεὺς ἤρξε τῶν ὀχλίων βιαιότερον 15
 πολλοὺς μὲν γὰρ παρὰ τὸ δίκαιον ἐτιμωρίσθη,
 συχνοὺς δὲ τῶν οὐσιῶν ἐστέρησκει, πᾶσι δ' ὑπερ-
 οπτικῶς καὶ κατὰ πᾶν ὑπερηφάνως προσεφίετο.
 2 μέγροι μὲν οὖν τινος οἱ πιάσχοντες ἐκατέρησιν, οὐ
 δυνάμενοι κατ' οὐδένα τρόπον ἀμύνεσθαι τοὺς πλέον 20
 ἰσχύοντας· ἐπεὶ δ' Ἀκτισάνης ὁ τῶν Αἰθιοπῶν βασι-
 λεὺς ἰσχυρότερος ἐπ' αὐτόν, τότε τοῦ μίσους καιρὸν
 3 λαβόντος ἐπίστησαν οἱ πλείστοι. διόπερ ῥαδίως
 αὐτοῦ χειρωθέντος ἡ μὲν Αἴγυπτος ἐπείσεν ὑπὸ τὴν
 τῶν Αἰθιοπῶν βασιλείαν, ὁ δ' Ἀκτισάνης ἀνθρω- 40
 πίνως ἐνέγκας τὴν εὐτυχίαν ἐπιεικῶς προσεφίετο
 4 τοῖς ὑποτεταγμένοις· ὅτε δὴ καὶ συνετέλεσεν ἰδιὸν

2 ἦτις πείραν . . εἴληφεν ἑτέρου vulg. 11 πήχων]
 ποδῶν D 16 ἐτιμωρήσατο D 23 λαβόντες libri, corr.
 Dindorf (XV 1, 4) 24 ἔπεισεν] χειρωθεῖσα D.

70 τι περὶ τοὺς ἀγροτάς, οὔτε θανατώσας τοὺς ἐνόχους
 οὔτε ὀλοσχερώς ἀφελὲς ἀτιμωρήτους· συναγαγὼν γὰρ 5
 ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας τοὺς ἐν ἐγκλήμασιν ὄντας
 κακουργίας, καὶ τὴν διάγνωσιν αὐτῶν δεκαιοτάτην
 5 ποιησάμενος, ἤθροισεν ἅπαντας τοὺς καταδιδικα-
 σμένους, ἀπαταμῶν δ' αὐτῶν τοὺς μυκτῆρας κατῴ-
 κισεν ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς ἐρήμου [χώρας], κτίσας
 πόλιν τὴν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος τῶν οἰκητόρων
 Ῥινοκόλουρα προσεγορευθεῖσαν. αὕτη δὲ καιμένη 6
 10 πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Αἰγύπτου καὶ Συρίας οὐ
 μακρὰν τοῦ παρήκοντος αἰγιαλοῦ πάντων σχεδὸν
 τῶν πρὸς ἀνθρωπίνην διαίταν ἀνηκόντων ἐστέρη-
 ται· περιέχει μὲν γὰρ αὐτὴν χώρα πλήρης ἄλκυρι- 7
 δος, ἐντὸς δὲ τοῦ τείχους ὀλίγον ἐστὶν ὕδωρ ἐν
 15 φρίασι, καὶ τοῦτο διεφθαρμένον καὶ παντελῶς τῇ
 γεύσει πικρὸν. κατῴκισε δ' αὐτοὺς εἰς ταύτην τὴν 8
 χώραν, ὅπως μῆτε τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιτηδευθέντας
 βίους διατηροῦντες λυμαίνωνται τοὺς μηδὲν ἀδι-
 κοῦντας, μῆτε κατὰ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιμιξίας
 20 ἀγνοοῦμενοι λανθάνωσιν. ἀλλ' ὅμως ἐκριφέντες εἰς 9
 χώραν ἐρημον καὶ πάντων σχεδὸν τῶν χρησίμων
 ἄπορον ἐπινόησαν βίον οἰκεῖον τῆς περὶ αὐτοὺς
 ἐνδείας, ἀναγκαζούσης τῆς φύσεως πρὸς τὴν ἀπορίαν
 πάντα μηχανᾶσθαι. καλὰ μὲν γὰρ κείροντες ἐκ τῆς 10
 25 ὁμόρου χώρας, καὶ ταύτην σχίζοντες, λίνα παρὰ-
 μύκη κατισκευάζον, ταῦτα δὲ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν
 ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἰστάντες τὰς θήρας τῶν ὀρ-
 τύγων ἐποιοῦντο· φέρονται γὰρ οὗτοι κατ' ἀγέλης

4 κακουργίας om. H   7 χώρας om. D   9 Ῥινοκο-
 λούραν D, Ῥινοκουρούραν CF   24 γὰρ] μὲν γὰρ vulg.

μαζοντας ἐκ τοῦ πελάγους· οὓς θηρεῖοντες ἤθροισον
πλήθος ἱκανὸν εἰς διατροφὴν ἑαυτοῖς.

- 61 Τοῦ δὲ βασιλέως τούτου τελευτήσαντος ἀνικτή-
σαντο τὴν ἀρχὴν Αἰγύπτιοι, καὶ κατέστησαν ἐγγώ-
ριον βασιλεῖα Μένδην, ὃν τινες Μάρκρον προσνο-
2 μάζουσιν. οὗτος δὲ πολεμικὴν μὲν πράξιν οὐδ' ἔν-
τανον ἐπιτελέσας, τάφον δ' αὐτῷ κατασκεύασε τὸν
ὀνομαζόμενον λαβύρινθον, οὐχ οὕτω κατὰ τὸ μέγε-
θος τῶν ἔργων θαυμαστὸν ὡς πρὸς τὴν φιλατεχνίαν τι
δυσμίμητον· ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς αὐτὸν οὐ δύναται
ῥαδίως τὴν ἔξοδον εὗρεῖν, ἵαν μὴ τύχη τινὸς ὁδη-
3 γοῦ παντελῶς ἑμπείρου. φασὶ δὲ τινες καὶ τὸν
Δαίδαλον εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ θαυμά-
σαντα τὴν ἐν τοῖς ἔργοις τέχνην κατασκευάσαι τῷ
βασιλευσonti τῆς Κρήτης Μίνω λαβύρινθον ὁμοιον.
10 τῷ κατ' Αἴγυπτον, ἐν ᾧ γενέσθαι μυθολογεῖται τὸν
4 λεγόμενον Μινώταυρον. ἀλλ' ὁ μὲν κατὰ τὴν Κρή-
την ἠφανίσθη τελείως, εἴτε δυνάστου τινὸς κατα-
σκάψαντος εἴτε τοῦ χρόνου τοῦτοργον λυπηναμένου·
ὁ δὲ κατ' Αἴγυπτον ἐκέλευον τὴν ὅλην κατασκευὴν
10 τετήρηκε μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου.

- 62 Μετὰ δὲ τὴν τοῦ βασιλέως τούτου τελευτὴν
ἐπὶ γενεᾷς πέντε γενομένης ἀναρχίας τῶν ἀδόξων
τις ἠρέθη βασιλεὺς, ὃν Αἰγύπτιοι μὲν ὀνομάζουσι
Κέτηνα, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλησιν εἶναι δοκεῖ Πρωτεύς.
2 ὁ κατὰ τὸν Ἰλιακὸν γεγονὼς πόλεμον. τούτου δὲ
παραδιδδομένου τῶν τε πνευμάτων ἔχειν ἑμπειρίαν
καὶ τὴν μορφὴν μεταβάλλειν ὅτε μὲν εἰς ζῴων τύ-

9 πρὸς] κατὰ D 16 γενέσθαι] διατρέφει II 25 Κέτην
F, καὶ τινὲς C 26 γεγόμενος CF.

πους, ὅτε δὲ εἰς δένδρον ἢ πύρ ἢ τι τῶν ἄλλων,
 ὁμολογούμενα τούτοις συμβαίνει καὶ τοὺς ἱερεῖς
 λέγειν περὶ αὐτοῦ. ἔκ μὲν γὰρ τῆς μετὰ τῶν ἀστρο- 3
 λόγων συμβιώσεως, ἣν ἐποιεῖτο συνεχῶς, ἐμπειρίαν
 ἐσχημέναι τὸν βασιλεῖα τῶν τοιούτων, ἔκ δὲ τοῦ νο-
 μίμου τοῦ παραδιδόμενου τοῖς βασιλεῦσι τὸ περὶ
 τῆς μεταβολῆς τῆς ἰδίας μυθολογηθῆναι παρὰ τοῖς
 Ἑλλήσιν. ἐν ἑθελ γὰρ εἶναι τοῖς κατ' Αἴγυπτον 4
 δυνάσταις περιτίθισθαι περὶ τὴν κεφαλὴν λεόντειον
 καὶ ταύρων καὶ δρακόντων προτομές, σημεῖα τῆς
 ἀρχῆς· καὶ ποτὲ μὲν δένδρα, ποτὲ δὲ πύρ, ἔστι δ'
 ὅτε καὶ θυριαμάτων εὐωδῶν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 οὐκ ὀλίγα, καὶ διὰ τούτων ἅμα μὲν ἑαυτοὺς εἰς
 εὐπρόπειαν κοσμεῖν, ἅμα δὲ τοὺς ἄλλους εἰς κατὰ-
 15 πλῆξιν ἄγειν καὶ δεισιδαίμονα διάδισιν.

Μετὰ δὲ τὴν Πρωτίως τελευτὴν διαδεξάμενος 3
 τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς Ῥέμφις διετέλεσε πάντα τὸν
 72 τοῦ ζῆν χρόνον ἐπιμελούμενος τῶν προσόδων καὶ
 σωρεύων πανταχόθεν τὸν πλοῦτον, διὰ δὲ μικρο-
 20 ψυχίαν καὶ φιλαργυρίαν ἤθους οὕτε εἰς ἀναθήματα
 θεῶν οὐτ' εἰς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων οὐδὲν ἀνῆλθε.
 διὸ καὶ γενόμενος οὐ βασιλεὺς ἀλλ' οἰκονόμος ἀγα- 6
 θὸς ἀντὶ τῆς ἐκ' ἀρετῇ δόξης ἀπέλιπε πλείστα χρή-
 ματα τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων· ἀργύρου γὰρ
 25 καὶ χρυσοῦ παραδίδεται συναγαγεῖν αὐτὸν εἰς τετ-
 ταράκοντα μυριάδας ταλάντων.

Τούτου δὲ τελευτήσαντος ἐπὶ γενεᾷς ἐπτά δι- 63
 δεξάντο τὴν ἀρχὴν βασιλεῖς ἀργοὶ παντελῶς καὶ

πρὸς ἀνέσιν καὶ τρωφὴν ἅπαντα πράττοντες. διώ-
πιρ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς οὐδὲν αὐτῶν ἔργον
πολυτελὲς οὐδὲ πράξις ἱστορίας ἀξία παραδίδοται
πλὴν ἐνὸς Νειλέως, ἀφ' οὗ συμβαίνει τὸν ποταμὸν
ὀνομασθῆναι Νεῖλον, τὸ πρὸ τοῦ καλούμενον Αἰγυ-
πτον· οὗτος δὲ πλείστας τέκαιρους διώρυγας κατα-
σκεύασας καὶ πολλὰ περὶ τὴν εὐχρηστίαν τοῦ Νεῖλου
φιλοτιμηθεὶς αἴτιος κατέστη τῷ ποταμῷ ταύτης τῆς
προσηγορίας.

- 2 Ὅγδοος δὲ βασιλεὺς γινόμενος Χέρμης ὁ Μιμ-
φίτης ἤρξε μὲν ἔτη πεντήκοντα, κατεσκεύασε δὲ τὴν
μεγίστην τῶν τριῶν πυθαμίδων τῶν ἐν τοῖς ἑπτὰ
3 τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἔργοις ἀριθμουμένων. αὗται
δὲ κείμεναι κατὰ τὴν Αἰβύνην τῆς Μίμφωτος ἀπέχουσαι
σταδίους ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, τοῦ δὲ Νεῖλου πέντε
πρὸς τοῖς τετταράκοντα, τῷ δὲ μεγέθει τῶν ἔργων
καὶ τῇ κατὰ τὴν χειρουργίαν τέχνῃ θαυμαστὴν τινα
4 κατάπληξιν παρέχονται τοῖς θεωμένοις. ἡ μὲν γάρ
μεγίστη τετράπλευρος οὕσα τῷ σχήματι τὴν ἐπὶ τῆς
βάσεως πλευρὰν ἑκάστην ἔχει πλείθρων ἑπτὰ, τὸ δ'
ὕψος πλεον τῶν ἑξ πλείθρων· συναγωγὴν δ' ἐκ τοῦ
κατ' ὀλίγον λαμβάνουσα μέχρι τῆς κορυφῆς ἑκάστην
5 πλευρὰν ποιεῖ πηγῶν ἑξ. πᾶσα δὲ στερεοῦ λίθου
κατεσκευάσται, τὴν μὲν ἐργασίαν ἔχοντος δυσχερῆ,
τὴν δὲ διαμονὴν αἰώνιον· οὐκ ἑλαττόνων γάρ ἢ
χιλίων ἐτῶν, ὡς φασί, διακληλυθότων εἰς τὸν καθ'

3 πανταίης II   5 ὀνομασθῆναι II   τοῦ] τοῦτον D
10 χέρμης C   17 τέχνην χειρουργίαν libri, corr. Reiske (a.
64, 2 et 8)   τινα om. CD   21 πλείων] πλείω D, ἔχει πλείω II
23 δὲ] δ' ἐκ A.

ἡμᾶς βίον, ὡς δὲ ἔνιοι γράφουσι, πλειόνων ἢ τρι-
 χιλίων καὶ τετρακοσίων, διαμείνουσι μέχρι τοῦ νῦν
 οἱ λίθοι τὴν ἐξ ἀρχῆς σύνθεσιν καὶ τὴν ὅλην κατα-
 σκευὴν ἄσηπτον διαφυλάττοντες. λέγεται δὲ τὸν 6
 μὲν λίθον ἐκ τῆς Ἀραβίας ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος
 73 κομισθῆναι, τὴν δὲ κατασκευὴν διὰ χωμάτων γενέ-
 σθαι, μήπω τῶν μηχανῶν εὐρημένιων κατ' ἐκείνους
 τοὺς χρόνους· καὶ τὸ θαυμασιώτατον, τηλικούτων 7
 ἔργων κατεσκευασμένων καὶ τοῦ περιέχοντος τόπου
 10 παντός ἀμώδους ὄντος οὐδὲν ἴχνος οὔτε τοῦ χώ-
 ματος οὔτε τῆς τῶν λίθων ξιστοουργίας ἀπολείπεισθαι,
 ὥστε δοκεῖν μὴ κατ' ὀλίγον ὑπ' ἀνθρώπων ἐργα-
 σίας, ἀλλὰ συλληβδην ὥσπερ ὑπὸ θεοῦ τινοῦ τὸ
 κατασκευάσμα τεθῆναι πᾶν εἰς τὴν περιέχουσαν
 15 ἄμμον. ἐπιχειροῦσι δὲ τινες τῶν Αἰγυπτίων τετρα- 8
 τολογεῖν ὑπὲρ τούτων, λέγοντες ὡς ἐξ ἁλῶν καὶ
 νίτρου τῶν χωμάτων γεγονότων ἐπαφαιθεῖς ὁ ποτα-
 μὸς ἔτηξεν αὐτὰ καὶ παντελῶς ἠφάνισεν ἄνευ τῆς
 χειροποιήτου πραγματείας. οὐ μὴν καὶ τάληθες 9
 20 οὕτως ἔχει, διὰ δὲ τῆς πολυχειρίας τῆς τὰ χώματα
 βαλοῦσης πάλιν τὸ πᾶν ἔργον εἰς τὴν προϋπάρχου-
 σαν ἀποκατεστήθη τάξιν· τριᾶκοντα μὲν γὰρ καὶ
 ἐξ μυριάδων ἀνδρῶν, ὡς φασί, ταῖς τῶν ἔργων λει-
 τουργίαις προσήδρευσαν, τὸ δὲ πᾶν κατασκευάσμα
 25 τέλος ἔσχε μόγις ἑτῶν εἰκοσι διεληθόντων.

Τελουτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τοῦτου διεδέ- 64
 ξατο τὴν ἀρχὴν ὁ ἀδελφὸς Κεφρήν καὶ ἤρξεν ἑτη
 85 πρὸς τοῖς πεντήκοντα· ἔνιοι δὲ φασιν οὐκ ἀδελ-

8 τὸ τηλικούτων ἔργοι κατεσκευασμένοι vulg. 11 ἀπο-
 λείπεται Π 12 ὥστε] ὡς D.

φόν, ἀλλ' υἱὸν παραλαβεῖν τὴν ἀρχήν, ὀνομαζόμε-
 2 νον Χαβρόν. συμφωνεῖται δὲ πῶς πᾶσιν οἱ ἐγ-
 λώσατο ὁ διαδεξιόμενος τὴν τοῦ προβασιλεύσαντος
 προαίρεσιν κατισκεύσας τὴν δευτέραν πυραμίδα, τῇ
 μὲν κατὰ τὴν χειρονομίαν τέχνη παραπλησίαν τῇ
 προσηρημένῃ, τῷ δὲ μεγέθει πολὺ λειπομένην, ὥς
 ἂν τῆς ἐν τῇ βάσει πλευρᾷς ἑκάστης οὕσης στιβι-
 3 αῖας. ἐπιγέγραπται δ' ἐπὶ τῆς μεζονος τὸ πλῆθος
 τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων, ὥς εἰς λάχανα καὶ
 σωμαίαν τοῖς ἐργάταις μηνύεται διὰ τῆς γραφῆς 10
 τέλαντα διδασπανῆσθαι πλείω τῶν χιλίων καὶ ἑξα-
 4 κοσίων. ἡ δ' ἐλάττω ἐνεπίγραφος μὲν ἔστιν, ἐνέ-
 βασιν δ' ἔχει διὰ μὲν τῶν πλευρῶν ἐγκειχολαμμέ-
 νην. τῶν δὲ βασιλείων τῶν κατασκευασάντων αὐ-
 τὰς ἱαντοὺς τάφους συνέβη μηδέτερον αὐτῶν ταῖς 11
 5 πυραμίδιν ἐνταφῆναι· τὰ γὰρ πλήθι διὰ τε ταλαι-
 πωρίαν τὴν ἐν τοῖς ἐργοῖς καὶ διὰ τὸ τούτους τοὺς
 βασιλεῖς ὥρᾳ καὶ βίαιᾳ πολλὰ πράξαι δι' ὀργῆς 12
 εἶχε τοὺς υἱίους, καὶ τὰ σώματα ἠπέλει διασπᾶ-
 6 σθαι καὶ μεθ' ὕβρειος ἐκρίναι ἐκ τῶν τάφων· διὸ 13
 καὶ τελευτῶν ἑκάτερος ἐντείλατο τοῖς προσήκουσιν
 ἐν ἀσήμερ τόπῳ καὶ λάθρᾳ θάψαι τὸ σῶμα.

Μετὰ δὲ τούτους ἐγένετο βασιλεὺς Μυκερῖνος,
 ὃν τινες Μερχερίνον ὀνομάζουσιν, υἱὸς ὢν τοῦ ποιή-
 7 σαντος τὴν πρώτην πυραμίδα. οὗτος δ' ἐπιβα- 14
 λόμενος τρίτην κατισκυνύζειν, πρότερον ἐτελεύτησε

2 Χαβρόν CD   3 βασιλεύσαντος CF   5 τέχνη
 χειρονομία lili, c. 63,3   9 εἰς σπ. C   10 μηνύεται]
 καὶ μηνύεται C, καταμηνύεσθαι F   11 διδασπανῆσθαι τέ-
 λαντα vulg.   12 πολλὰ σπ. D   24 μερκερίνον D, μὲν
 γερῖνον CF.

πρὶν ἢ τὸ πᾶν ἔργον λαβεῖν συντίλειαν. τῆς μὲν
 γὰρ βάσειως ἐκάστην πλευρὰν ἐπιστήσαντο πλεθρῶν
 τριῶν, τοὺς δὲ τοίχους ἐπὶ μὲν πεντεκαίδεκα δό-
 μους κατασκεύασιν ἐκ μέλανος λίθου τῷ Θηβετικῷ
 παραπλήσιον, τὸ δὲ λοιπὸν ἐντεπλήρως ἐκ λίθου
 ὁμοίων ταῖς ἄλλαις πυραμίδαι. τῷ δὲ μεγέθει λι-
 πόμενον τοῦτο τὸ ἔργον τῶν προειρημένων τῇ κατὰ
 τὴν χειρουργίαν τέχνῃ πολὺ διαλλάττει καὶ τῇ τοῦ
 λίθου πολυτελείᾳ· ἐπιγράφεται δὲ κατὰ τὴν βό-
 ρειον αὐτῆς πλευρὰν ὁ κατασκευάσας αὐτὴν Μυ-
 κεῖνος. τοῦτον δὲ φασὶ μισήσαντα τὴν τῶν προ-
 βασιλευσάντων ὁμότητα ζηλώσαι βίον ἐπιεικὴ καὶ
 πρὸς τοὺς ἀρχομένους εὐεργετικόν, καὶ ποιεῖν αὐ-
 τὸν συνεχῶς ἄλλα τε πλείω δι' ὧν ἦν μέλιστα ἐκ-
 καλίσκασθαι τὴν τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν,
 καὶ κατὰ τοὺς χρηματισμοὺς ἀναλίσκειν χρημάτων
 πλεθρῶν, διδόντα δωρεὰς τῶν ἐπιεικῶν τοῖς δοκοῦ-
 σιν ἐν ταῖς κρίσεσι μὴ κατὰ τρόπον ἀπαλλάττειν.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τρεῖς πυραμίδες, ὧν ἐκάστη 10
 μὲν πλευρὰ πλεθριαία ὑπάρχει, τὸ δ' ὅλον ἔργον
 παραπλήσιον τῇ κατασκευῇ ταῖς ἄλλαις πλὴν τοῦ
 μεγέθους· ταύτας δὲ φασὶ τοὺς προειρημένους τρεῖς
 βασιλεῖς ταῖς ἰδίαις κατασκευάσαι γυναιξίν. ὁμολο- 11
 γεῖται δὲ ταῦτα τὰ ἔργα πολὺ προίχιν τῶν κατ'
 Αἴγυπτον οὐ μόνον τῷ βέρει τῶν κατασκευασμάτων
 καὶ ταῖς δαπάναις, ἀλλὰ καὶ τῇ φιλοτεχνίᾳ τῶν ἐρ-

1 πρὶν ἢ τὸ πᾶν] ἤπαρ τὸ CF. λαβεῖν vulg. 6
 ὁμοίως D. 14 μέλιστα] δυνατόν add. vulg. ἐκκαλίσ-
 κειν II. 16 καὶ αὐτὰ] κατὰ δὲ vulg. 20 πλεθριαία D,
 δίκαιοθες CF. 26 πολυτελείᾳ II.

- 12 γασαμένων. καὶ φασὶ δεῖν θαυμάζειν μᾶλλον τοὺς
 ἀρχιτέκτονας τῶν ἔργων ἢ τοὺς βασιλεῖς τοὺς παρα-
 σχομένους τὰς εἰς ταῦτα χορηγίας· τοὺς μὲν γὰρ 15
 ταῖς ἰδίαις ψυχαῖς καὶ ταῖς φιλοτιμίαις, τοὺς δὲ τῷ
 κληρονομηθέντι πλούτῳ καὶ ταῖς ἀλλοτριαῖς κακον-
 13 χίας ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν προαίρεσιν. περὶ δὲ
 τῶν πυραμίδων οὐδὲν ὅλως οὔτε παρὰ τοῖς ἑγχω-
 ρίοις οὔτε παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι συμφωνεῖται· οἱ
 μὲν γὰρ τοὺς προειρημένους βασιλεῖς κατασκευάσαι
 φασὶν αὐτάς, οἱ δὲ ἑτέρους τινάς· οἷον τὴν μὲν 16
 μεγίστην ποιῆσαι λέγουσιν Ἀρμίων, τὴν δὲ δευτέ-
 14 ραν Ἀμωσιν, τὴν δὲ τρίτην Ἰναρῶν. ταύτην δ'
 ἔνιοι λέγουσι Ῥοδώπιδος τάφον εἶναι τῆς ἑταίρας,
 ἧς φασὶ τῶν νομαρχῶν τινας ἑρυστάς γενομένους
 διὰ φιλοστοργίαν ἐπιτελέσαι κοινῇ τὸ κατασκευάσμα. 15
 65 Μπαρὰ δὲ τοὺς προειρημένους βασιλεῖς διαδέχεται
 τὴν ἀρχὴν Βόαχορις, τῷ μὲν σώματι κασιγιῶς εὐ-
 καταφρόνητος, ἄγχινοίς δὲ πολὺ διαφέρων τῶν προ-
 2 βασιλευσάντων. πολλοῖς δ' ὕστερον χρόνοις Ἰβα-
 σίλευσε τῆς Αἰγύπτου Σαβάκων, τὸ μὲν γένος ὦν 20
 Αἰθίοψ, εὐσεβεῖς δὲ καὶ χρηστότητι πολὺ διαφέρων
 3 τῶν πρὶ αὐτοῦ. τῆς μὲν οὖν ἐπιεικειᾶς αὐτοῦ λά-
 βου τις ἦν τεκμήριον τὸ τῶν νομίμων προστίμειν
 ἄραι τὸ μέγιστον, λέγων δὲ τὴν τοῦ ξηρὸς στήρησιν·
 4 ἀπὲρ γὰρ τοῦ θανάτου τοὺς καταδικασθέντας ἡνάγ- 25

8 ἄλλαι D 10 μὲν am. vulg. 12 ἄρμιοι D, ἄρμιοι CF Ἰναρῶν F, Ἰνάρωνα C, Ἰναρῶν D 13 Ῥοδώπιδος DF 15 ἐπιτελέσαι κοινῇ D, αἰκοδομήσαντας ἐπιτελέσαι F, αἰκοδομήσαντας ἐπιτελέσαι κοινῇ C 19 χρόνοις] μετὰ τούτους add. D 22 λάβουσι ἦν τις CF 25 θανατοῦν Dind.

καὶ λειτουργεῖν ταῖς πόλεσι διδεδεμένους, καὶ διὰ
 τούτων πολλὰ μὲν χώματα κατεσκευάζεν, οὐκ ὀλί-
 γας δὲ διώρυγας ὥρτυεν εὐκαίρους· ἐπελάμβανε
 γὰρ ταῖς μὲν κολαζομένοις τὸ τῆς τιμωρίας ἀπότο-
 2 μον ἡλαττωκίνα, ταῖς δὲ πόλεσιν ἀντὶ προστίμων
 ἀνωφελῶν μεγάλην εὐχρηστίαν περιποιουκίνα. τὴν 3
 δὲ τῆς εὐσεβείας ὑπερβολὴν συλλογίσαιτ' ἂν τις ἐκ
 τῆς κατὰ τὸν ὕμνον φαντασίας καὶ τῆς κατὰ τὴν
 ἄρχην ἀποθέσεως. ἔδοξε μὲν γὰρ κατὰ τὸν ὕμνον 6
 10 λέγειν αὐτῷ τὸν ἐν Θήβαις θεὸν ὅτι βασιλεύειν οὐ
 δυναίσεται τῆς Αἰγύπτου μακαρίως οὐδὲ πολὺν χρό-
 15 νον, ἔαν μὴ τοὺς ἱερεῖς ἅπαντας διατεμὼν διὰ μέ-
 20 σων αὐτῶν διέλθῃ μετὰ τῆς θεραπείας. πολλάκις 7
 δὲ τούτου γινομένου μεταπεμφόμενος πανταχόθεν
 25 τοὺς ἱερεῖς ἔφη λυπεῖν τὸν θεὸν ἐν τῇ χώρᾳ μένων·
 οὐ γὰρ ἂν αὐτῷ τοιαῦτα προστάττειν κατὰ τὸν
 ὕμνον. ἐπειθ' οὖν βούλεσθαι καθαρὸς παντὸς 8
 μύσους ἀποδοῦναι τὸ ζῆν τῇ πεπρωμένῃ μάλλον ἢ
 λυπῶν τὸν κύριον καὶ μίαντας ἀσεβεῖ φόνη τὸν ἴδιον
 30 βίον ἔρχειν τῆς Αἰγύπτου· καὶ πέρας τοῖς ἐγχω-
 ρίοις ἀποδοῦναι τὴν βασιλείαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Αἰ-
 θιοπίαν.

Ἀναρχίας δὲ γενομένης κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐπ' 66
 1 ἐτη δύο, καὶ τῶν ὄχλων εἰς ταραχὰς καὶ φόβους
 25 ἐμφυλίους τριπομένων, ἐποίησαντο συνωμοσίαν οἱ
 μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων δώδεκα· συναδραυόμενοι δὲ
 ἐν Μέμφει καὶ συνθήκας γραφάμενοι περὶ τῆς πρὸς

1 καὶ διὰ] διὰ δὲ vulg. 3 διώρυγας D 6 ποιο-
 ῦναι vulg. 13 πλεονάκις II 14 γενομένου vulg.
 πανταχόθεν D 16 αὐτὸν AB προστάττατο II.

ἀλλήλους ὁμολοίας καὶ πίστιος ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς
 2 βασιλεῖς. ἐπ' ἐτὶ δὲ πεντεκαίδεκα κατὰ τοὺς ὅρκους
 καὶ τῆς ὁμολογίας ἄρξαντες καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους
 ὁμόνοιαν διατηρήσαντες, ἐπιβάλλοντο κατασκευάσαι
 κοινὸν ἑαυτῶν τάφον, ἵνα καθάπερ ἐν τῷ ζῆν εὐ-
 νοοῦντες ἀλλήλοις τῶν ἰσῶν ἐτύγγανον τιμῶν, οὕτω
 καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐν ἐνὶ τόπῳ τῶν σωμάτων
 κειμένων τὸ κατασκευασθὲν μνημεῖον κοινῇ περιέχῃ
 3 τὴν τῶν ἐνταφέντων δόξαν. εἰς ταύτην δὲ τὴν ἐπι-
 βολὴν φιλοκαλοῦντες ἐσπευσαν ὑπερβαλίσθαι τῷ
 μεγέθει τῶν ἔργων ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτῶν. ἐκλε-
 ξάμενοι γὰρ τόπον παρὰ τὸν εἰσπλουν τὸν εἰς τὴν
 Μοίριδος λίμνην ἐν τῇ Λιβύῃ κατασκευάζον τὸν
 τάφον ἐκ τῶν καλλίστων λίθων, καὶ τῷ μὲν σχήματι
 τετραγώνον ὑπεστήσαντο, τῷ δὲ μεγέθει σταδιαίαν
 4 ἑκάστην πλευρὰν, ταῖς δὲ γλῶφαις καὶ ταῖς ἑλλαις
 χειρουργαῖς ὑπερβολὴν οὐκ ἀπέλειπον ταῖς ἐπιγνο-
 5 μένοις. εἰσελθόντι μὲν γὰρ τὸν περιβόλον οἶκος
 ἦν περιστύλος, ἑκάστης πλευρᾶς ἐκ τετραράκοντα
 κιόνων ἀναπληρουμένης, καὶ τούτου μονόλιθος ἦν
 ὁσοφῇ, φάτναις διασπλυνμένη καὶ γραφαῖς διαφύ-
 6 ροις πεποικιμένη. εἶχε δὲ τῆς πατρίδος τῆς ἑκά-
 στον τῶν βασιλέων ὑπομνήματα καὶ τῶν ἱερῶν καὶ
 θυσιῶν τῶν ἐν αὐτῇ ταῖς καλλίσταις γραφαῖς φιλο-
 8 τέχνως δεδημιουργημένα. καθόλου δὲ τοιαύτην τῇ
 πολυτελείᾳ καὶ τηλικαύτην τῷ μεγέθει τὴν ὑπό-
 στασιν τοῦ τάφου λέγεται ποιήσασθαι τοὺς βασι-

ὁ ἑαυτῶν] ἀπάντας CF   6 μνημεῖον CF   9 εἰς ταύ-
 την . . . ὑπερβαλίσθαι ABDE, ἑσπευσαν οὖν ἐπὶ υπερβαλίσθαι
 ceteri   13 μοίριδος codices   18 οἶκος ἦν ποιήσαντι περι-
 stulos ABD   23 ἱερῶν D.

λείψ, ὥστ' εἰ μὴ πρὸ τοῦ συντελεῖσθαι τὴν ἐπιβολὴν
 κατελύθησαν, μηδεμίαν ἂν ἐπιβολὴν ἑτέροις πρὸς
 κατασκευὴν ἔργων ἀπολείπῃν. ἀρξάντων δὲ τούτων ?
 77 τῆς Αἰγύπτου πεντεκαίδεκα ἔτη συνέβη τὴν βασι-
 8 λείαν εἰς ἓνα περιστῆναι διὰ τοιαύτας αἰτίας. Παμ-
 μήτεχος ὁ Σαῦτης, εἷς ὢν τῶν δώδεκα βασιλείων καὶ
 τῶν παρὰ θάλατταν μερῶν κυριεύων, παρείχετο
 φορτία πῶσι τοῖς ἑμπόροις, μάλιστα δὲ τοῖς τε
 Φοίνιξι καὶ τοῖς Ἑλλήσι· διὰ δὲ [τοῦ] τοιούτου τρό- 9
 10 που τὰ τε ἐκ τῆς ἰδίας χώρας λυσιτελῶς διατιθέ-
 μενος καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι φρομένων
 μεταλαμβάνων, οὐ μόνον εὐπορίαν εἶχε μεγάλην
 ἀλλὰ καὶ φιλίαν πρὸς ἔθνη καὶ δυναστείας. διὰ δὲ 10
 ταῦτά φασι φθονήσαντας πρὸς τοὺς ἄλλους βασι-
 11 λείς πόλεμον ἐξενιγκεῖν. ἔνιοι δὲ τῶν ἀρχαίων συγ-
 γραφέων μυθολογοῦσι χρησμὸν γενέσθαι τοῖς ἡγε-
 μόσιν, ὃς ἂν αὐτῶν ἐκ χαλκῆς φιάλης πρῶτος ἐν
 Μέρφει σπείσῃ τῷ θεῷ, κρατήσῃν αὐτὸν πάσης τῆς
 Αἰγύπτου· τὸν δὲ Παμμήτεχον, ἐξενέγκαντος ἐκ τοῦ
 20 ἱεροῦ τῶν ἱερέων τινὸς φιάλας δώδεκα χυσοῦς,
 περιελόμενον τὴν περικεφαλαίαν σπείσαι. ὅπσοι 11
 μένους οὖν τοὺς συνάγοντας τὸ πρᾶχθὲν ἀποκτεῖ-
 ναι μὲν αὐτὸν μὴ βουληθῆναι, φρυαδιδόσαι δὲ καὶ
 προστάξει διατρίβειν ἐν τοῖς ἔλλοις τοῖς παρὰ θά-
 25 λατταν. εἴτε δὲ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν εἴτε διὰ τὸν 12
 φθόνον, καθότι προκίρηται, γενομένης τῆς δια-

5 περιστῆναι εἰς ἓνα vulg. Παμμήτεχος OF sempre
 8 τε om. vulg. 9 καὶ τοῖς] καὶ II τοῦ om. codices
 11 ἄλλοις ἔθνεσι] Ἑλλήσι II, ἀλλοῖς δὲ f. 18 τῆς om.
 vulg. 20 δώδεκα Herod. II 151 21 ἐπειδομένους libel.
 corr. Diml. 25 δὲ] δὲ D.

φορῆς. ὁ μὲν Ψαμμήτιχος ἐκ τε τῆς Καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας μισθοφόρους μεταπεισόμενος ἐνίκησε παρατάξει περὶ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Μώμιον, τῶν δ' ἀνταξαμένων βασιλείων οἱ μὲν κατὰ τὴν μάχην ἀνῆρέθησαν, οἱ δ' εἰς Λιβύην ἐκδιωχθέντες οὐκ ἔτι περὶ τῆς ἀρχῆς ἴσχυσαν ἀμφισβητῆσαι.

- 67 Τῆς δ' ὅλης βασιλείας κυριεύσας ὁ Ψαμμήτιχος τῷ μὲν ἐν Μίμφει θεῷ τὸ πρὸς ἑὸν προπύλαιον κατασκευάσει καὶ τῷ ναφὶ τὸν περίβολον, κολοττοῦς ὑποστήσας ἀντὶ τῶν κίωνων δωδεκαπῆχαις τοῖς δὲ μισθοφόροις χωρὶς τῶν ὁμολογημένων συντάξεων ἄωρεάς τε ἀξιολόγους ἀπένειμε καὶ τὰ καλούμενα στρατόπεδα τόπον οἰκεῖν ἔδωκε καὶ χώραν πολλὴν κατεκληρούχησε μικρὸν ἐπάνω τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος· οὗς ἐντεῦθεν Ἀμασις ὕστερον πολλοῖς ἔτεσι βασιλεύσας ἀνέστησε καὶ κατέφικεν εἰς Μίμφιν.
- 2 διὰ δὲ τῶν μισθοφόρων καταρθωκῶς τὴν βασιλείαν ὁ Ψαμμήτιχος τοῦτοις τὸ λοιπὸν μέλει· ἐντέλλεται τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ διετέλασε ξινοτροφῶν
- 3 μεγάλας δυνάμεις. στρατεύσαντος δ' εἰς τὴν Συρίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰς παρατάξεις τοὺς μὲν μισθοφόρους προτιμῶντος καὶ τάττοντος εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, τοὺς δ' ἐγχωρίους ἀτιμότερον ἔγοντος καὶ τὸν ἐνώνυμον τόπον ἐπονέμεντος τῆς φάλαγγος, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι διὰ τὴν ὕβριν παροξυνθέντες καὶ γινόμενοι τὸ πλεῖθος πλείονος τῶν εἰκοσι μυριάδων ἀνέστησαν καὶ προῆγον ἐπ' Αἰθιοπίας, κεκρικότες

1 μὲν] μὲν γὰρ τοῖς. ἐκ τε τῆς Ἀρκαδίας καὶ τῆς Καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας F, ἐκ τε καὶ τῆς καρίας καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Καρίας C. 3 μίμφιν D. 18 ἐντεπείστερος CF.

ἰδίαν χώραν ἑαυτοῖς κατακτεῖσθαι· ὁ δὲ βασιλεὺς 4
 τὸ μὲν πρῶτον ἐπεινέειν τινες τῶν ἡγεμόνων τοὺς
 ἀπολογησομένους ἐπὶ τῆς ἀτιμίας, ὥς δ' οὐ προσ-
 εἶχον αὐτοῖς, αὐτὸς μετὰ τῶν φίλων ἐδίωξε πλοίοις.
 5 προαγόντων δ' αὐτῶν παρὰ τὸν Νεῖλον καὶ τοὺς 5
 ὄρους ὑπερβαλλόντων τῆς Αἰγύπτου, εἶδεν μετα-
 νοῆσαι καὶ τῶν τε ἱερῶν καὶ τῶν πατρίδων, ἐπὶ δὲ
 καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων ὑπερίμνησεν. οἱ δ' ἅμα 6
 πάντες ἀναβοήσαντες καὶ τοῖς κοντοῖς τὰς ἀσπίδας
 10 πατάξαντες ἔφασαν. ἕως ἂν κυριεύσῃ τῶν ὑπῶν,
 ῥαδίως εὐρήσειν πατρίδας· ἀνιστείλλμενοι δὲ τοὺς
 χιτῶνας καὶ τὰ γυννητικὰ μίση τοῦ σώματος δαί-
 ξαντες οὔτε γυναικῶν οὔτε τέκνων ἀπορήσειν ἔφα-
 σαν ταῦτ' ἔχοντας. τοιαύτη δὲ μεγαλοψυχία χρη- 7
 σάμενοι καὶ καταφρονήσαντες τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις
 μεγίστων εἶναι δοκούτων, κατελέβοντο μὲν τῆς
 Αἰθιοπίας τὴν κρατίστην, κατακληρουχίσαντες δὲ
 πολλὴν χώραν ἐν ταύτῃ κατέσκησαν. ὁ δὲ Φαμμή- 8
 τιχος ἐπὶ μὲν τούτοις οὐ μετρίως ἐλυπήθη, τὰ δὲ
 10 κατὰ τὴν Αἴγυπτον διατάξας καὶ τῶν προσόδων
 ἐπιμελούμενος πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ τινες τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων συμμαχίαν ἐποίησατο. εὐηργεῖται δὲ 9
 καὶ τῶν ξένων τοὺς ἐθέλοντῃν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπο-
 δημοῦντας, καὶ φιλέλλην ὦν διαφερόντως τοὺς νόμους
 15 τὴν Ἑλληνικὴν ἐδίδαξε παιδείαν· καθόλου δὲ πρῶτος
 τῶν κατ' Αἴγυπτον βασιλέων ἀνέφξε τοῖς ἄλλοις

4 αὐτοῖς om. D ἰδίαν D ὁ προϊόντων II. 7 δὲ
 καί] δὲ vulg. 11 ἀνιστείλλαντες D 12 νόμους G 23
 ξένων] διαφερόντως add. D ἰθιλοντῇ Kalkar, ἰθιλοντῇ
 CD, ἰθιλοντῇ F.

- ἔθνεσι τὰ κατὰ τὴν ἑλληνὴν χώραν ἐμπορία καὶ πολ-
 λὴν ἀσφάλειαν τοῖς καταπλείουσι ξένοις παρείχεται.
 10 οἱ μὲν γὰρ πρὸ τούτου δυναστεύσαντες ἔβρατον
 ἰποῖον τοῖς ξένοις τὴν Αἴγυπτον, τοὺς μὲν φοιτῶ-
 ντες, τοὺς δὲ καταδουλοῦμενοι τῶν καταπλεόντων.
 11 καὶ γὰρ ἡ περὶ τὸν Βούσιριν ἐσέβεια διὰ τὴν τῶν
 ἑγχωρίων ἀξενίαν διεβοήθη παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν,
 οὐκ οὐσα μὲν πρὸς ἀλήθειαν, διὰ δὲ τὴν ὑπερ-
 βολὴν τῆς ἀνομίας εἰς μύθου πλάσμα καταχω-
 ρήσασα.
- 68 Μετὰ δὲ Ψαμμήτιχον ὕστερον τέτταρσι γενεαῖς
 Ἀπρίης ἐβασίλευσεν ἔτη δυοὶ πλείω τῶν εἴκοσι.
 στρατεύσας δὲ δυνάμεσιν ἀδραῖς πεζαῖς τε καὶ ναυ-
 τικαῖς ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην Σιδῶνα μὲν κατὰ 79
 κράτος εἴλε, τὰς δ' ἄλλας τὰς ἐν τῇ Φοινίᾳ πόλεις 15
 καταπληξάμενος προσηγάγετο· ἐνίκησε δὲ καὶ ναυ-
 μαχίᾳ μεγάλῃ Φοινικᾶς τε καὶ Κυπρίους, καὶ λα-
 φύσαν ἀθροίσας πλῆθος ἱκανῶς εἰς Αἴγυπτον.
 2 μετὰ δὲ ταῦτα δύναντιν πέμψας ἄδραν τῶν ὁμο-
 ἐθνῶν ἐπὶ Κυρήνην καὶ Βάρκην, καὶ τὸ πλείστον αὐ- 20
 τῆς ἀποβαλὼν, ἀλλοτρίους ἔσχε τοὺς διασωθέντας·
 ὑπολαβόντες γὰρ αὐτὸν ἐπ' ἀπωλείᾳ συντάξαι τὴν
 στρατείαν, ὅπως ἀσφαλέστερον ἔρχῃ τῶν λοιπῶν
 3 Αἰγυπτίων, ἀπέστησαν. ἀποσταλὲς δὲ πρὸς τοῦ-
 τους ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀμασις, ἀνὴρ ἐμφανὲς Αἰ- 25
 γύπτιος, τῶν μὲν ᾗθ' ἐν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ὁμο-

1 αἴλην del. ant. αἴην leg. Reiske   3 ἀντιπάλαιος II
 4 ἰποῖοντο τοῖς ξένοις D, τοῖς ξένοις ἰποῖοντο vulg.   15
 ἄλλας τῆς Φοινίκης πόλεις II   20 πλείων OF   22 συν-
 τάξαι] συστήσασθαι II   26 ᾗθ' ἐν τῶν Wea.

νειαν [ἐντολῶν] ἠμέλησε, τούναντίον δ' ἐκείνους
 προτρεφάμενος εἰς ἄλλοτριότητα συνεκίστη καὶ βα-
 σιλεὺς αὐτὸς ἤρθε. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον καὶ 4
 τῶν ἄλλων ἐγχωρίων ἀπάντων συνεπιθιμένων, ὁ
 5 βασιλεὺς διαπορούμενος ἠναγκάσθη καταφυγεῖν ἐπὶ
 τοὺς μισθοφόρους, ὄντας εἰς τρισμυρίους. γενο- 5
 μένης οὖν παρατάξεως περὶ τὴν Μάρειαν κώμην,
 καὶ τῶν Αἰγυπτίων τῇ μάχῃ κρατησάντων, ὁ μὲν
 Ἀπρίης ζωορηθεὶς ἀνήχθη καὶ στραγγυλισθεὶς ἐτε-
 10 λούτησεν, Ἄμυσις δὲ διατάξας τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν
 ὥς ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, ἤρχε νομίμως τῶν
 Αἰγυπτίων καὶ μεγάλης ἐτύγχανεν ἀποδοχῆς. κατ- 6
 ἐστρέψατο δὲ καὶ τὰς ἐν Κύπρῳ πόλεις καὶ πολλὰ
 τῶν ἱερῶν ἐκόσμησεν ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις, βα-
 15 σιλεύσας δ' ἔτη πέντε πρὸς τοῖς πεντήκοντα κατέ-
 στρεψε τὸν βίον καθ' ὃν χρόνον Καμβύσης ὁ τῶν
 Περσῶν βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον,
 κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐξηκοστῆς καὶ τρίτης ὀλυμ-
 πιάδος, ἣν ἐνέκα στάδιον Παρμενίδης Καμαριναῖος.
 20 Ἐπεὶ δὲ τὰς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέων πράξεις 69
 ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων διεληλύθαμεν ἀρ-
 κοῦντως μέχρι τῆς Ἀμάσιδος τελευτῆς, τὰς λοιπὰς
 ἀναγράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόμοις· περὶ δὲ τῶν 2
 νομίμων τῶν κατ' Αἴγυπτον νῦν διεξιμεν ἐν κεραι-
 25 αῖοις· τὰ τε παραδοξότατα καὶ τὰ μάλιστα ὀφελή-
 σαι δυνάμενα τοὺς ἀναγινώσκοντας. πολλὰ γὰρ τῶν
 παλαιῶν ἱθῶν τῶν γενομένων παρ' Αἰγυπτίοις οὐ
 μόνον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἀποδοχῆς ἔτυχεν, ἀλλὰ

1 ἐντολῶν del. Eich.

6 εἰς] ὡς II 7 μαρίαν codices

9 στραγγυληθεὶς codices

22 Ἀμάσιος codices

καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐ μετρίως ἐθαυμάσθη·
 2 διότι οἱ μέγιστοι τῶν ἐν παιδείᾳ δοξασθέντων
 ἐφιλοτιμήθησαν εἰς Αἴγυπτον παραβαλεῖν, ἵνα μετά- 80
 σχωσὶ τῶν τε νόμων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὡς
 4 ἐξιολόγων ὄντων. καίπερ γὰρ τῆς χώρας τὸ πα-
 λαιὸν δυσεπιβάτου τοῖς ξένοις οὔσης διὰ τῆς προ-
 ειρημένας αἰτίας, ὅμως ἐσπευσαν εἰς αὐτὴν παρα-
 βαλεῖν τῶν μὲν ἀρχαιοτάτων Ὅρφευς καὶ ὁ ποιη-
 τῆς Ὅμηρος, τῶν δὲ μεταγενεστέρων ἄλλοι τε πλεί-
 οντες καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπὶ δὲ Σόλων ὁ 10
 5 νομοθέτης. λέγουσι τοίνυν Αἰγύπτιοι παρ' αὐτοῖς
 τὴν τε τῶν γραμμάτων εὐρεσιν γενέσθαι καὶ τὴν
 τῶν ἑστέρων παρατήρησιν, πρὸς δὲ τούτοις τὰ τε
 κατὰ τὴν γεωμετρίαν θεωρήματα καὶ τῶν τεχνῶν
 τὰς πλείους εὐρεθῆναι, νόμους τε τοὺς ἀρίστους 15
 6 τεθῆναι. καὶ τούτων μεγίστην ἐπόδιξιν φασὶν εἶ-
 ναι τὸ τῆς Αἰγύπτου πλείω τῶν ἑξακοσίων καὶ
 τετρακισχιλίων ἐτῶν βασιλεῦσαι τοὺς πλείους ἐγγε-
 νίς καὶ τὴν χώραν εὐδαιμονιστάτης ὑπάρχειν τῆς
 ἐπάσης οἰκουμένης· ταῦτα γὰρ οὐκ ἂν ποτε γενέ- 20
 σθαι μὴ οὐ τῶν ἀνθρώπων χρωμένων κρατίστοις
 ἔθουσι καὶ νόμοις καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐπι-
 7 τηδεύμασιν. ὅσαι μὲν οὖν Ἡρόδοτος καὶ τινες τῶν
 τὰς Αἰγυπτίων πράξεις συνταξαμένων ἐσχεδιάκουσιν,
 ἔχουσίνως προκρίναντες τῆς ἀληθείας τὸ παραδοξο- 25
 λογεῖν καὶ μύθους πλάττειν ψυχαγωγίας ἔνικα, παρ-
 ῆσομεν, αὐτὰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἱερεῦσι τοῖς κατ'

6 τοῖς ξένοις δυσεπιβάτου vulg. 10 δὲ] δὲ καὶ vulg.
 12 καὶ τῆς] καὶ CF 14 κατὰ] περὶ vulg. 24 αἰγυ-
 πτίας D 26 καὶ μύθους πλάττειν del. Eich.

Αἰγυπτιον ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς γεγραμμένα φιλοτί-
μως ἐξετακότες ἐκδησόμεθα.

Πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ βασιλεῖς αὐτῶν βίον εἰ- 70
χον οὐχ ὅμοιον τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν μοναρχικαῖς
ἐξουσίαις οὔσι καὶ πάντα πράττουσι κατὰ τὴν ἐαυ-
τῶν προαίρεσιν ἀνυπευθύνως, ἀλλ' ἦν ὅπαντα τε-
ταγμένα νόμων ἐπιταγαῖς, οὐ μόνον τὰ περὶ τοὺς
χρηματισμούς, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τὴν καθ' ἡμέραν
διαγωγὴν καὶ διαίταν. περὶ μὲν γὰρ τὴν θερα- 2
10 πείαν αὐτῶν οὐδεὶς ἦν οὔτ' ἀργυρώνητος οὔτ' οἰκο-
γενῆς δοῦλος, ἀλλὰ τῶν ἐπιφανιστάτων ἱερέων
υἱοὶ πάντες, ὑπὲρ εἰκοσὶ μὲν ἔτη γεγονότες, πεπαι-
δευμένοι δὲ κάλλιστα τῶν ὁμοειδῶν, ἵνα τοὺς ἐπι-
μελησομένους τοῦ σώματος καὶ πᾶσαν ἡμέραν καὶ
15 νύκτα προσεδρεύοντας ὁ βασιλεὺς ἔχων ἀρίστους
81 μηδὲν ἐπιτηδεύῃ φαθλον· οὐδεὶς γὰρ ἐπὶ πλείον κα-
κίας προβαίνει δυνάστης, εἰὰν μὴ τοὺς ὑπηρετήσον-
τας ἔχη ταῖς ἐπιθυμίαις. διατεταγμέναι δ' ἦσαν αἱ 3
τε τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὥραι, καθ' ἃς ἐκ
20 παντὸς τρόπου καθήκον ἦν τὸν βασιλέα πράττειν
τὸ συντεταγμένον, οὐ τὸ δεδογμένον ἑαυτῷ. ἔωθεν 4
μὲν γὰρ ἐγερθέντα λαβεῖν αὐτὸν εἶδει πρῶτον τὰς
πανταχόθεν ἀπισταλμένας ἐπιστολάς, ἵνα δύνηται
πάντα κατὰ τρόπον χρηματίζειν καὶ πράττειν, εἰδὼς
22 ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συντελου-
μένων· ἔπειτα λουσάμενον καὶ τοῖς τῆς ἀρχῆς συσ-
σήμοις μετ' ἐσθῆτος λαμπρῶς κοσμήσαντα τὸ σῶμα

8 τὰ om. D   17 τοὺς om. D   20 καθήκον ἢ καθ-
ῆκε II   21 συντεταγμένον] ἐκ τῶν νόμων add. C, ἐκ τοῖς
νόμοις add. F   24 καὶ πράττειν om. E

- 5 θῆσαι τοῖς θεοῖς. τῷ τε βωμῷ προσαχθέντων τῶν
 θυμίων ἱθὺς ἦν τὸν ἀρχιερεῖα στάντα πλησίον τοῦ
 βασιλέως εὐχισθαι μεγάλῃ τῇ φωνῇ, περισσώτους
 τοῦ πληθους τῶν Αἰγυπτίων, δοῦναι τὴν τε ὑγίειαν
 καὶ τὰλλα ἀγαθὰ πάντα τῷ βασιλεὶ διατηροῦντι τὰ
 6 πρὸς τοὺς ὑποτιταγμένους δίκαια. ἀνθομολογείσθαι
 δ' ἦν ἀναγκαῖον καὶ τὰς κατὰ μέρος ἀρετὰς αὐτοῦ,
 λέγοντα διότι πρὸς τε τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς καὶ πρὸς
 τοὺς ἀνθρώπους ἡμερώτατα διακείται· ἐγκρατὴς τε
 γὰρ ἴστι καὶ δίκαιος καὶ μεγαλόφυχος, ἔτι δ' ἄπει- 10
 δης καὶ μεταδοτικὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ καθόλου πίσης
 ἐπιθυμίας κρείττων, καὶ τὰς μὲν τιμωρίας ἐλάττους
 τῆς ἀξίας ἐπιτιθεὶς τοῖς ἁμαρτήμασι, τὰς δὲ χάριτας
 μείζοντας τῆς εὐεργεσίας ἀποδίδους τοῖς εὐεργετη-
 7 σαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα περαπλήσια ταῦτοις διε- 15
 θῶν ὁ κατευχόμενος τὸ τελευταῖον ὑπὲρ τῶν ἄγνο-
 ουμένων ἀρὰν ἐποιεῖτο, τὸν μὲν βασιλεῖα τῶν ἐγκλη-
 μάτων ἐξαιρούμενος, εἰς δὲ τοὺς ἐπηρεαζόμενους καὶ
 διδάξαντας τὰ φαῦλα καὶ τὴν βλάβην καὶ τὴν
 8 τιμωρίαν ἀξιῶν ἀποσκήψαι. ταῦτα δ' ἐπραττεν 20
 ἅμα μὲν εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ θεοφιλή βίον τὸν
 βασιλεῖα προτρέπόμενος, ἅμα δὲ καὶ κατὰ τρόπον
 ἤην ἐθίζων οὐ διὰ πικρᾶς νοουθετήσεως, ἀλλὰ δι'
 ἐπαίνων κεχαρισμένων καὶ πρὸς ἀρετὴν μάλιστ'
 9 ἀιτηκόντων. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ βασιλέως ἱερο- 25
 σκοπηθεαμένου μόσχῳ καὶ καλλιερῆσαντος, ὁ μὲν 32
 ἱερογραμματεὺς παραινέγωνσκε τινας συμβουλίας

ὁ τὰγαθὰ Hertlein   7 ἀναγκαῖον] δίκαιον D   20
 ἀξιῶν ἀποσκήψαι] ἀποσκήπτει Π   22 καὶ om. D   28
 πικρᾶς] κακρᾶς D.

συμπεριούσας καὶ πράξεις ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων τῶν
 ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν, ὅπως ὁ τῶν ὅλων τὴν ἡγε-
 μονίαν ἔχων τὰς καλλίστας προταγείμους τῇ διατοίᾳ
 θεωρήσας οὕτω πρὸς τὴν τεταγμένην τῶν κατὰ
 μέρος τρέπεται διοίκησιν. οὐ γὰρ μόνον τοῦ χρη- 10
 ματίζειν ἢ κρίναι ἦν καθὼς ὠρισμένος, ἀλλὰ καὶ
 τοῦ περιπατῆσαι καὶ λούσασθαι καὶ κοιμηθῆναι μετὰ
 τῆς γυναίκος καὶ καθόλου τῶν κατὰ τὸν βίον προτ-
 τομένων ἐπ' αὐτῶν. τροφαὶς δ' ἔθος ἦν αὐτοῖς ὅπως 11
 λῦσι χρῆσθαι, κρία μὲν μόσχων καὶ χηνῶν μόναν
 προσφερομένους, οἶνον δὲ ταχέον τι μέτρον πίν-
 οντας μὴ δυνάμενον πλησμονὴν ἄκαιρον ἢ μέθην
 περιποιῆσαι. καθόλου δὲ τὰ περὶ τὴν διαίταν οὕτως 12
 ἐπέθηκε συμμέτρως διατεταγμένα ὥστε δοκεῖν μὴ
 νομοθέτην, ἀλλὰ τὸν ἄριστον τῶν ἰατρῶν συντατε- 13
 χῆναι τῆς ὑγίειας στοχαζόμενον. παραδόξον δ' εἶναι 71
 δοκοῦντος τοῦ μὴ πᾶσιν ἔχειν ἐξουσίαν τὸν βασιλέα
 τῆς καθ' ἡμέραν τροφῆς, πολλὰ θανμασιώτερον ἦν
 τὸ μήτε δικάζειν μήτε χρηματίζειν τὸ τυχὸν αἰτοῖς
 ἐξεῖναι, μηδὲ τιμωρήσασθαι μηδένα δι' ὕβριν ἢ διὰ
 θυμὸν ἢ τινα ἑλλην αἵτιαν ἄδικον, ἀλλὰ καθάπερ
 οἱ περὶ ἐκάστων κείμενοι νόμοι προσέταπτον. ταῦτα 2
 δὲ κατὰ τὸ ἔθος πράττοντες οὐχ ὅπως ἡγανάκτουν
 ἢ προσέκοπτον ταῖς ψυχαῖς, ἀλλὰ τούναντίον ἡγοῦντο
 ἑαυτοὺς εἶναι βίον μακαριώτατον· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους 3
 ἀνθρώπους ἐνόμιζον ἀλογίστως τοῖς φυσικοῖς πάθεσι

6 ἢ κρίναι del. Reiske 9 αὐτοῖς om. D ἀπολαῖς
 ἀπλάις II (c. 84, 5) 10 μὲν μόσχων | μόσχοις CF μόνον vulg.
 11 μέρος D 12 ἢ μέθην del. Reiske 14 συντεταγμένα II
 19 μηδὲ δικάζειν D; f. del. 24 ψυχαῖς | τέχαις Eich.

- χαριζομένους πολλά πράττειν τῶν φερόντων βλάβας
ἢ κινδύνους, καὶ πολλοὶς ἐνίοις εἰδότες ὅτι μέλ-
λουσιν ἁμαρτάνειν μηδὲν ἤτιον πράττειν τὰ φεῦλα,
κατισχυομένους ὑπ' ἐρωτος ἢ μίσους ἢ τινος ἐτέρου
πάθους, ἑαυτοὺς δ' ἐξηλωκότας βίον τὸν ὑπὸ τῶν
φρονιμωτάτων ἀνδρῶν προκεκριμένον ἐλαχίστοις περι-
4 πίπτειν ἀγνοήμασι. τοιαύτη δὲ χρωμένων τῶν βασι-
λέων δικαιοσύνη πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους, τὰ πλεῖθη
ταῖς εἰς τοὺς ἡγουμένους εὐνοίαις πᾶσαν συγγενι-
κὴν φιλοστοργίαν ἐπιβεβάλλετο· οὐ γὰρ μόνον τὸ
αὐστημι τῶν ἱερέων, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην ἑπαντες
οἱ κατ' Αἴγυπτον οὐχ οὕτω γυναικῶν καὶ τέκνων 83
καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν
5 ἐφρόντιζον ὥς τῆς τῶν βασιλέων ἐσφαλείας. τοι-
γαροὺν πλείστον μὲν χρόνον τῶν μνημονευομένων 12
βασιλέων πολιτικὴν κατάστασιν ἐτήρησαν, εὐδαι-
μονίστατον δὲ βίον ἔχοντες διετέλεισαν, ἕως ἡμι-
νειν ἢ προειρημένη τῶν νόμων σύνταξις, πρὸς δὲ
τούτοις ἰδνῶν τε πλείστων ἐπικράτησαν καὶ μεγί-
στους πλοῦτους ἔσχον, καὶ τὰς μὲν χώρας ἔργοις 20
καὶ κατασκευάσμασιν ἀνυπερβλήτοις, τὰς δὲ πόλεις
ἀναθήμασι πολυτελείῃσι καὶ παντοίοις ἐκόσμησαν.
- 72 Καὶ τὰ μετὰ τὴν τελευταίην δὲ γινόμενα τῶν βα-
σιλέων παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις οὐ μικρὰν ἀπόδειξιν
εἶχε τῆς τοῦ πλήθους εὐνοίας εἰς τοὺς ἡγουμένους· 25
εἰς ἀνεπαίσθητον γὰρ χάριν ἢ τιμὴ τιθεμένη μαρ-
2 τυρίαν ἀνόθεντον περιεῖχε τῆς ἀληθείας. ὁπότε γὰρ
ἐκλείποι τις τὸν βίον τῶν βασιλέων, πάντες οἱ κατὰ

2 ὅτε D   4 ἐτέρου] ἄλλου II   18 τομίμων D   19
τε om. C   25 εἶχε] φέρειν D, φέρεi AB.

τὴν Αἴγυπτον κοινὸν ἀνηροῦντο πένθος, καὶ τὰς
 μὲν ἐσθλότητας καταροῦντο, τὰ δ' ἱερὰ συνέκλειον
 καὶ τὰς θυσίας ἐπαίχον καὶ τὰς ἐορτὰς οὐκ ἔγον
 ἐφ' ἡμέρας ἑβδομήκοντα καὶ δύο καταπεπασμένοι
 2 δὲ τὰς κεφαλὰς πηλῷ καὶ περιεξωσμένοι σινδόνες
 ὑποκάτω τῶν μαστῶν ὁμοίως ἄνδρες καὶ γυναῖκες
 περιῆσαν ἀθροισθέντες κατὰ διακοσίους ἢ τριακο-
 αῖους, καὶ τὸν μὲν θρήνον ἐν ὀνυμφῷ μετ' ᾧδῆς
 ποιούμενοι δις τῆς ἡμέρας ἐτίμων ἐγκωμίοις, ἀνα-
 10 καλούμενοι τὴν ἀρετὴν τοῦ τετελευτηκότος, τροφήν
 δ' οὔτε τὴν ἀπὸ τῶν ἐμψύχων οὔτε τὴν ἀπὸ τοῦ
 πυροῦ προσεφέροντο, τοῦ τε οἴνου καὶ πάσης πολυ-
 τελείας ἀπαίχοντο. οὐδεὶς δ' ἂν οὔτε λουτροῖς οὐτ' 3
 ἀλείμμασιν οὔτε στρωματὶς προεῖλετο χρῆσθαι, οὐ
 15 μὴν οὐδὲ πρὸς τὰ ἀφροδίσια προσελθεῖν ἂν ἐτόλ-
 μησεν, ἀλλὰ καθάπερ ἀγαπητοῦ τέκνον τελευτήσαν-
 τος ἕκαστος περιώδυνος γινόμενος ἐπένθει τὰς εἰ-
 ρημίνας ἡμέρας. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὰ πρὸς 4
 ταφὴν λαμπρῶς παρεσκευασμένοι, καὶ τῇ τελευταίᾳ
 20 τῶν ἡμερῶν θέντες τὴν τοῦ σώματος ἐχούσαν λάρνακα
 πρὸ τῆς εἰς τὸν τάφον εἰσόδου, προετίθισαν κατὰ
 νόμον τῷ τετελευτηκότι κριτήριον τῶν ἐν τῷ βίῳ
 84 πραχθέντων. δοθείσης δ' ἐξουσίας τῷ βουλομένῳ 5
 κατηγορεῖν, οἱ μὲν ἱερεῖς ἐγκωμιάζον ἕκαστα τῶν
 25 καλῶς αὐτῷ πραχθέντων διεξιόντες, καὶ δὲ πρὸς τὴν
 ἐκφορὰν συνηγμένοι μυριάδες τῶν ὅλων ἀκούου-
 σαι συνεπειρημουν, εἰ τύχοι καλῶς βεβαιῶς, εἰ

4 καταπεπασμένοι CF (c. 91, 1) 12 πρὸς D 19
 ταφῆς] τὴν ταφὴν vulg. παρεσκευασμένοι] ἡτομασμένοι II
 22 κριτήριον] ἀκροατήριον II.

- 6 δὲ μὴ, τούναντίον ἐθορύβουν. καὶ πολλοὶ τῶν βα-
 σιλέων διὰ τὴν τοῦ πλήθους ἐναντίωσιν ἀπιστερή-
 θησαν τῆς ἐμφανοῦς καὶ νομίμου ταφῆς· διὸ καὶ
 συντίβαινε τοὺς τὴν βασιλείαν διαδοχομένους μὴ
 μόρον διὰ τὰς ἄρτι ῥηθείδας αἰτίας δικαιοπραγεῖν,¹
 ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν φόβον τῆς μετὰ τὴν τελευταίαν ἰσο-
 μείνης ὕβριώς τε τοῦ σώματος καὶ βλασφημίας εἰς
 ἕπαντα τὸν αἰῶνα. τῶν μὲν οὖν περὶ τοὺς ἀρχαί-
 ον βασιλεῖς νομίμων τὰ μέγιστα ταῦτ' ἔστιν.
- 73 Τῆς Αἰγύπτου δὲ πάσης εἰς πλείω μέρη διηρη-¹⁰
 μένης, ὧν ἕκαστον κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον
 ὀνομάζεται νομός, ἐφ' ἑκάστῳ τέτακται νομάρχης
 ὁ τὴν ἐπάντων ἔχων ἐπιμέλειαν τε καὶ φροντίδα.
- 2 τῆς δὲ χώρας ἀπάσης εἰς τρία μέρη διηρημένης τὴν
 μὲν πρώτην ἔχει μερίδα τὸ σύστημα τῶν ἱερῶν,¹⁵
 μεγίστης ἐντροπῆς τυγχάνον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις
 διὰ τε τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἐπιμέλειαν καὶ διὰ τὸ
 πλείστην σόνεσιν τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκ παιδείας
- 3 εἰσφέρεισθαι. ἐκ δὲ τούτων τῶν προσόδων τὰς τε
 θεσίας ἀπάσας τὰς κατ' Αἴγυπτον συντελοῦσι καὶ²⁰
 τοὺς ὑπηρέτας τρέφουσι καὶ ταῖς ἰδίαις χρεῖαις χο-
 ρηγοῦσιν· οὔτε γὰρ τὰς τῶν θεῶν τιμὰς ᾤοντο δαῖν
 ἀλλάττειν, ἀλλ' ὑπὸ τε τῶν αὐτῶν αἰὶ καὶ παρα-
 πλησίως συντελεῖσθαι, οὔτε τοὺς πάντων προβου-
- 4 λευομένους ἐνδεεῖς εἶναι τῶν ἀναγκαίων. καθόλου²⁵
 γὰρ περὶ τῶν μεγίστων οὗτοι προβουλευόμενοι συν-
 διατρέφουσι τῷ βασιλεῖ, τῶν μὲν συνεργοί, τῶν δὲ
 εἰσηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι γινόμενοι, καὶ διὰ μὲν

4 μὴ] οὐ II   12 νόμος D   τέτακται] τεταγμένος
 ἦν D   15 εἶχε D   21 ἐτροφον D   23 τε om. vulg.

τῆς ἀστρολογίας καὶ τῆς ἱεροσσοπίας τὰ μέλλοντα
 προσημαίνοντες, ἐκ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις
 ἐνταγγραμμένων πράξεων τὰς ὠφελῆσαι δυναμένας
 πυρραγινώσκοντες. οὐ γάρ, ὥσπερ παρὰ τοῖς Ἑλ- 5
 λῆσιν, εἰς ἀνὴρ ἢ μία γυνή τὴν ἱεροσύνην παρεί-
 ληφεν, ἀλλὰ πολλοὶ περὶ τὸς τῶν θεῶν θυσίας καὶ
 τιμὰς διατρίβουσι, καὶ τοῖς ἐκγόνοις τὴν ὁμοίαν
 τοῦ βίου προαίρεσιν παραδιδόουσιν. εἰσὶ δὲ οὗτοι
 πάντων τε ἀτελεῖς καὶ δευτερεύοντες μετὰ τὸν βα-
 10 σιλεῖα ταῖς τε δόξαις καὶ ταῖς ἰξουσίαις. τὴν δὲ 6
 δευτέραν μοῖραν οἱ βασιλεῖς πυρραγήσαντες εἰς προσ-
 ὄδους, ἅψ' ὧν εἰς τε τοὺς πολέμους χορηγοῦσι καὶ
 τὴν περὶ αὐτοὺς λαμπρότητα διαφυλάττουσι, καὶ
 85 τοὺς μὲν ἀνδραγαθήσαντας δωρεαῖς κατὰ τὴν ἀξίαν
 15 τιμᾶσι, τοὺς δ' ἰδιώτας διὰ τὴν ἐκ τούτων εὐπορίαν
 οὐ βαπτίζουσι ταῖς λίσφοραῖς. τὴν δὲ μερίδα τὴν 7
 τελευταίαν ἔχουσιν οἱ μέγιστοι καλούμενοι καὶ πρὸς
 τὸς λειτουργίας τὰς εἰς τὴν στρατείαν ὁπακούοντες,
 ἵν' οἱ κινδυνεύοντες ἐννούστατοι τῇ χώρᾳ διὰ τὴν
 20 κληρουχίαν ὄντες προθύμως ἐπιδέχωνται τὰ συμ-
 βαίνοντα κατὰ τοὺς πολέμους δεινά. ἄτοπον γάρ 8
 ἦν τὴν μὲν τῶν ἐπ' αὐτῶν σωτηρίαν τούτοις ἐπιτρέ-
 πειν, ὑπὲρ οὗ δὲ ἀγωνιῶνται μηδὲν αὐτοῖς ὑπαρ-
 χειν κατὰ τὴν χώραν σπουδῆς ἄξιον· τὸ δὲ μέγι-
 25 στον, εὐπορουμένους αὐτοὺς ῥαδίως τεκνοποιήσιν,
 καὶ διὰ τοῦτο τὴν πολυανθρωπίαν κατασκευάσιν,
 ὥστε μὴ προσδεῖσθαι ξενικῆς δυνάμεως τὴν χώραν.
 ὁμοίως δ' οὗτοι τὴν τάξιν ταύτην ἐκ προγόνων δια- 9

5 εἰς] καὶ εἰς D   26 κατασκευάζειν codices, corr. Ste-
 phanus   28 ὅπως II.

δεχόμενοι ταῖς μὲν τῶν πατέρων ἀνδραγαθίας προ-
τρέπονται πρὸς τὴν ἀνδρείαν, ἐκ παίδων δὲ ζηλω-
ταὶ γινόμενοι τῶν πολεμικῶν ἔργων ἀνίκητοι ταῖς
τόλμας καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἀποβαίνουσιν.

- 74 Ἔστι δ' ἑτέρα συντάγματα τῆς πολιτείας τρία,⁹
τὸ τε τῶν νομίμων καὶ τὸ τῶν γεωργῶν, ἐτι δὲ τὸ
τῶν τεχνιτῶν. οἱ μὲν οὖν γεωργοὶ μικροῦ τινοῦ
τὴν καρποφόρον γῆν τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ
τῶν ἱερῶν καὶ τῶν μεγάλων μισθοῦμενοι διατε-
λοῦσι τὸν πάντα χρόνον περὶ τὴν ἐργασίαν ὄντες¹⁰
τῆς χώρας· ἐκ νηπίου δὲ συντρέφονται ταῖς γεω-
ργικαῖς ἐπιμελείαις πολὺν προέχουσι τῶν παρὰ τοῖς
² ἄλλοις ἔθνεσι γεωργῶν ταῖς ἐμπειρίαις· καὶ γὰρ τὴν
τῆς γῆς φύσιν καὶ τὴν τῶν ὕδατων ἐπίκουσιν, ἐτι
δὲ τοὺς καιροὺς τοῦ τε σπόρου καὶ τοῦ θερισμοῦ¹¹
καὶ τῆς ἑλλης τῶν καρπῶν συγκομιδῆς ἀκριβέστατα
πάντων γινώσκουσι, τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν προγόνων
παρατηρήσεως μαθόντες, τὰ δ' ἐκ τῆς ἰδίας πείρας
³ διδαχθέντες. ὁ δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τῶν
νομίμων, οἳ τὴν τῶν θεσμμάτων ἐπιμέλειαν ἐκ πα-
τέρων ὥσπερ κληρονομίας νόμῳ παραλαμβάνοντες
ἐν βίῳ κτηνοτρόφῳ διατελοῦσι πάντα τὸν τοῦ ζῆν
⁴ χρόνον, καὶ πολλὰ μὲν παρὰ τῶν προγόνων πρὸς
θεριτείαν καὶ διατροφὴν ἀρίστην τῶν βοσκομένων
παρηλήφασιν, οὐκ ὀλίγα δ' αὐτοὶ διὰ τὸν εἰς ταῦτα¹²
ζῆλον προσευρίσκουσι, καὶ τὸ θανημασιώτατον, διὰ
τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς ταῦτα σπουδῆς οἳ τε ὀρνιθο-
τρόφοι καὶ οἳ χηνοβόσκοι χωρὶς τῆς παρὰ τοῖς

⁹ γῆς] χώρας II   ¹⁰ ἅπαντι vulg.   ¹² κτηνοτρο-
φούντες D.

ἑλλοις ἀνθρώποις ἐκ φύσεως συντελουμένης γενέ-
 σεως τῶν εἰρημίωνων ζώων αὐτοὶ διὰ τῆς ἰδίας
 φιλοτεχνίας ἀμύθητον πλῆθος ὀρνέων ἀθροίζουσιν·
 86 οὐ γὰρ ἐκράζουσι διὰ τῶν ὀρνέων, ἀλλ' αὐτοὶ δ
 1 παραδόξως χειρουργοῦντες τῇ συνέσει καὶ φιλοτεχ-
 νίᾳ τῆς φυσικῆς ἐνεργείας οὐκ ἀπολείπονται. ἀλλὰ 6
 μὴν καὶ τὰς τέχνας ἰδεῖν ἐστὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
 μάλιστα διαπεπονημένας καὶ πρὸς τὸ καθήκον τέ-
 λος διεκκρισμένας· παρὰ μόνοις γὰρ τοῦτοις οἱ δη-
 10 μουργοὶ πάντες οὐτ' ἐργασίας ἑλλης οὐτε πολιτι-
 κῆς τέξεως μεταλαμβάνειν ἔδονται πλὴν τῆς ἐκ τῶν
 νόμων ὀρισμένης καὶ παρὰ τῶν γονέων παραδεδο-
 μένης, ὥστε μήτε διδασκάλου φθόνον μήτε πολι-
 τικοῦς περισπασμοὺς μήτ' ἄλλο μηδὲν ἐμποδίζειν
 15 αὐτῶν τὴν εἰς ταῦτα σπουδὴν. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς 7
 ἑλλοις ἰδεῖν ἐστὶ τοὺς τεχνίτας περὶ πολλὰ τῇ δια-
 νοίᾳ περισπωμένους καὶ διὰ τὴν πλεονεξίαν μὴ μέ-
 νοντας τὸ περᾶπαν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐργασίας· οἱ μὲν
 γὰρ ἐκρίπτονται γεωργίας, οἱ δ' ἐμπορίας κοινω-
 20 νοῦσιν, οἱ δὲ ὄνοιν ἢ τριῶν τεχνῶν ἀντέχονται,
 πλείστοι δ' ἐν ταῖς δημοκρατουμέναις πόλεσιν εἰς
 τὰς ἐκκλησίας συντρέχοντες τὴν μὲν πολιτείαν λι-
 μαίνονται, τὸ δὲ λυσitelλὲς περιποιοῦνται παρὰ τῶν
 μισθοδοτούντων· παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις, εἰ τις
 25 τῶν τεχνιτῶν μετᾴσχοι τῆς πολιτείας ἢ τέχνας πλείονες
 ἐργάζοιτο, μεγάλας περιπίπτει τιμωρίας.

Τὴν μὲν οὖν διαίρεσιν τῆς πολιτείας καὶ τῆς 8

13 παραδιδουμένην D 19 γεωργίας] καὶ γεωργίᾳ D.
 καὶ γεωργίας Bekker 25 πολιτείας] ἐκκλησίας D 26
 τιμωρίας] ζημίας H.

τῆς ἰδίας τάξεως ἐπιμίλειαν διὰ προγόνων τοιαύτην
 ἔσχον οἱ τὸ παλαιὸν τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες.
 75 περὶ δὲ τὰς κρίσεις αὐτὴν τυχούσαν ἐποιοῦντο απο-
 δὴν, ἡγοῦμενοι τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀποφάσεις
 μερίστην ῥοπὴν τῷ κοινῷ βίῳ φέρειν πρὸς ἐμφά-
 2 τερα. δῆλον γὰρ ἦν ὅτι τῶν μὲν παρανομοῦντων
 κολαζομένων, τῶν δ' ἀδικουμένων βοηθείας τυγχε-
 νόντων, ἀρίστη διόρθωσις ἔσται τῶν ἀμαρτημάτων.
 εἰ δ' ὁ φόβος ὁ γινόμενος ἐκ τῶν κρίσεων τοῖς
 παρανομοῦσιν ἀντιτίποιτο χρήμασιν ἢ χέρισιν, ἐστὶ
 3 μὲν ἐφ' ὧν τοῦ κοινοῦ βίου σύγκυσις. διόπερ ἐκ
 τῶν ἐπιφανεστάτων πόλεων τοὺς ἀρίστους ἄνδρας
 ἀποδεικνύοντες δικαστὰς κοινούς οὐκ ἀπετύγγιστον
 τῆς προαιρέσεως. ἐξ Ἡλίου γὰρ πόλεως καὶ Θηβῶν
 καὶ Μίμριτος δίκαια δικαστὰς ἐξ ἐκάστης προέκρινον.
 14 καὶ τοῦτο τὸ συνέδριον οὐκ ἰδόκει λείπεσθαι τῶν
 Ἀθηνησιν Ἀρσπυγιδῶν ἢ τῶν παρὰ Αἰακιδαιμονίους
 4 γερόντων. ἐπεὶ δὲ συνέλθοιεν οἱ τριάκοντα, ἐπί-
 κρινον ἐξ ἑαυτῶν ἓνα τὸν ἀριστον, καὶ τοῦτον μὲν
 ἀρχιδικαστὴν καθίσταντο, εἰς δὲ τὸ τοῦτου τόπον
 ἀπέστελλεν ἢ πόλις ἑτέραν δικαστὴν. συντάξεις δὲ
 τῶν ἀναγκαίων παρὰ τοῦ βασιλέως τοῖς μὲν δικα-
 σταῖς ἱκαναὶ πρὸς διατροφήν ἐχορηγοῦντο, τῷ δ'
 5 ἀρχιδικαστῇ πολλαπλάσιοι. ἐφόρει δ' αὐτὸς περὶ τῶν
 87 τρεῖς ἡλὸν ἐκ χρυσῆς ἀλύσεως ἡρτημένον ζώδιον τῶν
 16 πολυτελέων λίθων, ὃ προσηγόρευον ἀληθεύειν. τῶν δ'
 ἀμφισβητήσεων ἤρχοντο ἐπειδὴν τὴν τῆς ἀληθείας
 6 εἰκόντα ὁ ἀρχιδικαστὴς προσέδοιτο. τῶν δὲ πάντων

14 Ἡλιουπόλεως γὰρ F   19 τῶν ἀρίστων D   27
 ἐπειδὴ Dindl.   28 πρόσδοιτο Heiske.

νόμων ἐν βιβλίοις ὁκτώ γεγραμμένων, καὶ τούτων
 παρεκκειμένων τοῖς δικασταῖς. ἔθος ἦν τὸν μὲν κατή-
 γορον γράφει καθ' ἑν ὡς ἐνικάλει καὶ πῶς γένηται
 καὶ τὴν ἄξιαν τοῦ ἀδικήματος ἢ τῆς βλάβης, τὸν
 ἀπολογούμενον δὲ λαβόντα τὸ χρηματισθὲν ὑπὸ τῶν
 ἀντιδίκων ἀντιγράφει πρὸς ἑκαστον ὡς οὐκ ἐπράξεν
 ἢ πράξας οὐκ ἠδίκησεν ἢ ἀδικήσας ἐλάττονος ζημίας
 ἥξιός ἐστι τυχεῖν. ἐπειτα νόμιμον ἦν τὸν κατήγορον
 ἀντιγράφει καὶ πάλιν τὸν ἀπολογούμενον ἀντιθεί-
 ναι. ἀμφοτέρων δὲ τῶν ἀντιδίκων τὰ γεγραμμένα
 διὰ τοῖς δικασταῖς δόντων, τὸ τεχνικαὸν ἔδει τοὺς
 μὲν τριῶντα τὰς γνώμας ἐν ἀλλήλοις ἀποφαίνεσθαι,
 τὸν ἀρχιδικαστὴν δὲ τὸ ζῶδιον τῆς ἀληθείας προσ-
 τίθεσθαι τῇ ἐτέρᾳ τῶν ἀμφισβητήσεων. τοῦτω δὲ
 τῷ τρόπῳ τὰς κρίσεις πάσας συντελεῖν τοὺς ἀλγυ-
 πτίους, νομίζοντας ἑκ μὲν τοῦ λέγειν τοὺς συνηγόρους
 πολλὰ τοῖς δικασταῖς ἐπισκοπήσειν καὶ γὰρ τὰς τέχνας
 τῶν ῥητόρων καὶ τὴν τῆς ὑποκρίσεως γοητείαν καὶ
 τὰ τῶν κινδυνευόντων δέκτρα πολλοὺς προτρέπει-
 σθαι παρορᾶν τὸ τῶν νόμων ἀπότομον καὶ τὴν τῆς
 ἀληθείας ἀκρίβειαν· θεωρεῖσθαι γοῦν τοὺς ἐπικινου-
 μένους ἐν τῷ κρίναιν πολλὰς ἢ δι' ἀπάτην ἢ διὰ
 ψευδαγορίαν ἢ διὰ τὸ πρὸς τὸν ἕλπον κέθος συνεπα-
 ρομένους τῇ δυνάμει τῶν συνηγορούντων· ἑκ δὲ τοῦ
 γράφειν τὸ δίκαιον τοὺς ἀντιδίκους ὄντο τὰς κρίσεις
 ἀκριβεῖς ἐσεσθαι, γυμνῶν τῶν προημέτων θεωρου-
 μένων. οὕτω γὰρ [ἀν] μάλιστα μήτε τοὺς εὐφρεῖς
 τῶν βραδυτέρων πλεονεκτῆσειν μήτε τοὺς ἐνηθλη-

21 ἐπαινουμένους] ἀγωνιζομένους II. 24 συνηγοροῦ-
 ται] λεγόντων II. 27 ἀν del. Dind.

κότας τῶν ἀπείρων μήτε τοὺς ψεύστας καὶ τολμηροὺς
τῶν φιλαλήθων καὶ κατασταλμένων τοῖς ἡθίσι, πάν-
τας δ' ἐκ' ἰσῆς τεύξεσθαι τῶν δικαίων, ἱκανὸν χρόνον
ἐκ τῶν νόμων λαμβανόντων τῶν μὲν ἀντιδίκων
ἐξετάσαι τὰ παρ' ἀλλήλων, τῶν δὲ δικαστῶν συγκρο-
ναὶ τὰ παρ' ἀμφοτέρων.

- 77 Ἐπεὶ δὲ τῆς νομοθεσίας ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοί-
κειον εἶναι τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας νομίζομεν ἐκ-
θέσθαι τῶν νόμων ὅσοι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις παλαιό-
τητι διηγέγκαν ἢ παρηλλαγμένην τάξιν ἔσχον ἢ τὸ 10
σύνολον ὠφέλειαν τοῖς φιλαναγνωστοῦσι δύνανται
2 παρυσχέσθαι. πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τῶν ἐπιόρκων
θάνατος ἦν παρ' αὐτοῖς τὸ πρόστιμον, ὥς δύο τὰ
μέγιστα ποιούντων ἀνομήματα, θεοὺς τε ἀσεβούντων
καὶ τὴν μεγίστην τῶν παρ' ἀνθρώποις πίστιν ἀνα- 15
2 τρεπόντων. ἔπειτα εἰ τις ἐν ὁδῷ κατὰ τὴν χώραν 28
ἰδὼν φονιζόμενον ἄνθρωπον ἢ τὸ καθόλου βίαιον
τι πάσχοντα μὴ φύσαιο δυνατός ὢν, θανάτῳ περι-
πεσεῖν ὀφείλει· εἰ δὲ πρὸς ἀλήθειαν διὰ τὸ ἀδύνα-
τον μὴ κατισχύσαι βοηθῆσαι, μηνῦσαι γε πάντως 30
ὀφείλει τοὺς ληστὰς καὶ ἐπεξιέναι τὴν παρανομίαν·
τὸν δὲ ταῦτα μὴ πράξαντα κατὰ τὸν νόμον ἔδει
μαστιγοῦσθαι τεταγμένας πληγὰς καὶ πάσης εἰργε-
4 σθαι τροφῆς ἐκ τριῶν ἡμέρας, οἱ δὲ ψευδῶς τινων
κατηγορήσαντες ὀφείλον τοῦτο παθεῖν ὃ τοῖς στυχο- 35
5 φικτηθεῖσιν ἐτέτακτο πρόστιμον, εἴπερ ἔτυχον κατα-
3 δικασθέντες. προσετέτακτο δὲ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυ-
πτίοις ἀπογράφεσθαι πρὸς τοὺς ἔρχοντας ἀπὸ τίνων

3 ἱκανόν] ἐφ' ἱκανόν D   10 ἔπειτα εἰ] ἴακ δὲ vulg.
18 τι] τὰς D.

ἕκαστος πορίζεται τὸν βίον, καὶ τὸν ἐν τούτοις φαντά-
 μενον ἢ πόρον ἄδικον ἐπιτελοῦντα θανάτῳ περι-
 πίπτειν ἢν ἀναγκαῖον. λέγεται δὲ τοῦτον τὸν νόμον
 ὑπὸ Σόλωνος παραβαλόντος εἰς Αἴγυπτον εἰς τὰς
 2 Ἀθήνας μετενεχθῆναι. εἰ δὲ τις ἐκουσίως ἀποκτεί- 6
 ναι τὸν ἐλευθέρον ἢ τὸν δοῦλον, ἀποθνήσκειν τοῦ-
 τον οἱ νόμοι προσέταττον, ἅμα μὲν βουλόμενοι μὴ
 ταῖς διαφοραῖς τῆς τύχης, ἀλλὰ ταῖς τῶν πράξεων
 ἐπιβολαῖς εἰργεσθαι πάντα ἀπὸ τῶν φανύων, ἅμα
 10 δὲ διὰ τῆς τῶν δούλων φροντίδος ἐθίζοντες τοὺς
 ἀνθρώπους πολὺ μᾶλλον εἰς τοὺς ἐλευθέρους μηδὲν
 ὅλως ἐξαμαρτάνειν. καὶ κατὰ μὲν τῶν γονέων τῶν 7
 ἀποκτεινάντων τὰ τέκνα θάνατον μὲν οὐχ ὄρισαν,
 ἡμέρας δὲ τρεῖς καὶ νύκτας ἴσας συνεχῶς ἢν ἀναγ-
 15 καὶον περιμειληφότες τὸν νεκρὸν ὑπομένειν φυλακῆς
 παρεδρευούσης δημοσίας· οὐ γὰρ δίκαιον ὑπελήφθη
 τὸ τοῦ βίου στερίσκειν τοὺς τὸν βίον τοῖς παισὶ
 διδωκότας, νοουθετήσει δὲ μᾶλλον λύπην ἐχούσῃ
 καὶ μεταμέλειαν ἀποτρέπειν τῶν τοιούτων ἐγκληση-
 20 μάτων· κατὰ δὲ τῶν τέκνων τῶν γονεῖς φονευσάν 8
 των τιμωρίαν ἐξηλλαγμένην ἐθήκαν· ἰδεῖν γὰρ τοὺς
 καταδικασθέντας ἐπὶ τούτοις καλάρμοις ὀξείαις δακτυ-
 λιαῖα μέρη τοῦ σώματος κατατμηθέντας ἐπ' ἀκάνθαις
 κατακείμεθαί ζῶντας· μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις
 25 ἁδικημάτων κρίνοντες τὸ βιαίως τὸ ζῆν ἀφαιρεῖσθαι
 τῶν τὴν ζωὴν αὐτοῖς δεδοκότων. τῶν δὲ γυναικῶν 9
 τῶν καταδικασθεισῶν θανάτῳ τὰς ἐγκόους μὴ θανα-
 τοῦσθαι πρὶν ἢν τέκωσι. καὶ τοῦτο τὸ νόμιμον

3 ἢν om. D   6 τὸν] fort. τῶν   7 ἢ τὸν] ἢ CD   τοῦ-
 τον om. D   8 ταῖς τῶν] τῶν D   19 μεταμέλειαν CF.

πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέδειξαν, ἡγούμενοι
 παντελῶς ἥδικον εἶναι τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τῷ ἀδι-
 κήσαντι τῆς αὐτῆς μετέχειν τιμωρίας, καὶ παρὰ νομήματος ἐνὸς γανομένου παρὰ ὄνοιν λαμβάνειν τὴν
 πρόστιμον, πρὸς δὲ τούτοις κατὰ προαίρεσιν πονη-
 ρὰν συντελεσθέντος τοῦ ἀδικήματος τὸ μηδεμίαν
 πῶ σύνεισιν ἔχον ὑπὸ τὴν ὁμοίαν ἔργειν κόλασιν, τὸ
 δὲ πάντων μέγιστον, ὅτι ταῖς κρούσεσι ἰδίᾳ τῆς
 αἰτίας ἐπειρηγμένης οὐδαμῶς προσήκει τὸ κοινὸν
 10 πατρὸς καὶ μητρὸς τίανον ἀναιρεῖσθαι· ἐπ' ἰσῆς γὰρ
 ἂν τις φανίλους διαλάβοι κριτὰς τοὺς τε τὸν ἐνοχον
 τῷ φόνῳ σώζοντας καὶ τοὺς τὸ μηδὲν ὀλίως ἀδικῆ-
 11 σαι συναναίρουντας. τῶν μὲν οὖν φονικῶν νόμων
 οἱ μέλιστα δοκοῦντες ἐπιτετεῦχθαι τοιοῦτοί τινες
 ἦσαν.

78 Τῶν δ' ἄλλων ὁ μὲν περὶ τῶν πολέμων κείμε-
 νος κατὰ τῶν τὴν τάξιν λιπόντων ἢ τὸ παρὰ γυλθὲν
 ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων μὴ ποιοῦντων ἔταπτε πρόστιμον
 2 οὐ θάνατον, ἀλλὰ τὴν ἐσχάτην ἀτιμίαν· εἰ δ' ὕστε-
 ρον ταῖς ἀνδραγαθίαις ὑπερβάλουντο τὰς ἀτιμίας, εἰς
 τὴν προὑπάφυσιν παρηγείναν ἀποκαθίστα, ἅμα
 μὲν τοῦ νομοθέτου δεινότεραν τιμωρίαν ποιοῦντος
 τὴν ἀτιμίαν ἢ τὸν θάνατον, ἵνα τὸ μέγιστον τῶν
 κακῶν ἰδίᾳ πάντας κρίνουν τὴν αἰσχύνην, ἅμα δὲ
 τοὺς μὲν θανατωθέντας ἡγείτο μηδὲν ὀφελίσειν τὸν
 κοινὸν βίον, τοὺς δὲ ἀτιμωθέντας ἄγαθων πολλῶν
 αἰτίους εἶσεσθαι διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς παρηγείας.

1 κατέδειξαν CF ὁ ἐκτελεσθέντος C ὁ πῶς τοῖς
 12 ἀδικήσαντας ODF 13 ἀναιρεῖν vulg. 20 ἐπι-
 βάλειτο D, ἐπερβάλειτο Π 22 νομοθέταν] θανάτου CD
 (τ. 23 ἢ τὸν θάνατον f. del.).

καὶ τῶν μὲν τὰ ἀπόρρητα τοῖς πολέμοις ἀπαγγε- 3
 λάντων ἐπίτατται ὁ νόμος ἐκτέλεσθαι τὴν γλῶττιν,
 τῶν δὲ τὸ νόμισμα περικυπτόντων ἢ μέτρα καὶ
 σταθμὰ παραποιούντων ἢ παραγλυφόντων τὰς σφρα-
 γίδας, ἐπὶ δὲ τῶν γραμματίων τῶν ψευδεῖς χορη- 5
 γισμοὺς γρηφόντων ἢ ἀφαιρούντων τι τῶν ἐγγεγραμ-
 μένων, καὶ τῶν τὰς ψευδεῖς συγγραφὰς ἐπιφερόντων,
 ἀμφοτέρως ἐκέλευσεν ἀποκόπτεσθαι τὰς χεῖρας, ὅπως
 αἷς ἕκαστος μέρει τοῦ σώματος παρενόμησεν, εἰς
 10 τὰυτα κολαζόμενος αὐτὸς μὲν μέχρι τελευτῆς ἀνά-
 τιν ἐχῇ τὴν συμφορὰν, τοὺς δ' ἄλλους διὰ τῆς ἰδίας
 τιμωρίας νοσήτων ἀποτρίβῃ τῶν ὁμοίων τι πράτ-
 τειν. μικροὶ δὲ καὶ περὶ τῶν γυναικῶν νόμοι παρ' 4
 αὐτοῖς ἐπῆρχον. τοῦ μὲν γὰρ βιασαμένου γυναικα
 15 ἐλευθέραν προσέταξεν ἀποκόπτεσθαι τὰ αἰδοῖα,
 νομίσαντες τὸν τοιοῦτον μὴ πράξει παρανόμῳ τρία
 τὰ μέγιστα τῶν κακῶν ἐνηγοηκέναι, τὴν ὕβριν καὶ
 τὴν φθορὰν καὶ τὴν τῶν τέκνων σύγχυσιν· εἰ δὲ 5
 τις πείσας μοιχέσθαι, τὸν μὲν ἄνδρα ὀρέδοις χεῖρας
 = πληγὰς λεμβάνειν ἐκέλευον, τῆς δὲ γυναικὸς τὴν
 20 ῥίνα κολοβοῦσθαι, ὑποκαμβάνοντες δαίνεσθαι τῆς πρὸς
 ἀσυνγώρητον ἐκράσιαν καλλωπιζομένης ἀφαιρεθῆναι
 τὰ μάλιστα κοσμοῦντα τὴν εὐπρέπειαν.

Τοὺς δὲ περὶ τῶν συμβολαίων νόμους Βορχόριδος 79
 21 εἶναι φασί. προστάττουσι δὲ τοὺς μὲν ἀσύγγραφα
 δανεισαμένους, ἂν μὴ φάσκωσιν ὀφείλειν, ὀμόσας
 ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου, πρῶτον μὲν ὅπως ἐν μεγάλῳ

2 δ om. D   3 ἢ μέτρα ἢ σταθμα D, ἢ ἔτερα καὶ
 ἄσταθμα C, ἢ ἔτερα καὶ σταθμα F   4 ἢ] ἢ τῶν vulg.
 9 ἕκαστος αἷς τοῖς   17 τὰ om. C   24 βορχόριδος D

- 2 τιθέμενοι τοὺς ὅρκους δεισιδαιμονῶσι· προδήλως
 γὰρ ὄντος ὅτι τῷ πολλακις ὁμόσαντι συμβήσεται
 τὴν πίστιν ἀποβαλεῖν, ἵνα τῆς εὐχρηστίας μὴ στε-
 ρηθῇ, περὶ πλείστον πᾶς τις ἔξει τὸ μὴ καταντῶν
 ἐπὶ τὸν ὅρκον· ἐπειθ' ὑπελάμβανεν ὁ νομοθέτης³
 τὴν ὅλην πίστιν ἐν τῇ καλοκάγαθίᾳ ποιήσας προ-
 τρέψασθαι πάντας σπουδαίους εἶναι τοῖς ἥθεσιν,
 ἵνα μὴ πίστειν ἀνάξιοι διαβληθῶσι· πρὸς δὲ τού-
 τοις ἄδικον ἔκρινεν εἶναι τοὺς χωρὶς ὅρκου πιστευ-
 θέντας περὶ τῶν αὐτῶν συμβολαίων ὁμόσαντας μὴ¹⁰
 τυγχάνειν πίστειν. τοὺς δὲ μετὰ συγγραφῆς δανεί-
 σαντας ἐκάλυε διὰ τοῦ τόκου τὸ κεφάλαιον πλείον
 3 ποιεῖν ἢ διπλάσιον. τῶν δὲ ὀφειλόντων τὴν ἔκπρα-
 ξιν τῶν δανείων ἐκ τῆς οὐσίας μόνον ἐποιήσατο,
 τὸ δὲ σῶμα κατ' οὐδένα τρόπον εἴλασεν ὑπάρχειν¹⁵
 ἀγώγιμον, ἡγούμενος δεῖν εἶναι τὰς μὲν κτήσεις
 τῶν ἐργασαμένων ἢ παρὰ κυρίου τινὸς ἐν δωρεαῖς
 λαβόντων, τὰ δὲ σώματα τῶν πόλεων, ἵνα τὰς καθη-
 κοῦσας λειτουργίας ἔχωσιν αἱ πόλεις καὶ κατὰ πό-
 λεμον καὶ κατ' εἰρήνην· λιτοπον γὰρ τὸ στρατιώτην²⁰
 εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος προϊόντα κίνδυνον, εἰ
 τύχοι, πρὸς θάνατον ὑπὸ τοῦ πιστεύσαντος ἀπάγε-
 σθαι, καὶ τῆς τῶν ἰδιωτῶν πλεονεξίας ἕνεκα κιν-
 4 δυνεύειν τὴν κοινὴν ἀπάντων σαιτηρίαν, δοκεῖ δὲ
 καὶ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Σόλων εἰς τὰς Ἀθήνας²⁵
 μετενεγκεῖν, ὃν ὠνόμασε σιμισάγθειαν, ἀπολύσας
 τοὺς πολίτας ἅπαντας τῶν ἐπὶ τοῖς σώμασι πεπι-

4 ἄξει Cobet, ἔξει libri 6 προτρέψασθαι D 20 τὸ
 Bekker, τὸν D, om. CF 23 ἰδίαν D 26 ἀνόμασιν
 εἰσαάγειαν CF, ὠνόμασι μὲν σιμισάγθειαν D.

στευμένων δανείων. μέμφονται δὲ τινες οὐκ ἄλλο- 8
 γως τοῖς πλείστοις τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι νομοθετῶν,
 οἵτινες ὅπλα μὲν καὶ ἔροτρον καὶ ἕλλα τῶν ἀναγκαιο-
 τάτων ἐκώλυσαν ἐνέχυρα λαμβάνεσθαι πρὸς δάνειον,
 5 τοὺς δὲ τούτοις χρησομένους συνεχώρησαν ἐρωγι-
 μους εἶναι.

Ἰππῶν δὲ καὶ περὶ τῶν κλεπτῶν νόμος παρ' 80
 Αἰγυπτίοις ἰδιωτάτος. ἐκέλευε γὰρ τοὺς μὲν βουλο-
 μένους ἔχειν ταύτην τὴν ἐργασίαν ἀπογράφεσθαι
 10 πρὸς τὸν ἀρχίφωρα, καὶ τὸ κλεπὲν ὁμολόγως ἀνα-
 φέειν παραχρῆμα πρὸς ἐκείνους, τοὺς δὲ ἀπολλίσαν-
 τας παραπλησίως ἀπογράφειν ὑπὲρ καθ' ἕκαστον
 91 τῶν ἀπολωλότων, προστιθέντας τὸν τε τόπον καὶ
 τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀπώλεσεν. τούτῳ 2
 15 δὲ τῷ τρόπῳ πάντων ἐτοίμως εὐφρασκομένων, ἴδει
 τὸν ἀπολλίσαντα τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἀξίας δόντα
 κτήσασθαι τὰ ἑαυτοῦ μόνα. ἀδυνάτου γὰρ ὄντος
 τοῦ πάντας ἀποστεῆσαι τῆς κλοπῆς εὖρε πόρον ὁ
 νομοθέτης δι' οὗ πᾶν τὸ ἀπολούμενον σωθήσεται
 20 μικρῶν δεδομένων λύτραν.

Γαμοῦσι δὲ παρ' Αἰγυπτίοις οἱ μὲν ἑρκεῖς μίαν, 3
 τῶν δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος προαιρήται· καὶ τὰ
 γεννώμενα πάντα τρέφουσιν ἐξ ἀνάγκης ἔντεκα τῆς
 πολυκαιθραπίας, ὥς ταύτης μέγιστα συμβαλλομένης
 31 πρὸς εὐδαιμονίαν χώρας τε καὶ πόλεως, νόθον δ'
 οὐδένα τῶν γεννηθέντων νομίζουσιν, οὐδ' ἂν ἐξ
 ἀργυρωνήτου μητρὸς γεννηθῇ· καθόλου γὰρ ἔπει- 4

8 μὲν Dindorf, μή D, om. vulg. 11 δι] τε D 14 ἀπώ-
 λισαι Bekker, ἀπέραις H.

λήψαι τὸν πατέρα μόνον αἴτιον εἶναι τῆς γενέσεως,
 τὴν δὲ μητέρα τροφήν καὶ χώραν [μόνον] παρέχε-
 σθαι τῷ βρέφει, καὶ τῶν δένδρων ἄρρηναι μὲν κα-
 λοῦσι τὰ καρποφόρα, θήλειαν δὲ τὰ μὴ φέροντα τοὺς
 5 καρποὺς, ἐναντίως τοῖς Ἕλλησι, τρέφονται δὲ τὰ
 παῖδια μετὰ τινος εὐχερείας ἀδαπάνου καὶ παντελὸς
 ἀπίστου ἐσθήματα γὰρ αὐτοῖς χορηγοῦσιν ἐκ τινος
 εὐτελείας ἐτοιμῆς γινόμενης, καὶ τῶν ἐκ τῆς βύβλου
 πυθμένων τοὺς θυμαμένους εἰς τὸ πῦρ ἐγκυρῦεσθαι,
 καὶ τῶν ῥιζῶν καὶ τῶν καυλῶν τῶν ἐλείων τὰ μὲν
 10 ὡμά, τὰ δ' ἔρωτες, τὰ δ' ὀπτῶντες, διδόνασιν. ἐν-
 υποδήτων δὲ καὶ γυμνῶν τῶν πλείστων τροφεμένων
 διὰ τὴν εὐκρασίαν τῶν τόπων, τὴν πᾶσαν δαπάνην
 οἱ γονεῖς, ἄχρι ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ τὸ τέκνον, οὐ
 πλείω ποιοῦσι δραχμῶν εἰκοσι. δι' ὅς αἰτίας μέλιστα
 15 τὴν Αἴγυπτον συμβαίνει πολυανθρωπίᾳ διαφέρειν,
 καὶ διὰ τοῦτο πλείστας ἔχειν μεγάλων ἔργων κατα-
 σκευάς.

- 81 Παιδεύουσι δὲ τοὺς νιούς οἱ μὲν ἱεροὺς γράμ-
 ματα διττά, τὰ τε ἱερὰ καλούμενα καὶ τὰ κοινο-
 2 τέρην ἔχοντα τὴν μάθησιν. γεωμετρικὴν δὲ καὶ τὴν
 ἀριθμητικὴν ἐπὶ πλέον ἐκπονοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ πο-
 ταμὸς κατ' ἐνιαυτὸν ποικίλως μετασχηματίζων τὴν
 χώραν πολλὰς καὶ παντοίας ἀμφισβητήσεις ποιεῖ
 5 περὶ τῶν ὄρων τοῖς γειτνιῶσι, ταύτας δ' οὐ ῥάδιον
 ἀκριβῶς ἐξελέγξαι μὴ γεωμέτρον τὴν ἀλήθειαν ἐκ
 3 τῆς ἐμπειρίας μεθοδεύσαντος. ἡ δ' ἀριθμητικὴ πρὸς
 τε τὰς κατὰ τὸν βίον οἰκονομίας αὐτοῖς χρησιμεύει

2 μόνον om. II 12 τῶν πλείστων καὶ γεμνῶν vulg.
 21 δ)] 12 D.

καὶ πρὸς τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα, πρὸς δὲ τοῦ-
 τοις οὐκ ὀλίγα συμβέλλεται καὶ τοῖς τὰ περὶ τὴν
 ἀστρολογίαν ἔκπονοῦσιν. ἐπιμελοὺς γάρ, εἰ καὶ παρὰ
 1 τῶν ἄλλοις, καὶ παρ' Αἰγυπτίοις παρατηρήσεις
 ἐπιτελεῖν οἱ τῶν ἡσטרων τάξεις τε καὶ κινήσεις
 92 καὶ τὰς μὲν περὶ ἐκείνων ἀναγραφὰς ἐξ ἐτῶν ἐπί-
 σταν τῷ πλήθει φυλάττουσιν, ἐκ παλαιῶν χρόνων
 ἐξηλωμένης παρ' αὐτοῖς τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς,
 τίς δὲ τῶν πλανήτων ἀστέρων κινήσεις καὶ περι-
 10 ὁδοὺς καὶ στηριγμούς, ἐτι δὲ τὰς ἐκάστου δυνάμεις
 πρὸς τὰς τῶν ζώων γενέσεις, τίνας αἰεὶ ἀγαθῶν ἢ
 κακῶν ἐπιρρωστικάς, φιλοτιμότερα παρατηρήκει.
 καὶ πολλάκις μὲν τοῖς ἀνθρώποις τῶν αὐτοῖς μελ- 5
 λόντων ἀπαντήσεσθαι κατὰ τὸν βίον προλέγοντες
 13 ἐπιτελεῖν οὐκ ὀλίγας δὲ καρπῶν φθορὰς ἢ
 τοῦναντίον πολυκαρπίας, ἐτι δὲ νόσους κοινὰς ἀν-
 θρώποις ἢ βόσκημασιν ἐσομένας προσημαίνουσι,
 σεισμούς τε καὶ κατακλυσμούς καὶ κομητῶν ἀστέρων
 ἐπιτολὰς καὶ πάντα τὰ τοῖς πολλοῖς ἐδόνατον εἶναι
 20 δοκοῦντα τὴν ἐπίγνωσιν, ἐκ πολλοῦ χρόνου παρατη-
 ρήσεις γεγενημένης, προγιγνώσκουσι. φασὶ δὲ καὶ 6
 τοὺς ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους, ἐποίκους Αἰγυπτίων
 οὕτως, τὴν δόξαν εἶναι τὴν περὶ τῆς ἀστρολογίας
 παρὰ τῶν ἱερέων μαθόντας τῶν Αἰγυπτίων. τὸ δ' 7
 23 ἄλλο πλῆθος τῶν Αἰγυπτίων ἐκ παιδῶν μανθάνει
 παρὰ τῶν πατέρων ἢ συγγενῶν τὰς περὶ ἑκάστον
 βίον ἐπιτηδεύσεις, καθάπερ προειρηκαμεν. γράμματα

1 καὶ τὰ πρὸς γεωμετρίας D 8 ἐπιμελῶς libri, corr.
 Dind. 6 μὲν om. F 9 δὲ scripsi, τε libri 13 τῶν
 αὐτοῖς μ.] περὶ τῶν μ. CF 20 πολλοῦ χρόνου] πολυχρόνου P.

δ' ἐπ' ὀλίγον διδάσκουσιν οὐχ ἅπαντες, ἀλλ' οἱ τὰς τέχνας μεταχειριζόμενοι μάλιστα. παλαιστραὶν δὲ καὶ μουσικὴν οὐ νόμιμόν ἐστι παρ' αὐτοῖς μαρθάνειν· ὑπολαμβάνουσι γὰρ ἐκ μὲν τῶν καθ' ἡμέραν ἐν τῇ παλαιστρᾷ γυμνασίῳ τοὺς νῦν οὐχ ὑγίαν εἶναι, ἀλλὰ θάμην ὀλιγοχρόνιον καὶ παντελῶς ἐπικινδυνόν, τὴν δὲ μουσικὴν νομίζουσιν οὐ μόνον ἄχρηστον ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ βλαβεράν, ὥς [ἐν] ἐκδηλίονσαν τὰς τῶν ἀκουόντων ψυχάς.

- 82 Τὰς δὲ νόσους προκαταλαμβανόμενοι θεραπεύουσι τὰ σώματα κλυσμοῖς καὶ νηστείαις καὶ ἐμέτοις, ἐνίοτε μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐνίοτε δὲ τρεῖς ἢ 2 τέτταρας ἡμέρας διαλείποντες. φασὶ γὰρ πάσης τροφῆς ἀναδοθείσης τὸ πλέον εἶναι περιττόν, ὅφ' οὐ γεννάσθαι τὰς νόσους· ὥστε τὴν προσηγμένην 3 θεραπείαν ἀναιροῦσαν τὰς ἀρχὰς τῆς νόσου μάλιστα 4 ἂν παρασκευάσαι τὴν ὑγίαν. κατὰ δὲ τὰς στρατείας καὶ τὰς ἐπὶ τῆς χώρας ἐκδημίας θεραπεύονται πάντες οὐδένα μισθὸν ἰδίᾳ διδόντες· οἱ γὰρ ἱατροὶ τὰς μὲν τροφὰς ἐκ τοῦ κοινοῦ λαμβάνουσι, τὰς δὲ 5 θεραπείας προσέγουσι κατὰ νόμον ἔγγραφον, ὑπὸ 6 πολλῶν καὶ διδουζασμένων ἱατρῶν ἀρχαίων συγγεγραμμένον. καὶ τοῖς ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλου νόμοις ἐνταγινωσκομένοις ἀκολουθήσαντες ἐδυνάτησθαι σῶσαι τὸν κáμνοντα, ἀθῶοι παντὸς ἐγκλήματος ἀπο- 7 λύονται, εἰάν τι παρὰ τὰ γεγραμμένα ποιήσωσι,

1 διδάσκονται Reiske (cf. p. 136, 19) 7 δὲ] τε D
 8 ἂν del. Hertlein 9 ἀκουόντων] ἀνδρῶν II 17 τὴν
 om. D 18 ἐπὶ om. V, ἐκ vel ἀπὸ Reiske 21 ἐπὶ Din-
 dorf, ἀπὸ libri 26 τι om. vulg.

θατάτου κρίσιν ὑπομένουσιν. ἡγουμένου τοῦ νομο-
θέτου τῆς ἐκ πολλῶν χρόνων παρατετηρημένης θιρα-
πίας καὶ συντεταγμένης ἐπὶ τῶν ἀρίστων τεχνιτῶν
ὁλίγων ἂν γενέσθαι συνεσιώτερος.

- 2 Περὶ δὲ τῶν ἀφιερωμένων ζώων κατ' Αἴγυπτον 83
εἰκότως φαίνεται πολλοῖς παραδόξον τὸ γινόμενον
καὶ ζητήσεως ἄξιον. σέβονται γὰρ ἕνια τῶν ζώων
Αἰγύπτιοι καθ' ὑπερβολὴν οὐ ζῶντα μόνον, ἀλλὰ
καὶ τελευτήσαντα, οἷον αἰλούρους καὶ τοὺς ἰχνεύ-
10 μονας καὶ κύνας, ἐτι δ' ἰέρακας καὶ τὰς καλουμένας
παρ' αὐτοῖς ἱβεις, πρὸς δὲ τούτοις τοὺς τε λύκους
καὶ τοὺς κροκοδείλους καὶ ἕτερα τοιαῦτα πλείω, περὶ
ῶν τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι πειρασόμεθα, βραχέα πρό-
τερον ὑπὲρ αὐτῶν διελθόντες. πρῶτον μὲν γὰρ 2
15 ἑκάστῳ γένηι τῶν σεβασμῶν τυγχανόντων ζώων
ἀφιέρωται χώρα φέρουσα πρόσδοτον ἀρκοῦσαν εἰς
ἐπιμέλειαν καὶ τροφήν αὐτῶν· ποιοῦνται δὲ καὶ
θεοῖς τισὶν εὐχὰς ὑπὲρ τῶν παιδῶν οἱ κατ' Αἴγυ-
πτον τῶν ἐκ τῆς νόσου σωθέντων· ζυγῆσαντες γὰρ
20 τὰς τρίχας καὶ πρὸς ἀργύριον ἢ χρυσίον στήσαντες
διδόασιν τὸ νόμισμα τοῖς ἐπιμελομένοις τῶν προειρη-
μένων ζώων. οἱ δὲ τοῖς μὲν ἰέρακι κράα κατατέμνον· 3
τες καὶ προσκαλοῦμενοι μεγάλῃ τῇ φωνῇ πετομένοις
ἀναρρίπτουσι, μίχρη ἂν δέξωνται, τοῖς δ' αἰλούροις
25 καὶ τοῖς ἰχνεύμοσι καταθρύπτοντες τοὺς ἄρτους εἰς
γάλα καὶ πομπύζοντες παρατιθέασιν ἢ τῶν ἰχθύων
τῶν ἐκ τοῦ Νείλου κατατέμνοντες ὡμῶς σιτίζουσιν·

9 οἷον] τοὺς τε add. II ἰχνεύμονας] καὶ νεφέρας
add. F 14 διαλεχθέντες II 16 πρόσδοτον φέρουσα vulg.
18 παιδίων vulg. 27 ὡμῶς em. CF

ὡσπύτως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἑκάστῳ γένη τὴν
 1 ἰσχύονσαν τροφὴν χορηγοῦσι. τὰς δὲ γινόμενας
 περὶ ταῦτα λειτουργίας οὐχ οἷον ἐκκλίνουσιν ἢ τοῖς
 ὄχλοις γενέσθαι καταφανέως ἐπεισχέοντα, τούτων-
 2 τόν δ' ὥς περὶ τὰς μεγίστας τῶν θιῶν γινόμενοι τιμὰς
 αἰνυμένοι καὶ μετὰ σημείων ἰδίων περιέρχονται
 τὰς πόλεις καὶ τὴν χώραν. πόρωθεν δ' ὄντες φαν-
 3 ροὶ τῶν ζώων ἔχουσι τὴν ἐπιμέλειαν, ὑπὸ τῶν 94
 ἐπαντάντων προσκυνοῦνται καὶ τιμῶνται. ὅταν δ'
 ἀποθῇ τι τῶν ἐρημέων, σινδόνι κατακαλύψαν- 10
 4 τες καὶ μετ' οἰμωγῆς τὰ στήθη καταπληξάμενοι
 φέρουσιν εἰς τὰς ταφικάς· ἔπειτα θεραπευθέντων
 αὐτῶν καθρίαι καὶ τοῖς δυναμένοις εὐωδία παρέχ-
 5 σθαι καὶ πολυχρόνιον τοῦ σώματος τήρησιν θέπου-
 6 σιν ἐν ἱεραῖς θήκαις. ὅς δ' ἐν τούτων τι τῶν ζώων 15
 ἑκὼν διαφθείρη, θανάτῳ περιπίπτει, πλὴν ἐν
 αἰλουρον ἢ τὴν ἴβιν ἀποκτείνῃ· ταῦτα δὲ ἐκὼν τε
 ἑκὼν ἴαν τι ἑκὼν ἀποκτείνῃ, πάντως θανάτῳ περι-
 7 πίπτει, τῶν ὄχλων συντρέχόντων καὶ τὸν πρᾶξαντα
 δεινότατα διατιθέντων, καὶ τοῦτ' ἐνίοτε πραιτόντων 20
 8 ἐνευ κρίσεως. διὰ δὲ τὸν ἐπὶ τούτοις φόβον οἱ
 θιμαύμενοι τεθνηκόες τι τούτων τῶν ζώων ἀποστάν-
 9 τας μακρὰν βοῶσιν ὀδυρόμενοί τε καὶ μαρτυρόμενοι
 κατελθῆναι [αὐτὸ] τετελευτηκόες. οὕτως δ' ἐν τοῖς
 τῶν ὄχλων ψυχαῖς ἐντέτηκεν ἢ πρὸς τὰ ζῶα ταῦτα 25
 διυσιδαιμονία καὶ τοῖς πάθεσιν ἀμεταθέτως ἕκαστος
 διάκειται πρὸς τὴν τούτων τιμὴν, ὥστε καὶ καθ' ὅν

5 ὡς περὶ Dindorf, ὡς περὶ εἰς libri. 9 ἀπακτόντων Wea.,
 τῶν C, αὐτῶν G, ἀπακτων cet. 15 ἐν om. D. 24 αὐτὸ
 Reiske, om. D, τὸ vulg. 25 ὄχλων] ἀσθμαίνοντες II.

χρόνον Ἰππολιμαῖος μὲν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ Ῥωμαίων
 οὕτω προσεγγρόμετο φίλος, οἱ δ' ὅχλοι πᾶσαν εἰσ-
 εφέροντο σπουδὴν ἐκθεραπεύοντες τοῖς παρεπιδη-
 μούντας τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας καὶ σπεύδοντες μη-
 5 δεμίαν ἀφορμὴν ἐγκλήματος ἢ πολέμου δοῦναι διὰ
 τὸν φόβον, ἀποκτείναντος Ῥωμαίου τινὸς αἰλουρον,
 καὶ τοῦ πλήθους συνεδραμόντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ
 πράξαντος, οὐθ' οἱ περιφθίνοντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 ἔρχοντες ἐπὶ τὴν παραίτησιν οὐθ' ὁ κοινὸς ἀπὸ
 10 τῆς Ῥώμης φόβος ἰσχύειν ἐξελίσσθαι τῆς τιμωρίας
 τὸν ἄνθρωπον, καίπερ ἀκουσίως τοῦτο πεπραχότα
 καὶ τοῦτ' οὐκ ἐξ ἀκοῆς ἡμεῖς ἱστοροῦμεν, ἀλλ' οὐ
 αὐτοὶ κατὰ τὴν γεγεννημένην ἡμῖν ἐπιδημίαν κατ'
 Αἴγυπτον ἱερακότες. ἐπίσταν δὲ φαινομένων πολ- 84
 15 λοῖς τῶν εἰρημένων καὶ μύθοις παραπλησίωσιν πολλῶ
 παραδοξότερα φανήσεται τὰ μετὰ ταῦτα ὀηθησόμενα.
 λιμῶ γάρ ποτε πιεζομένων τῶν κατ' Αἴγυπτον φασί
 πολλοὺς ἐλλήλων μὲν ἄψασθαι διὰ τὴν ἐνδειαν,
 τῶν δ' ἀφιερωμένων ζώων τὸ παρέπαν μὴδ' αἰτίαν
 20 σκεῖν μηδένα προσενηγέχθαι. ἀλλὰ μὴν γε καὶ καθ' 2
 ἣν ἂν οἰκίαν εὗρεθῇ κύων τετελευτηκώς, ξυρῶνται
 πάντες οἱ κατ' οἶκον ὄντες ὅλοι τὸ σῶμα καὶ ποι-
 οῦνται πένθος, καὶ τὸ τοῦτον θαυμασιώτερον, εἰν
 οἶνος ἢ σίτος ἢ τι τῶν πρὸς τὸν βίον ἀναγκαίων
 25 τυγχάνῃ κείμενον ἐν τοῖς οἰκήμασιν οὐ τὸ ζῆν ἐξ-
 ἑλίπῃ τι τῶν θηρίων, οὐκ ἂν ἐτι χρήσασθαι πρὸς
 30 οὐδὲν αὐτοῖς ὑπομείναιαν. καὶ ἐν ἑλλή χώρῃ που
 στρατευόμενοι τύχῳσι, λυτρούμενοι τοὺς αἰλούρους 3

2 προσεγγρόμετο vulg. 4 τῶν ἀπὸ σπ. D 22 δέντες
 del. Eichenl. 23 λυτρούμενοι vulg.

καὶ τοὺς ἱέρακας κατέγουσιν εἰς Αἴγυπτον· καὶ τοῦτο
 πράττουσιν ἐνίοτε τῶν ἐφοδίων αὐτοῖς ὑπολιπόν-
 4 των. τὰ δὲ γινόμενα περὶ τὸν Ἄσιν τὸν ἐν Μέμφει
 [ποικίλον] καὶ τὸν Μνεθιν τὸν ἐν Ἡλιουπόλει καὶ
 τὰ περὶ τὸν τράγον τὸν ἐν Μένδητι, πρὸς δὲ τοῦ- 5
 τοις τὸν κροκόδειλον τὸν κατὰ τὴν Μοΐριδος λίμνην
 καὶ τὸν λέοντα τὸν τρεφόμενον ἐν τῇ καλουμένῃ
 Λεόντων πόλει, καὶ πολλὰ τοιαῦθ' ἕτερα, διηγήσα-
 σθαι μὲν εὐχερὲς, ἀπαγγεῖλанта δὲ πιστευθῆναι παρὰ
 6 τοῖς μὴ τεθιαμένοις δύσκολον. ταῦτα γὰρ ἐν ἱεροῖς 10
 μὲν περιβόλοις τρέφεται, θεραπεύουσι δ' αὐτὰ πολλοὶ
 τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν τροφὰς διδόντες τὰς πολυ-
 τελεστάτας· σέμιδυλιν γὰρ ἢ χόνδρον ἔφονται ἐν
 γάλακτι καὶ πύρματι παντοδαπὴ μέλιτι φυρῶντες,
 καὶ κρέα χήνεια τὰ μὲν ἔφονται, τὰ δ' ὀπτῶντες 15
 ἀνεκλείπτως χορηγοῦσι, τοῖς δ' ὁμοφάγοις πολλὰ
 τῶν ὀρνέων θηρεύοντες παραβάλλουσι, καὶ τὸ καθ-
 ὅλου μεγάλην εἰσφέρουσι σπουδὴν εἰς τὴν πολυ-
 8 τέλειαν τῆς τροφῆς. λουτροῖς τε χλιαροῖς χρώμενοι
 καὶ μύροις τοῖς κρατίστοις ἀλείφοντες καὶ παντο- 20
 δαπὰς εὐωδίας θυμιῶντες οὐ διαλείπουσι, στρωμνὰς
 τε τὰς πολυτελεστάτας καὶ κόσμον εὐπρεπῆ χορη-
 γοῦσι, καὶ τῶν συνουσιῶν ὅπως τυγχάνῃ κατὰ φύσιν
 φροντίδα ποιοῦνται τὴν μεγίστην, πρὸς δὲ τοῦτοις
 ὁμοφάλους θηλείας ἐκάστῳ τῶν ζῴων τὰς εὐειδε- 25
 στάτας συντρέφουσιν, ὥς παλλακίδας προσαγορεύουσι
 καὶ θεραπεύουσι ταῖς μεγίσταις δαπάναις καὶ λει-

1 ἀπαγορεύει vulg. 4 ποικίλον om. C 6 τὸν ἐν τῇ
 Μ. λίμνῃ II Μυρίδος F 7 καλουμένη om. vulg. 22
 ἐπικρεπῆ malim 27 μεγίσταις] ἐπερβαλλόνταις D.

τουργίαις. εἰν δὲ τελευτήσῃ τι, πενθοῦσι μὲν ἴσα τ
 τοῖς ἀγαπητῶν τέκνων στερομένους, θάπτουσι δὲ οὐ
 κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν, ἀλλὰ πολὺ τὴν ἀξίαν
 τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ὑπερβάλλοντες. μετὰ γὰρ τὴν 8
 3 Ἀλεξάνδρου τελευτήν, Πτολεμαίου τοῦ Λάγρου παρι-
 ληφότος ἔσθι τὴν Αἴγυπτον, ἔτυχεν ἐν Μίμφει τε-
 λευτήσας ὁ Ἄπις γῆρας· ὁ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν ἔχων
 αὐτοῦ τὴν ταῖς ἡτοιμασμένην χορηγίαν, οὐσαν πᾶν
 πολλήν, εἰς ταφὴν ἔπασαν ἰδαπάνησε καὶ παρὰ τοῦ
 10 Πτολεμαίου πεντήκοντα ἀργυρίον τάλαντα προσ-
 εδανείσατο. καὶ καθ' ἡμᾶς δὲ τινες τῶν τὰ ξῶτα
 ταῦτα τρεφόντων εἰς τὰς ταφὰς αὐτῶν οὐκ ἔλαττον
 τῶν ἑκατὸν τάλαντων δεδαπανήκασιν.

Προσθετέον δὲ τοῖς εἰρημένοις τὰ λειπόμενα 85
 15 τῶν γινομένων περὶ τὸν ἱερὸν ταῦρον τὸν ὀνομαζό-
 μενον Ἄπιν. ὅταν γὰρ τελευτήσας ταφῇ μεγαλο-
 πρεπῶς, ζητοῦσιν οἱ περὶ ταῦτ' ὄντις ἱερεῖς μόσχον
 ἔχοντα κατὰ τὸ σῶμα παράσημα τὰ παραπλήσια τῷ
 20 96 προῦπάφξαντι· ὅταν δ' εὗρεθῇ, τὰ μὲν πλήθη τοῦ 2
 πένθους ἀπολύεται, τῶν δ' ἱερέων οἷς ἐστὶν ἐπι-
 μελὴς ἔχουσι τὸν μόσχον τὸ μὲν πρῶτον εἰς Νεῖλου
 πόλιν, ἐν ᾗ τρέφουσιν αὐτὸν ἐφ' ἡμέρας τετταρά-
 21 100 κοντα, ἔπειτ' εἰς θαλαμῆγόν ναὺν οἰκημα κεχρυσω-
 μένον ἔχουσιν ἐμβιβάσαντες ὡς θεὸν ἀνάγουσιν εἰς
 Μίμφιν εἰς τὸ τοῦ Ἡφαίστου τέμενος· ἐν δὲ ταῖς 3
 προσηγμέναις τετταράκονθ' ἡμέραις μόνον ὀρῶσιν
 αὐτὸν αἱ γυναῖκες κατὰ πρόσωπον ἰστέμεναι καὶ
 δεικνύουσιν ἀνασυνάμεναι τὰ ἑαυτῶν γεννητικά.

1. τ. Dindorf, eis libri πνεύματι] ποιοῦσι II 7 γη-
 φαίος CDF (II 34,6 35,6).

μόρια, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἅπαντες κενεούμενον
 1 εἶναι εἰς θεῶν αὐτὰς ἐρχεσθαι τοῦτω τῷ θεῷ. τῆς
 δὲ τοῦ βοῦς τούτου τιμῆς αἰτίαν ἱνοὶ φέρουσι λί-
 γοντας ὅτι τελευτήσαντος Ὀσίριδος εἰς τοῦτον ἡ
 συζὴ μετίστη, καὶ διὰ ταῦτα διατελεῖ μέχρι τοῦ
 νῦν αἰὶ κατὰ τὰς ἀναδιξίς αὐτοῦ μαθηταιμένη
 2 πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους· ἱνοὶ δὲ λέγουσι τελευ-
 τήσαντος Ὀσίριδος ἐπὶ Τυφῶνος τὰ μέλη συναγα-
 γοῦσαν τὴν Ἰσιν εἰς βοῶν-ξυλίνην ἐμβαλεῖν βύσσιναν
 περιβέβλημένην, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν πόλιν ὄνο-
 10 μασθῆναι Βουσίριν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα μυθολογεῖται
 περὶ τοῦ Ἀπιδος, ὑπὲρ ὧν μακρὸν ἡγούμεθα τὰ
 καθ' ἕκαστον διεξιῖναι.

80 Πάντα δὲ θαυμάσια καὶ μίζω πίστεως ἐπιτε-
 λαῦντες οἱ κατ' Αἴγυπτον εἰς τὰ τιμώμενα ζῶα πολ-
 λὴν ἐποπλίαν παρέχονται τοῖς τὰς αἰτίας τούτων
 2 ζητοῦσιν. οἱ μὲν οἶν ἱερῆς κτήτων ἐπορρητόν τι
 ὄγμα περὶ τούτων ἔχουσιν, ὃ προειρήκαμεν ἐν τοῖς
 θεολογουμένοις ἐπ' αὐτῶν, οἱ δὲ πολλοὶ τῶν Αἴγυ-
 πτίων ἱερῆς αἰτίας ταύτας ἀποδιδόουσιν, ὧν τὴν μὲν
 10 πρώτην μυθώδη παντελῶς καὶ τῆς ἀρχαϊκῆς ἐπιό-
 3 τητος οἰκίαν. φασὶ γάρ τοις ἐξ ἀρχῆς γενομένοις
 θεοῖς, ὀλίγοντες ὄντας καὶ κατισχυομένους ὑπὸ τοῦ
 πλείονος καὶ τῆς ἀνομίας τῶν γηγενῶν ἀνθρώπων,
 ὁμοιωθῆναι τισι ζώοις, καὶ διὰ τοῦ τοιούτου τῶν
 15 πον διαφνελεῖν τὴν ὁμότητα καὶ βίαν αὐτῶν ὕστε-
 ρον δὲ τῶν κατὰ τὸν κόσμον πάντων κρατήσονται,

ὁ συζὴ] νέτος add. vulg. διετελεῖ D 9 βύσσιναν
 DF(C); βύσσιναν add. 12 αἰ] αἰ D τὰ Hentlein, τὰ libri
 14 κίττω] κίττω D 19 ἐπ' αὐτῶν om. II.

καὶ τοῖς αἰτίοις τῆς ἐξ ἀρχῆς σωτηρίας χάριν ἀπο-
 διδόντας, ἀφαιρῶσαι τὰς φύσεις αὐτῶν οἷς ἀφαι-
 ροῦντο, καὶ καταδείξαι τοῖς ἀνθρώποις τὸ τρέ-
 φαιν μὲν ζῶντα πολυτελῶς, θάπτειν δὲ τελευτήσαντα.
 2 δευτέρως δὲ λέγουσιν αἰτίαν, ὅτι τὸ παλαιὸν οἱ 4
 κατ' Αἴγυπτον διὰ τὴν ἐταξίαν τὴν ἐν τῷ στρατο-
 07 πίδω πολλὰς μάχαις ὑπὸ τῶν πλησιοχώρων ἡττη-
 θέντες ἐπινόησαν σύνθημα φορεῖν ἐπὶ τῶν τογμῶ-
 των. φασὶν οὖν κατασκευάσαντας εἰκόνας τῶν ζώων 6
 10 αὐτῶν τιμῶσι, καὶ πῆξαντας ἐπὶ σκευῶν, φορεῖν
 τοὺς ἡγεμόνας, καὶ διὰ τοῦτον τοῦ τρόπου γνωρί-
 ζειν ἕκαστον ἢ ἐν συντάξει· μεγάλα δὲ συμβαλ-
 λομένης αὐτοῖς τῆς διὰ τούτων εὐταξίας πρὸς τὴν
 νίκην, δοῦναι τῆς σωτηρίας αἰτία γεγονέναι τὰ ζῶα·
 15 χάριν οὖν αὐτοῖς τοὺς ἀνθρώπους ἀποδοῦναι βου-
 λομένους εἰς ἔθος κατατάξαι τῶν εἰκασθέντων τότε
 μηδὲν κτείνου, ἀλλὰ σεβομένους ἀπονέμειν τὴν
 προσηγμένην ἐπιμέλειαν καὶ τιμὴν. τρίτην δ' αἰτίαν 87
 φέρουσι τῆς ἀμφισβητήσεως τῶν ζώων τὴν χρείαν,
 20 ἣν ἕκαστον αὐτῶν προσφέρεται πρὸς τὴν ὠφελειαν
 τοῦ κοινοῦ βίου καὶ τῶν ἀνθρώπων. τὴν μὲν γὰρ 2
 θήλειαν βοῦν ἐργάτας τίττειν καὶ τὴν ἑλαφράν τῆς
 γῆς ἔροθν, τὰ δὲ πρόβατα δις μὲν τίττειν καὶ τοῖς
 ἐρίοις τὴν σκέπην ἅμα καὶ τὴν εὐσχημοσύνην περι-
 25 ποιῶν, τῷ δὲ γάλακτι καὶ τῷ τυρῷ τροφὰς παρ-
 ἔχεισθαι προσηγεῖς ἅμα καὶ διαφυλεῖς. τὸν δὲ κύνα
 πρὸς τὰς θήρας εἶναι χρήσιμον καὶ πρὸς τὴν
 φυλακὴν· διόπερ τὸν θεὸν τὸν παρ' αὐτοῖς καλεῖ-

10 αὐτῶν O 12 τάξας O μέγα D 20 προσφε-
 ρται D 24 ἅμα om. D 26 ἅμα δὲ καὶ D 27 τε om. D.

μένον Ἀφουβιν παραισάγουσι κυνὸς ἔχοντα κεφαλὴν,
 ἰμφαίνοντες ὅτι σωματοφύλαξ ἦν τῶν περὶ τὸν
 3 Ὀσίριν καὶ τὴν Ἰσιν. ἐνιοὶ δὲ φασὶ τῆς Ἰσίδος προ-
 ηγουμένους τοὺς κύνας καθ' ὃν καιρὸν ἐξήτει τὸν
 Ὀσίριν, τὰ τε θηρία καὶ τοὺς ἀπαντῶντας ἀπείργειν,
 5 ἔτι δ' εὐνοϊκῶς διακειμένους συζητεῖν ὠρουμένους·
 διὸ καὶ τοῖς Ἰσείοις προχορεύεσθαι τοὺς κύνας
 κατὰ τὴν πομπήν, τῶν καταδειξάντων τοῦτο τὸ
 νόμιμον σημαινόντων τὴν παλαιὰν τοῦ ζῆφου χάριν.
 4 καὶ τὸν μὲν αἰλουρον πρὸς τε τὰς ἰσπίδας θανάσιμα το
 δακνούσας εὐθιτον ὑπάρχειν καὶ τάλλα δάκναι τῶν
 ἰοπετῶν, τὸν δ' ἰχνεύμονα τῶν κροκοδείλων παρα-
 τηροῦντα τοὺς γόνους τὰ καταληφθέντα τῶν ψῶν
 συντρίβειν, καὶ ταῦτ' ἐπιμελῶς καὶ φιλοτίμως ἐνερ-
 5 γεῖν μηδὲν ὀφειλούμενον. τοῦτο δ' εἰ μὴ συνέβαινε το
 γίνεσθαι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν γεννωμένων θηρίων
 ἄβατον ἂν γενέσθαι τὸν ποταμὸν. ἀπόλλυσθαι δὲ
 καὶ τοὺς κροκοδείλους αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ προειρη-
 μένου ζῆφου παραδόξως καὶ παντελῶς ἀπιστουμένη
 μεθόδῳ· τοὺς γὰρ ἰχνεύμονας κυλιόμενους ἐν τῷ
 10 πηλῷ χροσόντων αὐτῶν καθ' ὃν ἂν χρόνον ἐπὶ τῆς
 χέρσου καθεύδωσιν εἰσπηδᾶν διὰ τοῦ στόματος εἰς
 μέσον τὸ σῶμα· ἔπειτα συντόμως τὴν κοιλίαν δια-
 φαγόντας αὐτοὺς μὲν ἀκινδύνως ἐξιέναι, τοὺς δὲ
 6 τοῦτο παθόντας νεκροὺς ποιεῖν παραχρῆμα. τῶν δ' ὀ-
 ρυγίων τὴν μὲν ἴβιν χρησίμην ὑπάρχειν πρὸς τε
 τοὺς ὄφεις καὶ τὰς ἀκρίδας καὶ τὰς κάμπας, τὸν δ'

3 ἰσιος D   7 τοῖς Ἰσείοις] τῆς ἰσιος D   11 τάλλα]
 τὰ uidd. D   15 καταληφθέντα E, καταλειφθέντα ceteri
 24 ἀκινδύνως vulg.

ἰέρακε πρὸς τοὺς σκυρπίους καὶ κεράστας καὶ τὰ
 μικρὰ τῶν θανάτων θηρίων τὰ μάλιστα τοὺς ἀνθρώ-
 πους ἀναιροῦντα. ἄνιοι δὲ λέγουσι τιμᾶσθαι τὸ γ
 ζῶον τοῦτο διὰ τὸ τοὺς μάντις οἰωνοῖς τοῖς ἰέραξι
 5 χρωμένους προλέγειν τὰ μέλλοντα τοῖς Αἰγυπτίοις.
 τινὲς δὲ φασιν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἰέρακα ἢ
 βιβλίον ἐνεγκὲν εἰς θήβας τοῖς ἱερεῦσι φοινικῶ
 ῥήματι περιειλημένον, ἔχον γεγραμμένας τὰς τῶν
 θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς· διὸ καὶ τοὺς ἱερο-
 10 γραμματεῖς φορεῖν φοινικοῦν ῥήμμα καὶ πτερόν ἰέρα-
 κος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. τὸν δ' αὖτὸν Θηβαῖοι τιμῶσι γ
 διὰ τὸ βασιλικὸν εἶναι δοκεῖν τοῦτο τὸ ζῶον καὶ τοῦ
 Διὸς ἔξιον. τὸν δὲ τράγον ἀπεθέωσαν, καθάπερ καὶ 88
 παρὰ τοῖς Ἕλλησι τιμιμῶσθαι λέγουσι τὸν Πρίαπον,
 15 διὰ τὸ γυννητικὸν μόριον· τὸ μὲν γὰρ ζῶον εἶναι
 τοῦτο κατωφερότατον πρὸς τὰς συνουσίας, τὸ δὲ
 μόριον τοῦ σώματος τὸ τῆς γενέσεως αἰτίον τιμᾶσθαι
 προσήκοντως, ὥς ἂν ὑπάρχον ἀρχέγονον τῆς τῶν
 ζώων φύσεως. καθόλου δὲ τὸ αἰδοῖον οὐκ Αἴγυ- 2
 20 πτίους μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους
 καθιερωκέναι κατὰ τὰς τελετάς, ὥς αἰτίον τῆς τῶν
 ζώων γενέσεως τοὺς τε ἱερεῖς τοὺς περιλαμβόντας
 τὰς πατρικὰς ἱερωσύνας κατ' Αἴγυπτον τοῦτω τῷ
 θεῷ πρῶτον μνεῖσθαι. καὶ τοὺς Πῆρας δὲ καὶ τοὺς 3
 25 Σατύρους φασὶν ἔνεκα τῆς αὐτῆς αἰτίας τιμᾶσθαι
 παρ' ἀνθρώποις· διὸ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἀνατι-
 θέναι τοὺς πλείστους ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐντεταμένους καὶ

1 πρὸς] πρὸς τε F καὶ τοὺς κεφ. vulg. 3 ἀναιροῦντα]
 ἀπιτθεύοντα καὶ ἀναιροῦντα D 5 περιειλημένον D, περι-
 διδεμένον II 9 διὸ] διόπερ vulg. 23 τὰς om. vulg.

τῇ τοῦ τράγου φύσει παραπλησίως· τὸ γὰρ ζῶον
 τοῦτο παραδεδοσθαι πρὸς τὰς συνουσίας ὑπάρχειν
 ἐνεργέστατον· ἐκείνοις οὖν διὰ ταύτης τῆς ἐμφάσεως
 χάριν ἀποδιδόναι περὶ τῆς πολυτελείας τῆς ἐκυτῶν.
 4 τοὺς δὲ τιμῶντας τοὺς ἱεροὺς, λέγω δὲ τὸν τε Ἄπιν
 καὶ τὸν Μινεῦν, τιμᾶσθαι παραπλησίως τοῖς θεοῖς,
 Ὀσίριδος καταδείξαντος, ἅμα μὲν διὰ τὴν τῆς γεω-
 γίας χρείαν, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ τῶν εὐρόιτων τοὺς
 καρποὺς τὴν δόξαν ταῖς τούτων ἐργασίαις παρῆναι
 5 σιμον γιγνέναι τοῖς μεταγινεστέροις εἰς ἅπαντα
 τὸν αἰῶνα. τοῖς δὲ πυρροῦς βοῦς συγχωρηθῆναι
 6 θύειν διὰ τὸ δοκεῖν τοιοῦτον τῷ χρώματι γηινόν
 εἶναι Τυφῶνα τὸν ἐπιβουλεύσαντα μὲν Ὀσίριδι, τι-
 χόντα δὲ τιμωρίας ἐπὶ τῆς Ἰσιδος διὰ τὸν τάνδρῶς
 7 φόνον. καὶ τῶν ἀνθρώπων δὲ τοὺς ὁμοχρωμάτους
 τῷ Τυφῶνι τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν βασιλέων φασὶ
 θύεσθαι πρὸς τῷ τάφῳ τῷ Ὀσίριδος· τῶν μὲν οὖν
 Αἰγυπτίων ὀλέγουσι τινὰς εὐρίσκεισθαι πυρροῦς, τῶν
 8 δὲ ξένων τοὺς πλείους· διὸ καὶ περὶ τῆς Βουσίριδος
 ξενοκτονίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐνισχυσαὶ τὸν μῦ-
 9 θον, οὐ τοῦ βασιλέως ὀνομαζομένου Βουσίριδος,
 ἀλλὰ τοῦ Ὀσίριδος τάφου ταύτην ἔχοντος τὴν προσ-
 10 ῆγορίαν κατὰ τὴν τῶν ἑγχωρίων διάλεκτον. τοὺς
 δὲ λύκους τιμᾶσθαι λέγουσι διὰ τὴν πρὸς τοὺς κύ-
 νας τῆς φύσεως ὁμοιότητα· βραχὺ γὰρ διαλέττον-
 11 τας αὐτοὺς ταῖς φύσεσι ταῖς ἐπιμιξίαις ζῶοναί τινι
 ἀλλήλων. φέρουσι δ' Αἰγύπτιοι καὶ ἑλλην αἰτίαν

8 ἐκείνου τοῦ. 8 τοὺς ἱεροὺς] ἱεροὺς D 9 εὐρί-
 γασίας OF 17 τῷ Ὀσ.] τοῦ Ὀσ. B 27 δὲ καὶ ἄλλην
 αἰτίαν Αἰγύπτιοι vulg.

τῆς τοῦ ζῳίου τοῦτου τιμῆς μυθικωτέραν· τὸ γὰρ
 παλαιὸν φασὶ τῆς Ἰσιδος μετὰ τοῦ παιδὸς Ὁρου
 μελλούσης διαγωνίζεσθαι πρὸς Τυφῶνα παραγνέ-
 σθαι βοηθὸν ἐξ ἧδον τὸν Ὅσιριν τῷ τέκνῳ καὶ τῇ
 γυναικὶ λύκῳ τὴν ὄψιν ὁμοιωθέντα· ἀναιρεθέντος
 οὖν τοῦ Τυφῶνος τοὺς κρατήσαντας καταδείξει τι-
 μῶν τὸ ζῳιον οὐ τῆς ὕψους ἐπιφανείσης· τὸ νικῶν
 ἐπηκολούθησεν. ἔνιοι δὲ λέγουσι, τῶν Αἰθιοπῶν
 στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον, ἀθροισθείσας
 10 παμπληθεῖς ἡγέλας λύκων ἐκδιώξαι τοὺς ἐπιλθόν-
 τας ἐκ τῆς χώρας ὑπὲρ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἐλε-
 φαντίνην· διὰ καὶ τὸν τε νομὸν ἐκείνον Λεκοπολί-
 τιν ὀνομασθῆναι καὶ τὰ ζῷα τὰ προειρημένα τυχεῖν
 τῆς τιμῆς.

15 Αἰεῖται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τῆς τῶν κροκοδεί- 89
 λων ἀποθιώσεως, ὑπὲρ ἧς οἱ πλείστοι διαποροῦσι
 πῶς τῶν θηρίων τούτων σαρκοφαγούντων τοὺς ἀν-
 θρώπους ἐνομοθετήθη τιμῶν ἴσα θεοῖς τοῖς τὰ δι-
 νάτα διατιθέντας. φασὶν οὖν τῆς χώρας τὴν ὀχυ- 2
 20 ρότητα παρέχεσθαι μὴ μόνον τὸν ποταμὸν, ἀλλὰ
 καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς ἐν αὐτῷ κροκοδείλους· διὰ
 καὶ τοὺς ληστές τοὺς τε ἀπὸ τῆς Ἀραβίας καὶ Αἰθῶς
 μὴ τολμᾶν διανήχεσθαι τὸν Νεῖλον, φοβουμένους
 τὸ πλῆθος τῶν θηρίων· τοῦτο δ' οὐκ ἔν ποτε γε-
 25 νέσθαι πολεμουμένων τῶν ζῳίων καὶ διὰ τῶν σα-
 ρηνευόντων ἔρδην ἀναιρεθέντων. ἴσται δὲ καὶ ἑλ- 3
 λος λόγος ἱστορούμενος περὶ τῶν θηρίων τούτων.
 100 φασὶ γάρ τινες τῶν ἀρχαίων τινὰ βασιλέων, τὸν

προσαγορευόμενον Μηνᾶν, διωκόμενον ὑπὸ τῶν ἰδίων
κυνῶν καταφυγεῖν εἰς τὴν Μοίριδος καλουμένην
λίμνην, ἔπειθ' ὑπὸ κροκοδείλου παραδόξως ἀναλι-
φθέντα εἰς τὸ πέραν ἀπενεχθῆναι. τῆς δὲ σωτη-
ρίας χάριν ἀποδιδόναι βουλομένον τῷ ζῳῷ πόλιν
κτίσαι πλησίον ὀνομάσαστα Κροκοδείλειαν· καταδεί-
ξαι δὲ καὶ τοῖς ἐγχωρίοις ὡς θεοῦς τιμᾶν ταῦτα τὰ
ζῷα καὶ τὴν λίμνην αὐτοῖς εἰς τροφήν ἀναθεῖναι·
ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸν τάφον ἑαυτοῦ κατασκευάσαι πυ-
ραμίδα τιτράπλευρον ἐπιστήσαντα, καὶ τὸν θαυμα-
ζόμενον παρὰ πολλοῖς λαβύρινθον οἰκοδομήσαι.

Παραπλήσιαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγουσιν,
ὅτι ὅν τὰ καθ' ἕκαστον μακρὸν ἂν εἴη γράφειν.
ὅτι γὰρ τῆς ὠφελείας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν βίον οὕτως
ἑαυτοῦς εἰθίκασι, φανερὸν εἶναι πᾶσιν ἐκ τοῦ πολλὰ
τῶν ἰσχυρίων παρ' αὐτοῖς ἐνίοις μὴ προσφέρεσθαι.
τινὲς μὲν γὰρ φακῶν, τινὲς δὲ κυάμων, ἐνίοις δὲ
τυρῶν ἢ κρομμύων ἢ τινῶν ἄλλων βρωμάτων τὰ
παράπαν μὴ γεύεσθαι, πολλῶν ὑπαρχόντων κατὰ
τὴν Αἴγυπτον, δῆλον ποιούντας διότι διδακτέον ἐστὶν
ἑαυτοῦς τῶν χρησίμων ἀπέχεσθαι, καὶ διότι πάντων
πάντα ἐσθιόντων οὐδὲν ἂν ἐξηρχεῖται τῶν ἀνελισκο-
μένων, καὶ ἑτέρας δ' αἰτίας φέροντές τινες φασιν
ἐπὶ τῶν παλαιῶν βασιλείων πολλάκις ἀφισταμένου
τοῦ πλήθους καὶ συμφρονοῦντος κατὰ τῶν ἡγου-
μένων, τῶν βασιλείων τινὰ συνέσει διαφέροντα δι-

1 μινά U, μίνα F   2 μόριδος DF   6 κροκοδείλου CF
15 πᾶσι] πασιν vulg.   21 ἑαυτοῖς] αὐτοῦς vulg.   22
ἐξαρκίσει D   23 κατὰ] παρὰ CD   26 τινὰς — διαφέ-
ροντας CF.

εἰσθῆναι μὲν τὴν χώραν εἰς πλείω μέρη, καθ' ἑκά-
 στον δ' αὐτῶν καταδαίξαι τοῖς ἐγχωρίοις σέβασθαι
 τι ζῶον ἢ τροφῆς τινοῦ μὴ γένεσθαι, ὅπως ἐκά-
 στων τὸ μὲν παρ' αὐτοῖς τιμώμενον σεβόμενων,
 τῶν δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀφιερωμένων καταφρο-
 νούντων, μηδέποτε ὁμονοῆσαι δύνωνται πάντες οἱ
 κατ' Αἴγυπτον. καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων
 φανερὸν εἶναι· πάντας γὰρ τοὺς πλησιοχώρους πρὸς
 ἀλλήλους διαφέρεισθαι, προσκόπτοντας ταῖς εἰς τὰ
 10 προειρημένα παρανομίαις.

Φέρουσι δὲ καὶ τινες τοιαύτην αἰτίαν τῆς τῶν 90
 ζώων ἀφιερώσεως. συναγομένων γὰρ ἐν ἀρχῇ τῶν
 ἀνθρώπων ἐκ τοῦ θηριώδους βίου, τὸ μὲν πρῶτον
 ἀλλήλους κατεσθίειν καὶ πολεμεῖν, ἀεὶ τοῦ πλείον
 15 δυναμένου τὸν ἰσθιενέστερον κατισχύοντος· μετὰ
 δὲ ταῦτα τοὺς τῇ ῥώμῃ λειπομένους ὑπὸ τοῦ συμ-
 φέροντος διδαχθέντας ἀθροίζεσθαι καὶ ποιῆσαι ση-
 μειον ἑαυτοῖς ἐκ τῶν ὑστερον καθιερωθέντων ζώων·
 πρὸς δὲ τοῦτο τὸ σημεῖον τῶν ἀεὶ δεδιότων συν-
 20 τρεχόντων, οὐκ εὐκαταφρόνητον τοῖς ἐπιτιθεμένοις
 γίνεσθαι τὸ σύστημα· τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων 2
 101 ποιοούντων διαστήναι μὲν τὰ πλήθη κατὰ συστή-
 ματα, τὸ δὲ ζῶον τὸ τῆς ἀσφαλείας ἐκάστοις γινό-
 μενον αἷτιον τιμῶν τυχεῖν ἰσοθίων, ὥς τὰ μέγιστ'
 3 εὐηργετηκόζ· διόπερ ἄχρι τῶν νῦν χρόνων τὰ τῶν
 Αἰγυπτίων ἔθνη διεστηκότα τιμᾶν τὰ παρ' ἑαυτοῖς
 ἐξ ἀρχῆς τῶν ζώων καθιερωθέντα. καθόλου δέ
 φασι τοὺς Αἰγυπτίους ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-

11 τινες καὶ vulg. 12 ἐν ἑαυτοῖς F; ἑαυτοῖς ἐν ταῖς
 conl. Dindorf 23 γινόμενον D.

- πους εὐχαρίστωσ διακείσθαι πρὸς πᾶν τὸ εὐεργι-
 τοῦν, νομίζοντας μεγίστην ἐπικουρίαν εἶναι τῷ βίῳ
 τὴν ἀμοιβὴν τῆς πρὸς τοὺς εὐεργέτας χάριτος· δῆ-
 λον γὰρ εἶναι διότι πάντες πρὸς εὐεργεσίαν δομη-
 σοῦσι τούτων μάλιστα παρ' οἷς ἂν ὀφῶσι κάλλιστα
 3 θησαυρισθησομένους τὰς χάριτας. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς
 αἰτίας δοκοῦσιν Αἰγύπτιοι τοὺς ἑαυτῶν βασιλεῖς
 προσκυθεῖν τε καὶ τιμᾶν ὡς πρὸς ἀληθεῖαν ὄντας
 θεοὺς, ἅμα μὲν οὐκ ἔστιν δαιμονίου τινὸς προνοίας
 νομίζοντες αὐτοὺς τεταρχῆναι τῆς τῶν ὅλων ἐξου-
 4 σίας, ἅμα δὲ τοὺς βουλομένους τε καὶ δυναμένους
 τὰ μέγιστ' εὐεργετῆν ἡγούμενοι θείας μετέχειν φύ-
 4 σεως. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀφιερωμένων ζώων εἰ
 καὶ πεπληονόκαμεν, ἀλλ' οὖν γε τὰ μάλιστα θαυ-
 μαζόμενα τῶν παρ' Αἰγυπτίους νόμιμα διεικρινή-
 5 καμεν.
- 91 Οὐχ ἥμισυ δ' ἂν τις πυθόμενος τὰ περὶ τοὺς
 τετελειηκότας νόμιμα τῶν Αἰγυπτίων θαυμάσαι τὴν
 ιδιότητα τῶν ἔθων. ὅταν γὰρ τις ἀποθάῃ παρ'
 αὐτοῖς, οἱ μὲν συγγενεῖς καὶ φίλοι πάντες κατα-
 6 πλεκτόμενοι πληρῶ τὰς κεφαλὰς περιέρχονται τὴν
 πάλιν θρηνοῦντες, ὥς ἂν ταφῆς τύχη τὸ σῶμα. οὐ
 μὲν οὔτε λουτρῶν οὔτε οἴνου οὔτε τῆς ἑλλῆς τρο-
 φῆς ἀξιολόγου μεταλαμβάνουσιν, οὔτε ἐσθῆτας λαμ-
 2 πρὰς περιβάλλονται. τῶν δὲ ταφῶν τρεῖς ὑπάρ-
 χουσι τάξεις, ἥ τε πολυτελεστάτη καὶ μέση καὶ τα-
 πεινοτάτη. κατὰ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἀναλίσκεσθαι
 φασιν ἀργυρίου τάλαντον, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν

3 κάλλιστα πρὸς χάριτας F
 20 καταπαδάμενοι II (c. 72, 2).

6 θησαυρισθησόμενος vulg.

μὲν εἰκοσι, κατὰ δὲ τὴν ἰσχύτην παντελῶς ὀλίγον
 τι θαπύνημα γίνεσθαι λέγουσιν. οἱ μὲν οὖν τὰ σώ- 3
 ματα θεραπεύοντές εἰσι τεχνῖται, τὴν ἐπιστήμην
 ταύτην ἐκ γένους παρμηλεφότες· οὗτοι δὲ γραφὴν
 ἑκάστου τῶν εἰς τὰς ταφὰς θαπανωμένων τοῖς οἰ-
 κείοις τῶν τελειτησάντων προσενέγκαντες ἐπερω-
 τῶσι τίνα τρόπον βούλονται τὴν θεραπείαν γινέ- 4
 σθαι τοῦ σώματος. διομολογησάμενοι δὲ περὶ πάν- 4
 των καὶ τὸν νεκρὸν περιλαβόντες, τοῖς τεταγμένοις
 10 ἐπὶ τὴν κατεθισμίνην ἐπιμέλειαν τὸ σῶμα παρα-
 δίδουσι. καὶ πρῶτος μὲν ὁ γραμματεὺς λεγόμενος
 τεθέστος χαμαὶ τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν λαγόναν περι-
 102 γράφει τὴν εὐώνυμον ὅσον δεῖ διατεμεῖν· ἔπειτα
 δ' ὁ λεγόμενος παρασχίστης λίθον ἔχων Αἰθιοπι-
 15 κὸν καὶ διατεμὼν ὥς ὁ νόμος κελεύει τὴν σάρκα,
 παρασχῆμα φεύγει δρόμῳ, διωκόντων τῶν συρπαρ-
 όντων καὶ λίθοις βαλλόντων, ἔτι δὲ καταρωμένους
 καὶ καθάπερ τὸ μύθος εἰς ἐκείνους τρεπόντων· ἵπο-
 λαμβάνουσι γὰρ μισητὴν εἶναι πάντα τὸν ὁμο-
 20 φύλῳ σώματι βίαν προσφέροντα καὶ τραύματα
 ποιοῦντα καὶ καθόλου τι κακὸν ἀπεργαζόμενον.
 οἱ ταριχευταὶ δὲ καλούμενοι πέσσης μὲν τιμῆς καὶ 5
 πολυωρίας ἄξιονταί, τοῖς τε ἱερῶσι συνόντες καὶ
 τὰς εἰς ἱερὸν εἰσόδους ἀκωλύτως ὥς καθαρὸι ποι-
 23 οῦνται· πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ παρεσχισμένου
 σώματος ἄθροισθέντων αὐτῶν εἰς καθήκσι τὴν χεῖρα

13 τεμνὴ II ἔπειθ' ὁ II 15 ὥς ὁ] ὅση vulg. 17
 λίθος II 19 εἶναι] καὶ τιμωρίας ἄξιον add. ABD, καὶ μύ-
 θους ἄξιον add. ceteri 21 καὶ . . . ἀπεργαζόμενον hic
 sensu caret 24 καθαρὸι] ἱεροὶ II.

διὰ τῆς τοῦ νεκροῦ τομῆς εἰς τὸν θώρακα καὶ πάντα
 ἔξαιρει χωρὶς νεφρῶν καὶ καρδίας, ἕτερος δὲ κα-
 θύρει τῶν ἐγκοιλίων ἕκαστον κλύων οἶνον φοι-
 6 κτεῖν καὶ θυμιάμασι. καθόλου δὲ πᾶν τὸ σῶμα τὸ
 μὲν πρῶτον κιδρία καὶ τισιν ἄλλοις ἐπιμελείας ἔξι-
 οῦσιν ἐφ' ἡμέρας πλείους τῶν τριάκοντα, ἔπειτα
 σμύρνη καὶ κινναμώμῳ καὶ τοῖς δυναμένοις μὴ
 μόνον πολυχρόνιον τηροῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐωδίαν
 παρέχεσθαι· θεραπεύσαντες δὲ παραδιδόσκει τοῖς συγ-
 9 γενέσι τοῦ τετελευτηκότος οὕτως ἕκαστον τῶν τοῦ
 σώματος μελῶν ἀκέραιον τηρημένον ὥστε καὶ τὰς
 ἐπὶ τοῖς βλεφάροις καὶ ταῖς ὀφρύσι τρίχας διαμεί-
 νειν καὶ τὴν ὅλην πρόσοψιν τοῦ σώματος ἀπαράλ-
 7 λκτον εἶναι καὶ τὸν τῆς μορφῆς τύπον γνωρίζε-
 σθαι· διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἐν οἰκίμασι
 πολυτελέσι φυλάττοντες τὰ σώματα τῶν προγόνων,
 κατ' ὕψιν ὁρῶσι τοὺς γενεαῖς πολλὰς τῆς ἐκυτῶν
 γενέσεως προτετελευτηκότας, ὥστε ἑκάστων τέ τι
 μεγέθη καὶ τὰς περιοχὰς τῶν σωμάτων, ἔτι δὲ τοὺς
 τῆς ὕψεως χαρακτῆρας ὁρῶμένους παρέδοξον ψυχα-
 92 γωγίαν παρέχεσθαι καθάπερ συμβεβιωκότας τοῖς
 θιωμένοις. τοῦ δὲ μέλλοντος θάπτεσθαι σώματος
 οἱ συγγενεῖς προλέγουσι τὴν ἡμέραν τῆς ταφῆς τοῖς
 τε δικασταῖς καὶ τοῖς συγγενέσιν, ἔτι δὲ φίλοις τοῦ
 τετελευτηκότος, καὶ διαβεβαιοῦνται ὅτι διαφαίνεται
 103 μέλει τὴν λίμνην, λέγοντες τοῦνομα τοῦ μετήλλα-

2 ἔξαιρει codices, corr. Dind. 3 ἐγλύζων II 4 τε-
 τράκοντα F 8 πολὺν χρόνον II τήσσειν Wesseling, τηρή-
 σιν D, τηρεῖν II 9 δὲ om. vulg. 22 θιωμένοις Dindorf,
 θεωρουμένοις libri 23 λέγοντες ante ἀντὶ in codicibus
 20 τοῦνομα] τοῦ νομοῦ E μετήλλαχότος] τετελευτηκότος II.

χότος. ἐπειτα παραγινομένων δικαστῶν δυοὶ πλεί- 2
 οντων τῶν τετταράκοντα, καὶ καθισάντων ἐπὶ τινος
 ἡμικυκλίου κατεσκευασμένου πέραν τῆς λίμνης, ἡ
 μὲν βῆρις καθέλλεται, κατεσκευασμένη πρότερον
 5 ὑπὸ τῶν ταύτην ἐχόντων τὴν ἐπιμέλειαν, ἐφίστηκε
 δὲ ταύτῃ ὁ πορθμεύς, ὃν Αἰγύπτιοι κατὰ τὴν ἰδίαν
 διάλεκτον ὀνομάζουσι χάρωνα. διὸ καὶ φασιν Ὅρ- 3
 φία τὸ παλαιὸν εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ θεα-
 σάμενον τοῦτο τὸ νόμιμον, μυθοποιῆσαι τὰ καθ'
 10 ἄδου, τὰ μὲν μιμησάμενον, τὰ δ' αὐτὸν ἰδία πλασά-
 μενον· ὑπὲρ οὗ τὰ κατὰ μέρος μικρὸν ὕστερον ἀνα-
 γράφομεν. οὐ μὲν ἄλλὰ τῆς βέργης εἰς τὴν λίμνην 4
 καθελκυσθείσης, πρὶν ἢ τὴν λάρνακα τὴν τὸν τε-
 κρὸν ἐχουσαν εἰς αὐτὴν τίθεσθαι, τῷ βουλομένῳ
 15 κατηγορεῖν ὁ νόμος ἐξουσίαν δίδωσιν. ἐὰν μὲν οὖν
 τις παρελθὼν ἐγκαλέσῃ καὶ δείξῃ βεβιωκότα κακῶς,
 οἱ μὲν κριταὶ τὰς γνώμας πᾶσιν ἀποφαίνονται, τὸ δὲ
 σῶμα εἰργεται τῆς εἰδισμένης ταφῆς· ἐὰν δ' ὁ ἐγκα-
 λέσας δόξῃ μὴ δικαίως κατηγορεῖν, μεγάλους περι-
 20 πίνειται προστίμοις. ὅταν δὲ μηδεὶς ὑπακούσῃ κατὰ 5
 γορὸς ἢ παρελθὼν γνωσθῇ συκοφάντης ὑπάρχειν,
 οἱ μὲν συγγενεῖς ἀποθέμενοι τὸ πένθος ἐγκωμιάζουσι
 τὸν τετελευτηκότα, καὶ περὶ μὲν τοῦ γένους οὐδὲν
 λέγουσιν, ὥσπερ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὑπολαμβάνον-
 25 τες ἅπαντας ὁμοίως εὐγενεῖς εἶναι τοὺς κατ' Αἴγυ-
 πτον, τὴν δ' ἐκ παιδὸς ἀγωγὴν καὶ παιδείαν διελ-

1 δυοὶ om. II   πλείων codices, corr. Dind.   6 ὁ πορ-
 θμεύς] προφάνης II   9 μυθοποιῆσαι D   10 ἄδου D   11
 ὑπὲρ] περὶ CF   14 ταύτην D   17 τὰς γνώμας πᾶσιν]
 γνώμας CF   18 ὁ om. D   19 κατηγορεῖν] ἐγκαλέειν II
 υποκίπτει II

θόντες, πάλιν ἀνδρὸς γεγονότος τὴν εὐσέβειαν καὶ
 δικαιοσύνην, ἐπὶ δὲ τὴν ἰγκράτειαν καὶ τὰς ἄλλας
 ἀρετὰς αὐτοῦ διεξέρχονται, καὶ παρακαλοῦσι τοὺς
 κάτω θεοὺς δέξασθαι σύνοικον τοῖς εὐσεβέσι τὸ
 δὲ πλῆθος ἐπευφημεῖ καὶ ἀποσιμνώνει τὴν δόξαν
 τοῦ τετελευτηκότος, ὥς τὸν αἰῶνα διατρίβειν μέλ-
 λωντος καθ' ἑαυτοῦ μετὰ τῶν εὐσεβῶν. τὸ δὲ σῶμα
 τιθείασιν οἱ μὲν ἰδίους ἔχοντες τάφους ἐν ταῖς ἀπο-
 δαδευμέναις θήκαις, οἷς δ' οὐχ ὑπέρχονσι τάφω
 κτήσεις, καινὸν οἶκημα ποιοῦσι κατὰ τὴν ἰδίαν οἰ-
 κίαν, καὶ πρὸς τὸν ἀσφαλέστατον τῶν τοίχων ὀρ-
 θὴν ἰστῶσι τὴν λέγοντα καὶ τοὺς καλνομένους δὲ
 διὰ τὰς κατηγορίας ἢ πρὸς δάνειον ὑποθήκας θά-
 πτεσθαι τιθείασιν κατὰ τὴν ἰδίαν οἰκίαν· οὐδ' ὕστε-
 ρον ἐνίοτε παίδων παῖδες εὐπορήσαντες καὶ τῶν τε
 συμβολαίων καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσαντες με-
 γαλοπρεποδὲς ταφῆς ἐξιοῦσι. ἀειμνότερον δὲ δαίλη-
 πται παρ' Ἀλγυπτίοις τὸ τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς προ-
 γόνους φανῆναι περιττότερον τετιμηκότας εἰς τὴν
 αἰώνιον αἵκην μεταστάντας. νόμιμον δ' ἐστὶ παρ'
 αὐτοῖς καὶ τὸ δίδόναι τὰ σῶματα τῶν τετελευτηκό-
 των γονέων εἰς ὑποθήκην δανείου· τοῖς δὲ μὴ λυ-
 σαμένοις θνητοῦς τε τὸ μέγιστον ἀκολουθεῖ καὶ μετὰ
 τὴν τελευτὴν στήσεις ταφῆς. θανατοῦσαι δ' ἐν τις
 προσηκόντως τοὺς ταῦτα διατάξαντας, ὅτι τὴν ἐπι-
 εΐκειαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἡθῶν οὐκ ἐκ τῆς
 τῶν ζώντων ὁριλίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν τε-

5 συνεποσεμνώνει II 10 κτίσεις C κοιτὸν F κινόν
 malim 11 ἀποδεδεμένον Beiske 13 δανείων C υποθήκας
 CD 17 αειμνότερον CF 25 καθυκόντως II (κατω)
 δημοκρατίας add. C ἔτι ante τοὺς D 26 τὴν om. vulg.

τελευτηκότων ταυτῆς καὶ θεραπείας ἐφ' ὅσον ἦν
 ἐνδιχόμενον τοῖς ἀνθρώποις ἐννοικισθὲν ἐφιλοτιμή-
 θησαν. οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες μύθοις πεπλασμένοις 1
 καὶ φήμας διαβεβλημέναις τὴν περὶ τούτων πίστιν
 2 παρίδωκαν, τὴν τε τῶν εὐσεβῶν τιμὴν καὶ τὴν τῶν
 πονηρῶν τιμωρίαν· τοιγαροῦν οὐχ οἷον ἰσχύσαι δο-
 νηταί ταῦτα προτρέψασθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὸν
 βριστον βίον, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπὸ τῶν φανύων
 χλευαζόμενα πολλῆς καταφρονήσεως τυγχάνουσι·
 10 παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις οὐ μυθώδους, ἀλλ' ὁρατῆς 4
 τοῖς μὲν πονηροῖς τῆς κολάσεως, τοῖς δ' ἐργαστοῖς
 τῆς τιμῆς οὐδης, καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀμφοτέρω
 τῶν ἐκτελοῦν προσηκόντων ἐπομιμνήσκονται, καὶ διὰ
 τούτου τοῦ τρόπου ἡ μεγίστη καὶ συμφωροτάτη διόρ-
 15 θωσις γίνεται τῶν ἡθῶν. κρατίστους δ', οἶμαι, τῶν
 νόμων ἡγγιότατον οὐκ ἐξ ὧν εὐπορωτάτους, ἀλλ' ἐξ ὧν
 ἐπιεικιστάτους τοῖς ἡθεσι καὶ πολιτικωτάτους συμ-
 βῆσεται γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

103 Ῥητόν δ' ἡμῖν καὶ περὶ τῶν γενομένων νομο- 94
 11 θετῶν κατ' Αἴγυπτον τῶν οὕτως ἐξηλλογμένα καὶ
 παραδόξα νόμιμα καταδειξάντων. μετὰ γὰρ τὴν πα-
 λαιάν τοῦ κατ' Αἴγυπτον βίου κατέστασιν, τὴν
 μυθολογουμένην γεγενῆσθαι ἐπὶ τε τῶν θεῶν καὶ τῶν
 ἡρώων, πείσαι φασὶ πρώτων Ἰγγρέπτοις νόμοις χρη-
 20 σασθαι τὰ πλεῖθι τὸν Μναῖην, ἄνδρα καὶ τῇ θυγῇ

4 καὶ παιχταῖς διαβεβλημέναις II. 5 παρὰδίδωκαν D.
 παραδιδόκασι B. 6 ἰσχύσαι δένεται] ἰσχύει Bezae. 7
 ἐπὶ τὸν ε. β. τοὺς ἀνθρώπους vulg. 9 χλευαζόμενα CF
 πολλῆς om. CF. 14 ὁ om. vulg. 15 οἶμαι] ἄναι
 CF. 25 τὸν Μναῖην ἄνδρα] βιοῦν τὸν ἄνδρα D, καὶ
 βιοῦν τὸν ἄνδρα C, καὶ βιοῦν τὸν Μναῖην ἄνδρα F.

μέγαν καὶ τῷ βίῳ κοινότητος τῶν μνημονευομένων.
 προσποιηθῆναι δ' αὐτῷ τὸν Ἑρμῆν δεδωκέναι τοῦ-
 τους, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ἐσομένους, καθ-
 ἄπερ παρ' Ἑλλήσι ποιήσαι φασιν ἐν μὲν τῇ Κρήτῃ
 Μίνωα, παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις Λυκοδογον, τὸν
 μὲν παρὰ Διός, τὸν δὲ παρ' Ἀπόλλωνος φήσαντα
 2 τούτους παρειληφέναι. καὶ παρ' ἑτέροις δὲ πλείο-
 σιν ἔθνεσι παραδέδοται τοῦτο τὸ γένος τῆς ἐπινοίας
 ἐπέρχαι καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίον γενέσθαι τοῖς
 πισθεύουσιν· παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Ἀριανοῖς Ζεφρευόστην 10
 ἱστοροῦσι τὸν ἀγαθὸν δαίμονα προσποιησάσθαι τοὺς
 νόμους αὐτῷ διδόναι, παρὰ δὲ τοῖς ὀνομαζομένοις
 Γέταις τοῖς ἐπαθακτιζουσι Ζέλμοξιν ὡσαύτως τὴν
 κοινὴν Ἑστίαν, παρὰ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις Μωυσῆν
 τὸν Ἰαῶ ἐπικαλούμενον Θεόν, εἴτε θαυμαστήν καὶ 16
 θεῖαν ὅλως ἔννοιαν εἶναι κρίναντας τὴν μέλλουσαν
 ἀφελήσασιν ἀνθρώπων πλῆθος, εἴτε καὶ πρὸς τὴν
 ἐπιτροχὴν καὶ δύναμιν τῶν εὐρεῖν λεγομένων τού-
 2 νόμους ἀποβλέψαντα τὸν ἥχλον μέλλον ἐπακούσε-
 3 σθαι διαλαβόντας. δεῦτερον δὲ νομοθέτην Αἰγύ- 20
 πτιοὶ φασὶ γενέσθαι Σίσυχιν, ἄνδρα συνέσει δια-
 φέροντα. τοῦτον δὲ πρὸς τοῖς ἐπέρχουσι νόμοις
 ἄλλα τε προσθεῖναι καὶ τὰ περὶ τὴν τῶν θεῶν τι-
 μὴν ἐπιμελέστατα διατάξαι, εὐρετὴν δὲ καὶ γεω-
 μετρίας γενέσθαι καὶ τὴν περὶ τῶν ἱστορῶν θεω- 25
 ρίαν τε καὶ πυρατήρησιν διδάξαι τοὺς ἑγχωρίους.
 4 τρίτον δὲ λέγουσι Σισόωσιν τὸν βασιλέα μὴ μόνον

1 κοινότητος] Μνετήν ad C. 7 εἰληφέναι vulg. 10
 Αριανοῖς V. Λομακτοῖς C. 13 τοῖς ἐπαθακτιζουσι om. CF
 14 Μωσῆν II. 15 Ἰαῶ D. 24 διατάξασθαι D.

100 τὰς πολεμικὰς πράξεις ἐπιφανεστάτως κατεργάσα-
 σθαι τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸ μέγι-
 μον ἔθνος νομοθεσίαν συστήσασθαι, καὶ τὰ ἐκώ-
 λουθα τὰ περὶ τὴν στρατείαν σύμπαντα δικαιοσύνησει.
 101 τίταρτον δὲ νομοθέτην φασὶ γενέσθαι Βόκχοριν τὸν 5
 βασιλέα, σοφὸν τινα καὶ παρουργία διαφέροντα.
 τοῦτον οὖν διατάξαι τὰ περὶ τοὺς βασιλεῖς ἅπαντα
 καὶ τὰ περὶ τῶν συμβολαίων ἐξακριβῶσαι· γενέσθαι
 δ' αὐτὸν καὶ περὶ τὰς κρίσεις οὕτω συνειτὼν ὥστε
 102 πολλὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διαγνωσθέντων διὰ τὴν πε-
 ριττότητα μνημονεύεσθαι μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρό-
 νων. λέγουσι δ' αὐτὸν ἐπάργαι τῷ μὲν σώματι
 παρτελῶς ἄσθενή, τῷ δὲ τρόπῳ πάντων φιλοχρη-
 ματώτατον. μετὰ δὲ τοῦτον προσελθεῖν λέγουσι 95
 103 τοῖς νόμοις Ἀμασιν τὸν βασιλέα, ὃν ἰστοροῦσι τὰ
 περὶ τοὺς νομάρχας διατάξαι καὶ τὰ περὶ τὴν σύμ-
 πασαν οἰκονομίαν τῆς Αἰγύπτου. παραδίδονται δὲ
 συναιτός τε γεγονέναι καθ' ὑπερβολὴν καὶ τὸν τρό-
 πον ἐπιεικῆς καὶ δίκαιος· ὧν ἕνεκα καὶ τοὺς Αἴγυ-
 104 πτίους αὐτῷ περιτεθεικέναι τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔντι-
 γένους βασιλικῆς. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Ἡλείους, σπου- 2
 δάζοντας περὶ τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα, πρεσβευτὰς
 ἀποστέλλαι πρὸς αὐτὸν ἐρωτήσοντας πῶς ἂν γέ-
 νοιτο δικαιοτάτος· τὸν δ' εἰπεῖν, ἐὰν μηδεὶς Ἡλείος
 105 ἀγωνίζηται. Πολυκράτους δὲ τοῦ Σαμίων δυνά- 3
 στου συνεπιθεμένου πρὸς αὐτὸν φιλίαν, καὶ βιαίως

4 τὰ om. D. πάντα vulg. 5 φασὶ γενέσθαι νομο-
 θέτην vulg. 7 πάντα II 13 πάντων om. D 14 λέ-
 γεται vulg. 15 τοῖς νόμοις] τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς νόμοις II
 τὰ] τὰ τε vulg. 22 Ὀλυμπικόν C.

προσφερομένον τοῖς τε πολίταις καὶ τοῖς εἰς Σάμον
καταπλέονσι ξίνοις, τὸ μὲν πρῶτον λέγεται προ-
σβαντὰς ἀποστείλαντα παρακαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῇ
μετριότητι· οὐδ' προσέχοντας δ' αὐτοῦ τοῖς λόγοις
ἐπιστολὴν γράφει τὴν φιλίαν καὶ τὴν ξενίαν τὴν
πρὸς αὐτὸν διαλυόμενον· οὐ γὰρ βούλεσθαι λυπη-
θῆναι συντόμως ἑαυτὸν, ἀκριβῶς εἰδότε διότι πλη-
σίον ἔστιν αὐτῷ τὸ κακῶς παθεῖν οὕτω προεστη-
κότι τῆς τυραννίδος. θαυμάσθῃναι δ' αὐτὸν φασὶ
παρὰ τοῖς Ἕλλησι διὰ τὴν ἐπιείκειαν καὶ διὰ τὸ
4 τῷ Πολυκράτει ταχέως ἀποβῆναι τὰ φηθέντα. ἔκτον
δὲ λέγεται τὸν Σέρξου πατέρα Σαρκεῖον τοῖς νόμοις
ἐπιστήναι τοῖς τῶν Αἰγυπτίων μισήσαντα γὰρ τὴν
παρνομίαν τὴν εἰς τὰ κατ' Αἰγυπτίον ἱερὰ γενο-
μένην ὑπὸ Κεμβύσου τοῦ προβασιλεύσαντος ζηλώ-
5σαι βίον ἐπιεικῆ καὶ φιλόδιον. ὁμιλῆσαι μὲν γὰρ
αὐτοῖς τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ μεταλαβεῖν
αὐτὸν τῆς τε θεολογίας καὶ τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς
βίβλοις ἀναγεγραμμένων πράξεων· ἐκ δὲ τούτων
107 ἱστορήσαντα τὴν τε μεγαλοψυχίαν τῶν ἀρχαίων βασι-
λέων καὶ τὴν εἰς τοὺς ἀρχομένους εὐνοίαν μιμή-
σασθαι τὸν ἐκείνων βίον, καὶ διὰ τοῦτο τηλικαύ-
της τυχεῖν τιμῆς ἴσθαι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ζῶντα
μὲν θεῖον προσεγορευέσθαι μόνον τῶν ἀπάντων
βασιλέων, τελευτήσαντα δὲ τιμῶν τυχεῖν ἴσων τοῖς
τὸ παλαιὸν νομιμώτετα βασιλεύσασιν κατ' Αἰγυπτίον.

4 λόγοις] εἰς add. vulg. 7 ἑαυτὸς om. II. 8τι vulg.
17 αὐτοῖς] αὐτὸς II. 18 τῆς τε θεολογίας αὐτοῖς C. 21 ἐπ-
νεύειν] ἐπιείκειαν II. 22 τὸν Reiske, τῶν libri. 24 προσε-
γορευέσθαι II. ἀπάντων] ἄλλων II.

τὴν μὲν οὖν κοινὴν νομοθεσίαν συντελεσθῆναι φα- 6
 σιν ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν, καὶ δοξῆς τυχεῖν
 τῆς διαδοδομένης παρὰ τοῖς ἄλλοις· ἐν δὲ τοῖς ὕστε-
 ρον χρόνοις πολλὰ τῶν καλῶς ἔχειν δοκούντων νο-
 7 μίμων φασὶ κινηθῆναι, Μακεδόνων ἐπικρατησάν-
 των καὶ καταλυσάντων εἰς τέλος τὴν βασιλείαν τῶν
 ἑγχωρίων.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων ὁρτίον ἴδοι 96
 τῶν παρ' Ἑλλήσι δεδοξασμένων ἐπὶ συνέσει καὶ
 10 παιδείᾳ παρέβαλον εἰς Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἀρχαίοις
 χρόνοις, ἵνα τῶν ἐνταῦθα νομίμων καὶ τῆς παιδείας
 μετέσχωσιν. οἱ γὰρ ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων ἱστοροῦ- 2
 σιν ἐκ τῶν ἀναγραφῶν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις
 παραβαλεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ παλαιὸν Ὅρφει τε καὶ
 15 Μουσαίῳ καὶ Μελάμποδα καὶ Δαίδαλον, πρὸς δὲ
 ταῦτοις Ὅμηρον τε τὸν ποιητὴν καὶ Ἀνκουργον τὸν
 Σπερτιάτην, ἐτι δὲ Σόλωνα τὸν Ἀθηναῖον καὶ Πλά-
 τωνα τὸν φιλόσοφον, ἔλθειν δὲ καὶ Πυθαγόραν
 τὸν Σάμιον καὶ τὸν μαθηματικὸν Εὐδοξον, ἐτι δὲ
 20 Δημόκριτον τὸν Ἀβδηρίτην καὶ Οἰνοπίδην τὸν Χιον.
 πάντων δὲ τούτων σημεῖα δεκνύουσι τῶν μὲν εἰκό- 3
 νας, τῶν δὲ τόπων ἢ κατασκευασμάτων ὁρωνύμους
 προσηγορίας, ἐκ τε τῆς ἐκάστης ζηλωθείσης παιδείας
 ἀποδείξεις φέρονσι, συνιστάντες ἔξ Αἰγύπτου μετενη-
 25 νῆσθαι πάντα δι' ὧν παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἰθαυμά-
 σθησαν. Ὅρφει μὲν γὰρ τῶν μυστικῶν τελετῶν 4
 τὰ πλεῖστα καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτοῦ πλάνην ὁργια-
 ζόμενα καὶ τὴν τῶν ἐν ἄδου μυθοποιίαν ἀπενέγκα-

11 τῆς om. vulg.

14 αὐτοὺς vulg.

τὸ παλαιόν

om. II

22 δαμνύμων D

24 μετενηγοῦνται vulg.

2 σθαι. τὴν μὲν γὰρ Ὀσίριδος τιλατὴν τῇ Διονύσου
τὴν αὐτὴν εἶναι, τὴν δὲ τῆς Ἰσιδος τῇ τῆς Δήμη-
τρος ὁμοιοτάτην ὑπάρχειν, τῶν ὀνομάτων μόνων
ἐνγληλαγμένον· τὰς δὲ τῶν ἀσεβῶν ἐν ἄδου τιμω-
ρίαις καὶ τοῖς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ 3
τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας ἀναπεπλασμένους παρυσ-
αγαγεῖν μνησάμενον τὸ γινόμενα περὶ τὰς ταύτας
6 τὰς κατ' Αἴγυπτον. τὸν μὲν γὰρ ψυχοπομπὸν Ἑρμῆν
κατὰ τὸ πύλαιον νόμιμον παρ' Αἰγυπτίοις ἀναγα-
γόντα τὸ τοῦ Ἀπιδος σῶμα μέχρι τινὸς παραδι- 108
δόναι τῷ περικειμένῳ τὴν τοῦ Κερβέρου προτομήν. 11
τοῦ δ' Ὀρφείως τοῦτο καταδείξαντος παρὰ τοῖς
Ἑλλήσι τὸν Ὀμηρον ἀκολούθως τοῦτω θεῖναι κατὰ
τὴν ποιήσιν

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο 13
ἀνδρῶν μνηστήρων, ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χειρὶν.
εἶτα πάλιν ὑποβάττα λέγειν

πάρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε θούης καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' Ἑλλίοιο πύλας καὶ δῆμον Ὀνείρων
ἦσαν· αἶψα δ' ἴκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα, 20
ἐνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἰδωλα καμόντων.

7 Ὠκεανὸν μὲν οὖν καλεῖν τὸν ποταμὸν διὰ τὸ τοῦς
Αἰγυπτίους κατὰ τὴν ἰδίαν διάλεκτον Ὠκεανὸν λέγειν
τὸν Νεῖλον, Ἑλλίου δὲ πύλας τὴν πόλιν τὴν τῶν
Ἡλιοπολιτῶν, λειμῶνα δ' ὀνομάζειν, τὴν μυθολο- 25

1 τῇ] καὶ τὴν D   3 μόνον vulg.   4 δὲ] καὶ vulg.
7 γινόμενα om. H   10 τοῦ Ἀπιδος τὰ vulg.   16 μνη-
στήρων] ἡρώων CF   17 προβάττα CF   18 πάρ δ' ἴσαν]
παραδεσπύσαν D   24 τὴν τῶν] τῶν vulg.   25 δ' ὀνο-
μάζειν Elichschütz, δὲ νομίζειν colliges   τὴν] καὶ τὴν vulg.

γοιμένην οἰκήσιν τῶν μετ᾽ ἀλλοχότων, τὸν παρὰ τὴν
 λίμνην τόπον τὴν καλουμένην μὲν Ἀχιρουσίαν,
 πλησίον δὲ οὖσαν τῆς Μίμφωτος, οὕτως περὶ αὐτὴν
 λειμῶνων καλλίστων, ἑλόντες καὶ λωτοῦ καὶ καλέ-
 5 μου. ἐκολούθησθε δ' εἰρήσθαι καὶ τὸ κατοικεῖν τοὺς
 τελευτήσαντας ἐν τούτοις τοῖς τόποις διὰ τὸ τὰς τῶν
 Αἰγυπτίων ταφὰς τὰς πλείους καὶ μεγίστας ἐνταῦθα
 γίνεσθαι. διαπορθμευομένων μὲν τῶν νεκρῶν διὰ
 10 τε τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀχιρουσίας λίμνης, τιθε-
 μένων δὲ τῶν σωμάτων εἰς τὰς ἐνταῦθα κειμένας
 θήκας, συμφωνεῖν δὲ καὶ τὰλλα τὰ παρὰ τοῖς Ἑλ- 8
 λησι καθ' ἕξον μυθολογούμενα τοῖς ἐτι τῶν γινο-
 μένοις κατ' Αἴγυπτον· τὸ μὲν γὰρ διακομίζον τὰ
 σώματα πλοῖον βῆρην καλεῖσθαι, τὸ δ' ἐπίβηθρον
 15 [νόμισμα τὸν ὀβολόν] τῷ πορθμῇ δίδοσθαι, καλου-
 μένῳ κατὰ τὴν ἐγχώριον διάλεκτον χάρωνι. εἶναι ο
 δὲ λέγουσι πλησίον τῶν τόπων τούτων καὶ σκοτίας
 Ἐκάτης ἱερὸν καὶ πύλας Κωκυτοῦ καὶ Αἰθήρης διει-
 λημμένας χαλκοῖς ὀχεύειν. ἐπάσχειν δὲ καὶ ἑλλας
 20 πύλας Ἀληθείας, καὶ πλησίον τούτων εἰδωλὸν ἰκέ-
 φαλον ἰστιάσαι Δίκης. πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἑλλων 97
 τῶν μεμυθοποιημένων διαμένειν παρ' Αἰγυπτίοις,
 διατηρουμένης ἐτι τῆς προσσηγορίας καὶ τῆς ἐν τῷ
 πράττειν ἐνεργείας. ἐν μὲν γὰρ Ἀκανθῶν πόλει, 2
 25 πέραν τοῦ Νείλου κατὰ τὴν Λιβύην ἀπὸ σταδίων
 100 ἑκατὸν καὶ εἰκοσι τῆς Μίμφωτος, πύθον εἶναι τεθη-
 μένον, εἰς ὃν τῶν ἱερέων ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους

4 ἑλόντες II 15 νόμισμα τὸν ὀβολόν del. Schäfer 21
 τῶν ἑλλων] ἑλλας II 22 μεμυθοποιημένων II 23 τεθη-
 μένης CF 24 ἱεραγείας Heiske.

καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὕδωρ φέρειν εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ
 3 Νείλου· τὴν δὲ περὶ τὸν Ὀκνον μυθοποιίαν δει-
 κνυσθαι πλησίον κατὰ τινα πανήγυριν συνταλόν-
 μένην, πλέκοντος μὲν ἑνὸς ἀνδρὸς ἀρχὴν σχοινίου
 μακράν, πολλῶν δ' ἐκ τῶν ὀπίσω λυόντων τὸ πλε-
 4 κόμενον. Μελέμποδα δὲ φασὶ μετενεγκεῖν ἐξ Αἰγύ-
 πτου τὰ Διονύσου νομιζόμενα τελείσθαι παρὰ τοῖς
 Ἕλλησι καὶ τὰ περὶ Κρόνου μυθολογούμενα καὶ τὰ
 περὶ τῆς Τιτανομαχίας καὶ τὸ σύνολον τὴν περὶ τὰ
 5 πάθη τῶν θεῶν ἱστορίαν. τὸν δὲ Δαίδαλον λέγου-
 σιν ἀπομιμήσασθαι τὴν τοῦ λαβυρίνθου πλοκὴν τοῦ
 διαμείνοντος μὲν μέχρι τοῦ νῦν καιροῦ, οἰκοδομη-
 θέντος δέ, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ὑπὸ Μίνδητος, ὡς
 δ' ἑτιοιοὶ λέγουσιν, ὑπὸ Μάρκου τοῦ βασιλέως, πολ-
 6 τοῖς ἔτεσι πρότερον τῆς Μίνω βασιλείας. τὸν τε
 15 ἑνθρόν τῶν ἀρχαίων κατ' Αἴγυπτον ἀνδριάντων
 τὸν αὐτὸν εἶναι τοῖς ὑπὸ Δαίδαλου κατασκευασθῆναι
 παρὰ τοῖς Ἕλλησι. τὸ δὲ κάλλιστον πρόπυλον ἐν
 Μίμφει τοῦ Ἡφαιστείου Δαίδαλον ἀρχιτεκτονῆσαι,
 καὶ θαυμωσθέντα τυχεῖν εἰκόνας ξυλίνης κατὰ τὸ
 20 προειρημένον ἱερὸν ταῖς ἰδίαις χερσὶ δεδημιουργη-
 μένης, πέρας δὲ διὰ τὴν εὐφυΐαν ἀξιωθέντα μεγάλης
 θύξης καὶ πολλὰ προσεξευρόντα τυχεῖν ἰσοθέων
 τιμῶν κατὰ γὰρ μίαν τῶν πρὸς τῇ Μίμφει νήσων
 ἴτι καὶ νῦν ἱερὸν εἶναι Δαίδαλου τιμώμενον ὑπὸ
 25 τῶν ἰγχωρίων. τῆς δ' Ὀμήρου παρουσίας ἄλλα τε

2 δὲ] τε vulg. Ὀκνον Stephana, ἄλλοι codices 4
 σχοινίου del. Reiske 5 ἀποσθεν Π 13 μετέδωκε D
 14 Μάρκον] Εὐκλείδης F 15 Μίνω Π 19 Ἡφαιστείου D,
 Ἡφαιστείου vulg.

σημαία φέρουσι καὶ μάλιστα τὴν τῆς Ἑλένης γενο-
 μένην παρὰ Μενελάω Τηλεμέχου φαρμακίαν καὶ
 λήθην τῶν συμβεβηκότων κακῶν. τὸ γὰρ τηπενθὲς
 φάρμακον, ὃ λαβεῖν φησιν ὁ ποιητὴς τὴν Ἑλένην ἐκ
 τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν παρὰ Πολυδάμνης τῆς Θῶνος
 γυναικός, ἀκριβὲς ἐξητακῶς φαίνεται· ἐτι γὰρ καὶ
 νῦν τὰς ἐν ταύτῃ γυναῖκας τῇ προειρημένη δυνάμει
 χρῆσθαι λέγουσι, καὶ παρὰ μόναις ταῖς Λιοσπολί-
 τισιν ἐκ παλαιῶν χρόνων ὀργῆς καὶ λύπης φάρμα-
 10 κον εὐρῆσθαι φασί· τὰς δὲ Θήβας καὶ Λίως πόλιν
 τὴν αὐτὴν ὑπάρχειν. τὴν τε Ἀφροδίτην ὀνομάζεσθαι ἢ
 παρὰ τοῖς ἐγγχωρίοις χρυσὴν ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως,
 110 καὶ πεδῖον εἶναι καλούμενον χρυσοῦς Ἀφροδίτης
 περὶ τὴν ὀνομαζομένην Μώμεμφιν. τὰ τε περὶ τὸν ὕ-
 12 Δία καὶ τὴν Ἥραν μυθολογούμενα περὶ τῆς συνου-
 σίας καὶ τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐκδημίαν ἐκείθεν αὐτὸν
 μετενεγκεῖν· κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ παρὰ τοῖς Αἰγυ-
 πτίοις τὸν νεῶν τοῦ Διὸς περαιοῦσθαι τὸν ποταμὸν
 εἰς τὴν Αἰθίαν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπι-
 20 στρέφειν, ὡς ἐξ Αἰθιοπίας τοῦ Θεοῦ παρόντος· τὴν
 τε συνουσίαν τῶν Θεῶν τούτων, ἐν ταῖς πανηγύ-
 ρεσι τῶν νεῶν ἀνακομιζομένων ἀρφοτέρων εἰς ὄρος
 ἀνθισσι παντοίοις ὑπὸ τῶν ἱερέων κατιστρωμένον,
 καὶ Ἀνκοῦργον δὲ καὶ Πλάταινα καὶ Σόλωνα πολλὰ 98
 25 τῶν ἐξ Αἰγύπτου νομίμων εἰς τὰς ἐαυτῶν κατατάξαι
 νομοθεσίας. Πυθαγόραν τε τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον 2

5 τῆς Πολυδάμνης Euseb. pr. ev. X 8. 10] Πολυμε-
 στης D, τῆς Πολυμεσέτης asteri Θόινος DF 8 χρῆσθαι
 post γυναῖκας vulg. 14 Μέρφιν vulg. 16 τῆς . . ἐκ-
 δημίας D 21 πανηγύρεσι] γένεσθαι add. Weat.

καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα καὶ τὰ περὶ
 τοὺς ἀριθμούς, ἐπὶ δὲ τὴν εἰς πᾶν ἕξιν τῆς ψυχῆς
 μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. ἐπολαμβάνουσι
 δὲ καὶ Δημόκριτον παρ' αὐτοῖς ἐπὶ διατρέψαι πάντα
 καὶ πολλὰ διδάσκειν τῶν κατὰ τὴν ἀστρολογίαν.
 τὸν τε Οἶνοπίδην ὁμοίως συνδιατρέψαντα τοῖς ἱερεῦσι
 καὶ ἀστρολόγοις μαθεῖν ἕλλα τε καὶ μέλιστα τὸν
 ἡλιακὸν κύκλον ὡς λοξὴν μὲν ἔχει τὴν πορείαν,
 ἐναντίαν δὲ τοῖς ἄλλοις ἑστροῖς τὴν φοράν ποιεῖται.
 παραπλησίως δὲ καὶ τὸν Εὐδοξὸν ἀστρολογήσαντα
 παρ' αὐτοῖς καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων εἰς τοὺς
 Ἕλληνας ἐκδόντα τυχεῖν ἀξιολόγου δόξης. τῶν τε
 ἀγαλματοποιῶν τῶν παλαιῶν τοὺς μέλιστα διανο-
 μαμένους διατετριφέναι παρ' αὐτοῖς Τηλεκλῆα καὶ
 Θεόδωρον, τοὺς Ῥοίκον μὲν υἱοῦς, κατασκευάσαν-
 τας δὲ τοῖς Σαμίσις τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου
 ξόανον. τοῦ γὰρ ἀγάλματος ἐν Σάμῳ μὲν ὑπὸ
 Τηλεκλῆους ἱστορεῖται τὸ ἦμισυ δημιουργηθῆναι,
 κατὰ δὲ τὴν Ἐφεσον ὑπὸ τῷ ἀδελφοῦ Θεοδώρῳ τὸ
 ἕτερον μέρος συντετελεσθῆναι· συντεθέντα δὲ πρὸς
 ἄλληλα τὰ μέρη συμφωνεῖν οὕτως ὥστε δοκεῖν ἓν
 εἶναι τὸ πᾶν ἔργον συντετελεσθαι. τοῦτο δὲ τὸ
 γένος τῆς ἐργασίας παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησι μηδαμῶς
 ἐπιτηδεύεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις μέλιστα
 συντελεσθαι, παρ' ἐκείνοις γὰρ οὐκ ἀπὸ τῆς κατὰ
 τὴν ὁρασιν φαντασίας τὴν συμμετρίαν τῶν ἀγαλ-
 μάτων κρίνεσθαι, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ'

δ κατὰ τὴν] κατ' vulg. 8 ἡλιακός] ἱερὸς ἡλιακὸν D
 13 τῶν om vulg. 22 ἔργον συντετελεσθαι] αὐτὰ κατασκευ-
 ᾶσθαι OF.

ἐπιθεὶν τοὺς λίθους κατακλίνωσι καὶ μερίσαντες
κατεργάζονται, τὸ τηλικαῦτα τὸ ἀνάλογον ἀπὸ τῶν
ἐλαχίστων ἐπὶ τὰ μέγιστα λαμβάνεσθαι· τοῦ γὰρ 3
παντὸς σώματος τὴν κατασκευὴν εἰς 2ν καὶ εἰκοσι
111 μέρη καὶ προσεῖτε τέταρτον διαιρουμένους τὴν ὅλην
ἐποδιδόναι συμμετρίαν τοῦ ζώου. διόπερ ὅταν περὶ
τοῦ μεγέθους οἱ τεχνῖται πρὸς ἀλλήλους συνθῶνται,
χωρισθέντες ἀπ' ἀλλήλων σύμφωνα κατασκευάζουσι
τὰ μεγέθη τῶν ἔργων οὕτως ἀκριβῶς ὥστε ἐκπληξιν
10 παρέχειν τὴν ιδιότητα τῆς πραγματείας αὐτῶν. τὸ 9
δ' ἐν τῇ Σάμῳ ξάκνον συμφώνως τῇ τῶν Αἰγυ-
πτίων φιλοτεχνίᾳ κατὰ τὴν κορυφὴν διχοτομούμενον
διορίζειν τοῦ ζώου τὸ μέσον μέχρι τῶν αἰδολίων,
ισάζον ὁμοίως ἐαυτῷ παντοθεν· εἶναι δ' αὐτὸ λέ-
15 γουσι κατὰ τὸ πλεῖστον παρεμφερὲς τοῖς Αἰγυπτίοις,
ὥς ἂν τὰς μὲν χεῖρας ἔχον παρατεταμένας, τὰ δὲ
σκέλη διαβεβηκότα.

Περὶ μὲν οὖν τῶν κατ' Αἰγυπτίον ἱστορουμένων 10
καὶ μνήμης ἀξίων ἀρκεῖ τὰ φηθέντα· ἡμεῖς δὲ κατὰ
20 τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς βίβλου πρόθεσιν τὰς ἐξῆς πρά-
ξεις καὶ μυθολογίας ἐν τῇ μετὰ ταύτην διέξιμεν,
ἀρχὴν ποιησάμενοι τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν τοῖς Ἀσσυ-
ρίοις φραχθέντα.

1 κατακλίνωσι C, κατακλίνωσι F, κατακλίνωσι Dindl. 6
τοῦ ζώου om. H 12 κορυφὴν Rhod., ὄροφην codices
23 φραχθέντα] περὶ μὲν οὖν τῶν κατ' Αἰγυπτίον ἱστορου-
μένων καὶ μνήμης ἀξίων ἀρκεῖσθαι ταύτην μὲν τὴν βίβλον
αὐτοῦ καταλήξωμεν, τὴν δ' ἱστορίαν ταύτης ἀναπληροῦσθαι
ταῖς ἄλλαις βαρβαρικοῖς πράξεσιν ἄλλοις ἴθιαι συνετε-
σθαισιν ἐν ταῖς ἄλλοις χρόνοις add. ABD.

Διοδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς τῆς Α' διηγη-
μένης τὸ B subscr. D.

Τὰδε ἐνεστὶν ἐν τῇ δευτέρῃ τῶν Διοδώρου βίβλων. 112

Περὶ Νίνου τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος κατὰ τὴν Ἀσίαν
καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ πραχθέντων.

Περὶ τῆς Σεμίραμιδος γενέσεως καὶ τῆς περὶ αὐτὴν
ἀγῆρευσης.

Ὅς Νίνος ὁ βασιλεὺς ἔγρηψε τὴν Σεμίραμιν διὰ τὴν ἀρε-
τὴν αὐτῆς.

Ὅς Σεμίραμις τελευτήσαντος Νίνου διαδεξαμένη τὴν
βασιλείαν πολλὰς καὶ μεγάλας πράξεις ἐπετελείετο.

Κτίσις Βαβυλῶνος καὶ τῆς κατ' αὐτὴν κατασκευῆς 10
[ἐπαγγελία].

Περὶ τοῦ κορυμνοῦ λεγομένου κήπου καὶ τῶν ἔλλων
τῶν κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παραδόξων.

Στρατιὰ Σεμίραμιδος εἰς Ἀλγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, ἐκ
δὲ τὴν Ἰνδοκίην.

Περὶ τῶν ἀπογόνων ταύτης [καὶ] τῶν βασιλευσάντων
κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τῆς κατ' αὐτοὺς τροφῆς τε καὶ ἐξοστρίσεως.

Ὅς Ἰσχυτος Σαρδανάπαλλος ὁ βασιλεὺς διὰ τροφῆς ἀπέ-
βαλε τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Ἀρβάκον τοῦ Σιδήδου.

Περὶ τῶν Χαλδαίων καὶ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀστέρων. 20

Περὶ τῶν βασιλέων τῶν κατὰ τὴν Ἀσσίαν καὶ τῆς περὶ
τούτων διαφωνίας παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις.

Περὶ τοποθεσίας τῆς Ἰνδοκίης ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν
φουμένων καὶ τῶν παρ' Ἰνδοῖς νομίμων.

Περὶ Σκυθῶν καὶ Ἀραξίωνων καὶ Τυρσοβαρῶν. 21

Περὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν κατ' αὐτὴν φουμένων καὶ
μυθολογούμενων.

Περὶ τῶν νόμων τῶν ἐν τῇ μεσημβρίᾳ κατὰ τὸν ὀκτωκον-
τούρεθιόν.

11 ἐπαγγελία om. D 13 τῶν om. vulg. τὴν om. D 16
καὶ del. Dind. 18 Σαρδανάπαλλος vulg. 19 ὑπὸ βάρων CD³,
ἐπ' Ἀρβάκον D¹ v. 21 et 22 ante v. 20 ponunt codices
omnes praeter AD; in D haec omnia sunt in litura manu
saec. XV scripta 22 παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις om. D
23 τοποθεσία (περὶ om. D) CD.

ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἡ μὲν πρὸ ταύτης βίβλος τῆς ὅλης συντάξεως 1
 οὕσα πρώτη περιέχει τὰς κατ' Αἰγυπτου πράξεις·
 ἐν αἷς ὑπέφκει τὰ τε περὶ τῶν θεῶν παρ' Αἰγυπτίοις
 μυθολογούμενα καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου φύσεως
 5 καὶ τὰλλα τὰ περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου παραδοξο-
 λογούμενα, πρὸς δὲ τούτοις περὶ τε τῆς κατ' Αἰγυ-
 πτον χώρας καὶ τῶν ἀρχαίων βασιλείων τὰ ὑφ'
 ἑκάστον πρυχθέντα. ἐξῆς δὲ κατετάχθησαν αἱ κατα-
 σκευαὶ τῶν πυραμίδων τῶν ἀναγραφόμενων ἐν
 10 τοῖς ἐπὶ ταῖς θαυμαζομένοις ἔργοις. ἔπειτα διήλθομεν 2
 περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν δικαστηρίων, ἐτι δὲ τῶν
 ἀμεινωμένων ζώων παρ' Αἰγυπτίοις τὰ θαυμαζόμενα,
 πρὸς δὲ τούτοις τὰ περὶ τῶν τετελευτηκότων νόμιμα,
 καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυμαζο-
 15 μένων παραβαλόντες εἰς Αἰγυπτον καὶ πολλὰ τῶν
 χρησίμων μαθόντες μετήνεγκαν εἰς τὴν Ἑλλάδα.
 ἐν ταύτῃ δ' ἀναγράφομεν τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν γενο- 3
 μένας πράξεις ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, τὴν ἀρχὴν
 ἐπὶ τῆς τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίας ποιησάμενοι.
 20 Τὸ παλαιὸν τοίνυν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπάρχον 4
 ἐγγώριοι βασιλεῖς, ὧν οὔτε πράξις ἐπίσημος οὔτε

1 μὲν] μὲν οὖν U^F 10 [εἔπειτα] δὲ add. D 12 παρ'
 4. ζώων vulg.

ὄνομα μνημονεύεται. πρῶτος δὲ τῶν εἰς ἱστορίαν
 καὶ μῆμην παραδεδομένων ἡμῖν Νίνος ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἀσσυρίων μεγάλας πράξεις ἐπιτελέσαςτο· περὶ
 οὐ τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφειν πειρασόμεθα. γενό-
 μενος γὰρ φύσει πολεμικὸς καὶ ζηλωτὴς τῆς ἄρετῆς
 καθώπλισε τῶν νέων τοὺς κρατίστους· γυμνάσας δ'
 αὐτοὺς πλείονα χρόνον συνήθεις ἐποίησε πάσῃ μαχο-
 5 παθείᾳ καὶ πολεμικοῖς κινδύνοις. συστησάμενος οὖν
 στρατόπεδον ἐξιόλογον συμμαχίαν ἐποίησαςτο πρὸς
 Ἀρσίοιαν τὸν βασιλέα τῆς Ἀραβίας, ἣ κατ' ἐκείνους 10
 τοὺς χρόνους ἐδόκει πλήθειν ἐλάμειν ἀνδρῶν. ἔστι
 δὲ καὶ καθόλου τοῦτο τὸ ἔθνος φιλελευθιμον καὶ
 κατ' οὐδένα τρόπον προσδεχόμενον ἐπηλυν ἡγεμόνα·
 διώπειρ οὐθ' οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὑστισρον οὐθ' 114
 οἱ τῶν Μακεδόνων, καίπειρ πλείστον ἰσχύσαντες, 12
 6 ἤδυνήθησαν τοῦτο τὸ ἔθνος καταδουλώσασθαι. καθό-
 λου γὰρ ἡ Ἀραβία δυσπολέμητος ἔστι ξενικαῖς
 δυνάμεσι διὰ τὸ τὴν μὲν ἔρημον αὐτῆς εἶναι, τὴν
 δὲ ἀνδρῶν καὶ διηλημμένην φρεσὶ κεκρυμμένην
 7 καὶ μόνοις τοῖς ἐγχωρίοις γνωριζομένην. ὁ δ' οὖν 20
 τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς Νίνος τὸν δυναστεύοντα
 τῶν Ἀράβων παραλαβὼν ἰσθράτευσε μετὰ πολλῆς
 δυνάμεως ἐπὶ Βαβυλωνίους καταικαύοντας ὄμορον
 χώραν κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς χρόνους ἡ μὲν εὖν
 οὐσα Βαβυλὼν οὐκ ἦν ἐκτισμένη, κατὰ δὲ τὴν Βα- 25
 βυλωνίαν ἐπὶ ἥρχον ἄλλαι πόλεις ἐξιόλογοι· ὁδῶς
 δὲ χειρωσάμενος τοὺς ἐγχωρίους διὰ τὸ τῶν ἐν τοῖς
 πολέμοις κινδύνων ἀπειρώς εἶναι, τοῦτοις μὲν ἵταξε

2 ἡμῖν om. vulg. 5 τῆς om. CF.

τελείν κατ' ἐνιαυτὸν ὁρισμένους φόρους, τὸν δὲ
 βασιλεῖα τῶν καταπολεμηθέντων λαβὼν μετὰ τῶν
 τέκνων αἰχμάλωτον ἀπέκτεινε. μετὰ δὲ ταῦτα πολ- 8
 λοις πληθεύσιν εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐμβαλὼν καὶ τινες
 5 τῶν πόλεων ἀναστάτους ποιήσας καταπλήξατο τοὺς
 ἐγγχωρίους· διόπερ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Βαρζάνης,
 ὁρῶν αὐτὸν οὐκ ἀξιόμαχον ὄντα, μετὰ πολλῶν δώ-
 ρων ἐπήντησε καὶ πᾶν ἔφησε ποιῆσειν τὸ προστα-
 τόμενον. ὁ δὲ Νίνος μεγαλοψύχως αὐτῷ χρησά- 9
 10 μαιος τῆς τε Ἀρμενίας συνιχώρησεν ἔσχειν καὶ
 φίλον ὄντα πέμπειν στρατιὰν καὶ τὴν χορηγίαν τῷ
 σφετέρῳ στρατοπέδῳ· αὐτὸς δὲ μᾶλλον αὐξόμενος
 ἐστράτευσεν εἰς τὴν Μηδίαν. ὁ δὲ ταύτης βασιλεὺς 10
 Φέρνος παραταξάμενος ἀξιολόγῳ δυνάμει καὶ λει-
 15 φθείς, τῶν τε στρατιωτῶν τοὺς πλείους ἀπέβαλε καὶ
 αὐτὸς μετὰ τέκνων ἑπτὰ καὶ γυναικὸς αἰχμάλωτος
 λεηφθεὶς ἀνισταυρώθη.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τῷ Νίνῳ προχωροῦν- 2
 των δεινὴν ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ καταστρέφασθαι τὴν
 20 Ἀσίαν ἵπασαν τὴν ἐντὸς Τανάιδος καὶ Νείλου· ὥς
 ἐπίπαν γὰρ τοῖς εὐτυχοῦσιν ἢ τῶν πραγμάτων
 εὐροισι τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν παρίστησι.
 διόπερ τῆς μὲν Μηδίας σατράπην ἓνα τῶν περὶ
 αὐτὸν φίλων κατίσθησεν, αὐτὸς δ' ἐπῆκε τὰ κατὰ
 25 τὴν Ἀσίαν ἔθνη καταστρεφόμενος, καὶ χρόνον ἑπτα-
 καιδεκαετῇ καταναλώσας πλὴν Ἰνδῶν καὶ Βακτρια-
 νῶν τῶν ἄλλων ἐπάντων κύριος ἐγένετο. τὰς μὲν 3
 οὖν καθ' ἕκαστα μάχας ἢ τὸν ἀριθμὸν ἀπάντων

7 αὐτῶν D, λαυτῶν vulg. 15 πλείστον vulg. 22 εὐροισι
 Heinsius, ἐπίρροισι libri.

τῶν καταπολεμηθέντων οὐδεὶς τῶν συγγραφέων
 ἀνέγραψε, τὰ δ' ἐπισημώτατα τῶν ἔθνων ἀκολουθῶς
 Κτησία τῷ Κνιδίῳ πειρασόμεθα συντόμως ἐπιδρα-
 3 μῆν. κατεστρέφετο μὲν γὰρ τῆς παραθαλαττίου
 καὶ τῆς συνεχοῦς χώρας τὴν τε Αἴγυπτον καὶ Φοινί- 5
 κην, ἔτι δὲ Κοίλην Συρίαν καὶ Κιλικίαν καὶ Παμφυ- 115
 λίαν καὶ Λυκίαν, πρὸς δὲ ταύταις τὴν τε Κορίαν
 καὶ Φρυγίαν καὶ Μυσίαν καὶ Λυδίαν, προσηγέγετο
 δὲ τὴν τε Τρωάδα καὶ τὴν ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυ-
 γίαν καὶ Προποντίδα καὶ Βιθυνίαν καὶ Καππαδο- 10
 κίαν καὶ τὰ κατὰ τὸν Πόντον ἔθνη βάρβαρα κατοι-
 κοῦντα μέχρι Τανείδος, ἐκυρίευσεν δὲ τῆς τε Καδου-
 σίων χώρας καὶ Ταπύρων, ἔτι δ' Ὑγκανίων καὶ
 Δραγγῶν, πρὸς δὲ τούτοις Δερβίων καὶ Καρμανίων
 καὶ Χωρομνίων, ἔτι δὲ Βορκανίων καὶ Παρθυνίων, 15
 ἐπῆλθε δὲ καὶ τὴν Περσίδα καὶ τὴν Σουσιανὴν
 καὶ τὴν καλουμένην Κασπιανήν, εἰς ἣν εἰσιν εἰσβο-
 λαὶ στεναὶ παντελῶς, διὸ καὶ προσεγορεύονται
 4 Κάσπιοι πύλαι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν ἐλαττόνων
 ἔθνων προσηγέγετο, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἶη λέγειν. 20
 τῆς δὲ Βακτριανῆς οὔσης δυσεισβάλου καὶ πλήθῃ
 μαχίμων ἀνδρῶν ἰχούσης, ἐπειδὴ πολλὰ πονήσας
 ἄπικτος ἐγένετο, τὸν μὲν πρὸς Βακτριανοὺς πόλε-
 μον εἰς ἕτερον ἀνιβάλετο καιρὸν, τὰς δὲ δυνάμεις
 ἀναγαγὼν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν ἐξελέξατο τόπον εὐθαιον 25
 3 εἰς πόλεως μεγάλῃς κτίσιν. ἐπιφανιστάτας γὰρ πρῶ-
 ξις τῶν πρὸ αὐτοῦ κατιωρασμένους ἱσπευθε τηλι-

8 καὶ Μυσίαν om. D   12 τε] τε τῶν D   Αἰδοον-
 σίων CF   14 Δραγγῶν vulg.   15 Χωρομνίων] Ρόμων C
 25 ἀπαγωγῶν II   Συρίαν CF   26 μεγάλῃς om. D

καύτην κτίσαι τὸ μέγεθος πόλιν ὥστε μὴ μόνον αὐτὴν εἶναι μεγίστην τῶν τότε οὐσῶν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ μηδὲ τῶν μεταγενεστέρων ἕτερον ἐπιβαλλόμενον ῥαδίως ἂν ὑπερθέσθαι. τὸν 2
 8 μὲν οὖν τῶν Ἀράβων βασιλέα τιμήσας δώροις καὶ λαφύροις μεγαλοπρεπέειν ἀπέλυσε μετὰ τῆς ἰδίας στρατιᾶς εἰς τὴν οἰκίαν, αὐτὸς δὲ τὰς πανταχόθεν δυνάμεις καὶ παρασκευὰς πάντων τῶν ἐπιτηδείων ἀθροίσας παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐκτίσει πόλιν
 10 εὐτεταχισμένην, ἑτερόμηκες αὐτῆς ὑποστησάμενος τὸ σχῆμα. εἶχε δὲ τῶν μὲν μακροτέρων πλευρῶν ἑκατέραν ἢ πόλις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίων, τῶν δὲ βραχυτέρων ἐνενήκοντα. διὸ καὶ τοῦ σύμ- 3
 παντος περιβόλου συσταθέντος ἐκ σταδίων τετρα-
 15 κοσίων καὶ ὀγδοήκοντα τῆς ἐλπίδος οὐ διεψεύσθη· τηλικαύτην γὰρ πόλιν οὐδεὶς ἕτερον ἐκτίσει κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ περιβόλου καὶ τὴν περὶ τὸ τεῖχος μεγαλοπρέπειαν. τὸ μὲν γὰρ ὕψος εἶχε τὸ τεῖχος ποδῶν ἑκατόν, τὸ δὲ πλάτος τρισὶν ἑρμασιν ἰσά-
 20 σιμον ἦν· οἱ δὲ σύμπαντες πύργοι τὸν μὲν ἀριθμὸν ἥσαν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι, τὸ δ' ὕψος εἶχον ποδῶν διακοσίων. κατῴκισε δ' εἰς αὐτὴν τῶν μὲν 4
 Ἀσσυρίων τοὺς πλείστους καὶ δυνατωτάτους, ἀπὸ
 116 δὲ τῶν Ἑλλῶν ἔθνων τοὺς βουλομένους. καὶ τὴν
 25 μὲν πόλιν ὠνόμασεν ἄφ' ἑαυτοῦ Νίνον, τοῖς δὲ κατοικισθεῖσι πολλὴν τῆς ὁμόρου χώρας προσώρισεν.
 Ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν κτίσιν ταύτην ὁ Νίνος ἰσθρά- 4
 τευσεν ἐπὶ τὴν Βακτριανήν, ἐν ᾗ Σμίραμιν ἐγνημε

4 ἐπιβαλλόμενος vulg. 9 παρὰ] ἐπὶ CF 25 ὠνόμασιν DF¹, ἐκάλισεν CF¹.

τὴν ἐπιφανιστάτην ἐκαστῶν τῶν γυναικῶν ὡς παρ-
 λήφωμεν, ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ αὐτῆς προειπεῖν πῶς
 ἐκ ταπεινῆς τύχης εἰς τηλικαύτην προήχθη δοξαν.
 κατὰ τὴν Συρίαν τοίνυν ἐστὶ πόλις Ἀσκάλων, καὶ
 ταύτης οὐκ ἄπωθεν λίμνη μεγάλη καὶ βαθύτη πλή-
 ρης ἰχθύων. παρὰ δὲ ταύτην ὑπάρχει τέμνος θεῶς
 ἐπιφανοῦς, ἣν ὀνομαζουσιν οἱ Σύροι Δερκετοῦν·
 αὕτη δὲ τὸ μὲν πρόσωπον ἔχει γυναικὸς, τὸ δ' ἄλλο
 σῶμα πᾶν ἰχθύος διὰ τινος τοιαύτης αἰτίας. μυθο-
 λογοῦσιν οἱ λογιώτατοι τῶν ἐγχωρίων τὴν Ἀφρο-
 δίτην προσκύψασαν τῇ προειρημένῃ θεᾷ δεινὸν ἐμ-
 βαλεῖν ἔρωτα νεανίσκου τινὸς τῶν θυόντων οὐκ
 αἰδοῦς· τὴν δὲ Δερκετοῦν μεγίστην τῷ Σύρῳ γεν-
 νῆσαι μὲν θυγατέρα, καταίσχυνθῆσαι δ' ἐπὶ τοῖς
 ἡμωρτημένοις τὸν μὲν νεανίσκον ὀφραῖσαι, τὸ δὲ
 παιδίον εἰς τινὰς ἰσθμους καὶ πετρώδεις τόπους
 ἐκθῆναι· αὐτὴν δὲ διὰ τὴν αἰσχύνην καὶ λύπην
 ὄψασαν εἰς τὴν λίμνην μετασχηματισθῆναι τὸν τοῦ
 σώματος τύπον εἰς ἰχθύν· διὸ καὶ τοὺς Σύρους
 μέχρι τοῦ νῦν ἀπέχεσθαι τούτου τοῦ ζῴου καὶ τιμᾶν
 τοὺς ἰχθύς ὡς θεούς. περὶ δὲ τὸν τόπον ὅπου τὸ
 βρέφος ἐξετέθη πλῆθος περισσεῶν ἐννεοταύοντος
 παραδόξως καὶ δαιμονίως ὑπὸ τούτων τὸ παιδίον
 διατρέφεσθαι· τὰς μὲν γὰρ ταῖς πέτρῃσι περιεχού-
 σαις τὸ σῶμα τοῦ βρέφους πανταχόθεν θάλλειν, τὰς
 δ' ἐκ τῶν σύνεργων ἐπαύλειον, ὅποτε τηρήσαιεν τοὺς

1 τῆς] ἦ· II ὡς om. II (et D¹) 2 περὶ] ὑπὲρ II
 4 τοίνυν om. D 12 αἰδοῦς D 17 ἐκθῆναι] ἐν οἷς
 πολλοῦ πλῆθους περισσεῶν ἐννεοταύοντος αἰσθότος (αἰσθό-
 τω D) παραδόξως (οὐκ add. D) τροφῇ καὶ στερῆς τυ-
 γνῆν τὸ βρέφος add. codices, del. Rhodomanus.

τε βουκόλους καὶ τοὺς ἑλλοὺς νομίζει ἀπόντας, ἐν
 τῷ στόματι φερούσας γάλα διατρέφειν παραστα-
 ζούσας ἀνὰ μέσον τῶν χειλῶν. ἐνικνυσίου δὲ τοῦ 5
 παιδίου γενομένου καὶ στεγνωτέρας τροφῆς προσ-
 10 δεομένου, τὰς περιστερὰς ἀποκνιζούσας ἀπὸ τῶν
 τυγῶν παύεσθαι τροφήν ἀρκοῦσαν. τοὺς δὲ νο-
 μίεις ἐπανιόντας καὶ θεωροῦντας περιβεβρωμένους
 τοὺς τυγοὺς θαυμάσαι τὸ παράδοξον παρατηρή-
 15 σαντας οὖν καὶ μαθόντας τὴν αἰτίαν εὐρεῖν τὸ βρέ-
 φος, διακρίνον τῷ κάλλει. εὐθὺς οὖν αὐτὸ κομί- 6
 117 σαντας εἰς τὴν ἐπανκλιν διαθήσασθαι τῷ προσετη-
 ζοῦν τῶν βασιλικῶν κτηνῶν, ὄνομα Σίρμα· καὶ
 τοῦτον ἄτεκνον ὄντα τὸ παιδίον τρέφειν ὡς θυγά-
 τριον μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ὄνομα θίμενον Σιμέ-
 20 ραμιν, ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὴν τῶν Σύρων διάλεκτον
 παρωνομασμένον ἀπὸ τῶν περιστερῶν, ὥς ἀπ' ἐκεί-
 νων τῶν χρόνων οἱ κατὰ Συρίαν ἥπαντες διετέλεισαν
 ὡς θεῶς τιμῶντες.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν γένεσιν τῆς Σεμιράμιδος 5
 21 μυθολογούμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. ἤδη δ' αὐτῆς
 ἡλικίαν ἔχουσης γάμου καὶ τῷ κάλλει πολὺ τὰς
 ἄλλας παρθένους διαφερούσης, ἀπεστάλη παρὰ βασι-
 λείως ὑπαρχος ἐπισκεψόμενος τὰ βασιλικά κτήνη·
 οὗτος δ' ἐκαλεῖτο μὲν Ὀννης, πρῶτος δ' ἦν τῶν
 22 ἐκ τοῦ βασιλικοῦ συνεδρίου καὶ τῆς Συρίας ἀπά-
 σης ἀποδεδειγμένος ὑπαρχος. ὃς καταλύσας παρὰ

1 ἀπόντας Ursinus, om. ACDFG, ἀπόντας osteri, ἀπο-
 κνωροκότας Gemistus 8 θαυμάζειν CF 11 προσετιῶν
 vulg. 23 ὑπαρχος II 11 πρὸς αὐτὸν D 24 μὲν Ὀννης|
 μετόντης D, μετόντης CF 26 ὑπαρχος II.

τῷ Σίμμα καὶ θεωρήσας τὴν Σιμίραριν ἐθροισθῆ
 τῷ κάλλει· διὸ καὶ τοῦ Σίμμα καταδεθθεὶς αὐτῷ
 δοῦναι τὴν παρθένον εἰς γάμον ἔνομον, ἀπήγαγεν
 αὐτὴν εἰς Νίον, καὶ γήμας ἐγέννησε δύο παῖδας,
 2 Ὑπάτην καὶ Ὑδάσπην. τῆς δὲ Σιμιράμιδος ἰχθυό- 5
 σης καὶ τῶν ἄλλων ἀκόλουθα τῇ περὶ τὴν ὄψιν εὐπρε-
 πείᾳ, συνέρβαινε τὸν ἄνδρα τελείως ὑπ' αὐτῆς δε-
 δουλωσθαι, καὶ μηδὲν ἕνευ τῆς ἐκείνης γνώμης
 3 πράττοντα κατευστοχεῖν ἐν πάσι. καὶ ὅν δὴ χρό- 10
 νον ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν κτίσιν τῆς ὁμο-
 νύμου πόλεως συνατέλεισε, στρατεύειν ἐπὶ Βακτρια-
 νοὺς ἐπεχείρησεν. εἰδὼς δὲ τὰ τε πλῆθη καὶ τὴν
 ἀλκὴν τῶν ἀνδρῶν, εἴ τι τὴν χώραν ἔχουσαν
 πολλοὺς τόπους ἀπρσίτους διὰ τὴν ὀχυρότητα,
 κατέλειξεν ἐξ ἑπάντων τῶν ὑπ' αὐτὸν ἔθνων στρα- 15
 τιστῶν πλῆθος· ἐπεὶ γὰρ τῆς πρότερον στρατείας
 ἀποτετευχῶς ἦν, ἰσπευθεὶς πολλαπλασίονι παρωγενέ-
 4 σθαι δυνάμει πρὸς τὴν Βακτριανήν. συναχθείσης δὲ 20
 τῆς στρατιᾶς πανταχόθεν ἡριθμῆθησαν, ὡς Κτησίας
 ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγέγραφε, πεζῶν μὲν ἑκατὸν
 ἑβδομήκοντα μυριάδες, ἱππέων δὲ μιᾷ πλείους τῶν
 εἰκοσι μυριάδων, ὄπλα δὲ δραπανηφόρα μικρὸν
 5 ἀπολείποντα τῶν μυρίων ἑξακοσίων. ἔστι μὲν οὖν
 ἄπιστον τοῖς αὐτόθεν ἀκούσασιν τὸ πλῆθος τῆς
 στρατιᾶς, οὐ μὲν ἀδύνατόν γε φανήσεται τοῖς ἀνα- 25
 θεωροῦσι τὸ τῆς Ἀσίας μέγεθος καὶ τὰ πλῆθη τῶν
 κατοικοῦντων αὐτὴν ἔθνων. εἰ γὰρ τις ἀφελὲς τὴν

5 Ὑδάσπην D   σιμιράμιδος D   12 ἐπεχείρησεν UF
 14 τόπους πολλοὺς vulg.   16 τῆς π. στρατείας] κατὰ τὴν
 π. στρατείαν II   24 ἀκούουσι II   27 αὐτῆς om. D.

ἐπὶ Σπύδας Δαρμίου στρατείαν μετὰ ὀγδοήκοντα
 118 μυριάδων καὶ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 τοῖς ἀναριθμητοῖς πλήθεσι, τὰς ἐχθρὰς καὶ προφὴν
 συντελεσθεύσας πράξεις ἐπὶ τῆς Εὐρώπης σκέψαιτο,
 6 τάχιον ἂν πιστὸν ἡγήσαιο τὸ φηθέν. κατὰ μὲν οὖν ὁ
 τὴν Σικελίαν ὁ Διονύσιος ἐκ μιᾶς τῆς τῶν Συρα-
 κωσίων πόλεως ἐξήγαγεν ἐπὶ τὰς στρατείας πεζῶν
 μὲν δώδεκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ μυρίους καὶ δισχι-
 λίους, ναῦς δὲ μακρὰς ἐξ ἐνὸς λιμένος τετρακοσίας,
 10 ὧν ἦσαν ἔναι τετρήρεις καὶ πετρήρεις. Ῥωμαῖοι δὲ τ
 μικρὸν πρὸ τῶν Ἀννιβαικῶν καιρῶν, προορῶμενοι
 τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, κατέγραψαν τοὺς κατὰ τὴν
 Ἰταλίαν ἐπιτηδεύοντες εἰς [τὴν] στρατείαν πολέτας τε
 καὶ συμμάχους, ὧν ὁ σύμπαξ ἀριθμὸς μικρὸν ἥπε-
 12 λιπε τῶν ἑκατὸν μυριάδων· καίτοι γ' ἔνεκα πλη-
 θους ἀνθρώπων τὴν Ἰταλίαν ὅλην οὐκ ἔν τις συγ-
 κρίνειε πρὸς ἓν ἔθνος τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν. ταῦτα
 μὲν οὖν ἡμῖν εἰρησθῶ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς νῦν περὶ
 τὰς πόλεις οὕσης ἐρημίας τεκμαιρομένους τὴν πα-
 14 λαιάν τῶν ἔθνων πολυανθρωπίαν.

Ὁ δ' οὖν Νίνος μετὰ τοσαύτης δυνάμεως στρα- 6
 τεύσας εἰς τὴν Βακτριανὴν ἠνεργάζετο, θυσεισβόλων
 τῶν τόπων καὶ στενῶν ὄντων, κατὰ μέρος ἔγειν
 τὴν δύναμιν. ἡ γὰρ Βακτριανὴ χώρα πολλὰς καὶ 11
 10 μεγάλας οἰκουμένη πόλεσι μίαν μὲν εἶχεν ἐπιφανε-
 στάτην, ἐν ᾗ συνέβαιναν εἶναι καὶ τὰ βασίλεια·
 αὕτη δ' ἑκαλεῖτο μὲν Βάκτρα, μεγέθει δὲ καὶ τῇ
 κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ὀχυρότητι πολὺ πασῶν διέφερε.

3 γὰρ τὴν.

11 Ἀννιβαικῶν CDF

13 τῆς om. CD

14 ἐπιλέγειτο D

26 καὶ om. CF.

βασιλείαν δ' αὐτῆς Ὀξυάρτης κατέγραψεν ἅπαντας
 τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατίας οὐτας, οἳ τὸν ἀριθμὸν
 3 ἡθροίσθησαν εἰς τετραράκοντα μυριάδας. ἀναλαβὼν
 οὖν τὴν δύναμιν καὶ τοῖς πολεμίοις ἁπαντήσας περὶ
 τὰς εἰσβολάς, εἰσὶ μέρος τῆς τοῦ Νίνου στρατιᾶς
 εἰσβαλεῖν· ἐπεὶ δ' ἔδοξεν ἱκανὸν ἀποβεβηκέναι τῶν
 πολεμίων πλῆθος εἰς τὸ πεδῖον, ἐξέταξε τὴν ἰδίαν
 δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυροὺς οἱ Βακτριανοὶ
 τοὺς Ἀσσυρίους τριψύμνοι καὶ τὸν διωγμὸν μέχρι
 τῶν ὑπερκειμένων ὁρῶν ποιησάμενοι διέφθιραν
 4 τῶν πολεμίων εἰς δέκα μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦτα
 πάσης τῆς δυνάμεως εἰσβαλόνσης, κρατούμενοι τοῖς
 πλεθυσὶ κατὰ πόλεις ἐπιχώρησαν, ἕκαστοι ταῖς
 ἰδίαις πατρίαι βοηθήσοντες. τὰς μὲν οὖν ἑλλας ὁ
 Νίνος ἐκαρπώσατο ῥαδίως, τὰ δὲ Βάκτρα διὰ τε τὴν
 5 ὀχυρότητα καὶ τὴν ἐν αὐτῇ παρασκευὴν ἠδυνάσθη
 κατὰ κράτος ἔλειν. πολυχρονίου δὲ τῆς πολιορκίας
 γενομένης, ὁ τῆς Σεμιράμιδος ἀνὴρ, ἰσχυρῶς ἔχων
 6 πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ συστρατευόμενος τῷ βασιλεῖ,
 μετεπέμψατο τὴν ἐνθρῶπον. ἡ δὲ συνέει καὶ τόλμη
 καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ἐπιφάνειαν συντείνουσι
 περὶ τὴν ἐλπίδα καὶ τὸν ἔλεον ἐπιδειξάσθαι τὴν ἰδίαν
 6 ἀρετὴν. πρῶτον μὲν οὖν πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν
 μέλλουσα διαπορεύεσθαι στολὴν ἐκτραγματεύσατο δι'
 ἧς οὐκ ἦν διαγνώσκειν τὸν περιβεβλημένον πότμον·

1 Ὀξυάρτης D   2 ἡλικίαις D   3 μέρος] μὲν μέρος
 κοινὸν D   4 ἀποβεβηκέναι OF   5 εἰς τὸ πεδῖον] οἱ. F,
 πεδῖον D   6 τὰς . . παρασκευάς II   7 γενομένης
 Gemistus, γενομένης codices   8 Σεμιράμιδος D   9 ἡ δὲ F, ἐπεὶ δὲ ἡ C   10 καὶ τὸν
 ἡ δὲ F, ἐπεὶ δὲ ἡ C   11 καὶ τὸν D   12 οὐκ αὐτὸν F   13 δι-
 τραγματεύσατο D.

ἐντὶς ἴσταιν ἢ γυνή. αὐτὴ δ' ἦν εὐχρηστος αὐτῇ
 πρὸς τὰς ἐν τοῖς καύμασιν ὁδοιπορίας εἰς τὸ
 διατηρῆσαι τὸν τοῦ σώματος χρῶτα καὶ πρὸς τὰς
 ἐν τῷ πράττειν ὁ βούλοιοτο χρεῖας, εὐκίνητος οὖσα
 καὶ νεανική, καὶ τὸ σύνολον τοσαύτη τις ἐπέην αὐτῇ
 χάρις ὥσθ' ὅστιρον Μήδους ἡγησαμένους τῆς Ἀσίας
 φορεῖν τὴν Σεμιράμιδος στολὴν, καὶ μετὰ ταῦθ'
 ὁμοίως Πέρσας. παραγενομένη δ' εἰς τὴν Βακτρία- 7
 νην καὶ κατασχεψάμενη τὰ περὶ τὴν πολιορκίαν,
 10 ἰώρα κατὰ μὲν τὰ πεδία καὶ τοὺς εὐεφόδους τῶν
 τόπων προσβολὰς γινόμενας, πρὸς δὲ τὴν ἀκρόπολιν
 οὐδένα προσιόντα διὰ τὴν ὀχυρότητα, καὶ τοὺς ἐν-
 δον ἀπολελοιπότες τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς καὶ παρα-
 βοηθοῦντας τοῖς ἐπὶ τῶν κάτω τειχῶν κινδυνεύουσι.
 12 διόπερ πυρραλαβοῦσα τῶν στρατιωτῶν τοὺς πετρο- 8
 βατεῖν εἰσθότας, καὶ μετὰ τούτων διὰ τινος χαλεπῆς
 φάραγγος προσαναβάσα, κατελάβετο μέρος τῆς ἀκρο-
 πόλεως καὶ τοῖς πολιορκοῦσι τὸ κατὰ τὸ πεδῖον
 τεῖχος ἐσήμηνεν. οἱ δ' ἐνδον ἐπὶ τῇ καταλήψει τῆς
 20 ἀκρας καταπλεγέντες ἐξέλιπον τὰ τεῖχη καὶ τὴν
 σωτηρίαν ἀπέγνωσαν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀλού- 9
 σης τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν ἀρετὴν
 τῆς γυναικὸς τὸ μὲν πρῶτον μεγάλας δωρεὰς
 αὐτὴν ἐτίμησε, μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τὸ κάλλος τῆς
 25 ἀνθρώπου σχῶν ἐρωτικῶς ἐπεχείρησε τὸν ἄνδρα
 πείθειν ἐκουσίως αὐτῷ παραχωρῆσαι, ἐπαγγειλάμενος

6 χάρις ante τις D. 13 παραπιβοηθοῦντας OF. 14 τοῖς
 om. D. 17 κατελάβε το vulg. 20 τῆς σωτηρίας OF.
 24 αὐτὴν μεγ. δωρεαῖς vulg. 25 ἔχας H. 26 πείθειν
 omis add. D.

ἀντὶ ταύτης τῆς χάριτος αὐτῷ συνοικισθὲν τὴν ἰδίαν
 10 θνυγυτέρα Σωσάνην. δυσχερῶς δ' αὐτοῦ φέροντος,
 ἠπειλήσεν ἐκκόψειν τὰς ὀφείσεις μὴ προχείρως ἐπι-
 ρετοῦντος τοῖς προστάγμασιν. ὁ δὲ Ὀννης ἔακε μὲν
 τὰς τοῦ βασιλέως ἀπειλὰς δεύσας, ἡμὰ δὲ διὰ τὸν
 ἔρωτα περιπεσὼν λύττη τινὶ καὶ μανίᾳ, βρόχον
 ἑαυτῷ περιθεὶς ἀνεκρέμασε. Σεμίραμις μὲν οὖν δια-
 τικαύτας αἰτίας εἰς βασιλικὸν ἦλθε πρόσχημα.
 7 Ὁ δὲ Νίνος τοὺς τε ἐν Βάκτροις παρέλαβε θη-
 σαυρούς, ἔχοντας πολὺν ἄφγυρὸν τε καὶ χρυσόν,¹⁰
 καὶ τὰ κατὰ τὴν Βακτριανὴν καταστήσας ἀπέλυσσε¹²⁰
 τὰς δυνάμεις. μετὰ δὲ ταῦτα γεννήσας ἐκ Σεμιρά-
 μιδος υἱὸν Νινύαν ἐτελεύτησε, τὴν γυναῖκα ἀπο-
 λιπὼν βασιλίσσαν. τὸν δὲ Νίνον ἡ Σεμίραμις ἔθα-
 νεν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ κατεσκευάσεν ἐπ' αὐτῷ¹⁵
 χῶμα παμμέγεθες, οὗ τὸ μὲν ὕψος ἦν ἐννεία στα-
 8 δίων, τὸ δ' εὖρος, ὡς φησὶ Κτησίας, δέκα. διὸ καὶ
 τῆς πόλεως παρὰ τὸν Εὐφράτην ἐν πεδίῳ καιμένης
 ἀπὸ πολλῶν σταδίων ἰφαίνεται τὸ χῶμα καθάπερ
 τις ἀκρόπολις· ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν φασὶ διαμένειν,²⁰
 καίπερ τῆς Νίνου κατεσκευασμένης ὑπὸ Αἰθίων, ὅτε
 κατέλυσαν τὴν Ἀσσυρίων βασιλείαν. ἡ δὲ Σεμί-
 ραμις, οὕσα φύσει μεγαλειόβολος καὶ φιλοτιμον-
 μένη τῇ δόξῃ τὸν βασιλευνχότα πρὸ αὐτῆς ὑπερ-
 θέσθαι, πόλιν μὲν ἐπιβάλετο κτίζειν ἐν τῇ Βαβυ-
 λωνίᾳ, ἐκτελεσμένη δὲ τοὺς πανταχόθεν ἀρχιτέκτονας
 καὶ τεχνίτας, ἔτι δὲ τὴν ἑλλην χορηγίαν παρα-

1 συνοικισθὲν vulg. 4 Ὀννης] Μερόνης II. 12 Σεμι-
 ράμις D. 16 ἐννεία ἦν vulg. 20 καὶ] δὲ vulg. 24 πρὸ
 αὐτῆς] πρότερον II.

σκευασαμένη, συνήγαγεν ἐξ ἀπάσης τῆς βασιλείας
 πρὸς τὴν τῶν ἔργων συντέλειαν ἀνδρῶν μυριάδας
 δικασιῶν. ἀπολαβοῦσι δὲ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν 3
 εἰς μέσον περιβάλετο τείχος τῇ πόλει σταδίων
 5 ἐξήκοντα καὶ τριακοσίων, διειλημμένον πύργοις
 πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὡς φησι Κτησίας ὁ Κνίδιος,
 ὡς δὲ Κλείταρχος καὶ τῶν ὕστερον μετ' Ἀλεξάνδρου
 διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν τινὲς ἀνίγραψαν, τριακο-
 σίων ἐξήκοντα πέντε σταδίων καὶ προστιθέασιν
 10 ὅτι τῶν ἰσῶν ἡμερῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν οὐσῶν ἐφι-
 λοτιμηθῇ τὸν ἰσὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων ὑποστή-
 σασθαι. ὅπτις δὲ πλύνθους εἰς ἱσφαλτον ἐνδύσα- 4
 μένη τείχος κατεσκεύασε τὸ μὲν ὕψος, ὡς μὲν Κτησίας
 φησί, πεντήκοντα ὀργυῶν, ὡς δ' ἐνιοὶ τῶν νεωτέ-
 15 ρων ἔγραψαν, πηχῶν πεντήκοντα, τὸ δὲ πλάτος πλεόν
 ἢ δυὸν ἡρμασιν ἱππέσιμον· πύργους δὲ τὸν μὲν
 ἀριθμὸν δικασιῶν καὶ πεντήκοντα, τὸ δ' ὕψος καὶ
 πλάτος ἐξ ἀνυλόγου τῷ βάρει τῶν κατὰ τὸ τείχος
 ἔργων. οὐ γὰρ χρή δὲ θαυμάζειν εἰ τηλικούτου τὸ μέγε- 5
 20 θος τοῦ περιβάλου καθιστώτος ὁλέγους πύργους κα-
 τεσκεύασεν· ἐπὶ πολὺν γὰρ τόπον τῆς πόλεως ἔλει-
 περιεχομένης, κατὰ τοῦτον τὸν τόπον οὐκ ἔδοξεν αὐτῇ
 πύργους οἰκοδομεῖν, τῆς φύσεως τῶν ἐλῶν ἱκανὴν
 25 περιεχομένης ὀχυρότητα. ἀνὰ μέσον δὲ τῶν οἰκῶν
 καὶ τῶν τειχῶν ὁδὸς πάντῃ κατελλέλειπτο δίπλεθρος.

6 μεγάλοις] τηλικούτου δ' ἔν τὸ μέγεθος τῶν ἔργων, ὥστε
 τὸ μὲν πλάτος εἶναι τῶν τειχῶν ἐξ ἡρμασιν ἱππέσιμον, τὸ
 δ' ὕψος ἡμιστον τοῖς ἡρμασιν add. codices, del. Eichenstädt
 12 ὅπτις] τὰς Π 17 τὸ δ' — 19 ἔργων] τὸ δὲ ὕψος ἐξ-
 ἴκοντα· ὡς δ' ἐνιοὶ τῶν νεωτέρων φασὶ πηχῶν ἐξήκοντα
 ABD; τὸ δὲ ὕψος ὡς ἐντὶν Gemistius 20 τοῦ om. D 25
 κατελλέλειπτο D.

8 Πρὸς δὲ τὴν ὀξύτητα τῆς τούτων οἰκοδομίας
 ἰκίστω τῶν φίλων στάδιον διαιρέτησε, δοῦσα τὴν
 ἱκανὴν εἰς τοῦτο χορηγίαν καὶ διακελευσαμένη τέλος
 2 ἐπιθεῖναι τοῖς ἔργοις ἐν ἑνιαυτῷ. ὧν ποιησάντων
 τὸ προσταχθέν μετὰ πολλῆς σπουδῆς, τούτων μὲν 3
 ἐπεδίεξατο τὴν φιλοτιμίαν, αὐτὴ δὲ κατὰ τὸ στενώ-
 τατον μέρος τοῦ ποταμοῦ γέφυραν σταδίων πέντε
 τὸ μήκος κατασκεύασεν, εἰς βυθὸν φιλοτέχνως καθ-
 εῖσα τοὺς κίονας, οἳ διεστήχεσαν ἐπ' ἀλλήλων
 πόδας δώδεκα. τοὺς δὲ συνειρειδομένους λίθους 10
 τόρμοις σιδηροῖς διελάμβανι, καὶ τὰς τούτων ἁρ-
 μονίας ἐπλήρου μόλιβδον ἐντήκονσα. τοῖς δὲ κίονσι
 πρὸ τῶν τῷ θεύμα δεχομένων πλευρῶν γωνίας προ-
 κατασκεύασεν ἰχθυόσας τὴν ἐποροὴν περιφερῇ καὶ
 συνδεδεμένην κατ' ὀλίγον ἕως τοῦ κατὰ τὸν κίονα 15
 πλάτους, ὥπως αἱ μὲν περὶ τὰς γωνίας ὀξύτητας
 τέμνωσι τὴν καταφορὰν τοῦ θεύματος, αἱ δὲ περι-
 φέρουσι τῇ τούτου βίᾳ σπινάικουσαι πρᾶυνωσι τὴν
 3 σφοδρότητα τοῦ ποταμοῦ. ἡ μὲν οὖν γέφυρα, κε-
 δοῖναις καὶ κυπαριττίναις δοκοῖς, ἐτι δὲ φοινίκων 20
 στελέχεσιν ὑπερμεγέθεσι καταστεγασμένη καὶ τριά-
 κοντα ποδῶν οὖσα τὸ πλάτος, οὐδενὸς ἐδόκει τῶν
 Σεμιράμιδος ἔργων τῇ φιλοτεχνίᾳ λείπεσθαι. ἐξ
 ἑκατέρου δὲ μέρους τοῦ ποταμοῦ κρηπίδα πολυτελεῖ
 κατασκεύασε παραπλησίαν κατὰ τὸ πλάτος τοῖς τεῖ- 25
 χεσιν ἐπὶ σταδίοις ἑκατὸν ἑξήκοντα. ὁκοδόμησε δὲ
 καὶ βασιλείαν διπλᾶ παρ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἐξ
 ἑκατέρου μέρους τῆς γεφύρας, ἐξ ὧν ἄρ' ἡμελλε τὴν

8 καθίσασα Π 27 παρ' αὐτὸν] παρὰ Π 28 ἄρ'
 ἡμελλε] ἄρα μὲν ἡμελλε codices.

τε πόλιν ἄπυσαν κατοικτεύσειν καὶ καθάπερ εἰ τὰς
 κλειῖς ἔξαιν τῶν ἐπικαιροτάτων τῆς πόλεως τόπων.
 τοῦ δ' Εὐφράτου διὰ μέσης τῆς Βαβυλῶνος ῥέοντος 4
 καὶ πρὸς μεσημβρίαν καταφερομένου, τῶν βασιλείων
 5 τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὴν ἔνευε, τὰ δὲ πρὸς δύσιν,
 ἀμφότερα δὲ πολυτελῶς κατασκεύαστο. τοῦ μὲν γὰρ
 [εἰς τὸ] πρὸς ἐσπέραν κειμένου μέρους ἐποιήσῃ τὸν
 πρῶτον περίβολον ἐξήκοντα σταδίων, ὑψηλοῖς καὶ
 πολυτελεῖσι τείχεσιν ὠχυρωμένον, ἐξ ὁπτῆς πλίνθου.
 10 ἑτερον δ' ἐντὸς τούτου κυκλωτερεῖ κατασκεύασε, καθ'
 ὃν ἐν ὥμαῖς ἐτι ταῖς πλίνθοις διατετύπωτο θηρία
 παντοδαπὰ τῇ τῶν χρωμάτων φιλοτεχνία τὴν ἀλη-
 122 θειαν ἀπομιμούμενα· οὗτος δ' ὁ περίβολος ἦν τὸ 5
 μὲν μήκος σταδίων τετταράκοντα, τὸ δὲ πλάτος
 13 ἐπὶ τριακοσίας πλίνθους, τὸ δ' ὕψος, ὡς Κτησίας
 φησὶν, ὀργυῶν πεντήκοντα· τῶν δὲ πύργων ὑπῆρχε
 τὸ ὕψος ὀργυῶν ἐβδομήκοντα. κατασκεύασε δὲ καὶ 6
 τρίτον ἐνδοτιέρω περίβολον, ὃς περιεῖχεν ἀκρόπολιν,
 ἧς ἡ μὲν περίμετρος ἦν σταδίων εἴκοσι, τὸ δὲ ὕψος
 20 καὶ πλάτος τῆς οἰκοδομίας ὑπεραίρον τοῦ μέσου
 τείχους τὴν κατασκευὴν. ἐνῆσαν δ' ἐν τε τοῖς πύρ-
 γοις καὶ τείχεσι ζῶα παντοδαπὰ φιλοτέχνως τοῖς τε
 χρώμασι καὶ τοῖς τῶν τύπων ἀπομιμήμασι κα-
 25 τεσκευασμένα· τὸ δ' ὅλον ἐποιήθητο κυνήγιον παν-
 τοίων θηρίων ὑπάρχον πλήρες, ὧν ἦσαν τὰ μεγέθη
 πλείον ἢ πηχῶν τεττάρων. κατασκεύαστο δ' ἐν αὐτοῖς
 καὶ ἡ Σιμίραμις ἀφ' ἑκκου πάρδαλιν ἀκοντιζουσα,

1 κατοικτεύειν codices 7 εἰς τὸ del. Dind. 15 τρια-
 κοσίους libri 19 εἴκοσι] τριακοσίαν II ὕψος Wurm,
 μήκος codices 23 τοῖς] ταῖς D ἀπομιμήσεσι fort.
 27 καὶ ἡ om. UF ἄφ'] ἀφ' D.

- καὶ πλησίον αὐτῆς ὁ ἀνὴρ Νίνος παίων ἐκ χειρὸς
 7 λέοντα λόγχῃ. ἐπίστησε δὲ καὶ πύλας τριττάς, [ἐφ']
 ὧν ἐπὶ ἤρχον διτταὶ χαλκαὶ διὰ μηχανῆς ἀνοιγό-
 μεναι. ταῦτα μὲν οὖν τὰ βασίλεια καὶ τῷ μεγέθει
 καὶ ταῖς κατασκευαῖς πολὺ προεῖχε τῶν ὀπίστων ἐπὶ
 θάτερα μέρη τοῦ ποταμοῦ. ἐκεῖνα γὰρ εἶχε τὸν μὲν
 περίβολον τοῦ τείχους τριάκοντα σταδίων ἐξ ὁπτῆς
 πλίνθου, ἀπὲρ δὲ τῆς περὶ τὰ ζῶα φιλοτεχνίας χαλκῆς
 εἰκόνας Νίνου καὶ Σεμιράμιδος καὶ τῶν ὑπάρχων,
 εἴτι δὲ Διὸς, ὧν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι Βῆλον·
 10 ἐνῆσαν δὲ καὶ παρατάξεις καὶ κνηγία παντοδαπά,
 ποικίλην ψυχαγωγίαν παρεχόμενα τοῖς θεωμένοις.
- 9 Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Βαβυλωνίας ἐκλεξαμένη τὸν
 ταπεινότερον τόπον ἐποίησε δεξαμένην τετράγω-
 νον, ἥς ἦν ἐκάστη πλευρὰ σταδίων τριακοσίων, ἐξ 15
 ὁπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατασκευασμένην καὶ
 2 τὸ βάθος ἔχουσαν ποδῶν τριάκοντα καὶ πέντε. εἰς
 ταύτην δ' ἀποστρέψασα τὸν ποταμὸν κατασκεύασεν
 ἐκ τῶν ἐπὶ ταῦδε βασιλείων εἰς θάτερα διώρυχα· ἐξ
 ὁπτῆς δὲ πλίνθου συνοικοδομήσασα τὰς καμῖνας 20
 ἐξ ἑκατέρου μέρους ἀσφάλτῳ κατέχρισεν ἡφτημένην,
 μέχρι οὗ τὸ πάχος τοῦ χρίσματος ἐποίησε πηχῶν
 τεττάρων. τῆς δὲ διώρυχος ἐπὶ ἤρχον οἱ μὲν τοῖχοι
 τὸ πλάτος ἐπὶ πλίνθους εἴκοσι, τὸ δ' ὕψος χωρὶς
 τῆς καμφθείσης ἐλπίδος ποδῶν δώδεκα, τὸ δὲ 25
 3 πλάτος ποδῶν πεντεκαίδεκα. ἐν ἡμέραις δ' ἑπτὰ
 κατασκευασθείσης αὐτῆς ἀποκατίσθησε τὸν ποταμὸν.

2 ἐφ' del. Dind., ὅφ' CF 3 διτταὶ Wurm, διτταὶ
 codices 15 κατασκευασμένη ... ἔχουσα codices praeter A
 22 οὗ D, τοῦ F, ὅπου C 26 δεκαπέντε libri.

ἐπὶ τὴν προὔπαρχουσαν ἡύσιν, ὥστε τοῦ θεύματος
 123 ἐπάρει τῆς διώρυχος φερομένου δύνασθαι τὴν Σε-
 μίραμιν ἐκ τῶν πέραν βασιλείων ἐπὶ θάτερα δια-
 πορεύεσθαι μὴ διαβαίνουσαν τὸν ποταμόν. ἐπέ-
 3 στησε δὲ καὶ πύλας τῇ διώρυγι χαλκῆς ἐφ' ἑκάτε-
 ρον μέρος, αἷ διέμειναν μέχρι τῆς [τῶν] Περσῶν
 βασιλείας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατε- 4
 σκεύασεν ἱερὸν Διὸς, ὃν καλοῦσιν οἱ Βαβυλώνιοι,
 καθάπερ εἰρήκαμεν, Βῆλον. περὶ τούτου δὲ τῶν
 10 συγγραφίων διαφωνοῦντων, καὶ τοῦ κατασκευά-
 σματος διὰ τὸν χρόνον καταπεπτωκότος, οὐκ ἔστιν
 ἀποφῆνασθαι τάκριβες. ὁμολογεῖται δ' ὑψηλὸν γε-
 γενῆσθαι καθ' ἐπιρβολήν, καὶ τοὺς Χαλδαίους ἐν
 αὐτῷ τῆς τῶν ἁστρον πεποιθῆσθαι παρατηρήσεις,
 15 ἀκριβῶς θεωρουμένων τῶν τ' ἀνατολῶν καὶ δύσεων
 διὰ τὸ τοῦ κατασκευάσματος ὕψος. τῆς δ' ὅλης 5
 οἰκοδομίας ἐξ ἀσφάλτου καὶ πλίνθου πιφιλοτεχνη-
 μένης πολυτελῶς, ἐπ' ἅκρας τῆς ἀναβάσεως τρία
 κατεσκεύασεν ἁγάλματα χρυσᾷ σφυρήλατα, Διὸς,
 20 Ἡρας, Ῥέας. τούτων δὲ τὸ μὲν τοῦ Διὸς ἐστὴν κῶς
 ἦν καὶ διαβεβηκός, ὑπάρχον δὲ ποδῶν τετραρέκοντα
 τὸ μήκος σταθμὸν εἶχε χιλίων ταλάντων Βαβυλωνί-
 ων· τὸ δὲ τῆς Ῥέας ἐπὶ δίφρου καθήμενον χρυ-
 σοῦ τὸν ἴσον σταθμὸν εἶχε τῷ προειρημένῳ· ἐπὶ δὲ
 25 τῶν γυναικῶν αὐτῆς εἰστέκεισαν λίοντις δύο, καὶ
 πλησίον ὅφεις ἐπιρμεγίδεις ἄγγυροί, τριάκοντα τα-
 λάντων ἕκαστος ἔχων τὸ βάρος. τὸ δὲ τῆς Ἡρας 6
 ἐστὴν κῶς ἦν ἁγάλμα, σταθμὸν ἔχον ταλάντων ὀκτα-

6 τῶν om. CD. 9 δὲ τούτου vulg. 21 δὲ om.
 vulg. 22 σταθμὸν δ' εἶχε libri 28 ἑξακοσίων ABD¹.

κοσίων, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ κατεῖχε τῆς κεφα-
 λῆς ὄφιν, τῇ δ' ἄριστερᾷ σκῆπτρον λιθοκόλλητον.
 7 τούτοις δὲ πᾶσι κοινὴ παρίκειτο τράπεζα χρυσοῦ
 σφυρηλάτος, τὸ μὲν μήκος ποδῶν τετταράκοντα, τὸ
 δ' εὖρος πεντακκίδεκα, σταθμὸν ἔχουσα ταλάντων
 πεντακοσίων. ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπέκειντο δύο καρχή-
 8 ρια, σταθμὸν ἔχοντα τριάκοντα ταλάντων. ἦσαν
 δὲ καὶ θυμιατήρια τὸν μὲν ἀριθμὸν ἴσα, τὸν δὲ
 σταθμὸν ἑκάτερον ταλάντων τριακοσίων· ὑπὸρχον
 δὲ καὶ χρυτεῖρες χρυσοὶ τρεῖς, ὧν ὁ μὲν τοῦ Διὸς 10
 εἶλε τάλαντα Βαβυλῶνια χίλια καὶ διακάσια, τῶν
 9 δ' ἄλλων ἑκάτερος ἑξακόσια. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἱ
 τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὕστερον ἐσύλησαν· τῶν δὲ
 βασιλείων καὶ τῶν ἄλλων κατασκευασμάτων ὁ χρό-
 νος τὰ μὲν ὀλοσχερῶς ἠφάνισε, τὰ δ' ἐλυμήνατο· 15
 καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς Βαβυλῶνος νῦν βροχὸς τι μέρος
 οἰκεῖται, τὸ δὲ πλεῖστον ἐντὸς τείχους γινοργεῖται.
 10 Τῆρχε δὲ καὶ ὁ κριμαστός καλούμενος κῆπος
 παρὰ τὴν ἀκρόπολιν, οὐ Σεμιράμιδος, ἀλλὰ τινος 124
 ὕστερον Σύρου βασιλέως κατασκευάσεντος χάριν 20
 γυναικὸς παλλακῆς· ταύτην γὰρ φασιν οὔσαν τὸ
 γένος Περσίδα καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι λειμῶνας ἐπι-
 ζητοῦσαν ἁξιῶσαι τὸν βασιλέα μιμήσασθαι διὰ τῆς
 τοῦ φηγουργείου φιλοτεχνίας τὴν τῆς Περσίδος χά-
 2 ρας ἰδιότητα. ἔστι δ' ὁ παράδεισος τὴν μὲν πλεν- 25
 ρὴν ἑκάστην παρεκτείνων εἰς τέτταρα πλῆθρα, τὴν
 δὲ πρόσβασιν ὁρεινὴν καὶ τὰς οἰκοδομίας ἄλλας ἐξ
 ἑλλων ἔχων, ὥστε τὴν πρόσοφιν εἶναι θιατροειδῆ.

ὑπὸ δὲ ταῖς κατασκευασμέναις ἀναβάσειν ὁκοδό- 3
 μηντο σύριγγες, ἅπαν μὲν ὑποδεχόμεναι τὸ τοῦ φυ-
 τουργαίου βέρος, ἀλλήλων δ' ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 αἰὲ μικρὸν ὑπερέχουσαι κατὰ τὴν πρόσβασιν· ἡ δ'
 5 ἀνωτάτη σύριγξ οὕσα πεντήκοντα πηγῶν τὸ ὕψος
 εἶχεν ἐπ' αὐτῇ τοῦ παραδείσου τὴν ἀνωτάτην ἐπι-
 φάνειαν συνεξισουμένην τῷ περιβόλῳ τῶν ἐπάλλεων.
 ἔπειθ' οἱ μὲν τοῖχοι πολυτελῶς κατασκευασμένοι τὸ 4
 πάχος εἶχον ποδῶν εἴκοσι δύο, τῶν δὲ διεξόδων ἐκά-
 10 στη τὸ πλάτος δέκα. τὰς δ' ὁροφὰς καταστέγγαζον
 λίθιναι δοκοί, τὸ μὲν μήκος σὺν ταῖς ἐπιβολαῖς
 ἔχουσαι ποδῶν ἑκαίδεκα, τὸ δὲ πλάτος τετάρτων.
 τὸ δ' ἐπὶ ταῖς δοκαῖς ὁρόφωμα πρῶτον μὲν εἶχεν 5
 ὑπεστρωμένον κάλαμον μετὰ πολλῆς ἀσφάλτου, μετὰ
 15 δὲ ταῦτα πλίνθον ὅπτην διπλὴν ἐν γούφῳ διδμε-
 νην, τρίτην δ' ἐπιβολὴν ἐδέχετο μολιβάς στέγας
 πρὸς τὸ μὴ διακτεῖσθαι κατὰ βάθος τὴν ἐκ τοῦ χώ-
 ματος νοτίδα. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐσιώρουντο γῆς ἑκα-
 20 τὸν βάθος, ἄρχουν ταῖς τῶν μεγίστων δένδρων
 ὄψαις· τὸ δ' ἔδαφος ἐξωμαλισμένον πλήρες ἦν παν-
 τοδαπῶν δένδρων τῶν δυναμένων κατὰ τε τὸ μέ-
 25 γεθος καὶ τὴν ἄλλην χάριν τοὺς θεωμένους ψυχα-
 γωγῆσαι. αἱ δὲ σύριγγες τὰ φῶτα δεχόμεναι ταῖς 6
 δι' ἀλλήλων ὑπεροχαῖς πολλὰς καὶ παντοδαπὰς εἰ-
 30 χον διαίτας βασιλικὰς· μία δ' ἦν ἐκ τῆς ἀνωτάτης
 ἐπιφανείας διατομὰς ἔχουσα καὶ πρὸς τὰς ἐπαντλι-

2 ἀναδεχόμεναι II 5 ἀνωτάτη II 6 ἐπ' αὐτῇ Dind.

8 κατασκευασμένοι] ἡσφαλισμένοι II 9 δ' ἐξόδων vulg.

12 δεκαίξ D 16 ἐπεδέχεται O 19 ἀρχοῦν Gannistua,

ἀρχοῦμενον codices 21 τε om. D 25 ἐπαντλήσας II.

σις τῶν ὑδάτων ὄργανα, δι' ὧν ἀνιέσπῃτο πλήθος
 ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ, μηδενὸς τῶν ἐξωθεν τὸ
 γινόμενον συνιδεῖν δυναμένων. οὗτος μὲν οὖν ὁ
 παραδείσος, ὡς προείπον, ὕστερον κατασκευάσθη.

- 11 Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐκτίσκει καὶ ἄλλας πόλεις παρὰ
 τὸν ποταμὸν τὸν τε Εὐφράτην καὶ τὸν Τύγριν, ἐν
 αἷς ἐμπορία κατασκευάσει τοῖς φορτία διακομίζουσιν
 ἐκ τῆς Μηδίας καὶ Παρατακηνῆς καὶ πάσης τῆς
 σύνογγυς χώρας. μετὰ γὰρ τὸν Νεῖλλον καὶ Γάγγην
 ὄντες ἐπισημότατοι σχεδὸν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πο- 10
 ταμῶν Εὐφράτης καὶ Τύγρις τὰς μὲν πηγὰς ἔχουσιν
 ἐκ τῶν Ἀρμενίων ὄρων, διεστήκασι δ' ἀπ' ἄλλῃ-
 2 λων σταδίων δισχιλίους καὶ πανταχοσίους· ἐνι-
 χθόντες δὲ διὰ Μηδίας καὶ Παρατακηνῆς ἐμβά-
 λουσιν εἰς τὴν Μесоποταμίαν, ἣν ἀπολαμβάνοντες 15
 εἰς μίσον αἵτιοι κατέστησαν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῆς
 προσηγορίας· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Βαβυλωνίαν διελ-
 θόντες εἰς τὴν Ἐρυθρὰν ἐξερεύγονται θάλατταν.
 3 μεγάλοι δ' ὄντες καὶ συχνὴν χώραν διαπορευόμενοι
 πολλὰς ἀφορμὰς παρέχονται τοῖς ἐμπορικῇ χρωμέ- 20
 νοις ἐργασίαι· διὸ καὶ συμβαίνει τοὺς παραποτα-
 μίους τόπους πλήρεις ὑπάρχειν ἐμπορίων εὐδαι-
 μόνων καὶ μεγάλα συμβαλλομένων πρὸς τὴν τῆς
 4 Βαβυλωνίας ἐπιφάνειαν. ἡ δὲ Σεμίραμις ἐκ τῶν
 Ἀρμενίων ὄρων λίθον ἔτιμε τὸ μὲν μήκος ποδῶν 25
 ἑκατὸν καὶ τριάκοντα, τὸ δὲ πλάτος καὶ πᾶχος εἰ-

8 παρατακηνῆς D 13 χιλίους II 14 παρ' ἑτακίης D
 17 διελθόντες Gemistius, διελόντες codices 19 χώραν)
 ἔχοντες καὶ add. CF 26 καὶ ὄμ. DF τὸ πλάτος δὲ
 vulg.

126 κοσι καὶ πέντε· τοῦτον δὲ πολλοῖς πλήθεισι ζευγῶν 5
 ὀρεικῶν τε καὶ βοεικῶν καταγαγοῦσα πρὸς τὸν πο-
 ταμὸν ἐπιβίβασεν ἐπὶ τὴν σχεδίαν· ἐπὶ ταύτης δὲ
 παρακομίσασα κατὰ τοῦ θεύματος μέχρι τῆς Βαβυ-
 6 λωνίας ἔστησεν αὐτὸν παρὰ τὴν ἐπισημοτάτην ὁδόν,
 παραδόξον θέαμα τοῖς παριοῦσιν· ὃν τινες ὀνομά-
 ζουσιν ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀβελίσκον, ὃν ἐν τοῖς
 ἐπὶ τοῖς κατονομαζομένοις ἔργοις καταριθμοῦσι.

Πολλῶν δὲ καὶ παραδόξων ὄντων θαυμάτων 12
 10 κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν οὐχ ἥκιστα θαυμάζεται καὶ
 τὸ πλῆθος τῆς ἐν αὐτῇ γεννωμένης ἀσφάλτου· το-
 σοῦτον γὰρ ἔστιν ὥστε μὴ μόνον ταῖς τοσαύταις
 καὶ τηλικαύταις οἰκοδομίαις διαρκεῖν, ἀλλὰ καὶ συλ-
 λεγόμενον τὸν λαὸν ἐπὶ τὸν τόπον ἀφειδῶς ἀρῦεσθαι
 15 καὶ ξηραίνοντα κάειν ἀντὶ ξύλων. ἀναριθμήτων δὲ 2
 τὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀρνομένων καθάπερ ἐκ τινος
 πηγῆς μεγάλης ἰκέραιον διαμένει τὸ πλήρωμα. ἔστι
 δὲ καὶ πλησίον τῆς πηγῆς ταύτης ἀνάδοσις τῷ μὲν
 μεγέθει βραχεία, δύναμιν δὲ θαυμάσιον ἔχουσα.
 20 προσβάλλει γὰρ αἶμα ὀνείδω καὶ βαρύν, ὃ τὸ προσ-
 ελθὼν ζῶον ἅπαν ἀποθνήσκει, περιπίπτειν ὀξεῖς
 καὶ παραδόξῳ τελευτῇ· πνεύματος γὰρ κατοχῇ χρό-
 νον ὑπομείναν διαφθείρεται, καθάπερ κωλυομένης
 τῆς τοῦ πνεύματος ἐκφορᾶς ὑπὸ τῆς προσπεισούσης
 25 ταῖς ἀναπνοαῖς δυνάμεως· εὐθὺς δὲ διοιδεῖ καὶ πέρ-
 πρεται τὸ σῶμα, μάλιστα τοὺς περὶ τὸν πνεύμονα

1 καὶ πέντε] πέντε *OF*, καὶ πέντε ποδῶν *D* 2 ὀρει-
 κῶν *D*, ὀρεικῶν *Π* 3 ἐπὶ τὴν] πρὸς τὴν *vulg.* 4 κατα-
 κομίσασα *Π* 6 ὃν — 8 καταριθμοῦσι *del. Eich.* 14 ἐπὶ
 τὸν τόπον *om. Π* 20 προσβάλλει *vulg. (et D)* 22
 χρόνον] χρόνον ὀλίγον *Gemistus* 24 φρενὲς *D*.

- 3 τόποις. ἔστι δὲ καὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ λίμνη στε-
 ρεῖον ἔχουσα τὸν περὶ αὐτὴν τύπον, εἰς ἣν ὅταν τις
 ἱμβρὴ τῶν ἀπείρων, ὀλίγον μὲν τήχεται χρόνον,
 προϊὼν δ' εἰς τὸ μέσον καθάπερ ὑπὸ τινος βίας
 κατασπᾶται· ἑαυτῇ δὲ βοηθῶν καὶ πάλιν ἀναστρέφει·
 2 προαιρουόμενος ἀντίχεται μὲν τῆς ἐκβάσεως, ἀντι-
 σκωμένῳ δ' ὑπὸ τινος ἴσκει· καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 ἀπονικροῦται τοῖς πόδασι, εἴτα τὰ σκέλη μέχρι τῆς
 ὀσφύος, τὸ δὲ τελευταῖον ὅλον τὸ σῶμα νύκτῃ κρα-
 τηθεὶς φέρεται πρὸς βυθόν, καὶ μετ' ὀλίγον τετε- 10
 λευτηκῶς ἀναβάλλεται. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ
 Βαβυλωνίᾳ θαυμαζομένων ἀρκεῖται τὰ φηθέντα.
- 13 Ἡ δὲ Σεμίραμις ἐπειδὴ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκε πέ-
 ρας, ἀνέβηκεν ἐπὶ Μηδίᾳ μετὰ πολλῆς δυνάμεως·
 καταντήσασα δὲ πρὸς ὄρος τὸ καλούμενον Βαρίστα- 15
 νον πλησίον αὐτοῦ κατιστρατοπέδευσε, καὶ κατε-
 σκεύασε παράδεισον, ὃς τὴν μὲν περιμέτρον ἦν
 δώδεκα σταδίων, ἐν πεδίῳ δὲ κείμενος εἶχε πηγὴν
 μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συνέβαινε τὸ φυτουρ-
 2 γεῖον. τὸ δὲ Βαρίστανον ὄρος ἐστὶ μὲν ἱερὸν Διός, 20
 ἐκ δὲ τοῦ παρὰ τὸν παράδεισον μέρους ἀποτομέδας 127
 ἔχει πέτρας εἰς ὕψος ἀνατεινούσας ἑπτακαίδεκα στα-
 δίους. οὗ τὸ κατώτατον μέρος καταξύσασα τὴν ἰδίαν
 ἐνεχάραξεν εἰκόνα, δορυφόρους αὐτῇ παραστήσασα
 ἑκατόν. ἐπέγραψε δὲ καὶ Συρίοις γράμμασιν εἰς τὴν
 πέτραν ὅτι Σεμίραμις τοῖς αἵγμασι τοῖς τῶν ἀχο- 25
 λουθούντων ὑποζυγίων ἀπὸ τοῦ πεδίου χάσασα τὸν

2 τύπον. Reiske, τόπον codices. 8 ἀποναρκεῖται Elich.
 12 ἀρκεῖσθαι II. 15 κατιστρατοπέδευσε καὶ om. D. 22
 στάδια ἑπτακαίδεκα II.

προειρημένον κρημνὸν διὰ τούτων εἰς τὴν ἀκρό-
 ρειαν προσανέβη. ἔνταυθεν δ' ἀναζεύξασα καὶ παρα- 3
 γενομένη πρὸς Χαίονα πόλιν τῆς Μηδίας κατε-
 νόησεν ἐν τινι μεταώρῳ πεδίῳ πέτραι τῷ τε ὕψει
 5 καὶ τῷ μεγέθει καταπληκτικὴν. ἔνταυθ' οὖν ἑτε-
 ρον παράδεισον ὑπερμεγέθη κατασκεύασεν, ἐν μέσῳ
 τὴν πέτραι ἀπολαβοῦσα, καθ' ἣν οἰκοδομήματα πυ-
 λυτελῇ πρὸς τρυφὴν ἐποίησεν, ἐξ ὧν τὰ τε κατὰ
 τὸν παράδεισον ἀπεθεώρει φντισουργία καὶ πᾶσαν
 10 τὴν στρατιάν περιμβεβλήκυϊαν ἐν τῷ πεδίῳ. ἐν 4
 τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ συχνὸν ἐνδιατρίψασα χρόνον καὶ
 πάντων τῶν εἰς τρυφὴν ἀνηκόντων ἀπολαύσασα,
 γῆμαι μὲν νομίμως οὐκ ἠθέλησεν, εὐλαβουμένη μή-
 ποτε στερηθῇ τῆς ἀρχῆς, ἐπιλεγομένη δὲ τῶν στρα-
 15 τιωτῶν τοὺς εὐπρεπεῖα διαφέροντας τούτοις ἐμίσ-
 γετο, καὶ πάντας τοὺς αὐτῇ πλησιάσαντας ἠφάνιζε.
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ' Ἐκβατιάνων τὴν πορείαν ποιη- 5
 σμένη παρεγένετο πρὸς ὄρος τὸ Ζαρκατον καλού-
 μενον· τοῦτο δ' ἐπὶ πολλοὺς παρῆκον σταδίους καὶ
 20 πλῆρεις ὅν κρημνῶν καὶ φαράγγων μακρὰν εἶχε τὴν
 περίοδον. ἐφιλοτιμείτο σὺν ἅμα μὲν μνημεῖον ἀθά-
 νατον ἑαυτῆς ἀπολιπεῖν, ἅμα δὲ σύντομον ποιη-
 σασθαι τὴν ὁδόν· διόπερ τοὺς τε κρημνοὺς κατα-
 κόψασα καὶ τοὺς κοίλους τόπους χῶσασα σύν-
 25 τομον καὶ πολυτελῇ κατασκεύασεν ὁδόν, ἥ μέχρι
 τοῦ νῦν Σμιράμιδος καλεῖται, παραγενηθεῖσα δ' εἰς 6
 Ἐκβάταν, πόλιν ἐν πεδίῳ κειμένην, κατασκεύασεν

3 χάονα Ὡ, χάονα D, χάονα CF   8 ἐποίησεν|
 ἐπίθην Π   18 παρεγενήθη C(F)   ζβατιάνων D   25
 νῦν| ἂπ' ἐκείνης add. CF   παραγενημένη Π.

- ἐν αὐτῇ πολυτελεῖ βασιλείᾳ καὶ τὴν ἑλλην ἐπιμέ-
 λειαν ἐποιήσατο τοῦ τόπου περιττοτέραν. ἐνὸρθρον
 γὰρ οὐσῆς τῆς πόλεως καὶ μηδαμοῦ σύνεγγυς ἐπαρ-
 χούσης πηγῆς, ἐποίησεν αὐτὴν πᾶσαν κατέρροτον,
 ἐπαγαγοῦσα πλείστον καὶ κάλλιστον ὕδωρ μετὰ πολ-
 7 λῆς κακοπαθείας τε καὶ θανάτου. τῶν γὰρ Ἐκβα-
 τέων ὡς δώδεκα σταδίους ἀπέχον ἔστιν ὄρος ὃ
 καλεῖται μὲν Ὀρόντης, τῇ δὲ τραχύτητι καὶ τῷ πρὸς
 ὕψος ἀνυπαίνοντι μεγίθει διάφορον, ὡς ἂν τὴν
 πρόσβασιν ἔχον ὄρθιον ἕως τῆς ἀκρωρείας σταδίων 10
 εἴκοσι πέντε. ἐκ θατίρου δὲ μέρους οὐσῆς λίμνης
 μεγάλης εἰς ποταμὸν ἐκβαλλούσης, διέσκαψε τὸ προ-
 8 ειρημένον ὄρος κατὰ τὴν ὄψαν. ἦν δ' ἡ διώρυξ 128
 τὸ μὲν πλάτος ποδῶν πεντεκαίδεκα, τὸ δ' ὕψος
 τετταράκοντα· δι' ἧς ἐπαγαγοῦσα τὸν ἐκ τῆς λίμνης 15
 ποταμὸν ἐπλήρωσε τὴν πόλιν ὕδατος. ταῦτα μὲν
 οὖν ἐποίησεν ἐν τῇ Μηδίᾳ.
- 14 Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπῆλθε τὴν τε Περσίδα καὶ τὴν
 ἑλλην χώραν ἅπασαν ἧς ἐπῆρχε κατὰ τὴν Ἀσίαν.
 πανταχοῦ δὲ τὰ μὲν ὄρη καὶ τὰς ἐπορρωγὰς πέτρας 20
 διακώπτουσα κατεσκεύασεν ὁδοὺς πολυτελεῖς, ἐν δὲ
 τοῖς πεδίοις ἐποίει χῶματα, ποτὲ μὲν τάφους κατα-
 σκευάζουσα τοῖς τελευτῶσι τῶν ἡγεμόνων, ποτὲ δὲ
 2 πόλεις ἐν τοῖς ἀναστήμασι κατοικίζουσα. εἰδῶθαι δὲ
 καὶ κατὰ τὰς στρατοπεδείας μικρὰ χῶματα κατασκευ- 25
 ᾶζειν, ἐφ' ὧν καθιστάσα τὴν ἰδίαν σκηνὴν ἔπυσεν
 κατώπτευσεν τὴν παρεμβολήν· διὸ καὶ πολλὰ κατὰ

6 τὰ om. D   7 ὡς om. D   9 ὡς ἂν . . . ὄρθιον
 om. ABD   14 δεκαπέντε libri   15 ἐπαγαγοῦσα D   20
 πέτρης om. C   25 μικρὰ Eich.

τὴν Ἀσίαν μέχρι τοῦ νῦν διαμένει τῶν ὑπ' ἐκείνης
κατασκευασθέντων καὶ καλεῖται Σεμυράμιδος ἔργον.
μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τε Αἴγυπτον πᾶσαν ἐπῆλθε καὶ 3
τῆς Αἰθιοπίας τὰ πλείστα καταστρεφομένη παρήλθεν εἰς
5 Ἀμμωνίαν, χορηγομένη τῷ θεῷ περὶ τῆς ἰδίας τελευτῆς.
λέγεται δ' αὐτῇ γενέσθαι λόγιον ἐξ ἀνθρώπων ἄφρα-
τισθήσεσθαι καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν παρ' ἐνίοις τῶν
ἐθνῶν ἀθανάτου τεύχεσθαι τιμῆς· ὅπερ ἐσιεῖσθαι καθ'
ὅν ἂν χρόνον ὁ υἱὸς αὐτῇ Νινύας ἐπιβουλεύσῃ ἀπὸ δὲ 4
10 τούτων γενομένη τῆς Αἰθιοπίας ἐπῆλθε τὰ πλείστα
καταστρεφομένη καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν θεωμένη
παράδοξα· εἶναι γὰρ ἐν αὐτῇ φασὶ λίμνην τετράγωνον,
τὴν μὲν περίμετρον ἔχουσαν ποδῶν ὡς ἑκατὸν ἐξη-
κοντα, τὸ δ' ὕδωρ τῇ μὲν χρόα παραπλήσιον κιννε-
15 βάσει, τὴν δ' ὁσμὴν καθ' ἐπερβολὴν ἡδίαν, οὐκ ἀνό-
μοιον οἶνῳ παλαιῷ· δύναμιν δ' ἔχειν παράδοξον·
τον γὰρ πίνοντα φασὶν εἰς μανίαν ἐρπίπτειν καὶ
πάνθ' ἢ πρότερον διέλλαθεν ἁμαρτήσας ἑαυτοῦ κατη-
γορεῖν. τοῖς μὲν οὖν ταῦτα λέγουσιν οὐκ ἔν τις
20 ὁραδίας συγκατάθουτο.

Ταφῆς δὲ τῶν τελευτησάντων ἰδίως οἱ κατὰ 15
τὴν Αἰθιοπίαν ποιοῦνται· ταριχεύσαντες γὰρ τὰ
σώματα καὶ περιχέαντες αὐτοῖς πολλὴν ὕλην ἰστιά-
σιν ἐπὶ στήλης, ὥστε τοῖς παριούσι φαίνεσθαι διὰ
25 τῆς ὕλης τὸ τοῦ τετελευτηκότος σῶμα, καθάπερ
Ἡρόδοτος εἴρηκε. Κτησίας δ' ὁ Κνίδιος ἀποφανό- 3
μετος τοῦτον σχεδιάζειν, αὐτὸς φησι τὸ μὲν σῶμα
ταριχεύεσθαι, τὴν μὲντοι γε ὕλην μὴ περιχεῖσθαι

- γυμνοῖς τοῖς σώμασι· κατακαυνθήσεσθαι γάρ ταῦτα
 καὶ λυμανθέντα τελείως τὴν ὁμοιότητα μὴ δυνη-
 3 σέσθαι διατηρεῖν. διὸ καὶ χρυσὴν εἰκόνα κατα-
 σκευάζεσθαι κοίλην, εἰς ἣν ἐντιθέντος τοῦ νεκροῦ 129
 περὶ τὴν εἰκόνα χεῖσθαι τὴν ὕελον· τοῦ δὲ κατα-
 σκευάσματος τεθέντος ἐπὶ τὸν τάφον διὰ τῆς ὕελου
 φανῆναι τὸν χρυσὸν ὁφωμοιωμένον τῷ τετελευτη-
 4 κότι. τοὺς μὲν οὖν πλουσίους αὐτῶν οὕτω θέπε-
 σθαί φησι, τοὺς δ' ἐλέττους καταλιπόντας οὐσίας
 ἀφηνεῶς τυγχάνειν εἰκόνας, τοὺς δὲ πένητας κερα- 10
 μίνης· τὴν δὲ ὕελον πᾶσιν ἐξαρκεῖν διὰ τὸ πλείστην
 γεννᾶσθαι κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τελείως παρὰ
 5 τοῖς ἐγγχωρίοις ἐπιπολάζειν. περὶ δὲ τῶν νομίμων
 τῶν παρὰ τοῖς Αἰθίοσι καὶ τῶν ἄλλων τῶν γινω-
 μένων ἐν τῇ τοῦτων χώρα τὰ κυριώτατα καὶ μνημῆς 15
 ἕξια μικρὸν ὑστερον ἀναγράφομεν, ὅταν καὶ τὰς
 παλαιὰς αὐτῶν πράξεις καὶ μυθολογίας διεξίωμεν.
 16 Ἡ δὲ Σεμίραμις καταστήσασα τὰ τε κατὰ τὴν
 Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐπανήλθε μετὰ τῆς
 δυνάμεως εἰς Βάκτρα τῆς Ἀσίας. ἔχουσα δὲ δυνά- 20
 μεις μεγάλας καὶ πολυχρόμιον εἰρήνην ἔχουσα φι-
 λοτίμως ἴσχε προῦξαι τι λαμπρὸν κατὰ πόλεμον.
 1 πυνθανομένη δὲ τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔθνος μέγιστον
 εἶναι τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην καὶ πλείστην τε καὶ
 καλλίστην χώραν νύμεισθαι, διενοεῖτο στρατεύειν εἰς 25
 τὴν Ἰνδικήν, ἧς ἐβασίλευε μὲν Σταβροβάτης κατ'
 ἑκαίνοὺς τοὺς χρόνους, στρατιωτῶν δ' εἶχεν ἀνα-
 ρέωμυτον πλῆθος· ὑπὲρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐλείφαντες

πολλοὶ καθ' ὑπερβολὴν λαμπρῶς κεκοσμημένοι τοῖς
 εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοῖς. ἡ γὰρ Ἰνδικὴ χώρα α
 διάφορος οὖσα τῷ κάλλει καὶ πολλοῖς διειλημμένη
 ποταμοῖς ἀρδεύεται τε πολλαχοῦ καὶ διττοῦς καθ'
 5 ἑαστον ἐνιαυτὸν ἐκφέρει καρπούς· διὸ καὶ τῶν
 πρὸς τὸ ξὴν ἐπιτηδείων τοσοῦτον ἔχει πλῆθος ὥστε
 διὰ παντὸς ἄφθονον ἀπόλαυσιν τοῖς ἐγγωρίοις παρ-
 ἔχισθαι. λέγεται δὲ μηδέποτε κατ' αὐτὴν γεγονέναι
 σιτοδείαν ἢ φθορὰν καρπῶν διὰ τὴν εὐκρυσίαν τῶν
 10 τόπων. ἔχει δὲ καὶ τῶν ἐλεφάντων ἄριστον πλῆθος, 4
 οἱ ταῖς τε ἀλκαῖς καὶ ταῖς τοῦ σώματος ῥώμας
 πολὺν προέχουσι τῶν ἐν τῇ Αἰθιόπῃ γινομένων, ὁμοίως
 δὲ χρυσόν, ἄργυρον, σίδηρον, χαλκόν· πρὸς δὲ τοῦ-
 τοις λίθων παντοίων καὶ πολυτελῶν ἔστιν ἐν αὐτῇ
 15 πλῆθος, ὅτι δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων σχεδὸν τῶν
 πρὸς τρυφὴν καὶ πλοῦτον διατεινόντων. ὑπὲρ ὧν
 τὰ κατὰ μέρος ἡ Σεμίραμις ἀκούσασα προήχθη μηδὲν
 προαδιαμθεῖσα τὸν πρὸς Ἰνδοὺς ἐξεργαεῖν πόλεμον.
 ὁρῶσα δ' αὐτὴν μεγάλων καθ' ὑπερβολὴν προσδο- 6
 20 μίην θανάμειον, ἐξέπεμψεν ἀγγέλους εἰς ἀπάσας
 τὰς σατραπείας, διακαλενσαμένη τοῖς ἐπάρχαις κατα-
 120 γράφειν τῶν νείων τοὺς ἀρίστους, δοῦσα τὸν ἀριθ-
 μὸν κατὰ τὰ μεγέθη τῶν ἰθιῶν· προσέταξε δὲ πᾶσι
 κατασκευάζειν καινὰς πανοπλίας καὶ τοῖς ἄλλοις
 25 ἅπασιν λαμπρῶς παραγίνεσθαι κεκοσμημένους μετὰ
 τρίτον ἔτος εἰς Βάκτρα. μετεπέμψατο δὲ καὶ ναυπη- 3
 γοὺς ἐκ τε Φοινίκης καὶ Συρίας καὶ Κύπρου καὶ
 τῆς ἄλλης τῆς παραθυλαττίου χώρας, οἷς ἄφθονον

14 ἐν αὐτῇ ἔστι vulg. 20 πάσας II 21 σατραπείας
 Dinodorf, στραταπειδείας cod. 25 παραγινέσθαι vulg.

ἦλθον μεταγαγούσα διακελεύσατο κατασκευάζειν πο-
 7 τάμια πλοῖα διαιρετά. ὁ γὰρ Ἰνδὸς ποταμὸς, μέ-
 ριστος ὢν τῶν περὶ τοὺς τόπους καὶ τὴν βασιλείαν
 αὐτῆς ὁρίζων, πολλῶν προσεδεῖτο πλοίων πρὸς τε
 τὴν διάβασιν καὶ πρὸς τὸ τοὺς Ἰνδοὺς ἀπὸ τούτων
 ἐμύνασθαι· περὶ δὲ τὸν ποταμὸν οὐκ οὔσης ὕλης
 ἀνεγκαίον ἦν ἐκ τῆς Βακτριανῆς πεζῇ παρακομί-
 8 ζεσθαι τὰ πλοῖα. θεωροῦσα δ' ἡ Σεμίραμις ἐαυτὴν
 ἐν τῇ τῶν ἐλεφάντων χρείᾳ πολὺν λειπομένην, ἐπε-
 νοήσατο [τινα] κατασκευάζειν εἰδωλα τούτων τῶν
 ζώων, ἐλπίζουσα καταπληξεσθαι τοὺς Ἰνδοὺς διὰ τὸ
 νομίζειν αὐτοὺς μηδ' εἶναι τὸ σύνολον ἐλέφαντας
 9 ἐκτὸς τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν. ἐπιλέξασα δὲ βοῶν
 μιάνων τριάκοντα μυριάδας τὰ μὲν κρία τοῖς
 τεχνίταις καὶ τοῖς πρὸς τὴν τῶν κατασκευασμάτων
 10 ὑπηρεσίαν τεταγμένοις διένειμε, τὰς δὲ βύρσας
 συρράπτουσα καὶ χόρτου πληροῦσα κατισκεύασεν
 εἰδωλα, κατὰ πᾶν ἀπομιμουμένη τὴν τῶν ζώων
 τούτων φύσιν. ἕκαστον δὲ τούτων εἶχεν ἐντὸς ἄνδρα
 τὸν ἐπιμελησόμενον καὶ κάμηλον, ὑφ' οὗ φερόμενον
 10 φαντασίαν τοῖς πόρρωθεν ὁρῶσιν ἀληθινοῦ θηρίου
 10 παρείχετο. οἱ δὲ ταῦτα κατασκευάζοντες αὐτῇ τεχνί-
 ται προσεκατάρτηον τοῖς ἔργοις ἐν τινι περιβόλῳ
 περιφκοδομημένῳ καὶ πύλας ἔχοντι τηρουμένας ἐπι-
 μελῶς, ὥστε μηδένα μήτε τῶν ἰσῶθεν ἐξίεναι τεχνί-
 11 τῶν μήτε τῶν ἑσῶθεν εἰσιέναι πρὸς αὐτούς. τοῦτο
 δ' ἐποίησεν, ὅπως μηδαὶς τῶν ἑσῶθεν ἰδῇ τὸ

10 τινε] in codices, del Hertlein εἰδωλα] εἰδωλα
 codices, εἰδωλα Bekker, μίμημα Schäfer 15 τοῖς om. D
 18 ἀπομιμουμένα conicio (c. 8, 4) 22 κατασκευάσαντες D.

γινόμενον μηδὲ διαπέσῃ φήμη πρὸς Ἰνδοὺς περὶ
τούτων.

Ἐπαὶ δ' αἶ τε νῆες καὶ τὰ θηρία κατισκευά- 17
σθησαν ἐν τοῖς δυοῖν ἔτεσι, τῷ τρίτῳ μετεπέμψατο
τὰς πανταχόθεν δυνάμεις εἰς τὴν Βακτριανήν. τὸ
δὲ πλῆθος τῆς ἐθροισθείσης στρατιᾶς ἦν, ὡς Κτη-
σίας ὁ Κνίδιος ἀνέγραψε, πεζῶν μὲν τριακόσιαι
μυριάδες, ἰππέων δὲ εἴκοσι μυριάδες, ἁρμάτων δὲ
δέκα μυριάδες. ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ καμή- 2
λαιν ὀχοῦμενοι, μακρὰς τετραπῆχας ἔχοντες, τὸν
ἄριθμὸν ἴσοι τοῖς ἅρμασι. ταῦς δὲ ποταμίας κα-
τισκευάσε διαιρετάς δισχιλίας, αἷς πυρεσκευάσατο
καμήλους τὰς πεζῇ παρακομιζούσας τὰ σκάφη. ἐφό-
ρουν δὲ καὶ τὰ τῶν ἐλεφάντων εἰδωλα κάμηλοι,
καθότι προεῖρηται· πρὸς δ' αὐτὰς τοὺς ἵππους οἱ
στρατιῶται συνάγοντες συνήθεις ἐποίουν τοῦ μὴ
φοβέσθαι τὴν ἀγριότητα τῶν θηρίων. τὸ παρα- 3
πλήσιον δὲ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἔπραξε Περσὺς
ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ὅτε πρὸς Ῥωμαίους
ἐμάλλε διακινδυνεύειν ἔχοντας ἐκ Αἰβύης ἐλέφαντας,
ἀλλ' οὐτ' ἐκείνῳ ῥοπὴν ἐνεργεῖν εἰς τὸν πόλεμον
συνέβη τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδὴν καὶ φιλο-
τεχνίαν οὕτε Σεμιράμιδι· περὶ ᾧ ἀκριβέστερον ὁ
προϊὼν λόγος δηλώσει.

Ὁ δὲ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς Σταβροβάτης πυν- 4
θανόμενος τὰ τε μεγέθη τῶν ὀνομαζομένων δυνά-
μεων καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τὸν πόλεμον παρα-
σκευῆς, ἔσπευδεν ἐν ἅπασιν ὑπερθέσθαι τὴν Σεμί-

8 εἴκοσι] πενήκοντα C 15 πρὸς δ'] καὶ πρὸς CF
αὐτοῦς CD 21 ἐπενεργεῖν CF 26 ἐτοιμαζομένων F.

- 5 ραμιν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ καλέμου κατασκευάσει
 πλοῖα ποτάμια τετρακισχίλια· ἡ γὰρ Ἰνδικὴ παρὰ τι
 τοὺς ποταμοὺς καὶ τοὺς ἐλώδεις τόπους φέρει καλέ-
 μου πλῆθος, οὗ τὸ πάχος οὐκ ἂν ῥαδίως ἄνθρωπος
 περιλάβοι· λέγεται δὲ καὶ τὰς ἐκ τούτων κατασκευα- 2
 ζομένας ναὺς διαφόρους κατὰ τὴν χρεῖαν ἐπάρχειν,
 6 οἷσθαι ἀσῆπτου ταύτης τῆς ὕλης. ποιησάμενος δὲ
 καὶ τῆς τῶν ὀπλῶν κατασκευῆς πολλὴν ἐπιμέλειαν
 καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν τὴν Ἰνδικὴν ἥθροισε δύναμιν
 7 πολὺν μείζονα τῆς Σεμιράμιδι συναχθείσης. ποιησά- 10
 μενος δὲ καὶ τῶν ἀγρίων ἐλεφάντων θήραν καὶ
 πολλαπλάσιάσας τοὺς προϋπάρχοντας, ἐκόσμησεν
 ἅπαντας τοὺς εἰς τὸν πόλεμον καταπληκτικοὺς λαμ-
 8 πρῶς· διὸ καὶ συνέβαινε κατὰ τὴν ἐφοδὸν αὐτῶν
 διὰ τι τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἐπὶ τῶν θωρακίων κατα- 15
 σκευὴν ἀνυπόστατον ἄνθρωπινῃ φύσει φαίνεσθαι
 τὴν ἐπιφάνειαν.
- 18 Ἐπεὶ δ' αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον κατα-
 σκεύαστο, πρὸς τὴν Σεμίραμιν καθ' ὁδὸν οὐσὰν
 ἀπέστειλεν ἀγγέλους, ἐγκαλῶν ὅτι προκατέρχεται 20
 τοῦ πολέμου μηδὲν ἀδικηθεῖσα· πολλὰ δὲ καὶ ἐφ-
 ρητα κατ' αὐτῆς ὥς ἑταίρας βλασφημίσας διὰ τῶν
 γραμμάτων καὶ θεοὺς ἐπιμαρτυρούμενος, ἠπαίλει κατα-
 2 πολεμήσας αὐτὴν σταυρῷ προσηλώσειν. ἡ δὲ Σεμί-
 ραμις ἀναγνοῦσα τὴν ἐπιστολὴν καὶ καταγελάσασα 25
 τῶν γεγραμμένων, διὰ τῶν ἔργων ἔφησιν τὸν Ἰνδὸν

8 παρασκευῆς II 15 τὴν ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῶν ἐπὶ
 Reiske [θωρακίων] θηρίων Gemistus 18 τὰ add. Gemistus
 πρὸς] κατὰ C 22 ὥς ἑταίρας scripsi, ὥς ἑταίραν D, εἰς
 ἑταίραν C, εἰς ἑταιρίαν F.

πειράσασθαι τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς. ἐπεὶ δὲ προ-
 ἔχουσα μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν
 παρεγενήθη, κατέλαβε τὰ τῶν πολεμίων πλοῖα πρὸς
 μάχην ἑτοίμα. διόπερ καὶ αὐτὴ καταρτίσασα τεχέως 3
 τὰς ναυς καὶ πληρώσασα τῶν κρατίστων ἐπιβατῶν
 συνεστήδατο κατὰ τὸν ποταμὸν ναυμαχίαν, συμφι-
 λοτιμουμένων καὶ τῶν παρεμβεβληκότων παρὰ τὸ
 θεῖθρον πεζῶν. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τοῦ κινδύνου 4
 παρατείνοντος καὶ προθύμως ἑκατέρωθεν ἐγωνισ-
 10 μένων, τὸ τελευταῖον ἡ Σερμίρις ἐνίκησε καὶ
 διέφθειρε τῶν πλοίων περὶ χίλια, συνέλαβε δ' αἰχ-
 11 μαλώτους οὐκ ὀλίγους. ἐπαρθείσα δὲ τῇ νίκῃ τὰς 5
 ἐν τῷ ποταμῷ νήσους καὶ πόλεις ἐξηνδραποδίσατο,
 καὶ συνέγαγεν αἰχμαλώτων σωμάτων ὑπὲρ τὰς δέκα
 12 μυριάδας. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς
 ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, προσποι-
 ούμενος μὲν ἀναχωρεῖν διὰ φόβον, τῇ δ' ἀληθείᾳ
 βουλόμενος τοὺς πολεμίους προτρέψασθαι διαβῆναι
 τὸν ποταμὸν. ἡ δὲ Σερμίρις, κατὰ νοῦν αὐτῇ τῶν 6
 13 πραγμάτων προχωρούντων, ἔξενξε τὸν ποταμὸν κατα-
 σκευάσασα πολυτελῆ καὶ μεγάλην γέφυραν, δι' ἧς
 ἅπασαν διακομίσασα τὴν δύναμιν ἐπὶ μὲν τοῦ ζεύγ-
 ματος φυλακὴν κατέλιπεν ἀνδρῶν ἑξακισμυρίων, τῇ
 δ' ἑλλή στρατιᾷ προῆγεν ἐπιδιώκουσα τοὺς Ἰνδοὺς,
 14 προηγουμένων τῶν εἰδώλων, ὅπως οἱ τῶν πολεμίων
 κατάσκοποι τῷ βασιλεῖ ἀπαγγείλωσι τὸ πλῆθος τῶν
 παρ' αὐτῇ θηρίων. οὐ διεφεύσθη δὲ κατὰ γὰρ τοῦτο 7

ὁ στραγωνισκόμενος D 13 νίκῃ] καὶ add. CF 14 συν-
 ἔθροισιν II 20 γαρύντων II 26 τῷ β. ἀπαγγείλωσι]
 δηλώσει τῷ β. II 27 δὲ] γὰρ D, τε CF.

τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ κατασκαπὴν ἐκπεμφθέν-
των τοῖς Ἰνδοῖς ἐπαγγελλόντων τὸ πλεῖθος τῶν
παρὰ τοῖς πολεμίοις ἐλεφάντων, ἅπαντες διηπο-
ροῦντο πόθεν αὐτῇ συνακολουθεῖ τοσοῦτο πλεῖθος
8 θηρίων. οὐ μὴν ἔμεινέ γε τὸ ψεῦδος πλείω χρόνον
κρυπτόμενον· τῶν γὰρ παρὰ τῇ Σερμφάμει στρα-
τευομένων τινὲς κατελήφθησαν τυκτὸς ἐν τῇ στρα-
τοπεδίᾳ ῥαθυμοῦντες τὰ περὶ τὰς φυλακὰς φοβη-
θέντες δὲ τὴν ἐπακολουθοῦσαν τιμωρίαν ἠτόνολησαν
πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ τὴν κατὰ τοὺς ἰλάραντας
10 πλάνην ἐπήγγειλαν. ἐφ' οἷς θαυρησας ὁ τῶν Ἰνδῶν
βασιλεὺς καὶ τῇ δυνάμει διαγγείλας τὰ περὶ τῶν
εἰδώλων, ἐπίστρεψεν ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους διατάξας
τὴν δύναμιν.

19 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῆς Σερμφάμειος ἐπιτελοῦσης,
ὥς ἡγγισαν ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα, Σταβροβίτης
ὁ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς προαπίστειλε πολὺ πρὸ τῆς
2 φάλαγγος τοὺς ἵππους μετὰ τῶν ἁρμάτων. διξαμένης
δὲ τῆς βασιλείσης εὐρώστως τὴν ἔφοδον τῶν ἱππέων,
καὶ τῶν κατεσκευασμένων ἐλεφάντων πρὸ τῆς φά-
3 λαγγος ἐν ἰσοῖς διαστήμασι τεταγμένων, συνέβαινε
πύρρεισθαι τοὺς τῶν Ἰνδῶν ἵππους. τὰ γὰρ εἰδῶλα
πόρρωθεν μὲν ὁμοίαν εἶχε τὴν πρόσοψιν τοῖς ἀλη-
θινοῖς θηρίοις, οἷς συνήθεις ὄντες οἱ τῶν Ἰνδῶν
ἵπποι τεθαρρηχότως προσίππουν· τοῖς δ' ἡγγίσασιν
4 ἢ τε ὁσμὴ προσέβαλλεν ἄσυνήθης καὶ τᾶλλα δια-
φορὰν ἔχοντα πάντα καμμεγέθη [ᾗ] τοὺς ἵππους
ὀλοσχερῶς συνετάραττε. διὸ καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ μὲν

7 κατελήφθησιν τινες vulg. 10 ἀλλήλων II 27 α]

ἐπὶ τὴν γῆν ἐπιπτον, οἱ δὲ τῶν ζώων ἀπειθούντων
τοῖς χαλινοῖς ὥς ἐτύγγανεν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξ-
133 ἐπιπτον μετὰ τῶν κομιζόντων αὐτοὺς ἵππων. ἡ δὲ 4
Σαμίραμις μετὰ στρατιωτῶν ἐπιλέκτων μαχομένη
καὶ τῷ προτερήματι δεξιῶς χρησαμένη τοὺς Ἰνδοὺς
ἐτρέψατο. ὃν φυγόντων πρὸς τὴν φύλαγга Στα-
βροβάτης ὁ βασιλεὺς οὐ καταπλεγεῖς ἐπήγαγε τὰς
τῶν πεζῶν τάξεις, προηγουμένων τῶν ἐλεφάντων,
αὐτὸς δ' ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τεταγμένος καὶ τὴν
10 μάχην ἐπὶ τοῦ κρατίστου θηρίου ποιούμενος ἐπή-
γαγε καταπληκτικῶς ἐπὶ τὴν βασιλίσσαν κατ' αὐτὸν
τυχικῶς τεταγμένην. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἄλλων 5
ἐλεφάντων ποιησάντων ἢ μετὰ τῆς Σαμιράμιδος
δύναμις βραχὺν ὑπίσθη χρόνον τὴν τῶν θηρίων
15 ἔφοδον· τὰ γὰρ ζῷα διάφορα ταῖς ἀλκαῖς ὄντα καὶ
ταῖς ἰδίαις ῥῆμασι παικιδότα πάντα τὸν ὑπιστάμενον
ῥαδίως ἀνῆρει. διάπερ πολὺς καὶ παντοῖος ἐγένετο 6
φόνος, τῶν μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποπιπτόντων,
τῶν δὲ τοῖς ὁδοῦσιν ἀνασχιζομένων, ἐνίων δὲ ταῖς
20 προβοσκίσιν ἀναρριπτούμενων. συχνοῦ δὲ πλήθους
νεκρῶν σωρευομένου καὶ τοῦ κινδύνου τοῖς ὀρώσι
δεινὴν ἐκπληξιν καὶ φόβον παριστάντος, οὐδεὶς ἐτι
μένειν ἐπὶ τῆς τάξεως ἐτόλμα. τραπέντος οὖν τοῦ 7
πλήθους παντὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰνδῶν ἐπ' αὐτὴν
25 ἐβιάζετο τὴν Σαμίραμιν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπ'
ἐκείνην τοξεύσας ἐτυχε τοῦ βραχίονος, ἔπειτ' ἄκον-
τίσας διήλασε διὰ τοῦ νώτου τῆς βασιλίσσης, πλε-
γίας ἐνεχθείσης τῆς πληγῆς· διάπερ οὐδὲν πιθεῖσα

2 ἐτύγγανεν ABG 6 τῆς τῶν Ἰνδῶν add. D 10 ἐπὶ
ἀπὸ Hertlein 21 σωρευομένων CD 24 ἀπαντος CF.

δεινὸν ἢ Σερμίραμις ταχέως ἐφίππευσε, πολὺν λοιπο-
 8 μένου κατὰ τὸ τέχος τοῦ διώκοντος θηρίου. πάντων
 δὲ φευγόντων ἐπὶ τὴν σχεδίαν, τοσούτου πλήθους
 εἰς ἓνα καὶ στενὸν βιαζομένον τόπον οἱ μὲν τῆς
 βασιλίσσης ὑπ' ἀλλήλων ἀπέθνησκον συμπατοῦμενοι
 καὶ φυρόμενοι παρὰ φύσιν ἀναμῖξ ἱππεῖς τε καὶ
 9 πεζοί, τῶν δὲ Ἰνδῶν ἐπικειμένων ὄσμος ἐγένετο
 βίαιος ἐπὶ τῆς γέφυρας διὰ τὸν φόβον, ὥστε πολλοὺς
 ἐξωθουμένους ἐφ' ἑκάτερα μέρη τῆς γέφυρας ἐμπί-
 10 πτειν εἰς τὸν ποταμὸν. ἡ δὲ Σερμίραμις, ἐπειδὴ τὸ
 πλείστον μέρος τῶν ὑπὸ τῆς μάχης διασωζομένων
 διὰ τὸν ποταμὸν ἔτυχε τῆς ἐσφαλείας, ἐπέκοψε τοὺς
 συνέχοντας τὴν γέφυραν· ὧν λυθέντων ἡ
 μὲν σχεδία κατὰ πολλὰ διαιρεθεῖσα μέρη καὶ συνηοὺς
 ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τῶν διωκόντων Ἰνδῶν ὑπὸ τῆς
 15 τοῦ θεύματος σφοδρότητος ὥς ἔτυχε κατηνέχθη, καὶ
 πολλοὺς μὲν τῶν Ἰνδῶν διέφθειρε, τῇ δὲ Σερμίραμιδι
 πολλὴν ἐσφάλειαν παρεσκεύασε, καλῶν τὴν τῶν
 10 πολεμίων ἐπ' αὐτὴν διέβασιν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ
 μὲν τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς, διοσημῶν αὐτῷ γενομέ-
 νων καὶ τῶν μάντιων ἀποφαινομένων σημαίνεσθαι
 τὸν ποταμὸν μὴ διαβαίνειν, ἡσυχίαν ἔσχειν, ἡ δὲ
 15 Σερμίραμις ἀλλαγὴν ποιησαμένη τῶν κίχμαλῶν
 ἐπανήλθεν εἰς Βάκτρα, δύο μέρη τῆς δυνάμεως
 ἀποβέβληκναι.

20 Μετὰ δὲ τινα χρόνον ὑπὸ Νινύου τοῦ υἱοῦ
 δι' εὐνοῦχον τινὸς ἐπιβουλευθεῖσα, καὶ τὸ παρ'
 Ἄμμωνος λόγιον ἀνανεωσαμένη, τὸν ἐπιβουλευσαντα

8 σχεδίαν] καὶ add. vulg. 15 ἐπ' αὐτῆς D 20 διοση-
 μίων D, Διὸς σημασιῶν CF 28 Ἄμμωνι ODF.

κακὸν οὐδὲν εἰργάσατο, τοῦναντίον δὲ τὴν βασιλείαν
αὐτῷ παραδοῦσα καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἐκείνου
προστάξασα, ταχέως ἠφάνισεν ἐαυτήν, ὥς εἰς θεοῦς
κατὰ τὸν χρησμὸν μεταστησομένη. ἐνιοὶ δὲ μυθο- 2

- ¹ λογοῦντες φασιν αὐτὴν γενέσθαι περιστερέν, καὶ
πολλῶν ὀρνέων εἰς τὴν οἰκίαν καταπετασθέντων
ματ' ἐκείνων ἐκπετασθῆναι· διὸ καὶ τοὺς Ἀσσυρίους
τὴν περιστερὰν τιμᾶν ὥς θεόν, ἀπαθανατίζοντας
τὴν Σιμίραμιν. αὕτη μὲν οὖν βασιλεύσασα τῆς
¹⁰ Ἀσίας ἀπέσσης πλήν Ἰνδῶν ἐτελεύτησε τὸν προειρη-
μένον τρόπον, βιώσασα μὲν ἔτη ἑξήκοντα δύο, βασι-
λεύσασα δὲ δύο πρὸς τοὺς τετταράκοντα.

- Κτησίπας μὲν οὖν ὁ Κνίδιος περὶ Σιμιράμιδος οὗ-
τοιανθ' ἱστορήκεν· Ἀθήναιος δὲ καὶ τινες τῶν ἄλλων
²⁵ συγγραφέων φασὶν αὐτὴν ἐταῖραν γεγονέναι εὐπρεπῆ,
καὶ διὰ τὸ κάλλος ἱρωτικῶς ἔχουσιν αὐτῆς τὸν βασιλεῦ-
σάν Ἀσσυρίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον μετρίως αὐτὴν
ἀποδοχῆς τιγγάνειν ἐν τοῖς βασιλείοις, μετὰ δὲ
ταῦτα γυνήσιαν ἀναγορευθεῖσαν γυναῖκα πείσαι τὸν
³⁰ βασιλεῦσάν· ἡμέρας αὐτῇ παραχωρήσαι τῆς βασι-
λείας. τὴν δὲ Σιμίραμιν ἀναλαβοῦσαν τὸ τε σκήπ-
τρον καὶ τὴν βασιλείον στολὴν κατὰ μὲν τὴν πρώτην
ἡμέραν εὐνοχίαν ποιῆσαι καὶ μεγαλοπρεπῆ δεῖπνον,
ἐν οἷς τοὺς τῶν δυνάμιων ἡγεμόνας καὶ πάντας
³⁵ τοὺς ἐπιφανεστάτους πείσαι συμπράττειν ἑαυτῇ· τῇ
δ' ὑστεραίᾳ τοῦ τε πλήθους καὶ τῶν ἀξιολογωτάτων
ἀνδρῶν ὥς βασιλίσσαν θεραπευόντων τὸν μὲν ἄνδρα
καταβαλεῖν εἰς τὴν εἰρκτὴν, αὐτὴν δὲ φύσει μεγαλ-

επίβολον οὖσαν καὶ τολμηρὰν κατασχεῖν τὴν ἀρχήν,
καὶ μέχρι γήραος βασιλεύσασαν πολλὰ καὶ μεγάλα
κατεργάσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ [τὴν] Σε-
μίραμιν τοιαύτας ἀντιλογίας εἶναι συμβαίνει παρὰ
τοῖς συγγραφεῦσι.

- 21 Μετὰ δὲ τὸν ταύτης θάνατον Νινύας ὁ Νίκου
καὶ Σεμιράμιδος υἱὸς παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἤρχεν
εἰρηνικῶς, τὸ φιλοπόλεμον καὶ κεκινδυνευμένον τῆς
2 μητρὸς οὐδαμῶς ζηλώσας. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς
βασιλείοις τὸν ἅπαντα χρόνον διέτριβεν, ὑπ' οὗδε- 10
νός ὀρώμενος πλὴν τῶν παλλακίδων καὶ τῶν περὶ 135
αὐτὸν εἰνούσων, ἐξήλου δὲ τροφὴν καὶ ἡγεθυμίαν
καὶ τὸ μηδέποτε κακοπαθεῖν μηδὲ μεριμνᾶν, ὑπο-
λαμβάνων βασιλείας εὐδαιμόμονος εἶναι τέλος τὸ πά-
3 σαις χρῆσθαι ταῖς ἡδοναῖς ἀνεπικολούτως. πρὸς δὲ 15
τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν κατὰ τῶν ἄρχο-
μένων γινόμενον φόβον κατ' ἐνιαυτὸν μετεπέμπετο
στρατιωτῶν ἀριθμὸν ὁρισμένον καὶ στρατηγὸν ἀπὸ
4 ἔθνων ἐκάστον, καὶ τὸ μὲν ἐκ πάντων ἀθροισθὲν
στράτευμα ἐκτός τῆς πόλεως συνεῖχεν, ἐκάστον τῶν 20
ἔθνων τὸν εὐνούσιστατον τῶν περὶ αὐτὸν ἐποδει-
κνύων ἡγεμόνα· τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ διελλθόντος μετε-
πέμπετο πάλιν ἀπὸ τῶν ἔθνων τοὺς ἰσοὺς στρατιώ-
τας, καὶ τοὺς πρῶτους ἀπέλπειν εἰς τὰς πατρίδας.
5 οὗ συνταλουμένου συνέβαινε τοὺς ὑπὸ τὴν βασι- 25
λείαν τετυγμένους ἅπαντας καταπεπληχθῆναι, θεω-
ροῦντας αἰετὶ μεγάλας δυνάμεις ἐν ὑπαίθρῳ στρατο-
πειδευομένας καὶ τοῖς ἀφισταμένοις ἢ μὴ πειδα-

3 τὴν om. D
26 πάντας vulg.

15 ἀνεπικολούτως OF 20 ἐκάστη OF
27 δυνάμεις μεγάλας vulg.

χοῦσιν ἐτοίμην οὐσαν τιμωρίαν. τὰς δὲ κατ' ἐνιαυτὸν 6
 ἀλλεγὰς τῶν στρατιωτῶν ἐπινόησεν, ἵνα πρὶν ἢ
 καλῶς γνωσθῆναι τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἄλλους
 ἅπαντας ὑπ' ἀλλήλων, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν δια-
 7 χωρίζεται πατρίδα· ὁ γὰρ πολὺς χρόνος τῆς στρα-
 τείας ἐμπειρίαν τε τῶν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ
 φρόνημα τοῖς ἡγεμόσι περιτίθησι, καὶ τὸ πλεῖστον
 ἀφορμὰς παρέχεται μεγάλας πρὸς ἀπόστασιν καὶ
 συνωμοσίαν κατὰ τῶν ἡγουμένων. τὸ δὲ μὴδ' ἐφ' 7
 10 ἐνὸς τῶν ἔξωθεν θεωρεῖσθαι τῆς μὲν περὶ αὐτὸν
 τρυφῆς ἐγνωὶν παρῆχeto πᾶσι, καθάπερ δὲ θεὸν
 ἄορατον διὰ τὸν φόβον ἕκαστος οὐδὲ λόγῳ βλασ-
 φημαῖν ἐτόλμα. στρατηγοὺς δὲ καὶ σατράπας καὶ
 διοικητάς, ἔτι δὲ δικαστάς καθ' ἕκαστον ἔθνος ἀπο-
 15 δειξας καὶ τίλλα πάντα διατάξας ὥς ποτ' ἰδοῖεν
 αὐτῷ συμφέριν, τὸν τοῦ ζῆν χρόνον κατέμεινεν ἐν
 τῇ Νίνῳ. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ οἱ λοιποὶ 8
 βασιλεῖς, παῖς παρὰ πατρός διαδεχόμενος τὴν ἀρχήν,
 ἐπὶ γενεάς τριακόντα ἐβασίλευσαν μέχρι Σαρδανα-
 20 πάλλου· ἐπὶ τούτου γὰρ ἡ τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονία
 μετέπεσεν εἰς Μήδους, ἔτη διαμείνασα πλείω τῶν
 χιλιῶν καὶ τριακοσίων [ἔτι δ' ἐξήκοντα], καθάπερ
 φησὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ.
 22 Τὰ δ' ὀνόματα πάντα τῶν βασιλέων καὶ τὸ 22
 25 πλῆθος τῶν ἐτῶν ὧν ἕκαστος ἐβασίλευσεν οὐ κατ-
 επιίγει γράφειν διὰ τὸ μὴδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπραχθαι

2 καταλλαγὰς II 4 ἀπ' D εἰς τ. ἰ. ἕκαστος χωρί-
 ζεται π. vulg. 7 τὸ A, τὸ μὲν ceteri 8 μεγάλας om. II
 10 μὲν] ἀληθοῦς add. CF 13 δὲ] τε D 16 ἔσ om. CF
 18 παρὰ om. D 19 Σαρδαναπέλου vulg. (sompser) 22 ἔτι
 δ' ἐξήκοντα codices; cf. c. 28, 8 24 πάντων F.

μνήμης ἔξιον. μόνη γὰρ τίτευχεν ἀναγραφῆς ἢ
 πεμφθεῖσα συμμαχία τοῖς Τρωσὶν ἐκ' Ἀσσυρίων,
 2 ἧς ἐστρατήγει Μίμνον ὁ Τιθωνοῦ. Τευτάμον γάρ
 βασιλεύοντος τῆς Ἀσίας, ὃς ἦν εἰκοστός ἀπὸ Νινύου
 τοῦ Σεμιράμιδος, φασὶ τοὺς μετ' Ἀγαμέμνονος
 Ἕλληνας ἐπὶ Τροίαν στρατεύσαι, τὴν ἡγεμονίαν
 ἐχόντων τῆς Ἀσίας τῶν Ἀσσυρίων ἔτη πλείω τῶν
 χιλίων. καὶ τὸν μὲν Πρίαμον βασιζόμενον τῷ πο-
 λέμῳ καὶ βασιλεύοντα τῆς Τρωάδος, ὑπῆκοον δ'
 ὄντα τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, πέμψαι πρὸς αὐτὸν
 πρεσβευτὰς περὶ βοηθείας· τὸν δὲ Τευτάμον μυριάς
 μὲν Αἰθίοπας, ἄλλους δὲ τοσοῦτους Σουσιανούς σὺν
 ἄρμασι διακοσίους ἐξοποστῆλαι, στρατηγὸν ἐπικατα-
 3 στήσαντα Μίμνονα τὸν Τιθωνοῦ. καὶ τὸν μὲν
 Τιθωνόν, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Περσίδος
 ὄντα στρατηγόν, εὐδοκίμειν παρὰ τῷ βασιλεῖ μάλιστα
 τῶν καθισταμένων ἐπύρχων, τὸν δὲ Μίμνονα τὴν
 ἡλικίαν ἐκμάζοντα διαφέρειν ἀνδρεία τε καὶ ψυχῆς
 λαμπρότητι. οἰκοδομῆσαι δ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἑκρας
 τὰ ἐν Σούσοις βασίλεια τὰ διαμείναντα μέχρι τῆς
 Περσῶν ἡγεμονίας, κληθέντα δ' ἐκ' ἐκείνου Με-
 μνόνεια· κατασκευάσαι δὲ καὶ διὰ τῆς χώρας λεω-
 φόρον ὁδὸν τὴν μέχρι τῶν νῦν χρόνων ὀνομαζο-
 4 μένην Μιμνόνειαν. ἀμφισβητοῦσι δὲ καὶ οἱ περὶ
 τὴν Αἰγυπτίον Αἰθίοπις, λέγοντες ἐν ἐκείνοις τοῖς
 τόποις γεγονέναι τὸν ἄνδρα τοῦτον, καὶ βασίλεια
 παλαιὰ διικνύνουσιν, ἃ μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεσθαι

4 Νίνου D 7 τῶν Ἀσ.] τῶν σμ. D 18 καταστήσαντα H
 16 ὄντα σι. ε. Περσίδος vulg. 23 τῆς σμ. D 24 Με-
 μνόνειαν vulg.

φασι Μερμόνεια. οὐ μὲν ἄλλα τοῖς Τρωσὶ λέγεται 2
βοηθῆσαι τὸν Μέρμωνα μετὰ διαμυρίων μὲν πέλων,
ἀρμίστων δὲ διακοσίων· ὃν θανατοῦσθαι τε δὲ ἄν-
δρείαν καὶ πολλοὺς ἀνελεῖν ἐν ταῖς μέγαις τῶν
5 Ἑλλήνων, τὸ δὲ τελευταῖον ὑπὸ Θετταλῶν ἐνέδρευ-
θῆντα κατασφαγῆναι· τοῦ δὲ σώματος τοῖς Αἰθίοπας
ἐγκρατεῖς γενομένους κατακαῦσαι τε τὸν νεκρὸν καὶ
τὰ ὅστ'α πρὸς Τιθωνὸν ἐποχομίσαι. περὶ μὲν οὖν
Μέρμωτος τοιαῦτ' ἐν ταῖς βασιλικαῖς ἀνγγραφαῖς
10 ἱστορεῖσθαι φασιν οἱ βάρβαροι.

Σαρδανάπαλλος δέ, τριακοστὸς μὲν ὢν ἀπὸ 23
Νίνου τοῦ συστησαμένου τὴν ἡγεμονίαν, ἰσχυρὸς δὲ
γενόμενος Ἀσσυρίων βασιλεὺς, ὑπερῆρεν ἅπαντας
τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρυφῇ καὶ ἡδονῇ. χωρὶς γὰρ τοῦ
15 μηδ' ὑπ' ἑνὸς τῶν ἑξωθεν ὁρᾶσθαι βίον ἔχουσι γυν-
ναικός, καὶ διατρώμενος μὲν μετὰ τῶν παλλακίδων,
πορφύρεαν δὲ καὶ τὰ μαλακώτατα τῶν ἑρίων ταλα-
137 σιουργῶν, στολὴν μὲν γυναικείαν ἐνεδιδύκει, τὸ δὲ
πρόσωπον καὶ πᾶν τὸ σῶμα ψιμνυδαῖς καὶ τοῖς
20 ἄλλοις τοῖς τῶν ἑταίρων ἐπιτηδεύμασιν ἀκαλώτερον
πάσης γυναικὸς τρυφερῶς κατεσκεύαστο. ἐπιτήδευσε 2
δὲ καὶ τὴν φωνὴν ἔχειν γυναικῶδη καὶ κατὰ τοὺς
πότους οὐ μόνον ποτῶν καὶ βρωτῶν τῶν δυνα-
μένων μέλιστα τὰς ἡδονὰς παρέχεσθαι συνεχῶς
16 ἀπολαύειν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀφροδισιακὰς τέφους μετα-
διώκειν ἀνδρὸς ἅμα καὶ γυναικός· ἐχρήτο γὰρ ταῖς
ἐπ' ἀμφοτέρω συνουσίαις ἀνέδην, τῆς ἐκ τῆς πράξεως

2 βοηθῆσαντα II 3 ὃν θανατοῦσθαι] ὀνομασθῆναι II
4 ἐν τ. μ. ἀνελεῖν vulg. 7 τε om. CF 8 οὐκ] τοῦ add. vulg.
15 γυναικός] γυναικῶδη II 23 βρωτῶν καὶ ποτῶν vulg.

αἰσχύνῃς οὐδὲν ὁλοῦς φροντίζων. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ
 προήχθη τρυφῆς καὶ τῆς αἰσχίστης ἡδονῆς καὶ
 ἀκρασίας ὥστ' ἐπικηδεῖον εἰς αὐτὸν ποιῆσαι καὶ
 παραγγεῖλαι τοῖς διαδόχοις τῆς ἐρχοῦς μετὰ τὴν ἰαν-
 τοῦ τελευταίην ἐπὶ τὸν τάφον ἐπιγράψαι τὸ σιγγρα-
 φὴν μὲν ἑκ' ἐκείνου βαρβαρικῶς, μεθεομνηνευθὲν
 δὲ ὑστερον ὑπὸ τινος Ἑλλήνου,

εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυε, σὺν θυμὸν ἥϊξε
 τερπόμενος θαλλήσῃ· θανόντι σοι οὔτις ὄνησις.
 καὶ γὰρ ἐγὼ σποδὸς εἰμι. Νίνου μεγάλης βα-
 σιλεύσας.

ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα καὶ μετ'
 ἔρωτος

τέρπην' ἔπαθον, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὀλβια καίνα
 λείλειπται.

4 τοιοῦτος δ' ὦν τὸν τρόπον οὐ μόνον αὐτὸς αἰσχροῦς
 κατέστρεψε τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀσσυρίαν ἡγε-
 μονίαν ἄρδην ἀνέτρεψε, πολυχρονιωτάτην γενομέ-
 24 νην τῶν μνημονευομένων. Ἀρβάκης γάρ τις, Μήδος
 μὲν τὸ γένος, ἀνδρεία δὲ καὶ ψυχῆς λιμνρότητι
 διαφέρων, ἐστρατήγει Μήδων τῶν κατ' ἐνικντὸν
 ἐκπεμπόμενων εἰς τὴν Νίνον. κατὰ δὲ τὴν στρα-
 τηίαν γενόμενος συνήθης τῷ στρατηγῷ τῶν Βαβυ-
 λωνίων, ἐκ' ἐκείνου παρεκλήθη καταλύσει τὴν τῶν
 25 Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἦν δ' οὗτος ὄνομα μὲν Βέ-
 λισς, τῶν δ' ἱερίων ἐπισημότατος, οὗς Βαβυλώ-
 νιοι καλοῦσι Χαλδαίους. ἐμπειρίαν οὖν ἔχων με-
 γίστην ἀστρολογίας τε καὶ μαντικῆς προείλεγε τοῖς

8—10 tres versus am. II 8 ἥϊξε Trötzel, Chil. 3, 453;
 διξαι D 9 ὄνησι D 22 στρατιῶν DF 25 Βέλις CF.

πολλοῖς τὸ ἀποβησόμενον ἀδιαπίπτως· διὸ καὶ
 θαυμαζόμενος ἐπὶ τοῦτοις τῷ στρατηγῷ τῶν Μήδων
 ὄντι φίλῳ προεῖπεν ὅτι πάντως αὐτὸν δεῖ βασιλεῦ-
 σαι πάσης τῆς χώρας ἧς ἔρχεται Σαρδανέπαλλος. ὁ δ' Ἀρβάκης ἐπαινέσας τὸν ἄνδρα, τοῦτ' αὖ μὲν ἐπηγ-
 γείλατο δώσειν σατραπείαν τῆς Βαβυλωνίας, τῆς
 πράξεως ἐπὶ τέλος ἐλθούσης, αὐτὸς δὲ καθάπερ
 τινος θεοῦ φωνῇ μετεωρισθεὶς τοῖς τε ἡγεμόσι τῶν
 ἄλλων ἔθνων συνίστατο καὶ πρὸς τὰς ἐστιᾶσεις καὶ
 κοινὰς ὁμιλίας ἐκτενῶς ἅπαντας παρελάμβανε, φι-
 λίας κατασκευάζων πρὸς ἕκαστον. ἐφιλοτιμήθη δὲ
 καὶ τὸν βασιλέα κατ' ὄψιν ἰδεῖν καὶ τὸν τοῦτον
 βίον ὅλον κατασκέψασθαι. διόπερ δοῦς τιμὴν τῶν
 εὐνοούντων χρυσὴν φιάλην εἰσέχθη πρὸς τὸν Σαρδα-
 νέπαλλον, καὶ τὴν τε τροφήν αὐτοῦ καὶ τὸν γυ-
 ναικῶδ' αὐτοῦ ἐπιτηδευμάτων ζῆλον ἀκριβῶς κατα-
 νοήσας κατεφρόνησε μὲν τοῦ βασιλέως ὡς αὐθεντοῦ
 ἀξίου, προσήχθη δὲ πολὺ μᾶλλον ἀντέχεσθαι τῶν
 δοθεισῶν ἐλπίδων ὑπὸ τοῦ Χαλδαίου. τέλος δὲ
 συνωμοσίαν ἐποιήσατο πρὸς τὸν Βέλιον, ὥστε αὐτὸν
 μὲν Μήδους ἀποστήσαι καὶ Πέρσας, ἐκείνον δὲ πείσαι
 Βαβυλωνίους κοινωνῆσαι τῆς πράξεως καὶ τὸν τῶν
 Ἀράβων ἡγεμόνα φίλον ὄντα προσλαβέσθαι πρὸς
 τὴν τῶν ὅλων ἐπίθεσιν. ὡς δ' ὁ ἐνιαύσιος τῆς
 στρατείας διελθούσης χρόνος, διαδοχῆς δ' ἑτέρας
 ἐλθούσης ἀπελύθησαν οἱ πρότεροι κατὰ τὸ ἔθος
 εἰς τὰς πατρίδας, ἐνταῦθα δ' Ἀρβάκης ἐπισσε τοῦς

10 φιλίας D

11 ἐγκατασκευάζων codices, corr. Gemistus

12 ὅλον τοῦτον βίον vulg.

13 τι om. D

23 Ἀράβων]

βαρβάρων II.

μὲν Μήδους ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ, Πέρσας δ' ἐπ'
 ἑλευθερίᾳ κοινωνήσαι τῆς συνωμοσίας. παραπλησίως
 δὲ καὶ ὁ Βέλινος τοὺς τε Βαβυλωνίους ἐπεισεν ἀν-
 ἔχισθαι τῆς ἑλευθερίας, καὶ πρεσβεύσας εἰς Ἀρα-
 βίαν παρεστήσατο τὸν ἡγοῦμενον τῶν ἐγγχωρίων,
 ὅτι φίλον αὐτοῦ καὶ ξένον, μετασχεῖν τῆς ἐπιθέ-
 7 σεως. τοῦ δ' ἡμευσίου χρόνου διαλθόντος πάντες
 οὗτοι πλῆθος στρατιωτῶν συναγαγόντες ἤκον πεν-
 8 δημὶ πρὸς τὴν Νίνον, τῷ μὲν λόγῳ διαδοχὴν
 ἔχοντες, ὥς ἦν σύνηθες, τῇ δ' ἄληθείᾳ καταλύ-
 8 σοντες τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμονίαν. ἄθροισθέν-
 των οὖν τῶν προειρημένων τιτάρων ἔθνων εἰς ἓνα
 τόπον, ὁ μὲν σύμπας αὐτῶν ἀριθμὸς ἐπῆρχεν εἰς
 τιτταράκοντα μυριάδας, εἰς μίαν δὲ παρεμβολὴν
 συνελθόντες ἐβουλεύοντο κοινῇ περὶ τοῦ συμφέ-
 25 ροντος. Σαρδανάπαλλος δὲ γινὼς τὴν ἀπόστασιν
 εὐθὺς ἐξήγαγεν ἐκ' αὐτοῦς τὰς ἀπὸ τῶν ἄλλων
 ἔθνων θυράμεις. καὶ τὸ μὲν πρῶτον γενομένης ἐν
 τῷ πεδίῳ παρατάξεως ἐλείφθησαν οἱ τὴν ἀπόστα-
 σιν ποιησάμενοι, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες συνε-
 2 διώχθησαν εἰς ὄρος ἀπέχον τῆς Νίνου σταδίους ἑβ-
 2 δομήκοντα· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν καταβάντων αὐτῶν
 εἰς τὸ πεδίον καὶ πρὸς μάχην παρασκευαζομένων,
 ὁ μὲν Σαρδανάπαλλος ἀντιτάξας τὴν ἰδίαν στρα-
 τὴν προαπέστειλε πρὸς τὸ τῶν πολεμίων στρατό-
 3 πιδον τοὺς κηρύζοντας διότι Σαρδανάπαλλος τοῖς
 μὲν ἀτελοῦσιν Ἀρβέκην τὴν Μῆδον δώσει χροσίου
 διακόσια τέλαιντα, τοῖς δὲ ζῶντα παραδοῦσι χορ-

ματα μὲν θεωρήσεται θίς τοσαῦτα, τῆς δὲ Μηδίας
 ὑπαρχον καταστήσει. παραπλησίως δ' ἐπηγγέλαιο 2
 δώσωιν δωρεάς τοῖς Βέλιουσιν τὸν Βαβυλώνιον ἐνε-
 λοῦσιν ἢ ζωγρήσασιν· οὐδένος δὲ προσέχοντος τοῖς
 3 κηρόνμασι, συνῆψε μάχην, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφό-
 νησε τῶν ἀποστατῶν, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος συνε-
 129 θίωξεν εἰς τὴν ἐν τοῖς ὕρισι παρεμβολήν. οἱ δὲ 4
 περὶ τὸν Ἀρβάκην διὰ τὰς ἡττας ἀθυμοῦντες συνή-
 γαγον τῶν φίλων συνίδριον καὶ προέθηκαν βουλὴν
 10 τί δέοι πράττειν. οἱ πλείστοι μὲν οὖν ἐφασκεν δεῖν 5
 εἰς τὰς πατρίδας ἐπιίνααι καὶ τόπους ὀχυροὺς κατα-
 λαμβάνεσθαι καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς τὸν πόλεμον
 χορησίμων τὴν ἐνδεχομένην παρασκευὴν ποιέσθαι·
 Βέλιους δ' ὁ Βαβυλώνιος, φήσας τοὺς θεοὺς αὐτοῖς
 15 σημαίνειν μετὰ πόνων καὶ κωκοπαθείας ἐπὶ τέλος
 ἄξειν τὴν προαίρεσιν, καὶ τέλλα παρακαλέσας ἐν-
 δεχομένως, ἐπεισεν ἅπαντας ὑπομένειν τοὺς κινδύ-
 νους. γενομένης οὖν τρίτης παρατάξεως πάλιν ὁ 6
 βασιλεὺς ἐνίκησε, καὶ τῆς τε παρεμβολῆς τῶν ἀπο-
 20 στατῶν ἰκνυόνααι καὶ τοὺς ἡττηθέντας ἰδίωξε μέχρι
 τῶν ὕρων τῆς Βαβυλωνίας· συνέβη δὲ καὶ τὸν Ἀρ-
 βάκην αὐτὸν λαμπρότατα κινδυνεύσαντα καὶ πολ-
 λούς ἐνυλόντα τῶν Ἀσσυρίων γενέσθαι τραυματίαν.
 τελικούτων δ' ἱλαττωμάτων κατὰ τὸ συντοχὸς γι- 7
 25 νομένων τοῖς ἀφιστηκόσιν, οἱ τὰς ἡγεμονίας ἔχον-
 τες ἀπελάσαντες περὶ τῆς νίκης παρισκευάζοντο
 διαχωρίζεσθαι πρὸς τοὺς αἰκείους ἕκαστοι τόπους.

2 ὑπαρχον vulg. παραπλησίως Gemistius 8 τῆς
 ἡττας II 18 τρίτης om. II 19 τε παρεμβολῆς] παρεμ-
 βολῆς καὶ vulg. 23 τῶν] ἐπὶ τῶν D 24 γενομένης vulg.

- 8 ὁ δὲ Βέλιστος ἐν ὑπαίθρῳ τὴν νύκτι διηγγονπητικῶς
καὶ περὶ τὴν τῶν ἄστρον παρατήρησιν φιλοτιμηθεὶς,
ἔφησι τοῖς ἀπηλπικόσι τὰ πράγματα, ἂν πένθ' ἡμέ-
ρας ἀναμεινώσιν, αὐτομάτην ἤξειν βοήθειαν καὶ
μεταβολὴν ἰσσεῖναι τῶν ὅλων παμμεγέθη εἰς τοῦ-
ναντίον· ταῦτα γὰρ ὁρᾶν διὰ τῆς τῶν ἄστρον ἱμ-
πειρίας προσσημαίνοντας αὐτοῖς τοὺς θεοὺς. καὶ παρ-
εκάλεσε ταύτας τὰς ἡμέρας μείναντας πείραν λαβεῖν
τῆς ἰδίας τέχνης καὶ τῆς τῶν θεῶν εὐεργεσίας.
- 26 μετακληθέντων οὖν πάντων πάλιν καὶ τὸν ὥρισμέ-
νον χρόνον ἀναμεινάντων, ἥκε τις ἀπαγγέλλων διότι
δύναμις ἐκ τῆς Βακτριανῆς ἀπεισταμένη τῷ βασι-
λειτὶ πλησίον ἐστὶ πορευομένη κατὰ σπουδὴν. ἔδο-
ξεν οὖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρβάκην ἀπαντῆσαι τοῖς
στρατιγγοῖς τὴν ταχίστην ἀναλαβόντας τῶν στρατιω-
τῶν τοὺς κρατίστους καὶ μάλιστα εὐζώνους, ὅπως,
ἂν μὴ διὰ τῶν λόγων τοὺς Βακτριανοὺς δύνωνται
πεῖσαι συναποστῆναι, τοῖς ὅπλοις βιάσωνται μετα-
σχεῖν τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. τέλος δὲ πρὸς τὴν ἑλευ-
θερίαν ἀσμένως ὑπακουσάντων τὸ μὲν πρῶτον τῶν
ἡγεμόνων, ἔπειτα καὶ τῆς ὅλης δυνάμεως, πάντες
ἐν ταύτῳ κατεστρατοπέδευσαν. ὅτε δὲ συνέβη τὸν
βασιλεῖα τῶν Ἀσσυρίων τὴν μὲν ἀπόστασιν τῶν Βακ-
τριανῶν ἀγνοοῦντα, ταῖς δὲ προγεγενημέναις ἐνήμε-
ρίαις μετρωρισθέντα, τραπῆναι πρὸς ἐνεσίαν, καὶ
τοῖς στρατιώταις διαδοῦναι πρὸς εὐωχίαν ἱερεῖα καὶ
πλῆθος οἴνου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων. διὰ

10 πόλιν ἀπάντων vulg. 17 δυνήσονται D 19 τέλος
δὲ] τοῦτο δὲ αὐτὸ δὲ cunicio (nisi forte maior lacuna subest)
26 μεταδοῦναι II.

περ τῆς δυνάμεως ἐπάσης ἐστιωμένης, οἱ περὶ τὸν
 Ἀρβάκην παρὰ τινων αὐτομόλων πυθόμενοι τὴν ἐν
 τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων ῥαθυμίαν καὶ μίθην,
 140 νυκτὸς ἀπροσδοκῆτως τὴν ἐπίθεσιν ἐποιήσαντο.
 ὁ προσπεισόντες δὲ συνταταγμένοι μὲν ἀσυντάκτοις, ὁ
 ἔτοιμοι δ' ἀπαρασκευοῖς, τῆς τε παρεμβολῆς ἐκρά-
 τησαν καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοὺς ἀνελόντες τοὺς
 ἄλλους μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ
 15 ὁ μὲν βασιλεὺς Γαλαϊμένην τὸν ἀδελφὸν τῆς γυ-
 ναικὸς ἀποδείξας στρατηγόν, αὐτὸς τῶν κατὰ τὴν
 πόλιν ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο· οἱ δ' ἀποστάται κατὰ τὸ
 πεδίον τὸ πρὸ τῆς πόλεως παραταξάμενοι δυσὶ μά-
 χαις ἐνίκησαν τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ τὸν τε Γαλα-
 μήνην ἀνέilon καὶ τῶν ἀντιταξαμένων τοὺς μὲν ἐν
 20 τῇ φυγῇ κατέσφαζαν, τοὺς δ' ἀποκλεισθέντας τῆς
 εἰς τὴν πόλιν ἐπανόδου καὶ συναναγκασθέντας ἔαν-
 τοὺς ῥίπτειν εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν πλὴν ὀλί-
 γων ἅπαντας ἀνέilon. τοσοῦτο δὲ πλῆθος ἦν τῶν
 φονευθέντων ὥστε τὸ φερόμενον ῥεῦμα κραθὲν αἰ-
 25 ματι τὴν χροᾶν ἐφ' ἱκανὸν τύπον μεταβαλεῖν. ἔπειτα
 τοῦ βασιλέως συγκλεισθέντος εἰς πολιορκίαν πολλὰ
 τῶν ἐθνῶν ἀφίστατο, ἑκάστου πρὸς τὴν ἑλευθερίαν
 αὐτομολοῦντος. ὁ δὲ Σαρδανάπαλλος ὁρῶν τὴν ὅλην
 βασιλείαν ἐν τοῖς μεγίστοις οὕσαν κινδύνους, τοὺς
 30 μὲν υἱοὺς τρεῖς ὄντας καὶ θυγατέρας δύο μετὰ πολ-
 λῶν χρημάτων εἰς Παφλαγονίαν ἀπέστειλε πρὸς
 Κόρταν τὸν ἑπαρχον, ὄντα τῶν ἀρχομένων εὐνού-
 στατον, αὐτὸς δὲ βιβλιαφόρους ἀποστείλας πρὸς

9 et 13 Σαλαμίνην II. 22 ἀφίστατο] ἀφίστανται τοῦ
 βασιλέως D. 27 τὸν om. D.

ἅπαντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν τεταγμένους μετεπέμπετο
 δυνάμεις καὶ τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευά-
 9 ζετο. ἦν δ' αὐτῷ λόγιον παραδιδόμενον ἐκ προ-
 γόνων ὅτι τὴν Νίνον οὐδεὶς ἐλαίεν κρᾶτος, εἰ μὴ
 μὴ πρότερον ὁ ποταμὸς τῇ πόλει γένηται πολέμιος.
 ὑπολαμβάνων οὖν τοῦτο μηδέποτε ἴσσεσθαι, ταῖς ἐλ-
 πίσι ἀντείχε· διανοούμενος ὑπομένειν τὴν πολιορ-
 κίαν καὶ τὰ παρὰ τῶν ὑποτεταγμένων ἐποσταλησά-
 27 μена στρατιώπεδα προσδέχεσθαι. οἱ δ' ἀποστάται
 τοῖς προτερήμασιν ἐπαρθέντες προσέκειντο μὲν τῇ
 πολιορκίᾳ, διὰ δὲ τὴν ὀχυρότητα τῶν τειχῶν οὐδὲν
 ἠδύναντο βλάψαι τοὺς ἐν τῇ πόλει· πετροβάλοι γὰρ
 ἢ χελῶναι χωστρίδες ἢ κριοὶ πρὸς ἀνατροπὴν μεμη-
 χανημένοι τειχῶν οὐκ ἔπαυον κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς
 εὐρηματο. τῶν δ' ἐκτεταγμένων ἀπάντων οἱ κατὰ τὴν
 πόλιν πολλήν εἶχον θαψίλειαν, προνηναγμένον τοῦ
 βασιλέως τούτου τοῦ μέρους. διὸ καὶ χρονίζουσης
 τῆς πολιορκίας ἐκ' ἑτῆ μὲν δύο προσέκειντο προσ-
 βολὰς ποιούμενοι τοῖς τεύχεσι καὶ τῆς ἐπὶ τὴν χώ-
 ρην ἐξόδου τοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἰργοντες· τῷ τρίτῳ
 δ' ἔτει συνεχθὼς ἡμῶν μεγάλων κατασραγέντων
 συνέβη τὸν Εὐφράτην μέγαν γινόμενον κατακλύσαι
 τε μέρος τῆς πόλεως καὶ καταβαλεῖν τὸ τεῖχος ἐπὶ
 2 σταδίων εἰκοσίν. ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς νομίσας τετε-
 λείσθαι τὸν χρησμόν καὶ τῇ πόλει τὸν ποταμὸν γε- 141
 γονέειν φανερῶς πολέμιον, ἀπέγνω τὴν σωτηρίαν.
 ἵνα δὲ μὴ τοῖς πολεμίοις ὑποχείριος γένηται, πυ-

6 οὐτ] δὲ vulg. 7 ἀντείχετο II 8 ὑποτεταγμένων]
 ἐπάγων ABD 9 προσδέχετο vulg. 15 ἐξεύρητο II
 23 τε om. CD, α Gemistus 27 γένηται ὑποχείριος vulg.

ράν ἐν τοῖς βασιλείοις κατασκευάσεν ὑπερμαγέθη,
 καὶ τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον ἔπαντα, πρὸς
 δὲ τούτοις τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἐπὶ ταύτην
 ἐσώφρυνε, τὰς δὲ παλλακίδας καὶ τοὺς εὐνούχους
 συγκλείσας εἰς τὸν ἐν μέσῃ τῇ πυρᾷ κατασκευασμέ-
 νον οἶκον ἅμα τούτοις ἔπασιν ἑαυτὸν τε καὶ τὰ
 βασίλειαι κατέκρινεν. οἱ δ' ἀποστάται πυθόμενοι τὴν
 ἀπώλειαν τὴν Σαρδαναπάλλου, τῆς μὲν πόλεως ἐκρά-
 τησαν εἰσπεσόντες κατὰ τὸ πεπτωκὸς μέρος τοῦ
 10 τείχους, τὸν δ' Ἀρβάκην ἐνδύσαντες τὴν βασιλικὴν
 στολὴν προσηγγόρευσαν βασιλέα, καὶ τὴν τῶν ὧν
 ἐξουσίαν ἐπέτρεψαν.

Ἐνθα δὲ τοῦ βασιλέως τοῖς συναγωνισαμένοις 28
 στρατηγοῖς δωριὰς τε διδόντος κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ
 15 σατράπας ἔθνων καθιστάντος, προσελθὼν αὐτῷ Βί-
 λισυς ὁ Βαβυλωνίος, ὁ προειπὼν ὅτι βασιλεὺς ἐσται
 τῆς Ἀσίας, τῆς τε εὐεργεσίας ὑπέμνησε καὶ τὴν Βα-
 βυλωνος ἀρχὴν ἡξίου δοῦναι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς
 ὑπέσχετο. ἀπεφαίνετο δὲ καὶ κατὰ τοὺς κινδύνους 2
 10 ἑαυτὸν εὐχὴν πεποιῆσθαι τῷ Βήλῳ Σαρδαναπάλλου
 κρατηθέντος καὶ τῶν βασιλείων ἐμπυρισθέντων ἀπο-
 κομιεῖν τὴν σποδὸν τὴν ἐκ τούτων εἰς Βαβυλῶνα,
 καὶ πλησίον τοῦ ταμένους τοῦ θιοῦ καὶ τοῦ ποτα-
 μοῦ καταθέμενον χῶμα κατασκευάσειν τὸ παρεξό-
 15 μενον τοῖς κατὰ τὸν Εὐφράτην πλείουσι ἀθάνατον
 ὑπόμνημα τοῦ καταλύσαντος τὴν Ἀσσυρίων ἀρχὴν.

8 τὴν om. CF. 12 ἐξουσίαν] αὐτῷ add. vulg. 14
 στρατηγοῖς om. II. διδόντος vulg. 17 Βαβυλωνίαν vulg.
 21 τῶν] ἑλλένων add. vulg. 22 τῆς ἐκ] ἐκ vulg. 23 καὶ
 τοῦ ποταμοῦ om. II. 26 καταλύσαντος] βασιλέως add. D.

3 τοῦτο δ' ἤτετο πυνθόμενος [παρά] τινος εἰνούχου
 τὰ περὶ τὸν ἑργυρον καὶ χρυσόν, ὃν διαδράντα καὶ
 4 πρὸς αὐτὸν αὐτομολήσαντα κατέκρουεν. ὁ δ' Ἀρ-
 βάκης τούτων οὐδὲν εἰδὼς διὰ τὸ πάντας τοὺς ἐν
 τοῖς βασιλείοις συγκατακαῆναι τῷ βασιλεῖ, τὴν τε
 σποδὸν ἀποκομίσαι καὶ τὴν Βαβυλῶνα ἔχειν ἀτελῆ
 συνεχώρησεν. εἰθ' ὁ μὲν Βέλις πλοῖα παραστη-
 σάμενος μετὰ τῆς σποδοῦ τὸ πλείστον τοῦ τε ἑρ-
 γύρου καὶ τοῦ χρυσοῦ συντόμως ἀπέστειλεν εἰς
 Βαβυλῶνα· ὁ δὲ βασιλεὺς, μηνυθείσης αὐτῷ τῆς
 5 πράξεως αὐτοφώρου, δικαστὰς ἀπέδειξε τοὺς συνα-
 γωνισαμένους στρατηγούς. τοῦ πράξαντος δ' ὁμο-
 λογοῦντος ἀδικεῖν, τὸ μὲν δικαστήριον αὐτοῦ θά-
 νατον κατέγνω, ὁ δὲ βασιλεὺς, μεγαλόψυχος ὢν καὶ
 τὴν ἀρχὴν τῆς ἡγεμονίας βουλόμενος ἐπιεικῆ παρ-
 6 χεσθαι, τῶν τε κινδύνων ἀπέλυσε τὸν Βέλιον καὶ
 τὸν ἀποκεκομισμένον ἑργυρον καὶ χρυσόν ἔχειν
 συνεχώρησεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς δοθείσαν
 ἔξουσίαν τῆς Βαβυλῶνος οὐκ ἀφείλετο, φήσας μί-
 7 ζονας εἶναι τὰς ἐξ αὐτοῦ προγεγενημένας ἐνεργεσίας
 τῶν ὑστερον ἀδικημάτων. διαβοηθείσης δὲ τῆς ἐπι-
 8 τικαίας οὐ τὴν τυχοῦσαν εὐνοίαν ἔμα καὶ δόξαν
 παρὰ τῶν ἰθιῶν ἀπηνέγκato, πάντων κοινόντων
 9 ἔξιον εἶναι τῆς βασιλείας τὸν οὕτω προσενεχθέντα
 10 τοῖς ἀδικήσασιν. ὁ δ' οὖν Ἀρβάκης τοῖς κατὰ τὴν
 πόλιν ἐπιεικῶς προσενεχθείς αὐτοὺς μὲν κατὰ νόμας

1 παρὰ D¹, om. cet.   2 διαδράντα D   3 εἰς] εἰς
 τὴν vulg.   11 αὐτοφώρου cod.   συναγωνισαμένους vulg.
 14 κατέγνω θάνατος vulg.   18 δοθείσαν ἐξ ἀρχῆς vulg.
 22 ἔμα Diudorf, ἀλλὰ libri.

διώκησε, τὰς ἰδίας κτήσεις ἑκάστοις ἀποδοῦναι, τὴν δὲ πόλιν εἰς ἴδιον κατέσκαψεν. Ἐπειτα τὸν τε ἄργυρον καὶ χρυσὸν τὸν ἐκ τῆς πυρᾶς ἐπολιψθέντα πολλῶν ὄντα ταλάντων ἀπεκόμισε τῆς Μηθίδος εἰς
 5 Ἐκβάτανα. ἡ μὲν οὖν ἡγεμονία τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ 8
 Νίνου διαμείνασα τριάκοντα μὲν γενεάς, ἔτη δὲ πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων, ὑπὸ Μηθῶν κατε-
 λύθη τὸν προειρημένον τρόπον.

Ἡμῖν δ' οὐκ ἀνάρμοστον εἶναι δοκεῖ περὶ τῶν 29
 10 ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίων καὶ τῆς ἀρχαιότητος αὐ-
 τῶν βραχέα διελθεῖν, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν
 τῶν ἀξίων μνήμης. Χαλδαῖοι τοίνυν τῶν ἀρχαιο- 2
 τάτων ὄντες Βαβυλωνίων τῇ μὲν διαιρίσει τῆς
 πολιτείας παραπλησίαν ἔχουσι τάξιν τοῖς κατ' Αἰ-
 15 γυπτον ἱερεῦσι· πρὸς γὰρ τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν
 τεταγμένοι πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον φιλοσοφοῦσι,
 μεγίστην δόξαν ἔχοντες ἐν ἀστρολογίᾳ, ἀντέχον-
 ται δ' ἐπὶ πολὺ καὶ μαντικῆς, ποιούμενοι προφ-
 20 ρήσεις περὶ τῶν μελλόντων, καὶ τῶν μὲν καθαρ-
 μοῖς, τῶν δὲ θυσίαις, τῶν δ' ἄλλαις τισὶν ἐπεφοῖς
 ἀποτροπὰς κακῶν καὶ τελειώσεις ἀγαθῶν περὶ τῶν 3
 πορίζειν. ἐμπειρίαν δ' ἔχουσι καὶ τῆς διὰ τῶν 3
 οἰωνῶν μαντικῆς, ἐνυπνίων τε καὶ τεράτων ἐξηγή-
 σεις ἀποφαίνονται. οὐκ ἀσέφως δὲ ποιοῦνται καὶ
 25 τὰ περὶ τὴν ἱεροσκοπίαν ἄκριως ἐπιτυγχάνειν νομί-
 ζοντες. τὴν δὲ τούτων μέθυσιν ἐπάντων οὐχ ὁμοίαν

7 τριακοσίων] τετρακοσίων CF 10 Χαλδαίων] καλου-
 μένων Χαλδαίων CF 11 παραλείπωμεν libri 13 τῆς II
 διαιρίσει F, αἰρέσει C 14 τάξιν om. II 16 φιλοσοφοῦσι D
 17 ἀστρολογίαις D 25 ἄκριως] ἀκριβῶς CF συμρίζονται vulg.

ποιοῦνται τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύουσι τῶν Ἑλλή-
 1 νων. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Χαλδαίοις ἐκ γένους ἢ
 τούτων φιλοσοφία παραδίδεται, καὶ παῖς παρὰ
 πατρός διαδέχεται, τῶν ἑλλήνων λειτουργιῶν πᾶσιν
 ἀπολειψόμενος. διὸ καὶ γονεῖς ἔχοντες διδασκάλους ἡ
 ἡμῶν μὲν ἀφθόνηος ἅπαντα μανθάνουσιν, ὅμα δὲ
 τοῖς παραγγελλομένοις προσέχουσι πιστεύοντες βε-
 βαιοτάρον. ἔπειτ' εὐθὺς ἐκ παιδῶν συντρέφόμενοι
 τοῖς μαθήμασι μεγάλην ἔξιν περιποιοῦνται διὰ τε
 τὸ τῆς ἡλικίας εὐδίδακτον καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ το
 5 προσκαρτερουμένου χρόνου. παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλήσιν 143
 ὁ πολλοῖς ἀπαρασκευῶς προσιὼν ὅπῃ ποτε τῆς φιλο-
 σοφίας ἔπιπται, καὶ μέχρι τινὸς φιλοπονίᾳς ἀπῆλθε
 περισπασθεὶς ὑπὸ βιωτικῆς χρῆσας· ὀλίγοι δὲ τινες
 ἐπὶ φιλοσοφίαν ἀποδύντες ἐργολαβίας ἐνεκεν παρα- 15
 μένουσιν ἐν τῷ μαθήματι, καινοτομοῦντες αἰεὶ
 περὶ τῶν μεγίστων δογμάτων καὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν
 6 οὐκ ἀκολουθοῦντες. τοιγαροῦν οἱ μὲν βάρβαροι
 διαμένοντες ἐπὶ τῶν αὐτῶν αἰεὶ βεβαίως ἕκαστα λαμ-
 βάνουσιν, οἱ δ' Ἑλληνες τοῦ κατὰ τὴν ἐργολαβίαν 20
 κέρδους στοχαζόμενοι καινὰς αἰρέσεις κτίζουσι, καὶ
 περὶ τῶν μεγίστων θεωρημάτων ἀλλήλοις ἀντιδο-
 ξοῦντες διχονοεῖν ποιοῦσι τοῦς μανθάνοντας καὶ
 τὰς ψυχὰς αὐτῶν πλανᾶσθαι, τὸν πάντα βίον ἐν
 αἰῶρα γινομένης καὶ μηδὲν ὁλως πιστεῦσαι δυνα- 25

2 τοῖς om. D 3 παραδίδεται C 11 καρτερουμένον CF
 12 ὁ πολλοῖς] ὁ καὶ C, τοῖς πολλοῖς F ἀπαρασκευῶς vulg.
 τῆς] τὰ τῆς D 14 τινε] παντελῶς H 15 φιλοσοφίας D
 20 ἐν αἰῶρα G, ἐναφωραία D, ἐναφίας C (ἐν γῆραι m. 2),
 ὁρίας FG, ἐν ἀφορησίαι Weiseling, ἐν ἀπορία Coraels, ἐν
 ἀφικασίαι fort. γινομένης Coraels, γινομένης libri μετέρι
 CF δυναμένης πιστεῦσαι vulg.

μένας βεβαίως· τὰς γὰρ ἐπιφανεστάτας αἰρέσεις
τῶν φιλοσόφων εἰ τις ἀκριβῶς ἐξετάξῃ, πλείστον
ἴσων εὐρήσει διαφερούσας ἀλλήλων καὶ περὶ τῶν
μεγίστων δοξῶν ἐναντία δοξαζούσας. οἱ δ' οὖν 30

- Ἰ. Χαλδαῖοι τὴν μὲν τοῦ κόσμου φύσιν αἰδιόον φασιν
εἶναι καὶ μήτε ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἐσχηκέναι μήθ'
ὕστερον φθορὰν ἐπιδίξεσθαι, τὴν δὲ τῶν ὅλων τά-
ξιν τε καὶ διακόσμησιν θεὸς τινὶ προνοίᾳ γεγονέ-
ναι, καὶ νῦν ἕκαστα τῶν ἐν οὐρανῷ γινομένων οὐχ
ὥς ἔτυχεν οὐδ' αὐτομάτῳ ἀλλ' ὠρισμένη τινὶ καὶ
βεβαίως κεκυρωμένη θεῶν κρίσει συντελεῖσθαι. τῶν 2
δ' ἄστρον πολυχρονίους παρατηρήσεις πεποιημένοι,
καὶ τὰς ἑκάστον κινήσεις τε καὶ δυνάμεις ἀκριβέ-
στατα πάντων ἀνθρώπων ἐπεγνωκότες, πολλὰ τῶν
13 μελλόντων συμβαίνειν προλέγουσι τοῖς ἀνθρώποις.
μεγίστην δὲ φασιν εἶναι θεωρίαν καὶ δύναμιν περὶ 3
τοὺς πάντε ἀστέρας τοὺς πλάνητας καλουμένους,
οὓς ἑκεῖνοι κοινῇ μὲν ἑρμηνεῖς ὀνομάζουσιν, ἰδίᾳ
δὲ τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Κρόνον ὀνομαζόμενον, ἐπι-
20 φανέστατον δὲ καὶ πλείστα καὶ μέγιστα προσημαί-
νοντα, καλοῦσιν ἡλίον· τοὺς δ' ἄλλους τέτταρας
ὁμοίως τοῖς παρ' ἡμῖν ἀστρολόγοις ὀνομάζουσιν,
Ἄρεος, Ἀφροδίτης, Ἑρμοῦ, Διός. διὰ τοῦτο δ' αὖ 4
τοὺς ἑρμηνεῖς καλοῦσιν, ὅτι τῶν ἄλλων ἀστέραν
144 ἀπλανῶν ὄντων καὶ τεταγμένη πορεία μίαν περι-
28 φορὰν ἔχοντων οὗτοι μόνον πορείαν ἰδίαν ποιούμε-

7 ἐπιδίξεσθαι D 16 δὲ Dindorf, τε libri δύναμιν]
κίνησιν II 18 κοινῇ om. II 19 τὸν] τὸν τὴν vulg.
νομιζόμενον CF 21 ἡλίον CF, Ἥλιον vel Βῆλιον Weim.
25 τεταγμένη π. μ. π. ἔχοντων] τεταγμένην ἔχοντων πο-
ρείαν II.

1 τοι τὰ μέλλοντα γίνεσθαι δεικνύουσιν, ἐξηγεύον-
 τας τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῶν θεῶν ἐννοιαν. τὰ μὲν
 γὰρ διὰ τῆς ἀνατολῆς, τὰ δὲ διὰ τῆς δύσεως, τινὰ
 δὲ διὰ τῆς χρόας προσημαίνειν φασὶν αὐτοῖς τοῖς
 2 προσείχειν ἰκριβῶς βουλευθεῖσι· ποτὲ μὲν γὰρ πνευ-
 μάτων μεγέθη δηλοῦν αὐτούς, ποτὲ δὲ ὁμῶραν ἢ
 καυμάτων ὑπερβολάς, ἔστι δὲ ὅτι κομητῶν ἀστέρων
 ἐπιτολάς, ἔτι δὲ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐκλείψεις,
 καὶ σεισμούς, καὶ τὸ σύνολον πάσας τὰς ἐκ τοῦ περι-
 3 ἔχοντος γεννωμένας περιστάσεις ὠφελίμους τε καὶ
 βλαβεράς οὐ μόνον ἐθνέσιν ἢ τόποις, ἀλλὰ καὶ
 4 βυσιλεύσι καὶ τοῖς τευχούσιν ἰδιώταις. ὑπὸ δὲ τὴν
 τούτων φορὰν λέγουσι τετάχθαι τριάκοντα ἀστέρας,
 οὓς προσαγορεύουσι βουλαίους θεοὺς· τούτων δὲ
 τοὺς μὲν ἡμίσεις τοὺς ὑπὲρ γῆν τόπους ἐφορᾶν,
 5 τοὺς δ' ἡμίσεις τοὺς ὑπὸ τὴν γῆν, τὰ κατ' ἀνθρώ-
 πους ἐπισκοπούντας ἅμα καὶ τὰ κατὰ τὸν οὐρανὸν
 συμβαίνοντα· διὰ δ' ἡμερῶν δέκα πέμπεσθαι τῶν
 μὲν ἄνω πρὸς τοὺς κάτω καθάπερ ἄγγελον ἓνα τῶν
 ἀστέρων, τῶν δ' ὑπὸ γῆν πρὸς τοὺς ἄνω πάλιν
 6 ὁμοίως ἓνα, καὶ ταύτην ἔχειν αὐτοῖς φορὰν ὠρισμέ-
 7 νην καὶ περιόδον κεχυραμένην αἰωνίῳ. τῶν θεῶν
 δὲ τούτων κυρίους εἶναι φασὶ δώδεκα τὸν ἐριθμόν,
 ὧν ἐκάστῳ μῆνα καὶ τῶν δώδεκα λεγομένων ζω-
 8 δίων ἐν προσνέμουσι. διὰ δὲ τούτων φασὶ ποιεῖ-
 9 σθαι τὴν πορείαν τὸν τε ἡλίον καὶ τὴν σελήνην καὶ
 πάντε τοὺς πλάνητας ἀστέρας, τοῦ μὲν ἡλίου τὸν

1 γένεσθαι D 2 ἐννοιαν Diadorf. ἐννοιαν libri 3 τὰ
 τινὰ D 6 μέγεθος D 11 ἢ CDF, καὶ rel. 16 τοῖς
 add. Reiske 19 ἓνα om. CF 23 τοῦτω om. CF.

ἰδίου κύκλον ἐν ἐνιαυτῷ τελοῦντος, τῆς δὲ σελή-
 νης ἐν μηνὶ τὴν ἰδίαν περίοδον διαπορευομένης.
 τῶν δὲ πλανήτων ἰδίον ἕκαστον ἔχειν δρόμον καὶ 31
 διηλλαγμένως καὶ ποικίλως χρῆσθαι τοῖς τάξεσι καὶ
 τῇ τῶν χρόνων διαιρίσει. πλείστα δὲ πρὸς τὰς γε-
 νέσεις τῶν ἀνθρώπων συμβάλλεσθαι τούτους τοὺς
 ἀστέρας ἀγαθὰ τε καὶ κακὰ· διὰ δὲ τῆς τούτων
 φύσεως τε καὶ θεωρίας μάλιστα γινώσκειν τὰ συμ-
 βαίνοντα τοῖς ἀνθρώποις. πεποιθῆσθαι δὲ φησι προφ- 2
 10 ρήσεις ἄλλοις τε βασιλεύσιν οὐκ ὀλίγοις καὶ τῷ
 καταπολεμήσαντι Λαρεῖον Ἀλεξάνδρῳ καὶ τοῖς μετὰ
 ταῦτα βασιλεύσασιν Ἀντιγόνῳ τε καὶ Σελεύκῳ τῷ
 Νικάτορι, ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ῥηθείσις εὐστοχηκεῖναι
 δοκοῦσιν· ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν οἰκιο-
 15 τέροις ἀναγράφομεν καιροῖς. προλέγουσι δὲ καὶ τοῖς 3
 ἰδιώταις τὰ μέλλοντα συμβαίνειν οὕτως εὐστόχως
 ὥστε τοὺς πειραθέντας θαυμάζουν τὸ γινόμενον καὶ
 μῖζον ἢ κατ' ἀνθρώπον ἡγεῖσθαι. μετὰ δὲ τὸν 4
 145 ζῳδιακὸν κύκλον εἰκοσι καὶ τέτταρες ἀφορίζουσιν
 20 ἀστέρας, ὧν τοὺς μὲν ἡμίσεις ἐν τοῖς βορείοις μέ-
 ρεσι, τοὺς δ' ἡμίσεις ἐν τοῖς νοτίοις τετέχθαι φασί,
 καὶ τούτων τοὺς μὲν ὀρωμένους τῶν ζώντων εἶναι
 καταριθμοῦσι, τοὺς δ' ἀφανεῖς τοῖς τετελευτηκόσι
 προσωρισθαι νομίζουσιν, οὗς δικαστὰς τῶν ὄλων
 25 προσεγορεύουσιν. ὑπὸ πάντα δὲ τὰ προειρημένα 5
 τὴν σελήνην φέρεσθαι λέγουσιν, ἐγγιστα μὲν τῆς γῆς

1 ἐν om. II   2 ἐν] ἐν vulg.   περίοδον] πορείαν II
 3 ἕκαστον ἰδίον vulg.   13 Νικάτορι CF   14 ἡμεῖς om.
 vulg.   19 καὶ om. II   24 προσωρισθαι] ἡθροῦσθαι CF
 26 λέγουσι φέρεσθαι vulg.

- οὖσαν διὰ τὴν βαρύντητα, διαπορευομένην δ' ἐν ἐλα-
 χίστῳ χρόνῳ τὸν ἑαυτῆς δρόμον, οὐ διὰ τὴν ὀξύ-
 τητα τῆς φορᾶς, ἀλλὰ διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ κύ-
 κλου. ὅτι δὲ τὸ φῶς ἀλλότριον ἔχει καὶ διότι τὰς
 ἐκλείψεις ποιεῖται διὰ τὸ σκίασμα τῆς γῆς παρα-
 πλῆσιαι λέγουσι τοῖς Ἑλλησι. περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν
 ἥλιον ἐκλείψεως ἀσθενεστάτας ἀποδείξεις φέροντας
 οὐ τολμᾶσι προλέγειν οὐδ' ἀκριβῶς ὑπὲρ ταύτης
 περιγράφειν τοὺς χρόνους. περὶ δὲ τῆς γῆς ἰδιω-
 τάτας ἀποφάσεις ποιοῦνται, λέγοντες ὑπάρχειν αὐ-
 τὴν σκαφοειδῇ καὶ κοίλῃ, καὶ πολλὰς καὶ πιθανὰς
 ἀποδείξεις εὐποροῦσι περὶ τῆς ταύτης καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων τῶν κατὰ τὸν κόσμον· ὑπὲρ ὧν τὰ κατὰ μέ-
 ρος διεξίεναι τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀλλότριον
 εἶναι νομίζομεν. τοῦτο μέντοι γὰρ διαβεβαιώσασαι
 ἂν τις προσηκόντως ὅτι Χαλδαῖοι μεγίστην ἔξιν ἐν
 ἀστρολογίᾳ τῶν ἐπάντων ἀνθρώπων ἔχουσι καὶ διότι
 πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσαντο ταύτης τῆς θεω-
 ρίας. περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἐτῶν, ἐν οἷς φασὶ
 τὴν θεωρίαν τῶν κατὰ τὸν κόσμον πεποιηθῆαι τὸ
 σύστημα τῶν Χαλδαίων, οὐκ ἂν τις ῥαδίως πιστεύ-
 σαιεν· ἐτῶν γὰρ ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα μυριάδας
 καὶ τρεῖς ἐπὶ ταύταις χιλιάδας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου
 διάβασιν γεγονέναι καταριθμοῦσιν, ἅφ' ὅτου τὸ
 παλαιὸν ἤρξαντο τῶν ἄστρον τὰς παρατηρήσεις
 ποιεῖσθαι.
- Καὶ περὶ μὲν Χαλδαίων ἀρκεσθυσόμεθα τοῖς
 ῥηθείσιν, ἵνα μὴ μακρότερον ἀποπλανώμεθα τῆς

1 ὀξύτητα II. ἑλαχίστῳ] ὀλίγῳ II. 8 αὐτῆς CF
 9 περιγράφειν libri, corr. Wess. 16 προσηκόντως om. D.

οἰκείας ἱστορίας· περὶ δὲ τῆς Ἀσσυρίων βασιλείας
ὥς ὑπὸ Μήδων κατελύθη προειρηκότις ἐπώνυμεν
δοθεὶν ἐξέβημεν.

Ἐπὶ δὲ διαφωνοῦσιν οἱ παλαιότατοι τῶν συγ- 32
γραφέων περὶ τῆς μεγίστης τῶν Μήδων ἡγεμονίας,
οἰκείον εἶναι διαλαμβάνομεν τοῖς φιλαλήθως τὰς
πρόξεις ἱστορεῖν βουλομένοις τὴν διαφορὰν τῶν
ἱστοριογράφων παρ' ἑλληλα θάιναι. Ἡρόδοτος μὲν 2
οὖν κατὰ Ξέρξην γεγονὼς τοῖς χρόνοις φησὶν Ἀσ-
συρίους ἐτη πεντακόσια πρότερον τῆς Ἀσίας ἄρξαν-
τας ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι, ἔπειτα βασιλεῖα μὲν
μηδένα γενέσθαι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῶν ὅλων ἐπὶ
14 πολλὰς γενεάς, τὰς δὲ πόλεις καθ' ἑαυτὰς ταπτο-
μέναις διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς· τὸ δὲ τελευταῖον
1 πολλῶν ἐτῶν διελθόντων αἰρεθῆναι βασιλεῖα παρὰ
τοῖς Μήδοις ἄνδρα δικαιοσύνην διάφορον, ὄνομα
Κυαξάρην. τοῦτον δὲ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι προσ- 3
έγισθαι τοὺς πλησιωχόρους, καὶ τοῖς Μήδοις ἀρχη-
γὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας· ἔπειτα τοὺς
2 ἰσχυρόνους αἰεὶ προσκατακτιωμένους πολλὴν τῆς ὁμό-
ρου χώρας ἀξέειναι τὴν βασιλείαν μέχρι Ἀστυάγου
τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν.
περὶ ὧν εὖν ἡμεῖς τὰ κεφάλαια προειρηκότις τὰ
κατὰ μέρος ὑστερον ἀκριβῶς ἀναγράφομεν, ἐπειδὴν
3 ἐπὶ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιβάλλομεν· κατὰ γὰρ
τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑπτακαίδεκάτης Ὀλυμπιάδος
ἠρόεθι βασιλεὺς ὑπὸ Μήδων Κυαξάρης καθ' Ἡρόδο-

4 παλαιότατοι] μέγιστοι II. 10 Ἀσίας] Ἀσσυρίας D
12 ἀμφισβητήσοντα E. 17 κυάξαρις D. 18 τοῖς M. καὶ
vulg. 27 κυάξαρις D.

4 τὸν. Κτησίας δὲ ὁ Κρίδιος τοῖς μὲν χρόνοις ὑπῆρξε
 κατὰ τὴν Κύρου στρατείαν ἐπὶ Ἀρταξέρξῃ τὸν ἀδελ-
 φόν, γενόμενος δ' αἰχμάλωτος, καὶ διὰ τὴν ἰατρι-
 κὴν ἐπιστήμην ἀναληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐπι-
 κειδέκα ἔτη διετίλειπε τιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ. οὗτος
 οὖν φησὶν ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ
 Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατὰ τινὰ νόμον εἶχον
 συντεταγμένους, πολυπραγμονῆσαι τὰ καθ' ἕκαστον
 καὶ συνταξάμενος τὴν ἱστορίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας
 5 ἐξενεγκεῖν. φησὶν οὖν μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς
 Ἀσσυρίαν ἡγεμονίας Μήδους προστεῖναι τῆς Ἀσίας
 Ἀρβάκου βασιλεύοντος τοῦ Σαρδανάπαλλον κατα-
 6 πολεμήσαντος, καθότι προείρηται. τοῦτον δ' ἔρξαι-
 τος ἔτη δυοὶ λείποντα τῶν τριάκοντα διαδέξασθαι
 τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν Μανδάκην, ὃν ἔρξαι τῆς
 Ἀσίας ἔτη πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοῦτον τριάκοντα
 μὲν ἔτη βασιλεύσαι Σώσαρμον, πεντήκοντα δὲ Ἀρ-
 τύκαν, δύο δὲ πρὸς τοῖς εἰκοσὶ τὸν προσαγορευ-
 33 ὄμενον Ἀρβιάκην, τετταράκοντα δὲ Ἀρταίον. ἐπὶ
 δὲ τοῦτον συστῆναι μέγαν πόλεμον τοῖς Μήδοις
 πρὸς Καδουσίους διὰ τοιαύτας αἰτίας. Παρσώνδην
 τὸν Πέρσῃν, θαυμαζόμενον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει
 καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, φίλον τε ὑπάρχειν τῷ βασιλεὶ
 καὶ μέγιστον ἰσχυρῶσαι τῶν μετεχόντων τοῦ βασιλικοῦ
 2 συνιδρύου. τοῦτον δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐν τινὶ
 κρίσει λιπηθέντα φνεῖν μετὰ πεζῶν μὲν τρισχι-
 λίων, ἱππέων δὲ χιλίων εἰς Καδουσίους, παρ' οἷς ἦν

1 τοῖς] καθ' Ἡρόδοτον add. II 8 ἑκάστη II 9 συνταξά-
 μενος codices, corr. Gem. 15 Μανδάκην CE 19 Ἀρταίον CE
 21 Παρσώνδην Gemistus, Πιρσώνδην D, Παρσώδην vulg.

ἐκδεδομένους τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν τῷ μάλιστα δυνα-
 στεύοντι κατὰ τοὺτους τοὺς τόπους. γενόμενον δ' 3
 147 ἐποστάτην καὶ πείσαντα τὸ σύμπαν ἔθνος ἀν-
 ἔχεσθαι τῆς ἐλευθερίας, αἰρεθῆναι στρατηγὸν διὰ
 τὴν ἀνδρείαν. ἔπειτα πυνθανόμενον ἀθροισμένην
 ἐκ' αὐτὸν μεγάλην δύναμιν, καθοπλίσαι τοὺς Κα-
 δουσίους πανδημί, καὶ καταστρατοπεδεῦσαι πρὸς
 ταῖς εἰς τὴν χώραν εἰσβολαῖς ἔχοντα τοὺς σύμπαν-
 τας οὐκ ἐλάττους εἰκοσι μυριάδων. τοῦ δὲ βασι- 4
 148 λέως Ἀρταίου στρατεύσαντος ἐκ' αὐτὸν μυριάσιν
 ὀγδοήκοντα μάχῃ κρατῆσαι καὶ πλείους μὲν τῶν
 πεντακισμυρίων ἀνελεῖν, τὴν δ' ἄλλην δύναμιν ἐκ-
 βαλεῖν ἐκ τῆς Καδουσίαν χώρας. διὸ καὶ παρὰ
 τοῖς ἐγχωρίοις θαυμαζόμενον αἰρεθῆναι τε βασιλέα
 149 καὶ τὴν Μηδίαν συντεχῶς λεηλατεῖν καὶ πάντα τόπον
 καταφθεῖρειν. μεγάλης δὲ δόξης τυχόντα, καὶ γῆρας 5
 μέλλοντα καταστρέφειν τὸν βίον, ἄρ' ἂν θέσθαι παρα-
 στησάμενον τὸν διαδεχόμενον τὴν ἀρχήν, ὅπως μη-
 δίποτε διαλύσωνται τὴν ἐχθρὰν Καδοῦσιοι πρὸς
 150 Μήδους· εἰ δὲ σύνθωιντο ὁμολογίας, ἐξώλεις γενέ-
 σθαι τοὺς τε ἀπὸ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ Καδουσίους
 ἅπαντας. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ἀεὶ πολέμικῶς 6
 ἐσχηκέναι Καδουσίους πρὸς Μήδους, καὶ μηδέποτε
 τοῖς τούτων βασιλεῦσιν ὑπηρεῖον γεγονέναι, μέχρι
 151 οὐ Κῦρος εἰς Πέρσας μετίστησι τὴν ἡγεμονίαν.

Τῶν δὲ Μήδων βασιλεῦσαι μετὰ τὴν Ἀρταίου 34
 τελευτὴν Ἀρτύνην μὲν ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἰκοσι,

8 ἐκβολαῖς II   11 μάχῃ om. II   13 Καδουσίας D
 14 τε om. vulg.   16 γῆραιος F   17 παραστησάμενον II
 25 οὐ] ἔτι II   περιέστησι C, διέστησι F   27 ἀρετήν D.
 Dindorfus 1. 16

Ἀσιβάραν δὲ τατταράκοντα. ἐπὶ δὲ τούτων Πάρθους
 ἀποστάτας Μήδων Σάκαις τὴν τε χώραν καὶ τὴν
 2 πόλιν ἐγχειρίσαι· διόπερ οὐστέντος πολέμου τοῖς
 Σάκαις πρὸς Μήδους ἐπ' ἑτῇ πλείῳ γενέσθαι τε
 μέγας οὐκ ὀλίγας καὶ συχνῶν παρ' ἀμφοτέροις
 ἐκκηρυχθέντων τὸ τελευταῖον εἰρήνην αὐτοὺς ἐπὶ
 τοιαύτῃ συνθίσθαι. Πάρθους μὲν ἐπὶ Μήδους τε-
 τέχθαι, τῶν δὲ προῦπερχόντων ἑκατέρους κυριεύ-
 σαντας φίλους εἶναι καὶ συμμέχους ἀλλήλοις εἰς τὸν
 3 ἅπαντα χρόνον. βασιλεῦσαι δὲ τότε τῶν Σακῶν 10
 γυναῖκα τὰ κατὰ πόλεμον ἐξηλώκυιαν καὶ τόλμη τε
 καὶ πράξει πολὺ διαφέρουσαν τῶν ἐν Σάκαις γυναι-
 κῶν, ὄνομα Ζαρίναν. καθόλου μὲν οὖν τὸ ἔθνος
 τοῦτο γυναῖκας ἐλκίμους ἔχειν καὶ κοινωνοῦσας τοῖς
 ἀνδράσι τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κινδύνων, ταύτην δὲ 15
 λέγεται τῷ τε κάλλει γενέσθαι πιστῶν ἐκπεπεισμένην
 καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἐγχειρήμασι
 4 θαυμαστήν. τῶν μὲν γὰρ πλησιοχώρων βουβέρων
 τοὺς ἐπηρμένους τῷ θράσει καὶ καταδουλουμένους 18
 τὸ ἔθνος τῶν Σακῶν καταπολεμήσαι, τῆς δὲ χώρας 20
 πολλὴν ἐξημερώσαι, καὶ πόλιν οὐκ ὀλίγας κτίσαι,
 καὶ τὸ σύνολον εὐδαιμονίστερον τὸν βίον τῶν ὁμο-
 5 ἔθνων ποιῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἐγχευόμενους μετὰ τὴν
 τελευταίαν αὐτῆς χάριν ἐποδιδόντας τῶν εὐεργεσιῶν
 καὶ τῆς ἀρετῆς μνημονεύοντας τάφον οἰκοδομήσαι 25
 πολὺ τῶν ὄντων παρ' αὐτοῖς ἐπερίχοντα ὑποστή-

1 Ἀσιβάραν Gemistus, Ἀσιβάραν CF, γαρταμένης D
 2 πλείω] πλείους δέο F, δύο Gemistus 5 ἀμφοτέροις CF
 6 αὐτοῖς D 11 πόλεμος] μὲν add. D 12 om. D 13 Ζαρί-
 ναν D 14 ἐξῆ vulg. 16 εὐεργεσιῶν vulg.

αμμένονες γὰρ πυραμίδι τρίγωνον τριῶν μὲν στα-
δίων ἐκάστην πλευρὰν αὐτῆς κατασκευάσαι τὸ μήκος,
τὸ δ' ὕψος σταδιαίον, εἰς ὃν συνεγγμένης τῆς κορυ-
φῆς ἐπιστῆσαι δὲ τῷ τάφῳ καὶ χρυσῆν εἰκόνα
κολοπητικὴν, καὶ τιμὰς ἥρωικὰς ἀπονείμει, καὶ ἄλλα
πάντα μεγαλοπρεπέστερα ποιεῖν τῶν τοῖς προγόνοις
αὐτῆς συγχωρηθέντων. Ἀστιβάρα δὲ τοῦ βασιλείως
τῶν Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις γῆρα τελευτήσαντος τὴν
ἀρχὴν Ἀσπένδαν τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ
τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. τούτου δ'
ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος μετα-
πείσιν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, περὶ ὧν ἡμεῖς τὰ
κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀκριβῶς ἀνα-
γράφομεν.

Περὶ μὲν οὖν τῆς Ἀσσυρίων καὶ Μήδων βασι-
λείας καὶ τῆς τῶν συγγραφέων διαφανείας ἱκανῶς
εἰρησθαι νομιζομεν· περὶ δὲ τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν
ἐν αὐτῇ μυθολογουμένων ἐν μέρει διεξιμεν.

Ἡ τοίνυν Ἰνδικὴ τετράπλευρος οὖσα τῷ σχή-
ματι, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς νεύουσαν πλευρὰν καὶ
τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἢ μεγάλη περιέχει θάλαττα,
τὴν δὲ πρὸς τὰς ἀρκτοὺς τὸ Ἡμωδὸν ὄρος διειργει
τῆς Σκυθίας, ἣν κατοικοῦσι τῶν Σκυθῶν οἱ προ-
αγορευόμενοι Σάκαι· τὴν δὲ τετάρτην [τὴν] πρὸς
δυσιν ἰστροαμμένην διείληφεν ὁ Ἰνδὸς προσαγορευ-
όμενος ποταμός, μέγιστος ὧν τῶν πάντων μετὰ τὸν

6 προγεγονόσι II 7 Ἀστιβάρα Gemistus 8 γῆρα τελ.
ἐν Ἐκβ. vulg. 9 Ἀσπένδαν C, Ἀπένδαν F 21 τὴν πρὸς
Bekker, πρὸς D, τὴν πρὸς τῆς vulg. 22 τὴν om. D 23
τῶν πάντων] σχεδὸν τῶν πάντων CP.

- 2 Νάϊλον. τὸ δὲ μέγεθος τῆς ὅλης Ἰνδικῆς φασιν
 ὑπάρχειν ἀπὸ μὲν ἀνατολῶν πρὸς δύσιν διαμυρίων
 ὀκτακισχιλίων σταδίων, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρκτων πρὸς
 μεσημβρίαν τρισμυρίων δισχιλίων. τηλικαύτη δ'
 οὖσα τὸ μέγεθος δοκαὶ τοῦ κόσμου μέλιστα περι-
 ἔχειν τὸν τῶν θερυνῶν τροπῶν κύκλον, καὶ πολ-
 λαχὴ μὲν ἐκ' ἄκρας τῆς Ἰνδικῆς ἰδεῖν ἔστιν ἀσκήους
 ὄντας τοὺς γνώμονας, νυκτὸς δὲ τὰς ἄρκτους ἀθι-
 ρήτους· ἐν δὲ τοῖς ἰσχύτοις οὐδ' αὐτὸν τὸν ἀρκτου-
 ρον φαίνεσθαι· καθ' ὃν δὴ τόπον φασὶ καὶ τὰς 10
- 3 σκιὰς κεκλίσθαι πρὸς μεσημβρίαν. ἡ δ' οὖν Ἰνδική
 πολλὰ μὲν ὄρη καὶ μεγάλα ἔχει δένδρεσι παντο-
 दाποῖς καρπίμοις πλήθοντα, πολλὰ δὲ πεδία καὶ
 μεγάλα καρποφόρα, τῶ μὲν κάλλι διάφορα, ποταμῶν
 δὲ πλήθει διαρροόμενα. τὰ πολλὰ δὲ τῆς χώρας 15
 ἐρδνύεται, καὶ διὰ τοῦτο διτιοὺς ἔχει τοὺς κατ' 129
 ἔτος καρπούς· ζῶων τε παντοδαπῶν γέμει διαφόρων
 τοῖς μεγέθεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς, τῶν μὲν χειρσαίων,
- 4 τῶν δὲ καὶ πτηνῶν. καὶ πλείστον δὲ καὶ μεγίστον
 ἑλέφαντας ἐκτρέφει, χορηγοῦσα τὰς τροφὰς ἀφθό- 20
 νους, δι' ἧς ταῖς ῥάμαις τὰ θηρία ταῦτα πολὺ
 προΐχει τῶν κατὰ τὴν Αἰθιόην γεννωμένων· διὸ καὶ
 πολλῶν θηρευομένων ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ πρὸς τοὺς
 πολεμικοὺς ἀγῶνας κατασκευαζομένων μεγάλας συμ- 25
- 36 βαίνει ῥοπὰς γίνεσθαι πρὸς τὴν νίκην. ὁμοίως δὲ 30
 καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡ πολικαρχία τρέφουσα τοῖς
 τε ἀναστήμασι τῶν σωμάτων καὶ τοῖς ὄγκοις ὑπερ-

2 πρὸς] ἐπὶ II 5 μέλιστα τοῦ κ. vulg. 10 τόπον Hertlein,
 τόπον libri 15 διαρροόμενα vulg. 19 δὲ καὶ] δὲ C 20
 ἀφθόνως vulg. 25 γίνεσθαι ῥοπὰς vulg. 26 τρέφουσα C.

φέροντας κατασκευάζει· εἶναι δ' αὐτοὺς συμβαίνει
 καὶ πρὸς τὰς τέχνας ἐπιστήμονας, ὥς ἂν ἄερα μὲν
 ἔλκοντες καθαρὸν, ὕδωρ δὲ λεπτομερέστατον πίνον-
 τας. ἡ δὲ γῆ πάμπορος οὕσα τοῖς ἡμέροις καρποῖς 2
 ἔχει καὶ φλέβας καταγείους πολλῶν καὶ παντοδα-
 πῶν μετέλλων· γίνεται γὰρ ἐν αὐτῇ πολὺς μὲν
 ἄργυρος καὶ χρυσός, οὐκ ὀλίγος δὲ χαλκός καὶ
 σίδηρος, ἐτι δὲ καττίτερος καὶ τέλλα τὰ πρὸς κόσμον
 τε καὶ χρεῖαν καὶ πολεμικὴν παρασκευὴν ἀνέχοντα.
 10 χωρὶς δὲ τῶν δημοτρισκῶν καρπῶν φύεται κατὰ 3
 τὴν Ἰνδικὴν πολλή μὲν κέγχρος, ἀρδευομένη τῇ
 τῶν ποταμίων ναμάτων θαψιλείᾳ, πολὺ δ' ὄσπριον
 καὶ διάφορον, ἐτι δ' ὄρυζα καὶ ὁ προσαγορευόμενος
 βόσπορος, καὶ μετὰ ταῦτ' ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς
 15 διατροφὴν χρησίμων· καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἐπάσχει
 αὐτοφυῆ, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ἄλλους ἰδωδύμους
 καρποὺς φέρει δυναμένους τρέφειν ζῷα, περὶ ὧν
 μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. διὸ καὶ πασι μὲν ποτε 4
 τὴν Ἰνδικὴν ἐπισχεῖν λιμὸν ἢ καθόλου σπάνιν τῶν
 20 πρὸς τροφὴν ἡμερον ἀνηζάντων. διττῶν γὰρ ὁρ-
 βῶν ἐν αὐτῇ γινομένων καὶ ἑκάστην ἔτος, τοῦ
 μὲν χειμερινοῦ, καθὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις, ὁ σπόρος
 τῶν πυρίνων γίνεται καρπῶν, τοῦ δ' ἑτέρου κατὰ
 τὴν θερινὴν τροπὴν [καὶ ἦν] σπαίρισθαι συμβαίνει
 25 τὴν ὄρυζαν καὶ τὸν βόσπορον, ἐτι δὲ σῆσεμον καὶ
 κέγχρον· κατὰ δὲ τὸ πλείστον ἀμφοτέρωις τοῖς καρ-

13 τὸ προσαγορευόμενον βόσπορον vulg. 15 πολλὰ]
 πλείω Π καὶ ταύτων . . αὐτοφυῆ om. Π 17 φέρει om. Π
 20 ὁρβῶν] κοσπῶν Π 22 καθὰ] οὐ καθὰ Eichstädt 24
 καὶ ἦν inclusi 26 δὲ del. Retake, μὲν Dind.

τοῖς οἱ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐπιτυγχάνουσι, πάντων
 δέ, τελεσφορομένηων θατέρου τῶν καρπῶν, οὐκ
 5 ἐπιτυγχάνουσιν. οἱ τε αὐτοματίζοντες καρποὶ καὶ
 αἱ κατὰ τοὺς ἐλώδεις τόπους φυόμεναι ῥίζαι διέ-
 φοροι ταῖς γλυκύτησιν οὖσαι πολλὴν παρέχονται
 τοῖς ἀνθρώποις θαψίλειαν· πάντα γὰρ σχεδὸν τὰ
 κατὰ τὴν χώραν πεδία γλυκαῖαν ἔχει τὴν ἀπὸ τῶν
 ποταμῶν ἱκμάδα καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὀμβρῶν τῶν ἐν
 τῷ θερίῳ [γινομένων] κατ' ἐνικντὸν κυκλικῇ τινι
 περιόδῳ παραδοξῶς εἰωθότων γίνεσθαι θαψίλειαν, 10
 χλιαρῶν πιπτόντων ὑδάτων ἐκ τοῦ περιέχοντος
 αἴρος, καὶ τὰς ἐν τοῖς ἔλαισι ῥίζας ἔχοντος τοῦ 150
 6 καύματος, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων. συμ-
 βέλλονται δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς καὶ τὰ νόμιμα πρὸς
 τὸ μηδέποτε Ἰνδίαν τροφῆς παρ' αὐτοῖς εἶναι· 15
 παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οἱ πολέμιοι
 καταφθαίροντες τὴν χώραν ἀγνώργητον κατασκευ-
 αζουσι, παρὰ δὲ τοῦτοις τῶν γεωργῶν ἱερῶν καὶ
 ἀσύλων ἱωμένων, οἱ πλησίον τῶν παρατάξεων γεωρ-
 7 γοῦντες ἀνιπαίσθητοι τῶν κινδύνων εἰσίν. ἀμφό- 20
 τεροι γὰρ οἱ πολεμοῦντες ἀλλήλους μὲν ἀποκτείνου-
 σιν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ περὶ τὴν γεωργίαν
 ὄντας ἰώσιν ἀβλαβεῖς, ὥς κοινοὺς ὄντας ἀπάντων
 εἰσργέτας, τὰς τε χώρας τῶν ἀντιπολεμοῦντων οὐτ'
 8 ἱμυρίζουσιν οὔτε θεινδροτομοῦσιν. 25

37

Ἐχει δὲ καὶ ποταμοὺς ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν πολ-

1 πάντως Dind. 2 δέ] γε f. τελεσφορομένηων Dind.
 3 γινόμεναι del. Reiske; equidem malim om. Wesk. delere
 κατ' ἐνικντὸν — γίνεσθαι 10 θαψίλειαν D. θαψίλειαν χλιαρῶν
 αἴρος om. II 12 ἔχοντος D 13 καὶ om. D 15 Ἰνδίων
 τροφῆς π. α. εἶναι] ἱερῶν γινέσθαι π. α. II 19 θεωμέναι C.

λυτοὺς καὶ μεγάλους πλωτοὺς, οἳ τὰς πηγὰς ἔχοντες
 ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς πρὸς τὰς ἄρκτους κακλιμένοις
 φέρονται διὰ τῆς πεδιάδος, ὧν οὐκ ὀλίγοι συμμί-
 σγοντες ἀλλήλοις ἐμβέλλουσιν εἰς ποταμὸν τὸν ὀνο-
 2 μαζόμενον Γάγγην. οὗτος δὲ τὸ πλάτος γινόμενος 2
 σταδίαν τριέκοντα φέρεται μὲν ἀπὸ τῆς ἄρκτου πρὸς
 μισημβρίαν, ἐξεργάζεται δ' εἰς τὸν ὠκεανόν, ἀπο-
 λαμβάνων εἰς τὸ πρὸς ἑα μέρος τὸ ἔθνος τὸ τῶν
 Γανδαριδῶν, πλείστους ἔχον καὶ μεγίστους ἐλέφαν-
 10 τας. διὸ καὶ τῆς χώρας ταύτης οὐδὲς πώποτε 3
 βασιλεὺς ἐπηλυς ἐκράτησε, πάντων τῶν ἀλλοεθνῶν
 φοβουμένων τὸ τε πλῆθος καὶ τὴν ἀλκὴν τῶν θη-
 ρίων. καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἀπάσης τῆς
 Ἀσίας κρατήσας μόνους τοὺς Γανδαρίδας οὐκ ἐπο-
 15 λέμῃσι· καταντήσας γὰρ ἐπὶ τὸν Γάγγην ποταμὸν
 μετὰ πέσης τῆς δυνάμεως, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰνδοὺς
 καταπολεμήσας, ὡς ἐπύθετο τοὺς Γανδαρίδας ἔχειν
 τετρακισχιλίους ἐλέφαντας πολυμικρῶς κεκοσμημένους,
 ἀπέρνω τὴν ἐπ' αὐτοὺς στρατίαν. ὁ δὲ παρα- 1
 20 πλῆσιος τῷ Γάγγη ποταμῷ, προσεγορευνόμενος δὲ
 Ἰνδός, ἄρχεται μὲν ὁμοίως ἀπὸ τῶν ἄρκτων, ἐμ-
 βάλλων δὲ εἰς τὸν ὠκεανὸν ἀφορίζει τὴν Ἰνδικήν·
 πολλὴν δὲ διεξιών πεδιάδα χώραν δέχεται ποταμούς
 οὐκ ὀλίγους πλωτοὺς, ἐπιφανιστάτους δ' Ὑπεριν
 22 καὶ Ἰθάσπην καὶ Ἀκεσίνον. χωρὶς δὲ τούτων ἄλλο 5
 πλῆθος ποταμῶν παντοδαπῶν διαρρεῖ καὶ ποιεῖ

4 εἰς] εἰς τὸν D   5 γινόμενος vulg.   9 Γανδαρίδας
 D, Γανδαρικῶν CF   12 21 om. vulg.   14 et 17 Γανδαρίδας D,
 Γανδαρικοὺς CF   20 ποταμῷ H   22 ὠκεανὸς] ὠκεῖον D
 25 ἐδόκει D   ἀπαιέτινος D.

κατάφυτον πολλοῖς κηπεύμασι καὶ καρποῖς παντο-
 θαποῖς τὴν χώραν. τοῦ δὲ κατὰ τοὺς ποταμοὺς
 πλήθους καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ὑπερβολῆς εἶλεν
 φέρουσιν οἱ περ' αὐτοῖς φιλόσοφοι καὶ φυσικοὶ τοί-
 ος αὐτὴν· τῆς Ἰνδικῆς φασὶ τὸς περιειρημένους χώρας.⁵
 τὴν τε Σκυθῶν καὶ Βακτριανῶν, ἐτι δὲ καὶ τῶν
 Ἀριανῶν, ὑψηλοτέρως εἶναι τῆς Ἰνδικῆς, ὥστ' ἐλό-
 γως εἰς τὴν ὑποκειμένην χώραν πανταχόθεν συρ-
 ρεούσας τὰς λιβάδας ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ποιεῖν τοὺς¹⁰
 τόπους καθύγρους καὶ γεννᾶν ποταμῶν πλήθος.¹⁰
 ἴδιον δὲ τι συμβαίνει περὶ τινε τῶν κατὰ τὴν Ἰν-
 δικὴν ποταμῶν τὸν ὀνομαζόμενον Σίλλην, ὅντα
 δ' ἐκ τινος ὁρωπύμου κορήνης· ἐπὶ γὰρ τούτου
 μόνου τῶν ἀπάντων ποταμῶν οὐδὲν τῶν ἐμβαλλο-
 μένων εἰς αὐτὸν ἐπιπλαί, πάντα δ' εἰς τὸν βυθὸν¹⁵
 καταδύεται παραδόξως.

- 38 Τὴν δ' ὅλην Ἰνδικὴν οὖσαν ὑπερμεγέθη λέγεται
 κατοικεῖν ἔθνη πολλὰ καὶ παντοδαπά, καὶ τούτων
 μηδὲν ἔχειν τὴν ἐξ ἀρχῆς γένεσιν ἐπηλυν, ἀλλὰ
 πάντα δοκεῖν ὑπάρχειν αὐτόχθονα, πρὸς δὲ τούτοις²⁰
 μήτε ξανκὴν ἀποικίαν προσδέχεσθαι πώποτε μήτ'
 εἰς ἄλλοιθενεῖς ἀπισταλκέναι. μυθολογοῦσι δὲ τοὺς
 ἀρχαιωτάτους ἀνθρώπους τροφαῖς μὲν κεχρησθαι τοῖς
 αὐτομάτως φεομένοις ἐκ τῆς γῆς καρποῖς, ἐσθῆσαι
 δὲ ταῖς δοφαῖς τῶν ἐγγιστρίων ζῴων, καθάπερ καὶ²⁵
 παρ' Ἑλλήσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς
 εὐρίσους καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς βίον χρησίμων

1 κατάφωτον codices, corr. Dind. 7 ἀριαν D 12
 ὀνομαζόμενος] μὲν add. Hertlein 22 ἄλλοιθενεῖς Dindorf,
 ἄλλο ἴσως libel (c. 39, 4).

ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον γενέσθαι, τῆς χειρὸς κούτης
 ὑψηλομένης εὐφραδίᾳ ζῶν καὶ συνεργούσας ἔχοντι
 πρὸς ἅπαντα χεῖρας καὶ λόγον καὶ θυγῆς ἀρχίνουσιν.
 μυθολογοῦσι δὲ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς οἱ λογιώτατοι, 1
 2 περὶ οὐ καθήκον ἂν εἴη συντόμως διελθεῖν. φασὶ
 γὰρ ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, παρ' αὐτοῖς εἶ
 τῶν ἀνθρώπων κομηδὸν οἰκούντων, παραγενέσθαι
 τὸν Διόνυσον ἐκ τῶν πρὸς ἱσπέραν τόπων ἔχοντα
 δύναμιν ἀξιολόγον· ἐπιλθεῖν δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἡπα-
 13 σαν, μηδεμιᾶς οὔσης ἀξιολόγου πόλεως [τῆς] δυνα-
 μένης ἀντιτάξασθαι. ἐπιγενομένων δὲ καυμάτων με- 4
 γάλων, καὶ τῶν τοῦ Διονύσου στρατιωτῶν λοιμικῇ
 νόσῳ διαφθειρομένων, συνέσει διαφύροντα τὸν ἡγε-
 μόνα τοῦτον ἀπαγαγεῖν τὸ στρατόπεδον ἐκ τῶν πε-
 15 δινῶν τόπων εἰς τὴν ὀρεινὴν· ἐν ταύτῃ δὲ πνιόντων
 ψυχρῶν ἀνέμων καὶ τῶν ναματιαίων ὑδάτων κα-
 θαρῶν φεόντων πρὸς αὐταῖς ταῖς πηγαῖς, ἀπαλλα-
 γῇ τῆς νόσου τὸ στρατόπεδον. ὀνομαζίσθαι δὲ
 τῆς ὀρεινῆς τὸν τόπον τοῦτον Μηρόν, καθ' ὃν ὁ
 20 Διόνυσος ἐξέτριψε τὰς δυνάμεις ἐκ τῆς νόσου· ἅψ'
 οὐ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας περὶ τοῦ θεοῦ τοῦτον
 παραδιδωκέναι τοῖς μεταγενεστέροις τιθράσθαι τὸν
 Διόνυσον ἐν μηρῷ. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς παραθέσεως 5
 τῶν καρπῶν ἐπιμεληθέντα μεταδιδόναι τοῖς Ἰνδοῖς,
 23 καὶ τὴν εὐρείαν τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς
 τὸν βίον χρησίμων παραδοῦναι. πρὸς δὲ τοῦτοις
 πόλειόν τε ἀξιολόγων γεννηθῆναι κτίστην, μεταγε-

ὁ αὐτὸς δὲ F 10 τῆς om. CD 11 τοῦτον] τοῦτας D
 15 ἐν ταύτῃ] ἐνταῦθα CF 23 καταθέσεως II 24 παρα-
 δίδουαι D.

γόντα τὰς κόμας εἰς τοὺς εὐθέτους τόπους, τιμᾶν
 τε καταδείξαι τὸ θεῖον καὶ νόμους εἰσηγήσασθαι
 καὶ δικαστήρια, καθόλου δὲ πολλῶν καὶ καλῶν
 ἔργων εἰσηγητὴν γενόμενον θεὸν νομισθῆναι καὶ
 εὐχεῖν ἀθανάτων τιμῶν. Ἰστοροῦσι δ' αὐτὸν καὶ
 γυναικῶν πλῆθος μετὰ τοῦ στρατοπέδου περιάγε- 152
 σθαι, καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις παρατάξεις
 τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις κεχρησθαι, μήπω σάλπιγγος
 εὐρημένης. βασιλεύσαντα δὲ πάσης τῆς Ἰνδικῆς ἔτη
 δύο πρὸς τοῖς πενήκοντι γῆρας τελευτῆσαι. δια- 10
 δεξαμένους δὲ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τὴν ἡγεμονίαν αἰ
 τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀπολιπεῖν τὴν ἑρχήν· τὸ δὲ τελευ-
 ταῖον πολλὰς γενναῖς ὕστερον καταλυθείσης τῆς
 ἡγεμονίας δημοκρατηθῆναι τὰς πόλεις.

39 Περὶ μὲν οὖν τοῦ Διονύσου καὶ τῶν ἀπογόνων 10
 αὐτοῦ τοιαῦτα μυθολογοῦσιν οἱ τὴν ὄρεινὴν τῆς
 Ἰνδικῆς κατοικοῦντες. τὸν τε Ἡρακλῆα φασὶ παρ'
 αὐτοῖς γεγενῆσθαι, καὶ παραπλησίως τοῖς Ἕλλησι
 τό τε ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντὴν αὐτῷ προσέπεισι.
 2 τῇ δὲ τοῦ σώματος ῥώμῃ καὶ ἀλκῇ πολλῷ τῶν 20
 ἑλλῶν ἀνθρώπων διανεγκεῖν, καὶ καθαρὰν ποιῆσαι
 τῶν θηρίων γῆν τε καὶ θάλατταν. γήμαντο δὲ
 πλείους γυναῖκας υἱοὺς μὲν πολλοὺς, θυγατέρα δὲ
 μίαν γεννήσαι, καὶ τούτων ἐνηλίκων γενομένων
 πᾶσαν τὴν Ἰνδικὴν διελόμενον εἰς ἴσας τοῖς τέκνοις 30
 μερίδας, ἑπαντας τοὺς υἱοὺς ἀποδείξαι βασιλεῖς,
 μίαν δὲ θυγατέρα θρόνοντα καὶ ταύτην βασίλισσαν
 3 ἀποδείξαι. κτίστην τε πόλεων οὐκ ὀλίγων γενέσθαι,

καὶ τούτων τὴν ἐπιφανιστάτην καὶ μεγίστην προσ-
 αγορεύσαι Παλίσθορα, κατεσκευάσαι δ' ἐν αὐτῇ
 καὶ βασιλεία πολυτελῇ καὶ πλήθος οἰκητόρων καθ-
 ιδρῆσαι τὴν τε πόλιν ὀχυρῶσαι τέφροισι ἐξιολόγοις
 ποταμίῳις ὕδασι πληρουμέναις, καὶ τὸν μὲν Ἡρό- 4
 κλέα τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετέσταςιν ποιησάμενον
 ἔθνατόν τιναί τιμῆς, τοὺς δ' ἀπορόνους αὐτοῦ
 βασιλεύσαντας ἐπὶ πολλὰς γενεὰς καὶ πράξεις ἐξιο-
 λόγους μεταχειρισμένους μήτε στρατείας ὑπερόριον
 ποιήσασθαι μήτε ἀποικίαν εἰς ἄλλοιθ' ἐλθεῖν ἀποστείλαι.
 ὅστιμον δὲ πολλοῖς ἔτισι τὰς πλείστας μὲν τῶν
 πόλεων δημοκρατηθῆναι, τινῶν δ' ἔθνων τὰς βασι-
 λείας διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου διαβύσεως.
 Νομίμων δ' ὄντων παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἐνέων ἔξηλ- 5
 λαρμένων θανασιώτικον ἂν τις ἡγήσαιο τὸ κατα-
 δεχθῆναι ὑπὸ τῶν ἐρχαίων παρ' αὐτοῖς φιλοσόφων
 νενομοθεῖται γὰρ παρ' αὐτοῖς δοῦλον μὲν μηδένα
 εἶναι τὸ παράπαν, ἐλευθέρους δ' ἐπύχοχοντας τὴν
 ἰσότητά τιμῶν ἐν πάσι, τοὺς γὰρ μαθόντας μὴδ' 6
 ἐπιδέχσιν μὴδ' ὑποπίπτειν ἄλλοις κράτιστον ἔχειν
 βίον πρὸς ἀπάσης τὰς περιστάσεις· εὐθητὶς γὰρ εἶναι
 νόμους μὲν ἐπ' ἰσῆς τιθέναι πάσι, τὰς δ' οὐσίας
 103 ἐννομήλους κατασκευάζειν. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν 40
 Ἰνδῶν εἰς ἐπὶ μέρη διήρηται, ὧν ἔστι τὸ μὲν πρῶ-
 20 τόν σύστημα φιλοσόφων, πλῆθι μὲν τῶν ἄλλων
 μερῶν λειπόμενον, τῇ δ' ἐπιφανείᾳ πάντων προ-

δ πληρουμένοις CF, πληρουμένης οἷς D, corr. Rhod.
 10 εἰς ἄλλο ἔθνος CF 17 ὅτι om. vulg. 18 τὸ παράπαν
 εἶναι vulg. ἡγεθῆσαν δὲ ἐπύχοχοντα II 21 εὐθῆτης
 CDV, corr. Rhod. 22 ἰσονομίας Dind.

τεθον. ἀλλιτούργηται γάρ ὄντες οἱ φιλόσοφοι πάσης
 ὑπουργίας οὐθ' ἑτέρων κυριεύουσιν οὐθ' ὅφ' ἑτέρων
 2 δασπόζονται. παραλαμβάνονται δ' ὑπὸ μὲν τῶν ἰδιω-
 τῶν εἰς τε τὰς ἐν τῷ βίῳ θυσίας καὶ εἰς τὰς τῶν
 τετελευτηηκότων ἐπιμελείας, ὥς θείοις γεγονότες προσ-
 φιλέσταιτο καὶ περὶ τῶν ἐν ἔθου μάλιστα ἐμπειρίας
 ἔχοντες, ταύτης τε τῆς ὑπουργίας δῶρά τε καὶ τιμὰς
 λαμβάνουσιν ἀξιολόγους· τῷ δὲ κοινῷ τῶν Ἰνδῶν
 μεγάλας παρέχονται χρεῖας παραλαμβανόμενοι μὲν
 κατὰ τὸ νόον ἔτος ἐπὶ τὴν μεγάλην σύνοδον, προ- 10
 λέγοντες δὲ τοῖς πλήθεσι περὶ κούχμων καὶ ἐπορ-
 βρίας, ἵτι δ' ἀνέμων εὐπνοίας καὶ νόσων καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν δυναμένων τοὺς ἀκούοντας ὠφελῆσαι.
 11 τὰ μέλλοντα γὰρ προακούσαντες οἱ τε πολλοὶ καὶ ὁ
 βασιλεὺς ἐκπληροῦσιν αἰεὶ τὸ μέλλον ἐκλείπειν καὶ 15
 προκατασκευάζουσιν αἰεὶ τι τῶν χρησίμων. ὁ δ' ἀπο-
 τυχὼν τῶν φιλοσόφων ἐν ταῖς προσηρήσειν ἄλλην
 μὲν οὐδεμίαν ἀναδέχεται τιμωρίαν ἢ βλασφημίαν,
 4 ἄφωνος δὲ διατελεῖ τὸν λοιπὸν βίον. δεῦτερον δ'
 ἔστι μέρος τὸ τῶν γεωργῶν, οἳ τῷ πλήθει τῶν ἄλ- 20
 λων πολὺν προίχειν δοκοῦσιν. οὗτοι δὲ πολέμων
 καὶ τῆς ἄλλης λειτουργίας ἀφαιρέμενοι περὶ τὰς γεωρ-
 γίας ἐσχολοῦνται· καὶ οὐδεὶς αὖ πολέμιος περιτυχὼν
 γεωργῶν κατὰ τὴν χώραν ἀδικήσκειν ἐν, ἀλλ' ὥς
 κοινούς ἐνεργέτας ἡγούμενοι πάσης ἀδικίας ἐπέχον- 25
 5 ται. διόπερ ἀδιάφθορος ἡ χώρα διαμένουσα καὶ
 καρποῖν βρῖθουσα πολλὴν ἀπόλαυσιν παρέχεται τῶν
 ἐπιτηδείων τοῖς ἀνθρώποις. βιοῦσι δ' ἐπὶ τῆς χώρας

3 ἰδίαν vulg. 4 τε om. D καὶ] τε καὶ H 11 τοῖς
 πλήθεσι om. H καὶ] καὶ τῆς D 24 αὖ om. vulg.

μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν οἱ γεωργοί, καὶ τῆς εἰς
 τὴν πόλιν καταβάσειος παντελῶς ἀφιστήκασι. τῆς δὲ
 χώρας μισθοὺς τελούσι τῷ βασιλεὶ διὰ τὸ πᾶσαν
 τὴν Ἰνδικὴν βασιλικὴν εἶναι, ἰδιώτῃ δὲ μηδενὶ γῆν
 ἔξῃναι κεκτῆσθαι· χωρὶς δὲ τῆς μισθώσεως τέταρ-
 τὴν εἰς τὸ βασιλικὸν τελούσι. τρίτον δ' ἐστὶ φύλον α
 τὸ τῶν βουκόλων καὶ ποιμένων καὶ καθόλου πάντων
 τῶν νομέων, οἱ πόλιν μὲν ἢ κώμην οὐκ οἰκοῦσι,
 σκηνίτῃ δὲ βίῳ χρῶνται, οἱ δ' αὐτοὶ καὶ κυνηγαῖν
 10 τες καθαρὰν ποιοῦσι τὴν χώραν ὀρνέων τε καὶ
 θηρίων. εἰς ταῦτα δ' ἀσχοῦντες καὶ φιλοτεχνούντες
 ἐξημεροῦσι τὴν Ἰνδικὴν, πλήθουσιν πολλῶν καὶ
 παντοδαπῶν θηρίων τε καὶ ὀρνέων τῶν κατασθιόν-
 15 των τὰ σπέρματα τῶν γεωργῶν. τέταρτον δ' ἐστὶ 41
 15 μέρος τὸ τῶν τεχνιτῶν· καὶ ταύτων οἱ μὲν εἰσιν
 ὀπλοποιοί, οἱ δὲ τοῖς γεωργοῖς ἢ τισιν ἕλλοις τὰ
 χρήσιμα πρὸς ὑπηρεσίαν κατασκευάζουσιν. οὗτοι δ'
 οὐ μόνον ἀτελεῖς εἰσιν, ἀλλὰ καὶ σιτομετρίαν ἐκ τοῦ
 βασιλικοῦ λαμβάνουσι. πέμπτον δὲ τὸ στρατιωτικόν, 2
 20 εἰς τοὺς πολέμους εὐθιτεοῦν, τῷ μὲν πλήθει δυνάτερον,
 ἀνίσκει δὲ καὶ παιδιᾷ πλείστη χρώμενον ἐν ταῖς εἰ-
 ρήναις. τρίφεται δ' ἐκ τοῦ βασιλικοῦ πᾶν τὸ πλῆθος
 τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πολεμιστῶν ἵππων τε καὶ
 ἑλεφάντων. ἕκτον δ' ἐστὶ τὸ τῶν ἐφόρων· οὗτοι δὲ 3
 25 πολυπραγμονοῦντες πάντα καὶ ἐφορῶντες τὰ κατὰ
 τὴν Ἰνδικὴν ἀπαγγέλλουσι τοῖς βασιλεῦσιν, ἐὰν δ' ἢ
 πόλις αὐτῶν ἀβασίλευτος ᾖ, τοῖς ἄρχουσιν. ἱρᾶδομον 4

9 κυνιγούντες καὶ ζωγοῦντες καὶ φιλοσοφούντες ἐξημε-
 ροῦσι (cod. am.) C 10 τὸ om. vulg. 11 φιλοπονοῦντες F
 19 τὸ add. Hertlein 20 πολέμους D.

δ' ἐστὶ μέρος τὸ βουλευθῶν μὲν καὶ συνεδριῶν τοῖς
 ὑπὲρ τῶν κοινῶν βουλευομένοις, πλήθει μὲν ἐλέ-
 χιστον, εὐγενεῖς δὲ καὶ φρονήσαι μάλιστα θαυμα-
 ζόμενον· ἐκ τούτων γάρ οἱ τε σύμβουλοι τοῖς βα-
 σιλεῦσιν εἰσιν οἱ τε διοικηταὶ τῶν κοινῶν καὶ οἱ
 δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, καὶ καθόλου τοὺς
 ἡγεμόνας καὶ τοὺς ἄρχοντας ἐκ τούτων ἔχουσι. τὰ
 μὲν οὖν μέρη τῆς διηρημένης πολιτείας παρ' Ἰνδοῖς
 σχεδὸν ταύτ' ἐστίν· οὐκ ἔστισι δὲ γαμεῖν ἐξ ἑλλου
 γένους ἢ προαιρέσεως ἢ τέχνας μεταχειρίζεσθαι, οἷον
 στρατιώτην ὄντα γεωργεῖν ἢ τεχνίτην ὄντα φιλο-
 σοφεῖν.

- 42 Ἐχει δ' ἡ τῶν Ἰνδῶν χώρα πλείστους καὶ μεγί-
 στοὺς ἐλέφαντας, ἀλκῇ τε καὶ μεγέθει πολὺ διαφέ-
 ροντας· ὀχεύεται δὲ τοῦτο τὸ ζῷον οὐχ ὥσπερ
 τινὲς φασιν, ἐξηλλαγμένως, ἀλλ' ὁμοίως ἵπποις καὶ
 τοῖς ἄλλοις τετράποσι ζῷοις· κνοῦσι δὲ τοὺς μὲν
 ἐλαχίστους μῆνας ἑκαταίδεκα, τοὺς δὲ πλείστους
 ὀκτωκαίδεκα· τίκτουσι δὲ καθάπερ ἵπποι κατὰ τὸ
 πλείστον ἔν, καὶ τρέφουσι τὸ γεννηθὲν αἱ μητέρες
 ἐπ' ἑτη ἔξ. ζῶσι δ' οἱ πλείστοι καθάπερ ὁ μακρο-
 βιώτατος ἄνθρωπος, οἱ δὲ μάλιστα γηράσκοντες ἑτη
 διακόσια.

- 8 Εἰσὶ δὲ παρ' Ἰνδοῖς καὶ ἐπὶ τοὺς ξένους ἄρχον-
 τες τεταγμένοι καὶ φροντίζοντες ὅπως μηδεὶς ξένος
 ἀδικῇται· τοῖς δ' ἄρρωστοῦσι τῶν ξένων ἰατροὺς
 εἰσάγουσι καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν ποιοῦνται, καὶ
 τελευτήσαντας θάπτουσιν, ἔτι δὲ τὰ καταλειφθέντα

10 γένους] μέρους II. ἧ] ἡ πλείους Wess., ἡ δὲ Rhod.
 ἧ] καὶ Rhod. 29 αἱ add. Reiske 28 τελευτήσαντες II.

χρήματα τοῖς προσήκουσιν ἀποδιδόσκειν. οἳ τε δι-
 καστοὶ τὰς κρίσεις παρ' αὐτοῖς ἀκριβῶς διαγινώ-
 σκουσι, καὶ πικρῶς τοῖς ἁμαρτάνουσι προσφέρονται.
 περὶ μὲν οὖν τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῶν κατ' αὐτὴν ἁρ-
 χαιολογουμένων ἀρχιστῆσόμεθα τοῖς ῥηταῖσιν.

155 Περὶ δὲ τῶν Σκυθῶν τῶν οἰκούντων τὴν ὁμο- 43
 ρον χώραν ἐν μέρει διέξισται. οὗτοι γὰρ τὸ μὲν ἐξ
 ἀρχῆς ὀλίγην ἐνέμοντο χώραν, ὕστερον δὲ κατ' ὀλί-
 γον αὐξηθέντες διὰ τὰς αἰκὰς καὶ τὴν ἀνδρείαν
 10 πολλὴν μὲν κατεκτήσαντο χώραν, τὸ δ' ἔθνος εἰς
 μεγάλην ἡγεμονίαν καὶ δόξαν προήγαγον. τὸ μὲν 2
 οὖν πρῶτον παρὰ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ὀλίγοι κατ-
 ὄκουν παντελῶς καὶ διὰ τὴν ἀδοξίαν καταφρο-
 νοῦμενοι. ἔνα δὲ τῶν ἀρχαίων ἔχοντες βασιλεία φιλο-
 15 πόλεμον καὶ διαφέροντι στρατηγίᾳ προσεκτίσαντο
 χώραν, τῆς μὲν ὀρεινῆς ἕως πρὸς τὸν Καύκασον,
 τῆς δὲ πεδινῆς τὰ παρὰ τὸν ὠκεανὸν καὶ τὴν Μαι-
 ὅτιν λίμνην καὶ τὴν ἄλλην χώραν ἕως Τανάϊδος
 ποταμοῦ. ὕστερον δὲ μυθολογοῦσι Σκύθαι παρ' 3
 20 αὐτοῖς γενέσθαι γηγενῆ παρθένον ταύτην δ' ἔχειν
 τὰ μὲν ἄνω μέρη τοῦ σώματος μέχρι τῆς ζώνης γυ-
 ναικεῖα, τὰ δὲ κατώτερα ἐχιδνῆς. ταύτῃ δὲ Δία
 μίγνεται γεννησάμενα παῖδα Σκύθην ἑνομα. τοῦτον δὲ
 γινόμενον ἐπιφανέστατον τῶν πρὸ αὐτοῦ τοὺς λα-
 25 οὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Σκύθας προσαγορευῆσαι. τῶν δὲ
 ἀπογόνων τοῦτον τοῦ βασιλέως ἀδελφοὺς δύο γε-
 νέσθαι διαφόρους ἐρετῇ, καὶ τὸν μὲν Πάλλον, τὸν

6 δὲ τῶν] δὲ D
 ὀλίγοι ὄντες add. D

11 προηγέγοντο D

13 παντελῶς]

20 γηγενῆ παρ' α. γενέσθαι vulg.

- 4 δὲ Νάπην ὀνομάσθαι· τούτων δ' ἐπιφανεῖς πρά-
ξεις καταγεγραμμένων καὶ διανομένων τὴν βασιλείαν,
ἀφ' ἑκατέρου τοῦς λαοὺς τοῦς μὲν Πάλους, τοὺς
δὲ Νάπας προσεγορευθῆναι. μετὰ δέ τινες χρόνους
τοὺς ἀπογόνους τούτων τῶν βασιλέων ἀνδρείας καὶ
στρατηγίας διενιγκόντας πολλὴν μὲν πῖραν τοῦ Τα-
ναΐδος ποταμοῦ χώραν καταστρέψασθαι μέχρι τῆς
Θράκης, ἐπὶ δὲ θάτερα μέρη στρατεύσαντας διατε-
ναι τῇ θυνάμει μέχρι τοῦ κατ' Αἴγυπτον Νείλου.
- 5 πολλά δὲ καὶ μεγάλα τῶν ἀνὰ μέσον τούτων ἔθνων
καταδουλωσαμένους προβιβάσαι τὴν ἡγεμονίαν τῶν
Σκυθῶν τῇ μὲν ἐπὶ τὸν πρὸς ἀνατολὰς ὠκεανόν,
τῇ δ' ἐπὶ τὴν Κασπίαν θάλατταν καὶ Μαιώτιν λί-
μνην· ἠϋξήθη γὰρ ἐπὶ πολὺ τοῦτο τὸ ἔθνος καὶ
βασιλεὺς ἴσχεν ἐξιολόγους, ἀφ' ὧν τοὺς μὲν Σάκας
προσεγορευθῆναι, τοὺς δὲ Μασσαγέτας, τινὰς δ'
Ἀριμασπούς, καὶ τοῦτοις ὁμοίως ἄλλους πλείονας.
- 6 ἐπὶ δὲ ταύτων τῶν βασιλέων πολλὰ μὲν καὶ τῶν
ἄλλων τῶν καταπολεμηθέντων ἔθνων μιτωκίσθαι,
δύο δὲ μεγίστας ἀποικίας γενέσθαι, τὴν μὲν ἐκ τῶν
Ἀσσυρίων μετασταθεῖσαν εἰς τὴν μεταξὺ χώραν τῆς
12 Παφλαγονίας καὶ τοῦ Πόντου, τὴν δ' ἐκ τῆς
Μηδίας παρὰ τὸν Τάναϊν καθιδρυθεῖσαν, ἥς τοὺς
- 7 λαοὺς Σαυρομάτας ὀνομασθῆναι. τούτους δ' ὕστερ- 156
ρον πολλοῖς ἔτεσιν αὐξηθéntας πορθῆσαι πολλὴν
τῆς Σκυθίας, καὶ τοὺς καταπολεμηθέντας ἄρδην

1 Νάπης D   3 Νάπας D   4 Πάλους D   9 τὴν
δέσπαι D (c. 46, 3)   10 τούτων om. D   19 μετακλι-
σθαι D, μετακίσειν C, corr. Dind.   21 μετακίσειν D
25 πολλῶν] χώραν add. D.

ἀναιροῦντας ἔρημον ποιῆσαι τὸ πλείστον μέρος τῆς
 χώρας. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναρχίας γενομένης κατὰ 44
 τὴν Σκυθίαν, ἐβασίλευσαν γυναῖκες ἄλλῃ διαφέ-
 ρουσαι. ἐν τούτοις γὰρ τοῖς ἔθνεσιν αἱ γυναῖκες
 5 γυμνάζονται πρὸς πόλεμον παραπλησίως τοῖς ἀνδράσι
 καὶ ταῖς ἀνδρείαις οὐδὲν λείπονται τῶν ἀνδρῶν. διὸ
 καὶ γυναικῶν ἐπιφανῶν πολλαὶ καὶ μεγάλαι πρά-
 ξεις ἐπετελέσθησαν οὐ μόνον κατὰ τὴν Σκυθίαν,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὁμορον ταύτης χώραν. Κύρου μὲν 2
 10 γὰρ τοῦ Περσῶν βασιλέως πλείστον ἰσχύσαντος τῶν
 καθ' αὐτὸν καὶ στρατεύσαντος ἀξιολόγοις δυνάμεσιν
 εἰς τὴν Σκυθίαν, ἡ βασίλισσα τῶν Σκυθῶν τὸ τε
 στρατόπεδον τῶν Περσῶν κατέκοψε καὶ τὸν Κύρου
 αἰχμάλωτον γινόμενον ἀνίσταύρωσε· τὸ τε συσταθὲν
 15 ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων τοσοῦτον ἀνδρείᾳ διήνεγκεν
 ὥστε μὴ μόνον πολλὴν χώραν ὁμορον καταδραμεῖν,
 ἀλλὰ καὶ πολλὴν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας κατα-
 στρέψασθαι.

Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ περὶ τῶν Ἀμαζονίδων ἐμνήσθη· 3
 20 μιν, οὐκ ἀνόκειον εἶναι νομίζομεν διελθεῖν περὶ
 αὐτῶν, εἰ καὶ διὰ τὴν παραδοξολογίαν μύθοις ὅμοια
 φανήσεται τὰ φηθέντα. παρὰ τὸν Θερμῶδοντα τοί- 45
 νυν ποταμὸν ἔθνοуз κρατοῦντος γυναικοκρατου-
 μένου, καὶ τῶν γυναικῶν ὁμοίως τοῖς ἀνδράσι τὰς
 25 πολεμικὰς χρεῖας μεταχειριζομένων, φασὶ μίαν ἐξ
 αὐτῶν βασιλικὴν ἐξουσίαν ἔχουσαν ἄλλῃ καὶ ὁῶμῃ
 διενεργεῖν· συστησαμένην δὲ γυναικῶν στρατόπε-

4 αἱ γυναῖκες om. II. 16 ἐπιδραμεῖν CF. 19 ἐπελ
 CF. 21 εἰ καὶ] τὰ II. 22 φανήσεται τὰ φηθέντα] δια-
 λεγθέντα II. 23 κρατοῦντος] κατοικοῦντος Rhod.

1 δὸν γυμνάσαι τε τοῦτο καὶ τινὰς τῶν ὁμόρων κατα-
 2 πολεμῆσαι. αὐξομένης δὲ τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς τε
 καὶ δόξης συνελθὼς ἐπὶ τὰ πλησιόχωρα τῶν ἔθνων
 στρατεύειν, καὶ τῆς τύχης εὐφροσύνης φρονήμα-
 3 τος ἐμπέμπλασθαι, καὶ θυγατέρα μὲν Ἄρτος αὐτὴν
 προσαγορευθῆσαι, τοῖς δ' ἀνδράσι προσενεῖμαι τὰς
 ταλασιουργίας καὶ τὰς τῶν γυναικῶν κατ' οἴκους
 ἐργασίας. νόμους τε καταδείξαι, δι' ὧν τὰς μὲν γυ-
 4 ναῖκας ἐπὶ τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας προάγειν, ταῖς
 δ' ἀνδράσι ταπεινῶσιν καὶ δουλείαν περιάπτειν. 10
 5 τῶν δὲ γεννωμένων τοὺς μὲν ἄρρενας ἐπήρουν τέ-
 τε σκέλη καὶ τοὺς βραχίονας, ἐχρήστους κατασκευά-
 ζοντες πρὸς τὰς πολεμικὰς χρήδας, τῶν δὲ θηλυτε-
 6 ρων τὸν δεξιὸν μαστὸν ἐπέκαον, ἵνα μὴ κατὰ τὰς
 ἄκμας τῶν σωματίων ἐπαιρόμενος ἐτοχλῇ· ἀφ' ἧς 15
 αἰτίας συμβῆναι τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζόνων ταύτης
 7 τυχεῖν τῆς προσηγορίας. καθόλου δὲ διηφύρουσαν 157
 αὐτὴν συνέσει καὶ στρατηγίᾳ πόλιν μὲν κτίσαι με-
 γάλην παρὰ τὰς ἑκβολὰς τοῦ Θερμάδοτος ποτα-
 8 μοῦ, τοῦτομα θεμίσκυραν, καὶ βασιλεία κατασκευά- 20
 σαι περιβόητα, κατὰ δὲ τὰς στρατείας ἐπιμαλομέ-
 9 την πολὺ τῆς εὐταξίας τὸ μὲν πρῶτον καταπολε-
 μῆσαι πάντας τοὺς ὁμοῖους μέχρι τοῦ Τατιάδος
 10 ποταμοῦ. καὶ ταύτην μὲν φασὶ ταύτας τὰς πράξεις
 ἐπιτελεσμένην καὶ κατὰ τινα μάχην λαμπρῶς ἄγω- 25
 11 νισαμένην ἥρωικῶς τελευτῆσαι τὸν βίον. διαδεξο-
 12 μένην δὲ τὴν ταύτης θυγατέρα τὴν βασιλείαν ἔη-

5. ἐαυτὴν vulg. 11. προοὶ Stephanns 12. κατασκευά-
 ζουσαν Cobet 14. ἐπισκίπτει II 15. ἑκβολὰς Dindorf (III 53, 8),
 μέγας codices 25. ἐπιτελεσμένην D 26. τὸν βίον om. II.

ἰῶσαι μὲν τὴν ἀριτὴν τῆς μητρός, ὑπερβαλίσθαι
 δὲ ταῖς κατὰ μέρος πράξεσι. τὰς μὲν γὰρ παρθέ-
 νους ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας ἐν τε ταῖς θήραις
 γυμνάζειν καὶ καθ' ἡμέραν ἄσκειν τὰ πρὸς πόλε-
 5 μον ἀνήκοντα, καταδειξάσθαι δὲ καὶ θυσίας μεγαλο-
 πρεπεῖς Ἄρει τε καὶ Ἀρτέμιδι τῇ προσαγορευομένῃ
 Ταυροπόλῳ· στρατεύσασαν δ' εἰς τὴν πέραν τοῦ 2
 Ταυρίδος ποταμοῦ χώραν καταπολεμῆσαι πάντα τὰ
 ἔθνη τὰ συνεχῇ μέχρι τῆς Θράκης· ἀνακέμευσαν
 10 δὲ μετὰ πολλῶν λαφύρων εἰς τὴν οἰκίαν ναοὺς
 μεγαλοπρεπεῖς κατασκευάσαι τῶν προειρημένων
 θεῶν, καὶ τῶν ὑποτεταγμένων ἐπιμικρὸς ἔρχουσιν
 ἀποδοχῆς τυγχάνειν τῆς μεγίστης. στρατεύσαι δὲ καὶ
 ἐπὶ θάτερα μέρη, καὶ πολλὴν τῆς Ἀσίας κατακτήσα-
 15 σθαι, καὶ διατείνειν τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Συρίας.
 μετὰ δὲ τὴν ταύτης τελευτὴν αἰὲν τὰς προσηκούσας τοῖς 3
 γίνεαι διαδεχομένας τὴν βασιλείαν ἄρξαι μὲν ἐπιφα-
 νῶς, αὐξῆσαι δὲ τὸ ἔθνος τῶν Ἀμαζονίδων δυνάμει
 τε καὶ δόξῃ. μετὰ δὲ ταῦτα πολλαῖς γενεαῖς ὄντε-
 20 ρον, διαβεβοημένης κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τῆς
 περὶ αὐτὰς ἀριτῆς, Ἡρακλῆα φασὶ τὸν ἐξ Ἀλκμή-
 νης καὶ Διὸς ἄθλον λαβεῖν παρ' Εὐρυσθέως τὸν
 Ἰππολύτης τῆς Ἀμαζόνος ζωστήρα. διόπερ στρα- 4
 τεύσαι μὲν αὐτόν, παρατάξει δὲ μεγάλῃ νικῆσαντα
 10 τὸ τε στρατόπεδον τῶν Ἀμαζόνων κατακάψαι καὶ
 τὴν Ἰππολύτην μετὰ τοῦ ζωστήρος ζωγρήσαντα τὸ
 ἔθνος τοῦτο τελίῳ συντρίψαι. διόπερ τοὺς περι-
 οικοῦντας βαρβάρους τῆς μὲν ἀσθενείας αὐτῶν κατα-

φρονήσαντας, τῶν δὲ καθ' ἑαυτοὺς μνησικακήσαντας,
 πολεμῆσαι συνεχῶς τὸ ἔθνος ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε
 μηδ' ὄνομα τοῦ γένους τῶν Ἀμαζονίδων ἐπολιπεῖν.
 5 μετὰ γὰρ τὴν Ἡρακλείους στρατείαν ὀλίγοις ὕστερον
 ἔτεσι κατὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμόν φασι Πενθεισίλειαν
 τὴν βασιλεύουσαν τῶν ὑπολειμμένων Ἀμαζονίδων,
 Ἄρσιος μὲν οὔσαν θυγατέρα, φόνον δ' ἐμφύλιον 158
 ἐπιταλασμένην, φυγεῖν ἐκ τῆς πατρίδος διὰ τὸ
 μῦθος. συμμαχήσασαν δὲ τοῖς Τρωσὶ μετὰ τὴν
 Ἑκτορος τελευτὴν πολλοὺς ἀνιλεῖν τῶν Ἑλλήνων, 19
 ἀριστεύσασαν δ' αἰτὴν ἐν τῇ παρατάξει καταστρέφει
 6 τὸν βίον ἡρωικῶς ὑπ' Ἀχιλλέως ἀναιρεθεῖσαν. τῶν
 μὲν οὖν Ἀμαζονίδων ἰσχάτην ταύτην λήγουσιν
 ἀνδρεία διανεγκεῖν, καὶ τὸ λοιπὸν αἰεὶ τὸ ἔθνος
 ταπεινούμενον ἀσθενῆσαι παντελῶς· διὸ καὶ κατὰ 15
 τοὺς νεωτέρους καιροὺς, ἐπειδὴν τινες περὶ τῆς
 αὐτῶν ἀνδρείας διεξίωσι, μύθους ἡγοῦνται πιπλα-
 σμένους τὰς περὶ τῶν Ἀμαζονίδων ἀρχαιολογίας.
 47 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ πρὸς ἑρκτοὺς κεκλιμένα μέρη
 τῆς Ἀσίας ἡξιώσαμεν ἀναγραφῆς, οὐκ ἀνοίκειον εἶ- 20
 ναι νομίζομεν τὰ περὶ τῶν Ὑπερβορείων μυθολο-
 γούμενα διελθεῖν. τῶν γὰρ τὰς παλαιὰς μυθολο-
 γίας ἀναγεγραφότων Ἐκαταῖος καὶ τινες ἕτεροί φασιν
 ἐν τοῖς ἀντιπέρασ της Κελτικῆς τύποις κατὰ τὸν
 ὠκεανὸν εἶναι νῆσον οὐκ ἐλάττω της Σικελίας. 25
 ταύτην ὑπάρχειν μὲν κατὰ τὰς ἑρκτοὺς, κατοικεῖ-
 σθαι δὲ ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Ὑπερβορείων ἀπὸ
 τοῦ πορρωτέρω καλεῖσθαι της βορείου πρυῆς· οὔσαν

δ' αὐτὴν εὐγείον τε καὶ πάμπορον, ἔτι δ' εὐκρε-
 σία διαφέρουσιν, διττοὺς κατ' ἔτος ἐκφέρειν καρ-
 πούς. μυθολογοῦσι δ' ἐν αὐτῇ τὴν Ἀητῶ γεγονέ- 2
 ναι· διὸ καὶ τὸν Ἀπόλλω μάλιστα τῶν ἄλλων θεῶν
 παρ' αὐτοῖς τιμᾶσθαι· εἶναι δ' αὐτοὺς ὥσπερ ἱερεῖς
 τινες Ἀπόλλωνος διὰ τὸ τὸν θεὸν τοῦτον καθ'
 ἡμέραν ὑπ' αὐτῶν ὑμνεῖσθαι μετ' ὥδης συνεχῶς
 καὶ τιμᾶσθαι διαφερόντως. ὑπάρχειν δὲ καὶ κατὰ
 τὴν νῆσον τίμενός τε Ἀπόλλωνος μεγαλοπρεπὲς καὶ
 10 ναὸν ἀξιόλογον ἀναθήμασι πολλοῖς κεκοσμημένον,
 σφαιροειδῇ τῷ σχήματι. καὶ πόλιν μὲν ὑπάρχειν 3
 ἱερῶν τοῦ θεοῦ τούτου, τῶν δὲ κατοικούντων αὐ-
 τὴν τοὺς πλείστους εἶναι καθαριστάς, καὶ συνεχῶς
 ἐν τῷ ναῷ καθαρίζοντας ὕμνους λέγειν τῷ θεῷ μετ'
 15 ὥδης, ἀποσεμνύνοντας αὐτοῦ τὰς πράξεις. ἔχουσιν 4
 δὲ τοὺς Ὑπερβορέους ἰδίαν τινὰ διάλεκτον, καὶ πρὸς
 τοὺς Ἕλληνας οἰκειότατα διακίεσθαι, καὶ μάλιστα
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ Ἀηλείους, ἐκ παλαιῶν χρό-
 νων παρειληφότας τὴν εὐνοίαν ταύτην. καὶ τῶν
 20 Ἑλλήνων τινὰς μυθολογοῦσι παραβαλεῖν εἰς Ὑπερ-
 βορέους, καὶ ἀναθήματα πολυτελῆ καταλιπεῖν γράμ-
 μασις Ἑλληνικοῖς ἐπιγεγραμμένα. ὥσαύτως δὲ καὶ 5
 ἐκ τῶν Ὑπερβορέων Ἀβαριν εἰς τὴν Ἑλλάδα καταν-
 τήσαντα τὸ παλαιὸν ἀνασῶσαι τὴν πρὸς Ἀηλείους
 25 εὐνοίαν τε καὶ συγγένειαν. φασὶ δὲ καὶ τὴν σε-
 λήνην ἐκ ταύτης τῆς νήσου φαίνεσθαι παντιλῶς
 ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς γῆς καὶ τινες ἔξοχὰς γιῶδας
 ἔχουσαν ἐν αὐτῇ φανεράς. λέγεται δὲ καὶ τὸν θεὸν 6

δι' ἐπὶ τῶν Ἰννυακαίδεκα καταντῶν εἰς τὴν νῆσον, ἐν
 οἷς αἱ τῶν ἄστρων ἀποκαταστάσεις ἐπὶ τέλος ἔχον-
 ται· καὶ διὰ τοῦτο τὸν Ἰννυακαίδεκαετὴ χρόνον ὑπὸ
 7 τῶν Ἑλλήνων Μίτωνος ἐνιαυτὸν ὀνομάζεσθαι. κατὰ
 δὲ τὴν ἐπιφάνειαν ταύτην τὸν θεὸν καθαρίζουσιν τε
 καὶ χορεύουσιν συνεχῶς τὰς νύκτας ἀπὸ ἰσημερίας
 ἱερῆς ἕως πλειάδος ἀνατολῆς ἐπὶ τοῖς ἰδίῳις εὐη-
 μερήμασι ταχόμενοι. βασιλεύουσιν δὲ τῆς πόλεως
 ταύτης καὶ τοῦ τεμένου ἐπάρχουσιν τοὺς ὀνομαζόμε-
 νους Βοριάδας, ἀπορόνους ὄντας Βορείου, καὶ κατὰ 10
 γένος αἱ διαδέχονται τὰς ἀρχάς.

48 Τοῦτων δ' ἡμῖν διενκρινημένον μεταβιβάσομεν
 τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἑτέρα μέρη τῆς Ἀσίας τὰ μὴ τε-
 τευχότα τῆς ἀναγραφῆς, καὶ μέλιστα τὰ κατὰ τὴν
 Ἀραβίαν. αὕτη γὰρ κεῖται μὲν μεταξὺ Συρίας καὶ 15
 τῆς Αἰγύπτου, πολλοὺς δὲ καὶ παντοδαποὺς ἔθνεσι
 διαιλεῖται. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἑω μέρη κατοικοῦ-
 σιν Ἀραβες οὗς ὀνομάζουσι Ναβατιαῖους, νεμόμενοι
 χώραν τὴν μὲν ἔρημον, τὴν δὲ ἐκχυδρον, ὀλίγην δὲ
 2 καρποφόρον. ἔχουσι δὲ βίον ληστρικόν, καὶ πολλὴν 20
 τῆς ὁμόρου χώρας κατατρέχοντες ληστεύουσιν, ὄντας
 θύραρχοι κατὰ τοὺς πολέμους. κατὰ γὰρ τὴν
 ἐκχυδρον χώραν λεγομένην κατισκευασμένους εὐκαιρα
 φρίατα, καὶ ταῦτα πεποιηκότες τοῖς ἄλλοις ἐθνέσιν
 ἄγνωστα, σαρφεύουσιν εἰς τὴν χώραν ταύτην ἔμιν. 25
 3 δύνως. οὗτοι μὲν γὰρ εἰδότες τὰ κατακεκρυμμένα
 τῶν ὁδάτων, καὶ ταῦτ' ἀνοίγοντες, χρῶνται θαψι-

2 οἷς] οἷς καὶ C   4 Μίτωνος] μίγαν C   5 δι
 Dindorf, τε libri   18 ὀνομάζουσιν ἀραβιαῖους D   24
 ἄλλοις ἐθνέσιν Dindorf, ἄλλοις ἔθνεσιν libri.

λέσαι ποταίς· οἱ δὲ τούτους ἐπιδιδάσκοντες ἄλλοιθνήζε-
 σπανίζοντες τῆς ὑδρείας διὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν φρεά-
 τῶν, οἱ μὲν ἀπόλλυνται διὰ τὴν σπέρνιν τῶν ὑδέ-
 των, οἱ δὲ πολλὰ κακοπεθήσαντες μόγις εἰς τὴν
 οἰκίαν σῶζονται, διόπερ οἱ ταύτην τὴν χώραν
 140 κατοικοῦντες Ἀραβες, ὅντις δυσκαταπολέμητοι, δια-
 τελοῦσιν ἀδούλωτοι, πρὸς δὲ τούτοις ἐπὶ τὴν μὲν
 ἡγεμόνα τὸ παρῆκεν οὐ προσδέχονται, διατελοῦσι
 δὲ τὴν ἐλευθερίαν διαφυλάττοντες ἀσάλευτον. διό- 5
 10 περ οὐτ' Ἀσσύριοι τὸ παλαιὸν οὐθ' οἱ Μήδων καὶ
 Περσῶν, ἔτι δὲ Μακεδόνων βασιλεῖς ἡδυνήθησαν
 αὐτοὺς καταδουλώσασθαι, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας
 δυνάμεις ἐπ' αὐτοὺς ἀγαγόντες, οὐδέποτε δὲ τὰς
 ἐπιβολὰς συντελέσαντες, ἴσθι δ' ἐν τῇ χώρῃ τῶν 6
 15 Ναβαταίων καὶ πέτρα καθ' ὑπερβολὴν ὄχυρά, μίαν
 ἀνάβασιν ἔχουσα, δι' ἧς κατ' ὀλίγους ἀναβαίνον-
 τες ἐπιτίθενται τὰς ἐποσκινίας· λίμνη τε μεγάλη
 φέρουσα πολλὴν ἐσφάλτον, ἐξ ἧς λαμβάνουσιν οὐκ
 ὀλίγας προσόδους, αὕτη δ' ἔχει τὸ μὲν μήκος στα- 7
 20 δίων ὡς πεντακοσίων, τὸ δὲ πλάτος ὡς ἐξήκοντα,
 τὸ δ' ὕδωρ δυσώδες καὶ δι᾽ ὀλίγον, ὥστε μὴ δύ-
 νασθαι μήτ' ἰχθύν τρέφειν μήτ' ἄλλο τῶν καθ'
 ὕδατος εἰωθόντων ζῴων εἶναι. ἐμβαλλόντων δ' εἰς
 αὐτὴν ποταμῶν μεγάλων τῇ γλυκύτητι διαφόρων,
 25 τούτων μὲν περιγίνεται κατὰ τὴν δυσωδίαν, ἐξ αὐ-
 τῆς δὲ μέσης κατ' ἐνιαυτὸν ἔχουσα ἐσφάλτον μέ-
 γαθος ποτὶ μὲν μίττον ἢ τριπλεθρον, ἴσθι δ' ὅτε

4 αἰετς II

12 πλε] δι DE

14 τῶν ἀναβατῶν D

25 ἐμβαλλόντων CF

26 ἐκπύουσα DF

δυοῖν πλείθρων· ἐφ' ᾧ δὴ συνήθως οἱ περιουχοῦν-
 τες βέρβαροι τὸ μὲν μῆζον καλοῦσι ταύρον, τὸ δ'
 8 ἑλαττον μόσχον ἐπονομέζουσιν. ἐπιπλειούσης δὲ τῆς
 ἀσφάλτου πελαγίας ὁ τύπος φαίνεται τοῖς [μὲν] ἐξ
 ἀποστήμκτος θεωροῦσιν ὡς νῆσος. τὴν δ' ἑκπαι-
 σιν τῆς ἀσφάλτου συμβαίνει φανεράν γίνεσθαι τοῖς
 ἀνθρώποις πρὸ ἡμερῶν εἴκοσι [δύο]· κύκλω γὰρ τῆς
 λίμνης ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὁσμὴ προσπίπτει μετὰ
 πνεύματος, καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἀργυρός τε
 καὶ χρυσός καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ιδιότητα τοῦ
 10 χρώματος. ἀλλ' αὕτη μὲν ἀποκαθίσταται πάλιν,
 ἐπειδὴν ἀναφυσήθῃναι συμβῇ πᾶσαν τὴν ἀσφαλ-
 τον· ὁ δὲ πλησίον τόπος ἑμυρος ὢν καὶ θυσώδης
 ποιεῖ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων ἐπίνοσα καὶ παν-
 11 τὴν ὀλιγοχρόνια. ἀγαθὴ δ' ἐστὶ φοινικόφυτος
 ὅσῃν αὐτῆς συμβαίνει ποταμοῖς διαιληθῆναι χρησί-
 μοις ἢ πηγαῖς δυναμέναις ἀρδεύειν. γίνεται δὲ περὶ
 τοὺς τόπους [τούτους] ἐν αὐλῶνί τινι καὶ τὸ καλού-
 μενον βάλσαμον, ἐξ οὗ πρόσοδον ἀδρᾶν λαμβά-
 νουσιν, οὐδαμοῦ μὲν τῆς ἑλλῆς οἰκουμένης εὐρι-
 12 σκομένου τοῦ φυτοῦ τούτου, τῆς δ' ἐξ αὐτοῦ χρείας
 161 εἰς φάρμακα τοῖς ἰατροῖς καθ' ὑπερβολὴν εὐθε-
 τούσης.

49 Ἡ δ' ἐχομένη τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου χώρας
 Ἀραβία τοσοῦτο διαφέρει ταύτης ὥστε διὰ τὸ πλῆ-
 13 θος τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων καρπῶν τε καὶ τῶν ἁλ-

1 ᾧ] ὡν codices; cf. XIX 98
 4 τύπος Schäfer, τόπος libri
 7 δύο DF; cf. XIX 98
 12 ἀναφυσῆσαι codices; cf. XIX 98
 14 ποιεῖται vulg.
 16 αὐτοῖς DF
 17 ἀρδεύειν GM, ἀρδεῦσαι cef.
 18 τούτου om. CDF
 19 ἀδρᾶν XIX 98, μικρὰν D, λαμπρὰν IL

λαιν ἀγαθῶν εὐδαίμονα Ἀραβίαν προσαγορευθῆναι.
 κάλαμον μὲν γάρ καὶ σχοῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὕλην 2
 τὴν ἀρωματίζουσαν πολλὴν φέρει καὶ καθόλου παντο-
 δαπὰς φύλλων εὐωδίας, καὶ τῶν ἀποσταζόντων θα-
 5 κρούων ὀσμαῖς ποικίλαις διέληπται· τὴν τε γὰρ
 σμύρναν καὶ τὸν προσφιλέστατον τοῖς θεοῖς εἰς τε
 τὴν οἰκουμένην ἔκασαν διαπόμπιμον λιβανωτὸν αἰ-
 ταύτης ἰσχυαῖαι φέρουσι. τοῦ δὲ κόστου καὶ καθίας, 3
 ἐτι δὲ κινναμώμου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων
 10 χόρτοι καὶ θάμνοι βαθεῖαι τοσαῦται πεφυκάσιν ὥστε
 τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις σπανίως ἐπὶ βωμοὺς θεῶν τι-
 θέμενα παρ' ἐκείνοις καὶ κλιβάνων ὑπάρχειν ἐκκεῖ-
 ματα, καὶ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις μικρῷ δαίγματι ὑπάρ-
 χοντα παρ' ἐκείνοις στιβάδας οἰκητικὰς ἐπὶ τῶν
 15 οἰκιῶν παρέχεσθαι. τό τε καλούμενον κινάμωμον
 διάφορον χορίαν παρεχόμενον καὶ ῥητίνην καὶ τερέ-
 βινθος ἑπλάτορ εὐώδης φύεται περὶ τοὺς τόπους.
 ἐν δὲ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον ἐλάτη καὶ πεύκη φύεται 4
 δαυιλῆς, ἀλλὰ καὶ κέδρος καὶ ἑρκευθος ἑπλάτορ
 20 καὶ τὸ καλούμενον βόρατον. πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι
 φύσεις εὐώδεις καρποφοροῦσαι τὰς ἀπορροίας καὶ
 προσπνέουσαι ἔχουσι τοῖς ἐγγύσασιν προσηνεστάτας.
 καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ τῆς γῆς ἔχει τι φυσικὸν ἵνα τιμον
 καὶ θυμιάμασιν ἡδέειν ἰοικός. διὸ καὶ κατὰ τινας 5
 25 τόπους τῆς Ἀραβίας ὀρυττομένης τῆς γῆς εὐρίσκονται
 φλέβες εὐώδεις, ὧν μεταλλευομένων ἑξαίσιοι τὸ μέ-
 γεθος λατομίαι γίνονται· ἐκ δὲ τούτων τὰς οἰκίας
 συλλέγοντες κατασκευάζουσιν, αἷς ὅταν ἐκ τοῦ περι-

7 πᾶσαν CF αἰ ταύτης Haiske, ἀπ' αὐτῆς αἰ ταύτης
 Hbri 10 χόρτοι] οἱ χόρτοι C 24 ἐδάειν] εὐώδεις II.

έχοντος προσκείσῃσι ψεκάδες, τὸ διατηχόμενον ὑπὸ
 τῆς ἰκμάδος συρρεῖ εἰς τὰς ἀρμυγὰς τῶν λίθων, καὶ
 50 πηγνύμενον συμφυεῖς ἐπιγράφεται τοίχους. μεταλ-
 λεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ προσαγορευό-
 μενος ἔπυρος χρυσός, οὐχ ὥσπερ παρὰ τοῖς ἄλλοις¹
 ἐκ ψηγμάτων καθιερύμενος, ἀλλ' εὐθὺς ὀρυττόμενος²
 εὐρίσκεται τὸ μέγεθος καρύοις κασταναῖκοις παρα-
 πλήσιος, τὴν δὲ χροάν οὕτω φλογώδης ὥστε τοὺς
 ἐντιμοτάτους λίθους ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν ἐνδεθέντας
 2 ποιεῖν τὰ κάλλιστα τῶν κοσμημάτων. θριμμάτων³
 τε παντοδαπῶν τοσοῦτο κατ' αὐτὴν ὑπάρχει πλήθος
 ὥστε ἔθνη πολλὰ νομάδα βίον ἥρημένα δύνασθαι
 καλῶς διατρέφεισθαι, σίτου μὲν μὴ προσδεόμενα,
 τῇ δ' ἐκ τούτων δαψιλείᾳ χορηγούμενα. θηρίων
 τε πλῆθος ἀλγίμων ἢ προσορίζουσα τῇ Συρίᾳ τρέφει⁴
 καὶ γὰρ λέοντας καὶ παρθέλους ἐν αὐτῇ πολλὰ πλεί-
 οντας καὶ μύζους καὶ ταῖς ἄλκαϊς διαφόρους πεφυ-
 κέναι ἤπειρ ἐν τῇ Λιβύῃ συμβέβηκε· πρὸς δὲ τούτοις
 3 οἱ καλούμενοι Βαβυλώνιοι τίγρεις. φέρει δὲ καὶ
 ξῶα διφυῆ καὶ μεμιγμένα ταῖς ἰδέαις, ὧν αἱ μὲν⁵
 ὀνομαζόμεναι στρουθοκάμηλοι περιειλήφασιν τοῖς τύ-
 ποις μέγιστα χηνῶν καὶ καμήλων ἐκολουθῶς τῇ
 προσηγορίᾳ. τὸ μὲν γὰρ μέγεθος ἔχουσι νεογενεῖ
 καμήλων παραπλήσιον, τὰς δὲ κεφαλὰς πεφρικνίας
 θριξὶ λεπταῖς, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ κατὰ⁶
 τὴν χροάν μέλανας, ἐπαραλλάκτους κατὰ τὸν τύπον

1 τὸ διατηχόμενον Wesseling, τὸ om. D, διὰ τὸ τηκό-
 μενον CF ἐπὶ Dindorf, ἀπὸ libri 2 συρρεῖν CF
 ἀρμυγὰς D 18 πρὸς — τίγρεις f. del. 22 χηνῶν] πτη-
 νων Rhod. 24 πεφρικνίας Cobet, πεφρικνίας libri.

καὶ τὸ χρώμα τοῖς τῶν καμήλων. μακροτράχηλον 4
 δ' ὑπόρχον ὑόγχος ἔχει βραχὺ παντελῶς καὶ εἰς
 ὄξυ συνηγμένον. ἐπitéρωται δὲ ταρσοῖς μαλακοῖς
 [καὶ] τετριχωμένοις, καὶ δυοὶ σκέλεσι στηριζόμενον.
 5 καὶ ποσὶ διχίλοις χερσαῖον ἄμα φαίνεται καὶ πτηνόν.
 διὰ δὲ τὸ βέρος οὐ δυνάμενον ἐξῆραι καὶ πέτεσθαι 5
 κατὰ τῆς γῆς ὠκέως ἀκροβατεῖ, καὶ διωκόμενον ὑπὸ
 τῶν ἱππέων τοῖς ποσὶ τοὺς ὑποπίπτοντας λίθους
 οὕτως εὐτόνως ἀποσφενδονᾷ πρὸς τοὺς διώκοντας
 10 ὥστε πολλάκις καρτεραῖς πληγαῖς αὐτοὺς περιπίπτειν.
 ἐπειδὴν δὲ περικατάληπτον ἦ, τὴν κεφαλὴν εἰς τινα 6
 θέμενον ἢ τοιαύτην σκέπην ἀποκρύπτεται, οὐχ, ὥς
 οἴονται τινες, ἀφροσύνη καὶ νοθρότητι ψυχῆς διὰ
 τὸ μὴ βλέπειν ἑτέρους μηδ' αὐτὸ βλέπεσθαι διω-
 15 λαμβάνον ὑφ' ἑτέρων, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ σώματος
 ἔχειν τοῦτο τὸ μέρος ἀσθενίστατον σκέπην αὐτῷ
 πρὸς σωτηρίαν περιποιεῖ· ἀγαθὴ γὰρ ἡ φύσις δι- 7
 163 θέσκαλος ἅπασιν τοῖς ζώοις πρὸς διατήρησιν οὐ
 μόνον ἑαυτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεννωμένων, διὰ τῆς
 20 συγγενοῦς φιλοζωίας τὰς διαδοχὰς εἰς αἰδίον ἄγουσα
 διαμονῆς κύλον. αἱ δὲ καλούμεναι καμηλοπαρδά- 51
 λαις τὴν [μὲν] μίξιν ἀμφοτέρων ἔχουσι τῶν ἐν τῇ
 προσηγορίᾳ περιελημμένων ζώων. τῷ μὲν γὰρ
 μεγέθει μικρότεραι τῶν καμήλων εἰσὶ καὶ βραχυ-
 25 τραχηλότεραι, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὴν τῶν ὀμμάτων
 διάθεσιν παρδάλοι παρμεφερεῖς διατετύπονται· τὸ

5 μαλακῶς fort. 4 καὶ om. CD; καὶ παῖσκοις F 12
 ἦ] τινα add. D 17 περιποιεῖν vulg., περιποιεῖν Relake
 20 διαδοχὰς] διαμονὰς DF 21 διαμονῆς] διαδοχῆς C
 καμηλοπαρδάεις D 22 μὲν del. Dind. 23 παρμεφερεῖς C,
 προσεμμερεῖ D, corr. Herlein.

δὲ κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα παρεμφερὲς ἔχουσαι
 καμήλας, τῷ χρώματι καὶ τῇ τριχώσει παρδάλειν
 ὁμοίαςιν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν οὐρὰν μακρὰν ἔχουσαι
 2 τὴν τοῦ θηρίου φύσιν ἀποτεμπούται. γίνονται δὲ
 καὶ τραγέλαφοι καὶ βουβάλοι καὶ ἄλλα πλείω γένη
 δίμορφα ζώων καὶ τὴν σύνθεσιν ἐκ τῶν πλείστον
 τὴν φύσιν κεχωρισμένων ἔχοντα, περὶ ὧν τὰ κατὰ
 3 μέρος μακρὸν ἂν εἶη γράφειν. δοκεῖ γὰρ ἡ συνεγ-
 γίζουσα χώρα τῇ μεσημβρίᾳ τὴν ἀφ' ἡλίου δύναμιν
 ζωτικωτάτην οὕσαν πολλὴν ἐμπνεῖσθαι, καὶ διὰ
 τοῦτο πολλῶν καὶ ποικίλων, εἰ καὶ καλῶν ζώων
 4 φύσεις γεννᾶν. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς αἰτίας κατὰ μὲν
 τὴν Αἴγυπτον τοὺς τε κροκοδείλους φύεσθαι καὶ
 τοὺς ποταμίους ἱππούς, κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ
 τὴν τῆς Αἰθύης ἐρημον ἐλεφάντων τε πλῆθος καὶ
 5 παντοδαπῶν ὄψεων τε καὶ τῶν ἄλλων θηρίων καὶ
 ὀφεικόντων ἐξηλλαγμένων τοῖς τε μεγέθεσι καὶ ταῖς
 ἀλκαῖς, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν Ἰνδικὴν ἐλέ-
 φαντας, ὑπερβάλλοντας τοῖς τε ὄγκοις καὶ πλήθεσιν,
 εἰ καὶ ταῖς ἀλκαῖς. 10

52 Οὐ μόνον δ' ἐν ταύταις ταῖς χώραις ζῶα γεν-
 νᾶται ταῖς ἰδίαις ἐξηλλαγμένα διὰ τὴν ἀφ' ἡλίου
 ενεργίαν καὶ δύναμιν, ἀλλὰ καὶ λίθων παντοίων
 ἐκ φύσεως διάφοροι ταῖς χόραις καὶ ταῖς λαμπρότησι
 2 διαφανείς. τοὺς γὰρ χρυστάλλους λίθους ἔχειν τὴν
 σύστασιν ἐξ ὕδατος καθαροῦ παγέντος οὐχ ὑπὸ ψύ-
 χους, ἀλλ' ὑπὸ θείου πυρὸς δυνάμεως, δι' ἣν ἀση-
 πτους μὲν αὐτοὺς διαμένειν, βαφῆναι δὲ πολυμόρφως

ἀναθυμιάσαι πνεύματος. σμαράγδους γάρ καὶ τὰ α
καλούμενα βηρύλλια κατὰ τὰς ἐν τοῖς χαλκουργείοις
μεταλλείαις γινόμενα διὰ τὴν ἀπὸ τῶν θείων βαφὴν
καὶ σύνδεσιν συγχρώζεσθαι. τοὺς δὲ χρυσολίθους
164 ὑπὸ καπνώδους ἀναθυμιάσεως ἡλίου θερμότητι φυ-
ομένους λέγουσι τυγχάνειν τούτου τοῦ χρώματος.
διὸ καὶ τοὺς ὀνομαζομένους ψευδοχρῶδους κατα- 4
σκευάζεσθαι διὰ τοῦ θιητοῦ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων γε-
γονότος πυρὸς βαπτομένων τῶν χρυστάλλων. τὰς
10 δὲ τῶν ἀνθρώπων φύσεις φωτὸς δύναμιν ἐμπλη-
θεύσαν τῇ πῆξει φασὶν ἀποτελεῖν τῷ μᾶλλον καὶ
ἥττον τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορὰς. παραπλησίως δὲ 5
καὶ τὰς τῶν ὀρνέων μορφὰς ἐπιχρώζεσθαι, τὰς μὲν
ὀλοπορφύρους φαινομένας, τὰς δὲ κατὰ μέρος παν-
15 τοίαις χροαῖς διειλημμένας· τὰ μὲν γὰρ φλόγινα,
τὰ δὲ κροκώδη, τινὰ δὲ σμαραγδίζοντα, πολλὰ δὲ
χρυσοειδῆ φαίνεσθαι κατὰ τὰς πρὸς τὸ φῶς ἐγκλί-
σεις αὐτῶν, καὶ καθόλου πολυειδεῖς καὶ δυσεξη-
νεύτους ἀποτελεῖσθαι χροᾶς· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς κατ'
20 οὐρανὸν ἱριδος ὁρᾶσθαι γινόμενον ὑπὸ τοῦ περὶ
τὴν ἡλίον φωτός. ἐκ δὲ τούτων τοὺς φυσιολόγους 6
συλλογιζομένους ἀποφαίνεσθαι διότι καὶ τὴν ἀνω-
θεν τῆς τῶν προειρημμένων ἐκφύσεως ποικιλίαν ἐβα-
ψεν ὁ συγγενὴς θερμοασία, συνεργήσαντος ἡλίου
25 τοῦ ζωοποιούντος τὰς ἐκάστων μορφὰς. καθόλου 7
δὲ καὶ τῆς περὶ τὰ ἄνθη διαφορᾶς τῆς χροᾶς καὶ

5 θερμότητος CF' φυσίμενης conicio 7 ψευδοχρῶ-
λίθους Salmasius 9 τὰς — φέσεις] ταῖς — φέσεις conicio
11 φασὶν Rhod., φέσει codices τῷ καὶ τῷ Reiske 20
ἱριος D 23 τῆς del. et ἐκ φέσεως leg. Reiske.

τῆς τῆς γῆς ποικιλίας τοῦτον ὑπάρχειν αἴτιον καὶ
 δημιουργόν· οὐ τὴν φυσικὴν ἐνέργειαν τὰς θνητὰς
 τέχνας μιμησαμένης βέπτειν ἕκαστα καὶ ποικίλλειν,
 8 μαθητρίας γενομένης τῆς φύσεως. τὰ μὲν γὰρ χρώ-
 ματα τὸ φῶς ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ ὁσμὰς τῶν καρ-
 πῶν καὶ τὰς ιδιότητας τῶν χυλῶν, ἐπὶ δὲ τὰ μεγέθη
 τῶν ζώων καὶ τὰς ἐκάστου διαθέσεις, πρὸς δὲ ταύ-
 τοις τὰς τῆς γῆς ιδιότητας, γινώσκων τὴν περὶ τὸν
 ἥλιον θερμοσίαν, εἰς πολυτραφῆ χώραν καὶ γόνι-
 μον ὕδωρ ἐνθάλλουσιν καὶ δημιουργόν γενομένην¹⁰
 9 τῆς ἐκάστου φύσεως. διότι οὗτοι ἡ Παρία λόγδος
 οὗτ' ἄλλη θαυμαζομένη πέτρα τοῖς Ἀραβίοις λίθοις
 ἐξισωθῆναι δύναται, ὧν λαμπροτάτη μὲν ἡ λευ-
 κότης, βαρυτάτος δὲ ὁ σταθμός, ἡ δὲ λειότης ὑπερ-
 βολὴν ἑτέροις οὐκ ἀπολείπουσα. αἰτία δὲ τῆς χώρας¹¹
 τῆς κατὰ μέρος ιδιότητος, καθάπερ προείπον, ἡ περὶ
 τὸν ἥλιον δύναμις, θερμοσίᾳ μὲν πήξασα, ξηρότητι¹²
 63 δὲ πιλῆσασα, φέγγει δὲ λαμπρύνασα. διὸ καὶ τὸ
 τῶν ὀρνέων γένος πλείστης θερμοσίας κεκοινωνηκός
 ἐγένετο διὰ μὲν τὴν κορυφότητα πηγῶν, διὰ δὲ τὴν¹³
 ἄφ' ἡλίου συνεργίαν ποικίλου, καὶ μάλιστα κατὰ
 2 τὰς προκειμένας ἡλίῳ χώρας. ἡ μὲν γὰρ Βαβυλωνία
 ταύρων ἐκτρέφει πλῆθος παντοίαις χροαῖς ἐκηνδι-
 σμένων, αἱ δὲ τῆς Συρίας ἰσχυραὶ ψιττακοὺς καὶ
 πορφυρίωνας καὶ μελαγχρίδας καὶ ἄλλας ζώων ἰδίας¹⁴
 3 φύσεις τοῖς χρώμασι καὶ ποικίλως συγκρίσεις. ὁ δ'
 αὐτὸς λόγος καὶ κατὰ τὰς ἄλλας χώρας τῆς γῆς τὰς
 κατὰ τὴν ὁμοίαν χρᾶσιν καίμενας, λέγω δ' Ἰνδικήν

1 τῆς τῆς] τὰς τῆς vulg. 11 λόγδος II, 1222 D,
 λίθος AB. 22 ἡλίου II 25 ἄλλως F 27 τὰς τῆς γῆς D.

καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν, ἐπὶ δὲ Αἰθιοπίαν καὶ
 τινὰ μέρη τῆς Λιβύης. ἀλλὰ τῆς μὲν πρὸς ἀνατολὰς 4
 κεκλιμένης πιατέρας οὐδὲς εὐγενέστερα καὶ μείζονα
 φύεται ζῶα· τῆς δ' ἄλλης αἰὶ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς
 λόγον ἕκαστα ταῖς διαθέσεσι γεννᾶται. ὁμοίως δὲ 5
 καὶ τῶν δένδρων οἱ φοίνικες κατὰ μὲν τὴν Λιβύην
 εὐχμηροὺς καὶ μικροὺς ἐκφέρουσι καρπούς, τῆς δὲ
 Συρίας κατὰ μὲν τὴν Κοίλην οἱ καρπωτοὶ προσάγο-
 ρεῖνόμενοι γεννῶνται, διάφοροι κατὰ τε τὴν γλυ-
 10 κήτητα καὶ τὸ μέγεθος, ἐπὶ δὲ τοὺς χυμούς. τούτων 6
 δὲ πολλῶν μείζονες κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Βαβυ-
 λωνίαν ὄραν ἔστι γινόμενα, κατὰ μὲν τὸ μέγεθος
 ἕξ δακτύλων ὄντας, τῇ δὲ χρός τοὺς μὲν μηλίνους,
 τοὺς δὲ φοινικοὺς, ἐνίοις δὲ πορφυρίζοντας· ὥσθ'
 15 ἐπ' αὐτῶν ἕμα καὶ τὴν ὄψιν τέρπασθαι καὶ τὴν
 γεύσιν εὐχαγωγείσθαι. τὰ δὲ στελέχη τῶν φοινίκων
 τὸ μὲν μήκος ἄξιον ἔχει, τὴν δὲ περιφέρειαν ψιλὴν
 πανταχόθεν μέχρι τῆς κορυφῆς. ἐκρόκομα δ' ὄντα 7
 διαφόρους ἔχει τὰς ἀπὸ τῆς κόμης διαθέσεις· τὰ
 20 μὲν γὰρ πάντῃ τοὺς ἡάδικας ἔχει περιεχυμένους,
 καὶ κατὰ μέσον ἔκ τινος περιρραγέντος φλοιοῦ βο-
 τρυώδη καρπὸν ἀνίησι, τὰ δὲ ἐφ' ἑν μέρος ἔχοντα
 κεκλιμένως τὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόμας σχηματισμὸν
 155 ἀποτελεῖ λαμπάδος ἁκαιοθυσσομένης, ἕνα δ' ἐπ'
 22 ἀμφότερα τὰ μέρη περικλώμενα καὶ διπλῇ τῇ κατα-
 θέσει τῶν κλάδων ἀμφίχατα γινόμενα γραφικῶν
 ἀποτελεῖ τὴν πρόσοψιν.

Τῆς δ' ὅλης Ἀραβίας τὴν μὲν ἐπὶ μεσημβρίαν 54

3 κειμένης CF
 17 D 22 ὅψ' CF.

7 μικροὺς C

11 ἐψιλὴν C, ἐψη-

νεύουσιν εὐδαίμονα προσαγορεύουσι, τὴν δ' ἐνδο-
 τέω κειμένην νύμεται πλήθος Ἀραβίων νομαδῶν
 καὶ σκηνίτην βίον ἡγημένων. οὗτοι δὲ θρημματотρο-
 φοῦντες ἀγέλας μεγάλας βοσκημάτων ἐναυλίζονται
 2 πεδίοις ἀμετρήτοις. ἡ δ' ἐνὰ μέσον ταύτης τε καὶ
 τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐρημος καὶ ἄνυδρος ἴστι,
 καθάπερ προεῖρηται· τὰ δὲ πρὸς δυσμὰς μέρη κε-
 κλιμένα τῆς Ἀραβίας διελήκται πεδίοις ἀμώδεσιν
 ἀερίοις τὸ μέγεθος, δι' ὧν οἱ τὰς ὁδοιπορίας ποι-
 οῦμενοι καθάπερ οἱ ἐν τοῖς πελάγεσι πρὸς τὰς ἀπὸ 10
 3 τῶν ἑρκτῶν σημασίας τὴν διέξοδον ποιοῦνται. τὸ δ'
 ἱπολειπόμενον μέρος τῆς Ἀραβίας τὸ πρὸς τὴν Συ-
 ρίαν κεκλιμένον πλήθει γειωργῶν καὶ παντοδαπῶν
 ἐμπόρων, οἳ διὰ τὰς τῶν φορτίων εὐκαιροῦς ἀντι-
 δόσεις τὰ παρ' ἀμφοτέροις σπανίζοντα πρὸς θα- 15
 4 ψάλικον τῶν χρησίμων διορθοῦνται. ἡ δὲ παρὰ
 τὸν ὠκεανὸν Ἀραβία κεῖται μὲν ὑπεράνω τῆς εὐ-
 δαίμονος, ποταμοὶς δὲ πολλοῖς καὶ μεγάλαις διει-
 λημμένη πολλοὺς ποιεῖ τόπους λιμνάζοντας καὶ
 5 μεγάλων ἑλῶν περιμέτρους. τοῖς δ' ἐκ τῶν ποτα- 20
 μῶν ἐπακτοῖς ὕδασι καὶ τοῖς ἐκ τῶν θερινῶν ὁμ-
 βρων γινομένοις ἀρδεύοντες πολλὴν χώραν, καὶ δι-
 πλοῦς καρποὺς λαμβάνουσι. τρέφει δὲ ὁ τόπος
 οἷτος ἐλεφάντων ἀγέλας καὶ ἄλλα ζῷα κητώδη
 χερσεῖα [θηρία] καὶ δίμορφα, ταῖς ἰδίαις ἐξηλλαγ- 25
 μένα· πρὸς δὲ τούτοις θρημμάτων παντοδαπῶν
 πλήθει, καὶ μέλιστα βοῶν καὶ προβάτων τῶν τὰς
 6 μεγάλαις καὶ παχείαις ἐχόντων οὐράς. πλείστα δὲ

καὶ διαφορώτατα γένη καμήλων τρέφει, τῶν τε
 ψιλῶν καὶ δασέων καὶ διπλοῦν ἀνατετακώτων τὸ
 κατὰ τὴν ῥάχιν κύρτωμα καὶ διὰ τοῦτο διτύλων
 ὀνομαζομένων, ὧν αἱ μὲν γάλα παρικόμηναι καὶ
 5 προσηγορεύμεναι πολλὴν παρέχονται τοῖς ἐγχωρίοις
 δαψίλειαν, αἱ δὲ πρὸς νωτοφορίαν ἡσκημένοι πυρῶν
 μὲν ἀνὰ δίκην μεθίμινους νωτοφοροῦσιν, ἀνθρώπους
 δὲ κατακειμένους ἐπὶ κλίνῃς πέντε βαστάζουσιν· αἱ
 δὲ ἀνέκωλοι καὶ λαγαραὶ ταῖς συστάσεσι δρομάδες
 10 εἰσὶ, καὶ διατείνουσι πλείστον ὁδοῦ μήκος, καὶ
 μάλιστα πρὸς τὰς διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ ἐρήμου συν-
 187 τελουμένας ὁδοιπορίας, αἱ δ' αὐταὶ καὶ κατὰ τοὺς 7
 πολέμους εἰς τὰς μάχας ἔχουσαι τοξότας ἄγονται
 δύο ἀντικαθημένους ἀλλήλοις ἀντιώτους· τούτων
 15 δὲ ὁ μὲν τοὺς κατὰ πρόσωπον ἀπαντῶντας, ὁ δὲ
 τοὺς ἐπιδιώκοντας ἀμύνεται. περὶ μὲν οὖν τῆς
 Ἀραβίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων εἰ καὶ πεπλο-
 νάκαμεν, ἀλλ' οὖν πολλὰ τοῖς φιλαναγνωστοῦσι
 πρὸς φιληκοῖαν ἀπηγγέλλαμεν.

20 Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν ὠκεανὸν εὐρεθείσης 55
 νήσου κατὰ τὴν μισημβρίαν καὶ τῶν κατ' αὐτὴν
 παραδοξολογουμένων πειρασόμεθα συντόμως διελ-
 θεῖν, προεκθίμενοι τὰς αἰτίας τῆς εὐρέσεως ἀκριβῶς.
 Ἰαμβοῦλος ἦν ἐκ παίδων παιδείαν ἐξηλωκώς, μετὰ 2
 25 δὲ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ὄντος ἐμπορίου καὶ αὐτὸς
 ἔδωκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν· ἀναβαίτων δὲ
 διὰ τῆς Ἀραβίας ἐπὶ τὴν ἀρωματοφόρον ὑπὸ τινων
 ληστῶν συνελήφθη μετὰ τῶν συνοδοιπόρων. τὸ

11 πρὸς τὰς διὰ τῆς] διὰ τῆς πρὸς D. συνετελουμένης D.
 Ἰσοδοκῆς I.

μὲν οὖν πρῶτον μετὰ τινοσ τῶν συνελευκότων
 ἀπειδείχθη νομεῖς, ὕστερον δ' ἐκὸ τινων Αἰθιοπῶν
 μετὰ τοῦ συνόντος ληστευθεῖς ἀπήχθη πρὸς τὴν
 3 περικυαλλάτιον τῆς Αἰθιοπίας. οὗτοι δὲ συνηρπά-
 γησαν εἰς καθαρόν τῆς χώρας, ὅντις ἄλλοις θνητοῖς.
 νόμιμον γὰρ ἦν τοῖς τῇδε κατοικοῦσιν Αἰθίοσι περὶ-
 δεδομένον ἐκ παλαιῶν χρόνων, χρησμοῖς θεῶν κε-
 κυρωμένον, διὰ γενεῶν μὲν εἴκοσιν, ἑτῶν δ' ἑξακο-
 σίων, τῆς γενεᾶς ἀριθμουμένης τριακονταίτου·
 τοῦ δὲ καθαροῦ γινομένου δυοῖν ἀνθρώποις ἦν
 αὐτοῖς πλοιάριον κατεσκευασμένον τῷ μεγέθει σύμ-
 μετρον, τοὺς τ' ἐν τῇ θαλάττῃ χειμῶνας ἀναφέρειν
 ἰσχύον καὶ ῥαδίως ὑπὸ δυοῖν ἀνθρώπων ὑπη-
 ρετῆσθαι δυνάμενον· εἰς δὲ τοῦτο τροφήν δυοῖν
 ἀνθρώποις ἱκανὴν εἰς ἑξ μῆνας ἐνθήμεοι, καὶ τοὺς
 10 ἄνδρας ἱμβριβάσαντες, προσέταττον ἀνάγεισθαι κατὰ
 τὸν χρησμόν. πλεῖν δὲ διεκλεύοντο πρὸς τὴν με-
 4 συμβορίαν· ἦξιν γὰρ αὐτοὺς εἰς νῆσον εὐδαίμονα
 καὶ ἐπιεικεῖς ἀνθρώπους, παρ' οἷς μακαρίως ζῆσε-
 σθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἐκιντῶν ἔθνος ἔφασαν, ἰάν
 μὲν οἱ πεμφθέντες εἰς τὴν νῆσον διασωθῶσιν, ἑξα-
 κοσίων ἑτῶν εἰρήνης καὶ βίου κατὰ πᾶν εὐδαίμονος
 ἀπολαύσειν· εἰ δὲ καταπλεγέντες τὸ μῆκος τοῦ
 πηλάγου εἰς τοῦπίσω ποιήσονται τὸν πλοῦν, ὥς
 ἄσπευτε καὶ λυμνῶνας ὅλου τοῦ ἔθνους τιμωρίας
 5 περιπεσεῖσθαι ταῖς μεγίσταις. τοὺς μὲν οὖν Αἰθιοπίας
 φασὶ μεγάλην πανήγυριν ἀγαγεῖν παρὰ τὴν θάλατ-
 168 ταν, καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπιτελείσαντας κατα-

στήναι τοὺς σκεφομένους καὶ καθαροὺν ποιησομένους
 τοῦ ἔθνους ἐξαποστεῖλαι. τοὺτους δὲ πλεύσαντας 6
 πύλας μέγα καὶ χειμασθέντας ἐν μηνὶ τέτταρσι
 προσενηχθῆναι τῇ προσημανθείσῃ νήσῳ, στρογγύλῃ
 5 μὲν ὑπαρχούσῃ τῷ σχήματι, τὴν δὲ περίμετρον
 ἔχούσῃ σταδίων ὡς πεντακισχιλίων. ἦδη δ' αὐτῶν 56
 ἐγγυζόντων τῇ νήσῳ τῶν ἐγχωρίων τινὰς ἀπαντή-
 σαντας καταγαγεῖν τὸ σκάφος· τοὺς δὲ κατὰ τὴν
 νήσον συνδραμόντας θαυμάζειν μὲν τὸν τῶν ξένων
 10 κατὰπλουν, προσενηχθῆναι δὲ αὐτοῖς ἐπιεικῶς καὶ
 μεταδιδόναι τῶν παρ' αὐτοῖς χρησίμων. εἶναι δὲ 2
 τοὺς τὴν νήσον οἰκοῦντας ταῖς τε τῶν σωμάτων
 ιδιότησι καὶ ταῖς ἀγωγαῖς πολὺ διαλλάττοντας τῶν
 κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην· πάντας μὲν γὰρ
 15 παραπλησίους εἶναι τοῖς ἀναπλάσμασι τῶν σωμάτων,
 καὶ κατὰ τὸ μέγεθος ὑπερέχειν τοὺς τέτταρας πῆχας,
 τὰ δὲ ὅστις τοῦ σώματος ἔχειν ἐπὶ πόσον καμπό-
 μιναι καὶ πάλιν ἀποκαθιστάμενα παραπλησίως τοῖς
 νευρώδεσι τόποις. εἶναι δὲ τοῖς σώμασιν ἑκαλούς 3
 20 μὲν καθ' ὑπερβολὴν, εὐτονωτέρους δὲ πολὺ τῶν
 παρ' ἡμῖν· δραξαμένων γὰρ αὐτῶν ταῖς χερσὶν
 ὀδηποτοῦν μηδένα δύνασθαι τὸ τοῖς δακτύλοις
 περιληφθὲν ἐκτρέψαι. τρίχας δ' ἀπλῶς μηδαμῇ τοῦ
 σώματος ἔχειν πλὴν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ὀφρύσι καὶ
 25 βλεφάροις, ἔτι δὲ καὶ πώγωνι, τὰ δὲ ἄλλα μέρη τοῦ
 σώματος οὕτω λεῖα ὥστε μηδὲ τὸν ἐλάχιστον χνοῦν
 ἐν τῷ σώματι φαίνεσθαι. εἶναι δὲ καὶ τῷ κάλλει 4
 διαπρεπεῖς καὶ ταῖς ἄλλαις περιγραφαῖς τοῦ σώματος

1 ποιησόμενοι vulg. 12 τε σκ., vulg. 23 μηδαμοῦ F'
 28 τοῦ σ. περιγραφαῖς vulg.

εὐρύθμους, καὶ τὰ μὲν τῆς ἀκοῆς τμήματα πολὺ
 τῶν παρ' ἡμῖν ἔχειν εὐρυχωρότερα, καὶ καθύπερ
 5 ἐπιγλωττίδας αὐτοῖς ἐκτεφυκέναι. ἴδιον δέ τι καὶ
 περὶ τὴν γλῶτταν αὐτοὺς ἔχειν, τὸ μὲν φυσικῶς
 αὐτοῖς συγγεγενημένον, τὸ δ' ἐξ ἐπινοίας φιλο-
 τεχνούμενον· δάκτυλον μὲν γὰρ αὐτοὺς ἔχειν τὴν
 γλῶτταν ἐπὶ ποσόν, τὰ δ' ἐνδοτέρω προσδιαίρειν,
 6 ὥστε διπλὴν αὐτὴν γίνεσθαι μέχρι τῆς ῥίξης. διὸ
 καὶ ποικιλωτάτους αὐτοὺς εἶναι [καὶ] ταῖς φωναῖς οὐ
 μόνον πᾶσαν ἀνθρωπίνην καὶ διηρθρωμένην διά-
 10 λεκτον μιμουμένους, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ὀρνέων
 πολυφωνίας, καὶ καθόλου πᾶσαν ἤχου ιδιότητα
 προῖεσθαι· τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἅμα πρὸς
 δύο τῶν ἐντυγχανόντων λαλεῖν ἐντελῶς, ἀποκρινο-
 μένους τε καὶ ταῖς ὑποκειμέναις περιστάσεσιν οἰκείως
 15 ὁμιλοῦντας· τῇ μὲν γὰρ ἐτέρᾳ πυχλὴ πρὸς τὸν ἕνα,
 τῇ δ' ἄλλῃ πάλιν ὁμοίως πρὸς τὸν ἕτερον διαλέγει-
 169 7 σθαι. εὐκρατότατον δ' εἶναι τὸν ἀέρα παρ' αὐτοῖς,
 ὥς ἂν κατὰ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦντας, καὶ μὴθ'
 ὑπὸ καύματος μὴθ' ὑπὸ ψύχους ἐνοχλουμένους. καὶ
 20 τὰς ὁπώρας δὲ παρ' αὐτοῖς παρ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν
 ἀκμάζειν, ὥσπερ καὶ ὁ ποιητὴς φησιν

ὄχνη ἐπ' ὄχνη γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μῆλῳ,

αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλῇ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

εἶναι δὲ διὰ παντὸς παρ' αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἴσην τῇ
 25 νυκτί, καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας μὴ γίνεσθαι

1 ἀκοῆς] ῥίξος C. 7 προσδιαίρειν Schäfer, πρὸς δια-
 κρίσιν libri 9 καὶ delens, ταῖς φωναῖς καὶ Schäfer 15 περι-
 στάσεσιν] περιστάσεις καὶ CD 17 ὁμοίως om. D 18 εὐκρα-
 τότατον CD 21 ὁπώρας] ὥρας Df.

παρ' αὐτοῖς σκιὰν μηδενὸς διὰ τὸ κατὰ κορυφὴν
 εἶναι τὸν ἥλιον. βιοῦν δ' αὐτοὺς κατὰ συγγενείας 57
 καὶ συστήματα, συνηγμένων τῶν οἰκείων οὐ πλει-
 ὄνων ἢ τετρακοσίων· τοὺτους δ' ἐν τοῖς λειμῶσι
 3 διαΐξην, πολλὰ τῆς χώρας ἐχούσης πρὸς διατροφήν·
 διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου καὶ τὴν εὐκρασίαν
 τοῦ αἵματος γεννᾶσθαι τροφὰς αὐτομάτους πλείους
 τῶν ἰκανῶν. φύεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῖς κάλαμον 2
 πολὺν, φέροντα καρπὸν θαψιλῆ, παρεμφερῆ τοῖς
 10 λευκοῖς ὀρόβοις. τοῦτον οὖν συναγαγόντες βρέ-
 χουσιν ἐν ὕδατι θερμῷ, μέχρι ἂν τὸ μέγεθος σχῶ-
 σιν ὥς ᾧ οὐ περισσευῇ· ἔπειτα συνθλάσαντες καὶ
 τρίψαντες ἐμπείρως ταῖς χερσὶ διαπλάττουσιν ἄρτους,
 οἷς ὀπιήσαντες σιτοῦνται διαφόρους ὄντας τῇ γλυ-
 15 κότητι. εἶναι δὲ καὶ πηγὰς ὑδάτων θαψιλῆς, τὰς 3
 μὲν θερμῶν εἰς λουτρὰ καὶ κόπων ἀφαίρεσιν εὐθέ-
 τους, τὰς δὲ ψυχρῶν τῇ γλυκότητι διαφόρους καὶ
 πρὸς ὕψιστον συνιεργεῖν δυναμένους. ὑπόρχειν δὲ
 παρ' αὐτοῖς καὶ παιδείας πάσης ἐπιμέλειαν, μάλιστα
 20 δὲ ἀστρολογίας· γράμμασί τε αὐτοὺς χρῆσθαι κατὰ 4
 μὲν τὴν δύναμιν τῶν σημαινόντων εἰκοσι καὶ ὀκτὼ
 τὸν ἀριθμόν, κατὰ δὲ τοὺς χαρακτηῖρας ἐπτά, ὧν
 ἕκαστον τετραχῶς μετασχηματίζεται. γράφουσι δὲ
 τοὺς στίχους οὐκ εἰς τὸ πλείον ἐκτείνοντες, ὥσπερ
 25 ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὀρθόν.
 πολυχρονίους δ' εἶναι τοὺς ἀνθρώπους καθ' ἐπιερ-
 βολήν, ὥς ἂν ἄχρι τῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν

11 ἔχει C 21 σημειούμενος Dind. 23 γράφουσι
 — 25 ὀρθός in omnibus codicibus post p. 262, 4 ἀπότερον
 scripta sunt: transponit Wesseling 27 τῶς om. D. 27η D.

ζῶντας καὶ γινομένους ἀνόσους κατὰ τὸ πλείστον.
 5 τὸν δὲ πηρωθέντα ἢ καθόλου τι ἐλάττωμα ἔχοντα
 ἐν τῷ σώματι μεθιστάνειν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν ἀν-
 κηάζουσι κατὰ τινα νόμον ἀπότομον. νόμιμον δ'
 αὐτοῖς ἐστὶ ζῆν ἄχρι ἐτῶν ὁρισμένων, καὶ τὸν χρόνον¹
 τοῦτον ἐκπληρώσαντας ἰκυσίως μεταλλάττειν ἐξ-
 ἡλλαγμένῳ θανάτῳ· φύεσθαι γὰρ παρ' αὐτοῖς ἰδιο-
 φυῇ βοτάνην, ἐφ' ἧς ὅταν τις κοιμηθῇ, λεληθότως
 καὶ προσηνῶς εἰς ὕπνον κατενεχθεὶς ἀποθνήσκει.
 58 γυναῖκας δὲ μὴ γαμεῖν, ἀλλὰ κοινὰς ἔχειν, καὶ τοὺς¹⁰
 γεννηθέντας παῖδας ὡς κοινούς τρέφοντας ἐπ' ἰσῆς 170
 ἀγαπᾶν· νηπίων δ' ὄντων αὐτῶν πολλάκις τὰς τρι-
 φούσας διαλλάττειν τὰ βρέφη, ὥπως μὴδ' αἱ μητέρες
 ἐπιγινώσκωσι τοὺς ἰδίους. διόπερ μηδεμιᾶς παρ'
 αὐτοῖς γινομένης φιλοτιμίας ἀστασιάζοντος καὶ τὴν¹⁵
 2 ὁμόνοϊαν περὶ πλείστον ποιουμένους διατελεῖν. εἶναι
 δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ζῶα, μικρὰ μὲν τοῖς μεγέθεσι,
 παράδοξα δὲ τῇ φύσει τοῦ σώματος καὶ τῇ δυνάμει
 τοῦ αἵματος· εἶναι γὰρ αὐτὰ τῷ σχήματι στρογγύλα
 καὶ περιμεφιδέσιατα ταῖς χελώναις, τὴν δ' ἐπι-²⁰
 φάνειαν δυοὶ γραμμαῖς μηλίνας κεχασμένα, ἐφ'
 3 ἐκάστης δὲ ἄκρος ἔχειν ὀφθαλμὸν καὶ στόμα· διὸ
 καὶ τέτταρσιν ὁμμασι βλέποντα καὶ τοῖς ἰσοῖς στό-
 μασι χρώμενα εἰς ἓνα φέρονγα συνάγειν τὰ σιτία,
 καὶ διὰ τοῦτον καταπινομένης τῆς τροφῆς εἰς μίαν²⁵
 κοιλίαν συρρεῖν ἅπαντα· ὁμοίως δὲ τὰ σπλάγγνα
 καὶ τᾶλλα τὰ ἐντὸς πάντα ἔχειν μοναχά. πόδας δὲ
 ὑποκείσθαι κύκλῳ τῆς περιφερείας πολλούς, δι' ὧν

1 διφυῇ codices
 ἀπάνως πρὸς cet.

2 καὶ προσηνῶς εἰς ABDE, καὶ

δύνασθαι πορεύεσθαι πρὸς ὃ ἂν μέρος βούληται.
 τὸ δ' αἷμα τούτου τοῦ ζώου θαυμάσιον ἔχει δύνα- 4
 μιν· πᾶν γὰρ τὸ διατμηθὲν ἔμπνουν σῶμα κολλᾶν
 παραχοῆμα, καὶ ἀποκοπεῖσα χεὶρ ἢ ὅμοιον εἰπεῖν
 5 τύχη, δι' αὐτοῦ κολλᾶσθαι προσφάτου τῆς τομῆς
 οὐσης, καὶ τᾶλλα δὲ μέρη τοῦ σώματος, ὅσα μὴ
 κυρίους τόποις καὶ συνέχουσι τὸ ζῆν κατέχεται. ἔκα- 6
 στον δὲ τῶν συστημάτων τρέφειν ὄρνειον εὐμέγεθες
 ἰδιάζον τῇ φύσει, καὶ διὰ τούτου πειράζεται τὰ
 10 νήπια τῶν βρεφῶν ποίας τινὰς ἔχει τὰς τῆς ψυχῆς
 διαθέσεις· ἀναλαμβάνουσι γὰρ αὐτὰ ἐπὶ τὰ ζῶα,
 καὶ τούτων πετομένων τὰ μὲν τὴν διὰ τοῦ αἵρος
 φορὰν ὑπομένοντα τρέφουσι, τὰ δὲ περινεύτια γινώ-
 15 μενα καὶ θάμβρους πληρούμενα ὀπίτουνται, ὥς οὔτε
 πολυχρόνια καθιστώτα οὔτε τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς
 ψυχῆς λήμασιν ἀξιόλογα. ἐκάστου δὲ συστήματος ὁ 6
 πρεσβύτερος αἰετὴν ἡγεμονίαν ἔχει, καθάπερ τις
 βασιλεὺς, καὶ τούτῳ πάντες πείθονται· ὅταν δ' ὁ
 πρῶτος τελέσας τὰ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη κατὰ
 20 τὸν νόμον ἀπαλλάξῃ ἑαυτὸν τοῦ ζῆν, ὁ μετὰ τοῦτον
 πρεσβύτατος διαδέχεται τὴν ἡγεμονίαν. ἡ δὲ περὶ 7
 τὴν νῆσον θάλαττα, φοῶδης οὔσα καὶ μεγάλας
 ἀμπώτεις καὶ πλημύρας ποιουμένη, γλυκεῖα τὴν
 γεῦσιν καθίστηκε. τῶν δὲ παρ' ἡμῖν ἕσθρων τὰς
 25 ἄρχοντας καὶ πολλὰ [τῶν καθ' ἡμᾶς] καθόλου μὴ
 171 φαίνεσθαι. ἐπὶ δ' ἦσαν αὐταὶ νῆσοι παραπλήσιαι
 μὲν τοῖς μεγέθεσι, σύμμετρον δ' ἄλληλων διεσθη-

4 καὶ D ἢ om. CDF εἰπεῖν] ἢ ποῶς G 19
 κατὰ A, καὶ κατὰ col. 23 τῶν καθ' ἡμᾶς om. E, τὰ C;
 τῶν καὶ αὐτῶς coniectio; καὶ πόλον τὸν καθ' ἡμᾶς Salmasius.

κίται, πᾶσαι δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐθίσι καὶ νόμοις χρῶ-
 50 μιναι, πάντες δ' οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐταῖς, καίπερ
 θαψιλῆς ἔχοντες πάντων χορηγίας αὐτοφύεις, ὅμως
 οὐκ ἀνέδην χρῶνται ταῖς ἀπολαύσεσιν, ἀλλὰ τὴν
 λιτότητα διώκουσι καὶ τὴν ἀρχοῦσαν τροφὴν προσ-
 φέρονται· κρέα δὲ καὶ τᾶλλα πάντα ὅπτι καὶ ἐξ
 ὕδατος ἐφθὰ σκευάζουσι· τῶν δ' ἄλλων τῶν τοῖς
 μαγείροις περιλοτεχνημένων χυμῶν καὶ τῆς κατὰ
 τὰς ἀρτύσεις ποικιλίας ἀνεπινώητοι παντελῶς εἰσι.
 2 σέβονται δὲ θεοὺς τὸ περίχον πάντα καὶ ἥλιον καὶ 10
 καθόλου πάντα τὰ οὐράνια, ἰχθύων δὲ παντοδαπῶν
 πλῆθος ἁλιεύοντες ποικίλως καὶ τῶν πτηνῶν οὐκ
 3 ὀλίγα θηραύουσι· γίνεται δὲ παρ' αὐτοῖς ἐκροδρῶν
 τε πλῆθος αὐτομάτων, καὶ ἐλαῖαι φύονται καὶ ἀμ-
 πελοι, ἐξ ὧν ἐλαιὸν τε ποιοῦσι θαψιλῆς καὶ οἶνον. 15
 ὅφεις τε τοῖς μεγέθεσι διαφέροντας, οὐδὲν δὲ ἀδι-
 κοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ἰδωδίμον ἔχειν τὴν σάρκα
 4 καὶ γλυκύτητι διαφέρονσαν· ἰσθῆτας δὲ αὐτοῦς
 κατασκεινάζειν ἐκ τινων καλέμων ἐχόντων ἐν τῷ
 μέσῳ χροῦν λαμπρὸν καὶ μαλακόν, ὃν συνέγοντας 20
 καὶ τοῖς θαλαττίοις ὀστράοις συγκεικομένοις μί-
 σγοντας θαυμαστὰ κατασκεινάζειν ἱμάτια πορφυρᾶ.
 ζῶων δὲ περὶ ἀλλοτρίων φύσεις καὶ διὰ τὸ παρὲς
 5 δοξὸν ἀπιστοῦμένας· πάντα δὲ παρ' αὐτοῖς ὥρι-
 σμένην ἔχειν τάξιν τὰ κατὰ τὴν διαίταν, οὐχ ἓμα 25
 πάντων τὰς τροφὰς καὶ τὰς αἰτὰς λαμβανόντων·

13 γίνονται CDF

16 διαφέροντες . . ἀδικοῦντες CDF

20 συνεαγόντες DF

21 συγκεικομένοις codices, corr.

Reiske μίγοντες F

23 ζῶων δὲ] ζῶων DF, ζῶων τε

ceteri; φέρει δὲ ζῶων Rhod.

25 ἔχειν Reiske, ἔχει libri.

διατετέχθαι δ' ἐπὶ τινες ὀρισμένους ἡμέρας ποτὲ
 μὲν ἐχθύων βρωῶσιν, ποτὲ δὲ ὀρνέων, ἔστι δ' ὅτε
 χειρσαίων, ἐνίοτε δὲ ἐλαιῶν καὶ τῶν λιτοτάτων προσ-
 οσημάτων. ἐναλλάξ δὲ αὐτοὺς τοὺς μὲν ἀλλήλοις 6
 διακονεῖν, τοὺς δὲ ἀλιεύειν, τοὺς δὲ περὶ τὰς τέχνας
 εἶναι, ἄλλους δὲ περὶ ἕλλα τῶν χρησίμων ἀσχολεῖ-
 σθαι, τοὺς δ' ἐκ περιόδου κυλικῆς λειτουργεῖν,
 πλὴν τῶν ἤδη γεγηρακότων. ἐν τε ταῖς ἐορταῖς 7
 καὶ ταῖς εὐωχίαις λέγεσθαι τε καὶ ᾄδασθαι παρ'
 αὐτοῖς εἰς τοὺς θεοὺς ὕμνους καὶ ἐγκώμια, μάλιστα
 δὲ εἰς τὸν ἥλιον, οὗ τὰς τε νήσους καὶ ἑαυτοὺς
 προσαγορεύουσι. θάπτουσι δὲ τοὺς τελευτήσαντας 8
 ὅταν ἀμωπτις γένηται καταχωννύντες εἰς τὴν ἄμμον,
 ὥστε κατὰ τὴν πλημυρίδα τὸν τόπον ἐπιχώννυσθαι.
 τοὺς δὲ καλέμους, ἐξ ὧν ὁ καρπὸς τῆς τροφῆς γίνε-
 172ται, φασὶ σπιθαμιαίους ὄντας τὸ πάχος κατὰ τὰς
 τῆς σελήνης ἀναπληρώσεις ἀναπληροῦσθαι, καὶ πάλιν
 κατὰ τὰς ἐλαττώσεις ἀνὰ λόγον ταπεινοῦσθαι. τὸ δὲ 9
 τῶν θεομῶν πηγῶν ὕδωρ γλυκὺ καὶ ὕγιανόν ἢ
 διαφυλάττει τὴν θερμασίαν, καὶ οὐδέποτε φύχεται,
 εἰ μὴ ψυχρόν ὕδωρ ἢ οἶνος συμμίσγεται.

Ἐπτά δ' ἔτη μέναντας παρ' αὐτοῖς τοὺς περὶ 60
 τὸν Ἰαμβούλον ἐκβληθῆναι ἄκοντας, ὡς κακούργους
 καὶ πονηροὺς ἐθισμοῖς συντεθραμμένους. πάλιν οὖν
 τὸ πλοικέριον κατασκευάσαντας συναναγκασθῆναι
 τὸν χωρισμὸν ποιήσασθαι, καὶ τροφήν ἐνθεμένους
 πλεῦσαι πλέον ἢ τέτταρας μῆνας· ἐκπεσεῖν δὲ κατὰ

9 εὐωχίαις Wesseling, εὐχαῖς codices 16 σπιθαμιαίους
 Reiske, σπιθαμιαίους codices 19 θεομῶν em. D ὦν add.
 Dind. 22 παρ' αὐτοῖς μέναντος vulg. 26 ποιήσαντας D.

- 2 τὴν Ἰνδικὴν εἰς ἄμους καὶ τεναγώδεις τόπους· καὶ
 τὸν μὲν ἕτερον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ κλύδωνος διαφθα-
 ρῆναι, τὸν δὲ Ἰαμβούλον πρὸς τινα κόμην προσ-
 εντεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀναχθῆναι πρὸς τὸν
 βασιλέα εἰς πόλιν Παλίβοθρα, πολλῶν ἡμερῶν ὁδόν·
 3 ἀπέχουσαν τῆς θαλάττης. οὗτος δὲ φιλέλληνας τοῦ
 βασιλέως καὶ παιδείας ἀντεχομένου, μεγάλης αὐτὸν
 ἀποδοχῆς καταξιώσαι· τὸ δὲ τελευταῖον μετὰ τινος
 ἀσφαλείας τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Περσίδα διαλθεῖν,
 4 ὕστερον δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα διασωθῆναι. ὁ δὲ Ἰαμ-
 βούλος [οὗτος] ταῦτά τε ἀναγραφῆς ἡξίωσε καὶ περὶ
 τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν οὐκ ὀλίγα συνετάξατο τῶν
 ἀγνοουμένων παρὰ τοῖς ἄλλοις. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν
 ἀρχῇ τῆς βίβλου γεγεννημένην ἐπαγγελίαν τετελεκότας
 αὐτοῦ περιγράψομεν τήνδε τὴν βίβλον.

13

8 Παλίβοθραν F, Παλίβοθρα CD   11 οὗτος om. E
 13 παραγράφομεν II.

Διαδοῖπον συνελκόντων βιβλιοθήκης ἱστορικῆς β. subscr. D.

173 Τάδε ἐνεστὶν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Διοδώρου βιβλῶν.

Περὶ Αἰθιοπῶν τῶν ἐπὶ τῆς Αἰβύτης καὶ τῶν παρ'
αὐτοῖς ἀρχαιολογουμένων.

Περὶ τῶν χρυσίων μετάλλων τῶν ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς
3 Αἰγύπτου καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ χρυσοῦ.

Περὶ τῶν κατοικοῦντων ἰθαῶν τὴν παράλιον τὴν παρὰ
τὸν Ἀραβικὸν κόλπον καὶ καθόλου πᾶσαν τὴν παρὰ τὸν
ᾠκεανὸν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. ἐν δὲ τοῦτοις δηλοῦνται τὰ κατὰ
μέρος ἰθνηταῖα νομίμοις χρῆται καὶ παρὰ τίνας αἰτίας πολλὰ
10 παρ' αὐτοῖς ἱστορεῖται παντελῶς ἐξηλλαγμένα καὶ διὰ τὸ
παράδοξον ἀπιστοῦμένα.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Αἰβύτην ἀρχαιολογουμένων καὶ περὶ
Γοργόνων καὶ Ἀμαζονίδων καὶ Ἀρμῆνος καὶ Ἀτλαντος ἱστο-
ρουμένων.

13 Περὶ τῶν κατὰ τὴν Νύσαν μεθολογουμένων, ἐν οἷς εἰσι
καὶ περὶ Τιτάνων καὶ Λιονέων καὶ μητρὸς Θιδῶν.

4 ταῖς om. DCF   5 χρυσίων DF   15 εὐσεῖς D.

ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΤΗ.

- 1 Τῶν πρὸ ταύτης βιβλίων δυοῖν οὐσῶν ἡ μὲν
 πρώτη περιέχει τὰς κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράξεις τῶν
 ἀρχαίων βασιλέων καὶ τὰ μυθολογούμενα περὶ τῶν
 παρ' Αἰγυπτίοις θεῶν, πρὸς δὲ τούτοις περὶ τοῦ
 Νείλου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ φυομένων καρπῶν τε καὶ
 παντοδαπῶν ζώων, περὶ τε τῆς τοποθεσίας τῆς
 [οὔσης] Αἰγύπτου καὶ τῶν νομίμων τῶν παρὰ τοῖς
 2 ἑγχωρίοις καὶ τῶν δικαστηρίων, ἡ δὲ δευτέρα τὰς
 κατὰ τὴν Ἀσίαν [καὶ τὰς] ἐν τοῖς ἀρχαίοις συντελε- 10
 σθείσας πράξεις ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, ἐν αἷς ἴσθιν ἡ
 τε Σεμιράμιδος γένεσις καὶ αὐξήσις, καθ' ἣν ἔκτισε
 μὲν Βαβυλῶνα καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις, ἐστράτευσεν
 δὲ ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν μεγάλαις δυνάμεσιν· ἐξῆς δὲ
 περὶ τῶν Χαλδαίων καὶ τῆς παρ' αὐτοῖς τῶν ἁστρον 15
 παρατηρήσεως, καὶ περὶ τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν ἐν
 αὐτῇ παραδόξων, περὶ τε τῆς Σκυθῶν βασιλείας,
 καὶ περὶ Ἀμαζόνων, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν
 3 Ὑπερβορείων. ἐν δὲ ταύτῃ τὰ συνεχῇ τοῖς προειστο-
 ρημένοις προστιθέντες διέξιμεν περὶ Αἰθιοπῶν καὶ 20
 τῶν Λιβύων καὶ τῶν ὀνομαζομένων Ἀτλαντίων.

2 βιβλίων] τῆς βιβλίου D 8 οὕτως del. Bezae (c. 3, 2)
 9 τὰς] τὰ fort. 10 καὶ τὰς del. Dind. 19 προειστορημένοις
 D, προσηρημένοις F 21 Ἀτλαντίων codices, corr. Dind.

Αἰθίοπας τοίνυν ἱστοροῦσι πρῶτους ἀνθρώπων 2
 ἐπάντων γεγονέναι, καὶ τὰς ἀποδείξεις τούτων
 ἐμφανεῖς εἶναι φασιν. ὅτι μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ λυδῆς
 ἑλθόντες, ἀλλ' ἐγγυεῖς ὄντες τῆς χώρας δικαίως
 αὐτοχθόνες ὀνομάζονται, σχεδὸν παρὰ πᾶσι συμφω-
 νείσθαι· ὅτι δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν μισημβρίαν οἰκοῦντας
 πιθανόν ἐστι πρῶτους ὑπὸ τῆς γῆς ἐξωογονῆσθαι,
 προφανὲς ὑπάρχειν ἅπασιν· τῆς γὰρ περὶ τὸν ἥλιον
 θερμασίας ἀναξηραίνουσης τὴν γῆν ὑγρὰν οὖσαν ἐπὶ
 10 [δὲ] κατὰ τὴν τῶν ὄλων γένεσιν καὶ ζωογονούσης,
 εἰκὸς εἶναι τὸν ἐγγυιότατον τόπον ὄντα τοῦ ἡλίου
 πρῶτον ἐνιγκεῖν φύσεις ἐμψύχους. φασὶ δὲ παρ' 1
 αὐτοῖς πρῶτοις καταδειχθῆναι θεοὺς τιμᾶν καὶ θυ-
 σίας ἐπιτελεῖν καὶ πομπὰς καὶ πατηγύρεις καὶ τἄλλα
 12 δι' ὧν ἄνθρωποι τὸ θεῖον τιμῶσι· διὸ καὶ τὴν παρ'
 175 αὐτοῖς εὐσίβειαν διαβεβοῆσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις, καὶ δοκεῖν τὰς παρ' Αἰθίοψιν θυσίας μάλιστα
 εἶναι τῷ δαιμονίῳ κεχαρισμένας. μάρτυρα δὲ τού- 3
 των παρέχονται τὸν πρεσβύτατον σχεδὸν καὶ μάλιστα
 20 τῶν ποιητῶν θαυμαζόμενον παρ' Ἑλλήσιν· τοῦτον
 γὰρ κατὰ τὴν Ἰλιάδα παρυσάγειν τὸν τι Δία καὶ
 τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ θεοὺς ἀποδημοῦντας εἰς
 Αἰθιοπίαν πρὸς τι τὰς θυσίας τὰς ἀπονεμομένους
 αὐτοῖς κατ' ἔτος καὶ εὐωχίαν κοινὴν παρὰ τοῖς
 22 Αἰθίοψιν,

Ζεὺς γὰρ ἐς ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπίας
 χθιδὸς ἔβη μετὰ δαίτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες
 ἔποντο.

5 ἀνθρωπείας codices, corr. Wess. 8 ὑπάρχει II 10 δὲ
 deleui 24 εὐωχίαν DE παρὰ τοῖς] παρ' αὐτοῖς τοῖς DF.

4 λέγουσι δὲ καὶ τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας φανερώς
 αὐτοὺς κομιζέσθαι τὰς χάριτας, μηδέποτε δεσποτείας
 ἐπήλυδος πείραν λαβόντας· ἐξ αἰῶνος γὰρ ἐν ἑλευ-
 θερία μεμενηκέναι καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίᾳ,
 πολλῶν μὲν καὶ δυνατῶν ἱστρατευκότων ἐπ' αὐτούς,
 3 μηδενὸς δὲ τῆς ἐπιβολῆς καθικομένου. Καμβύσῃ
 μὲν γὰρ μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσαντα τὴν τε στρα-
 τιὰν ἀποβαλεῖν ἅπασαν καὶ αὐτὸν τοῖς ὅλοις κινδύ-
 νεισαι· Σεμίραμιν δέ, τῷ μεγέθει τῶν ἐπιβολῶν
 καὶ πράξεων διωνομασμένην, ἐπὶ βραχὺ τῆς Αἰθιο-
 πίας προελθοῦσαν ἀπογνῶναι τὴν ἐπὶ τὸ σύμπαν
 ἔθνος στρατιάν· τοὺς τε περὶ Ἡρακλῆα καὶ Αἰόον-
 σον ἐπιόντας ἅπασαν τὴν αἰκουμένην μόνους τοὺς
 Αἰθίοπας τοὺς ὑπὲρ Αἰγύπτου μὴ καταπολεμήσαι
 διὰ τε τὴν εὐσεβείαν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ δυσκρά-
 12 τητον τῆς ἐπιβολῆς. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους
 ἑαυτῶν ἀποίκους ἐπάσχειν, Ὀσίριδος ἡγησαμένου
 2 τῆς ἀποικίας. καθόλου γὰρ τὴν νῦν οὖσαν Αἰγυ-
 πτον λέγουσιν οὐ χώραν, ἀλλὰ θαλάσσιαν γεγονέναι
 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κόσμου σύστασιν· ὕστερον
 μέντοι τοῦ Νείλου κατὰ τὰς ἀναβάσεις τὴν ἐκ τῆς
 Αἰθιοπίας ἰλὸν καταφέροντος ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον
 προσχωσθῆναι. ὅτι δ' ἐστὶν αὐτῶν ἡ χώρα πᾶσα
 ποταμόχωστος ἐναργεστάτην ἔχει ἀπόδειξιν τὴν
 3 γινομένην κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου· καθ' ἑκα-
 20 στον γὰρ ἔτος αἰὲ νείας ἰλὸς ἀθροιζομένης πρὸς τὰ
 στόματα τοῦ ποταμοῦ καθορᾶται τὸ μὲν πέλαγος
 ἐξωθούμενον τοῖς προσχώμασιν, ἡ δὲ χώρα τὴν
 αὐξήσιν λαμβάνουσα. τὰ δὲ πλείστα τῶν νορίμων

τοῖς Αἰγυπτίοις ὑπάρχειν Αἰθιοπικά, τηρουμένης
 τῆς παλαιᾶς συνηθείας παρὰ τοῖς ἀποικισθεῖσι. τὸ 4
 τε γὰρ τοὺς βασιλεῖς θεοὺς νομίζειν καὶ τὸ περὶ
 τὰς ταφὰς μάλιστα σπουδάζειν καὶ πολλὰ τοιαῦθ'
 5 ἕτερα πρόκειται Αἰθιοπῶν ὑπάρχειν ἐπιτηδεύματα,
 τὰς τε τῶν ἀγαλμάτων ἰδέας καὶ τοὺς τῶν γραμ-
 176 μάτων τύπους Αἰθιοπικοὺς ὑπάρχειν· διττῶν γάρ 6
 Αἰγυπτίοις ὄντων γραμμάτων, τὰ μὲν δημόδι προσ-
 κροευόμενα πάντα μανθάνειν, τὰ δ' ἱερὰ καλού-
 10 μενα παρὰ μὲν τοῖς Αἰγυπτίοις μόνους γινώσκειν
 τοὺς ἱερεῖς παρὰ τῶν πατέρων ἐν ἀπορρήτοις μαν-
 θάνοντας, παρὰ δὲ τοῖς Αἰθίοσιν ἅπαντας τοῦτοις
 χρῆσθαι τοῖς τύποις. τὰ τε συστήματα τῶν ἱερῶν 6
 παραπλησίαν ἔχειν τάξιν πρὸς ἀμφοτέροις τοῖς ἔθνεσι·
 13 καθαρῶν γὰρ ἅπαντας τοὺς περὶ τὴν τῶν θεῶν
 θεραπείαν ὄντας, ὁμοίως ἐξυσημένους καὶ τὰς στολὰς
 τὰς αὐτὰς ἔχοντας καὶ τὸν τοῦ σκήπτρου τύπον
 ἀρστροειδῆ καθεστῶτα, ὃν ἔχοντας τοὺς βασιλεῖς
 χρῆσθαι πύλοις μικροῖς ἐπὶ τοῦ πέρατος ὀμφαλὸν
 16 ἔχουσι καὶ περισπειραμένοις ὄφεισιν, οὗς καλοῦσιν
 ἀσπίδες· τοῦτο δὲ τὸ παράσημον ἔοικε συνεμφαίνειν
 ὅτι τοὺς ἐπιθίσθαι τολμήσαντας τῷ βασιλεῖ συμβή-
 σεται θανατηφόροις περιπείσειν δῆγμασι. πολλὰ δὲ 7
 καὶ ἕλλα λέγουσι περὶ τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος καὶ
 22 τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἀποικίας, περὶ ὧν οὐδὲν κατ-
 ερίγει γράφειν.

Περὶ δὲ τῶν Αἰθιοπικῶν γραμμάτων τῶν παρ' 4
 Αἰγυπτίοις καλουμένων ἱερογλυφικῶν ῥητέον, ἵνα

7 διττῶν Stroth, ἰδίαν codices
 28 ἱερογλυφικῶν om. D.

22 τολμήσαντας D

μηδὲν παρλείπωμεν τῶν ἀρχαιολογουμένων. συμβέ-
 βηκε τοίνυν τοὺς μὲν τύπους ὑπάρχειν αὐτῶν ὁμοίους
 ζῷοις παντοδαποῖς καὶ ἐκρωτηρίοις ἀνθρώπων, ἔτι
 δ' ὀργάνοις, καὶ μάλιστα τεκτονικοῖς· οὐ γὰρ ἐκ
 τῆς τῶν συλλαβῶν συνθέσεως ἡ γραμματικὴ παρ'
 αὐτοῖς τὸν ὑποκείμενον λόγον ἀποδίδωσιν, ἀλλ'
 2 ἐξ ἐμφάσεως τῶν μεταγραφομένων καὶ μεταφορῶς
 3 μνήμῃ συνεθλημένης. γράφουσι γὰρ ἰέρακα καὶ
 κροκόδειλον, ἔτι δ' ὕφιν καὶ τῶν ἐκ τοῦ σώματος
 τῶν ἀνθρώπων ὀφθαλμὸν καὶ χεῖρα καὶ πρόσωπον
 καὶ ἕτερα τοιαῦτα. ὁ μὲν οὖν ἰέραξ αὐτοῖς σημαίνει
 πάντα τὰ ὀξείως γινόμενα, διὰ τὸ τὸ ζῶον τοῦτο
 τῶν πτηνῶν σχεδὸν ὑπάρχειν ὀξύτατον. μεταφέρεται
 τε ὁ λόγος ταῖς οἰκείαις μεταφοραῖς εἰς πάντα τὰ
 ὀξεῖα καὶ τὰ τούτοις οἰκεῖα παραπλησίως τοῖς εἰρη-
 3 μένοισι. ὁ δὲ κροκόδειλος σημαντικῶς ἴσται πάσης
 κακίας, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς δίκης τηρητῆς καὶ παντὸς
 τοῦ σώματος φύλαξ. τῶν δ' ἐκρωτηρίων ἡ μὲν
 δεξιὰ τοὺς δακτύλους ἐκτεταμένους ἔχουσα σημαίνει
 βίον πορισμόν, ἡ δ' εὐώνυμος συνεγγμῖνῃ τήρησιν
 4 καὶ φυλακὴν χρημάτων. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ
 τῶν ἑλλων τύπων τῶν ἐκ τοῦ σώματος καὶ τῶν
 ὀργανικῶν καὶ τῶν ἑλλων ἀπάντων· ταῖς γὰρ ἐν
 ἑκάστοις ἐνούσαις ἐμφάσεσι συνακολουθοῦντες, καὶ
 μελέτῃ πολυχρονίῳ καὶ μνήμῃ γυμνάζοντες τὰς
 5 ψυχὰς, ἑκτικῶς ἕκαστα τῶν γεγραμμένων ἀναγινώ-
 σκουσι.

5 Τῶν δὲ παρ' Αἰθίοφι νομίμων οὐκ ὀλίγα δοκεῖ

1 παρλείπωμεν vulg. 2 τῶν Hertlein, τὸς libri 12
 τὰ am. CE τὸ τὸ] τὸ vulg. 19 ἔχουσα ἐκτεταμένους D.

πολὺ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διαφέρειν, καὶ μάλιστα
 τὰ περὶ τὴν αἵρεσιν τῶν βασιλείων. οἱ μὲν γὰρ
 ἱερεῖς ἐξ αὐτῶν τοὺς ἀρίστους προκρίνουσιν, ἐκ δὲ
 τῶν καταλεχθέντων, ὃν ἂν ὁ θεὸς κωμᾶζον κατὰ
 5 τινα συνήθειαν περιφερόμενος λάβῃ, τοῦτον τὸ
 πλῆθος αἵρεται βασιλεία· εὐθύς δὲ καὶ προσκυνεῖ
 καὶ τιμῆ καθάπερ θεόν, ὥς ὑπὸ τῆς τοῦ δαιμονίου
 προνοίας ἐγκειρισμένης αὐτῷ τῆς ἀρχῆς. ὁ δ' 2
 αἰρεθεὶς δικαίῃ τε χρήται τῇ τεταγμένῃ κατὰ τοὺς
 νόμους καὶ τὰλλα πράττει κατὰ τὸ πατριον ἔθος,
 οὔτ' εὐεργεσίαν οὔτε τιμωρίαν ἀπονέμων οὐδενὶ
 παρὰ τὸ δεδογμένον ἐξ ἀρχῆς παρ' αὐτοῖς νόμιμον.
 ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστὶ μηδένα τῶν ὑποτεταγμένων
 θανάτῳ περιβάλλειν, μηδ' ἂν καταδικασθεὶς ἐπὶ
 15 θανάτῳ τις φανῇ τιμωρίας ἄξιος, ἀλλὰ πείπειν τῶν
 ὑπηγετῶν τινα σημεῖον ἔχοντα θανάτου πρὸς τὸν
 παρανενομηκότα· οὗτος δ' ἰδὼν τὸ σύσσημον, καὶ
 παρασχῆμα εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἀπὸ τῶν, ἑαυτὸν ἐκ
 τοῦ ζῆν μεθίστησι. φεύγειν δ' ἐκ τῆς ἰδίας χώρας
 20 εἰς τὴν ὁμορον καὶ τῇ μεταστάσει τῆς πατρίδος λύειν
 τὴν τιμωρίαν, καθάπερ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν, οὐδαμῶς
 συγκιχώρηται. διὸ καὶ φασὶ τινα, τοῦ θανατηφόρου 3
 σημείου πρὸς αὐτὸν ἀποσταλέντος ὑπὸ τοῦ βασι-
 λείως, ἐπιβαλίσθαι μὲν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας φεύγειν,
 25 εἰσαθρομένης δὲ τῆς μητρὸς καὶ τῇ ζώνῃ τὸν τρέχη-
 λον αὐτοῦ σφιγγούσης, ταύτῃ μηδὲ καθ' ἓνα τρόπον
 τολμῆσαι προσινεργεῖν τὰς χεῖρας, αὐτὸν δ' ἀγχο-
 μενον καρτερεῖσθαι μέχρι τῆς τελευτῆς, ἵνα μὴ τοῖς

2 τὰ om. vulg. 5 περιφερόμενος del. Reiske 15
 πείπει CD 19 δ' ἐκ] δὲ libri 22 σημεῖον del. Eichst.

- ὁ συγγενέσιν ὀνειδὴ καταλίπη μείζω. πάντων δ' ἴσθι
 παρεδοξότατον τὸ γινόμενον περὶ τὴν τελευταίαν τῶν
 βασιλείων. κατὰ γὰρ τὴν Μιρόνην οἱ περὶ τὰς τῶν
 θεῶν θεραπείας τε καὶ τιμὰς διατρίβοντες ἱερεῖς,
 μεγίστην καὶ κυριωτάτην τάξιν ἔχοντες, ἐπαίδαν
 ἐπὶ νοῦν αὐτοῖς ἔλθῃ, πέμπουσιν ἄγγελον πρὸς τὸν
 2 βασιλέα, κελεύοντες ἀποθνήσκειν. τοὺς γὰρ θεοὺς
 αὐτοῖς ταῦτα κεχορηματικῆναι, καὶ δεῖν τὸ πρόσταγμα
 τῶν ἐθανάτων ὑπὸ θνητῆς φύσεως μηδαμῶς παρ-
 οραθῆναι. καὶ ἑτέροισι δ' ἐπιφθέγγονται λόγους,¹⁰
 οἷους ἂν ἐπλὴ διανοία προσδεξάιτο φύσει ἀρχαία
 μὲν καὶ δυσεξαλείπτῳ συνηθείᾳ συντεθραμμένη,
 λόγον δ' οὐκ ἔχονσα τὸν ἐναντιωσόμενον τοῖς οὐκ
 3 ἀναγκαίως προστάττομένοις. κατὰ μὲν οὖν τοὺς
 ἐπάνω χρόνους ὑπῆκουον οἱ βασιλεῖς τοῖς ἱερεῦσιν,¹²
 οὐχ ὅπλοισι οὐδὲ βίᾳ κρατηθέντες, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς¹⁷⁸
 τῆς δεισιδαιμονίας τοὺς λογισμοὺς κατισχυόμενοι·
 κατὰ δὲ τὸν δευτέρον Πτολεμαῖον ὁ βασιλεὺς τῶν
 Αἰθιοπῶν Ἐργαμένης, μετασχηκῶς Ἑλληνικῆς ἐγω-
 γῆς καὶ φιλοσοφίης, πρῶτος ἐθάρορσεν καταφρο-²¹
 4 νῆσαι τοῦ προστάγματος. λαβὼν γὰρ φρόνημα τῆς
 βασιλείας ἄξιον παρῆλθε μετὰ [τῶν] στρατιωτῶν
 εἰς τὸ ἕβατον, οὗ συνέβηεν εἶναι τὸν χρόνον
 ναὸν τῶν Αἰθιοπῶν, καὶ τοὺς μὲν ἱερεῖς ἀπίσταντο,
 τὸ δὲ ἔθος τοῦτο καταλύσας διαφθώσατο πρὸς τὴν²²
 5 αὐτοῦ προαίρεσιν.
- 7 Τὸ δὲ περὶ τοὺς φίλους τοῦ βασιλέως νόμιμον,
 καίπερ ὃν παρεδόξον, διαμείνεν ἑκαδεν ἕως τῶν

11 ἄν add. Dind. 20 φιλοσοφίας fort. 21 πράγμα-
 τας vulg. 22 τῶν om. D 24 ἱερεῖς] ἅπαντας add. CE.

καθ' ἡμῶς χρόνων. ἔθος γὰρ ὑπάρχειν λέγουσι τοῖς
 Αἰθίοφιν, ἐπὶν ὁ βασιλεὺς μέρος τι τοῦ σώματος
 πηρωθῇ δι' ἡνδητοτοῦν αἰτίαν, ἅπαντας τοὺς συν-
 ἡθεις συναποβάλλειν τοῦτο κατὰ προαίρεσιν· αἰσχρὸν
 5 γὰρ ὑπολαμβάνειν τοῦ βασιλέως πεπηρωμένου τὸ
 σκῆλος ἁρτίποδας εἶναι τοὺς φίλους, καὶ μὴ πάντας
 ἐν ταῖς ἐξόδοις συνίπτεσθαι χωλοὺς ὁμοίως· ἔτιπον 2
 γὰρ εἶναι τὸ συμπερθεῖν μὲν καὶ [τὸ] συλλυπεῖσθαι
 καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀγαθῶν ἀπάντων τε καὶ
 10 κακῶν κοινωνεῖν τὴν βεβαίαν φιλίαν, τῆς δ' εἰς τὸ
 σῶμα λήπης ἄμοιρον γίνεσθαι. φασὶ δὲ εὐνηθεῖς
 εἶναι καὶ τὸ συντελευτῶν ἔκουσίως τοὺς ἐταίρους
 τοῖς βασιλεῦσι, καὶ τοῦτον εἶναι τὸν θάνατον ἐν-
 δοξον καὶ φιλίας ἀληθινῆς μάρτυρα. διόπερ μὴ 3
 15 ῥαδίως ἐπιβουλήν γίνεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθίοφιν κατὰ
 τοῦ βασιλέως, ὥς ἂν τῶν φίλων ἀπάντων ἐπ' ἴσης
 προνοουμένων τῆς τ' ἐκείνου καὶ τῆς ἰδίας ἀσφα-
 λείας. ταῦτα μὲν οὖν τὰ νόμιμα παρὰ τοῖς Αἰθίο-
 φιν ἔστι τοῖς τὴν μητρόπολιν αὐτῶν οἰκοῦσι καὶ
 20 νιμομένοις τὴν τε νῆσον τὴν Μερόην καὶ τὴν χώραν
 τὴν πλησίον Αἰγύπτου.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη τῶν Αἰθιοπῶν πεμπληθῆ, 8
 τὰ μὲν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὴν παραποτάμιον
 τοῦ Νείλου κατοικοῦντα καὶ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ
 2 νήσους, τὰ δὲ τὴν ὁμορον τῆς Ἀραβίας νιμομένα,
 τὰ δ' ἐν τοῖς μεσογείοις τῆς Αἰθύης καθιδρυμένα. οἱ 3
 πλεῖστοι δὲ τούτων καὶ μάλιστα οἱ παρὰ τὸν ποταμὸν

8 τὸ del. Dind. 9 ἀπάντων ἀγαθῶν Hertlein 10
 βέβαιον D 15 κατὰ τῶν φίλων ὥς ἂν τοῦ βασιλέως καὶ
 τῶν φίλων ἀπάντων codices, corr. Eichstädt.

οικοδομῶντες ταῖς μὲν χρόαις εἰσὶ μέλανες, ταῖς δὲ
 ἰδίαῖς σιμαί, τοῖς δὲ τριχώμασιν οὐλοὶ. καὶ ταῖς μὲν
 ψυχαῖς παντελῶς ὑπάρχουσιν ἔγριοι καὶ τὸ θηριώ-
 δεα ἑμφαίνοντες, οὐχ οὕτω δὲ τοῖς θυμοῖς ὥς τοῖς
 ἐπιτηδεύμασιν· αὐχμηροὶ γάρ ὄντες τοῖς ὄλοις
 σώμασι τοὺς μὲν ὑνυχας ἐπὶ πολὺ παρηγμένους
 ἔχουσι τοῖς θηρίοις παραπλησίως, τῆς δὲ πρὸς ἀλλή-
 λους φιλανθρωπίας πλείστον ὅσον ἀφιστήκασιν καὶ
 τὴν μὲν φωνὴν ὀξεῖαν προβάλλοντες, τῶν δὲ παρὰ
 τοῖς ἑλλοις ἐπιτηδευομένων εἰς βίον ἡμερον οὐδ'
 ὄτιον ἔχοντες, μεγάλην ποιῶσι πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς
 εἴθῃ τὴν διαφορὰν. καθοπλίζονται δ' αὐτῶν οἱ μὲν ἰν
 ἀσπίσιν ὠμοβοῦναις καὶ μικροῖς δορασιν, οἱ δὲ
 ἄκοντίοις ἀναγκύλοις, ἐνίοτε δὲ ξυλίνοις τόξοις
 τετραπύχαιςιν, οἷς τοξενόουσι μὲν τῷ ποδὶ προσβαί-
 νοντες, ἀναλωθέντων δὲ τῶν οἰστών σκυτάλαις
 ξυλίναις διαγωνίζονται. καθοπλίζουσι δὲ καὶ τὰς
 γυναῖκας, ὀρίζοντες αὐταῖς τεταγμένην ἡλικίαν, ὃν
 ταῖς πλείσταῖς νόμιμόν ἴσθι χαλκοῦν κρῖον φέρειν
 ἐν τῷ χεῖλει τοῦ στόματος. ἴσθητι δὲ τινες μὲν
 αὐτῶν ἐπὶ πλῶς οὐ χρώνται, γυμνήτα βίον ἔχοντες δι'
 αἰῶνος καὶ πρὸς μόνον τὰ κέρματα ποριζόμενοι βοή-
 θειαν αὐτουργὸν ἐκ τοῦ παραπισόντος· τινὲς δὲ τῶν
 προβέτων τὰς οὐρὰς ἀποκόπτοντες ἐκ τῶν βασιθευ
 καλύπτουσι διὰ τούτων τὰ ἰσχία, καθάπερ αἰδῶ
 ταύτην προβαλλόμενοι· ἐνιοὶ δὲ χρώνται ταῖς δοραῖς
 τῶν κτηνῶν, εἰσὶ δ' οἱ περιζώμασι μέχρι μέσου τοῦ

(1 ἐνίοτε) ἐνιοὶ Dind. 17 ξυλίνοις D 21 δι' αἰῶνος
 ἔχοντες vulg. 27 μέσον libri, corr. Dind.

σώμα καλύπτουσιν, ἐκ τῶν τριχῶν πλέκοντες, ὥς
 ἂν τῶν παρ' αὐτοῖς προβάτων ὄντων μὴ φερόντων
 εἶρα διὰ τὴν ιδιότητα τῆς χώρας. τροφῇ δὲ χρῶν- 6
 ται τινὲς μὲν λαμβάνοντες τὸν γεννώμενον ἐν τοῖς
 ὕδασι καρπὸν, ὃς αὐτοφυῆς ἀνατέλλει περὶ τὴν
 λίμνας καὶ τοὺς ἐλώδεις τόπους, τινὲς δὲ τῆς ἀπα-
 λωτάτης ὕλης τοὺς ἀκρεμόνους περικλῶντες, οἷς καὶ
 τὰ σώματα σκιαζόντες περὶ τὰς μεσημβρίας κατα-
 νύχουσιν, ἔνιοι δὲ σπαίροντες σῆσαμον καὶ λωτόν,
 10 εἰσὶ δ' οἱ ταῖς ῥίζαις τῶν καυλῶν ταῖς ἀπαλωτά-
 ταις διατρεφόμενοι. οὐκ ὀλίγοι δ' αὐτῶν καὶ ταῖς
 τοξείαις ἐνηθληχότες τῶν πτηνῶν εὐστόχος πολλοὶ
 τοξεύουσι, δι' ὧν τὴν τῆς φύσεως ἑνδειαν ἀναπλη-
 ροῦσιν· οἱ πλείστοι δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν βοσκημάτων
 15 κρέασι καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ τὸν πάντα βίον διαζῶσι.

Περὶ δὲ θητῶν οἱ μὲν ἀνώτερον Μερῆς οἶκον 9
 τὴν ἐννοίαν ἔχουσι διττάς. ὑπολαμβάνουσι γὰρ τοὺς
 μὲν αὐτῶν αἰώνιον ἔχειν καὶ ἀφθαρτον τὴν φύσιν,
 οἷον ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον,
 20 τοὺς δὲ νομίζουσι θνητῆς φύσεως κεκοινωνηκέναι
 καὶ δι' ἀρετὴν καὶ κοινὴν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαν
 τιτανχέναι τιμῶν ἀθανάτων· τὴν τι γὰρ Ἴσων καὶ 2
 τὸν Πᾶνα, πρὸς δὲ τούτοις Ἡρακλῆα καὶ Δία
 σέβονται, μάλιστα νομίζοντες ὑπὸ τούτων εὐηργι-
 25 τῆσθαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. ὀλίγοι δὲ τῶν
 Αἰθιοπῶν καθόλου θεοὺς οὐ νομίζουσιν εἶναι· διὸ
 καὶ τὸν ἥλιον ὡς πολεμιώτατον ὄντα κατὰ τὰς ἀνα-
 τολάς βλασφημῆσαντες φεύγουσι πρὸς τοὺς ἐλώδεις

- 3 τῶν τόπων. παρηλλαγμένοις δ' ἔθουσι χρῶνται καὶ
 περὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς τελευτῶντας· οἱ μὲν γὰρ
 εἰς τὸν ποταμὸν βάλλοντες ἀφίσταν, ἀρίστην ἡγοῦ-
 μνοι ταφὴν ταύτην, οἱ δὲ περιχέαντες ὕλον ἐν
 ταῖς οἰκίαις φυλάττοντες νομίζουσι δεῖν μῆτε τῶν
 τελευτῶντων ἀγνοεῖσθαι τὰς ὕψεις τοῖς συγγενέσι
 μὴτ' ἐπιλανθάνεσθαι τοὺς προσήκοντας τῷ γένει
 τῶν προσφκειωμένων, ἔνιοι δ' εἰς ὁστροκίνους σοφοὺς
 ἐμβάλλοντες κατορύττουσι κύκλῳ τῶν ἱερῶν, καὶ 180
 τὸν ἐπὶ τούτοις γινόμενον ὄραον μέγιστον ἡγοῦν-
 4 ται. τὰς δὲ βασιλείας ἐγχειρίζουσιν οἱ μὲν τοῖς εὐ-
 πρεπεστάτοις, τύχης ἡγούμενοι δῶρα ἀμφοτέρω, τὴν
 τε μοναρχίαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν, οἱ δὲ τοῖς ἐπι-
 μελεστάτοις κτηνοτρόφοις παραδιδόασιν τὴν ἀρχήν,
 ὥς μόνους ἀρίστα τῶν ὑποτιταγμένων φροντισθῶν- 15
 τας, ἔνιοι δὲ τοῖς πλουσιωτάτοις τοῦτο τὸ τίμιον
 ἀπονέμουσιν, ἡγούμενοι μόνους αὐτοὺς ἐπικουρεῖν
 τοῖς ὄχλοις δύνασθαι διὰ τὴν ἐτοιμότητα τῆς εὐπο-
 ρίας, εἰσὶ δ' οἱ τοὺς ἀνδρείας διαφέροντας αἰροῦν-
 ται βασιλεῖς, κρίνοντας τοὺς ἐν πολέμῳ πλείστον 20
 δυναμένους ἀξίους εἶναι μόνους τυγχάνειν τῶν
 πρωτείων.
- 10 Τῆς δὲ παρὰ τὸν Νεῖλον χώρας τῆς ἐν τῇ Αἰ-
 βόῃ κειμένης ἐστὶ τι μέρος τῷ κάλλει διαφέρον·
 τροφὰς τε γὰρ φέρει θαψιλῆς καὶ ποικίλας, καὶ 25
 πρὸς τὰς τῶν καυμάτων ὑπερβολὰς ἔχει βοηθείας
 εὐθέτους τὰς ἐν τοῖς ἔλεσι καταφυγὰς· διὸ καὶ περι-
 μάχητος οὗτος ὁ τόπος γίνεται τοῖς τε Αἰβυαῖ καὶ

τοῖς Αἰθίοσι, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ αὐτοῦ πο-
 λιμοῦντες διατιλοῦσι. φοιτᾷ δ' εἰς αὐτὸν καὶ πλῆ- 2
 θος ἐλεφάντων ἐκ τῆς ἐνὶ χώρας, ὥς μὲν ἐνιοὶ
 λέγουσι, διὰ τὴν θαψίλειαν καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς
 5 νομῆς· ἔλη γὰρ θαυμαστὰ παριζεῖται τοῖς χεί-
 λεσι τοῦ ποταμοῦ, πολλῆς καὶ παντοίας ἐν αὐτοῖς
 φρομένης τροφῆς. διόπερ ὅτιαν γεύσωνται τοῦ θρύου 3
 καὶ τοῦ καλάμου, διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς τροφῆς
 μένει καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων δίαιταν καταφθείρει·
 10 δι' ἣν αἰτίαν καταναγκάζονται φεύγειν [εἰς] τοὺς
 τοὺς τόπους, ὅντες νομάδες καὶ σκηρῖται, τὸ σύνολον
 τῷ συμφέροντι τὰς πατρίδας ὀρίζοντες. οὐ δ' ἀγέλαι 4
 τῶν εἰρημένων θηρίων τὴν μεσόγειον χώραν ἐκλεί-
 πονσι διὰ σπάνιν τροφῆς, ὅτε συντόμως τῶν φρομέ-
 15 των ἐν τῇ γῇ πάντων ἀναινομένων· διὰ γὰρ τὴν
 τοῦ καύματος ὑπερβολὴν καὶ τὴν λειψυδρίαν τῶν
 πηγῶν καὶ ποταμίων ὑδάτων σκληρὰς καὶ σπανίους
 συμβαίνει γίνεσθαι τὰς τροφάς. ὥς δέ τινες φασιν, 5
 ὅπως θαυμαστοὶ γίνονται τὸ τε μέγεθος καὶ τὸ
 20 πλῆθος κατὰ τὴν θηριώδη καλουμένην χώραν· οὗτοι
 δὲ περὶ τὰς συστάσεις τῶν ὑδάτων ἐπιτιθενται
 τοῖς ἐλέφασιν, καὶ τραπέντες εἰς ἄλκην περιπλέκον-
 ται ταῖς σπείραις εἰς τὰ σκέλη, καὶ πύρας ἕως τοῦ-
 25 του συνέχονσι βιαζόμενοι καὶ σφίγγοντες τοῖς δε-
 181 βέροισι. ἔπειτ' ἀθροίζόμενοι τὸ πᾶν σαρκοφαγοῦσι,
 ὁρδῶς ἐπικρατοῦντες διὰ τὴν δυσκινήσιαν τοῦ ζώου.
 ἀπολειπομένου δ' ἀπορήματος, διὰ τίν' αἰτίαν οὐ 6

9 διαφθείρει D

10 ἀναγκάζονται C

εἰς δολοῖν

25 ἀπολειπομένου G, ἀπολειπόμενοι cet.

συνέπονται τοῖς ἐλέφασιν εἰς τὴν προειρημένην
 παραποιεμίαν διώκοντες τὰς συνήθεις τροφάς, φασὶ
 τοὺς τηλικούτους ὄφεις τὴν μὲν ἐπίπεδον τῆς χώ-
 ρας φεύγειν, περὶ δὲ τὴν ὑψώριαν ἐν ταῖς φάραξι
 ταῖς εἰς τὸ μῆκος ἀνηκούσαις καὶ τοῖς σπηλαίοις τοῖς
 τὸ βάθος ἔχουσι συνεχῶς ἐκταλίσσονται· διόπερ τοὺς
 συμφέροντας καὶ συνήθεις τόπους μηδεμῶς ἐκλεί-
 πειν, αὐτοδιδάκτου πρὸς τὰ τοιαῦτα τῆς φύσεως
 οὐδης ἅπασιν τοῖς ζῴοις. περὶ μὲν οὖν Αἰθιοπῶν
 καὶ τῆς χώρας αὐτῶν τοσαῦτα λέγομεν.

- 11 Περὶ δὲ τῶν συγγραφῶν ἡμῖν διοριστίον, ὅτι
 πολλοὶ συγγεγράφασι περὶ τε τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς
 Αἰθιοπίας, ὧν οἱ μὲν ψευδεὶς φήμῃ πεπιστευκότες,
 οἱ δὲ παρ' ἱαντῶν πολλὰ τῆς ψευδαγωγίας ἐνεκα
 2 πεπληκότες, δικαίως ἂν ἀπιστοῖντο. Ἀγαθαρχίδης
 μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν περὶ
 τὴν Ἀσίαν, καὶ ὁ τὰς γεωγραφίας συνταξάμενος
 Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος κατὰ τὴν ὀγδόην βίβλον,
 καὶ τινες ἕτεροι τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κατοικούντων,
 ἱστορηκότες τὰ πλείστα τῶν προειρημένων ἐν πᾶσι
 3 σχεδὸν ἐπιτυγχάνουσι. καὶ γὰρ ἡμεῖς καθ' ὃν και-
 ρὸν παρεβάλαμεν εἰς Αἴγυπτον, πολλοῖς μὲν τῶν
 ἱερέων ἐνετύχομεν, οὐκ ὀλίγοις δὲ καὶ πρεσβευταῖς
 ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας παροῦσιν εἰς λόγους ἀφικόμεθα·
 παρ' ὧν ἀκριβὲς ἕκαστα πυθόμενοι, καὶ τοὺς λό-
 4 γους τῶν ἱστορικῶν ἐξελέξαμεν, τοῖς μάλιστα συμ-
 φωνοῦσιν ἀκόλουθον τὴν ἀνγραφὴν πεποιήμεθα.
- 4 Περὶ μὲν οὖν Αἰθιοπῶν τῶν πρὸς τῇ εὐσίαι

2 φασὶ Reiske, φασὶ δὲ codices 3 εἰς add. West.
 12 τε om. vulg.

κατοικοῦντων ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθείαι, περὶ δὲ
τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν
κειμένων ἐν μέρει διέξιμιν. δοκεῖ δ' ἡμῖν ἐρμώ-
τιν προδιελθεῖν περὶ τῆς τοῦ χρυσοῦ κατασκευῆς
τῆς ἐν τοῖτοις τοῖς τόποις γινομένης.

Περὶ γὰρ τὰς ἰσχυτάς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς 12
ὁμορουσῆς Ἀραβίας τε καὶ Αἰθιοπίας τόπος ἐστὶν
ἔχων μέταλλα πολλὰ καὶ μεγάλα χρυσοῦ, συνεγα-
μένου πολλοῦ πολλῇ κακοπαθείᾳ τε καὶ δαπάνῃ.
11 τῆς γὰρ γῆς μελαίνης οὐσῆς τῇ φύσει καὶ διαφύ-
κῃ φλέβας ἔχουσας μαρμαῖρον τῇ λευκότητι διαφε-
ρούσας καὶ πάσας τὰς περιλαμβανόμενας φύσεις ἐπαρ-
βαλλούσας τῇ λαμπρότητι, οἱ προσεδρεύοντες τοῖς
μεταλλικοῖς ἔργοις τῷ πλήθει τῶν ἐργαζομένων
12 κατασκευάζουσι τὸν χρυσόν. οἱ γὰρ βασιλεῖς τῆς 2
Αἰγύπτου τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ καταδικασθέντας καὶ
τοὺς κατὰ πόλεμον αἰχμαλωτισθέντας, ἐπὶ δὲ τοὺς
ἀδίκους διαβολαῖς περιπεσόντας καὶ διὰ θυμὸν εἰς
φυλακὰς παραδεδωμένους, ποτὲ μὲν αὐτούς, ποτὲ δὲ
20 καὶ μετὰ πάσης συγγενείας ἀθροίσαντες παραδιδύασι
πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ μεταλλείαν, ἅμα μὲν τιμω-
ρίαν λαμβάνοντες παρὰ τῶν καταγνωσθέντων, ἅμα
δὲ διὰ τῶν ἐργαζομένων μεγάλας προσόδους λαμ-
βάνοντες. οἱ δὲ παραδοθέντες, πολλοὶ μὲν τῷ πλή- 3
13 θος ὄντες, πάντες δὲ πίδαις δεδεδιμένοι, προσκαρ-
τεροῦσι τοῖς ἔργοις συνεχῶς καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ
δι' ὅλης τῆς νυκτός, ἀνάπνυσιν μὲν οὐδεμίαν λαμ-

9 πολλοῦ] πολλοῖς C, del. Rhod. 12 ἐπαρβαλλούσας
CDF 13 προσεδρεύοντες CD 19 παραδιδόμενοι CDF
20 πάσης] τῆς add. Hertlein

βάνοντες, θρασυοῦ δὲ παντός φιλοτίμως εἰσρόμε-
 νοι· φυλακαὶ γὰρ ἐκ στρατιωτῶν βαρβάρων καὶ
 ταῖς διαλέκτοις διαφόροις χρωμένων ἐφιστήκασιν,
 ὥστε μηδένα δύνασθαι δεῖ ὁμιλίας ἢ φιλανθρώπου
 τιμὴς ἐντεύξεως φθελραὶ τινὰ τῶν ἐπιστατούντων.
 4 τῆς δὲ τὸν χρυσὸν ἐχούσης γῆς τὴν μὲν σκληροτά-
 την πυρὶ πολλῶ καύσαντες καὶ ποιήσαντες χυρὴν
 προσέγουσι τὴν διὰ τῶν χειρῶν καταργασίαν· τὴν
 δὲ ἀνειμένην πέτραν καὶ μετρίῳ πόρῳ δυναμένην
 ὑπείκειν λατομικῶ σιδηρῷ καταπονοῦσι μυριάδες
 5 ἀκληροῦντων ἀνθρώπων. καὶ τῆς μὲν ὅλης προ-
 γματείας ὁ τὸν λίθον διακρίνων τεχνίτης καθηγείται
 καὶ τοῖς ἐργαζομένοις ὑποδείκνυσιν· τῶν δὲ πρὸς
 τὴν ἀνυχίαν ταύτην ἀποδειχθέντων οἱ μὲν σώματος
 δόμῃ διαφέροντες τυπίσι σιδηραῖς τὴν μαρμαρίζου-
 6 σιν πέτραν κόπτουσιν, οὐ τέχνην τοῖς ἐργοῖς, ἀλλὰ
 βίαν προσέγοντες, ὑπανάμους δὲ διακόπτοντες, οὐκ
 ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ὥς ἂν ἡ διάφυσις ἢ τῆς ἐπο-
 7 στιλβούσης πέτρας. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τὰς ἐν ταῖς
 διώρουξιν καμπὰς καὶ σκολιότητας ἐν σκότει διατρέ-
 8 βοντες λύχνους ἐπὶ τῶν ματώπων πεπραγματευμένους
 περιφέρουσι· πολλαχῶς δὲ πρὸς τὰς τῆς πέτρας ἰδιώ-
 τητας μετασχηματίζοντες τὰ σώματα καταβάλλουσιν
 εἰς ἰδαφος τὰ λατομούμενα θραύματα· καὶ τοῦτο
 ἀδιαλείπτως ἐνεργοῦσι πρὸς ἐπιστάτου βαρύντητα καὶ
 13 πλῆγάν. οἱ δὲ ἀνηβοὶ παῖδες εἰσδύόμενοι διὰ τῶν
 ὑπονόμων εἰς τὰ κεκοιλωμένα τῆς πέτρας ἀναβάλ-
 λουσιν ἐπιπόνως τὴν ῥιπτομένην κατὰ μικρὸν

3 διαφόρως libri, corr. Dind. 20 καὶ σκολιότητας
 om. M; cf. Agatharch. apud Photium 25 (ed. C. Müller).

πέτραι καὶ πρὸς τὸν ἐκτὸς τοῦ στομίου τόπον εἰς
 ὑπαιθρον ἀποκομίζουσιν. οἱ δ' ὑπὲρ ἑτη τριάκοντα
 παρὰ τούτων λαμβάνοντες ὠρισμένον μέτρον τοῦ
 λατομήματος ἐν ὄλμοις λιθίνοις τύπτουσι σιδηροῖς
 ἑπέροις, ἕχρι ἂν ὁρόβου τὸ μέγεθος κατεργάσωνται.
 183 παρὰ δὲ τούτων τὸν ὁροβίτην λίθον αἱ γυναῖκες καὶ 2
 οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἀνδρῶν ἐκδέχονται, καὶ μύλαν
 ἐξῆς πλειόνων ὀντων ἐπὶ τούτους ἐπιβάλλουσι, καὶ
 παραστάντες ἀνὰ τρεῖς ἢ δύο πρὸς τὴν κόπην ἀλλή-
 10 θουσιν, ἕως ἂν εἰς σεμιδάλεως τρόπον τὸ δοθὲν
 μέτρον κατεργάσωνται. προσούσης δ' ἡπασιν ἀθε-
 ραπενσίας σώματος καὶ τῆς τὴν αἰδῶ περισσελλού-
 σης ἐσθῆτος μὴ προσούσης, οὐκ ἔστιν ὅς ἰδὼν οὐκ
 ἂν ἐλεήσειε τοὺς ἀκληροῦντας διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 15 τῆς ταλαιπωρίας. οὐ γὰρ τυγχάνει συγγνώμης οὐδ' 3
 ἀνίστως ἀπλῶς οὐκ ἔρωστος, οὐ πεπηρωμένος, οὐ
 γιγνηρακῶς, οὐ γυναικὸς ἀσθένεια, πάντες δὲ πλη-
 γαῖς ἀναγκάζονται προσκαρτερεῖν τοῖς ἔργοις, μέχρι
 ἂν κακοῦχούμενοι τελευτήσωσιν ἐν ταῖς ἀνάγκαις.
 20 διόπερ οἱ δυστυχεῖς φοβερώτερον αἶψι τὸ μέλλον τοῦ
 παρόντος ἡγοῦνται διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τιμω-
 ρίας, ποθεινότερον δὲ τοῦ ζῆν τὸν θάνατον προσ-
 δέχονται. τὸ δὲ τελευταῖον οἱ τεχνῖται παραλαβόν- 14
 τας τὸν ἀληθευμένον λίθον πρὸς τὴν ὕλην ἡγουσι
 25 συντίλειαν· ἐπὶ γὰρ πλατείας σαπίδος μικρὸν ἐγκα-
 κλιμένης τρίβουσι τὴν κατεργασμένην μάρμαρον
 ὕδωρ ἐπιχέοντες· εἴτα τὸ μὲν γιῶδες αὐτῆς ἐκτε-

2 ὑπὲρ ἑτη] ἐκτὸς τῶν Agath. 26 8 τούτους H, τοῦ-
 τοις cod. 10 ἕως ἂν om. II εἰς] ἐς cod. 11 κατε-
 γαζόμενοι H 13 μὴ] μόνον Agath. 27 τεκόμενον D.

κόμενον διὰ τῶν ὄγκων καταρραῖ κατὰ τὴν τῆς σα-
 νίδος ἰγκλισιν, τὸ δὲ χρυσίον ἔχον ἐπὶ τοῦ ξύλου
 2 παραμένει διὰ τὸ βάρος. πολλὰκις δὲ τοῦτο ποι-
 οῦντες, τὸ μὲν πρῶτον ταῖς χειρὶν ἐλαφρῶς τρέ-
 βουσι, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπόργοις ἀραιοῖς κοῦφως
 ἐπιθλάβοντες τὸ χαῦνον καὶ γῶδες διὰ τούτων ἀνα-
 λαμβάνουσι, μέχρι ὅν ὅπου καθαρὸν γένηται τὸ
 3 ὄχημα τοῦ χρυσοῦ. τὸ δὲ τελευταῖον ἄλλοι τεχνί-
 ται παραλαμβάνοντες μέτρω καὶ σταθμῶς τὸ συνη-
 γμένον εἰς κεραμοῦς χύτρον ἐμβάλλουσι· μίξαν- 10
 τες δὲ κατὰ τὸ πλῆθος ἀνάλογον μολύβδου βῶλον
 καὶ χόνδρους ἑλῶν, ἐτι δὲ βραχὺ καττιτέρου, καὶ
 κρήθινον χύτρον προσεμβάλλουσιν· ἄρμοστὸν δ'
 ἐπίθημα ποιήσαντες καὶ πηλῶ φιλοπόνως περιχρί-
 σαντες, ὁπτιῶσιν ἐν καμίνῳ πάντα ἡμέρας καὶ νύκτας 11
 4 ἴσας ἀδιαλείπτως· ἔπειτα ἐάσαντες ψυχθῆναι τῶν
 μὲν ἄλλων οὐδὲν εὐρίσκουσιν ἐν τοῖς ἀγγείαις, τὸν
 δὲ χρυσὸν καθαρὸν λαμβάνουσιν ὀλίγης ἀπουσίας
 γεγεννημένης. ἡ μὲν οὖν ἐργασία τοῦ χρυσοῦ περὶ
 τῆς ἰσχυριᾶς τῆς Αἰγύπτου γινομένη μετὰ τοσούτων 12
 5 καὶ τηλικούτων πόνων συντελεῖται· αὐτὴ γὰρ ἡ
 φύσις, οἶμαι, ποιεῖ πρόδηλον ὥς ὁ χρυσὸς γένεσιν 124
 μὲν ἐπίπονον ἔχει, φυλακὴν δὲ χαλεπὴν, σπουδὴν
 δὲ μεγίστην, χρῆσιν δὲ ἀνὰ μέσον ἡδονῆς τε καὶ
 λύπης.

Ἡ μὲν οὖν τῶν μετάλλων τούτων εὗρεσις ἀρ-
 χαία παντελῶς ἐστίν, ὥς ἂν ὑπὸ τῶν παλαιῶν βα-

2 χρυσὸν malim 11 βῶλιν DF 12 καὶ κρήθινον]
 καὶ om. C 16 ψυχθῆναι C 22 εἰς Reiscke, ὁ μὲν codices.

αἰλίαν καταδειχθεῖσα. περὶ δὲ τῶν ἔθνων [τούτων] 6
 τῶν κατοικούντων τὴν τε παράλιον τοῦ Ἀραβίου
 κόλπου καὶ Τρωγλοδυτικὴν, ἐπὶ δ' Αἰθιοπίαν τὴν
 πρὸς μισημβρίαν καὶ νότον, πειρασόμεθα διεξιέναι.
 περὶ πρώτων δὲ τῶν Ἰχθυοφάγων ἱεροῦμεν τῶν 15
 κατοικούντων τὴν παράλιον τὴν ἀπὸ Καρμανίας καὶ
 Γεδρωσίας ἕως τῶν ἰσχυάτων τοῦ μυχοῦ τοῦ κατὰ
 τὸν Ἀράβιον κόλπον ἰδρυμένου, ὅς εἰς τὴν μεσό-
 γειαν ἀνήκων ἁπιστον διάστημα δυοῖν ἡμέραις
 10 περικλείεται πρὸς τὸν ἑκπλουν, τῇ μὲν ὑπὸ τῆς
 εὐδαίμονος Ἀραβίας, τῇ δ' ὑπὸ τῆς Τρωγλοδυτικῆς.
 τούτων δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς μὲν γυμνοὶ τὸ 2
 παράπαν βιοῦντες κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας καὶ
 τὰ τέκνα παραπλησίως ταῖς τῶν θρεμμάτων ἀγέ-
 12 λαις, ἡδονῆς δὲ καὶ πόνου τὴν φυσικὴν μόνον ἀντί-
 ληψιν ποιούμενοι τῶν αἰσχυρῶν καὶ καλῶν οὐδεμίαν
 λαμβάνουσιν ἔννοιαν. τὰς δὲ οἰκήσεις ἔχουσιν οὐκ 3
 ἁπλοῦς τῆς θαλάττης παρὰ τὰς ὄψας, καθ' ὅς
 εἰσιν οὐ μόνον βαθεῖαι κοιλάδες, ἀλλὰ καὶ φάραγγες
 20 ἀνώμαλοι καὶ στεναὶ παντελῶς ἀνύδρως σχολιαὶς
 ἑκτροπαῖς ὑπὸ τῆς φύσεως διειλημμένοι. τούτων
 δὲ τῇ χρεῖς τῶν ἐγγωρίων πεφυκότων ἐρμολόγως,
 τὰς ἑκτροπὰς καὶ διεξόδους συγκειώκασιν λίθους
 μεγάλους, δι' ὧν ὥσπερ δικτύων τὴν θήραν τῶν
 25 ἰχθύων ποιοῦνται. οἷαν γὰρ ἡ πλημυρὶς τῆς θα- 4
 λάττης ἐπὶ τὴν χερσον φέρεται λάβρως, ὃ ποιεῖ δις
 τῆς ἡμέρας περὶ τρίτην καὶ ἐνάτην μάλιστα πρὸς
 ὄραν, ἡ μὲν θάλαττα πάσαν τὴν ὄψαν ἐπικλύ-

1 τούτων del. Dind.
 κατὰ D.

7 Γεδρωσίας C

18 παρὰ]

ζουσα καλύπτει, καὶ λάβρον καὶ πολλὰ κύματι συν-
 αποκομίζει πρὸς τὴν χέρσον ἄπιστον πλῆθος παν-
 τοίων ἰχθύων, οἳ τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῇ παραλίῳ
 μένουσι, νομῆς χάριν πλανώμενοι περὶ τὰς ὑποθύ-
 σαις καὶ τὰ κοιλώματα· ἐπὶ δ' ὁ τῆς ἀμπότειος
 ἔλθῃ χρόνος, τὸ μὲν ὕγρον ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον διὰ
 τῶν καχωσμένων λίθων καὶ φαράγγων ἀπορρεῖ, οἱ
 δ' ἰχθύες ἐν τοῖς κοιλώμασι καταλείπονται. κατὰ δὲ
 τοῦτον τὸν καιρὸν τὸ πλῆθος τῶν ἐγγωρίων μετὰ
 τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς τὰς ὁαχίας ἀθροίζεται
 καθάπερ ἀφ' ἐνὸς κελεύσματος. σχιζομένων δὲ τῶν
 βαρβάρων εἰς τὰ κατὰ μέρος συστήματα, πρὸς τοὺς
 ἰδίους ἕκαστοι τόπους μετὰ βοῆς ἑκασίον φέρονται,
 καθάπερ αἰφνιδίον τινὸς κνηγίας ἐπιπτακυνίας.
 εἰθ' αἱ μὲν γυναῖκες μετὰ τῶν παίδων τοὺς ἐλάτ-
 τονας τῶν ἰχθύων καὶ πλησίον ὄντας τῆς χέρσου
 συλλαμβάνουσαι ῥίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν, οἱ δὲ τοῖς
 σώμασιν ἀκμάζοντες προσφέρουσι τὰς χεῖρας τοῖς
 διὰ τὸ μέγεθος δυσκαταγωνίστοις· ἐκπίπτουσι γάρ
 ἐκ τοῦ πελάγους ὑπερμεγέθεις οὐ μόνον σκορπίοι
 καὶ μύραιναι καὶ κύντες, ἀλλὰ καὶ φῶκαι καὶ πολλὰ
 τοιαῦτα ξένα καὶ ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις
 ταῦτα δὲ τὰ θηρία καταμέχονται τεχνικῆς μὲν ὅπλων
 κατασκευῆς οὐδὲν ἔχοντες, κέρασι δὲ αἰγῶν ὀξεῖσι
 κατακεντοῦντες καὶ ταῖς ἀπορροῇς πέτραις ἐπιτί-
 μνοντες· πάντα γάρ ἡ χρεῖα διδάσκει τὴν φύσιν,
 οἰκείως τοῖς ὑπακειμένοις καιροῖς ἀρμοζομένην πρὸς
 τὴν ἐκ τῆς ἐλπίδος εὐχρησίαν. ἐπειδὴν δ' ἀθροί-

σωσιν ἰχθύων παντοδαπῶν πλῆθος, μεταφέρουσι
 τοὺς ληφθέντας καὶ πάντας ὀπιώσιν ἐπὶ τῶν πε-
 τρῶν τῶν ἐγκεκλιμένων πρὸς μεσημβρίαν. διαπύ-
 ρων δ' οὐσῶν διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολὴν,
 5 βραχὺν ἰάσαντες χρόνον στρίφουσι, κἀπειτα τῆς
 οὐρᾶς λαμβανόμενοι σείουσι τὸν ὅλον ὄγκον. καὶ αἱ
 μὲν σάρκες θρυπτόμεναι διὰ τὴν θερμασίαν ἀπο-
 πίπτουσιν, αἱ δ' ἑκκινθῶναι ῥιπτούμεναι πρὸς ἓνα
 τόπον μέγαν σωρὸν ἀποτελοῦσιν, ἀθροιζόμεναι χρεῖας
 10 ἕνεκεν παρὶ ἧς μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν. μετὰ δὲ
 ταῦτα τὰς μὲν σάρκας ἐπὶ τινοὺς λιωπιτρίδας κατα-
 τιθέμενοι πατοῦσιν ἐπιμελῶς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον καὶ
 κατὰμίσγουσι τὸν τοῦ παλιούρου καρπὸν· τοῦτου
 γὰρ συναντηχρωσθέντος τὸ πᾶν γίνεται χοῦμα καλ-
 15 λῶδες· καὶ δοξαί τοῦτο καθάπερ ἡδύσματος παρ'
 αὐτοῖς ἔχειν τάξιν. τὸ δὲ τελευταῖον τὸ καλῶς πα-
 τηθὲν εἰς πλινθίδας παραμήκις τυποῦντες τιθίσιν
 εἰς τὸν ἥμιον· ὥς συμμέτρως ξηρανθείσας καθίσαντες
 κατευσχοῦνται, οὐ μὲν πρὸς μέτρον ἢ σταθμὸν
 20 ἐσθλίουτες, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἰδίαν ἐκάστου βούλησιν.
 τὴν φυσικὴν δρεξίν ἔχοντες τῆς ἀπολαύσεως περι-
 γραφήν· ἀνεκλείπτους γὰρ καὶ διὰ πάντος ἐτοιμοὺς
 χοῶνται ταμιεύμασιν, ὥς ἂν τοῦ Ποσειδῶνος τὸ
 τῆς Δήμητρος ἔργον μεταληφτότος. ἐνίοτε δὲ τηλι-
 25 κοῦτον ἐκ τοῦ πηλέουσι εἰς τὴν χέρσον κυλινδεῖται
 κύμα καὶ τῆς ῥαχίας ἐφ' ἡμέρας πολλὰς κατακλύζει
 λάβρον, ὥστε μηδένα δύνασθαι τοῖς τόποις προσεγ-

8 καὶ αἱ μὲν] αἱ μὲν οὖν CF 14 χοῦμα Reiske
 (c. 23, 1), χοῦμα libri 20 ἑκαστος τοῖ ἑκαστοι Hertlein
 22 ἀνεκλείπτως codices, corr. Dind. ἐταίμως CF 27
 λάβρον fort.

5 γίλιν. διότι κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς σπανί-
 ζοντες τροφῆς τὸ μὲν πρῶτον τοὺς κόγχους συλλέ-
 γουσι, τηλικούτους τὸ μέγεθος ὡς δούρουνται τινες
 τετραμναίοι· τὰ μὲν γὰρ κύτῃ συντρίβουσι λίθους
 εὐμεγέθεις ἐμβαλλόντες, τὴν δ' ἐντὸς σάρακα κατι-
 6 τάζουσιν ὥμην, τῆς γενέσεως οὕσης παρεμφεροῦς
 ταῖς ὀστρίοις. ἐπὶ δὲ διὰ τὴν συνέχειαν τῶν πυν-
 μάτων ἐπὶ πλείονα χρόνον πλήθειν συμβαίνει τὸν
 ὥκετον, καὶ τὴν εὐωδίαν θήραν τῶν ἰχθύων
 ἐκλείσσει τὸ τῆς περιστάσεως ἀδύνατον, ἐπὶ τοὺς 11
 κόγχους, ὡς εἴρηται, τρέπονται. εἰ δὲ ἢ ἐκ τῶν
 κόγχων τροφή σπανίζῃ, καταφεύγουσι ἐπὶ τὸν τῶν
 7 ἐκανθῶν σωρόν· ἐκ τούτου γὰρ ἐκλείποντες τὰς 156
 ἰχθύλους καὶ προσφάτους τῶν ἐκανθῶν διακροῦσαι
 κατ' ἄρθρον, καὶ τὰς μὲν εὐτόθιν τοῖς ὁδοῦσι 11
 καταφύσσονται, τὰς δὲ σκληρὰς λίθοις θραύοντες
 καὶ προὔπεργαζόμενοι κατισθίονσι, παραπλησίαν
 17 διαίτῃσιν ἔχοντες τοῖς φωλεύουσι τῶν θηρίων. τῆς
 μὲν οὖν ξηρᾶς τροφῆς τὸν εἰρημένον τρόπον εὐπο-
 ροῦσι, τῆς δ' ὑγρᾶς παράδοξον ἔχουσι καὶ παντι- 20
 λως ἀπιστομένην τὴν χρῆσιν. ταῖς μὲν γὰρ θήραις
 προσκαρτεροῦσιν ἐφ' ἡμέρας τέτταρας, εὐωχοῦμενοι
 πυνθημαὶ μὲθ' ἰλιμότητος καὶ ταῖς ἀνθρώποις ψαῖας
 ἀλλήλους ψυχαγωγούντες· πρὸς δὲ τοῦτοις ἐπιμί-
 σονται τότε ταῖς γυναιξὶν αἷς ἂν τύχῃσι παιδο- 21
 ποιῆς ἵναικα, πόσης ἀσχολίας ἀπολειψμένοι διὰ τὴν
 22 εὐκοπίαν καὶ τὴν ἐτοιμότητα τῆς τροφῆς. τῇ δὲ

7 δὲ] δὲ Bekker 10 ἐπὶ — 11 εἰ δὲ
 Agath. δὲ 11 ἐ] ἢ δὲ D 12 ἐκπύσσονται δὲ om. D (cf.
 ἐπιμότητος om. Agath., del. Heiske. 27 καὶ τῆς

πέμπτη πρὸς τὴν ὑπὸ ῥαίων ἐπιέχονται πανδημῇ
 ποτοῦ χάριν, ἐνθα συρρέουσιν ὑδάτων γλυκέων ἰσί,
 πρὸς αἷς οἱ νομάδες τῆς ἀγέλης τῶν θοριμμάτων
 ποτίζουσιν. ἡ δὲ ὁδοιπορία τούτων περαπλήσιος 3
 γίνεται ταῖς ἀγέλαις τῶν βοῶν, πάντων φωνὴν
 ἀφίενται οὐκ ἑναριθρον, ἀλλ' ἤχον μόνον ἑποτε-
 λούσιν. τῶν δὲ τέκνων τὰ μὲν νήπια παντελῶς αἱ
 μητέρες ἐν ταῖς ἀγκάλαις φέρουσι, τὰ δὲ κεχωρισμένα
 τοῦ γέλακτος οἱ πατέρες, τὰ δ' ὑπὲρ πενταετὴ χρόνον
 10 ὄντα προσγὰι μετὰ τῶν γονίων σὺν παιδιῇ, πλη-
 ρωμένῃ χαρῇ, ὡς ἂν πρὸς τὴν ἡδίστην ἀπόλαυσιν
 ὁρμώμενα. ἡ γὰρ ᾤσις αὐτῶν ἀδιέστροφος οὕσα 4
 τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐνδείας ἡγείται μέγιστον ἀγα-
 θόν, οὐδὲν τῶν ἐπιστάτων ἡδέων ἐπιζητοῦσα. 5
 12 δὲ ταῖς τῶν νομάδων ποτίστραις ἐγγίσωσι καὶ τοῦ
 ποτοῦ πληρωθῶσι τὰς κοιλίας, ἐκυνέχονται, μόγις
 βαδίζοντες διὰ τὸ βάρος. κάκιστην μὲν τὴν ἡμέραν 6
 οὐδενὸς γένοινται, κείναι δ' ἕκαστος ὑπεργέμων καὶ
 δύσπνοος καὶ τὸ σύνολον παρεμφερὲς τῷ μεθύοντι.
 14 τῇ δ' ἐξῆς ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἰχθύων πόλιν τροφὴν
 ἀνακρίμπουσιν· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ διαίτη
 κυκλεῖται παρ' αὐτοῖς πάντα τὸν τοῦ ζῆν χρόνον.
 Οἱ μὲν οὖν τὴν παράλιον τὴν ἐντὸς τῶν σιτιῶν
 κατοικοῦντες οὕτω βιοῦσι, νόσοις μὲν διὰ τὴν ἀκλό-
 16 τητα τῆς τροφῆς σπανίως περιπίπτοντες, ὀλιγοχρο-
 νιώτεροι δὲ πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν ὄντες. τοῖς δ' 18
 τὴν ἐκτὸς τοῦ κόλπου παράλιον νηρομένους πολλὰ

3 γλυκέων ὑδάτων vulg. 7 αἱ μητέρες παντελῶς
 ὁδοῖται, corr. Reiske 16 πληρωμένοι Dind. 20 ἀπὸ
 om. D 22 τοῦ σιτιῶν D 24 ἀκλόλητος D.

τούτων παραδοξότερον εἶναι τὸν βίον συμβέβηκεν,
 ὥς ἂν ἑδίσκων ἔχόντων καὶ ἀπαθῇ τὴν φύσιν. ἀπὸ
 γὰρ τῶν οἰκουμένων τόπων εἰς τὴν ἐρημον ὑπὸ
 τῆς τύχης ἐκτετοπισμένοι τῆς μὲν ἀπὸ τῶν ἰχθύων
 ἔκρας εὐποροῦσιν, ὑγρὰν δὲ τροφήν οὐκ ἐπιζη-
 2 τοῦσι. προσφερόμενοι γὰρ τὸν ἰχθὺν ἐγγυλον, μικρὰν
 ἔχοντα τῶν ὤμων τὴν παραλλαγήν, οὐχ οἷον ὑγρὰν
 τροφήν ἐπιζητοῦσιν, ἀλλ' οὐδ' ἔννοϊαν ἔχουσι ποτοῦ.
 στέργουσι δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς δίαίταν ὑπὸ τῆς τύχης
 αὐτοῖς προσκληρωθείσαν, εὐδαιμονίαν ἡγνούμενοι
 τὴν ἐκ τῆς ἐνδεΐας αὐτοῦ τοῦ λυποῦντος ὑπεξαίρεισιν.
 3 τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, ἀπαθεία τοσοῦτον
 ὑπερβάλλουσι πάντα ὥστε μὴ φραδίῳ πιστευθῆναι
 τὸν λόγον. καίτοι γε πολλοὶ τῶν ἀπ' Αἰγύπτου
 πλεόντων διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάττης ἔμποροι μέχρι
 τοῦ νῦν, πολλάκις προσπιπλευκότες πρὸς τὴν τῶν
 ἰχθυοφάγων χώραν, ἐξηγουνται σύμφωνα τοῖς ὑφ'
 4 ἡμῶν εἰρημένοις περὶ τῶν ἀπαθῶν ἀνθρώπων. καὶ
 ὁ τρίτος δὲ Πτολεμαῖος, ὁ φιλοτιμηθεὶς περὶ τὴν
 θήραν τῶν ἐλεφάντων τῶν περὶ τὴν χώραν ταύτην
 ὄντων, ἐξέπεμψεν ἓνα τῶν φίλων, ἦνομα Σιμμίαν,
 κατασχιζόμενον τὴν χώραν· οὗτος δὲ μετὰ τῆς
 ἀρμοστούσης χορηγίας ἀποσταλαὶς ἀκριβῶς, ὥς φησιν
 Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἱστοριογράφος, ἐξητάς τε
 κατὰ τὴν παραλίαν ἔθνη. φησὶν οὖν τὸ τῶν ἀπαθῶν
 5 Αἰθιοπῶν ἔθνος τὸ σύνολον ποτὶ μὴ χρῆσθαι, μηδὲ
 τὴν φύσιν αὐτῶν ἐπιζητεῖν διὰ τὰς προσηγμένας
 αἰτίας. καθόλου δ' ἀποφαίνεται μήτ' εἰς σύλλογον

8 ἐπιζητοῖσι ποτοῦ, ἀλλ' . . . ἔχουσι codices, corr. Dind.
 25 παραλίαν] ἱστορίαν DE; τὴν κατὰ τὰ ἔθνη ἱστορίαν fort.

ἴσχεσθαι πρὸς τοὺς ἄλλοιθνήεις, μήτε τὸ ξένον τῆς
 βίτης τῶν προσπλιόντων κινεῖν τοὺς ἐγχωρίους,
 ἀλλ' ἐμβλέποντας ἀπενδὺς ἀπαθείς ἔχειν καὶ ἀκινή-
 τους τὰς αἰσθήσεις, ὥς [αὖ] μηδενὸς παρόντος. οὔτε
 γὰρ ξίφος σπασαμένου τινὸς καὶ καταφέροντος ὑπὲρ
 ἱφύρου, οὔθ' ὕβριν οὐδὲ πληγὰς ὑπομένοντες ἤρε-
 θίζοντο, τὸ τε πλῆθος οὐ συνηγαγάνετο τοῖς πάσχου-
 σιν, ἀλλ' ἐνίοτε τέκνων ἢ γυναικῶν σφαιτομένων
 ἐν ὀφθαλμοῖς ἀπαθείς ταῖς διαθέσεσιν ἔμενον, οὐ-
 10 θμίαν ἐμφασιν ὀργῆς ἢ πάλιν ἑλέον διδόντες. καθό-
 λου δὲ τοῖς ἐκπληκτικωτάτοις δαινοῖς περιπίπτοντες
 ἤρεμαίοι διέμενον, βλέποντες μὲν ἀπενδὺς εἰς τὰ συν-
 τελούμενα, ταῖς δὲ κεφαλαῖς παρ' ἑκάστα διανεύ-
 οντες, διὸ καὶ φασιν αὐτοὺς διαλέχτω μὲν μὴ
 15 χρῆσθαι, μιμητικῇ δὲ δηλώσει διὰ τῶν χειρῶν δια-
 σημαίνειν ἑκάστα τῶν πρὸς τὴν χρείαν ἀντηρόντων.
 καὶ τὸ πάντων θαυμασιώτατον, φῶκαι τοῖς γέ- 7
 νεσι τοῦτοις συνδιατρίβουσιν θήραν ποιοῦνται τῶν
 ἐχθρῶν καθ' αὐτὰς παραπλησίαις ἀνθρώποις. ὁμοίως
 20 δὲ καὶ περὶ τὰς κοίτας καὶ τὴν τῶν γεννηθέντων
 ἀσφάλειαν μεγίστη πίστις τὰ γένη χρῆσθαι ταῦτα
 πρὸς ἀλλήλα· χωρὶς γὰρ ἀδικήματος ἄλλοφύλοις
 ξείοις ἢ συννααστροφῇ γίνεται μετ' εἰρήνης καὶ
 πάσης εὐλαβείας.
 25 Οὗτος μὲν οὖν ὁ βίος, καίπερ ὢν παρὰδοξος, ἐκ
 παλαιῶν χρόνων τετήρηται τοῖς γένεσι ταῦτοις, εἴτε

4 αὖ deleti 6 οὐδὲ Dindorf, αὐτε libri 8 ἢ] καὶ II
 ἀποσφαιτομένων II 14 φησι Schneider 20 κοίτας] καὶ
 τεκνώσεις add. D, καὶ τὰς καμικρομίδας καὶ τεκνώσεις add. C
 21 ταῦτα χρῆσθαι vulg.

ἔθισμά διὰ τὸν χρόνον εἴτε ἀναγκαίᾳ χρείᾳ διὰ τὸ
 19 καταπείγον ἡρμωσμένος, οἰκήσῃσι δὲ τὰ ἔθνη οὐχ
 ὁμοίαις χρήται, πρὸς δὲ τὰς τῆς περιστάσεως ιδιό-
 τητας διηλλαγμέναις ἐμβισῶσι. τιτὲς μὲν γὰρ ἐν
 σπηλαίοις κατοικοῦσι κεκλιμένοις μάλιστα πρὸς τὰς
 ἄρκτους, ἐν αἷς καταψύχουσιν ἑαυτοὺς διὰ τε τὸ
 βάθος τῆς σκιάς καὶ διὰ τὰς περιπνεούσας αὔρας·
 τὰ μὲν γὰρ πρὸς μεσημβρίαν νενόντα, τοῖς Ἰπνοῖς
 παραπλησίαν ἔχοντα τὴν θερμασίαν, ἀπρόσιτα τοῖς
 ἀνθρώποις ἐστὶ διὰ τὴν τοῦ καύματος ὑπερβολήν. 10
 2 οἱ δὲ τῶν πρὸς ἄρκτον νενόντων σπηλαίων σπανί-
 ζοντες ἀθροίζουσι τὰς πλευράς τῶν ἐκ τοῦ πελά- 188
 γους ἐκπιπτόντων κητῶν· τῆς δὲ τούτων θαψιλίας
 πολλῆς οὐσης, καταπλέξαντες ἐξ ἑκατέρου μέρους
 κύστας πρὸς ἀλλήλας νενευκυίας, τῷ προσφάτῳ φύκει 16
 ταύτας διαπλέκουσι. σκεπαζομένης οὖν τῆς καμά-
 ρας, ἐν ταύτῃ τὸ βαρύντατον τοῦ καύματος ἀναπνύ-
 ονται, τῆς κατὰ φύσιν χρείας αὐτοδίδακτον τέχνην
 3 ὑψηγομένης· τρίτος δὲ τρόπος ἐστὶ τοῖς Ἰχθυο-
 φάγοις τῆς σκεννώσεως τοιοῦτος. ἐλαῖαι φύονται 20
 πάνυ πολλαὶ περὶ τοὺς τόπους τούτους, τὰ μὲν
 περὶ τὴν ὄριαν ἔχουσαι προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ,
 πυκναὶ δὲ τοῖς φυλλώμασι, τὸν δὲ καρπὸν ὁμοιον
 4 ἔχουσαι τῷ καστιναϊκῷ καρπῷ. ταύτας ἀλλήλαις
 συμπλέκοντες καὶ συνεχῇ σκιάν ποιοῦντες ἰδιαζού- 21

3 ὁμοίαις DF; τοῖς ἰχθυοφάγοις add. codices, del.
 Eichenstädt 4 διηλλαγμέναις D 5 (πνυγ) περιπνεούσας C
 9 παραπλησίαις D 11 σπηλαίων νενευκυῖαν D 13 κητῶν
 om. D 15 κύστας] καὶ add. D, καὶ κωμωδιστικῆς στίγας
 add. CE 20 ἐλαῖαι Agath. 43; ἐλαῖαι codices 22 περὶ]
 πρὸς E 24 καστιναϊκῷ Agath., καστιναῖος codices.

σαις σκηναῖς ἐμβιοῦσιν· ἅμα γὰρ ἐν γῇ καὶ θα-
 λάτῃ διατρίβοντες ἐπιτερπῶς διεξέχουσιν, τὸν μὲν
 ἥλιον φεύγοντες τῇ διὰ τῶν ἀκρεμόνων σκιᾷ, τὸ δὲ
 φυσικὸν περὶ τοὺς τόπους καῦμα τῇ συνεχεῖ τοῦ
 κύματος προσκλύσει διορθούμενοι, ταῖς δὲ περι-
 πλοαῖς τῶν ἐνκαίρων ἀνέμων εἰς ῥαστώνην ἄγοντες
 τὰ σώματα. ῥητέον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ τετάρτου
 μέρους τῆς σκηνώσεως. ἐκ γὰρ τοῦ παντός αἶδνος
 σεσώφρεται τοῦ μνίου φάρτος ἑπλάτος, ὅριι παρρη-
 10 φερής· οὗτος ὅπῃ τοῦ συνεχοῦς τοῦ κύματος πλη-
 γῆς πεπιλημένος τὴν φύσιν ἔχει στειρέμιον καὶ συμ-
 πιλεγμένην ἡμῶν. ἐν τούτοις οὖν τοῖς ἀναστρέμασιν
 ἱππονόμους ἀνδρομήκεις ὁρύττοντες, τὸν μὲν κατὰ
 κορυφὴν τόπον ἰῶσι στέγην, κάτωθεν δ' αὐλῶνας
 15 παραμήκεις καὶ πρὸς ἀλλήλους συντετρημένους κατα-
 σκευάζουσιν. ἐν δὲ τούτοις ἀναψύχοντες ἐαυτοὺς
 αὐλῶνας κατασκευάζουσι, καὶ κατὰ τὰς ἐπικλύσεις
 τῶν κυμάτων ἐκπηδῶντες περὶ τὴν θῆραν τῶν
 ἰχθύων ἀσχολοῦνται· ὅταν δὲ ἡμῶσις γένηται, κατεν-
 20 ωχησόμενοι τὰ ληφθέντα συμφεύγουσι πάλιν εἰς
 τοὺς προσηρμένους αὐλῶνας. τοὺς δὲ τελευτήσαν-
 τας θάπτουσι κατὰ μὲν τὸν τῆς ἐμπόσεως κυρτόν
 ἰῶντες ἐρριμμένους, ὅταν δ' ἡ πλημυρίς ἐπέλθῃ,
 ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σώματα. διὸ καὶ
 25 τὴν ἰδίαν ταφὴν τροφὴν τῶν ἰχθύων ποιοῦμενοι
 κυκλοῦμενον ἰδιοτρόπως τὸν βίον ἔχουσι παρ' ὅλον
 τὸν αἶδνα.

1 ἐν] καὶ ἐν D   9 ἑπλάτος II   10 κύματος vulg.
 19 κατενωχησόμενοι codices, corr. Eich.   22 μὲν Jacoba,
 μόνον libri.

- 20 Ἐν δὲ γένος τῶν ἰχθυοφάγων τοιαύτως ἔχει τὰς οἰκήσεις ὥστε πολλὴν ἐμπορίαν παρέχεσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα φιλοτιμουμένοις ζητεῖν· ἐν γὰρ ἀποκορήμυσι φέρεται καθιόνονταί τινες, εἰς αἷς ἐξ ἀρχῆς ἦν ἀδύνατον παραβάλλειν τοὺς ἀνθρώπους, ἐνωθὲν μὲν ἐπιχειροῦσης πέτρας ὑψηλῆς καὶ πανταχόθεν ἀποτό-
 189 μων, ἐκ πλαγίων δὲ κρημνῶν ἀπροσίτων ὑφαιρουμένων τὰς παρόδους, τὴν δὲ λοιπὴν πλευρὰν τοῦ πελάγους ὀρίζοντος, ὃ περὶ μὲν διελθεῖν ἀδύνατον, σχεδίας δὲ οὐ χροῶνται τὸ παράπαν, πλοῖον τε τῶν
 2 παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσιν ἀνεγνώητοι. τοιαύτης δὲ ἀπορίας περὶ κίτους οὔσης, ὑπολείπεται λέγειν κτύχθονας αὐτοὺς ὑπάρχειν, ἀρχὴν μὲν τοῦ πρώτου γίνους μηδεμίαν ἐσχηκότας, αἰὶ δ' ἐξ κίτωνος γε-
 γνότας, καθάπερ ἐνιοὶ τῶν φυσιολόγων περὶ πάντων
 3 τῶν φυσιολογουμένων ἀπιγνάντο. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν τοιαύτων ἀνεγίχτου τῆς ἐπινοίας ἡμῖν αὐ-
 σης οὐδὲν κωλύει τοὺς τὰ πλείστα ἀποφηνάμενους ἐλάχιστα γινώσκειν, ὡς ἂν τῆς ἐν τοῖς λόγοις πειθ-
 νότητος τὴν μὲν ἀκοὴν πειθοῦσης, τὴν δ' ἀλήθειαν
 20 οὐδαμῶς εὐρίσκουσης.
- 21 Ῥητίον δ' ἡμῖν καὶ περὶ τῶν καλουμένων Χελυοφάγων, ὃν τρόπον ἔχουσι τὴν ὅλην διάδοσιν τοῦ βίου. νῆσοι γὰρ εἰσι κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλησίον τῆς γῆς κείμεναι, πολλαὶ μὲν τὸ πλῆθος, μικραὶ δὲ ταῖς
 21 μεγέθεσι καὶ ταπειναί, καρπὸν δὲ οὐδ' ἡμερον οἷτ' ἄγριον ἔχουσαι. ἐν ταύταις διὰ τὴν πυκνότητα κῶμα μὲν οὐ γίνεται, τοῦ κλύδωνος θραυομένου περὶ τὰς

ἑκρας τῶν νήσων, χελωνῶν δὲ θαλαττίων πλῆθος
 ἐνδιατρίβει περὶ τοὺς τόπους τούτους, πανταχόθεν
 καταφεύγον πρὸς τὴν ἐκ τῆς γαλήνης σκίασιν. αὗται 2
 δὲ τὰς μὲν νύκτας ἐν βυθῷ διατρίβουσιν ἀσχολού-
 3 μιναι περὶ τὴν νομὴν, τὰς δ' ἡμέρας εἰς τὴν ἀνὰ
 μέσον τῶν νήσων θάλατταν φοιτῶσαι κοιμῶνται
 μετέωροι τοῖς κύττισι πρὸς τὸν ἥλιον, παρεμπερῇ
 τὴν πρόσοντιν ποιοῦσαι ταῖς κατεστραμμέναις ἀκί-
 4 ταις· ἐξαίσιαι γὰρ τοῖς μεγέθεσιν ὑπέρχονσι καὶ τῶν
 10 ἐλαχίστων ἀλιῶδων οὐκ ἐλάττωσι. οἱ δὲ τὰς νήσους 3
 κατοικοῦντες βέρβαροι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν
 ἡρέμα προστήχονται ταῖς χελώναις· πρὸς ἑκάτερον
 δὲ μέρος πλησιάζαντες, οἱ μὲν πιέζουσιν, οἱ δ' ἐξεί-
 5 ρουσιν, ἕως ἄν ὑπτιον γένηται τὸ ζῶον. ἐπειθ' οἱ 4
 12 μὲν ἐξ ἑκατέρου μέρους οἰακίζουσι τὸν ὄλον ὄγκον,
 ἵνα μὴ στραφὲν τὸ ζῶον καὶ νηξάμενον τῷ τῆς
 φύσει βοηθήματι φύγῃ κατὰ βάθους, εἰς δ' ἔχων
 μέριμνα μακρὰν καὶ δῆσας τῆς σφῆς νήχεται πρὸς
 τὴν γῆν καὶ προσέλκεται μετὰγων τὸ ζῶον ἐπὶ τὴν
 20 χέρσον, συναπαρκομιζομένων τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐπί-
 6 θεσιν πεποιημένων. ὅταν δ' εἰς τὴν νήσον ἔκκο- 5
 μίσωσι, τὰ μὲν ἐντὸς πάντα βραχὺν χρόνον ἐν ἡλίῳ
 παροπτήσαντες κατενωχούνται, τοῖς δὲ κύττισι οὕσι
 190 σκαφοειδέσι χρώνται πρὸς τε τὸν εἰς τὴν ἡπειρον
 7 διάπλουν, ὃν ποιοῦνται τῆς ὑδρείας ἔνικεν, καὶ
 πρὸς τὰς σκηνώσεις, τιθέντες προηεῖς ἐφ' ὑψηλῶν
 τόπων, ὥστε δοκεῖν τοῦτοις τὴν φύσιν δεδιωγῆσθαι

6 φοιτῶσαι] φοιτῶσαι καὶ D 7 σκῆτται II (= γ. 23)

14 ἄν add. Dind. 18 μέριμνα D, μέριμνα C 18 τῆς]

ἐκ τῆς Hertlein 19 μετὰγων] μετὰλλων (i. e. μετ' ἄλλων) D.

μὴ χάριτι πολλὰς χρείας· τὴν γὰρ αὐτὴν αὐτοῖς
εἶναι τροφήν, ἀγγεῖον, οἰκίαν, ναῦν.

- Ὁ μὲν οὖν τούτων διεισδόντες νέμονται τὴν
παράλιον βάσβαροι βίον ἀνὼμαλον ἔχοντες, δια-
τρέφονται γὰρ ἀπὸ τῶν ἐκπιπτόντων εἰς τὴν χερ-
σον κητῶν, ποτὲ μὲν θαψίλειαν τροφῆς ἔχοντες διὰ
τὰ μεγέθη τῶν εὐρισκομένων θηρίων, ποτὲ δὲ δια-
λειμμάτων γινομένων κακῶς ἀπαλλάττουσιν ὑπὸ τῆς
ἐνδείας· καθ' ὃν δὴ χρόνον ἀναγκάζονται καταργή-
ζεσθαι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀρχαίων ὁσίων χόν-
δρους καὶ τὰς ἄκρας τῶν πλεονῶν ἐκφύσεις.

- Τῶν μὲν οὖν ἰχθυοφάγων τὰ γένη τοσαῦτ'
ἔστι καὶ τοιοῦτοις χρῶνται βίοις, ὥς ἐν κεφαλαίοις
εἴπειν. ἡ δὲ κατὰ τὴν Βαβυλωνίαν παράλιος συν-
ἵπται μὲν ἡμέρῃ καὶ κατασφύρῃ χώρα, τοσοῦτο δὲ
ἔστι πλῆθος τῶν ἰχθύων τοῖς ἐγγχωρίοις ὥστε τοὺς
ἀναλίσκοντας μὴ δύνασθαι ῥαδίως περιγενέσθαι τῆς
θαψίλειας. παρὰ γὰρ τοὺς αἰγιαλοὺς ἰστέροι καλέ-
μους πυκνοὺς καὶ πρὸς ἀλλήλους διαπεπλεγμένους,
ὥστε τὴν πρόσσφιν ὁμοίαν εἶναι δικτύῳ παρὰ θά-
λατταν ἑστηκότι. κατὰ δὲ πᾶν τὸ ἔργον ὑπέρχονσι
πυκκαὶ θύραι, τῇ μὲν πλοκῇ ταρσώδεις, τὰς στροφάς
δ' ἔχουσαι πρὸς τὰς εἰς ἑκάτερα τὰ μέρη κινήσεις
εὐλότους. ταύτας ὁ κλύθων φερόμενος μὲν εἰς τὴν
γῆν κατὰ τὸν τῆς πλημυρίδος καιρὸν ἀνοίγει, παλιν-
στρεφὼν δὲ κατὰ τὴν ἀμπωτὴν ἀποκλείει. διόπερ συμ-
βαίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν πλημυρούσης μὲν τῆς

1 γὰρ αὐτὴ χάριτι ponunt CF 8 ἀπὸ II 9 καταρ-
γάζεσθαι vulg. 12 ἰστέροι εἰς CF 13 κεφαλαίοις II 16
πλῆθος ἔστι vulg. 21 τὸ add. Dind. 22 ταρσώδεις CF.

θαλάττης ἐκ βυθοῦ τοὺς ἰχθύς συνεκφερομένους
 διὰ τῶν θυρῶν παρεισπύπειν, ἀνχωρούσης δὲ μὴ
 δύνασθαι τοῖς ὕδροις συνδιαρρεῖν διὰ τῆς τῶν κα-
 λῶν πλοκῆς. διὸ καὶ παρὰ τὸν ὠκεανὸν ἐνίοτε
 2 σφοδρὺς ἰχθύων σπαιρόντων ὄρεν ἔστι γινομένους,
 οὓς ἀναλεγόμενοι συνεχῶς οἱ πρὸς τοῦτοις τεταγμένοι
 θαυσιεῖς ἀπολαύσεις ἔχουσι καὶ μεγάλας προσόδους.
 ἐνιοὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς τόπους διατριβόντων, πεδι- 4
 ᾶδος τε καὶ ταπεινῆς τῆς χώρας ὑπαρχούσης, τάφρους
 10 ὁρύττουσιν ἀπὸ θαλάττης εὐρείας ἐπὶ πολλοὺς στα-
 δίους μέχρι ἰδίῳν ἐκλύσεων, ῥαβδωτάς δὲ θύρας
 ἐπ' ἄκρας αὐτάς ἐπιστήσαντες ἀναβαινούσης μὲν τῆς
 πλημυρίδος ἀνοίγουσιν, εἰς δὲ τοῦναντίον μετα-
 πιπτούσης κλείουσιν. εἴτα τῆς μὲν θαλάττης διὰ
 15 τῶν τῆς θύρας ἀραιωμάτων ἀπορροεούσης, τῶν δ'
 ἰχθύων ἀποληφθέντων ἐν ταῖς τάφροις, ταμιεύονται
 καὶ λαμβάνουσιν ὅσους ἂν προαιρῶνται καὶ καθ'
 ὃν ἂν χρόνον βούλονται.

191 Μεληλυθότες δὲ περὶ τῶν παροικούντων τῇν 23
 20 ἀπὸ τῆς Βαβυλωνίας παράλιον ἕως Ἀραβίου κόλπον,
 περὶ τῶν ἐξῆς τοῦτοις ἔθνων διεξιμεν. κατὰ γὰρ
 τὴν Αἰθιοπίαν τὴν ἐπὶ τὸν Αἰγύπτου περὰ τὸν Ἄσαν
 καλούμενον ποταμὸν παροικεῖ τὸ τῶν Ῥιζοφάγων
 ἔθνος. ἐκ γὰρ τῶν πλησιοχώρων τὰς ῥίζας τῶν
 25 καλῶν ὁρύττοντες οἱ βάρβαροι πλύνουσι τιλο-
 τίμως ποιήσαντες δὲ καθαρὰς κόπτουσι λίθοις,

4 ὠκεανόν] καιρὸν D   3 ἐπαιρόντων C   9 τε om. D
 11 ῥαβδωτάς] ῥαβδίων F, ῥαβδωτάς ἐκ ῥαβδίων συνημμέναις
 U, ῥαβδίων θυρας πεποιηκάτις, τὰς D   12 αὐταῖς D   15 ἀπο-
 λευθέντων D   τοῖς cod.   22 Ἄσαν] Ἀσπαβάραν Agath. 50.

μέχρι ἂν γένηται τὸ ἔργον λείον καὶ κολλῶδες·
 ἐπειτα περιπλάσσαντες χειροπλήθιας δγκους ἐν
 ἡλίῳ παροπτῶσι, καὶ ταύτῃ χρώμενοι τροφῇ πάντα
 2 τὸν βίον διατελοῦσιν. ἀνεκλείπτους δ' ἔχοντας τὰς
 τῆς τροφῆς ταύτης θαψύλειας, καὶ πρὸς ἀλλήλους
 αἰεὶ εὐρήνην ἔχοντες, ὑπὸ πλῆθους λεόντων πολε-
 μοῦνται· ἐμπύρου γὰρ τοῦ πέριξ αἴρος ὄντος ἐκ τῆς
 ἐρήμου πρὸς αὐτοὺς φοιτῶσι λέοντες σκιδεῖν, οἱ δὲ καὶ
 θήρας τῶν ἐλατιόνων θηρίων. διότι οἱ
 τοὺς ἐκ τῶν τελευτῶν ἐξιόντας τῶν Αἰθιοπῶν ὑπὸ τοῖς
 τούτων τῶν θηρίων ἀναλίσκεσθαι συμβαίνει· ἔδυ-
 νατοῦσι γὰρ ὑφίστασθαι τὰς ἀλκὰς τῶν λεόντων,
 ὥς ἂν μηδεμίαν βοήθειαν ὁπλῶν ἔχοντας, καὶ πύρας
 ἔσθην ἂν αὐτῶν διαφθέρῃ τὸ γένος, εἰ μὴ ἡ φύσις
 8 τι αὐτοῖς αὐτόματον ἐποίησε βοήθημα. ὑπὸ γὰρ τὴν
 ἀνατολὴν τοῦ κυνὸς παραδόξως [μηδεμιᾶς] γενομένης
 νηγεμίας περὶ τοὺς τόπους τοσοῦτο πλῆθος ἀνθρώ-
 ζεται κωνόπων, ὑπερέχον θυνήμει τοὺς γενομέ-
 νους, ὥστε τοὺς μὲν ἀνθρώπους καταφυγόντας
 εἰς τὰς ἐλώδεις λίμνας μηδὲν πάσχειν, τοὺς δὲ 10
 λέοντας πάντας φεύγειν ἐκ τῶν τόπων, ἅμα μὲν
 ἐπὶ τοῦ δηγμοῦ κακονχομένους, ἅμα δὲ τὸν ἀπὸ
 τῆς φωνῆς ἵχον καταπληγμένους.

24 Ἐπόμενοι δὲ τούτοις εἰσὶν οἱ τε Ἰλοφάγοι καὶ
 οἱ Σπερματοφάγοι καλούμενοι. τούτων δ' οἱ μὲν ὑπὸ 15
 τὴν θερίαν τὸν πίπτοντα κυρπὸν ἀπὸ τῶν δένδρων

2 ἀναπλάσσαντες γ. δγκους C et Agath. 60, περιπλάσσαντες
 γ. λῖθους DF 14 γένος I ἔθνος II † add. Dind. 15 τι
 M, τις ceteri 16 μηδεμιᾶς dalevi γενομένης vulg. 17
 νηγεμίας] νηίας AB 24 ἔχόμενοι libri, corr. Bekker.

οὕτω πολὺν ἀθροίζοντες ἀπὸνως διατρέφονται, κατὰ
 δὲ τὸν ἕλλον καιρὸν τῆς βοτάνης τῆς ἐν ταῖς σκια-
 ζομέναις συναγκείαις φρομένης προσφίρονται τὴν
 προσημιστάτην· στερὰ γὰρ οὐσα τὴν φύσιν, καὶ
 5 κανλὸν ἔχουσα παραπλήσιον ταῖς λεγομέναις βουπι-
 αδαῖς, ἐκπληροῖ τὴν τῆς ἀναγκείας τροφῆς ἰνδύειαν.
 οἱ δὲ ὕλοφύγοι μετὰ τέκτων καὶ γυναικῶν ἐπὶ τὰς 2
 νομὰς ἐξιδόντες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ δένδρα καὶ τοὺς
 ἐπαλούς τῶν ἐκκενόμενων προσφίρονται. τοιαύτην δ'
 10 ἐκ τῆς συνεχοῦς μελέτης τὴν ἐπ' ἄκρους τοὺς κλά-
 δους ἀναδρομὴν ποιοῦνται πάντες ὥστε ἔπιστον
 εἶναι τὸ γινόμενον· καὶ γὰρ μεταπηδῶσιν ἀφ' ἑτέρου
 15 ἑτέρου δένδρον ὁμοίως τοῖς ὀρνέοις, καὶ τὰς
 20 ἀναβάσεις ἐπὶ τῶν λεπτοτάτων κλάδων ποιοῦνται
 χωρὶς κινδύνων. ἰσχνότητι γὰρ σώματος καὶ κουφό- 3
 τητι διαφίροντες, ἐπιδὲν τοῖς ποσὶ σφάλλονται,
 ταῖς χερσὶν ἀντιλαμβάνονται· καὶ τύχῳσι πισύντες
 ἀφ' ὕψους, οὐδὲν πάσχουσι διὰ τὴν κουφότητα
 καὶ πάντα δὲ κλάδον ἐγχυλον τοῖς ὁδοῦσι κατεργα-
 25 ζόμενοι πέττουσιν εὐκόπως ταῖς κοιλίαις. οὗτοι δ' 4
 αἱ μισοὶ γυμνοὶ μὲν ἰσθῆτος, κοιναῖς δὲ χρώμενοι
 γυναιξὶν ἀκολουθῶς καὶ τοὺς γυννηθέντας παῖδας
 κοινοὺς ἡγοῦνται. διαπολεμοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους
 παρὶ τῶν τόπων ῥάβδοις ὥπλισμένοι, καὶ ταύταις
 30 ἀμυνόμενοι τοὺς ἐναντίους διασπῶσι τοὺς χειρω-
 θέντας. τελευτῶσι δ' αὐτῶν οἱ πλείστοι λιμῶ κατα-

3 φρομένης Reiske, σφριζομένης καὶ φρομένης codices
 5 λεγομέναις scitipi, γινόμεναις libri (καλομέναις Agath.
 51) 13 ἐφ' ἑτερον ἀφ' ἑτέρου Hertlein 16 ποσὶς
 ἐπαλλονται vulg. 21 κοινῇ CF 22 καὶ] δὲ καὶ vulg.
 25 διασπῶσι] διαχειρῶσι D, διαχειρῶσι F.

πονηθέντες, όταν τῶν ὁμμάτων ἀπογλαυκωθέντων
τὸ σῶμα στερηθῇ τῆς ἀναγκαίας ἐκ ταύτης τῆς
εἰσθητικῆς χρείας.

- 25 Τὴν δὲ ἐξῆς χώραν τῶν Αἰθιοπῶν ἐπέχουσιν
οἱ καλούμενοι Κυνηγοί, σύμμετροι μὲν κατὰ τὸ
πλῆθος, βίαν δ' οἰκίον ἔχοντες τῇ προσηγορίᾳ.
Θηριώδους γὰρ οὔσης τῆς χώρας καὶ παντελῶς
λυπηρᾶς, ἐτι δὲ ὑδάτων ὄψεις ναματιαίων ἐχούσης
ὀλίγας, καθιεύδουσι μὲν ἐπὶ τῶν δένδρων διὰ τὸν
ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον, ὑπὸ δὲ τὴν ἰωιδιτὴν πρὸς
τὰς συρρούσεις τῶν ὑδάτων μεθ' ὅσων φοιτῶντες
ἐκυτοῦς ἀποκρούουσιν εἰς τὴν ὕλην καὶ σκοπεύουσιν
2 ἐπὶ τῶν δένδρων. κατὰ δὲ τὸν τοῦ καύματος καιρὸν,
ἐρχομένων βοῶν τε ἡγρίων καὶ περδέλειων καὶ τῶν
ἐλλίων θηρίων πλῆθους πρὸς τὸ ποτόν, ταῦτα μὲν
διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τε καύματος καὶ δάψους
λέβρωσιν προσφέρεται τὸ ὑγρόν, μέχρι ἢ ἐμπλησθῇ,
οἱ δ' Αἰθιοπεῖς, γενομένων αὐτῶν βαρύνων καὶ δυσ-
κινήτων, καταπηθόντες ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ χρώ-
μενοι ξύλοις πεφυρακτωμένοις καὶ λίθοις, ἐτι δὲ
3 τοξεύμασι, ῥαδίως καταπονοῦσι. κατὰ δὲ συστη-
ματα ταύταις χρώμενοι ταῖς κυνηγίαις σαρκοφαγοῦσι
τὰ ληφθέντα, καὶ σπανίως μὲν ὑπὸ τῶν ἀλκιματά-
των ζώων αὐτοὶ διαφθείρονται, τὰ δὲ πολλὰ δόλω
4 τὴν ἐκ βίας ὑπεροχὴν χειροῦνται. εἰν δέ ποτε τῶν
κυνηγομένων ζώων σπανίζωσι, τὰς δορὰς τῶν πρό-
τερον εἰλημμένων βρίξαντες ἐπιτιθέσθαι ἐπὶ πύρ-
ραλόν' σποδίσαντες δὲ τὰς τρίχας τὰ δέρματα

4 τῶν del. Dind. 12 ἀποκρούουσιν CF 13 ἐπὶ]
ἀπὸ F 17 λέβρωσιν D 23 ὑπὸ] διὰ C.

διαίρουσι, καὶ κατεσθίοντες βεβιασμένως ἀναπλη-
 ροῦσι τὴν ἐνδομην. τοὺς δὲ ἀνέβρους παῖδας γυμνά-
 ζουσιν ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν, καὶ μόνοις διδόναι
 τροφὴν τοῖς ἐπιτυχοῦσι. διὸ καὶ θαυμαστοὶ ταῖς
 εὐστοχίαις ἄνδρες γίνονται, κάλλιστα διδασκόμενοι
 ταῖς τοῦ λιμοῦ πληγαῖς.

Ταύτης δὲ τῆς χώρας εἰς τὰ πρὸς δυσμὰς μέρη 26
 πολὺ διεσπικτότες Αἰθίοπες ὑπάρχουσιν Ἐλεφαντο-
 μάχοι κυνηγοί. νεμόμενοι γὰρ δρυμώδεως καὶ πυ-
 198 κνούς τοῖς δένδρεσι τόπους παριτηροῦσι τῶν ἐλε-
 11 φάντων τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐκτροπὰς, σκοπῶς ἐπὶ
 τῶν ὑψηλοτάτων δένδρων ποιούμενοι· καὶ ταῖς μὲν
 ἀγέλαις αὐτῶν οὐκ ἐπιτίθενται διὰ τὸ μηδεμίαν
 ἐλπίδα ἔχειν κατορθώσεως, τοῖς δὲ καθ' ἕνα πορευο-
 15 μένοις ἐπιβάλλουσι τὰς χεῖρας, παραδόξοις ἐγχει-
 ροῦντες τολμήμασιν. ὅταν γὰρ τὸ ζῷον διεξιὼν 2
 γένηται κατὰ τὸ δένδρον ἐν ᾧ συμβαίνει τὸν σκο-
 πεύοντα κεκρύφθαι, ἅμα τῷ παραλλάττειν τὸν τόπον
 ταῖς μὲν χερσὶν ἰδράξατο τῆς οὐρᾶς, τοῖς δὲ ποσὶν
 20 ἀντίβη πρὸς τὸν ἀριστερόν μηρόν· ἔχων δ' ἐκ τῶν
 ὤμων ἐξηρημένον πέλεκυν, κοῦφον μὲν πρὸς τὴν
 ἐπὶ τῆς μιᾶς χειρὸς πληγὴν, ὀξὺν δὲ καθ' ὑπερ-
 βολήν, τοῦτον λαβόμενος ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ νευρο-
 κοπεῖ τὴν δεξιὰν ἰγνύν, πυκνὰς καταφέρων πληγὰς
 25 καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οἰακίζων τὸ ἴδιον ὄμμα.
 παράδοξον δὲ ὀξύτητα τοῖς ἔργοις προσφέρουσιν,
 ὥς ἂν ἑδίου τῆς ἰδίας ψυχῆς ἐκάστῳ προκειμένου·

1 πληροῦσι II 11 σκοπῶς] τὰς εκ. D, καὶ εκ. C 16
 διεξιὼν Dindorf, δεξιὼν libri 21 προιεξηρημένον II 24
 ἰγνύν D 27 ἐκάστῳ Beiske, ἐκάστον libri

ἢ γὰρ χειρώσασθαι τὸ ζῷον ἢ τελευτᾶν αὐτὸν
 λείπεται, τῆς περιστάσεως οὐκ ἐπιδεχομένης ἕτερον
 3 ἐποτέλεσμα. τὸ δὲ νευροκοπηθὲν ζῷον ποτὲ μὲν
 διὰ τὴν δυσκινησίαν ἄδυνατον στρέφεισθαι καὶ
 συνεγκλινόμενον ἐπὶ τὸν πεπονθότα τόπον πίπτει
 καὶ τὸν Αἰθίοπα συναπώλλυσι, ποτὲ δὲ πρὸς πέτρην
 ἢ δένδρον ἐποθλίβει τὸν ἑνθρονον τῷ βάρει πιέζει
 4 μέχρι ἢ ἀποκτείνῃ. ἔνιοι δὲ τῶν ἐλεφάντων περι-
 αλγείς γινόμενοι τοῦ μὲν ἐμύνεσθαι τὸν ἐπιβου-
 λεύσαντα μακρὰν ἀφιστήκασι, τὴν δὲ φυγὴν διὰ
 τοῦ πεδίου ποιοῦνται, μέχρι ἢ οὐ συνιχῶς προ-
 βεβηκῶς ὁ τύπταιν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῷ πελάκει
 διακόφει τὰ νεῦρα ποιήσῃ πάρετον τὸ ζῷον. ὅταν
 δὲ τὸ ζῷον πέσῃ, συντρέχουσι κατὰ συστήματα, καὶ
 ζῶντος ἐπὶ τέμνοντες τὰς σάρκας ἐκ τῶν ὑπασθεν
 27 μερῶν εὐωχοῦνται. ἔνιοι δὲ τῶν πλησίον κατοικούν-
 των χωρὶς κινδύνων θηρεύουσι τοὺς ἐλέφαντας
 τέχνη τῆς βίας περιγινόμενοι. εἴωθε γὰρ τοῦτο τὸ
 ζῷον, ἐπειδὴν ἀπὸ τῆς νομῆς πληρωθῇ, πρὸς ὕπνον
 καταφέρεισθαι, διαφορὰν ἔχουσης τῆς περὶ αὐτὸ
 28 διαθέσεως πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν τετραπόδων· οὐ γὰρ
 δύναται τοῖς γόνασι πρὸς τὴν γῆν συγκαθίεναι τὸν
 ὅλον ὄγκον, ἀλλὰ πρὸς δένδρον ἀνικλιθὲν ποιεῖται
 τὴν διὰ τῶν ὕπνων ἀνάπαισιν. διότι τὸ δένδρον
 διὰ τὴν γινομένην πρὸς αὐτὸ πλεονάκις πρόσκλινει
 29 τοῦ ζῷου τετραμμένον τέ ἐστι καὶ ὕψους πλήρης,
 πρὸς δὲ τοῦτοις ὁ περὶ αὐτὸ τόπος ἰχνη τε ἔχει
 καὶ σημεῖα πολλά, δι' ὧν οἱ τὰ τοιαῦτα ἐρευνῶντες

9 γινόμενοι vulg. 11 οὐ] ὅτου CF. προβεβηκῶς
 vulg. 17 θηρεύοντες — περιγινόμεναι DF.

Αἰθίοπες γνωρίζουσι τὰς τῶν ἐλεφάντων κοίτας.
 ὅταν οὖν ἐπιτύχωσι τοιοῦτον δένδρον, πρίζουσιν α
 194 αὐτὸ παρὰ τὴν γῆν, μέχρι ἂν ὀλίγην εἴη τὴν ὀσπὴν
 ἐξῆς πρὸς τὴν πῦσιν· εἰθ' οὗτοι μὲν τὰ σημεῖα τῆς
 ἰδίας παρουσίας ἀφανίσαντες ταχέως ἐπαλλέσσονται,
 φθάνοντες τὴν ἐφοδὸν τοῦ ζῶου, ὃ δ' ἐλέφας πρὸς
 τὴν ἐσπέραν ἐμπλησθεὶς τῆς τροφῆς ἐπὶ τῇ συνήθει
 καταστῆ κοίτην. κατακλιθεὶς δὲ ἀθρόω ἐπὶ βάρει
 παραχοῆμα μετὰ τῆς τοῦ δένδρου φορῆς ἐπὶ τὴν
 20 γῆν καταφίρεται, πρὶν δ' ὕπτιος μένει τῇ νύκτι
 κείμενος διὰ τὸ τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἀδημιούρ-
 γητον εἶναι πρὸς ἀνάστασιν. οἱ δὲ πρίσταντες τὸ
 δένδρον Αἰθίοπες ἅμ' ἡμέρα κατακτῶσι, καὶ χωρὶς
 κινδύνων ἀποκτείναντες τὸ ζῶον σκηνοποιοῦνται περὶ
 25 τὸν τόπον καὶ παραμένονσι μέχρι ἂν τὸ περσιπῶδες
 ἀνελῶσσι.

Τούτων δὲ τῶν γενῶν τὰ μὲν πρὸς ἐσπέραν 28
 μέρη κατοικοῦσιν Αἰθίοπες οἱ προσανατολόμενοι
 Σιμοί, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν κεκλιμένα εἶναι τὸ
 30 τῶν Στρουθοπέγων γένος. ἔστι γὰρ παρ' αὐτοῖς 2
 ὄρεόν τι γένος μεμιγμένην ἔχον τὴν φύσιν τῷ
 χειραῖω ζῶω, δι' ἣν τῆς συνθέτου τέτυκτο προσ-
 ηγορίας. τοῦτο δὲ μέγιστον μὲν οὐ λείπεται τῆς
 μεγίστης ἐλάφου, τὸν δὲ αὐχένα μακρὸν ἔχον καὶ
 35 περιφερὲς τὰς πλευρὰς καὶ περσιπῶδες ὑπὸ τῆς φύσεως
 διδημιούργηται. καὶ κεφάλιον μὲν ἀσθενὲς ἔχει καὶ
 μικρὸν, μεροῖς δὲ καὶ κώλοις ὑπάρχει καρτερώτα-

1 τὰς om. D 8 ἀθρόως libri, corr. Dind. 20 Στρουθο-
 καρπηλοπέγων om. Bekker 24 καὶ del. Dind. 26 κεφα-
 λαιον vulg. 27 μικρὸς Rhod., μακρὸν codices.

2 τον, διχλήου τῆς βίας οὐσῃ. τοῦτο πείσθαι
 μὲν μινώερον οὐ δύναται διὰ τὸ βάρος, τρέχει δὲ
 πάντων ἐκίτατον, μικρὸν ἱσχυροῖς τοῖς ποσὶ τῆς γῆς
 ἐπιψαδόν· μέλιστα δ' ὅταν κατ' ἀνέμου πνοῆς ἐξαισῇ
 τὰς πτέρυγας, ὑπεξέρει καθάπερ αἱ τις ταύτης ἰσχυ- 3
 ρομοῦσα· τοὺς δὲ διώκοντας ἀμύνεται διὰ τῶν
 ποδῶν ἀποσφινδονῶν παραδόξως λίθους χειροπλή-
 4 θιαίους. ὅταν δ' ἐν νηνεμίᾳ διώκεται, ταχὺ συν-
 ἰδρυσθῶν τῶν πτερόγων ἀδυνατεῖ χρῆσασθαι τοῖς
 τῆς φύσεως προτεγήμασι, καὶ ῥαδίως καταλαμβάνει 10
 5 μινον ἑλίσσεται, τούτων δὲ τῶν ζώων ἀμυνθῆτων
 ὄντων τῷ πλήθει κατὰ τὴν χώραν, οἱ βάρβαροι
 παντοδαπὰς μηχανὰς ἐπινοοῦσι κατ' αὐτῶν τῆς
 θήρας· ῥαδίως δὲ πολλῶν ἑλίσσομένων ταῖς μὲν
 σαρξὶ χρωῖνται πρὸς διατροφήν, ταῖς δὲ δοραῖς πρὸς 15
 6 ἰσθῆτα καὶ στρωμνὴν. ἐκὸς δὲ τῶν Σιμῶν ὀνομα-
 ζομένων Αἰθιοπῶν πολιορκούμενοι διακινδυνεύουσι
 πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους, ὅπλοις ἀμυντηρίοις χρώ-
 μιντο τοῖς τῶν ὀρύγων κέρασι· ταῦτα δὲ μεγάλα καὶ
 τμητικὰ καθεστῶτα μεγάλην παρέχεται χροίαν, θα- 20
 ψιλείας οὐσῃς κατὰ τὴν χώραν διὰ τὸ πλῆθος τῶν 195
 ἔχοντων αὐτὰ ζώων.

29 Βραχὺ δὲ τούτων ἀπέχοντες Ἀζοιδοφάγοι κατο-
 κοῦσι τὰ συνορίζοντα πρὸς τὴν Ἰσημον, ἑνὸς τοῦ
 μικρότεροι μὲν τῶν ἑλλῶν, ἰσχυροὶ δὲ τοῖς ὄγκοις, 25
 μέλανες δὲ καθ' ἐπιρρολήν. κατὰ γὰρ τὴν ἑαρινὴν
 ὥραν παρ' αὐτοῖς ξέφυροι καὶ λίβες παμμεγέθεις

4 πνοῆς D   7 ἀποσφινδονῶν codices, corr. Wess.
 πληθυσίους D   19 ὀρύγων F et Agath. 57] ὀρύγων C.
 ῥέγγων D (cf. II 50, 4).

ἐκριπτοῦσιν ἐκ τῆς ἐρήμου πλῆθος ἀκριδῶν ἀμύθη-
τον, τοῖς τε μεγέθεσι διαλλάττον καὶ τῇ χρόνῳ τοῦ
περιώματος εἰδεχθὲς καὶ ὑπερόν. ἐκ τούτου δε-
ψιλῆς τροφᾶς ἔχουσιν ἅπαντα τὸν βίον, ἰδιοτρόπως
αὐτῶν ποιούμενοι τὴν θήραν. παρὰ γὰρ τὴν χώραν
αὐτῶν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους παρήκει χαράδρα βάθος
ἔχουσα καὶ πλάτος ἀξιόλογον· ταύτην πληροῦσιν
ἀγρίας ὕλης, οὔσης ἀφθόνου κατὰ τὴν χώραν·
ἐπειθ' ὅταν τῶν προειρημένων ἀνέμων πνεύοντων
προσφέρεται τὰ νέφη τῶν ἀκριδῶν, καταδιελλόμενοι
πάντα τὸν τῆς χαράδρας τόπον πυροῦσι τὸν ἐν
αὐτῇ χόρτον. ἐγαιρομένου δὲ καπνοῦ πολλοῦ καὶ
δριμέος, αἱ μὲν ἀκριδεὶς ὑπερπιτόμεναι τὴν χαρά-
δραν, καὶ διὰ τὴν τοῦ καπνοῦ δριμύτητα πνιγόμεναι,
καταπίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν ὀλίγον διαπετασθεῖσαι
τόπον, τῆς δὲ τούτων ἀπωλείας ἐπὶ πλείονας ἡμέρας
γινομένης μεγάλοι διανίστανται σωροί· καὶ τῆς χώρας
ἐχούσης ἄλμυριδα πολλήν, πάντες προσφέρουσι ταύ-
την ἀθρόοις τοῖς σωροῖς, καὶ διατήξαντες οἰκείως
ποιοῦσι τὴν τε γῆν πρὸς πόρον καὶ τὸν ἀπο-
θησαυρισμὸν [ἄσηπτον καὶ] πολυχρόνιον. ἡ μὲν οὖν
διατροφή τούτοις παραχρῆμα καὶ τὸν ὕστερον χρόνον
ἀπὸ τούτων τῶν ζώων ὑπάρχει· οὔτε γὰρ κτηνοτρο-
φοῦσιν οὔτε θαλάττης ἑγγὺς οἰκοῦσιν οὔτε ἄλλης
ἐπικουρίας οὐδεμιᾶς τυγχάνουσι· τοῖς δὲ σώμασιν
ὄντες κοῦφοι καὶ τοῖς ποσὶν ὀξύτατοι βραχύβιοι
παντελῶς εἰσιν, ὥς ἂν τῶν πολυχρονιωτάτων παρ'
αὐτοῖς οὐχ ὑπερβαλλόντων ἔτη ταπταράκοντα. τὸ δὲ

11 πυροῦσι] τέφρουσι. C   20 καὶ τὸν] τὸν δὲ τοῖς.
21 ἄσηπτον καὶ om. D.

τοῦ βίου τέλος οὐ μόνον παράδοξον ἔχουσιν, ἀλλὰ
 καὶ πάντων ἐκληρότατον. ὅταν γὰρ πλησιάζῃ τὸ
 γῆρας, ἐμφύονται τοῖς σώμασι πτερωτοὶ φθίρες
 οὐ μόνον διάφοροι τοῖς εἶδεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς
 6 ἰδίαις ἄγριοι καὶ παντελῶς εἰδεχθεῖς, ὀρεξάμενον
 δὲ τὸ κακὸν ἐπὶ τῆς γαστρὸς καὶ τοῦ θώρακος
 ἐπινίμεται πάντα τὸν ὄγκον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. ὁ δὲ
 πάσχων τὸ μὲν πρῶτον ὥς ἐπὶ φώρης τινὸς ἐρεθι-
 ζόμενος μετρίως ὀδαζῆσθαι φιλοτιμεῖται, μεμιγμένην
 ἔχοντος τοῦ πάθους ἀλγηδόσι τὴν χαρὰν μετὰ δὲ
 ταῦτα αἰεὶ μᾶλλον τῶν ἐγγενομένων θηρίων εἰς τὴν
 196 ἐπιφάνειαν ἐκπιπόντων συνεκχέεται πλήθος ἰχθῶρος
 λεπτοῦ, τὴν θορυμνότητα παντελῶς ἔχοντος ἀνυπομό-
 7 νητον. διότι οὗτο συνέχομενος τῷ πάθει βιαιότερον
 ἁμύεται τοῖς ὄνυξι, στεναγμοῦς μεγάλους προϊέμενος, κα-
 18 τὰ δὲ τὰς τῶν χειρῶν ἐξελκώσεσι τοσοῦτο πλήθος
 ἐκπίπτει τῶν ἰσχυρίων ὥστε μηδὲν ἀντίειν τοὺς ἀπο-
 λέγοντας, ὡς ἂν ἄλλων ἐπ' ἄλλοις ἐκφυγομένων
 καθάπερ ἐκ τινος ἀγρίου πολλαχῶς κατατετρημένου.
 αὗτοι μὲν οὖν εἰς τοιαύτην διάλυσιν τοῦ σώματος
 καταστέφουσι τὸν βίον δυστυχῶς, εἴτε διὰ τὴν
 ἰδιότητα τῆς τροφῆς εἴτε διὰ τὸν αἶρα τοιαύτης
 τυγχάνοντες περιπετείας.

80 Τῷ δὲ εἶναι τοῦτω χώρα παρήκει κατὰ τὸ
 μέγεθος πολλή καὶ κατὰ τὰς τῆς νομῆς ποιικιλίας
 ἀγαθῇ ἐρημος δ' ἐστὶ καὶ παντελῶς ἄρτος, οὐκ ἀπ'
 ἀρχῆς σπανίζουσα τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ'
 ἐν τοῖς ὑστέρον χρόνοις ἐκ τινος ἐπομβρίας ἀκαίρου
 2 πλήθος φελαγγίων καὶ σκορπίων ἐξενέγκουσα τοσοῦτο

2 πλησιάζει νύξ. 2 ὀδαζέσθαι Dind.

γὰρ ἱστοροῦσιν ἐπιπολάσαι τῶν εἰρημένων θηρίων
 πλῆθος ὥσπερ τοὺς κατοικοῦντας ἀνθρώπους τὸ μὲν
 πρῶτον παιδημεῖ κτείνειν (πάν) τὸ τῇ φύσει πολέ-
 μιον, ἀπεργινέητον δὲ τοῦ πλῆθους ὕψος καὶ τῶν
 5 δηγμάτων ὄξεις τοῖς πληγαῖσι τοὺς θανάτους ἐπι-
 φερόντων, ἀπογινόντας τὴν πατριὸν γῆν τε καὶ διαί-
 ταν φυγεῖν ἐκ τῶν τόπων. οὐ γὰρ δὲ θαυμάζειν
 οὐδὲ ἀπιστεῖν τοῖς λεγομένοις, πολλὰ τούτων παρὰ
 δοξότερα κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην γεγονότα διὰ
 10 τῆς ἀληθοῦς ἱστορίας παρεληφότες. περὶ γάρ τὴν
 Ἰταλίαν μυῶν πλῆθος ἀρουραίων ἐγγεννηθὲν τοῖς 3
 πεδίοις ἐξέρχεται τινὰς ἐκ τῆς πατρίου χώρας, κατὰ
 δὲ τὴν Μηδίαν ἐπιπολίσαντες ἀμύθητοι στρουθοὶ
 καὶ τὰ σπέρματα τῶν ἀνθρώπων ἀφενίζοντες ἡνέγ-
 15 κασαν εἰς ἑτερογενεῖς τόπους μεταστῆναι, τοὺς δὲ
 καλουμένους Λύταριάτας βάρβαροι τὴν ἀρχέγονον
 σύστασιν ἐν τοῖς νέφεισι λαμβάνοντες καὶ πίπτοντες
 ἀντὶ τῆς συνήθους ψεκάδος ἐβιάσαντο τὰς πατρίδας
 καταλιπεῖν καὶ καταφυγεῖν εἰς τοῦτον τὸν τόπον ἐν
 20 ᾧ τὴν καθίδρυνται. καὶ μὴν τίς οὐχ ἱστόρησεν
 Ἡρακλεῖ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀθανασίας ἔθλων συντελε- 4
 σθέντων ἕνα καταριθμούμενον καθ' ὃν ἐξήλασεν ἐκ
 τῆς Στυμφαλίδος λίμνης τὸ πλῆθος τῶν ἐπιπολα-
 σάντων ὀρνέθων ἐν αὐτῇ; ἀνάστατοι δὲ κατὰ τὴν
 25 Λιβύην πόλεις τινὲς ἐγένοντο πλῆθος λεόντων
 ἐκελθόντος ἐκ τῆς ἐρήμου.

3 καὶ M, om. F, πάντα cet. τὸ DM, τὴν cet. (cf.
 IV 9, 7) 4 πλῆθος Hertlein (o. 31, 8), πάθος libri
 9 τὸν om. vulg. 11 ἐγγεννηθὲν vulg. 14 ἀφενίζοντες CE
 20 ἱστόρησεν Hertlein.

Ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήσθω πρὸς τοὺς ἀπισ-
τως διὰ τὸ παράδοξον πρὸς τὰς ἱστορίας διακει-
μένους· ἀλλιν δ' ἐπὶ τ' ἀσυνεχῇ ταῖς προτειρημένοις 197
μεταβησόμεθα.

- 31 Τὰς δ' ἰσοχαιτῆς τῶν πρὸς μεσημβρίαν μερῶν ἡ
κατοικοῦσιν ἄνθρωποι ἐπὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλού-
μενοι Κυναπολγοί, κατὰ δὲ τὴν τῶν πλησιοχώρων
βαρβάρων διάλεκτον Ἄγριοι. οὗτοι δὲ πάγωντας μὲν
φέρουσι παρμεγέθει, κυνῶν δὲ τρέφουσιν ἀγρίων
2 ἀγέλης πρὸς τὴν τοῦ βίου χρείαν εὐθέτους. ἀπὸ 10
γὰρ τῶν πρώτων τροπῶν τῶν θερινῶν μέχρι μέσου
χειμῶνος Ἰνδικοὶ βόες ἀμύθητοι τὸ πλῆθος ἐπιφοι-
τῶσιν αὐτῶν τὴν χώραν, ἑδήλου τῆς αἰτίας οὕσης·
οὐδαὶς γὰρ οἶδεν εἶθ' ὑπὸ ζῶων πολλῶν καὶ σαρο-
φάγων πολιμουμένοι φεύγουσιν, εἴτε δι' ἑνδειαν 15
τροφῆς ἐκλείποντες τοὺς οἰκείους τόπους εἴτε δι'
ἄλλην περιπέτειαν, ἣν ἡ μὲν πάντα τὰ παράδοξα
γεννώσα φύσις κατασκευάζει, τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων
3 γένος ἀδυνατεῖ τῇ νῦν συνιδεῖν. οὐ μὲν ἄλλὰ τοῦ
πλήθους οὐ κατεσχύοντες δι' ἑαυτῶν περιγενέσθαι 20
τοὺς κύνας ἐπαφιῶσι, καὶ μετὰ ταύτων ποιούμενοι
τὴν θήραν πολλὰ πᾶν τῶν ζῶων χειροῦνται· τῶν
δὲ ληφθέντων ἢ μὲν πρόσφατα κατεσθίουσιν, ἢ δὲ
εἰς ἄλλας συντιθέντες ἀποθησαυρίζουσι. πολλὰ δὲ
καὶ τῶν ἄλλων ζῶων διὰ τῆς τῶν κυνῶν ἀλκῆς 25
θηρεῦντες ἀπὸ κριοφαγίας τὸν βίον ἔχουσι.
- 4 Τὰ μὲν οὖν τελευταία γένη τῶν πρὸς μεσημ-
βρίαν οἰκούντων ἐν μορφαῖς ἀνθρώπων τὸν βίον

7 Κυναπολγοί Agath. 60, Κυνάμνοι DE, κυνάμονοι C
17 τὰ om. D.

ἔχει θηριώδη· λείπεται δὲ διελθεῖν ὑπὲρ δύο ἔθνων, τῶν τε Αἰθιοπίων καὶ τῶν Τρωγλοδυτῶν. ἀλλὰ περὶ μὲν Αἰθιοπίων ἀναγεγράφμεν ἐν ἄλλοις, περὶ δὲ τῶν Τρωγλοδυτῶν νῦν ἐροῦμεν.

Οἱ τοίνυν Τρωγλοδυταὶ προσαγορεύονται μὲν 32
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Νομάδες, βίον δ' ἔχοντες ἀπὸ
 θρεμμάτων νομαδικῶν κατὰ συστήματα τυραννοῦν-
 ται, καὶ μετὰ τῶν τέκνων τὰς γυναῖκας ἔχουσι
 κοινὰς πλὴν μιᾶς τῆς τοῦ τυράννου· τὸν δὲ ταύτη
 10 πλησιάζοντα πρόστιμον ὁ δυνάστης πρῆτταται τετα-
 γμένον ἐριθμόν προβάτων. κατὰ δὲ τὸν τῶν ἐτησίων 2
 κῆφον γινομένων παρ' αὐτοῖς ὕμβρων μεγάλων, ἀφ'
 αἵματος καὶ γάλακτος διατρέφονται, μίσγοντες ταῦτα
 καὶ βραχὺν χρόνον ἐψήσαντες. μετὰ δὲ ταῦτα διὰ
 15 τὴν τῶν καυμάτων ὑπερβολὴν τῆς νομῆς ξηραινο-
 μένης καταφυέουσιν εἰς τοὺς ἐλώδεις τόπους, καὶ
 περὶ τῆς τῆς χώρας νομῆς πρὸς ἀλλήλους διαμέχον-
 ται. τῶν δὲ βοσκημάτων τὰ πρεσβύτερα καὶ νοσεῖν 11
 ἀρχόμενα καταναλίσκοντες ἐκ τούτων τὸν ἅπαντα
 20 χρόνον διατρέφονται. διόπερ τὴν τῶν γονέων προσ-
 ηγορίαν ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσάπτουσι, ταύρων
 198 δὲ καὶ βοῖ καὶ πάλιν κριῶ καὶ προβάτων τούτων
 δὲ τοὺς μὲν πατέρας, τὰς δὲ μητέρας καλοῦσαι διὰ
 τὸ πορίζεσθαι τὰς ἐφημέρους τροφὰς αἰὶ παρὰ τοῦ-
 25 των, ἀλλὰ μὴ παρὰ τῶν γεγεννηκότων. ποτὶ δ'
 οἱ μὲν ἰδιῶται συγχρῶνται καλιούρων βρέγματι,
 τοῖς δὲ δυνάσταις ἀπὸ τινος ἄνθους κατασκευάζεται

2 καὶ τῶν] καὶ D   13 μίσγοντες] καὶ μίσγοντες
 CF   17 τῆς τ. γ. νομῆς] τῆς γ. μόνος D, τῆς γ. αἰ
 νομῆς D.

πόμῃ περικλήσιον τῷ χειρίστῳ παρ' ἡμῖν γλυνῆαι
 ταῖς δὲ ἀγύλαις τῶν θορυμμάτων ἱπακοῦντοῦντες
 ἑλλήνι ἐξ ἑλλήνων χώρῃ ἐπιπορεύονται, φεύγοντες τὸ
 4 τοῖς αὐτοῖς τόποις ἐνδιατρίβειν. καὶ γυμνοὶ μὲν
 εἰσι πάντες τὰ σώματα πλὴν τῶν ἰσχυῶν, ἃ δέοντασι
 σκεπάζουσι· τὰ δ' αἰδοῖα πάντες οἱ Τρωγλοδύται
 περικλήσιως τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνονται πλὴν
 τῶν ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομαζομένων κολοβῶν·
 οὗτοι γὰρ μόνοι τὴν ἐντὸς τῶν στενῶν νερόμεναι
 χώρῃ ἐκ τηπίου ξυροῖς ἀποτέμνονται πᾶν τὸ τοῖς
 33 ἑλλοῖς μέρος περιτομῆς τυγχάνον, ὀπισθὸν δ' ἔχουσι
 τῶν Τρωγλοδυτῶν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι Μεγάβαροι
 πεκλοτιρεῖς ὁμοβοῖνας ἄσπιδας καὶ ῥόπαλον τύλαντες
 ἔχον περισιδήρους, οἱ δὲ ἄλλοι τόξα καὶ λόγχας.
 2 ταφαὶ δὲ παντελῶς ἐξηλλαγμέναι ἐπιχωριάζουσιν· τοῖς
 γὰρ τῶν παλιούρων λόγοις δέοντες τῶν τιτελευ-
 τηκότων τὰ σώματα προσέπτουσι τὸν εὐχέμεν τοῖς
 σκελετοῖς, θέντες δὲ τὸν νεκρὸν ἐπὶ τινος ἐκυστή-
 ματος βάλλουσιν λίθοις χειροπληθῆσι γελῶντες, μέχρι
 ὅν ὅπου ταῖς λίθοις περιχώσαντες ἀποκρύψωσι τὰ
 σώματα· τὸ δὲ τελευταῖον αἶγος κίρας ἐπιθέντες ἀπο-
 3 λείνεται, συμπάθειαν οὐδεμίαν λαμβάνοντες. πολε-
 μοῦσι δὲ πρὸς ἀλλήλους οὐχ ὁμοίως τοῖς Ἑλλήσιν
 ἐπὶ γῆς ἢ τιτῶν ἑλλῶν ἐγκλημάτων, ἀλλ' ἐπὶ
 τῆς ἐπιγενομένης αἰετῆς. ἐν δὲ ταῖς φιλονεικίαις
 τὸ μὲν πρῶτον ἀλλήλους τοῖς λίθοις βάλλουσι, μέχρι

1 γένεσι CF   10 τὸ μέρος παρὰ τοῖς ἄλλοις f.   12
 μεγαβάρους codices   13 ταφαίς   ἐξηλλαγμένους codices,
 corr. Weis.   24 γῆς Dindorf, ἀγῆς libri; ἐπ' ἑχθρῆς
 Agath. 63   25 ἰσχυῶν] αἰετῆς ad h. CF.

ἢν τινες τραυθῶσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὸν τῶν τόξων
 ἄγωνα κατακτείνωσι. πολλοὶ δὲ ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τελει-
 τῶσιν, ὥς ἂν εὐστόχως μὲν βαλλόντων διὰ τὴν ἐν
 ταῦτοις ἄθλησιν, τὸν δὲ σκοπὸν ἔχόντων γυμνῶν
 2 τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων. διαλύουσι δὲ τὴν μάχην 4
 τῶν γυναικῶν αἱ πρεσβύτεραι, προσιλλόμεναι μὲν
 εἰς τὸ μέσον, ἐντροπῆς δὲ τυγχάνουσαι· νόμιμον
 γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ταύτας κατὰ μηδένα τῶν τρόπων
 τυπτειν, ὅθιν ἄρα τῷ φανῆναι παύονται τοῦ το-
 10 ξεύειν. αἱ δὲ διὰ τὸ γῆρας οὐ δυνάμενοι ταῖς 5
 ποίμναις ἀκολουθεῖν βόας οὐρᾷ τὸν ἀγῶνα περι-
 στήξουσιν· αὐτῶν ἀπολύονται τοῦ ζῆν προθύμως·
 τοῦ δὲ τὸν θάνατον ἀναβαλλομένου τὴν ἔξουσίαν
 ὁ βουλούμενος ἔχει τὸν δεσμὸν ὥς ἐπ' εὐνοίᾳ περι-
 15 θεῖναι καὶ μετὰ νοουσιότητος στερεῖσαι τοῦ ζῆν.
 ὁμοίως δὲ νόμιμον αὐτοῖς ἔστι τοὺς πηρωθέντας ἢ 6
 199 τόσοις δυσιάτοις συνεχομένους ἐξέρειν ἐκ τοῦ ζῆν·
 μέγιστον γὰρ τῶν κακῶν ἡγοῦνται τὸ φιλοφρονεῖν
 τὸν μηδὲν ἄξιον τοῦ ζῆν πράττειν δυνάμενον, διὸ
 20 καὶ πάντας [μὲν] ἰδεῖν ἔστι τοὺς Τρωγλοδυτάς ἐρ-
 τίους μὲν τοῖς σώμασιν, ἰσχύοντας δ' ἐν ταῖς ἡλε-
 κίαις, ὥς ἔν μηδεὶος ἐπερβάλλοντος τὰ ἐξήκοντα ἐτη.
 Καὶ περὶ μὲν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἱκανῶς εἰρήκα- 7
 25 μεν· εἰ δέ τις τῶν ἀναγινωσκόντων διὰ τὸν ξενι-
 σμὸν καὶ τὸ παρήδοξον τῶν ἀναγεγραμμένων βίων
 ἀπιστήσῃ ταῖς ἱστορίαις, στείλῃ πρὸ τῆς διανοίας
 παρ' ἄλληλα τὸν τε περὶ τὴν Σκυθίαν αἶρα καὶ
 τὸν περὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, καὶ τὰς ἑκατέρωθεν

1 τῶν D, τὲ U, om. F   6 προβαλλόμεναι codices,
 corr. Dind.   20 μὲν del. Dind.

διαφορὰς ἰδῶν, οὐκ ἀπιστήσαι ταῖς ἱστορημένοις.
 34 τοσαύτη γὰρ παραλλαγὴ τῶν παρ' ἡμῖν αἰρών προς
 τοὺς ἱστορημένους ὥστε τὴν κατὰ μέρος διαφορὰν
 ἡπιστον εἶναι. ὅπου μὲν γὰρ διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 τοῦ ψύχους πηγνυνται μὲν οἱ μέγιστοι ποταμοί,¹
 στέγοντος τοῦ χρυστάλλου διαβάσεις στρατοπέδων
 καὶ ἀμαξῶν καταγόμεων ἐφόδους, πηγνυνται δὲ ὁ
 οἶνος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χυμῶν ὥστε μαχαίραις ἀπο-
 τέμνεσθαι, καὶ τὰ τούτων θαυμασιώτερα, τὰ μὲν
 ἐκρωτήρια τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐσθῆτος παρατριβού-²
 σης περιφρεῖ, τὰ δὲ ὄμματα ἀμαυροῦνται, τὸ δὲ πῦρ
 ἄλεωρὰν οὐ ποιεῖ, καὶ χαλκοὶ μὲν ἀνδριάντες ῥή-
 γνυνται, κατὰ δὲ τινὰς καιροὺς διὰ τὴν πυκνότητα
 τῶν νεφῶν οὔτε ἀστραπὴν οὔτε βροντὴν γίνεσθαι
 περὶ τοὺς τόπους φασί· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τούτων³
 παραδοξότερα συντελεῖται, τοῖς μὲν ἀγνοοῦσιν ἡπι-
 3 στα, τοῖς δὲ πείραν εἰληφόσιν ἀνυπομόνετα. περὶ
 δὲ τὰς ἰσχυρὰς τῆς Αἰγύπτου καὶ Τρωγλοδυτικῆς
 διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀπ' ἡλίου θερμασίας κατὰ
 τὴν τῆς μεσημβρίας καιρὸν οὐδὲ συνορᾶν ἀλλήλους⁴
 οἱ παριστώτες δύνανται διὰ τὴν παχύτητα τῆς περὶ
 τὸν αἴρα πυκνώσεως, χωρὶς δὲ ὑποδέσεως πάντες
 ἀδυνατοῦσι βαδίζειν, ὥς ἂν τοῖς ἀνυποδέτοις παρα-
 4 κρήμα φλυκτίδων γινομένων. κατὰ δὲ τὸ ποτόν,
 εἰν μὴ τὴν ἐνδειαν ἐτοιμῶς ἀφαιρῆται, ταχέως τε⁵
 λευτῶσιν, ὥς ἂν τῆς θερμασίας τὴν τῶν ὀργῶν ἐν
 τῷ σώματι φύσιν ὀξείως ἀναλίσκουσης. προς δὲ τού-
 τοις, ὅταν τις εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον ἐμβαλὼν τῶν

1 ἱστορημένοις] εἰρημένοις II   3 ἱστορημένους CF
 7 καταγόμενων vulg.   13 διὰ] κατὰ D.

ἰδωδίμων ὁδηποτοῦν μεθ' ὕδατος εἰς τὸν ἥλιον θῆ-
 ταχίως ἔφεται χωρὶς πυρὸς καὶ ξύλων. ἀλλ' ὅπως ὁ
 οἱ κατοικοῦντες ἀμφοτέρως τὰς εἰρημένους χώρας οὐχ
 οἶον φεύγειν βούλονται τὴν ὑπερβολὴν τῶν συμ-
 5 βαϊνάντων αὐτοῖς κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦνυντίον ἐκου-
 σίως προΐενται τὸ ζῆν ἔνεκα τοῦ μὴ βιασθῆναι
 διαίτης ἑτέρας καὶ βίου πειραθῆναι. οὕτως αὐτο-
 10 φυὲς ἔχει τι φίλερον πᾶσα συνήθης χώρα, καὶ περι-
 γίνεται τῆς ἐκ τῶν αἰρών κακοπαιθείας ὁ χρόνος ὁ
 200 τὴν ἐκ νηπίου παραλαβὼν ἡλικίαν. τὰς δὲ τηλικαύ-
 τας ἐπ' ἀμφοτέρα διαφορὰς οὐ πολὺ διορίζει τόπον
 διάστημα. ἀπὸ γὰρ τῆς Μαυωτιδος λίμνης, ἥ προσοι-
 κοῦσά τινες τῶν Σκυθῶν ἐν πάγαι καὶ φύχεσιν ὑπερ-
 βάλλουσι καθιδρυμένοι, πολλοὶ τῶν πλοισιμένων
 15 οὐριωδρομούσαις ναυσὶ φορτίσιν εἰς μὲν Ῥόδον δεκα-
 ταῖοι καταπεπλεύκασιν, ἐξ ἧς εἰς Ἀλεξάνδρειαν τεταγ-
 ταῖοι καταντῶσιν, ἐκ δὲ ταύτης κατὰ τὸν Νεῖλον
 πλέοντες πολλοὶ δεκαταῖοι κατηντήκασιν εἰς Αἰθιο-
 πίαν, ὥστε ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων μερῶν τῆς οἴκου-
 20 μένης ἐπὶ τὰ θερμότατα μέρη μὴ πλέον εἰκασί καὶ
 τετάρτων ἡμερῶν εἶναι τὸν πλοῦν τοῖς κατὰ τὸ
 30 συνεχὲς κομιζομένοις. διόπερ τῆς διαφορᾶς τῆς τῶν
 αἰρών ἐν ὀλίγῳ διαστήματι μεγάλης οὐσῆς οὐδὲν
 παράδοξον καὶ τὴν διαίτην καὶ τοὺς βίους, ἐπεὶ δὲ
 35 τὰ σώματα πολὺ διαλλάττειν τῶν παρ' ἡμῖν.

Ἐπεὶ δὲ τῶν ἔθνων καὶ βίων τὰ κεφάλαια τῶν 35
 δοκούντων εἶναι παραδόξων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν

4 φεγγεῖ DF   6 προσεῖναι D, προσεῖναι CF, corr.
 Dindl.   8 τι] τὸ CF   13 πάγαι II   16 εἰς] εἰς μὲν
 vulg.   17 κατὰ] ἀνὰ Agath. 60   20 θερμότατα D.

[δυνάτων] θηρίων τῶν κατὰ τὰς ἐποκειμένους χώρας
 2 ἐν μίρῃ διεξίμην. ἔστι γὰρ ζῷον ὃ καλεῖται μὲν
 ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ῥινόκερωτος, ἀλκῇ δὲ καὶ βίῃ
 παραπλήσιον ὅν ἐλέφαντι, τῷ δὲ ὕψει ταπεινότερον,
 τὴν μὲν δορὰν ἰσχυροτάτην ἔχει, τὴν δὲ χροῶν πυξο-
 3 εῖδῃ, ἐπὶ δ' ἄκρων τῶν μυκτήρων φέρει κέρατα
 τῷ τύπῳ σιμόν, τῇ δὲ στερεότητι σιδήρῳ παρεμ-
 4 φερῆς. τοῦτο περὶ τῆς νομῆς αἰεὶ διαφερόμενον ἐλέ-
 φαντι τὸ μὲν κέρατα πρὸς τινα τῶν πετρῶν θήγει,
 συμπεσὼν δ' εἰς μάχην τῷ προειρημένῳ θηρίῳ καὶ ὡς
 ὑποδύνον ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἀναρρήττει τῷ κέρατι
 καθάπερ ξίφει τὴν σάρκα. τῷ δὲ τοιούτῳ τρόπῳ
 τῆς μάχης χρῶμενον ἔξαιμα ποιεῖ τὰ θηρία καὶ
 5 πολλὰ διαφθείρει. ὅταν δὲ ὁ ἐλέφας φθάσας τὴν
 ὑπὸ τὴν κοιλίαν ὑπόδυσιν τῇ προβοσκίδι προκατα-
 λάβηται τὸν ῥινόκερων, περιγίνεται ῥαδίως τύπτων
 6 τοῖς ὀδοῦσι καὶ τῇ βίῃ πλείον ἰσχύων. αἱ δὲ σφίγγες
 γίνονται μὲν περὶ τε τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν
 Αἰθιοπίαν, ταῖς δὲ μορφαῖς ἐπέρχουσιν οὐκ ἀνό-
 μοιοι ταῖς γραφομέναις, μόνον δὲ ταῖς δασύτησι
 7 διαιλλάττουσι, τὰς δὲ ψυχὰς ἡμέρους ἔχουσιν καὶ
 πατούργους ἐπὶ πλείον καὶ διδασκαλίαν μεθοδικὴν
 8 ἐπιδίδουσι. οἱ δ' ὀνομαζόμενοι κυνοκίφαλοι τοῖς
 μὲν σώμασιν ἀνθρώποις δυσευδίστοι παρὲμφορεῖς εἰσὶ,
 ταῖς δὲ φωναῖς μυγμοῦς ἀνθρωπίνους προΐσονται. αἱ
 9 ὀργιστάται δὲ ταῦτα τὰ ζῷα καὶ παντελῶς ἀτιθέ-

1 δυνάτων del. Eich. τῶν om. A 4 ὡς add. Dind.
 2 πρὸς τινας τῶν μεγάλων πετρῶν H 22 ἐπὶ πλείον
 codices, ἐπὶ πλεόν Agath. 73 26 δὲ ταῦτα τα'
 om. D.

πάντα καθιστάτα τὴν ἀπὸ τῶν ὀφρῦων πρόσωψιν
 201 αὐστηροτέραν ἔχει. ταῖς δὲ θηλείαις ἰδιωτάτον συμ-
 βαίνει τὸ τὴν μήτραν ἐκτὸς τοῦ σώματος φέρειν
 πάντα τὸν χρόνον. ὁ δὲ λεγόμενος κήπος ὠνό- 4
 μασται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ τὸν ὄγκον ὅλον ὥραιας
 καὶ προσηνοῦς ἡλικίας, τὸ δὲ πρόσωπον ἔχων ὁμοιον
 λείοντι τὸ λοιπὸν σῶμα φέρει πάνθηρι παραπλήσιον,
 πλὴν τοῦ μεγέθους, ὃ παρισούται δορκάδι. πάν- 7
 των δὲ τῶν εἰρημένων ζῴων ὁ σαρκοφάγος ταύρος
 10 ἐργιωτάτος ἐστὶ καὶ παντελὶς δυσκαταμάχτητος. τῷ
 μὲν γὰρ ὄγκῳ τοῦτο μείζον ἐστὶ τῶν ἡμέρων ταύ-
 ρων, ὁξύτητι δὲ ποδῶν οὐ λειπόμενον ἵππου, τῷ
 στόματι δὲ διεσθηκὸς ἄχρη τῶν ὄτων. τὸ δὲ χρῶμα
 πυρρὸν ἔχει καθ' ὑπερβολήν, καὶ τὰ μὲν ὅμματα
 15 γλευκότερα λείοντος καὶ τὰς νύκτας ἀστράπτουσα,
 τὰ δὲ κίρματα φύσειως ἰδιατρόπου κοινοῦνται· τὸν
 μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον αὐτὰ κινεῖ παραπλήσιως τοῖς
 ὥσι, κατὰ δὲ τὰς μάχας ἴσθησιν ἀραρότα. τὴν δὲ
 τῆς τοιχὸς ἐπαγωγὴν ἔχει τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἐναν-
 20 τίαν. ἐστὶ δὲ τὸ θηρίον ἀλκῇ τε καὶ δυνάμει διά- 8
 φορον, ὥς ἂν ἐπιτιθέμενον τοῖς ἀλκιμωτάτοις τῶν
 ζῴων καὶ τὴν τροφήν ἔχον ἐκ τῆς τῶν χειρωθέντων
 σαρκοφαγίας. διαφθείρει δὲ καὶ τὰς ποιμένας τῶν
 ἐγχωρίων, καὶ καταπληκτικῶς ἀγωνίζεται πρὸς ὅλα
 25 συστήματα τῶν ποιμένων καὶ κυνῶν ἀγέλης. λέγ- 9
 ται δὲ καὶ τὸ δόγμα ἱερωτον ἔχειν· πολλῶν γοῦν
 ἐπιβεβλημένων λαβεῖν ὑποχείριον μηδένα κατισχυ-

1 καθιστάτα τὴν δ' ἀπὸ D 4 ὅμματα vulg. ὁ ὅλον
 τὸν ὄγκον vulg. 11 ἡμετέρας F 13 ὄτων Agath. 76]
 ὁμμάτων codices 25 ποιμένας C

κέναι. τὸ δ' εἰς ὄρυγμα πεισὸν ἢ δι' ἑλλης ἀπέ-
της χειρωθὲν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ γίνεται περιπνιγές,
καὶ τῆς ἐλευθερίας οὐδαμῶς ἀλλέντεται τὴν ἐν τῷ
τιθασένεσθαι φιλευθροπρίαν. διόπερ εἰκότως οἱ Τρω-
γλοδύται τοῦτο τὸ θηρίον κράτιστον κρίνουσιν, ὥς
ἂν τῆς φύσεως αὐτῷ δεδωρημένης ἀλκὴν μὲν λέον-
τος, ἵππου δὲ τάχος, ῥώμην δὲ ταύρου, τῆς δὲ
πάντων κρατίστης σιδήρου φύσεως οὐχ ἡττώμενον.

- 10 ὁ δὲ λεγόμενος παρ' Αἰθίοψι κροκόττης μεμιγμένην
μὲν ἔχει φύσιν κυνὸς καὶ λύκου, τὴν δ' ἀγριότητα
φοβερωτέραν ἑμφοτέρων, τοῖς δὲ ὁδοῦσι πάντων
ὑπεράγει· πᾶν γὰρ ὄστων μέγεθος συντρίβει ῥαδίως.
καὶ τὸ καταποθεῖν διὰ τῆς κοιλίας πέττει παραδόξως.
τοῦτο δὲ τὸ ζῷον τῶν ψευδῶς παραδοξολογούντων
ἱστοροῦντες ἐνιοὶ μιμεῖσθαι τὴν τῶν ἀνθρώπων διά-
λεκτον ἡμᾶς μὲν οὐ πείθουσιν.

- 36 Ὅφρα μὲν δὲ γένη παντοδαπά καὶ τοῖς μεγέθεσιν
ἐπιστε θεωρεῖσθαι φασιν οἱ τὴν πλησίον τῆς ἐρήμου
καὶ θηριώδους κατοικοῦντες. ἑκατὸν γὰρ πηχῶν τὸ
μῆκος ἑορακέναι τινὲς ἀποφαινόμενοι δικαίως ἂν
οὐχ ὑφ' ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἑλλων
ἐπάντων ψευδολογεῖν ὑποληφθεῖσιν· προστιθέασι
γὰρ τῷ διαπιστομένῳ πολλῷ παραδοξότερα, λέγον-
τες ὅτι τῆς χώρας οὗσης πεδιάδος, ὅταν τὰ μέγιστα
τῶν θηρίων περισπικῶνται, ποιεῖ τοις ἐγκνικλωθεῖ-
σαις ἐκ' ἀλλήλαις σπεύραις ἀναστήματα πόρρωθεν

2 τοῦ om. D   10 μὲν om. vulg.   12 μέγεθος]
γένος Agath. 77   14 παραδοξολογούντων DF   15 διά-
λεκτος D, διάλεκτος ἀποφαινόμενοι vulg.   25 ἐγκνικλωθεῖ-
σαις] ἐν κνίκῳ τιθείσας II.

φαινόμενα λόφω παραπλήσια. τῷ μὲν οὖν μεγέθει ²
 τῶν δηθέντων θηρίων οὐκ ἂν τις ῥαδίως συγκατά-
 θαιτο· περὶ δὲ τῶν μεγίστων θηρίων τῶν εἰς
 ὄψιν ἔληλυθότων καὶ κοιμισθέντων ἐν τισιν ἀγγείοις
⁵ εὐνίτοις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ποιησόμεθα τὴν ἀνα-
 γραφήν, προστιθέντες καὶ τῆς θήρας τὴν κατὰ μέρος
 οἰκονομίαν, ὃ γὰρ δεύτερος Πτολεμαῖος, περὶ τε ³
 τὴν τῶν ἐλεφάντων κυνηγίαν φιλοτιμηθεὶς καὶ τοῖς
 τὰς παραδόξους θήρας τῶν ἀλκιμοτάτων ζώων ποιου-
¹⁰ μένοις μεγάλας ἐπονέμων δωρεάς, πολλὰ δὲ χρήματα
 δαπανήσας εἰς ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, ἐλεφαντὰς τε
 συχνοὺς πολεμιστὰς περιεποιήσατο καὶ τῶν ἄλλων
 ζώων ἀθεωρήτους καὶ παραδόξους φύσεις ἐποίησεν
 εἰς γνῶσιν ἔλθειν τοῖς Ἑλλήσι. διὸ καὶ τινας τῶν ⁴
¹⁵ κυνηγῶν, ὁρῶντες τὴν τοῦ βασιλέως μεγαλοσύνην
 ἐν ταῖς δωρεαῖς, συστραφέντες εἰς ἱκανὸν πλῆθος
 ἔκριναν παραβαλίσθαι ταῖς ψυχαῖς, καὶ τῶν μεγά-
 λων ὄψεων ἕνα θηρεύσαντες ἀνακομίσαι ζῶντα εἰς
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον. μεγάλης ⁵
²⁰ δ' οὔσης καὶ παραδόξου τῆς ἐπιβολῆς, ἡ τύχη συνεγ-
 γήσασα ταῖς ἐπινοαῖς αὐτῶν καὶ τὸ τέλος οἰκείον
 περιεποίησε τῆς πράξεως. σκοπεύσαντες γὰρ ἕνα
 τῶν ὄψεων τριάκοντα πηχῶν διατρίβοντα περὶ τὰς
 συστάσεις τῶν ὁδῶν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀκίνη-
²⁵ τον τοῦ σώματος τὸ κύκλωμα τηροῦντα, κατὰ δὲ
 τὰς ἐπιφανείας τῶν διὰ τὴν δίψαν ζώων φοιτῶν-

3 θηρίων] θηρίων ὅσων codices, ὄψεων Eich. 6 τῆς
 Dindorf, τῆς κατὰ μέρος codices κατὰ μέρος om. CP
 8 «κυνηγίαν» θήραν C 10 δὲ] πάντων add. vulg. 17 παρα-
 βαλίσθαι D τὰς ψυχὰς Hertlein.

των ἐπὶ τὸν τόπον ὕφνω διανιστάμενον, καὶ τῷ
 μὲν στόματι διασπάζοντα, τῷ δὲ σπειράματι κατα-
 πλέκοντα τὸν ὄγκον τῶν φανέντων ζώων, ὥστε μη-
 δυνὲ τρόπῳ δύνασθαι τὸ παραπτερόν ἐκφυγεῖν —,
 προμήκους οὖν ὄντος τοῦ ζώου καὶ νωθροῦ τὴν
 φύσιν ἐλπίζαντες βρόχοις καὶ σιφαῖς κυριεύουσιν,
 τὸ μὲν πρῶτον παρήσαν ἐπ' αὐτὸ τετακτοκότες,
 6 ἔχοντες ἐξηραυμένα πάντα τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν, ὥς
 δ' ἐπλησίαζον, αἰὲ μᾶλλον ἐξεπλήττοντο τῷ δέμνι,
 θεωροῦντες ὄμμα πυρροπὸν καὶ λιγνυμένην πάντῃ
 τὴν γλῶττιαν, ἔτι δὲ τῇ τραχύτητι τῶν φολίδων ἐν
 τῇ διὰ τῆς ὕλης πορείᾳ καὶ παρατρίψει φόφον ἐξαί-
 σιον κατασκευάζοντα, τὸ μέγεθος τε τῶν ὀδόντων
 ὑπερφυῖς καὶ στόματος ἀγρίαν πρόσοφιν καὶ κυκλώ-
 7 ματος ἀνάστημα παραδόξον. διόπερ τῷ φόβῳ τὰ
 χρώματα τῶν προσώπων ἀποβεβληκότες θαυδῶς ἐπέ-
 βαλον τοὺς βρόχους ἀπὸ τῆς οὐρᾶς· τὸ δὲ θηρίον
 ἄμα τῷ προσέψασθαι τοῦ σώματος τὴν κάλων ἐπε-203
 στράφη μετὰ πολλοῦ φνσίματος καταπληκτικῶς, καὶ
 τὸν μὲν πρῶτον ἀσπάζει τῷ στόματι μεταωρισθὲν
 ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὰς σάρκας ἐτι ζῶντος κατεσι-
 τεῖτο, τὸν δὲ δεύτερον φεύγοντα τῇ σπείρᾳ πόρρω-
 θεν ἐπισπένδατο, καὶ περιειληθὲν ἐσφιγγε τὴν κοιλίαν
 τῷ δεσμῷ· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἐκπλυγνέοντες διὰ τῆς
 37 φυγῆς τὴν σωτηρίαν ἐπορίσαντο. οὐ μὲν ἀπέγνωσαν
 τὴν θήραν, ὑπερβαλλούσης τῆς ἀπὸ τοῦ βασιλείως
 χάριτος καὶ δωρεᾶς τοὺς ἀπὸ τῆς πείρας ἔγνωσμέ-
 νους κινδύνους, φιλοτεχνίᾳ δὲ καὶ δόλῳ τὸ τῇ βίᾳ

6 καὶ σιφαῖς del. Kich. 13 12] τε εὐ vulg. 16 ἐπέ-
 βαλλος vulg. 26 ὑπερβαλλούσης vulg. 28 δὲ] τε vulg.

δυσκαταγώνιστον ἐχειρώσαντο, τοιάνδε τινὰ μηχανήν πορισάμενοι. κατεσκευάσαν ἀπὸ σχοίνου πενήτης περιφερὲς πλόκωνον, τῷ μὲν τύπῳ τοῖς κύρτοις ἐμφερές, τῷ δὲ μεγέθει καὶ τῇ διαλήψει τῆς χώρας
 5 δυνάμενον διξασθαι τὸν ὄγκον τοῦ θηρίου. κατε-
 οπτεύσαντες οὖν τὸν φωλιὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ὥραν
 τῆς τε ἐπὶ τὴν νομὴν ἐξόδου καὶ πάλιν τῆς ἐπαυτοῦ, ὥς τάχισθ' ὤρμησεν ἐπὶ τὴν ἔγγραν τὴν συνήθη
 τῶν ἑτερογενῶν ζώων, τὸ μὲν προὔπάρχον τοῦ φω-
 10 λιοῦ στόμα λίθοις εὐμεγέθεσι καὶ γῇ συμφυκοδόμη-
 σαν, τὸν δὲ πλησίον τῆς λόχμης τόπον ὑπόταμον ποιήσαντες καὶ τὸ πλόκωνον εἰς αὐτὸν ἐνθέντες
 ἑναιτίον ἐποίησαν τὸ στόμιον, ὥστε ἐξ ἐτοίμου τῷ
 θηρίῳ τὴν εἰσοδὸν ὑπάρχειν. κατὰ δὲ τὴν ἐπὶ
 15 ὁδὸν τοῦ ζώου παρεσκευασμένοι τοξότας καὶ σφεν-
 δονήτας, ἔτι δὲ ἱππεῖς πολλοὺς, πρὸς δὲ τοῦτοις
 σαλπικτιὰς καὶ τὴν ἑλλην ἔπασαν χορηγίαν, ἅμα
 [δὲ] τῷ προσπελέξειν τὸ μὲν θηρίον ματωρότερον
 τῶν ἱππέων ἐξῆρε τὸν ἀντίον, οἱ δ' ἐπὶ τὴν θήραν
 20 ἡθροισμένοι προσεγγίσαι μὲν οὐκ ἐτόλμων, νενο-
 θετημένοι ταῖς προγεννημέναις συμφοραῖς, πόρρω-
 θεν δὲ πολλαῖς χειρὶν ἐφ' ἑνα καὶ μέγα σκοπὸν
 βάλλοντες ἐτόγγανον, καὶ τῇ τι τῶν ἱππέων ἐπι-
 φανείᾳ καὶ πλήθει κυνῶν ἀλκίμων, ἔτι δὲ τῷ διὰ
 25 τῶν σαλπίγγων ἤχῳ, κατέπληττον τὸ ζῶον. διόπερ
 ἐπυχωροῦντος αὐτοῦ πρὸς τὴν οἰκίαν λόχμην τοσοῦ-
 τον ἐπεδίωκον ὥστε μὴ παροξύνειν ἐπὶ πλείον. ὥς
 δὲ τῆς ἐνφυκοδομημένης φάραγγος ἤγγισεν, ἀνθρώπος

18 δὲ del. Reiske 25 κατέπληττοντο CF 26 αὐτοῦ
 del. Dind. οἰκίαν D, οἰκίαν αὐτοῦ vulg. 25 ἐνφυκο-

φόβον μὲν πολὺν διὰ τῶν ὀπλῶν ἐποίησαν, τερατὴν
 δὲ καὶ φόβον διὰ τῆς τῶν ὄχλων ἐπιφανείας καὶ
 σαλπύγων. τὸ δὲ θηρίον τὴν μὲν εἰσοδὸν οὐχ
 ἠΰρισκε, τὴν δὲ τῶν κυνηγῶν ὁρμὴν καταπληττό-
 μενον κατέφυγεν εἰς τὸ πλησίον κατασκευασμένον
 6 στόμιον, περιπλαμένον δὲ τοῦ πλοκάμου τῇ διακλῶσει
 τῆς σπείρας, ἐφθασαν τῶν κυνηγῶν τινες προσπιπτό-
 μενοι, καὶ πρὸ τοῦ στραφῆναι τὸν ὄφιν ἐπὶ τὴν
 ἔξοδον κατελάβοντο δεσμοῖς τὸ στόμιον προήμας
 9 δὲ καὶ περιφλοτεχνημένον πρὸς ταύτην τὴν ὀξύτητα.
 10 ἐξελεύσαντες δὲ τὸ πλόκαμον καὶ φάλαγγας ὑποθύν-
 6 τες μετέωρον ἐξῆραν. τὸ δὲ θηρίον ἀπειλημένον
 ἐν ἀπεστενωμένῳ τόπῳ παρὰ φύσιν συριγμὸν ἐξαί-
 σιον ἠφείει καὶ τοῖς ὁδοῦσι τὴν περιέχουσαν σχολὴν
 κατέσπα, πάντα δὲ διασειόμενον προσδοκίαν ἐποίησε
 10 τοῖς φέρουσιν ὥς ἐκπηδήσον ἐκ τοῦ περιέχοντος
 αὐτὸ φιλοτεχνήματος. διὸ καὶ καταπλαγέντες ἴθισαν
 ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ὄφιν, καὶ τοὺς περὶ τὴν οὐρὰν
 τόπους κατακταντοῦντες ἀντιπερίσπων τοῦ θηρίου
 τὸν ἀπὸ τῶν ὀδόντων σπαραγμὸν ἐπὶ τὴν αἰσθησιν
 17 τῶν ἄλγούντων μερῶν. ἀπενέγκαντες δ' εἰς τὴν
 Ἀλεξάνδρειαν ἰδωρήσαντο τῷ βασιλεῖ, παράδοξον
 θέαμα καὶ τοῖς ἀκούσασιν ἐπιστούμενον. τῇ δ' ἐν-
 10 δόξῃ τῆς τροφῆς καταπονήσαντες τὴν ἀλκὴν τοῦ
 θηρίου τιθασὺν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐποίησαν, ὥστε
 8 θανυμαστὴν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ἐξημέρωσιν. ὁ δὲ

δομημένης malim (v. 10) 1 φόβον om. D ἐποίησαν II
 2 δὲ om. D 7 προσπιπτόμενοι II 12 μετεωρότερον
 codices (corr. Tzet. Chil. 3, 927) 17 αὐτὸ αὐτὸ ἐκ co-
 dices, corr. Reiske 25 θηρίου CE, θηρίον τὸν ἀπὸ τῶν
 ὀδόντων ceteri (cf. v. 20).

Προλεμαῖος τοῖς μὲν κυνηγοῖς τὰς ἀξίας ἀπένειμε
 δωρεάς, τὸν δ' ὄφιν ἐτραφε τετιθασευμένον καὶ τοῖς
 εἰς τὴν βασιλείαν παραβάλλουσι ξένοις μέγιστον
 παρεχόμενον καὶ παραδοξότατον θέημα. διόπερ τηλι-
 5 κούτου μεγέθους ὄψεως εἰς ὄφιν κοινὴν κατηντη-
 κότες οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν τοῖς Αἰθίοσιν οὐδὲ μῦθον
 ὑπολαμβάνειν τὸ θρυλούμενον ἐπ' αὐτῶν. ἀποφαί-
 νονται γὰρ ὁρᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ὄφεις
 τηλικαύτους τὸ μέγεθος ὥστε μὴ μόνον βοῦς τε καὶ
 10 ταύρους καὶ τῶν ἄλλων ζῴων τὰ τηλικαῦτα τοῖς
 ὄγκοις ἐκκλίσκειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐλέφασιν εἰς ἀλήκην
 συνίστασθαι, καὶ διὰ μὲν τῆς σπείρης ἐμπλεκο-
 μένους τοῖς σκέλεσιν ἐμποδίζειν τὴν αὐτὰ φύσιν
 κίνησιν, τὸν δ' αὖχένα μεταωρίσαντας ὑπὲρ τὴν
 15 προβοσκίδα τὴν κεφαλὴν ἐναντίαν ποιεῖν τοῖς τῶν
 ἐλεφάντων ὤμοις, διὰ δὲ τοῦ πυρωποῦ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν ἄστραπὴ παραπλησίως τὰς λαμπηδόνας προβέ-
 λοντας ἀποτυφλοῦν τὴν ὄρασιν, καὶ σφηλατίας ἐπὶ
 τὴν γῆν σαρκοφαγεῖν τὰ χειρωθέντα τῶν ζῴων.
 20 Διευνοηκότες δ' ἀρκούντως τὰ περὶ τὴν Αἰθιο-
 πίαν καὶ Τρωγλοδυτικὴν καὶ τὴν ταύταις συνέπτου-
 38 σαν μέχρι τῆς διὰ καῦμα ἀοικήτου, πρὸς δὲ ταύταις
 περὶ τῆς παραλίας τῆς παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν
 καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος τὸ πρὸς μεσημβρίαν
 25 κεκλιμένον, περὶ τοῦ καταλειμμένου μέρους, λέγω
 δὲ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ποιησόμεθα τὴν ἀναγκα-
 φήν, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βασιλικῶν

14 ἐπὶ τοῖς Boiske, ἐκ τοῦ codices 17 παραπλησίως codi-
 ces, corr. Dind. προσβάλλοντες II 23 παρὰ] περὶ II
 26 δὲ] δὲ CF.

ὑπομνημάτων ἐξεληφότας, τὰ δὲ παρὰ τῶν εὐτοπτῶν
 2 πεποσμένοι. τοῦτο γὰρ τὸ μέρος τῆς οἰκουμένης
 καὶ τὸ περὶ τὰς Βρετανικὰς νήσους καὶ τὴν ἑρκτον
 ἥμιστα πέπτωκεν ὑπὸ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἐπί-
 γνωσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἑρκτον κεκλιμέ- 3
 νων μερῶν τῆς οἰκουμένης τῶν συναπτόντων τῇ διὰ 206
 φύχου ἀεικίτῳ διεξιμεν, ὅταν τὰς Γαίου Καίσαρος
 3 πράξεις ἀναγράφωμεν· οὗτος γὰρ τὴν Ῥωμαίων ἡγε-
 μονίαν εἰς ἐκείνα τὰ μέρη πορρωτάτω προβιβάσας
 πάντα τὸν πρότερον ἄγνωστέον τόπον ἐποίησε 10
 4 πεισεῖν εἰς σύνταξιν ἱστορίας· ὁ δὲ προσαγορευόμε-
 νος Ἀράβιος κόλπος ἀντεστόμαται μὲν εἰς τὸν κατὰ
 μεσημβρίαν κείμενον ὠκεανόν, τῷ μῆκει δ' ἐπὶ
 πολλοὺς πάνυ παρήκων σταδίους τὸν μυχὸν ἔχει
 περιοριζόμενον ταῖς ἰσχυταιαῖς τῆς Ἀραβίας καὶ Τρω- 15
 γλοδυτικῆς. εὖρος δὲ κατὰ μὲν τὸ στόμα καὶ τὸν
 μυχὸν ὑπάρχει περὶ ἑκαίδεκα σταδίους, ἀπὸ δὲ
 Πανόρμον λιμένος πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἡπειρον μα-
 κρῆς νηὸς διωγμὸν ἡμερήσιον. τὸ δὲ μέγιστόν ἐστι
 διάστημα κατὰ τὸ Τύρκαιον ὄρος καὶ Μακαρίαν 20
 νῆσον πελαγίαν, ὥς ἂν τῶν ἡπείρων οὐχ ὁρωμέναν
 5 ὑπ' ἀλλήλων. ἀπὸ δὲ τούτου τὸ πλάτος αἰεὶ μᾶλλον
 συγκλείεται καὶ τὴν συναγωγὴν ἔχει μέχρι τοῦ στό-
 ματος. ὁ δὲ παράπλους αὐτοῦ κατὰ πολλοὺς τόπους
 ἔχει νήσους μακρὰς, στενοὺς μὲν διαδρόμους ἐχρούσας, 25
 6 ῥοὺν δὲ πολὺν καὶ σφοδρὸν. ἡ μὲν οὖν κεφαλαιώ-
 δης τοῦ κόλπου τούτου θέσις ὑπάρχει τοιαύτη.

17 ἀπὸ δὲ — 22 ἀλλήλων om. AD 20 Τύρκαιον]
 Τυρκικόν I, cf. 41, 1 Μακαρίαν δεσπελάγιον G, Μαριάν-
 της πελαγιον E, Μαρίαν δεσπελάγιαν CF; corr. Stroth.

ἡμεῖς δ' ἀπὸ τῶν ἐσχεμάτων [τούτου] τοῦ λυχοῦ τό-
πων ἐρξάμενοι τὸν ἐφ' ἐξάτερα τὰ μέρη παρὰ πλουν
τῶν ἡπείρων καὶ τὰς ἀξιολογωτάτας κατ' αὐτάς
ιδιότητας διεξιμεν· πρῶτον δὲ ληψόμεθα τὸ δεξιὸν
5 μέρος, οὗ τὴν παραλίαν τῶν Τρωγλοδυτῶν ἔθνη
νέμεται μέχρι τῆς ἐρήμου.

Ἀπὸ πόλεως τοίνυν Ἀρσινόης κομιζομένοις πρὸς 39
τὴν δεξιὴν ἡπειρον ἐκπίπτει κατὰ πολλοὺς τόπους
ἐκ πέτρας εἰς θάλατταν ὕδατα πολλὰ, πικρὰς ἁλ-
10 μυρίδος ἔχοντα γεῦσιν. παραδραμόντι δὲ τὰς πηγὰς
ταύτας ὑπέρκειται μεγάλου πεδίου μιλιῶδη χρόαν
ἔχον ὄρος καὶ τὴν ὄρασιν τῶν ἐπὶ πλεον ἄντι-
ζόντων εἰς αὐτὸ λυμαινόμενον. ὑπὸ δὲ τὰς ἐσχα-
τίας τῆς ὑπορείας κεῖται λιμὴν σκολίων ἔχων τὸν
15 εἰσπλουν, ἐπάνωμος Ἀφροδίτης. ὑπέρκεινται δὲ τοῦ-
του νῆσοι τρεῖς, ὧν δύο μὲν πλήρεις εἰσὶν ἐλαιῶν
καὶ σύσκιοι, μία δὲ λειπομένη τῷ πλήθει τῶν προ-
ειρημένων δένδρων, πλῆθος δ' ἔχουσα τῶν ὀνομιζο-
μένων μελεγκρίδων. μετὰ δὲ ταῦτα κόλπος ἐστίν 2
20 εὐμαγέτης ὁ καλούμενος Ἀκάθαρτος, καὶ πρὸς αὐτῷ
βαθεῖα καθ' ὑπερβολὴν χειρρόνησος, ἧς κατὰ τὸν
αὐχένα στενὸν ὄντα διακομίζουσι τὰ σκάφη πρὸς
τὴν ἀντιπέρας θάλατταν. παρακομισθέντι δὲ τοὺς 4
τόπους τούτους κεῖται νῆσος πελαγία μὲν τῷ δια-
25 στήματι, τὸ δὲ μέκος εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους παρ-
εκτείνουσα, καλουμένη δὲ Ὀφιόδης, ἣ τὸ μὲν

1 τούτου del. Dind. 5 μέρος] τῶν Τρωγλοδυτῶν add. CD
11 ταύτας Richtschdt, αὐτάς eod. 12 πλείονων DF ἐναιτι-
ζόντων B 17 σύσκιοι] σύσκων C 21 ἧς om. II 22 διακο-
μίζουσα DF 26 δὲ] μὲν DF.

παλαιὸν | πῆρχε πλήρης παντοδαπῶν καὶ φοβερῶν ²⁰⁶
 ἑρπετῶν, ὥς ὃν καὶ ταύτης ἐτυχὲ τῆς προσηγορίας.
 ἐν δὲ τοῖς μεταγενεσιτέροις χρόνοις ὑπὸ τῶν κατὰ
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν βασιλέων οὕτως ἐξημερώθη φιλο-
 τίμως ὥστε μηδὲν εἶναι κατ' αὐτὴν ὁρᾶσθαι τῶν ³
 5 προὑπαρξάντων ζώων. οὐ παραλείπειον δ' ἡμῶν
 οὐδὲ τὴν αἰτίαν τῆς περὶ τὴν ἡμέρωσιν φιλοτιμίας.
 εὐρίσκεται γὰρ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τὸ καλούμενον
 τοπάξιον, ὅπερ ἐστὶ λίθος διωφαινόμενος ἐπιτη-
 πῆς. ὅλῳ περιμετρήσας καὶ θαυμαστὴν ἐγγχεύσον ¹⁰
 6 πρόσθεν παρεχόμενος. διόπερ ἀντιβέβητος τοῖς ἄλ-
 λοις τηρεῖται, θανατουμένον παντὸς τοῦ προσπλευ-
 σαντος ὑπὸ τῶν καθεσταμένων ἐκ' αὐτῆς φυλέων.
 οὗτοι δὲ τὸν ἀριθμὸν ὄντας ὀλίγοι βίον ἔχουσαν
 ἀτυχῆ. ἵνα μὲν γὰρ μεγάλῃς λίθος διακλαπῇ, πλοῖον ¹⁵
 οὐκ ἐπαλείπεται τὸ παρῆσαν ἐν τῇ νήσῳ· οἱ δὲ
 παραπλέοντες αὐτὴν διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ βασιλέως φόβον
 πόρρωθεν παραθέουσι τροφαὶ δὲ αἱ μὲν περιχομι-
 ζόμεναι ταχέως ἐκλείπονται, ἑτεραί δ' ἐγγύς τοις ²⁰
 7 σύντολον οὐχ ἐπέρχονται. διόπερ ὅταν τῶν σιτίων
 ὀλίγον καταλείπηται, κἀθίηται πάντες οἱ κατὰ τὴν
 κώμην προσδεχόμενοι τὸν τῶν κομιζόντων τὰς τρο-
 φὰς κατάπλουν· ὡς βραδυνόντων εἰς τὴν ἰσχύα ²⁵
 8 ἐλπίδας συστέλλονται. ὁ δὲ προειρημένος λίθος
 φερόμενος ἐν ταῖς πέτραις τὴν μὲν ἡμέραν διὰ τὸ
 πνέγον οὐκ ὁρᾶται, κοιτούμενος ὑπὸ τοῦ περὶ τὸν
 ἥλιον φέγγους, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγιννομένης ἐν σκότει
 διαλείπεται καὶ πόρρωθεν δῆλός ἐστιν ἐν ᾧ ποτ' ἐν

5 ὥστε] ὡς II   13 ἐκ' αὐτῆς Hertlein, ἐκ' αὐτῶν
 libri   16 καταλείπεται C   28 δῆλός GFA

ἢ τόποι. οἱ δὲ νησοφύλακες κλήρω διαρρημένοι τοὺς 9
τόπους ἐφειδρεύουσι, καὶ τῷ φανέντι λίθῳ περιτι-
θείασι σημεῖον χάριν ἄγρους τηλικούτου ἡλίκου ἂν
ἦ τὸ μέγεθος τοῦ στείλβοντος λίθου· τῆς δ' ἡμέρας
περιιώντες περιτέμνουσι τὸν σημειωθέντα τόπον τῆς
πέτρας, καὶ παραδιδόκσι τοῖς διὰ τῆς τέχνης δυνα-
μένοις ἐλκεῖν τὸ παραδοθὲν οἰκίως.

Παραπλεύσκειτι δὲ τούτους τοὺς τόπους πολλὰ 40
μὲν Ἰχθυοφάγων ἔθνη κατοικεῖ τὴν παράλιον, πολ-
10 λοι δὲ κομάδες Τρώγλοδύται. πρὸς δὲ ταύτοις ὄρη
παντοῖα ταῖς ιδιότησιν ὑπάρχει μέχρι λιμένος τοῦ
προσαγορευθέντος σωτηρίας, ὃς ἔτυχε τῆς ὀνομα-
σίας ταύτης ἀπὸ τῶν πρώτων πλευσάντων Ἑλλή-
νων καὶ διασωθέντων. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν μερῶν 2
12 ἄρχεται συναγωγὴν λαμβάνειν ὁ κόλπος καὶ τὴν
ἐπιστροφὴν ἐπὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρη ποιεῖ-
σθαι. καὶ τὴν φύσιν δὲ τῆς χώρας καὶ θαλάττης
ἁλλοίαν εἶναι συμβέβηκε διὰ τὴν ιδιότητα τῶν τό-
πων· ἥ τε γὰρ ἡπειρος ταπεινὴ καθοράται, μηδα- 3
10 μῶθεν ἀκαστήματος ὑπερκείμενον, ἥ τε θάλασσα
207 τεναγώδης οὕσα τὸ βάθος οὐ πλέον εὐρίσκεται τριῶν
ὁργυίων, καὶ τῇ χρῶα παντελῶς ὑπάρχει χλωρά. ταῦτο
δ' ἐντὶ τῇ φασὶ συμβαίνειν οὐ διὰ τὸ τὴν τῶν ὄρων
φύσιν εἶναι τοιαύτην, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ δι-
28 φαινομένου καθ' ὕδατος μυῖου καὶ φύκου. ταῖς 4
μὲν οὖν ἐπιχώροις τῶν νήων εὐθετὸς ἴστιν ὁ τό-
πος, κλύδωνα μὲν οὐκ ἐκ πολλοῦ κυλίων διαστή-
ματος, θήραν δ' ἰχθύων ἑπλάτων παρικόμενος· αἱ

9 ἔθνη Ἰχθυοφάγων ταῖς. 12 σωτήρος C. 28 θήραν —
ἐπλάτων] θήρας — ἐπλάτους AB.

δὲ τοὺς ἐλέφαντας διέγουσαι, διὰ τὰ βάθη βαθύ-
 πλοι καθιστώσαι καὶ ταῖς κατασκευαῖς ἐμβριθεῖς,
 μεγάλους καὶ διανοὺς ἐπιφέρουσι κινδύνους τοῖς ἐν
 αἰταις πλείουσι. διάρσει γὰρ ἰστίων θείουσαι καὶ
 διὰ τὴν τῶν πνευμάτων βίαν πολλάκις νυκτὸς ὠθοῦ-
 μιναι, ὅτε μὲν πέτραις προσπιδοῦσαι ναιαγοῦσαι,
 ποτὲ δ' εἰς τεναγώδεις ἰσθμοὺς ἐμπίπτουσιν· οἱ δὲ
 ταῦται παρακαταβῆναι μὲν ἀδυνατοῦσι διὰ τὸ πλῆον
 εἶναι τὸ βάθος ἀνδρομήχους, διὰ δὲ τῶν κοντῶν
 τῷ σκάφει βοηθοῦντες ὅταν μηδὲν ἀνύωσιν, ἐκβέλ-
 λουσιν ἅπαντα πλὴν τῆς τροφῆς· οὐδ' οὕτω δὲ τῆς
 ἀποσττροφῆς τυγχάνοντες εἰς μεγάλην ἀπορίαν ἐμπί-
 πتουν διὰ τὸ μήτε νῆσον μήτ' ἄκραν ἠπείρου μήτε
 ταῦν εἶδεν πλησίον ὑπάρχουσιν ὁρᾶσθαι· ἄξενοι
 γὰρ παντελῶς οἱ τόποι καὶ σπανίους ἔχοντες τοὺς
 ναυτοὺς διακομιζομένους, χωρὶς δὲ τούτων τῶν κακῶν
 ὁ κλύδων ἐν ἀκαρπείῳ χρόνῳ τῷ κύτει τῆς νιῶς τοσοῦτο
 πλῆθος ἄμμον προσβάλλει καὶ συσσωρεῖν περα-
 δόξως ὥστε τὸν κύκλῳ τόπον περιχώννυσθαι καὶ τὸ
 σκάφος ὥσπερ ἐπίτηδες ἐνδεσμεύεσθαι τῇ χέρσῳ.
 οἱ δὲ τοῦτω τῷ συμπτώματι περιπεσόντες τὸ μὲν
 πρῶτον μετρίως ὀδύρονται πρὸς κωφὴν ἐρημίαν,
 οὐ παντελῶς [μὲν] ἀπεγνωκότες [εἰς τέλος] τὴν σω-
 τηρίαν· πολλάκις γὰρ τοῖς τοιοῦτοις ἐπιφανεῖς ὁ
 τῆς πλημυρίδος κλύδων ἐξῆρεν εἰς ὕψος, καὶ τοὺς
 ἰσχυάτως κινδυνεύοντας ὥσπερ αἰθερὶς ἐπιφανεῖς διε-

1 βαθύπλοοι D, βαθύπρωροι CF², βαθύπλευροι F²
 6 ὅτε] ποτὲ II   10 ἀνύωσιν II   12 ἀποσττροφῆς Wess-
 ling, τροφῆς codices, σωτηρίας Dind.   15 ἐπαινός QDF
 17 χρόνῳ] τῷ χρόνῳ CF   23 μὲν DF, δὲ C; del. Dind.
 εἰς τέλος del. Dind.

φύλαξεν· διὰ δὲ ἐκτὸς μὲν τῶν θεῶν ἢ προειρη-
 μένη μὴ παρακολουθήσῃ βοήθειᾳ, τὰ δὲ τῆς τροφῆς
 λήπῃ, τοὺς μὲν ἀσθενεστέρους οἱ κατισχύοντες ἐκ-
 βάλλουσιν εἰς θάλατταν, ὥπως τοῖς ὀλίγοις τὰ λει-
 πόμενα τῶν ἀναγκαίων πλείονας ἡμέρας ἀντέχῃ,
 πέρας δὲ πάσας τὰς ἑλπίδας ἐξαλείφοντες ἀπόλλυν-
 ται πολὺ χεῖρον τῶν προαποθανόντων· οἱ μὲν γὰρ
 ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ τὸ πνεῦμα τῇ δούσῃ φύσει πάλιν
 ἀπέδωκαν, οἱ δ' εἰς πολλὰς ταλαιπωρίας καταμερί-
 σαιτες τὸν θάνατον πολυχρονίους τὰς συμφορὰς
 ἔχοντες τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς τυγχάνουσι. τὰ 3
 δὲ σκάφη ταῦτα τῶν ἐπιβατῶν οἰκτρῶς στερηθέντα,
 208 καθάπερ τινὰ κενόταφια, διαμένει πολὺν χρόνον
 πανταχόθεν περιχωρνύμενα, τοὺς δ' ἴστους καὶ τὰς
 10 κεφαλὰς μετεώρους ἔχοντα πόρρωθεν τοὺς ὁρῶντας
 εἰς οἶκτον καὶ συμπάθειαν ἄγει τῶν ἀπολωλότων
 πρόσταγμα γὰρ ἐστὶ βασιλέως εἶναι τὰ τοιαῦτα συμ-
 πτώματα τοῖς πλέονσι διασημαίνειν τοὺς τὸν βλε-
 θρον περιποιούντας τόπους. παρὰ δὲ τοῖς πλησίον 9
 20 κατοικοῦσιν Ἰχθυοφάγοις παραδίδοται λόγος, ἐκ προ-
 γόνων ἔχων φυλαττομένην τὴν φήμην, ὅτι μεγάλης
 τινὸς γενομένης ἀμπώτεως ἐγεώθη τοῦ κόλπου πᾶς
 ὁ τόπος ὁ τὴν χλωρὰν ἔχων τοῦ τύπου πρόσουφιν,
 μεταπισσοῦσης τῆς θαλάττης εἰς τὰναντία μέρη, καὶ
 25 φανείσης τῆς ἐπὶ τῷ βυθῷ χέρσου πάλιν ἐπελθοῦ-
 σαι ἐξάισιον πλήμην ἀποκαταστήσαι τὸν πόρον εἰς
 τὴν προὑπάρχουσαν τάξιν.

9 ἀνταπίδωκαν II 18 διασημαίνει II 21 φω-
 ρήν DF 22 ἐγινέθη II πᾶς] ἐπὶ πᾶς F 23 τύπου Eich-
 städt, τόπου libri 24 καὶ φ.] φ. δὲ vulg. 25 ἐπ.] ἐν D
 26 πλήμην] πλημμύραν D, πλημνη καὶ πλημύραν C.

- 41 Ἀπὸ δὲ τούτων τῶν τόπων τὸν μὲν ἀπὸ Πτο-
 λεμαίδος παράπλουν ἕως τῶν Ταύρων ἐκρωτηρίων
 προειρηκάμεν, ὅτε Πτολεμαίου τὴν τῶν ἑλεφάντων
 θήραν ἀπηγγέλαμαν· ἀπὸ δὲ τῶν Ταύρων ἐπιστρέ-
 φει μὲν ἡ παράλιος πρὸς τὰς ἀνατολάς, κατὰ δὲ
 τὴν θαρινὴν τροπὴν αἱ σχιαὶ πίπτουσι πρὸς με-
 σημβρίαν ἐναντίως ταῖς παρ' ἡμῖν ἔχει πρὸς ὦραν
 2 δειπύραν. ἔχει δὲ καὶ παταμοὺς ἡ χώρα, ῥέοντες
 ἐκ τῶν ὀρέων τῶν προσαγορευομένων Ψεβαίων. διεί-
 ληπται δὲ καὶ πεδίοις μεγάλους φέρουσι μαλάχης 10
 καὶ καρδάμου καὶ φοίνικος ἄπιστα μεγέθη· ἐκφέρει
 δὲ καὶ καρποὺς παντοίους, τὴν μὲν γεῖσιν ἔχοντας
 3 τρωθράν, ἐκρυσμένους δὲ παρ' ἡμῖν. ἡ δὲ πρὸς
 τὴν μεσόγειον ἀνατείνουσα πλήρης ἐστὶν ἑλεφάν-
 των καὶ ταύρων ἁγρίων καὶ λεόντων καὶ πολλῶν 15
 ἄλλων παντοδαπῶν θηρίων ἀλείμων. ὁ δὲ πόρος
 νήσοις διείληπται καρπὸν μὲν οὐδένα φερούσας
 ἡμερον, ἐκτραφεύσας δ' ὀρέων ἰδία γένη καὶ ταῖς
 4 προσόψεσι θαυμαστά· ἡ δ' ἐξῆς θαλάττια βαθύτα
 παντελῶς ἐστὶ, καὶ κήτη φέρει παντοδαπὰ παρά- 20
 δοξα τοῖς μεγέθεσιν, οὐ μόντοι λυποῦνται τοὺς ἐν-
 θρώπους, ἰάν μὴ τις ἐκουσίως αὐτῶν ταῖς λοφιαῖς
 περιπίσῃ· οὐ δύνανται γὰρ διώκειν τοὺς πλέοντας,
 ὥς ἂν κατὰ τὴν ἐκ τῆς θαλάττης ἄρσιν ἀμαυρου-
 μένων αὐτοῖς τῶν ὁμμάτων ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν ἥλιον 25
 φέγγους. ταῦτα μὲν οὖν τὰ μέρη τῆς Τρωγλοδυτι- 309

2 et 4 τρωγλοδυτ. D. cf. 38, 4. 9 Ψεβαίως D. 12 δι
 καί] δι vulg. 16 παντοδαπῶν θηρίων ἀλείμων] ἀλείμων
 ζώων II. πόρος] τόπος D. 20 παντοδαπὰ φέρει vulg.
 24 ἐκ add. Wess. 26 τρωγλοδυτικῆς D.

αὐτῆς ἐσχάτα γνωρίζεται, περιγραφόμενα ταῖς ἄκραις
αὐτῆς ὀνομάζουσι Ψεβραΐας.

Τὸ δ' ἄλλο μέρος τῆς ἀντιπέρας παραλίου τὸ 42
προσκεικλιμένον Ἀραβίᾳ πάλιν ἀναλαμβάνοντες ἀπὸ τοῦ
μυχοῦ διεξιμέν. οὗτος γὰρ ὀνομάζεται Ποσειδέϊον,
ἰδρυσαμένου Ποσειδῶνι πλεσίφω βασιμὸν Ἀρίστανος
τοῦ πεμφθέντος ὑπὸ Πτολεμαίου πρὸς κατασκοπὴν
τῆς ἑως ὤκτανου παρηκούσης Ἀραβίας. ἔξω δὲ 2
τοῦ μυχοῦ τόπος ἐστὶ παραθαλάττιος ὁ τιμώμενος
ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων διαφερόντως διὰ τὴν εὐχρηστίαν
τὴν ἐξ αὐτοῦ. οὗτος δ' ὀνομάζεται μὲν Φοινικῶν,
ἔχει δὲ πλεῖθος τούτου τοῦ φυτοῦ πολύνκαρκου καθ'
ὑπερβολὴν καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τροφήν διαφέ-
ρον. πᾶσα δ' ἡ σύνεγγυς χώρα σπανίζει ναυματιαίαν 3
ὑδάτων καὶ διὰ τὴν πρὸς μεσημβρίαν ἐγκλισιν ἔμ-
φυρος ὑπέρχει· διὸ καὶ τὸν κατάφυτον τόπον, ἐν
ἀπανθρωποιότητις ὄντα μέρει καὶ χορηγοῦντα τὰς
τροφάς, εἰκότως οἱ βάρβαροι καθιεφώκασιν. καὶ γὰρ
ὑδατος οὐκ ὀλίγαι πηγαὶ καὶ λιβάδες ἐκπίπτουσιν
ἐν αὐτῷ, εὐχρότητι χιόνος οὐδὲν λιπόμεναι· αὗται
δ' ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη τὰ κατὰ [τὴν] γῆν χλοερὰ
ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐπιτερεπῇ [τὸν τόπον]. ἐστὶ 4
δὲ καὶ βασιμὸς ἐκ στερεοῦ λίθου παλαιὸς τοῖς χρό-
νοις, ἐπιγραφὴν ἔχων ἀρχαίοις γράμμασιν ἀγνωστοῖς.
ἐπιμείλονται δὲ τοῦ τεμένους ἐνὴρ καὶ γυνή, διὰ
βίον τὴν ἱερωσύνην ἔχοντες. μακρόβιοι δ' εἰσὶν οἱ

1 περιγραφόμενα DF 2 ψεβραΐας Π 5 Ποσειδέϊον
DF 10 ἐπὶ] μὲν ὑπὸ vulg. διὰ AB, διὰ τε D, πρὸς Π
12 τροφήν] διατροφὴν Π διάφορον vulg. 21 ἐφ' ἐπὶ-
τιμῶν μέρος CF τὴν om. D, τῆς γῆς Π 22 τὸν τόπον
om. CF 26 μακρόβιοι] μακροὶ CF.

τῇδε κατοικοῦντες, καὶ τὰς κοίτας ἐπὶ τῶν δένδρων
 3 ἔχουσι διὰ τὸν ἀπὸ τῶν θηρίων φόβον. περιπλεού-
 σαιτι δὲ τὸν Φοινικῶνα πρὸς ἐκρωτηρίῳ τῆς ἡπεί-
 ρου νήσος ἴστιν ἀπὸ τῶν ἐναυλιζομένων ἐν αὐτῇ
 ζῴων Φωκῶν νήσος ὀνομαζομένη· τοσοῦτο γὰρ πλη-
 5 θος τῶν θηρίων τούτων ἐνδιατρίβει τοῖς τόποις
 ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἰδόντας. τὸ δὲ προκαίμενον
 ἐκρωτήριον τῆς νήσον καίται κατὰ τὴν καλουμένην
 Πίτραν καὶ τὴν Παλαιστίνην [τῆς Ἀραβίας]· εἰς
 γὰρ ταύτην τὸν τε λίβανον καὶ τὰλλα φορτία τὰ
 10 πρὸς εὐωδίαν ἀνήκοντα κατέγουσιν, ὥς λόγος, ἐκ
 τῆς ἂνω λεγομένης Ἀραβίας οἱ τε Γεγραῖοι καὶ
 Μινυαῖοι.

- 43 Τὴν δ' ἐξῆς παραθαλάττιον τὸ μὲν παλαιὸν 210
 ἐνέμοντο Μαρανῖται, μετὰ δὲ ταῦτα Γαρινθανεῖς, 11
 ὄντες πλησιόχωροι. τὴν δὲ χώραν κατέσχον τοιοῦδέ
 τινι τρόπῳ ἐν τῷ πρόσθεν λεχθέντι Φοινικῶνι
 συντελουμένης πανηγύρεως πενταετηρικῆς ἐφοτίων
 πανταχόθεν οἱ περίοικοι, καμήλων εὐ τεθραμμένων
 ἐκατόμβας τοῖς ἐν τῷ ταμίνει θεοῖς θύουσιν, ὁμοίως 20
 δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τῶν ἐξ αὐτοῦ κομιζόντες εἰς
 τὰς πατρίδας διὰ τὸ παραδίδουσθαι τοῦτο τὸ ποτὶν
 πυρασκευάζειν τοῖς προσενηγκαμένοις τὴν ὑγίειαν.
 2 διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας τῶν Μαρανιτῶν καταν-
 τησάντων εἰς τὴν πανήγυριν, οἱ Γαρινθανεῖς τοὺς 25
 μὲν ἀπολελειμμένους ἐν τῇ χώρᾳ κατασφάζαντες,

3 Φοινικοῦντα codices 9 τῆς Ἀραβίας deleti (ut Agath.), post Πίτραν inseruit Salmassius 13 Μινυαῖοι codices 15 μαριανεῖς D, μαριανεῖς C, μαριανεῖς F (cf. v. 24) γαρινθανεῖς C (= v. 25) 24 μαριανιτῶν D, μαριανητῶν IL

τοὺς δ' ἐκ τῆς πανηγύρεως ἐκπαιόντας ἐκδραύσαν-
 τες διέφθειραν, ἐρημώσαντες δὲ τὴν χώραν τῶν
 οἰκητόρων κατεκλήροῦχεν πεδία καρποφόρα καὶ
 νομας τοῖς κτήνεσι θαυρίαις ἐκτρέφοντα. αὕτη δ' 3
 ἡ παράλιος λιμένας μὲν ὀλίγους ἔχει, διειλήπται δ'
 ὄρεσι πικνοῖς καὶ μεγάλοις, ἐξ ὧν παντοίας ποικι-
 λίας χρωμάτων ἔχουσα θαυμαστὴν παρέχεται θέαν
 τοῖς παραπλεύουσι. παραπλεύσαντι δὲ ταύτην τὴν 4
 χώραν ἐκδέχεται κόλπος Λαιανίτης, περιοικούμενος
 10 πολλαῖς κόμαις Ἀράβων τῶν προσσυγορευομένων
 Ναβηταίων. οὗτοι δὲ πολλὴν μὲν τῆς παραλίου
 νίμονται, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς εἰς μεσόγειον ἀνη-
 κοῦσης χώρας, τὸν τε λαὸν ἀμύθητον ἔχοντες καὶ
 θρημμάτων ἀρίστας ἀπίστους τοῖς πλήθεσιν. οἱ τὸ 5
 15 μὲν παλαιὸν ἐξήγον δικαιοσύνην χρώμενοι καὶ ταῖς
 ἀπὸ τῶν θρημμάτων τροφαῖς ἀρχοῦμενοι, ὕστερον
 δὲ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας βασιλείων πλεόντων τοῖς
 ἐμπόροις ποιησάντων τὸν πόρον τοῖς τε ναυαγοῦσιν
 ἐπιτίθεντο καὶ ληστρικὰ σκάφη κατασκευάζοντες ἐλή-
 20 στευον τοὺς πλέοντας, μιμούμενοι τὰς ἀγριότητας
 καὶ παραινομίας τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Ταύρων· μετὰ δὲ
 ταῦτα ληφθέντες ὑπὸ τετραρχικῶν σκαφῶν πελάγιοι
 προσηκόντως ἐκολάσθησαν. μετὰ δὲ τούτους τοὺς 6
 τόπους ὑπάρχει χώρα πεδία κατέρουτος, ἐκτρέφουσα
 διὰ τὰς πάντη διαρρεούσας πηγὰς ἑγρωστὴν καὶ
 25 μηδέκην, ἐτι δὲ λωτὸν ἀνδρομήκην. διὰ δὲ τὸ πλή-
 θος καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς τομῆς οὐ μόνον κτηνῶν

6 ποικιλίας D, ὠφελείας Π
 λαιανίτης D, λαιανίτης F, αἰανίτης C
 διεξήγον malim.

9 Λαιανίτης Agath.]
 15 διεγρον Cobet.

παντοδαπὸν ἀμύθητον ἐκτρέφει πλῆθος, ἀλλὰ καὶ
 καμήλους ἀγρίας, ἔτι δ' ἐλάφους καὶ δορκάδας.
 7 πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐντρεφομένων ζώων φοι-
 τῶσιν ἐκ τῆς ἐρήμου λεόντων καὶ λύκων καὶ παρ-
 δάλεων ἀγέλαι, πρὸς ὧς οἱ κτηνοτροφοῦντες ἀναγκά-
 ζονται καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ θηριομαχεῖν 211
 ὑπὲρ τῶν θριμμάτων· οὕτω τὸ τῆς χώρας εὐτύχημα
 τοῖς κατοικοῦσιν ἀτυχίας αἰτίον γίνεται διὰ τὴν
 φύσιν ὧς ἐπίκεινται τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τῶν ἀγαθῶν
 δίδονται τὰ βλάπτοντα. 10

44 Παρὰ πλεῖσταν δὲ τὰ πεδία ταῦτα κόλπος ἐκ-
 δέχεται παράδοξον ἔχων τὴν φύσιν. συννεῖται μὲν
 γὰρ εἰς τὸν μυχὸν τῆς χώρας, τῷ μήκει δ' ἐπὶ στα-
 δίους πεντακοσίους παρεκτείνεται, περικλειόμενος
 δὲ κορυφαῖς θαυμασταῖς τὸ μέγεθος σκολιὸν καὶ 15
 δυσεξίτητον ἔχει τὸ στόμα· ὑψιστοῦ γὰρ πέτρας τὸν
 εἰσπλύνει διαλαμβανούσης οὐτ' εἰσπλῦσαι δυνατόν
 2 ἔστιν εἰς τὸν κόλπον οὐτ' ἐκπλεῖσαι. κατὰ δὲ τὰς
 τοῦ ὄρου προσπτώσεις καὶ τὰς τῶν ἀνέμων μετα-
 βολὰς ὁ κλύδων προσπίπτων τῇ θαλίᾳ καχλάζει καὶ 20
 τροχύνεται πάντῃ περὶ τὴν παρήκουσαν πέτραν. οἱ
 δὲ τὴν κατὰ τὸν κόλπον χώραν νεμόμενοι, Βανίζο-
 μενεῖς ὀνομαζόμενοι, τὰς τροφὰς ἔχουσι κυνηγοῦν-
 τες καὶ σαρκοφαγοῦντες τὰ χερσαία ζῶα. ἱερὸν δ'
 ἁγιάτατον ἱδρύεται, τιμώμενον ὑπὸ πάντων Ἀράβων 25
 3 περιττότερον. ἐξῆς δὲ τῇ προειρημένῃ παραλίᾳ νῆσοι
 τρεῖς ἐπικεῖνται, λιμένας ποιοῦσαι πλείους. καὶ τού-
 των τὴν μὲν πρώτην ἱστοροῦσιν ὑπάρχειν ἱερὰν

3 ἐκτρεφομένων F 16 δυσεξεξίτητον CF 22 Βανίζο-
 μενεις C 26 δὲ] δ' ἐν D 26 παράλιον H.

Ἰσίδος, ἐρημον οὖσαν, παλαιοὶν δ' οἰκόν ἐχειν
 λιθίνας ὑποστάθμας καὶ στήλας γραμμασι βαρβαρι-
 κοῖς κεχαραγμένας· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἐρήμονας
 ὑπάρχουσιν· πάσας δ' ἐλαίαις καταπεφυτεῦσθαι δια-
 5 φόροις τῶν παρ' ἡμῖν. μετὰ δὲ τὰς νήσους ταύτας ἁ
 αἰγυιῶδες παρέχει κρημνώδης καὶ δυσπαράπλους ἐπὶ
 σταδίους ὡς χιλίους· οὔτε γὰρ λιμὴν οὔτε σάλος
 ἐπ' ἀγκύρας ὑπόκειται τοῖς ναυτίλοις, οὐ χηλὴ
 δυναμένη τοῖς ἀπορομένοις τῶν πλεόντων τὴν
 10 ἀναγκαίαν ὑπόδυσιν παρασχέσθαι. ὅρος δὲ ταύτη
 παρέκειται κατὰ μὲν [τὴν] κορυφὴν πέτρας ἀποτο-
 μάδας ἔχον καὶ τοῖς ὕψει καταπληκτικὰς, ὑπὸ δὲ
 τὰς ῥέας σπιδάδας ὀξείας καὶ πικρὰς ἐνθαλάττους
 καὶ κατόπιν αὐτῶν φάραγγας ὑποβεβρωμένας καὶ
 15 σκολιάς. συντετρημένων δ' αὐτῶν πρὸς ἑλληνας, 3
 καὶ τῆς θαλάττης βάρους ἐχοῦσης, ὁ κλύδων ποτὲ
 μὲν εἰσπίπτων, ποτὲ δὲ καλισσυντῶν βρόμφον μεγάλον
 παραπλήσιον ἔχον ἐξίησι. τοῦ δὲ κλύδωνος τὸ μὲν
 πρὸς μεγάλας πέτρας προσηραττόμενον εἰς ὕψος
 20 ἴστανται καὶ τὸν ἄφρον ἠαυματοῦν τὸ πλῆθος κατα-
 212 σκευάζει, τὸ δὲ καταπινόμενον κοιλώματι σπασμὸν
 καταπληκτικὸν παρέχει, ὥστε τοὺς ἀκουσίως ἐγγί-
 σαιτας τοῖς τόποις διὰ τὸ δῖος οἶονεῖ προσηραττή-
 σκειν. ταύτην μὲν οὖν τὴν παράλιον ἔχουσιν Ἄρα- 5
 23 βες οἱ καλούμενοι θαμουδινοὶ· τὴν δ' ἐξῆς ἐπέχει

1 ἔχει vulg. 4 καταπινόμενα II 6 παρέχει]
 παρέκνισται D 8 οὐ χηλὴ Agath.] οὐχ ἔλη codices 11 τὴν
 σπ. DF 13 ἐνθαλάττους] ὀξείας add. D, κοιλιάδας f.
 15 πρὸς] εἰς II 18 κλύδωνος] κύματος II 19 ἀφροττό-
 μένον OF 21 κοιλώματι Wurm, κοίλωμα libri 22 κατα-
 πληκτικὸν παρέχει D, ποιεῖ καταπληκτικόν II 23 θαμου-
 δινοὶ D.

κόλπος συμμέγθης, ἐπιχειμένων αὐτῷ νήσων απορ-
 δων, τὴν πρόσοψιν ἔχουσῶν ὁμοίαν ταῖς καλουμέναις
 Ἑχινάσι νήσοις. ἐκδίδονται δὲ ταύτην τὴν παράλιον
 αἰετοὶ θῖνες ἔμμου κατὰ τε τὸ μήκος καὶ τὸ πλάτος,
 7 μέλανες τὴν χθόνα. μετὰ δὲ τούτους ὁράται χειρῶ-
 νησος καὶ λιμὴν κάλλιστος τῶν εἰς ἱστορίαν πεπω-
 κότων, ὀνομαζόμενος Καρμούθας. ὑπὸ γὰρ χηλὴν
 ἑξαισίον κεκλιμένην πρὸς ζέφυρον κόλπος ἐστὶν οὐ
 μόνον κατὰ τὴν ἰδίαν θαυμαστός, ἀλλὰ καὶ κατὰ
 τὴν εὐχρηστίαν πολὺ τοῖς ἄλλοις ὑπερέχων· παρ- 10
 ἣκει γὰρ αὐτὸν ὄρος συνηγεῖς, κυκαλούμενον παντα-
 χόθεν ἐπὶ σταδίους ἑκατόν, εἰσπλύνει δ' ἔχει δίπλε-
 θρον, τεύχεα διαχιλίας ἑκλυστον λιμένα παρεχόμενος.
 8 χωρὶς δὲ τούτων εὐνδρος τ' ἐστὶ καθ' ὑπερβολήν,
 ποταμοῦ μείζονος εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντος, καὶ κατὰ 15
 μέσον ἔχει νήσον εὐνδρον καὶ δυναμένην ἔχειν
 κηπεύματα. καθόλου δ' ἐμφερέστατός ἐστι τῷ κατὰ
 τὴν Καρχηδόνα λιμένι, προσυγορευομένῳ δὲ Κώθωνι,
 περὶ οὗ τὰς κατὰ μέρος εὐχρηστίας ἐν τοῖς οἰκείοις
 χρόνοις πειρασόμεθα διελθεῖν. ἰχθύων δὲ πλῆθος 20
 ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης εἰς αὐτὸν ἀθροίζεται ὅτι
 τε τὴν νηριλίαν καὶ τὴν γλυκύτητα τῶν εἰς αὐτὸν
 ῥεόντων ὑδάτων.

45 Παραπλεύσαντι δὲ τοὺς τόπους τούτους ὁρᾷ
 πέντε διεστηκότα ἀλλήλων εἰς ὕψος ἀναστίνει, συν- 25
 αγομένως ἔχοντα τὰς κορυφὰς εἰς πετρῶδη μαστόν,
 παραπλήσιον φαντασίαν ἀποτιλοῦντα ταῖς κατ' Αἰ-

1 απορᾶδην II 3 ταύτην om. II 5 χθόνα] καθ-
 στῶσι add. CF ταύτας ὑποφάται II 6 λιμην] εἰς αὐτὴν
 add. CF 10 ἐπιράγων II 19 οἰκείοις] ἰδίους II.

γυπτον πυθαμίσιν. ἔξῃς δ' ἐστὶ κόλπος κυκλωτοῦς 2
 μεγάλους ἀκρωτηρίους περιεχόμενος, οὗ κατὰ μέσην
 τὴν διάμετρον ἀνίστηκε λόφος τραπεζοειδής, ἐφ' οὗ
 τρεῖς ναοὶ θαυμαστοὶ τοῖς ὕψεσιν ὠκοδόμηνται ἑταῶν,
 1 ἀγνοουμένων μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, τιμωμένων δ'
 ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διαφερόντως. μετὰ δὲ ταῦτα 3
 αἰγιαλὸς παρῆκει κάθυγρος, ναυματῆσιν καὶ γλυκείαι
 ῥεῖθροις διαιλημμένος· καθ' ὃν ἐστὶν ὄρος ὀνομαζό-
 μενον μὲν Χαβῖνον, ὄρουσις δὲ παντοδαποῖς πεν-
 10 κνωμένον. τὴν δὲ χερσον τὴν ἐχομένην τῆς ὀρεινῆς
 νέμονται τῶν Ἀράβων οἱ καλούμενοι Δέβαι. οὗτοι 4
 δὲ καμηλοτροφούντες πρὸς ἅπαντα χρόνους τὰ μέ-
 11 γιστα τῶν κατὰ τὸν βίον τῇ τοῦ ζώου τούτου χρειᾷ
 πρὸς μὲν γὰρ τοὺς πολεμίους ἀπὸ τούτων μέχονται,
 15 τὰς δὲ κομιδὰς τῶν φορτίων ἐπὶ τούτων νατοφο-
 ροῦντες ῥαδίως ἅπαντα συντελοῦσι, τὸ δὲ γάλα
 πίνοντες ἀπὸ τούτων διατρέφονται, καὶ τὴν ὅλην
 χώραν περιπολοῦσιν ἐπὶ τῶν δρομέων καμηλῶν.
 20 κατὰ δὲ μέσην τὴν χώραν αὐτῶν φέρεται ποταμὸς 5
 τοσοῦτο χρυσοῦ καταφέρων ῥῆγμα φαινόμενον ὥστε
 κατὰ τὰς ἐκβολὰς τὴν ἰλὸν ἀποφέρεισθαι περιστρίλ-
 λουσαν. οἱ δ' ἐγχώριοι τῆς μὲν ἐργασίας τῆς τοῦ
 χρυσοῦ παντελῶς εἰσιν ἥπιοροι, φιλόξενοι δ' ὑπέρ-
 χουσιν, οὐ πρὸς πάντας τοὺς ἀφικνουμένους, ἀλλὰ
 25 πρὸς μόνους τοὺς ἀπὸ Βοιωτίας καὶ Πελοποννήσου
 διὰ τιμὴν παλαιὰν ἐφ' Ἡρακλέους οἰκειότητα πρὸς

2 οὗ] ὅς CF   4 ταῖς ὄρεισιν F   5 ὑπὸ τῶν] ὑφ'
 vulg.   8 κατεληγμένος codices, corr. Wess.   11 Διδίβαλ
 Agath. 26   12 τὰ om. D   19 τῆς μέσης vulg.   21 κατὰ]
 περί 11   22 εὐεργεσίας F.

τὸ ἔθνος ἦν μυθικῶς ἑαυτοὺς παρειληφέναι παρὰ
 τῶν προγόνων ἱστοροῦσιν. ἡ δ' ἐξῆς χώρα κατοι-
 κεῖται μὲν ὑπὸ Ἀράβων Ἀλλαιῶν καὶ Γασανδῶν,
 οὐκ ἔμπυρος οὐδὲ καθάπερ αἱ πλησίον, ἀλλὰ μελα-
 καῖς καὶ δασείαις νεφέλαις πολλάκις κατεχομένη· ἐκ
 δὲ τούτων ἕτοιοι γίνονται καὶ χειμῶνες εὐκαιροὶ καὶ
 ποιοῦντες τὴν θερινὴν ὥραν εὐκρατον. ἢ τε χώρα
 πέμφορός ἐστι καὶ διείφορος κατὰ τὴν ἀρετὴν, οὐ
 μέντοι τυγχάνει τῆς ἐνδεχομένης ἐπιμελείας διὰ τὴν
 7 τῶν λαῶν ἀπειρίαν. τὸν δὲ χρόνον εὐρίσκοντες ἐν
 τοῖς φυσικοῖς ἐπονόμοις τῆς γῆς συνάγουσι πολὺν,
 οὐ τὸν ἐκ τοῦ ψήγματος συντηκόμενον, ἀλλὰ τὸν
 αὐτοφυῆ καὶ καλούμενον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
 ἔμπυρον. κατὰ δὲ τὸ μέγεθος ἐλάχιστος μὲν εὐρί-
 σκεται παρακλήσιος πυρῆνι, μέγιστος δὲ οὐ πολὺ
 8 λειπόμενος βυσιλικῷ καρπῷ. φοροῦσι δ' αὐτὸν
 περὶ τε τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν καὶ περὶ τοὺς
 τραχήλους, τετρημένον ἐναλλάξ λίθοις διαφανέσι,
 καὶ τούτου μὲν τοῦ γένους ἐπιπολάζοντος παρ'
 αὐτοῖς, χαλκοῦ δὲ καὶ σιδήρου σπανίζοντος, ἐκ' ἰσῆς
 9 ἀλλάττονται ταῦτα τὰ φορτία πρὸς τοὺς ἔμπορους.
 46 Μετὰ δὲ τούτους ὑπάρχουσιν οἱ ὀνομαζόμενοι
 Κάρβαι, καὶ μετὰ τούτους Σαβαῖοι, πολυανθρωπό-
 τατοι τῶν Ἀραβικῶν ἔθνων ὄντες. νέμονται δὲ τὴν
 εὐδαίμονα λεγομένην Ἀραβίαν, φέρουσιν αὐτὰ πλεῖστα
 10 τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν καὶ θρημμάτων παντοδαπῶν
 ἐκτρέφουσιν πλῆθος ἀμύθητον. εὐωδία τε αὐτὴν

3 μὲν om. A. Ἀλλαιῶν C, Ἀλλαιῶν F. 6 ὅτε τοι Agath.
 96] τριῖστοι codices. 10 λιπὼν] ἄλλων F, ἄλλων O. 22 οἱ
 om. vulg. 24 δὲ] γὰρ CF. 27 τε Bekker, τε γὰρ libri.

πᾶσαν ἐπέχει φυσικὴ διὰ τὸ πάντα σχεδὸν τὰ ταῖς
 ὁμαῖς πρωτεύοντα φύεσθαι κατὰ τὴν χώραν ἐν-
 ἑλεσιπτα. κατὰ μὲν γὰρ τὴν παρὰ λίον φύεται τὸ 2
 214 καλούμενον βάλσαμον καὶ κασία καὶ πόα τις ἄλλη
 ἰδιαίχουσας φύσιν ἔχουσα· αὕτη δὲ πρόσφατος μὲν
 οὖσα τοῖς ὁμμασι προσηνιστάτην παρέχεται τέρωιν,
 ἐγχρονισθεῖσα δὲ συντόμως γίνεται ἐξίτηλος. κατὰ 3
 δὲ τὴν μεσόγειον ὑπάρχουσι δρυμοὶ συνηρηθεῖς, καθ'
 οὓς ἔστι δένδρεα μεγάλα λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης,
 10 πρὸς δὲ τοῦτοις φοίνικες καὶ καλέμου καὶ κινναμώ-
 μου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοῦτοις ὁμοίαν ἔχοντων
 τὴν εὐωδίαν· οὐδὲ γὰρ ἐξαριθμησάσθαι δυνατόν τὰς
 ἐκάστην ἰδιότητάς τε καὶ φύσεις διὰ τὸ πλῆθος καὶ
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐκ πάντων ἀθροισμένης ὁσμῆς.
 15 θάλα γὰρ τις φαίνεται καὶ λόγου κρείττων ἢ προσ- 4
 πίπτουσα καὶ κινουσα τὰς ἐκάστην αἰσθήσεις εὐ-
 ωδία. καὶ γὰρ τοὺς παραπλέοντας, καίπερ πολὺ τῆς
 χέρσου κεχωρισμένους, οὐκ ἀμοίρους ποιεῖ τῆς τοι-
 αύτης ἀπολαύσεως· κατὰ γὰρ τὴν θερμὴν ὥραν,
 20 ὅταν ἔνεμος ἐπὶ γαίᾳ γένηται, συμβαίνει τὰς ἀπὸ
 τῶν σμυρνοφόρων δένδρων καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοι-
 ούτων ἀποπνευόμενας εὐωδίας διανεῖσθαι πρὸς τὰ
 πλησίον μέρη τῆς θαλάττης· οὐ γὰρ ὥσπερ παρ'
 ἡμῖν ἀποκειμένην καὶ παλαιὰν ἔχει τὴν τῶν ἀρω-
 25 μάτων φύσιν, ἀλλὰ τὴν ἐκμύζουσαν ἐν ἀνθεῖ νιερᾷ
 δύναμιν καὶ διανενομένην πρὸς τὰ λεπτομερίστατα
 τῆς αἰσθήσεως· κομιζούσης γὰρ τῆς αἵρας τὴν ἐπόρ- 5
 ροίαν τῶν εὐωδιστάτων, προσπίπτει τοῖς προσπλέ-

6 παρὰ λίον F   11 τῶν ἄλλων om. DF   19 θερμὴν II
 25 ἐν] ἐπ' C   28 πλέουσι II; παραπλέονσι malim.
 Διασκευαὶ I.

ουσι τῇ, παράλιον προσήνεις καὶ πολὺ, πρὸς δὲ
τούτοις ὕγεινόν καὶ παρηλλαγμένον ἐκ τῶν ἀρίστων
μῆγμα, οὔτε [γὰρ] τετμημένου τοῦ καρποῦ καὶ τὴν
ἰδίαν ἀκμὴν ἐκπαυνευκότος, οὔτε τὴν ἀπόθεσιν
ἔχοντος ἐν ἑτερογενέσιν ἀγγείοις, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς
τῆς νεαρωτάτης ὥρας καὶ τὸν βλαστὸν ἀκέραιον
παρεχομένης τῆς θείας φύσεως, ὥστε τοὺς μεταλαμ-
βάνοντας τῆς ιδιότητος δοκεῖν ἀπολαύειν τῆς μυθο-
λογουμένης ἀμβροσίας διὰ τὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
εὐωδίας μηδεμίαν ἑτέραν εὐρίσκειν οἰκίαν προσήγο-
47 ρίαν. οὐ μὲν δλοκληρον καὶ χωρὶς φθόρου τὴν
εὐδαιμονίαν τοῖς ἀνθρώποις ἢ τύχη περιέθετο,
ἀλλὰ τοῖς τηλικούτοις θεωρήμασι παρέρχεντο τὸ βλά-
πτον καὶ νοθεύειν τοὺς διὰ τὴν συνέχειαν τῶν
2 ἀγαθῶν εἰσθότας καταφρονεῖν τῶν θεῶν. κατὰ γὰρ 15
τοὺς εὐωδιστάτους δρυμοὺς ὄφρων ὑπάρχει πλήθος,
οἳ τὸ μὲν χροῶμα φοινικοῦν ἔχουσι, μῆκος δὲ σπύθα-
μῆς, δῆγματα δὲ ποιοῦνται πεντελὺς ἀνιάτα· δά-
κνουσι δὲ προσπηδῶντες καὶ ἀλλόμενοι πρὸς ὕψος
3 αἵμάττουσι τὸν χροῶτα. ἴδιον δέ τι παρὰ τοῖς ἔγχω- 20
ροῖς συμβαίνει περὶ τοὺς ἡσθενηκότας ὑπὸ μακροῦς
νόσου τὰ σώματα. διαπνευόμενου γὰρ τοῦ σώματος
ὑπ' ἀκράτου καὶ τμητικῆς φύσεως, καὶ τῆς συγκρί-
σεως τῶν ὀγκῶν εἰς ἀραιώμα συναγομένης, ἐκλύσκει 25
ἐπακολουθεῖ δυσβοήητος· διόπερ τοῖς τοιοῦτοις 23
ἑσφαλτοῦν παραθυμῶσι καὶ τραγὸν πάγωντα, ταῖς
ἐναντίαις φύσει καταμαχόμενοι τὴν ὑπερβολὴν τῆς

3 γὰρ del. Diind. 6 ἐν ἑτέροις γίνεται ἢ ἐν ἀγγείοις D
ἀπ' om. D 11 φθόρου] πόρου D 19 παλλόμενοι Agath. 98
22 τὰ σώματα del. Beiske.

εὐωδίας. τὸ γὰρ καλὸν ποσότητι μὲν καὶ τάξει
 μετρούμενον ὠφελεῖ καὶ τέρπει τοὺς ἀνθρώπους,
 ἀναλογίας δὲ καὶ καθήκοντος καιροῦ διαμερτὸν
 ἀνόνητον ἔχει τὴν δωρεάν. τοῦ δ' ἔθνου τοῦτου
 5 μητροπόλις ἐστὶν ἣν καλοῦσι Σαβάς, ἐπ' ὄρους ὤκι-
 σμένη. βασιλείας δ' ἐκ γένους ἔχει τοὺς διαδεχο-
 μένους, οἷς τὰ πλήθη τιμὰς ἀπονέμει μίμνήμεναι
 ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς. μακάριον μὲν γὰρ βίον ἔχειν
 δοκοῦσιν, ὅτι πᾶσιν ἐπιτάττοντες οὐδένα λόγον ὑπ-
 10 ἔχουσι τῶν πραττομένων· ἀτυχεῖς δὲ νομίζονται καθ'
 ὅσον οὐκ ἐξέστιν αὐτοῖς οὐδέποτε ἐξελθεῖν ἐκ τῶν
 βασιλείων, εἰ δὲ μή, γίνονται λιθόλευστοι ὑπὸ τῶν
 ὄχλων κατὰ τινα χρησμὸν ἀρχαῖον. τοῦτο δὲ τὸ
 15 ἔθνος οὐ μόνον τῶν πλησιοχώρων Ἀράβων, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρει πλούτῳ καὶ ταῖς
 ἄλλαις καὶ κατὰ μέρος πολυτελείαις. ἐν γὰρ ταῖς τῶν
 φορτίων ἀλλαγαῖς καὶ πράξεσιν ὄγκοις ἑλαχίστοις
 πλείστην ἀποφέρονται τιμὴν ὑπάντων ἀνθρώπων
 τῶν ἀργυρικῆς ἀμείψτως ἔνεκα τὰς ἐμπορίας ποιο-
 20 μένων. διόπερ ἐξ αἰῶνος ἀπορρήτων αὐτῶν γεγε-
 νημένων διὰ τὸν ἐκτοπισμὸν, καὶ χρυσοῦ τε καὶ
 ἀργύρου πλήθους ἐπιτεκλυότοσ παρ' αὐτοῖς, καὶ
 μάλιστα ἐν Σαβαῖς, ἐν ἣ τὰ βασίλεια κέεται, τορεύ-
 ματα μὲν ἀργυρᾷ τε καὶ χρυσᾷ παντοδαπῶν ἐκτω-
 25 μάτων ἔχουσι, κλίνας δὲ καὶ τρίποδας ἀργυρόποδας,
 καὶ τὴν ἑλλην κατασκευὴν ἄπιστον τῇ πολυτελείᾳ,
 κίωνων τε ἄδρων περιστυλα, τὰ μὲν ἐπίχρυσα, τὰ δ'

1 ποσότητι Agath. 99 5 Σάβας CF 14 Ἀράβων
 βαρβάρων II 16 ταῖς add. Dind. 25 Σάβας CF 26 δι]
 τε D 27 ἀδρῶν] καὶ ἀνδρῶν vulg.

ἀργυροειδὲς τύπους ἐπὶ τῶν κιονοκράνων ἔχοντα.
 7 τὰς δ' ὀρυφὰς καὶ θύρας χρυσαῖς φιάλαις λιθοκολ-
 λήτοις καὶ πυκναῖς διηληφότες ἔκτισαν τὴν τῶν
 οἰκιῶν κατὰ μέρος οἰκοδομίαν πεποιήναι θαυμαστὴν
 ταῖς πολυτελείαις· τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυ-
 σοῦ, τὰ δ' ἐξ ἐλέφαντος καὶ τῶν διαπρεπιστάτων
 λίθων, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων τῶν τιμιωτάτων παρ' ἑν-
 8 θρώποις, κατεσκευάσθαι. ἀλλὰ γὰρ οὗτοι μὲν ἐκ
 πολλῶν χρόνων τὴν εὐδαιμονίαν ἐσάλευτον ἔσχον
 διὰ τὸ παρτελῶς ἀπεξενῶσθαι τῶν διὰ τὴν ἰδίαν
 10 πλεονεξίαν ἔρμαιον ἡγουμένων τὸν ἀλλότριον πλοῦ-
 τον. ἡ δὲ κατὰ τοῦτους θάλαττα λευκὴ φαίνεται
 τὴν χροάν, ὡςθ' ἄμα θαυμάζειν τὸ παράδοξον καὶ
 12 τὴν αἰτίαν τοῦ συμβαίνοντος ἐπιζητεῖν. νῆσοι δ'
 εὐδαιμόνους πλησίον ὑπάρχουσιν, ἔχουσαι πόλεις ἀται-
 14 χίστους, ἐν αἷς τὰ βοσκήματα πάντα λευκὴν ἔχει
 τὴν χροάν, καὶ τοῖς θήλεσιν αὐτῶν οὐκ ἐπιφύεται
 τὸ καθόλου κέρα. εἰς ταύτας δ' ἔμποροι πάντοθεν
 16 καταπλέουσι, μάλιστα δ' ἐκ Ποτάνας, ἣν Ἀλέξανδρος
 ὤκισε παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ναύσταθμον ἔχειν
 18 βουλόμενος τῆς παρὰ τὸν ὠκεανὸν παραλλίου. περὶ
 μὲν οὖν τῆς χώρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων
 ἀρχεσθυσόμεθα τοῖς εἰρημένοις.

48. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ὁρωμένων παρα-
 δόξων ἐν τοῖς τόποις οὐ παραλείπτεον. θαυμασιώ-
 20 τατον μὲν ἐστὶ τὸ περὶ τὴν ἄρκτον ἱστορούμενον
 καὶ πλείστην ἀπορίαν παρεχόμενον τοῖς πλοῖζομένοις·

1 ἐπὶ τ. κ. τέκους vulg. δ γὰρ om. vulg. 18 τὸ
 om. D 19 ἐκ Rhod., εἰς codices 22 ἐνοικούντων II
 28 μὲν D, μὲν οὖν vulg.

ἀπὸ γὰρ μηνὸς ὃν καλοῦσιν Ἀθηναῖοι *μειμακτη-*
ριῶνα τῶν ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἄρκτον ἀστέρων
 οὐδένα φασὶν ὁρᾶσθαι μέχρι τῆς πρώτης φυλακῆς,
 τῷ δὲ ποσειδεῶνι μέχρι δευτέρας, καὶ κατὰ τοὺς
 2 *ἑξῆς* ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον [πλοῖζομένοις] ἀθωορήτους
 ὑπάρχειν. τῶν δ' ἑλλων τοὺς ὀνομαζομένους πλά- 2
 νητας τοὺς μὲν μείζονας τῶν παρ' ἡμῖν, ἐτέρους δὲ
 μηδὲ τὰς ὁμοίας ἀνατολὰς καὶ θύσεις ποιεῖσθαι· τὸν
 δ' ἥλιον οὐχ ὥσπερ παρ' ἡμῖν βραχὺ πρὸ τῆς ἰδίας
 10 ἀνατολῆς προαποστέλλειν τὸ φῶς, ἀλλ' ἔτι νυκτὸς
 αὐτοῦ σκοταῖον παραδόξως ἄφνω φανέντα ἐκλάμπειν.
 διὸ καὶ μηδέποθ' ἡμέραν μὲν ἐν ἐκίνοις τοῖς τόποις 3
 γίνεσθαι πρὶν ὁραθῆναι τὸν ἥλιον, ἐκ μέσου δὲ
 τοῦ πελάγους φασὶν ἀναφαινόμενον αὐτὸν ὁρᾶσθαι
 15 μὲν ἀνθρακι παραπλήσιον τῷ πυρῶδιστάτῳ, σπιν-
 θήρας δ' ἄφ' ἑαυτοῦ μεγάλους ἀπορρίπτειν, καὶ τῷ
 τύπῳ μὴ κωνοειδῇ φαίνεσθαι, καθάπερ ἡμῖς δοξά-
 ζομεν, ἀλλὰ χίονι τὸν τύπον ἔχειν ἐμφερῆ, μικρὸν
 ἐμβοιδεστέραν ἔχοντι τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιθά-
 20 νειαν, πρὸς δὲ τοῦτοις μήτ' αὐγὴν ποιεῖν μήτ'
 ἀκτίνας βάλλειν ἄχρι πρώτης ὥρας, φαινόμενον
 πυρὸς ἀλαμποῦς ἐν σκότει· δευτέρας δ' ἀρχομένης
 ἀσπιδοειδῇ γίνεσθαι καὶ τὸ φῶς βάλλειν ἀπότομον
 καὶ πυρῶδες καθ' ὑπερβολήν. κατὰ δὲ τὴν δύσιν 4
 25 ἐναντία γίνεσθαι συμπτώματα περὶ αὐτὸν· δοκεῖν
 γὰρ τοῖς ὁρᾶσι καιναῖς ἀκτῖσι φωτίζειν τὸν κόσμον

5 κατ' ὀλίγον] κατὰ λόγον Agath. 104 πλοῖζομένους
 ἀθωορήτους ὑπάρχειν AD, πλοῖζομένοις ceteri 6 πλάνητας
 AD, πλάνης ἀθωορήτους ὑπάρχειν ceteri 12 μὲν om.
 τολῆ. 17 διελκοειδῇ Agath. 25 περὶ] πρὸς II 26 καιναῖς
 P, μὲν αἰς C.

οὐκ ἐλαττον ὥρων δυοῖν, ὥς δ' Ἀγαθαρχίδης ὁ
 Κνίδιος ἀνέγραψε, τριῶν. τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν
 ἡδιστον τοῖς ἰχθυοῖσι φαίνεσθαι, ταπεινουμένον
 5 τοῦ καιράτος διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. τῶν δ' ἀνέ- 217
 μων ξέφυροι μὲν καὶ λίβες, ἐτι δ' ἀργέσται καὶ ἄ-
 εῦροι, πνέουσι καθάπερ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις· νότοι
 δὲ κατὰ μὲν Αἰθιοπίαν οὔτε πνέουσιν οὔτε γνωρί-
 ζονται τὸ σύνολον, κατὰ δὲ τὴν Τρωγλοδυτικὴν καὶ
 τὴν Ἀραβίαν θερμοὶ γίνονται καθ' ὑπερβολὴν, ὥστε
 καὶ τὰς ὕλας ἐκπυροῦν καὶ τῶν καταφρυγόντων εἰς 10
 τὰς ἐν ταῖς καλύβαις σκιᾷ ἐκλύειν τὰ σώματα. ὁ δὲ
 βορέας δικαίως ἐν ἕριστος νομίζοιτο, διευκνούμενος
 εἰς πάντα τόπον τῆς οἰκουμένης καὶ διαμένων ἐνυχρός.
 49 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων οἰκιστὸν ἐν εἴῃ
 διελθεῖν περὶ τῶν Λιβύων τῶν πλησίον Αἰγύπτου 11
 κατοικούντων καὶ τῆς ὁμόρου χώρας. τὰ γὰρ περὶ
 Κυρήνην καὶ τὰς Σύρτις, ἐτι δὲ τὴν μεσόγειον τῆς
 κατὰ τοὺς τόπους τούτους χέρσου, κατοικεῖ τέτταρα
 γένη Λιβύων· ὧν οἱ μὲν ὀνομαζόμενοι Νυσαμῶντες
 νέμονται τὰ νεύοντα μέρη πρὸς νότον, οἱ δ' Ἀύσχί- 12
 σαι τὰ πρὸς τὴν δύσιν, οἱ δὲ Μαρμαρίδαι κατοι-
 κοῦσι τὴν μεταξὺ ταινίαν Αἰγύπτου καὶ Κυρήνης,
 μετέχοντες καὶ τῆς παραλίου, οἱ δὲ Μάκαι πολυαν-
 θραπίαι τῶν ὁμοειδῶν προέχοντες νέμονται τοὺς
 13 τόπους τοὺς περὶ τὴν Σύρτιν. τῶν δὲ προσηρημένων 20
 Λιβύων γεωργοὶ μὲν εἰσιν οἷς ἐπέρχει χώρα δύνα-

1 *Εκπτόμενος libri*, corr. Rhod. 2 *ταῖς*] *ὥρων ταῖς* II
 δὲ] *δὴ* vulg. 8 *τρογλοδυτικὴν* D 13 *ἅπαντα* vulg. 20
ἀνέχεται C, *ἀνέχεται* F, *ἀνέχεται* Ditt; corr. West. 23
παραλίαι vulg. οἱ δ' ἁπλῶς D 24 *ὁμοειδῶν*] *ἰσθμῶν* D.

μένη καρπὸν φέρειν διψιλῇ, νομέδες δ' ὕσσοι τῶν
 κτηνῶν τὴν ἐκμύλειαν ποιούμενοι τὰς τροφὰς ἔχου-
 σιν ἀπὸ τούτων· ἐμφότερα δὲ τὰ γένη ταῦτα βασι-
 λείας ἔχει καὶ βίον οὐ παντελῶς ἄγριον οὐδ' ἀνθρω-
 5 πίνης ἡμερότητος ἐξηλλαγμένον. τὸ δὲ τρίτον γένος
 οὔτε βασιλέως ὑπακοῦον οὔτε τοῦ δικαίου λόγον
 οὐδ' ἐννοίαν ἔχον ἀλλ' ἡστυεῖ, ἀπροσδοκῆτως δὲ
 τὰς ἐμβολὰς ἐκ τῆς ἐρήμου ποιούμενον ἀρπάζει τὰ
 παρὰ τυχόντα, καὶ ταχέως ἀνεκάμπει πρὸς τὸν αὐτὸν
 10 τόπον. πάντες δ' οἱ Αἰθίοις οὗτοι θηριώδη βίον α
 ἔχουσιν, ὑπαιθριοὶ διαμένοντες καὶ τὸ τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων ἄγριον ἐξηλωκότες· οὔτε γὰρ ἡμέρου δι-
 αίτης οὐτ' ἐσθῆτος μετέχουσιν, ἀλλὰ δορατὶς αἰγῶν
 σκεπάζουσι τὰ σώματα. τοῖς δὲ δυνάσταις αὐτῶν
 15 πόλεις μὲν τὸ σύνολον οὐχ ὑπάρχουσι, πύργοι δὲ
 πλησίον τῶν ὑδάτων, εἰς οὓς ἀποτίθενται τὰ πλεο-
 20 νάζοντα τῆς ὠφελείας. τοὺς δ' ὑποτιταγμένους
 λαοὺς κατ' ἐνιαυτὸν ἐξορκίζουσι πειθαρχεῖν· καὶ
 τῶν μὲν ὑπακουσάντων ὡς συμμάχων φροντίζουσι,
 25 τῶν δὲ μὴ προσεχόντων θάνατον καταγρόντες ὡς
 ἡστυαῖς πολιοῦσιν. ὁ δ' ὅπλισμός αὐτῶν ἐστίν α
 οἰκίος τῆς τε χώρας καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων· κοῦφοι
 γὰρ ὄντες τοῖς σώμασι καὶ χώρην οἰκοῦντες κατὰ
 τὸ πλεῖστον παιδιάδα, πρὸς τοὺς κινδύνους ὁρμῶσι
 30 λόγχας ἔχοντες τρεῖς καὶ λίθους ἐν ἄγρισι σκυτί-
 νοις· ξίφος δ' οὐ φοροῦσιν οὐδὲ κρένος οὐδ' ὄπλον
 οὐδὲν ἕτερον, στοχαζόμενοι τοῦ προτερεῖν ταῖς ἐκ-
 νησίαις ἐν τοῖς διαγμοῖς καὶ πάλιν ἐν ταῖς ἀπο-

5 χωρήσει. διόπερ εὔθιτοι πρὸς δρόμον εἰσὶ καὶ
 λιθοβολίᾳ, διαπειπονηκότες τῇ μελέτῃ καὶ τῇ σινη-
 θείᾳ τὰ τῆς φύσεως προτερήματα. καθόλου δὲ πρὸς
 τοὺς ἄλλοφύλους οὔτε τὸ δίκαιον οὔτε τὴν πίστιν
 κατ' οὐδένα τρόπον διατηροῦσιν.

- 50 Τῆς δὲ χώρας ἡ μὲν ὁμορος τῇ Κυρήνῃ γεώδης
 ἐστὶ καὶ πολλοὺς φέρουσα καρπούς· οὐ μόνον γάρ
 ὑπάρχει σιτοφόρος, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἔμπειλον, ἐτι
 δ' ἐλαίαν ἔχει καὶ τὴν ἀγρίαν ἔλην καὶ ποταμούς
 εὐχρηστίαν παρεχομένους· ἡ δ' ὑπὲρ τὸ νότιον μέρος¹⁰
 ὑπερτείνουσα, καθ' ἣν τὸ νίτρον φύεσθαι συμβέ-
 βηκεν, ἄσπορος οὐσα καὶ σπανίζουσα ναματιαίων
 ὑδάτων, τὴν πρόσοψιν ἔχει πελάγει παρεμφερή
 οὐδεμίαν δὲ παρεχομένη ποικιλίαν κατὰ τὴν ἰδίαν
 ἐρήμῳ γῇ περιέχεται, τῆς ὑπερκειμένης ἐρήμου δυσ-¹⁵
 2 ἔξιτον ἐχούσης τὸ πέρας· διόπερ οὐδ' ὄρνειον ἰδεῖν
 ἔστιν, οὐ τετράπουν ἐν αὐτῇ ζῶον πλὴν δορκάδος
 καὶ βοός, οὐ μὴν οὔτε φντῶν οὔτ' ἄλλο τῶν ἀννα-
 μένων ψυχγαγωγῆσαι τὴν ὄρασιν, ὥς ἂν τῆς εἰς
 μεσόγειον ἀνηκούσης γῆς ἐχούσης ἐπὶ τὸ μῆκος²⁰
 ἀθρόους θίνας, ἐφ' ὅσον δὲ σπανίζει τῶν πρὸς ἡμε-
 ρον βίον ἀνηκόντων, ἐπὶ τοσοῦτο πλήθει παντοίων
 ταῖς ἰδέαις καὶ τοῖς μεγέθεσιν ὄψεσθαι, μάλιστα δὲ
 τῶν τοιούτων οὐκ προσαγορεύουσι κεράστας, οἳ τὰ
 μὲν δῆγματα θανατηφόρα ποιοῦνται, τὴν δὲ χρόαν²⁵
 3 ἡμῶν παραπλησίαν ἔχουσι· διόπερ ἐξωμοιωμένων
 αὐτῶν κατὰ τὴν πρόσοψιν τοῖς ὑποκειμένοις ἰδέ-

1 εὐθιτώτατοι II δρόμον] διωγμὸν D 11 εἴτρον]
 νότιον F; τὴν ἀνέγγειον M. Schmidt 14 κατὰ τὴν ἰδίαν
 om. II 15 δεσφείτητον II 16 οὐδ' — οὐ] οὔτε — οὔτε malim.

φρεσιν ὀλίγοι μὲν ἐπιγινώσκουσιν, αἱ πολλοὶ δ'
 ἀγνοοῦντες πατοῦσαι καὶ κινδύνοις περιπίπτουσιν
 ἀπροσδοκῆτοισι. λέγεται δὲ τούτους τὸ παλαιὸν
 ἐκτελθόντας ποτὲ πολλὴν τῆς Αἰγύπτου ποιῆσαι τὴν
 ὑποκειμένην χώραν ἀοίκητον. γίνεται δέ τι θαυ- 4
 μίσιον περὶ τὴν ταύτην [τὴν χώραν καὶ] τὴν χέρσον
 καὶ τὴν ἐπέκειντα τῆς Σύριως Διβὺν. περὶ γὰρ
 τινες καιροὺς καὶ μάλιστα κατὰ τὰς νηρημίας συστά-
 σις ὁρῶνται κατὰ τὸν ἀέρα παντοίων ζῴων ἰδέας
 10 ἐμφαίνουσαι· τούτων δ' αἱ μὲν ἡγεμοῦσιν, αἱ δὲ
 219 κίνησιν λαμβάνουσι, καὶ ποτὲ μὲν ὑποφεύγουσι,
 ποτὲ δὲ διώκουσι, πᾶσαι δὲ τὸ μέγεθος ἑλάτων
 ἔχουσαι θαυμαστὴν κατάπληξιν καὶ τεραχὴν παρα-
 σκευάζουσι τοῖς ἀπείροις. αἱ γὰρ ἐπιδιώκονσαι τοὺς 5
 16 ἀνθρώπους ἐπειδὴν καταλάβωσι, περιχέονται τοῖς
 σώμασι ψυχραὶ καὶ παλμώδεις, ὥστε τοὺς μὲν ξένους
 ἀσπηγῆτες ὄντας διὰ τὸ δέος ἐκτεπλήχθαι, τοὺς δ'
 ἐγγωρίους πολλάκις συγκακρυηκότες τοῖς τοιούτοις
 καταφρονεῖν τοῦ συμβαίνοντος. παραδίδου δ' εἶναι 51
 20 δοκοῦντος τοῦ πράγματος καὶ μύθῳ πεπλασμένῳ
 παραπλησίον, περὶ ὧν τινες τῶν φυσικῶν αἰτίας
 ἀποδιδόναι τοῦ γινόμενου τοιαύτας, ἀνέμους φασὶ 2
 κατὰ τὴν χώραν τοὺς μὲν τὸ σύνολον μὴ πνεῖν,
 τοὺς δὲ παντελῶς εἶναι βληχροὺς καὶ κωφοὺς· ἰσχυ-
 25 ρεῖν δὲ καὶ περὶ τὸν ἀέρα πολλάκις ἡρεμίαν καὶ
 θαυμαστὴν ἀκίνησίαν διὰ τὸ μήτε νύκτας μήτε συ-

4 ποιῆσαι τῆς Αἰγ. vulg. 6 χέρσον] χερσονήσος D; αὐτὴ
 καὶ τὴν χέρσον αὐτὴν τὴν χώραν καὶ del. Reiske; equidem v. 7
 καὶ et Διβὺν delere malim 8 ἀνερμίας D 12 ἡπλε-
 τος II 15 καταλάβονται II 16 παρμώδεις Reiske.

σκίους κύλωνας παρυκαίσθαι πλησίον μήτε λόφων
 ἐπύρχειν Ἰνναστήματι· ποταμῶν τε μεγάλων σπανί-
 ζειν τοὺς τόπους, καὶ καθόλου τὴν σύνεγγυς χώραν
 ἄπασαν ἄκαρπον οὔσαν μηδεμίαν ἔχειν ἀναθυμίασιν·
 ἐξ ὧν ἁπάντων εἰωθέναι γεννᾶσθαι τινὰς ἀρχὰς
 3 καὶ συστάσεις πνευμάτων. διόπερ συμπνιγοὺς περι-
 στήσεως τὴν χέρσον ἐπιχούσης, ὅπερ ὁρῶμεν ἐπὶ
 τῶν νεφῶν ἐνίοτε συμβαῖνον ἐν ταῖς νοτίαις ἡμέ-
 ραις, τυπουμένων ἰδεῶν παντοδαπῶν, τοῦτο γίνε-
 σθαι καὶ περὶ τὴν Λιβύην, πολλαχῶς μορφουμένον
 τοῦ συμπίπτοντος αἴρος· ὃν ταῖς μὲν ἀσθινύσει καὶ
 βληχραῖς αὔραις ὀχεῖσθαι μεττωριζόμενον καὶ παλ-
 μοὺς ποιοῦντα καὶ συγκροῦντα συστήμασιν ἑτέροις
 ὁμοίοις, νηνεμίας δ' ἐπιλαμβανούσης καθίστασθαι
 πρὸς τὴν γῆν, βαρὺν ὄντα καὶ τετυπωμένον ὥς
 12 ἔτυχεν· ἔπειτα μηδενὸς ὄντος τοῦ συγχέοντος προσ-
 πελάζειν τοῖς ἀντομάτως περιτογγάνουσι τῶν ζῴων.
 4 τὸς δ' ἐφ' ἑκάτερα κινήσεις αὐτῶν φασὶ προκαίρειν
 μὲν μηδεμίαν ἔμφαινειν· ἐν ἀφύχῳ γὰρ ἀδύνατον
 ὑπάρχειν φυγὴν ἐκούσιον ἢ διώξιν· τὰ μέντοι ζῷα
 10 λεληθότως αἰτία τῆς μεταρσίας κινήσεως γίνεσθαι·
 προσιόντων μὲν γὰρ αὐτῶν τὸν ὑποκείμενον αἶρα
 μετὰ βίας ἀναστέλλειν, καὶ διὰ τοῦθ' ὑποχωρεῖν
 τὸ συνεστηχὸς εἶδωλον καὶ ποιεῖν τὴν ἔμφασιν
 ὑποφεινόντος· τοῖς δ' ἀναχωροῦσι κατὰ τοῦναντίον
 15 ἐπικολουθεῖν, ἀντεστραμμένης τῆς αἰτίας, ὥς ἂν
 5 τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ἀρειώσεως ἐπισπωμένης. διόπερ
 εἰκέναι διώκοντι τοὺς ὑποχωροῦντας· ἔλκεσθαι γὰρ

11 ταῖς μὲν] ἐν μὲν ταῖς D   15 βαρύνοντα D   16
 διαχέοντος H   21 κινήσεως] καὶ κινήσεως vulg.

αὐτὸ καὶ προπίπτειν εἰς τὸ πρόσθεν ἔθρου ἐπὶ
 τῆς πάλιν ῥήτης· τοὺς δ' ὑποφεινόντας, ὅταν ἐπι-
 στραφῶσιν ἢ μένωσιν, εὐλόγως ἐπὶ τοῦ συνακο-
 220 λουθοῦντος εἰδώλου φεύεσθαι τοῖς ὄγκοις· τοῦτο
 δὲ κατὰ τὴν πρὸς τὸ στερέμνιον πρόσπιπτον περι-
 θρούβισθαι, καὶ πανταχόθεν προσχιόμενον κατα-
 φύχειν τὰ σώματα τῶν περιτυγχανόντων.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων οἰκείον ἂν εἴη 52
 τοῖς προειρημένοις τόποις διαλθεῖν τὰ περὶ τὰς Ἀμα-
 10 ζώνας ἱστοροῦμενα τὰς γενομένας τὸ παλαιὸν κατὰ
 τὴν Αἰθίαν. οἱ πολλοὶ μὲν γὰρ ὑπειλήφασι τὰς περὶ
 τὸν Θερμῶδοντα ποταμὸν ἐν τῷ Πόντῳ λεγομένας
 κατακηκέναι μόνας ὑπάρχειν· τὸ δ' ἀληθὲς οὐχ οὕτως
 ἔχει, διὰ τὸ πολὺ προτερεῖν τοῖς χρόνοις τὰς κατὰ
 15 Αἰθίαν καὶ πράξεις ἀξιολόγους ἐπιτελέσασθαι. οὐκ ἔ-
 ἄγνοομεν δὲ διότι πολλοῖς τῶν ἀναγινωσκόντων
 ἐνῆκος φανίται καὶ ξένη παντελῶς ἢ περὶ τούτων
 ἱστορία· ἠφανισμένου γὰρ ὁλοσχερῶς τοῦ γένους
 τῶν Ἀμαζονίδων τούτων πολλαῖς γενναῖς πρότερον
 20 τῶν Τρωικῶν, τῶν δὲ περὶ τὸν Θερμῶδοντα ποτα-
 μὸν [γυναικῶν] ἡκμικνῶν μικρὸν πρὸ τούτων τῶν
 χρόνων, οὐκ ὀλόγως αἱ μεταγενέστεραι καὶ μᾶλλον
 γνωριζόμεναι τὴν δόξαν κικληρονομήσασιν τὴν τῶν
 παλαιῶν καὶ παντελῶς ἄγνοομένων διὰ τὸν χρόνον
 25 ὑπὸ τῶν πλείστων. οὐ μὲν ἄλλ' ἡμεῖς εὐρίσκοιτες 3
 πολλοὺς μὲν τῶν ἀρχαίων ποιητῶν τε καὶ συγγρα-
 φέων, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέων μνη-

2 πάλιν ῥήτης] παλινομήτης A. ἱστοροῦμενα II
 11 μὲν D, om. vulg. 21 γυναικῶν om. E. μικρὸν ἡκ-
 μινῶν D. 22 καὶ om. D.

μην πεποιημένους αὐτῶν, ἀναγράφειν τὰς πράξεις
πειρασόμεθα ἐν κεφαλαίοις ἐκκολουθῶς Διονυσίῳ
τῷ συντάταγμένῳ τὰ περὶ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὸν
Διόνυσον καὶ ἕτεροι πολλὰ τῶν ἐν τοῖς παλαιωτάτοις
χρόνοις πραχθέντων.

- 4 Γέγονε μὲν οὖν πλείω γένη γυναικῶν κατὰ τὴν
Διβύην μάχην καὶ τεθνασμασμένα μεγάλως ἐπ' ἀν-
δραῖς· τὸ τε γὰρ τῶν Γοργόνων ἔθνος, ἐφ' ᾧ λέ-
γεται τὸν Περσέα στρατεύσαι, παρειλήφαμεν ἀλλή-
διαφέρον· τὸ γὰρ τὸν Διὸς μὲν νιόν, τῶν δὲ καθ' 10
ἑαυτὸν Ἑλλήνων ἄριστον, τελέσαι μέγιστον ἄθλον
τὴν ἐπὶ ταύτας στρατείαν τεκμήριον ἂν τις λείποι
τῆς περὶ τὰς προειρημένας γυναῖδας ὑπεροχῆς τε
καὶ δυνάμεως· ἢ τε τῶν νῦν μελλουσῶν ἱστορεῖ-
σθαι ἀνδραῖα παράδοξον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν πρὸς 15
τὰς καθ' ἡμᾶς φύσεις τῶν γυναικῶν συγκρινομένη.
53 φασὶ γὰρ ὑπάρχει τῆς Διβύης ἐν τοῖς πρὸς Ἰσπέραν
μέρεσιν ἐπὶ τοῖς πέρασιν τῆς οἰκουμένης ἔθνος γυναι-
κακρατούμενον καὶ βίον ἐξηλωκὸς οὐχ ὅμοιον τῷ
παρ' ἡμῖν. ταῖς μὲν γὰρ γυναῖξιν ἔθος εἶναι δια- 20
ποιεῖν τὰ κατὰ πόλεμον, καὶ χρόνους ὠρισμένους
ὀφείλειν στρατεύεσθαι, διατηρουμένης τῆς παρ-
θενίας· διεληθόντων δὲ τῶν ἐτῶν τῶν τῆς στρατείας
προσιέναι μὲν τοῖς ἀνδράσι παιδοποιῶν ἔνεκα, τὰς
2 δ' ἀρχὰς καὶ τὰ κοινὰ διοικεῖν ταύτας ἅπαντα τοὺς 25
δ' ἀνδρας ὁμοίως ταῖς παρ' ἡμῖν γαμεταῖς τὸν κατ-
οικίδιον ἔχειν βίον, ὑπηρετοῦντας τοῖς ἐκ τῶν

3 τῷ συντάταγμένῳ sm. D 12 στρατείαν D 14 μελλόντων D
18 ἐπὶ τοῖς πέρασιν II 19 οὐχ ὅμοιον] οὐχ ἴσον CF 21 κατὰ
τὸν add. CF 23 τῶν τῆς] τῆς CF 25 ἅπαντα ταύτας vulg.

221 συνοικουσῶν προσταττομένοις· μὴ μετέχειν δ' αὐτοὺς
 μήτε στραταίας μήτ' ἀρχῆς μήτ' ἑλλης τιδὸς ἐν τοῖς
 κοινοῖς παρρησίαις, ἐξ ἧς ἱμαλλον φρονηματισθέντας
 ἐπιθῆσθαι ταῖς γυναιξί· κατὰ δὲ τὰς γενέσεις 3
 τῶν τέκνων τὰ μὲν βρέφη παραδίδοσθαι τοῖς ἀν-
 δράσι, καὶ τούτους διατρέφειν αὐτὰ γάλακτι καὶ
 ἄλλοις τισὶν ἐψημασιν οἰκείως ταῖς τῶν νηπίων
 ἡλικίαις· εἰ δὲ τύχοι θῆλυ γεννηθῆναι, ἐπικέσθαι
 αὐτοῦ τοὺς μαστούς, ἵνα μὴ μετεωρίζονται κατὰ
 10 τοὺς τῆς ἀκμῆς χρόνους· ἐμπόδιον γάρ οὐ τὸ τυχόν
 εἶναι δοκεῖν πρὸς τὰς στραταίας τοὺς ἐξέχοντας τοῦ
 σώματος μαστούς· διὸ καὶ τούτων αὐτὰς ἀπιστη-
 μένας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀμαζόνας προσαγορευέσθαι.
 μυθολογοῦσι δ' αὐτὰς ὠκηέναι νῆσον τὴν ἀπὸ μὲν 4
 15 τοῦ πρὸς δυσμὰς ὑπάρχειν αὐτὴν Ἑσπίαν προσα-
 γορευθεῖσαν, κειμένην δ' ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ.
 ταύτην δὲ πλησίον ὑπάρχειν τοῦ περιέχοντος τὴν
 γῆν ὠκεανοῦ, προσηγορευέσθαι δ' ἀπὸ τινος ἐμβάλ-
 λοντος εἰς αὐτὴν ποταμοῦ Τριτωνός· κείσθαι δὲ
 20 τὴν λίμνην ταύτην πλησίον Αἰθιοπίας καὶ τοῦ παρὰ
 τὸν ὠκεανὸν ὄρους, ὃ μέγιστον μὲν ὑπάρχειν τῶν
 ἐν τοῖς τόποις καὶ προπεπτωκὸς εἰς τὸν ὠκεανόν,
 ὀνομαζέσθαι δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀτλαντα. τὴν 5
 δὲ προειρημένην νῆσον ὑπάρχειν μὲν εὐμεγέθη καὶ
 25 πληρῇ καρπίμων δένδρων παντοδαπῶν, ἐφ' ὧν πορί-
 ζεσθαι τὰς τροφὰς τοὺς ἐγχωρίους. ἔχειν δ' αὐτὴν
 καὶ κτηνῶν πλῆθος, αἰγῶν καὶ προβάτων, ἐξ ὧν
 γάλα καὶ κρέα πρὸς διατροφὴν ὑπάρχειν τοῖς κεκτε-

4 ἐπιθῆσθαι II. 7 εἰσεῖς malim. 11 δοκεῖ libri,
 corr. Diind. 15 τοῦ μὲν vulg. 22 προκεκτοῦς Kich.

μέντοι· σίτω δὲ τὸ σύνολον μὴ χρῆσθαι τὸ ἴδιον
 διὰ τὸ μῆτω τοῦ καρποῦ τούτου τὴν χρδαίαν εὐρι-
 6 θῆναι παρ' αὐτοῖς. τὰς δ' οὖν Ἀμαζόνες ἀλκῇ
 διαφερούσας καὶ πρὸς πόλεμον ὠρηγμένας τὸ μὲν
 πρῶτον τὰς ἐν τῇ γῆσφ πόλεις καταστρέφεισθαι·
 πλὴν τῆς ὀνομαζομένης Μήνης, ἱερᾶς δ' εἶναι νομι-
 ζομένης, ἣν κατοικεῖσθαι μὲν ὑπ' Αἰθιοπῶν Τχθυο-
 φάγων, ἔχειν δὲ πυρὸς ἐκφυσίσματα μεγάλα καὶ λίθων
 πολυτελῶν πλῆθος τῶν ὀνομαζομένων παρ' Ἑλλήσιν
 ἀνθρώπων καὶ σαυρίων καὶ σμαργέδων, μετὰ δὲ 10
 ταῦτα πολλοὺς τῶν πλησιοχώρων Λιβύων καὶ νο-
 μάδων καταπολεμῆσαι, καὶ κτίσαι πόλιν μεγάλην
 ἐπὶ τῆς Τριτανίδος λίμνης, ἣν ἀπὸ τοῦ σχήματος
 54 ὀνομάσαι Χερρόνησον. ἐκ δὲ ταύτης ὀρρωμένας
 ἐγχειρῆσαι μεγάλαις ἐπιβολαῖς, ὁρμῆς αὐταῖς ἱμπε- 15
 ροῦσης ἐπελθεῖν πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης. ἐπὶ
 πρῶτους δ' αὐτὰς στρατεῦσαι λέγεται τοὺς Ἀτλαν-
 τίους, ἑνδραεῖς ἡμερωτάτους τῶν ἐν τοῖς τόποις
 ἐκείνοις καὶ χώραν νεμομένους εὐδαίμονα καὶ πόλεις
 μεγάλας παρ' οἷς δὴ μυθολογεῖσθαι φασὶ τὴν τῶν 20
 θεῶν γένεσιν ὑπάρχει πρὸς τοῖς κατὰ τὸν ὠκεανὸν
 τόποις, συμφώνως τοῖς παρ' Ἑλλήσι μυθολόγοις,
 περὶ ὧν τὸ κατὰ μέρος μικρὸν ὑστερον διεξιμεν. 25
 τῶν οὖν Ἀμαζόνων λέγεται βασιλεύουσιν Μόριαν
 συστήσασθαι στρατόπεδον περὶ μὲν τρισμυρίων, 30
 ἱππίων δὲ τρισχιλίων, ζηλουμένης παρ' αὐταῖς περὶ
 τότερον ἐν τοῖς πολέμοις τῆς ἀπὸ τῶν ἱππίων χρδαίας.

6 Μήνης] μὲν Μήνης Hertlein. 17 Ἀτλαντίους OF
 (ut infra) 23 τὰ D, om. vulg. 25 τρισμυρίων] διςχι-
 λίων Wess. 26 διεξιμεν vulg., τρισμυρίων Wess.

ὑπὸ τοῖς δὲ χρῆσθαι οὐκ ἀσπαστοῖς ὄψεσιν μεγάλων α
 δορατῶν, ἐχούσης τῆς Διβῆς ταῦτα τὰ ἔξω τοῖς
 μεγέθεσιν ἑπιστά, ἀμυντηρίοις δὲ [τοῖς] ξίφεσι καὶ
 [ταῖς] λόγχαις. εἰ δὲ τῶσδε, οἷς μὴ μόνον ἐξ ἐναν-
 5 τίας βάλλειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς φανγὰς τοὺς ἐπι-
 διώκοντας εἰς τοῦπίσω τοξοῦν εὐστόχως, ἐμβαλόν- α
 τας δ' αὐτὰς εἰς τὴν τῶν Ἀτλαντίων χώραν τοὺς
 μὲν τὴν Κίρην καλουμένην οἰκοῦντας παρατέξει
 νικῆσαι, καὶ συνεισπισταύσας τοῖς φεύγουσιν ἐντὸς
 10 τῶν τειχῶν κυριεύσαι τῆς πόλεως· βουλομένους δὲ
 τῷ φόβῳ καταπληξασθαι τοὺς περιόικοντες ὡμῶς
 προσενεχθῆναι τοῖς ἁλοῦσι, καὶ τοὺς μὲν ἀνδρας
 ἡβηδὸν ἀποσφάζει, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας ἐξανδρα-
 ποδισκόμενους κατασκάπτει τὴν πόλιν. τῆς δὲ περὶ δ
 15 τοὺς Κερναίους συμφορὰς διαδοθείσης εἰς τοὺς ὁμο-
 ιθνεῖς, λέγεται τοὺς μὲν Ἀτλαντίους καταπληγέντας
 δι' ὁμολογίας παραδοθῆναι τὰς πόλεις καὶ πᾶν τὸ
 προστεχθὲν ποιῆσαι ἐπαγγείλασθαι, τὴν δὲ βασι-
 λίσσαν Μύριναν ἐπιεικῶς πύτους προσενεχθῆσαν
 20 φίλῶν τε συνθέσθαι καὶ πόλιν ἀντὶ τῆς κατασκα-
 φείσης ὁμόνυμον ἑαυτῆς κτίσαι· κατοικίσει δ' εἰς
 αὐτὴν τοὺς τε πῆχυαλώτους καὶ τῶν ἐγχωρίων τὸν
 βουλόμενον. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀτλαντίων δῶρά ε
 τε μεγαλοπρεπὴ δόντων αὐτῇ καὶ τιμὰς ἀξιολόγους
 25 κοινῇ ψηφισαμένων, ἀποδείξασθαι τε τὴν φιλευθρο-
 πίαν αὐτῶν καὶ προσεπαγγείλασθαι τὸ ἔθνος εὐφρ-
 γιτῆσαι. τῶν δ' ἐγχωρίων πεπολεμημένων πολλὰκις 7

3 τοῖς et ταῖς om. A. 7 Ἀτλαντίων codices. 8 κατ-
 οἰκούντας vulg. 15 κερναίους D. 21 ἑαυτῇ c. 55, 6
 25 τε om. D.

ὑπὸ τῶν ὀνομαζομένων Γοργόνων, οὐσῶν πλησι-
 χῶρων, καὶ τὸ σύνολον ἐπεδρον ἰχόντων τοῦτο τὸ
 ἔθνος, φασὶν ἄξιωθεῖσαν τὴν Μύριναν ὑπὸ τῶν
 Ἀτλαντίων ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν τῶν προειρη-
 μένων. ἀντιταξαμένων δὲ τῶν Γοργόνων γενέσθαι ἑ-
 καστέρην μάχην, καὶ τὰς Ἀμαζόνας ἐπὶ τοῦ προ-
 τερήματος γενομένας ἀντελεῖν μὲν τῶν ἀντιταχθεισῶν
 παμπληθεῖς, ζωογονῆσαι δ' οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων
 τῶν δ' ἄλλων εἰς τινα θρυμώδη τόπον συμφυγούσων
 ἐπιβαλίσθαι μὲν τὴν Μύριναν ἐμπερῆσαι τὴν ὕλην, 10
 σπεύδουσας ἡρδην ἀνελεῖν τὸ ἔθνος, οὐ δύνηθείσας
 δὲ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς ἐπανελεθεῖν ἐπὶ τοὺς ὄρους
 50 τῆς χώρας. τῶν δ' Ἀμαζόνων νυκτὸς τὰ περὶ τὰς
 φυλικάς θάθυμονουσῶν διὰ τὴν εὐημερίαν, ἐπιθυ-
 μένας τὰς νιχμηλωτίδας, σπασαμένας τὰ ξίφη τῶν 11
 δοκονούσων κεκρατηκέναι πολλὰς ἀνελεῖν τέλος δὲ 223
 τοῦ πλήθους αὐτὰς πανταχόθεν περιχυθέντος εὐγε-
 2 νως μαχομένας ὑπέσας κατακοπήναι, τὴν δὲ Μύριναν
 θέψασαν τὰς ἀναιρεθείσας τῶν συστρατευουσῶν ἐν
 τρισὶ πρυαῖς χωμάτων μεγάλων ἐπιστῆσαι τάφους 20
 τρεῖς, οὓς μέχρι τοῦ νῦν Ἀμαζόνων σωροὺς ὀνομά-
 3 ζεσθαι. τὰς δὲ Γοργόνας ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις
 εὐξηθείσας πάλιν ὑπὸ Περσέως τοῦ Διὸς κατα-
 πολεμηθῆναι, καθ' ὃν καιρὸν ἱβασίλευεν αὐτῶν
 Μέδουσα· τὸ δὲ τελευταῖον ὑφ' Ἡρακλείους ἡρδην 24
 ἀναιρεθῆναι πάντας τε καὶ τὸ τῶν Ἀμαζόνων ἔθνος,

2 ἐπεδρον] ἐπαμίλλον II ἰχόντων Eichenhödt, ἰχουσῶν
 libei 7 ἀντιταχθέντων D 14 ἐπιθυμέσας abundat 16
 δοκονούσων D 17 αὐτὰς II 21 σωροὺς Reiske 24 καιρὸν]
 χρόνον II ἱβασίλευσεν D.

καθ' ὃν καιρὸν τοὺς πρὸς ἐσπέραν τόπους ἐπιλθὼν
 ἔδοτο τὰς ἐπὶ τῆς Αἰβύης στήλας, δεινὸν ἡγούμενος,
 εἰ προελόμενος τὸ γένος κοινῇ τῶν ἀνθρώπων εὐε-
 ργεταῖν περιόψεται τινα τῶν ἐθνῶν γυναικοκρατού-
 5 μενα. λέγεται δὲ καὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην σεισμῶν
 γενομένων ἀφανισθῆναι, ἡκύντων αὐτῆς τῶν πρὸς
 τὸν ὠκεανὸν μερῶν κυκλιμένων. τὴν δὲ Μόρινάν 4
 φασὶ τῆς τε Αἰβύης τὴν πλείστην ἐπιλθεῖν, καὶ
 παραβαλοῦσαν εἰς Αἴγυπτον πρὸς μὲν Ὀθρον τὸν
 10 Ἰσίδος βασιλεύοντα τότε τῆς Αἰγύπτου φίλιαν συν-
 θέσθαι, πρὸς δ' Ἀραβας διαπολεμήσασαν καὶ πολ-
 λούς αὐτῶν ἀνελᾶσσαν, τὴν μὲν Συρίαν καταστρέ-
 φασθαι, τῶν δὲ Κιλικίων ἀπαντησάντων αὐτῇ μετὰ
 δώρων καὶ τὸ καλευόμενον ποιήσειν ὁμολογοῦντων,
 15 ἐλευθέρους ἀφείναι τοὺς ἐκουσίως προσχωρήσαντας,
 οὓς ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας μέχρι τοῦ νῦν Ἐλευθερο-
 κίλικας καλεῖσθαι. καταπολεμήσαι δ' αὐτὴν καὶ τὰ 5
 περὶ τὴν Ταύρον ἔθνη, διάφορα ταῖς ἄλλαις ὄντα,
 καὶ διὰ Φρυγίας τῆς μεγάλης ἐπὶ θάλατταν κατα-
 20 βῆναι· ἐξῆς δὲ τὴν παραθαλάττιον χώραν προσαγα-
 γομένην ὄρους θέσθαι τῆς στρατείας τὸν Κάικον
 ποταμὸν. τῆς δὲ δορικτήτου χώρας ἐκλεξαμένην 8
 τοὺς εὐθέτους τόπους εἰς πόλειον χτίσεις οἰκοδο-
 μῆσαι πλείους πόλεις, καὶ τούτων ὁμώνυμον μίαν
 25 ἑαυτῇ χτίσαι, τὰς δ' ἄλλας ἀπὸ τῶν τὰς ἡγεμονίας
 τὰς μεγίστας ἐχουσῶν, Κύμην, Πιτέριαν, Πριήνην.

2 τῆς . . . στήλην II 8 τε om. D 12 αὐτῶν om. D
 20 προσαγομένην D 22 δορικτήτου vulg. 26 τὰς
 om. D Πιτέριαν codices Πριήνην] πρίστιαν E, πρι-
 τανίαν πρι D, πριττανίαν πρίστιαν A.

7 ταύτας μὲν οὖν οἰκίσαι παρὰ θάλατταν, ἄλλας δὲ
 πλείους ἐν τοῖς πρὸς μεσόγειον ἀνήκουσι τόποις.
 κατασχεῖν δ' αὐτὴν καὶ τῶν νήσων τινάς, καὶ μέ-
 λιστα τὴν Λέσβον, ἐν ᾗ κτίσαι πόλιν Μυτιλήνην
 8 ὁμώνυμον τῇ μετεχούσῃ τῆς στρατείας ἀδελφῇ. ἔπειτα
 καὶ τῶν ἄλλων νήσων τινὰς καταστροφομένην χει-
 μασθῆναι, καὶ ποιησαμένην τῇ μητρὶ τῶν θεῶν
 εὐχὰς ἐπὶ τῆς σωτηρίας προσενηχθῆναι νήσῳ τινὶ
 τῶν ἐρημίων· ταύτην δὲ κατὰ τινα ἐν τοῖς ὀνείροις
 φαντασίαν καθιερωῶσαι τῇ προειρημένῃ θεῷ καὶ
 9 βωμοὺς ἰδρύσασθαι καὶ θυσίας μεγαλοπρεπεῖς ἐπι-
 τελέσαι· ὀνομάσαι δ' αὐτὴν Σαμοθράκην, ὅπερ εἶναι
 μεθρομηγευόμενον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον ἱερὰν
 νήσον· ἐνιοὶ δὲ τῶν ἱστορικῶν λέγουσι τὸ πρὸ τοῦ
 Σάμον αὐτὴν καλουμένην ὑπὸ τῶν κατοικούντων ἐν
 10 αὐτῇ ποτε Θρακῶν Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. οὐ
 μὲν ἀλλὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκκελευσάντων εἰς τὴν
 ἡπειρον μυθολογοῦσι τὴν μητέρα τῶν θεῶν εὐαρε-
 στηθεῖσαν τῇ νήσῳ ἄλλους τέ τινας ἐν αὐτῇ κα-
 τοικίσαι καὶ τοὺς ἑαυτῆς υἱοὺς τοὺς ὀνομαζομένους
 11 Κορύβαντας· ἐξ οὗ δ' εἰσὶ πατρὸς ἐν ἰσορρήτῳ
 κατὰ τὴν τελετὴν παραδίδοσθαι· καταδείξει δὲ καὶ
 τὰ νῦν ἐν αὐτῇ συντελούμενα μυστήρια καὶ τὸ
 12 τέμενος ἄστυλον νομοθετῆσαι. περὶ δὲ τούτους τοὺς
 χρόνους Μόρπον τὸν Θραῖκα, φρυγὰς γενόμενον ὑπὸ
 13 Ἀσκούργου τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν, ἐμβαλεῖν
 εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀμαζόνων μετὰ στρατῶς τῆς

1 Μυτιλήνην codices 14 τὸ πρὸ ταύτων D, τὸ τοῦ
 προτοῦ C 15 καλουμένην αὐτὴν vulg. 16 τότε CD
 17 ἀμαζονίδων D 22 παραδιδόμενον vulg. 23 τὸ οὖν D
 25 Μόρπον C 27 ἀμαζονίδων C.

συνεπιποιήσης αὐτῷ· συστρατεῦσαι δὲ καὶ Σίτυλον
 τῷ Μόψῳ τὸν Σκυθὴν, πεφυγαδευμένον ὁμοίως ἐκ
 τῆς ὁμόρου τῇ Θράκῃ Σκυθίας, γενομένης δὲ παρα- 11
 τάξεως, καὶ τῶν περὶ τὸν Σίτυλον καὶ Μόψον
 5 προτεροησάντων, τὴν τε βασιλίσσαν τῶν Ἀμαζόνων
 Μύριναν ἀναιρεθῆναι καὶ τῶν ἄλλων τὰς πλείους,
 τοῦ δὲ χρόνου προβαίνοντος, καὶ κατὰ τῆς μάχης
 αἰὲ τῶν Θρακῶν ἐπικρατούντων, τὸ τελευταῖον τὰς
 περιλειφθείσας τῶν Ἀμαζόνων ἀνακάμψαι πάλιν εἰς
 10 Διβύην, καὶ τὴν μὲν στρατείαν τῶν ἀπὸ Διβύης
 Ἀμαζόνων μυθολογοῦσι τοιοῦτο λαβεῖν τὸ πῦρ.

Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ περὶ τῶν Ἀτλαντίων ἐμνήσθη- 56
 μιν, οὐκ ἀνοίξιον ἡγοῦμεθα διελθεῖν τὰ μυθολο-
 γούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν θεῶν γενέσεως,
 15 διὰ τὸ μὴ πολὺ διαλλάττειν αὐτὰ τῶν μυθολογο-
 μένων παρ' Ἑλλήσιν, οἱ τοίνυν Ἀτλάντιοι τοὺς 2
 παρὰ τὸν ὠκεανὸν τόπους κατοικοῦντες καὶ χώραν
 εὐδαίμονα νομόμενοι πολλῶ μὲν εὐσεβεῖς καὶ φιλεν-
 θρωπία τῇ πρὸς τοὺς ξένους δοκοῦσι διαφέρειν τῶν
 20 πλησιοχώρων, τὴν δὲ γένεσιν τῶν θεῶν παρ' αὐτοῖς
 γενέσθαι φασί. συμφωνεῖν δὲ τοῖς λεγομένοις ἐπ'
 αὐτῶν καὶ τὸν ἐπιφανίστατον τῶν παρ' Ἑλλήσι
 ποιητῶν ἐν οἷς παρεισάγει τὴν Ἥραν λέγουσαν
 εἰμι γὰρ ὀφιομένη πολυφόρβον πύργατα γαῖης,
 25 Ὠκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.
 μυθολογοῦσι δὲ πρῶτον παρ' αὐτοῖς Οὐρανὸν βα- 3

1 συνεπιποιήσεως D, συνεπιποιήσεως C, συνεπιποιή-
 σεως F, corr. Weis. 12 ἐπὶ II Ἀτλαντίων D, Ἀτλαν-
 τίων C 16 Ἀτλαντίαι C, Ἀτλαντίες, αἱ D 18 πολλῶ scriptis,
 πολλῇ codicibus, καὶ Dindl. 23 ποιητῶν] ὁμηροῦ add. D.

αἰετῶσαι καὶ τοὺς ἀνθρώπους σποράδην οἰκοντὺς
 συναγαγεῖν εἰς πόλεως περίβολον, καὶ τῆς μὲν ἀν-
 μίας καὶ τοῦ θηριώδους βίου παῦσαι τοὺς ὑπακού-
 οντας, εὐρόντα τὰς τῶν ἡμέρων καρπῶν χορίας καὶ
 παραθέσεις καὶ τῶν ἑλλαν τῶν χρησίμων οὐκ ὀλίγα· 220
 κατακτησάσθαι δ' αὐτὸν καὶ τῆς οἰκουμένης τὴν
 4 πλείστην, καὶ μάλιστα τοὺς πρὸς τὴν ἰσπέραν καὶ
 τὴν ἄρκτον τόπους. τῶν δὲ ἡστρον γινόμενον ἐπι-
 μελῇ παρατηρητὴν πολλὰ προλέγειν τῶν κατὰ τὸν
 κόσμον μελλόντων γίνεσθαι· εἰσηγήσασθαι δὲ τοῖς 10
 ὄχλοις τὴν μὲν ἐκινετὴν ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως,
 τοὺς δὲ μήνας ἀπὸ τῆς σελήνης, καὶ τὰς κατ' ἔτος
 6 ἑκάστον ὥρας διδάξαι. διὸ καὶ τοὺς πολλοὺς, ἄγνο-
 οῦντας μὲν τὴν τῶν ἡστρον αἰώνιον τάξιν, θαυ-
 μαζόντας δὲ τὰ γινόμενα κατὰ τὰς προρρήσεις, ἱπο- 15
 λαβεῖν τὸν τοῦτων εἰσηγητὴν θείας μετέχειν φύσεως,
 μετὰ δὲ τὴν ἐξ ἀνθρώπων αὐτοῦ μετέστασιν διε-
 τε τὰς εὐεργεσίας καὶ τὴν τῶν ἡστρον ἐπίγνωσιν
 ἀθανάτους τιμὰς ἀπονείμει· μεταγενεῖν δ' αὐτοῦ
 τὴν προσεγορίαν ἐπὶ τὸν κόσμον, ἅμα μὲν τῷ δοκεῖν 20
 οἰκίστας ἰσχυμέναι πρὸς τὰς τῶν ἡστρον ἐπιτολὰς
 τε καὶ δόσεις καὶ τῆλλα τὰ γινόμενα περὶ τὸν κόσμον,
 ἅμα δὲ τῷ μεγέθει τῶν τιμῶν ὑπερβάλλειν τὰς εὐερ-
 γισίας, καὶ πρὸς τὸν αἰῶνα βασιλεῖα τῶν ὅλων αὐτὸν
 ἀναγορεύσειντας.

57 Οὐρανοῦ δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι παῖδας ἐκ
 πλειόνων γυναικῶν πάντε πρὸς τοῖς τετραράκοντα.

2 ὑπακούσαντας D
 12 τὰς] μὲν add. valz
 προυδύσαντας τὰς Reiske

4 τὰς] δι τὰς D
 14 μὲν am. valz.

8 δι] τὴ D
 23 τὰς]

καὶ τούτων ὀκτωκαίδεκα λέγουσιν ὑπάρχειν ἐκ Τι-
 ταίας ὄνομα μὲν ἴδιον ἔχοντας ἑκάστους, κοινῇ δὲ
 πάντας ἀπὸ τῆς μητρὸς ὀνομαζομένους Τιτάνας. τὴν 2
 δὲ Τιταίαν, σώφρονα οὔσαν καὶ πολλῶν ἀγαθῶν
 αἰτίαν γενομένην τοῖς λαοῖς, ἀποθευθῆναι μετὰ τὴν
 τελευταίην ὑπὸ τῶν εὐπαθόντων Γῆν μετανοήσασθαι-
 σαν. γενέσθαι δ' αὐτῇ καὶ θυγατέρας, ὧν εἶναι
 δύο τὰς πρεσβυτάτας πολὺ τῶν ἄλλων ἐπιφανεστά-
 τας, τὴν τε καλουμένην Βασίλειαν καὶ Ῥίαν τὴν 3
 ἐκ' ἐνίαν Πανδώραν ὀνομασθῆσαν. τούτων δὲ τὴν 4
 μὲν Βασίλειαν, πρεσβυτάτην οὔσαν καὶ σωφροσύνη
 τε καὶ συνίει πολὺ τῶν ἄλλων διαφέρονταν, ἐκθρέ-
 ψαι πάντας τοὺς ἀδελφούς κοινῇ μητρὸς εὐνοίαν
 παρεχομένην· διὸ καὶ μεγάλην μετρία προσάγοιεν-
 5 θῆναι· μετὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἐξ ἀνθρώπων εἰς
 θεοὺς μετάστασιν, συγχωρούντων τῶν ὄχλων καὶ
 τῶν ἀδελφῶν, διαδιξασθαι τὴν βασιλείαν παρθένον
 οὔσαν ἐτι καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς σωφροσύνης
 οὔθεν συνεικῆσαι βουληθείσαν. ὕστερον δὲ βουλο-
 6 μένην διαδόχους τῆς βασιλείας ἀπολεπεῖν εἰς
 Ῥιρίονι συνεικῆσαι τῶν ἀδελφῶν ἐνί, πρὸς οὐ
 οὐκιστότητα δέκναιτο. γενομένων δ' αὐτῇ δύο τέκνων, 4
 Ἥλιον καὶ Σελήνην, καὶ θαυματούμενων ἐπὶ τε τῇ
 κάλλει καὶ τῇ σωφροσύνῃ, φασὶ τοὺς ἀδελφούς ταύτη
 7 μὲν ἐκ' εὐτακίας φθονοῦντας, τὸν δ' Ῥιρίονα
 φοβηθέντας μήποτε τὴν βασιλείαν εἰς αὐτὸν περὶ-

1 ὀκτωκαίδεκα] μὲν add. D   5 λαοῖς] ἄλλοις vulg.
 7 αὐτῇ D (cf. Eschyl. pr. ex. II 2, 37), κείνῃ vulg.   10 με-
 τανοήσασθαι CP   17 τῆς βασιλείας] τῆς Ἰουδαίας τῆς
 βασιλείας CP   18 ἐτι Bekker, ἐτι δὲ codices   23 ἐν
 om. vulg.

σπάσῃ, πρῶτον ἐπιτελέσασθαι παντελῶς ἀνόσιον·
 5 συνωμοσίαν γὰρ ποιησαμένους τὸν μὲν Ἰπριάνα
 κατασφάζει, τὸν δ' Ἥλιον ὄντα παῖδα τὴν ἡλικίαν
 ἐμβαλόντας εἰς τὸν Ἡριδανὸν ποταμὸν ἀποπνίξαι· 226
 καταφανοὺς δὲ γενομένης τῆς ἀτυχίας, τὴν μὲν
 Σελήνην φιλάδελφον οὖσαν καθ' ὑπερβολὴν ἐπὶ
 τοῦ τέλους ἑαυτὴν ὄψαι, τὴν δὲ μητέρα ζητοῦσαν
 τὸ σῶμα παρὰ τὸν ποταμὸν σύγκοπον γενέσθαι, καὶ
 κατενεχθεῖσαν εἰς ὕπνον ἰδεῖν ὄψαι, καθ' ἣν ἰδοῦσαν
 ἐπιστάνα τὸν Ἥλιον παρακαλεῖν αὐτὴν μὴ θορνέειν 10
 τὸν τῶν τέκνων θάνατον· τοὺς μὲν γὰρ Τίτῆτας
 ταύξεσθαι τῆς προσηκούσης τιμωρίας, ἑαυτὸν δὲ καὶ
 τὴν ἀδελφὴν εἰς ἀθανάτους φύσεις μετασχηματι-
 σθῆναι θείᾳ τινὶ προνοίᾳ· ὀνομασθήσεσθαι γὰρ
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων Ἥλιον μὲν τὸ πρότερον ἐν οὐ- 15
 ρανῷ πῦρ λεγόμενον, σελήνην δὲ τὴν μήνην
 6 προσεγορευομένην. διεγερθεῖσαν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις
 τὸν τε ὄνειρον καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἀτυχήματα διελ-
 θοῦσαν ἀξιώσαι τοῖς μὲν τετελευτηκόσιν ἀπονείμει
 τιμὰς ἰσοθείους, τοῦ δ' αὐτῆς σώματος μηκέτι μη- 20
 7 δένα θιγεῖν. μετὰ δὲ ταῦτα ἑμμανὴ γενομένην καὶ
 τῶν τῆς θυγατρὸς παιγνίων τὰ δυνάμενα φόβον
 ἐπιτελεῖν ἠρπάσασαν πλανᾶσθαι κατὰ τὴν γῶραν,
 λελυμένην μὲν τῷ τρίχας, τῷ δὲ διὰ τῶν τυμπά-
 νων καὶ κυμβάλων φόβῳ ἐνθεάζουσιν, ὥστε κατα- 25
 8 πλῆττεσθαι τοὺς ὁρώντας. πάντων δὲ τὸ περὶ αὐτὴν

4 [ἐμβαλόντας] post ποταμὸν vulg. (om. Eus. pr. ev. II
 2, 39) 15 τὸ] τὸν DF 17 καὶ om. vulg. 20 μηκέτι
 om. D 24 λελυμένην Eus. l. c. (cf. c. 59, 1), καταλει-
 μένης codices.

πάθος ἰκκούντων, καὶ τινων ἀντεχομένων τοῦ σώ-
ματος, ἐπιγενέσθαι πλῆθος θυβρου καὶ συνεχεῖς
κεραυνῶν πτώσεις· ἐνταῦθα δὲ τὴν μὲν Βασίλειαν
ἄφαντὴ γενέσθαι, τοὺς δ' ὄχλους θαυμάσαντας τὴν
περιπέτειαν τὸν μὲν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην τῇ
προσηγορίᾳ καὶ ταῖς τιμαῖς μεταγαγεῖν ἐπὶ τὰ κατ'
οὐρανὸν ἔσπρα, τὴν δὲ μητέρα τούτων θεὸν τι-
νομίσαι καὶ βωμοὺς ἰδρύσασθαι, καὶ ταῖς διὰ τῶν
τυμπάνων καὶ κυμβέλων ἐνεργείαις καὶ τοῖς ἄλλοις
ἐπισκεῖν ἀπομιμουμένους τὰ περὶ αὐτὴν συμβάντα
θυσίας καὶ τὰς ἄλλας τιμὰς ἐπονείμει.

Παραδέδοται δὲ τῆς θεοῦ ταύτης καὶ κατὰ τὴν 58
Φρυγίαν γένεσις. οἱ γὰρ ἐγγχώριοι μυθολογοῦσι τὸ
παλαιὸν γενέσθαι βασιλέα Φρυγίας καὶ Λυδίας Μή-
ονα· γήμαντα δὲ Δινδύμην γεννηθῆαι μὲν παιδίον
15 θῆλυ, τρέφειν δ' αὐτὸ μὴ βουλόμενον εἰς ὄρος ἐκ-
θεῖναι τὸ προσαγορευόμενον Κυβέλον. ἐνταῦθα τῷ
παιδίῳ κατὰ τινα θεῖαν πρόνοιαν τὰς τε παρθάλεις
καὶ τινα τῶν ἄλλων τῶν ἀλκῇ διαφερόντων θηρίων
20 παρέχεσθαι τὴν θηλὴν καὶ διατρέφειν, γύναια δὲ ἔ-
τινα περὶ τὸν τόπον ποιμαίνοντα κατιδεῖν τὸ γινό-
μενον, καὶ θαυμάσαντα τὴν περιπέτειαν ἀνελίσθαι
τὸ βρέφος, καὶ προσαγορευθῆαι Κυβέλην ἐπὶ τοῦ
τόπου. αὐξομένην δὲ τὴν παιδα τῷ τι κάλλει καὶ
25 σωφροσύνῃ διενεγκεῖν, ἔτι δὲ συνέδει γενέσθαι θαυ-
μαστήν· τὴν τε γὰρ πολυκάλαμον σύριγγα πρῶτην
ἐπινοῆσαι καὶ πρὸς τὰς παιδικὰς καὶ χορείας εὐρεῖν

5 βασιλισσαν D 8 καὶ ταῖς] ταῖς D 10 ἀπομιμου-
μένοις vulg. 11 θυσίας] δὲ add. D 12 καὶ om. CF
14 μητέρα D 18 τε om. vulg. 21 περὶ D, παρὰ CF.

κύμβαλα καὶ τύμπανα, πρὸς δὲ τοῦτοις καθαρμούς
 τῶν νοσογόντων κτηνῶν τε καὶ νηπίων παιδίων εἰση-
 2 γήσασθαι· διὸ καὶ τῶν βριφῶν ταῖς ἐκφοδαῖς σωζο-
 μένων καὶ τῶν πλείστων ὑπ' αὐτῆς ἐναγκαλιζομέ-
 νων, διὰ τὴν εἰς ταῦτα σπουδὴν καὶ φιλοστοργίαν
 ὑπὸ πάντων αὐτὴν ὁρεῖαν μητέρα προσαγορευθῆναι.
 συναναστρέφεσθαι δ' αὐτῇ καὶ φίλιαν ἔχειν ἐπὶ
 πλείον φασὶ Μαρσύαν τὸν Φρύγα, θαυμαζόμενον
 ἐπὶ συνέσει καὶ σωφροσύνῃ· καὶ τῆς μὲν συνέσεως
 τεκμήριον λαμβάνουσι τὸ μιμήσασθαι τοὺς φθόγ- 10
 γους τῆς πολυκαλάμου σύριγγος καὶ μετενεγκαῖν ἐπὶ
 τοὺς αὐλοὺς τὴν ὄλην ἁρμονίαν, τῆς δὲ σωφροσύ-
 νης σημεῖον εἶναι φασὶ τὸ μέχρι τῆς τελευτῆς ἀπει-
 4 ρατον γενέσθαι τῶν ἐφροδισίων. τὴν οὖν Κυβέλην
 εἰς ἀκμὴν ἡλικίας ἐλθοῦσαν ἀγαπήσαι τῶν ἐγχωρίων
 11 τινὰ νεανίσκον τὸν προσεγορευόμενον μὲν Ἄττιν,
 ὕστατον δ' ἐπικληθέντα Πάπαν· συνελθοῦσαν δ' εἰς
 ὁμίλειαν αὐτῷ λέθρα καὶ γενομένην ἐγκνον ἐπιγνω-
 σθῆναι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑπὸ τῶν γονέων.
 12 διότι ἀναχθείσης αὐτῆς εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τοῦ
 πατρὸς τὸ μὲν πρῶτον ὡς παρθένον προσδεξαμένου,
 μετὰ δὲ ταῦτα γνόντος τὴν φθοράν, καὶ τὰς τε
 τροφὰς καὶ τὸν Ἄττιν ἀπελόντος καὶ τὰ σώματα
 ἐκρίναντος ἄταφα, φασὶ τὴν Κυβέλην διὰ τὴν πρὸς
 τὸ μερῶκαλον φιλοστοργίαν καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς τροφαῖς 13
 λύπην ἑρμηνῇ γενομένην εἰς τὴν χώραν ἐκπηδήσαι,
 καὶ ταύτην μὲν ὀλολύξουσαν καὶ τυμπεκίζουσαν

2 καθηγῆσθαι D   15 ἡλικίας] ἀφροδισίως CF
 17 δὲ κληθέντα CF   19 κατὰ τοῦτον] κατ' αὐτὴν D.

μόνην ἐπιέναι πᾶσαν χώραν, λελυμένην τὰς τρέχας,
 τὸν δὲ Μαρσύαν ἔλεοντα τὸ πάθος ἐκογασίως αὐτῇ
 συνακολουθεῖν καὶ συμπλαυᾶσθαι διὰ τὴν προὔπαρ-
 χουσαν φιλίαν. παραγεννομένους δ' αὐτοὺς πρὸς 2
 Διόνυσον εἰς τὴν Νύσαν καταλαβεῖν τὸν Ἀπόλλω
 τυγχάνοντα μεγάλης ἀποδοχῆς διὰ τὴν κιθάραν, ἣν
 Ἑρμῆν εὑρεῖν φασιν, Ἀπόλλωνα δὲ πρῶτον αὐτῇ
 κατὰ τρόπον χρῆσθαι· ἐρίζοντος δὲ τοῦ Μαρσύου
 πρὸς τὸν Ἀπόλλω περὶ τῆς τέχνης, καὶ τῶν Νυσαίων
 10 ἀποδειχθέντων δικαστῶν, τὸν μὲν Ἀπόλλωνα πρῶ-
 228 τόν κιθαρίσαι ψιλήν, τὸν δὲ Μαρσύαν ἐπιβαλόντα
 τοῖς κύλοις καταπλῆξαι τὰς ἀκοάς τῷ ξενίζοντι, καὶ
 διὰ τὴν εὐμέλειαν δόξαι πολὺ προέχειν τοῦ προηγωνι-
 σμένου. συντεθειμένους δ' αὐτῶν παρ' ἄλληλα τοῖς 1
 13 δικασταῖς ἐπιδείκνυσθαι τὴν τέχνην, τὸν μὲν Ἀπόλ-
 λωνά φασιν ἐπιβαλεῖν τὸ δεύτερον ἀρμόττονσαν τῷ
 μέλει τῆς κιθάρας φῶδὴν, καθ' ἣν ἐπερβαλίσθαι τὴν
 προὔπαρξασαν τῶν αὐλῶν ἀποδοχὴν· τὸν δὲ πρό-
 20 τερον ἀγανακτήσαντα διδάσκειν τοὺς ἀκροατὰς ὅτι
 30 παρὰ πᾶν τὸ δίκαιον αὐτὸς ἔλαττοῦται· δεῖν γὰρ
 γίνεσθαι τέχνης σύγκρισιν, οὐ φωνῆς, καθ' ἣν
 προσήκει τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ μέλος ἐξετάζεσθαι
 τῆς κιθάρας καὶ τῶν αὐλῶν· καὶ πρὸς τούτοις ἑδι-
 25 κον εἶναι δύο τέχνas ἅμα πρὸς μίαν συγκρίνεσθαι.
 τὸν δὲ Ἀπόλλω μυθολογοῦσιν εἰπεῖν ὥς οὐδὲν αὐ-
 τὸν πλεονεκτοίη· καὶ γὰρ τὸν Μαρσύαν τὸ παρα- 1
 πλῆσιον αὐτοῖ ποιεῖν, εἰς τοὺς αὐλοὺς ἐμφυσῶντα·

1 καταιεμένην II   3 παρακολουθεῖν II.   13 ἐμε-
 λειαν Reiske   17 ἐπερβαλίσθαι D   20 παρ' ἅπαν D
 23 αὐλῶν] αὐτῶν αὐλῶν D   25 αὐτός II.

δαῖν οὖν ἢ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἴσην ἀμφοτέροισι
 δίδοσθαι τῆς κράσεως, ἢ μηδέτερον τῷ στόματι
 διαγωνιζόμενον διὰ μόνων τῶν χειρῶν ἐνδείκνυσθαι
 5 τὴν ἰδίαν τέχνην. ἐπικρινάμεναι δὲ τῶν ἐκροατῶν
 τὸν Ἀπόλλω δικαιότερα λέγειν, συγκριθῆναι πάλιν¹
 τὰς τέχνας, καὶ τὸν μὲν Μαρσύαν λειψθῆναι, τὸν
 δ' Ἀπόλλω διὰ τὴν ἔριν πικρότερον χορησάμενον
 ἐκδεῖραι ζῶντα τὸν ἡττηθέντα. ταχὺ δὲ μεταμει-
 θέντα καὶ βαρέως ἐπὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσιν
 ἐνέγκαντα τῆς κιθάρας ἐκρῆξαι τὰς χορδὰς καὶ τὴν¹⁰
 6 εὐρημένην ἁρμονίαν ἀφανίσαι. ταύτης δ' ὕστερον
 Μούσας μὲν ἐνευρεῖν τὴν μέσην, Αἶνον δὲ τὴν
 λίχανον, Ὀρφέα δὲ καὶ Θαμύραν ὑπάτην καὶ παρυ-
 πάτην. τὸν δ' Ἀπόλλω φασὶν εἰς τὸ ἔντρον τοῦ
 Διονύσου τὴν τε κιθάραν καὶ τοὺς αὐλοὺς ἀναθέντα,¹⁵
 καὶ τῆς Κυβέλης ἐρασθέντα, συμπλανηθῆναι ταύτῃ
 7 μέχρι τῶν Τειρεβορέων. κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν ἡμ-
 πιδοῦσης νόσου τοῖς ἀνθρώποις καὶ τῆς γῆς ἀκρίφ-
 που γενομένης, ἐπερωτησάντων τῶν ἀτυχοῦντων τὸν
 θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς προστάζει²⁰
 φασὶν αὐτοῖς θάψαι τὸ Ἄττιδος σῶμα καὶ τιμᾶν τὴν
 Κυβέλην ὡς θεόν. διόπερ τοὺς Φρύγας ἡφανισμένου
 τοῦ σώματος διὰ τὸν χρόνον εἰδῶλον κατασκευάσαι
 τοῦ μισρακίου, πρὸς ᾧ θρηνοῦντας ταῖς οἰκίαις
 τιμαῖς τοῦ πάθους ἐξιλάσκεισθαι τὴν τοῦ παρανο-²⁵

1 ἴσην om. II. 2 κράσεως Eiehatlidi, κράσεως libri,
 χορήσεως Wess. 3 τέχνην] χορίαν II. 6 Μαρσύαν] πάλιν
 add. D'. 13 Θάμυρον II; τὴν add. Eich. 16 ταύτῃ]
 αὐτῇ D (et Eua. pr. ev. II 2, 44). 19 τῶν ἀτυχοῦντων
 τῶν θεῶν Dindorf, τῶν θεῶν ἀτυχοῦντων D, τῶν θεῶν vulg.
 23 διὰ τὸν χρόν. ἢφ. τοῦ σώματος vulg.

μηθέντος μηνιν· ὅπερ μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς βίον
 ποιούντας αὐτοὺς διατελεῖν. τῆς δὲ Κρβέλης τὸ 6
 παλαιὸν βωμοὺς ἰδρυσσάμενους θυσίας ἐπιτελεῖν κατ'
 ἔτος· ὕστερον δ' ἐν Πισινοῦντι τῆς Φρυγίας κατα-
 2 σκευάσαι νεῶν πολυτελῆ καὶ τιμὰς καὶ θυσίας
 καταδείξαι μεγαλοπρεπεστάτας, Μίδου τοῦ βασιλέως
 εἰς ταῦτα συμφιλοκαλήσαντος· τῷ δ' ἀγάλματι τῆς
 θεοῦ παραστήσαι παρθάλλεις καὶ λέοντας διὰ τὸ δο-
 429 κτεῖν ὑπὸ τούτων πρῶτον τραφῆναι. περὶ μὲν οὖν
 10 μητρὸς θεῶν τοιαῦτα μυθολογεῖται παρὰ τι τοῖς
 Φρυγῶν καὶ τοῖς Ἀτλαντίοις τοῖς παρὰ τὸν ὠκεανὸν
 οἰκοῦσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Ὑπερίονος τελευταίην μυθολογοῦσι 60
 τοὺς υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ διελέσθαι τὴν βασιλείαν,
 11 ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανιστάτους Ἀτλαντα καὶ Κρόνον.
 τούτων δὲ τὸν μὲν Ἀτλαντα λαχεῖν τοὺς παρὰ τὸν
 ὠκεανὸν τόπους, καὶ τοὺς τι λαοὺς Ἀτλαντίους
 ὀνομάσαι καὶ τὸ μέγιστον τῶν κατὰ τὴν γῶαν ὄρων
 ὁμοίως Ἀτλαντα προσαγορεύσαι. φασὶ δ' αὐτὸν τὰ 2
 12 περὶ τὴν ἀστρολογίαν ἐξακριβῶσαι καὶ τὸν σφαιρι-
 κὸν λόγον εἰς ἀνθρώπους πρῶτον ἐξενεγκεῖν· ἅψ'
 ἧς αἰτίας δοῦναι τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπὶ τῶν
 Ἀτλαντος ὤμων ὀχεῖσθαι, τοῦ μύθου τὴν τῆς σφαίρας
 εἰρησιν καὶ καταγραφὴν αἰνιτιομένην. γενέσθαι δ'
 13 αὐτῷ πλείους υἱοὺς, ὧν ἓνα διενεγκεῖν εὐσεβεῖα
 καὶ τῇ πρὸς τοὺς ἀρχομένους δικαιοσύνη καὶ φιαν-
 θρωπία, τὸν προσαγορευόμενον Ἑσπερον. τοῦτον 3

3 ἰδρυσσάμενης vulg. 6 μεγαλοπρεπεστάτας D Μίδου
 codices 9 πρῶτος CF 11 τοῖς παρὰ] κατὰ D 16 παρὰ]
 περὶ D 12 προσαγορευέσθαι D 24 διαγραφῆς C.

δ' ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ἀτλαντος ὄρους ἀναβαίνοντα
 καὶ τὰς τῶν ἀστέρων παρατηρήσεις ποιούμενον ἐξαί-
 φνης ἐπὶ πνευμάτων συναρπαγίνα μεγάλων ἡφαν-
 τον γενέσθαι· διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ τὸ πάθος
 τὰ πλεῖστα ἐλάσαντα τιμὰς ἀθανάτους ἐπονείμει καὶ
 τὸν ἐπιφανέστατον τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἀστέ-
 4 ρων ὁμωνύμως ἐκείνῳ προσαγορεύσαι. ὑπάρχει δ'
 Ἀτλαντι καὶ θυγατέρας ἐπτά, τὰς κοινῶς μὲν ἀπὸ
 τοῦ πατρὸς καλουμένας Ἀτλαντίδας, ἰδίᾳ δ' ἐκάστην
 ὀνομαζομένην Μαίαν, Ἠλέκτραν, Ταυγέτην, Στιρό-
 10 πην, Μερόπην, Ἀλκυόνην, καὶ τελευταίαν Κελαινῶ.
 ταύτας δὲ μύεισας τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἥρωσι καὶ
 θεοῖς ἀρχηγούς καταστήναι τοῦ [πλείστου] γένους
 τῶν ἀνθρώπων, τεκούσας τοὺς δι' ἀρετὴν θεοὺς καὶ
 ἥρωας ὀνομασθέντας, οἷον τὴν πρεσβυτάτην Μαίαν
 15 διὰ μύεισαν Ἑρμῆν τεκνώσαι, πολλῶν εὐρετὴν γενί-
 μενον τοῖς ἀνθρώποις· παραπλησίως δὲ καὶ τὰς
 ἄλλας Ἀτλαντίδας γεννῆσαι παῖδας ἐπιφανεῖς, ὧν
 τοὺς μὲν ἔθνων, τοὺς δὲ πόλεων γενέσθαι κτίστας.
 6 διόπερ οὐ μόνον παρ' ἐνίοις τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ
 καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι τοὺς πλείστους τῶν ἀρχαιο-
 τάτων ἡρώων εἰς ταύτας ἀναφέρειν τὸ γένος. ὑπάρ-
 20 ξαι δ' αὐτάς καὶ σώφρονας διαφερόντως, καὶ μετὰ
 τὴν τελευτὴν τυχεῖν ἀθανάτου τιμῆς παρ' ἀνθρώποις
 [καὶ] καθιδρυθείσας ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ τῶν Πλει-
 25 ᾶδων προσηγορίᾳ περιληφθείσας. ἐκλήθησαν δὲ αἱ

4 τῶ] τοῦτο τό D   9 τοῦ om. D   10 ἀστεροπὴν II
 12 ἐπνευστάτοις II (et Eua. pr. et. II 2, 46)   13 πλεί-
 στον om. DP   25 καὶ del. Dind.   πλείστων D   26 αἱ
 add. Beiske.

Ἀτλαντίδας καὶ νύμφαι διὰ τὸ τοὺς ἐγγχωρίους
κοινῇ τὰς γυναῖκας νύμφας προσαγορεύειν.

Κρόνον δὲ μυθολογοῦσαι, ἀδελφὸν μὲν Ἀτλαν- 61
τος ὄντα, διαφέροντα δ' Ἀσβερίᾳ καὶ Πλειονίᾳ, γή-
μαι τὴν ἀδελφὴν Ῥίαν, ἐξ ἧς γεννῆσαι Δία τὸν
230 Ὀλύμπιον ὑστερον ἐπικληθέντα. γεγονέναι δὲ καὶ
ἕτερον Δία, τὸν ἀδελφὸν μὲν Οὐρανοῦ, τῆς δὲ
Κρήτης βασιλεύσαντα, τῇ δόξῃ πολὺ λειπόμενον τοῦ
μεταγενεστέρου. τοῦτον μὲν οὖν βασιλεῦσαι τοῦ 2
10 σύμπαντος κόσμου, τὸν δὲ προγενέστερον, δυναστεύ-
οντα τῆς προειρημένης νῆσου, δίδχα παῖδας γεννῆσαι
τοὺς ὀνομασθέντας Κούρητας· προσαγορεύσαι δὲ καὶ
τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς γυναικὸς Ἰδαίαν, ἐν ᾗ καὶ
τελευτήσαντα ταφῆναι, δεικνυμένου τοῦ τὴν ταφὴν
15 δεξαμένου τόπου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. οὐ 3
μὲν οἱ γε Κρήτις ὁμολογούμενα τοῦτοις μυθολο-
γοῦσι, περὶ ὧν ἡμεῖς ἐν τοῖς περὶ Κρήτης τὰ κατὰ
μέρος ἀναγράφομεν· δυναστεῦσαι δὲ φασὶ τὸν Κρό-
νον κατὰ Σικελίαν καὶ Αἰβύην, ἐπὶ δὲ τὴν Ἰταλίαν,
20 καὶ τὸ σύτρολον ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν τόποις συστή-
σασθαι τὴν βασιλείαν· παρὰ πᾶσι δὲ φρονεαῖς δια-
κατέχειν τὰς ἀκροπόλεις καὶ τοὺς ὄχυρους τῶν τόπων
[τούτων]· ἀφ' οὗ δὲ μέχρι τοῦ νῦν χρόνου κατὰ
τε τὴν Σικελίαν καὶ τὰ πρὸς ἑσπέραν νεύοντα μέρη
25 πολλοὺς τῶν ὑψηλῶν τόπων ἀπ' ἐκείνου Κρόνια
προσαγορεύεσθαι. Κρόνον δὲ γενόμενον υἱὸν Δία 4
τὸν ἐναντίον τῷ πατρὶ βίον ζηλῶσαι, καὶ παρεχό-
μενον ἑαυτὸν πᾶσιν ἐπιεικῇ καὶ φιλόανθρωπον ἐπὶ

1 καὶ] καὶ αἰ II   16 μυθολογοῦσαι] ἱστοροῦσαι II
17 κρητίως D   22 ἰσχυροῦς D   23 τοῦτοις del. Dind.

τοῦ πλήθους πατέρα προσαγορευθῆναι. διεδέξασθαι
 δ' αὐτὸν φασὶ τὴν βασιλείαν οἱ μὲν ἐκουσίως τοῦ
 πατρὸς παρὰχωρήσαντος, οἱ δ' ὑπὸ τῶν ὄχλων αἰρε-
 θέντα διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἐπιστρα-
 τεύσαντος δ' ἐπ' αὐτὸν τοῦ Κρόνου μετὰ τῶν Τιτά-
 νων κρατῆσαι τῇ μάχῃ τὸν Δία, καὶ κύριον γενόμενον
 τῶν ὄλων ἐπελθεῖν ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, εὐερ-
 3 γετοῦντα τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. διενεγκεῖν δ'
 αὐτὸν καὶ σώματος ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις
 ἀρεταῖς, καὶ διὰ τοῦτο ταχὺ κύριον γενέσθαι τοῦ
 4 σύμπαντος κόσμου. καθόλου δ' αὐτὸν τὴν ἅπασαν
 σπουδὴν ἔχειν εἰς κόλασιν μὲν τῶν ἄσεβδων καὶ
 5 ποιηρῶν, εὐεργεσίαν δὲ τῶν ὄχλων. ἀνθ' ὧν μετὰ
 τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετάστασιν ὀνομασθῆναι μὲν Ζῆνα
 διὰ τὸ δοκεῖν τοῦ καλῶς ζῆν αἴτιον γενέσθαι τοῖς
 6 ἀνθρώποις, καθιδρυθῆναι δ' ἐν τῷ κόσμῳ τῇ τῶν
 εὐπαθόντων τιμῇ, πάντων προθύμως ἀναγορευόν-
 των θεὸν καὶ κύριον εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ σύμπαντος
 κόσμου. τῶν μὲν οὖν παρὰ τοῖς Ἀτλαντίοις θεολο-
 γουμένων τὰ κεφάλαια ταῦτ' ἐστίν.

- 62 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ προειρήκαμεν ἐν ταῖς Αἰγυπτια-
 κοῖς περὶ τῆς τοῦ Διονύσου γενέσεως καὶ τῶν ὑπ'
 αὐτοῦ πραχθέντων ἀκολούθως ταῖς ἐγχωρίοις ἱστο-
 ρίαις, οἰκτεῖον εἶναι διαλαμβάνομεν προσθεῖναι τὰ
 μυθολογούμενα περὶ τοῦ θεοῦ τούτου παρὰ τοῖς
 2 Ἕλλησι. τῶν δὲ παλαιῶν μυθογράφων καὶ ποιητῶν
 περὶ Διονύσου γεγραφότων ἀλλήλοις ἀσύμφωνα καὶ
 πολλοὺς καὶ τερατώδεις λόγους καταβεβλημένων, 231

2 φασὶ οὖν, OF. ἰκόντος II (et Eua. pr. ev. II 2, 49)
 13 ὄχλων] ἀγαθῶν Eua. I, c. 19 μυθολογούμενων D

δυσχερὲς ἔστιν ὑπὲρ τῆς γενέσεως τοῦ θεοῦ τούτου
καὶ τῶν πράξεων καθαρῶς εἰπεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἔνα
Διόνυσον, οἱ δὲ τρεῖς γεγονέναι παραδεδωκάσιν,
εἰσὶ δ' οἱ γένεσιν μὲν τούτου ἀνθρωπόμορφον μὴ
γεγονέναι τὸ παράπαν ἀποφαινόμενοι, τὴν δὲ τοῦ
οἴνου δόσιν Διόνυσον εἶναι νομίζοντες. διόπερ ἡμεῖς
τῶν παρ' ἑκάστοις λεγομένων τὰ κεφάλαια πειρασά-
μεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν.

Οἱ τοίνυν φυσιολογοῦντες περὶ τοῦ θεοῦ τού-
του καὶ τὸν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου καρπὸν Διόνυσον
ὀνομάζοντες φασὶ τὴν γῆν αὐτομάτως μετὰ τῶν ἄλ-
λων φυτῶν ἐνεργεῖν τὴν ἀμπέλον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀρχῆς
ὑπὸ τινος εὑρετοῦ φυτευθῆναι. τεκμήριον δ' εἶναι
τούτου τὸ μέχρι τοῦ νῦν ἐν πολλοῖς τόποις ὄργιας
ἀμπέλους φέσθαι, καὶ καρποφορεῖν αὐτὰς παρα-
πλησίως ταῖς ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ἐμπειρίας χει-
ρουργομέναις. διμήτορα δὲ τὸν Διόνυσον ὑπὸ τῶν
παλαιῶν ὀνομάσθαι, μίᾳ μὲν καὶ πρώτῃς γενέσεως
ἀριθμουμένης ὅταν τὸ φυτόν εἰς τὴν γῆν τεθῇ
λαμβάνῃ τὴν αὔξησιν, δευτέρως δ' ὅταν βροθῇ καὶ
τοὺς βότρους πεπαίῃ, ὥστε τὴν μὲν ἐκ γῆς, τὴν
δ' ἐκ τῆς ἀμπέλου γένεσιν τοῦ θεοῦ νομίζεσθαι
παραδεδωκότων δὲ τῶν μυθογράφων καὶ τρίτην
γένεσιν, καθ' ἣν φασὶ τὸν θεὸν ἐκ Διὸς καὶ Δήμη-
τρος τεκνωθέντα διασπασθῆναι μὲν ὑπὸ τῶν γηγε-
νῶν καὶ καθεψηθῆναι, πάλιν δ' ὑπὸ τῆς Δήμητρος
τῶν μελῶν συναρμολογούντων ἐξ ἀρχῆς νέον γεννη-

2 καθαρῶς om. CF 4 μὴ] μήτε D, μηδὲ A 5 ἀπο-
φαίνονται D 12 τῆς] καὶ τῆς A 17 τὸν om. vulg.
20 βροθῇ] καρποφορεῖ CF 22 ὀνομάζεσθαι D 27 γινη-
θῆναι vulg.

Θῆναι, εἰς φυσικὰς τινας αἰτίας μεταγόνουσι τοὺς
 7 τοιοῦτους λόγους. Διὸς μὲν γὰρ καὶ Διμήτρος αὐτὸν
 λέγεσθαι διὰ τὸ τὴν ἡμπελον ἐκ τε γῆς καὶ θαμβῶν
 λαμβάνουσιν τὴν αὐξησιν καρποφορεῖν τὸν ἐκ τοῦ
 βότρυος ἀποθλιβόμενον οἶνον· τὸ δ' ὑπὸ τῶν γηγε-
 νῶν νέον ὄντα διασπασθῆναι δηλοῦν τὴν ὑπὸ τῶν
 γεωργῶν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, [διὰ τὸ τοὺς
 ἀνθρώπους τὴν γῆν Διμήτρον νομίζειν] τὴν δὲ
 καθέψην τῶν μελῶν μεμυθοποιῆσθαι διὰ τὸ τοὺς
 πλείστους εἶπειν τὸν οἶνον καὶ μίσγοντας εὐωδιστί-
 10 ραν αὐτοῦ καὶ βελτίονα τὴν φύσιν κατασκευάζειν.
 τὸ δὲ τὰ ὑπὸ τῶν γηγενῶν λυμηνθέντα τῶν μελῶν
 ἡρμοσθέντα πάλιν ἐπὶ τὴν προγεγενημένην φύσιν
 ἀποκαθίστασθαι παρεμφαίνειν ὅτι πάλιν ἡ γῆ τὴν
 τρογγηθεῖσαν ἡμπελον καὶ τμηθεῖσαν ταῖς κατ' ἔτος
 15 ὥραις εἰς τὴν προὑπάρχουσαν ἐν τῷ καρποφορεῖν
 ἄκμῃν ἀποκαθίστησι. καθύλου γὰρ ὑπὸ τῶν ἑρ-
 χαίων ποιητῶν καὶ μυθογράφων τὴν Διμήτρον γῆν
 20 μητέρα προσαγορεύεσθαι. σύμφωνα δὲ τούτοις εἶναι
 τὰ τε δηλούμενα διὰ τῶν Ὀρφικῶν ποιημάτων καὶ
 τὰ παρυσταγόμενα κατὰ τὰς τελετάς, περὶ ὧν οὐ
 25 θέμις τοῖς ἐμνήτοις ἱστορεῖν τὰ κατὰ μέρος. ὁμοίως
 δὲ καὶ τὴν ἐκ Σιμέλης γένεσιν εἰς φυσικὰς ἀρχὰς
 ἀνάγουσιν, ἀποφαινόμενοι Θυῶνῃν ὑπὸ τῶν ἑρχαίων
 τὴν γῆν ὀνομάσθαι, καὶ τεθεῖσθαι τὴν προσηγορίαν
 30 [καὶ] Σιμέλην μὲν ἀπὸ τοῦ σιμνῆν εἶναι τῆς θεοῦ

1 ἀνάγουσι II. 3 τῆς D. 5 θαμβῶν CF. 7 διὰ —
 νομίζειν del. Heiske. 10 καὶ μίσγοντας om. II. 11 κατα-
 σκευάζοντες II. 12 τὸ δὲ τὰ Dindorf, τὰ δ' libri. 14 πό-
 τις ὅτι vulg.; πάλε del. Dind. 25 τὴν ay.] διττὴν sq.
 Wurm. 26 καὶ del. Elsch.

ταύτης τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τιμὴν, θυσιῶν δ' ἀπὸ
 τῶν θυομένων αὐτῇ θυσιῶν καὶ θυηλῶν. δις δ' 10
 αὐτοῦ τὴν γένισιν ἐκ Διὸς παραδεδόσθαι διὰ τὸ
 δοκεῖν μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῷ κατὰ τὸν Διευκλίαντα
 2 κατακλυσμῷ φθαρῆναι καὶ τούτους τοὺς καρπούς,
 καὶ μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πάλιν ἀναφύοντων ὥσπερ αἱ
 δένδρεα ἐπιφάνειαν ταύτην ἐπάρχει τοῦ θεοῦ παρ'
 ἀνθρώποις, καθ' ἣν ἐκ τοῦ Διὸς μηροῦ γενέσθαι
 πάλιν τὸν θεὸν [τοῦτον] μεμυθοποιήσθαι. οἱ μὲν
 10 οὖν τὴν χρεῖαν καὶ δύναμιν τοῦ κατὰ τὸν οἶνον
 εὐρημάτων ἀποφαινόμενοι Διόνυσον ἐπάρχειν τοι-
 αῦτα περὶ αὐτοῦ μυθολογοῦσι. τῶν δὲ μυθογρά- 63
 φων οἱ σωματοειδῆ τὸν θεὸν καρμισάγοντις τὴν
 μὲν εὐρεσίαν τῆς ἀμπέλου καὶ φυντῖαν καὶ πᾶσαν
 15 τὴν περὶ τὸν οἶνον πραγματείαν συμφώνως αὐτῷ
 προσάπτουσι, περὶ δὲ τοῦ πλείους γεγονέναι Δι-
 ονύσου ἀμφισβητοῦσιν. ἔτι μὲν γὰρ ἓνα καὶ τὸν 1
 αὐτὸν ἀποφαίνονται γενέσθαι τὸν τε καταδιζαντα
 τὰ κατὰ τὰς οἴνοποιίας καὶ συγκομιδὰς τῶν ξυλλέ-
 20 των καλονόμενων καρπῶν καὶ τὸν στρατευσάμενον
 ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἐπὶ δὲ τὸν τὰ μυστήρια
 καὶ τελετὰς καὶ βακχείας εἰσηγησάμενον· ἔτι μὲν δέ,
 καθάπερ προείπον, τορεῖς ὑποστησάμενοι γεγονέναι
 κατὰ διωστήκοντας χρόνους, ἑκάστῳ προσάπτουσιν
 25 ἰδίαν πράξιν· καὶ φασὶ τὸν μὲν ἀρχαιοτάτων Ἰνδὸν 2
 γεγονέναι, καὶ τῆς χώρας αὐτομάτως διὰ τὴν εὐ-
 χρκσίαν φερούσης πολλὴν ἀραιὸν πρῶτον τοῦτον
 ἀποθλίψαι βότρυας καὶ τὴν χρεῖαν τῆς περὶ τὸν

οἶνον φύσειως ἐπινοῆσαι, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν σύκων
καὶ τῶν ἑλλων ἀκροδρύων τὴν καθήκουσαν ἐπιμέ-
λειαν ποιῆσασθαι, καὶ καθόλου τὰ πρὸς τὴν συγκο-
μιδὴν καὶ παράθισιν τούτων τῶν καρπῶν ἐπινοῆσαι.
τὸν αὐτὸν δὲ καὶ καταπύγωντα λέγουσι γενέσθαι
διὰ τὸ τοῖς Ἰνδοῖς νόμιμον εἶναι μέχρι τῆς τελευταίας
ἐπιμελῶς ἐποτρέφειν τοὺς πύγωνας. τὸν δ' οὖν
Διόνυσον ἐπιελθόντα μετὰ στρατοπέδου πᾶσαν τὴν
οἰκουμένην διδάξαι τὴν τε φυτείαν τῆς ἀμπέλου
καὶ τὴν ἐν ταῖς ληνοῖς ἀπόθλιψιν τῶν βοτάνων·
ἀπ' οὗ Ἀθηναῖον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. ὁμοίως δὲ
καὶ τῶν ἄλλων εὐρημάτων μεταδόντα πᾶσι τυχεῖν
αὐτὸν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων μετέστασιν ἀθανάτου
τιμῆς παρὰ τοῖς εἰς παθοῦσιν. δείκνυσθαι δὲ παρ'
Ἰνδοῖς μέχρι τοῦ νῦν τὸν τε τόπον ἐν ᾧ συνέβη
γενέσθαι τὸν θεὸν καὶ προσηγορίας πόλεων ἀπ'
αὐτοῦ· κατὰ τὴν τῶν ἐγχωρίων διάλεκτον· καὶ πολλὰ
ἕτερα διαμένειν ἀξιόλογα τεκμήρια τῆς παρ' Ἰνδοῖς
γενέσεως, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. δευτέ-
ρον δὲ μυθολογεῖν γενέσθαι Διόνυσον ἐκ Διὸς
καὶ Φερσифόνης, ὡς δὲ τινες, ἐκ Δήμητρος. τοῦτον
δὲ παρεξάγουσι πρῶτον βοῦς ὑπ' ἥροτρον ζεύξει,
τὸ πρὸ τοῦ ταῖς χερσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν γῆν
κατεργαζομένων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φιλοτέχνως
ἐπινοῆσαι τῶν πρὸς τὴν γεωργίαν χρησίμων, δι' αὐ-

1 τῶν Dindorf, τῆς τῶν libri 2 τῶν] τὴν τῶν C
ἐπιμέλειαν Dindorf, ἐπιμέλειαν καὶ παράδοξον παράδοξαι D,
ἐπιμέλειαν καὶ παραδόξαι H 4 καὶ παράθισιν add.
Dind. ἐπινοῆσαι] διὸ καὶ Ἀθηναῖον ὀνομασθῆναι add. co-
dices 5 γενέσθαι om. H 16 ἀπ' Dindorf, ὑπ' codices
20 γενέσθαι om. D 23 τοῦ] τοῦτον D

ὧν ἀπολυθῆναι τοὺς ὄχλους τῆς πολλῆς κακοπα-
 θείας· ἀνθ' ὧν τοὺς εὐ παθόντας ἀπονείμει τιμὰς 2
 ἰσοθέους αὐτῷ καὶ θυσίας, προθύμως ἐλάττων ἐν-
 θρώπων διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀπονειμάν-
 5 των τὴν ἀθανασίαν. παράσημον δ' αὐτῷ ποιῆσαι
 κέρατα τοὺς κατασκευάζοντας τὰς γραφὰς ἢ τοὺς
 ἐνδριάντας, ἅμα μὲν δηλοῦντας ἑτέραν Διονύσου
 φύσιν, ἅμα δὲ ἐπὶ τῆς περὶ τὸ ἔροτρον εὐρίσειως
 ἐμφαίνοντας τὸ μέγεθος τῆς ἐπινοηθείσης τοῖς γε-
 10 ωργοῖς εὐχρηστίας. τρίτον δὲ γενέσθαι Διονύσῳ 3
 φασιν ἐν Θηβαῖς ταῖς Βοιωταῖς ἐκ Διὸς καὶ Σεμέ-
 λης τῆς Κάδμου. μυθολογοῦσι γὰρ ἐρασθέντα Δία
 μιγῆναι πλεονάκεις αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος, τὴν δ' Ἥραν
 ζηλοτυποῦσαν καὶ βουλομένην τιμωρίᾳ περιβαλεῖν
 15 τὴν ἄνθρωπον, ὁμοιωθῆναι μὲν τινι τῶν ἀποδοχῆς
 τυγχανούσων παρ' αὐτῇ γυναικῶν, παρακρούσασθαι
 δὲ τὴν Σεμέλην· εἰπεῖν γὰρ πρὸς αὐτὴν ὅτι καθῆ- 4
 κον ἦν τὸν Δία μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας τε καὶ
 τιμῆς ποιῆσθαι τὴν ὁμιλίαν ἥπερ χρῆται κατὰ τὴν
 20 πρὸς τὴν Ἥραν συμπεριφορᾷ. διὸ καὶ τὸν μὲν
 Δία, τῆς Σεμέλης ἀξιοῦσης τυγχάνειν τῶν ἰσῶν
 Ἦρας τιμῶν, παραγενέσθαι μετὰ βροντῶν καὶ κερα-
 νῶν, τὴν δὲ Σεμέλην σὺν ὑπομείνας τὸ μέγεθος
 τῆς περιστάσεως τελευτῆσαι καὶ τὸ βρέφος ἐκτρώσαι
 25 πρὸ τοῦ καθήκοντος χρόνου. καὶ τοῦτο μὲν τὸν 5
 Δία ταχέως εἰς τὸν ἑκτοῦ μηνὸς ἐγκρῦσαι· μετὰ
 δὲ ταῦτα τοῦ κατὰ φύσιν τῆς γενέσεως χρόνου τὴν

7 ἑτέρον CF 10 γενέσθαι] λίγισθαι D 15 ὁμοιω-
 θῆναι vulg. 16 αὐτῆς CF 18 αὐτῆς om. CF 27 τὴν
 om. CF

τελέαν αὐξήσιν ποιήσαντος ἀπειργαίειν τὸ βρίσκον
 α εἰς Νῦσαν τῆς Ἀραβίας. ἐνταῦθα δ' ὑπὸ νυμφῶν
 τραφέντα ἄν παῖδα προσαγορευθῆναι μὲν ἀπὸ τοῦ
 πατρὸς καὶ τοῦ τόπου Διόνυσον, γενόμενον δὲ τῷ
 κάλλει διάφορον τὸ μὲν πρῶτον ἐν χορείαις καὶ
 γυναικῶν θιάσοις καὶ παντοδαπῇ τρυφῇ καὶ παιδιᾷ
 διατελεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα στρατόπεδον ἐκ τῶν γυναι-
 κῶν συναγαρόντα καὶ θύρσοις καθοπλίσαντα στρα-
 τείειν ἐπὶ πᾶσαν ποιήσασθαι τὴν οἰκουμένην. κατα-
 δεῖξαι δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς τελετὰς καὶ μεταδοῦναι
 τῶν μυστηρίων τοῖς εὐσιβέσι τῶν ἀνθρώπων καὶ
 δίκαιον βίον ἀσχοῦσι, πρὸς δὲ τούτοις παντοχοῦ
 πανηγύρεις ἔχειν καὶ μουσικοὺς ἄγῳνας συντελεῖν,
 καὶ τὸ σύνολον συλλύοντα τὰ νεύκη τῶν ἔθνων καὶ
 πάλλειν ἀντὶ τῶν στέψεων καὶ τῶν πόλεων ὁμόνοιαν
 β δὲ καὶ πολλὴν εἰρήνην κατασκευάζειν. διαβολῆς
 δὲ κατὰ πάντα τόπον τῆς τοῦ θεοῦ παρουσίας, καὶ
 διότι πᾶσιν ἐπιμικρὸς προσφερόμενος πολλὰ συμ-
 βάλ्लεται πρὸς τὴν ἐξημέρωσιν τοῦ κοινοῦ βίου,
 πανδημεὶ συναντῶν αὐτῷ καὶ προσδέχισθαι μετὰ
 γ πολλῆς χαρᾶς. ὀλίγων δ' ὄντων τῶν δι' ὑπερη-
 φανίαν καὶ ἀσέβειαν καταφρονούντων καὶ φασκόντων
 τὰς μὲν βάκχας δι' ἀκρασίαν αὐτὸν περιώγισθαι,
 τὰς δὲ τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια φθορᾶς ἕνεκα τῶν
 δ εἰς αὐτὰς γυναικῶν καταδεικνύειν, κολάζεσθαι τοὺς
 εὐσεβεῖς ὑπ' αὐτοῦ παραχρῆμα. ἐτίοτε γάρ τῇ τῆς
 θείας φύσεως ὑπεροχῇ χρώμενον τιμωρεῖσθαι τοὺς
 ἀσεβεῖς, ποτὲ μὲν αὐτοῖς ἐμβάλλοντα μανίαν, ποτὲ

13 πανηγύρεις ἔχειν παντοχοῦ D

εἰς γ libri 14 κατασκευάζειν H

14 τὰ Bekker,

27 θείας om. vulg.

δὲ ταῖς τῶν γυναικῶν χερσὶ ζώντας διαμελίζοντα·
 ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τῆς στρατηγικῆς ἐπινοίας παρα-
 δόξως ἀναιρεῖν τοὺς ἐναντιοπαροῦντας. ἀναδιδόναι
 γὰρ ταῖς βίαιαις ἀντὶ τῶν θυρσῶν λόγχας τῷ κίττῳ
 5 κακαλυμμένας τὴν ἐκμὴν τοῦ σιδήρου· διὸ καὶ τῶν
 βασιλείων διὰ τὴν ἄγνοιαν καταφρονούντων ὡς ἂν
 γυναικῶν, καὶ διὰ τοῦτ' ἀπαρασκεύων ὄντων, ἀνελ-
 πίστως ἐπιτιθέμενον κατακοντίζειν. τῶν δὲ κολα- 4
 σθέντων ὑπ' αὐτοῦ φασὶν ἐπιφανιστάτους εἶναι
 10 Πενθεία μὲν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, Μύρρανον δὲ τὸν
 βασιλεῖα παρ' Ἰνδοῖς, Αὐκοῦργον δὲ παρὰ τοῖς Θράξι.
 μυθολογοῦσι γὰρ τὸν Διόνυσον ἐκ τῆς Ἀσίας μέλ-
 λοντα τὴν δύναμιν διαβιβάζειν εἰς τὴν Εὐρώπην,
 συνθέσθαι φίλιαν πρὸς Αὐκοῦργον τὸν Θράκης
 15 βασιλεῖα τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ διαβιβάσαντος δι
 αὐτοῦ πρώτας τὰς βίαιας ὡς εἰς φίλιαν χώραν,
 τὸν μὲν Αὐκοῦργον παραγγεῖλαι τοῖς στρατιώταις
 νυκτὸς ἐπιθίσθαι καὶ τὸν τε Διόνυσον καὶ τὰς
 μαινάδας πάσας ἀνελθεῖν, τὸν δὲ Διόνυσον παρὰ
 20 τινος τῶν ἐγχωρίων, ὃς ἐκαλεῖτο Χάροψ, μαθόντα
 τὴν ἐπιβουλὴν καταπλαγῆναι διὰ τὸ τὴν δύναμιν
 ἐν τῷ πέραν εἶναι, παντελῶς δ' ὀλίγους ἀντὶ τῶν
 φίλων συνδιαβεβηκέναι. διόπερ λίσσας τοῦτον δια- 5
 πλεύσαντος πρὸς τὸ σφέτερον στρατόπεδον, τὸν μὲν
 25 Αὐκοῦργον φασὶν ἐπιθέμενον ταῖς μαινάσιν ἐν τῷ
 καλουμένῳ Νυσίῳ πάσας ἀποκτείνειν, τὸν δὲ Διόνυ-
 σον περαιώσαντα τὰς δυνάμεις μάχῃ κρατῆσαι τῶν
 Θρακῶν, καὶ τὸν Αὐκοῦργον ζωγραφῆσαντα τυφλῶσαι

5 διὸ οἱ. II 14 τὰς Θράκης — 17 Αὐκοῦργον οἱ. AD
 10 μαινάδας] βίαιας D 20 Θάρον II 22 ἐν] μὲν ἐν I.

τε καὶ πᾶσαν αἰκίαν εἰσενεγκόμενον ἀναστεινῶσαι.
 6 μετὰ δὲ ταῦτα τῷ μὲν Χάροσι χεῖρον ἀποδιδόντι
 τῆς εὐεργεσίας παραδούναι τὴν τῶν Θρακῶν βασι-
 λείαν καὶ διδάξαι τὰ κατὰ τὰς τελετὰς ὄργια· Χάρο-
 πος δ' εὖν γενόμενον Οἰάγρον παραλαβεῖν τὴν τε
 βασιλείαν καὶ τὰς ἐν τοῖς μυστηρίοις παραδιδόμενας
 τελετὰς, ὥς ὕστερον Ὀρφία τὸν Οἰάγρον μαθόντα
 παρὰ τοῦ πατρός, καὶ φύσει καὶ παιδείᾳ τῶν ἀπάν-
 των διενεγκόντα, πολλὰ μεταστῆναι τῶν ἐν τοῖς
 ὄργιοις· διὸ καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ Διονύσου γενομένας 10
 7 τελετὰς Ὀρφικὰς προσεγορευθῆναι. τῶν δὲ ποιη-
 τῶν τινες, ὧν ἴσθι καὶ Ἀντίμαχος, ἀποφαίνονται
 τὸν Ἀνκοῦργον οὐ Θράκης, ἀλλὰ τῆς Ἀραβίας γε-
 γονέναι βασιλέα, καὶ τῷ τε Διονύσῳ καὶ ταῖς βίαι-
 χαις τὴν ἐπίθισιν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύσῃ 235
 πεποιθῆσθαι. τὸν δ' οὖν Διονύσῳ φασὶ κολάσαντα 16
 μὲν τοὺς ἀσεβεῖς, ἐπιμικρῶς δὲ προσενεχθέντα τοῖς
 ἄλλοις ἀνθρώποις, ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἐπ' ἐλέφαντος
 8 τὴν εἰς Θήβας ἐκάνοδον ποιήσασθαι. τριτοῦς δὲ
 διαγεγενημένου τοῦ σύμπαντος χρόνου, φασὶ τοὺς 20
 Ἕλληνας ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἔργιν τὰς τριατηρί-
 δας, μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν καὶ λαφύρων ἡθροί-
 κота πλῆθος ὡς ἂν ἀπὸ τηλικαύτης στρατείας, πρῶ-
 τον τῶν ἀπάντων καταγαγεῖν θηρίμβον εἰς τὴν
 πατρίδα.

66 Αὗται μὲν οὖν αἱ γενέσεις συμφανοῦνται μά-
 λιστα παρὰ τοῖς παλαιοῖς· ἐμφισβητοῦσι δὲ καὶ πό-
 λεις οὐκ ὀλίγαι Ἑλληνίδες τῆς τούτου τεχνώσεως·

1 προσενεγκ. Harl. lein 2 Χάροσι II ἀποδόντα II 4 Χά-
 ροπος II 5 τε om. D 6 τελετὰς παρ. vulg. 24 τῶν] τῶν vulg.

καὶ γὰρ Ἡλεῖοι καὶ Νάξιοι, πρὸς δὲ τούτοις οἱ τὰς
 Ἐλευθεράς οἰκούντες καὶ Τήιοι καὶ πλείους ἕτεροι
 παρ' ἑαυτοῖς ἀποφαίνονται τεκνωθῆναι. καὶ Τήιοι 2
 μὲν τεκμήριον φέρουσι τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως
 τοῦ θεοῦ τὸ μέχρι τοῦ νῦν τεταγμένοις χρόνοις ἐν
 τῇ πόλει πηγὴν αὐτομάτως ἐκ τῆς γῆς οἴνου ῥεῖν
 εὐωδία διαφέροντος· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἱερὰν
 Διονύσου δεικνύουσι τὴν χώραν, οἱ δὲ ναοὺς καὶ
 τεμένη διαφερόντως ἐκ παλαιῶν χρόνων αὐτῷ καθι-
 10 δρυμένα. καθόλου δ' ἐν πολλοῖς τόποις τῆς οἴκου- 3
 μένης ἀπολιλοιπότος τοῦ θεοῦ σημεῖα τῆς ἰδίας
 εὐεργεσίας ἅμα καὶ παρουσίας, οὐδὲν παρόδοξον
 ἐκάστους νομίζειν οὐκαιοτήτά τινα γεγονέναι τῷ Διο-
 νύσῳ πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν τε καὶ χώραν. μαρ-
 15 τυρεῖ δὲ τοῖς ἑφ' ἡμῶν λεγομένοις καὶ ὁ ποιητὴς
 ἐν τοῖς ὕμνοις, λέγων περὶ τῶν ἀμφισβητούντων
 τῆς τούτου γενέσεως καὶ ἅμα τεκνωθῆναι παρυσ-
 άγων αὐτὸν ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀραβίαν Νύσῳ,
 οἱ μὲν γὰρ Ἀρακίανθ' σ', οἱ δ' Ἰκέρῳ ἠνεμοΐσση
 20 φέσ', οἱ δ' ἐν Νάξῳ, δῖον γένος, εἰραφιῶτα,
 οἱ δὲ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινῆεντι
 κυσαιμένην Σιμέλην τεκέειν Διὶ τερχικεραύνῳ,
 ἄλλοι δ' ἐν Θήβῃσιν, ἕναξ, ὅς τις λέγονται γενέσθαι,
 ψευδόμενοι· οἱ δ' ἔτι καὶ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 25 πολλὸν ἐπ' ἀνθρώπων κρύπτων λευκώλετον Ἥρην.
 ἔστι δὲ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθ' ἧς ὕλη,
 τηλοῦ Φοινίκης, σχιδὸν Αἰγύπτιοις ῥοέων.

ὁ αὐτομάτην II 14 τε om. OF 15 λεγομένοις
 om. II 19 οἱ μὲν . . σ'] ἄλλοι μὲν γὰρ διαίκανοσι D
 20 φάσ' Rhod., φασίν codices 22 totum versum om. II
 25 δὲ τῆς Νύσης ἔβατον εἰς II.

- 4 οὐκ ἄγνοω δ' ὅτι καὶ τῶν τὴν Λιβύην νεμομένων
 οἱ παρὰ τὸν ὠκεανὸν οἰκοῦντες ἀμφισβητοῦσι τῆς
 τοῦ θεοῦ γενέσεως, καὶ τὴν Νύσαν καὶ τὰλλα τὰ
 περὶ αὐτοῦ μυθολογούμενα παρ' ἑαυτοῖς δεικνύουσι
 γεγενημένα, καὶ πολλὰ τεκμήρια τούτων μέχρι τοῦ
 καθ' ἡμᾶς βίου διαμένειν κατὰ τὴν χώραν φασί·
 πρὸς δὲ τούτοις ὅτι πολλοὶ τῶν παλαιῶν παρ' Ἑλ-
 λησι μυθογράφων καὶ ποιητῶν συμφωνούμενα τού-
 τοις ἱστοροῦσι καὶ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφῶν τας
 5 οὐκ ὀλίγοι. διόπερ, ἵνα μηδὲν παραλείπωμεν τῶν
 ἱστορημένων περὶ Διονύσου, διζήμεν ἐν κεφαλαίοις
 τὰ παρὰ τοῖς Λίβυσι λεγόμενα καὶ τῶν Ἑλληνικῶν
 συγγραφῶν ὅσοι τούτοις σύμφωνα γεγράφασι καὶ
 Διονυσίῳ τῷ συνταξαμένῳ τὰς παλαιὰς μυθοποιίας.
 6 οὗτος γὰρ τὰ τε περὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὰς Ἀμα-
 12 ζόντας, εἴτι δὲ τοὺς Ἀργοναύτας καὶ τὰ κατὰ τὸν
 Ἰωνικὸν πόλεμον πραχθέντα καὶ πόλλ' ἑτέρα συν-
 τίτταται, παρατιθεῖς τὰ ποιήματα τῶν ἄρχαίων, τῶν
 τε μυθολόγων καὶ τῶν ποιητῶν.
 67 Φησὶ τοίνυν παρ' Ἑλλήσι πρῶτον εὐρετὴν γε-
 νέσθαι Δίον ὀφθαλμῶν καὶ μέλους, εἴτι δὲ Κέδμου
 κομίσαντος ἐκ Φοινίκης τὰ καλούμενα γράμματα
 πρῶτον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μεταθεῖναι διάλεκτον,
 καὶ τὰς προσηγορίας ἐκάστω τέξαι καὶ τοὺς χαρα-
 κτήρας διατοπᾶσαι. κοινῇ μὲν οὖν τὰ γράμματα
 13 Φοινίκῃσι κληθῆναι διὰ τὸ παρὰ τοὺς Ἕλληνας ἐκ
 Φοινίκων μετενιχθῆναι, ἰδίᾳ δὲ τῶν Πελασγῶν

7 παρ' τῶν παρ' D 8 σύμφωνα F 10 παραλείπωμεν D
 11 ἱστορομένων D 14 τῷ συνταξαμένῳ sm. D μυθολο-
 γίας D 17 συντάττει CF 28 φοινίκῃς D, φοινίκῃς CF.

πρώτων χρησαμένων τοῖς μετατεθείσι χαρακτηροῖ
 Πιλασγικά προσαγορευθῆναι. τὸν δὲ Αἶνον ἐπὶ 2
 ποιητικῇ καὶ μελωδίᾳ θαυμασθέντα μαθητὰς σχεῖν
 πολλοὺς, ἐπιφανεστάτους δὲ τρεῖς, Ἡρακλῆα, Θαρύ-
 3 ραν, Ὀρφέα. τούτων δὲ τὸν μὲν Ἡρακλῆα κιθαρί-
 ζειν μαρτάνονται διὰ τὴν τῆς ψυχῆς βραδυτῆτα μὴ
 δύνασθαι διέξασθαι τὴν μάθησιν, ἐπιμθ' ὑπὸ τοῦ
 Αἶνον πληγαῖς ἐπιτιμηθέντα διοργισθῆναι καὶ τῇ
 κιθάρᾳ τὸν διδάσκαλον πατάξοντα ἀποκτείνειν, θα- 8
 10 μάραν δὲ φῦσαι διαφόρῳ κεχορηγημένον ἔκπονησαι
 τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῷ μελω-
 δίῳ ὑπεροχὴν φάσκειν ἑαυτὸν τῶν Μουσῶν ἰμμε-
 λέστερον ἴδεν. διὸ καὶ τὰς θεὰς αὐτῷ χολωθείσας
 τὴν τε μουσικὴν ἀφελέσθαι καὶ πηρῶσαι τὸν ἄνδρα,
 15 καθάπερ καὶ τὸν Ὀμηρον τοῦτοις προσμυρτυρεῖν
 λέγοντα

ἔνθα τε Μοῦσαι

ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θορήκα παῖσαν ᾠοιδίᾳ,
 καὶ ἔτι

20 αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν, πῦτάρ ᾠοιδὴν
 θεσπεσίην ἀφείλοντο καὶ ἐκλίλαθον κιθαριστὴν.
 περὶ δὲ Ὀρφέως τοῦ τρίτου μαθητοῦ τί κατὰ μέρος 4
 ἀνεγρόμεν, ὅταν τὰς πράξεις αὐτοῦ διεξίωμεν.
 τὸν δ' οἶν Αἶνον φασὶ τοῖς Πιλασγικοῖς γράμμασι
 25 σινταξάμενον τὰς τοῦ πρώτου Διονύσου πράξεις καὶ
 τὰς ἄλλας μυθολογίας ἀπολιπεῖν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν.
 30 τὸμοίως δὲ τοῦτοις χρῆσασθαι τοῖς Πιλασγικοῖς γράμ- 5

4 et 9 Θάρυραν CF δ' Ὀρφέας] καὶ Ὀρφέα vulg
 11 κατέ] τὰ κατὰ D 12 ἑαυτὸν] δ' αὐτὸν D 14 τὸν
 ἄνδρα om. H 19 καὶ ἔτι om. D 22 τὰ αὐτ. Dind.

μεσσι τὸν Ὀρφέα καὶ Πρωταπίδην τὸν Ὀμήρου διδά-
 σκαλον, ἐφ' ᾧ γεγονότα μελοποιούν· πρὸς δὲ τούτοις
 θυμοίτην τὸν θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος, κατὰ τὴν
 ἡλικίαν γεγονότα τὴν Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ
 πολλοὺς τόπους τῆς αἰκουμένης, καὶ παραβαλεῖν τῆς
 Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν ἕως ὀκκιανοῦ·
 θεάσασθαι δὲ καὶ τὴν Νύσαν, ἐν ᾗ μυθολογεῖσθαι
 οἱ ἐγγύρῳι ἄρχαιοι τραπῆναι τὸν Διόνυσον, καὶ
 τῆς κατὰ μέρος τοῦ θεοῦ τούτου πράξεις μαθόντα
 παρὰ τῶν Νυσαίων συντάξασθαι τὴν Φρυγίαν ὄνο- 10
 μαζομένην ποιήσιν, ἀρχαίκοις τῇ τε διαλέκτῳ καὶ
 68 τοῖς γράμμασι χρησάμενον. φησὶ δ' οὖν Ἀμμωνα
 βασιλεύοντα τοῦ μέρους τῆς Λιβύης Οὐρανοῦ γῆμαι
 θυγατέρα τὴν προσαγορευομένην Ἑρίαν, ἀδελφὴν
 οὖσαν Κρόνου τε καὶ τῶν ἄλλων Τιτάνων. ἐπιόντα 12
 δὲ τὴν βασιλείαν εὗρειν πλησίον τῶν Κεραυνίων
 καλουμένων ὄρων παρθένον τῷ κάλλει διαφέρονσαν
 2 Ἀμάλθειαν ὄνομα. ἐρασθέντα δ' αὐτῆς καὶ πλησιά-
 σαντα γεννησάι παῖδα τῷ τε κάλλει καὶ τῇ θωμῇ
 θαυμαστόν, καὶ τὴν μὲν Ἀμάλθειαν ἀποδείξαι κυρίαν 20
 τοῦ σύνγεγυς τόπου παντός, ὄντος τῷ σχήματι πορ-
 πλησίον κέρατι βοῶς, ἐφ' ἧς αἰτίας Ἑσπέρου κέρας
 προσαγορευομένη· διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας
 εἶναι πλήρη παιτοδαπῆς ἐμπέλου καὶ τῶν ἑλλεν
 2 δένδρων τῶν ἡμέρους φερόντων καρποὺς. τῆς δὲ 22
 προσηρυμένης γυναικὸς τὴν δυναστείαν παραλαβού-

1 πρωταπίδης D   4 τῆς D, τοῦ vulg.   5 καὶ παρα-
 βαλεῖν — 6 χώραν um. C   6 χώραν Rhod., χώραν τῆς
 αἰκουμένης codices   8 ἀρχαίοι f. del.   11 ἀρχαίκοις
 Dindorf, ἀρχαίως libri (cf. 12, 3)   13 τοῦ om. CF   15
 Ἀμάλθειαν codices (ut infra).

σης, ἀπὸ ταύτης τὴν χώραν Ἀμαλθείας κίρας ὀνομα-
 σθῆναι· διὸ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους ἀνθρώπους
 διὰ τὴν προσημασμένην αἰτίαν τὴν κρατίστην γῆν καὶ
 παντοδαποῖς καρποῖς πλήθουσαν ὡσαύτως Ἀμαλ-
 5 θείας κίρας προσαγορεύειν. τὸν δ' οὖν Ἀμμωνα
 φοβούμενον τὴν τῆς Ἡῆς ζηλοτυπίαν κοῦσαι τὸ
 γεγονός, καὶ τὸν παῖδα λάθρα μετενεγκὼν εἰς τινα
 πόλιν Νῦσαν, μακρὰν ἐπ' ἐκείναις τῶν τόπων
 ἀπηρτημένην. κείσθαι δὲ ταύτην ἐν τινι νήσῳ
 10 περιεχομένην μὲν ὑπὸ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, περι-
 κρήμην δὲ καὶ καθ' ἓνα τόπον ἔχούσῃ στενὰς εἰσβο-
 λὰς, ἃς ὀνομάσθαι πύλας Νησίας. εἶναι δ' ἐν αὐτῇ
 χώραν εὐδαίμονα λιμῶσί τε μαλακοῖς διειλημμένην
 καὶ πηγαίοις ὕδασιν ἐρδευομένην δαφιλίσι, δένδρα
 15 τε καρποφόρα παντοία καὶ πολλὴν ἄμπελον αὐτοφυῆ,
 καὶ ταύτης τὴν πλείστην ἀναδινδράδα. ὑπάρχειν
 20 δὲ καὶ πάντα τὸν τόπον εὐπνοῦν, ἔτι δὲ καθ' ὑπερ-
 βολὴν ὑγιεινόν· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἐν αὐτῷ κατο-
 κοῦντας μακροβιωτέτους ὑπάρχειν τῶν πλησιοχώρων.
 25 εἶναι δὲ τῆς νήσου τὴν μὲν πρώτην εἰσβολὴν αὐ-
 λωνοειδῆ, σύσκιον ὑψηλοῖς καὶ πυκνοῖς δένδρεσιν,
 ὥστε τὸν ἥλιον μὴ παντάπασι διαλέμειν διὰ τὴν
 συνάγκησαν, αὐγὴν δὲ μόνην ὁρᾶσθαι φωτός. πάντῃ
 30 δὲ κατὰ τὰς παρόδους προχεῖσθαι πηγὰς ὕδατων
 35 τῇ γλυκύτητι διαφόρων, ὥστε τὸν τόπον εἶναι τοῖς
 βουλομένοις ἐνδιατρίψαι προσηνέστατον. ἔξῃς δ'
 ὑπάρχειν ἔντρον τῷ μὲν σχήματι κυκλοτερές, τῷ

6 τῆς am. vulg.

12 Νησίας CF

14 πηγαίους

Dind. (c. 10, 4); κηπίους D, κηπίους C, κηπίους E; κη-
 γαίους fort. (cf. XI 25, 4)

17 τὸν add. Dind.

δὲ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει θαυμαστόν. ὑπερκείσθαι
 γὰρ αὐτοῦ πανταχῇ κρημνὸν πρὸς ὕψος ἐξείσιον,
 πέτρας ἔχοντα τοῖς χρώμασι διαφόρους· ἐναλλάξ γὰρ
 ἀποστίλβειν τὰς μὲν θαλαττίαι πορφύρας τὴν χροάν
 ἔχουσας παραπλήσιον, τὰς δὲ κυανῷ, τινὰς δ' ἄλ-
 λαις φύσεσι περιλαμβομέναις, ὥστε μηδὲν εἶναι
 χρῶμα τῶν ἰωραμένων παρ' ἀνθρώποις περὶ τὸν
 τόπον ἀδιώρητον. πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου πεφυκέναι
 δένδρα θαυμαστά, τὰ μὲν κάρπιμα, τὰ δὲ ἀειθαλῆ,
 πρὸς αὐτὴν μόνον τὴν ἀπὸ τῆς θίας τέρψιν ὑπὸ
 τῆς φύσεως δεδημιουργημένα· ἐν δὲ τούτοις ἐννεο-
 τεύειν ὄνεια παντοδαπὰ ταῖς φύσεσιν, ἃ τὴν χροάν
 ἔχειν ἐπιτετραῖ καὶ τὴν μελωδίαν προσηνεσιτάτην.
 διὰ καὶ πάντα τὸν τόπον ὑπάρχειν μὴ μόνον θιο-
 πριπὴ κατὰ τὴν πρόσωψιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἥχον,
 ὥς ἂν τῆς αὐτοδιδάκτου γλυκυφωνίας νικῶσης τὴν
 ἑναρμόνιον τῆς τέχνης μελωδίαν. διλλύοντι δὲ τὴν
 εἰσόδον θεωρεῖσθαι μὲν ἄντρον ἀναπεπταμένον καὶ
 τῇ κατὰ τὸν ἥλιον ἀύγῃ περιλαμβόμενον, ἄνθη δὲ
 παντοδαπὰ πεφυκῶτα, καὶ μάλιστα τὴν τε κυσίαν
 καὶ τὰλλα τὰ θυνάμενα δι' ἐνιαυτῶν διαφυλάττειν
 τὴν εὐωδίαν· ὁρᾶσθαι δὲ καὶ τυμφῶν εὐνάς ἐν
 αὐτῷ πλείους ἐξ ἀνθῶν παντοδαπῶν, οὐ χειρο-
 ποιήτους, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἀνιμένας
 θιοπριπῶς. κατὰ πάντα δὲ τὸν τῆς περιφερείας
 κύκλον οὔτ' ἄνθος οὔτε φύλλον πεπτωκὸς ὁρᾶσθαι.

4 θαλαττίαις πορφύραις F   5 περιλαμβομένης co-
 diccs, corr. Wess.   10 μόνον A   15 κατὰ om. vulg.
 19 δὲ D, 12 vulg.   21 δι' ἐνιαυτῶν D   24 ἐπ'] ἐξ H
 25 δὲ om. D.

διὸ καὶ τοῖς θεωμένοις οὐ μόνον ἐπιτερετῇ φαίνε-
σθαι τὴν πρόσοφιν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐνοδίαν προσηγε-
σάτην.

Εἰς τοῦτο οὖν τὸ ἄντρον τὸν Ἀμμωνα παρὰ 70
γινόμενον παραθέσθαι τὸν παῖδα καὶ παραθεῖναι
τρέφειν Νύση, μὲ τῶν Ἀρισταίου θυγατέρων· ἐπι-
στάτην δ' αὐτοῦ τάξει τὸν Ἀρισταίον, ἄνδρα συ-
νείσει καὶ σωφροσύνη καὶ πάσῃ παιδείᾳ διαφέροντα.
πρὸς δὲ τὰς ἀπὸ τῆς μητροῦς Πλάς ἐπιβουλὰς φέ-
10 λακα τοῦ παιδὸς καταστῆσαι τὴν Ἀθηνᾶν, μικρὸν
πρὸ τούτων τῶν χρόνων γηγενῆ φανείσαν ἐπὶ τοῦ
Τριτῶνος ποταμοῦ, δι' ὃν Τριτωνίδα προσηγορεῖ-
σθαι. μυθολογοῦσι δὲ τὴν θεὸν ταύτην ἐλομένην 11
τὸν πάντα χρόνον τὴν παρθενίαν σωφροσύνη τε
15 διενεγκεῖν καὶ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν ἔξευρεῖν,
252 ἀγγίζουσαν οὖσαν καθ' ὑπερβολὴν· ζηλώσει δὲ καὶ τὰ
κατὰ τὸν πόλεμον, ἄλκῃ δὲ καὶ ῥώμῃ διαφέρονσαν
ἄλλα τε πολλά προῖξαι μνήμης ἕξια καὶ τὴν Αἰγίδα
προσαγορευομένην ἀρελεῖν, θηρίον τι καταπληκτι-
20 κὸν καὶ παντελῶς δυσκαταγώνιστον· γηγενὲς γὰρ 4
ὑπάρχον καὶ φυσικῶς ἐκ τοῦ στόματος ἑλάτοιν
ἐκβάλλον φλόγα τὸ μὲν πρῶτον φανῆναι περὶ τὴν
Φρυγίαν, καὶ κατακαῦσαι τὴν χώραν, ἣν μέχρι τοῦ
νῦν κατακαυμένην Φρυγίαν ὀνομάζεσθαι· ἐπειτ'
25 ἐπιλθεῖν τὰ περὶ τὸν Ταῦρον ἕρη συνεχῶς, καὶ
κατακαῦσαι τοὺς ἑξῆς δορυμοὺς μέχρι τῆς Ἰνδικῆς.
μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἐπὶ θάλατταν τὴν ἐπάνοδον

4 τὸς om. D   12 ὅτ] ὅν καὶ C   14 κα om. vulg.
17 δὲ om. vulg.   21 ἁπλῆτον D⁸, ἁπλῆτον col.   25 καὶ
συνεχῶς vulg.

ποιησάμενον περὶ μὲν τὴν Φοινίκην ἐμπρῆσαι τοὺς
κατὰ τὸν Αἴθιον δρυμοὺς, καὶ δι' Αἰγύπτου πο-
ρευθὲν ἐκ' τῆς Λιβύης διελθεῖν τοὺς περὶ τὴν ἰσπεί-
ραν τόπους, καὶ τὸ τελευταῖον εἰς τοὺς περὶ τὰ
⁵ Ἰεραῦνα δρυμοὺς ἐγκατασκήψαι. ἐπιπλεγομένης δὲ
τῆς χώρας πάντη, καὶ τῶν ἐνθρώπων τῶν μὲν
ἀπολλυμένων, τῶν δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλειπόντων
τὰς πατρίδας καὶ μακρὴν ἔκτοπιζομένων, τὴν Ἀθηναίαν
φασὶ τὰ μὲν συντίσει τὰ δ' ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ περιγενο-
μένην ἀνελθεῖν τὸ θηρίον, καὶ τὴν δορὴν αὐτοῦ
¹⁰ περιεψυμένην φορεῖν τῷ στήθει, ἅμα μὲν σκέπη
ἔνικα καὶ τῆς φυλακῆς τοῦ σώματος πρὸς τοὺς
ὑστερον κινδύνους, ἅμα δ' ἀρετῆς ὑπόμνημα καὶ
¹⁵ δικαίας δόξης. τὴν δὲ μητέρα τοῦ θηρίου γῆν
ὀργισθεῖσαν ἀνείναι τοὺς ὀνομαζομένους γίγαντας
ἐντιπάλους τοῖς θεοῖς, οὐς ὑστερον ὑπὸ Διὸς ἀναιρε-
θῆναι, συναγωνιζομένης Ἀθηνᾶς καὶ Διονύσου μετὰ
²⁰ τῶν ἑλλων θεῶν. οὐ μὲν ἀλλὰ τὸν Διόνυσον ἐν
τῇ Νύσῃ τριφόμενον καὶ ματέχοντα τῶν καλλίστων
ἐπιτηδευμάτων μὴ μόνον γενέσθαι τῷ κάλλει καὶ
τῇ ῥώμῃ διάφορον, ἀλλὰ καὶ φιλότεχνον καὶ πρὸς
²⁵ πᾶν τὸ χρήσιμον εὐρετικόν. ἐπινοῆσαι γὰρ αὐτὸν
ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα τοῦ μὲν οἴνου τὴν φύσιν
τε καὶ χρῆαν, ἀποθλίψαντα βότρυν τῆς αὐτοφανοῦς
ἀμπέλου, τῶν δ' ὥραιων τὰ δυνάμενα μὲν ξηραίνε-
³⁰ σθαι καὶ πρὸς ἀποθησαυρισμὸν ὄντα χρήσιμα, μετὰ
δὲ ταῦτα καὶ τὰς ἑκάστων κατὰ τρόπον φυτείας

5 κατασκήψαι CF 7 ἐκλειπόντων CD 11 τῷ στήθει
φορεῖν malim 15 ὀνομαζομένους H 21 ἀλλὰ καὶ φ.] καὶ
φ. ἀλλὰ H 25 μὲν om. vulg. 27 τόπων CF.

εὐραῖν, καὶ βουλευθῆναι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων
 μεταδοῦναι τῶν ἰδίων εὐρημάτων, ἐλπίσαντα διὰ
 τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας ἀθανάτων· τεύχεσθαι
 τιμῶν.

Τῆς δὲ περὶ αὐτὸν ἀρετῆς τε καὶ δόξης δια- 71
 διδομένης, λέγεται τὴν Ῥέαν ὀργισθεῖσαν Ἀμμωνι
 φιλοτιμηθῆναι λαβεῖν ὑποχμίριον τὸν Διόνυσον· οὐ
 δυναμένην δὲ κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς τὸν μὲν Ἀμ-
 μωνα καταλιπεῖν, ἀπαλλαγείσαν δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ-
 10 φοὺς Τιτάνες συνοικήσαι Κρόνῳ τῷ ἀδελφῷ· τοῦτον γ
 δ' ὑπὸ τῆς Ῥέας πεισθέντα στρατεῦσαι μετὰ τῶν
 Τιτάνων ἐπ' Ἀμμωνα, καὶ γενομένης παρατάξεως
 τὸν μὲν Κρόνον ἐπὶ τοῦ προτερήματος ὑπάρχει, τὸν
 210 δ' Ἀμμωνα σιτοδείᾳ κιεζόμενον φεγεῖν εἰς Κρήτην,
 11 καὶ γήμαντα τῶν τότε βασιλευσάντων Κουρήτων ἑνὸς
 θυγατέρα Κρήτην δυναστεύσαι τε τῶν τόπων καὶ
 τὸ πρὸ τοῦ τὴν νῆσον Ἰδαίαν καλουμένην ἀπὸ τῆς
 γυναικὸς ὀνομάσαι Κρήτην· τὸν δὲ Κρόνον μυθο- 2
 λογοῦσι κρατῆσαντα τῶν Ἀμμωνίων τόπων τοῦτων
 12 μὲν ἔρχειν πικρῶς, ἐπὶ δὲ τὴν Νύκην καὶ τὸν
 Διόνυσον στρατεῦσαι μετὰ πολλῆς δυνάμεως· τὸν
 δὲ Διόνυσον πυνθόμενον τὰ τε τοῦ πατρὸς ἐλαττώ-
 ματα καὶ τὴν τῶν Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν συνδρομήν,
 ἀθροῖσαι στρατιώτας ἐκ τῆς Νύκτος, ὧν εἶναι συν-
 13 τρόφους διακοσίους, διαφόρους τῇ τε ἁλῇ καὶ τῇ
 πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ· προσλαβέσθαι δὲ καὶ τῶν πλησιο-
 γῶρων τοὺς τε Αἰβύρας καὶ τὰς Ἀμαζόνας, περὶ ὧν
 προειρηκαμεν ὅτι δοκοῦσιν ἁλῇ δινηγεῖν, καὶ

πρῶτον μὲν στρατείας ἐπερόριον στείλασθαι, πολλὴν
 δὲ τῆς οἰκουμένης τοῖς ὅπλοις καταστρέψασθαι.
 4 μάλιστα δ' αὐτὰς φασὶ παρορμηθεῖν πρὸς τὴν συμμα-
 χίαν Ἀθηναίαν διὰ τὸν ὅμοιον τῆς προαιρέσεως ζῆλον,
 ὥς ἂν τῶν Ἀμαζόνων ἀντεχομένων ἐπὶ πολὺ τῆς
 ἀνδρείας καὶ παρθενίας. διηρημένης δὲ τῆς δυνά-
 μεως, καὶ τῶν μὲν ἀνδρῶν στρατηγούτος Διονύσου,
 τῶν δὲ γυναικῶν τὴν ἡγεμονίαν ἔχούσης Ἀθηνᾶς,
 προσπισόντας μετὰ τῆς στρατιᾶς τοῖς Τιταῖσι συνάψαι
 μάχην. γενομένης δὲ παρατέξεως ἰσχυροῦς, καὶ πολ- 10
 λῶν παρ' ἀμφοτέροις πεισόντων, τρωθῆναι μὲν τὸν
 Κρόνον, ἐπικρατῆσαι δὲ τὸν Διόνυσον ἀριστείνοντα
 5 κατὰ τὴν μάχην. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν Τιτᾶνας
 φυγεῖν εἰς τοὺς κατακτηθέντας ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
 Ἀμφιῶνα τόπους, τὸν δὲ Διόνυσον ἀθροίσαντα πλη- 15
 θος αἰχμαλώτων ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Νῆσον. ἐνταῦθα
 δὲ τὴν δύναμιν περιστήσαντα καθωπλισμένην τοῖς
 ἁλοῦσι κατηγορίαν ποιήσασθαι τῶν Τιτάνων, καὶ
 πᾶσαν ὑπόνοιαν καταλιπεῖν ὥς μέλλοντα κατακόπτειν
 τοὺς αἰχμαλώτους. ἀπολύσαντος δ' αὐτοὺς τῶν ἐγκλη- 20
 μάτων καὶ τὴν ἐξουσίαν δόντος εἴτε συστρατεύειν
 εἴτε ἀπέναι βούλονται, πάντα ἐλίσσθαι συστρα-
 τεύειν· διὰ δὲ τὸ παράδοξον τῆς σωτηρίας προσκυ-
 6 νεῖν αὐτοὺς ὥς θιόν. τὸν δὲ Διόνυσον παράγοντα
 καθ' ἓνα τῶν αἰχμαλώτων καὶ δίδοντα σπανδὴν 25
 οἶνου πάντα ἐξορκῶσαι συστρατεύσειν ἀδόλως καὶ
 μέχρι τελευτῆς βεβαίως διαγωνιῖσθαι· διὸ καὶ τοῦ-

1 στρατείας] πολλήν add. CF 3 αὐτὰς D 19 πᾶσι
 concilio 24 αὐτοὺς] αὐτὸν Ruike 26 ἐξορκῶσαι II συστρα-
 τεύειν codices, corr. Woss.

των πρώτων ὑποσπόνδων ὀνομασθέντων τοὺς μεταγενεσιτέρους ἀπομιμουμένους τὰ τότε πραχθέντα τὰς ἐν τοῖς πολέμοις διαλύσεις σπονδὰς προσηγορεύειν.

- Τοῦ δ' οὖν Διονύσου μέλλοντος στρατεύειν 72
 ἐπὶ τὸν Κρόνον καὶ τῆς θυνάμειως ἐκ τῆς Νύσης
 ἔξωσθης, μυθολογοῦσιν Ἀριστάειον τὸν ἐπιστάτην
 αὐτοῦ θυσίαν τε παραστήσαι καὶ πρῶτον ἀνθρώπων
 ὡς θεῷ θύσαι, συστρατεῦσαι δέ φασι καὶ
 τῶν Νυσαίων τοὺς εὐγενεσιτάτους, οὓς ὀνομάζεσθαι
 241 Σιληηνούς, πρῶτον γὰρ τῶν ἀπάντων βασιλεῦσαι 2
 φασὶ [τῆς Νύσης] Σιληητόν, οὗ τὸ γένος ᾧθεν ἦν
 ὑπὸ πάντων ἀγνοοῖσθαι διὰ τὴν ἀρχαιότητα. ἔχον-
 τος δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁσφὺν οὐράν, διατελέσαι
 καὶ τοὺς ἐκγόνοὺς τὸ πυγέσημον τοῦτο φερόντας
 15 διὰ τὴν τῆς φύσεως κοινωνίαν. τὸν δ' οὖν Διόνυσον
 ἀναξενύξαντα μετὰ τῆς θυνάμειως, καὶ διελ-
 θόντα πολλὴν μὲν ἄνυσθον χώραν, οὐκ ὀλίγην δ'
 ἰσημον καὶ θηριώδη, καταστρατοπεδεῦσαι περὶ πόλιν
 Λιβυκὴν τὴν ὀνομαζομένην Ζάβιραν. πρὸς δὲ ταύτη 3
 20 γηγενὲς ὑπάρχον θηρίον καὶ πολλοὺς ἀναλίσκον
 τῶν ἐγχωρίων, τὴν ὀνομαζομένην Κάμπην, ἀνελεῖν
 καὶ μεγάλης τυχεῖν δόξης ἐκ' ἀνδρείας παρὰ τοῖς
 ἐγχωρίοις. ποιῆσαι δ' αὐτὸν καὶ χῶμα παμμέγεθες
 ἐπὶ τῷ φοιτευθέντι θηρίῳ, βουλούμενον ἀθάνατον
 25 ἀπολιπεῖν ὑπόμνημα τῆς ἰδίας ἀρετῆς, τὸ καὶ δια-
 μέιναν μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. ἔπειτα τὸν μὲν 4

7. θυσίας τε παρασκευάσαι D 8. θεῷ] Διονύσου add.
 vulg. 9. Νυσαίων C. Νυσαίων F 10. Σιληηνούς D, Σιλη-
 ηνούς C 11. τῆς Νύσης om. D Σιληηνός D, Σιληηνός C
 οὐ] οὗτος D 17. πολλὴν μὲν] τῆς D 19. καβίραν D.

Διόνυσον προσάγειν πρὸς τοὺς Τυτᾶνας, εὐτάκτως
 ποιούμενον τὰς ὁδοιπορίας καὶ πᾶσι τοῖς ἐγχωρίοις
 φιλενθρώπως προσφερόμενον καὶ τὸ σύνολον ἑαυτὸν
 ἐποφεινόμενον στρατεύειν ἐπὶ κολᾶσαι μὲν τῶν
 ἄσιβδον, ἐνθουσιᾶς δὲ τοῦ κοινοῦ γένους τῶν ἀν-
 θρώπων. τοῖς δὲ Λίβυσι θαυμάζοντας τὴν εὐταξίαν
 καὶ τὸ τῆς ψυχῆς μεγαλοπρεπές, τροφίᾳ τε παρέχι-
 σθαι τοῖς ἀνθρώποις θυσιαιὶς καὶ συστρατεύειν
 δ' προθυμότερα, συνεγγιζούσης δὲ τῆς δυνάμεως τῇ
 πόλει τῶν Ἀμμωνίων, τὸν Κρόνον πρὸ τοῦ τείχεως
 παρατάξει λειψθέντα τὴν μὲν πόλιν νυκτὸς ἐμπρῆσαι,
 σπεύδοντα εἰς τέλος καταπθεῖραι τοῦ Διονύσου τὰ
 πατρῷα βασίλεια, αὐτὸν δ' ἀταλαβόντα τὴν γυναῖκα
 Ῥέαν καὶ τινὰς τῶν συνηγωνισμένων φίλων λαβεῖν
 ἐκ τῆς πόλεως διαδρόντα. οὐ μὲν τὸν γὰρ Διόνυσον
 ὁμοίαν ἔχον τοῦτω προσείριαι· λαβόντα γὰρ τὸν
 τε Κρόνον καὶ τὴν Ῥέαν σίχναλῶτους οὐ μόνον
 ἀφίειναι τῶν ἐγκλημάτων διὰ τὴν συγγένειαν, ἀλλὰ
 καὶ παρακαλῆσαι τὸν λοιπὸν χρόνον γονέων ἔχειν
 πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τε καὶ τάξιν καὶ συζῆν τιμω-
 ρά μείνουσ' ὑπ' αὐτοῦ μάλιστα πάντων. τὴν μὲν οὖν
 Ῥέαν διαιτελέσαι πάντα τὸν βίον ὥς υἱὸν ἀγαπᾶσαν,
 τὸν δὲ Κρόνον ὑπουλον ἔχειν τὴν εὐνοίαν. γενέ-
 σθαι δ' αὐτοῖς περὶ ταύτους τοὺς χρόνους υἱόν,
 ὃν προσεγορευθῆναι Δία, τιμηθῆναι δὲ μεγάλως
 ὑπὸ τοῦ Διονύσου, καὶ δι' ἑρετὴν ἐν ταῖς ὑστερον
 χρόνοις γενέσθαι πάντων βασιλείαν.

1 προσάγειν II πρὸς sm. D 11 παρατάξει sm. CE
 μὲν sm. valg. 12 εἰς] δ' εἰς D διαφθεῖσθαι D 23 ὑπου-
 λον εὐνοίαν ἔχειν D 25 οὐν] καὶ D.

Τὸν δὲ Αἰθῦαν εἰρηκότεων αὐτῷ πρὸ τῆς μάχης 73
 ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ἐξέπαισιν ἐκ τῆς βασιλείας Ἀμ-
 μων, τοῖς ἐγγχωρίοις προειρηκώς εἴη καταγμένοις
 χρόνοις ἤξειν υἱὸν αὐτοῦ Διώνυσον, καὶ τὴν τε
 πατρῶαν ἀνακτήσεσθαι βασιλείαν καὶ πάσης τῆς
 οἰκουμένης κυριαύσαντα θεὸν νομισθῆσιν. ὑπο-
 λαβὼν ἀληθῆ γεγονέναι μάντιν τὸ τε χρηστήριον
 245 ἰδρύνετο τοῦ πατρὸς καὶ τὴν πόλιν οἰκοδομήσας
 τιμὰς ὥρισεν ὡς θεῷ καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους τοῦ
 10 μυντείου κατέστησε. παραδεδοῦσθαι δὲ τὸν Ἀμμωνα
 εἶχειν κριοῦ κεφαλὴν τετυπωμένην, παράσημον ἰσχυ-
 κότορ αὐτοῦ τὸ κράνος κατὰ τὰς στρατείας. εἰσὶ 2
 δ' οἱ μυθολογοῦντες αὐτῷ πρὸς ἀλήθειαν γενέσθαι
 καθ' ἑκάτερον μέρος τῶν χροτάφων κερῆτια· διὸ
 15 καὶ τὸν Διώνυσον, υἱὸν αὐτοῦ γεγονότα, τὴν ὁμοίαν
 εἶχειν πρόσοψιν, καὶ τοῖς ἐπιγιννομένοις τῶν ἀνθρώ-
 πων παραδεδοῦσθαι τὸν θεὸν τοῦτον γεγονότα κερ-
 τήαν. μετὰ δ' οὖν τὴν τῆς πόλεως οἰκοδομίαν καὶ 3
 τὴν περὶ τὸ χρηστήριον κατάστασιν πρῶτον φασὶ
 20 τὸν Διώνυσον χρῆσασθαι τῷ θεῷ περὶ τῆς στρα-
 τείας, καὶ λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς χρησμὸν ὅτι
 τοὺς ἀνθρώπους εὐεργετῶν τεύχεται τῆς ἀθανασίας.
 διὸ καὶ μετεωρισθέντα τῇ ψυχῇ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ 4
 τὴν Αἴγυπτον στρατεύσαι, καὶ τῆς χώρας κατα-
 25 στῆσαι βασιλίαν Δία τὸν Κρόνον καὶ Ῥέα, παῖδα
 τὴν ἡλικίαν ὄντα. παρικαταστήσαι δ' αὐτῷ καὶ
 ἐκιστάτην Ὀλυμπον, ἀφ' οὗ τὸν Δία παιδευθέντα

6 ἀνακτησεσθαι D   8 ἰδρύνετο] ἰδρύσκει τὸ D.
 om. F   οἰκοδομήσας Dindl.   11 εἶχειν CF   12 γενέσθαι]
 φασιν αὖ adil. vulg.   26 ὄντα] εἶον ὄντα vulg.   27 ὅφ' H.

καὶ πρωτεύουσιν κατ' ἐρετὴν Ὀλύμπιον προσυγορευ-
 6 θήναι. τὸν δ' οὖν Διόνυσον λέγεται διδάσκει τοὺς
 Αἰγυπτίους τὴν τε τῆς ἀμπέλου φύτεαν καὶ τὴν
 χρῆσιν καὶ τὴν παρέθεσθαι τοῦ τε οἴνου καὶ τῶν
 ἰεροδρόμων καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν. πάντῃ δὲ δια-
 9 διδομένης περὶ αὐτοῦ φήμης ἀγαθῆς μηδένα καθά-
 περ πρὸς πολέμιον ἀντιτάττεσθαι, πάντας δὲ προθύ-
 10 μως ἐπακούοντας ἐπαίνοισι καὶ θυσίαις ὡς θεὸν
 τιμᾶν. τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ φαίν' ἐπελθεῖν τὴν οἰκου-
 μένην. ἐξημεροῦντα μὲν τὴν χώραν ταῖς φυταῖαις,
 11 ἐντεργατοῦντα δὲ τοὺς λαοὺς μεγάλαις τιμαῖς καὶ
 χερσὶ πρὸς τὸν αἰῶνα. διὰ καὶ πάντας τοὺς ἀν-
 θρώπους ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἄλλους θιούς τιμαῖς
 οὐχ ὁμοίαν ἔχοντας προαίρεισιν ἀλλήλοις σχεδὸν ἐπὶ
 12 μόνου τοῦ Διονύσου συμφωνουμένην ἀποδεικνύειν
 μαρτυρίαν τῆς ἀθανασίας· οὐδένα γὰρ οὐδ' Ἑλλή-
 νων οὐτε βαρβάρων ἑμοῖρον εἶναι τῆς τούτου δωρεᾶς
 καὶ χερσὶτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπηργισμένην ἔχοντας
 χώραν ἢ πρὸς φυτεῖαν ἀμπέλου παντιλῶς ἀπιλλο-
 13 τριωμένην μαθεῖν τὸ κατασκευαζόμενον ἐκ τῶν κρι-
 θῶν πόμα βραχὺ λειπόμενον τῆς περὶ τὸν οἶνον
 14 ἐνδοσίας. τὸν δ' οὖν Διόνυσόν φησι τὴν κατέβασιν
 ἐκ τῆς Ἰνδικῆς εἰπὶ τὴν θάλατταν ποιησάμενον κατα-
 λαβεῖν ἑκπντας τοῦς Τιτάνας ἡθροικότας δυνάμεις
 καὶ διαβεβηκότας εἰς Κρήτην ἐκ' Ἀμμωνα. προσβε-
 15 βοηθηκότος δὲ καὶ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς Αἰγύπτου τοῖς

3 καὶ χρῆσιν καὶ παρέθεσθαι D. 6 καὶ τὴν τῶν ἄλ-
 λων D. καὶ τινος ἄλλου H. 8 ἀποδεικνύειν D. 9 ἐπι-
 θεῖν quasi vulg. 11 τιμαῖς καὶ] καὶ τιμαῖς cunctis, δω-
 ραῖς καὶ Rhod. 22 δ' om. D. 23 θάλατταν] ταχέως
 add. vulg.

περὶ τὸν Ἀμμωνα, καὶ πόλεμον μεγάλου συνεστώτος
 ἐν τῇ νήσῳ, ταχίως καὶ τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον
 καὶ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τινὰς τῶν ἄλλων θεῶν νομι-
 2 μισθέντων συνδραμεῖν εἰς Κρήτην. γινομένης δὲ παρα-
 3 τάξεως μεγάλης ἐπικρατῆσαι τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον
 καὶ πάντας ἀνελεῖν τοὺς Τιτᾶνας. μετὰ δὲ ταῦτα
 Ἀμμωνος καὶ Διονύσου μεταστάντων ἐκ τῆς ἀνθρω-
 πίνης φύσεως εἰς τὴν ἀθανασίαν, τὸν Δία παρὶ
 βασιλεῦσαι τοῦ σύμπαντος κόσμου. μεκολασμένων
 10 τῶν Τιτάνων, καὶ μηδενὸς ὄντος τοῦ τολμήσαντος
 δι' ἀσέβειαν ἀμφισβητῆσαι τῆς ἀρχῆς.

Τὸν μὲν οὖν πρῶτον Διόνυσον ἐξ Ἀμμωνος 74
 καὶ Ἀμάλθειας γινόμενον τοιαύτως οἱ Αἰβύες ἰστο-
 ροῦσιν ἐπιτελίσσασθαι πράξεις· τὸν δὲ δευτέρον φασιν
 11 ἐξ Ἰούς τῆς Ἰνδούου διὰ γινόμενον βασιλεῦσαι μὲν
 τῆς Αἰγύπτου, καταδειξαι δὲ τὰς τελευτὰς· τελευταῖον
 δὲ τὸν ἐκ Διὸς καὶ Σαρμένης τεκνωθέντα παρὰ τοῖς
 Ἑλλήσι ζηλωτὴν γενέσθαι τῶν προτέρων. τὰς δ' 2
 ἀρφατέρων προσηρδίας μιμησόμενον στρατεύσαι μὲν
 12 ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, στήλας δ' οὐκ ὀλίγας
 ἀπολιπεῖν τῶν ὄντων τῆς στρατίας· καὶ τὴν μὲν
 χώραν ἐξημεροῦν ταῖς φυτείαις, στρατιωτῶντας
 δ' ἐπιλιθῆσθαι γυναικας, καθάπερ καὶ ὁ παλαιὸς τῆς
 Ἀμυζόνος. ἐνεργῆσαι δ' ἐπὶ πλῆον καὶ τὰ περὶ τοὺς
 13 ὀργασμοὺς, καὶ τελευτῆς ὅς μὲν μεταδίδειν πρὸς τὸ
 κρεῖττον, ὅς δ' ἐπινοῆσαι. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τοῦ 3
 χρόνου τῶν προτέρων εὐρητῶν ἀγνωσθέντων ἐκ

2 Θεῶς] τὰς Θεῶς Hertlein. 23 δὲ περιδύσασθαι CF
 24 καὶ om. D 25 τελευτῆς ὅς] τελευτῆς· καὶ τὰς D 27 πρό-
 τερον D.

τῶν πολλῶν, τοῦτον κληρονομήσαι τὴν τῶν προ-
γενεστέριον προαίρεσιν τε καὶ δόξαν. οὐκ ἐπὶ τοῖτον
δὲ μόνου συμβῆναι τὸ προειρημένον, ἀλλὰ καὶ μετὰ
1 ταῦτ' ἐφ' Ἡρακλείους. οὐοῖν γάρ οὐτων τῶν προ-
γενεστέρων τῶν τὴν αὐτὴν ἐσχχότων προσηγορίαν,
τὸν μὲν ἀρχαιότατον Ἡρακλῆα μυθολογεῖσθαι γε-
γονέναι παρ' Αἰγυπτίοις, καὶ πολλὴν τῆς οἰκου-
μένης τοῖς ὅπλοις καταστρεφόμενον θίσσθαι τὴν ἐπὶ
τῆς Αἰβύης στήλην, τὸν δὲ δευτέρου ἐκ Κρήτης ἕνα
τῶν Ἰθαίων ὄντα Λακτύλων καὶ γενόμενον γόητα
καὶ στρατηγικὸν συστήσασθαι τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα·
τὸν δὲ τελευταῖον μικρὸν πρὸ τῶν Τρωικῶν ἐξ
Ἀλκμήνης καὶ Διὸς τιμνωθέντα πολλὴν ἐπιλθεῖν
τῆς οἰκουμένης, ὑπηρετοῦντα τοῖς Εὐρυσθέως προσ-
6 τάγμασιν. ἐπιτυχόντα δὲ πᾶσι τοῖς ἄνθρωποις θίσσθαι
μὲν καὶ στήλην τὴν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, διὰ δὲ τὴν
ὁμωνυμίαν καὶ τὴν τῆς προαιρέσεως ὁμοιότητα χρό-
νων ἐπιγενομένων τελευτήσαντα κληρονομήσαι τῶς
τῶν ἀρχαιοτέρων πράξεις, ὥς ἕως Ἡρακλείους γε-
8 γονότος ἐν παντὶ τῷ πρότερον αἰῶνι. ὑπὲρ δὲ τοῦ
πλείους Διονύσου γεγονέναι σὺν ἄλλοις ἀποδειξεσι
πειθῶνται φέρειν τὴν ἐκ τῆς Τιτανομαχίας· συμ-
φαινόμενον γάρ παρὰ πᾶσιν ὅτι Διόνυσος τῷ Διὶ
συνηγγωνίσατο τὸν πρὸς τοὺς Τιτᾶνας πόλεμον, οὐδα-
μῶς πρόκειται παρὰ τὴν τῶν Τιτάνων γενεὰν τιθέναι
κατὰ τοὺς τῆς Σεμέλης χρόνους οὐδὲ Κάδμον τὸν
14 Ἀγήνορος ἀποφαίνεσθαι πρεσβύτερον εἶναι τῶν

3 μήνη II
γόητα] γενναῖος D
τὸν D, καὶ τὴν A.

4 οὐοῖν C
16 καὶ] αὐτὸς add. Hertlein

6 ἀρχαιοτέρου II
22 τῆς]

Ὀλυμπίων θεῶν. οἱ μὲν οὖν Αἴβνες περὶ Διονύσου τοιαῦτα μυθολογοῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν τετελικότες αὐτοῦ περιγράφομεν τὴν τρίτην βίβλον.

3 τετελικότες II παραγράφωμεν codices, corr. Wess.
 Διοδώρον Σικελιώτην Βιβλιοθήκης Ἱστορικῆς F subscr. D.

245 Τίθε: ἐνέδτεν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Διοδώρου βιβλίων.

Προοίμιον περὶ τῶν μυθολογούμενων παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις.

Περὶ Διονύσου καὶ Πριάπου καὶ Ἑρμαφροδίτου καὶ Μουσῶν.

Περὶ Ἡρακλείους καὶ τῶν δώδεκα ἁθλῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρυθιέων ἐπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς ἀποθείσεως.

Περὶ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ Μηδείας καὶ τῶν Πηλεῶν θυγατέρων.

Περὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἡρακλείους.

Περὶ Θησέως καὶ τῶν ἁθλῶν αὐτοῦ.

Περὶ τῶν ἐπὶ ἐπὶ Θήβας.

Περὶ τῶν ἐπιγόνων τῶν ἐπὶ ἐπὶ Θήβας.

Περὶ Νηλῆος καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

Περὶ Λακιδῶν καὶ Κενταύρων.

Περὶ Ἀχιλλεῖοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ.

Περὶ τῶν Ἀσωποῦ θυγατέρων καὶ τῶν Δίαχῶ γενομένων υἱῶν.

Περὶ Πίλοπος καὶ Τυρταίου καὶ Οἰσομάου καὶ Νιόβης.

Περὶ Λαρδάκειου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ μέχρι Πριάπου.

Περὶ Λαυδάου καὶ Μινωταύρου καὶ τῆς Μίρας στρατίας ἐπὶ Κώκαλον τὸν βασιλέα.

Περὶ Ἀρισταίου καὶ Λάφριδος καὶ Ἑρμού, ἔτι δὲ Ἀρίωνος.

2 πρῶτον περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἱστορουμένων κατὰ τοὺς ἀρχαιτάτους χρόνους. Περὶ τῶν ἐπιφανιστάτων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ καθόλου τῶν κατὰ πόλιν ἀξιολογῶν τε καὶ κατεργασμένων FG (cf. IV 1, 5) 4 καὶ Πριάπου καὶ Πριάπου vulg. 8 καὶ M.] περὶ τε M. CF 10 περὶ τῶν τοῦ Ἡρακλείους υἱῶν καὶ ἄλλων Ἡρακλειδῶν ἦτοι ἀπογόνων CFG 12 ἐπὶ] στρατευομένων ἐπὶ CD 14 περὶ Νηλῆος] καὶ νηλῆος D 21 Μίρας CF] στρατίας] τίς Σακίαν add. F.

ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Οὐκ ἄγνοῶ μὲν ὅτι τοῖς τὰς παλαιὰς μυθολο- 1
 γίας συνταττομένοις συμβαίνει κατὰ τὴν γραφὴν
 ἐν πολλοῖς ἐλαττωθῆναι. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἀναγραφο-
 5 μένων ἀρχαιότης δυσέμετος οὕσα πολλὴν ἐπορίαν
 παρέχεται τοῖς γράφουσιν, ἡ δὲ τῶν χρόνων ἀπαγ-
 γελία τὸν ἀκριβέστατον ἔλεγχον οὐ προσδεχομένη
 καταφρονεῖν ποιεῖ τῆς ἱστορίας τοὺς ἀναγινώσκον-
 τας· πρὸς δὲ τούτοις ἡ ποικιλία καὶ τὸ πλῆθος τῶν
 10 γενεαλογουμένων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων καὶ τῶν
 ἄλλων ἀνδρῶν δυσέμεκτον ἔχει τὴν ἀπαγγέλιαν· τὸ
 δὲ μέγιστον καὶ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι συμβαίνει
 τοὺς ἀναγεγραφότας τὰς ἀρχαιοτάτας πράξεις τε
 καὶ μυθολογίας ἀσυμφώνους εἶναι πρὸς ἀλλήλους.
 15 διόπερ τῶν μεταγενεστίων ἱστοριογράφων οἱ πρῶ- 2
 τεύοντες τῇ δόξῃ τῆς μὲν ἀρχαίας μυθολογίας ἀπέ-
 στησαν διὰ τὴν δυσχέρειαν, τὰς δὲ νεωτέρας πράξεις
 ἀναγράφειν ἐπεχείρησαν. Ἐφορος μὲν γὰρ ὁ Κυ- 3
 μαῖος, Ἰσοκράτους ὡν μαθητὴς, ἐποστησάμενος γρά-
 20 φειν τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθο-
 λογίας ὑπερέβη, τὰ δ' ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου

2 ἄγνοῶ μὲν] ἄγνοῶμεν CF   3 ἡ ποικιλία] τινὲ
 ποικιλίαν D   18 μὲν γὰρ] γὰρ C, μὲν οὐν F.

πραχθέντι συνταξάμενος ταύτην ἀρχὴν ἐποιήσατο
 τῆς ἱστορίας. ὁμοίως δὲ τοῦτον Καλλισθένης καὶ
 Θεόπομπος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότες, ἀπέ-
 4 στησαν τῶν παλαιῶν μύθων. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐκιν-
 τίαν τοῦτοις κρίσιν ἔχοντες, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀνα-
 γραφῆς πόνον ὑποστάντες, τὴν πᾶσαν ἐπιμέλειαν
 ἐποιήσάμεθα τῆς ἀρχαιολογίας. μέγισται γὰρ καὶ
 πλείσται συνετελέσθησαν πράξεις ὑπὸ τῶν ἡρώων
 τε καὶ ἡμιθέων καὶ πολλῶν ἄλλων ἀνδρῶν ἀγα-
 8 θῶν· ὧν διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας οἱ μεταγενέ-
 στεροι τοὺς μὲν ἰσοθέους, τοὺς δ' ἡρωικαῖς θυσίαις 11
 ἐτίμησαν, πάντας δ' ὁ τῆς ἱστορίας λόγος τοῖς καθή-
 6 κουσιν ἐπαίνοις εἰς τὸν αἰῶνα καθύμνησεν. ἐν μὲν
 οὖν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις τρισὶν ἀνεγράψαμεν
 τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι μυθολογουμένας πράξεις 10
 καὶ τὰ περὶ θιῶν παρ' αὐτοῖς ἱστορούμενα, πρὸς
 δὲ τοῦτοις τὰς τοποθεσίας τῆς παρ' ἑκάστοις χώρας
 καὶ τὰ φνόμενα παρ' αὐτοῖς θηρία καὶ τᾶλλα ζῷα
 καὶ καθόλου πάντα τὰ μνήμης ἕξια καὶ παραδοξο-
 λογούμενα διεξιόντες, ἐν ταύτῃ δὲ τὰ παρὰ τοῖς 10
 Ἕλλησιν ἱστορούμενα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους
 περὶ τῶν ἐπιφανιστάτων ἡρώων τε καὶ ἡμιθέων
 καὶ καθόλου τῶν κατὰ πόλεμον ἀξιόλογόν τι κατεγ-
 12 γρασμένων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐν εἰρήνῃ τι χρησίμων
 πρὸς τὸν κοινὸν βίαν εὐρόντων ἢ νομοθετησάντων. 15
 8 ποιησόμεθα δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Διονύσου διὰ τὸ
 καὶ παλαιὸν εἶναι σφόδρα τοῦτον καὶ μεγίστης

9 ἄλλων ἀνδρῶν ἀγαθῶν] ἀγαθῶν ἀνδρῶν D 11 θυ-
 αῖαις] τιμαῖς Weza. 21 ἀρχαιοτάτους F 25 πρὸς]
 εἰς H 26 ἀρχὴν] γράψαι add. D.

εὐεργεσίας κατατεθείσθαι τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.
 λήσεται μὲν οὖν ἡμῖν ἐν ταῖς προειρημέναις βίβλοις
 ὅτι τινὲς τῶν βαρβάρων ἀντιποιοῦνται τῆς γενέσεως
 τοῦ Θεοῦ τούτου. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ τὸν παρ'
 αὐτοῖς θεὸν Ὅσιριν ὀνομαζόμενον φασὶν εἶναι τὸν
 παρ' Ἑλλήσι Διόνυσον καλούμενον. τοῦτον δὲ
 μυθολογοῦσιν ἐπελθεῖν ἑπασαν τὴν οἰκουμένην,
 εὐρετὴν γινόμενον τοῦ οἴνου, καὶ τὴν φυτείαν
 διδάξαι τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ ταύτην
 τὴν εὐεργεσίαν τυχεῖν συμφωνουμένης ἀθανασίας.
 ὁμοίως δὲ τοὺς Ἰνδοὺς τὸν θεὸν τούτον παρ' ἑαυ-
 τοῖς ἀποφαίνεσθαι γινόμεναι, καὶ τὰ περὶ τὴν
 φυτείαν τῆς ἀμπέλου φιλοτεχνήσαντα μεταδόναι
 τῆς τοῦ οἴνου χρήσεως τοῖς [κατὰ τὴν οἰκουμένην
 ἀνθρώποις. ἡμεῖς δὲ τὰ κατὰ μέρος περὶ τούτων
 εἰρηκότεζ νῦν τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι λεγόμενα περὶ
 τοῦ Θεοῦ τούτου διεξιμεν.

Κέδμον μὲν γὰρ φασὶ τὸν Ἀγήνορος ἐκ Φοινί- 2
 κης ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποσταλῆναι πρὸς ζήτησιν
 τῆς Εὐρώπης, ἐντολὰς λαβόντα ἢ τὴν παρθένον
 ἀγαγεῖν ἢ μὴ ἀνακάμπτειν εἰς τὴν Φοινίκην. ἐπι-
 θέντα δὲ πολλὴν χώραν, καὶ μὴ δυνάμενον ἀντιρροῖν,
 ἐπογνῶναι τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν· καταντήσαντα
 δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν κατὰ τὸν παραδεδομένον χρησμὸν
 κτίσαι τὰς Θήβας. ἐνταῦθα δὲ κατοικήσαντα γῆμαι
 μὲν Ἀρμονίαν τὴν Ἀφροδίτης, γεννήσαι δ' ἐξ αὐτῆς
 Σεμέλην καὶ Ἰνώ καὶ Ἀύτονόην καὶ Ἀγαθήν, ἐτι

8 γινόμενος] ὅσα D
 κ. μέρος] κ. μέρος τὰ vulg.
 vulg. 21 ἀνάγειν fort.

11 τοὺς] τοῖτοις D 15 τὰ
 16 λεγόμενα] πρὸς ταῦτα

- 2 δὲ Πολύδωρον. τῇ δὲ Σεμέλῃ διὰ τὸ κάλλος Δία
 μίγντα καὶ μεθ' ἡσυχίας ποιούμενον τὰς ὁμιλίας
 δοῦναι καταφρονεῖν αὐτῆς· διόπερ ἐπ' αὐτῆς παρα-
 κληθῆναι τὰς ἐπιπλοκάς ὁμοίως ποιῆσθαι ταῖς πρὸς
 3 τὴν Ἥραν συμπεριφοραῖς. τὸν μὲν οὖν Δία παρα-
 γινόμενον θειασπιῶδες μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν
 ἐπιφανῶς ποιῆσθαι τὴν συνουσίαν· τὴν δὲ Σεμέλην
 ἔγκλου οὖσαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως οὐκ οὐκ
 ἐνέγκασαν τὸ μὲν βρόχος ἐκτρώσαι, ὑπὸ δὲ τοῦ
 πυρός αὐτὴν τελευτῆσαι. ἔπειτα τὸ παιδίον ἐνα-
 10 λαβόντα τὸν Δία παραδοῦναι τῷ Ἑρμῇ, καὶ προσ-
 τάξει τοῦτο μὲν ἀποχομίσαι πρὸς τὸ ἔντρον τὸ
 ἐν τῇ Νύσῃ, κείμενον μεταξὺ Φοινίκης καὶ Νείλου,
 ταῖς δὲ νύμφαις παραδοῦναι τρέφειν καὶ μετὰ πολλῆς
 σπουδῆς ἐπιμύλλειν αὐτοῦ ποιῆσθαι τὴν ἀρίστην. 15
 4 διὸ καὶ τραφέντα τὸν Διόνυσον ἐν τῇ Νύσῃ τυχεῖν
 τῆς προσηγορίας ταύτης ἀπὸ Διὸς καὶ Νύσης. καὶ
 τὸν Ὀμηρον δὲ τούτοις μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις
 ἐν οἷς λέγει

ἔσσι δὲ τις Νύση, ὕψιων ὄρος, ἀνθ' ἧς ὕλη, 20
 τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτου ῥοαῖον.

- 5 τραφέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν νυμφῶν ἐν τῇ Νύσῃ
 φασὶν εὐρετὴν τε τοῦ οἴνου γενέσθαι καὶ τὴν φν-
 τεῖαν διδάξει τῆς ἀμπέλου τοὺς ἀνθρώπους. ἐπ-
 ιόντα δὲ σχεδὸν ὅλην τὴν οἰκουμένην πολλὴν χώραν 25
 ἐξημερῶσαι, καὶ διὰ τοῦτο τυχεῖν παρὰ πᾶσι μεγίστων

4 πρὸς] πρὸς D (cf. III 84, 4) 7 ποιῆσαι CF 15 ποιῆσα-
 σθαι H 18 τοῦτο D 23 τε om. vulg. 25 οἷον]
 πᾶσι CF.

τιμῶν. εὐρεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς κριθῆς κατα-
 σκευαζόμενον πόμα, τὸ προσαγορευόμενον μὲν ἐπ'
 ἐνίῳν ξυθος, οὐ πολὺ δὲ λειπόμενον τῆς περὶ τὴν
 οἶνον εὐωδίας. τοῦτο δὲ διδάξαι τοὺς χῶρον ἔχον-
 5 τας μὴ δυταμένην ἐκιδέχεσθαι τὴν τῆς ἀμπέλου
 φυτεῖαν. περιάγεσθαι δ' αὐτὸν καὶ στρατόπεδον οὐδ'
 μόνον ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν, καὶ τοὺς ἀδίκους
 καὶ ἀσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων κολάζειν. καὶ κατὰ μὲν
 τὴν Βοιωτίαν ἀποδιδόντα τῇ πατρίδι χάριτας ἔλιν-
 10 θερῶσαι πάσας τὰς πόλεις, καὶ κτίσαι πόλιν ἐπάνου-
 μον τῆς αὐτονομίας, ἣν Ἑλευθεράς προσαγορευέσθαι
 στρατεύσαντα δ' εἰς τὴν Ἰνδικὴν τριταὶ χρόνιοι τὴν 3
 ἐπάνοδον εἰς τὴν Βοιωτίαν ποιήσασθαι, κομίζοντα
 μὲν λαφύρων ἀξιόλογον πλῆθος, καταγαγεῖν δὲ προῶ-
 12 τον τῶν ἀπάντων θρίαμβον ἐκ' Ἰλίου πύργου Ἰνδικῷ.
 καὶ τοὺς μὲν Βοιωτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας 2
 καὶ Θράκας ἀπομνημονεύοντας τῆς κατὰ τὴν Ἰνδι-
 κὴν στρατείας καταδείξαι τὰς τριμητρίδας θυσίας
 Διονύσῳ, καὶ τὸν θεὸν νομίζειν κατὰ τὸν χρόνον
 15 τοῦτον ποιῆσθαι τὰς παρὰ ταῖς ἀνθρώποις ἐπιση-
 νείας. διὸ καὶ παρὰ πολλαῖς τῶν Ἑλληνίδων πόλεων 3
 διὰ τριῶν ἔτων βακχεῖα τε γυναικῶν ἀθροίζεσθαι,
 καὶ ταῖς παρθένοις νόμιμον εἶναι θυρσοφορεῖν καὶ
 συνενθουσιάζειν εὐαζούσαις καὶ τιμᾶσαι τὸν θεόν
 20 τὰς δὲ γυναῖκας κατὰ συστήματα θυσιάζειν τῷ θεῷ
 4 καὶ βακχεύειν καὶ καθόλου τὴν παρουσίαν ἑμμεῖν
 τοῦ Διονύσου, μιμουμένας τὰς ἱστορουμένας τὸ
 πάλαιον παρεδρεῖν τῷ θεῷ μαινάδας. κολάζει 4

2 ξυθος CF 7 καὶ τοὺς] ὅ τοὺς CF 14 ἀξιό-
 λογον D², ἀξιολόγων cet.

δ' αὐτὸν πολλοὺς μὲν καὶ ἕλλους κατὰ πάσαν τὴν οἰκονομίην τοὺς δοκοῦντας ἀσβεβεῖν, ἐπιφανιστάτους δὲ Πενθιά καὶ Λυκοθόγον. τῆς δὲ κατὰ τὸν οἶνον εὐρίσκειας καὶ θωρεῖας κεχαρισμένης τοῖς ἀνθρώποις καὶ ὑπερβολὴν διὰ τε τὴν ἡδονὴν τὴν ἐκ τοῦ ποτοῦ καὶ διὰ τὸ τοῖς σώμασιν εὐτονωτέρας γίνεσθαι τοὺς τὸν οἶνον πίνοντας, φασὶν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, ὅταν ἔκρατος οἶνος ἐπιδιδῶται, προσεπιλέγειν ἀγαθοῦ δαίμονος· ὅταν δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον δίδωται κεκραμένος ὕδατι, Λιὸς σωτήρος ἐπιφωνεῖν. τὸν γὰρ οἶνον ἔκρατον μὲν κινούμενον μικρῶδες διατίσεις ἀποτελεῖν, τοῦ δ' ἀπὸ Λιὸς ὀμβρον μγέντος τὴν μὲν τέρψιν καὶ τὴν ἡδονὴν μένειν, τὸ δὲ τῆς μανίας καὶ παραλύσεως βλάπτειν διορθοῦσθαι. καθόλου δὲ μυθολογοῦσι τῶν θεῶν μεγίστης ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρ' ἀνθρώποις τοῖς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπερβαλομένους κατὰ τὴν εὐρίσκειν τῶν ἀγαθῶν Διόνυσόν τε καὶ Διμήτραν, τὸν μὲν τοῦ προσηνεστάτου ποτοῦ γενόμενον εὐρετήν, τὴν δὲ τῆς ξηρᾶς τροφῆς τὴν κρατίστην παραδοῦσαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων.

- 4 Μυθολογοῦσι δὲ τινες καὶ ἕτερον Διόνυσον γεγονέναι πολὺ τοῖς χρόνοις προτεροῦντα τούτου. φασὶ γὰρ ἐκ Λιὸς καὶ Φερσαφόνης Διόνυσον γενέσθαι τὸν ὑπὸ τινων Σαβάξιον ὀνομαζόμενον, οὗ τὴν τι γέντοιν καὶ τὰς θυαίας καὶ τιμὰς νυκτερινὰς καὶ

2 δόξαντες D. 7 τὸν δεῖπνον D, τὰς δεῖπνον F
 8 ἐπιδίδωται προσεπιλέγειν D, δίδεται πᾶσι ἐπιλέγειν Π
 9 δίδεται codices. 11 μὲν ante γὰρ vulg. 17 ὑπερ-
 βαλομένης D. 25 τε om. D.

κρυφίους παρυσάγουσι διὰ τὴν αἰσχύνην τὴν ἐκ
 τῆς συνουσίας ἐπακολουθοῦσαν. λέγουσι δ' αὐτὸν
 ἐγγινοῖς διενεγκεῖν, καὶ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι βοῦς
 ζευγνύειν καὶ διὰ τούτων τὸν σπόρον τῶν καρπῶν
 ἐπιτελεῖν· ὅφ' οὗ δὴ καὶ κερατῖαν αὐτὸν παρυσ-
 άγουσι. καὶ τὸν μὲν ἐκ Σερμέλης γενόμενον ἐν τοῖς
 νεωτέραις χρόνοις φασὶ τῷ σώματι γενέσθαι τρο-
 φερὸν καὶ παντελῶς ἀπαλόν, εὐπρεπείῃ δὲ πολὺ
 τῶν ἄλλων διενεγκεῖν καὶ πρὸς τὰς ἀφροδισικὰς
 10 ἡδονὰς εὐκατάφορον γεγονέναι, κατὰ δὲ τὰς στρα-
 τείας γυναικῶν πλήθος περιάγεσθαι καθωπλισμένων
 λόγχαις τεθυρωμέναις. φασὶ δὲ καὶ τὰς Μούσας 3
 αὐτῷ συναποδημεῖν, παρθένους οὔσας καὶ πεπαι-
 δευμένας διαφερόντως· ταύτας δὲ διὰ τὴν μελο-
 250 δίαν καὶ τῶν ὀρχήσεων, ἐπεὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν ἐν
 11 παιδείᾳ καλῶν ψυχαγωγεῖν τὸν θεόν. φασὶ δὲ καὶ
 παιδαγωγὸν καὶ τροφίαν συνέχεσθαι κατὰ τὰς στρα-
 τείας αὐτῷ Σειληνόν, εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον
 γινόμενον τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, καὶ μεγάλα
 30 συμβέλλεσθαι τῷ Διονύσῳ πρὸς ἄρετὴν τι καὶ δόξαν.
 καὶ κατὰ μὲν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις μάχαις ὅπλοις 4
 αὐτὸν πολεμικοῖς κεκοσμηθῆναι καὶ δοραῖς παρθέ-
 λιων, κατὰ δὲ τὰς ἐν εἰρήνῃ πανηγύρεσι καὶ ἑορταῖς
 ἰσθῆσιν ἀνθιναῖς καὶ κατὰ τὴν μαλακότητα τρο-
 35 φερῶς χρῆσθαι. πρὸς δὲ τὰς ἐκ τοῦ πλιονέξαντος
 οἴκου κεφαλαλγίας τοῖς πίνουσι γινόμενας διαδεθέ-
 σθαι λέγουσιν αὐτὸν μέτρον τὴν κεφαλὴν, ὅφ' ἥς

1 κρυφίως II 5 καὶ om. CF 11 καθωπλισμέναις D
 16 καὶ om. D 18 Σιλήνῳ D 24 ἰσθῆσαι D 27 μέτρον
 Eos. pr. ev. II 2, 8] μέτρον cod.

- αἰτίας καὶ μετρηφόρον ὀναμάζεσθαι· ἀπὸ δὲ ταύτης
 τῆς μίτρας ὅστιμον παρὰ τοῖς βασιλεῦσι κατεδί-
 5 χθῆναι τὸ διάδημά φησι. διμήτορα δ' αὐτὸν προσ-
 αγορευθῆναι λέγουσι διὰ τὸ πατρὸς μὲν ἐνὸς ὑπάρχειν
 τοὺς δύο Διονύσου, μητέρων δὲ δυοῖν. κεκλήρονο
 μηκέαι δὲ τὸν νεώτερον καὶ τὰς τοῦ προγενεστέρου
 πράξεις· διόπερ τοὺς μεταγενεστέρους ἀνθρώπους,
 ἀγνοοῦντας μὲν τέληθές, πλανηθέντας δὲ διὰ τὴν
 6 ὁμωνυμίαν, ἔνα γεγονέναι νομίσαι Διόνυσον. τὸν
 δὲ νάρθηκα προσάπικουσιν αὐτῷ διὰ τινος τοιαύτης
 αἰτίας. κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς εὑρεσίαν τοῦ οἴνου μίπω
 τῆς τοῦ ὕδατος κράσεως εὐρημένης ἕκκατον πίνειν
 τὸν οἶνον· κατὰ δὲ τὰς τῶν φίλων συναναστροφάς
 καὶ εὐωχίας τοὺς συνευρτάζοντας δαψιλῇ τὸν ἕκκα-
 7 τον ἑρφορησαμένους μακρόδαις γίνεσθαι, καὶ ταῖς
 βακτηρίαις ξυλίναις χρωμένους ταύταις ἀλλήλους
 τύπτειν. διὸ καὶ τινῶν μὲν τραυματιζομένων, τινῶν
 δὲ καὶ τελευτῶντων ἐκ τῶν καιρίων τραυμάτων,
 προσκάψαντα τὸν Διόνυσον ταῖς τοιαύταις περι-
 8 στάσεσι τὸ μὲν ἀποστήσαι τοῦ πίνειν δαψιλῇ τὸν
 ἕκκατον ἀποδοκιμάσαι διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ ποτοῦ,
 καταδέξαι δὲ νάρθηξιν χρῆσθαι καὶ μὴ ξυλίναις
 βακτηρίαις.
- 5 Ἐπωνυμίας δ' αὐτῷ τοὺς ἀνθρώπους πολλὰς
 προσέφαι, τὰς ἀφορμὰς ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπι-
 6 τηδευμάτων λαβόντας. Βακχεῖον μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν
 συνεπομένων βακχεῶν ὀνομάσαι, Ἀθηναῖον δὲ ἀπὸ
 τοῦ πατῆσαι τὰς σταφυλὰς ἐν ληνῷ, Βρόμιον δ'

ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενομένου βρόχου·
 ὁμοίως δὲ καὶ πυριγενῇ διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν
 ὠνομάσθαι. Θρίαμβον δ' αὐτὸν ὠνομασθήναι φασιν ὡς
 ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν μνημονευομένων καταγωγῆς.
 ἀπὸ τῆς στρατείας θρίαμβον εἰς τὴν πατρίδα, τὴν
 ἐξ Ἰνδῶν ποιησάμενον ἐπάνοδον μετὰ πολλῶν λεγού-
 251 ρων. παρὰ πλησίον δὲ καὶ τὰς λοιπὰς προσηγορίας
 ἐπιθετικάς αὐτῷ γεγενῆσθαι, περὶ ὧν μακρὸν ἂν
 εἴη λέγειν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀνοίκειον.
 δίμορφον δ' αὐτὸν δοκεῖν ἐπάρχειν διὰ τὸ δύο
 Διονύσους γεγονέναι, τὸν μὲν παλαιὸν καταπύργου
 διὰ τὸ τοὺς ἀρχαίους πάντας πωγωνοτροφεῖν, τὸν
 δὲ νεώτερον ὠραίον καὶ τρυφερόν καὶ εἶον, καθότι
 προσήρηται. ἔτι καὶ λέγουσιν ὅτι τῶν μυθολόγων
 252 διττὰς διαδίσεις ἔχόντων, καὶ τῶν μὲν ἱλαρῶν, τῶν
 δὲ ὀργίλων γινόμενων, δίμορφον ὠνομάσθαι τὸν
 θεόν. καὶ Σατύρους δὲ φασιν αὐτὸν περιάγεσθαι,
 καὶ τοὺτους ἐν ταῖς ὀρχήσεσι καὶ ταῖς τραγωδίαις
 τέρεσιν καὶ πολλὴν ἡδονὴν παρέχεισθαι τῷ θεῷ.
 253 καθόλου δὲ τὰς μὲν Μούσας τοῖς ἐκ τῆς παιδείας
 ἀγαθοῖς ὠφελούσας τε καὶ τερεπούσας, τοὺς δὲ Σατύ-
 ρους τοῖς πρὸς γέλωτι ἀνεργοῦσιν ἐπιτεθαύμασι
 χρωμένους, παρὰσκυάζειν τῷ Διονύσῳ τὸν εὐδαί-
 μονα καὶ ἀεχρισμένον βίον. καθόλου δὲ τοῦτου
 254 τῶν θυμολικῶν ἀγώνων φασὶν εὐρετὴν γενέσθαι,
 καὶ θέατρον καταδείξαι, καὶ μουσικῶν ἡχομαμάτων

3 ὠνομάσθαι] ὠνομάσαι CF   11 παλαιός] ἐπὶ τῶν
 add. D   13 ὠρεῖν] om. D   16 ὀργίλων, τοῖς δὲ
 ἱλαρῶν vulg.   21 τε om. D   22 ταῖς . . ἀνεργοῦσιν
 ἐπιτεθαύμασι G   34 τοῦτον τῶν] τοῦτον D, τῶν H.

σύστημα ποιήσασθαι· πρὸς δὲ τοῦτοις ἀλειτουργή-
τους ποιῆσαι καὶ τοὺς ἐν ταῖς στρατείαις μεταχειρι-
ζομένους· καὶ τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης· ἅφ' ὧν τοὺς
μεταγενεστίκους μουσικὰς συνόδους συστήσασθαι
τῶν περὶ τὸν Διόνυσον τεχνιτῶν, καὶ ἀτελεῖς ποιῆσαι
τοὺς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντας. καὶ περὶ μὲν Διο-
νύσου καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ μυθολογουμένων ἀρχαι-
σθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι στοχαζόμενοι τῆς συμ-
τρίας.

- 6 Περὶ δὲ Πριάπου καὶ τῶν μυθολογουμένων περὶ 10
αὐτοῦ νῦν διεξιμεν, οἰκείον ὁρῶντες τὸν περὶ τούτου
λόγον ταῖς Διονυσιακαῖς ἱστορίαις. μυθολογοῦσιν
οὖν οἱ παλαιοὶ τὸν Πριάπον νῖον μὲν εἶναι Διονύσου
καὶ Ἀφροδίτης, πῖθαρῳς τὴν γένεσιν ταύτην ἐξη-
γούμενοι· τοὺς γὰρ οἰνωδέοντας φυσικῶς ἐντεταῖσθαι 15
2 πρὸς τὰς ἀφροδισιακὰς ἡδονάς. τινες δὲ φασὶ τὸ
αἰδοῖον τῶν ἀνθρώπων τοὺς παλαιοὺς μυθωδῶς
ὀνομάζειν βουλομένους Πριάπον προσεγορεῖσθαι.
ἐνταῦθα δὲ λέγουσι τὸ γινητικὸν μόριον, αἴτιον ὑπάρ-
χον τῆς γενέσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ διαμονῆς εἰς 20
3 ἅπαντα τὸν αἰῶνα, τυχεῖν τῆς ἀθανάτου τιμῆς. οἱ
δ' Αἰγύπτιοι περὶ τοῦ Πριάπου μυθολογοῦντές φασὶ
τὸ παλαιὸν τοὺς Τιτᾶνας ἐπιβουλεύσαντας Ὀσίριδι
τοῦτον μὲν ἀνελεῖν, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ διαλόντας
εἰς ἰσὰς μερίδας ἑαυτοῖς καὶ λαβόντας ἀπενεργεῖν 25
ἐκ τῆς οἰκείας λυθραίας, μόνον δὲ τὸ αἰδοῖον εἰς
τὸν ποταμὸν ῥίψαι διὰ τὸ μηδένα βούλεσθαι τοῦτο

1 ποιῆσαι H   2 καὶ del. Bekker   13 μὲν om.
vulg.   16 τοὺς γ. οἶν.] τοῦ καὶ πορνεωθέντας D   25 ἑα-
νταῖς om. H.

252 ἀνελίσσθαι. τὴν δὲ Ἰσιν τὸν φόρον τοῦ ἀνδρός
 ἀναζητοῦσαν, καὶ τοὺς μὲν Τιτάνες ἀνιλοῦσιν, τὰ
 δὲ τοῦ σώματος μέρη περιπλάσασαν εἰς ἄνθρωπον
 τύπον, ταῦτα μὲν δοῦναι θάψαι τοῖς ἱεροῦσι καὶ
 5 τιμὰν προστάξαι ὡς θεὸν τὸν Ὀσίριν, τὸ δὲ αἰδοῖον
 μόνον οὐ δυναμένην ἀνενερεῖν καταδείξαι τιμὰν ὡς
 θεὸν καὶ ἀναθεῖναι κατὰ τὸ ἱερὸν ἐντεταμένον.
 περὶ μὲν οὖν τῆς γενέσεως τοῦ Πριάπου καὶ τῆς
 10 τιμῆς τοιαῦτα μυθολογίται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῶν
 Αἰγυπτίων. τοῦτον δὲ τὸν θεὸν τινὲς μὲν Ἰθὺ 4
 φαλλον ὀνομάζουσι, τινὲς δὲ Τύχωνα. τὰς δὲ τιμὰς
 οὐ μόνον κατὰ πόλιν ἀπονέμουσιν αὐτῷ [ἐν τοῖς
 ἱεροῖς], ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀγροικίας ὀπωροφύλακα
 τῶν ἀμπελῶνων ἀποδεικνύοντες καὶ τῶν κήπων, ἔτι
 15 δὲ πρὸς τοὺς βασκαίνοντάς τι τῶν καλῶν τοῦτον
 κολαστὴν παρεισάγοντες. ἐν τε ταῖς τελευταῖς οὐ
 μόνον ταῖς Διονυσιακαῖς, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἑλλαῖς
 σχεδὸν ἀπάσαις οὗτος ὁ θεὸς τυγχάνει τινὸς τιμῆς,
 μετὰ γέλωτος καὶ παιδιᾷς παρυσιαζόμενος ἐν ταῖς
 20 θυσίαις. παραπλησίως δὲ τῷ Πριάπῳ τινὲς μυθο- 5
 λογοῦσι γεγενῆσθαι τὸν ὀνομαζόμενον Ἐρμαφρόδι-
 τον, ὃν ἐξ Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης γεννηθέντα τυχεῖν
 τῆς ἐξ ἀμφότερων τῶν γονέων συντεθείσης προση-
 γορίας. τοῦτον δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι θεὸν καὶ
 25 κατὰ τινὰς χρόνους φαίνεσθαι παρ' ἀνθρώποις, καὶ
 γενεᾶσθαι τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχοντα μεμιγμέ-
 νην ἐξ ἀνδρός καὶ γυναικός· καὶ τὴν μὲν εὐπρέ-

5 ὡς θεὸν τιμᾶν D 11 Τύχωνα F 12 ἐν τοῖς ἱεροῖς
 deleti, ante ἀπονέμουσιν ponit D 18 σχεδὸν om. H (et Eua.
 pr. ev. H 2, 14) τινὸς τιμῆς D (et Eua.), τιμῆς τις vulg.

παιαν καὶ μαλακότητα τοῦ σώματος ἔχειν γυναικί
παρεμφερή, τὸ δ' ἀρρενωπὸν καὶ δραστηκὸν ἀνδρὸς
ἔχειν [τὰ δὲ φυσικὰ μέρη συγγενῆσθαι τοῦτοι καὶ
γυναικὸς καὶ ἀνδρός]· ἔνιοι δὲ τὰ τοιαῦτα γένη
ταῖς φύσεσιν ἀποφαίνονται τέρετα ὑπάρχειν, καὶ
γεννώμενα σπανίως προσημαντικὰ γίνεσθαι ποτὲ
μὲν κακῶν ποτὲ δ' ἐγαθῶν. καὶ περὶ μὲν τῶν
τοιούτων ἄλλῃς ἡμῖν ἔχέτω.

7 Περὶ δὲ τῶν Μουσῶν, ἐπειδήπερ ἐμνήσθημεν
ἐν ταῖς τοῦ Διονύσου πρῶξεσιν, οἰκτεῖον ἔν εἰς¹⁰
διελθεῖν ἐν κεφαλαίοις. ταύτας γὰρ οἱ πλείστοι
τῶν μυθογράφων καὶ μάλιστα δεδοικυμασμένοι φασὶ
θυγατέρας εἶναι Διὸς καὶ Μνημοσύνης· ὀλίγοι δὲ
τῶν ποιητῶν, ἐν οἷς ἴσθι καὶ Ἀλκμῆν, θυγατέρας¹⁵
ἀποφαίνονται Οὐρανοῦ καὶ Γῆς. ὁμοίως δὲ καὶ
κατὰ τὸν ἀριθμὸν διαφωνοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ τρεῖς
λέγουσιν, οἱ δ' ἑννέα, καὶ κρατέηεν ὁ τῶν ἑννέα
ἀριθμὸς ὑπὸ τῶν ἐπιφανιστάτων ἀνδρῶν βεβαιούμι-
νος, λέγω δὲ Ὀμήρου τε καὶ Ἡσιόδου καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τοιούτων. Ὀμηρὸς μὲν γὰρ λέγει²⁰

Μοῦσαι δ' ἑννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὅπῃ καλῇ·
Ἡσιόδος δὲ καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀποφαίνεται
λέγων

Κλειώ τ' Εὐτέρπη τε Θάλεια τε Μελπομένη τε
Τερψιχόρη τ' Ἐρατώ τε Πολύμνια τ' Οὐρανίη τε²⁵
Καλλιόπη θ', ἥ σφειων προφερεστάτη ἴσθιν ἀπα-
σίων.

2 ἔχειν ἀνδρὸς vulg. 3 τὰ δὲ — 4 καὶ ἀνδρός BD,
om. cet. 9 τῶν om. D.

τούτων δ' ἰκάστη προσάπτουσι τὰς οἰκείας διαθέσεις 3
 τῶν περὶ μουσικὴν ἐπιτηδευμάτων, οἷον ποιητικὴν,
 μελοδίκην, ὀρχήσεις καὶ χορείας, ἀστρολογίαν τε καὶ
 τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων. παρθέτους δ' αὐτὰς
 οἱ πλείστοι [γεγονέναι] μυθολογοῦσι διὰ τὸ τὰς
 κατὰ τὴν παιδείαν ἀρετὰς ἀφθόρους δοκεῖν εἶναι.
 Μούσας δ' αὐτὰς ὠνομάσθαι ἀπὸ τοῦ μνεῖν τοὺς 4
 ἀνθρώπους, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀπὸ τοῦ διδάσκειν τὰ
 καλὰ καὶ συμφέροντα καὶ ὑπὸ τῶν ἐκπαιδευτῶν
 ἄγνωσμένα. ἰκάστη δὲ προσηγορία τὸν οἰκείον
 λόγον ἀπονέμοντες φασιν ὠνομάσθαι τὴν μὲν Κλειῶν
 διὰ τὸ τὸν ἐκ τῆς ποιήσεως τῶν ἐγκωμιαζομένων
 ἐπαινον μίγα κλέος περιποιεῖν τοῖς ἐπαινουμένοις,
 Εὐτέρπην δ' ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροαμένους
 τοῖς ἀπὸ τῆς παιδείας ἄγυθοις, Θάλειαν δ' ἀπὸ τοῦ
 θάλλειν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τοὺς διὰ τῶν ποιη-
 μάτων ἐγκωμιαζομένους, Μελπομένην δ' ἀπὸ τῆς
 μελοδίας, δι' ἧς τοὺς ἀκούοντας ψυχαγωγείσθαι,
 Τερψιχόρην δ' ἀπὸ τοῦ τέρπειν τοὺς ἀκροατὰς τοῖς
 ἐκ παιδείας περιγινομένοις ἀγαθοῖς, Ἑρατὴν δ' ἀπὸ
 τοῦ τοὺς παιδευθέντας ποθεινοὺς καὶ ἐπιγράστους
 ἀποτελεῖν, Πολύμνιαν δ' ἀπὸ τοῦ διὰ πολλῆς ὑμνή-
 σεως ἐπιφανεῖς κατασκευάζειν τοὺς διὰ τῶν ποιημά-
 των ἀπαθανατιζομένους τῇ δόξῃ, Οὐρανίαν δ' ἀπὸ
 τοῦ τοὺς παιδευθέντας ὑπ' αὐτῆς ἐξαίρεσθαι πρὸς

4 δ'] τε vulg. 5 γεγονέναι om. D (et Eus. pr. στ. II
 2, 16) 6 τῆς om. D ἀφθόρους II 9 καὶ τὰ συμ-
 φέροντα D 13 ἐκποιεῖ D 16 τοὺς . . . ἐγκωμιαζομένους
 om. II 21 καὶ ἐπιγράστους om. D 23 τοὺς τε διὰ τῶν
 ποιητῶν ἀπαθανατιζομένους D.

οὐρανόν· τῇ γὰρ δόξῃ καὶ τοῖς φρονήμασι μεταωρί-
ζεσθαι τὰς ψυχὰς εἰς θῦος οὐράνιον· Καλλιόπην
δ' ἀπὸ τοῦ καλὴν ὅσα προῖεσθαι, τοῦτο δ' ἐστὶ τῇ
ἐνέπειά διάφορον οὔσαν ἀποδοχῆς τυγχάνειν ὑπο-
τῶν ἀκουόντων.

Τούτων δ' ἡμῖν ἀρχοῦντας εἰρημίνων μετα-
βιβάζομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς Ἡρακλείους πράξεις.
8 οὐκ ἔγνοω δ' ὅτι πολλὰ δύσχρηστα συμβαίνει τοῖς
ἱστοροῦσι τὰς παλαιὰς μυθολογίας, καὶ μάλιστα τὰς
περὶ Ἡρακλείους. τῷ μὲν γὰρ μεγέθει τῶν κατε-
γασθέντων ὁμολογουμένως οὗτος παραδίδεται πάν-
τας τοὺς ἐξ αἰῶνος ὑπερᾶραι τῇ μνήμῃ παραδοθέν-
τας· δυσείφικτον οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν ἐξίαν ἕκαστον
τῶν πραχθέντων ἀπαγγεῖλαι καὶ τὸν λόγον ἐξιᾶσαι
τοῖς τηλικούτοις ἔργοις, οἷς διὰ τὸ μέγεθος ἐπαθλόν 10
2 ἦν ἡ ἀθανασία. διὰ δὲ τὴν παλαιότητα καὶ τὸ
παραδόξον τῶν ἱστορουμένων παρὰ πολλοῖς ἀπιστοι-
μένων τῶν μύθων, ἀναγκάσθων ἢ παραλιπόντας τὰ
μέγιστα τῶν πραχθέντων καθαιρεῖν τι τῆς τοῦ θεοῦ 20
δόξης ἢ πάντα διεξιόντας τὴν ἱστορίαν ποιεῖν 30
3 ἀπιστουμένην. ἔνιοι γὰρ τῶν ἀναγινωσκόντων οὐ
δικαίᾳ χρώμενοι κρίσει τάκριβες ἐπιζητοῦσιν ἐν ταῖς
ἀρχαίαις μυθολογίαις ἐκ' ἴσης τοῖς πραττομένοις ἐν
τοῖς καθ' ἡμῶς χρόνοις, καὶ τὰ δισταζόμενα τῶν
ἔργων διὰ τὸ μέγεθος ἐκ τοῦ καθ' αὐτοὺς βίου 35
τεκμαιρόμενοι, τὴν Ἡρακλείους δύναμιν ἐκ τῆς
ἀσθενείας τῶν νῦν ἀνθρώπων θεωροῦσιν, ὥστε διὰ

1 οὐρανόν] τῇ δόξῃ add. D   2 οὐράνιον om. D
3 ταυτίσσι τῇ II   4 ἐνέπια D   10 μέν om. D   13 τὸ
τοῦτο D   ἐκαστον D   18 ἢ] ἢ CF   24 τῇ . . χρόνῳ II.

τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων ἀπιστεῖσθαι
τὴν γραφὴν. καθόλου μὲν γὰρ ἐν ταῖς μυθολογού- 4
μαις ἱστορίαις οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου πικρῶς τὴν
ἀλήθειαν ἐξεταστέον. καὶ γὰρ ἐν τοῖς θεάτροις,
5 πειπλισμένοι μήτε Κενταύρους διφνῆς ἐξ ἐτερογενῶν
σωμάτων ὑπάρχει μήτε Γηρυόνην τρισώματον, ὅπως
προσδεχόμεθα τὰς τοιαύτας μυθολογίας, καὶ ταῖς
ἐπισημασίαις συναύξομεν τὴν τοῦ θεοῦ τιμὴν. καὶ 6
γὰρ ἔτοπον Ἡρακλέα μὲν ἐπὶ κατ' ἀνθρώπους ὄντα
10 ταῖς ἰδίαις πόνοις ἐξημερῶσαι τὴν οἰκουμένην, τοὺς
δ' ἀνθρώπους ἐπιλαθομένους τῆς κοινῆς εὐεργεσίας
συκοφαντεῖν τὸν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἔργοις ἔπαινον,
καὶ τοὺς μὲν προγόνους διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
ἀρετῆς ὁμολογουμένην αὐτῷ συγχωρῆσαι τὴν ἀθανά-
15 σίαν, ἡμεῖς δὲ πρὸς τὸν θεὸν μηδὲ τὴν πατροπαρά-
δοτον εὐσέβειαν διαφυλάττειν. ἀλλὰ γὰρ τῶν τοιού-
των λόγων ἀφείμην διέξιμιν αὐτοῦ τὰς πράξεις
ἀπ' ἀρχῆς ἀκολουθῶς τοῖς παλαιωτάτοις τῶν ποιη-
τῶν τε καὶ μυθολόγων.

20 Τῆς Ἀχαιοῦ τῶν Λαμίας καὶ Λιός φασὶ 9
γενέσθαι Περσέα τοῦτ' δὲ μεγίστην τὴν Κηφείας
Ἀνδρομίδα Ἡλεκτρώνα γεννῆσαι, ἔπειτα τοῦτ' αὖ
τὴν Πέλοπος Εὐρυδίκην συνοικήσασαν Ἀλκμήτην
τεκνῶσαι, καὶ ταύτην Λία μινεῖντα δι' ἀπάτης Ἡρα-
25 κλέα γεννῆσαι. τὴν μὲν οὖν ὅλην τοῦ γένους ῥίζαν 2
ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων εἰς τὸν μέγιστον τῶν
θεῶν ἀναφέρειν λέγεται τὸν εἰρημένον τρόπον. τὴν

3 ἱστορουμέναις μυθολογίαις F 7 τὰς] ἢς τὰς D
11 κοινῇ] ἰδίαις D 13 ὑπεροχὴν vulg. 18 παλαιωτά-
τοις] ἀρχαιοτάτοις vulg. 24 τεκνῶσαι] γεννῆσαι D.

δὲ γεγενημένην περὶ αὐτὸν ἄρετὴν οἶκε ἐν ταῖς
 πράξεσι θεωρηθῆναι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς
 γενέσεως γινώσκεισθαι τὸν γὰρ Δία μισγόμενον
 Ἀλκμήνῃ τριπλασίην τὴν εὐκτε ποιῆσαι, καὶ τῷ
 πλήθει τοῦ πρὸς τὴν παιδοποιίαν ἐναλωθέντος
 χρόνου προσημῆναι τὴν ὑπεροβολὴν τῆς τοῦ γεννη-
 2 θησομένου ὥμης. καθόλου δὲ τὴν ὁμιλίαν ταύτην
 οὐκ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας ἔνικα ποιήσεσθαι, καθάπερ
 ἐπὶ τῶν ἑλλων γυναικῶν, ἀλλὰ τὸ πλέον τῆς παιδο-
 ποιίας χάριν. διὸ καὶ βουλόμενον τὴν ἐπιπλοκὴν 10
 νόμιμον ποιήσεσθαι βιάσεσθαι μὲν μὴ βουληθῆναι,
 πείσαι δ' οὐδαμῶς ἐλπίζειν διὰ τὴν σωφροσύνην.
 τὴν ἁπλῆν οὖν προκρίναντα διὰ ταύτης παρ-
 κρούσεσθαι τὴν Ἀλκμήνην, Ἀμφιτρώωνι κατὰ πλὴν 15
 ὁρμαιωθέντα. διελθόντος δὲ τοῦ κατὰ φύσιν χρόνου 12
 ταῖς ἐγκύοις, τὸν μὲν Δία πρὸς τὴν Ἥρακλίου
 γένεσιν ἐνιχθέντα τῇ διανοίᾳ προσιπεῖν περόντων
 ἁπλῶν τῶν θεῶν ὅτι τὸν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν
 Περσείδων γεννώμενον ποιήσει βασιλεῖα, τὴν δ'
 Ἥραν ζηλοτυποῦσαν καὶ συνιργὸν ἔχουσαν Εἰλεί- 20
 θυσίαν τὴν θυγατέρα, τῆς μὲν Ἀλκμήνης παρακατα-
 σχεῖν τὰς ὥδινες, τὸν δ' Εὐρυπείδιαν πρὸ τοῦ καθή-
 25 κολου χρόνου πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν. τὸν δὲ Δία
 καταστρατηγηθέντα βουληθῆναι τὴν τε ὑπόσχισιν
 βεβαιῶσαι καὶ τῆς Ἥρακλίου ἐπιφυνίας προνοηθῆ- 30
 ναι· διὰ φασιν αὐτὸν τὴν μὲν Ἥραν πείσαι συγ-
 χωρήσαι βασιλείᾳ μὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπό-
 σχισιν Εὐρυπείδιαν, τὸν δ' Ἥρακλῆα τιτογμένον ὑπὸ

12 κρίσις Hertlein
 αἰδῶν D. γενόμενος CD

18 ἁπλῶν om. C
 20 εὐχόμενος D.

19 πηγ-

τὴν Εὐρυπύδα τέλεισαι δώδεκα ἄθλους οἷς ἂν ὁ
 Εὐρυπύδης προστάξῃ, καὶ τοῦτο πράξαντα τιχεῖν
 τῆς ἐθανυσίας. Ἀλκμήνη δὲ τεκοῦσα καὶ προβηθεῖσα α
 τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν, ἐξέθηκε τὸ βρέφος εἰς
 5 τὸν τάπον ὃς τὸν ἐπ' ἐκείνου καλεῖται πεδίον Ἡρά-
 κλειον. καθ' ὃν δὲ χρόνον Ἀθηνᾶ μετὰ τῆς Ἥρας
 προσιοῦσα, καὶ θαυμάσασα τοῦ παιδίου τὴν φύσιν,
 συνέπιπαι τὴν Ἥραν ὑποσχίειν τὴν θηλήν. τοῦ δὲ
 παιδὸς ἐπὶ τὴν ἡλικίαν βιαιώταρον ἐπισπασαμένην
 10 τὴν θηλήν, ἣ μὲν Ἥρα διαλγῆσασα τὸ βρέφος
 ἱερραῖεν, Ἀθηνᾶ δὲ κομίσασα αὐτὸ πρὸς τὴν μητέρα
 τρέφειν περικαλεῖσάτο. θαυμάσαι δ' ἂν τις εἰκότως 7
 τὸ τῆς περιπετείας παράδοξον· ἣ μὲν γὰρ στέργειν
 ὀφείλουσα μήτηρ τὸ ἴδιον τέκνον ἀπώλλυεν, ἣ δὲ
 15 μητρυνῆς ἔχουσε μῖσος δι' ἄγνοικν ἴσαιε τὸ τῇ
 φύσει πολέμιον.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἣ μὲν Ἥρα δύο δράκοντας 10
 ἐπέστειλε τοῖς ἀναλώσαντας τὸ βρέφος, ὁ δὲ παῖς
 οὐ καταπλυγείε ἐκατέρω τῶν χειρῶν τὸν αὐχένα
 20 ἀφίγξας ἐπίπνιξε τοὺς δράκοντας. διόπερ Ἀργεῖοι
 πυνθόμενοι τὸ γεγονός· Ἡρακλῆα προσηγόρευσαν, ὅτι
 δι' Ἥραν ἴσχε κλέος, Ἀλκαῖον πρότερον καλούμενον.
 τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις οἱ γονεῖς τοῦνομα περιτιθείας,
 τούτῳ δὲ μόνῳ ἣ ἀρετὴ τὴν προσηγορίαν ἴδωτο.
 25 μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἀμφιτρυῶν φηγεαυθεῖς ἐκ 2
 Τίρυνθος μετακίησεν εἰς Θήβας· ὁ δ' Ἡρακλῆς τρα-
 φεῖς καὶ παιδευθεῖς καὶ μάλιστα ἐν τοῖς γυμνασίοις

1 ὁ σμ. CF 5 πεδίον] παιδικόν CD 7 προσιοῦσα H.
 παραιοῦ Bekker καὶ θαυμάσασα σμ. D 19 οὐ κατα-
 πλγείε σμ. H 21 γεγονός] γενόμενος H.

διαπονηθείς ἐγένετο φάσμα τε σώματος πολὺ προέχων
 τῶν ἑλλων ἀπάντων καὶ ευχῆς λαμπρότητι περι-
 βόητος, ὃς* γε τὴν ἡλικίαν ἐφηβος ὢν πρότερον μὲν
 ἡλευθέρωσε τὰς Θήβας, ἀποδιδούς ὡς πατρίδι τὰς
 3 προσηκούσας χάριτας. ἰποπιταγμένων γὰρ τῶν Θη-
 βαίων Ἐργίνοφ τῷ βασιλεὶ τῶν Μινυῶν, καὶ κατ'
 ἐνιαυτὸν ὀρισμένους φόρους τιλοῦντων, οὗ κατα-
 πλαγίς τὴν τῶν δεδουλωμένων ὑπεροχὴν ἐτόλμησε 258
 προῆξιν ἐπιτελέσαι περιβόητον· τοὺς γὰρ παραγινο-
 μένους τῶν Μινυῶν ἐπὶ τὴν ἀπαίτησιν τῶν δασμῶν 10
 καὶ μεθ' ὕβρεως εἰσπραττομένους ἀχρωτηριάσας
 4 ἐξέβαλεν ἐκ τῆς πόλεως. Ἐργίνον δ' ἐξαιτοῦντος
 τὸν αἴτιον, Κρίεον βασιλεύσαν τῶν Θηβαίων, κατα-
 πλαγίς τὸ βάρος τῆς ἐξουσίας, εἰσιμος ἦν ἐκδι-
 δόναι τὸν αἴτιον τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δ' Ἡρακλῆς 15
 πείσας τοὺς ἡλικιώτας ἐλευθεροῦν τὴν πατρίδα,
 κατέσπασεν ἐκ τῶν ναῶν τὰς προσηλωμένας πενο-
 πλίας, ἃς οἱ πρόγονοι σκόλα τοῖς θεοῖς ἦσαν ἐν-
 τεθεικότες· οὐ γὰρ ἦν εὐρεῖν κατὰ τὴν πόλιν ἰδιω-
 τικὸν ὄπλον διὰ τὸ τοὺς Μινύας παρωπλιζέσθαι τὴν 20
 πόλιν, ἵνα μηδεμίαν λαμβάνωσιν οἱ κατὰ τὰς Θήβας
 5 ἀποστάσεως ἔννοιαν. ὁ δ' Ἡρακλῆς πυθόμενος
 Ἐργίνον τὸν βασιλέα τῶν Μινυῶν προσέειπεν τῇ
 πόλει μετὰ στρατιωτῶν, ἀπαντήσας αὐτῷ κατὰ τινα
 στενοχωρίαν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολέμιων 25
 δυνάμεως ἐχρηστον ποιήσας, αὐτὸν τε τὸν Ἐργίνον
 ἀνέλε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντας ἀπέ-

6 et 23 μεγέος D   7 τιλοῦντων] μεθ' ὕβρεως add.
 codices, del. Bekker   10 μινύων D   11 ἐκπραττομένους H
 13 Θηβαίων] καὶ add. CF   25 μέγεθος] μέγιστον D.

κτεινεν. ἄφνω δὲ προσπεσὼν τῇ πόλει τῶν Ὀρχο-
 μειῶν καὶ παρεισπεσὼν ἐντὸς τῶν πυλῶν τὰ τε
 βασίλεια τῶν Μινυῶν ἐνέπρησε καὶ *τὴν πόλιν
 κατέσκαψε. περιβοήτου δὲ τῆς πράξεως γενομένης
 5 καὶ ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ πάντων θαυμαζόντων
 τὸ παράδοξον, ὁ μὲν βασιλεὺς Κρίων θαυμάσας
 τὴν ἀρετὴν τοῦ νικητῆρος τὴν τε θυγατέρα Μεγάρην
 συγγάμισεν αὐτῷ καὶ καθάπερ υἱῷ γηγάς τὰ κατὰ
 τὴν πόλιν ἐπέτρεψεν, Εὐρυσθέης δ' ὁ τὴν βασιλείαν
 10 ἔχων τῆς Ἀργείας ὑποπτεύσας τὴν Ἡρακλείου ἀδελ-
 φίσιν ματερίμπετό τε αὐτὸν καὶ προσέτιπτε τελεῖν
 ἄθλους. οὐχ ὑπακούοντος δὲ τοῦ Ἡρακλείου, Ζεὺς 7
 μὲν ἀπίσταιλε διακελευόμενος ὑπουργεῖν Εὐρυσθεῖ,
 Ἡρακλῆς δὲ παρελθὼν εἰς Δελφοὺς καὶ περὶ τούτων
 15 ἐπερωτήσας τὸν θεόν, ἔλαβε χρησμὸν τὸν δηλοῦντα
 διότι τοῖς θεοῖς δέδοκται δῶδεκα ἄθλους τελέσαι
 προστάττοντος Εὐρυσθέως, καὶ τοῦτο πράξαντα
 τεύχεσθαι τῆς ἀθανασίας.

Τούτων δὲ πραχθέντων ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἐνέ- 11
 20 πεισεν εἰς ἀθυμίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν· τό τε γὰρ
 τῷ ταπεινότηρι δουλεύειν οὐδαμῶς ἄξιον ἔκρινε τῆς
 ἰδίας ἀρετῆς, τό τε τῷ Διὶ καὶ πατρὶ μὴ πείθεσθαι
 καὶ ἀσύμφορον ἔφαινετο καὶ ἐδύνατον. εἰς πολλὴν
 οὖν ἀμηχανίαν ἐμπίπτοντος αὐτοῦ, Ἥρα μὲν ἐπεμύεν
 25 αὐτῷ λύτταν· ὁ δὲ τῇ ψυχῇ δυσφορῶν εἰς μανίαν
 ἐνέπιπτε. τοῦ πάθους δ' αὐξομένου τῶν φρονῶν
 ἕκτος γεγόμενος τὸν μὲν Ἰόλαιον ἐπιβάλετο κτείνειν,

8 μνήσας D 8 τὰ κατὰ σμ. II 12 Ζεὺς] ὁ Ζεὺς D
 18 τεύχεσθαι vulg. 19 προσεταχέντης Weiss. 21 ἔκρινε]
 δειν adh. vulg. 24 ἐπίπτεμυεν Beiske.

ἰκαίνου δὲ φυγόντος καὶ τῶν παίδων τῶν ἐκ Με-
 γάρου πλησίον διατριβάντων, τούτους ὡς κολεμίους
 2 κατετόξευσεν· μόγισ δὲ τῆς μανίας ἀπολυθείς, καὶ τῶν
 ἐπιγνοῦς τὴν ἰδίαν ἄνοιαν, περιελγὴς ἦν ἐπὶ τῇ
 μεγέθει τῆς συμφορᾶς. πάντων δ' αὐτῷ συλλυπο-
 μένων καὶ συμπενθούντων, ἐπὶ πολὺν χρόνον κατὰ
 τὴν οἰκίαν ἡσύχαζεν, ἐκκλίνων τὰς τῶν ἀνθρώπων
 ὁμιλίαις τε καὶ ἀπαντήσεσι· τέλος δὲ τοῦ χρόνου τὸ
 πάθος πρᾶναιτος κρίνας ὑπομένειν τοὺς κινδύ-
 3 νους παρεγένετο πρὸς Εὐρυσθέα. καὶ πρῶτον μὲν 10
 ἔλαβεν ἄθλον ἀποκτείνειν τὸν ἐν Νεμίᾳ λίοντα,
 οὗτος δὲ μεγέθει μὲν ὑπερφυῖς ἦν, ἔτρωτος δὲ ὦν
 σιδήρῳ καὶ χαλκῷ καὶ λίθῳ τῆς κατὰ χεῖρα βιαζο-
 μένης προσεδείτο ἀνάγκης. διέτριβε δὲ μάλιστα
 μεταξὺ Μικηνῶν καὶ Νεμέας περὶ ὕρας τὸ καλοῦ- 15
 μενον ἀπὸ τοῦ συμβιβηκότος Τρητόν· εἶχε γάρ
 περὶ τὴν ὄξαν διώρυχα διηνηκὴ, καθ' ἣν εἰσθε-
 4 πωλεύειν τὸ θηρίον. ὁ δ' Ἡρακλῆς καταντήσας
 ἐπὶ τὸν τόπον προσέβαλεν αὐτῷ, καὶ τοῦ θηρίου
 συμφυγόντος εἰς τὴν διώρυχα συναχολοιθὼν αὐτῷ 20
 καὶ τὸ ἕτερον τῶν στομίων ἐμφρέξας συνεπλάκη,
 καὶ τὸν ἀντίον σφίγγας τοῖς βραχίουσιν ἀπέπνιξε.
 τὴν δὲ δορὰν αὐτοῦ περιθίμενος, καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 ἄπαν τὸ ἴδιον σῶμα περιλαβὼν, εἶχε σκεπαστήριον
 τῶν μετὰ ταῦτα κινδύνων. 22

5 Δεύτερον δ' ἔλαβεν ἄθλον ἀποκτείνειν τὴν Λεο-

3 μάλιστα Π

τέλος D

12. 47] ὦν D

εἶας D.

10 μὲν om. vulg.

22 ἐπείχε D

6 σκεπασθέντων CF

8 τέλος] εἰς

11 ἀποκτείνειν om. CF.

26 ἄθλον om. D

129-

ναίαν ὕδραν, ἣς ἐξ ἑνὸς σώματος ἑκατὸν πύχνης
 ἔχοντες κεφαλὰς ὄφειν διατετύπωντο. τούτων δ'
 εἰ μία διαφθερεῖη, διπλασίας ὁ τμηθεὶς αἰεὶ τόπος
 δι' ἣν αἰτίαν ἐγγίητος ἐπάρχειν διείληπτο, καὶ κατὰ
 λόγον· τὸ γὰρ χειρωθὲν αὐτῆς μέρος διπλάσιον
 ἀπεδίδον βοήθημα. πρὸς δὲ τὴν δυστραπέλαιαν
 ταύτην ἐπινοήσας τι φιλοτέχνημα προσέταξεν Ἰολάφ
 λευπάδι καομένη τὸ ἀπομαθὲν μέρος ἐπικάειν, ἵνα
 τὴν ὀύσιν ἐπίσχη τοῦ αἵματος. οὕτως οὖν χειρω-
 10 σάμενος τὸ ζῶον εἰς τὴν χολὴν ἐπέβαπτε τὰς ἀκί-
 δας, ἵνα τὸ βληθὲν βέλος ἔχη τὴν ἐκ τῆς ἀκίδος
 πληρὴν ἀνίατον.

Τρίτον δὲ πρόσταγμα ἔλαβεν ἐνερκεῖν τὸν Ἑρμ- 12
 μάνθιον κάπρον ζῶντα, ὃς διέτριβεν ἐν τῇ Λαμαίᾳ
 15 τῆς Ἀρκυδίας. ἐδόκει δὲ τὸ πρόσταγμα τοῦτο πολ-
 λὴν ἔχειν δυσχέρειαν· ἰδοὺ γὰρ τὸν ἀγωνιζόμενον
 τοιοῦτον θηρίον τοσαύτην ἔχειν παρουσίαν ὥστε ἐπ'
 αὐτῆς τῆς μάχης ἀκριβῶς στοχάσασθαι τοῦ καιροῦ.
 εἰ μὲν γὰρ ἰσχύοντα ἄφαιε αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὁδόν-
 20 των ἂν ἐκινδύνεισε, πλείον δὲ τοῦ δέοντος καταπο-
 λεμήσας ἀπέκτεινεν, ὥστε τὸν ἄθλον ἐπάρχειν ἀσυν-
 τέλειστον. ὅμως δὲ κατὰ τὴν μάχην ταμινεύμενος
 ἀκριβῶς τὴν συμμετρίαν ἀπηνέγκει τὸν κάπρον ζῶντα
 πρὸς Εὐρυσθέα· ὃν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν ὤμων

2 διενταπεινῶν codices, ceteri. Dind. 3 οὐραγίῳ D
 6 δυστραπέλαιαν vulg. 8 λευπάδι καομένην πρὸς μέρος
 vulg. 11 ἔχει D, παύει C 12 Ἑρμάνθιον CF
 14 διέτριβεν Dind., διέτριβε μὲν codices 15 ἐν τῇ Λαμαίᾳ
 BD, ἐν πεδίῳ ceteri 18 ἀκριβῶς om. D στοχα-
 ζεσθαι G 20 πλείον Dind., πλείον cod. 21 ἔπειτα] ως CF
 τὸν Rhod., τὸ cod.

φύγοντα, καὶ φοβηθεὶς, ἐκρυψεν ἑαυτὸν εἰς χαλ- 238
κοὸν πίδακον.

3. Ἄμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις Ἡρακλῆς κατη-
γωνίσατο τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους διὰ τοιαύ-
της αἰτίας. Φόλος ἦν Κένταυρος, ἀφ' οὗ συνέβη
τὸ πλεῖστον ὄρος Φολόην ὀνομασθῆναι· οὗτος ξενίοις
δεχόμενος Ἡρακλῆα τὸν κατακειωσμένον οἶνον πίδακον
ἀνέφωξε. τοῦτον γὰρ μυθολογοῦσι τὸ παλαιὸν Διό-
νυσον παρατεθείσθαι τινὶ Κενταύρῳ, καὶ προστάξαι
τότε ἀνοῖξαι ὅταν Ἡρακλῆς παραγίνηται. διόπερ 10
ἑσπερον τέταρτοι γενναῖς ἐπιξενωθέντος αὐτοῦ μετ-
4 αθήναι τὸν Φόλον τῆς Διονύσου παραγγελίας. ἀνοι-
χθέντος οὖν τοῦ πίδακον, καὶ τῆς εὐωδίας διὰ τὴν
παλαιότητα καὶ δύναμιν τοῦ οἴκου προσαισούσης
τοῖς πλεῖστον οἰκοῦσι Κενταύροις, συνέβη διοιστρη- 15
θῆναι τοὺτους· διὸ καὶ προσπεισόντες ἄνθρωποι τῇ
οἰκίᾳ τοῦ Φόλου καταπληκτικῶς ὤρμησαν πρὸς
6 ἀρπαγὴν. ὁ μὲν οὖν Φόλος φοβηθεὶς ἐκρυψεν
ἑαυτόν, ὁ δ' Ἡρακλῆς παραδόξως συνεπλάκη τοῖς
βιαζομένοις· ἴδαι γὰρ διαγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς ἀπὸ 20
μὲν μητρὸς ὄντας θεοὺς, τὸ δὲ τέχος ἔχοντας ἰππων,
ῥώμῃ δὲ δισσώματος θήρας, ἔμπειρίαν δὲ καὶ σύνε-
σιν ἔχοντας ἀνδρῶν. τῶν δὲ Κενταύρων οἱ μὲν
πύκναις αἰτοροῖζοντες ἔχοντες ἐπῆσαν, οἱ δὲ πύκναις
μεγάλας, τινὲς δὲ λαμπάδας ἡμμένους, ἑτεροὶ δὲ 25
7 βομφόρους πιλέκεις. ὁ δ' ἀκαταπληκτικῶς ὑποστάς
ἄξιαν τῶν προκυτιωσμένων συνεστήσατο μάχην.
συνηγωνίζετο δ' αὐτοῖς ἡ μήτηρ Νιφέλη πολλὰν

1 αὐτὸν D 7 Ἡρ.] τὸς Ἡρ. vulg. 11 τέταρτοι]
πολλὰς GE 21 θεοὺς ὄντας vulg. 24 αἰτοροῖζοντες cod.

θυβρον ἐκχέουσα, δι' οὗ τοὺς μὲν τετρασκελεῖς οὐκ
 ἔβλαπτε, τῷ δὲ θυσὶν ἡρμισμένῳ σκέλεσι τὴν βᾶσιν
 ὀλισθηρὰν κατεσκαίνεζεν. ἀλλ' ὁμως τοὺς τοιοῦτοίς
 προτεγήμασι πλεονικτοῦντας Ἡρακλῆς πυροδόξως
 5 κατηγωνίσατο, καὶ τοὺς μὲν πλείστον ἀπέκτεινε,
 τοὺς δ' ἐπολιφθέντας φυγεῖν ἡνέγκασε. τῶν δ' 7
 ἀναιρεθέντων Κενταύρων ἐπὶ ἄρχον ἐπιφανίστατοι
 Λάφνης καὶ Ἀργεῖος καὶ Ἀμφίων, ἐπεὶ δὲ Ἰπποτίων
 καὶ Ὀρειος καὶ Ἰσοπλῆς καὶ Μελαργαίτης, πρὸς δὲ
 10 τοῖς τοῖς Θηρεὺς καὶ Δούπων καὶ Φριξος. τῶν δὲ
 διαφυγόντων τὸν κίνδυνον ἕσπερον ἕκαστος τιμωρίας
 ἤξιώθη. Ὀμαδος μὲν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ τὴν Εὐρυ-
 σθέως ἀδελφὴν Ἀλκυόνην βιαζόμενος ἀνῆρείθη. ἐφ'
 15 ᾧ συνέβη θαυμασθῆναι τὸν Ἡρακλῆα διαφυγόντως
 τὸν μὲν γὰρ ἐχθρὸν κατ' ἰδίαν ἐμίσησε, τὴν δ'
 ὑβριζομένην ἑλῶν ἐπιεικῶς διαφέρειν ἐπελάμβανεν.
 ἰδίαν δὲ τι συνέβη καὶ περὶ τὸν Ἡρακλῆον φίλον 8
 20 τῶν ὀνομαζόμενον Φόλον. οὗτος γὰρ διὰ τὴν συγ-
 γένειαν θάπτων τοὺς πεπτωκότας Κενταύρους, καὶ
 25 βέλος ἐκ τινος ἐξαιρῶν, ὑπὸ τῆς ἀκίδος ἐπλήρη, καὶ
 τὸ τραῦμα ἔχων ἀνίατον ἐταλεύτησεν. ὃν Ἡρακλῆς
 μεγαλοπρεπῶς θάψας ὑπὸ τὸ ὄρος ἔθηκεν, ὃ στήλης
 ἐνδόξου γέγονε κρείττον· Φολὸν γὰρ ὀνομαζόμενον
 διὰ τῆς ἐπωνυμίας μνησθεὶς τὸν ταφέντα καὶ οὐ δι'
 30 ἐπιγραφῆς. ὁμοίως δὲ καὶ Χείρωνα τὸν ἐπὶ τῇ
 ἱατρικῇ θαυμαζόμενον ἀκουσίως τόξον βολῇ διέ-

2 θυσὶν D

3 τοὺς] τοῖς vulg.

12 Ὀμαδος D

13 βιαζόμενος vulg.

14 θαυμ. συνέβη vulg.

16 ἐπε-

λαμβάνετο Hertlein 17 καὶ om. vulg. 20 ἐξαιρῶν codices

21 δε Ἡρ.] ὁ δ' Ἡρ. αὐτὸν CE. 22 Ἰθάνην II Ἰθάνην

om. II 23 Φολόν D 24 ὀνομαζόμενος II μνησθεὶς DF.

φθιρε. καὶ περὶ μὲν τῶν Κενταύρων ἱκανῶς ἤμιν εἰρήσθω.

- 13 Μετὰ δὲ ταῦτ' ἔλαβε πρόσταγμα τὴν χροσόα-
ρων μὲν οὖσαν ἔλαφον, τέχει δὲ διαφέρουσιν, ἀγα-
γεῖν. τοῦτον δὲ τὸν ἄθλον συντελῶν τὴν ἐπίνοιαν ἰ-
ῆσεν οὐκ ἀχρηστοτέρην τῆς κατὰ τὸ σῶμα ῥώμης.
οἱ μὲν γὰρ φασιν αὐτὴν ἔρκυσιν ἔλειν, οἱ δὲ διὰ
τῆς στιβείας χειρώσασθαι καθεδύονσαν, τινὲς δὲ
συνεχεῖ διωγμῷ καταπονήσαι· πλήν ἄπειν βίας καὶ
κινδύνων διὰ τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν ἀγχινοίας τὸν αἰ-
ῶλον τοῦτον καταργήσατο.

- 2 Ὁ δ' Ἡρακλῆς πρόσταγμα λαβὼν τὰς ἐκ τῆς
Στυμφαλίδος λίμνης ὀρνίθας ἐξέλασαι, τέχνη καὶ
ἐπινοίᾳ ῥαδίως συντέλῃσι τὸν ἄθλον. ἐπεπόλεσε
γάρ, ὥς ἔοικεν, ὀρνίθων πλῆθος ἀμύθητον, καὶ
τοὺς ἐν τῇ πλησίον χώρᾳ καρποὺς ἐλυμαίνετο. βίᾳ
μὲν οὖν ἀδύνατον ἦν χειρώσασθαι τὰ ζῷα διὰ τὴν
ὑπερβολὴν τοῦ πλῆθους, φιλοτέχνου δ' ἐπινοίας
ἢ πράξεως προσεδίδετο. διόπερ κατασκευάσας χαλκὴν
πλαταγὴν, καὶ διὰ ταύτης ἑκαίσιον κατασκευάσας
ῥόπον, ἔξεφάρει τὰ ζῷα, καὶ πέρας τῇ συνεχείᾳ
τοῦ κρότου ῥαδίως ἐκπολιορκήσας καθαρὰν ἐποίησε
τὴν λίμνην.

- 3 Τελίσας δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἄθλον ἔλαβε παρ'
Εὐρυσθέως πρόσταγμα τὴν ἀλλήν τὴν Ἀνγίου κα-
θάραι μηδενὸς βοηθοῦντος· αὕτη δ' ἐκ πολλῶν
χρόνων ἠθροισμένην κόπρον εἶχεν ἔπλετον, ἣν

5 τὴν om. vulg. 6 κατὰ τὸ σῶμα] τοῦ σώματος D
8 στιβείας D, στιβίαις CF 22 ἐκπολιορκήσας CF 25 τῆς
2.] τοῦ A. vulg. 27 χροόας] ἐτῶν II ἀπλῆτος II.

ὑβριώς ἔνικεν Εὐρυσθέως προσέταξε καθάσαι, ὃ
 δ' Ἡρακλῆς τὸ μὲν τοῖς ὤμοις ἔξενεγκεῖν ταύτην
 ἀπιδοκίμασεν, ἐκκλίνων τὴν ἐκ τῆς ὑβριως αἰσχύνην·
 ἰπαργῶν δὲ τὸν Ἀλφειὸν καλούμενον ποταμὸν ἐπὶ
 τὴν αὐλήν, καὶ διὰ τοῦ ῥεύματος ἐκκαθάρας αὐτήν,
 χωρὶς ὑβριως συνετίλεισε τὸν ἄθλον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
 διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἂν τὴν ἐπίνοιαν· τὸ γὰρ
 ὑπερήφανον τοῦ προστάγματος χωρὶς αἰσχύνης ἐπι-
 τέλεισεν, οὐδὲν ἱπομείνας ἀνάξιον τῆς ἀθανασίας.

Μετὰ δὲ ταῦτα λαβὼν ἄθλον τὸν ἐκ Κρήτης 4
 200 ταῦραν ἀγαστρίν, οἷ Πασιφάην ἐρασθῆναί φασι, πλεῖ-
 στας εἰς τὴν νῆσον, καὶ Μίνω τὸν βασιλεῖα συναργὸν
 λαβὼν, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Πελοπόννησον, τὸ τηλι-
 κοῦτον πέλαγος ἐκ' αὐτῷ ναυστοληθεῖς.

Τελείσας δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον τὸν Ὀλυμπικὸν 14
 ἀγῶνα συνεστήσατο, κάλλιστον τῶν τότε πρὸς
 τηλικαύτην κενήγυριν προκρίνας τὸ παρὰ τὸν Ἀλ-
 φειὸν ποταμὸν πεδίον, ἐν ᾧ τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῷ
 Διὶ τῷ πατρίῳ καθιέρωσε. στεφανίτην δ' αὐτὸν
 10 ἐποίησαν, ὅτι καὶ αὐτὸς εὐηργέτησε τὸ γένος τῶν
 ἀνθρώπων οὐδένα λαβὼν μισθόν. τὰ δ' ἀθλήματα 2
 πάντα αὐτὸς ἀδορίτως ἐνέχσει, μηδεὶνὸς τολμήσαν-
 τος αὐτῷ συγκριθῆναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς,
 καί τις τῶν ἀθλημάτων ἐναντίων ἀλλήλοις ὄντων·
 25 τὸν γὰρ πόκτην ἢ παγκρατιαστὴν τοῦ σταδίου
 δύσκολον περιγινέσθαι, καὶ πάλιν τὸν ἐν τοῖς κοῦ-
 φοις ἀθλήμασι πρωτεύοντα καταγωνίσασθαι τοὺς ἐν

4 Ἀλφειὸν] Πηνειὸς II 7 ἂν τις vulg. 13 αὐτὸν
 σπ. II 14 αὐτὸν CF 20 ἐποίησαν] κατασκεύασαν vulg.
 27 καταγωνίσασθαι del, edd.

τοῖς βαρίσιν ὑπερέχοντας δυσχερὲς καιανοῖσαι.
διόπερ εὐκότως ἐγένετο τιμωτάτος ἀπείτων τῶν
ἀγώνων οὗτος, τὴν ἀρχὴν ἀπ' ἀγαθοῦ λαβών.

- 3 Οὐκ ἔξιον δὲ παραλιπεῖν οὐδὲ τὰς ἐπὶ τῶν
θεῶν αὐτῷ δοθείσας δωρεάς διὰ τὴν ἀρετὴν. ἀπὸ
γὰρ τῶν πολέμων τραπέντος αὐτοῦ πρὸς ἀνίσσεις τε
καὶ πανηγύρεις, ἔτι δ' ἐορτὰς καὶ ἀγῶνας, ἐτίμησαν
αὐτὸν δωρεαῖς οἰκείαις ἕκαστος τῶν θεῶν, Ἀθηναῖ
μὲν πέπλω, Ἥφαιστος δὲ ὑοπέλω καὶ θώρακι· καὶ
πρὸς ἑλλήλους ἐφιλοτιμήθησαν οἱ προειρημένοι θεοὶ 10
κατὰ τὰς τέχνας, τῆς μὲν πρὸς εἰρηνικὴν ἀπόλαυσιν
καὶ τέρψιν, τοῦ δὲ πρὸς τὴν τῶν πολιμικῶν κιν-
δύνων ἀσφάλειαν. τῶν δ' ἑλλων Ποσειδῶν μὲν
ἵππους ἰδωρήσατο, Ἑρμῆς δὲ ξίφος, Ἀπόλλων δὲ
τόξον τε ἰδωκε καὶ τοξοῦν ἐδίδαξε. Δημήτηρ δὲ 15
πρὸς τὸν καθαρόν τοῦ Κενταύρων φύου τὰ μικρὰ
μυστήρια συνειστήσατο, τὸν Ἥρακλῆα τιμῶσα.

- 4 Ἴδιον δὲ τι συνέβη καὶ κατὰ τὴν γένεισιν τοῦ
θεοῦ τούτου συνετελεσθῆναι. Ζεὺς γὰρ πρώτῃ μὲν
ἐμίγῃ γυναικὶ θνητῇ Νιόβῃ τῇ Φορωνείῳ, ἐσχάτῃ 20
δ' Ἀλκμήνῃ· ταύτην δ' ἀπὸ Νιόβης ἰκαδιεκάτην
οἱ μυθογράφοι γενεαλογοῦσιν· ὥστε τοῦ γεννᾶν ἀν-
θρώπους ἕκ μὲν τῶν ταύτης προγόνων ἤρξατο, εἰς
αὐτὴν δὲ ταύτην κατέληξεν· ἐν αὐτῇ γὰρ τὰς πρὸς
θνητὴν ὀμιλίαν κατέλυσε, καὶ κατὰ τοὺς ὕστερον 25
χρόνους οὐδένα τούτων γεννήσειν ἔξιον ἐλπίζων
οὐκ ἐβουλήθη τοῖς κορίττοις ἐπιτρέψαι τὰ χεῖρα.

- 10 Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν περὶ τὴν Παλλήνην γιγάν- 261

1 καιανοῖσαι II. 2 ἀρχήν] ἐπερχήν II. 3 δοθείσας
αὐτῷ vulg. 22 ὥστε τοῦ Dindorf, εἰς δὲ τὸ codicum.

των ἰλομένων τὸν πρὸς τοὺς ἀθανάτους πόλεμον,
 Ἡρακλῆς τοῖς θεοῖς συναγωνισάμενος καὶ πολλοὺς
 ἀνελὼν τῶν γηγενῶν ἀποδοχῆς ἔτυχε τῇ μεγίστῃ.
 Ζεὺς γάρ τοὺς μὲν συναγωνισαμένους τῶν θεῶν
 μόνους ὠνόμασεν Ὀλυμπίους, ἵνα τῇ ταύτῃ τιμῇ
 ὃ ἀγαθὸς κοσμηθῇς ἐπαινυμία διαφέρει τοῦ χείρονος·
 ἤξιωσι δὲ ταύτης τῆς προσηγορίας τῶν ἐκ θνητῶν
 γυναικῶν γενομένων Διόνυσον καὶ Ἡρακλῆα, οὐ
 μόνον ὅτι πατὴρ ἦσαν Διὸς, ἀλλὰ διότι καὶ τὴν
 10 προαίρεσιν ὁμοίαν ἔσχον, εὐεργετήσαντες μεγάλα
 τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων.

Ζεὺς δέ, Προμηθέως παραδόντος τὸ πῦρ τοῖς
 ἀνθρώποις, θεσμοῖς κατελάβετο καὶ παρέστησεν αὐτὸν
 τὸν ἐσθίοντα τὸ ἥπαρ αὐτοῦ. Ἡρακλῆς δ' ὄρων τῆς
 15 τιμωρίας αὐτὸν τυγχάνοντα διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων
 εὐεργεσίαν, τὸν μὲν αὐτὸν κατετόξευσε, τὸν δὲ
 Δία πείσας λῆξαι τῆς ὀργῆς ἔσωσε τὸν κοινὸν
 εὐεργέτην.

Μετά δὲ ταῦτα ἔλαβεν ἄθλον ὀγαγεῖν τὰς Διο- 3
 20 μῆδους τοῦ Θρακῆος ἵππους. αὗται δὲ χαλκῶς μὲν
 φέτιναι εἶχον διὰ τὴν ἐγγιότητα, ἀλύσεισι δὲ σιδη-
 ραῖς διὰ τὴν ἰσχὺν ἰδισμεύοντο, τροφήν δ' ἐλάμ-
 βανον οὐ τὴν ἐκ γῆς φνομένην, ἀλλὰ τὰ τῶν ξένων
 μέλη διαιρούμεναι τροφήν εἶχον τὴν συμφορὰν τῶν
 25 ἐκκληροῦντων. ταύτας δ' Ἡρακλῆς βουλόμενος χειρῶ-
 σασθαι τὸν κύριον Διομήδην παρέβαλε, καὶ ταῖς τοῦ
 παρανομεῖν διδάξαντος σαρεῖν ἐκπληρώσας τὴν ἐν-
 δειαν τῶν ζώων εὑπαιθεῖς ἔσχεν. Εὐρυσθεὺς δ' 4

1 ἀπαιτούμενος Dind. 2 ἀλλ' ὅτι F 10 εἶχον CF
 13 et 16 αὐτὸν CD.

ἐχθρισθῶν πρὸς αὐτὸν τῶν ἱππῶν ταύτας μὲν ἱερὰς ἐποίησεν Ἦρας, ὧν τὴν ἐπιγονὴν συνέβη διαμεῖναι μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος βασιλείας.

Ταῦτον δὲ τὸν ἄθλον ἐπιτελείσας μετ' Ἰάσονος συνεξέπλευσε συστρατεύσων ἐπὶ τὸ χρυσόμυλλον ὄρος εἰς Κόλχους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν στρατείᾳ τὸ κατὰ μέρος διέξιμεν. 16 Ἡρακλῆς δὲ λαβὼν πρόσταγμα τὸν Ἰσπολύτης τῆς Ἀμαζόνος ἐνιγκεῖν ζωστήρα, τὴν ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνων στρατείαν ἐποίησαντο. πλεύσας οὖν εἰς τὸν Εὐξείνιον ἀπ' ἐκείνου κληθέντα Πόντον, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ, πλησίον Θιμισκύρου πόλεως καταστρατοπέδευσεν. ἐν ἣ τὰ 2 βασιλεία τῶν Ἀμαζόνων ὑπῆρχε. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἦται παρ' αὐτῶν τὸν προστεταγμένον ζωστήρα· 11 ὥς δ' οὐχ ὑπῆκονον, συνέβη μάχην αὐταῖς. τὸ μὲν οὖν ἄλλο πλῆθος αὐτῶν ἀντιτάχθη τοῖς πολλοῖς, αἱ δὲ τιμιώτεται κατ' αὐτὸν ταχθεῖσαι τὸν Ἡρακλέα 202 μάχην καρτερὰν συνεστήσαντο. πρώτη μὲν γὰρ αὐτῷ συνάψασα μάχην Ἀελλα, [καὶ] διὰ τὸ τάχος ταύτης = 1 τεινευθεῖς τῆς προσηγορίας, ὀξύτερον εὗρεν αὐτῆς τὸν ἀντιταχθέντα. δευτέρα δὲ Φιλιππίς εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης συστάσεως καιρίῳ πληγῇ περιπίσσοῦσα διεφθέρη. μετὰ δὲ ταῦτα Προδόη συνέβη μάχην, ἣν ἐκ προκλήσεως ἴφασαν ἐπτάκις νενικηκέναι τὸν 1 ἀντιταχάμενον. πεσούσης δὲ καὶ ταύτης, τετάρτην ἐχημώσατο τὴν ὀνομαζομένην Ἐρίβοιαν. αὕτη δὲ

2 ἰαίνας II συστρατεύων D 11 ἀπ' ἐκείνου Εὐξείνιον vulg. 12 ἀπ' L 14 ἀμαζονίδων C 16 τιμιώτεται] ἐπιστημόται II 20 καὶ δευτέρῃ 22 Φιλιππίς C 23 καιρίῳ OF.

διὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν ἀνδραγαθίαν
 καυχωμένη μηδεὶς χρεῖαν ἔχειν βοηθοῦ, ψευδῇ τὴν
 ἐπαγγελίαν ἔσχε κρείττονι περιπεσοῦσα, μετὰ δὲ
 ταύτης Κελαινιά καὶ Εὐρυβία καὶ Φοῖβη, τῆς Ἀρ-
 2 τίμιδος οὕσαι συγκυνηγοὶ καὶ διὰ παντὸς εὐστόχως
 ἀκοντίζουσαι, τὸν ἕνα στόχον οὐκ ἔτρωσαν, ἀλλ' ἑα-
 ταῖς συνασπίζουσαι τότε πᾶσαι κατακόπησαν, μετὰ δὲ
 ταύτας Δημιάνειραν καὶ Ἀστερίαν καὶ Μάρπην, ἐτι
 δὲ Τέκμησσαν καὶ Ἀλκίπην ἐχειρώσατο. αὕτη δ'
 10 ὁμόσασα πυρθένης διαμενεῖν τὸν μὲν ὄρκον ἐφύλαξε,
 τὸ δὲ ζῆν οὐ διετήρησεν. ἡ δὲ τὴν στρατηγίαν
 ἔχουσα τῶν Ἀμαζόνων Μελανίππη καὶ θαυμαζομένη
 μάλιστα δι' ἐνδρείαν ἀπέβαλε τὴν ἡγεμονίαν. Ἡρα- 4
 κλῆς δὲ τὰς ἐπιφανεστάτας τῶν Ἀμαζονίδων ἀνελὼν
 14 καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος φυγεῖν συναναγκάσας, κατ-
 ἔκοψε τὰς πλείους, ὥστε παντελῶς τὸ ἔθνος αὐτῶν
 συντριβῆναι. τῶν δ' αἰχμαλιωτῶν Ἀντιόπην μὲν
 ἐδώρησατο Θησεῖ, Μελανίππην δ' ἐπελύτρωσεν ἀντι-
 λαβὼν τὸν ζωστήρα.
 = Εὐρυσθέως δὲ προστάξαντος ἄθλον δέκατον τὰς 17
 Γηρυνόου βοῦς ἀγαγεῖν, ὥς τίμεισθαι συνέβαινε
 τῆς Ἰβηρίας ἐν τοῖς πρὸς τὸν ὠκεῖον κεκλιμένοις
 μέρεσιν, Ἡρακλῆς θεωρῶν τὸν πόνον τοῦτου μεγάλης
 προσδεόμενον παρασκευῆς καὶ κεκοπαθείας, συνε-
 20 στήσατο στόλον ἐξιόλογον καὶ πλῆθος στρατιωτῶν
 ἐξιόχρων ἐπὶ ταύτην τὴν στρατείαν, διεμβόητο 2

2 χρεῖαν] χάριν χρείας D 4 τῆς σμ. CF 6 στόχον
 D, σκοπὸν vulg. 8 δαμένειραν D 9 γαλκίπην D
 10 διαμενεῖν D, οὔσα διαμένειν C, εἶναι F ἐφύλαξεν D,
 διετήρησεν CF 11 διετήρησεν D, διεφύλαξεν CF 12 Ἀμα-
 ζονίδων H 24 κεκοπαθείας καὶ παρασκευῆς vulg.

γὰρ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ὅτι Χρυσάωρ ὁ
 λαβὼν ἀπὸ τοῦ πλοῦτος τὴν προσηγορίαν βασιλεύει
 μὲν ἀπέσης Ἰβηρίας, τρεῖς δ' ἔχει συναγωνιστὰς
 υἱούς, διαφέροντας ταῖς τε ῥώμας τῶν σώματων
 καὶ ταῖς ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοισιν ἀνδραγαθίαις.⁵
 πρὸς δὲ τοῦτοις ὅτι τῶν υἱῶν ἕκαστος μεγάλας ἔχει
 δυνάμεις συνεσιώσας ἐξ ἔθνων μαχίμων· ὧν δὴ
 χάριν ὁ μὲν Εὐρυστάθης νομίζων δυσέφικτον εἶναι
 τὴν ἐπὶ τοὺτους στρατείαν, προσετιτάχει τὸν προ-
 3 σινημένον ἄθλον. ὁ δ' Ἑρακλῆς ἀκολούθως ταῖς¹⁰
 προκατειργασμέναις πράξεσι τεθακρορηκώτως ὑπέστη²⁰
 τοῖς κινδύνους. καὶ τὰς μὲν δυνάμεις ἤθροισεν εἰς
 Κρήτην, κειρικῶς ἐκ ταύτης ποιείσθαι τὴν ὁράην·
 σφόδρα γὰρ εὐφυῶς ἢ νῆσος αὕτη καίται πρὸς τὰς
 ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην στρατείας. πρὸ δὲ τῆς ἀνα-¹⁵
 γωγῆς τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μεγαλοπρεπῶς,
 καὶ βουλόμενος τοῖς Κορησὶ χαρίσασθαι, καθάρην
 ἐποίησε τὴν νῆσον τῶν θηρίων. διόπερ ἐν τοῖς
 ὕστερον χρόνοις οὐδὲν ἐτι τῶν ἀγρίων ζώων ὑπῆρχεν
 ἐν τῇ νήσῳ, οἷον ἄρκτων, λύκων, ὄφειων ἢ τῶν²⁰
 ἄλλων τῶν τοιαύτων. ταῦτα δ' ἐπραξεν ἀποσιμνύ-
 νων τῆς νῆσον, ἐν ᾗ μυθολογοῦσι καὶ γενέσθαι
 4 καὶ τραφῆναι τὸν Αἴα. ποιησάμενος οὖν τὸν ἐκ
 ταύτης πλοῦν κατῆρκεν εἰς τὴν Λιβύην, καὶ πρῶτον
 μὲν Ἀνταῖον τὸν ῥώμῃ σώματος καὶ παλαιότητας²⁵
 ἱμπερίᾳ διαβεβημένον καὶ τοῖς ἐπ' αὐτοῦ κατα-
 παλαιωθέντας ξείνους ἀποκτείναντα προκαλίσάμενος

1 κατὰ πᾶσαν] καθ' ὅλην II   7 ἔθνων] ἀνθρώπων II
 20 ἄρκτων DF   21 τῶν οὐκ, D   24 ἐκπλοῦν D (α. 42, 1)
 27 ἀποκτείναντα Bekker.

εἰς μάχην καὶ συμπλακαίς διέφθαρεν· ἐκολούθως
 δὲ τοῦτοις τὴν μὲν Αἰβύην πληθούσαν ἀγρίων ζώων,
 πολλὰ τῶν κατὰ τὴν ἔρημον χώραν χειρωσάμενος,
 ἐξημέρωσεν, ὥστε καὶ γεωργίας καὶ ταῖς ἑλλαις
 5 φυτείαις ταῖς τοῖς καρποῖς παρασκευαζούσαις πλη-
 ρωθῆναι πολλὴν μὲν ἀμπελόφυτον χώραν, πολλὴν
 δ' ἐλαιοφόρον· καθόλου δὲ τὴν Αἰβύην διὰ τὸ πλη-
 θος τῶν κατὰ τὴν χώραν θηρίων ἀοίκητον πρότερον
 οὖσαν ἐξημερώσας ἐποίησε μηδεμιᾶς χώρας εὐδαι-
 10 μονία λείπεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς παρανομοῦντας ὁ
 ἀνθρώπους ἢ δυνάστας ὑπερηφάνους ἀποκτείνας τὰς
 πόλεις ἐποίησεν εὐδαιμόνας. μυθολογοῦσι δ' αὐτὸν
 διὰ τοῦτο μισῆσαι καὶ πολεμῆσαι τὸ γένος τῶν
 ἀγρίων θηρίων καὶ παρανόμων ἀνδρῶν, ὅτι παιδί
 15 μὲν ὄντι νηπίῳ συνέβη τοὺς ὄφεις ἐπιβούλους κίτῳ
 γενέσθαι, ἀνδρωδίετα δὲ πεισὶν ὑπ' ἐξουσίαν ὑπερ-
 ηφάνου καὶ ἀδίκου μονάρχου τοῦ τοὺς ἀσέλους προσ-
 τήττοντος.

Μετὰ δὲ τὸν Ἀνταίου θάνατον παρελθὼν εἰς 18
 20 Αἴγυπτον ἀνέλθι Βούσιριν τὴν βασιλέα ξενοκτο-
 νοῦντα τοὺς παρεπιδημοῦντας, διεξιών δὲ τὴν ἀν-
 δρον τῆς Αἰβύης, καὶ περιτυχὼν χώρα καταρρύτω
 καὶ καρποφόρῳ, πόλιν ἔκτισε θαυμαστὴν τῷ μεγέθει,
 τὴν ὀνομαζομένην Ἑκατόμυλον, ἣ ἔδειτο τὴν προσ-
 25 ηγορίαν ἀπὸ τοῦ πληθους τῶν κατ' αὐτὴν πυλῶν.
 διαμεμένηκε δὲ ἡ ταύτης τῆς πόλεως εὐδαιμονία
 μέχρι τῶν νεωτέρων καιρῶν, ἐν οἷς Καρχηδόνιοι
 δυνάμειν ἀξιολόγοις καὶ στρατηγοῖς ἀγαθοῖς στρα-

6 γῶραν post ἐλαιοφόρον CF 13 καὶ περιμήσαι om. D
 24 ἢ D 26 διέβαινε II 27 οἷς Hurlstain, οἷς καὶ libti.

- 2 τεύσαντες ἐπ' αὐτὴν κύριοι κατέστησαν. ὁ δ' Ἡρα-
κλῆς πολλὴν τῆς Λιβύης ἐπελθὼν παρήλθεν ἐπὶ
τὴν πρὸς Γαδείροις ὠκεανόν, καὶ στήλας ἔθηκε καθ'
ἐκατέραν τῶν ἡπείρων. συμπαραπλέοντος δὲ τοῦ
στόλου διαβὰς εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ καταλαβὼν τοὺς 264
Χρυσάορος νιὸς τρισὶ δυνάμεσι μεγάλαις κατεστρα-
ταπεινωκότας ἐκ διαστήματος, πάντας τοὺς ἡγεμόνας
ἐκ προκλήσεως ἀνείλων καὶ τὴν Ἰβηρίαν χειρωσά-
μετος ἀπήλασε τὰς διανομασμένας τῶν βοῶν ἀγέλας.
3 διεξιδὼν δὲ τὴν τῶν Ἰβήρων χώραν, καὶ τιμηθεὶς ὑπὸ 265
τινος τῶν ἐγχωρίων βασιλέως, ἀνδρὸς εὐσεβεῖα καὶ
δικαιοσύνη διαφέροντος, κατέλιπε μέρος τῶν βοῶν
ἐν δωρεαῖς τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ λαβὼν ἐπίστας καθ-
ιέρωσεν Ἡρακλεῖ, καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἐκ τούτων ἔθιγεν
αὐτῷ τὸν καλλιστευόντα τῶν ταύρων· τὰς δὲ βοῆς 266
τηρουμένας συνέβη ἱερὰς διαμεῖναι κατὰ τὴν Ἰβηρίαν
μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.
- 4 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ τῶν Ἡρακλείους στηλῶν ἐμνή-
σθημεν, οἴκετον εἶναι νομίζομεν περὶ αὐτῶν διελθεῖν.
Ἡρακλῆς γὰρ παραβαλὼν εἰς τὰς ἄκρας τῶν ἡπείρων 267
τὰς ἀπὸ τὸν ὠκεανὸν κειμένας τῆς τε Λιβύης καὶ τῆς
Εὐρώπης ἔγνω τῆς στρατείας θέσθαι στήλας ταύτας.
βουλόμενος δ' ἀέμνηστον ἔργον ἐπ' αὐτῷ συντελέσαι,
5 φασὶ τὰς ἄκρας ἀμφοτέρας ἐπὶ πολὺ προχωρεῖν διό
καὶ πρότερον διεστηκυίας ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διά- 268
στημα, συναγαγεῖν τὸν πόρον εἰς στενόν, ὅπως ἄλι-
τινοῦς καὶ στενοῦ γενομένου κωλύηται τὰ μεγάλα

8 μεγάλας om. CE 13 δωρεῶν II 16 κατὰ] περὶ D
21 τῆς τε . . . Εὐρώπης om. FM 24 προχωρεῖν C διό καὶ
post διάστημα transponere malim 26 ἄλιτινοῦς καὶ om. CE.

κῆτη διεκπίπτειν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ἐντὸς
 θαλάττην, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἰσθμῶν
 μένῃ ἀείμνηστος ἡ δόξα τοῦ κατασκευάσαντος· ὥς
 δὲ τινὲς φασί, τοῦναντίον τῶν ἡπείρων ἀμφοτέρων
 5 συνεζευγμένων διασχέσαι ταύτας, καὶ τὸν πόρον
 ἀνοίξαντα ποιῆσαι τὸν ὠκεανὸν μίσγισθαι τῇ καθ'
 ἡμᾶς θαλάττῃ. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐξέσται σχο-
 πεῖν ὡς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πείθῃ. τὸ παραπλήσιον 6
 δὲ τούτοις ἐπραξέ προτίμον κατὰ τὴν Ἑλλάδα. περὶ
 10 μὲν γὰρ τὰ καλούμενα Τύμπη τῆς παιδικῆς χώρας
 ἐπὶ πολὺν τόπον λιμναζούσης διέσκαψε τὸν συνεχῆ
 τόπον, καὶ κατὰ τῆς διώρυχος δεξιόμενος ἄπαν τὸ
 κατὰ τὴν λίμνην ὕδωρ ἐποίησε τὰ πεδία φατῆναι
 τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν παρὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν·
 15 ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τοῦναντίον ἰμφοράζας τὸ περὶ τὸν
 Μινυαίων Ὀρχομενὸν ῥεῖθρον ἐποίησε λιμναίνειν τὴν
 χώραν καὶ φθαρήναι τὰ κατ' αὐτὴν ἅπαντα. ἀλλὰ
 τὰ μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐπραξεν ἐνερgeticῶν τοὺς
 Ἕλληνας, τὰ δὲ κατὰ τὴν Βοιωτίαν τιμωρίαν λαμ-
 20 βάνων παρὰ τῶν τὴν Μινναῶδα κατοικοῦντων διὰ
 τὴν τῶν Θηβαίων καταδούλωσιν.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς τῶν μὲν Ἰβήρων παρέδωκε τὴν 19
 βασιλείαν τοῖς ἀρίστοις τῶν ἰσχωρίων, αὐτὸς δ' ἀνα-
 λαβὼν τὴν δύναμιν καὶ καταστήσας εἰς τὴν Κελτικὴν
 22 καὶ πᾶσαν ἐπελθὼν κατέλυσε μὲν τὰς συνήθεις παρα-
 23 νομίας καὶ ξυνοικτίας, πολλοῦ δὲ πλήθους ἀνθρώ-
 πων ἐξ ἅπαντος ἔθνους ἰκονσίως στυγατεύοντος

3 μένῃ om. D   7 σκοπεῖν ἐξέσται CF   15 δι-
 σκαψάς D   16 ἰσχυόμενος CG, om. F   22 δ'] δ' οὐκ C
 27 ἐξ ἅπαντος] ἐκ παντός vulg.

ἔκτισε πόλιν εὐμεγέθη τὴν ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τῆς
 2 κατὰ τὴν στρατιάν κλητῆς Ἀλυσίαν. πολλοὺς δὲ καὶ
 τῶν ἐγχωρίων ἀνέμιξεν εἰς τὴν πόλιν· ὧν ἐπικρα-
 τησάντων τῷ πλήθει πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκ-
 βαρβάρωσθαι συνέβη. οἱ δὲ Κελτοὶ μέχρι τῶνδε
 τῶν καιρῶν τιμῶσι ταύτην τὴν πόλιν, ὡς ἀπάσης
 τῆς Κελτικῆς οὖσαν ἰστίαν καὶ μητρόπολιν. διέμεινε
 δ' αὕτη πάντα τὸν ἔφ' Ἡρακλίου χρόνον ἐλευθέρι
 καὶ ἀπόρρητος μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνον· τὸ δὲ
 τελευταῖον ὑπὸ Γαίου Καίσαρος τοῦ διὰ τὸ μέγεθος 10
 τῶν πράξεων θεοῦ προσαγορευθέντος ἐκ βίας ἁλοῦσθαι
 συνηναγκάσθη μετὰ πάντων τῶν ἄλλων Κελτῶν
 3 ὑποταγῆναι Ῥωμαίοις. ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν ἐκ τῆς
 Κελτικῆς πορείαν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ποιούμενος, καὶ
 διεξιὼν τὴν ὁρινὴν τὴν κατὰ τὰς Ἀλπίας, ὠδοποίησε 15
 τὴν τραχύτεν τῆς ὁδοῦ καὶ τὸ δύσβατον, ὥστε
 δύνασθαι στρατοπέδοις καὶ ταῖς τῶν ὑποζυγίων
 4 ἱποσκευαῖς βέσιμον εἶναι. τῶν δὲ τὴν ὁρινὴν ταύ-
 την κατοικοῦντων βαρβάρων εἰωθότων τὰ διεξιόντα
 τῶν στρατοπέδων περικόπτειν καὶ ληστεύειν ἐν ταῖς
 δυσχωρίαις, χειρωσάμενος ἑκαστας καὶ τοὺς ἡγεμόνας
 τῆς παρανομίας ἀνέλων ἐποίησεν ἀσφαλῆ τοῖς μετα-
 ρινιστέροις τὴν ὁδοπορίαν. διελθὼν δὲ τὰς Ἀλπίας
 καὶ τῆς τῶν καλουμένης Γαλατίας τὴν πεδιάδα διεξιὼν
 ἐποίησεν τὴν πορείαν διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς. 20

1 ἀναμειγμένην vulg. 4 κατοικοῦντας OF 6 ἱέρων II
 12 πάντων om. vulg. 17 δύνασθαι abundat 20 παρι-
 στέπειν καὶ om. F 26 κατοικοῦντες F

ἰσχυροῖαν ταῖς ἰσχυραῖαις καὶ ταῖς τῆς κακοπαθείας
 ὑπερβολαῖς φέρει καρπούς πρὸς βίαν ὀλίγους. διὸ
 καὶ τοῖς ὄγκοις μισθὸν συνισταλμένοι καὶ διὰ τὴν
 συνεχὴ γυμνασίαν εὐτονοὶ· τῆς γὰρ κατὰ τὴν τρυ-
 φὴν ἡσυχίᾳ πολὺν κίχουσι μὲν ταῖς
 εὐκυσίαις εἶσιν, ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι ταῖς
 ἁλκαῖς δεικνύουσι. καθόλου δὲ τῶν πλεῖστον τῶν
 ποιεῖν συνεχῶς ἡσυχικῶν, καὶ τῆς χώρας πολλῆς
 ἰσχυρίας προσδειομένης, εἰθίκασι τὰς γυναῖκας τῶν
 κακοπαθειῶν τῶν ἐν ταῖς ἰσχυραῖαις κοινωτοῦς ποι-
 εῖσθαι. μισθοῦ δὲ παρ' ἀλλήλοις ἐργαζομένων τῶν
 τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, ἰδίον τι καὶ παρὰδο-
 ξον καθ' ἡμῶν συνέβη περὶ μίαν γυναῖκα γενέσθαι.
 ἔγκυος γὰρ οὖσα καὶ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐργαζομένη
 μισθοῦ, μετὰ συνεχομένη ταῖς ὥδισιν ἀπῆλθεν εἰς
 τινὰς θέμους ἀπορροῦν· ἐν οἷς τεκοῦσα, καὶ τὸ
 παιδίον φύλλοις ἐνέκλεισεν, τοῦτο μὲν ἀπέκρυπεν,
 αὐτὴ δὲ συμμιξάσα τοῖς ἐργαζομένοις τὴν αὐτὴν
 ἐκείνοις ὑπέμεινε κακοπαθειάν, οὐδὲν δηλώσασα
 περὶ τοῦ συμβεβηκότος. τοῦ βρέφους δὲ κλυθμυ-
 ριζομένου, καὶ τῆς πράξεως φανερῶς γενομένης, ὁ
 μὲν ἐφιστηκὼς οὐδαμῶς ἠδύνατο πείσαι πυνθασθαι
 τῶν ἔργων· ἡ δ' οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κακοπα-
 θείας, ἕως ὃ μισθωσάμενος ἐλπίσας καὶ τὸν μισθὸν
 ἀποδοῦναι ἐπὶ τῶν ἔργων.

Ἡρακλῆς δὲ διαλθὼν τὴν τι τῶν Αἰγύπτιον καὶ
 τὴν τῶν Τυρρηνῶν χώραν, καταντήσας πρὸς τὸν

2 βίαν G 11 παρ' οὐκ. II 16 ἐν οἷς] εἰς δὲ II
 17 μισθὸν] εἰς τινὰς θέμους add. codices, del. Bekker 19
 ἐπὶ τῶν CF 20 δὲ βρέφους vulg. 26 καὶ τῆς] καὶ CF.

Τίβερην ποταμὸν κατεστρωτοπέδηνσαν οὐ νῦν ἡ
 Ῥώμη ἐστίν. ἀλλ' αὕτη μὲν πολλαῖς γενταῖς ὕστερον
 ὑπὸ Ῥωμαίων τοῦ Ἄρειος ἐκτίσθη, τότε δέ τινες
 τῶν ἐγγυφίων κατόικουν ἐν τῷ νῦν καλουμένῳ
 2 Παλατίῳ, μικρὸν παντελῶς πόλιν οἰκοῦντες. ἐν
 ταύτῃ δὲ τῶν ἐπιφανῶν ὄντες ἀνδρῶν Κάκιος καὶ
 Πινάριος ἐδέξαντο τὸν Ἡρακλεῖα ξενίοις ἀξιολόγοις
 καὶ διορεῖς κεχαρισμέναις ἐτίμησαν· καὶ τούτων
 τῶν ἀνδρῶν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε τῶν καιρῶν
 διαμένει κατὰ τὴν Ῥώμην. τῶν γὰρ νῦν εὐγενῶν 19
 ἀνδρῶν τὸ τῶν Πιναρίων ὀνομαζομένων γένος δια-
 μένει παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς ὑπάρχον ἀρχαιότατον,
 τοῦ δὲ Κακίου ἐν τῷ Παλατίῳ κατάβασίς ἐστιν
 ἔχουσα λιθίνην κλίμακα τὴν ὀνομαζομένην ἀπ'
 ἐκείνου Κακίαν, οὗσαν πλησίον τῆς τότε γενομένης 22
 οἰκίας τοῦ Κακίου, ὃ δ' οὐκ Ἡρακλεῖς ἀποδεξά-
 μενος τὴν εὐνοίαν τῶν τὸ Παλάτιον οἰκοῦντων,
 προείπει αὐτοῖς ὅτι μετὰ τὴν ἑαυτοῦ μετάστασιν εἰς
 θεοὺς τοῖς εὐξαμένοις ἐκδεκατεύσειν Ἡρακλεῖ τὴν
 οὐσίαν συμβήσεται τὸν βίον εὐδαιμονέστερον ἔχειν. 23
 3 ὃ καὶ συνέβη κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους διαμεῖναι
 4 μέχρι τῶν καὶ ἡμᾶς χρόνων· πολλοὺς γὰρ τῶν
 Ῥωμαίων οὐ μόνον τῶν συμμέτρους οὐσίας κεκτη-
 μένων, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγαλοπλοούτων τινὰς εὐξε-
 μένους ἐκδεκατεύσειν Ἡρακλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα γενο- 24
 μένους εὐδαίμονας, ἐκδεκατεῦσαι τὰς οὐσίας οὕσας

3 ῥωμύλλου D 11 ὀνομαζόμενον codices, corr. Hertlein
 13 et 16 κακίου A, κάκιος ceteri 19 et 25 ἐκδεκατεύσειν H
 20 ἔχειν Hertlein, ἔξαι cod 22 γὰρ τῶν γὰρ vulg.
 25 γενομένης εὐδαιμονίας CF 26 οὐσίαι om. D.

τελευτῶν τετρακισχιλίων. Λεύκολλος γὰρ ὁ τῶν
καθ' αὐτὸν Ῥωμαίων σχεδὸν τι πλουσιώτατος ὢν
διατηρησάμενος τὴν ἰδίαν οὐσίαν κατέβησε τῷ θεῷ
πῦσαν τὴν δεκάτην, εὐωχίας ποιῶν συνεχεῖς καὶ
πολυδαπάνους. κατεσκεύασαν δὲ καὶ Ῥωμαῖοι τοῦτο
τῷ θεῷ παρὰ τὸν Τίβεριν ἱερὸν ἀξιόλογον, ἐν ᾧ
νομίζουσι συντελεῖν τὰς ἐκ τῆς δεκάτης θυσίας.

267 Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Τιβέριως ἀναξενύξας, 1
καὶ διεξιὼν τὴν παράλιον τῆς νῦν Ἰταλίας ὀνομα-
10 ζομένης, κατήντησεν εἰς τὸ Κυμαῖον πεδίον, ἐν ᾧ
μυθολογοῦσιν ἄνδρες γενέσθαι ταῖς τε ῥώμαις προ-
έχοντας καὶ ἐπὶ παρανομία διωνομασμένους, οὓς
ὀνομάζεσθαι γίγαντας. ὀνομάζεσθαι δὲ καὶ τὸ πεδίον
τοῦτο Φλεγραῖον ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ τὸ παλαιὸν
15 ἐκφυσάντος Ἰππλίτου πῦρ παρὰ πλησίον τῇ κατὰ τὴν
Σικελίαν Αἴτνῃ· καλεῖται δὲ νῦν ὁ λόφος Οὐρεαν-
οῦχος, ἔχων πολλὰ σημεῖα τοῦ κεκαῦσθαι κατὰ τοὺς
ἀρχαίους χρόνους. τοὺς δ' οὖν γίγαντας πυθομένους 6
τὴν Ἡρακλῆος παρουσίαν ἀθροισθῆναι πάντας καὶ
20 περὶ τεύχεσσι τῷ προειρημένῳ. θαυμαστῆς δὲ γενο-
μένης μάχης κατὰ τε τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἑλκὴν τῶν
γιγάντων, φασὶ τὸν Ἡρακλῆα, συμμαχοῦντων αὐτῷ
τῶν θεῶν, κρατῆσαι τῇ μάχῃ, καὶ τοὺς πλείστον
ἀνιόντα τὴν χώραν ἐξημερῶσαι. μυθολογοῦνται δ' 7
25 οἱ γίγαντες γηγενεῖς γεγονέναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν
τοῦ κατὰ τὸ σῶμα μεγέθους. καὶ περὶ μὲν τῶν
ἐν Φλέγρα φονευθέντων γιγάντων τοιαῦτα μυθο-

1 Λεύκολλος D

11 γενέσθαι om. II

12 οὓς om. II

15 ἀπὸ πῦρ ἐκφ. vulg.

16 λόφος Dindorf, τόπος cod.

οὐρεανούχος codices

19 τῇ τῇ τοῦ vulg

27 φλεγραῖα D.

λογοῦσά τινες, οἷς καὶ Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησεν.

22 Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐκ τοῦ Φλεγραιίου πεδίου κατελθὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν κατεσκευάσεν ἔργα περὶ τὴν Ἰορνον ὀνομαζομένην λίμνην, ἱερὰν δὲ Φεραιφόνης νομιζομένην. καί τε μὲν οὖν ἡ λίμνη μεταξὺ Μισηνοῦ καὶ Λικιαρχείων, πλησίον τῶν θιουμῶν ὑδάτων, ἔχει δὲ τὴν μὲν περίμετρον ὥς πέντε σταδίων, τὸ δὲ βάθος ἄπιστον· ἔχουσα γὰρ ὕδωρ καθαρώτατον φαίνεται τῇ χροῇ κυανοῦν διὰ τὴν 10 ὑπερβολὴν τοῦ βάθους. μυθολογοῦσι δὲ τὸ μὲν παλαιὸν γεγενῆσθαι νεκρομαντείου πρὸς αὐτῇ, ὃ τοῖς ὕστερον χρόνοις καταλεινῆσθαι φασίν. ἀναπιπταμένης δὲ τῆς λίμνης εἰς τὴν θάλατταν, τὸν Ἡρακλῆα λέγεται τὸν μὲν ἔχουσαν ἐγχῶσαι, τὴν δ' 15 ὁδὸν τὴν νῦν οὕσαν παρὰ θάλατταν κατασκευάσαι, τὴν ἂπ' ἐκείνου καλουμένην Ἡρακλείαν.

3 Ταῦτα μὲν οὖν ἔπραξε περὶ ἐκείνους τοὺς τόπους. ἐνταῦθεν δ' ἀναξεύξας κατήντησε τῆς Ποσειδωνιατῶν χώρας πρὸς τινα πέτραν, πρὸς ἣν μυθα- 20 λογοῦσιν ἰδιὸν τι γενέσθαι καὶ παράδοξον. τῶν γὰρ ἐγχωρίων τινὰ κυνηγὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν θήραν ἀνδραγαθημάτων διασημασμένον ἐν μὲν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις εἰσθίνειν τῶν ληφθέντων θηρίων 25 τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς πόδας ἀνατιθέναι τῇ Ἀρτέμιδι καὶ προσηλοῦν τοῖς δένδροις, τότε δ' οὖν

4 [ἐπὶ] παρὰ II 6 τομῆς. Stephanus, ὀνομαζ. λίβρι
7 Λικιαρχείων D 18 ἐκείνους] τοῖς τοῖς vulg. 19 ποσει-
δωνιατῶν D 22 θήραν] χώραν II 26δ' οὖν] γοῦν
τοῖς D; παρὰ δ' αὐτῶν fort.

ὑπερφυῖ καπρον χειρωσάμενον καὶ τῆς θεοῦ κατα-
 φρονήσαντα εἰπεῖν ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ θηρίου
 αὐτῷ ἐνατίθῃσι, καὶ τοῖς λόγοις ἀκολουθῶντες ἐκ-
 τινος δένδρου κρεμέσαι ταύτην, αὐτὸν δέ, κατμα-
 τώδους περιστάσεως οὔσης, κατὰ μεσημβρίαν εἰς
 ὕπνον τραπήναι· καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ δισημοῦ
 λυθίντος αὐτομάτως πεσεῖν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν
 κοιμώμενον καὶ διαφθεῖραι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἔν τις
 θαυμάσειε τὸ γεγονός, ὅτι τῆς θεᾶς ταύτης πολλὰ
 10 περιστάσεις μνημονεύονται περιέχουσai τὴν κατὰ
 τῶν ἀνθρώπων τιμωρίαν. τῷ δ' Ἡρακλεῖ διὰ τὴν ἐν-
 σέβειαν τοῦναντίον συνέβη γενέσθαι, καταντήσαν-
 15 τος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μεθόριον τῆς Ῥηγίνης καὶ
 Λοκρίδος, καὶ διὰ τὸν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας κόπον
 20 ἀνκατανυμένον, φασὶν ὑπὸ τῶν τεττίγων αὐτὸν
 ἐνοχλούμενον εὐξασθαι τοῖς θεοῖς ἄφαντεν γενέσθαι
 τοὺς ἐνοχλοῦντας αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο, τῶν θεῶν
 βεβιωσάντων τὴν εὐχὴν, μὴ μόνον κατὰ τὴν πικρίαν
 ἄφαντεν γενέσθαι ταύτην, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ὅστι-
 25 ρον χρόνον ἅπαντα μηδένα τέττιγα φαίνεσθαι κατὰ
 τὴν χώραν.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς καταντήσας ἐπὶ τὸν πορθμόν 8
 κατὰ τὸ στενωπώτατον τῆς θαλάττης τὰς μὲν βούς
 ἐπικραῖωσιν εἰς τὴν Σικελίαν, αὐτὸς δὲ ταύρου κέ-
 10 ρως λαβόμενος διενήξατο τὸν πόρον, ὄντος τοῦ δια-
 στημματος σταδίων τριῶν καὶ δέκα, ὡς Τίμαιος φησι.
 μετὰ δὲ ταῦτα βουλόμενος ἐγκυκλωθῆναι πᾶσαν 23

8 κατὰ] τῆς add. vulg. 13 Ῥηγίνης D 14 καὶ em. D
 20 κατὰ τ. χ. φ. τέττιγα vulg. 22 δ' D, δ' om. vulg.
 23 κατὰ] καὶ κατὰ CD, καὶ διὰ F.

Σικελίαν, ἐπυμῖτο τὴν πορείαν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου
ἐπὶ τὸν Ἑρυνκα. διεξιώντος δ' αὐτοῦ τὴν παρά-
λιον τῆς κρήσου, μυθολογοῦσι τὰς Νύμφας ἐνεῖναι
θερμὰ λουτρὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κατὰ τὴν
ὁδοιπορίαν αὐτῷ γενομένης κακοπαθείας. τούτων
δ' ὄντων διττῶν, τὰ μὲν Ἱμερεῖα, τὰ δ' Ἐγεσταῖα
προσαγορεύεται, τὴν ὀνομασίαν ἔχοντα ταύτην ἀπὸ
τῶν τόπων. τοῦ δ' Ἡρακλέους πλησιάσαντος τοῖς
κατὰ τὸν Ἑρυνκα τόποις, προικαλίσαστο αὐτὸν Ἑρυνξ
εἰς πάλην, νῆος [μὲν] δὲν Ἀφροδίτης καὶ Βούτα τοῦ
τότε βασιλεύοντος τῶν τόπων. γενομένης δὲ τῆς
φιλοτιμίας μετὰ προστίμων, καὶ τοῦ μὲν Ἑρυνκος
διδόντος τὴν χώραν, τοῦ δ' Ἡρακλέους τὰς βοῆς, 259
τὸ μὲν πρῶτον ἀγανακτεῖν τὸν Ἑρυνκα, διότι
πολὺ λείπονται τῆς ἀξίας αἱ βόες, συγχρονομένης
τῆς χώρας πρὸς αὐτάς· πρὸς ταῦτα δὲ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἀποφαινομένου δίδου, ταύτας ἂν ἀποβάλλῃ,
στηρήσεται τῆς ἀθανασίας, εὐδοκήσας ὁ Ἑρυνξ τῇ
συνθήκῃ καὶ παλαίσας ἐλείφθη καὶ τὴν χώραν ἀπέ-
3 βαλεν. ὁ δ' Ἡρακλῆς τὴν μὲν χώραν παρέθηκε τοῖς
ἐγχωρίοις, συγχωρήσας αὐτοῖς λαμβάνειν τοὺς καρ-
ποὺς, μέχρι ἂν τις τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ παργενέ-
μενος ἀπαιτήσῃ· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. πολ-
λαῖς γὰρ ὕστερον γενναῖς Λαοκίους ὁ Λακιδαιμόνιος
καταστήσας εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν χώραν ἀπο- 25
λαβὼν ἔκτισε πόλιν Ἡράκλειαν. ταχὺ δ' αὐτῆς κῶρυ-
μένης, οἱ Καρχηδόνιοι φθονήσαντες ἄμα καὶ φοβή-

1 τῆς am. vulg. 5 γενομένης αὐτῷ vulg. 10 μὲν
del. Bekker. 14 μὲν] μὲν οὖν D. 17 ἂν αὐτὸς vulg.
23 καὶ am. D. 25 εἰς τὴν] εἰς F.

θάντες μήποτε πλέον ἰσχύσασα τῆς Κερκηδόου
 ἀφίληται τῶν Φοινίκων τὴν ἡγεμονίαν, στρατεύσαν-
 τες ἐκ' αὐτὴν μεγάλας δυνάμεις καὶ κατὰ κράτος
 ἰλόντες κατίσκαψαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ
 μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφουμεν. τότε
 δ' ὁ Ἡρακλῆς ἐγκυκλούμενος τὴν Σικελίαν, κατεν-
 τήσας εἰς τὴν νῦν οὖσαν τῶν Συρακοσίων πόλιν
 καὶ πυθόμενος τὰ μυθολογούμενα κατὰ τὴν τῆς
 Κόρης ἑσπερίην, ἔθυσέ τε ταῖς θεαῖς μεγαλοπρι-
 10 πῶς καὶ εἰς τὴν Κνάνην τὸν καλλιστεῦντα τῶν
 τάνρων καθαργίας κατίδειξε θύειν τοὺς ἐγχωρίους
 κατ' ἐνιαυτὸν τῇ Κόρῃ καὶ πρὸς τῇ Κνάνῃ λαμ-
 πρῶς ἔργιν πανήγυρσιν τε καὶ θυσίαν. αὐτὸς δὲ
 μετὰ τῶν βοῶν διὰ τῆς μεσογείου διεξιὼν, καὶ τῶν
 15 ἐγχωρίων Σικανῶν μεγάλας δυνάμεις ἀντικατα-
 μένων, ἐνίκησεν ἐπιφανεῖ παρατάξει καὶ πολλοὺς
 ἀπέχευνεν, ἐν αἷς μυθολογοῦσί τινες καὶ στρατη-
 γοὺς ἐπιφανεῖς γενεῆσθαι τοὺς μέχρι τοῦ νῦν
 ἡρωικῆς τιμῆς τυγχάνοντας, Λεύκασπιν καὶ Πεδι-
 20 κράτην καὶ Βουφόναν καὶ Γλυχάταν, ἔτι δὲ Βυταίαν
 καὶ Κρυτίδαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα διελθὼν τὸ Λεοντίνον πεδίον, 24
 τὸ μὲν κάλλος τῆς χώρας ἐθαύμασε, πρὸς δὲ τοὺς
 τιμῶντας αὐτὸν οἰκείως διατιθέμενος ἀπέλιπε παρ'
 αὐτοῖς ἁθάνата μνημεῖα τῆς ἰεστοῦ παρουσίας.
 Ἰδίων δὲ τι συνέρβη γενέσθαι περὶ τὴν πόλιν τῶν
 25 Ἀγυρναίων. ἐν ταύτῃ γὰρ τιμηθεὶς ἐκ' ἰσῆς τοῖς

9 Ἰδωναι] ἰδὼναι vulg.

11 καθαργίας D

20 Γλυχάταν C Κρυαίαν F, Παγγαίαν C

21 Κρυτιδαν

vulg. 24 διατιθέμενος II

26 Ἰδων δὲ] ὡς Ἰδων vulg.

27 ἀγυρναίων D.

Ὀλυμπίοις θεοῖς πανηγύρεσι καὶ θυσίαις λαμπραῖς,
 καίπερ κατὰ τοὺς ἐμπροσθεν χρόνους οὐδεμίαν
 θυσίαν προσδεχόμενος, τότε πρῶτως συνευδόκησε,
 τοῦ δαιμονίου τὴν ἀθανασίαν αὐτῷ προσημαίνοντος.
 2 ὁδοῦ γὰρ οὕσης οὐκ ἔπαυεν τῆς πόλεως περὶ
 δους, αἱ βόες τὰ ἱχνη καθάπερ ἐπὶ κηρῶν τινος
 ἔπετυπνόντο. ὁμοίως δὲ καὶ αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ
 τούτου συμβαίνοντος, καὶ τοῦ ἄθλου δεκάτου τε-
 λουμένου, νομίσας ἤδη τι λαμβάνειν τῆς ἀθανασίας,
 προσεδέχετο τὰς τελουμένας ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων κατ'
 3 ἐνιαυτὸν θυσίας. δῶκερ τοῖς εὐδοκονμένοις τὰς
 χάριτας ἀποδιδάξ, πρὶν μὲν τῆς πόλεως κατασκευάσει
 λίμνην, ἔχουσαν τὸν περίβολον σταδίων τεττάρων,
 ἣν ἐκάννημον αὐτῷ καλεῖσθαι προσέταξεν· ὡσαύτως
 δὲ καὶ τῶν βοῶν τοῖς ἀποτυπωθεῖσιν ἱχθυαῖς τὴν
 4 ἐφ' ἑαυτοῦ προσηγορίαν ἐπιθεῖς, τέμενος κατασκευά-
 σεν ἥρῃ Γηρυνόῃ, ὃ μέχρι τοῦ νῦν τιμᾶται παρὰ
 τοῖς ἐγχωρίοις. Ἰολέον τε τοῦ ἀδελφίδου συστρε-
 τήνοντος τέμενος ἀξιόλογον ἐποίησε, καὶ τιμὰς καὶ
 θυσίας κατέδειξεν αὐτῷ γίνεσθαι κατ' ἐνιαυτὸν τὰς
 5 μέχρι τοῦ νῦν τηρουμένας· πάντες γὰρ οἱ κατὰ
 ταύτην τὴν πόλιν οἰκοῦντες ἐκ γενετῆς τὰς κόμας
 [ἱερὰς] Ἰολέῃς τρέφουσι, μέχρι ἂν ὅτου θυσίαις
 μεγαλοπρεπέσι καλλιεργήσαντες τὸν θεὸν ἱλαίων κατα-
 6 σκευάσωσι. τοσαύτη δ' ἐστὶν ἄγνεια καὶ σιμνότης
 περὶ τὸ τέμενος ὥστε τοὺς μὴ τελούντας τὰς εἰθις-

2 καίπερ] καὶ CD

7 ἐφ' om. CF

11 εὐδοκονμο-

μένοις Hbri, eoz. Dind.

16 ἐφ' τῆς.

κατασκευάσει]

καθίστασαν. 11

17 ἡ — ἐγχωρίοις om. FM

23 ἱερὰς

om. D

24 ἱλαίων D, ἰολέων H.

μένας θυσίας παῖδας ἀφώνοντες γίνεσθαι καὶ τοὺς
τετελευτηκόσιν ὁμοῖους. ἀλλ' οὗτοι μὲν, ὅταν ἐβ-
ζηταί τις ἀποδώσειν τὴν θυσίαν καὶ ἐνέχυρον τῆς
θυσίας ἀναδείξῃ τῷ θεῷ, παραχρήμα ἀποκαθίστα-
σθαὶ φασὶ τοὺς τῇ προσηρημένῃ νόσῳ κατεχομένους.
οἱ δ' οὖν ἐγγώριοι τοῦτοις ἀκολούθως τὴν μὲν ὁ
πύλην, πρὸς ἣ τὰς ἀπαντήσεις καὶ θυσίας τῷ θεῷ
παρίστησαν, Ἡρακλείαν προσηγόρευσαν, ἀγῶνα δὲ
γυμνικὸν καὶ ἐκπικρὸν καθ' ἑκάστον ἔτος μετὰ πάσης
προθυμίας ποιούσι. πανδήμιον δὲ τῆς ἀποδοχῆς
ἐλευθέρων τε καὶ δούλων γινομένης, κατέδειξαν καὶ
τοὺς οἰκέτας ἰδίᾳ τιμῶντας τὸν θεὸν θιάσους τε
συνάγειν καὶ συνιδόντας εὐωχίας τε καὶ θυσίας τῷ
θεῷ συντελεῖν.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς μετὰ τῶν βοῶν περαιωθεὶς εἰς τὴν
Ἰταλίαν προῆγε διὰ τῆς παραλίας, καὶ Λακίνοιον
μὲν κλέπτοντα τῶν βοῶν ἀνέβλε, Κρότωνε δὲ ἀκου-
σίως ἀποκτείνας ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς καὶ τάφον
αὐτοῦ κατεσκεύασε· προείπε δὲ καὶ τοῖς ἐγγωρίοις
ἦν [καὶ] κατὰ τοὺς ὕστερον χρόνους ἔσται πόλις
ἐπίσημος ὁμώνυμος τῷ τετελευτηκότῃ. αὐτὸς δ' ἔγχευ
ἐπικλωθεὶς τὸν Ἀθρίαν καὶ περὶ περιελθὼν τὸν προ-
σηρημένον κόλπον κατήντησεν εἰς τὴν Ἡπειρον, ἐξ
ἧς πορευθεὶς εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τετελεκὼς
τὸν δέκατον ἄθλον, ἔλαβε πρόσωγμα παρ' Εὐρυ-
σθέως τὸν ἐξ ἁδου Κέρβερον πρὸς τὸ φῶς ἀγαγεῖν.
πρὸς δὲ τοῦτον τὸν ἄθλον ὑπολαβὼν συνοίσειν
αὐτῷ, παρήλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετέσχε τῶν

5 φασὶ om. II 19 δὲ καὶ] δὲ vulg. 20 καὶ delecti
21 δὲ κενώσθαι vulg. 23 ἐξ ἧς] ἐξ ἧς δὲ D.

ἐν Ἐλευσίνι μυστηρίαν, Μουσαίου τοῦ Ὀρφείως
 υἱοῦ τότε προεστηκότος τῆς τελετῆς.

Ἐπεὶ δ' Ὀρφείως ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοικτιόν
 ἔστι παρεκβάντας βραχίῳ περὶ αὐτοῦ διελθεῖν. οὗτος
 γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Οἰάγρου, Θραῦξ δὲ τὸ γένος, παι-
 δία δὲ καὶ μελωδία καὶ ποιήσει πολὺν προέχων
 τῶν μνημονευομένων· καὶ γὰρ ποίημα συνετάξατο
 θαυμαζόμενον καὶ τῇ κατὰ τὴν ῥῶδην εὐμελείᾳ δια-
 φέρον. ἐπὶ τοσούτο δὲ προέβη τῇ ἀόξῃ ὥστε δοκεῖν
 τῇ μελωδίᾳ θέλγειν τὰ τε θηρία καὶ τὰ δένδρα.
 περὶ δὲ παιδείαν ἐσχοληθεὶς καὶ τὰ περὶ τῆς θαι-
 λογίας μυθολογούμενα μαθὼν, ἐπεδήμησε μὲν εἰς
 Αἴγυπτον, ἐκεῖ πολλά προσεπειραθὼν μέγιστος
 ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς θεολογίαις καὶ
 ταῖς τελεταῖς καὶ ποιήμασι καὶ μελωδίαις. συνε-
 στρατεύσατο δὲ καὶ τοῖς Ἀργοναύταις, καὶ διὰ τὸν
 ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν γυναῖκα καταβῆναι μὲν εἰς
 ἄδου παραδόξως ἐτόλμασε, τὴν δὲ Φερσεφόνην διὰ
 τῆς εὐμελείας ψυχαγωγήσας ἐπεισε συνεργῆσαι ταῖς
 ἐπιθυμίαις καὶ συγχωρῆσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τατε-
 λεντηκυῖαν ἀναγαγεῖν ἐξ ἄδου παραπλήσιως τῷ
 Διονύσῳ· καὶ γὰρ ἐκαίρουν μυθολογοῦσιν ἀναγαγεῖν
 τὴν μητέρα Σεμέην ἐξ ἄδου, καὶ μεταδόντα τῆς
 ἀθανασίας θυνὼνην μετονομάσαι. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ
 Ὀρφείως διεληλύθαμεν, μεταβησόμεθα πάλιν ἐπὶ τὸν
 Ἡρακλῆα.

Οὗτος γὰρ κατὰ τοὺς παραδεδομένους μύθους
 καταβὰς εἰς τοὺς καθ' ἄδου τόπους, καὶ προσδε-

8 τῇ add. Dind.

19 εὐμελείας CF.

15 τελεταῖς s. τ. θεολογίαις τῆς.

χθεις ὑπο τῆς Φερσιφόντης ὡς ἂν ἀδελφός. Θησεία
 μὲν ἐνήγαγεν ἐκ δεσμῶν μετὰ Πιερίδου, χαρισά-
 μένης τῆς Κόρης, τὸν δὲ κόνα παραλαβὼν διδου-
 μένον παρυδόξως ἀπήγαγε καὶ φανερὸν κατέστησεν
 ἀνθρώποις. τελευταίον δ' ἄθλον λιβῶν ἐνεργεῖν
 τὰ τῶν Ἑσπερίδων χρυσὰ μῆλα, πάλιν ἐπλευσεν
 εἰς τὴν Λιβύην. περὶ δὲ τῶν μῆλων τούτων διαπε-
 φωνήκασιν οἱ μυθογράφοι, καὶ τινες μὲν φασιν ἐν
 τισι κήποις τῶν Ἑσπερίδων ὑπάρχει κατὰ τὴν Λι-
 βύην μῆλα χρυσᾶ, τηρούμενα συνεχῶς ὑπὸ τινος
 δράκοντος φοβερωτάτου, τινες δὲ λέγουσι ποιμένας
 προβάτων κάλλι διαφερούσας κικτῆσθαι τὰς Ἑσπε-
 ρίδας, χρυσᾶ δὲ μῆλα ἀπὸ τοῦ κάλλους ὠνομάσθαι
 ποιητικῶς, ὥσπερ καὶ τὴν Ἀφροδίτην χρυσὴν κα-
 λεῖσθαι διὰ τὴν εὐπρέπειαν. ἔνιοι δὲ λέγουσιν ὅτι
 τὰ πρόβατα τὴν χρῶαν ἰδιαίχουσιν ἔχοντα καὶ παρό-
 μοιον χρυσῷ τετυγμέναι ταύτης τῆς προσηγορίας,
 Δράκοντα δὲ τῶν ποιμνῶν ἐπιμηλητὴν καθιστα-
 μένον, καὶ ὥρμη σώματος καὶ ἀλαφὴ διαφέροντα,
 τηρεῖν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ληστεύειν κτὰ τολ-
 μώντας ἀποκτείνειν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐξίσταται
 διαλαμβάνειν ὡς ἂν ἕκαστος ἑαυτὸν πείθῃ. ὁ δ'
 Ἡρακλῆς τὸν φύλακα τῶν μῆλων ἀνελὼν, καὶ ταῦτα
 ἀποκομίσας πρὸς Εὐρώσθειαν, καὶ τοὺς ἄθλους ἀπο-
 τετελεκόως, προσεδέχτο τῆς ἀθανασίας τεύχεσθαι,
 καθάπερ ὁ Ἀπόλλων ἐχρησεν.

Ἡμῖν δ' οὐ παραλειπτέον τὰ περὶ Ἀτλαντος μν-27

4 ἀπήγαγεν D. ἀνήγαγε II   15 δεῖ dei. Dind.   16 τὰ
 om. vulg.   18 ποιμνίον vulg.   24 ἐπιτετελεκόως II   26 ὁ
 om. CF.

θολογούμενα καὶ τὰ περὶ τοῦ γένους τῶν Ἑσπερί-
 δων. κατὰ γὰρ τὴν Ἑσπερίτιν ὀνομαζομένην χώραν
 φασὶν ἀδελφοὺς δύο γενέσθαι δόξῃ διανομασμέ-
 νους, Ἑσπερον καὶ Ἀτλαντα. τούτους δὲ κακτῆσθαι
 πρόβατα τῷ μὲν κάλλει διάφορα, τῇ δὲ χρόσῃ ξανθὰ
 καὶ χρυσοειδῆ· ἀφ' ἧς αἰτίας τοὺς ποιητὰς τὰ πρό-
 2 βата μῆλα καλοῦντας ὀνομάσαι χρυσὰ μῆλα. τὸν
 μὲν οὖν Ἑσπερον θυγατέρα γεννήσαντα τὴν ὀνο-
 μαζομένην Ἑσπερίδα συνοικίσαι τάδελεφῶ, ἀφ' ἧς
 τὴν χώραν Ἑσπερίτιν ὀνομασθῆναι τὸν δ' Ἀτλαντα
 ἐκ ταύτης ἐπεὶ γεννῆσαι θυγατέρα, ἧς ἀπὸ μὲν
 τοῦ πατρὸς Ἀτλαντίδας, ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἑσπε-
 ρίδας ὀνομασθῆναι. τούτων δὲ τῶν Ἀτλαντίδων
 κάλλει καὶ σωφροσύνῃ διαφερουσῶν, λέγουσι Βού-
 σιριν τὸν βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων ἐπιθυμῆσαι τῶν
 παρθένων ἐγκρατῇ γενέσθαι· διὸ καὶ ληστῆς [ἐπ'
 αὐτὰς] κατὰ θάλατταν ἀποστείλονται διακελεύσασθαι
 τὰς κόρας ἄρπάσαι καὶ διακομίσαι πρὸς ἑαυτὸν.
 3 κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν τὸν Ἡρακλεῖα τελούντα
 τὸν ὕστατον ἀθλὸν Ἀνταῖον μὲν ἀνελθεῖν ἐν τῇ
 Λιβύῃ τὸν συναναγκάζοντα τοὺς ξένους διαπαλαί-
 ειν, Βούσιριν δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον τῷ Διὶ [καλ-
 λιμαρῆν] σφαγιάζοντα τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους
 τῆς προσηκούσης τιμωρίας καταξιώσαι. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἀνὰ τὸν Νεῖλον πλεύσαντα εἰς τὴν Αἰθιο-
 4 πίαν τὸν βασιλεύοντα τῶν Αἰθιοπῶν Ἡμαθίωνα

2 Ἑσπερίτην D   3 διάφορα] παραδοξή II   4 εὐεστει-
 ρίδα D   10 εὐεστειρίτην D (c. 56, 0)   11 ἐπ' αὐτὰς
 om. D   19 τὸν Ἡρ.] Ἡρ. vulg.   20 Ἑσπερον vulg.   21 τὸν
 om. vulg.   22 τῷ] ἐπὶ τῷ Reiske   καλλιμαρῆν del. Dind.
 24 ἀξιώσαι II.

κατάρχοντα μάχης ἀποκτείναι, τὸ δ' ὕστατον ἐπὶ
 εἰσθαι πάλιν ἐπὶ τὸν ἄθλον. τοὺς δὲ ληστής ἐν
 κήρῳ τιμὴ πειζούσας τὰς κόρας συναρπάζει, καὶ
 ταχὺ φυγόντας εἰς τὰς νῆδς ἀποπλεῖν. τοῦτοις δ'
 ἐπὶ τινος ἀκτῆς δειπνοποιοιμένοις ἐπιστάναται τὸν
 Ἡρακλέα, καὶ παρὰ τὸν περθέων μαθόντα τὸ
 συμβεβηκός, τοὺς μὲν ληστής ἅπαντας ἀποκτείνει,
 τὰς δὲ κόρας ἀποκομίσαι πρὸς Ἀτλαντα τὸν πατέρα
 ἄνθ' ὧν τὸν Ἀτλαντα χάριν τῆς εὐεργεσίας ἀπο-
 10 δίδοντα μὴ μόνον δοῦναι τὰ πρὸς τὸν ἄθλον καθή-
 273 κοντα προθέμω, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀστρολογίαν
 ἀφθόνως διδάξαι. περιττότερον γὰρ αὐτὸν τὰ κατὰ
 τὴν ἀστρολογίαν ἐκπεπονηκότα καὶ τὴν τῶν ἄστρον
 σφαῖραν φιλοτέχνως εὐρόντα ἔχειν ὑπόληψιν ὡς τὸν
 15 κόσμον ὅλον ἐπὶ τῶν ὤμων φοροῦντα. παρεπλη-
 σίως δὲ καὶ τοῦ Ἡρακλείους ἐξενέγκαντος εἰς τοὺς
 Ἕλληνας τὸν σφαιρικὸν λόγον, δόξης μεγάλης τυχεῖν,
 ὡς διαδεδεγμένον τὸν Ἀτλαντικὸν κόσμον, αἰνιτι-
 μένων τῶν ἀνθρώπων τὸ γεγονός.

20 Τοῦ δ' Ἡρακλείους περὶ ταῦτ' ὄντος φασὶ τὰς 28
 ὑπολειφθείσας Ἀμαζόνες περὶ τὸν Θερμῶδοντα πο-
 ταμὸν ἀθροισθείσας πανδημίᾳ σπεῦσαι τοὺς Ἕλ-
 ληνas ἀμύνεσθαι περὶ ὧν Ἡρακλῆς στρατεύσας
 διαιργάσατο. διαφορώτατα δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐφι-
 25 λοτιμοῦντα διὰ τὸ τὸν Θησέα καταδεδουλωσθαι τὴν
 ἡγεμόνα τῶν Ἀμαζόνων Ἀντιόπην, ὡς δ' ἐνιοὶ γρά-
 φουσιν, Ἰπολύτην. συστρατεύσαντων δὲ τῶν Σκυ- 2

5 ἀκτῆς] αἰτῆς D 9 ἀποδιδόντα om. D 14 εὐρόντα
 Diad., ἔχοντα libri 15 φέροντα vulg. 18 Ἀτλάντιον F,
 Ἀτλάντιον C 25 τὸν om. CF δεδομένωσθαι II

θῶν ταῖς Ἀμαζόσι συνέρη δύνανται ἀξιόλογον ἔθροισ-
 θήναι, μεθ' ἧς αἱ προηγούμεναι τῶν Ἀμαζονίδων
 πραιωθεῖσαι τὸν Κιμμέριον Βόσπορον προήγον διὰ
 τῆς Θράκης. τέλδς δὲ πολλὴν τῆς Εὐρώπης ἐπέλ-
 θούσαι κατήτησαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ κατιστρα-
 τοπέδενσαν ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ καλούμενον ἐπ' ἐκεί-
 ναν Ἀμαζονεῖον. Θησέως δὲ πυθόμενος τὴν τῶν
 Ἀμαζόνων ἐφοδὸν ἐβόηθη ταῖς πολιτικαῖς θυγά-
 μισιν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀμαζονίδα Ἀντιό-
 πην, ἣς ἦν πεπαιδευμένης υἱὸν Ἰππόλυτον. 10
 συνιόντες δὲ μάχην ταῖς Ἀμαζόσι, καὶ τῶν Ἀθηναίων
 ἐπιχειρόντων ταῖς ἀνδραγαθίαις, ἐνίκησαν αὐτοὺς περὶ
 τὸν Θησεῖα, καὶ τῶν ἀντιπαχθέντων Ἀμαζονίδων
 ἕως μὲν κατέκοψαν, ἕως δ' ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐξέβαλον.
 14 συνέρη δὲ καὶ τὴν Ἀντιόπην συναγωνισαμένην 15
 τῶνδ' ὅτι θῆσαι, καὶ κατὰ τὴν μάχην ἀριστεύουσιν,
 ἡρωικῶς κατιστρέφει τὸν βίον. αἱ δ' ὑπολειφθεῖ-
 σαι τῶν Ἀμαζόνων ἀπογνοῦσαι τὴν πατρίδα γῆν,
 ἐπενήλθον μετὰ τῶν Σκυθῶν εἰς τὴν Σκυθίαν καὶ
 μετ' ἐκείνων κατώκησαν. ἡμεῖς δ' ἀρκούντως περὶ τῶν
 τούτων διηληλυθότες ἐπάνειμεν πόλιν ἐπὶ τῷ Ἡρα-
 κλίῳ πρόξει.

20 Τετλεικός τις γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἀθλοῦ, καὶ τοῦ
 θιτοῦ χρήσαντος συμφέρειν πρὸς τῆς εἰς θεοὺς με-
 ταλλαγῆς ἀποικίαν εἰς Σαρδὸν πέμψαι καὶ τοὺς ἐκ
 τῶν Θεσπιάδων αὐτῷ γινομένους υἱοὺς ἡγεμόνας
 ποιῆσαι ταύτης, ἔκρινε τὸν ἀδελφιδεὸν Ἰάλκιον ἐκ-

3 πρόσφορον CE   9 τῆς σμ. D   Ἀμαζόνα II
 14 A' ἐκ D, δὲ ταύτ.   19 μετὰ τῶν Σκυθῶν παρὰ Σκυ-
 θίας F, ἵσα μετ' ἐκείνων CEG.

πέμψαι μετὰ τῶν παίδων διὰ τὸ παντελῶς νέους
 εἶναι. ἀναγκαῖον δ' ἡμῖν φαίνεται προδιελθεῖν περὶ 2
 τῆς γενέσεως τῶν παίδων, ἵνα τὸν περὶ τῆς ἀποι-
 κίας λόγον καθαρώτερον ἐκθέσθαι δυνηθῶμεν. Θέ-
 3 σπιος ἦν ἀνὴρ τὸ γένος ἐπιφανὲς ἐκ τῶν Ἀθηναίων,
 ὑπερφύων Ἐρεχθίδης, βασιλεύων δὲ τῆς ὁμωνύμου χώ-
 ρας ἐγέννησεν ἐκ πλειόνων γυναικῶν θυγατέρας
 πεντήκοντα. Ἡρακλῆους δ' ἔτι παῖδος ὄντος τὴν 3
 ἡλικίαν, καὶ ῥώμῃ σώματος ὑπερφύων ὄντος, ἐπι-
 10 λωτμήθη τὰς θυγατέρας ἐκ τούτου τεκνοποιήσα-
 σθαι. διὸ καλέσας αὐτὸν ἐπὶ τινα θυσίαν καὶ λαμ-
 πρῶς ἱστασας, ἀπέστειλε κατὰ μίαν τῶν θυγατέρων
 αἰς ἀπάσας μεγάλαι καὶ ποιῆσαι ἐγκύους ἐγένετο
 πατὴρ υἱὸν πεντήκοντα. ὧν λαβόντων τὴν κοινὴν
 15 προσηγορίαν ἀπὸ τῶν Θεσπιέων, καὶ γενομένον
 ἐνὲλίκων, ἔκρινεν ἐκτέμπειν τοὺς εἰς τὴν ἀποι-
 κίαν τὴν εἰς Σαρδῶνα κατὰ τὸν χρησμόν. ἦγον- 1
 μένον δὲ τοῦ στόλου παντὸς Ἰολέου, καὶ συνεστρα-
 τευμένου σχιδὸν ἀπῶσαι τὰς στρατίας, ἐπέτρεψεν
 20 αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς Θεσπιέας καὶ τὴν ἀποικίαν
 τῶν δὲ πεντήκοντα παίδων δύο μὲν κατέμειναν ἐν
 ταῖς Θήραις, ὧν τοὺς ἀπογόνους φασὶ μέχρι τοῦ
 νῦν τιμᾶσθαι, ἑπτὰ δ' ἐν Θεσπιάς, οὓς ὀνομάζουσι
 δημούχους, ὧν καὶ τοὺς ἀπογόνους ἡγήσασθαι φασὶ
 25 τῆς πόλεως μέχρι τῶν νῦν ὡς καὶ καιρῶν. τοὺς δὲ 6
 λοιποὺς ἅπαντας Ἰόλους ἀναλαβὼν καὶ πολλοὺς
 ἄλλους τοὺς βουλομένους κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας,
 ἐπλευσεν εἰς τὴν Σαρδῶνα. κρατήσας δὲ μάχῃ τῶν

ἰγχωρίον, κατεκληρούχησε τὸ κάλλιστον τῆς νήσου,
 καὶ μάλιστα τὴν πεδιάδα χώραν, ἣν μέχρι τοῦ νῦν
 ο καλεῖσθαι Ἰολαίον. ἔξημερώσας δὲ τὴν χώραν καὶ
 καταφυτεύσας δένδροις καρπίμοις κατεσκεύασε περι-
 μέχοντα. ἔπ' ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ ἡ νῆσος διωνομάσθη τῇ
 τῶν καρπῶν ἀφθονίᾳ ὥστε Καρχηδονίους ὕστερον
 ἀνξηθέντας ἐπιθυμῆσαι τῆς νήσου, καὶ πολλοὺς
 ἄγωνας καὶ κινδύνους ὑπὲρ αὐτῆς ἀναδῆξασθαι.
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀνε-
 30 γράφωμεν, τότε δ' ὁ Ἰόλιος καταστήσας τὸ περὶ 14
 τὴν ἀποικίαν, καὶ τὸν Δαίδαλον ἐκ τῆς Σικελίας
 μεταπεμφόμενος, κατεσκεύασεν ἔργα πολλὰ καὶ με-
 γάλα μέχρι τῶν νῦν καιρῶν διαμένοντα καὶ ἀπὸ
 τοῦ κατασκευάσαντος Δαιδέλεια κυλούμενα. φθο-
 δόμησε δὲ καὶ γυμνάσια μεγάλα τε καὶ πολυτελῆ,
 καὶ δικαστήρια κατέστησε καὶ τάλλα τὰ πρὸς τὴν
 2 εὐδαιμονίαν συντείνοντα. ὠνόμασε δὲ καὶ τοὺς
 λαοὺς Ἰολαίους, ἀφ' ἑκαστοῦ θέμενος τὴν προσηγο-
 ρίαν, συγχωρησάντων τῶν θισπιωδῶν, καὶ δόντων
 ῥυτῷ τούτῳ τὸ γένος καθάπερ τιμὴ πατρί. διὰ γὰρ 10
 τὴν πρὸς αὐτοὺς σπουδὴν ἐπὶ τοσοῦτ' εὐνοίας προ-
 ῆχθησαν ὥστ' ἐπώνυμον αὐτῷ περιθεῖναι τὴν τοῦ
 γονέως προσηγορίαν· διότι καὶ ἐν τοῖς ὕστερον χρό-
 νοις οἱ τὰς θυσίας τιλοῦντες τούτῳ τῷ θεῷ προσ- 15
 αγορεύουσιν αὐτὸν Ἰόλαιον πατέρα, καθάπερ οἱ 20
 3 Ἱέρσαι τὸν Κῆρον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἰόλιος
 ἐπανιών εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ προσπλεύσας τῇ Σι-

4 κατάφροτος C: κατάφροτος δ. κ. ποιήσας F 10 τα
 περὶ om. II 14 δαιδάλεια D 15 ττ om. vulg. 18 Ἰολαίους
 codices, corr. Wess.

κελίᾳ, οὐκ ὀλίγον χρόνον διέτριπεν ἐν τῇ νήσῳ.
καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ τινες τῶν συναναποδημούν-
των αὐτῷ διὰ τὸ κάλλος τῆς χώρας κατέμειναν ἐν
τῇ Σικελίᾳ, καὶ τοῖς Σικελιοῖς καταμιγνέτες ἐν ταύτῃ
κατώκησαν, τιμώμενοι διαφερόντως ὑπὸ τῶν Ἑλλή-
νων. ὁ δ' Ἰόλαος μεγάλης ἀποδοχῆς τυγχάνων καὶ
πολλοὺς εὐεργετῶν ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων ἐτι-
μήθη τιμένεσι καὶ τιμαῖς ἡρωικαῖς. ἴδιον δέ τι καὶ
παράδοξον συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν ἀποικίαν ταύ-
την· ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἔχρησεν αὐτοῖς ὅτι πάντες οἱ
τῆς ἀποικίας ταύτης μετασχόντες καὶ οἱ τούτων
ἔκγονοι διατελέσουσιν ἅπαντα τὸν αἰῶνα διαμείνον-
τες ἐλεύθεροι, τὸ δ' ἀποτέλεσμα τούτων ἐκολούθη
τῷ χρησμῷ διέμειναι μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.
οἱ μὲν γὰρ λαοὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου, πλειό-
νων τῶν βαρβάρων ὄντων τῶν μετασχηκότων τῆς
ἀποικίας, ἐξεβαρβαρώθησαν, καὶ μεταστάντες εἰς
τὴν ὄρεινὴν ἐν ταῖς δυσχωραῖς κατώκησαν, ἐθίσαν-
τες δ' ἑαυτοὺς τρέφεσθαι γάλακτι καὶ κρέασι καὶ
πολλάς ἐγέλας κτηνῶν τρέφοντες οὐκ ἐπιδέοντο
σίτου· κατασκευάσαντες δ' οἰκήσεις ἑαυτοῖς κατα-
γείοντες καὶ τὴν τοῦ βίου διεξαγωγὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν
ποιούμενοι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων κινδύνους
ἐξέφυγον. διὸ καὶ πρότερον μὲν Καρχηδόνιοι, μετὰ
δὲ ταῦτα Ῥωμαῖοι πολλάκις πολέμησαντες τούτοις
τῆς προτίσεως διήμαρτον.

Καὶ περὶ μὲν Ἰολέου καὶ Θεσπιαδῶν, ἐπὶ δὲ
τῆς ἀποικίας τῆς εἰς Σαρδόνα γενομένης ἀρκισθησό-

μεθα τοῖς ῥηθῆσαι, περὶ δ' Ἡρακλίου τὰ συνεχῆ
 31 τοῖς προσηρημένοις προσθήσομεν. τέλειος γὰρ τοῖς
 ἄθλοις τῶν μὲν ἑαυτοῦ γυναικα Μεγάρην συνῴκισεν
 Ἰολάω, διὰ τὴν περὶ τὰ τέκνα συμφορὰν ὑποπτευ-
 σάμενος τὴν ἐξ ἐκείνης παιδοποιῶσαν, ἑτέραν δ' ἐζήτη-
 2 πρὸς τέκνων γένεσιν ἀνύποπτον. διότις ἐμνήστευσεν
 Ἰόλῃν τὴν Εὐρύτου τοῦ δυναστεύσαντος Οἰχαλίας.
 3 ὁ δ' Εὐρύτος διὰ τὴν ἐκ τῆς Μεγάρης γενομένην
 ἀτυχίαν ἐδλυβηθεὶς, ἐπεκρίθη βουλευσέσθαι περὶ
 τοῦ γάμου. ὁ δ' ἀποτυχὼν τῆς μεηστείας διὰ τὴν
 4 ἀτιμίαν ἐξηλάσε τὰς ἵππους τοῦ Εὐρύτου. Ἰφίτου
 δὲ τοῦ Εὐρύτου τὸ γεγονὸς ὑποπτεύσαντος καὶ
 παραγενομένου κατὰ ζήτησιν τῶν ἵππων εἰς Τί-
 ρυνθα, τοῦτον μὲν ἀναβιβάσας [ὁ Ἡρακλῆς] ἐπὶ
 5 τινα πύργον ὑψηλὸν ἐκέλευσεν ἀφορᾶν μὴ ποῦ νεμό-
 μεναι τυγχάνουσιν· οὐ δυνάμενον δὲ κατατοῆσαι αὐ-
 6 τοῦ Ἰφίτου, φήσας αὐτὸν ψευδῶς κατηλιπῆσθαι τὴν
 7 κλοπὴν κατεκρήμευσεν ἐπὶ τοῦ πύργου. διὰ δὲ τὸν
 τοῦτον θάνατον Ἡρακλῆς νοσήσας παρήλθεν εἰς
 Πόλον πρὸς Νηλεῆ, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν καθάραι
 8 τὸν φόνον. ὁ μὲν οὖν Νηλεὺς βουλευσάμενος μετὰ
 τῶν υἱῶν ἔλαβε πάντας πλὴν Νίστορος τοῦ νεωτάτου
 συγκαταίνοντας μὴ προσδίζεσθαι τὸν καθαρὸν·
 9 ὁ δ' Ἡρακλῆς τότε μὲν παρελθὼν πρὸς Διήφοβον
 τὸν Ἰαπολίου καὶ πείσας αὐτὸν ἐκαθέσθαι, οὐ
 10 δυνάμενος δ' ἀπολυθῆναι τῆς νόσου ἐπηρώτησε τὸν
 Ἀπόλλω περὶ τῆς θεραπείας. τοῦτον δὲ χρῆσαντος
 11 οἱ ῥῆον οὕτως ἀπολυθήσεται τῆς νόσου, εἰ πραδελῆς

2 εἰρημένους II. 4 τέκνα] αποδοῖν add. D 9 βου-
 λεσασθαι D 14 ὁ Ἡρακλῆς om. DF 15 ἀφορᾶν CF
 24 διαφύγειν D 25 τὸν om. D 26 τῆς νόσου om. FM.

δικαίως τὴν αὐτοῦ τιμὴν ἀποδοῖν τοῖς Ἰφίτον παι-
 σίν, ἀναγκαζόμενος πείθισθαι (ὑπὸ τῆς νόσου) τῷ
 χρησμῷ μετὰ τινων φίλων ἐπλευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν,
 ἐκεῖ δ' ὑπομείνας ἐκουσίως ὑπὸ τινος τῶν φίλων
 5 ἐπαύθη, καὶ παρθένον δοῦλος ἐγένετο Ὀμφάλῃς τῆς
 Ἰερδάνου, βασιλευσούσης τῶν τότε Μαιόνων, νῦν
 δὲ Λυδῶν ὀνομαζομένων. καὶ τὴν μὲν τιμὴν ὁ α
 ἀποδόμενος τὸν Ἡρακλῆα τοῖς Ἰφίτον παισὶν ἀπέ-
 δωκε κατὰ τὸν χρησμόν, ὁ δ' Ἡρακλῆς ὄγκασθεὶς
 10 καὶ δουλεύων τῇ Ὀμφάλῃ τοὺς κατὰ τὴν χώραν
 ληστεύοντας ἐκόλασε. τοὺς μὲν γὰρ ὀνομαζομένους γ
 Κέκωπας, ληστεύοντας καὶ πολλὰ κακὰ διαπραζο-
 μένους, οὓς μὲν ἐπέκτειναν, οὓς δὲ ζωγρήσας δεδε-
 μένους παρίδωκε τῇ Ὀμφάλῃ. Σουλᾷ δὲ τοὺς
 15 παριόντας ξένους συναρπάζοντα καὶ τοὺς ἀμπελῶνας
 σκάπτειν ἐνυγκάζοντα τῷ σκαφεῖσι πατάξας ἐπέκτει-
 νεν. Ἰτώνων δὲ λεηλατούντων πολλὴν τῆς ὑπὸ Ὀμ-
 φάλῃ χώρας, τὴν τε λείαν ἀφείλετο καὶ τὴν πόλιν,
 εἰς ἧς ἐποιούντο τὴν ὁρμὴν, ἐκπορθήσας ἐξηνδρα-
 20 ποδίσατο καὶ κατίσκαψεν. ἡ δ' Ὀμφάλῃ ἀποδεχο- 8
 μένη τὴν ἀνδρείαν τὴν Ἡρακλέους, καὶ πυνθομένη
 τίς ἐστὶ καὶ τίνων, ἐθαύμασε τὴν ἀρετὴν, ἐλευθέρον
 δ' ἀφείσα καὶ συνοικήσασα αὐτῷ Λέμον ἐγέννησε.
 προὔπρηχε δὲ τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὸν τῆς δουλείας
 25 καιρὸν ἐκ δουλῆς υἱὸς Κλεόδαιος.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπανελθὼν εἰς Πελοπόννησον 32

Ἐ ἀναγκαζόμενος;] εἰς ahl. vulg. ὑπὸ τῆς νόσου
 ahl. Dind. ἡ ὑπομείνας ἐκουσίως om. D ὁ παρθένου
 om. H α Μάγων C 21 τὴν Ἡρ.] τῷ Ἡρ. vulg.
 25 ἐκείδων D, ἐκείδων H (et Kua. pr. εν. H 2, 25).

ἰσχυράτευσεν εἰς Ἴλιον, ἐγκαλὼν Λαομίδοντι τῷ
 βασιλεῖ. οὗτος γὰρ Ἡρακλείδους στρατεύοντος μετὰ
 Ἰάσονος ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρος, καὶ τὸ κῆτος
 ἀνελόντος, ἐπιστήρῃσι τῶν ὁμολογημένων ἱππων,
 περὶ ὧν ἐν τοῖς Ἀργοναύταις τὰ κατὰ μέρος μικρόν τι
 2 ὕστερον διέξιμεν. καὶ τότε μὲν διὰ τὴν μετ' Ἰάσο-
 νος στρατείαν ἀσχοληθεῖς, ὕστερον δὲ λαβὼν καιρὸν
 ἐπὶ τὴν Τροίαν ἰσχυράτευσεν, ὥς μὲν τινὲς φασί,
 ναυσὶ μακροῖς ὀκτωκαίδεκα, ὡς δὲ Ὅμηρος γέγραπεν,
 5 ἔξ ταῖς ἐπέαις, ἐν οἷς παρεισάγει τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 Τηλεπόλεμον λέγοντα

ἀλλ' οἷόν τινε φασὶ βίην Ἡρακλεΐην
 εἶναι, ἱρὸν πατέρα θρασυμένονα, θυμολέοντα,
 8 ὃς ποτὶ διεθ' ἐλθὼν ἔνεχ' ἱππων Λαομίδοντος
 ἔξ οἷος σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι πανροστέροισιν
 10 Ἴλιον ἐξαλέπαξε πόλιν, γήρωσε δ' ἄγνιός.

13 ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς καταπλεύσας εἰς τὴν Τροίαν
 αὐτὸς μὲν μετὰ τῶν ἀρίστων προῆγεν ἐπὶ τὴν
 πόλιν, ἐπὶ δὲ τῶν νεῶν ἀπέλιπεν ἡγεμόνα τὸν Ἀρ-
 φιαράου υἱὸν Οἰκλῆα. Λαομίδων δ' ἀπροσδοκῆτον
 16 τῆς παρουσίας τῶν πολεμίων γενομένης δυνάμιν
 ἀξιόλογον συναγαγεῖν ἐξεκλείσθη διὰ τὴν ὀξύτητα
 τῶν καιρῶν, ἀθροίσας δ' ὅσους ἐδύνατο, μετὰ τούτων
 ἦλθεν ἐπὶ τὰς νεῆς, ἐλπίζων, εἰ ταύτας ἐμπρήσειε,
 τέλος ἐπιθήσειν τῷ πολέμῳ. τοῦ δὲ Οἰκλέους ἀπαν-
 19 τήσαντος, ὁ μὲν στρατηγὸς Οἰκλῆς ἔπαισεν, οἱ δὲ
 λοιποὶ συνδιωχθέντες εἰς τὰς νεῆς ἐφθασαν ἀνα-

2 μετὰ Ἰάσονος om. CE   4 ἀπαιτηθήσθαι D   9 καί-
 δεκα, ὡς δὲ Ὅμηρος om. D   12 πικρὸν] ποτὶ CD (c. 49, T)
 19 κατέλιπεν II.

πλείοντες ἀπὸ τῆς γῆς. Λυομέδων δ' ἐπανελθὼν 4
καὶ πρὸς τῇ πόλει τοῖς μεθ' Ἡρακλείους συμβαλὼν
αὐτοῖς τε ἔπεισε καὶ τῶν συναγωνιζομένων οἱ πλείονες
Ἡρακλῆς δὲ τὴν πόλιν ἔλων κατὰ κράτος καὶ πολ-
5 λούς ἐν χειρῶν νόμῳ κατασφάζας, Πριάμῳ τὴν
βασιλείαν ἀπὸδωκε τῶν Ἰλιαδῶν διὰ τὴν δικαιοσύ-
νην· οὗτος γάρ μόνος τῶν υἱῶν τοῦ Λυομέδοντος 6
ἐναγτιοῦσθετος τῷ πατρὶ τὰς ἵππους ἀποδοῦναι
συνεβούλευσεν τῷ Ἡρακλεῖ κατὰ τὰς ἐπαγγελλίας.
10 ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐστιφένωσε Τελαμῶνα ἀριστείῳι,
δοῦς αὐτῷ τὴν Λυομέδοντος θυγατέρα Ἡσιόνην·
οὗτος γάρ κατὰ τὴν πολιορκίαν πρῶτος βιασάμενος
εἰσέειπεν εἰς τὴν πόλιν, Ἡρακλείους προσβαλόντος
κατὰ τὸ καρτερώτατον μέρος τοῦ τείχους τῆς ἐκρο-
15 πάλειος.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρακλῆς μὲν ἐπανελθὼν εἰς 33
Πελοπόννησον ἐστράτευσεν ἐπ' Ἀργίαν διὰ τὴν
ἀποστέρησιν τοῦ μισθοῦ· γενομένης δὲ μάχης πρὸς
τοὺς Ἡλείους, τότε μὲν ἡρακτος ἐπανήλθεν εἰς
27 εἰς Ὠλεον πρὸς Λεξαιμένον· τῆς δὲ τούτου θυγατρὸς
31 Ἰπολύτης συνοικισομένης Ἀζάνι, συνδειπνῶν Ἡρα-
κλῆς καὶ θιασάμενος ἐν τοῖς γάμοις ὕβριζοντα τὸν
Κένταυρον Εὐρυτίωνα καὶ τὴν Ἰπολύτην βιαζόμε-
νον, ἀπείκεινται. εἰς Τίρυνθα δὲ Ἡρακλέους ἐπα- 2
3 νελθόντος, Εὐρυσθέως αἰτιασάμενος αὐτὸν ἐπιβου-
λεύειν τῇ βασιλείᾳ προσέταξεν ἀπελθεῖν ἐκ Τίρυνθος
αὐτὸν τε καὶ τὴν Ἀλκμήνην καὶ Ἰφικλέα καὶ Ἰόλκην.
διόπερ ἀναγκασθεὶς ἔφυγε μετὰ τούτων καὶ κατὰ

6 Ἰλιαδῶν C   8 τὰς τοὺς II   9 συνεβ. ἀποδοῦναι
vulg.   31 ὄχραει D, ὄχραει II.

3 κησε τῆς Ἀρκαδίας ἐν Φενιῷ. ἐντεῦθεν δὲ ὁρμώ-
 μενος, καὶ πυνθόμενος εἰς Ἥλιδος πομπὴν ἀποστέλλε-
 σθαι Ποσειδῶνι εἰς Ἰσθμόν, καὶ ταύτης ἀφηγησῶναι
 Εὐρυτον τὸν Ἀργίου, προσπιστὴν ἔργῳ τὸν Εὐρυ-
 τον ἀπέκτεινε παρὶ Κλειωνίς, ἔνθα νῦν ἐστὶν ἱερὸν 5
 Ἡρακλέους. μετὰ δὲ ταῦτα στρατεύσας ἐπὶ τὴν
 Ἥλιν τὸν τε βασιλεῖα ἱφόνευσεν Ἀργεάν, καὶ τὴν
 πόλιν ἑλὼν κατὰ κράτος Φυλία τὸν Ἀργίου μετε-
 πέμφατο, καὶ τοῦτῳ τὴν βασιλείαν παρέδωκεν· ἦν
 γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς περυσυαδευμένος κατ' ὃν καιρὸν 10
 δικαστῆς γενόμενος τῷ πατρὶ πρὸς Ἡρακλῆα περὶ
 5 τοῦ μισθοῦ τὸ νίκημα ἀπέδωκεν Ἡρακλεῖ. μετὰ δὲ
 ταῦτα Ἰπποκῶων μὲν ἱφρυγάδευσεν ἐκ τῆς Σκάρτης
 τὸν ἀδελφὸν Τυνδάρειον, Οἰανὸν δὲ τὸν Αἰκυμνίου
 φίλον ὄντα Ἡρακλέους οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰπποκῶωντος 15
 εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἀπέκτειναν· ἐφ' οἷς
 ἀγανακτήσας Ἡρακλῆς ἰσχυράτευσεν ἐκ' αὐτοῦς με-
 γάλῃ δὲ μάχῃ νικήσας πεμπληθεὶς ἀπέκτεινε τὴν
 δὲ Σκάρτην ἑλὼν κατὰ κράτος, κατήγαγεν ἐπὶ τὴν
 βασιλείαν Τυνδάρειον τὸν πατέρα τῶν Αἰσυχόρων, 20
 καὶ τὴν βασιλείαν ὡς δορίκτητον Τυνδάρειῳ παρέ-
 θετο, προστάξας τοῖς ἀφ' ἑαυτοῦ γενομένοις φυλάτ-
 25 τειν. ἔπεισον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν μεθ' Ἡρα-
 κλέους ὀλίγοι παντελῶς, ἐν οἷς ἦσαν ἐπιφανεῖς
 ἑνδοξεῖς Ἰφικλος καὶ Κηφεὺς καὶ Κηφέως υἱὸς τὸν 30
 ἀριθμὸν ὄντες ἐπιστακίδεκα· τρεῖς γὰρ ἀπὸ τῶν
 εἴκοσι μόνον διασώθησαν· τῶν δ' ἐναντίων αὐτοῦς

3 ἱερὸν ἐστὶν vulg. 10 πατρὸς] αὐτοῦ add. CF 21
 Τυνδάρειῳ om. II 25 καὶ Κηφεὺς om. CF 26 δέκα
 καὶ ἐπὶ cod. τῶν om. D 27 μένοι F.

τα ὁ Ἰπποκόων καὶ μετ' αὐτοῦ δέκα μὲν υἱοί, τῶν
 δ' ἄλλων Σπαρτιατῶν καμπληθεῖς. ἀπὸ δὲ ταύτης 7
 τῆς στρατείας ἱππικῶν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ κατα-
 λύσας παρὰ Ἀλκιφ τῷ βασιλεῖ, τῇ θυγατρὶ τούτου
 1 λέσθας μεγάλῃ Αὔγῃ καὶ ταύτην ποιήσας ἔγκυνον εἰς
 Στύμφαλον ἐπανήλθεν. Ἀλκιος δ' ἀγνοῶν τὸ πε- 8
 πραγμένον, ὥς ὁ τῆς γαστρὸς ὄγκος ἐμήνυνε τὴν
 φθοράν, ἐξήτει τὸν φθείραντα. τῆς δ' Αὔγης ἐπο-
 φαινομένης ὅτι βιάσαστο αὐτὴν Ἡρακλῆς, ἀπιστήσας
 10 τοῖς ὑπὸ ταύτης λεγομένοις ταύτην μὲν παρίδωκε
 Ναυπλίῳ φίλῳ καθιστάδει, καὶ προσέταξε καταπον-
 τίσαι. Αὔγῃ δ' ἀπαγομένη εἰς Ναυπλίαν, καὶ γενο- 9
 2 τήνῃ κατὰ τὸ Παρθένιον ὄρος, ὑπὸ τῶν ὠδίνων
 καταβαρουμένη περὶλθεν εἰς τὴν πλησίον ὕλην ὥς
 11 ἐπὶ τινα χρεῖαν ἀναγκαίαν· τεκοῦσα δὲ παιδίον ἔσθην
 ἐπέλιπε τὸ βρέφος εἰς τινὰς θέμνους κρύψασα.
 μετὰ δὲ ταῦτα Αὔγῃ μὲν ἀπηλλάγη πρὸς τὸν Ναύ-
 πλιον, καὶ καταντήσασα τῆς Ἀργείας εἰς τὸν ἐν
 Ναυπλίᾳ λιμένα παραδόξου σωτηρίας ἐτυχεν· ὁ γὰρ 10
 12 Ναύπλιος καταποντίσαι μὲν αὐτὴν κατὰ τὰς ἐντο-
 λὰς οὐκ ἔχοντε, ξένοις δὲ τισὶ Κερσίῳ ἀναγομένοις
 εἰς τὴν Ἀσίαν δωρήσασθαι· οὗτοι δ' ἀπαγαγόντες
 εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπέδοντο τὴν Αὔγην τῷ βασιλεῖ τῆς
 Μυσίας Τεύθραντι. τὸ δ' ἐπολειφθὲν ἐν τῷ Παρ- 11
 13 θένει βρέφος ὑπὸ τῆς Αὔγης βουκόλοι τινὲς Κορύ-
 θου τοῦ βασιλείας εὐρόντες ὑπὸ τινοῦ ἐλάφου τῷ
 μαστῷ τρεφόμενον, ἐδωρήσαντο τῷ δεσπότῃ. ὁ δὲ

5 Αὔγῃ cm. D (et Eua, pr. ov. II 2, 26)

7 ὥς] 12 ναύπλιος D 13 κατὰ] τε add. D ἐπὶ
 τε add. vulg. 14 πλησίον vulg. 17 πρὸς τῷ N.] μετὰ
 Ναυπλίου II 18 Ἀργείας] Ἀρκαδίας D.

Κόρυθος παραλαβὼν τὸ παιδίον ἀσμένως ὡς ἰδίον
 υἱὸν ἔτρεφε, προσαγορεύσας Τηλέφῳ ἀπὸ τῆς τρε-
 φούσης ἐλάφου. Τηλέφος δ' ἀνδρωθεὶς καὶ τὴν μη-
 τέρα μαθεῖν σπεύδων, παρήλθεν εἰς Δελφούς, καὶ
 χρησμὸν ἔλαβε πλεῖν εἰς τὴν Μυσίαν πρὸς Τεύθραντα
 12 τὸν βασιλεῖα. ἀνευρὼν δὲ τὴν μητέρα, καὶ γνω-
 σθεὶς τίνας ἦν πατὴρ, ἀποδοχῆς ἐτύγγανε τῆς με-
 γίστης. ὁ δὲ Τεύθρας ἄπαις ὢν ἀρρένων παίδων
 τὴν θυγατέρα Ἀργιόπην συνῆκισε τῷ Τηλέφῳ, καὶ
 διάδοχον ἐπίδειξε τῆς βασιλείας.

34 Ἡρακλῆς δὲ μετὰ τὴν ἐν Φενειῷ κατοίκησιν ἔπει
 πέμπτῳ, δυσφορῶν ἐπὶ τῷ τετελευτηκέναι Οἰωνὸν
 τὸν Λευκυνίου καὶ Ἰφικλόν τὸν ἀδελφόν, ἀπῆλθεν
 ἐκουσίως ἐξ Ἀρκαδίας καὶ πάσης Πελοποννήσου.
 συναπλῶντων δ' αὐτῷ πολλῶν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας,
 15 ἀπῆλθε τῆς Αἰτωλίας εἰς Καλυδῶνα κάκει κατοίκησεν.
 οὐκ ὄντων δ' αὐτῷ παίδων γνησίων οὐδὲ γαμετῆς
 γυναικός, ἔγημε Δηιάνειραν τὴν Οἰνείω, τετελευτη-
 κότες ἤδη Μελέαγρον. οὐκ ἀνοίσειον δ' εἶναι νομί-
 ζομεν βραχὺ παρεκβάντας ἡμᾶς ἀπαγγεῖλαι τὴν περὶ
 2 τὸν Μελέαγρον περιπέτειαν. Οἰνέως γάρ, γενομένης
 εὐκαρπίας αὐτῷ τοῦ αἵτου, τοῖς μὲν ἔλλοις θεοῖς
 ἐτέλεισε θυσίας, μόνης δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ὠλιγώρησεν
 δι' ἣν αἰτίαν ἡ θεὸς αὐτῷ μηνίσασα τὸν διαβεβη-
 μένον Καλυδῶνιον ὅν ἀνῆκεν, ὑπερφυῖν τὸ μέγεθος.
 3 οὗτος δὲ τὴν σύγγενον χώραν καταφθεῖρων τὰς
 κτήσεις ἐλυμάνετο· διόπερ Μελέαγρος ὁ Οἰνέως,
 τὴν μὲν ἡλικίαν μάλιστα ἐκαμάζων, ῥώμῃ δὲ καὶ

8 παίδων add. Wess.

18 διαμένειν D (ut infra)

22 αὐτῷ εὐκαρπίας vulg.

26 δὲ om. vulg.

ἀνδρείᾳ διαφίρων, παρέλαβε πολλοὺς τῶν ἀρίστων
 ἐπὶ τὴν τοῦτον κυνηγίαν. πρῶτον δὲ Μελιάρχου
 τὸ θηρίον ἀκοντίσαντος, ὁμολογοῦμενος αὐτῷ τὸ
 πρωτεῖον συνεχωρήθη· τοῦτο δ' ἦν ἡ δορὰ τοῦ
 1 ζώου. μετιχοῦσης δὲ τῆς κυνηγίας Ἀταλάντης τῆς 4
 Σχοινίως, ἐρασθεὶς αὐτῆς ὁ Μελιάρχος παρεχώρησε
 τῆς δορᾶς καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀριστείαν ἐπαίνου.
 εἰσὶ δὲ τοῖς παραχθεῖσιν οἱ Θεοτίων παῖδες συγκυνη-
 10 γοῦντες ἡμενέκτεσαν, ὅτι ξένην γυναῖκα προετίμη-
 σεν αὐτῶν, παρεπέμψας τὴν οἰκειότητα. διάπερ
 ἐκυροῦντες τοῦ Μελιάρχου τὴν δωρεὰν ἐνήδρευσαν
 Ἀταλάντῃ, καὶ κατὰ τὴν εἰς Ἀρχαδίην ἐπάνοδον
 ἐπιθίμενοι τὴν δορὰν ἀπέβλαντο. Μελιάρχος δὲ 5
 διὰ τε τὸν πρὸς τὴν Ἀταλάντην ἔρωτα καὶ διὰ τὴν
 11 ἀτιμίαν παροξυνθεὶς, ἐβροήθησε τῇ Ἀταλάντῃ· καὶ
 τὸ μὲν πρῶτον παρεκάλει τοὺς ἡσπακῆτας ἀποδοῦναι
 τῇ γυναικὶ τὸ δοθὲν ἀρισταῖον· ὥς δ' οὐ προσείχον,
 ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, ὄντας τῆς Ἀλθαιᾶς ἀδελφούς.
 διόπερ ἡ μὲν Ἀλθαῖα γενομένη περιαλγῆς ἐπὶ τῇ
 20 τῶν ὁμαίων ἀναιρέσει ἄρᾳ ἔθετο, καθ' ἧς ἤξιωσεν
 ἀποθνεῖν Μελιάρχον· καὶ τοὺς ἀθανάτους ὑπακού-
 σαντας ἐπινεγκεῖν αὐτῷ τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν.
 ἔνιοι δὲ μυθολογοῦσιν ὅτι κατὰ τὴν Μελιάρχου γέ- 6
 νειον τῇ Ἀλθαίᾳ τὰς Μοῖρας καθ' ὅπνον ἐπιστάσας
 21 εἶπεν ὅτι τότε τελευτήσει Μελιάρχος ὁ υἱὸς αὐτῆς,
 ὅταν ὁ θαλὸς κατακλυθῇ. διόπερ τεκοῦσαν, καὶ
 νομίσασαν ἐν τῇ τοῦ θαλοῦ φυλακῇ τὴν σωτηρίαν

1 ἀριστεῖον Π 10 παρεπεμψάμενος D 12 Ἀτα-
 λάντην Π Ἀρχαδίαν] αὐτῆς add. C 14 τὴν om. D
 24 ὅπως vulg. 25 ὅτι om. CP 26 τελευτήσειν CF.

τοῦ τέκνου κείσθαι, τὸν δαλὸν ἐπιμελῶς τηρεῖν.
 7 ὕστατον δ' ἐπὶ τῷ φόρῳ τῶν ἀδελφῶν παροξυν-
 θείσαν κατακαῦσαι τὸν δαλὸν καὶ τῷ Μελιάγρῳ
 τῆς τελευταίας αἰτίας καταστήναι· αἰεὶ δὲ μᾶλλον ἐπὶ
 τοῖς πεπραγμένοις λυπομένην τὸ τέλος ἀγχόνη τὸν
 35 βίον καταστρέφει. ἡμα δὲ τοῦτοις προετιμμένοις
 Ἰππότου ἐν Ὠλίῳ πρὸς τὴν θυγατέρα Περίβοιαν,
 φέσκουσιν αὐτὴν ἐξ Ἀγριοῦ ἐπάρχειν ἔγκυνον, δι-
 νεχθέντα πέμψαι ταύτην εἰς Αἰτωλίαν πρὸς Οἰνεία
 καὶ παρακελεύεσθαι ταύτην ἀφανίσαι τὴν ταχίστην.
 2 ὁ δ' Οἰνείας ἀπολωλεκῶς προσφάτως υἱὸν καὶ γυ-
 ναῖκα, τὸ μὲν ἀποκτείνει τὴν Περίβοιαν ἀπέγνω,
 γήμας δ' αὐτὴν ἐγέννησεν υἱὸν Τυδεία.

Τὰ μὲν οὖν περὶ Μελιάγρον καὶ Ἀλθαίαν, ἐπὶ
 3 δ' Οἰνεία τοιαύτης ἐτυχε διεξόδου. Ἡρακλῆς δὲ τοῖς 13
 Καλυθωνίοις βουλόμενος χαρίσασθαι τὸν Ἀχιλῆον
 ποταμὸν ἀπέστρεψε, καὶ φύσει ἄλλην κατασκευάσας
 ἐπέλαβε χεῖραν πολλὴν καὶ πάμπορον, ἀρδευομένην
 4 ἐπὶ τοῦ προειρημένου ῥείθρου. διὸ καὶ τῶν ποιη-
 τῶν τινες μυθοποιῆσαι τὸ πρᾶχθέν· παρυσήγαγον
 γὰρ τὸν Ἡρακλῆα πρὸς τὸν Ἀχιλῆον συνᾶσαι μάχην,
 ὁμοιωμένου τοῦ ποταμοῦ ταύτῳ, κατὰ δὲ τὴν συμ-
 πλοκὴν θάτιρον τῶν κινάτων κλέσαντα δωρήσασθαι
 τοῖς Αἰτωλοῖς, ὃ προσαγορεύεται κίρας Ἀμυλθείας.
 ἐν ᾧ πλάττουσι πλῆθος ἐπάρχειν πάσης ὀπωρινῆς
 23 ὄρας, βοτρυῶν τε καὶ μήλων καὶ τῶν ἄλλων τῶν

3 τὸν δ. κατακαῦσαι vulg. 4 αἰτίας] τῆς αἰτίας
 vulg. 5 λυπομένη — κατέστρεψε II 23 δωρήσασθαι]
 χαρίσασθαι D 34 ἀμυλθείας D (ut infra) 25 πάσης
 ὁπ. ὁπ. ἐκ. αἰθήρας vulg.

τοιούτων, αἰνιττομένων τῶν ποιητῶν κέρας μὲν τοῦ
 Ἀχιλῆος τὸ διὰ τῆς διώρυχος φερόμενον ῥεῖθρον,
 τὰ δὲ μῆλα καὶ τὰς ῥόας καὶ τοὺς βότρυς δηλοῦν
 τὴν καρποφόρον χώραν τὴν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐφ-
 9 δευομένην καὶ τὸ πλῆθος τῶν καρποφορούντων
 φυτῶν· Ἀμαλθείας δ' εἶναι κέρας οἶονεῖ τινος ἀμα-
 λακιστίας, δι' ἧς τὴν εὐτοσίαν τοῦ κατασκευάσαντος
 δηλοῦσθαι.

Ἡρακλῆς δὲ τοῖς Καλυδωνίοις συστρατεύσας ἐπὶ 36
 10 Θεσπρωτοὺς πόλιν τε Ἐφύραν κατὰ κράτος εἰλε
 καὶ Φυλῆα τὸν βασιλέα τῶν Θεσπρωτῶν ἀπέκτεινε,
 λαβὼν δὲ αἰχμάλωτον τὴν θυγατέρα τοῦ Φυλῆος
 ἐπιμήγη ταύτῃ καὶ ἐτέκνωσε Τληπόλεμον. μετὰ δὲ 2
 τὸν Δηϊανείρας γάμον τρισὶν ἑσπερον ἔτεσι δειπνῶν
 11 παρ' Οἶνεϊ, διακονοῦντος Εὐφυνόμου τοῦ Ἀρχιτέ-
 λους υἱοῦ, παιδὸς τὴν ἡλικίαν, ἀμαρτάνοντος δ' ἐν
 τῷ διακονεῖν, πατάξας κονδύλῳ, καὶ βερυτέρως τῆς
 πληγῆς γενομένης, ἀπέκτεινεν ἀκουσίως τὸν παῖδα.
 περιαλγῆς δὲ γινόμενος ἐπὶ τῷ πάθει πάλιν ἐκ 3
 12 τῆς Καλυδῶνος ἐκουσίως ἔφυγε μετὰ τῆς γυναικὸς
 Δηϊανείρας καὶ Ἰλλου τοῦ ἐκ ταύτης, παιδὸς οὗτος
 τὴν ἡλικίαν. ἐπὶ δὲ πορευόμενος ἦλθε πρὸς τὸν
 Εὐφρῶν ποταμὸν, κατέλαβε Νέσσον τὸν Κένταυρον
 μισθοῦ διαβιβάζοντα τὸν ποταμὸν. οὗτος δὲ πρῶ- 4
 13 τὴν διαβιβάσας τὴν Δηϊανείραν, καὶ διὰ τὸ κῆλλος
 ἰρασθεὶς, ἐπαχείρησε βιάσασθαι ταύτην. ἐπιβοωμένης
 δ' αὐτῆς τὸν ἄνδρα, ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἐτόξευσε τὸν
 Κένταυρον, ὁ δὲ Νέσσος μεταξὺ μισγόμενος, καὶ

ὁ καρποφορούμενος D 12 τὴν om. CF 23 Εὐφρῶν
 cod. 24 πρῶτον CF 25 τὴν om. D.

- διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς πληγῆς αὐθὺς ἀποθνήσκων,
 ἔφησε τῇ *Δημιτρίᾳ* δάσιν ἡλίκτρον, ὅπως μηδεμίαν
 τῶν ἄλλων γυναικῶν Ἡρακλῆς θελήσῃ πλησιύσαι.
 5 παρκαλενύσατο οὖν λαβοῦσαν τὸν ἐξ αὐτοῦ πεισόντα
 γόνον, καὶ τοῦτω προσμίξασαν ἑλαίον καὶ τὸ ἀπὸ
 τῆς ἰκτίδος ἀποστέζον αἷμα, χρίσαι τὸν χιτῶνα τοῦ
 Ἡρακλείου. οὗτος μὲν οὖν ταύτην τὴν ὑποθήκην
 δοὺς τῇ *Δημιτρίᾳ* παραχρῆμα ἐξέπνευσεν. ἡ δὲ
 κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Νέσσου παραγγελίαν
 εἰς ἕγγοσ ἀναλαβοῦσα τὸν γόνον, καὶ τὴν ἰκτίδα
 βάψασα, λάθρα τοῦ Ἡρακλείου ἐφύλαττεν. ὁ δὲ
 διαβὲς τὸν ποταμὸν κατήντησε πρὸς Κήρυκα τὸν
 τῆς Τρωχίνος βασιλέα, καὶ μετὰ τούτου κατόκησαν,
 ἔχων τοὺς αἰεὶ ἀνστρατεύοντας τῶν Ἀρχαίων.
- 37 Μετὰ δὲ ταῦτα Φύλιαντος τοῦ Ἀρνούπων βασιλέως
 δόξαντος εἰς τὸ ἐν *Μελφοῖς* ἱερὸν παρεννομαρκεῖναι,
 στρατεύσας μετὰ *Μηλιέων* τὸν τε βασιλέα τῶν Ἀρ-
 νούπων ἀνείλε καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ τῆς χώρας ἐξα-
 στήσας *Μηλιεῦσι* παρίδωκε τὴν χώραν· τὴν δὲ
 Φύλιαντος θυγατέρα λαβὼν αἰχμάλωτον καὶ μεγά-
 10 αὐτῇ υἱὸν Ἀντίοχον ἐγέννησεν. ἐπέκνωσε δὲ καὶ ἐκ
 252 τῆς *Δημιτρίας* νεωτέρου τοῦ Ἰλλου υἱοὺς δύο,
 2 *Γληνέα* καὶ *Οδίτην*. τῶν δ' ἰκτισάντων Ἀρνούπων οἱ
 μὲν εἰς τὴν *Εὐβοίαν* καταστήσαντες ἔκτισαν πόλιν
Κέρυστον, οἱ δ' εἰς *Κύπρον* τὴν νῆσον πλεύσαντες
 23 καὶ τοῖς ἑγχωρίοις ἀναμιχθέντες ἐνταῦθα κατόκησαν,
 οἱ δὲ λοιποὶ τῶν Ἀρνούπων καταφυγόντες ἐπὶ τὸν
Εὐρυσθέα βοηθείας ἑτιχον διὰ τὴν ἔχθραν τὴν

πρὸς Ἡρακλῆα· τούτου γὰρ αὐτοῖς συνεργοῦντος
 τρεῖς πόλεις ᾤκισαν ἐν Πιλοποννήσῳ, Ἀσίην καὶ
 Ἐρμιόνην, ἐπὶ δ' Ἡῶνα. μετὰ δὲ τὴν Ἀρτύπαν 3
 ἀνάστασιν, πόλεμον συνεστῶτος τοῖς Λωρμένοι τοῖς
 τὴν Ἐστιαϊδτιν καλουμένην οἰκοῦσιν, ὧν ἐβασίλευεν
 Αἰγίμιος, καὶ τοῖς Λαπίθαις τοῖς περὶ τὸν Ὀλυμπον
 ἰδρυμένοις, ὧν ἐδυνάστευε Κόρωνος ὁ Κεινίως,
 ὑπερεχόνταν δὲ τῶν Λαπιθῶν πολὺ ταῖς δυνάμεισιν,
 οἱ Λωρεῖς κατέφυγον ἐπὶ τὸν Ἡρακλῆα, καὶ σύμ-
 10 μαχον αὐτὸν ἐκάλεσαν ἐπὶ τρίτῳ μέρει τῆς Λωρίδος
 χώρας καὶ τῆς βασιλείας· πείσαντες δὲ κοινῇ τὴν
 ἐπὶ τοῖς Λαπίθαις στρατείαν ἐποιήσαντο. ὁ δ' Ἡρα-
 κλῆς ἔχων αἰὲς τοὺς μὲν ἑαυτοῦ στρατεύσαντας
 Ἀρκάδας, καὶ μετὰ τούτων χειρωσάμενος τοὺς Λα-
 11 πίδαας, αὐτὸν τε τὸν βασιλεῖα Κόρωνον ἀνέτελε καὶ
 τῶν ἑλλάνων τοὺς πλείστους κατακόψας ἠνάγκασεν
 ἐκχωρῆσαι τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας. τούτων δὲ 4
 προχθέντων, Αἰγίμιῳ μὲν τὸ ἐπιβάλλον τῆς χώρας
 τρίτον μέρος παρέθηκε καὶ περιεκυλεύσατο φυλάττειν
 12 τοῖς ἀπ' αὐτοῦ· ἑκατέρῳ δ' εἰς Τροχίνα, καὶ προ-
 κληθεῖς ὑπὸ Κόωνου τοῦ Ἄρειος, τοῦτον μὲν ἀπ-
 ἔκτανεν, ἐκ δὲ τῆς Ἰωάνου παρενόμενος καὶ διὰ τῆς
 Πελασγηώτιδος γῆς βαδίζαν Ὀρμενίῳ τῷ βασιλεῖ
 συνέμιξεν, αὐτὴν θυγατέρα ἠμνήστανεν Ἀστυδά-
 13 μιαν· αὐτὸν προσέχοντος δ' αὐτοῦ διὰ τὸ ἔχειν αὐτὸν
 γαμητὴν Δημένιφον τὴν Οἰνίως, στρατεύσας ἐκ'
 αὐτὸν τὴν τε πόλιν εἴλε καὶ τὸν ἀπειθοῦντα βασιλεῖα

4 τοῖς Δ.] τοῖς om. D 11 πείσαντες om. D¹ κοινῇ
 δὲ D, κοινῇ δὲ G 29 ἀπ' ἑαυτοῦ C (c. 33, 5) 23 ὀρε-
 μενίῳ D, Ὀρμενίῳ. Eua. pr. ev. II 2, 30 24 Ἀστυάντι-
 φαν Eua.

ἀπέκτεινε, τὴν δ' Ἀστυδάμειαν αἰχμάλωτον λαβὼν,
 5 καὶ μὲν αὐτῇ, Κηφισίππον υἱὸν ἐγέννησε. ταῦτα
 δὲ διακριζόμενος ἐστράτευσε εἰς τὴν Οἰχαλίαν
 ἐπὶ τοὺς Εὐρύτου παῖδας, ὅτι τὴν Ἰόλην μνηστεύσας
 ἀπέτυχε συναγωνιζομένων δ' αὐτῷ τῶν Ἀρκάδων,
 τὴν τε πόλιν εἴλε καὶ τοὺς Εὐρύτου παῖδας ἀπέ-
 κτεινε, Τοξέα καὶ Μολίωνε καὶ Κλάντιον. λαβὼν
 10 δὲ καὶ τὴν Ἰόλην αἰχμάλωτον ἀπήλθε τῆς Εὐβοίας
 ἐπὶ τὸ ἑκρωτήριον τὸ καλούμενον Κηναῖον.

38 Ἐνταῦθα δὲ θυσίαν ἐπιτελὼν ἀπέστειλε Αἶχαν
 τὸν ὑπηρέτην εἰς Τραχίνα πρὸς τὴν γυναῖκα Δη-
 αῖνειραν· τοῦτ' αὖτε προστεταγμένον ἦν αἰτῆσαι χιτῶνα
 καὶ ἱμάτιον, οἷς εἰῶθαι χρῆσθαι πρὸς τὰς θυσίας,
 ἣ δὲ Δηαῖνειρα πυθομένη τοῦ Αἶχα τὴν πρὸς Ἰόλην
 φιλοστοργίαν καὶ βουλομένη πλέον ἐκαστὴν ἀγαπᾶ-
 15 σθαι, τὸν χιτῶνα ἔχρισε τῷ παρὰ τοῦ Κενταύρου
 2 δεδομένῳ πρὸς ἀπώλειαν φίλτρῳ. ὁ μὲν οὖν Αἶχος
 ἀγνοῶν περὶ τούτων ἀπήνεγκε τὴν ἰσθίτην πρὸς τὴν
 θυσίαν· ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐνδὺς τὸν κειριμένον χιτῶνα,
 καὶ κατ' ὀλίγον τῆς τοῦ σηπτικοῦ φαρμάκου δυνά-
 3 μως ἐνεργούσης, περιέπεσε συμφορᾷ τῇ μεγίστῃ.
 τῆς γὰρ ἀκίδος τὸν ἐκ τῆς ἐχίδνης ἰὸν ἀνελήφυσας,
 καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χιτῶνος διὰ τὴν θιγομένην τὴν
 σάρκα τοῦ σώματος λυμαινομένου, περιελγῆς γενό-
 μενος ὁ Ἡρακλῆς τὸν μὲν διακονήσαντα Αἶχαν
 4 ἀπέκτεινε, τὸ δὲ στρατόπεδον ἀπολύσας ἐπανῆλθεν
 εἰς τὴν Τραχίνα. αἶψά δὲ μᾶλλον τῇ νόσῳ βαρυνό-
 μενος αὐτὸς μὲν ἀπέστειλεν εἰς Δελφοὺς Λιζύμειον

1 Κλέτιον Burmann, Τύπος II, Διγύπτιος D 9 κα-
 ταῖον D 24 λυμνημένον Enn. l. c. 33.

καὶ Ἰόλαον ἐπερωτῶντας τὸν Ἀπόλλωνα τί χρὴ
περὶ τῆς νόσου πράττειν, Δημόνιοι δὲ τὸ μέγεθος
τῆς Ἡρακλέους συμφορᾶς καταπεπληγμένοι, καὶ συν-
ιδύμενοι ἐνυτῇ τὴν ἁμαρτίαν, ἄγχοντι τὸν βίον κατ-
ᾷ ἴστρονεν. ὁ δὲ θεὸς ἐχρησε κομισθῆναι τὸν Ἡρα-
κλέα μετὰ τῆς πολεμικῆς διασκευῆς εἰς τὴν Οἰτῆν,
κατασκευάσαι δὲ πλησίον αὐτοῦ πυρὰν εὐμεγέθη·
περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἔφησε Διὶ μελήσειν. τῶν δὲ 4
περὶ τὸν Ἰόλαον ποιησάντων τὰ προστεταγμένα καὶ
10 ἐκ διαστήματος ἀποθεωροῦνται τὸ ἀποβησόμενον, ὁ
μὲν Ἡρακλῆς ἀπογνοῖς τὰ καθ' ἑαυτὸν, καὶ παρελ-
θὼν εἰς τὴν πυρὰν, κερκαλίζει τὸν ἐκεῖ προσιδόντα
ὑφάνει τὴν πυρὰν. οὐδενὸς δὲ τολμῶντος ὑπακοῦσαι
μόνος Φιλοκτήτης ἐπεισθὴ· λαβὼν δὲ τῆς ὑπουργίας
15 χάριν τὴν τῶν τόξων δωρεάν ἤψε τὴν πυρὰν. ἐκτὺς
δὲ καὶ κεραιῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων, ἡ
πυρὰ πᾶσα κατεφλέχθη. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν περὶ 5
τὸν Ἰόλαον ἔλθόντες ἐπὶ τὴν ὀστολογίαν, καὶ μηδὲν
ὄλως ὀστοῦν εὐρόντες, ὀπέλαβον τὸν Ἡρακλέα τοῖς
20 χρησμοῖς ἀκολουθῶς ἐξ ἀνθρώπων εἰς θεοὺς μεθε-
284 στέσθαι· διόπερ ὥς ἦρωι ποιήσαντες ἀγισμοὺς καὶ 39
χῶματα κατασκευάσαντες ἀπηλλάγησαν εἰς Τραχίνα.
μετὰ δὲ τούτους Μενότιος ὁ Ἀκτορος υἱός, φίλος
ὢν Ἡρακλεῖ, κέπρον καὶ ταῦρον καὶ κριὸν θέσας
= ὥς ἦρωι κατέδειξε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ὀποῦντι θύειν
καὶ τιμᾶν ὥς ἦρωα τὸν Ἡρακλέα. τὸ παραπλήσιον
δὲ καὶ τῶν Θηβαίων ποιησάντων, Ἀθηναῖοι πρῶτοι
τῶν ἁλλῶν ὥς θεὸν ἐτίμησαν θυσίαις τὸν Ἡρακλέα,

καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις παράδειγμα τὴν ἑαυτῶν
 εἰς τὸν θεὸν εὐσεβείαν ἀποδείξαντες προειρέψαντο
 τὸ μὲν πρῶτον ἅπαντας Ἑλλήνας, μετὰ δὲ ταῦτα
 καὶ τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνθρώπους ἅπαντας
 2 ὡς θεὸν τιμᾶν τὸν Ἡρακλῆα, προσθετέον δ' ἡμῖν
 τοῖς εἰρημένοις ὅτι μετὰ τὴν ἀποθέωσιν αὐτοῦ Ζεὺς
 Ἦραν μὲν ἐπεισεν υἱοποιήσασθαι τὸν Ἡρακλῆα καὶ
 τὸ λοιπὸν εἰς τὸν ἕκτα χρόνον μητρὸς εὐνοίαν
 παρέχισθαι, τὴν δὲ τέκνωσιν γινέσθαι φασὶ τοι-
 αύτην· τὴν Ἦραν ἀναβᾶσαν ἐπὶ κλίνην καὶ τὸν 10
 Ἡρακλῆα προσλαβομένην πρὸς τὸ σῶμα διὰ τῶν
 ἐνδυμάτων ἀφίειναι πρὸς τὴν γῆν, μιμουμένην τὴν
 ἀληθινὴν γένεσιν· ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν ποιεῖν τοῖς
 βαρβάρους ὅταν θεῶν υἱὸν ποιῆσθαι βούλωνται.
 3 τὴν δ' Ἦραν μετὰ τὴν τέκνωσιν μυθολογοῦσι συν- 11
 οικήσαι τὴν Ἥβην τῷ Ἡρακλεῖ, περὶ ἧς καὶ τὸν
 ποιητὴν τεθεικέναι κατὰ τὴν Νεκύαν

ἰδῶλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι

τέλειται ἐν θαλίαις καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

4 τὸν δ' οὖν Ἡρακλῆα λέγουσι καταλεγόμενον ὑπὸ τοῦ
 Διὸς εἰς τοὺς δώδεκα θεοὺς μὴ προσδέξασθαι τὴν
 τιμὴν ταύτην· ἀδύνατον γὰρ ἦν τοῦτον καταλε-
 γῆναι μὴ πρότερον ἐνὸς τῶν δώδεκα θεῶν ἐχβλη-
 θέντος· ἄτοπον οὖν εἶναι προσδέξασθαι τιμὴν ἐτέρῃ
 θεῷ φέρουσαν ἀτιμίαν.

Περὶ μὲν οὖν Ἡρακλέους εἰ καὶ πεπληονάκαμεν,
 ἀλλ' οὖν οὐδὲν τῶν μυθολογουμένων περὶ αὐτοῦ

ὁ παρέχισθαι D
 τὸ ἐγγόμενον CE
 22 καταδισχῆναι D.

10 [καὶ] ἐπὶ τὴν vulg. 20 κατὰ
 21 προσδέξασθαι] τοὺς θεοὺς add. D

παραλειποίκαμεν. περὶ δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐπειδὴ 40
 τούτοις Ἡρακλῆς συνιστάτευσεν, οἰκίσαν ἂν εἴη
 διαλθεῖν περὶ αὐτῶν.

Ἰάσονα γενέσθαι λέγουσιν υἱὸν μὲν Αἰσονος,
 5 ἀδελφίδου δὲ Ἡλίου τοῦ Θιτταλῶν βασιλέως,
 φῶμῃ δὲ σώματος καὶ ψυχῇ λαμπρότητι διενέγκαντα
 τῶν ἡλικιωτῶν ἐπιθυμήσαι τι πρῶξαι μνήμης ἔβριον.
 ὁρῶντα δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ Περσῶν καὶ τινος ἄλλου 2
 285 διὰ τὰς ὑπερορίους στρατείας καὶ τὸ παράβολον
 10 τῶν ἔθλων δόξης ἀιμνήστον τετυγχότας, ζηλώσαι
 τὰς προαιρέσεις αὐτῶν. διὸ καὶ τὴν ἐπιβολὴν ἀνα-
 κοινωσάμενον τῷ βασιλεῖ ταχέως λαβεῖν αὐτὸν
 συγκάταινον, οὐχ οὕτω τοῦ Ἡλίου σπεύδοντος προ-
 αγαγεῖν εἰς ἐπιφάνειαν τὸν νιανίσκον ὡς ἐλπίζον-
 15 τος ἐν ταῖς παραβάλοις στρατείαις διαφθαρέσεσθαι.
 αὐτὸν μὲν γὰρ ἐκ φύσεως ἐστερηθῆναι παίδων ἀφ- 3
 ῥένων, τὸν δ' ἀδελφὸν εὐλαβεῖσθαι μήποτε συνιγ-
 γόν ἔχων τὸν υἱὸν ἐκίθηται εἰς βασιλείαν. κρύ-
 πτοντα δὲ τὴν ἐποψίαν τεύτην, καὶ τὰ πρὸς τὴν
 20 στρατείαν χρήσιμα χορηγήσειν ἐπαγγιλάμενον, παρα-
 καλεῖν ἄθλον τελέσαι στυλάμενον τὸν πλοῦν εἰς
 Κόλχους ἐπὶ τὸ διαβεβοημένον τοῦ κριοῦ δίφρου χρυ-
 σόμαλλον. τὸν δὲ Πόντον κατ' ἐκείνους τοὺς χρό- 4
 νους παρισκοῦμενον ὑπὸ ἔθνων βαρβάρων καὶ
 25 παντελῶς ἀγρίων ἄξενον προσαγορεύεσθαι, ξενοκτο-
 νούντων τῶν ἐγχωρίων τοὺς καταπλέοντας. Ἰάσονα 5
 δὲ δόξης ὁρεγόμενον καὶ τὸν ἔθλον δυσέφικτον

8 τῶν Dindorf, τὸν Ilber 11 τῆς ἐπιβολῆς CF
 22 δίφρος D, δίφου CF (ut plerumque) 27 τόσ]
 τὸ CDF.

μίν, οὐ κατὰ πᾶν δ' ἀδύνατον κρίνονται, καὶ διὰ
 τοῦτο μᾶλλον αὐτὸν ἐπιφανέστερον εἶσθαι δια-
 λαμβάνοντα, παρασκευάσθαι τὰ πρὸς τὴν ἐπι-
 41 ρολήν. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τὸ Πήλιον ναυπηγή-
 σασθαι σκάφος, πολὺ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ³
 κατασκευῇ τὴν τότε συνήθειαν ἐπερβάλλον, διὰ τὸ
 σχιδίαις πλεῖν τοὺς τότε ἀνθρώπους καὶ μικροῖς
 παντελῶς ἀκατίοις. διὸ καὶ τῶν ἰδόντων αὐτὸ τότε
 καταπληττομένων, καὶ τῆς φήμης διαδοθείσης κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα περὶ τε τοῦ ἔθλου καὶ τῆς κατὰ τὴν¹⁰
 ναυπηγίαν ἐπιβολῆς, οὐκ ὀλίγους τῶν ἐν ἐπιροχαῖς
 2 νεανίσκων ἐπιθυμήσαι μετασχεῖν τῆς στρατείας. Ἰά-
 σονα δὲ καθελκύσαντα τὸ σκάφος καὶ κοσμήσαντα
 πᾶσι τοῖς ἐνήκουσι πρὸς ἐκπλήξιν λαμπρῶς, ἐκλέ-
 ξαι τῶν ὀρεγομένων τῆς αὐτῆς προαιρέσεως τοὺς¹⁵
 ἐπιφανεστάτους ἀριστοὺς, ὥστε σὺν αὐτῷ τοὺς ἡκαν-
 τας εἶναι πεντήκοντα καὶ τέσσαρας. τούτων δ'
 ὑπάρχον ἐνδοξοτάτους Κέστορα καὶ Πολυθέτην,
 ἐπὶ δ' Ἡρακλέα καὶ Τελαμῶνα, πρὸς δὲ τούτοις
 Ὀρφέα καὶ τὴν Σχοινίως Ἀταλάντην, ἐπὶ δὲ τοὺς²⁰
 Θεσπίου παῖδας· καὶ αὐτὸν τὸν στελλόμενον τὸν
 3 πλοῦν ἐπὶ τὴν Κολχίδα. τὴν δὲ ναὺν Ἀργὴν προσ-
 αγορευθῆναι κατὰ μὲν τινὰς τῶν μυθογράφων ἀπὸ
 τοῦ τὸ σκάφος ἀρχιτεκτονήσαντος Ἀργον καὶ συμ-
 πλεύσαντος ἔργκα τοῦ θεραπεύειν ἐπὶ τὰ πονοῦντα²⁶⁶
 μέρη τῆς νεώς, ὡς δ' ἐνιοὶ λέγουσιν ἀπὸ τῆς περὶ²⁶
 τὸ τάχος ὑπερβολῆς, ὡς ἂν τῶν ἀρχαίων ἀργὸν τὸ
 ταχὺ προσαγορευόντων. τοὺς δ' οὖν ἀριστοὺς συν-

[δ σκάφος] τὸ σκάφος ναῖς.
 Dindorf, πρὸς τε τὸ ἔθλον codices.

10 περὶ τε τοῦ ἔθλου

ελθόντας ἐλέσθαι σφῶν αὐτῶν στρατηγὸν Ἡρακλῆα,
 προκρίναντας κατ' ἀνδρείαν. ἔπειτ' ἐκ τῆς Ἰωλ-42
 καὶ τὸν ἐκπλοῦν ποιησαμένους, καὶ παρακλύξαντας
 τὸν τε Ἄθω καὶ Σαμοθράκην, χειμῶνι περιπεσεῖν,
 5 καὶ προσενεχθῆναι τῆς Τρωάδος πρὸς Σύριον. ἐν-
 ταῦθα δ' αὐτῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησαμένων, εὐρε-
 θῆκαί φασι παρθένον δεδεμένην παρὰ τὸν αἰγιαλὸν
 διὰ τοιαύτας αἰτίας. λέγεται τὸν Ποσειδῶνα διὰ 2
 τὴν μυθολογουμένην τῶν Τρωικῶν τειχῶν κατα-
 10 σκευὴν μνησίαντα Αἰομίδοντι τῷ βασιλεῖ κῆτος
 ἀνείναι ἐκ τοῦ πελάγους πρὸς τὴν χώραν· ὑπὸ δὲ
 τούτου τοὺς τε παρὰ τὸν αἰγιαλὸν διεικρίβοντας καὶ
 τοὺς γεωργοῦντας τὴν παραθαλάττιον περὶδόξως
 συναρπάζεσθαι· πρὸς δὲ τούτοις λοιμὸν ἐμπίσειν
 15 εἰς τὰ πλήθη καὶ καρπῶν παντελῆ φθοράν, ὥστε
 πάντας ἐκπλήττεσθαι τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως.
 διὸ καὶ συντρεχόντων τῶν ὅλων εἰς ἐκκλησίαν καὶ 3
 ζητούντων ἀπαλλαγὴν τῶν ἀτυχημάτων, λέγεται τὸν
 βασιλέα πέμψαι πρὸς τὸν Ἀπόλλω τοὺς ἐπερωτή-
 20 σοντας περὶ τῶν συμβεβηκότων. ἐκπεσόντος οὖν
 χρησμοῦ μῆνιν ἐπέρχειν Ποσειδῶνος, καὶ τότε ταύ-
 την λήξειν ὅταν οἱ Τρῶες τὸ λαχὸν τῶν τέκνων ἔκου-
 σίως παραδώσι βορὰν τῷ κῆτι, φασὶν ἐπάντων
 εἰς τὸν κλῆρον ἐμβαινόντων ἐπανελθεῖν εἰς Ἡσιό-
 25 νην τὴν τοῦ βασιλείως θυγατέρα· διότις τὸν Λαο- 4
 μίδοντα συναναγκασθέντα παραδοῦναι τὴν παρθέ-
 νον καὶ δεσμοῖς καταλαβόμενον ἀπολιπεῖν παρὰ τὸν
 αἰγιαλόν. ἐνταῦθα δὲ τὸν μὲν Ἡρακλῆα μετὰ τῶν Ἀργο- 5

12 τε om. Dind. 13 παραδόξως] παραχρῆμα II
 24 ἐμβληθέντων II 28 δὲ εἰ μὲν om. vulg.

- ναντίων τὴν ἀπόβασιν ποιησάμενον, καὶ μαθόντα
 παρὰ τῆς κόρης τὴν περιπέτειαν, ἀναφορῆσαι μὲν
 τοὺς περὶ τὸ σῶμα δεσμονάς, ἀναβάντα δ' εἰς τὴν
 πόλιν ἐπαγγεῖλαισθαι τῷ βασιλεῖ διασφθερίν τὸ κή-
 6 τος, τοῦ δὲ Λαομέδοντος ἀποδεξαμένου τὸν λόγον·
 καὶ δωρεάν δάσειν ἐπαγγεῖλαμένου τὰς ἀνικήτους
 ἵππους, φασὶ τὸ μὲν κῆτος ὑφ' Ἡρακλείου ἀναιρε-
 θῆναι, τῇ δ' Ἡσιόνη δοθῆναι τὴν ἐξουσίαν εἴτε
 βούλοιο μετὰ τοῦ σώσαντος ἀπαλθεῖν εἴτε μετὰ
 τῶν γονέων καταμένειν ἐν τῇ πατρίδι. τὴν μὲν 10
 οὖν κόρην ἐλέσθαι τὸν μετὰ τοῦ ξένου βίον, οὐ
 μόνον τὴν εὐεργεσίαν τῆς συγγενείας προκρίνασαν,
 ἀλλὰ καὶ φοβημένην μὴ πόλιν φανέντος κήτους
 πρὸς τὴν ὁμοίαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐκτεθῆ τιμωρίαν.
 7 τὸν δ' Ἡρακλῆα δώροις καὶ τοῖς προσήκουσι ξενίοις 15
 λαμπρῶς τιμηθέντα τὴν Ἡσιόνην καὶ τὰς ἵππους
 παραδίδει τῷ Λαομέδοντι, συνταξάμενον μετὰ 20
 τὴν ἐκ Κόλχων ἐπέκδοον ἀπολήψισθαι, αὐτὸν δ'
 ἀναχθῆναι μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν κατὰ σπουδὴν
 ἐπὶ τὸν προκείμενον Ἰδλόν. 25
- 43 Ἐπιγενομένον δὲ μεγάλου χειμῶνος, καὶ τῶν
 ἀριστείων ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, φασὶν
 Ὀρφέα, τῆς τελευταίας μόνον τῶν συμπλεόντων μετε-
 σχηκότα, ποιήσασθαι τοῖς Σαρδόθραξι τὰς ἐπὶ τῆς
 2 σωτηρίας εὐχάς. αὐτὸς δὲ τοῦ πνεύματος ἐνδόν- 30
 τος, καὶ θυοῖν ἀστέραν ἐπὶ τὰς τῶν Διοσκόρων
 κεφαλὰς ἐπιπιδόντων, ἅπαντας μὲν ἐκπλαγῆναι τὸ
 παράδοξον, ὑπολαβεῖν δὲ θεῶν προνοίᾳ τῶν κιν-

4 διασφθερίων CF 12 τῆς συγγ. τῆς εὐεργεσίας τολγ-
 15 δ' δ' οὐκ CF.

δύνων ἑαυτοὺς ἀπηλλάχθαι. διὸ καὶ τοῖς ἐπιγιννο-
 μένοις παραδοσίμου γεγεννημένης τῆς περιπειτίας,
 αἰετὸς τοὺς χειμαζομένους τῶν πλείοντων εὐχὰς μὲν
 τίθεσθαι τοῖς Σαρδοθράξι, τὰς δὲ τῶν ἁστέρων παρ-
 ουσίᾳ ἀναπέμπειν εἰς τὴν τῶν Διοσκόρων ἐπιφά-
 νειαν. οὐ μὴν ἀλλὰ τότε λήξαντος τοῦ χειμῶνος 3
 ἐποβῆναι μὲν τοὺς ἀριστοὺς τῆς Θράκης εἰς τὴν
 ὑπὸ Φινίως βασιλευμένην χώραν, περιπεισεῖν δὲ
 οὐκ ἐκ νικησέων ἐπὶ τιμωρίᾳ διωρυγμένοις καὶ μέ-
 10 σσιξι πληγὰς συνεχεῖς λαμβάνουσι· τοῦτον δ' ἐπαθ-
 χειν Φινίως υἱὸς καὶ Κλεοπαίτρας, ἣν φασιν ἔξ
 Ὀρμιθυίας τῆς Ἐρεχθίδος γεννηθῆναι καὶ Βορέου,
 διὰ [δὲ] μητρικῆς τόλμης καὶ διαβολῆς ψευδεῖς τυγ-
 χάνοντας ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἁδίκως τῆς προσημμένης
 15 τιμωρίας· τὸν γὰρ Φινία γεγαμηκότα Ἰθαίαν τὴν 4
 Λαρδιάνην τοῦ Σκυθῶν βασιλέως θυγατέρα, καὶ
 διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα πάντα χαρίζομενον, πι-
 στεύσαι διότι τῇ μητρὶ βίαν ἐφ' ὕβριος προσήγα-
 γον οἱ πρόγονοι, βουλόμενοι τῇ μητρὶ χαρίζεσθαι.
 20 τῶν δὲ περὶ τὸν Ἡρακλῆα παραδόξως ἐπιφανέντων, 5
 φασὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὄντας ἐπικαλῆσα-
 σθαι καθάπερ θεοὺς τοὺς ἀριστοὺς, καὶ τὰς αἰτίας
 δηλώσαντας τῆς τοῦ πατρὸς παρανομίας δεῖσθαι τῶν
 ἀτυχημάτων αὐτοὺς ἐξελίσθαι. τὸν δὲ Φινία 6 44
 25 κρῖος ἀπαντήσαντα τοῖς ξένοις παραγγελλαι μηδὲν
 τῶν καθ' ἑαυτὸν πολυπραγμονεῖν· μηδὲνα γὰρ πα-
 τέρα λαβεῖν παρ' υἱῶν ἐκουσίως τιμωρίαν, εἰ μὴ
 τῷ μεγέθει τῶν ἐδικημάτων ὑπέρβοντο τὴν φυσι-

2 γεγεννημένη II

5 περιπειτείη II

15 προσθέτως D

13 δὲ delant.

2 κῆν τῶν γονέων εἰς τέκνα φιλοστοργίαν. ἐνταῦθα
 συμπλόντας τοῖς περὶ τὸν Ἡρακλέα τοὺς ἐπιτε-
 λουμένους μὲν Βορεάδας, ἀδελφοὺς δ' ὄντας Κλει-
 πάτρας, λέγεται διὰ τὴν συγγένειαν πρῶτους ὁρ-
 μῆσαι πρὸς τὴν βοήθειαν, καὶ τοὺς μὲν παρικαιμένους¹
 τοῖς νεανίσκοις δεσμοὺς περιρρῆξαι, τοὺς δ' ἴσαν-
 3 τισιμένους τῶν βαρβάρων ἀποκτείνειν. ὁρμήσαντος
 δὲ τοῦ Φινέως πρὸς μάχην, καὶ τοῦ πλήθους τῶν
 Θρακῶν συνδραμόντος, φασὶ τὸν Ἡρακλέα πάν-
 των ἄριστα διαγωνισάμενον αἰτόν τε τὸν Φινέα²
 καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ὀλίγους ἀναλεῖν, τὸ δὲ τέλος¹¹
 ταῖον κρατήσαντα τῶν βασιλείων τὴν μὲν Κλει-
 πάτραν [ἐκ] τῆς φυλακῆς προαγαγεῖν, τοῖς δὲ Φινεί-
 δαις ἀποκαταστήσαι τὴν πατρῴαν ἀρχὴν· βουλομένων
 δ' αὐτῶν τὴν μητροῖαν μετ' αἰκίας ἀποκτείνειν,¹⁵
 πείσαι τῆς μὲν τιμωρίας ταύτης ἀποστήναί, πρὸς
 δὲ τὸν πατέρα πέμψαντας εἰς τὴν Σκυθίαν ἑκείνον
 παρακαλῆσαι τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνομημάτων λαβεῖν
 4 κόλασιν. οὗ γενηθέντος τὸν μὲν Σκυθὴν τῆς θυ-
 γατρὸς καταγνῶναι θάνατον, τοὺς δ' ἐκ τῆς Κλει-
 πάτρας υἱοὺς ἀπενέγκασθαι παρὰ τοῖς Θραξὶ δόξαν
 ἐπιχειρίας. οὐκ ἄγνωσθ δὲ διότι τινὲς τῶν μυθολο-
 γῶν τυφλωθῆναι φασὶ τοὺς Φινεΐδας ὑπὸ τοῦ πα-
 τρός, καὶ τὸν Φινέα τῆς ὁμοίας τυχεῖν συμφορῆς
 5 ὑπὸ Βορέου. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἡρακλέα τινὲς¹³
 παραδεδώκασιν πρὸς ὑδροῖαν ἐξελθόντα κατὰ τὴν
 Ἀσίαν ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐπὶ τῆς χώρας ἀπολει-
 φθῆναι. καθόλου δὲ τοὺς παλαιούς μύθους οὐχ

13 ἐκ om. D   προάγειν II   φινείδαις D (ut infra)
 17 πέμψαντα CF   28 δὲ γὰρ vulg

ἁπλῆν οὐδὲ συμπεφωνημένην ἱστορίαν ἔχειν συμβέβηκε· διόπερ οὐ χρὴ θαυμάζειν, ἔάν τινα τῶν ἀρχαιολογουμένων μὴ συμφώνως ἵπασσι τοῖς ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι συγκρίνωμεν. οὐ μὲν ἄλλα καὶ τοὺς Φινεΐδας λέγεται τὴν βασιλείαν παραδόντας τῇ μητρὶ Κλεοπάτρᾳ συστρατεῦσαι τοῖς ἀριστεύουσιν· ἀναχθέντας δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς Θράκης καὶ κομισθέντας εἰς τὸν Πόντον προσχεῖν τῇ Ταυρικῇ, τὴν ἀγριότητα τῶν ἐγχωρίων ἀγνοοῦντας· νόμιμον γὰρ εἶναι τοῖς τὴν χώραν ταύτην οἰκοῦσι βαρβέροις θύειν Ἀρτέμιδι Ταυροπόλῳ τοὺς καταπλέοντας ξένους· παρ' οἷς φασὶ τὴν Ἰφιγένειαν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἰθὺς τῆς εἰρημένης θεοῦ κατασταθεῖσαν θύειν τοὺς ἀλισχομένους.

Ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας τὰς τῆς ξενοκτορίας αἰτίας, ἀναγκαῖον βραχία διελθεῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς παρεκβάσειως οἰκείας ἐσομένης ταῖς τῶν Ἀργοναυτῶν πράξεσι. φασὶ γάρ Ἡλίου δύο γενέσθαι παῖδας, Αἰήτην τε καὶ Πέρσην· τούτων δὲ τὸν μὲν Αἰήτην βασιλεῦσαι τῆς Κολχίδος, τὸν δ' ἑταρον τῆς Ταυρικῆς, ἀμφοτέρους δὲ διενεγκεῖν ὠμότητι. καὶ Πέρσου μὲν Ἐκάτην γενέσθαι θυγατέρα, τόλμῃ καὶ παρανομίᾳ προϊχούσαν τοῦ πατρός· φιλοκύνηγον δ' οὖσαν ἐν ταῖς ἐποτυχίαις ἀνθρώπους ἀντὶ τῶν θηρίων κατατοξεύειν. φιλότιχον δ' εἰς φαρμάκων θανάσιμων συνθέσεις γενομένην τὸ καλούμενον ἀκόνιτον ἐξευρεῖν, καὶ τῆς ἑκάστου δυνάμεως πείραν λαμβάνειν μίσγουσας ταῖς δεδομέναις τοῖς ξένοις

8 προσείχαι D^a, προσεχέει Eich. 11 θύειν — 13 κατασταθεῖσαν om. D 26 τὸ] τὸν D.

τροφαίς ἐμπειρίαν δὲ μεγάλην ἐν τοῦτοις ἔχουσιν
 πρῶτον μὲν τὸν πατέρα φαρμάκῳ διαφθεῖραι καὶ
 διαδεξασθαι τὴν βασιλείαν, ἔπειτ' Ἀρτίμιδος ἰερὸν
 ἰδρυσαμένην καὶ τοὺς καταπλέοντας ξένους θύεσθαι 259
 τῇ θεῷ καταδεῖξασαν ἐπ' ὁμοῦτι διονομασθῆναι.¹
 3 μετὰ δὲ ταῦτα συνοικήσασαν Αἰήτη γεννῆσαι δύο
 θυγατέρας, Κίρκην τε καὶ Μήδειαν, ἔτι δ' υἱὸν
 Αἰγιάλῃα καὶ τὴν μὲν Κίρκην εἰς φαρμάκων παν-
 τοδαπῶν ἐπίνοιαν ἐκτραπίσαν ἔξευρεῖν φιλῶν παν-
 τοίας φύσεις καὶ δυνάμεις ἀπιστουμένας· οὐκ ἄλλῃ 30
 μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκάτης διδαχθῆναι, πολὺ
 δὲ πλείω διὰ τῆς ἰδίας ἐπιμελείας ἔξευροῦσαν μη-
 δεμίαν ὑπερβολὴν ἀπολιπεῖν ἑτέρα πρὸς ἐπίνοιαν
 4 φαρμακείας δοθῆναι δ' αὐτὴν εἰς γάμον τῷ βα-
 σιλεὶ τῶν Σαρματῶν, οὗς Ἴνιοι Σκύθας προσ- 35
 αγορεύουσι, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὸν ἄνδρα φαρ-
 μάκῳ ἀνελεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν βασιλείαν
 διαδεξαμένην πολλὰ κατὰ τῶν ἀρχομένων ὥμῃ
 5 πράξει καὶ βίαια, διόπερ ἐκπεσοῦσαν τῆς βασι-
 λείας κατὰ μὲν τινας τῶν μυθολογῶν φηγεῖν ἐπὶ 40
 τὸν ὠκεανόν, καὶ νῆσον ἔρημον καταλασσομένην ἐν-
 ταῦθα μετὰ τῶν συμφυγουσῶν γυναικῶν καθιδρο-
 θῆναι, κατὰ δὲ τινας τῶν ἱστορικῶν ἐκλιποῦσαν
 τὸν Πόντον κατοικῆσαι τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον τὸ
 μέχρι τοῦ νῦν ἀπ' ἐκείνης Κίρκαιον ὀνομαζόμενον. 45
 46 τὴν δὲ Μήδειαν ἱστοροῦσι μαθεῖν παρὰ τε τῆς μη-
 τρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς ἀπάσας τὰς τῶν φαρμάκων
 δυνάμεις, προαιρήσει δ' ἐναντιωτάτῃ χρῆσθαι· δια-

7 μηδίας D¹ semper 28 ἐκλιποῦσαν D 25 κίρ-
 καιον D.

τελεῖν γὰρ τοὺς καταπλέοντας τῶν ξένων ἐξαιρου-
 μένην ἐκ τῶν κινδύνων, καὶ ποτὲ μὲν παρὰ τοῦ
 πατρὸς αἰτεῖσθαι δεῖσαι καὶ χάριτι τὴν τῶν μελ-
 λόντων ἀπολλύσθαι σωτηρίαν, ποτὲ δ' αὐτὴν ἐκ
 5 τῆς φυλακῆς ἀφαιρῖσθαι προνοεῖσθαι τῆς τῶν ἀτυ-
 χούντων ἀσφαλείας· τὸν γὰρ Αἰήτην τὰ μὲν διὰ
 τὴν ἰδίαν ἀμύνην, τὰ δ' ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἐκά-
 της πεισθέντα, προσδέξασθαι τὸ τῆς ξυνοκτονίας
 νόμιμον. ἀντιπραττούσης δὲ τῆς Μηδείας ἐλὼ 2
 10 μᾶλλον τῇ προσαρτίσει τῶν γονέων, παρὰ τὸν Αἰή-
 την ὑποπτεύσαντα τὴν ἐκ τῆς θυγατρὸς ἐπιβουλήν
 εἰς ἐλευθέρην αὐτὴν ἀποθέσθαι φυλακὴν· τὴν δὲ
 Μηδεῖαν διαδράσαν καταφυγεῖν εἰς τι τέμνειος Ἡλίου
 κείμενον παρὰ θάλατταν, καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς 3
 15 Ἀργοναυτὰς ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς κομισθέντας νυκτὸς
 καταπλεῦσαι τῆς Κολχίδος εἰς τὸ προειρημένον τέ-
 μνειος. ἔνθα δὴ περιτυχόντας τῇ Μηδεῖᾳ πλανα-
 μένῃ παρὰ τὸν αἰγυιὸν, καὶ μαθόντας παρ' αὐτῆς
 τὸ τῆς ξυνοκτονίας νόμιμον, ἐποδέξασθαι μὲν τὴν
 20 ἡμερότητα τῆς παρθένου, δηλώσαντας δ' αὐτῇ τὴν
 εὐνυτὸν ἐπιβολὴν πάλιν παρ' ἑκείνης μαθεῖν τὸν
 ὑπάρχοντα αὐτῇ κίνδυνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς διὰ τὴν
 πρὸς τοὺς ξένους εὐσέβειαν. κοινοῦ δὲ τοῦ συμ- 4
 φέροντος φανέντος, τὴν μὲν Μηδεῖαν ἐπαγγελί-
 25 σθαι συνεργήσειν αὐτοῖς μέχρι ἂν συντελέσωσι τὸν
 προκείμενον ἄθλον, τὸν δ' Ἰάσονα διὰ τῶν ὄρκων
 290 δοθῆναι πίστις ὅτι γήμας αὐτὴν ἔξει σύμβιον ἅπαντα

ὁ ἀσφαλείας] σωτηρίας D γὰρ] μὲν γὰρ τοῖς. ἢ τὸ
 τότε D 10 μᾶλλον τῇ προσαρτίσει om. D 18 παρὰ]
 περί II 22 ἀπὸ Wess., ὑπὸ cod. 25 συντελέσωσι D.

8 τὸν τοῦ ξῆν χρόνον. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Ἀργοναύτας ἀπολιπόντας φυλακὰς τῆς νιῶς, νυκτὸς ὁρμῆσαι μετὰ τῆς Μηδείας ἐπὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρον· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος οἰκίστον ἂν εἴη διαλθεῖν, ἵνα μηδὲν τῶν ἐνηκόντων εἰς τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν ἔγνοῃται.

- 47 Φοῖβον τὸν Ἀθάμαντος μυθολογεῖν διὰ τὰς ἐπὶ τῆς μητρικῆς ἐπιβουλὰς ἐναλαβόντα τὴν ἀδελφήν Ἑλλην φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος. περαιουμένων δ' αὐτῶν κατὰ τιμὰ θεῶν πρόνοιαν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ κριοῦ χρυσόμαλλον, τὴν μὲν παρθένον ἀποπείσειν εἰς τὴν θάλατταν, ἣν ἄπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντον ὀνομασθῆναι, τὸν δὲ Φοῖβον εἰς τὸν Πόντον πορευθέντα καταχθῆναι μὲν πρὸς τὴν Κολχίδα, κατὰ δὲ τι λόγιον θύσαντα τὸν κριὸν ἐνα-
 2 θῆναι τὸ δέρον εἰς τὸ τοῦ Ἀρίου ἱερὸν. μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεύοντος τῆς Κολχίδος Αἰήτου χρησμὸν ἐκπέσειν ὅτι τότε καταστρέψει τὸν βίον ὅταν ξένοι καταπλεύσαντες τὸ χρυσόμαλλον δέρον ἀπενέγκωσι. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας καὶ [διὰ] τὴν ἰδίαν ὥρ-
 3 οντα καταδείξαι θύειν τοὺς ξένους, ἵνα διαδοθείσης τῆς φήμης εἰς ἅπαντα τόπον περὶ τῆς Κόλχων ἀγριότητος μηδεὶς τῶν ξένων ἐπιβῆναι τολμήσῃ τῆς χώρας. περιβαλεῖν δὲ καὶ τῷ ταμένει τείχος καὶ φύλακας πολλοὺς ἐπιστήσαι τῶν ἐκ τῆς Ταυρικῆς ἄφ' ἧν καὶ τερατώδεις παρὰ τοῖς Ἑλλήσι πλάσθη-
 4 ναι μύθους. διαβεβοῆσθαι γὰρ ὅτι πυρίπνοοι ταῦροι

4 τὰ Hartlein, om. D, τὸ vulg. 5 εἰς] ἐπὶ D 8 ἐπὶ Dind. 14 κατενεχθήναι II 17 βασιλεύοντι — Αἰήτη CE 20 καὶ] καὶ διὰ vulg. 22 ἅπαντα τὰς τόπον D.

περί τὸ τέμενος ἐπύρχον, δράκων δ' ἄνυρος ἐτίθει
 τὸ δέρος, ἀπὸ μὲν τῶν Τυφῶν μετινεχθείσης τῆς
 ὁμωνυμίας ἐπὶ τὴν τῶν βοῶν ἰσχύν, ἀπὸ δὲ τῆς
 κατὰ τὴν ξανοκτονίαν ὁμότητος πυρπνεῖν τοὺς
 5 ταύρους μυθολογηθέντος· παραπλησίως δὲ τοῦ τη-
 ρουμένου τὸ τέμενος Δράκοντος ὀνομαζομένου, με-
 τινηροχέναι τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τὸ τερατώδες καὶ
 καταπληκτικὸν τοῦ ξόου. τῆς ὁμοίας δὲ μυθολο- 4
 γίας ἐχίσθαι καὶ τὰ περὶ τοῦ Φοῖβου λεγόμενα. δια-
 10 πλεῦσαι γὰρ αὐτόν φασιν οἱ μὲν ἐπὶ νεῶς προτο-
 μὴν ἐπὶ τῆς πρύφου ἐχούσης κριοῦ, καὶ τὴν Ἑλλήν
 δισφοροῦσαν ἐπὶ τῇ ναυτίᾳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἐπὶ τοῦ
 τοίχου τῆς νεῶς ἐκκύντουσαν, εἰς τὴν θύλακτιαν
 προπεσεῖν. Ἴνιοι δὲ φασὶ τὸν βασιλεὺς τῶν Σχο- 5
 15 θῶν, ὄντι γαμβρὸν Αἰήτου, παρὰ τοῖς Κόλχοις ἐπι-
 δημήσαι καθ' ὃν καιρὸν ἄλῶναι συνέβη τὸν Φοῖβον
 μετὰ τοῦ παιδαγωγοῦ, ἐρωτικῶς δὲ σχόντα τοῦ
 παιδὸς λαβεῖν αὐτὸν ἐν δωρεᾷ παρ' Αἰήτου, καὶ
 καθέπερ υἱὸν γνήσιον ἀγαπήσαντα καταλιπεῖν αὐτῷ
 20 τὴν βασιλείαν. τὸν δὲ παιδαγωγὸν ὀνομαζόμενον
 Κριὸν τυθῆναι τοῖς θεοῖς, καὶ τοῦ σώματος ἐκδα-
 ρέντος προσηλωθῆναι τῷ νεῷ τὸ δέρος κατὰ τι
 25 νόμιμον. μετὰ δὲ ταῦτα Αἰήτη γενομένου χρησμοῦ, 6
 καθ' ὃν ἰσημαίνεται τότε τελευτήσκειν αὐτὸν ὅταν ξέ-
 30 νοι καταπλεύσαντες τὸ τοῦ Κριοῦ δέρος ἀπενίγκωσι,
 τὸν βασιλεὺς φασὶ τειχίσαι τὸ τέμενος καὶ φρουρὰν

1 ἄνυρος scripti (c. 48, 3), αὐτοῖς libri 4 πῶς πνέει
 libri 8 ὁμοίας δὲ] δ' ὁμοίας vulg. 12 ναυτίλις D
 22 τῶ] θεῶ codices, templo Poggiani 21 τὸ D 24 ἰση-
 ματις D τότε add. Dind. 25 φασὶ τὸν βασιλεὺς χορεύσας
 τὸ δέρος καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσαι, ἴνα διὰ II.

ἐγκαταστήσθαι, πρὸς δὲ τοῦτοις χρυσῶσαι τὸ δέρος, ἵνα διὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐπιμελειστάτης ἀξιωθῇ φυλακῆς. ταῦτα μὲν οὖν ἐξίσταται τοὺς ἀναγινώσκοντας κρίνειν πρὸς τὰς ἰδίας ἐκάστου προαιρέσεις.

- 48 Τὴν δὲ Μήδειαν ἱστοροῦσι καθηγήσασθαι τοῖς Ἀργοναύταις πρὸς τὸ τοῦ Ἄρτος τέμενος, ἀπέχον ἑβδομήκοντα σταδίους ἀπὸ τῆς πόλεως, ἣν καλεῖσθαι μὲν Σύβαριν, ἔχειν δὲ τὰ βασίλεια τῶν Κόλχων. προσελθοῦσαν δὲ ταῖς πύλαις κεκλιμέναις 10 νυκτὸς τῇ Τευρική διαλέκτῳ προσφανῆσαι τοὺς φρουροὺς, τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀνοιξάντων προθύμως ὥς ἂν βασιλέως θυγατρί, φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας πείθεσθαι ἰσχυασμένοις τοῖς ξίφεσι πολλοὺς μὲν φονεῦσαι τῶν βαρβάρων, τοὺς δ' Ἕλλους διὰ 15 τὸ παράδοξον καταπληξαμένους ἐμβαλεῖν ἐκ τοῦ τεμένους, καὶ τὸ δέρος ἀναλαβόντας πρὸς τὴν ναὺν ἐπιίγισθαι κατὰ σπουδὴν. παραπλησίως δὲ τοῦτοις καὶ τὴν Μήδειαν ἐν τῷ τεμένει τὸν μυθολογούμενον 20 ἔνυχον δράκοντα περιεσπειραμένον τὸ δέρος τοῖς φαρμάκοις ἀποκτείνει, καὶ μετὰ Ἰάσονος τὴν ἐπὶ θαλάττῃ καταβάσιν ποιήσασθαι. τῶν δὲ διαφυγόντων Τεύρων ἀπαγγελλάντων τῷ βασιλεῖ τὴν γενομένην ἐπίθισιν, φασὶ τὸν Αἰήτην μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν στρατιωτῶν διώξαντα τοὺς Ἕλληνας κατα- 25 λαβεῖν πλησίον τῆς θαλάττης· ἐξ ἰφύδου δὲ συνέσαντα μάχην ἀνελεῖν ἵνα τῶν Ἀργοναυτῶν Ἰφι-

ὁ ἐκάστους aut ἕκαστος Hertlein (cf. III 16, 3) 11 τοὺς φρουροὺς Hertlein (c. 48, 7), τοῖς φρουροῖσι II, τοῖς φρουροῖς D 20 τοῖς om. vulg.

τον τον Εὐρυσθέως ἀδελφὸν τοῦ τοὺς ἄθλους Ἡρα-
 κλεῖ προστάξαντος, ἔπειτα τοῖς ἄλλοις τῷ πλήθει
 τῶν συναγωνιζομένων περιχυνέντα καὶ βιαιότερον
 ἐγκείμενον ὑπὸ Μιλεάγρου φονευθῆναι. ἐνθα δὴ ὁ
 5 πεισώτερος τοῦ βασιλείως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαρθέν-
 τῶν, τραπήναι πρὸς φυγὴν τοὺς Κόλχους, καὶ κατὰ
 τὸν διαγμὸν τοὺς πλείστους αὐτῶν ἀναιριθῆναι.
 γενέσθαι δὲ καὶ τῶν ἀριστέων τραυματίαν Ἰάσονα
 καὶ Λιέγτην, ἐπεὶ δ' Ἀταλάντην καὶ τοὺς Θεσπιά-
 10 δας προσαγορευομένους. τοὺτους μὲν οὖν φασιν
 ἐπὶ τῆς Μηδείας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ὄψαι καὶ
 βοτάναις τισὶ θεραπευθῆναι, τοὺς δ' Ἀργοναύτας
 ἐπισπιτταμένους ἐκπλεῦσαι, καὶ μέσον ἤδη τὸ Πον-
 τικὸν πέλαγος ἔχοντας περιπλοεῖν χειμῶνι παντελῶς
 15 ἐπικινδύνῳ. τοῦ δ' Ὀρφέως, καθάπερ καὶ πρότερον, ὁ
 εὐχὰς ποιησαμένον τοῖς Σαρμόθρηξι, λῆξαι μὲν τοὺς
 ἀνέμους, φανῆναι δὲ πλεσίον τῆς νεῶς τὸν προσ-
 αγορευόμενον θαλάττιον Γλαῦκον. τοῦτο δ' ἐπὶ δύο
 νύκτας καὶ δύο ἡμέρας συνεχῶς τῇ νηὶ συμπλεύ-
 20 σαντα προικτεῖν μὲν Ἡρακλεῖ περὶ τῶν ἑθλῶν καὶ
 292 τῆς ἀθανασίας, τοῖς δὲ Τυνδαρίδαίς, ὅτι προσ-
 αγορευθήσονται μὲν Διόσχοροι, τιμῆς δ' Ἰσοθέου
 τεύξονται παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. καθόλου δ' ἐξ ἧς
 7 ὀνόματος προσφωνήσαντι πάντας τοὺς Ἀργοναύτας
 15 εἰπεῖν ὥς διὰ τὰς Ὀρφέως εὐχὰς θεῶν προνοίᾳ
 φανεῖς αὐτοῖς σημαίνει τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι

2 τοὺς ἄλλους — περιχυνέντας — ἐγκείμενους II 6 τοὺς
 Α. πρὸς φυγῆς vulg. 7 τὸν διαγμὸν] τὴν ὁδὸν II 8 τραπε-
 ματίας F 11 καὶ βοτάναις del. Vind. 12 τισὶ ante
 ὄψαις vulg.

συμβουλευεῖν οὖν αὐτοῖς, ὅταν τῆς γῆς ἔσονται,
 τὰς εὐχὰς ἀποδοῦναι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς τετεύχασι
 49 οἷς ἤδη τῆς σωτηρίας. Ἰταῖα τὸν μὲν Γλαύκον
 δοῦναι πάλιν εἰς τὸ πέλαιος, τοὺς δ' Ἀργοναύτας
 κατὰ στόμα τοῦ Πόντου γενομένους προσπλεῦσαι
 τῇ γῇ, βασιλευόντος τότε τῆς χώρας Βύζαντος, ἅψ'
 2 οὐ καὶ τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων ἀνομασίαται. ἐν-
 ταῦθα δὲ βωμοὺς ἰδρυσαμένους καὶ τοῖς θεοῖς τὰς
 εὐχὰς ἀποδόντας καθιερώσαι τὸν τόπον τὸν ἔτι καὶ
 3 τὴν τιμώμενον ὑπὸ τῶν παραπλεόντων. μετὰ δὲ 10
 ταῦτα ἀναχθέντας, καὶ διαπλεύσαντας τὴν τε Προ-
 ποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, προσεπνεύθηναι τῇ
 Τροάδι. ἐνταῦθα δ' Ἡρακλέους πέμψαντος εἰς τὴν
 πόλιν Ἰφικλόν τε τὸν ἀδελφὸν καὶ Τελαμῶνα τὰς
 τε ἵππους καὶ τὴν Ἡϊάνην ἀπαιτήσαντας, λέγεται 15
 τὸν Λαομέδοντα τοὺς μὲν πρῶτους εἰς φυλακὴν
 ἀποθίσθαι, τοῖς δ' ἄλλοις Ἀργοναύταις δι' ἐνέδρας
 βουλευσάι «θάνατον» καὶ τοὺς μὲν ἄλλους νύκτος
 ἔχειν τῇ πράξει συνεργοὺς, Πρίαμον δὲ μόνον
 ἐναντιοπαροῦντα· τούτου γὰρ ἀποφηνασθαι δεῖν 20
 τὰ πρὸς τοὺς ξένους δίκαια τηρεῖν, καὶ τὴν τε
 ἀδελφὴν καὶ τὰς ὁμολογημένας ἵππους ἀποδιδόναι.
 4 οὐδενὸς δ' αὐτῷ προσείχοντος, φασὶν εἰς τὴν φυλα-
 κὴν δύο ξίφη παρενέγκαντα λάθρα δοῦναι τοῖς περὶ
 τὸν Τελαμῶνα, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς προαίρεσιν ἐξη- 25
 γησάμενον αἴτιον γενέσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῖς.
 5 ἐκτὸς γὰρ τοὺς περὶ τὸν Τελαμῶνα φονεῖσθαι μὲν

1 ὅταν] ἐπὶ τὰς τάξεις II   2 ἀποδιδόναι OF   3 ἀποδι-
 δόντας D   14 τὰς Eichstätt, τοὺς codices   18 βου-
 λεύασθαι DF.

τῶν φυλάκων τοὺς ἀνταγομένους, φυγόντας δ' ἐπὶ
 θάλατταν ἀπαγγέλλαι τὰ κατὰ μέρος τοῖς Ἀργοναύ-
 ταις. διόπερ τούτους μὲν ἐτοίμους γινομένους πρὸς
 μάχην ἀπαντῆσαι τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκχεομένοις
 5 μετὰ τοῦ βασιλέως· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρῶς, 6
 καὶ τῶν ἀριστίων διὰ τὰς ἀρετὰς ἐπικρατούντων,
 μυθολογοῦσι τὸν Ἡρακλέα πάντων ἑριστα διαγω-
 νίσασθαι· τὸν τε γὰρ Λαομέδοντα φονεῦσαι, καὶ
 τῆς πόλεως ἐξ ἐφόδου κρατήσαντα κολάσαι μὲν τοὺς
 10 μετασχόντας τῷ βασιλεὶ τῆς ἐπιβουλῆς, Πριάμῳ δὲ
 διὰ τὴν δικαιοσύνην παραδοῦναι τὴν βασιλείαν, καὶ
 φίλῳ συνθέμενον ἐκπλεῖσαι μετὰ τῶν Ἀργοναυ-
 τῶν. ἔτιοι δὲ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν παραδεδώκοσιν 7
 οὐ μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀλλ' ἰδίᾳ στρατεύσαντα
 15 τὸν Ἡρακλέα ναυσιβῆξεν· ἔπειτα τῶν ἵππων ἔλαβεν τὴν
 Τροίαν· προσμαρτυρεῖν δὲ ταύτοις καὶ Ὅμηρον ἐν
 τοῖσδε τοῖς ἐπισιν.

ἀλλ' αἰὼν τινά φασι βίην Ἡρακλῆϊν
 20 εἶναι, ἑμὸν πατέρα θρασυμένονα, θυμολέοντα,
 25 ὃς ποτε θεῶν ἔλθῶν ἐνέχ' ἵππων Λαομέδοντος
 ἔξ οἷός σόν νηυσὶ καὶ ἐνδράσι πανροτέρευσιν
 Ἴλιον ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγνιάς.

τοὺς δ' Ἀργοναύτας φασὶν ἐκ τῆς Τροιάδος ἔναχ- 8
 θέντας εἰς Σαμοθρέκην κομισθῆναι, καὶ τοῖς με-
 10 γάλοις θηοῖς τὰς εὐχὰς ἀποδόντας πάλιν ἀναθεῖναι
 τὰς φιάλας εἰς τὸ τέμενος τὰς ἔτι καὶ νῦν δια-
 μενούσας.

Τῆς δὲ τῶν ἐριστίων ἀνακομιδῆς ἀγνοουμένης 50

ἔτι κατὰ τὴν Θερταλίαν, φασὶ προσπεσεῖν φήμην
 ὅτι πάντες οἱ μετὰ Ἰέσονος στρατεύσαντες ἐν τοῖς
 κατὰ τὸν Πόντον τόποις ἀπολώλασι. διόπερ τὸν
 Πελίαν καὶ ὄν ἔχιν ὑπολαμβάνοντα τοὺς ἐφείδρους
 τῆς βασιλείας πάντας ἄρδην ἀνελεῖν, τὸν μὲν
 πατέρα τὸν Ἰέσονος ἀναγκάσει κτεῖν αἶμα ταύτου,
 τὸν δ' ἀδελφὸν Πρόμαχον, παῖδα τὴν ἡλικίαν ὄντα,
 2 φονεῦσαι. Ἀμφινόμην δὲ τὴν μητέρα μέλλουσαν
 ἀναιρεῖσθαι φασιν ἐπανδρὸν καὶ μήμηρ ἀξίαν ἐπι-
 τελέσασθαι πρῶξιν· καταφυγοῦσαν γὰρ ἐπὶ τὴν
 ἑστίαν τοῦ βασιλέως καὶ καταρασαμένην παθεῖν
 αὐτὸν ὥς τῶν ἀσεβημάτων, ξίφει πατάσασαν ἐαν-
 3 τῆς τὸ στήθος ἥρωικῶς κατασιγῆναι τὸν βίον. τὸν
 δὲ Πελίαν τοῦτω τῷ τρόπῳ πάσαν τὴν Ἰέσονος
 συγγένειαν ἄρδην ἀνιλόντα ταχὺ τὴν προσήκουσαν
 τοῖς ἀσεβήμασι κομίσασθαι τιμωρίαν. τὸν γὰρ Ἰέ-
 σονα καταπλεύσαντα νυκτὸς τῆς Θερταλίας εἰς ὄρ-
 μον οὐ μακρὰν μὲν τῆς Ἰωλκοῦ κείμενον, ἀθεώρη-
 τον δὲ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, μαθεῖν παρὰ τινος τῶν
 κατὰ τὴν χώραν τὰ γινόμενα περὶ τοὺς συγγενεῖς
 4 ἀτυχήματα. πάντων δὲ τῶν ἀριστέων ἐτοιμῶν ὄν-
 των βοηθεῖν τῷ Ἰέσωνι καὶ πάντα κίνδυνον ἀνα-
 δέχασθαι, περὶ τῆς ἐπιθέσεως ἔμπεισιν αὐτοῖς ἀμ-
 φισβήτησιν· τοὺς μὲν γὰρ συμβουλευεῖν παρὰ τοῦ
 βιασαμένου εἰς τὴν πόλιν ἀπροσδοκῆτως ἐπιθέσθαι
 τῷ βασιλεῖ, τινὰς δ' ἀποφαίνεσθαι δεῖν στρατιώτας
 ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος ἕκαστον συλλέξαντα κοινὸν
 ἡρασθαι πόλεμον· ἀδύνατον γὰρ εἶναι περὶ τήκοντα

3 κατὰ τὸν] κατὰ vulg. 5 μὲν] μὲν γὰρ vulg. 6 τὸν]
 τοῦ CF. 24 οὗς CF. 27 συλλέξαντα] κλέψασθαι D.

καὶ τοῖσιν ἐνδράσι περιγενέσθαι βασιλείῳ δυνάμιν
 ἔχοντος καὶ πόλεις ἀξιολόγους. τοιαύτης δ' οὕσης 5
 ἐν αὐτοῖς ἀπορίας, λέγεται τὴν Μήδειαν ἐπαγγεί-
 λασθαι δι' ἑαυτῆς τὸν τε Πηλίαν ἀποκτείνειν δόλω
 10 καὶ τὰ βασίλεια παραδώσειν τοῖς ἀριστεύουσιν ἀκιν-
 δύνως. ἐνταῦθα πάντων θαυμασάντων τὸν λόγον 6
 καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐπιβουλῆς μαθεῖν ζητούντων,
 εἰπεῖν ὅτι κομίζει μεθ' ἑαυτῆς πολλὰς καὶ παρα-
 δόξους δυνάμεις φαρμάκων εὐρημένας ὑπὸ τε τῆς
 15 μητρὸς Ἑκάτης καὶ τῆς ἀδελφῆς Κίρκης· καὶ ταύ-
 ταις μὲν μηδέποτε χρῆσθαι πρότερον πρὸς ἀπώλειαν
 ἀνθρώπων, νυνὶ δὲ δι' αὐτῶν ἀμυνεῖσθαι ἡσθίως
 τοὺς ἀξιόους τιμωρίας. προειποῦσαν δὲ τοῖς ἀριστεύουσι 7
 294 τὰ κατὰ μέρος τῆς ἐπιθέσεως, ἐκ τῶν βασιλείων
 15 αὐτοῖς ἐπαγγείλασθαι σημαίνει τῆς μὲν ἡμέρας
 καπνῷ, τῆς δὲ νυκτὸς πυρί, πρὸς τὴν ὑπερχειμένην
 τῆς θαλάττης σκοπῇ. αὐτὴν δὲ κατασκευάσασαν 51
 Ἀρτέμιδος εἰδῶλον κοῖλον, εἰς μὲν τοῦτο παντοδα-
 πὰς φύσεις φαρμάκων κατακρύνθαι, ἑαυτῆς δὲ τὰς
 20 μὲν τρίχας δυνάμεισι τισι χρῆσασαν ποιῆσαι πολιάς,
 τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα ὀντίδων πλήρες, ὥστε
 τοὺς ἰδόντας δοκεῖν εἶναι τινα παντελῶς πρσιβῦτιν·
 τὸ δὲ τελευταῖον ἀναλαβοῦσαν τὴν θεὸν δισκαυασ-
 μένην καταπληκτικῶς εἰς ὄχλων δεισιδαιμονίαν, εἰς
 25 τὴν πόλιν εἰσβαλεῖν ἅμ' ἡμέρα. ἐνθιαζούσης δ' 2
 αὐτῆς, καὶ τοῦ πλήθους κατὰ τὰς ὁδοὺς συντρίχον-
 τος, παραγγέλλειν πᾶσι δέχεσθαι τὴν θεὸν εὐσεβῶς·

4 ἀποκτείνειν libri, corr. Hertlein 5 παραδοῦναι P
 7 ἐπιβολῆς vulg. 9 εὐρημένας post Ἑκάτης vulg. 12 ἀμύ-
 νεσθαι D 15 σημαίνειν libri, corr. Hertlein 25 ἐμβαλεῖς D.

παρῆναι γὰρ αὐτὴν ἐξ Ὑπερβορείων ἐπ' ἀγρυπνίας
 3 δαίμονι τῇ τε πόλει πάση καὶ τῷ βασιλεῖ πάντων
 δὲ προσκυνούντων καὶ τιμώντων τὴν θεὸν θυσίαις,
 καὶ τὸ σύνολον τῆς πόλεως ἀπίσης συνενθεαζούσης,
 εἰσβαλεῖν τὴν Μηδίαν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὸν τε
 Περίαν εἰς δεισιδαίμονα διάθεσιν ἐμβαλεῖν καὶ τὰς
 θυγατέρας αὐτοῦ διὰ τῆς τερατείας εἰς τοιαύτην
 κατέπληξεν ἀγαγεῖν ὥστε πιστεῦσαι διότι πάρεστιν
 ἢ θεὸς εὐδαίμονα ποιήσουσα τὸν οἶκον τοῦ βασι-
 4 λέως· ἀπιφαίνεται γὰρ ἐπὶ δρακόντων ὀχουμένην
 τὴν Ἀρτεμιν δι' αἴρος ὑπερπετασθῆναι πολλὰ μέρη
 τῆς οἰκουμένης, καὶ πρὸς καθίδρυσιν ἑαυτῆς καὶ
 τιμὰς αἰωνίους ἐκτελέχθαι τὸν εὐσεβέστατον ἀπάντων
 τῶν βασιλέων· προστεταχέναι δ' αὐτῇ καὶ τὸ γῆρας
 ἀφελούσαν τὸ Πελίου διὰ τινων δυνάμεων νέον
 5 παντελῶς ποιῆσαι τὸ σῶμα καὶ πολλὰ ἔτιρα πρὸς
 μακέριον καὶ θεοφιλεῖ βίον διαρῆσασθαι. ἐκπλητε-
 μένου δὲ τοῦ βασιλέως τὸ παράδοξον τῶν λόγων,
 ἐπαγγελίωσθαι τὴν Μηδίαν παρεχρῆμα ἐπὶ τοῦ
 σώματος ἑαυτῆς τὰς τούτων πίστις παρῆξεσθαι.
 6 εἰσπύσαν γὰρ μὲν τῶν Πελίου θυγατέρων καθαρὸν
 ἔντα καὶ ὕδωρ, καὶ τῆς παρθένου τὸ ὄρηθ' αὐτῆς
 ἐπὶ τέλος ἔργαζούσης, φασὶν εἰς οἰκίσσον τινα συγ-
 κλείσασθαι ἑαυτὴν καὶ περιτριψαμένην τὸ σῶμα πᾶν
 ἐποκλύσεσθαι τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις· ἀπο-
 7 κατασταθεῖσαν δ' εἰς τὴν προῦπάρχουσαν διάθεσιν
 καὶ φανείσαν τῷ βασιλεῖ κατεπλήξασθαι τοὺς ὄρων-

2 τε om. D   4 συνθεαζούσης vulg., om. D, corr.
 Heiske   15 ἀπὸ τῶν codices, corr. Steph.   τὸ τοῦ
 vulg.   20 τούτων om. H   21 μὲν E, μέν ceteri.

τας, καὶ δοῦναι τινα θεῶν προνοίᾳ μετελλεχέναι τὸ
 γῆρας εἰς παρθένου νεότητα καὶ κάλλος περιβλεπτον.
 ποιῆσαι δ' αὐτὴν καὶ διὰ τινων φαρμάκων εἶδωλα
 φαντασθῆναι τῶν δρακόντων, ἐφ' ὧν ἀποφαίνεσθαι
 τὴν θεὸν κομισθῆσαν δι' ἑξέως ἐξ Ὑπερβορέων ἐπι-
 25 ξενωθῆναι τῷ Πελλίᾳ. τῶν δ' ἐνεργημάτων ὑπὲρ
 τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν φανέντων, καὶ τοῦ βασιλείως
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιοῦντος τὴν Μήδειαν καὶ τὸ
 σύνολον πιστεύσαντος ἀληθῆ λέγειν, φασὶν αὐτὴν
 30 κατὰ μόνας ἐντυχούσαν τῷ Πελλίᾳ παρακαλῆσαι ταῖς
 θυγατρᾶσι διακελεύεσθαι συνεργεῖν καὶ πράττειν
 ἅπερ ἂν αὐταῖς προστάτῃ· προσήκειν γὰρ τῷ τοῦ
 βασιλείως σώματι μὴ δουλικαῖς χερσίν, ἀλλὰ ταῖς
 τῶν τέκνων θεραπευθέντα τυχεῖν τῆς παρὰ θεῶν
 35 ἐνεργείας. δι᾿ ἅπερ τοῦ Πελλίου ταῖς θυγατρᾶσι
 διαρρηθὴν εἰπόντος πάντα πράττειν ὅσα ἂν ἡ Μή-
 δεια προστάτῃ περὶ τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς, τὰς μὲν
 παρθένους ἐτοίμους οὖσας τὸ καλενόμενον ἐπιτελεῖν,
 τὴν δὲ Μήδειαν τυκτὸς ἐπιγενομένης καὶ τοῦ Πε- 52
 40 λίου πρὸς ἑαυτὸν τραπέντος λέγειν ὡς ἀναγκαῖον ἐν
 λέβητι καθιψῆσαι τὸ σῶμα τοῦ Πελλίου. προσάντως
 δὲ τῶν παρθένων δεξαμένων τὸν λόγον, ἰτίσαν
 αὐτὴν ἐπινοῆσαι πίστιν τῶν ὑπ' αὐτῆς λεγομένων·
 τριφομένου γὰρ κριοῦ πολυτετοῦς κατὰ τὴν οἰκίαν,
 45 ἐπαγγεῖλασθαι ταῖς κόραις τοῦτον πρότερον καθιψῆ-

4 τῶν om. vulg. ἐφ' D 8 ἀποδοχῆς] ἀποδοχῆς II
 9 φασὶν αὐτὸν κ. μ. ἐντυχῆν τοῦ πατρὸς (τὸς π. om. FM)
 ταῖς θυγατρᾶσι καὶ παρακαλῆσαι συνεργεῖν II 14 θερα-
 παιαῖς F; θεραπευθέν τοῖς θεραπευθέντι fort. 16 διαρρη-
 θην om. D 18 οὖσας] εἶναι Dindorf, (c. 49, 5) 21 προσεί-
 τως Dindorf (XIV 21, 6), προσήτως libri.

2 σειν καὶ ποιήσαιν ἀπ' ἀρχῆς ἄρνα. συγκάταθεμένων
 δ' αὐτῶν, μυθολογοῦσι τὴν Μήδειαν κατὰ μέλη
 διελοῦσαν τὸ σῶμα τοῦ κριοῦ καθέψῃ, καὶ διά-
 τινων φαρμάκων παρακρουσαμένην ἐξελεῖν ἐκ τοῦ
 λιβήτος ἄρνός εἰδωλον. ἐνταῦθα τῶν παρθένων
 καταπλωγισθῶν, καὶ πίστει τῆς ἐπαγγελίας ἡγησα-
 μένων ἐνδεχομένης ἔχειν, ὑποφωγῆσαι τοῖς προσ-
 τέγμασι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας τὸν πατέρα
 τυπτοῦσας ἀποκτεῖναι, μόνην δ' Ἀλκίηστιν δι' εὐσε-
 3 βείας ὑπερβολὴν ἀποσχέσθαι τοῦ γεννῆσαντος. μετὰ
 δὲ ταῦτα τὴν Μήδειαν φασὶ τοῦ μὲν τὸ σῶμα κατὰ-
 κόπτειν ἢ καθέψῃ ἀποστῆναι, προσποιησαμένην δὲ
 δεῖν πρότερον εὐχὰς ποιήσασθαι τῇ σελήνῃ, τὰς
 μὲν παρθένους ἀναβιβάσαι μετὰ λαμπάδων ἐπὶ τὸ
 μεταφωτότατον τέγος τῶν βασιλείων, αὐτὴν δὲ τῇ
 4 Κολχίδι διαλέκτῳ κατευχῆν τινα μικρὸν διερχομένην
 ἐγχρονίζειν, ἀναστροφὴν διδοῦσαν τοῖς μέλλουσι
 ποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν. διὸ καὶ τοὺς Ἀργοναύτας
 ἀπὸ τῆς σκοπῆς καταμαθόντας τὸ πῦρ, καὶ νομίσαντας
 στυγερότερόν τι τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως, ὁρμή-
 5 σαι δρόμῳ πρὸς τὴν πόλιν, παρεισελθόντας δ' ἐντὸς
 τοῦ τείχους ἰσπασμένοις τοῖς ξίφεσιν εἰς τὰ βασί-
 λεια καταντῆσαι καὶ τοὺς ἐναντιουμένους τῶν φυ-
 λάκων ἀνελεῖν. τὰς δὲ τοῦ Πελίου θυγατέρας ἔσθι
 καταβεβηκυίας ἀπὸ τοῦ τέγους πρὸς τὴν καθέψῃ, καὶ
 6 καὶ παραδόξως ἐν τοῖς βασιλείοις ἰδοῦσας τὸν τε
 Ἰάσονα καὶ τοὺς ἀριστοὺς, περιαίγεις ἐπὶ τῇ συμ-
 7 φορᾷ γενέσθαι· οὔτε γὰρ ἐμύνασθαι τὴν Μήδειαν

6 ἐπαγγελίας] πράξας CF 11 τῆς om. D
 19 νομίσαντας] νόησαντας f. 22 καταντῆσαι καί om. H.

ἔχον ἐξουσίαν οὔτε τὸ πρᾶχθ' ἐν αὐταῖς μύθος δι'
 ἀπάτην διορθώσασθαι. διάπερ ταύτας μὲν ὀρμησαι 5
 λέγεται στερίσκειν αὐτάς τοῦ ζῆν, τὸν δ' Ἰάσονα
 κατελείψαντα τὰ πάθη παρακατασχέιν αὐτάς, καὶ
 8 θαρρεῖν παρακαλέσαντα δεικνύειν ὡς ἐκ κυκίας μὲν
 οὐδὲν ἡμαρτον, ἀκουσίως δὲ δι' ἀπάτην ἠτύχησαν.
 καθόλου δὲ πᾶσι τοῖς συγγενέσιν ἐπαγγελιάμενον 53
 ἐπιεικῶς καὶ μεγαλοψύχως προσενεχθήσεσθαι, συν-
 αγαγεῖν εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη. ἀπολογησάμενον
 10 δὲ περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ διδάξαντα διότι τοῖς
 προαδικήσαντας ἡμύνετο, τιμωρίαν ἐλάττονα λαβὼν
 ὧν αὐτὸς πέπονθεν, Ἀκάστῳ μὲν τῷ Πελίου τὴν
 πατρῴαν βασιλείαν παραδοῦναι, τῶν δὲ τοῦ βασι-
 λέως θυγατέρων ἀξιώσαι αὐτὸν φροντίδα ποιήσα-
 15 σθαι. καὶ πῖρας συντελέσαι τὴν ὑπόσχισιν αὐτόν 2
 φασι μετὰ τινα χρόνον συνοικήσαντα πάσας τοῖς
 ἐπιφανεστάτοις. Ἀλκίηστιν μὲν γὰρ τὴν πριεσβυτάτην
 ἐκδοῦναι πρὸς γάμον Ἀδμήτῳ τῷ Φιόρητος Θετταλῷ,
 Ἀμφινόμην δὲ Ἀνδραίμονι Λεοντέως ἀδελφῷ, Εὐ-
 20 ἰδνὴν δὲ Κάρη τῷ Κεφάλῳ, Φωκίῳν τότε βασι-
 λεύοντι. ταῦτα μὲν αὐτὸν ὕστερον πράξαι, τότε
 δὲ μετὰ τῶν ἀριστέων εἰς Ἰσθμόν τὸν ἐν Πελοπον-
 νήσῳ πλεύσαντα θυσίαν ἐπιτελέσαι τῷ Ποσειδῶνι
 καὶ καθιερωσαι τὴν Ἀργὴν τῷ θεῷ. ἀποδοχῆς δὲ 3
 25 μεγάλης τυγχάνοντα παρὰ τῷ βασιλεῖ τὸν Κοριν-

1 ἔχιν II   8 μεγαλοπρεπῶς II   10 διδάξαντα D
 11 τιμωρίαν] διατιμωρίαν D   12 ἐκάστῳ DF (c. 55, 2)
 14 ἀξιώσαι αὐτόν D, ἀξίως ἰαντόν II   20 Κάρη τῷ] καὶ
 εἰτα D, κατατάττει CEG¹ Φωκίῳν] Φελακίῳ AB   21 ὕστε-
 ρον αὐτόν vulg.   22 ἐν] ἐπὶ D.

θίαν Κρίοντι μετασχεῖν τῆς πολιτείας καὶ τὸν λοι-
πὸν χρόνον ἐν τῇ Κορίνθῳ κατοικῆσαι.

- 4 Μελλόντων δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὰς πατρί-
δας διαχωρίζεσθαι, παρὶ τὸν Ἡρακλεῖ συμβουλευ-
σαι τοῖς ἀριστεύσει πρὸς τὰ παράδοξα τῆς τύχης
ἁλλήλοισι ὄρκους δοῦναι συμμαχεῖσιν, ἵάν τις βοή-
θειας προσδεηθῇ· ἐκλέξασθαι δὲ καὶ τῆς Ἑλλάδος
τὸν ἐπιφανέστατον τόπον εἰς ἀγῶνων θέσιν καὶ
πανήγυριν κοινήν, καὶ καθιερῶσαι τὸν ἀγῶνα τῷ
5 μεγίστῳ τῶν θεῶν Διὶ Ὀλυμπίῳ. συννομοσάντων δὲ 10
τῶν ἀριστείων περὶ τῆς συμμαχίας, καὶ τὴν διαταξὴν
τῶν ἀγῶνων ἐπιτραπέζαντων Ἡρακλεῖ, παρὶ τοῦτον
[τὸν] τόπον προκρίναι πρὸς τὴν πανήγυριν τῆς τῶν
Ἡλείων χώρας τὸν παρὰ τὸν Ἀλφειὸν, διὰ καὶ τὴν
παρεμπορίαν καθιερώσαντα τῷ μεγίστῳ τῶν θεῶν, 15
Ὀλυμπίῳ ἀπ' ἐκείνου προσαγορευῆσαι. ὑποστησά- 20
μενον δ' ἵππικὸν ἀγῶνα καὶ γυμνικόν, τὰ τε περὶ
τῶν ἔθλων διατίξαι καὶ θεωροὺς ἀποστέλλαι τοὺς
ταῖς πόλεσι προερούντας τὴν θίαν τῶν ἀγῶνων.
6 διὰ δὲ τὴν παρὰ τοῖς Ἀργοναύταις γενομένην ἀπο- 20
δοχὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν οὐ μετρίως δοξα-
σθέντος, προσγενέσθαι τὴν ἐκ τῆς Ὀλυμπικῆς
πανηγύρεως δόξαν, ὥστε πάντων τῶν Ἑλλήνων
ἐπιφανέστατον ἰσχύειν καὶ παρὰ ταῖς πλείστοις
πόλεσι γνωσθέντα πολλοὺς ἔχειν ἐπιθυμητὰς τῆς 25
φιλίας, οὓς προθύμους εἶναι μετασχεῖν παντὸς κιν-
7 θύνου. ταχὺ δ' ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ θαν-
μασθέντα στρατόπεδόν τε κράτιστον συστήσασθαι

καὶ πᾶσαν ἐπελθεῖν τὴν οἰκουμένην εὐεργετοῦντα
τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων· ἐνθ' ὧν τυχεῖν αὐτὸν
συμφανουμένης ἀθανασίας. τοὺς δὲ ποιητὰς διὰ
τὴν συνήθη τερατολογίαν μυθολογῆσαι· μόνον τὸν
9 Ἡρακλῆα καὶ γομῶν ὀπλῶν τελέσαι τοὺς τεθρυλη-
μένους ἄθλους.

Ἄλλὰ περὶ μὲν τοῦ θεοῦ τούτου τὰ μυθολο- 54
γούμενα πάντα διήλθομεν, νυνὶ δὲ προσθετέον ἡμῖν
καὶ ὑπὲρ Ἰάσονος τὸν ὑπολειπόμενον λόγον. φασὶ
10 γὰρ αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατοικοῦντα καὶ συμβιάσαιτα
δικαστῇ χρόνον Μηδείᾳ γεννήσαι παῖδας ἐξ αὐτῆς,
τοὺς μὲν πρῆστυτάτους δύο διδύμους Θετταλὸν τε
καὶ Ἀλκιμένην, τὸν δὲ τρίτον πολὺ νεώτερον τοῦ-
των Τίσανδρον. τοῦτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἴστα- 2
15 ροῦσιν ἀποδοχῆς ἀξιωθῆναι τὴν Μήδειαν ὑπὸ τοῦ
ἀνδρός διὰ τὸ μὴ μόνον κάλλει διαφέρειν αὐτήν,
ἀλλὰ καὶ σωφροσύνῃ καὶ ταῖς ἑλλαις ἀρεταῖς κεκο-
σμηθῆναι· μετὰ δὲ ταῦτα αἰεὶ μᾶλλον τοῦ χρόνου
τὴν φυσικὴν εὐπρέπειαν ἀφαιρουμένου, λέγεται τὸν
20 Ἰάσονα Γλαύκης ἱερᾶσθῆναι τῆς Κρόντος θυγατρὸς
μνηστεύσαι τὴν παρθένον. συγκαταθεμένου δὲ τοῦ 3
πατρὸς καὶ τάξαντος ἡμέραν τοῖς γάμοις, τὸ μὲν
πρῶτον ἐπιβαλίσθαι φασὶν αὐτὸν πείθειν τὴν Μή-
δειαν ἰκονσίως παραχωρῆσαι τῆς συμβιώσεως· βοῦ-
25 λεσθῆναι γὰρ αὐτὸν γαμῖν οὐκ ἀποδοκιμάσαντα τὴν
πρὸς αὐτὴν ὁμίλιαν, ἀλλὰ τοῖς τέκνοις σπεύδοντα

9 καὶ om. vulg. ἀπολειπόμενον II 21 μετὰ τὴν συ-
ομαι D 25 αὐτὸν scripsi, αὐτῆς codices, ἄλλης Dindorf;
an Γλαύκης πᾶσις? ἀποδοκιμάζοντα II 26 ἄλλο Dind.,
ἀλλὰ καὶ cod.

1 συγγενῇ τὸν τοῦ βασιλέως οἶκον ποιῆσαι. ἀγανα-
 κτούσης δὲ τῆς γυναικὸς καὶ θεοῦς μαρτυρομένης
 τοὺς ἐπόπτας γινόμενους τῶν ὅρκων, φασὶ τὸν 238
 Ἰάσονα κατὰφρονήσαντα τῶν ὅρκων γῆμαι τὴν τοῦ
 2 βασιλέως θυγατέρα. τὴν δὲ Μήδειαν ἐξελαινομένην
 ἐν τῆς πόλεως, καὶ μίαν ἡμέραν παρὰ τοῦ Κρόντου
 λαβοῦσαν εἰς τὴν τῆς φυχῆς παρασκευὴν, εἰς μὲν
 τὰ βασίλεια νυκτὸς εἰσελθεῖν ἀλλοιώσασαν τοῖς
 φαρμάκοις τὴν αὐτῆς ὕπνιν, καὶ τὴν οἰκίαν ὑφάψαι,
 ῥιζὸν τι προσθείσων, εὐρημένον μὲν ὑπὸ Κίρκης 3
 τῆς ἀδελφῆς, δυνάμει δ' ἔχον, ἐπὶν ἐξαφθῇ, δυσ-
 κατάσβεστον. ἔφνω δὲ φλεγομένων τῶν βασιλείων,
 τὸν μὲν Ἰάσονα ταχίως ἐκπηδῆσαι, τὴν δὲ Γλαύκην
 καὶ τὸν Κρόντα τοῦ πυρὸς περικαταλαβόντος δια-
 6 φθαρῆναι. τινὲς δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τοὺς μὲν 13
 υἱοὺς τῆς Μηδείας δῶρα κομίσαι τῇ νύμφῃ φαρμά-
 κοις κεχρημένα, τὴν δὲ Γλαύκην δεξαμένην καὶ τῷ
 σώματι περιθεμένην αὐτὴν τε συμφορὰ περιπεσεῖν
 καὶ τὸν πατέρα βοηθοῦντα καὶ τοῦ σώματος ἀφέ-
 7 μενον τελευτήσαι. τὴν δὲ Μήδειαν ἐπιτυχοῦσαν 20
 τοῖς πρώτοις ἐργασίμασιν οὐκ ἀποστήναι τῆς Ἰάσο-
 νος τιμωρίας. ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ προσελθεῖν αὐτὴν
 ὀργῆς ἥμα καὶ ζηλοτυπίας, ἔτι δ' ὁμότητος, ὥστ'
 ἐπὶ διέφυγε τὸν μετὰ τῆς νύμφης κίνδυνον, τῇ
 σφαγῇ τῶν κοινῶν τέκνων ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς τὰς 23
 μεγίστας συμφορὰς· πλὴν γὰρ ἐνὸς τοῦ διαφυγόντος
 τοὺς ἄλλους υἱοὺς ἀποσφάζει [καὶ τὰ σώματα τοῦ-

1 τοῦ οὐμ. vulg. 4 τῶν ὅρκων οὐμ. vulg. 6 παρὰ
 ἀπὸ II 20 ἀποτυγχόσας Dind. 24 ἐξέφυγε II 27 καὶ
 τὰ — θάσσει delevi (c. 55, 1).

των ἐν τῷ τῆς Ἡρας τεμένει θάψαι] καὶ μετὰ τῶν
πιστοτάτων θεραπεινίδων ἐπὶ νυκτὸς μέσης φυγεῖν
ἐκ τῆς Κορίνθου, καὶ διακπεσεῖν εἰς Θήβας πρὸς
Ἡρακλέα· τοῦτον γὰρ μάλιστα γεγονότα τῶν ὁμολο-
γῶν ἐν Κόλχοις ἐπηγγέλθαι βοηθήσειν αὐτῇ παρα-
σπονδουμένη. ἐν τοσοῦτῳ δὲ τὸν μὲν Ἰάσονα στερεῶ- 55
θέντα τέκνων καὶ γυναικὸς δόξαι πᾶσι δίκαια
πεπονθέναι· διὸ καὶ μὴ δυνάμενον ἐνγκεῖν τὸ μέ-
γεθος τῆς συμφορᾶς ἐκ τοῦ ζῆν ἑαυτὸν μεταστῆσαι.
τοὺς δὲ Κορινθίους ἐκπεπλήχθαι μὲν τὴν δεινότητα 10
τῆς περιπετείας, μάλιστα δ' ἀπορεῖν περὶ τῆς ταφῆς
τῶν παιδῶν. διόπερ ἀποστυλιάντων αὐτῶν Πυθῶδε
τοὺς ἐπερωτήσαντας τὸν θεὸν ὅπως χρηστέον ἐστὶ
τοῖς σώμασι τῶν παιδῶν, προστάζει τὴν Πυθίαν.
ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἡρας αὐτοὺς θάψαι καὶ τιμῶν 15
ἥρωικῶν αὐτοὺς ἀξιοῦν. ποιησάντων δὲ τῶν Κοριν-
θίων τὸ προσταχθέν, φασὶ Θετταλὸν μὲν τὸν δια-
φυγόντα τὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς φόνον ἐκ Κορίνθου
τραφέντα μετὰ ταῦτα ἐκπελθεῖν εἰς Ἰωλκόν, οὗσαν 20
Ἰάσονος πατρίδα· ἐν ᾗ καταλαβόντα προσφάτως
Ἀκαστον τὸν Πελίου τετελευτηκότα παραλαβεῖν κατὰ
γένος προσήκουσαν τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς ὑφ'
ἑαυτὸν τεταγμένους ἄφ' ἑαυτοῦ προσαγορεύσαι Θετ-
ταλοὺς. οὐκ ἄγνωσθ δὲ διότι περὶ τῆς τῶν Θετταλῶν 25
προσηγορίας οὐ ταύτην μόνην τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ
καὶ διαφώνους ἑτέρας παραδιδόσθαι συμβέβηκε,
περὶ ὧν ἐν οἰκαιοτέροις μνησθῆσόμεθα καιροῖς. τὴν 30

2 νυκτὸς μέσης] πολλῆς νυκτὸς οὕτως CF 13 ὅπως]
πῶς II ἰστί ου. CF 21 αἰκαστος D 22 τὴν ου. D;
f. ante κατὰ ponendum 26 παραγενέσθαι D.

δ' οὖν Μηδείαν ἐν Θήβαις φασὶ καταλαβοῦσαν
 Ἡρακλῆα μανικῶς πάθει συνεχόμενον καὶ τοὺς υἱοὺς
 ἀπεικτιγκότα, φαρμάκοις αὐτὸν ἰάσασθαι. τοῦ δ'
 Εὐφροσύνης ἐπικειμένου τοῖς προστάγμασιν, ἀπο-
 γνοῦσαν τὴν κατὰ τὸ παρὸν ἐκ τούτου βοήθειαν
 καταφυγεῖν εἰς Ἀθήνας πρὸς Αἰγία τὸν Πανδίωνος.
 5 Ἐνταῦθα δ' οἱ μὲν φασιν αὐτὴν Αἰγίᾳ συνοικῆσασαν
 γεννήσασα Μῆδον τὸν ὕστερον Μηδίας βασιλεύσαντα,
 τινὲς δ' ἱστοροῦσιν ὅφ' Ἰππότου τοῦ Κρίοντος ἐξαι-
 τουμένην τυχεῖν κρίσεως καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπο- 10
 λυθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα Θησίως ἐπανελθόντος ἐκ
 Τροιζῆνος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐγκληθεῖσαν ἐπὶ φαρ-
 μακείᾳ φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως· δόντος δ' Αἰγίως
 τοὺς παραπύμψοντας εἰς ἣν βούλουτο χώραν, εἰς
 7 τὴν Φοινίκην κομισθῆναι. Ἐνταῦθεν δ' εἰς τοὺς 13
 ἄνω τόπους τῆς Ἀσίας ἀναβάσκειν συνοικῆσαί τιτι
 τῶν ἐπιφανῶν βασιλέων, ἐξ οὗ γεννησάσθαι παῖδα
 Μῆδον καὶ τὸν παῖδα μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τέλει-
 τὴν διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν θαυμασθῆναι τε
 κατὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τοὺς λαοὺς ὅφ' ἐκυσσῶ 20
 Μῆδους ὀνομάσαι.

56 Καθόλου δὲ διὰ τὴν τῶν τραγῳδῶν τιτραίαν
 ποικίλην τις [διάθεσις] καὶ διάφορος ἱστορία περὶ
 Μηδείας ἐξηγήσεται, καὶ τινες χαρίζεσθαι βουλό-
 μενοι τοῖς Ἀθηναίοις φασὶν αὐτὴν καταλαβοῦσαν 25
 τὸν ἐξ Αἰγίως Μῆδον εἰς Κόλχους διασωθῆναι
 κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰήτην ἐκ τῆς βασιλείας

3 ἀπεικτιγκότα C 10 κρίσεως τυχεῖν vulg. 13 δ'
 om. vulg. 18 τὸν Bekker, τὸν μὲν cod. 20 λαοὺς
 ἄλλους codices 23 διάθεσις em. CF.

ἐπὶ τὰδελφοῦ Πέρσου βιαίως ἐκπεπωκότα τὴν ἀρχὴν
 ἀνακτῆσασθαι, Μήδου τοῦ Μηδείας ἀνελόντος τὸν
 Πέρσῃ· μετὰ δὲ ταῦτα δυνάμει ἐγκρατῇ γενό-
 μενον τὸν Μῆδον πολλὴν ἐκελθεῖν τῆς ὑπὲρ τὸν
 Πόντον Ἀσίας, καὶ κατασχεῖν τὴν ἀπ' ἐκείνου Μη-
 δίαν προσαγορευθεῖσαν. ἀλλὰ γὰρ τὸ πάσαις τῶν
 ἐποφάσεις τῶν περὶ τῆς Μηδείας μυθολογησάντων
 300 ἐναγράφειν οὐκ ἀνάγκαιον ἡμᾶ καὶ μακρὸν εἶναι
 κρίνοντας τὰ καταλειπόμενα τῆς περὶ τῶν Ἀργοναυ-
 τῶν ἱστορίας προσθήσομεν. οὐκ ὀλίγοι γὰρ τῶν τι
 ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῶν μεταγενεστέρων, ὧν
 ἔστι καὶ Τύμβιος, φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας μετὰ τὴν
 τοῦ δέροντος ἀρπαγὴν πλοομένους ὑπ' Αἰήτον προ-
 κατελῆσθαι ναυσὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου, πρᾶξιν
 15 ἐπιτελέσασθαι παράδοξον καὶ μνήμης ἄξιαν. ἀνα-
 πλεύσαντες γὰρ αὐτοὺς διὰ τοῦ Τατάιδος ποταμοῦ
 ἐπὶ τῆς πηγῆς, καὶ κατὰ τόπον τινὰ τὴν ναὺν διελ-
 κύσαντας, καθ' ἑτέρον πάλιν ποταμοῦ τὴν ῥύσιν
 ἔχοντος εἰς τὸν ὠκεανὸν καταπλεῦσαι πρὸς τὴν
 20 θάλατταν, ἀπὸ δὲ τῶν ἄρχων ἐπὶ τὴν δύσιν κοι-
 σθήναι τὴν γῆν ἔχοντας ἐξ εἰωνύμων, καὶ πλησίον
 γινομένους Γαδείρων εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν
 εἰσπλεῦσαι. ἀποδείξεις δὲ τούτων φέρουσι, δεικνύ-
 25 τες τοὺς παρὰ τὸν ὠκεανὸν κατοικοῦντας Κελτοὺς
 30 βεβομένους μάλιστα τῶν θεῶν τοῖς Διοσκόροισι·
 παραδόσιμον γὰρ αὐτοὺς εἶναι ἐκ παλαιῶν χρόνων
 τὴν τούτων τῶν θεῶν παρουσίαν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ.

6 προσγ. Μηδίας vulg. 8 ἡμε] ἀλλὰ CF. εἶναι]
 ἢ add. D 9 περὶ τῆς D 13 δέροντος H 17 κατὰ sm. H
 22 γινομένους vulg. 26 εἶναι αὐτοὺς vulg.

γεγεννημένην. εἶναι δὲ καὶ τὴν παρὰ τὸν ὠκεανὸν
 χώραν οὐκ ὀλίγας ἔχουσαν προσηγορίας ἀπὸ τε τῶν
 5 Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν Διοσκόρων. παραπλησίως δὲ
 καὶ τὴν ἐντὸς Γαδείρων ἡπείρου ἔχειν ἐμφανὴ σημεῖα
 τῆς τοῦτων ἀνακομιδῆς. περὶ μὲν γὰρ τὴν Τυρρη-
 νίαν καταπλεύσαντας αὐτοὺς εἰς νῆσον τὴν ὀνομα-
 ζομένην Αἰθάλειαν τὸν ἐν αὐτῇ λιμένα, κάλλιστον
 ὄντα τῶν ἐν ἐλαίνοις τοῖς τόποις, Ἀργῶν ἀπὸ τῆς
 νειῶς προσαγορευθῆσαι, καὶ μέχρι τῶνδε τῶν χρόνων
 6 διαμένειν αὐτοῦ τὴν προσηγορίαν. παραπλησίως δὲ
 10 τοῖς εἰρημένοις κατὰ μὲν τὴν Τυρρηνίαν ἀπὸ
 σταδίων ὀκτακοσίων τῆς Ῥώμης ὀνομάσαι λιμένα
 Τελαμῶνα, κατὰ δὲ Φορμίας τῆς Ἰταλίας Αἰήτην
 τὸν νῦν Καίτην προσαγορευόμενον. πρὸς δὲ τοῦ-
 τοις ὑπ' ἀνέμων αὐτοὺς ἐκριφέντας εἰς τὰς Σύρτιδας,
 15 καὶ μαθόντας παρὰ Τρίτωνος τοῦ τότε βασιλεύοντος
 τῆς Λιβύης τὴν ιδιότητα τῆς θαλάττης, καὶ τὸν κίν-
 δυνον ἐκφυγόντας, δορῆσασθαι χαλκοῦν τρίποδα
 τὸν ἀρχαίοις μὲν κεχυραγμένον γράμμασι, μέχρι δὲ
 τῶν νυντέρων χρόνων διαμείναντα παρὰ τοῖς Εὐ-
 7 ἰοπερίταις. οὐ παραλειπτέον δ' ἡμῖν ἐπιξέλεγκτον
 τὴν ἱστορίαν τῶν ἀποφηναμένων τοὺς Ἀργοναύτας
 ἀπὸ τὸν Ἰστρον πλεύσαντας μέχρι τῶν πηγῶν κατ-
 8 ενεχθῆναι διὰ τῆς ἀντιπροσώπου ῥύσεως πρὸς τὸν
 20 Ἀδριατικὸν κόλπον. τοὺτους γὰρ ὁ χρόνος ἤλεξεν
 24 ὑπολαμβάνοντας τὸν ἐν τῷ Πόντῳ πλείοσι στόμασιν
 301 ἔξιρηνόμενον Ἰστρον καὶ τὸν εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐκ-

7 Αἰθαλίαν CD   8 τοῖς om. D   14 καίτην D
 20 Εὐιοπερίταις D, 19 Ἐκπερίταις C, Ἐκπερίταις F (c. 27, 2)
 24 ῥύσεως G, φέσεως cet.

βάλλοντα τὴν ῥύσιν ἔχειν ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων.
 Ῥωμαίων γάρ καταπολεμησάντων τὸ τῶν Ἰστρῶν
 ἔθνος, εὐρέσθη τὰς πηγὰς ἔχων ὁ ποταμὸς ἀπὸ τετ-
 ταράκοντα σταδίων τῆς θαλάττης. ἀλλὰ γὰρ τοῖς
 α συγγραφεῦσιν αἰτίαν τῆς πλάνης φασὶ γενέσθαι τὴν
 ὁμωνυμίαν τῶν ποταμῶν.

Ἦμιν δ' ἀρκούντως ἐξηρηγασμένοις τὴν περὶ τῶν
 Ἀργοναυτῶν ἱστορίαν καὶ τὰ ὑφ' Ἡρακλείους πρα- 57
 χθέντα οἰκίον ἐν εἰῇ κατὰ τὴν γινομένην ἱστο-
 10 γίαν ἐνικρυψάμεν τὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ πράξεις.
 μετὰ τὴν Ἡρακλείους τοίνυν ἐποθέωσιν οἱ παῖδες
 αὐτοῦ κατέκουν ἐν Τραχίνι παρὰ Κήνκι τῷ βασιλεῖ. 2
 μετὰ δὲ ταῦτα Ἰλλίον καὶ τινῶν ἑτέρων ἀνδρωθέν-
 των, Εὐρυσθεὺς φοβηθεὶς μὴ πάντων ἐνηλίκων
 15 γενομένων ἐκπίσῃ τῆς ἐν Μυκῆναις βασιλείας, ἔγνω
 τοὺς Ἡρακλείδας ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φυγαδεύσαι.
 διὸ Κήνκι μὲν τῷ βασιλεῖ προηγόρευσε τοὺς τε
 Ἡρακλείδας καὶ τοὺς Λικυμνίου παῖδας ἐκβαλεῖν, 3
 ἐνὶ δὲ Ἰόλαον καὶ τὸ σύστημα τῶν Ἀρκάδων τῶν
 20 Ἡρακλεῖ συνεστρατευκότων, ἢ ταῦτα μὴ ποιούντα
 πόλεμον ἀναδέξασθαι. οἱ δ' Ἡρακλείδαι καὶ οἱ μετ'
 αὐτῶν θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἀξιωμαχοὺς ὄντας 4
 Εὐρυσθεῖ πολεμῖν, ἔγνωσαν ἑκουσίως φαίγαιν ἐκ
 τῆς Τραχίνος· ἐπιόντις δὲ τῶν ἄλλων πόλεων τὰς
 25 ἀξιολογωτάτας ἰδόντες δέξασθαι σφᾶς αὐτοὺς συν-
 οίκους. μηδεμίᾳς δὲ τολμῶσης ὑποδέξασθαι, μόνον
 τῶν ἄλλων Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἑμφυτον παρ' αὐτοῖς

4 τετταρακοσίων Κοῖκας 5 αἰτίαν . φασὶ om. D 10
 αὐτοῦ om. ll 11 μετὰ] δὲ add. D 25 ἀξιολογωτάτους D
 δέξασθαι] παραδέξασθαι U 27 παρ' om. GE.

ἐπιείκιαν προσεδέξαντο τοὺς Ἡρακλείδους· κατήκισαν
 δὲ αὐτοὺς μετὰ τῶν συμφυγόντων εἰς Τρικόρυθον
 πόλιν, ἥτις ἐστὶ μία τῆς ὀνομαζομένης τετραπόλεως.
 6 μετὰ δὲ τὴν χρόνον ἐπάντων τῶν Ἡρακλείους παύ-
 δων ἡνθρωπένων, καὶ φρονήματος ἐμφυομένου τοῖς
 νεανίσκοις διὰ τὴν ἀφ' Ἡρακλείους δόξαν, ἱππορώ-
 μενος αὐτῶν τὴν αὐξήσιν Εὐρυσθέως ἐστράτευσεν
 8 ἐπ' αὐτοὺς μετὰ πολλῆς δυνάμεως. οἱ δ' Ἡρακλεί-
 δαι, βοηθοῦντων αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, προστησά-
 μενοι τὸν Ἡρακλέοντα ἀδελφίδου Ἰόλκον, καὶ τοῦτω
 10 τε καὶ Θησεὶ καὶ Ἰλλῶ τὴν στρατηγίαν παραδόντες,
 ἐνέκησαν παρατάξει τὸν Εὐρυσθέα, κατὰ δὲ τὴν
 μάχην πλείστοι μὲν τῶν μετ' Εὐρυσθέως κατεκόπη-
 σαν, αὐτὸς δ' ὁ Εὐρυσθέης, τοῦ ἔρματος κατὰ τὴν πο-
 12 φυγὴν συντριβέντος, ἐπὶ Ἰλλῶν τοῦ Ἡρακλέους
 ἀνῆρέθη· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Εὐρυσθέως
 58 πάντες κατὰ τὴν μάχην ἐτελεύτησαν. μετὰ δὲ ταῦτα
 οἱ μὲν Ἡρακλείδαι πάντες περιβοήτῳ μάχῃ νενικη-
 κότες τὸν Εὐρυσθέα, καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν συμ-
 μάχων εὐπορήσαντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Πελο- 10
 2 πόννησον Ἰλλῶν στρατηγοῦντος. Ἀτρεΐδης δὲ μετὰ
 τὴν Εὐρυσθέως τελευτὴν καταλαβόμενος τὴν ἐν
 Μικῆναις βασιλείαν, καὶ προσλαβόμενος συμμάχους
 Τυρράτους καὶ τινὰς ἄλλους, ἀπήντησε τοῖς Ἡρακλεί-
 3 δαις, κατὰ δὲ τὸν Ἰσθμὸν τῶν στρατοπέδων ἀθροί- 15
 σθέντων, Ἰλλῶς μὲν ὁ Ἡρακλέοντα εἰς μονομαχίαν
 προεικαλίσσας τῶν πολέμιων τὸν βουλόμενον, ὁμο-
 λογίας θέμενος τοιαύτας, εἰ μὲν Ἰλλῶς νικήσῃ τὸν

2 Τρικόρυθον D, Τρικόρυθον CF 3 πόλιν om. CF
 11 τε om. D 14 ὁ om. vulg. 28 νικήσει codices.

ἀντιπαχθίοντα, παραλαβεῖν Ἡρακλείδαν τὴν Εὐρυ-
 σθέως βασιλείαν, εἰ δ' ἄλλος λειψθεῖη, μὴ κατιέναι
 τοῖς Ἡρακλείδαις εἰς Πελοπόννησον ἐντὸς ἐτών
 πεντήκοντα. καταβάντος δ' εἰς τὴν προκλήσιν Ἐχέ-
 2 μου τοῦ βασιλέως τῶν Τριγυρίων, καὶ τῆς μονο-
 μεχίης γενομένης, ὁ μὲν ἄλλος ἀνηρέθη, οἱ δ'
 Ἡρακλείδαι κατὰ τὰς ὁμολογίας ἀπέστησαν τῆς
 καθόδου καὶ τὴν εἰς Τρικόρυθον ἐπείνοδον ἐποιή-
 3 σαντο. μετὰ δέ τινας χρόνους Δικύμνιος μὲν μετὰ
 10 τῶν παίδων καὶ Τληπόλεμον τοῦ Ἡρακλείους, ἰκου-
 σίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἀργεὶ
 κατώκησαν, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐν Τρικορύθῳ [κα-
 τώκησαν]· ὥς δ' ὁ πεντηκονταετής χρόνος διελλθε,
 κατῆλθον εἰς Πελοπόννησον· ὧν τὰς πράξεις ἀνα-
 15 γράφομεν, ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους παρα-
 γενήθωμεν. Ἀλκμήνη δ' εἰς Θήβας καταντίσασα,
 2 καὶ μετὰ ταῦτ' Ἰφικλῆος γενομένη, τιμὴν ἰσοθέων
 ἔτυχε παρὰ τοῖς Θηβαίοις, τοὺς δ' ἄλλους Ἡρακλεί-
 3 δας φασὶν ἐλθόντας παρ' Αἰγίμιον τὸν Δωρον τὴν
 10 πατρίαν τῆς χώρας παρακαταστήχην ἀπαιτήσαντας
 μετὰ Δωρίων κατοικῆσαι. Τληπόλεμον δὲ τὸν
 Ἡρακλείους ἐν Ἀργεὶ κατοικοῦντα λέγουσιν ἀνελθεῖν
 Δικύμνιον τὸν Ἠλεκτρώουτος ἐρίσαντα περὶ τιμῶν,
 διὰ δὲ τὸν πόρον τοῦτον ἐξ Ἀργεὺς φυγόντα εἰς
 15 Ῥόδον μετακίχσαι· τὴν δὲ νῆσον ταύτην τότε κα-
 τώκουν Ἕλληνες οἱ ὑπὸ Τριόπα τοῦ Φόρβαντος κα-
 οικισθέντες. τὸν δ' οὖν Τληπόλεμον κοινῇ μετὰ 3

3 Τρικόρυθον CDF 12 Τρισυρίων CDF κα-
 τώκησαν deleti, κατοικῆσαντες II 13 δ' om vulg. 25 με-
 ταιχῆσαι Hertlein, κατοικῆσαι libri.

τῶν ἐγχωρίων τριμερῇ ποιῆσαι τὴν Ῥόδον, καὶ τρεῖς
ἐν αὐτῇ καταστῆσαι πόλεις, Λίνδον, Ἰήλυσον, Κῆ- 302
μειρον· βασιλεύσαι δ' αὐτὸν πάντων τῶν Ῥοδίων
διὰ τὴν τοῦ πατρὸς Ἡρακλείους δόξαν, καὶ κατὰ
τοὺς ὑστερον χρόνους μετ' Ἀγαμέμνονος ἐπὶ τῇ
Τροίαν στρατεύσαι.

- 59 Ἐπεὶ δὲ περὶ Ἡρακλείους καὶ τῶν ἀπογόνων
αὐτοῦ διήλθομεν, νῦν αἶψα περὶ Θησέως εἰπεῖν
διὰ τὸ τοῦτον ξηλωτὴν γενέσθαι τῶν Ἡρακλείους
ἔθλων. Θησεὺς τοίνυν μερονῶς Αἰθήρας τῆς Παι- 10
θέως καὶ Ποσειδάωνος, τραφεὶς ἐν Τροιζῆνι παρὰ
Παιθεὶ τῷ μητροπάτορι, καὶ τὰ μυθολογούμενα
σύμβολα ἀνηρημένος τὰ ὑπὸ Αἰγέως ὑπὸ τινι πάτρῃ
τεθειμένα, κατήντησεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διαξιών δ',
ὥς φασι, τὴν περαθαλάττιον, καὶ ξηλωτὴς ὢν τῆς 12
Ἡρακλείους ἐρετῆς, ἐπιβάλλειτο τελεῖν ἄθλους περι-
2 έχοντας ἀποδοχὴν τε καὶ δόξαν. πρῶτον μὲν οὖν
ἀντίλε τον ὀνομιζόμενον Κορινθίην, χρώμενον τῇ
προσαγορευομένῃ κορόνῃ, ὅπῃ ἦν ὄπλον ἀμυντη-
ριον, καὶ τοὺς παριόντας ἀποκτείνοντα, δεύτερον 20
3 δὲ τὸν ἐν Ἰσθμῷ κατοικοῦντα Σίνιν. οὗτος γὰρ
δύο πίτυς κάμπταν, καὶ πρὸς ἑκατέραν τὸν ἑνα
βραχίονα προσδισμύων, ἄφνω τὰς πίτυς ἤφιεν·
διόπῃ τῶν σωμάτων διὰ τὴν βίαν ἀποσπασμένων
συνέρπαινε τοὺς ἀτυχοῦντας μετὰ μεγάλης τιμωρίας 24
4 τελευτᾶν. τρίτον δὲ τὴν ἐν Κρομμυδίῳ ἐπάσχουσαν
ὄν ἰγρίαν, διαφέρουσαν ἀλκῇ τε καὶ μεγέθει καὶ

2 ἡλυσός D κάμρον codices 3 βασιλεύειν D
13 τρεῖς] τρεῖς D 21 σίνειν DF 23 ἀπείν D 25 ταλαι-
πωρίας codices 27 ὃν ἐπάσχουσαν ἰγρίαν καὶ διαφ. D.

πολλοὺς ἀνθρώπους ἀναιροῦσαν, ἀπέκτεινεν. ἐκόλασε
 δὲ καὶ Σχεῖρωνά τὸν οἰκοῦντα τῆς Μεγαρίδος τὰς
 ὀνομαζομένας ἀπ' ἐκείνου Σχειρωνίδας πέτρας· οὗτος
 γὰρ εἰώθει τοὺς παριόντας ἀναγκάζειν ἀπονύπτιν
 ἐαυτὸν ἐπὶ τινοσ ἀποκρήμνον τόπον, λακτίσματος δ'
 ἕκαστω τύπτων περιεκύλιε κατὰ τῶν κρημνῶν εἰς
 θάλατταν κατὰ τὴν ὀνομαζομένην Χιλῶνην. ἀνείλε
 δὲ καὶ περὶ τὴν Ἑλευσίνα Κερκυδὸνα τὸν διακυ-
 λιώντα τοῖς παριοῦσι καὶ τὸν ἡττηθέντα διαφθεί-
 ροντα. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ὀνομαζόμενον Προχρού-
 στην ἀπέκτεινε, τὸν οἰκοῦντα ἐν τῷ λεγομένῳ
 Κορυθαλλῷ τῆς Ἀττικῆς· οὗτος δὲ τοὺς παριόντας
 ὁδοιπόρους ἠνάγκαζεν ἐπὶ τινοσ κλίνης ἀνακίπτιν,
 καὶ τῶν μὲν μακροτέρων τὰ ὑπερίχοντα μέρη τοῦ
 σώματος ἀπέκοπτε, τῶν δ' ἐλαττόνων τοὺς πόδας
 προέχρουεν, ἀφ' οὗπερ Προχρούστης ὠνομάσθη.
 κατορθώσας δὲ τὰ προσημύμενα κατήντησεν εἰς τὰς
 304 Ἀθήνας, καὶ τὸν Αἰγέα διὰ τῶν συμβόλων ἐνεγνώ-
 ρισε. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν ἐν Μαραθῶνι ταῦρον, ὃν
 305 Ἡρακλῆς τελῶν ἄθλον ἐκ Κρήτης ἀπήγαγεν εἰς
 Πελοπόννησον, συμπλακίς καὶ κρατήσας τοῦ ζεύου
 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας· τοῦτον δ' Αἰγέως παρα-
 λαβὼν ἔθυσεν Ἀπόλλωνι.

Λέγεται δ' ἡμῖν εἶπεν περὶ Μινωταύρου τοῦ 60
 306 ἀναιρεθέντος ὑπὸ Θησέως, ἵνα συντελέσωμεν τὰς
 τοῦ Θησέως πράξεις. ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ προσανα-

3 ἀπ' ἐκείνου om. CF   σαρκεῖδας II, σκιδραῖτι-
 δας D   4 γὰρ] δ' II   14 προέχοντα II   16 οὗπερ]
 οὐ conicio   22 κατήγαγε II   25 ἵνα . . . πράξεις
 om. II

δραμόντας τοῖς χρόνοις τὰ συμπεπλεγμένα τούτοις
διελθεῖν, ἵνα σαφὲς ἢ σύμπασα γένηται διήγησις.

- 2 Τέτατος δὲ Δωρον τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Λευκα-
λίου εἰς Κρήτην πλεύσας μετὰ Αἰολίων καὶ
Πελασγῶν ἐβασίλευσε τῆς νήσου, γῆμας δὲ τὴν
Κρηθίως θυγατέρα ἐγέννησεν Ἀστίριον. οὗ βασι-
λεύοντος ἐν Κρήτῃ Ζεύς, ὥς φασιν, Εὐρώπην ἄρ-
πάσας ἐκ Φοινίκης καὶ διακομίσας εἰς Κρήτην ἐπὶ
ταύρου, μεγάς τρεῖς υἱοὺς ἐγέννησε, Μίνω καὶ
3 Ραδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν 10
Εὐρώπην Ἀστίριος ὁ βασιλεὺς τῆς Κρήτης ἐγημεν.
ἅπας δ' ὢν τοὺς τοῦ Διὸς παῖδας υἱοποιεσάμενος
διαδόχους τῆς βασιλείας ἀπέλιπε. τούτων δὲ Ραδά-
μανθος μὲν τοῖς Κρησὶν ἐνομοθέτησε, Μίνως δὲ
διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν καὶ γῆμας Ἰκόνην τὴν 15
Λυκτίου Λύκαστον ἐγέννησεν, ὃς διαδεξάμενος τὴν
ἐσχὴν καὶ γῆμας Ἰδὴν τὴν Κορύβαντος ἐγέννησε
Μίνωα τὸν δεύτερον, ὃν τινες Διὸς υἱὸν ἀναγρά-
φουσιν. οὗτος πρῶτος Ἑλλήνων ναυτικὴν δύναμιν
4 ἐξιόλογον συστήσας ἐθαλαττοκράτησε. γῆμας 20
δὲ Πασιφάην τὴν Ἥλιον καὶ Κρήτης ἐγέννησε Λευ-
καλίωνα καὶ Κατρία καὶ Ἀνδρόγεω καὶ Ἀριάδην,
καὶ ἕτερα τέκνα ἔσχε πλείονα νόθα. τῶν δὲ Μίνως
υἱὼν Ἀνδρόγεως μὲν εἰς τὰς Ἀθήνας κατήντησε
Παναθηναίων συντελουμένων, Αἰγέως βασιλεύοντος, 25
ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι νικήσας τοὺς ἀθλητὰς ἅπαντας
5 συνήθης ἐγένετο τοῖς Πάλλαντος παισίν. ἐνταῦθα
ὁ μὲν Αἰγεὺς ὑποπτεύσας τὴν Ἀνδρόγειω φιλίαν,

2 γίνεται αὐτὴ σαφὲς F   3 Τέτατος F   7 ἐν] ἐν
τῇ F . 23 νόθα om. II

μήποθ' ὁ Μίνως βοηθήσας τοῖς υἱοῖς τοῦ Πάλλαν-
 τος ἀφείληται τὴν ἀρχήν, ἐπεβούλευσε τῷ Ἀνδρόγεω,
 βαδίζοντος οὖν αὐτοῦ εἰς τὰς θήβας ἐπὶ τινα θεω-
 ρίαν, ἰδοιοφόνησεν αὐτὸν διὰ τινων ἐγγύωριον περὶ
 5 Οἰνύην τῆς Ἀττικῆς. Μίνως δὲ πυθόμενος τὴν βί-
 κατὰ τὸν υἱὸν συμφορὰν, ἦκεν εἰς τὰς Ἀθήνας
 δίκας αἰτῶν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνον. οὐδενὸς δ' αὐτῷ
 προσέχοντος, πρὸς μὲν Ἀθηναίους πόλεμον συνε-
 στήσατο, ἀρὰς δὲ ἐποιήσατο τῷ Διὶ γενέσθαι κατὰ
 10 τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων αὐχμὸν καὶ λιμὸν. ταχὺ
 δὲ περὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα γενομένων
 20 αὐχμῶν καὶ φθαρέντων τῶν καρπῶν, συνελθόντες
 οἱ τῶν πόλεων ἡγεμόνες ἐπερωτήσαν τὸν θεὸν πῶς
 ἂν δύναιτο τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι. ὁ δ' ἔχρησεν
 15 ἔλθειν αὐτοὺς πρὸς Αἰακὸν τὸν Διὸς καὶ Αἰγίνης
 τῆς Ἀσωποῦ θυγατρὸς, καὶ κελύειν ὑπὲρ αὐτῶν
 εὐχὰς ποιησασθαι. ὧν προξέντων τὸ προσιαχθῆν, 2
 ὁ μὲν Αἰακὸς ἐπέτελεσε τὰς εὐχὰς, καὶ ὁ αὐχμὸς
 παρὰ μὲν τοῖς ἔλλοις Ἑλλησιν ἐπαύσατο, παρὰ δὲ
 10 τοῖς Ἀθηναίοις μόνοις διέμεινεν· οὐ δὲ χάριν
 ἠναγκάσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν θεὸν ἐπερωτῆσαι
 περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. εἰθ' ὁ μὲν θεὸς
 ἔχρησεν, ἔαν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνον τῷ Μίνῳ δίκας
 δώσιν ἅς ἂν ἐκαῖνος δικάσῃ· ὑπακουσέντων δὲ τῷ 3
 20 θεῷ τῶν Ἀθηναίων, προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Μίνως
 δίδόναι κόρους ἑπτὰ καὶ τὰς ἰσὰς κόρας δι' ἑτῶν
 ἑννέα βορὰν τῷ Μινωταύρῳ ὅσον ἂν χρόνον ζῇ τὸ

1 μήπως II 3 βαδίζοντος] καὶ βαδίζοντος D 5 συνε-
 στήσατο πόλεμος vulg. 14 τοῖς οὐκ, vulg. 20 διέμεινεν D
 27 ἑννέα] ἑπτὰ CF ὅσον] εἰς ὅσον CF.

τέρας. δόντων δ' αὐτῶν, ἀπηλλάγησαν τῶν κακῶν
 οἱ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, καὶ ὁ Μίνως πολυμῶν ἐπανύ-
 σατο τὰς Ἀθήνας. διελθόντων δὲ ἐῖων ἐννέα πάλιν
 ὁ Μίνως ἦλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ μεγάλου
 στόλου, καὶ τοὺς δις ἐπὶ κόρους ἀπαιτήσας ἔλαβε.
 4 μελλόντων δ' ἐκπλεῖν τῶν περὶ τὸν Θησεῖα, ὁ Αἰγέως
 συνέθιτο πρὸς τὸν κυβερνήτην [καὶ προσέταξεν
 αὐτῷ], εἴαν μὲν ὁ Θησεὺς νικήσῃ τὸν Μινώταυρον,
 καταπλεῖν αὐτοὺς λευκοῖς ἱστίοις, εἴαν δὲ ἀπόληται,
 μέλαισι, καθάπερ καὶ πρότερον ποιεῖν εἰώθεισαν. κατα-
 10 πλευσάντων δ' αὐτῶν εἰς Κρήτην Ἀριάδνη μὲν ἡ
 θυγάτηρ τοῦ Μίνως ἠρώσθη τοῦ Θησεῖος εὐπρε-
 πείᾳ διαφέροντος, Θησεὺς δ' εἰς λόγους ἔλθων
 αὐτῇ καὶ ταύτην συνεργὸν λαβὼν, τὸν τε Μινώ-
 ταυρον ἀπέκτεινε καὶ τὴν ἔξοδον τὴν τοῦ λαβυρίν-
 15 θου παρ' αὐτῆς μαθὼν διεσώθη. ἀνακομιζόμενος
 δ' εἰς τὴν πατρίδα καὶ κλέψας τὴν Ἀριάδνην ἔλαθεν
 ἐκπλεύσας πικτός, καὶ κατήρην εἰς νῆσον τὴν τότε
 μὲν Δίαν, νῦν δὲ Νάξον προσαγορευομένην. καθ'
 20 ὃν δὴ χρόνον μυθολογοῦσι Διόνυσον ἐπιφανέντα,
 καὶ διὰ τὸ κάλλος τῆς Ἀριάδνης ἀφελόμενον τοῦ
 Θησεῖος τὴν παρθένον, ἔχειν αὐτὴν ὡς γυναῖκα
 γαμήτην ἀγαπωμένην διαφερόντως. μετὰ γοῦν τὴν
 τελευταίην αὐτῆς διὰ τὴν φιλοστοργίαν ἀθανάτων
 καταξιώσαι τιμῶν, καταστειρίσαντα τὸν ἐν οὐρανῷ
 25 στέφανον Ἀριάδνης. τοὺς δὲ περὶ τὸν Θησεῖα φησὶ
 διὰ τὴν ἄρπαγὴν τῆς κόρης δυσφοροῦντας ἰσχυρῶς,

3 ἐννέα] ἐπὶ 11   ὁ post ἔλαβε oratio hiat   7 καὶ
 π. αὐτῷ del. Schaefer   9 ἀπόλλεται D   10 καὶ] τὸ D
 (c. 48, 6)   18 τότε] ποτε vulg.

καὶ διὰ τὴν λύπην ἐπιλαθομένους τῆς Αἰγέως
 παρεγγέλεις, τοῖς μέλασιν ἰστίοις καταπλεῖν εἰς τὴν
 306 Ἀττικὴν. Αἰγέα δὲ θεασάμενον τὸν κατάπλου, καὶ 7
 δόξαντα τεθνηκέναι τὸν υἱόν, ἥρωικὴν ἅμα προῆεν
 8 καὶ συμφορὰν ἐπιτελέσασθαι· ἀναβάντα γὰρ εἰς
 τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης
 προσκόψαντα τῷ ἑσθιν, ἑαυτὸν κατακρημνίσαι. μετὰ 8
 δὲ τὴν Αἰγέως τελευτὴν Θησεὺς διαδιξάμενος τὴν
 βασιλείαν ἤρχε τοῦ πλῆθους νομίμως καὶ πολλὰ
 10 πρὸς αὐξήσιν τῆς πατρίδος ἐπραξεν. ἐπιφανέστατον
 δὲ συνετελέσθη τὸ τοὺς δῆμους, ὄντας μικροὺς μὲν
 τοῖς μεγέθεσι, πολλοὺς δὲ τὸν ἀριθμὸν, μεταγυγίῃν
 εἰς τὰς Ἀθήνας· ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν χρόνων 9
 Ἀθηναῖοι διὰ τὸ βῆρος τῆς πόλεως φρονήματος
 11 ἐνεπίμπλαντο καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας
 ὠρίχθησαν. ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρχοῦντως δι-
 ληλυθότες τὰ λειπόμενα τῶν περὶ Θησίου γενομένων
 ἀναγράφομεν.

Διευκαλίων ὁ πρεσβύτατος τῶν Μίνως παίδων, 62
 20 δυναστεύων τῆς Κρήτης καὶ ποιησάμενος πρὸς Ἀθη-
 ναίους συμμαχίαν, συνέκτισε τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν
 Φαίδραν Θησεῖ. μετὰ δὲ τὸν γάμον Ἰππόλυτον μὲν
 τὸν ἐκ τῆς Ἀμαζονίδος γενόμενον υἱὸν ἐπιτρεψεν εἰς
 Τροιζῆνα τρέφεσθαι παρὰ τοῖς Αἰθρας ἀδελφοῖς,
 21 ἐκ δὲ Φαίδρας Ἀκάμαντα καὶ Δημοφῶντα ἐγέννησε.
 μικρὸν δ' ὕστερον Ἰππολύτον ἐπανελθόντος εἰς τὰς 2
 Ἀθήνας πρὸς τὰ μυστήρια, Φαίδρα διὰ τὸ κάλλος
 ἐρασθεῖσα αὐτοῦ τότε μὲν ἀπελθόντος εἰς Τροιζῆνα

10 τῆς om. D. 22 μετὰ δὲ τὸν] μετὰ τὸν D¹, δε
 μετὰ τὸν CF. 23 ἐκ om. D. 28 εἰς Τροιζῆνα om. J1.

- ἰδρύσατο ἱερὸν Ἀφροδίτης παρὰ τὴν ἀκρόπολιν,
 ὅθεν ἦν καθορᾶν τὴν Τροίηναν, ὕστερον δὲ παρὰ
 τῷ Πιπθαι μετὰ τοῦ Θησέως καταλύσασα ἤξιον τὸν
 Ἰππόλυτον μιγῆναι αὐτῇ. ἀντιπρόστος δ' ἐκείνου
 φασὶ τὴν Φαίδραν ἀγνυεκτήσαι, καὶ ἐπειληθοῦσαν
 εἰς τὰς Ἀθήνας εἰπεῖν τῷ Θησεί διότι ἐπαβέλετο
 Ἰππόλυτος αὐτῇ μιγῆναι. Θησέως δὲ διατάζοντος
 περὶ τῆς διαβολῆς, καὶ τὸν Ἰππόλυτον μεταπειπο-
 μένον πρὸς τὸν Ἠλέγχον, Φαίδρα μὲν φοβηθεῖσα
 τὸν ἔξετασμον ἀνικρέμασεν ἑαυτήν, Ἰππόλυτος δ' ἰσ-
 ῥατηγιατῶν, ὥς ἔχουσε τὰ περὶ τῆς διαβολῆς,
 συντρίβῃ τὴν ψυχὴν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἱππῶν
 ταρσεχθέντων καὶ ἐπισπασαμένων αὐτὸν ταῖς ἡνίαις,
 συντρίβῃ τὸν μὲν δίφρον συντριβῆναι, τὸ δὲ μισρά-
 κιον ἐμπλακὲν τοῖς ἱμάσιν ἐλκυσθῆναι καὶ τελευ-
 4 τῆσαι. Ἰππόλυτος μὲν οὖν διὰ σωφροσύνην τὸν
 βίον καταστρέψας παρὰ Τροίηναίσις ἔτυχεν ἰσοθείων
 τιμῶν, Θησέως δὲ μετὰ ταῦτα καταστασιασθεὶς καὶ
 φυγὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἐπὶ τῆς ξένης ἐτελεύτησεν.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι μεταμνησθέντες τὰ τε ὅσα μετήνεγκαν
 καὶ τιμαῖς ἰσοθείαις ἐτίμησαν αὐτόν, καὶ τέμενος
 ἑσὺλον ἐποίησαν ἐν ταῖς Ἀθήναις τὸ προσαγορευό-
 μενον ἐπ' ἐκείνῳ Θησείῳ.
- 63 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὸν περὶ Θησέως λόγον ἀπο-
 δεδώκαμεν, ἐν μέρει διῆξιμεν περὶ τε τῆς κατὰ τὴν κοινὴν
 Ἑλλήνην ἀρπαγῆς καὶ τῆς μνηστειᾶς Φερσεφόνης
 24 ἐπὶ Πειρίθου· αὐτὰι γὰρ αἱ πράξεις συμπλεγμέ-
 ναι ταῖς Θησέως εἰσὶ. Πειρίθου γὰρ ὁ Ἰξίωνος,

1 ἱερὸν ἰδρύσατο D   3 τῷ om. CF   17 παρὰ] παρὰ
 τοῖς CF   24 περὶ τὸν D   ἀπεδωκάμεν D.

ἀποθανούσης αὐτοῦ τῆς γυναικὸς Ἰπποδαμείας καὶ
καταλιπούσης υἱὸν Πολυτοίτην, παρῆλθεν εἰς τὰς
Ἀθήνας πρὸς Θησίαν καταλαβὼν δὲ τετραυτηκοίαν 2
τῆς γυναῖκα τοῦ Θησίου Φαίδραν ἔπεισεν αὐτὸν
ἔρπασαι τὴν Ἀθήας καὶ Διὸς Ἑλένην, δεκαετὴ μὲν
τὴν ἡλικίαν οὔσαν, ἐμπρεπεία δὲ πιαστὴν διαφείρουσαν.
παρουγενόμενοι δ' εἰς Λακεδαιμόνα μετὰ πλειόνων,
καὶ καιρὸν εὐθετον λαβόντες, ἔρπασαν τὴν Ἑλένην
κοινῇ καὶ ἀπήγαγον εἰς τὰς Ἀθήνας. ἔπειτα πρὸς 3
ἄλλήλους ὁμολογίαν ἔθεντο διακληρώσεσθαι, καὶ
τὸν μὲν λαχόντα γῆμαι τὴν Ἑλένην, τῷ δ' ἑτέρῳ
συμπράξει περὶ ἑτέρας γυναικὸς, ὑπομένοντα πάντα
κίνδυνον. περὶ δὲ τούτων δόντες ἀλλήλοις ὄρκους
ἔλαχον, καὶ συνέβη τῷ κλήρῳ λαχεῖν Θησίαν. οὗτος
μὲν οὖν κύριος κατέστη τῆς παρθένου τὸν τρόπον
11 τούτου· τῶν δ' Ἀθηναίων ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ
γεγονότι, φοβηθεὶς ὁ Θησεὺς ἐπεξέθετο τὴν Ἑλένην
εἰς Ἀφιδναν, μίαν τῶν Ἀττικῶν πόλεων. παρου-
κατέστησε δ' αὐτῇ τὴν μητέρα Αἰθρα καὶ τῶν
21 ἑλλάνων φίλων τοὺς ἀρίστους, φύλακας τῆς παρθένου.
Πειρίδου δὲ κρίναντος μνηστεύσαι Φειραφόνην καὶ 4
παρεκαλοῦντος συναποδημῆσαι, τὸ μὲν πρῶτον ὁ
Θησεὺς μετέπειθεν ἀποτρέπων τῆς πράξεως αὐτὸν
διὰ τὴν ἀσέβειαν· τοῦ δὲ Πειρίδου βιαζομένου
27 συναναγκάσθη διὰ τοὺς ὄρκους ὁ Θησεὺς μετασχεῖν
τῆς πράξεως, καὶ πέρας καταβάλλοντα αὐτῶν εἰς
τοὺς καθ' ἕκαστον τόπους, συνέβη διὰ τὴν ἀσέβειαν

4 οὕτως Hertlein, ἔχουσιν libri 11 τῷ δ' ἑτέρῳ
Heiske, τὸν δ' ἑτερον cod. 14 οὗτος] αὐτός II 23 αὐτός
ante κατατρέπων vulg. 27 καθ' αἰθερ D.

ἀμφοτέρους δεδῆναι, καὶ Θησίᾳ μὲν ὑστερον διὰ
 τὴν Ἡρωιδίους χάριν ἀπολυθῆναι, Πειρίθουν δὲ
 διὰ τὴν ἀσβείαν ἐν ᾧδον διατελεῖν τιμωρίας αἰωνίου
 τυγχάνοντα· ἔνιοι δὲ τῶν μυθογράφων φασὶν ἁμ-
 5 φοτέρους μὴ τυχεῖν τοῦ νόστου, καθ' ὃν δὲ χρόνον
 λέγουσι τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἑλένης Διοσκόρους
 στρατεύσαντας ἐπὶ τὴν Ἀφιδναν καὶ τὴν πόλιν
 ἔλοντας ταύτην μὲν κατασκάψαι, τὴν δ' Ἑλένην
 ἀπαγαγεῖν εἰς Λακεδαιμόνα παρθένον οὖσαν, καὶ
 μετ' αὐτῆς δούλην τὴν μητέρα Θησέως Αἰθραν.
 64 Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκοῦντως εἰρηκότες τὰ
 περὶ τῶν ἐπὶ ἐπὶ Θήβας ἱστορήσομεν, ἀναλαβόντες
 τὰς ἐξ ἀρχῆς αἰτίας τοῦ πολέμου, Αἰῖος ὁ Θηβῶν
 βασιλεὺς γήμας Ἰοκάστην τὴν Κρόντου, καὶ χρόνον
 ἱκανὸν ἅπαις ὢν, ἐπηρεάτησε τὸν θεὸν περὶ τέκνων
 15 γενέσεως, τῆς δὲ Πυθίας δούσης χρησμὸν αὐτῷ
 μὴ συμφέρειν γενέσθαι τέκνα (τὸν γὰρ ἐξ αὐτοῦ
 τεκνωθέντα παῖδα πατροκτόνον ἐσεσθαι καὶ πᾶσαν
 τὴν οἰκίαν πληρῶσειν μεγάλων ἀτυχημάτων), ἐπιλα-
 20 θόμενος τοῦ χρησμοῦ καὶ γεννήσας υἱόν, ἐξέβηκε
 τὸ βρέφος διαπερονήσας αὐτοῦ τὰ σφυρὰ σιδήρεα·
 2 δι' ἣν αἰτίαν Οἰδίπους ὑστερον ὠνομάσθη, οἱ δ'
 οἰκίται λαβόντες τὸ παιδίον ἐκθεῖναι μὲν οὐκ ἠθέ-
 λησαν, ἐδώρησαντο δὲ τῇ Πολύβου γυνικί, οὐ
 δυναμένη γεννήσαι παῖδας, μετὰ δὲ ταῦτα ἀνδρῶ-
 3 θέντος τοῦ παιδός, ὁ μὲν Αἰῖος ἔκριεν ἐπερωτῆσαι
 τὸν θεὸν περὶ τοῦ βρέφους τοῦ ἐκθεθέντος, ὁ δὲ
 Οἰδίπους μαθὼν παρὰ τινος τὴν καθ' ἑαυτὸν ὑπο-
 4 μῆ δελ. Reiske 10 μετὰ ταύτης CF μητέρα om. D
 24 αἰ] μὴ CF.

βολὴν, ἐπεχείρησεν ἐπερωτῆσαι τὴν Πηνελόπειαν περὶ τῶν
 κατ' ἀλήθειαν γονέων. κατὰ δὲ τὴν Φωκίδα τοῦτων
 ἀλλήλοις ἀπαντησάντων, ὁ μὲν Λαίος ὑπερηφάνως
 ἐκχωρεῖν τῆς ὁδοῦ προσέειπεν, ὁ δ' Οἰδίπους ὁρ-
 γισθεὶς ἀπέκτεινε τὸν Λαίον, ἀγνοῶν ὅτι πατήρ ἦν
 αὐτοῦ. καθ' ὃν δὲ χρόνον μυθολογοῦσι σφίγγα, 3
 δίμορφον θηρίον, παραγενομένην εἰς τὰς Θήβας
 αἰνιγμα προτιθέναι τῷ θυναιμένῳ λύσαι, καὶ πολ-
 λούς ὑπ' αὐτῆς δι' ἐπορίαν ἀναιρεῖσθαι. προτιθε-
 μένον δὲ ἐπάθλου φιλενθρώπου τῷ λύσαντι γαρεῖν
 τὴν Ἰοκάστην καὶ βασιλεύειν τῶν Θηβῶν, ἄλλον
 μὲν μηδένα δύνασθαι γινῶναι τὸ προτεθειμένον,
 μόνον δὲ Οἰδίπουν λύσαι τὸ αἰνιγμα. ἦν δὲ τὸ
 προτεθεῖν ὑπὸ τῆς σφίγγος, τί ἐστὶ τὸ αὐτὸ δίκουν,
 11 τρίπουν, τετρέπουν. ἀπορουμένων δὲ τῶν ἄλλων 4
 ὁ Οἰδίπους ἀπεφάνετο ἄνθρωπον εἶναι τὸ προβλη-
 θέν· νῆπιον μὲν γὰρ αὐτὸν ὑπάφρχοντα τετρέπουν
 εἶναι, αὐξήσαντα δὲ δίκουν, γηρεῖσαντα δὲ τρίπουν,
 βακτηρία χρόνον διὰ τὴν ἀσθένειαν. ἐπταῦθα
 20 τὴν μὲν σφίγγα κατὰ τὸν μυθολογούμενον χρησμὸν
 ἑαυτὴν κατακρημνίσαι, τὸν δ' Οἰδίπουν γήματα
 τὴν ἀγνοουμένην ὑφ' ἑαυτοῦ μητέρα γεννῆσαι δύο
 μὲν υἱούς Ἑτεοκλέα καὶ Πολυνείκην, δύο δὲ θυγα-
 τέρας Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην. τῶν δ' υἱῶν ἀνδρα- 65
 25 θέντων, καὶ τῶν περὶ τὴν οἰκίαν ἀσεβημάτων γνο-
 σθέντων, τὸν μὲν Οἰδίπουν ὑπὸ τῶν υἱῶν ἐνδον
 μένειν ἀναγκασθῆναι διὰ τὴν αἰσχύνην, τοὺς δὲ

10 ἐπάθλου om. D   12 προτεθειμένον — ἦν δὲ
 om. D   13 τρίπουν] καὶ add. vulg.   23 μὲν δὲ D
 πολυνείκην CD (ut infra).

- νεανίσκους παραλαβόντας τὴν ἄρχὴν ὁμολογίας θέ-
σθαι πρὸς ἀλλήλους παρ' ἐνεννιῶν ἄρχων. πρεσβυ-
τέρου δ' ὄντος Ἐτιοκλείου, τοῦτον πρῶτον ἄρξαι,
καὶ διαλθόντος τοῦ χρόνου μὴ βούλεσθαι παραδι-
2 δόναι τὴν βασιλείαν. τὸν δὲ Πολυνεΐκην κατὰ τὰς
ὁμολογίας ἀπαιτεῖν τὴν ἄρχὴν τοῦ δ' ἀδελφοῦ μὴ
ὑπακούοντος φυγεῖν εἰς Ἄργος πρὸς Ἀδραστον τὸν
βασιλέα, καὶ ὃν δὴ χρόνον φασὶ Τυδεί-
Οϊνέως ἐν Καλυδῶνι τοὺς ἀνεψιούς ἀνελόντα Ἀλκί-
θουν καὶ Λυκωπία φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰτωλίας εἰς 309
3 Ἄργος. Ἀδραστον δ' ἀμφοτέρους ἐπαδεξάμενον φιλο-
φρόνως κατὰ τι λόγιον συνοικίσει τὰς θιγατέρας
ἐντοίς, Ἀργεῖαν μὲν Πολυνεΐκει, Δηϊπύλῃν δὲ Τυδεΐ-
εὐδοκίμουντων δὲ τῶν νεανίσκων καὶ μεγάλης ἀπο-
δοχῆς ἐπὶ τοῦ βασιλείῳ τυγχάνοντων, φασὶ τὸν 11
Ἀδραστον χωρίζοντον αὐτοῖς ἐπαγγείλασθαι κατὰ-
4 ξιν ἀμφοτέρους εἰς τὰς πατρίδας, κρίναντος δ' αὐτοῦ
πρῶτον καταγαγεῖν τὸν Πολυνεΐκην, ἄγγελον εἰς
τῆς Θήβας ἀποστείλαι Τυδεία πρὸς Ἐτιοκλεία περὶ
τῆς καθόδου. ἐνταῦθα φασὶ τὸν μὲν Τυδεία ἐν- 12
δρευθέντα κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἐτιοκλείου πινυτή-
κοντο ἀνδράσιν ἔπαυτας ἀπελεῖν καὶ παραδόξως εἰς
τὸ Ἄργος διασωθῆναι, τὸν δ' Ἀδραστον πυθόμενον
τὴ συμβάντι παρῆσκαυνέσασθαι τὰ πρὸς τὴν στρα-
τείαν, πείσαντι μετασχεῖν τοῦ πολέμου Καπανία τε 13
καὶ Ἰππομέδοντα καὶ Πυρρηνόπαλον τὸν Ἀταλάντης
5 τῆς Σχοινείας. τοὺς δὲ περὶ τὸν Πολυνεΐκην ἐπι-

1 ὁμολογίας πρὸς ἀλλήλους D 11 φιλοφρόνως ἐπαδ.
vulg. 12 ἐπὶ E, ἐπὶ D, παρὰ OF 16 κατὰγιν D
18 κατὰγιν D εἰς τὰς Θ, αἰα. II 22 ἀνδράς (om. ἔπαυ-
τας) D.

βαλίσθαι πείθειν Ἀμφιάραον τὸν μάντιν συστρα-
τεύειν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς Θήβας· τοῦ δὲ προγινώσκοντος
ὥς ἀπολείπεται συστρατεύσας αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο
μὴ συγχωροῦντος, Πολυνεΐκην φασὶ τὸν χρόνον
ὅμοιον, ὃν Ἀφροδίτην μυθολογοῦσιν Ἀρμονίᾳ δω-
ρήσασθαι, δοῦναι τῇ γυναικὶ τῇ Ἀμφιαράου, ὅπως
τὸν ἄνδρα πείσῃ συμμαχεῖσθαι. καθ' ὃν δὲ χρόνον
Ἀμφιαράου πρὸς Ἀδράστον στασιάζοντος περὶ τῆς
βασιλείας, ὁμολογίας θέσθαι πρὸς ἀλλήλους, καθ'
ἧς ἐπέτριπον κοῖναι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων
Ἐριφύλῃν, γυναικὶ μὲν οὖσαν Ἀμφιαράου, ἀδελ-
φὴν δ' Ἀδράστου, τῆς δὲ τὸ νύκην περιθυσίης
Ἀδράστου καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Θήβας στρατείας ἀπο-
φηναιμένης δεῖν στρατεύειν, ὁ μὲν Ἀμφιαράος δόξας
ὅτι τῆς γυναικὸς προδιδόσθαι συστρατεύσειν μὲν
ὁμολόγησεν, ἐντολὰς δὲ ἰδὼναι Ἀλκμαίωνα τῷ υἱῷ
μετὰ τὴν ἑαυτοῦ τελευτὴν ἀνελθεῖν τὴν Ἐριφύλῃν.
οὗτος μὲν οὖν ὕστερον κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς ἐντολὰς
ἀνείλε τὴν μητέρα, καὶ διὰ τὴν συνειδήσιν τοῦ
μύθου εἰς μακρίαν περιέστη· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀδρά-
στον καὶ Πολυνεΐκην καὶ Τυδεία προσλαβόμενοι
τέτταρας ἡγεμόνας, Ἀμφιαράον τε καὶ Καπανέα καὶ
Ἰππομέδοντα, ἐπὶ δὲ Παρθενοπαῖον τὸν Ἀταλάντης
τῆς Σχοινίας, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς Θήβας, ἔχοντες
δύναμιν ἀξιόλογον. μετὰ δὲ ταῦτα Ἐπιοχλῆς μὲν
καὶ Πολυνεΐκης ἀλλήλους ἀνείλον, Καπανεύς δὲ

ἢ ὥς] διὰ τῆς ματικῆς ὡς vulg. διὰ τούτου D
δ' Ἀφροδίτης] Ἀθηνῶν II 6 τῇ] τοῦ C, om. F 9 δω-
ρίσας] στρατείας Cobet 15 συστρατεύσας codices 17 τὴν
Ἐφ. ἀνείλεν vulg. 22 τε καὶ D, καὶ C, om. cet.

- βιαζόμενος καὶ διὰ κλίμακος ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ
 τείχος ἐτελεύτησεν, Ἀμφιάραος δὲ χανούσης τῆς γῆς
 ἐμπεσὼν εἰς τὸ χάσμα μετὰ τοῦ ἄρματος ἕφαντος³¹⁰
 ἐγένετο, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἑλλων ἡγεμόνων ἀπολα-
 μένων πλὴν Ἀδράστου, καὶ πολλῶν στρατιωτῶν⁶
 πισόντων, οἱ μὲν Θηβαῖοι τὴν ἀναίρεσιν τῶν νικητῶν
 οὐ συνεχώρησαν, ὁ δ' Ἀδραστος καταλιπὼν ἐτέφονε
 τοὺς τετελευτηκότας ἐπανήλθεν εἰς Ἄργος. ἀτάφαι
 δὲ μενόντων τῶν ὑπὸ τὴν Καδμείαν πεπτωκότων
 σωμάτων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος θάπτειν, Ἀθη-¹⁰
 ναῖοι διαφέροντες τῶν ἑλλων χρησιότητι πάντας
 τοὺς ὑπὸ τὴν Καδμείαν πεπτωκότας ἔθαψαν.
- 66 Οἱ μὲν οὖν ἐπὶ ἐπὶ Θήβας τοιοῦτον τὸ πῆρας
 ἔσχον. οἱ δὲ τούτων παῖδες, ἐπίγονοι δ' ὀνομα-
 σθέντες, τὸν τῶν πατέρων θάνατον ἐπιξιόντες¹¹
 ἐγνωσαν στρατεύειν κοινῇ ἐπὶ τὰς Θήβας, λαβόντες
 χορημὸν παρ' Ἀπόλλωνος πολεμεῖν τὴν προσηρ-
 μένην πόλιν στρατηγὸν ἔχοντας Ἀλκμαίωνα τὸν²
 Ἀμφιαράου. ὁ δ' Ἀλκμαίων αἰρεθείς ὑπ' αὐτῶν
 στρατηγὸς ἐπηρώτησε τὸν θεὸν περὶ τῆς ἐπὶ τὰς³⁰
 Θήβας στρατείας καὶ περὶ τῆς Ἐριφύλης τῆς μητρὸς
 3 κολέσσεως. τοῦ δ' Ἀπόλλωνος χρησαίτος ἀμφοτέρω
 τὰ προσηρημένα πρᾶξαι διὰ τὸ μὴ μόνον τὸν χρυσὸν
 ὄρμον δέξασθαι κατὰ τῆς ἐπιτολείας τοῦ πατρὸς,
 ἀλλὰ καὶ πῖπλον λαβεῖν αὐτὴν κατὰ τῆς τοῦ υἱοῦ¹³
 τελευτῆς. Ἀφροδίτης γάρ, ὥς φασι, τὸ παλαιὸν

1 ἐπὶ τὸ τείχος ἀναβαίνων vulg. 6 καταπεσόν-
 των II 7 ἀπολιπὼν II 13 κοιούτων] τῆς στρατείας
 add. CF 14δ' om. F 16 λαβόντες] δὲ add. D; λα-
 βον δὲ II

δωρησαμένης Ἀρμονίης τῇ Κάδμου τὸν τε ὄρμον
 καὶ πέπλον, ἀμφότερα ταῦτα προσδέξασθαι τὴν
 Ἐριφύλην, τὸν μὲν ὄρμον παρὰ Πολυνείκους λα-
 βούσαιν, τὸν δὲ πέπλον παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυ-
 ναίκους Θερασάνδρου, ὅπως πείσῃ τὸν υἱὸν στρατεύειν
 ἐπὶ τὰς Θήβας· ὃ δ' οὖν Ἀλκμαίων οὐ μόνον ἀθροί-
 σasz ἐξ Ἀργεὺς στρατιώτας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πλησίον
 πόλεων, ἄξιολόγῳ δυνάμει ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Θή-
 βας. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Θηβαίων ἐγένετο μάχη 4
 10 καρτερὰ, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ περὶ τὸν Ἀλκμαίωνα·
 οἱ δὲ Θηβαῖοι λειψθέντες τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς τῶν
 πολιτῶν ἀποβαλόντες συνετρίβησαν ταῖς ἐλπίσιν.
 οὐκ ὄντες δ' ἄξιόμαχοι σύμβουλον ἔλαβον Τειρεσίαν
 τὸν μάντιν, ὃς ἐκέλευσε φυγεῖν ἐκ τῆς πόλεως·
 15 μόνως γὰρ οὕτω σωθήσεσθαι. οἱ μὲν οὖν Καδμείοι 5
 κατὰ τὴν τοῦ μάντεως ὑποθήκην ἐξέλιπον τὴν πόλιν,
 καὶ νυκτὸς συνέφυγον εἰς τι χωρίον τῆς Βοιωτίας
 311 ὀνομαζόμενον Τίλφωσσαιον. ἐπειθ' οἱ μὲν ἐπίγονοι
 τὴν πόλιν ἐλόντες διήρπασαν, καὶ τῆς Τειρεσίου
 20 θυγατρὸς Δάφνης ἐγκρατεῖς γενόμενοι ταύτην ἀν-
 ἔθισαν εἰς Δελφοὺς κατὰ τινα εὐχὴν ἀεροθίνιον
 τῷ θεῷ. αὕτη δὲ τὴν μαντικὴν οὐχ ἥτιον τοῦ 6
 πατρὸς εἶδυια, πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Δελφοῖς δια-
 τρέψασα τὴν τέχνην ἐπὶ ἡύξησε· φύσει δὲ θαυμαστῇ
 25 κεχορηγημένη χρησμοὺς ἐγράψε παντοδαποὺς, διαφώ-
 ρους ταῖς κατασκευαῖς· παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιη-

1 πλησίον vulg. 13 ἔλαβον] τῇ μάχῃ add. D 17
 συνετρίβησαν] οὕτως ἐφυγον D 18 Τίλφωσσαιον C, Τίλφω-
 σον F 19 ἐλόντες om. D 20 ταύτην E, ταύτην μὲν cet.
 22 τοῦ πατρὸς οὐχ ἥτιον CF 23 διατρέψασα om. D
 25 χρησμοὺς] καὶ χρησμοὺς D.

τὴν Ὀμήρου πολλὰ τῶν ἐπῶν σφαιτερισμένον κο-
 σμήσαι τὴν ἰδίαν ποιήσιν. ἐνθιαυόσης δ' αὐτῆς
 πολλάκις καὶ χρησμοὺς ἀποφαινομένης, φασὶν ἐπι-
 κληθῆναι Σίβυλλαν· τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλώττιαν
 67 ἐπίσχειν σιβυλλαίνειν. οἱ δ' ἐπίγονοι τὴν στρατείαν
 ἐπιφανῇ πεπονημένοι μετὰ πολλῶν λαφύρων ἀν-
 ἱκανῶς εἰς τὰς πατρίδας, τῶν δὲ Καδμείων τῶν
 συμφυγόντων εἰς τὸ Τίλωσσαν Ταιρσίας μὲν
 ἐπέλευσεν, ὃν θέσαντες λιμνῶς οἱ Καδμεῖοι
 τιμῆς ἰσοθίοις ἐτίμησαν· αὐτοὶ δὲ μεταναστάντες
 ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ Δωριεὺς ἰσθράτευσαν, καὶ μέγλη
 νικήσαντες τοὺς ἑγχωρίους ἐκείνους μὲν ἐξέβαλον
 ἐκ τῶν πατρίδων, αὐτοὶ δ' ἐπὶ τινες χρόνους κατ-
 οικήσαντες, οἱ μὲν ἐν αὐτῇ κατέμειναν, οἱ δ' ἐκω-
 ῆλθον εἰς τὰς Θήβας, Κρίαντος τοῦ Μενουκίως
 βασιλεύοντος. οἱ δ' ἐκ τῶν πατρίδων ἐξελθόντες
 ὑστερόν τισι χρόνοις κατέλθον εἰς τὴν Δωρίδα καὶ
 κατόκησαν ἐν Ἐρινεῷ καὶ Κυτινίῳ καὶ Βοιῳ.

2 Πρὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων Βοιωτὸς ὁ Ἄρνης
 καὶ Πασιδῶνος καταστήσας εἰς τὴν τότε μὲν Αἰολίδα,
 νῦν δὲ Θετταλίαν καλουμένην, τοὺς μὲν αὐτοῦ
 Βοιωτοὺς ὀνόμασι, περὶ δὲ τῶν Αἰολίων τούτων
 ἀναγκαῖον προσαναδαφαιρόντως τοῖς χρόνοις τὰ κατὰ
 3 μέρος ἐκθέσθαι. ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις τῶν
 Αἰόλων τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος ὤδον οἱ μὲν
 ἄλλοι κατόκησαν ἐν τοῖς προσηρημένοις τόποις, Μί-
 μης δὲ μέγας ἐβασίλευσε τῆς Αἰολίδος. Μίμικτος

δ ὀπίσκει D   σιβέλλαν εἶναι C, σιβέλλαν Wees.
 8 τίλωσσαν D   14. ἐν αὐτῇ] ἐνθεῶν Herlein   15 Θή-
 βας] Ἀθήνας D   18 βοιωτὶ D, βοιωτοῖς C, Εὐβοίᾳ F.

δὲ Ἰππότης γενόμενος ἐκ Μιλενίππης ἐτίκνωσεν
 Αἰόλον· τούτου δ' Ἄρην γενομένην θυγάτηρ Βοιωτὸν
 ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησεν. Αἰόλος δ' ἐπιστὼν εἰς
 Ποσειδῶνι ἐμίγη καὶ τῇ φθορᾷ μεμφόμενος, παρ-
 312 ἔδωκε τὴν Ἄρην Μεταποντίῳ ξένῳ κατὰ τύχην
 « παρεπιδημοῦντι, προστάξας ἀπάγειν εἰς Μεταπόν-
 τιον. τούτου δὲ πράξαντος τὸ προσταχθέν, ἡ Ἄρην
 τρεφομένην ἐν Μεταποντίῳ ἐγέννησεν Αἰόλον καὶ
 Βοιωτὸν, οὗς ὁ Μεταπόντιος, ἑκατὶ ὢν, κατὰ τινα
 10 χρησμὸν υἱοποιήσατο. οὗτοι δ' ἀνδρωθέντες, στέ-
 σεως γενομένης ἐν τῷ Μεταποντίῳ, βίᾳ κατέσχον
 τὴν βασιλείαν. ὕστερον δὲ τῆς Ἄρης διενεχθείσης
 πρὸς Αὐτολύτην τὴν γυναῖκα τοῦ Μεταποντίου,
 βοηθοῦντες τῇ μητρὶ τὴν Αὐτολύτην ἀνέβλον. θεινῶς
 15 δὲ φέροντος τοῦ Μεταποντίου τὸ συμβεβηκός, πλοῖα
 παρασκευασάμενοι καὶ τὴν Ἄρην ἀνυλαβόντες ἐξ-
 ἔπλευσαν μετὰ πολλῶν φίλων. Αἰόλος μὲν οὖν τὸς «
 ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει καλουμένους ἀπ' αὐτοῦ
 νήσους Αἰολίδας κατέσχε, καὶ πόλιν ἐκτίσσε τὴν ὀνο-
 20 μαζομένην [ἀπ' αὐτοῦ] Αἰκάραν· Βοιωτὸς δὲ πλεύσας
 πρὸς Αἰόλον τὸν τῆς Ἄρης πατέρα, καὶ τεκνωθεὶς
 ἐκ' αὐτοῦ, παρέλαβε τῆς Αἰολίδος τὴν βασιλείαν·
 καὶ τὴν μὲν χώραν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἄρην, τοὺς
 δὲ λαοὺς ἀπ' ἑαυτοῦ Βοιωτοὺς ὠνόμασε. Βοιωτοῦ γ
 25 δὲ Ἰωνος γενόμενος ἐτίκνωσεν υἱὸς τέτταρας,

2 θυγάτηρ γενομένη vulg. Βοιωτὸν ἐκ Ποσειδῶνος
 ἐγέννησεν] Ποσειδῶνι μιγίσαν Ἰωνος ἐγένετο Αἰόλος —
 ἐμίγη am. Δ 3 εἰ] εἰ τῷ vulg. 6 ἀπαγαγεῖν ll 10 υἱὸς
 ἐποιήσατο D 14 βοηθοῦντες — 15 συμβεβηκός am. D
 19 Αἰολίδας νήσους vulg. 20 ἀπ' αὐτοῦ del. Eich., ἐκ
 αὐτοῦ Weid. (cf. V 7, 5) 22 ἐκ' αὐτοῦ am. ll.

Ἰππόλκιμον καὶ Ἡλεκτρίωνα, ἔτι δ' Ἀρχίλκον καὶ Ἀλεγήνορα. τούτων δ' Ἰππόλκιμος μὲν ἐγέννησε Πηνέλιον, Ἡλεκτρίων δὲ Ἀήτοιν, Ἀλεγήνωρ δὲ Κλονίον, Ἀρχίλκος δὲ Προθοήνορα καὶ Ἀρκεσίλαον τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους ἡγεμόνας τῶν Ἀπάντων Βοιωτῶν.

- 68 Τούτων δ' ἡμῖν διενκρινημένων, πιρασόμεθα διελθεῖν περὶ Σαλμωνίδως καὶ Τυρώς καὶ τῶν ἐπογόνων ἕως Νέστορος τοῦ στρατευσαίτος ἐπὶ Τροίαν. Σαλμωνεὺς γὰρ ἦν υἱὸς Αἰόλου τοῦ Ἑλλήνος τοῦ Διευκαλίωνος· οὗτος δ' ἐκ τῆς Αἰολίδος ὀρμηθεὶς μετὰ πλείονων Αἰολέων ᾤκισε τῆς Ἠλείας παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν πόλιν καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Σαλμωνίαν. γῆμος δ' Ἀλκιδίκην τὴν Ἀλίου ἐγέννησε θυγατέρα τὴν προσεγορευθεῖσαν Τυρῶ, κάλλι 10 2 διαφέρουσαν. τῆς δὲ γυναικὸς Ἀλκιδίκης ἀποθανούσης ἐπέγημε τὴν ὀνομαζομένην Σιδηρᾶ· αὕτη δὲ χαλεπῶς διετέθη πρὸς τὴν Τυρῶ, ὥς ἂν μητρονιά 313 μετὰ δὲ ταῦτα Σαλμωνεὺς, ὕβριστής ὢν καὶ ἄσβεστῆς, ὑπὸ μὲν τῶν ὑποταταγμένων ἐμισήθη, ὑπὸ δὲ Διὸς 20 3 διὰ τὴν ἀσέβειαν ἐκτετυγνώθη. τῇ δὲ Τυρῶ, παρθένῳ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὖσῃ, Ποσειδῶν μίγεις παῖδας ἐγέννησε Πελίαν καὶ Νηλέα. ἡ δὲ Τυρῶ συνοικήσασα Κρηθεὶ ἐτέκνωσεν Ἀμυθάονα καὶ Φέρητα καὶ Αἴδονα. Κρηθείως δὲ τελευτήσαν- 30 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

1 Ἰππόδαμος D 2 Ἰππόδαμος 4 προθοήνορα (ex. o) D
9 ἐπὶ ἐπὶ τὴν vulg. 10 γὰρ om. vulg. 11 δ' om. D
12 ᾤκησε vulg. 13 πόλιν καὶ ἐκάλεσεν Revue crit. 1867
p. 290, καὶ πόλιν ἐκτίσεν libri 14 Ἀλφειαν D 17 σιδη-
ρῶν (ex. s) D, σιδηρῶν C, σιδηρᾶ F 23 παῖδας om. H.

Νηλεὺς· τούτων δὲ Πελλίης μὲν Ἰωλκοῦ καὶ τῶν
 πλησίον χωρίων ἐβασίλευσε, Νηλεὺς δὲ παραλαβὼν
 Μελέμποδα καὶ Βιάντα τοὺς Ἀμυνθάνους καὶ Ἀγλαίας
 υἱοὺς καὶ τινας ἄλλους τῶν Ἀχαιῶν [καὶ] Φθιωτῶν
 5 καὶ τῶν Αἰολέων ἐστράτευσεν εἰς Πελοπόννησον.
 καὶ Μελέμπους μὲν μάντις ὢν τὰς Ἀργείας γυναῖκας 4
 μακρίσας διὰ τὴν Διονύσου μῆνιν ἐθεράπευσεν,
 ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς εὐεργεσίας χάριν ἔλαβε παρὰ
 τοῦ βασιλέως τῶν Ἀργείων Ἀναξάγορου τοῦ Μεγα-
 10 πένθους τὰ δύο μέρη τῆς βασιλείας· κατοικήσας δ'
 ἐν Ἀργεὶ κοινὴν ἐποίησατο τὴν βασιλείαν Βιάντα
 τῷ ἀδελφῷ. γῆμας δὲ Ἰφιάνειραν τὴν Μεγαπένθους 5
 ἐτίκτωσεν Ἀντιφάτην καὶ Μαντώ, ἐτι δὲ Βιάντα καὶ
 Προνόην· Ἀντιφάτου δὲ καὶ Ζευξίππης τῆς Ἰππο-
 15 κόωντος Οἰκλῆς καὶ Ἀμφάλης ἐπῆρξαν, Οἰκλίους
 δὲ καὶ Ἰπερμνήστρας τῆς Θεσπίου Ἰφιάνειρα καὶ
 Πολύβοια καὶ Ἀμφιάραος ἐγένοντο. Μελέμπους 6
 μὲν οὖν καὶ Βίας καὶ οἱ ἅπ' ἐκείνων οὕτω τῆς ἐν
 Ἀργεὶ βασιλείας μετέσχον. Νηλεὺς δὲ μετὰ τῶν
 20 συνακολουθησάντων παραγεγόμενος εἰς Μιθσηνὴν
 πόλιν ἔκτισε Πύλον, δόντων αὐτῷ τῶν ἐγγωρίων.
 ταύτης δὲ βασιλεύων καὶ γῆμας Χλώρην τὴν Ἀρ-
 φείονος τοῦ Θηβαίου, παῖδας ἐγέννησε δώδεκα, ὃν
 ἦν πρεσβύτατος μὲν Περικλόμενος, νεώτατος δὲ
 25 Νίστωρ ὁ ἐπὶ Τροίαν στρατεύσας.

Περὶ μὲν οὖν τῶν Νέστορος προγόνων ἄρχε-

2 πλησίον χωρίων CF, πλησιονχωρίων E Νηλεὺς δὲ
 παραλαβὼν κερῖραι παραλαβὼν δὲ Νηλεὺς A, παραλαβὼν δὲ
 ceteri 3 Ἀγλαίης CD 4 καὶ del. Hertlein 6 Ἀργείας
 ἐν Ἀργεὶ H 13 Βιάντα Ἀβαντα Palmer 15 Ἰοκλῆς καὶ
 ἀρακλῆς D Ἰοκλίους D 16 Θεσπίος Palmer.

σθησόμεθα τοῖς ὀηθεῖσι, στοχεζόμενοι τῆς συμ-
 69 μετρίας, περὶ δὲ [τῶν] Λακιδῶν καὶ Κενταύρων
 ἐν μέρει διέξιμεν. Ὁκεανὸς καὶ Τηθύς κατὰ τοὺς
 μύθους παῖδες ἐγένοντο πλείους ποταμῶν ἐκόνυμοι,
 ἐν οἷς καὶ Πηνειὸς, ὡς οὐ συνέβη τὸν ἐν Θασσάλια
 Πηνειὸν ὀνομασθῆναι. οὗτος δὲ μεγάλῃ νόμφῃ τῇ
 προσεγορευομένη Κρεούσῃ παῖδας ἐγέννησεν Τυφίαν
 καὶ Στίλβην, ἣ μεγάλῃ Ἀπόλλων Λακιδὴν καὶ Κέν-
 70 ταύρον ἐγέννησε. καὶ τούτων Λακιδῆς μὲν κατοικῶν
 περὶ τὸν Πηνειὸν ποταμὸν ἐβασίλευσε τῶν τόπων
 τούτων, γῆμας δὲ Ὀρσινόμην τὴν Εὐφυνόμου ἐγέν-
 νησαν υἱοὺς δύο, Φόρβαντα καὶ Περίφαντα. οὗτοι
 μὲν σὺν ἐνταῦθα ἐβασίλευσαν, οἱ δὲ σύμπαντες
 λαοὶ ἀπὸ Λακιδῶν Λακιδᾶι προσεγορευέθησαν. τῶν
 δ' υἱῶν τῶν Λακιδῶν Φόρβας μὲν εἰς Ὀλλεον παρ-
 71 ἦλθεν, ἐξ ἧς μεταπειρώμενος αὐτὸν Ἀλέκτωρ ὁ τῆς
 Ἠλείας βασιλεὺς βοηθόν, φοβούμενος τὴν Πίλοπος
 72 δυναστείαν, τῆς ἐν Ἠλίδι βασιλείας μετέδωκεν. ἐκ
 δὲ Φόρβαντος ὑπῆρξαν υἱοὶ δύο, Αἰγύς καὶ Ἀκτωρ,
 οἱ τὴν Ἠλείων βασιλείαν παραλαβόντες. ὁ δ' ἑταρος
 τῶν Λακιδῶν παίδων Περίφας γῆμας Ἀστυάργειαν
 τὴν Τυφίως ἐγέννησεν ὀκτὼ παῖδας, ὧν ἦν πρῶτον
 τῶν Ἀντίων, ὃς μεγάλῃ Περιμήλῃ τῇ Ἀμυθάνου
 ἐγέννησεν Ἰλίονα. αὐτὸς δ', ὡς φασιν, ἐποσχόμενος
 ἰδοὺς πολλὰ δώσειν Ἡιοιῇ ἑγγυε τὴν Ἡιονίαν
 73 θυγατέρα Δίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε Πειρίδου. Πειρίδ'
 ὁ μὲν Ἰλίον σὺν ἐπέδωκε τὰ ἰδοὺς τῇ γυναικί, ὁ

2 τῶν om. DM. 11 ἐγέννησεν τὴν Ἀστυάργειαν D 15
 ὁ υἱὸς υἱῶν δὲ vulg. 21 Ἀστυάργειαν CF 25 Ἡιοιῇ
 codices (ut infra), Ἀσιονεῖ Codet 26 δίδωκε D 27 τῇ

δ' Ἡσιονὺς τὰς ἵππους ἀντὶ τούτων ἡγεύεσθαι.
 ὁ δ' Ἐξίον τὸν Ἡσιονέα μετεπείρατο ἐπαγγελλόμενος
 πάντα ὑπακούσεισθαι, καὶ τὸν Ἡσιονέα παραγενόμενον
 ἔβαλεν εἰς βόθρον πυρὸς μεστόν. διὰ δὲ τὸ μέγεθος
 τῆς παρανομίας μηδένα βούλεισθαι καθάραι τὸν
 φόνον. τέλος δ' ὑπὸ τοῦ Διὸς κατὰ τοὺς μύθους
 ἀγνισθεῖς, ἠρώσθη μὲν τῆς Ἥρας καὶ κατετόλμησεν
 ὑπὲρ συνουσίας λόγους ποιῆσθαι. ἔπειτα τὸν μὲν β
 Δία εἰδωλὸν ποιήσαντα τῆς Ἥρας νεφέλῃν ἐξαπο-
 10 σταῖλαι, τὸν δὲ Ἐξίονα τῇ νεφέλῃ μίγντα γεννῆσαι
 τοὺς ὀνομαζομένους Κενταύρους ἀνθρωποφυεῖς.
 τέλος δὲ μυθολογοῦσι τὸν Ἐξίονα διὰ τὸ μέγεθος
 τῶν ἡμαρτημένων ὑπὸ Διὸς εἰς τροχὸν ἐνδεδῆναι,
 καὶ τελευτήσαντι τὴν τιμωρίαν ἔχειν αἰώνιον. τοὺς 70
 15 δὲ Κενταύρους τινὲς μὲν φασιν ἐν τῷ Πηλῷ τρα-
 φῆναι ὑπὸ Νυμφῶν, ἀνθρωπέντας δὲ καὶ μίγντας
 ἵπποις θηλείαις γεννῆσαι τοὺς ὀνομαζομένους διφνοῖς
 Ἴπποκενταύρους· τινὲς δὲ λέγουσι τοὺς ἐκ Νεφέλης
 καὶ Ἐξίονος γεννηθέντας Κενταύρους πρῶτους ἵπ-
 20 πύειν ἐπιχειρήσαντας Ἴπποκενταύρους ὀνομαῖσθαι
 καὶ εἰς πλέσμα μύθον καταταχθῆναι ὡς διφνοῖς
 ὄντας. φασὶ δὲ τοὺτους ὡς συγγενεῖς ὑπάρχοντας 2
 ἐπαιτῆσαι τὸν Πειρίδου τὸ μέρος τῆς πατρῴας
 25 ἐρχῆς· οὐκ ἀποδιδόντος δὲ τοῦ Πειρίδου πόλεμον
 31 ἐξευγχεῖν πρὸς αὐτόν τε καὶ τοὺς Λαπίδας. ὅστι- 3
 ρον δὲ διαλυθέντων πύτων Πειρίδους μὲν γῆρας
 Ἴπποδάμειαν τὴν Βούτου, καὶ καλέσαντος εἰς τοὺς

γεταικί del. Cobet 2 ἐπαγγελλόμενος πάντα om. D 3 ἐπο-
 νοῦσθαι D 5 βούλεισθαι] δέναισθαι C 21 καταχθῆναι II
 27 τὸν] τῷ vulg. Βούτου Palmat, βούτου colligea.

γάμων τὸν τε Θησέα καὶ τοὺς Κενταύρους, φασὶ
 μεθυσθέντας ἐπιβαλλέσθαι ταῖς κεκλημέναις γυναῖξιν
 καὶ βία μίσγεσθαι, διὰ δὲ τὴν παρανομίαν τὸν τε
 Θησέα καὶ τοὺς Λαπίθας παροξυνθέντας οὐκ ὀλέ-
 γους μὲν ἀνελεῖν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς
 πόλεως. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν τῶν Κενταύρων
 πανδημεὶ στρατευσάντων ἐπὶ τοὺς Λαπίθας καὶ πολ-
 λούς ἀνελόντων, τοὺς ἐπολειφθέντας φερεῖν εἰς
 Φολόην τῆς Ἀρκαδίας, τέλος δ' εἰς Μαλίαν ἐπι-
 σήντας ἐνταῦθα κατοικῆσαι. τοὺς δὲ Κενταύρους
 μεταωρισθέντας τοῖς προταγήμασι, καὶ ὁρμημένους
 ἐκ τῆς Φολόης, λήξασθαι τοὺς παριόντας τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ πολλοὺς τῶν περιούκων ἀναιρεῖν.

- 71 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων πειρασόμεθα
 διελθεῖν περὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ. ἡ
 μυθολογοῦσι τοίνυν Ἀσκληπιὸν Ἀπόλλωνος υἱὸν
 ὑπάρχειν καὶ Κορωνίδος, φύσει δὲ καὶ ἐγγίνοισιν
 διευεγκόντι ζηλώσαι τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, καὶ
 πολλὰ τῶν συντεινόντων πρὸς ὑγίαν ἀνθρώπων
 ἐξευρεῖν. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προβῆναι τῇ δόξῃ ὥστε
 πολλοὺς τῶν ἀπγνωσμένων ἀρρώστων παραδόξως
 θεραπεύειν, καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς δοκεῖν τῶν τε-
 2 λευτηκότων ποιεῖν πάλιν ζῶντας. διὸ καὶ τὸν
 μὲν Ἀίδην μυθολογοῦσιν ἐγκαλοῦντα τῷ Ἀσκληπιῷ
 κατηγορίαν αὐτοῦ ποιήσασθαι πρὸς τὸν Δία ὡς τῆς
 3 ἐπαρχίας αὐτοῦ ταπεινουμένης ἑλάττους γὰρ αἰεὶ
 γίνεσθαι τοὺς τελευτηκότας, θεραπευομένους ὑπὸ

5 ἐκ om. CF 2 Φολόην] φοιόην ἐνδὲς G, Φιτέον
 Elch. τέλος Wurm, τινός D, τινός II ἐκπεσόντες ἐκ
 κατοικησεν II 26 αἰὲ om. D.

τοῦ Ἀσκληπιοῦ. καὶ τὸν μὲν Δία παραξυνθέντα 3
 [καὶ] χειραινώσαντα τὸν Ἀσκληπιὸν διαφθεῖραι, τὸν
 δ' Ἀπόλλωνα διὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦτον παροξυνθέντα
 φρονεῖν τοὺς τὸν χειραινόν τῷ Διὶ κατασκευάσαν-
 5 τας Κύνωπας· ἐπὶ δὲ τῇ τοῦτων τελευτῇ παροξυν-
 θέντα τὸν Δία προστάζει τῷ Ἀπόλλωνι θητεῦσαι
 παρ' ἀνθρώπων, καὶ ταύτην τιμωρίαν λαβεῖν παρ'
 αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων. Ἀσκληπιοῦ δὲ φασὶ γενο- 4
 μένους υἱοὺς Μαχέονα καὶ Ποδαλείριον, καὶ τὴν
 10 τέχνην ἰκπονήσαντας, ἐπὶ Τροίαν συστρατεῦσαι τοῖς
 περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα· κατὰ δὲ τὸν πόλεμον μεγά-
 λης ἰατρίας αὐτοὺς παρασχέσθαι τοῖς Ἑλλήσι, θερα-
 पेύοντάς τε λαμπρότατα τοῖς τιτρωσχομένοις, καὶ
 διὰ τὰς εὐεργεσίας ταύτας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μεγά-
 15 λης τυχεῖν δόξης· ἀτελεῖς δ' αὐτοὺς ἀφίναί τῶν
 316 κατὰ τὴν μάχης κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων λειτουργ-
 γίων διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐν τῷ θεραπεύειν
 εὐχρηστίας.

Περὶ μὲν οὖν Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
 20 τοῖς ῥηθείσιν ἀρχιστήσόμεθα, περὶ δὲ τῶν Ἀσωποῦ 72
 θυγατέρων καὶ τῶν Αἰακῶ γενομένων υἱῶν νῦν
 δι᾽ ἕμμεν. Ὁκεανοῦ καὶ Τηθύος κατὰ τοὺς μύθους
 ἐγένοντο παῖδες ἄλλοι τε πλείους ἐπώνυμοι ποτα-
 μῶν, ἐν οἷς ὑπάρχει Πηνειὸν καὶ Ἀσωπὸν. Πηνειὸς
 25 μὲν οὖν κατοικήσας περὶ τὴν νῦν οὖσαν Θετταλίαν
 ἐπώνυμος ἐκτοῦ τὸν προειρημένον ποταμὸν ἐποίη-

1 τοῦ om. D   2 καὶ χειραινώσαντα τ. Α. διαφθεῖραι]
 χειραινῶσαι τ. Α. καὶ διαφθεῖραι EG; Δία παροξυνθέντα
 χειραινῶ βαλόντα αὐτὸν διαφθεῖραι Eua. m. ev. II 2, 34
 4 κατασκευάσαντας CF   7 κατέστη] τὴν add. vulg.   12
 παρέχεται D   23 ἄλλοι τε dat. bind. (c. 42, 1).

σεν Ἀσωπὸς δ' ἐν Φλιθῶντι κατοικήσας ἐγήμει Μετ-
 ῶπην τὴν Ἀδδωνος, ἐξ ἧς ἐγένοντο δύο μὲν υἱοί,
 Πελασγὸς καὶ Ἰσμηνός, θυγατέρες δὲ δώδεκα, Κόρ-
 κυρα καὶ Σαλαμῖς, ἔτι δ' Αἰγίνα καὶ Πειρήνη καὶ
 Κλεῶνη, πρὸς δὲ ταύταις Θήβη τε καὶ Τένυγρα
 καὶ Θέσπεια καὶ Ἀσωπίς, ἔτι δὲ Σινώπη, πρὸς δὲ
 2 ταύταις Ὀρνία καὶ Χαλκίς. τούτων δ' Ἰσμηνός μὲν
 εἰς Βοιωτίαν ἐλθὼν κατέκησε περὶ τὸν ποταμὸν
 τὸν ἀπ' ἐκείνου τὴν ὀμωνυμίαν λαβόντα, τῶν δὲ
 θυγατέρων Σινώπη μὲν ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀρπαγείσα
 10 ἀπηνέχθη πρὸς τοῦτον τὸν τόπον οὗ νῦν ἐστὶν ἡ
 ἀπ' ἐκείνης ὀνομασθεῖσα πόλις Σινώπη· ἐκ δὲ ταύ-
 τῃς καὶ Ἀπόλλωνος γινόμενος υἱὸς Σῦρος ἐβασί-
 3 λευσε τῶν ἀπ' ἐκείνου Σύρων ὀνομασθέντων. Κόρ-
 κυρα δ' ἐκὸς Ποσειδῶνος ἀπηνέχθη εἰς νῆσον τὴν
 15 ἀπ' ἐκείνης Κόρκυραν ὀνομαζομένην· ἐκ ταύτης δὲ
 καὶ Ποσειδῶνος ἐγένετο Φαίαιξ, ἀφ' οὗ τοὺς Φαί-
 4 ας συνέβη εὐχεῖν ταύτης τῆς προσηγροῖας. Φαίαικος
 δ' ἐγένετο Ἀλκίνοος ὁ τὸν Ὀδυσσεῖα καταγαγὼν εἰς
 τὴν Ἰθάκην. Σαλαμῖς δ' ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀρπαγείσα
 20 ἐκομίσθη εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς νῆσον Σαλαμίνα προσ-
 αγορευθεῖσαν· αὕτη δὲ μυγείσα Ποσειδῶνι Κυχρεία
 ἐγέννησεν, ὃς βασιλεύσας τῆς νήσου ταύτης καὶ
 γινόμενος ἐπιφανὲς ἀπέκτεινεν ὄφιν ἐπιρροῦν τὸ
 3 μέγεθος καὶ λυραινόμενον τοῖς ἐγχωρίοις. Αἰγίνα
 δ' ἐκ Φλιθῶνος ὑπὸ Διὸς ἀρπαγείσα εἰς νῆσον
 ἐπικομίσθη τὴν ἀπ' ἐκείνης Αἰγίναν ὀνομασθεῖσαν,

1 σαλαμῖν D. 2 τένυγρα D. 3 Θέσπεια cod. 7 Ὀδυσσ. II
 11 πρὸς] εἰς D. τόποι] ποταμὸν D^c. 13 υἱὸς om. II. 16 διο-
 μασθεῖσαν CF. 22 Κυχρεία codices; corr. Wess.

ἐν ταύτῃ δὲ Αἰὶ μίγνυσα ἐτέκνωσεν Αἰακόν, ὃς
 ἔβασίλευσε τῆς νήσου. τοῦτον δ' ἐγένοντο υἱοὶ 6
 Πηλεὺς καὶ Τελαμών. τούτων δὲ Πηλεὺς δίσκῳ
 βαλὼν ἀπέκτεινεν Ἀκουσίωζ Φῶκον ὁμοπαῖτριον
 5 ἀδελφόν, ἐξ ἑλλης δὲ μητρὸς γεγεννημένον. διὰ δὲ
 τὴν φόνον Πηλεὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς φρυαδευθεὶς
 ἔφυγε τῆς νῦν Θετταλίας καλουμένης εἰς Φθίαν,
 καὶ καθυρθεὶς ὑπὸ Ἄκτορος τοῦ βασιλέως διεδέξατο
 117 τὴν βασιλείαν, ἑκαιδὸς ὄντος τοῦ Ἄκτορος. ἐκ δὲ
 10 Πηλέως καὶ Θέτιδος γενόμενος Ἀχιλλεὺς ἰστράτευσεν
 μετ' Ἀγαμέμνονος εἰς Τροίαν. Τελαμών δὲ φυγὼν 7
 ἐξ Αἰγίνης κατήντησεν εἰς Σαλαμῖνα, καὶ γήμας
 Κυχρίως τοῦ βασιλέως τῶν Σαλαμινίων θυγατέρα
 Γλαύκην ἔβασίλευσε τῆς νήσου. τῆς δὲ γυναικὸς
 15 Γλαύκης ἀποθανούσης ἔγρημεν ἐξ Ἀθηναίων Ἐρίβοιαν
 τὴν Ἀλκάδου, ἐξ ἧς ἐγέννησεν Αἰάντα τὸν ἐπὶ
 Τροίαν στρατεύσαντα.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων πειρασόμεθα 73
 διελθεῖν περὶ Πέλοπος καὶ Ταντάλου καὶ Οἰνόμαον·
 20 ἀναγκαῖον δὲ τοῖς χρόνοις προσαναδραμόντας ἡμᾶς
 ἀπ' ἀρχῆς ἐν κεφαλαίοις ἅπαντα διελθεῖν. κατὰ γὰρ
 τὴν Πελοπόννησον ἐν πόλει Πίσῃ Ἀρης Ἀρπίνῃ τῇ
 Ἀσωποῦ θυγατρὶ μίγνυς ἐγέννησεν Οἰνόμαον. οὗτος 2
 δὲ θυγατέρα μονογενῆ γεννήσας ὠνόμασεν Ἰπποδά-
 25 μειαν. χρησθηριαζομένῳ δ' αὐτῷ περὶ τῆς τελευταίας
 ἔχρησεν ὁ θεὸς τότε τελευταίῳ αὐτὸν ὅταν ἡ
 θυγάτηρ Ἰπποδάμεια συνοικήσῃ. ἐνλαβόμενον οὖν

5 ἐξ . . . γεγεννημένον om. D   διὰ δὲ τὴν] ὅν διὰ
 τὸν D   13 Κυχρίως vulg.   22 πείσῃ D, πείσῃ F (ut
 infra) ἀρπίνῃ D   25 τῆς om. D.

αὐτὸν περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς κρίναι ταύτην
 παρθένον διαφυλάττειν, ὑπολαμβάνοντα μόνως οὕτως
 3 ἐκπευξίσθαι τὸν κίνδυνον. διόπερ πολλῶν μνη-
 στευομένων τὴν κόρην, ἄθλον προσιτίθει τοῖς βου-
 λομένοις αὐτὴν γῆμαι τοιοῦτον· ἴδει τὸν μὲν ἡττη- 5
 θέντα τελευτῆσαι, τὸν δ' ἐπιτυχόντα γαμεῖν τὴν
 κόρην. ἐπιστήσατο δ' ἱπποδρομίαν ἀπὸ τῆς Πίσσης
 μέχρι τοῦ κατὰ Κόρινθον Ἰσθμοῦ πρὸς τὸν βωμὸν
 τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν δ' ἔφεισιν τῶν ἵππων ἐποίησε
 4 τοιαύτην. ὁ μὲν Οἰνόμαος ἔδωκε κρίον τῷ Διί, ὁ 10
 δὲ μνηστευόμενος ἐξώρμηε τέθριππον ἑλαύνων ἄρμα·
 ἄγισθέντων δὲ τῶν ἱερώων, τότε ἄρχεσθαι τοῦ δρό-
 μου τὸν Οἰνόμαον καὶ διώκειν τὸν μνηστήρα, ἔχοντα
 δόρυ καὶ ἡνίοχον τὸν Μυρτίλον· εἰ δ' ἐφίκοιτο
 καταλαβεῖν τὸ διωκόμενον ἄρμα, τύπτειν τῷ δόρati 15
 καὶ διαφθείρειν τὸν μνηστήρα. τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ
 τοὺς αἰεὶ μνηστευομένους καταλαμβάνων διὰ τὴν
 5 ὀξύτητα τῶν ἵππων πολλοὺς ἀνέγρει. Πίλοψ δ' ὁ
 Ταντιάλον καταντήσας εἰς Πίσσαν, καὶ θρασέμενος
 τὴν Ἱπποδάμειαν, ἐπεθύμησε τοῦ γάμου· φθείρας 20
 δὲ τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον, καὶ λαβὼν
 συνεργόν πρὸς τὴν νίκην, ἐφύλαξε παραγενόμενος
 ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν πρὸς τὸν τοῦ Ποσειδῶνος βωμόν.
 6 ὁ δ' Οἰνόμαος τὸ λόγιον τετελείσθαι νομίζων, καὶ
 διὰ τὴν λύπην ἄθυμῆσας, αὐτὸν ἐκ τοῦ ζῆν μετέ- 25
 στησε. τοῦτω δὲ τῷ τρόπῳ Πίλοψ γῆμας τὴν
 Ἱπποδάμειαν παρέλαβε τὴν ἐν Πίσσῃ βασιλείαν, καὶ
 διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν αἰεὶ μᾶλλον κυβέμενος

2 ὑπολαμβάνοντα Π 23 ἐπὶ] πρὸς D πρὸς] ἐπὶ D
 27 καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν οὐκ. D 28 συνείσι D

318 τοὺς πλείστους τῶν κατὰ τὴν Πειλοπόννησον οἰκούν-
των προσηγάργετο, καὶ τὴν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ Πειλο-
πόννησον προσηγόρευεν.

Ἐπεὶ δὲ Πέλοπος ἐμνήσθημεν, ἀνάγκη ἐστὶ 74
καὶ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ταντάλου διελθεῖν, ὥτα
μηδὲν τῶν ἀκοῆς ἀξίων παραλείπωμεν. Τάνταλος
Διὸς μὲν ἦν υἱός, πλούσιος δὲ καὶ δόξῃ διαφέρων
κατέκειτο τῆς Ἀσίας περὶ τὴν νῦν ὀνομαζομένην
Παφλαγονίαν. διὰ δὲ τὴν ἐκὰς τοῦ πατρὸς Διὸς
10 εὐγένειαν, ὥς φασι, φίλος ἐγένετο τῶν θεῶν ἐπὶ
πλέον. ὕστερον δὲ τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀνθρώ- 2
πίνως, καὶ μετασχὼν κοινῆς τραπέζης καὶ πόσης
παρρησίας, ἀπήγγελλε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρὰ τοῖς
ἀθανάτοις ἀπόρρητα. δι' ἣν αἰτίαν καὶ ζῶν ἐκο-
15 λάσθη καὶ τελευτήσας αἰωνίου κατὰ τοὺς μύθους
τιμωρίας ἤξιώθη, καταταχθεὶς εἰς τοὺς ἀσιβεῖς.
ταύτου δ' ἐγένετο Πέλοψ υἱὸς καὶ Νιόβη θυγάτηρ. 3
αὕτη δ' ἐγέννησεν υἱοὺς ἑκὰς καὶ θυγατέρας τὰς
ἴσας [ἐμπρεπεία διαφερούσας]. ἐπὶ δὲ τῷ πλήθει
20 τῶν τέκνων μέγα φρονιτομίην πλεονάκις ἔκαυχᾶτο
καὶ τῆς Αἰτωλῶς ἑαυτὴν εὐτεκνοτέρων ἀπειμαίνετο.
εἰθ' ἡ μὲν Αἰτωλὸς κατὰ τοὺς μύθους χολωσαμένη
προσέταξε τῷ μὲν Ἀπόλλωνι κατατοξεύσαι τοὺς
υἱοὺς τῆς Νιόβης, τῇ δ' Ἀρτέμιδι τὰς θυγατέρας.
25 τούτων δ' ὑπακουσάντων τῇ μητρὶ καὶ κατὰ τὸν
αὐτὸν καιρὸν κατατοξευσάντων τὰ τέκνα τῆς Νιόβης,

4 ἱπιδὴ δὲ CF   6 παραλείπομεν libri, corr. Bekker
7 μὲν Διὸς vulg.   16 καταχθεὶς libri, corr. Dind.   17
θυγάτηρ Νιόβη D   19 ἐμπρεπεία διαφερούσας om. D
20 μεγάλῃ D   25 αὐτὰ . . καιρὸν om. D.

συνέβη τὴν προσημασίην ὑφ' ἑνα καιρὸν ὀξείως
 4 ἅμα εὐτεκνον καὶ ἡτεκνον γενέσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ
 Τίνταλος μισηθείς ὑπὸ τῶν θεῶν ἐξέπεσεν ἐκ τῆς
 Παφλαγονίας ὑπὸ Ἴλου τοῦ Τρωός, ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τὰ περὶ τὸν Ἴλον καὶ τοὺς προγόνους αὐτοῦ
 διελθεῖν.

- 75 Τῆς Τρωάδος χώρας πρῶτος ἐβασίλευσε Τεύ-
 κρος, υἱὸς ὦν Σκαμάνδρου τοῦ ποταμοῦ καὶ Ἰδαίας
 νύμφης, ἀνὴρ ἐπιφανής, καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ
 Τεύκρους προσηγόρευσε. Τεύκρου δ' ἐγένετο θυγά-
 10 τηρ Βάταια· ταύτην δὲ Δάρδανος ὁ Διὸς γήμας,
 καὶ τὴν βασιλείαν διαδεξάμενος, τοὺς μὲν λαοὺς
 ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασε Δαρδάνους, πόλιν δ' οἰκίσας
 2 ἐπὶ θαλάττης ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Δάρδανον. τού-
 του δ' Ἐριχθόνιος υἱὸς γενόμενος εὐδαιμονία καὶ
 15 πλοῦτις πολὺ διήνηκε· περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητὴς
 Ὅμηρος φησι,

ὅς δ' ἂν ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
 τοῦ τρισχίλιαι ἱπποὶ ἔλος κάτω βοῦκολίοντο.

- 3 Ἐριχθονίου δ' υἱὸς γενόμενος Τρώς τοὺς λαοὺς
 ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Τρώας. τούτου δ' ἐγένοντο
 τρεῖς υἱοί, Ἴλος, Ἀσάρακος, Γανυμήδης. Ἴλος μὲν
 οὖν ᾤκησεν ἐν πεδίῳ πόλιν ἐπιφανιστάτην τῶν ἐν
 319 τῇ Τρωάδι, Ἴλιον ἀφ' ἑαυτοῦ θέμενος τὴν πρὸς-
 4 ἡγορίαν. Ἴλον δὲ γενόμενος υἱὸς Λαοκίδαν Τιδάων
 καὶ Προίανον ἐγέννησεν ὡς Τιδάωνος μὲν στρατεύ-
 σας εἰς τὰ πρὸς Ἰω μέση τῆς Ἀσίας καὶ διατείνας

3 (s) μὲν ἀπὸ D
 τας, D 24 τῇ om. D.

τῆς om. II

15 θνητῶν] πάν-

ἔως Αἰθιοπίας ἱμυθολογήθη ἔξ Ἑοῦς τεκνωθῆαι
 Μένονα τὸν τοῖς Τρωσὶ βοηθήσαντα καὶ ὑπ'
 Ἀχιλλεύῳ ἀναιρεθέντα, Πρίαμος δ' Ἐκάβην γήμικ
 σὺν ἄλλοις πλείοσιν υἱοῖς ἐγέννησεν Ἐκτορα τὸν
 ἐπισημώτατον γενόμενον ἐν τῷ Τρωικῷ πολέμῳ.
 Ἀσσύρακος δὲ Λαρδάνων βασιλεύσας Κάπην ἐγέν-
 νησεν, ἔξ οὗ τεκνωθεὶς Ἀγχίσης ἔξ Ἀφροδίτης
 Αἰνείαν ἐγέννησε τὸν ἐπιφανέστατον τῶν Τρώων.
 Γανυμήδης δὲ τῶν ἀπάντων εὐπρεπείᾳ διαφέρων
 ὑπὸ τῶν θεῶν ἀνερπάγη τῷ Διὶ αἰνοχοεῖν.

Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημέναν πεφασσόμεθα
 διεξιέναι περὶ Δαϊδάλου καὶ Μινωακῆρον καὶ τῆς
 Μίνωος στρατείας εἰς Σικελίαν ἐπὶ Κώκαλον τὸν
 βασιλέα. Δαΐδαλος ἦν τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, εἰς 76
 τῶν Ἐρεχθιδῶν ὀνομαζόμενος ἦν γὰρ υἱὸς Μη-
 τίονος τοῦ Εὐπαλάμου τοῦ Ἐρεχθίδεως· φύσει δὲ
 πολὺ τοὺς ἄλλους ἑπαιτίας ὑπεραίρων ἐξήλωσε τὰ
 τε περὶ τὴν τεκτονικὴν τέχνην καὶ τὴν τῶν ἀγαλ-
 μάτων κατασκευὴν καὶ λιθουργίαν. εὐρυτεῖς δὲ γενό-
 70 μενος πολλῶν τῶν συνεργούντων εἰς τὴν τέχνην,
 κατασκεύασεν ἔργα θαυμαζόμενα κατὰ πολλοὺς τό-
 πους τῆς οἰκουμένης. κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀγαλμάτων
 κατασκευὴν τοσοῦτο τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων διη-
 75 νεικεῖν ὥστε τοὺς μεταγενεστέρους μυθολογήσαι περὶ
 αὐτοῦ διότι τὰ κατασκευαζόμενα τῶν ἀγαλμάτων
 ὁμοιότατα τοῖς ἐμφύχοις ὑπάρχει· βλέπειν τε γὰρ
 αὐτὰ καὶ περιπατεῖν, καὶ καθόλου τηρεῖν τὴν τοῦ

1 ἔως] ἔως τῆς D ἔξ Dind., μὲν ἔξ cod. 6 βασιλεὺς CF
 8 ἐγέννησεν] ἐτέκνωσεν D 14 ἔν om. D 15 ἔν γὰρ
 om. FM 17 ὑπερβαίνει CF 26 ὑπάρχει CF.

ὅλου σώματος διάθεσιν, ὥστε δοκεῖν εἶναι τὸ κατὰ
 3 σκευασθὲν ἑμψυχον ζῷον. πρῶτος δ' ὀμματώσας
 καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἐπὶ δὲ τὰς χεῖρας
 διατεταμένους ποιδῶν, εἰκότως ἐθαρμάζεται παρὰ τοῖς
 ἀνθρώποις· οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατασκευά-
 5 αζον τὰ ἀγάλματα τοῖς μὲν ὀμμασι μεμυκῶτα, τὰς
 δὲ χεῖρας ἔχοντα καθειμένους καὶ ταῖς πλευραῖς
 4 κικολλημένους. ὁ δ' οὖν Δαίδαλος κατὰ τὴν φιλο-
 τεχνίαν θανυμζόμενος ἐφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος,
 καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ διὰ τοιαύτας αἰτίας. τῆς 10
 ἀδελφῆς τῆς Δαϊδάλου γενόμενος υἱὸς Τάλως ἐπαι-
 5 δεύετο παρὰ Δαϊδάλῳ, καὶς ὢν τὴν ἡλικίαν· εὐφρ-
 ἔστερος δ' ὢν τοῦ διδασκάλου τὸν τε κεραμευτικὸν
 τροχὸν εὖρε καὶ διαγόνι περικυχὸν ὄψεως, καὶ
 ταύτῃ ξυλήφιον μικρὸν διαπρίσας, ἐμμήσατο τὴν προ-
 10 τραχύτητα τῶν ὀδόντων· διόπερ κατασκευασάμενος
 ἐκ σιδήρου πρόιονα, καὶ διὰ τούτου πρίζων τὴν ἐν
 τοῖς ἔργοις ξυλήφην ὕλην, ἰδοῦσαν εὐχρηστον εὐρη-
 κέναι μέγα πρὸς τὴν τεκτονικὴν τέχνην. ὁμοίως
 δὲ καὶ τὸν τόρνον εὐρὼν καὶ ἑτερά τινα φιλοτεχνή-
 15 6 ματα, δόξαν ἀπηνέγκαστο μεγάλην. ὁ δὲ Δαίδαλος
 φθονήσας τῷ παιδί, καὶ νομίζων αὐτὸν πολὺ τῇ
 δόξῃ προῖξιν τοῦ διδασκάλου, τὸν καὶ ἄτα ἰδολο-
 φόνησε. θάπτων δ' αὐτὸν καὶ περικατάληπτος γενό-
 20 μινος, ἐπληρωτῆθη τίνα θάπτει, καὶ ἔφησεν ὅφιν
 καταχωινύειν. θανυμάσαι δ' ἔν τις τὸ παράδοξον,
 οἷτι διὰ τὸ ζῷον ἔξ οὗ τοῦ πρόιονος ἐνεθρομήθη τὴν

4 ποιδῶν f. del. 11 τῆς] τοῦ F 15 ἐπληρωτῆς CF
 22 νομίζας CF 27 διὰ om. F διὰ τοῦ ζῳου Eichstätt;
 del. Hartlein.

κατασκευήν, διὰ τοῦτον καὶ τοῦ φόνου τὴν ἐπί-
 γνωσιν συνέβη γενέσθαι. κατηγορηθεὶς δὲ καὶ κατα- 7
 δικασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρειοπαγιδῶν φόνου, τὸ μὲν
 πρῶτον ἐφυγεν εἰς ἓνα τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν δή-
 5 μων, ἐν ᾧ τοὺς κατοικοῦντας ἀπ' ἐκείνου Δαιδα-
 λίδης ὀνομασθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα διαδράς εἰς 77
 Κρήτην, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ τέχνῃ δόξαν θαυμαζό-
 μενος, φίλος ἐγένετο Μίνως τοῦ βασιλέως. κατὰ
 δὲ τὸν παραδιδόμενον μῦθον Πασιφάης τῆς Μί-
 10 νως γυναικὸς ἐρασθείσης τοῦ ταύρου, μηχανήμα
 ποιήσας ὁμοιωμένον βοὶ συνήργησε τῇ Πασιφάῃ
 πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν. μυθολογοῦσι γὰρ πρὸ τοῦ- 2
 τῶν τῶν χρόνων Μίνωα κατ' ἐνιαυτὸν σινηθεὶς
 καθιεροῦν τὸν κάλλιστον τῶν γινομένων ταύρων
 15 τῷ Ποσειδῶνι καὶ θύειν τοῦτον τῷ θεῷ· γινο-
 μένου δὲ τότε ταύρου κάλλει διαφέροντος ἕτερον
 τῶν ἡτιόνων ταύρων θῦσαι· τὸν δὲ Ποσειδῶνα
 μηνύσαντα τῷ Μίνῳ ποιῆσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
 Πασιφάην ἐρασθῆναι τοῦ ταύρου. διὰ δὲ τῆς τοῦ- 3
 20 του φιλοτεχνίας τὴν Πασιφάην μεγίσαν τῷ ταύρῳ
 γενῆσαι τὸν μυθολογούμενον Μινώταυρον. τοῦ-
 τος δὲ φασὶ διφυῆ γεγονέναι, καὶ τὰ μὲν ἀνώτερα
 μέρη τοῦ σώματος ἔχει τῶν ὄμων ἔχειν ταύρου, τὰ
 δὲ λοιπὰ ἀνθρώπου. τῷ δὲ τέρατι τούτῳ πρὸς 4
 25 διατροφήν λέγεται κατασκευάσαι Δαίδαλον λαβύ-
 ρινθον, τὰς διαξόδους σχολιὰς ἔχοντα καὶ τοῖς ἀπεί-
 ροις δυσσευρέτους, ἐν ᾧ τριφόμενον τὸν Μινώταυ-
 ρον τοὺς ἐξ Ἀθηνῶν ἀποστελλομένους ἐπὶ κόρους

4 ἓνα] ἓνα II. 6 εἰς] εἰς τὴν vulg. 17 ταύρου]
 τότε add. D 25 διατροφήν fort.

καὶ κόρας [ἐπτά] κατεσθίειν, περὶ ὧν προειρήκαμεν.
 5 τὸν οὖν Αἰδαλον πυνθόμενον τὴν ἀπειλήν τοῦ
 Μίνωος διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς βοῆς φασὶ φοβη-
 θέντα τὴν ὁργὴν τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς Κρήτης ἐκ-
 πλεῦσαι, συνειργούσης τῆς Πασιφάης καὶ πλοῖον
 6 δοῦσης πρὸς τὸν ἐκπλεῖν. μετὰ δὲ ταῦτον τὸν εἶδον
 Ἰκαρον φηρόντα κατενεχθῆναι πρὸς τινα νῆσον πε-
 λαγίαν, πρὸς ἣν τὸν Ἰκαρον παραβόλως ἀποβαίνοντα
 πεσεῖν εἰς θάλατταν καὶ τελευτήσαι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ
 πέλαγος Ἰακρίον ὀνομασθῆναι καὶ τὴν νῆσον Ἰκα-
 7 ρίαν κληθῆναι, τὸν δὲ Αἰδαλον ἐκ τῆς νήσου 321
 ταύτης ἐκπλεῦσαι κατενεχθῆναι τῆς Σικελίας πρὸς
 χώραν ἥς βασιλεύοντα Κάκαλον ἀναλαβεῖν τὸν
 Αἰδαλον, καὶ διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ δοξάν ποιήσα-
 7 σθαι φίλον ἐπὶ πλῆθον. τινὲς δὲ μυθολογοῦσι, κατὰ 15
 τὴν Κρήτην εἶναι Αἰδαίου διατρέποντος καὶ ἐπὶ
 τῆς Πασιφάης κρυπτομένου, Μίνωα μὲν τὸν βασι-
 λέα βουλόμενον τιμωρίας ἀξιῶσαι τὸν Αἰδαλον,
 καὶ μὴ δυνάμενον εὐρεῖν, τὰ τε πλοῖα πάντα τὰ
 κατὰ τὴν νῆσον ἐκινῶν καὶ χρημάτων πλῆθος
 8 ἐπαγγέλλεσθαι δώσειν εἰς τὸν Αἰδαλον ἀντιφρόντι.
 ἐνταῦθα τὸν Αἰδαλον ἀπογνόντα τὸν διὰ τῶν
 πλοίων θρασυόν, κατασκευάσαι παραδόξως πτέρυγας
 πεφίλοτεχνημένας καὶ διὰ κηροῦ θαυμαστικῶς ἡσκη-
 μένας· ἐπιθέντα δὲ ταύτας εἰς τὸ τοῦ υἱοῦ σῶματι 20
 καὶ εἰς αὐτοῦ παραδόξως ἐκπετασθῆναι καὶ δια-

1 [ἐπτά om. CD   5 ἐπ.] ὁ D   παραβόλως ἀποβαί-
 νοντα] παραβαίνοντα D   17 κρυπτομένου Π   18 τιμω-
 ρίας ἀξιῶσαι] τιμωρεῖσθαι Π   21 εὐρεῖν D   26 διαδράναι
 Dind., διαδραματίζεσθαι (cf. II 28, 3).

ὁρᾶναι τὸ πλησίον τῆς Κρήτης νήσου πέλαγος. καὶ ὁ
 τὸν μὲν Ἰακχον διὰ τὴν νεότητά μετέωρον τὴν
 πτήσιν ποιούμενον πεσεῖν εἰς τὸ πέλαγος, τακέντος
 διὰ τὸν ἥλιον τοῦ συνέχοντος τὰς πτέρυγας κηροῦ,
 αὐτὸν δὲ παρὰ τὴν θάλατταν πετόμενον καὶ παρ'
 ἑκαστον τέγγοντα τὰς πτέρυγας διασωθῆναι παρα-
 δόξας εἰς τὴν Σικελίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων εἰ
 καὶ παραδόξός ἐστιν ὁ μῦθος, ὁμῶς ἐκρίναμεν μὴ
 παραλείπειν αὐτόν. Λαϊδάλος δὲ παρὰ τι τῷ Κωκάλῳ 78
 καὶ τοῖς Σακαροῖς διέτριψε πλείω χρόνον, θαυμαζό-
 μενος ἐν τῇ κατὰ τὴν τέχνην ὑπερβολῇ. κατεσκεύασε
 δ' ἐν τῇ νήσῳ ταύτη τινὰ τῶν ἔργων ἃ μέχρι τοῦ
 νῦν διαμένει. πλησίον μὲν γὰρ τῆς Μεγαρίδος
 φιλοτέχνως ἐποίησε τὴν ὀνομαζομένην κολυμβήθραν,
 ἐξ ἧς μέγας ποταμὸς εἰς τὴν πλησίον θάλατταν ἐξ-
 ειργύεται καλούμενος Ἀλαβών. κατὰ δὲ τὴν νῆον 2
 Ἀθραγαντίνην ἐν τῷ Καμικῷ καλουμένῳ πόλιν ἐπὶ
 πέτρᾳ οὖσαν πασῶν ὀχυρωτάτην κατεσκεύασε καὶ
 παντελῶς ἐκ βίας ἀνέλωτον· στενὴν γὰρ καὶ στελοῦν
 τὴν ἀνάβασιν αὐτῆς φιλοτεχνήσας ἐποίησε δύνασθαι
 διὰ τριῶν ἢ τεττάρων ἀνθρώπων φυλάττεσθαι.
 διόπερ ὁ Κώκαλος ἐν ταύτῃ ποιήσας τὰ βασίλεια
 καὶ τὰ χρήματα κατατιθέμενος ἀνέλωτον ἔσχεν αὐτὴν
 διὰ τῆς ἐπινοίας τοῦ τεχνίτου. τρίτον δὲ σπήλαιον 3
 κατὰ τὴν Σελινουντίαν χώραν κατεσκεύασεν, ἐν ᾧ
 τὴν ἀτμίδα τοῦ κατ' αὐτὴν πυρὸς οὕτως εὐστόχως
 ἐξέλαβεν ὥστε διὰ τὴν μαλακότητα τῆς θερμασίας

1 νήσου am. B
 12 νήσῳ] εἰς τὴν D
 ἐπίνοιαν CF.

9 τι am. vulg. 11 ἐν] ἐπὶ. fort.
 17 καλουμένης vulg. 24 τὴν

ἐξιδροὺν λεληθότως καὶ κατὰ μικρὸν τοὺς ἐνδιατρί-
 βοντας καὶ μετὰ τέλειως θεραπεύειν τὰ σώματα μηδὲν
 4 παρινοχλουμένους ὑπὸ τῆς θερμότητος. κατὰ δὲ τὸν
 Ἑρκα πέτρας οὐσῆς ἐποτοριάδος εἰς ἕνος ἑξαίσιον,
 καὶ τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης στεροχωρίας
 ἀναγκαζούσης ἐπὶ τὸ τῆς πέτρας ἀπόκρημον ποιή- 322
 σασθαι τὴν οἰκοδομίαν, κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτοῦ
 τοῦ κρηματοῦ τοῖχον, προβιάσας παραδόξως τὸ ὑπερ-
 6 κείμενον τοῦ κρηματοῦ, χρυσὸν τε κριὸν τῇ Ἀφρο-
 δίτῃ τῇ Ἑρκαίνῃ φασὶν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι περι- 10
 τῶς εἰργασμένον καὶ τῷ κατ' ἀλήθειαν κριῷ ἀπορ-
 εγγειότητος ὁμοιωμένον. ἔλλα τε πολλὰ φασὶν αὐτὸν
 φιλοτεχνῆσαι κατὰ τὴν Σικελίαν, ἃ διὰ τὸ πλῆθος
 τοῦ χρόνου διέφθαρται.

- 79 Μίνως δ' ὁ τῶν Κρητῶν βασιλεὺς θαλαττο- 15
 κρατῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, καὶ πυνθόμενος
 τὴν Δαίδαλον φρυγὴν εἰς Σικελίαν, ἔγνω στρατεύειν
 ἐπ' αὐτήν. παρασκευασάμενος δὲ δύναμιν ναυτι-
 κὴν ἀξιόλογον ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κρήτης, καὶ κατ-
 ἤρς τῆς Ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνου Μινῶαν 20
 καλουμένην. ἀποβιάσας δὲ τὴν δύναμιν καὶ πέμ-
 ψας ἀγγέλους πρὸς Κώκαλον τὸν βασιλεῖα ἐξήτει
 2 τὸν Δαίδαλον εἰς τιμωρίαν. ὃ δὲ Κώκαλος εἰς σὺλ-
 λογον προκαλεσάμενος καὶ πάντα ποιήσας ἐπαγγει-
 λόμενος ἐπὶ τὰ ξένια παρέλαβε τὸν Μίνω. λουμένον 25
 δ' αὐτοῦ, Κώκαλος μὲν παρακατασχὼν πλείονα χρόνον

1 καὶ κατὰ μικρὸν f. del. 2 καὶ addidit 6 ποιήσαι II
 8 κριὸν] κρητῶν G. τικαήριον F 10 τῇ] καὶ τῇ D 11 κριῷ]
 κρητῶ II 17 εἰς] εἰς τὴν vulg. 18 αὐτῆς F. αὐτὸν cet.
 19 ἐκ om. D 22 ἐξήτει vulg. 24 προκαλεσάμενος OF
 ἱπαγγελλόμενος D 25 Μινῶα II.

ἐν τῷ Θερμῷ τὸν Μίνωα διέφθιραι, καὶ τὸ σῶμα
 ἐπέδωκε τοῖς Κρησί, πρόσφασιν ἐνεγκίων τοῦ θανάτου
 διότι κατὰ τὸν λουτροῦνα ὠλίσθηκε καὶ πεσὼν εἰς
 τὸ θερμὸν ὕδωρ ἐτελεύτησε. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ μὲν 3
 συνεστρατευμένοι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἔθαψαν
 μεγαλοπρεπῶς, καὶ διπλοῦν τάφον οἰκοδομήσαντες
 κατὰ μὲν τὸν κεκρυμμένον τόπον ἔθεσαν τὰ ὀστά,
 κατὰ δὲ τὸν ἀνεωγμένον ἐποίησαν Ἀφροδίτης νεῶν.
 οὗτος δ' ἐπὶ γενεᾷς πλείους ἐτιμᾶτο, θυόντων τῶν
 10 ἑγχωρίων ὡς Ἀφροδίτης ὄντος τοῦ νεῶν κατὰ δὲ 4
 τοὺς νεωτέρους καιροὺς κτισθείσης μὲν τῆς τῶν
 Ἀκραγαντίνων πόλεως, γνωσθείσης δὲ τῆς τῶν
 ὀστέων θέσεως, συνέβη τὸν μὲν τάφον καθαιρεθῆναι,
 τὰ δ' ὀστά τοῖς Κρησὶν ἀποδοθῆναι, Θήρωνος θυ-
 15 ναστεύοντος τῶν Ἀκραγαντίνων. οὐ μὲν ἄλλ' οἱ 5
 κατὰ τὴν Σικελίαν Κρήτες μετὰ τὴν Μίνωος τελευ-
 τὴν ἐστασίασαν διὰ τὴν ἀναρχίαν, τῶν δὲ νεῶν
 ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Κώκαλον Σικανῶν ἐμπυρισθαισῶν
 τὴν μὲν εἰς τὰς πατρίδας ἐπάνοδον ἀπέγνωσαν,
 20 χρίναντες δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ κατοικεῖν, οἱ μὲν ἐν-
 ταῦθα πόλιν ᾤκισαν ἣν ἀπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν
 Μινῶαν ὀνόμασαν, οἱ δὲ διὰ τῆς μισογαίου πλανη-
 323 θέντες καὶ καταλυβόμενοι χωρίον ὀχυρὸν ἐκτισαν
 πόλιν ἣν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πόλει θείσεως πηγῆς ὀνό-
 15 μασαν Ἐγγνον. ὕστερον δὲ μετὰ τὴν τῆς Τροίας 8
 ἔλωσιν Μηριόνου τοῦ Κρητὸς προσενεχθέντος τῇ
 Σικελίᾳ, προσεδέξαντο τοὺς καταπλευσάντας Κρήτας
 διὰ τὴν συγγένειαν καὶ τῆς πολιτείας μετίδωκαν,

δομώμενοι δ' ἐξ ὀχυρᾶς πόλεως καὶ καταπολεμή-
 σαντές τινες τῶν περιοίκων ἱκανὴν κατακτήσαντο
 7 χώραν. αἰεὶ δὲ μᾶλλον αὐξόμενοι, καὶ κατασκευά-
 σαντες ἱερὸν τῶν Μητίρων, διαφόρως ἐτίμων τὰς
 θεάς, ἀναθήμασι πολλοῖς κοσμοῦντες τὸ ἱερὸν αὐτῶν.
 ταύτας δ' ἀφιδρυθῆναι φασιν ἐκ τῆς Κρήτης διὰ
 τὸ καὶ παρὰ τοῖς Κρησὶ τιμᾶσθαι τὰς θεὰς ταύτας
 80 διαφερόντως. μυθολογοῦσι δ' αὐτάς τὸ παλαιὸν
 θρέψαι τὸν Δία μῆτρὸς τοῦ πατρὸς Κρόνου, ἀνθ'
 ὃν αὐτὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβιβασθῆναι καὶ κατα- 10
 2 στιρισθείσας ἄρκτους προσαγορευθῆναι· περὶ ὧν
 καὶ τὸν Ἄρατον συμφωνοῦντα τοῦτοις τεθεικέναι
 κατὰ τὴν τῶν ἄστρον πόλιν,

ἑμπλιν εἰς ὥρους τετραμμέναι· εἰ ἱτιάν γε
 Κρήτηθεν κίναί γε Διὸς μεγάλου ἰότητι 13
 οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὃ μιν τότε κουρίζοντα
 Δίτῳ ἐν εὐώδει ἔρως σχεδὸν Ἰδαίῳ
 ἄνθρωπος ἐγκυπέθεντο καὶ ἔτριπον εἰς Ἰνιαντόν,
 Δικταῖοι Κούρητες ὅτε Κρόνον ἐβένδσαντο.

3 οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τὴν περὶ τὰς θεὰς ἀγνείαν 15
 τε καὶ τὴν κατ' ἀνθρώπους ἐπιφάνειαν. τιμᾶσι δ'
 αὐτάς οὐ μόνον οἱ ταύτην τὴν πόλιν οἰκοῦντες,
 ἀλλὰ καὶ τινες τῶν ἄλλων περιοίκων ὁμοίαις τε
 μεγαλοπρεπέσι καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς ἱποσιμνήνουσι
 4 τὰς θεάς. ἐνίαις δὲ πόλεσι καὶ πυθόχρηστοι χρη- 20
 σμαὶ προσέτεξαν τιμὰν τὰς θεάς· εἰσεῖναι γὰρ τοῖς
 τοιοῦτοις τοῖς τε τῶν ἰδιωτῶν βίους εὐδαίμονους
 καὶ τὰς πόλεις εὐδαινεῖν. τέλος δὲ προβαίνουσας

ἐπὶ πολὺ τῆς κατὰ τὰς θεάς ἐπιφανείας, οἱ μὲν
 ἐγγχώριοι πολλοῖς ἀναθήμασιν ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς
 διετέλεισαν τιμῶντες ἕκχι τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γρα-
 φομένων. νιδὼν μὲν γὰρ αὐταῖς κατασκευάσαν οὐδ' 5
 μόνον τῷ μεγέθει διάφορον, ἀλλὰ καὶ τῇ πολυτε-
 λείᾳ τῇ κατὰ τὴν οἰκοδομίαν θαυμαζόμενον· οὐκ
 ἔχοντες γὰρ κατὰ τὴν ἰδίαν χώραν λίθον ἀξιόλογον
 παρὰ τῶν ἀστυγαιτόνιον Ἀγυριναίων ἤγαγον, τῶν
 824 μὲν πόλεων διαστηκνυῶν ὡς ἑκατὸν σταδίους, τῆς
 10 δ' ὁδοῦ δι' ἧς ἀνάγκη κομίζεσθαι τοὺς λίθους
 ἐπαρχούσης τραχυίας καὶ παντελῶς δυσπορεύτου·
 δι' ἣν αἰτίαν κατασκευάσαντες ἀμάξας τετρακύκλους
 ἑκατὸν ζεύγεσι βοῶν ἐκόμισαν τὸν λίθον. διὰ γὰρ 6
 τὸ πλῆθος τῶν ἱερῶν χρημάτων εὐπορούμενοι, τῇ
 15 διαφιλείᾳ τῇ εὐπορίᾳ ἐπεριείδον τῶν ἀναλωμάτων·
 βραχὺ γὰρ πρὸ ἡμῶν εἶχον αἱ θεαὶ βοῦς μὲν ἱερὰς
 τρισχιλίας, χώρας δὲ πλῆθος ὥστε λαμβάνειν μεγά-
 λας προσόδους.

Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀρκοῦντως διεληλυθότες 81
 20 περὶ Ἀρισταίου γράφειν ἐγκεισθήσομεν. Ἀρισταῖος
 γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Ἀπόλλωνος καὶ Κυρήνης τῆς
 Τυφώος θυγατρὸς τοῦ Πηνειοῦ· περὶ δὲ τῆς γενέ-
 σεως αὐτοῦ μυθολογοῦσιν οἱ τινες οὕτως. Ἀπόλλωνα,
 περὶ τὸ Πηλῖον τριφομένης κόρης ὄνομα Κυρήνης
 25 κάλλιε διαφερούσης, ἐρασθῆναι τῆς παρθένου, καὶ
 μετενεγκεῖν αὐτὴν τῆς Λιβύης εἰς ταύτην τὴν χώραν,

2 χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς vulg. 3 ἱστοριογραφούμενων D
 (137, 6) 4 κατασκευάσαν] ἀποδόμασαν II 5 ἀγυριναίων D
 9 στάδια II 11 ἐπαρχούσης om. D 15 ἐπεριείδον II
 16 ἱερὰς τρισχιλίας CF 17 δὲ] τε vulg. 25 διαφ.
 κάλλιε vulg.

ἐν ᾗ κατὰ τοὺς ἕστερον χρόνους τινὰ κτίσαντα πόλιν
 2 ἐκ' ἐκείνης ὀνομάσαι Κυρήνην. τὸν δ' οὖν Ἀπόλλω
 κατὰ ταύτην τὴν χώραν ἐκ Κυρήνης γεννήσαντα
 υἱὸν Ἀρισταῖον τοῦτον μὲν νήπιον ὄντα παραδοῦναι
 ταῖς Νύμφαις τρέφειν· ταύτας δὲ τῷ παιδί τρεῖς
 ὀνομασίας προσέειπαι· καλεῖν γὰρ αὐτὸν Νόμιον,
 Ἀρισταῖον, Ἀγροῖα. τοῦτον δὲ παρὰ τῶν Νυμφῶν
 μαθόντα τὴν τι τοῦ γάλακτος πῆξιν καὶ τὴν κατα-
 σκευὴν τῶν σμῆνων, ἔτι δὲ τῶν ἔλαιων τὴν κατα-
 3 γασίαν, διδάξαι πρῶτον τοὺς ἀνθρώπους. διὰ δὲ
 τὴν εὐχρηστίαν τὴν ἐκ τούτων τῶν εὐρημάτων τοὺς
 εὐεργετηθέντας ἀνθρώπους τιμῆσαι τὸν Ἀρισταῖον
 ἰσοδίοις τιμαῖς, καθὰ καὶ τὸν Διόνυσον. μετὰ δὲ
 ταῦτά φασιν αὐτὸν εἰς Βοιωτίαν καταντήσαντα
 γῆμαι τῶν Κέδμων θυγατέρων Ἀδονόην, ἐξ ἧς
 4 φασιν Ἀκτίωνα γενέσθαι τὸν κατὰ τοὺς μύθους
 ὑπὸ τῶν ἰδίων κυρῶν διασπασθέντα. τὴν δ' αἰτίαν
 ἀποδιδόσκει τῆς ἀτυχίας οἱ μὲν ὅτι κατὰ τὸ τῆς
 Ἀρτέμιδος ἱερὸν διὰ τῶν ἀνατιθεμένων ἀφροδιτίων
 ἐκ τῶν κυνηγίων προηρρίτο τὸν γάμον καταργήσα-
 5 σθαι τῆς Ἀρτέμιδος, οἱ δ' ὅτι τῆς Ἀρτέμιδος αὐτὸν
 πρωτεύειν ταῖς κυνηγίαις ἀπεφῆναιτο. οὐκ ἀπίθανον
 6 δὲ ἐκ' ἀμφοτέροις τούτοις μνησθαι τὴν θεὸν· εἴτε
 γὰρ τοῖς ἀλισκομένοις πρὸς τὴν ἀκουσίαν τοῖς
 γέμοις κατεχρήτο πρὸς τὸ συντελεῖσαι τὴν ἰδίαν
 ἐπιθυμίαν, εἴτε καὶ ταύτης ἐτόλμησεν εἰπεῖν αἰρετώ-

4 υἱὸν] τὸν H. 14 εἰς] εἰς τὴν vulg. 16 Ἀκταί-
 ωνα D^a, Ἀκταίωνα CF 19 ἀφροδιτίων D, ἀφροδιτίων CF
 21 τῆς Ἀρτέμιδος om. H. 22 ἀπεφῆναιτο libri, corr.
 West. 23 δὲ ἐκ' γὰρ in D.

τερον αὐτὸν εἶναι κυνηγόν ἢ καὶ θεοὶ παρακωχῶ-
 325 κασι τῆς ἐν τούτοις ἐρίλλης, ὁμολογουμένην καὶ
 δικαίαν ὀργὴν ἔσχε πρὸς αὐτὸν ἢ θεός. καθόλου
 δὲ πῦσαν εἰς τὴν τῶν ἐλισκομένων θηρίων μετα-
 3 μορφωθείς ἰδίαν ὑπὸ τῶν καὶ ἄλλα θηρία χειρο-
 μένων κυνῶν διεφθάρη. τὸν δ' Ἀρισταῖον φασὶ 82
 μετὰ τὴν Ἀκτίανος τελευτὴν ἔλθειν εἰς τὸ χρηστή-
 ριον τοῦ πατρὸς, καὶ τὸν Ἀπόλλω προειπεῖν αὐτῷ
 τὴν εἰς Κίον νῆσον μετάβασιν ἰσομένην αὐτοῦ καὶ
 10 τὰς ἰσομένας παρὰ τοῖς Κείοις τιμὰς. τὸν δὲ πλεῖ- 2
 σαι μὲν εἰς τὴν νῆσον ταύτην, λοιμοῦ δὲ τὴν Ἑλ-
 λάδα κατασχόντος ποιήσασθαι τὴν θυσίαν ὑπὲρ
 ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. γενομένης δὲ τῆς θυσίας
 κατὰ τὴν τοῦ σιυρίου ἄστρου ἐπιτολὴν, καθ' ἣν
 15 συνέβαινε πλεῖν τοὺς ἑτησίαις, λῆξαι τὰς λοιμικὰς 3
 νόσους. τοῦτο δ' ἂν τις συλλογιζόμενος εἰκότως 3
 θαυμάσαι τὸ τῆς περιπετείας ἰδίον· ὁ γὰρ ὑπὸ τῶν
 κυνῶν ἰδὼν τὸν υἱὸν τετελευτηκότα, οὗτος τῶν
 κατὰ τὸν οὐρανὸν ἄστρων τὸ τὴν αὐτὴν ἔχον προσ-
 20 ηγορίαν καὶ φθεῖρειν νομιζόμενον τοὺς ἀνθρώπους
 ἔπανσε, καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτίος ἐγένετο τῆς σωτηρίας.
 λέγουσι δὲ τὸν Ἀρισταῖον ἐκγόνους ἐν τῇ Κίῳ κατα- 4
 λιπόντα, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Αἰβύην ἐπανέλ-
 θόντα, ἀπὸ τῆς μητρὸς Νύμφης τὴν ἀναγωγὴν
 25 ποιησάμενον εἰς τὴν Σαρδῶ νῆσον καταπλεῦσαι,
 ἐν δὲ ταύτῃ κατοικήσαντα, καὶ τὴν νῆσον διὰ τὸ
 κάλλος στέρξαντα, φυτεῦσαι τε αὐτὴν καὶ τὸ πρό-

7 Ἀκταίωνος CP 9 Κίῳ C 10 Κείοις] οὐκείοις D

12 κατέχοντος H 14 σιυρίαν D 19 κατὰ τὸν] κατ' ἐντὶς

22 Κίῳ C 23 ἐπανελθόντα D 24 ἀπὸ Wess., ὑπὸ cod.

τερὸν ἐξηγριωμένην ἡμερώσαι. γεννησάμην δ' ἐν αὐτῇ
 5 δύο παῖδας, Χάρμον καὶ Καλλίκαρπον. μετὰ δὲ
 ταῦτα ἄλλας τε νήσους ἐπελθεῖν καὶ κατὰ τὴν Σι-
 κελίαν διατρίψαι τινα χρόνον, διὰ δὲ τὴν ἐκφυγίαν
 τῶν ἐν τῇ νήσῳ καρπῶν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν
 αὐτῇ βοσκομένων κτηνῶν φιλοτιμηθῆναι τοῖς ἐγγω-
 ρίοις ἐνδείξασθαι τὰς ἰδίας ἐπιτομίας, διὸ καὶ
 παρὰ τοῖς κατὰ τὴν Σικελίαν οἰκοῦσι διαφερόντως
 φασὶ τιμηθῆναι τὸν Ἀρισταίον ὡς θεόν, καὶ μάλιστα
 ὑπὸ τῶν συγκομιζόντων τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν.
 6 τὸ δὲ τελευταῖον μυθολογοῦσιν αὐτὸν εἰς Θράκην
 παραβαλόντα πρὸς Διόνυσον μετασχεῖν τῶν ὀργίων,
 καὶ συνδιατρίψαντα τῷ θεῷ πολλὰ μαθεῖν παρ'
 αὐτοῦ τῶν χρησίμων· περὶ δὲ τὸ ὄρος τὸ καλού-
 μενον Αἴμον οἰκήσαντά τινα χρόνον ἔφαντον γενέ-
 10 σθαι, καὶ τυχεῖν ἀθανάτων τιμῶν οὐ μόνον ἑταῖοις
 παρὰ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι.
 88 Καὶ περὶ μὲν Ἀρισταίον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκτε-
 σθησόμεθα, περὶ δὲ Δάφνιδος καὶ Ἑρμῆος περὶ
 326 ρασσόμεθα διελθεῖν. Ἑρμῆα φασιν νῆον μὲν γενέσθαι
 Ἀφροδίτης καὶ Βούτα, βασιλέως τινὸς ἐγγωρίων δόξῃ
 διαφέροντος· τοῦτον δὲ διὰ τὴν ἐπὶ τῆς μητρὸς
 εὐγένειαν θαυμάσθηναι τε ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων καὶ
 βασιλεύσαι μέρους τῆς νήσου. κτίσαι δὲ καὶ πόλιν
 ἀξιόλογον ὁμώνυμον αὐτῷ, κειμένην ἐπὶ τινος ὑψι-
 330 λοῦ τόπου· κατὰ δὲ τὴν ἄκραν τὴν ἐν τῇ πόλει
 τῆς μητρὸς ἱερὸν ἰδρύσασθαι, καὶ κοσμεῖν αὐτὴν

2 Καλλιάρκων II. 4 δὲ] τε vulg. 5 κατὰ om.
 vulg. 9 ὡς θεός f. del. 18 καὶ περὶ μὲν Dindorf, καὶ
 ταῦτα μὲν περὶ libri 22 ἀπὸ om. DF.

κατασκευῇ τοῦ νοῦ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀναθημέ-
 των. τὴν δὲ θεὸν διὰ τε τὴν ἀπὸ τῶν ἐγχωρίων ἑ-
 εὐσεβείαν καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τακνωθέντος υἱοῦ
 τιμὴν ἀγαπῆσαι περιττότερον τὴν πῦλιν· διόπερ
 5 αὐτὴν Ἀφροδίτην Ἑρμῆν οὐνομασθῆναι. θαυμάσαι
 δ' ἔν τις εἰκότως ἀναλογισάμενος τὴν περὶ τὸ ἱερὸν
 τοῦτο γινομένην δόξαν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τιμῆν
 ἀνθήσαντα ταῖς δόξαις πολλάκις διὰ περιστάσεις
 τινὰς τεταπεινῶται, μόνον δὲ τοῦτο τῶν ἐξ αἰῶνος
 10 ἀρχὴν λαβὼν οὐδέποτε διέλιπε τιμώμενον, ἀλλὰ καὶ
 τούναντίον αἰεὶ διετέλει πολλῆς τυγχάνον αὐξήσεως.
 μετὰ γὰρ τὰς προειρημένους ὑπ' Ἑρμῆος τιμὰς ὅστι-
 15 ρον Αἰνείας ὁ Ἀφροδίτης πλείων εἰς Ἰταλίαν καὶ
 προσορμισθεὶς τῇ νήσῳ πολλοῖς ἀναθήμασι τὸ ἱερὸν,
 ὥς ἂν ἰδίας μητρὸς ὑπάρχον, ἐκόσμησεν· μετὰ δὲ
 τοῦτον ἐπὶ πολλὰς γενεὰς τιμῶντες οἱ Σικανοὶ τὴν
 θεὸν θυσίαις τε μεγαλοπρεπέσι συνεχῶς καὶ ἀνα-
 20 θήμασιν ἐκόσμου· μετὰ δὲ ταῦτα Ἀκαρχιδόνιοι,
 μέρους τῆς Σικελίας κυριεύσαντες, οὐ διέλιπον τι-
 μῶντες τὴν θεὸν διαφερόντως· τὸ δὲ τελευταῖον
 Ῥωμαῖοι, πάσης Σικελίας κρατήσαντες, ἐπεβέβηκοντο
 25 πάντας τοὺς πρὸ αὐτῶν ταῖς εἰς ταύτην τιμαῖς.
 καὶ τοῦτο εἰκότως ἐποίουν· τὸ γὰρ γένος εἰς ταύτην
 ἀνατίκτοντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπι-
 30 τυχαῖς ὄντες, τὴν εὐτίαν τῆς αὐξήσεως ἡμιέβοντο
 ταῖς προσηκούσαις χάρισι καὶ τιμαῖς. οἱ μὲν γὰρ
 καταπνέοντες εἰς τὴν νήσον ἔπατο καὶ στρατηγοί

2 τε om. vulg.   5 οὐνομάσαι II   8 ἀνθήσαντα
 ἀνθήσαντα II   9 τῶν Wetsten, τῆς cod.   13 ὁ Ἀφροδίτης
 om. FM   22 εἰς αὐτῆς D   23 ἐποιούντο τὸ D.

καὶ πάντες οἱ μετὰ τινος ἐξουσίας ἐπιδημοῦντες, ἐπιιδάν εἰς τὸν Ἑρῆκα παραβάλλωσι, μεγαλοπρεπείδι θυσίαις καὶ τιμαῖς κοσμοῦσι τὸ τέμενος, καὶ τὸ σκνῦθρον τῆς ἐξουσίας ἀποθέμενοι μεταβάλλουσιν εἰς παιδικὰς καὶ γυναικῶν ὁμιλίας μετὰ πολλῆς ἡλικιότητος, μόνως οὕτω νομίζοντες κεχαρισμένην τῇ θεῷ ποιῆσιν τὴν ἐνυτῶν παρουσίαν· ἣ τε σύγκλητος τῶν Ῥωμαίων εἰς τὰς τῆς θεοῦ τιμὰς φιλοτιμηθεῖσα τὰς μὲν πιστοτάτας τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων οὕσας ἑπακαίδεκα χρυσοφορεῖν ἰδογμάτισε τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ στρατιώτας δικκοσίους τηρεῖν τὸ ἱερόν.

Καὶ περὶ μὲν Ἑρῆκος εἰ καὶ πεπληονάκαμεν, 337
 ἀλλ' οὖν οἰκίαν πεποιήμεθα τὴν περὶ τῆς θεᾶς
 84 ἀπαγγελλίαν· νυνὶ δὲ περὶ Λάφριδος πειρασόμεθα
 διελθεῖν τὰ μυθολογούμενα. Ἡρατὰ γὰρ ὄρη κατὰ
 τὴν Σικελίαν ἐστίν, ἃ φασὶ κάλλι τε καὶ φῦσαι
 καὶ τόπων ἰδότησι πρὸς θερινὴν ἄνεσιν καὶ ἀπό-
 λανσιν εὖ πεφυκέναι. πολλὰς τε γὰρ πηγὰς ἔχειν
 τῇ γλυκύτητι τῶν ὑδάτων διαφόρους καὶ δένδρεσι
 παντοίοις πεπληρωσθαι. εἶναι δὲ καὶ θρυῶν μεγάλων
 πλῆθος, φερούσων καρπὸν τῷ μεγέθει διαλλάττοντι,
 διπλασιάζοντα τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις φρυομένων.
 ἔχειν δὲ καὶ τῶν ἡμέρων καρπῶν ἀντομάτων, ἑρ-
 πύλου τε πολλῆς φρυομένης καὶ μήλων ἀμυγδαλί-
 2 πλῆθους. διὸ καὶ στρατόπεδόν ποτε Καρχηδονίαν
 ἐπὶ λιμοῦ πιζόμενον διαθροῦσαι, παρεχομένων τῶν
 ὄρων πολλαῖς μυριάσι χορηγίας εἰς τροφήν ἀνέκλει-

19 οὕτως D. 18 ἰδιότησι D, ἰδιότητι vulg. 22 φρυο-
 τον D. 23 διπλάσια ὄντα f. 28 χορηγίας II (cf. I 84, 12).

πιον. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ χώρᾳ συναγκείας δένδρων
 ούσης θεωρεῖσθαι καὶ Νύμφαις ἑλκούς ἀντιμένου
 μυθολογεῖσθαι γεννηθῆναι τὸν ὀνομαζόμενον Λάφριν,
 Ἑρμοῦ μὲν καὶ Νύμφης υἱόν, ἀπὸ δὲ τοῦ πλήθους
 καὶ τῆς πυκνότητος τῆς φρυμένης δάφνης ὀνομα-
 σθαι Λάφριν. τοῦτον δ' ὑπὸ Νυμφῶν τραφέντα, καὶ
 βοῶν ἀγέλας παμπληθεὶς κεκτημένον, τοῦτων
 ποιῆσθαι πολλὴν ἐπιμέλειαν ἅψ' ἣς αἰτίας βουκό-
 λον αὐτὸν ὀνομασθῆναι. φύσει δὲ διαφόρῳ πρὸς
 10 εὐμέλειαν κεχορηγημένον ἐξουρεῖν τὸ βουκολικὸν
 ποίημα καὶ μέλος, ὃ μέχρι τοῦ νῦν κατὰ τὴν Σικε-
 λίαν τυγχάνει διαμένον ἐν ἀποδοχῇ. μυθολογεῖσθαι
 δὲ τὸν Λάφριν μετὰ τῆς Ἀρτίμιδος κνηγεῖν ἐκρη-
 τοῦντα τῇ θεῷ κεχαρισμένως, καὶ διὰ τῆς σύριγγος
 15 καὶ βουκολικῆς μελωδίας τέρειν αὐτὴν διαφερόν-
 τως. λέγουσι δ' αὐτοῦ μίαν τῶν Νυμφῶν ἱρασιδί-
 σαν προαιπεῖν, ἐν ἑλλῇ τινὶ πλησίον, στερήσεισθαι
 τῆς ὀρέσεως· κάκεινον ὑπὸ τινος θύγατρος βασι-
 λῆος καταμεθυσθέντα, καὶ πλησιάσαντα αὐτῇ, στερη-
 20 θῆναι τῆς ὀρέσεως κατὰ τὴν γεγεννημένην ὑπὸ τῆς
 Νύμφης πρόρρησιν.

Καὶ περὶ μὲν Λάφρινδος ἱκανῶς ἡμῖν [πάλιν]
 εἰρήσθω, περὶ δὲ Ὑρίωνος τὰ μυθολογούμενα νῦν 85
 διεξιμην. λέγεται γὰρ τοῦτον σώματος μεγέθει καὶ
 25 ῥώμῃ πολὺ τῶν μνημονευομένων ἡρώων ἐπιτάγοντα
 φιλοκύνηγον γενέσθαι καὶ κατασκευάσαι μεγάλα ἔργα
 διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ φιλοδοξίαν. κατὰ μὲν γὰρ τὴν
 Σικελίαν κατασκευάσαι Ζάγκλω τῷ τότε βασιλεύοντι

τῆς τότε μὲν ἀπ' αὐτοῦ Ζάγκλης, νῦν δὲ Μεσσηνίας
 ὀνομαζομένης, ἄλλα τε καὶ τὸν λιμένα προσχώσαντα
 2 τὴν ὀνομαζομένην Ἀκτὴν ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ τῆς
 Μεσσηνίας ἀνιήσθημεν, οὐκ ἀνοίξιον προσθεῖναι³²⁸
 νομίζομεν τοῖς προκειμένοις τὰς περὶ τὸν πορθμὸν
 3 διηγήσεις. φασὶ γάρ οἱ παλαιοὶ μυθογράφοι τὴν
 Σικελίαν τὸ πρὸ τοῦ χειρρόνησον οὖσαν ὕστερον
 γενέσθαι νῆσον διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὸν ἰσθμὸν
 κατὰ τὸ στενώτατον ἐπὶ δυοῖν πλευρῶν θαλάττῃ
 πρόσκλυζόμενον ἀνασφαγεῖναι, καὶ τὴν τόπον ἀπὸ¹⁹
 τούτου Ῥήγιον ὀνομασθῆναι, καὶ τὴν ὕστερον πολ-
 λοις ἱεσι χτισθῆσαν πόλιν τυχεῖν τῆς δρωνύμου
 4 προσηγορίας. ἔνιοι δὲ λέγουσι σισμῶν μεγάλων
 γενομένων διασφαγεῖναι τὸν ἀνχίνα τῆς ἡπείρου,
 καὶ γενέσθαι τὸν πορθμὸν διειρογούσης τῆς θαλάτ-¹⁸
 5 τῆς τὴν ἡπείρου ἀπὸ τῆς νήσου. Ἡσίοδος δ' ὁ
 ποιητὴς φησὶ τοῦναντίον ἀναπνευόμενον τοῦ πελά-
 γους Ὠρίαντα, προσχῶσαι τὸ κατὰ τὴν Πελοπόννησον
 κείμενον ἄκρωτήριον, καὶ τὸ τέμενος τοῦ Ποσει-
 δῶνος κατασκευάσαι, τιμώμενον ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων²⁰
 διαφερόντως· ταῦτα δὲ διαπραξάμενον εἰς Εὐβοίαν
 μεταναστῆναι κάκει κατοικῆσαι· διὰ δὲ τὴν δόξαν
 ἐν τοῖς κατ' οὐρανὸν ἀστροῖς καταριθμηθέντα τυχεῖν²¹
 6 ἀθανάτου μνήμης. περὶ οὗ καὶ ὁ ποιητὴς Ὀμηρὸς
 ἐν τῇ Νεκυίᾳ μιμησάμενός φησι

τὸν δὲ μὲν Ὠρίαντα πελώριον εἰσιπνέοντα
 θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,

³ τῆς] περὶ τῆς vulg.   ⁹ θαλάττῃ scilicet, θαλάττῃς
¹⁸ Πελωπονία II   ²² μεταστῆναι D.

οὗς αὐτὸς κατέπιπεν ἐν οἰοπάλοισιν θρῖσσι,
 χειρὶν ἔχων ῥόπυλον παγκάλκρον, αἶψα ἀσπείρ.

ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγέθους ἐμφανίζων, καὶ τὸ
 προειχόμενος τὰ περὶ τοὺς Ἀλφάδας, ὅτι ἐνναστεῖς
 ἦσαν τὸ μὲν εὖρος πηχῶν ἐννέα, τὸ δὲ μήκος τῶν
 ἰσῶν ὀργυῶν, ἐπιφέρει

τοὺς δὴ μακίστους θρίψε Ξείδωρος ἄρουρα
 καὶ πολὺ καλλίστους μετὰ γὰρ κλυτὸν Ἰφίωνα.

ἡμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν περὶ τῶν
 ἡρώων καὶ ἡμιθέων ἐρχομένως εἰρηκότες αὐτοῦ
 περιγράφομεν τήνδε τὴν βίβλον.

1 [ε] ἐν D 4 ἐντα ἰταῖς D 11 παραγράφομεν
 codices, corr. West.

Ξειδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς J: subscr. D.

CATALOGUED.

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.